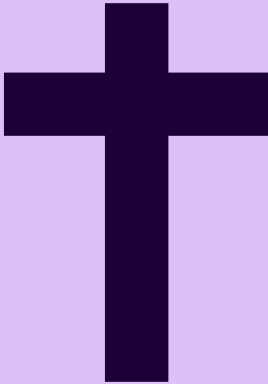

Diuusi ñiooquida
utuducami oodamicada

New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan,
Northern)

Diuusi ñiooquidΛ utuducami oodamicΛdΛ

New Testament in Tepehuan, Northern

(MX:ntp:Tepehuan, Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421

Contents

MATAIVO	1
MARCUSI	87
RUUCASI	137
VUAANA	224
HECHOS	292
ROMANOS	371
1 CORINTIOS	407
2 CORINTIOS	441
GÁLATAS	464
EFESIOS	478
FILIPENSES	491
COLOSENSES	500
1 TESALONICENSES	509
2 TESALONICENSES	516
1 TIMOTEO	520
2 TIMOTEO	531
TITO	538
FILEMÓN	543
EBREOS	545
SANTIAGO	573
1 PIIDURU	582
2 PIIDURU	593
1 VUAANA	599
2 VUAANA	608
3 VUAANA	610
UUDASI	612
APOCALIPSIS	616

Mataivo ooja istumaasi ivuaadana ΔSuusi Cristo aidΔsi aimΔraitadai tami oidigi daama

¹ PotΔΔgiducatadai ΔΔqui aaduñΔcarudΔ Suusi Cristo ismaacΔΔ ΔrcajiudadΔ Δraí Davicaru dai Davicaru ΔrcajiudadΔ Avraañicaru.

² Avraañicaru ΔroogadΔ Isaacaru, Isaacaru ΔroogadΔ Jacocar, Jacocar ΔroogadΔ Judacaru dai aa ismaacΔΔ maamarai Δgai. ³ Judacaru ΔroogadΔ Paaresicaru daidΔ Saaracaru daidΔ ΔΔΔΔΔ Tamara tΔΔgiducatadai, Paaresicaru ΔroogadΔ Esinomicaru, Esinomicaru ΔroogadΔ Aramacaru. ⁴ Aramacaru ΔroogadΔ Aminadabacaru, Aminadabacaru ΔroogadΔ Naasonacaru, Naasonacaru ΔroogadΔ Salmonacaru, ⁵ Salmonacaru ΔroogadΔ Boosocaru daidΔ ΔΔΔΔΔ Raaba tΔΔgiducatadai, Boosocaru ΔroogadΔ Obedicaru daidΔ ΔΔΔΔΔ Ruuta tΔΔgiducatadai, Obedicaru ΔroogadΔ Isaícaru. ⁶ Isaícaru ΔroogadΔ Δraí Davicaru, daidΔ Δraí Davicaru ΔroogadΔ Salomoñicaru daidΔ ΔΔΔΔΔ ΔrUriiasicaru ooñigadΔ.

⁷ DaidΔ Salomoñicaru ΔroogadΔ Roboamicaru, Roboamicaru ΔroogadΔ Aviiasicaru, Aviiasicaru ΔroogadΔ Asacaru, ⁸ Asacaru ΔroogadΔ Josapaatacaru, Josapaatacaru ΔroogadΔ Joramacaru, Joramacaru ΔroogadΔ Usiasicaru, ⁹ Usiasicaru ΔroogadΔ Jotamacaru, Jotamacaru ΔroogadΔ Acasicaru, Acasicaru ΔroogadΔ Esequiasicaru, ¹⁰ Esequiasicaru ΔroogadΔ Manaseesicaru, Manaseesicaru ΔroogadΔ Amoñicaru, Amoñicaru ΔroogadΔ Josiasicaru, ¹¹ Josiasicaru ΔroogadΔ Jecooniasicaru dai aa ismaacΔΔ maamarai Δgai. Δgai oidacatadai aidΔsi ΔraígdΔ Babilooniana oidacami divia dΔVΔΔragadΔana Δjudidíu dai maisapicami vuucai mui gΔΔVΔΔragamu.

¹² Dai gooquiΔΔ Jecooniasicaru ΔroogadΔ Salatielicaru, Salatielicaru ΔroogadΔ Sorovaveelicaru, ¹³ Sorovaveelicaru ΔroogadΔ Aviudicaru, Aviudicaru ΔroogadΔ Eliaquiimicaru, Eliaquiimicaru ΔroogadΔ Asoracaru, ¹⁴ Asoracaru ΔroogadΔ Sodocar, Sodocar ΔroogadΔ Aquimicaru, Aquimicaru ΔroogadΔ Eliudacaru, ¹⁵ Eliudacaru ΔroogadΔ Eleasaracaru, Eleasaracaru ΔroogadΔ Matanacaru, Matanacaru ΔroogadΔ Jacocar, ¹⁶ Jacocar ΔroogadΔ Osee ismaacΔΔ ΔrcunadΔ María dai María ΔrdΔΔΔΔ Suusi ismaacΔΔ ΔrΔCristo.

17 Tami gaaagai baivustaama dan maacova oodami ismaacada oidacatadai aidasi oidacatadai Avraañicaru abiaadara asta aidasi oidacatadai Davicaru uucami tomasi maivaaasi apana oidacatadai dai ara baivustaama dan maacova Davicaru abiaadara asta aidasi arai Babilooniara oidacami maisapicami vuucai ajudidiu Babilooniamu agai maivaaascatai apana oidacatadai dai ara baivustaama dan maacova aid abiaadara asta aidasi vuusai Cristo, agai maivaaascatai apana oidacatadai.

18 Aduucai aradi tai divia Suusi Cristo: María arada dai casi argancucunamicatadai agai amadu Osee damos maiquia amapai oidacatadai, taida María nonoatu guvucadadacada Diuusi Ibada. 19 Osee aramo calli calga tuigacami dai maitipaliditadai ismatiagi oodami isnonoacatadai Maria, baiyoma ipaliditadai agai isastocai dagituagi sai maisoimaa taatatuldana atataandamigada. 20 Dai aidasi quiaa tatagitoitadai Osee gomaasi, tai coosigadara gamaasitu amo Diuusi taañicaruda daida itadai:

—Osee Davicaru cajiudad, maitiduaadicuda vanañi Maria vaid argaooñiacana, Diuusi Ibada guvucadadacada viaaca agai agai ali oodami. 21 Agai marata agai amo ali galli pai Suusi tala. ASuusi calgacara vuvaida agai oodami soimaascamigadaañidara ismaacada vaavoitudagi cascada potlagiduca agai agai —astadai.

22 Aidasi aradi gomaasi aid aradi ismaacada aagai Diuusi gañioquituldiadamigacada saida icaiti:

23 Amo ali taji nonoatumu dai maratamu amo ali galli dai Emanuel aadamu oodami.

Ascaiti Diuusi. Emanuel itaiya ali: Diuusi galamadua daacana.

24 Dai aidasi nana Osee poduucai idui isducatai agidi adiuusi taañicaruda, vana agai Maria. 25 Damos maiaabana voo agai asta aidasi marai Maria. Agai artuucamidara marada tai Suusi tala.

2

1 ASuusi Beleenara vuusai Judeea davanaiaara, aidasida Eroodasi araicatadai ami davanaiaara. Tai ami Jerusaleenara Judeea davanaiaara dada chiqui calli. Jerusaleenara sioma muidu oidacami siaa amapacara Judeea davanaiaara. Acacalli ismaacada ami dada cal maata ali sisiaavugai. Siaalico padara dada acacalli, 2 dai gatacacaimi daida icaitimi:

—Vaaco daja aapima judidiu ganraiga ismaacada vuusai, ali aatama siaavugaigada cascada dada aatama dai siaa duutuda ragai —ascaiti acacalli.

³ Dai aid_Δsid_Δ _Λraí Erood_Δsi maí gomaasi ali_Δ duaadimu _Λgai. _Λgai po_Λlidadai isoidaca agai _Λmai raí si_Λgai camaitat_Λaan_Λda agaitadai. Dai v_Λasi _Λoodami Jerusaleen_Λra_Λ oidacami ali_Δ duduaadimu _Λpa_Λ. _Λgai po_Λlidadai isat_Λta_Λaan_Λdami istutuiditadai isg_Λncocodagi. ⁴ Taid_Δ _ΛErood_Δsi _Λmpagi v_Λasi _Λpapaali bait_Λguucacamigad_Δ, _Λmadu _Λmamaat_Λtuldiadami Diuusi s_Λlicamigad_Δ dai tacacai saaco vuusia agaitadai _ΛCristo. ⁵ Tai _Λgai aa noragi daid_Δ it_Λadai:

—Beleen_Λra_Λ tami Judeea d_Λv_Λari_Λra_Λ, dai Diuusi ñiooquituldiadamigad_Δ ooja sai pocaiti Diuusi:

⁶ Ismaac_Δd_Δ Beleen_Λra_Λ oidaca agai Judeea d_Λv_Λari_Λra_Λ aa judidíu vaamioma siaa duutuadamu siaa judidíu.

_Λgai saagida vuusia agai _Λmo g_Λl t_Λaan_Λdami.

Dai _Λgai t_Λaan_Λdamu _Λjudidíu.

Asc_Λiti Diuusi —ast_Λadai _Λgai.

⁷ Taid_Δ _ΛErood_Δsi astocai vaí _Λc_Λc_Λali ismaac_Δd_Δ d_Δda siaalico pad_Λra_Λ, dai c_Λlga tacacai suu duucu g_Δmaasitu _Λsiaavugai.

⁸ Dai gooqui_Λra_Λ ootoi _ΛErood_Δsi _Λc_Λc_Λali Beleen_Λra_Λ daid_Δ it_Λadai:

—Imivurai dai gaaga _Λali si_Λñi dai masi_Λascad_Δ t_Λgiagi v_Λrai dadacai giñaagida nai aan_Λ _Λpa_Λ m_Λl siaa duutudagi —ast_Λadai _ΛErood_Δsi.

⁹⁻¹⁰ Pot_Λadai _Λraí taid_Δ _Λc_Λc_Λali iji. Daid_Δ _Λsiaavugai ismaac_Δd_Δ t_Λl _Λgai vaas_Λquioma mosbait_Λqui im_Λitadai. Taida c_Λquiiva _Λsiaavugai daama siaaco daacatadai _Λali si_Λñi. Dai aid_Δsi _Λc_Λc_Λali t_Λl _Λsiaavugai ali_Δ baig_Λn_Λl. ¹¹ Dai vaapac_Λc_Λai ami quiy_Λra_Λ t_Λl _Λgai _Λali si_Λñi _Λmadu _Λd_Λad_Δ. Dai g_Λntootonac_Δd_Δ guuquiiva dai siaa duutuli _Λgai _Λali si_Λñi dai gooqui_Λra_Λ cuupioco _Λgai g_Λncajojooñiga dai oi ooro, dai cubimadali dai mirra. Mirra _Λra_Λmo istumaasi chigian uuvadami. ¹² Dai gooqui_Λra_Λ Diuusi aagidi _Λc_Λc_Λali coosigad_Λra_Λ sai camaiiim_Λna siaaco daacatadai _ΛErood_Δsi tai casc_Δd_Δ _Λmai voiyamu s_Λli noonora _Λgai.

— — —

¹³ Dai aid_Δsi canoonora _Λc_Λc_Λali, _Λmo Diuusi t_Λaañicarud_Δ g_Δmaasitu coosigad_Λra_Λ _ΛOsee daid_Δ it_Λadai:

—Vañigiñi dai vaidacai goali si_Λñi _Λmadu god_Λad_Δ voopoivurai Ejiipituamu dai mom_Λlca av_Λr daraaja asta si_Λascad_Δ g_Λnaagida aan_Λ. _ΛErood_Δsi gaaga agai goali si_Λñi dai muua _Λlidi —ast_Λadai _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Δ.

¹⁴ Taid_Δ _ΛOsee vañi dai tucara_Λ vaidacai _Λali si_Λñi _Λmadu _Λd_Λad_Δ Ejiipituamu. ¹⁵ Dai anaasi daraaja _Λgai asta aid_Δsi muu _ΛErood_Δsi. Aid_Δsi poduuc_Λi idui _Λgai poduuc_Λi _Λpa_Δdui ismaac_Δd_Δ aagai Diuusi _Λlquioma g_Λñiooquituldiadamigac_Δd_Δ

dai pocaiti: “Aagidamu aan^Λ giñmara sai vuusaiña Ejiipitu-aiñ^ΔΓ^Λ”, ascaiti Diuusi.

16 Dai aid^Λsi maí ^ΛErood^Λsi isyaatagi ^Λc^Λc^Λali ali^Λ baamu, dai gat^Λjai coodaragai v^Λasi aali ismaac^ΛΔ^Λ viaacatadai googo uumigi coidamacoga ismaac^ΛΔ^Λ Beleen^ΛΓ^Λ oidacatadai dai v^Λasi sicoli Beleena oidacami. ^Λc^Λc^Λali sastuduac^ΛΔ^Λ caaagidi ^ΛErood^Λsi si^Λquid^Λ t^Λtadai ^Λgai ^Λsiaavugai dai poduuc^Λai ^Λsitu ^ΛErood^Λsi si^Λjudidíu raígad^Λ ismaac^ΛΔ^Λ gaa-gai ^Λgai cayoga viaacatadai gooca uumigi. Dai casc^ΛΔ^Λ gat^Λjai coodaragai v^Λasi aali ismaac^ΛΔ^Λ viaacatadai googo uumigi coidamacoga. 17 Poduuc^Λai ^Λp^Λdui ismaac^ΛΔ^Λ ooja g^Λraduñicar^Λu Jeremi^Λasi Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ dai poduuc^Λai ooja:

18 Muidutai judidíu ooqui suaan^Λda agai muiyap^ΛΓ^Λ oida-cami.

Λooqui suaan^Λda agai g^Λc^Λooditudac^Λai maamarad^Λ.

Dai maitip^Λliadamu ^Λooqui isaa bai^Λliatudagi.

Cacoimu maamarad^Λ casc^ΛΔ^Λ.

Asc^Λaiti Jeremi^Λasicaru.

19 Dai aid^Λsi camuu ^ΛErood^Λsi, tai ^Λmo Diuusi t^Λaañicarud^Λ g^Λmaasitu ^ΛOsee coosigad^ΛΓ^Λ Ejiipit^ΛΓ^Λ daid^Λ it^Λtadai:

20 —Vañigiñi dai vaidacai goali si^Λñi ^Λmadu d^ΛΔ^Λ ^Λpamu av^Λr iimi g^Λnd^Λv^Λragamu casi atcoi ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ muaa ^Λlidadai goali si^Λñi —ast^Λt^Λdai ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ.

21 Taid^Λ ^ΛOsee vañi dai vuua ^Λali si^Λñi ^Λmadu ^Λd^ΛΔ^Λ tami Isireli d^Λv^Λri^ΛΓ^Λ. 22 D^Λmos aid^Λsi maí ^ΛOsee si^ΛArquelao ^Λr^Λtaan^Λdamicatadai Judee^ΛΓ^Λ g^Λooga Erood^Λsi v^ΛΓ^Λ, duaadicuitadai ^Λgai isimiagi gaamucu, tai coosigad^ΛΓ^Λ aagidi Diuusi t^Λaañicarud^Λ sai Galileamu iim^Λna. 23 Dai a^Λc^Λai Galilee^ΛΓ^Λ d^Λv^Λri^ΛΓ^Λ Nasareeta oidatu. Aid^Λsi poduuc^Λai idui ^Λgai poduuc^Λai ^Λp^Λdui ismaac^ΛΔ^Λ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ said^Λ ^Λoodami pocaitiada agai said^Λ ^ΛSuusi ^Λr^ΛNasareet^ΛΓ^Λ oidacami.

3

1 Aid^Λ tuigaco oidigana Judeea d^Λv^Λri^ΛΓ^Λ divia ^ΛVuaana ismaac^ΛΔ^Λ vapaconai ^Λoodami, 2 daid^Λ it^Λtadai:

—^Λma duuc^Λai av^Λr g^Λnt^Λagito dai camaisoimaasi ivuaada casia miaad^Λimi istuigaco Diuusi soiña agai oodami sai c^Λgac^ΛΓ^Λ oidacana —ast^Λt^Λdai.

3 Idi Vuaana ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ aagai ^ΛDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λ Isaí^Λcaru aduuc^Λai ooja ^Λgai:

Diuusi ootosa agai ^Λmo c^Λali sai oidigana gamamaat^Λtuldiña dai poduuc^Λai gaaagidamu ^Λgai:

“Caotoma divia agai gARTAAanADamiga cascADa ama duucaí avAR gANTATagito dai camaisoimaasi ivuaada”.

Asduu ooja Isaía.

4 AVuaana yuucusida cameyu vopodACADa duñisicatadai dai givuradA ogicADa duñisicatadai, dai soosoyi cuadana AVuaana AMmadu saivoli. 5 Vai daiVaiña oodami vAAsi Judeea dAVAAriaiñdARa JerusaleenaiñdARa dai aa AMmapACATAAiñdARa caACA Aliditai istumaasi aagai AVuaana dai ismaacADa miaanai oidacatadai Aaqui Jordán AAPA. 6 Dai ismaacADa daanaiña Diuusi sai oigADana soimaascamigada AVuaana vapaconaiña ami AGLA Jordán aquiARA.

7 DAMOS aidasi tAA AVuaana ismuidutai fariseo AMmadu saduseo daivimi sai Agai vapaconana tai Agai itADai:

—AapimA ismaacADa daiVAi tami ansai gANvapaaconana APan ducami coocoyi ismaacADa vopooyi siuu duucu camAAjidagi vasoi, poliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gantaatatulda agai. AAPaga gAAagai issALLicADa ama duucaí gANTATagituagi aapimA dai camaisoimaasi ivuaadagi. 8 CAAgacARA avAR oidaca vai nAidiña aa MASSALLicADa caama duucaí gANTATagito dai camaisoimaasi ivuaada agai. 9 Dai maitavAR povANliada aapimA masaidA AVraañicaru cajiudadA sai cascADa CAAgacARA gANNaidi Diuusi. SALLicADa angAnaagidi sai Diuusi istutuidi isiduñiagi AVraañicaru cajiudadA asta idi ojoodiaiñdARa isipaliadagi. 10 Diuusi cabaigADuu issoimaa taatatuldagi maicAAga tuutiACADa APan duucaí AMo cALLi ismaacADa guicutai uusi ismaacADa maicAAgadu iibiada dai mAMlidi. Poduucai Diuusi ootosamu Aoodami ismaacADa soimaasi ivueeyi mAAca siaaco tomastuigaco mAAcana taí. 11 AanA gia suudagicADa gANvapaconai sai nAidiña aa masai caama duucaí gANTATagito dai camaisoimaasi ivuaada agai. DAMOS divia agai Amaí ismaacADa gANvapacona agai Diuusi IbadACADa sai gANAMmadu daacana Diuusi IbadA. Dai Agai vaa nAida agai oodami ismaacADa ARCAAga ivuaadami dai ismaacADa ARmaicAAga ivuaadami. Agai vaamioma viaa guvucadagai iñsaana. AanA maitistutuidi siAAsi istutuidi Agai. 12 AMo cALLi ismaacADa calivai taligi bai tueeyi ATaligi daida ACosada mAMlidi. Poduucai iduñia agai Agai ismaacADa divia agai AoodamicADa. IsmaacADa vaavoitudai Agai iimia agai tAVAagiamu dai ismaacADa maivaavoitudai Diaavora AMmadu iimia agai Agai siaaco tomastuigaco mAAcana taí —astATADai AVuaana Aoodami.

13 VaidA ASuusi Galilea dAVAAri amaadarA imaitadai dai aayi ami AGLA Jordán aquiARA siaaco daacatadai AVuaana sai Agai

vacuaanana. ¹⁴ ΛVuaana maitipΛidimi tuucamidΛrΛ isvacuaanagi daidΛ itΛtΛdai Λgai ΛSuusi:

—AanΛava Λgai dai gΛaagai pΛsgiñvacuaanagi. ¿TuipΛsi aapi ipΛlidi isaanΛ gΛvacuaanagi? —astΛtΛdai ΛVuaana.

¹⁵ DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:

—Casi maiñioocada sioomΛ arcΛΛgai tΛsiduñiagi istumaasi Diuusi ipΛlidi —astΛtΛdai ΛSuusi.

TaidΛ ΛVuaana ipΛli. ¹⁶ Dai aidΛsi mosvacoi ΛVuaana ΛSuusi taidΛ ΛSuusi vuusai suudagiaiñdΛrΛ. Tai otoma gΛcupiooco ΛtΛvaagi taidΛ ΛSuusi tΛΛ Diuusi IbΛadΛ vai tΛvai siaaco uu-cami daacatadai Λgai Λpa maasi Λmo tugu. ¹⁷ Tai caidatu Λmo ñiooqui tΛvaagiaiñdΛrΛ daidΛ icaiti:

—IdiavΛr giñmara nai aliaΛ oigΛdai aanΛ. Dai aanΛ aliaΛ baigiñΛlidi goocΛdΛ —ascaiti Λñiooqui.

4

¹ TaidΛ Diuusi IbΛadΛ vaidacai ΛSuusi oidigamu, sabai ΛDiaavora iduiñtuldana Λmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipΛlidi.

² DaidΛ Suusi maitauu goo coobai tasai dai goo coobai tucagi dai cascΛdΛ biuugimucatadai. ³ TaidΛ ΛDiaavora mi-aadΛrΛ cΛquiva siaaco daacatadai ΛSuusi nΛida Λliditai sabai iduiñtuldana Λmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipΛlidi daidΛ itΛtΛdai:

—PΛsaapi ΛrDiuusi maradΛ di, tΛaañiñi goojooidai vai tascali gΛnaatona —astΛtΛdai ΛDiaavora.

⁴ DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:

—Diuusi ñiooquidΛrΛ icaiti: “Maisiu mosΛca tascalicΛdΛ istutuidi oodami isoidacagi, gΛaagiava Diuusi ñiooquidΛ ΛpΛ”, ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁵ TaidΛ ΛDiaavora vaidacai ΛSuusi Jerusaleenamu dai ami ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ Λjudidíu daama tΛsagi, ⁶ daidΛ itΛtΛdai:

—PΛsaapi ΛrDiuusi maradΛ di, tabiaadΛrΛ matana gΛΛsi tuduidΛ. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ di:

Diuusi ootosamu gatΛtΛaañicarΛ vaidΛ gΛnuucaticana.

SigΛdaagiadamu Λgai gΛnnoonovicΛdΛ pai maisaraana aapi gΛΛΛcaso Λmo odiana.

Ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ —astΛtΛdai ΛDiaavora.

⁷ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Pocaiti ΛpΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ di: “MaitΛaagai pΛsaagiadagi Diuusi saidΛ iduuna Λmo istumaasi mosnΛida Λliditai sabai giduuna”, ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁸ Tai Λpamu ΛDiaavora vaidacai ΛSuusi Λmo gΛΛ tuvidacamu dai abiaadΛrΛ tΛtΛΛgidi vΛΛsi gΛgΛr tΛtΛaanΛdami ismaacΛdΛ

oidaga oidigi daama dai vΛasi oodami ismaacΛda tΛaanΛi
 ΛtatΛaanΛdami,⁹ daidΛ itΛtdai:

—AanΛ angΛmaquiagi oigaragai pai tΛaanΛda vΛasi goovai
 pΛsgĩñvuidarΛ gatoonacΛda cΛquivagi dai giñsīaa duutudagi
 —astΛtdai ΛDiaavora.

¹⁰ TaidΛ ΛSuusi itΛtdai:

—ImΛdañi tabiaadarΛ Diaavora, pocaiti Diuusi ñiooquidarΛ:
 “Aliasi glaagai issīaa duutuadagi Diuusi dai mosaca ḡgai
 Λḡgiadagi”, ascaiti Diuusi ñiooquidarΛ —astΛtdai ΛSuusi.

¹¹ TaidΛ ΛDiaavora ii abiaadarΛ, tai dada Diuusi
 tatΛaañicarudΛ dai nuucagi ΛSuusi.

¹² AidΛsi maí ΛSuusi ismaisapicatadai ΛVuaana ii
 Galilea dΛvΛΛriamu. ¹³ DΛmos camaivii ḡgai NasareetarΛ
 baiyoma Capernauumamu ii ḡgai dai mΛΛca oidaca
 ḡgai. Capernauuma ḡḡΛΛ suudagi ugidianana. ḡḡΛΛ
 suudagi ugidianana ḡNepatalīcaru dΛvΛΛragadΛcatadai
 dai abaana Nepatalīcaru dΛvΛΛragadΛ ḡSebulonacaru
 dΛvΛΛragadΛcatadai. ¹⁴ AidΛsi ΛSuusi ii gamucu aidΛ ḡpḡdui
 ismaacΛda ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ Isaiacaru daidΛ
 icaiti:

¹⁵ Mui oodami sibΛadarΛ oidacami oidaca ḡgai GalileeΛΛ
 Sebulonacaru dΛvΛΛragadarΛ dai Nepatalīcaru
 dΛvΛΛragadarΛ ḡḡΛΛ suudagi abaana Jordán aqui maigovai.

¹⁶ Dai ḡgai maimaatΛcamu Diuusi ñiooquidΛ dai aliΛ soimaasi
 ivuaadamu.

DΛmos gooquīarΛ caΛcamu ḡgai istumaasi gamamaatΛtulda
 ḡgai ḡcΛḡḡacarΛ vuviaadami dai baigΛñliadamu ḡgai.
 Ascaiti Isaiacaru.

¹⁷ AidΛ abiaadarΛ ΛSuusi potΛtdaiña ḡoodami:

—Ama duuquīavar ḡantΛḡgito dai camaisoimaasi ivuaada.
 Casia miaadimi istuḡgaco soīña ḡgai Diuusi oodami sai
 cΛḡḡacarΛ oidacana —astΛtdaiña ΛSuusi.

¹⁸ ΛSuusi ḡΛΛ suudagi ugidiamu sΛli imΛitadai GalileeΛΛ,
 dai tΛΛ gooca ḡansiΛḡḡΛΛ. Amoco Simuñi Piiduru tΛḡgidu, dai
 ḡḡΛmai AandarΛsi. ḡgai ḡrvatopa vuudamicatadai, dai suu-
 darΛ dadaitudai ḡḡrvatopa vuīcaru. ¹⁹ TaidΛ ΛSuusi itΛtdai:

—Giñoidávurai nai aanΛ ḡḡnmaatΛtuldana mΛsducatai gaa-
 gada aapimΛ oodami vaidΛ giñvaavoitudana —astΛtdai ΛSuusi.

²⁰ Tai ḡgai otoma anaasi viaa ḡḡrvatopa vuīcaru dai oí
 ΛSuusi.

²¹ Dai baitΛquīooma tΛΛ ΛSuusi ḡḡpḡ gooca ḡansiΛḡḡΛΛ.
 Jacovo ḡḡmadu Vuaana Sevedeo maamaradΛ. Vai ḡmo vaarcu
 ḡraana daraajatadai ḡḡmadu oogadΛ dai daraasdi ḡḡrvatopa

vuicaru. TaidΛ ΛSuusi vai. ²² Tai Λgai otoma anaasi viaa Λvaarcu ΛΛmadu gΛnooga dai oí ΛSuusi.

²³ ΛSuusi vΛasi Galilea dΛvΛariana aimaraitadai, dai vΛasi judidiu quiquiupaigadΛΓΛ gaaagidimi isDiuusi soiña agai oodami sai cΛagacΛΓΛ oidacana. VΛasi istumaasi gaaagidiña ΛSuusi sΛalicadΛ arcΛagaducami. Dai Suusi duduaaidimi mui oodami naana maasi coocodagai viaacami. ²⁴ Tai otoma mai vΛasi Siria dΛvΛariarΛ oidacami istumaasi ivuaadana ΛSuusi, dai otoma vuaapi agai ΛSuusi vΛasi ΛcoococoidadΛ sai duduaaidana tomastuma coocodagai viaacami dai ismaacadΛ maitistutuiditadai isoifidagi vaidΛ ΛSuusi duduaaidiña vΛascatai dai vuvaitu Diaavora tΛtaañicarudΛ oodamiaiñdΛΓΛ. ²⁵ Tai oí mui oodami ΛSuusi GalileeiñdΛΓΛ, dai Decapolisi dΛvΛariiaiñdΛΓΛ, dai vΛasi Judeea dΛvΛariiaiñdΛΓΛ JerusaleeniñdΛΓΛ dai aa ΛmapΛcΛΓlaiñdΛΓΛ, agΛΛ aqui Jordán vasoñiomaiñdΛΓΛ.

5

¹ Dai aidasi tΛΛ ΛSuusi vΛasi Λoodami, tΛsai Λmo giidiana dai ami daiva. TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ gΛnΛmpagi ΛSuusi sicoli dai vΛasi Λoodami. ² VaidΛ ΛSuusi mamaatΛtuldi daidΛ itΛtadai:

³ —Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi vΛascatai ismaacadΛ maata istΛgito isDiuusi soiñagi vaidΛ ivuaada Λgai istumaasi Diuusi ipΛlidi. Diuusi soiñamu vai agai ivuaadana istumaasi Diuusi ipΛlidi.

⁴ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ sivi soigΛlidi soimaasi ivuaadatai Λgai Diuusi bai Λliatudamu.

⁵ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ maigΛgΛrducadΛ gΛnΛlidi, Λgai tΛaanΛdamu oidigi utudiarΛ sΛascadΛ ugitiagi idi oidigi.

⁶ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ sΛalicadΛ cΛagacΛΓΛ oidaca lidi, Diuusi soiña agai agai vai poduucai oidacana.

⁷ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ soigΛnΛlidi aacadΛ, Diuusi soigΛliadamu ΛgaicadΛ ΛpΛ.

⁸ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ maisoimaasi ivuaada lidi. Agai Diuusi ΛΛmadu iimimu.

⁹ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ soicΛi Λcocoadami sai camaitΛncocodaiña. Diuusi gΛmaamara duucai nΛijadamu.

¹⁰ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ aa soimaa taatamituldi ivuaadatai Λgai istumaasi Diuusi ipΛlidi. Diuusi soiñamu vaidΛ apiavuaada Λgai istumaasi Diuusi ipΛlidi.

11 Diuusi cAAgacAra gAnnaijadamu aapimA siAAscadA Aoodami gAnaagiadagi soimaasi ñiooqui dai soimaasi gAntaatamituldiadagi dai mAsiAAscadA gAnyaatagAdagi, giñvaavoitudaitai aapimA. 12 DAmos baigavar Anliada aapimA Diuusi gAnmaaquimu AmO istumaasi cAAgaducami tAvaagiAra, poduucai AAra soimaa taata ADiuusi ñiñiooquituldiadamigadA ismaacAdA AAraAga dada isaapimA.

13 IsmaicAAgacAra oidaca aapimA oodami maitipAliadamu isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidA poduucai isduucai AmO oodami maitipAlidiña iscuaadagi cuaadagai maiyoovicami. CascAdA aliAsi gAAagai iscAAgacAra oidaca aapimA. NAditai aa iscAAgacAra oidaga aapimA poduucai ipAliadamu Agai isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidA dAmos ismaicAAgacAra oidaca aapimA aidA gia maisoicAi aapimA oodami dai Diuusi gajiaadAra gAnviaamu aapimA.

14-16 AliAsi Arsoiñi cuudagi tucara. Poduucai AAra aliAsi Arsoiñi aapimA cAAgacAra oidacatai vai poduucai maatAna aa isducatai Diuusi ipAlidi isoidacagi. VAAsi oodami gAntAgito nAidi isaapimA Arvaavoitudadami. DaidA Aoodami nAditai iscAAgacAra oidaga aapimA siaa duutuadagi Diuusi gArooga ismaacAdA tAvaagiAra daja.

17 Maitavar povAnliada aapimA iñsaanA divia dai maiAAgiada iñagai Diuusi sAAlicamigadA dai mamaatAtuldiaragadA ismaacAdA aagidi Agai Moseesacaru dai gAñiñiooquituldiadamiga, baiyoma divia aanA dai AAgiada iñagai. 18 SAAlicAdA angAnaagidi sai siAAsi uucami cAAacagi oidigi VAAsi istumaasi aagai Diuusi moduucai imAda agai maitAviaa agai tomalaachi tomali AmO oojai maimaigovai gAdaasa agai asta siAAscadA ApAdui VAAsi ismaacAdA viaa siApAduñiagi. 19 CascAdA sioora AmapiadAra viaagi AmO istumaasi Diuusi sAAlicamigadA iñdAra, tomasi Agai pollidi ismaisi gAAagai isiduñiagi dai poduucai mamaatAtuldiadagi Aoodami sai poduucai ivuaadana Agai maicAAga ivueeyi istumaasi Diuusi ipAlidi. DAmos Agai ismaacAdA AAgiadagi Diuusi sAAlicamigadA dai poduucai mamaatAtuldiadagi Aoodami sai poduucai ivuaadana Agai gia cAAga ivueeyi istumaasi Diuusi ipAlidi. 20 AanA angAnaagidi aapimA sai AmamaatAtuldiadami Diuusi sAAlicamigadA Amadu Afariseo pollidi iscAAgacAra oidaga dAmos maitArvaavoi. AapimA aliAsi gAAagai issAAlicAdA cAAgacAra oidacagi maisiu Apan duucai Agai. DAmos istAtAgitoda aapimA Apan duucai Agai, Diuusi maitAnsoiñamu iscAAgacAra oidaca aapimA.

²¹ Aapim_Λ cajioma m_Λsaid_Λ it_Λt_Λdai g_Λn_ΛΛ_Λqui aaduñicaru: “Maitav_Λr gacoodada, is_Λmaadutai gamuaagi _Λdudunucami g_Λaagai isgat_Λaañiagi muaaragai _Λgai _Λp_Λ”. ²² D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai tomasioor_Λ sioor_Λ baamuagi g_Λaduñi vui, dai sioor_Λ galnaasi ñioocadagi g_Λaduñi vui, dai sioor_Λ vuiirugami aagadagi g_Λaduñi Diuusi soimaa taatatuldamu tomasi g_Λn_Λmamaat_Λtuldiadamiga maipoduucai g_Λn_Λmamaat_Λtuldiadagi.

²³ Poduucai is_Λmaadutai imiagi _Λg_ΛΛ quiuupiamu dai siaa duutuda agadagi Diuusi dai ami t_Λgituagi said_Λ idui _Λmo istumaasi soimaascami g_Λaduñi vui vai casc_Λd_Λ vui baamucagi _Λaduñd_Λ, ²⁴ g_Λaagai isvuusia _Λgai abiaad_Λr_Λ dai m_ΛΛ n_Λidagi g_Λaduñi dai baiduñiagi ñiooqui _Λgai _ΛΛmadu. Dai aid_Λ gia _Λpamu imiagi _Λgai _Λg_ΛΛ quiuupiamu dai ami siaa duutudagi Diuusi.

²⁵ Is_Λmaadutai soimaasi iduñiagi g_Λaduñi vui vaid_Λ _Λaduñd_Λ vaidaquiaagi dudunucami_Λr_Λ d_Λmos baiyoma g_Λaagai isbai duñia _Λgai ñiooqui _Λgai _ΛΛmadu voyamu vai _Λgai maivaidaquiaagi dudunucami_Λr_Λ vaid_Λ _Λdudunucami t_ΛΛgidan tada _Λsandaaru vaid_Λ _Λsandaaru maisagi. ²⁶ Aan_Λ gia g_Λnaagidi sai maivuusian tada _Λgai abiaad_Λr_Λ asta si_ΛΛscad_Λ gaa nam_Λqui v_ΛΛsi m_Λsi_Λsi tañiagi.

²⁷ Aapim_Λ cajioma sai _ΛΛqui abiaad_Λr_Λ aduucai g_Λaa: “Sai mait_Λaagai isgoogosi g_Λnducamicagi oodami”. ²⁸ D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai tomasioor_Λ sioor_Λ galnaasi g_Λnt_Λt_Λgitodagi _Λmo ooqui vui tomasi m_ΛΛcasd_Λr_Λ n_Λidi _Λgai, _Λgai ca_Λpan _Λsi soimaasi ivueeyi is_ΛΛmadu voimudai.

²⁹ Is_Λmaadutai n_Λijadagi _Λmo istumaasi dai g_ΛΛsida _Λliadagi si_ΛΛp_Λ ama maasi soimaascami baiyoma g_Λaagai ismain_Λijadagi dai Diuusi _ΛΛmadu imiagi dai maisiu _ΛDiaavora _ΛΛmadu imiagi. ³⁰ Is_Λmaadutai iduñia _Λliadagi _Λmo istumaasi soimaascami g_Λn_Λoonovic_Λd_Λ baiyoma g_Λaagai ispo_Λliadagi _Λgai ismainoonov_Λ dai Diuusi _ΛΛmadu imiagi dai maisiu _ΛDiaavora _ΛΛmadu imiagi. Poduucai aagai _ΛSuusi sai _Λoodami camaisoimaasi ivuaadana.

³¹ _ΛΛqui aduucai g_Λaagai _Λp_Λ: “Tomasioor_Λ sioor_Λ dagituagi g_Λooñiga g_Λaagai ismaquiagi _Λmo oojai siaaco aagadagi iscadagito”. ³² D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai is_Λmo c_ΛΛli dagituagi g_Λooñiga, maiviaacatai istuisid_Λ dagituagi, oodami po_Λliadamu is_Λooqui gogoosi g_Λducami sai casc_Λd_Λ dagito _Λc_ΛΛli d_Λmos _Λc_ΛΛli _Λrduñid_Λ ispoduucai t_Λt_Λgitodagi _Λoodami, dai sioor_Λ v_ΛΛnagi _Λmo ooqui dagitobarui _Λgai soimaasi ivueeyi _Λp_Λ.

33 Aapim_A cajioma _Λpa masaid_A itatadai gan_Λqui aaduñicar_u: “Si_Λscad_A amaadutai pocaitiadagi sai maata Diuusi sai s_Λlicad_A iduñia agai _Λmo istumaasi Diuusi vaatar_A ali_Asi glaag_A isiduñiagi”. 34 Damos aan_A anganaagidi sai maitaag_A isaagadagi Diuusi tomastumaasicad_A. Glaag_A isaagadagi Diuusi mosacaasi si_Λscad_A s_Λlicad_A glaagadagi dai sai si_Λscad_A aagadagi is_Λmo istumaasi arvaavoi maiaagadagi tavaagi maaca gataan_A Diuusi cascad_A, 35 tomali maiaagadagi d_Λv_Λr_A ami daja Diuusi cascad_A, tomali Jerusaleena ami gataanada agai Diuusi garbaitac_Λacamiga cascad_A. 36 Dai tomali maiaagadagi ganmoomo aapim_A maitistutuidi istojatudagi si_Λpa tucutudagi tomali _Λmo cupai. 37 Mosavar cho caitiada si_Λpa _Λja dai maitarc_Λgai isvaamioma aagadagi.

38 Aapim_A cajioma is_Λqui glaag_A aducai: “Isamaadutai gag_Λviagi gav_Λji pai camain_Λaada aapi gav_Λji_Λ adudunucami viaa ispoduuc_A iduñiagi _Λgaicad_A _Λpa dai isamaadutai gag_Λviagi dai daitudagi gataatamu adudunucami viaa ispoduuc_A iduñiagi _Λpa _Λgaicad_A”. 39 Damos aan_A anganaagidi: Maitaag_A p_Λv_Λvi g_Λsia aapi _Λoomaligami baiyoma is_Λmoco gag_Λviagi gav_Λvi_Λvasana dagitoñi vai ajad_Λ ga_Λna _Λpa. 40 Is_Λmoco vaama g_Λcasagi dai g_Λyaatagadagi gav_Λoopida aliditai g_Λvaasaraga dagitoñi vai b_Λcaña g_Λdaan vaasaraga _Λpa. 41 Isamaadutai glaagidagi issoña b_Λquia aapi cusuvid_A tomasi daan duucu uucami soñañi asta uruunoco uucami. 42 Tomasioora sioora g_Λtaanadagi _Λmo istumaasi maacañi aapi, dai sioora g_Λtaanadagi _Λmo istumaasi tañiuvidicami tañiuvidañi.

43 Aapim_A cajioma _Λpa sai aducai g_Λaa _Λqui: “Oig_Λadañi g_Λaduñi dai c_Λadada g_Λsaayu”. 44 Damos aan_A anganaagidi: Oig_Λadavurai g_Λnsasayu, c_Λgav_Λr ñioocada v_Λi agai ismaac_Λ ganñiooquidi, c_Λgav_Λr ivuidiada sioora g_Λnc_Λdadagi, gamamadavurai agai vaatar_A ismaac_Λ soimaasi ñiooqui g_Λnsuuligiadagi dai soimaasi g_Λntaatamituldiadagi. 45 Poduuc_A g_Λmaata isaapim_A armaamarad_A g_Λrooga ismaac_Λ tavaagi_Λ daja. Agai ootosdi tonoli c_Λga tuuti_Λ dai maic_Λga tuuti_Λ, dai agai ootosdi duuqui ismaac_Λ siaa duutudai dai ismaac_Λ maisiaa duutudai. 46 Dai isaapim_A oig_Λadagi mosaca agai ismaac_Λ g_Λnoig_Λdai aapim_A poduuc_A siaad_Λ g_Λnoidana Diuusi _Λmo istumaasi. Asta maic_Λga tuuti_Λ _Λpa poduuc_A ivueyi di. 47 Dai isviaatuldiada aapim_A mosaca

g^Λnaaduñi tuma c^Λga ivueeyi aapim^Λ asta ^Λgai ismaac^Λda maivaavoitudai Diuusi ^Λpa^Λ poduucai ivueeyi di. ⁴⁸ C^Λgav^Λr ivuaada aapim^Λ ^Λpan duucai g^Λrooga ismaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja.

6

¹ Si^Λascad^Λ aapim^Λ siaa duutuadagi Diuusi maitav^Λr poduucai ivuaada mosip^Λlidityai isg^Λnn^Λijadagi ^Λoodami dai c^Λga ñioocadagi aapim^Λ g^Λvui, maspovuaada aapim^Λ aid^Λ gia g^Λrooga ismaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja mait^Λnoidamu tomali ^Λmo istumaasi. ² Cascad^Λ masi^Λascad^Λ oidiadagi soituutuigami ^Λmo istumaasi maitav^Λr poduucai ivuaada mosip^Λlidityai isg^Λnn^Λijadagi oodami poduucai isduucai ivueeyi ^Λgai ismaac^Λda aagaiña ^Λmo istumaasi dai ^Λma maasi ivuaadana. Quiquiuupi^Λra dai cacaayana poduucai ivuaadana ^Λgai sai c^Λga ñioocaiña oodami ^Λgai v^Λatara. Damos aana ang^Λnaagidi sai ^Λgai ismaac^Λda povuaadagi g^Λrooga ismaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja maioidamu tomali ^Λmo istumaasi. ³ Damos masi^Λascad^Λ aapim^Λ oidiadagi ^Λmo istumaasi soituutuigami maitav^Λr poduucai ivuaada ip^Λlidityai isg^Λnn^Λijadagi aa. ⁴ Dai Diuusi g^Λrooga ismaac^Λda n^Λidi mastumaasi ivueeyi ^Λgai g^Λnoidamu ^Λmo istumaasi aapim^Λ.

⁵ Dai masi^Λascad^Λ gamamadada aapim^Λ, maitav^Λr ^Λpan duucai ivuaada ^Λgai ismaac^Λda aagai ^Λmo istumaasi dai ^Λma maasi ivueeyi, ^Λgai oojoidi isgugucaitai gamamadadagi quiquiuupi^Λra dai cacaayana sai n^Λidiña ^Λoodami. S^Λlicad^Λ ang^Λnaagidi sai g^Λrooga ismaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja mait^Λnoidamu tomali ^Λmo istumaasi. ⁶ Damos aapim^Λ masi^Λascad^Λ gamamadadagi iimivurai siaaco maitiipu oodami dai gamamadada. Dai Diuusi g^Λrooga ismaac^Λda n^Λidi mastumaasi ivueeyi ^Λstocai ^Λgai g^Λnsaic^Λdamu.

⁷ Masi^Λascad^Λ gamamadadagi maitav^Λr muiyoco agada ^Λmo istumaasi isduucai ivueeyi ^Λgai ismaac^Λda maivaavoitudai Diuusi dai po^Λlidiña ^Λgai sai ^Λmomoono ca^Λca ^Λgai ali^Λ t^Λv^Λpi ñioocaitai ^Λgai tomasi maica^Λ. ⁸ Maitav^Λr potuutiaca aapim^Λ, Diuusi g^Λrooga maiquiaa aagidacai aapim^Λ abiaad^Λra camaat^Λcana mastumaasi tagito aapim^Λ. ⁹ Cascad^Λ aduquiv^Λr gamamadada:

G^Λrooga aapi pasmaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja, aat^Λma ip^Λlidi is^Λoodami g^Λsiaa duutuadagi.

¹⁰ Vai otoma aana istuigaco gataaan^Λda ^Λgai aapi ^Λgi tami oidigi daama.

VaidΛ apΛduuna pΛstumaasi aapi ipΛlidi tami oidigi daama poduucai isduucai apΛvueeyi tΛvaagiΛrΛ.

11 Garsoiñañi tΛtai viaaca aatΛmΛ cuaadagai tasiΛasi tΛgito sivi vΛΛtarΛ.

12 GΛroigΛldañi garsoimaascamiga tasmaacΛdΛ ivueeyi poduucai tasduucai oigΛldi aatΛmΛ Λgai ismaacΛdΛ soimaasi garvuiididi.

13 Maiti dagito isΛDiaavora garaagiadan taadacagi isiduñia aatΛmΛ soimaasi.

CΛΛ maatΛ aatΛmΛ isaapi arΛgΛΛ baitΛcΛaacami tΛvaagiΛrΛ dai oidi daama tomastuigaco, dai aapi vaamioma viaa guvucadagai tomastuigaco istomali Λmo Λmai dai isaliΛsi gΛaagai isvΛΛsi oodami gΛsiaa duutuadagi tomastuigaco.

VΛΛsi gomaasi sΛΛlicadΛ apΛduñia agai poduquaviar gamamadada.

14 MasaapimΛ oigΛldiadagi aa siΛascadΛ soimaasi ganvuiidiada Λgai, Diuusi gΛrooga ismaacΛdΛ tΛvaagiΛrΛ daja gΛnoigΛldiadamu aapimΛ gansoimaascamiga ΛpΛ, 15 dai masaapimΛ maioigΛldiadagi aa aidΛ gia tomali Diuusi gΛrooga maitΛnoigΛldiadamu gansoimaascamiga.

16 MasiaascadΛ aapimΛ gayunandudagi maitavar soiganΛliadan vuaada apΛn duucai Λgai ismaacΛdΛ aagai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivueeyi, Λgai soiganΛliadan vuaadana sai nΛidiña oodami isyunandui Λgai. SΛΛlicadΛ anganaagidi sai gΛrooga ismaacΛdΛ tΛvaagiΛrΛ daja maioidamu tomali Λmo istumaasi. 17 DΛmos aapimΛ masiaascadΛ gayunandudagi maitΛaagai massoiganΛliadan vuaadagi, 18 vai maimaatΛna oodami masgayunandui. Vai mosaca Diuusi gΛrooga maatΛcana dai poduucai Λgai ganoidamu Λmo istumaasi cΛΛgaducami.

19 MaitΛaagai istΛtΛgitodagi oodami isΛmpaidiadagi mui naana maasi tami oidigi daama siaaco maamaradΛ uugiugai dai siaa gΛvueeyi istumaasi dai tami siaaco Λsivogami vapacΛi dai gaΛΛsidi. 20 Baiyoma gΛaagai isivuaadagi vΛΛsi istumaasi Diuusi ipΛlidi dai Λgai maaquimu istumaasi tΛgito tΛvaagiΛrΛ. 21-23 IsΛmpaidiada oodami mui naana maasi dai riricutuagi aidΛ gia mostΛtΛgitodamu Λgai gΛnvustuidaga dai poduucai Λagi gΛnvupuiirumadai dai maisoicΛi aa dai maitistutiadamu istΛtΛgitodagi istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaada Λgai. Dai camaitΛtΛgitoi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ dai apiasoimaasi ivuaadana. Baiyoma gΛaagai istΛtΛgitodagi oodami istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaadagi poduucai gia soicΛi Λgai aa.

²⁴ Sioor^Λ mostat^Λgitodagi isducatai gamait^Λc^Λdagi mui tumiñsi ^Λgai gia maitistutuidi is^Λgiadagi Diuusi.

²⁵ G^Λnaagidiana maitavar vuam ^Λn^Λliada cuaadagaic^Λd^Λ masmaac^Λd^Λ ugia agadagi si^Λpp^Λ mastumaasi iiya agadagi dai oidacagi, tomali yuucusic^Λd^Λ masmaac^Λd^Λ g^Λnaada agadagi. Diuusi g^Λndui aapim^Λ Diuusi g^Λnmaa iib^Λdagai ^Λgai g^Λnsoiñamu isviaacagi cuaadagai dai yuucusi. ²⁶ N^Λidavurai ujuurugi. Goovai maita ^Λsai tomali maita yoovai, tomali maibai tueeyi g^Λnyoova trooj^Λr^Λ, vai v^Λasc^Λr^Λ Diuusi g^Λrooga ismaac^Λd^Λ t^Λvaagi^Λr^Λ daja maacai cuaadagai. ^Λoodami vaamioma nam^Λga siujuurugi. ²⁷ Casc^Λd^Λ maitarsoiñi isnaana maasi t^Λgitodagi oodami. Tomali maitistutuidi istaajucami metro vaamioma g^Λt^Λcavaldiagi, tomasi naana maasi g^Λt^Λgitoi.

²⁸ ¿Tuisid^Λ mos^Λasi t^Λgitoiña oodami yuucusi? ^Λoodami g^Λaagai is^Λijadagi isducatai g^Λlrai yoosigai oidigana maita aata v^Λadatai dai tomali maita iilutaitai. ²⁹ Dai v^Λasc^Λr^Λ g^Λnaagidi aana sai tomali ^Λrai Salomoiñicar^Λ ismaac^Λd^Λ viaacatai yuucusi c^Λc^Λgaducami v^Λasc^Λr^Λ yuucusid^Λ mai^Λpan ^Λsi chigiamaasi yoosigai. ³⁰ G^Λaagai isg^Λnt^Λgito n^Λijadagi oodami vasoi. Chi^Λlqui tasai d^Λjiana guucacana dai gaac^Λcai g^Λm^Λm^Λidi ooroñi^Λr^Λ maitiipucatai c^Λaagi vai v^Λasc^Λr^Λ Diuusi sigia maastudai, v^Λasi vaamioma soiñana ^Λgai oodami isyuucustada. V^Λasc^Λr^Λ ^Λoodami maic^Λga vaavoitudai is-Diuusi nuucada. ³¹ Casc^Λd^Λ g^Λaagai ismaivuam ^Λn^Λliadagi oodami dai mait^Λaagai ispocaitiadiagi: “¿Istumaasi ugimu aat^Λm^Λ?” Si^Λpp^Λ: “¿Istumaasi iimu aat^Λm^Λ?” Si^Λpp^Λ: “¿Istumaasi g^Λraadamu aat^Λm^Λ?” ³² V^Λasi ^Λoodami ismaac^Λd^Λ maivaavoitudai Diuusi mos^Λca gomaasi g^Λnt^Λgitoiña, d^Λmos g^Λrooga ismaac^Λd^Λ t^Λvaagi^Λr^Λ daja camaata isv^Λasi gomaasi t^Λgito aat^Λm^Λ. ³³ Baiyoma g^Λaagai isip^Λliadagi oodami sai Diuusi soiñana vai c^Λagac^Λr^Λ oidaca ^Λgai isducatai Diuusi ip^Λlidi, siDiuusi soic^Λdamu siviaacamu ^Λgai istumaasi t^Λgitocagi. ³⁴ Mait^Λaagai issoimaasi g^Λnta^Λmituldiadiagi oodami naana maasi g^Λnt^Λgitoi. V^Λas tasai naana maasi oidacana dai v^Λasc^Λr^Λ Diuusi g^Λrnuucada aat^Λm^Λ.

7

¹ Maitavar pocaitiadi: “Dañi t^Λl soimaasi idui ^Λgai maiviaacatai istuisid^Λ pocaitiadiagi”. Ispocaitiada aapim^Λ Diuusi pot^Λimu sai maic^Λga ivueeyi aapim^Λ pocaititai. ² Is^Λmaadutai g^Λt^Λgito n^Λijadagi ^Λsoimaasi ismaac^Λd^Λ ivuaadagi ^Λaduñd^Λ aid^Λ gia Diuusi g^Λt^Λgito n^Λijadamu

Λsoimaasi ismaacΛΔΛ ivuaadana Λgai ΛΛΡΛ. ³ ¿TuipΛsi gΛtΛgito nΛidi issoimaasi ivueeyi gΛaduñi dai maitΛtΛgito nΛidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi? ⁴ ¿TuipΛsi maisiaa Λrai aapi?, sai potΛtΛdai gΛaduñi: “Dañi aliΛ soimaasi ivueeyi aapi”, tΛtΛdai.

Dai maitΛtΛgito nΛidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi. ⁵ Aapi ΛTΛMOCO ismaacΛΔΛ aagai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivueeyi. ΛpΛga gΛaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiΛΓΛ aagidagi gΛaduñi sai camaisoimaasi ivuaadana. MΛsapiaaagiadamudai aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ Λoodami ismaacΛΔΛ cΛΛdai Diuusi mosgalnasi ñioocadamudai Λgai Diuusi vui dai soimaasi ivuüidiadamudai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ.

⁶ CascΛΔΛ maitΛaagai mΛsapiaaagiada Diuusi ñiooquidΛ Λoodami ismaacΛΔΛ cΛΛdai Diuusi dai maivaavoituda Λlidi.

⁷ Aliasi gΛaagai mΛsiapiataanΛdagi Diuusi istumaasi tΛgitocagi siΛgai gΛnsoicΛdamu sai viaacana istumaasi tΛgitocagi. ⁸ SiooΓΛ apiataanΛdagi Diuusi istumaasi tΛgitocagi Diuusi sΛΛlicΛΔΛ soicΛdamu Λgai sai viaacana istumaasi tΛgitocagi.

⁹ ¿Baisoidaga Λmaadutai aapimΛ isgΛntaañiagi gΛnmara Λmo paana baisoidana aapimΛ Λmo odai? ¹⁰ ¿SiΛΛΡΛ isbaioidana aapimΛ Λmo cooyi isgΛntaañia Λgai vatopa? ¹¹ MΛsaapimΛ ismaacΛΔΛ maicΛΛ tuutuiga maatΛ oidi gΛnmaamara istumaasi cΛΛgaducami, sioma cΛΛga gΛrooga ismaacΛΔΛ tΛvaagiΛΓΛ daja Λgai maacai istumaasi cΛcΛΛgaducami siooΓΛ taanΛdagi.

¹² Pocaiti Diuusi sΛΛlicamigadΛΓΛ dai pocaiti ΛΡΛ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ. MΛstumaasi ipΛliada aapimΛ isgΛnvuüidiadagi aa poduuquiavΛr ivuüidiada aapimΛ Λgai ΛΡΛ.

¹³⁻¹⁴ SΛΛlicΛΔΛ avΛr ipΛliada aapimΛ isDiuusi gΛnsoicΛdagi isΛΛgiada aapimΛ. Muidutai maitipΛlidi isDiuusi soicΛdagi. Sioma maisijaiga isΛgai ivuaadagi istumaasi ipΛlidi dΛmos Λgai gia iimimu Diaavora ΛΛmadu. AliΛ sijaiga oodami vΛΛtΛrΛ isipΛliadagi isDiuusi soicΛdagi isΛΛgiada Λgai Diuusi, dai vaamioma chiΛΛquidu siooΓΛ ΛΛgidi Diuusi dai Λgai gia iimimu Diuusi ΛΛmadu.

¹⁵ GΛnnuucadacavurai dai maitivuaada istumaasi gΛnaagiadagi ΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami. Λgai gΛnΛΛmadu gΛnΛmpaidi ducami isvaavoitudadagi Diuusi ñiooquidΛ dΛmos maitΛrvaavoi isvaavoitudai Λgai. Λgai ipΛlidi isgΛnvupuiirumadagi mΛsaidΛ ΛrmamaatΛrdamigadΛcana dai oidña mui naana maasi mΛstumaasi viaacagi.

16 Aapim_Λ istutuidi ismatiagi isbai s_{ΛΛ}lic_{ΛΔ} arDiuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ agai ischo _{ΛΛ}p_Λ, agaic_{ΛΔ} ismaac_{ΛΔ} ivuaada agai. C_{ΛΛ}ga maat_Λ aapim_Λ ismait_Λyoovai uuvasi uupariaiñd_Λr_Λ, tomali iigosi uuvasi d_{ΛΔ}d_{ΛΔ}aiñd_Λr_Λ, poduuc_Λ _{ΛΛ}p_Λ _Λoodami yaatavogami maitistutuidi isc_{ΛΛ}gac_{Λr_Λ} oidacagi. 17 Poduuc_Λ _{ΛΛ}p_Λ oidaga uusi ismaac_{ΛΔ} yoovi iibiad_Λ dai oidaga aa uusi ismaac_{ΛΔ} maiyoovi iibiad_Λ. 18 _Λmo uusi c_{ΛΛ}gaducami maitistutuidi issoimaascagi iibiad_Λ, dai _Λmo uusi maic_{ΛΛ}gaducami maitistutuidi isc_{ΛΛ}gaducagi iibiad_Λ. 19 V_{ΛΛ}si uusi ismaac_{ΛΔ} maic_{ΛC_{ΛΛ}}gaducagi iibiad_Λ tami g_{Λr}d_{ΛV_{ΛΛ}}r_{Λr_Λ} g_Λguicumai dai taiy_{Λr_Λ} g_Λm_Λm_Λidi. Poduuc_Λ _{ΛΛ}p_Λ Diuusi soimaa taatatuldamu _Λmamaat_Λtuldiadami yaatavogami ag_{ΛΛ} taiy_{Λr_Λ} _ΛDiaavora _{ΛΛ}madu. 20 N_Λiditai issoimaasi ivueeyi agai poduuc_Λ g_Λmaat_Λ is_Λgai _Λryaatavogami.

21 Maisiu v_{ΛΛ}scatai ismaac_{ΛΔ} pocaitiadagi sai aan_Λ _{Λr}t_Λaan_Λdamigad_Λ iimia agai siaaco gata_Λaan_Λi Diuusi mo_Λca agai ismaac_{ΛΔ} ivueeyi istumaasi ip_Λlidi Diuusi g_Λrooga ismaac_{ΛΔ} t_Λv_Λaagi_{Λr_Λ} daja. 22 Si_{ΛΛ}scad_Λ ajiagi istuigaco n_Λida iñagada aan_Λ v_{ΛΛ}si oodami ismaac_{ΛΔ} _{Λr}c_{ΛΛ}ga ivuaadami dai ismaac_{ΛΔ} _Λrmaic_{ΛΛ}ga ivuaadami amaasi muidutai povai iñt_Λt_Λadamu: “T_Λaan_Λdamu aat_Λm_Λ gamamaat_Λtuldiña g_Λñiooqui, dai g_Λg_Λvucadagac_{ΛΔ} vuvaidiña Diaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ oodamiaiñd_Λr_Λ, dai g_Λg_Λvucadagac_{ΛΔ} ivuaadana aat_Λm_Λ mui naana maasi g_Λg_Λrducami”, iscaitiadamu agai. 23 D_Λmos aan_Λ pot_{ΛΛ}damu: “Aapim_Λ tomali _Λmo imidagai maitiñvaavoitu. Iimivurai tabiaad_{Λr_Λ}. Aapim_Λ _{Λr}soimaasi ivuaadami”, ant_{ΛΛ}damu aan_Λ —ast_Λt_Λdai Suusi.

24 Daid_Λ it_Λt_Λdai _{ΛΛ}p_Λ:

—Sioor_Λ giñca_Λcagi daid_Λ ivuaadagi istumaasi aagai aan_Λ agai _{Λr}t_Λpan ducami _Λmo c_{ΛΛ}li ismaac_{ΛΔ} ali_Λ saituduga daid_Λ idui _Λmo vaaqui d_Λmos _{ΛΛ}p_Λga c_{ΛΛ}ga cooco d_Λv_{ΛΛ}r_Λi dai c_{ΛΛ}gaducami darai simientogad_Λ. 25 Tai duudu dai g_{ΛΛ}pi daivusai suudagi dai cavami _Λv_Λ tai v_{ΛΛ}sc_{Λr_Λ} maig_Λ _Λv_Λaaqui c_{ΛΛ}gaducataid_Λ agai simientogad_Λ casc_{ΛΔ}. 26 D_Λmos sioor_Λ giñca_Λcagi dai maitivuaadagi istumaasi aagai aan_Λ agai _{Λr}t_Λpan ducami _Λmo c_{ΛΛ}li vuiirugami ismaac_{ΛΔ} mosoorai daama idui _Λmo quii. 27 Tai duudu dai g_{ΛΛ}pi daivusai suudagi dai cavami _Λv_Λ tai g_Λi _Λv_Λaaqui dai camait_{Λr}soiñi —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

28 Aid_Λsi canaatocai ñioo _ΛSuusi, vaid_Λ _Λoodami camait_{ΛΛ} isducatai g_Λnt_Λt_Λgituagi ca_Λcatai si_{ΛΛ} c_{ΛΛ}ga ñioocai _ΛSuusi.

29 Amo sállicami viaacami duucai mamaatatuldi agai dai maisiu apán duucai amo mamaatatuldiadami Diuusi sállicamigadla ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi cascada.

8

1 Aidasi asuusi tavai giidaiñdaga tai oí mui oodami. 2 Tai miaadaga caquiva amo calli ismaacada viaacatadai amo coocodagai ismaacada duvaaldi gatuucuga dai siaa duutuli asuusi, daidla italdai:

—Taanadami pasipaliadagi istutuidi aapi isgiñduaidagi —astaldai calli.

3 Taidla asuusi taata ganovicada daidla italdai:

—Ipalidiana isgaduaidagi, duaadicami ivii —astaldai asuusi.

Mopotai asuusi taidla coocoadla duaadicami vii. 4 Taidla asuusi italdai:

—Dañi, maitiaagiada tomali maadutai pascudatai dueeyi mosaiimi dai malla vuidaga caquiva paali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sállicamigadla vai naidiña oodami pascadueeyi —astaldai asuusi.

5 Aidasi mosaayi asuusi Capernaumaga tai miaadaga caquiva amo sandaaru taanadamigada. Agai arromanu dai daañimi, 6 daidla italdai:

—Taanadami giñmara quiyaga caatla maitistutuidi isaimardagi dai alia soimaa taataca coocodagai —astaldai.

7 Taidla asuusi italdai:

—Aanla gaamu imimu dai duaidamu —astaldai.

8 Taidla sandaaru taanadamigada aa noragi daidla italdai:

—Taanadami aapi vaamioma taanai iñsaanla cascada maitaagai passoigavuaadagi mosai potai sai duadana giñmara sigai duadimu. 9 Aanla viaa giñtaanadamiga, dai aanla viaa apa giñsandaaruga ismaacada taanai aanla, siascada aagida aanla amoco sai imana vai aimarai, dai siascada aagida aanla amai sai diviana vai didivai, dai siascada taañia aanla amo istumaasi giñpioñiga vaidla ivueeyi —astaldai sandaaru taanadamigada.

10 Aidasi calla asuusi imaasi, maitalla istumaasi gatagituagi daidla italdai ajudidíu ismaacada oiditadai:

—Sállicada angnaagidi, sai gaaaduñi saagida maiquiaa naidi aanla tomali amoco ispocaasi vaavoitudadagi siansi vaavoitudai idi calli. 11 Aanla angnaagidi sai mui ismaacada maitarjudidíu aipaco oidacami vaavoituda agai Diuusi ñiooquida. Dai agai iimia agai tavaagiamu malla

siaaco gataa^Λan^Λi Diuusi dai ^ΛΛmadu daraaja agai Avraañicar^Λu dai Isaacaru, dai Jacocar^Λu. ¹² D^Λamos ^Λjjudidíu ^Λgai ismaac^Λda polidi sai iimia agai m^Λaca siaaco gataa^Λan^Λi Diuusi Avraañicar^Λu cajiudad^Λcatai, ^Λgai gia maiviaacamu oigaragai isiimiagi. Diuusi ootosa agai ^Λgai m^Λaca siaaco tomastuigaco tucamuga dai suaan^Λda agai ^Λgai dai ali^Λ soimaa taataca agai —ast^Λat^Λdai ^ΛSuusi.

¹³ Dai amaasi ^ΛSuusi it^Λt^Λdai ^Λsandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ:

—Im^Λdañi g^Λquiiyamu dai p^Λstumaasi vaavoitudai poduu^Λcai ^Λp^Λduuñimu —ast^Λat^Λdai.

Dai mospot^Λi ^ΛSuusi tai dueeyi marad^Λ ^Λsandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ.

¹⁴ Taid^Λ ^ΛSuusi ii Piiduru quiidiamu vai ami caat^Λcatadai ^ΛPiiduru tuumud^Λ ali^Λ oiditadai toiñdagai. ¹⁵ Taid^Λ ^ΛSuusi mostaata novid^Λ tai dagito toiñdagai tai otoma vañi ^Λgai dai bibi g^Λdadidacami.

¹⁶ Dai aid^Λsi catuca taid^Λ ^Λoodami vuaapi ^ΛSuusi mui oodami ismaac^Λda viaacatadai Diaavora t^Λt^Λaañicarud^Λ, taid^Λ ^ΛSuusi mosali ^Λmo ñiooquic^Λda vuvaitu v^Λasi ^ΛDiaavora t^Λt^Λaañicarud^Λ dai duduaadi v^Λasi ^Λcoococoidad^Λ. ¹⁷ Aid^Λsi ^Λp^Λdui imaasi poduucai ^Λp^Λdui ismaac^Λda aagai Isaía Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ dai poduucai ooja aagaitai ^ΛCristo: “^Λgai g^Λrduduaaidamu”, ascaiti Isaía.

¹⁸ Aid^Λsi t^Λaa ^ΛSuusi isali^Λ muidu oodami ^Λgai sicoli, aagidi ^Λgai g^Λmamaat^Λardamiga sai daivuñdana vaasad^Λr^Λ ^Λg^Λaa suudagi Galilea. ¹⁹ Tai ^Λmo mamaat^Λtuldiadami Diuusi s^Λalicamigad^Λ miaad^Λr^Λ ^Λquiva daid^Λ it^Λt^Λdai ^ΛSuusi:

—Mamaat^Λtuldiadami aan^Λ g^Λoidatucuda iñ^Λlidi tomasi-aaco siaaco aim^Λrda aapi —ast^Λat^Λdai.

²⁰ Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Cacaasiocai viaa g^Λnt^Λat^Λjoga dai ujuurugi viaa g^Λncocosa, d^Λamos aan^Λ ismaac^Λda viaa ^Λmo s^Λalicami maivaac^Λ —ast^Λat^Λdai ^ΛSuusi.

²¹ Dai ^Λmai ismaac^Λda ^Λr^ΛSuusi ma^Λmaat^Λardamigad^Λcatadai pot^Λt^Λdai ^Λgai ^ΛSuusi:

—T^Λaan^Λdami giñdagitoñi nai ^Λp^Λaga m^Λaa yaasa aan^Λ giñoo^Λca dai gooqui^Λr^Λ g^Λoidatucudagi —ast^Λat^Λdai.

²² Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Giñoidañi dai dagito vai ^Λgai ismaac^Λda ^Λr^Λapan ducami coidad^Λ maitiñ^Λagiditai yaasana g^Λncoidad^Λga —ast^Λat^Λdai ^ΛSuusi.

²³ Amaasi ΔSuusi tAsai Δmo vaarcuΔΓΔ ΔΛmadu aatΔMΔ mamaatΔrdamigadΔ Δgai. ²⁴ Dai aidΔsi gΔΔ suudagi daama iimΔitadai Δgai tai aliΔ cavami ΔVΔ vai tai tΔsΔdΔi suudagi dai vaarcu Δraana vaacΔi. VaidΔ ΔSuusi coosocatadai. ²⁵ TΔtai aatΔMΔ mamaatΔrdamigadΔ Δgai iji dai mΔΔ nΔnΔitu daidΔ itΔtΔdai:

—TΔaanΔdami cΔΔgacΔΓΔ igΔrvuvaida casiatΔ yooga du-
udupi —astΔtΔdai aatΔMΔ.

²⁶ TaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—ζTuimΔsi duduaadimuca? AapimΔ maivaavoitudai iñsaanΔ istutuidi isgΔnnuucadacagi —gΔrtΔtΔdai ΔSuusi.

Dai vañi dai dodoligitu ΔΔVΔΔli ΔΛmadu ΔgΔΔ suudagi tai VΔΔsi dodoli vij. ²⁷ TΔtai aatΔMΔ maitΔΔ isducatai gΔrtΔtΔgituagi daidΔ icaiti:

—ζIstuma cΔΔli idi vai asta ΔΔVΔΔli dai gogΔΔ suudagi ΔΔgidi?
—caiti aatΔMΔ.

²⁸ Dai amaasi vaasadΔΓΔ dΔgavusai Δgai ΔgΔΔ suudagi dai aayi Gadara dΔVΔΔriΔΓΔ, tai vuvaaaja gooca cΔcΔΔli cam-
posantuaiñdΔΓΔ Δgai viaacatadai Diaavora tΔtΔaañicarudΔ dai aliΔ oomaliga tomali oodami maitistutuidiñā ismiaanai dΔgavuscΔdagi. ²⁹ Amaasi miaadΔΓΔ guuquiva Δgai siaaco cΔaacatadai ΔSuusi dai iññaquimi daidΔ icaitimi:

—ζTuipΔsi gΔΓΔΛmadu vapacΔi aapi Suusi Diuusi maradΔ maitiquiaa aΔcai istuigaco soimaasi gΔrtaatatulda Δgai aapi?
—ascaiti Δgai.

³⁰ Dai bai miaanai abiaadΔΓΔ ajioopaitadai mui tataisoli,
³¹ vaidΔ ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ daañimi ΔSuusi daidΔ itΔtΔdai:

—PΔsgΔrvuvaidagi idi cΔcΔΔliaiñdΔΓΔ pai gΔrdagito tΔtai vaapaquia aatΔMΔ gotataisoliΔΓΔ —astΔtΔdai ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ.

³² TaidΔ ΔSuusi itΔtΔdai:

—Iimivurai tudu —astΔtΔdai.

TaidΔ ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ vuvuaaja ΔcΔcΔΔliaiñdΔΓΔ dai tataisoliΔΓΔ vaapa, taidΔ Δtataisoli koidam voopoi dai gΔΔ suudarΔ suuli dai VΔΔsi baicoi.

³³ TaidΔ Δnuucadacami tataisoli voopoi dai duduaadimu-
tugai, dai mΔΔca gaaagidi quiiquiana VΔΔsi istumaasi ΔpΔdui,
dai isducatai ΔpΔdui ΔcΔcΔΔlicΔΔ ismaacΔΔ viaacatadai
ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ. ³⁴ Tai VΔΔscatai Δoidacami iji
siaaco daacatadai ΔSuusi, dai tΔΔgacai daañimi sai imΔna ami
dΔVΔΔriaiñdΔΓΔ.

1 Tai amaasi ΔSuusi tAsai Δmo vaarcuΛΛ, dai daivusai vaasadΛΛΛ ΛgΛΛ suudagi dai Δpamu aayi ΛΛgi gΛdΛvΛΛΛragΛΛ. 2 MΛtai uusiarΛΛ vuaapi Δmo cΛΛli ismaacΛdΛ maitistutuiditadai isoiñdagi. Dai aidΛsi tΛΛ ΔSuusi isaliΛ vaavoitudai Δoodami potΛtΛdai Λgai ΛcΛΛli coocoadΛ:

—Maiti soigΛΛliada giñaduñi, casiant oigΛli aanΛ vΛΛsi istumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ivuaadana aapi —astΛtΛdai ΔSuusi.

3 Amaasi ΛΛmoco ΔmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ aduucai gΛntΛtΛgitoitadai: “Idi cΛΛli polidi isΛrDiuusi”, asΛnΛlidi. 4 VaidΛ ΔSuusi maatΛcatadai istumaasi gΛntΛtΛgitoi Λgai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tuiyasi mosΛΛ soimaasi gΛntΛtΛgitoi? 5-6 AanΛ viaa Δmo sΛΛlicami dai cascΛdΛ viaa guvucadagai isoigΛldiadagi vΛΛsi soimaascamigadΛ oodami. DΛmos maisijaiga ispoduucai aagagi tomasiooγΛ cascΛdΛ sivi gΛntΛΛgidamu aanΛ issΛΛlicΛdΛ viaa aanΛ guvucadagai isduaaidagi idi cΛΛli —astΛtΛdai ΔSuusi ΔmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ.

Dai amaasi itΛtΛdai ΔSuusi ΛcΛΛli coocoadΛ:

—Vañigiñi dai bΛi gΛvaacosi dai noragi gΛquiiyamu —astΛtΛdai.

7 TaidΛ ΛcoocoadΛ vañi dai nora gΛquiiyamu. 8 AidΛsi tΛΛ Δoodami imaasi, aliΛ duduaadimu dai siaa duutuli Diuusi, maacacai Λgai guvucadagai Δmo cΛΛli.

9 TaidΛ ΔSuusi ii abiaadΛΛΛ dai giñtΛΛ iñsaana daacatai gavuyi tumiñsi, dai povai iñtΛtΛdai:

—Mataivo, giñoidañi —iñtΛtΛdai.

Antai aanΛ cΛquiva dai oí.

10 Dai Δmo imidagai gacuaadatadai ΔSuusi Δmo quiiyΛΛΛ tai mui tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami dada dai ami meesa vuidΛΛΛ daraaja Suusi ΛΛmadu dai aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ ΔSuusi ΛpΛ. 11 DΛmos tΛΛgacai Δfariseo gΛrtΛcacai aatΛmΛ ΔSuusi mamaatΛrdamigadΛ dai povartΛtΛdai:

—¿TuisidΛ gacueeyi gΛnmamaatΛtuldiadamiga tumiñsi vuu-dami dai soimaasi ivuaadami ΛΛmadu? —gΛrtΛtΛdai.

12 VaidΛ ΔSuusi caΛ gomaasi daidΛ itΛtΛdai:

—Λgi coococoidadΛ tagito gaduduaaidiadami ΛmaicoococoidadΛ maitΛgito. 13 MaatΛvurai aapimΛ istΛiya Λlidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquidΛΛΛ: “AanΛ maitipΛlidi isΛoodami giñoidiadagi naana maasi tomali maitipΛlidi aanΛ isΛoodami coodadagi tutuuru tomali sisiivatu aanΛ giñvΛΛtarΛ, baiyoma ipΛlidi aanΛ sai soigΛnΛlidiña oodami aacΛdΛ”. AanΛ andivia tami oidigi daama vai Λsoimaasi ivuaadami Δma duucai gΛntΛtΛgitonΛ dai camaisoimaasi

ivuaadana. Ismaacada polidi ismaisoimaasi ivueeyi siaadara ama duucaigantatagitona —astatadai asuusi.

14 Amaasi amamaatardamigada Vuaana miaadara guquiva siaaco daacatadai asuusi dai potatadai:

—Aatama amadu fariseo duudatai maitacueeyi. ¿Tuisida aapi gamamaatardamiga gacueeyi? —astatadai.

15 Taidai asuusi aa noragi daidai itatadai:

—Aanai gia amadu aimarai ginmamaatardamiga cascada gacueeyi goovai, damos siascada agai ismaacada ginvuidara vaaai ginmuaagi aidai gia maitaugimu ginmamaatardamiga.

16-17 Tomali amaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatatuldi aanai dai apiavaavoitudadagi gavaavoidaraga —astatadai asuusi.

18 Aidaisidai asuusi aagaitadai imaasi tai ami divia amo judidui taanadamigada dai gatootonacada caquiva asuusi vuidara daidai itatadai:

—Ginmara ooqui utudama muu dai isaapi imiagi dai daama daasagi ganovi apamu duaacan tada agai —astatadai ajudidui taanadamigada.

19 Taidai asuusi caquiva dai ii agai amadu dai aatama mamaatardamigada ara oi.

20 Amaasi amo ooqui ismaacada cabavustaama dan gooca uumigi soimaascatadai masaadaigada miaadara caquiva agai asuusi abaana dai gooquiamadara mostaata ugidiana daama vaasarada.

21 Povalliditadai agai: “Tomasi mosaca daama vaasarada taata aanai cascada caduaadian tada aanai”, asalidi oooqui.

22 Damos asuusi gooquiamaco nanava daidai itatadai oooqui: —Baigi galliada ginmara ginvaavoitu aapi cascada dueeyi —astatadai.

Dai aidai todian duucaioooqui dueeyi.

23 Aidasi aayi asuusi quidiara taanadami taai agai aiivadami cabaiganducacatadai dai iivitulda agaitadai aidamasi yaasa agaitadai ali taji dai taai mui oodami vai gagara suaanitadai.

24 Taidai asuusi itatadai: —Vuvaquivurai tabiaadara, goali taji maitarmuquiadai mosacooso goovai —astatadai asuusi.

Damos oodami mosasi pocaititai asuusi.

25 Aidasi cavvasi vuvaja oodami taidai asuusi vaa dai bai amuquiadai novida tai agai vaani.

26 Dai vvasi aipacoga sicoli oidacami mai istumaasi apadui.

27 Aidasi vuusai asuusi abiaadara gooca mainanadami oi agai dai iinaquimi daidai icaitimi:

—Aapi Davicaru cajiudad_Λ ismaac_Λda_Λ Diuusi maa _Λmo s_{ΛΛ}licami soigi g_{ΛΛ}lda aat_Λm_Λc_Λda_Λ —t_Λt_Λdai _Λmain_Λη_Λaic_Λda_Λ.

²⁸ Dai aid_Λsid_Λ _ΛSuusi vaa _Λmo quiiy_ΛΓ_Λ taid_Λ _Λmain_Λη_Λaic_Λda_Λ abaana guuquiva taid_Λ _ΛSuusi t_Λcacai daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿Vaavoitudaim_Λsi aapim_Λ iñsaana istutuidi isg_Λnduduaaidagi? —t_Λt_Λdai.

Tai _Λgai aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—_Λj_Λ —t_Λt_Λdai.

²⁹ Amaasi _ΛSuusi taata _Λgai vuupuid_Λ daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Pov_Λduñia _Λgai isducatai vaavoitudai aapim_Λ —t_Λt_Λdai.

³⁰ Tai pov_Λdui caduduaadicami vii. Amaasi _ΛSuusi c_{ΛΛ}ga aagidi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Maitav_Λr aagiada aapim_Λ tomali _Λmaadutai istumaasi idui aan_Λ —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

³¹ Dai mosutudama vuvac_Λc_Λai abiaad_ΛΓ_Λ tomasioora aagidimi aipacoga istumaasi iduitadai _ΛSuusi.

—
³² Aid_Λsi quiaa vuvaquimi _Λc_Λc_Λli tai aa vuaa _Λmo c_{ΛΛ}li muudugami sai duaaidana _ΛSuusi. _Λgai viaacatadai _Λmo Diaavora t_Λaañicarud_Λ. ³³ Dai vuvaidacai _ΛSuusi _ΛDiaavora t_Λaañicarud_Λ tai bovasd_ΛΓ_Λ g_{ΛΛ}agacai ñioo _Λc_{ΛΛ}li. Taid_Λ _Λjudidíu mait_{ΛΛ} istumaasi g_Λnt_Λt_Λg_Λituagi daid_Λ icaiti:

—Tomali _Λmo imidagai mait_Λη_Λaidiña _Λmo istumaasi po_Λmaasi v_{ΛΛ}si g_Λr_Δv_{ΛΛ}r_Δg_ΛΓ_Λ —caiti _Λjudidíu.

³⁴ D_Λmos _Λfariseo vui ñioocai _ΛSuusi daid_Λ icaiti:

—Goc_{ΛΛ}li vuvaidi Diaavora t_Λaañicarud_Λ guvucadad_Λc_Λda _Λbait_Λc_Λaacamigad_Λ _ΛDiaavora t_Λaañicarud_Λ —caiti.

—
³⁵ Vaid_Λ _ΛSuusi aim_Λraiña v_{ΛΛ}si aali quiquiana dai aipaco ami d_Λv_{ΛΛ}r_ΔΓ_Δ uugidiana mamaat_Λtuldiña _Λgai _Λoodami j_Λdidíu quiquiuupaigad_ΛΓ_Δ. _ΛSuusi aagidiña _Λoodami sai Diuusi soic_Λda _Λlidi oodami sai c_{ΛΛ}gac_ΛΓ_Λ oidacana. Dai dud_Λuaaidiña _ΛSuusi tomastuma coocodagai viaacagi oodami.

³⁶ T_{ΛΛ}gacai _ΛSuusi mui oodami ali_Λ soig_{ΛΛ}li _Λgaic_Λda_Λ. _Λgai ali_Λ soig_{ΛΛ}li vaamioma gataaan_Λitai _Λromamano dai maiti_Λipu sioor_Λ soiñagi vai _Λgi gataaan_Λdagi _Λgai. _Λgai _Λpan ducami cañiiru maipastuturuacami, maiviaacatai sioor_Λ nuucadacagi. ³⁷ Amaasi _ΛSuusi pov_Λrt_Λt_Λdai aat_Λm_Λ ismaac_Λda _Λrmamaat_Λrdamigad_Λ:

—Tami oidigi daama oidaga mui oodami ismaac_Λda vaavoituda _Λlidi Diuusi ñiooquid_Λ, d_Λmos maitiipu sioor_Λ aagidagi, chi_{ΛΛ}quidu oodami ismaac_Λda gaaagidi Diuusi ñiooquid_Λ casc_Λda. Vai ismaac_Λda ca_Λca _Λlidi _Λpan ducami g_{ΛΛ}pi yoovaragai dai yoovadami chi_{ΛΛ}quidu. ³⁸ Casc_Λda daan_Λdavurai aapim_Λ Diuusi ismaac_Λda _Λrt_Λaan_Λdami

aidΛ gia gΛniibΛstacan tadacamu Λgai. Dai ismaicaΛca
 Λliada Λgai aidΛ gia maitΛniibΛstacan tadacamu Λgai. ¹⁴ Dai
 mΛsiaaco maitΛnmiaadΛgida agadagi dai tomali maitΛncaΛca
 Λliadagi vΛrai vuvaaqui abiaadΛΓΛ dai gigigida ΛΔVΛΛΓΛ
 gΛnΛΛcasuaiñdΛΓΛ vai poduucai maatΛna Λoodami ismaicΛΛga
 idui. ¹⁵ SΛΛlicadΛ angΛnaagidi sai siΛΛscadΛ Diuusi nΛidagi
 ismaacadΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacadΛ ΛrmaicΛΛga
 ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu Λgai Λoodami
 ismaacadΛ maitΛnmiaadΛgidagi siΛoodami ismaacadΛ
 SodoomΛΓΛ dai GomoorΛΓΛ oidacatadai.

¹⁶ GΛnootosai aanΛ Λoodami saagida dai Λmoco alia
 oomaliga dai soimaasi gAntaatatulda agai poduucai isduucai
 sΛsΛyi soivueeyi cañiiru. CΛΛga avΛr gAntatΛΛgitoca dai
 cΛΛga tuutiaca vΛascatai vui. ¹⁷ Damos aapimΛ gΛaagai
 masajΛΛgi gΛnuucadacagi, gAntΛΛgida magari dudunucami
 dai gΛngΛgΛΛgΛtudamu aapimΛ quiquiuupiΛΓΛ. ¹⁸ Dai asta
 vaama gAntutusadamu oodami tΛtΛaanΛdami vuidΛΓΛ dai
 rarai vuidΛΓΛ giñvaavoitudaitai aapimΛ, poduucai istutiadamu
 aapimΛ isgiñagadagi Λgai vuitapi dai Λgai ismaacadΛ
 maitΛrjudidiu vuitapi ΛpΛ. ¹⁹⁻²⁰ Damos masiΛΛscada
 vaama gAntutusadagi aapimΛ dudunucamiΛΓΛ maitavΛr
 vuaam ΛnΛliada maimaatΛcatai istaiyagi. Diuusi IbΛada
 gΛnsoicadamu vΛrai aagada mastumaasi tAgitocagi amaasi.

²¹ Dai oodami gatatΛgiada agai Λgi gAnsusuuculi dai
 gAnsiisiΛgi dudunucamiΛΓΛ masai coodaiña, dai dΛΛdΛdΛ
 gatatΛgiada agai Λgi gΛnmaamara, dai maamaradΛ vuidΛΓΛ
 vΛΛtaca agai gΛndΛΛdΛ dai gataaanΛdamu coodaragai
 ΛpΛ. ²² Dai vΛasi oidigi daama oidacami gΛncΛΛdada agai
 giñvaavoitudaitai aapimΛ. Damos siora apiagiñvaavoitudadagi
 siΛΛscada uucami oidacagi oidigi daama agai cΛΛgacΛΓΛ
 vuvaaquimu. ²³ MasiΛΛscada soimaasi gAntaatamituldiadagi
 Λmo ali quiyΛΓΛ iimivurai sibΛaacoga Λmai ali quiyΛΓΛ.
 SΛΛlicadΛ angΛnaagidi sai maiquiaa naatocai iimia agai
 aapimΛ vΛasi aali quiquidΛΓΛ Λjudidiu sidivimu aanΛ
 ismaacadΛ via Λmo sΛΛlicami.

²⁴ Tomali Λmo mamaatΛrdami maivaamioma maata
 siΛmaata gamamaatΛtuldiadami dai tomali Λmo piooñi
 maivaamioma gataaanΛi siΛsi gataaanΛi gataaanΛdami.

²⁵ Isoimaasi taatamadagi ΛmamaatΛtuldiadami
 ΛmamaatΛrdamigadΛ ΛpΛ soimaa taatamaiña. Dai
 issoimaasi taatamadagi gataaanΛdamiga ΛpiooñigadΛ
 soimaasi taatamaiña ΛpΛ cascada aapimΛ soimaasi
 taatamadamu ΛpΛ Λpan duucai aanΛ. Λoodami Diaavora
 giñagaiña dai vaamioma galnaasi ñiooqui gΛnaagiadamu
 agai aapimΛ giñmamaatΛrdamiga.

26 Damos maitavAR Λabiada Aoodami ismaacADΛ soimaasi gANDuiñda Λliadagi. CΛΛ maata Diuusi vΛΛsi istumaasi iduñia Λliada Agai aapimA gANvui dai Diuusi maasiuldamu vΛΛsi gomaasi siΛΛscadA nAidagi Agai ismaacADΛ ApcΛΛga ivuaadami dai ismaacADΛ AarmaicΛΛga ivuaadami. 27 VΛΛsi ismaacADΛ gANAagidi aanA AAgI daraajatai aatAMΛ aagidavurai aapimA Aoodami vΛΛsi aipacoga oidacami. 28 MaitavAR Λabiada Agai ismaacADΛ mumueeyi gatuucuga dAMos maitistutuidi ismuaagi gaibADaga. BaiyomavAR Λabiada Diuusi ismaacADΛ istutuidi isootosagi gaibADaga AΛmadu gatuucuga mΛΛca siaaco oidaga ADiaavora.

29-31 CΛΛ maata aapimA isgAgaagarai gooca ujuurugi AMo sintaavucADΛ dAMos Diuusi vΛΛscARΛ nuucadacana. Aoodami maitistutuidi ismuaagi tomali AMo urugi maimaacacai oigaragai Diuusi. Dai Diuusi vaamioma gANnuucada aapimA siA ujuurugi cascADΛ maitavAR duduaadicuda Diuusi gANnuucadaca agai. Diuusi maata vΛΛscatai asta siΛΛjAquidu AΛmadutai cuucupaΔ.

32 VΛΛscatai ismaacADΛ gANmaasiuldagi oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aanA AApA aagamu giñooga vuitapi ismaacADΛ tAvaagiARΛ daja isAgai AArgiñmaamara. 33 Dai ismaacADΛ giñASTocadagi oodami vuitapi aanA aagamu Diuusi gARooga vuitapi ismaacADΛ tAvaagiARΛ daja sai Agai maitARgiñmaamara.

34 MaitavAR povANΛliada aapimA ansai aanA divia sai sioma oidacana vΛΛsi oodami maitavAR vaavoi baiyoma divia aanA vai oidacana cocodi. IsmaacADΛ maitiñvaavoitudai cocoadamu Agai ismaacADΛ giñvaavoitudai. 35 ISAMO cΛΛli giñvaavoitudagi maradA vuidARΛ caatacamu. Dai isAMO ooqui giñvaavoitudagi ooqui maradA vuidARΛ caatacamu. Dai isAMO ooqui giñvaavoitudagi caasDΛΛdA vuidARΛ caatacamu. 36 Dai poduucAI aipaco gANvupui vΛΛtAcamu Aoodami AAgI gANAadunumA.

37 Tomasioora siora maitiñvaavoituda Λliadagi baamucAI dΛΛdA maimaaquimu aanA oigaragai isARgiñmamaatARDamicagi dai tomasioora siora maitiñvaavoituda Λliadagi baacoicAI maamaradA maitipALiditai isgiñvaavoitudagi oogadA maimaaquimu aanA oigaragai isARgiñmamaatARDamicagi. 38 Dai siora maibaigADucagi isoimaa taatagi dai asta muquiagi AMo curusiaba giñvaavoitudaitai maimaaquimu aanA oigaragai isAgai AArgiñmamaatARDamicagi. 39 Dai siora giñvaavoitudadagi vai cascADΛ Aoodami muaagi Agai Diuusi AΛmadu oidacamu tomastuigaco dAMos siora duaadicudagi mASmuaagi dai

isducatai Diuusi garsoi Vuaana amadu aanai sai maatana aatana istumaasi gaagai tasidufiagi —tatadai ASuusi.

²⁰ Amaasi ASuusi gaagacai aagidi aoodami siaa soimaasi ivuaadana Corasiifiaia oidacami dai Betasaidara oidacami dai siaa soimaa taata agai agai. ASuusi ivuaadana mui naana maasi gaarducami Corasiifiaia dai Betasaidara tai vaascara maiama duucai gantatagito dai apiasoimaasi ivueeyi ami oidacami cascada ASuusi bagaimi daida itadai:

²¹ —Soogigi aapima Corasiifiaia oidacami dai Betasaidara oidacami siaa soimaa taatamu aapima. Aoodami ismaacada Tiiorara dai Sidooniarara oidacatadai maitarjudidiu dai maivaavoitudai Diuusi. Istagimudai agai istumaasi gaarducami masmaasi taa aapima agai gia ama duucai gantatagitomudai dai camaisoimaasi ivuaadamudai dai gnaadamudai yuucusi tutuucucami dai gancocomaivadamudai mataicada dai poduucai taagidamudai aa oodami iscaama duucai gantatagito dai camaisoimassi ivuaada agai. ²² Damos siaascada Diuusi naidagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami vaamioma soimaasi gantaatatuldamu agai aapima siaTiiorara dai Sidooniarara oidacami. ²³ Dai aapima judidiu Capernaumarara oidacami povai analidi masai iimia agai Diuusi amadu baiyoma miimia agai Diaavora amadu. Aoodami ismaacada Sodomara oidaga maitarjudidiu dai maivaavoitudai Diuusi damos isagai taagimudai istumaasi gaarducami masmaasi taa aapima aida gia Diuusi maiugitudamudai Sodomara oidacami quiaa oidacamudai oodami Sodomara. ²⁴ Damos siaascada Diuusi naidagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami vaamioma soimaasi gantaatatuldamu agai aapima siaSodomara oidacami —tatadai ASuusi.

²⁵ Amaasi ASuusi potadai Diuusi gaoga:

—Gihoa ana gia sallaicada siaa gaduutudai aapi aparbaitaacami tavaagiarara dai oidigi daama. Aapi apatmaimaatatuli idi maasi ismaacada polidi isarsastudugami, aapi maatatuli mosaca agai ismaacada maatia lidi gamamaatatuldaraga. ²⁶ Cagaduava gihoa poduucai ipali aapi dai poduucai idui —tatadai ASuusi gaoga.

²⁷ Dai apiamamaatatuldi ASuusi aoodami dai potadai:

—Gihoa gihmaa vaasiaacatai. Ana arDiuusi marada dai tomali amaadutai maicaga gihmaata mosaca gihoa dai tomali amaadutai maicaga maata gihoa mosaca ana ismaacada armarada agai. Dai vaascara oidaga aa ismaacada maata gihoa mosaca agai ismaacada ana ipalidi sai maatana. ²⁸⁻²⁹ Vascatai aapima ismaacada

caoojogi $\Delta\Delta$ gidityai mamaat Δ tuldaragada ismaac Δ da gamamaat Δ tuldi quiquiuupi Δ ra, aapim Δ mait Δ niib Δ stacan tadaga g Δ niib Δ daga gomaasi Δ da, gi Δ vaavoitudavurai dai gi Δ ndagito nai aan Δ g Δ nmamaat Δ tuldiadagi dai $\Delta\Delta$ giadavurai istumaasi g Δ nmamaat Δ tuldiada aan Δ . Aan Δ maioojodai gi Δ nmamaat Δ rdamiga dai maig $\Delta\Delta$ duc Δ da gi Δ nlidi aan Δ dai g Δ niib Δ stacan taadacamu aapim Δ . ³⁰ Maisijaiga is $\Delta\Delta$ giada aapim Δ gi Δ nmamaat Δ tuldaraga —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

12

¹ Amo imidagai ib Δ staragai tas Δ ra Δ sicami saagida im Δ itadai Δ Suusi t Δ tai aat Δ m Δ mamaat Δ rdamigada vai Δ ncumaimi t Δ ligi muurad Δ dai g Δ rnoonovic Δ da calivaimi aat Δ m Δ dai cuumimi.

² Vai $\Delta\Delta$ moco Δ fariseo t $\Delta\Delta$ gacai gomaasi pot Δ t Δ dai Δ gai Δ Suusi:
—Da Δ ni g Δ mamaat Δ rdamiga ivueeyi aa dui Δ ndagai ismaac Δ da maitiipu oigaragai isivuaadagi ib Δ staragai tas Δ ra —t Δ t Δ dai Δ fariseo.

³ D Δ mos Δ Suusi pot Δ t Δ dai:

—Can Δ idi aapim Δ Δ oojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaruramo imidagai aid Δ si Δ gai $\Delta\Delta$ madu aadu Δ nda biuugicoi. ⁴ Vaa Δ gai Δ quiiy Δ ra siaaco siaa duutudai Δ na g Δ ra $\Delta\Delta$ qui aadu Δ nicaru Diuusi dai uu Δ paana daasdarad Δ Diuusi ismaac Δ da $\Delta\Delta$ gi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi $\Delta\Delta$ gi poduucai viituli Moseesacaru casc Δ da. Tai va Δ scar Δ vui Davicarur dai uu dai gomaasi mait Δ rsoimaascami. ⁵ Si Δ ra can Δ idi aapim Δ oojai siaaco oojisi Moseesacaru s $\Delta\Delta$ licamigada said Δ Δ papaali Δ ga Δ quiuupaigad Δ ra judidiu aata vuaadana ib Δ staragai tas Δ ra dai gomaasi mait Δ rsoimaascami. ⁶ D Δ mos aan Δ ang Δ naagidi sai aan Δ cadivia dai vaamioma g $\Delta\Delta$ agai aan Δ siadudunucami Δ ga Δ quiuupi Δ ra. ⁷ Aapim Δ maimaata Δ ca Δ ist Δ iya Δ lidi idi Δ niioqui Diuusi Δ niioquid Δ ra ismaac Δ da pocaiti: “Aan Δ ip Δ lidi isaapim Δ soig Δ n Δ liadagi aac Δ da maisiu mos Δ caasi gi Δ ndadaadiadagi naana maasi istumaasi dai coodadagi tuturu dai sisiivatu dai gi Δ ndadasdiadagi”, ascaiti Diuusi. Ismaata Δ ca Δ camudai aapim Δ gomaasi aid Δ gia maig $\Delta\Delta$ pi Δ ra vupadamudai gi Δ nmamaat Δ rdamiga. Goovai maitivueeyi tomali amo istumaasi soimaascami. ⁸ Aan Δ viaa amo s $\Delta\Delta$ licaami casc Δ da viaa aan Δ s $\Delta\Delta$ licami isaagagi istumaasi Δ p Δ du Δ niagi ib Δ staragai tas Δ ra —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

⁹ Amaasi ii Δ Suusi abiaad Δ ra dai vaa Δ ga Δ quiuupaigad Δ ra judidiu. ¹⁰ Vai ami ca Δ acatadai amo ca Δ li ismaac Δ da gaquisapicatadai amo novid Δ , vaid Δ Δ fariseo gaagaitadai istuuc Δ da g $\Delta\Delta$ pi Δ ra vuaajagi Δ Suusi dai t Δ cacai dai pot Δ t Δ dai:

—¿Oidagasi oigaragai isduaaidagi amo coocoad^Λ ib^Λstaragai tas^Λra^Λ cho sio?— t^Λt^Λdai ^Λfariseo.

¹¹ Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi dai pot^Λt^Λdai:

—¿Maac^Λd^Λ aapim^Λ maiotoma vañigidana g^Λnsoiga cañiiru issib^Λcai d^Λacar^Λ g^Λsiagi ^Λgai tomasi ^Λrib^Λstaragai tas^Λra^Λ?

¹² Dai ^Λmo oodami vaamioma nam^Λga is^Λmo cañiiru. Poduucai tudu oidaga oigaragai isivuaadagi ^Λmo istumaasi c^Λagaducami ib^Λstaragai tas^Λra^Λ —t^Λt^Λdai ^ΛSuusi.

¹³ Amaasi pot^Λt^Λdai ^ΛSuusi ^Λc^Λali:

—Giñuuliñdañi g^Λnovi —^Λt^Λdai.

Dai mosuuliñi ^Λgai g^Λnovi tai cac^Λga duaadicami vii ^Λpan duucai ^Λg^Λmai novid^Λ. ¹⁴ Amaasi vuvaaja ^Λfariseo abiaad^Λra^Λ daid^Λ icaiti:

—Isducatai iduuñimu aat^Λm^Λ dai muaamu goSuusi —asc^Λaiti.

¹⁵ Dai aid^Λsi maí ^ΛSuusi gomaasi, ii abiaad^Λra^Λ tai mui oodami oí. Taid^Λ ^ΛSuusi duduaadi v^Λasi ^Λcoococoidad^Λ. ¹⁶ Dai aagidi ^Λgai ^Λoodami sai maiaagaiña sioor^Λ ^Λgai. ¹⁷ Aid^Λsi ^Λp^Λdui gomaasi aid^Λ ^Λp^Λdui ismaac^Λd^Λ ooja Isaía sai pocaiti Diuusi:

¹⁸ Idi ^Λrgiñpiooñiga ismaac^Λd^Λ ^Λco vuusaitu aan^Λ.

Dai alia oig^Λdai aan^Λ goovai dai baigiñlidi gooc^Λd^Λ.

Giñib^Λdaga imia ^Λgai goovai ^Λmadu.

Dai goovai aagida ^Λgai ^Λoodami ismaac^Λd^Λ mait^Λrjudidíu sai Diuusi oig^Λldi ^Λsoimaasi ivuaadami.

¹⁹ Dai goovai maicocoada ^Λgai oodami dai maiiñacada ^Λgai caayana.

²⁰ Dai duduaaidiada ^Λgai ^Λcoococoidad^Λ dai c^Λagac^Λra^Λ vuvaida ^Λgai ^Λsoimaasi ivuaadami.

Dai ^Λmo imidagai goovai taiy^Λra^Λ daituda ^Λgai ^ΛDiaavora siaaco tomastuigaco m^Λacana.

²¹ Dai ^Λgai ismaac^Λd^Λ mait^Λrjudidíu vaavoituda ^Λgai istumaasi aagai giñpiooñiga dai poduucai tomastuigaco Diuusi ^Λmadu daraaja ^Λgai.

Asc^Λaiti Diuusi, asduu ooja Isaía.

²² Amaasi m^Λtai vaidacai ^Λmo c^Λali main^Λaadami dai muudugami m^Λaca siaaco daacatadai ^ΛSuusi. ^Λc^Λali viaacatadai ^Λmo Diaavora t^Λaañicarud^Λ taid^Λ ^ΛSuusi duaadi ^Λmuudu tai ^Λgai istui isñiooquiagi. ²³ Taid^Λ ^Λoodami mait^Λ isducatai g^Λnt^Λt^Λagituagi t^Λagacai gomaasi, daid^Λ icaiti:

—Davicar^Λu cajiudad^Λ lien^Λ goovai ismaac^Λd^Λ cat^Λv^Λpi ^Λp^Λdui isn^Λn^Λra aat^Λm^Λ, ismaac^Λd^Λ Diuusi daasa ^Λgai said^Λ ^Λrraícana ^Λpan duucai g^Λraduuñi Davicar^Λu ^Λrraícataidai —asc^Λaiti ^Λoodami.

²⁴ D^Λmos aid^Λsi ^Λfariseo ca^Λ gomaasi pocaiti:

—Idi c_{AA}li vuvaidi Diaavora t_{ATAA}añicarud_A Diaavora guvucadad_{ACAD}A —ascaiti _Afariseo.

²⁵ D_{AM}os _ASuusi maat_{AC}atadai istumaasi g_{ANT}_{AT}agitoitadai _{AG}ai dai pot_{AT}_{AD}ai:

—Is_{AD}dudunucami mosaipaco g_{ANC}coadagi camaitistutudi isapiagat_{AAN}_{AD}agi, isaipaco g_{ANC}coadagi _{AMAP}_{AC}_{ARA} oidacami ugitimu _{AO}odami dai baabaquid_A suuligimu. Dai isaipaco g_{ANC}coadagi _{AMO} adunum_A v_{AA}si ugitimu _{AG}ai. ²⁶ Poduucai _{AP}_A is_{AD}iaavora _{AG}gi vuvaidagi Diaavora t_{ATAA}añicarud_A poduucai isduucai icaiti aapim_A _{AG}ai poduucai _{AG}gi g_{AC}ocodagi otoma camaitat_{AAN}_{AD}an tada _{AG}ai.

²⁷ Aapim_A pocaiti ansai aan_A vuvaidi Diaavora t_{ATAA}añicarud_A Diaavora guvucadad_{ACAD}A. Si_{AR}vaavoicamudai isDiaavora guvucadad_{ACAD}A vuvaidi aan_A Diaavora t_{ATAA}añicarud_A aid_A gia aapim_A g_{ANA}aduñi vuvaidi Diaavora t_{ATAA}añicarud_A Diaavora guvucadad_{ACAD}A _{AP}_A. _{AG}gi _{AG}ai g_{ANA}agidamu ismait_{AR}vaavoi isDiaavora guvucadad_{ACAD}A vuvaidi Diaavora t_{ATAA}añicarud_A aan_A _{AM}madu _{AG}ai. ²⁸ Baiyoma Diuusi Ib_{AD}ad_A guvucadad_{ACAD}A vuvaidi aan_A Diaavora t_{ATAA}añicarud_A dai poduucai c_{AA} maat_A aapim_A iscaaayi istuigaco Diuusi soic_{AD}a _{AG}ai oodami sai c_{AA}gac_{ARA} oidacana.

²⁹ Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai is_{AD}iaavora casc_{AD}A istui isvuvaidagi Diaavora t_{ATAA}añicarud_A oodami-aiñ_{DR}_A.

³⁰ Sioor_A maitiñvaavoitudadagi _{AG}ai giñvuid_{AR}_A v_{AA}ta, sioor_A maitiñsoiña aagiadagi _{AO}odami isducatai c_{AA}gac_{ARA} vuvaquia _{AG}ai, _{AG}ai sobic_{AI} sai maivaavoitudana dai maic_{AA}gac_{ARA} vuvac_{ANA}.

³¹ Casc_{AD}A aan_A ang_{ANA}agidi sai v_{AA}si istumaasi soimaascami ismaac_{AD}A ivueeyi _{AO}odami g_{AO}ig_{ALDI} dai v_{AA}si istumaasi galnaasi ismaac_{AD}A aagadagi oodami g_{AO}ig_{ALDI} d_{AM}os sioor_A soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ib_{AD}ad_A vui _{AG}ai gia maiviaa g_{AO}ig_{ALD}araga. ³² Dai tomasi oor_A ismaac_{AD}A giñvui ñioocadagi aan_A ismaac_{AD}A viaa _{AMO} s_{AA}licami _{AG}ai g_{AO}ig_{ALDI} d_{AM}os sioor_A soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ib_{AD}ad_A vui _{AG}ai gia maiviaa g_{AO}ig_{ALD}araga tomali _{AMO} imidagai.

³³ Ispo_{ALDI} aapim_A ansai aan_A ivueeyi Diaavora aa duiñdad_A mosav_{AR} g_{ANT}gito n_Aijada aapim_A istumaasi ivueeyi aan_A dai poduucai maat_{AMU} aapim_A sai istumaasi ivueeyi aan_A _{AR}Diuusi aa duiñdad_A maisiu _{AD}iaavora aa duiñdad_A. Poduucai isduucai _{AMO} uusi c_{AA}gaducami c_{AA}gaducami iibiatai dai _{AMO} uusi maic_{AA}gaducami maic_{AA}gaducami iibiatai. V_{AA}si uusi c_{AA}ga g_{AMA}at_A iibiad_{AR}_A. ³⁴ Aapim_A ivuaadana naana maasi soimaascami. Siaad_{AR}_A istuid_{ANA} aapim_A isaagagi _{AMO} istumaasi c_{AA}gaducami

soimaasi ivuaadatai. VΛΛsi ismaacΛΔΛ aagai Λmo oodami ibΛadΛaiñdΛrΛ vusacΛi. ³⁵ Λmo cΛΛli cΛΛ tuigacami viaa naana maasi cΛcΛΛgaducami gΛibΛdagΛrΛ cascΛΔΛ aagai naana maasi cΛcΛΛgaducami. Dai Λmo cΛΛli maicΛΛ tuigacami viaa naana maasi soimamaascami gΛibΛdagΛrΛ cascΛΔΛ aagaiñΛ Λgai naana maasi soimamaascami. ³⁶⁻³⁷ Dai aanΛ angΛnaagidi sai siΛΛscadΛ Diuusi nΛidagi ismaacΛΔΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami Λgai soimaa taatatuldamu vΛΛscatai ismaacΛΔΛ galnaasi ñiocoai, dai Diuusi maisoimaa taatatuldamu ismaacΛΔΛ cΛΛga ñiocoai —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁸ Amaasi ΛΛmoco Λfariseo ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ potΛtΛdai Λgai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami nΛida ΛrΛlidi aatΛmΛ siduñia aapi Λmo istumaasi gΛducami —tΛtΛdai.

³⁹ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Λoodami maicΛΛga tuutiacami giñΛagidi ansaidΛ iduuna Λmo istumaasi gΛducami Λgai vuitapi dΛmos maitΛΛgimu Λgai Λmai istumaasi gΛducami mosΛca Λistumaasi gΛducΛΔΛ ismaacΛΔΛ idui Diuusi ootosacai Joonasi gaamu Ñiñiviamu. ⁴⁰ Dai poduucai isduucai Joonasi Λraana daacataidai Λvatopa gΛducΛΔΛ vaica tasai dai vaica tucagi poduucai aanΛ ismaacΛΔΛ viaa Λmo sΛΛlicami yaasapicamu vaica tasai dai vaica tucagi. ⁴¹ Dai siΛΛscadΛ caiyagi istuigaco Diuusi nΛida agadagi oodami sividadΛ ismaacΛΔΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi sai ismaacΛΔΛ ÑiñiviΛrΛ oidacatadai ΛΛqui maitΛrgΛpiΛrΛ vΛΛtΛcami dΛmos aapimΛ gia sΛΛlicΛΔΛ gΛpiΛrΛ vΛΛtΛ, ΛÑiñiviΛrΛ oidacami Λma duucai gantΛtΛgito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidΛsi Joonasi agidi Diuusi ñiioquidΛ cascΛΔΛ. Dai tami daja aanΛ sivi dai vaamioma ΛrtΛaanΛdami aanΛ siJoonasi dai aapimΛ maitiñΛΛgiditai caΛ. ⁴² Dai siΛΛscadΛ caiyagi istuigaco Diuusi nΛida agadagi oodami sividadΛ ismaacΛΔΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi isΛooqui ΛΛquidΛ ismaacΛΔΛ ΛrbaitΛcΛaacamicatadai mΛΛ SiipΛrΛ cΛΛga gatΛgito Λgai mΛΛcasdΛrΛ divia dai caΛca agai istumaasi aagai ΛSalomoñi ismaacΛΔΛ ΛrΛmo tΛaanΛdami saitudugami. Dai tami daja aanΛ sivi dai vaamioma ΛrtΛaanΛdami aanΛ siΛSalomoñi mai aapimΛ maitiñΛΛgiditai caΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁴³⁻⁴⁵ Λoodami sividadΛ soimaasi ivuaadami ΛrΛpan ducami Λmo cΛΛli ismaacΛΔΛ ibΛadΛrΛ daja Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ. SiΛΛscadΛ ΛDiaavora tΛaañicarudΛ vuusiagi ΛcΛΛliaiñdΛrΛ oidigana aimΛraiña dai gaagaiña siaaco

gΛiBastagi dai siΛΛscadΛ maitΛΛgia Λgai siaaco povΛ ΛΛlidiña: “Λpamu animiagi giñquiyamu iñsiaadΛrΛ vuusai”, asΛΛlidiña. Dai siΛΛscadΛ Λpamu ami divia Λgai dai tΛtΛΛgaiña ΛcΛΛli Λpan duucai Λmo quii siaaco maitiipu oidacami dai cΛΛga voisiquicami dai cΛΛga baiduñisicami. Dai amaasi Λgai aimΛraiña dai vuaapaiña ΛpΛ cuvaracami Diaavora tΛtΛaañicarudΛ, ismaacΛdΛ Λrvaamioma soimaascami siΛgai. Dai Λgai ΛΛmadu vΛΛsi Λгаа vapacΛiña ami cΛΛliΛrΛ dai ami oidacana dai poduucai vaamioma soigΛ vuaadana Λgai isvaasΛquioma. Poduucai ΛpΛduuñimu ΛpΛ idi oodamicΛdΛ sividadΛ soimaasi ivuaadami, Λgai maitiñΛΛgiditai caΛ cascΛdΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

46 DaidΛ ΛSuusi quiaa ñiooquiditadai Λoodami aidΛsi ami dada ΛSuusi dΛΛdΛ ΛΛmadu susuuculidΛ. DΛmos quiidigana guucacatadai Λgai dai nΛida Λlidadai ΛSuusi. 47 Tai Λmoco aagidi ΛSuusi dai potΛtΛdai:

—GΛdaada ΛΛmadu gΛsusuuculi quiidigaiñdΛrΛ guuca dai gΛaatagida Λlidi —tΛtΛdai.

48 TaidΛ ΛSuusi aa noragi dai potΛtΛdai:

—VΛascatai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛi giñvaavoitudaitai tomasi Λrgiñdaada dai giñsusuuculi —tΛtΛdai ΛSuusi.

49 Amaasi gΛrvui nΛnΛava ΛSuusi aatΛmΛ ma-maatΛrdamigadΛ daidΛ itΛtΛdai Λoodami:

—Idi ΛpΛ Λrgiñaaduñi. 50 TomasioorΛ sioorΛ ivuaadagi istumaasi ipΛlidi gΛrooga ismaacΛdΛ tΛvaagiΛrΛ daja Λgai ΛpΛ Λrgiñaaduñi —tΛtΛdai ΛSuusi.

13

1 Λgai vaa tasΛrΛ ii Λgai ami quiiyaiñdΛrΛ dai mΛΛ gΛΛ su-udagi ugidiana daiva. 2 Tai mui oodami gΛnΛmpagi ami siaaco daacatadai ΛSuusi. TaidΛ ΛSuusi Λmo vaarcu Λraana vaa dai ami daiva. Tai vΛΛsi Λoodami anaasi gΛΛ suudagi ugidiana vii. 3 Tai naana maasi istumaasi mamaatΛtuli ΛSuusi cuentocΛdΛ dai potΛtΛdai:

—Λmo Λsadami gaΛsimu 4 dai gaΛsaimi Λgai tai chiΛΛqui taligi voiyΛrΛ suuli tai dada ujuurugi dai uu. 5 Tai aa taligi ojoodai saagida suuli siaaco maitiipucataidai gΛΛpi dΛvΛΛrai. Tai otoma vuvaja ΛtΛligi maituucavi dΛvΛΛracatadai ΛdΛvΛΛrai cascΛdΛ. 6 Tai mosvuusai tasai tai gaquisa maitatacatadai Λgai cascΛdΛ. 7 Aa tΛligi vasoi saagida suuli taidΛ Λvasoi maidagito isgΛΛliagi. 8 Tai aa tΛligi cΛΛgaducami dΛvΛΛriΛrΛ suuli dai gΛΛ dai cΛΛga iibaji asta Λmo siento litro vuvaja ali Λmo litroiñdΛrΛ. Dai aa vaicobai litro vuvaja Λmo

litroaiñdara. Dai aa asta amo coobai dan baivustaama litro vuvaja amo litroaiñdara. ⁹ Caa gavara gantagito caaca aapima istumaasi ganaagidi aana —tatadai asuusi.

10 Amaasi aatama mamaatardamigada asuusi miaadara guquiva dai cacacai daida itadai:

—¿Tuipasi ñiooquidi goodami cuentocada? —tatadai aatama mamaatardamigada.

¹¹ Tai agai garaa noragi dai povartadai:

—Diuusi ganmaatatuldamu aapima mastumaasi maimaata iducatai ipalidi Diuusi issoicadagi oodami sai caagacara oidacana damos gogaa maiviaa oigaragai ismatiagi. ¹² Sioora balaia giññoiqui dai giñlagidi agai vaamioma maatatuldamu aana, dai sioora maibalaia giññoiqui dai maitiñlagidi tomasi palapi maata agai aana vascara maitagitoldamu istumaasi maata agai. ¹³ Cascada ganñoiquidi aana cuentocada. Agai canidina istumaasi ivuaadana aana dai maitipalidi isgiñvaavoitudagi dai cacacana istumaasi gamamaatuldi aana dai maitipalidi ismaat cacagi. ¹⁴ Agaicada casi apdui ismaacada ooja Isaacaru Diuusi ñiooquituldiadamigada dai pocaiti:

Caacamu aapima Diuusi ñiooquida damos tomali amo imidagai maimaata caacamu.

Naijadamu aapima istumaasi ivueeyi Diuusi damos maimaata naijadamu.

Ducami iscuupicagi ganvuupuji. Aapima maitipalidi isvaavoitudagi cascada.

¹⁵ Aapima vuidara vata Diuusi.

Tomali maitantagito caa aapima Diuusi ñiooquida.

Mainajada alidi aapima tomali maicala alidi tomali maiama duucai gantagitua alidi dai camaisoimaasi ivuaadagi isaana caagacara ganvuvaidana.

Astadai Diuusi Ibadai Isaiá sai potana.

¹⁶ Damos Diuusi ganmaa oigaragai masai aapima giñmamaatardamiga gia naidina naana maasi istumaasi ismaacada ivueeyi aana dai masai cacana istumaasi gamamaatuldi aana cascada baigalidi aapima. ¹⁷ Sallacada ganaagidi aana sai mui Diuusi ñiñoquituldiadamigada dai aa oodami caa tuutiacami naida aliditadai istumaasi naidi aapima damos mainalidi. Agai caaca aliditadai damos maicaa.

¹⁸ Caacavurai aapima istaiya inalidi aana aagaitai sadami.

¹⁹ Ismaacada caa Diuusi ñiooquida ismaacada aagai istumaasi Diuusi ipalidi issoiñagi oodami sai caagacara oidacana dai

maimaatΛ caΛ agai vaa Δragai daidΛ Δrapan ducami Δtaligi ismaacΛΔ voiyΔraΛ suuli. ΔDiaavora didivai dai maitΔgitoldi Diuusi ñiooquidΛ. ²⁰ DaidΛ Δtaligi ismaacΛΔ oloodai saagida suuli Δpan ducami Δoodami ismaacΛΔ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ dai caΛga baigΔnΔliaracΛΔ Δagidiña, ²¹ Δmos maisiguupucana agai vaavoidaragadΛ. Vaavoitudaiña chiΛΛqui tasai dai siΛΛscadΛ parunadagi aa vaavoitudaitai agai Diuusi ñiooquidΛ vai cadadagitoi gΔnvaavoidaraga. ²² DaidΛ Δtaligi ismaacΛΔ vasoi saagida suuli agai Δpan ducami Δoodami ismaacΛΔ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ dai mostΔgitocana tumiñsiΔraΛ dai istumaasi Δgito vΛΛsi tasai dai mui aa naana maasiΔraΛ dai poduucai maitivueeyi agai istumaasi Diuusi ipΔlidi dai Δpan ducami Δtaligi ismaacΛΔ maiiibiatai. ²³ Δmos Δtaligi ismaacΛΔ caΛga ΔvΛΔriΔraΛ suuli agai Δrapan ducami Δoodami ismaacΛΔ maata caΛ Diuusi ñiooquidΛ dai mamaatΔtuldι aa agai ismaacΛΔ vΔtΔmΔ mamaatΔraΛi agai agai daidΛ Δrapan ducami iibiadΛ. Δmoco Δrapan ducami Δtaligi ismaacΛΔ caΛga iibaji asta Δmo siento litro vuvaja Δmo litroiñΔraΛ dai aa Δrapan ducami Δtaligi ismaacΛΔ iibaji vaicobai litro dai aa Δrapan ducami Δtaligi ismaacΛΔ iibaji Δmo coobai dan baivustaama litro —gΔrtΔtΔdai ΔSuusi.

—
²⁴ DaidΛ ΔSuusi gΔraagidi Δmai ñiooqui cuentocΛΔ dai potΔtΔdai:

—Diuusi soicΔi oodami sai caΛga gΔntΔtΔgitocana. Gomaasi Δpan ducami aidΔsi Δmo oodami Δi tΔligi caΛgaducami gΔΔvΛΔragΔraΛ. ²⁵ Dai gooquiΔraΛ coi agai Δmadu gΔpipiooñiga tai tucaraΛ divia Δmo saayudΛ ΔsΔcami dai tΔligi saagida Δi agai vasoi dai Δpamu nora. ²⁶ Dai aidΔsi cagΔΛ Δtaligi dai muuradagai moguucacatadai Δvasoi ΔpΔ. ²⁷ Amaasi iji ΔpipiooñigadΛ dai mΛΛ aagidi gΔamu dai potΔtΔdai: “CΔliodami Δi aapi tΔligi caΛgaducami. ¿SiaadΔraΛ vuvaja idi vasoi?” astΔtΔdai. ²⁸ TaidΛ ΔamudΛ itΔtΔdai: “Δmoco giñsaayu Δi gomaasi”, astΔtΔdai. Amaasi ΔpipiooñigadΛ itΔtΔdai: “¿IpΔlidipΔsi isimia aatΔmΔ dai vooonagi Δvasoi?” astΔtΔdai ΔpipiooñigadΛ. ²⁹ “Cho”, astΔtΔdai agai. “Isvoopona aapimΔ Δvasoi vooonan tada aapimΔ Δtaligi ΔpΔ. ³⁰ BaiyomavΔr dagito vai vΛΛsi baigΔduuna vΔrai amaasi iimi dai ΔpΔga vooopona Δvasoi dai maida dai gooquiΔraΛ vooopona Δtaligi dai baitua giñtroojogΔraΛ”, astΔtΔdai ΔamudΛ gΔpipiooñiga —tΔtΔdai ΔSuusi.

—
³¹ DaidΛ ΔSuusi gΔraagidi Δmai ñiooqui cuentocΛΔ sai poduucai maatΔna Δoodami isducatai Diuusi ñiooquidΛ aipacoga imΔi oidigi daama dai potΔtΔdai:

—Diuusi soicai oodami sai cllaga gantatagitocana. Gomaasi arapan ducami istumaasi apavueeyi acaidamo uusi ismaacada apa maasi coravi caida ismaacada ai amo oodami gadavllaragana. ³² Goovai araliducadioma uusi caida oidigi daama ismaacada gllasai. Vai gagara dai gagara mamartai. Dai asta ujuurugi daivai dai ami maamaradara coocosatai —gartatadai asuusi.

³³ Daidamo asuusi garaagidi amai ñiooqui cuentocada larpa sai poduucai maatana oodami isducatai Diuusi ñiooquidai aipaco imai oidigi daama, dai potatadai:

—Diuusi soicai oodami sai cllaga gantatagitocana, gomaasi arapan ducami navaiti ismaacada vllanagi amo ooqui vaica muuli taligi tuicami tai copoda. Vllasi tui saagida ii anavaiti dai poduucai vllasi aipacoga oidigi daama imai Diuusi ñiooquidai —gartatadai asuusi.

³⁴ Vllasi gomaasi aagidi asuusi oodami cuentocada dai tomastuigaco mamaatatuldiña asuusi oodami cuentocada.

³⁵ Aidasi poduucai ivuaadana asuusi poduucai aradui ismaacada ooja Diuusi ñiñoquituldiadamigada istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti:

Ñiooquidamu aana oodami cuentocada.

Aagidamu aana naana maasi istumaasi ismaacada maimaata tomali amo oodami mosllagi aana.

Ascaiti Diuusi.

³⁶ Amaasi asuusi diosagi oodami dai vaa amo quiiyara tatai ami miaadara guuquiva aatama mamaatardamigada daida itatadai aatama:

—Garaagidañi aapi istaiya alidi gocuento avasoi ismaacada gllai taligi saagida —tatadai aatama.

³⁷ Amaasi asuusi povai gartatadai:

—Aana ismaacada viaa amo salllicami arapan ducami agai ismaacada ai ataligi. ³⁸ Daidamo adavllarai arapan ducami aoidigi. Daidamo ataligi arapan ducami oodami ismaacada gandagito sai Diuusi soicaña iscaga gantatagitoca agai daidamo avasoi arapan ducami agai ismaacada iimia agai mllaca siaaco oidaga adiaavora. ³⁹ Daidamo gñsaayu ismaacada ai avasoi arapan ducami adiaavora. Lyoovaragai arapan ducami sillascada ugitiagi oidigi. Dai apipioñi ismaacada voopoi ataligi arapan ducami Diuusi tatalaañicaruda. ⁴⁰ Poduucai isduucamo avasoi gavooipo dai gamamaji poduucamo larpa praduña agai sillascada ugitiagi oidigi. ⁴¹ Aana ismaacada viaa amo salllicami ootosamu gñtatalaañicaru siampaidamu agai vllasi soimaasi

ivuaadami dai vΛascatai ismaacΛΔ soimaasi iduiñtuldi aa vai Λcovai vuvaidana Λgai sai camaiΛΛmadu daraajana Λgai ismaacΛΔ aanΛ soicai sai cΛga gantΛgitocana. 42 Dai mΛca taiyΛΓΛ siaaco oidaga ΔDiaavora ootosamu Diuusi Λgai sisuaanΛdamu Λgai dai aliΛ soimaa taatacamu. 43 Amaasi vΛascatai ismaacΛΔ ivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi dadadacΛda agai Λgai Λpan duucal tasai mΛca siaaco gataaanΛi Diuusi gΛrooga. CΛgavΛr gantΛgito caΛca istumaasi gΛnaagidi aanΛ dai Λgiadavurai.

44 Agai ismaacΛΔ ipΛlidi sai Diuusi soicaiña sai cΛga gantΛgitocana ΛrΛpan ducami ΛcΛli ismaacΛΔ tΛΛ tumiñsi yaasapicami Λmo dΛvΛariΛrΛ, dai Λpamu yaasa anaasi. Dai baigΛlilitai imΛi dai gagara vΛasi istumaasi viaacatadai dai gasavΛli adΛvΛarai.

45 Agai ismaacΛΔ ipΛlidi sai Diuusi soicaiña sai cΛga gantΛgitocana ΛrΛpan ducami Λmo riicugami ismaacΛΔ gaagaimi soorΛ viaa aali ojoodai namΛacami. 46 Dai aidΛsi tΛΛ Λmoco ismaacΛΔ viaacatadai Λmo odai vaamioma namΛacami sivΛasi Λgai ii Λgai dai gagaara vΛasi gΛvustuidaga dai gasavΛli Λali odai.

47 Diuusi soicai oodami sai cΛga gantΛgitocana dai gomaasi ΛrΛpan ducami Λmo gΛΛ vatopa vuicarui ismaacΛΔ dadaitudai Λvatopa vuudami ΛgΛΛ suudarΛ dai vuuyi mui naana maasi vatopa. 48 Siu duucu suudagi Λvatopa vuicarui Λvatopa vuudami bΛΛ ajioopai gΛΛ suudagi ugidiana dai ami dadarΛi dai Λcovai vuvaidi Λvatopa cΛcΛgaducΛΔ dai asarΛrΛ tueeyi dai maigovai suuligai Λvatopa maicΛcΛgaducΛΔ. 49 Poduucal pΛduñia agai ugitalcail oidigi. Diuusi tΛtΛañicarudΛ dadimu dai Λcovai vuvaidamu Λoodami soimaasi ivuaadami dai Λgai ismaacΛΔ camaitarsoimaasi ivuaadami. 50 Dai maigovai suuligamu Λsoimaasi ivuaadami taiyΛΓΛ siaaco oidaga ΔDiaavora sisuaanΛdamu Λgai dai soimaa taatacamu —gartΛtΛdai ΛSuusi.

51 Amaasi ΛSuusi gartΛcacai dai povartΛtΛdai:

—¿MaatΛmas caΛ aapimΛ vΛasi gomaasi? —gartΛtΛdai ΛSuusi.

Tai aa noragi aatΛmΛ daidΛ itΛtΛdai:

—Δja tΛaanΛdami —tΛtΛdai aatΛmΛ.

52 Amaasi ΛSuusi gΛraa noragi dai povartΛtΛdai:

—Λmoco ismaacΛΔ cΛΛ maata istumaasi aagai judidũ sΛlicamigadΛrΛ dai cΛΛ maata ΛpΛ ismaacΛΔ

gamamaatatluldi aanΛ isducatai Diuusi soicΛi oodami sai cΛΛga gΛntΛtΛgitocana Λgai gia cabai gΛnduuduna isaagidagi aa Diuusi ñiiooquidΛ —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

53 AidΛsi naato gΛraagidi ΛSuusi Λcuento ii abiaadΛrΛ 54 gaamucu siaaco gΛΛ Λgai. Dai judidiu quiuupaigadΛrΛ gΛaagacai gamamaatatluldi Λgai Diuusi ñiiooquidΛ. TaidΛ Λoodami camaitΛΛ isducatai gΛntΛtΛgituagi daidΛ icaiti:

—¿Ducatai istutuidi goovai ismosΛΛ cΛΛga tΛtΛgitodagi daidΛ ivueeyi goovai istumaasi gΛgΛrducami? 55 IdiavΛr Λuusi ivisumadami maradΛ dai María ΛrdΛΛdΛ. Dai susuuculidΛ ΛrJacovo, dai Osee, dai Simuñi, dai Uudasi. 56 Dai susuuculidΛ ooqui ΛpΛtami gΛrsaagida oidaga. ¿Siaacoga maí goovai vΛΛsi imaasi? —caiti Λoodami.

57 AliΛ mui naana maasi maatΛcatadai ΛSuusi cascΛdΛ baa-coican tada Λoodami Λgai vui. Damos ΛSuusi itΛtΛdai:

—VΛΛsi oodami cΛΛgacΛrΛ nΛidiña Λmo Diuusi ñiiooquituldiadamigadΛ mosΛca Λgi dΛvΛΛragadΛana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aduñdΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

58 DaidΛ ΛSuusi maitidui mui naana maasi gΛgΛrducami ami. Λoodami maivaavoitudaiña Λgai cascΛdΛ.

14

1 AidΛ tuigaco ΛEroodΛsi Λrcaigicatadai GalileeΛrΛ dai maí istumaasi ivuaadatadai ΛSuusi. 2 DaidΛ ΛEroodΛsi aagidi Λgai ismaacΛdΛ ΛΛmadu daraajatadai dai potΛtΛdai:

—Gooviava ΛrVuaana ismaacΛdΛ vapaconaitadai Λoodami dai caduaaca Λgai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ cascΛdΛ viaa Λgai guvucadagai daidΛ ivueeyi naana maasi gΛgΛrducami —astΛtΛdai ΛEroodΛsi.

3 ΛEroodΛsi ΛΛquioma gatΛjaitadai masai bΛΛcaiña ΛVuaana dai maisacarui vuurana cadeenacΛdΛ. ΛErodiiasi ΛrduñidΛcatadai. ΛErodiiasi ΛrooñigadΛcatadai ΛPiili ΛEroodΛsi suculidΛ. Damos ΛEroodΛsi Λsi gΛsuculi ooñigadΛ. 4 TaidΛ ΛVuaana itΛtΛdai ΛEroodΛsi:

—MaitavΛaagai pΛSΛΛsiadagi gΛsuculi Piili ooñigadΛ —astΛtΛdai ΛVuaana.

5 EroodΛsi aidΛ otoma muua Λliditadai ΛVuaana dΛmos ΛΛbΛiditadai Λgai Λoodami. Λoodami vaavoitudai isΛVuaana ΛrDiuusi ñiiooquituldiadamigadΛ cascΛdΛ. 6 Damos tasagadΛrΛ ΛEroodΛsi idui Λgai Λmo vagimi dai Λmo ali tΛji Erodiiasi maradΛ vaa dai gatuudai ΛvapaidadΛ vuitapi vaidΛ ΛEroodΛsi aliΛ oojoidei tuudaidadΛ Λali tΛji. 7 DaidΛ itΛtΛdai ΛEroodΛsi Λali tΛji:

—MaatΛ Diuusi nai gΛmaquiagi pΛstumaasi giñtañiagi —astΛtΛdai.

⁸ Amaasi ii Δ gai siaaco daacatadai Δ d Δ Δ taid Δ Δ d Δ Δ aagidi istumaasi tañia Δ gai Δ Eroodasi. Dai Δ pamu divia Δ gai daid Δ it Δ Δ dai Δ Eroodasi:

—Giñmaacañi Δ mo aasocoliar Δ mood Δ Δ Vuaana ismaac Δ Δ vapaconaiña Δ oodami —ast Δ Δ dai Δ ali t Δ ji.

⁹ Taid Δ Δ raí s Δ Δ lic Δ Δ soi g Δ li. Δ amos caaagiditadai Δ gai sai maat Δ Diuusi sai maquia Δ gai Δ gi istumaasi tañia Δ gai. Daid Δ Δ vapaidad Δ ca Δ catadai Δ p Δ casc Δ Δ. ¹⁰ Amaasi gat Δ jai Δ Eroodasi Δ sai guicutana Δ Vuaana cusivod Δ am Δ maisacari Δ Δ. ¹¹ Bood Δ Δ Δ mo aasocoliar Δ vuaa dai maa Δ ali t Δ ji, taid Δ Δ ali t Δ ji maa g Δ ΔΔ.

¹² Amaasi dada Δ Vuaana mamaat Δ rdamigad Δ dai m Δ bai Δ Vuaana tuucugad Δ dai b Δ cai dai yaasa. Dai gooqui Δ Δ iji siaaco daacatadai Δ Suusi dai aagidi istumaasi Δ p Δ dui.

¹³ Aid Δ si maí Δ Suusi gomaasi ii abiaad Δ Δ Δ mo vaarcu Δ Δ Δ map Δ c Δ Δ siaaco maitipu oidacami. Δ amos Δ oodami maí isii Δ Suusi, gooqui Δ Δ iji aali quiiquiaiñ Δ Δ. Δ amos Δ gai d Δ v Δ rapi s Δ li iji. ¹⁴ Dai aid Δ si t Δ vai Δ Suusi vaarcuaiñ Δ Δ t Δ Δ Δ gai mui oodami dai soig Δ ldan tada Δ gaic Δ Δ, dai duduaadi Δ coococoidad Δ ismaac Δ Δ vaidaticatadai Δ gai. ¹⁵ Dai aid Δ si casi Δ rurunococatadai miaad Δ Δ guuquiva aat Δ Δ Δ Suusi mamaat Δ rdamigad Δ daid Δ it Δ Δ dai:

—Casiat urui dai tomali Δ maadutai maioidaga tanai. Ootosañi goodami vai iim Δ na aali quiiquiamu siaaco miaaga vai gasav Δ dana cuaadagai dai gaugaana —t Δ Δ dai aat Δ Δ Δ Suusi.

¹⁶ Taid Δ Δ Suusi pov Δ rt Δ Δ dai:

—Maita viaa goovai isiimiagi. Bibidavurai aapim Δ —g Δ rt Δ Δ dai Δ Suusi.

¹⁷ T Δ tai aat Δ Δ it Δ Δ dai:

—Mos Δ ca taama paana dai gooca vatopa viaa aat Δ Δ —t Δ Δ dai aat Δ Δ.

¹⁸ Taid Δ Δ Suusi pov Δ rt Δ Δ dai:

—Baigovai av Δ r giñvuaapida —g Δ rt Δ Δ dai.

¹⁹ Dai amaasi Δ gai aagidi Δ oodami sai vasoi saagida daraivana. Dai amaasi Δ Suusi vui Δ taama paana dai tai n Δ n Δ ava t Δ v Δ agiamu dai gamamagi dai saasacai g Δ rmaa aat Δ Δ mamaat Δ rdamigad Δ t Δ sai taacogidana Δ oodami. ²⁰ Dai v Δ scatai gauu dai tataascovai. Dai gooqui Δ Δ Δ mpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami saasaquigad Δ Δ paana Δ madu vatopa. ²¹ Daid Δ Δ oodami ismaac Δ Δ gauu Δ rtaama milicatadai, dai Δ covai ooqui dai aali.

²² Taid Δ Δ Suusi g Δ raagidi aat Δ Δ mamaat Δ rdamigad Δ t Δ sai t Δ t Δ idana vaarcu Δ Δ dai d Δ gavunana vaasad Δ Δ Δ g Δ Δ suudagi Δ p Δ ga is Δ gai dai Δ gai diosaidimi Δ oodami quiaa. ²³ Dai

aidasi cadioosagi agai ii amo tuvidacamu dai agi gamamada agai. Dai aidasi cadidiaimi asuusi quiaa agi daacatadai amaca. ²⁴ Daidavaarcu caaran asi imitadai gaa suudagi. Daidavaarcu vuidava vustai avalli dai tai vapanigai suudagi dai mavaarcuaba astai. ²⁵ Dai casiaalimoda asuusi cayoga graayitadai aatama mamaatardamigada mossuudagi daama imitadai agai. ²⁶ Dai aidasi taa aatama issuudagi daama imitadai agai alia duduaadimu aatama dai ijiina daid icaiti:

—Gooviava aramo suiñali —caiti aatama.

²⁷ Damos asuusi garñiooqui dai povartadai:

—Maitavar vuaam anliada aanana. Maitavar duduaadica —gartadai agai.

²⁸ Amaasi Piiduru ñiooqui daid itadai:

—Taanadami isaraapi giñtaañiñi isimia ana suudagi daama dai maca gajagi —tadai Piiduru.

²⁹ Taid asuusi itadai:

—Giimi tudu —tadai.

Amaasi tava Piiduru vaarcuaiñdara dai gaagacai aimarai suudagi daama dai mava vuidava ajia agai asuusi. ³⁰ Dai aidasi taa agai isalia cavami avalli ali duaadimu, dai casuudagi uta vaquimi dai iina daid itai:

—Taanadami cagacara igiñvuusaida —caiti agai.

³¹ Taid asuusi otoma bai novida daid itadai:

—Salicada maicaga giñvaavoitudai aapi. ¿Tuipasi maicaga giñvaavoitudai? —tadai agai.

³² Aidasi taatasai vaarcuara Piiduru amadu asuusi otoma gaa pitu avalli. ³³ Amaasi aatama ismaacada vaarcuara daraajatadai gartootonacada guuquiva asuusi vuidava daid itadai:

—Salicada aapi aparmarada Diuusi —tadai aatama.

³⁴ Dai vaadara dagavusai aatama gaa suudagi dai aayi Genesareta avallaria. ³⁵ Dai aidasi mai aoodami isagai arsuusi otoma agidi vasi ami avallaria oidacami. Taida aoodami otoma vuaa vasi acoococidadami siaaco daacatadai asuusi. ³⁶ Daid aoodami daañimi asuusi daid itadai:

—Gadagitoñi tatai taata aatama gayuucusi tomasi ugidiana gayuucusi taata aatama —tadai aoodami.

Dai vascatai ismaacada taata yuucusida duduaadicami vii.

15

¹ Amaasi miaadara guuquiva afariseo amadu amamaatuldadami Diuusi salicamigada siaaco daacatadai asuusi. Agai Jerusaleenaiñdara dada, daid itadai:

² —ζTuisida maitivueeyi gΛmamaatΛrdamiga istumaasi gΛrvituli gΛrΛΛqui aaduñicaru dai maitΛrΛpan duucaí vapaconai gΛnnoonovi siuu duucu gaugia aagadagi? —tΛtΛdai Λgai.

³ TaidΛ ΛSuusi tΛcacai daidΛ itΛtΛdai:

—ζTuimasi aapimΛ maiΛΛgidi istumaasi ipΛlidi Diuusi baiyoma ΛΛgidi aapimΛ istumaasi gΛnvituli gΛnΛΛqui aaduñicaru?

⁴ Mospoduucái icaiti Diuusi: “SiaavΛr duutuada gΛndΛΛdΛ”, dai pocaiti ΛpΛ: “SioorΛ maicΛΛga ñioocadagi gΛooga siΛpΛ gΛdΛΛ vui, Λgai gΛaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti Diuusi.

⁵ DΛmos aapimΛ pocaitiña sai Λmo oodami istutuidi isitΛΛdagi gΛooga siΛpΛ gΛdΛΛ: “Maitan istutuidi isgΛnsoiñagi tomali istumaasicΛdΛ vΛΛsi istuma viaa aanΛ rDiuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ”.

⁶ Dai ispotΛiya Λmaadutai mai aapimΛ pocaitiña sai camaiviaa Λgai issoicΛdagi gΛooga siΛpΛ gΛdΛΛ.

Dai poduucái aapimΛ mosgajiaadΛrΛ vipieeyi istumaasi ipΛlidi Diuusi ducami isiaΛrΛmo istumaasi maicΛΛgaducamicagi. Dai baiyoma ivueeyi aapimΛ itumaasi gΛnvituli gΛnaaduñicaru.

⁷ AapimΛ aagai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivueeyi. SΛΛlicΛdΛ rvaavoi istumaasi aagai Isaiacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ gΛnaagaitai aapimΛ dai

Λgai ooja istumaasi aagidi Diuusi dai poduucái ooja:

⁸ AapimΛ pocaiti mΛsai giñsaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.

⁹ Gomaasi gia maitΛrsoiñi tomali Λmaadutai vΛΛtarΛ.

AapimΛ maigamamaatΛtuldi giññiooqui baiyoma gamamaatΛtuldi aapimΛ istumaasi oodami gΛnvituli.

Ascaiti Diuusi sai ooja Isaiacaru.

¹⁰ Amaasi ΛSuusi aagidi Λoodami sai miaadΛrΛ guuquivana daidΛ itΛtΛdai:

—GiñcaΛcavurai dai cΛΛga maata caΛca: ¹¹ Tomali Λmo istumaasi ismaacΛdΛ cueeyi oodami maivapacΛi tΛgitoidadΛrΛ cascΛdΛ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tΛgitoidagadΛaiñdarΛ vusacΛi mui naana maasi soimaascami dai poduucái gΛmaatΛ isiarsoimaasi ivuaadami —tΛtΛdai ΛSuusi.

¹² Amaasi aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ ΛSuusi miaadΛrΛ guuquiva daidΛ itΛtΛdai:

—ζMaatΛpasi isaliΛ baacoi Λfariseo caΛcai istumaasi aagai aapi? —tΛtΛdai aatΛmΛ.

¹³ DΛmos Λgai povΛrtΛtΛdai:

—Tomastuma mamaatΛtuldiaragai istumaasi gamamaatΛtuldiadagi oodami ismaacΛdΛ maitΛrDiuusi mamaatΛtuldaragadΛ vΛΛsi gomaasi ugitimu.

¹⁴ Dagitovurai aapimΛ Λgai ismaacΛdΛ gamamaatΛtuldi gomaasi. Λgai Λpan ducami Λmoco mainΛadami ismaacΛdΛ vaidaquia Λlidi

Λmai mainΛaadami, isvaidaquia Λgai vΛgocatai sibΛ dΛΛcarΛ
suuligian tada Λgai —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁵ Amaasi ΛPiiduru itΛtΛdai:

—GΛraagidañi aapi istaiya Λlidi gocuento —tΛtΛdai
ΛPiiduru.

¹⁶ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—¿Tomali aapimΛ mΛsmaimaatΛ caΛ? ¹⁷ ¿MaitamΛsmaatΛ
aapimΛ sai vΛΛsi cuaadagai ismaacΛdΛ cueeyi oodami
gavoocΛrΛ vapacΛi dai gooquiΛrΛ vusacΛi? ¹⁸ DΛmos
istumaasi aagai oodami Λgai gia gatΛgitoidagaiñdΛrΛ
vusacΛi, gomaasi Λgai dai soimaasi iduiñtuldi oodami.
¹⁹ GatΛgitoidagaiñdΛrΛ vusacΛi gosoiimaasi tΛgitoidagai
cascΛdΛ, dai gomuaaragai, dai goΛΛmadu voidagai aa ooqui,
dai goΛΛsidaragai, dai goyaatagidaragai, dai goñiooquidaragai.
²⁰ VΛΛsi gomaasi Λristumaasi soimaascami. DΛmos isΛmo
oodami maivacuanagi gΛnoonovi poduucai isduucai ivueeyi
Λfariseo siuu duucu gaugia agadagi gomaasi maitarsoimaasi
—gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

²¹ DaidΛ ΛSuusi ii abiaadΛrΛ gamu Tiiooamu dai Sidooni-
amu. ²² Tai Λmo ooqui CananeeaiñdΛrΛ divia siaaco daa-
catadai ΛSuusi dai iiañΛ Λgai daidΛ itΛtΛdai:

—TΛaanΛdami, aanΛ anvaavoitudai sai aapi ΛrDavicarΛ
cajiudadΛ ismaacΛdΛ ΛΛqui abiaadΛrΛ nΛnΛracatadai aatΛmΛ
daidΛ Λraicamu aapi. Ali tΛji giñmara sΛΛlicΛdΛ soimaa taat-
aca viaacatai Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ. Soigi gΛΛlda dai
duaaida —tΛtΛdai Λooqui.

²³ DΛmos ΛSuusi maiaa noragi tomali Λmo ñiooqui. Amaasi
aatΛmΛ ΛSuusi mamaatΛrdamigadΛ dada dai daañimi daidΛ
itΛtΛdai:

—Ootosañi idi ooqui mosΛrgooquiΛrΛ aimΛraiña goovai dai
iiañacaiña —tΛtΛdai aatΛmΛ.

²⁴ Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai Λooqui:

—Diuusi giñootoi ansai aagidana aanΛ Λgai ñiooquidΛ
mosΛca judidíu. Λgai ΛrΛpan ducami cañiiru sibΛ iimiadΛ
—tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁵ TaidΛ Λooqui miaadΛrΛ cΛquiva dai gΛtootonacΛdΛ
cΛquiva ΛSuusi vuidΛrΛ daidΛ itΛtΛdai:

—TΛaanΛdami giñsoiñañi —tΛtΛdai Λgai.

²⁶ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—MaitavΛr cΛΛgai isΛΛsiadagi oodami gΛmaamara tascalidΛ
dai oidiadagi googosi —tΛtΛdai Λgai.

²⁷ TaidΛ Λooqui itΛtΛdai:

—Vaavuava isΛjudidíu googosi gΛraagai dΛmos vΛΛscΛrΛ
Λgoogosi cuaadana vΛΛsi istumaasi gΛΛsΛi meesagadΛaiñdΛrΛ

sosiaacami, cascΛΔ tomasi maitΛrjudíu aanΛ giñsoiñañi aapi sivi —tΛtΛdai Λooqui.

²⁸ Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai:

—Aapi ooqui aliΛ cΛΛga vaavoitudai, cascΛΔ ΛpΛduuñia agai istumaasi ipΛlidi aapi —tΛtΛdai.

Dai aidΛ todian duucaí Λooqui maradΛ dueeyi.

²⁹ TaidΛ ΛSuusi ii abiaadΛrΛ dai ugidiana daivusai ΛgΛΛ suudagi dai Λmo giidian tΛsai dai ami daiva. ³⁰ Tai ami aayi mui oodami dai vaidaticatadai chuchuecogami dai momochugami dai mainΛnΛaadami dai mumuudugami dai mui naana maasi coococoidadΛ. DaidΛ ΛSuusi ΛΛcasodΛ abaana tuaa ΛcoococoidadΛ tai Λgai duduaadi. ³¹ Dai poduucal Λoodami maitΛΛ istumaasi gΛntΛtΛgituagi tΛΛgacal isΛmumuudu ñioocai dai duduaadΛcal ΛmomosiucΛdΛ ΛpΛ, dai ajioopaitai ΛchuchuecocΛdΛ, dai nΛnΛaavacal ΛmainΛaadami. DaidΛ Λoodami gΛnaagacal siaa duutudai gΛrDiuusiga.

³² Amaasi ΛSuusi gΛrvai aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ Λgai daidΛ ΛpΛrtΛtΛdai:

—SoigiñΛlidi aanΛ idi oodamicΛdΛ caaayi vaica tasai istami giñΛΛmadu daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi. Dai maiotosa iñΛlidi aanΛ sai noonoigΛna goovai maitaugacal, susuiquituan tada goovai voiyamu —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

³³ TΛtai aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ itΛtΛdai ΛSuusi:

—Ducatai tΛΛgimu aatΛmΛ cuaadagai mosΛΛqui oodami vΛΛtarΛ, dai tami maioidaga tomali Λmo oodami —tΛtΛdai aatΛmΛ.

³⁴ TaidΛ ΛSuusi povΛrtΛtΛdai:

—MΛΛqui paana viaa aapimΛ —gΛrtΛtΛdai.

TΛtai aatΛmΛ itΛtΛdai:

—Cuvaracami paana dai chiΛΛqui vatopa —tΛtΛdai aatΛmΛ.

³⁵ Tai amaasi ΛSuusi aagidi Λoodami sai dΛvΛΛrapi daraivana. ³⁶ Dai Λgai vui Λcuvaracami paana dai Λvatopa dai gamamagi dai gooquirΛrΛ saasarai dai gΛrmaa aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ Λgai tΛtai aatΛmΛ taacogi Λoodami. ³⁷ Tai vΛΛscaitai gauu dai tatascovai. Dai gooquirΛ Λmpagi cuvaracami aasarai ismaacΛdΛ baivito. ³⁸ DaidΛ Λoodami ismaacΛdΛ gauu Λrmaacova millicatadai, dai Λcovai ooqui dai aali. ³⁹ Dai gooquirΛ ΛSuusi diosagi Λoodami dai vaarcuΛrΛ vaa dai iji aatΛmΛ gamu Magadaalamu.

16

¹ TaidΛ Λfariseo ΛΛmadu Λsaduseo mΛΛ nΛidamu ΛSuusi mosnΛijada Λliditai astuma duuna ΛSuusi gaagaitadai Λgai

isducatai gapiara vaaajagi dai aagidi saida iduuna amo istumaasi gaducami Diuusi guvucadadada. ² Tai agai aa noragi daida itadai:

— Siascada urunoco vagicagi icomai aapima icaitiña sai cadagaduca agai tasai. ³ Dai siascada quiaamoco vagicagi icomai aapima icaitiña sai maicagaduca agai tasai. Aapima aagaiña amo istumaasi dai amamaasi ivuaadana. Caga maata naidi aapima oidigi siascada duuduquia aagadagi dai siascada maiduuduquia agadagi damos maimaata naidi aapima istumaasi avueeyi sivi oidigi daama. ⁴ Aapima sivi oidacami arsoimaasi ivuaadami dai maivaavoitudadami dai gitananai aapima isidunia anan amo istumaasi gaducami dai poduucanijada lididi aapima sabai anan araCristo ismaacada nanara aapima damos maitagimu aapima amai istumaasi gaducami mosacaasi istumaasi gaducada ismaacada idui Diuusi ootosacai Joonasi gamu Niviviamu — tadai Asuusi.

Dai anaasi viaa agai dai ii.

— — — — —
⁵ Dai aidasi aatama Asuusi mamaatardamigada vaasmocoradara dagavusai tagito ismaivuucaticatadai paana. ⁶ Amaasi Asuusi povartadai:

— Gofariseo navaitigada dai gosaduseo navaitigada maicagadu — gartadai.

⁷ Taitai aatama garaagacai aipaco gaaatagidimi daida icaiti:

— Maivuucati aatama paana cascada pocaiti goovai — caiti aatama.

⁸ Taida Asuusi mai istumaasi aatagaitadai aatama dai povartadai:

— ¿Tuimasi pocaiti masai maivuucati paana? Sallicada maicaga vaavoitudai aapima. ⁹ ¿Maitamasquiaa maata naidi tomali maitagito aapima aidansi bibi anan taama mil oodami taama paanacada matallqui aasarai ampagi saasaquigada?

¹⁰ ¿Tomali maitamastagito aapima aidansi bibi anan maacova mil oodami cuvaracami paanacada matallqui aasarai ampagi saasaquigada? ¹¹ ¿Ducatai maitantagito caa aapima aidasi ganaagidi anan masai ganuucadacana afariseo navaitigada dai saduseo navaitigada anan maiaagaitadai paana? — gartadai Asuusi.

¹² Amaasi gia maata caa aatama isaSuusi maiaagaitadai navaiti paana vatarai baiyoma aagaitadai agai amamaatatuldaragada afariseo dai saduseo sai maicagadu.

— — — — —
¹³ Dai aidasida Asuusi aayi Sesarea Filiposi davarilara gartacacai daida partadai:

—AanΛ arΛgai ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami dΛmos
Λoodami, ζvoorΛ giñaaagai? —gartΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁴TΛtai aatΛmΛ aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—ΛΛmoco pocaiti pΛsaidΛ arΛVuaanacaru ismaacΛdΛ va-
paconaitadai Λoodami, dai aa pocaiti pΛsaidΛ arEliiasicaru,
dai aa pocaiti pΛsaidΛ arJeremiiasicaru siΛpΛ Λmai Diuusi
ñiooquituldiadamigadΛ —tΛtΛdai aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ.

¹⁵Amaasi ΛSuusi povartΛtΛdai:

—ζDai aapimΛ moorΛ giñaaagai? —gartΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁶Amaasi ΛSimuñi Piiduru itΛtΛdai:

—Aapi apΛrΛCristo Λgai ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami.
Dai aapi arDiuusi maradΛ ismaacΛdΛ tomastuigaco oidaga
—tΛtΛdai ΛPiiduru.

¹⁷TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛΛidi aapi Simuñi, Joonasi maradΛ
tomali Λmo oodami maitΛmaatΛtuli gomaasi mosΛca Diuusi
gΛrooga ismaacΛdΛ tΛvaagianana daja Λgai gia gΛmaatΛtuli go-
maasi. ¹⁸Dai aanΛ angΛaagidi sai aapi Piiduru aagiada agai
oodami ansai aanΛ arCΛΛgacΛrΛ vuviaadami dai muidutai
giñvaavoituda agai dai Λgai gia cΛΛgacΛrΛ vuvaidamu aanΛ,
dai tomasi coiyagi vΛΛscΛrΛ Λmo imidagai Λpamu duduaa-
camu vΛΛscatai. ¹⁹Dai aanΛ gΛmaaquimu Λmo sΛΛlicami
pai aagida Λoodami sai sioorΛ giñvaavoitudagi soicΛda aagai
sai cΛΛga gantΛagitocana Diuusi vai poduucai tomasioorΛ
sioorΛ maitiñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama
maidagitomu aanΛ isvaquia Λgai tΛvaagiΛrΛ dai tomasioorΛ
sioorΛ giñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama Λgai
gia dagitomu aanΛ isvaquia tΛvaagiΛrΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁰Amaasi ΛSuusi sΛΛlicΛdΛ garđai aatΛmΛ mamaatΛrdami
sai maiaagidiña tomali Λmaadutai siΛgai arΛCristo.

²¹AidΛ abiaadΛrΛ ΛSuusi gΛaagacai gΛraagidi aatΛmΛ
mamaatΛrdami sai Λgai viaacatadai isimiagi Jerusaleenamu
dai sai soimaa taatatulda agai ΛtΛtΛaanΛdamigadΛ
judidiu ΛΛmadu ΛbaitΛguucacamigadΛ Λpapaali ΛΛmadu
ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ. Dai gΛraagidi
ΛSuusi sai Λgai muaa agaitadai dΛmos bovaica tasaicΛdΛ
Λpamu duaaca agaitadai. ²²Amaasi ΛPiiduru Λcovai vaidacai
dai vui ñiooquimi daidΛ itΛtΛdai:

—Chu cΛliodami Diuusi maitipΛldana dai maitΛdagitona.
Tomali Λmo imidagai maitiΛpΛduuna imaasi —tΛtΛdai
ΛPiiduru.

²³TaidΛ ΛSuusi ajaco cΛquiva daidΛ itΛtΛdai ΛPiiduru:

—MaitigiñΛΛmadu aimΛrda aapi Diaavora giñsobicΛi aapi.
Aapi pocaiti sai maitΛaagai isivuaadagi aanΛ istumaasi Diuusi
ipΛlidi —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁴ Amaasi ΔSuusi povARTATAdai aatΔMΛ:

—IsΔmaadutai giñΛΛgiada Λliada maitΛaagai isΔΛgi gΛTAgitocagi dai glaagai isVΛΛS tasai baigΔducagi siΛduñiada gΛmuaatuda Λgai giñvaavoitudaitai daida giñΛΛgiadagi. ²⁵ Sioora ivuaadagi ΛΛgi istumaasi ipΛliadagi Λgai gia imimu Diaavora ΛΛmadu, dΛmos sioora baigΔducagi dai muquiagi giñvaavoitudaitai Λgai gia cΛΛgacΛTΛ vuusaimu. ²⁶ ¿Tumaasi Arsoiñi Λmo oodami vΛΛtarΛ isgamaitΛagi vΛΛsi istumaasi oidaga oidigi daama vai iibΛadΛ imiagi Diaavora ΛΛmadu? Tomali Δmaadutai maitistutuidi isgaanamΛquidagi dai cΛΛgacΛTΛ vuusiagi. ²⁷ Dai aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami divimu Δmaadu mui Diuusi tΛtΛaafiicarudΛ dai giñooCa dadadaquigadΛ garsicoli dadadaquida agai. SiΛΛscadΛ diviagi Diuusi Λgai nΛidamu vΛΛscatai ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ArmaicΛΛga ivuaadami. ²⁸ SΛΛlicΛdΛ oidaga ΛΛmoco ismaacΛdΛ tami guuca dai maicoiya agai asta siΛΛscadΛ tΛΛ goovai ismaasca iñagai aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami siΛΛscadΛ gatΛaanΛdagi Diuusi ΛΛmadu —gARTATAdai ΔSuusi.

17

¹ DaidΛ ΔSuusi bonaadami tasaicΛdΛ vaidacai ΔPiiduru ΛΛmadu ΔJacovo ΛΛmadu ΔVuaana Jacovo suculidΛ Λmo tΛca giidiana. ² Dai ami ΔSuusi ΔmapΛdui vuitapi gΛmamaatΛrdamiga. Dai vuivasadΛ dadadaquitu Δpamaastu tasai, dai yuucusidΛ cΛΛga tootuatΛ. ³ Dai todian duucal tΛΛ Λgai Eliiasicaru ΛΛmadu Moseesacaru vai gaaatagaitadai ΛΛmadu ΔSuusi. ⁴ Amaasi ΔPiiduru itΛTAdai ΔSuusi:

—TΛaanΛdami vΛΛsi ΛrcΛΛgai istami daraaja aatΔMΛ isipΛliada aapi tΛtai duuñi vaica uucusai, Λmoco aapi gΛVΛΛtarΛ dai Δmai Moseesa vΛΛtarΛ dai Δmai Eliiasi vΛΛtarΛ —astΛTAdai ΔPiiduru.

⁵ Dai quiaa ñiOocaitadai Λgai tai divia Λmo icomai dadadaCAdami dai iñña vΛΛscatai ismaacΛdΛ ami daraajatadai. Tai icomiaiñdΛrΛ caidatu Λmo ñiOoqui daidΛ icaiti:

—Idi Suusiava Λrgiñmara nai aanΛ aliΛ oigΔdai dai baigiñΛlidi aanΛ goovaicΛdΛ. ΛΛgiadavurai aapimΛ —ascaiti ΛñiOoqui.

⁶ MoscaΛcai ΔmamaatΛrdami ΛñiOoqui dΛVΛΛrapi cuiiqui dai aliΛ duduaadimu. ⁷ Amaasi ΔSuusi miaadΛrΛ cΛquiva daidΛ itΛTAdai:

—Vaapaigivurai aapimΛ maitavΛr duduaadimu —astΛTAdai ΔSuusi.

⁸ Dai aidasi aipaco nΛnΛaava Λgai camaitΛΛ Λgai ΛcΛcΛli mosΛca ΛΛgi ΔSuusi.

⁹ Dai aidasi taaapañimi agai agaa giidaiñdarā ḂSuusi dai amamaatardamigadā daidā itatadai:

—Maitavar aagiada tomali amaadutai istumaasi taa aapimā asta siāscadā aanā ismaacādā viaa amo sāllicami caduaacagi coidadā saagidaiñdarā —astatadai ḂSuusi.

¹⁰ Amaasi amamaatardamigadā tacacai ḂSuusi daidā itatadai:

—¿Tuisidā icaiti amamaatatuldiadami Diuusi sāllicamigadā saidā ḂEliasicaru viaacatadai isdiviagi Ḃpaga isaapi? —astatadai amamaatardamigadā.

¹¹ Taidā ḂSuusi aa noragi daidā itatadai:

—Vaavoava istumaasi aagai amamaatatuldiadami Diuusi sāllicamigadā sai Eliasi viaacatadai isḂpaga diviagi dai baiduñiagi oodami iibadā. ¹² Damos aanā angnaagidi sai cadivia Eliasi dai amamaatatuldiadami Diuusi sāllicamigadā maimā dai soimaa taatatuli agai isducatai ipali. Poduucā Ḃpā oodami sividadā soimaasi giñtaatatuldamu aanā ismaacādā viaa amo sāllicami —astatadai ḂSuusi.

¹³ Amaasi amamaatardamigadā maata cā isḂSuusi aagaitadai ḂVuaana ismaacādā vaponaitadai oodami.

¹⁴ Dai aidasi aayi agai māaca siaaco daraajatadai oodami amo cālī miaadārā cāquiva ḂSuusi daidā itatadai:

¹⁵ —Taanadami soigi gālīda aapi giñmaracādā. Susuiquitārā agai dai aliā soimaa taatamai. Muiyoco imidagai taiyārā gāgasāi dai suudarā. ¹⁶ Tami vuaapi aanā gamamaatardamiga ismaacādā tami vii tai goovai maitistui isduaidagi —tatadai acālī.

¹⁷ Taidā ḂSuusi povartatadai:

—Aapimā oodami maivaavoitudadami dai soimaasi ivuaadami catavāpi ganāma daja aanā mai aapimā vāascārā maitiñvaavoitudai. Aliasi roojodaragai aapimā. Baigovai avār giñvuaapidi goali gālī —gartatadai.

¹⁸ Damos ḂSuusi aagidi ḂDiaavora taañicarudā sai dagitona Ḃali gālī dai camaiāmadu daacana. Tai agai vuusai Ḃali gālīaiñdarā, tai Ḃali gālī todian duucā duaadicami vii.

¹⁹ Dai gooquiārā aatāmā mamaatardamigadā ḂSuusi aatagi agai Ḃgi dai tacacai daidā itatadai:

—¿Tuisidā maitistui aatāmā isvuusaidagi ḂDiaavora taañicarudā? —tatadai aatāmā.

²⁰ Taidā ḂSuusi povartatadai:

—Aapimā maicāga giñvaavoitudai cascādā. Ismaacādā gānaagidi aanā Ḃrvaavoi. Sai iscāga giñvaavoitudadamudai aapimā aidā gia istutiadamudai aapimā isivuaadagi istumaasi tomasi sāllicādā sijaiga. ²¹ Gomaā Diaavora tatāañicarudā aliā sijaiga vuvaidaragai oodamiaiñdarā

cascaḁa avḁnacai maitaugacai gamamadagi vai poduucai vuvacai goovai —gḁrtḁḁḁai ḁSuusi.

22 Dai aatḁma mamaatḁrdamigadḁ ḁSuusi gḁḁmpaidimi Galileeḁḁ taidḁ ḁSuusi povḁrtḁḁḁai:

—Aanḁ ismaacḁḁḁ viaa ḁmo sḁḁlicami mḁgiñḁḁḁgida aagai aa oodami ²³ siagai giñmuaamu dḁmos vaica tasaicḁḁḁ duaa-camu aanḁ —gḁrtḁḁḁai ḁSuusi.

Tḁtai aliḁ soigḁḁḁli aatḁma imaasicḁḁḁ.

24 Aidḁsi aayi ḁSuusi ḁḁmadu aatḁma Capernaumḁḁ ḁtumiñsi vuudami ḁgḁḁ quiuupaigadḁḁ judidíu iji siaaco daa-catadai ḁPiiduru daidḁ itḁḁḁai:

—¿Gḁmamaatḁtuldadamiga isgamaacai ḁḁḁḁ tumiñsi ḁgḁḁ quiuupai vḁḁtarḁ? —astḁḁḁai ḁtumiñsi vuudami.

²⁵ Taidḁ ḁPiiduru aa noragi daidḁ itḁḁḁai:

—ḁjḁ —astḁḁḁai.

Amaasi utudama vaacḁcai ḁPiiduru quiiyḁḁḁ ḁSuusi ḁḁḁga ñiooqui daidḁ itḁḁḁai:

—¿Tuma tḁḁgitoi aapi? ¿Maacḁḁḁ oodami taanḁi ḁtḁḁaanḁdami tumiñsi, ḁḁgi gḁḁaaduñi sisibḁacoga oidacami? —tḁḁḁai.

²⁶ Taidḁ ḁPiiduru aa noragi daidḁ itḁḁḁai:

—ḁsibḁadḁḁḁ oidacami —tḁḁḁai.

Taidḁ ḁSuusi itḁḁḁai:

—Amaasi aduñḁḁ maitḁaagai ismamaacadagi tumiñsi.

²⁷ Dḁmos vḁḁscḁḁḁ maaquimu aanḁ tumiñsi vai poduucai maibaacuagi ḁtumiñsi vuudami. Imiñi aapi ḁgḁḁ su-udagi ugidiamu dai daituda ḁmo babaidacarui dai vuu-saida ḁvatopa ismaacḁḁḁ ḁḁḁḁga baiya gobabaidacarui. ḁgai vatopa tañiḁḁḁ tḁḁgimu aapi tumiñsi. ḁtumiñsi gḁḁaimu is-gaaanamḁquida aanḁ dai aapi ḁḁḁḁ. Bḁcaiñi aapi dai mḁḁca aa namḁquida —tḁḁḁai ḁSuusi.

18

¹ Amaasi aatḁma mamaatḁrdamigadḁ ḁSuusi miaadḁḁḁ gu-uquiva dai tḁcacai daidḁ itḁḁḁai:

—¿Siḁḁscadḁ gataaanḁdagi aapi vḁḁsi oidigi daama maascḁḁḁ aatḁma gḁmamaatḁrdamiga vaamioma gataaanḁda ragai? —tḁḁḁai aatḁma.

² Amaasi ḁSuusi vai ḁmo ali dai gḁḁsaagida cḁi, ³ dai povḁrtḁḁḁai:

—Sḁḁlicḁḁḁ ḁḁvaavoi isaapimḁ maiḁma duucai gḁḁtḁḁḁgituagi dai camaigḁḁḁḁḁḁ gḁḁḁliadagi ḁpan duucai idi ali poduucai gia maiimimu aapimḁ siaaco

maibaiduñia aliada agai aidā gia glaagai isapan duuca
nlijadagi agai ismaacada maivaavoitudai siappa apan duuca
tumiñsi vuudami.

18 Dai aan angnaagidi sai siascada aagiada
aapima Diuusi ñiooquida oodami tomasioora siora
maitiñvaavoitudagi aagiditai aapima agai maidagitemu aan
isvaquiagi tavaagira, dai tomasioora siora giñvaavoitudagi
aagiditai aapima agai gia dagitemu aan isvaquiagi
tavaagira.

19 Dai aan angnaagidi appa sai isgoocatai aapima
gnaagidagi dai daañiagi isDiuusi gansoiñagi, Diuusi grooga
gansoiñamu. 20 Tomasiaaco siaaco ganampaidadagi gooca
siappa vaica dai giñsaa duutuada agadagi dai gamamadada
agadagi ami daacamu aan appa —gartatadai asuusi.

21 Amaasi ii piiduru dai tacaai asuusi daida itatadai:
—Taanadami, ¿vaalquiojo imidagai glaagai isoigladada
aan amoco giñaduñi ismaacada soimaasi giñvuiidadagi? ¿Para
cucaracamiojo? —tatadai piiduru.

22 Taid asuusi aa noragi daida itatadai:
—Chu aan anmaitaagidi sai cucaracamiojo baiyoma
anglaagidi aan sai maicaldacai gaogliada.

23 Isducatai apvueeyi siascada Diuusi soicadagi oodami
iscaga gantatagitocagi apan ducami istumaasi idui amo
taanadami. Ataanadami ipaliditadai ispipiooñigada
aa namquidagi. 24 Utudama glaagacai taañimi agai
gapipiooñiga ismaacada vupuaatulditadai matai vuaapi amo
piooñigada ismaacada mui mil vuaatulditadai. 25 Daida
piooñigada maiviaacata dai istucada aa namquidagi.
Taid laamuda aagidi sai gagaarana vasi gvustuidaga
dai gamaamara dai glooñiga dai lagi agai dai vuvaidana
tumiñsi dai acada aa namquidana. 26 Amaasi piooñigada
gatoonacada caquiva glaamu vuidira dai daañimi daida
itatadai: “Giñamu giñnanracañi aapi glaam namquidamu
aan vasi”, astatadai. 27 Taid laamuda soigallai dai oigali
dai camaitai aidā, dai dagito isimiagi agai. 28 Tai ii agai dai
moo maigovai ta amoco gaduñi ismaacada vuaatulditadai
chiaqui tumiñsi. Dai cuchivuna bai dai cayoga vuliji
daida itatadai: “Aata giñnamquida pasmaacada giñvuaatuli”,
astatadai. 29 Amaasi aduñda gatoonacada caquiva agai
vuidira dai daañimi daida itatadai: “Giñnanracañi aapi
glaam namquidamu aan vasi”, astatadai. 30 Taid agamai
maitipali, baiyoma vaidacai dai gatjai maisaragai dai
gaaagidi masai anaasi maisacana asta siascada aa namqui
agai vasi. 31 Amaasi glaam pipiooñigada glaam taanadami

t_{AA} gomaasi dai s_{AA}lic_{AD} soig_{AN}ali dai iji dai m_{AA} aagidi _{ATAAN}adami v_{AA}si istumaasi _{AP}adui. ³² Amaasi _{ATAAN}adami gat_Ajai m_{AS}ai m_{AA} vaidana _{AG}ai daid_A it_{AT}adai: “Aapi gia s_{AA}lic_{AD} maic_{AA} tuiga. _ZDuucaid_A aan_A g_{AO}igali v_{AA}si p_{AS}maac_{AD} giñvuaatulditadai aapi, giñdaañimi aapi casc_{AD}? ³³ _ZDuucaid_A aapi maisoig_{AA}li g_{AD}uñic_{AD}, poduucai isduucai soigiñ_{LI} aan_A aapic_{AD}?” ast_{AT}adai. ³⁴ Dai s_{AA}lic_{AD} baamu _{AA}amud_A dai gat_Ajai maisaragai dai gaaagidi m_{AS}ai anaasi maisacana asta si_{AA}scad_A aa nam_Aqui _{AG}ai —t_{AT}adai _{AS}uusi.

³⁵ Cuugat_{AR} pov_{ART}at_{AD}ai _{AS}uusi:

—Poduucai iduñia _{AG}ai g_{AR}ooga t_Vvaagi_{AR} aapim_{AC}ad_A iss_{AA}lic_{AD} mait_{NO}ig_{LI}ada aapim_A aipacoga —g_{ART}at_{AD}ai.

19

1 Caaagacai _{AS}uusi imaasi ii ami Galileeaiñ_{DAR} dai aayi m_{AA} Judea d_{AV}ari_{AR} vaasad_{AR} Jordán aqui. ² Dai mui oodami oiditadai tai ami duduaadi _{AS}uusi cococoidad_A.

³ Amaasi _{AM}oco fariseo miaad_{AR} guuquiva siaaco daacatadi _{AS}uusi dai mossoimaasi ñiooquituda _{AL}idi _{AG}ai casc_{AD} t_{AC}acai daid_A it_{AT}adai:

—_ZOidagasi oigaragai si_{AM}o c_{AA}li dagituagi g_{AO}oñiga tomas-tuc_{AD}? —t_{AT}adai _{AF}ariseo.

⁴ Tai _{AG}ai aa noragi daid_A it_{AT}adai:

—Aapim_A can_{AI}di Diuusi ñooquid_A siaaco oojisi sai aid_{AS}i Diuusi idui oodami idui _{AG}ai c_{AA}li dai ooqui. ⁵ Dai Diuusi ñiooquid_{AR} icaiti _{AP}AR: “Casc_{AD} c_{AC}ali dagitomu g_{AN}d_{AA} dai _{AM}adu oidacamu g_{AO}oñiga dai v_{AG}oocatai _{AM}o oodami g_{AN}ducamicamu _{AG}ai”, asduucai oojisi Diuusi ñiooquid_{AR}.

⁶ Casc_{AD} _{AM}o c_{AA}li mait_{AA}agai isdagituagi g_{AO}oñiga tomali _{AM}o ooqui g_{AC}uuna. Diuusi ip_{LI}idi is_{AM}apai oidaca _{AG}ai asta si_{AA}scad_A coi —t_{AT}adai _{AS}uusi.

⁷ Amaasi t_{AC}acai _{AF}ariseo daid_A it_{AT}adai:

—_ZTuisid_A Moseesacaru gamaa oigaragai is_{AM}o c_{AA}li dagitua _{LI}ada g_{AO}oñiga said_A istutuidi isbaiduñiagi _{AM}o oojai dudunucami_{AR} dai poduucai dagituagi? —t_{AT}adai _{AF}ariseo.

⁸ Taid_A _{AS}uusi it_{AT}adai:

—G_{AN}qui aaduñicar_U vuid_{AR} v_{AA}tacana Diuusi casc_{AD} Moseesacaru maa _{AG}ai oigaragai isdadagitoda g_{AN}oñiga dai poduucai g_{AN}viituldi _{AG}ai. D_{AM}os tucam_{AR} maitiipucataidai oigaragai poduucai. ⁹ Dai aan_A ang_{AN}aagidi sior_A dagituagi g_{AO}oñiga maigogoosi g_{AD}ucamicatai _{AG}ai dai v_{AN}nagi _{AM}ai ooqui _{AG}ai gia gogoosi g_{AD}ucami —t_{AT}adai _{AS}uusi.

¹⁰ Amaasi aat_{AM} mamaat_{ARD}amid_{AD} t_{AT}adai:

—Siarvaavoi ismaitiipu oigaragai isdagituagi amo cllli gaoõniga aidl gia sioma arcllga ismaicuucuntadagi oodami —tatl dai aatml.

¹¹ Taidl lSuusi povartatl dai:

—Maisiu vllscatai istutuidi ismaioõntadagi mosaca lgal ismaacldl Diuusi soicli. ¹² Lamo clclli maioõntai soimaa vuvacli lgal cascldl dai aa mllscacaapuõntadagi maioõntai, dai aa maioõntai aipaco ajioopaitai gaaagiada llditai isducatai Diuusi soicli oodami sai clllga gantatgitocana. Tomasioora sioora istutiadagi ismaioõntadagi clllgadu ismaioõniacatai oidaca lgal —gartatl dai lSuusi.

¹³ Mltai aidl vuaapi lSuusi chilqui aali sai taatana lgal moomodl dai mamatuldana. Taidl aatml mamaatardamigadl lgal bagaidimi loodami ismaacldl vuaapaimi laali. ¹⁴ Taidl lSuusi povartatl dai:

—Dagitovurai goali vai dadana siaaco daja aanl dai maitavar daidiada. Ismaacldl lpan ducami aali lgal gia Diuusi soicli lgal sai clllga gantatgitocana —gartatl dai lSuusi.

¹⁵ Daidl lSuusi taata laali moomodl dai gooquilarl ii abiaadlarl.

¹⁶ Lmo glali ii dai mll naidamu lSuusi daidl itatl dai:

—Mamaatatl dadami clll tuigacldl. ¿Tumaasi istutuidi aanl isiduõniagi dai vllscarl oidacagi Diuusi llmadu? —tatl dai lgal.

¹⁷ Taidl lSuusi itatl dai:

—¿Tuiplasi clll tuigacldl giõagai? Alilmadugava clll tuigacami dai lgal arDiuusi. ¿Iplidiplasi isimiagi Diuusi llmadu? llgiditai caaca vllsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidlarl —tatl dai lSuusi.

¹⁸ Taidl lglali itatl dai:

—¿Tumaasi lgal? —tatl dai.

Taidl lSuusi itatl dai:

—Maitavar gacoodada, dai maitavar googosi glanducamica, dai maitavar galasiada gavustuidaga, dai maitavar yaatavoaca, ¹⁹ dai siaa duutuada glandllldl dai oigladavurai gnaaduõni poduucal mllsduucal gnoigldai aapiml lgal —tatl dai lSuusi.

²⁰ Taidl lglali itatl dai:

—Vllsi gomaasi ansiaa duutudai aanl aliducatai abiaadlarl. ¿Tumaasi vlllga isiduõnia aanl? —tatl dai lglali.

²¹ Taidl lSuusi itatl dai:

—Iplidiplasi isiduõniagi vllsi istumaasi Diuusi iplidi aidl gia imiõni dai gagaara vllsi plstumaasi viaa dai oida ltumiõni asoituuuigami dai poduucal viaacamu aapi mui

naana maasi tavaagiara dai gooquiara divia dai giñoidatucuda —tatadai Asuusi.

²² Dai aidasi mosca agali gomaasi alia soigali dai soigaliatugai aliasi argaviidacamicatadai agai cascada.

²³ Amaasi Asuusi povartatadai aatama mamaatardami:

—Gia sijaiga isganviipidacami dagituagi isDiuusi soicadagi iscala ga antatagitocagi. ²⁴ Dai aana anganaagidi apa sai sioma maisijaiga amo muura vatara isvaquiagi amo oi dagadamu salli isamo gaviidacami dagitoagi isDiuusi soicadagi iscala gatagitocagi —gartatadai Asuusi.

²⁵ Mosaagai Asuusi gomaasi tatai aatama mamaatardami maitaa isducatai gartatagituguai dai aipaco gartacacai daida icaiti:

—¿Vooa istutuidida iscalagacara vuvaquiagi? —caiti aatama.

²⁶ Taid Asuusi garvui nanava dai povartatadai:

—Oodami gia maitistutuidi isiduñiagi imaasi damos Diuusi gia istutuidi isiduñiagi. Diuusi vassiacatai istutuidi isiduñiagi —gartatadai Asuusi.

²⁷ Amaasi Apiiduru itatadai:

—Taanadami, aatama viaa vasi tastumaasi viaacatadai goidatucuda araliditai, ¿tumaasi viacamu aatama? —tatadai Apiiduru.

²⁸ Taid Asuusi aa noragi dai povartatadai:

—Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi, siascada Diuusi utuldagi vasi istumaasi dai siascada aana ismaacada viaa amo samicami gataanadagi daacatai amo daicarui dadadacadamiara aapima apa ismaacada giñoidatucudagi gataanadamu apa achigiyamaasi daraicarara daraajatai. Aapima baivustaama dan goocadu dai amoco taanadamu Ruvenicarua cajiudad, dai gamai taanadamu Danacaru cajiudad, dai gamai taanadamu Gadacaru cajiudad, dai gamai taanadamu Nefatalicarua cajiudad, dai gamai taanadamu Aseracaru cajiudad, dai gamai taanadamu Isaacaru cajiudad, dai gamai taanadamu Judacaru cajiudad, dai gamai taanadamu Zavulonicaru cajiudad, dai gamai taanadamu Simioñicarua cajiudad, dai gamai taanadamu Benjamiñicarua cajiudad, dai gamai taanadamu Efrañicarua cajiudad, dai gamai taanadamu Manaasesicaru cajiudad. ²⁹ Dai tomasioora sioora dagituagi gavustuidaga siapa gaaduñi ivuaadatai giñaa duiñdaga agai viacamu amo sienta vaamioma dai siascada imiagi agai idi oidigiañdara vascara oidacamu agai Diuusi amadu. ³⁰ Dai maca siaaco taanai Diuusi muidutai ismaacada vaamioma taanai tami, maca sioma maitaanadamu dai ismaacada sioma maitaanai tami maca vaamioma taanadamu.

20

1 Isducatai apavueeyi siascada Diuusi soicadagi oodami sai calga gantatagitocana arapan ducami istumaasi idui amo calli ismaacada galpi viaecatadai davalarai alqui quiaamoco ii agai dai gaaga agai pipiooni sai yoovana uvvasi. 2 Dai baidui agai galpipiooniga amadu sai amo coobai piisu aa namquida agai amo tasaicada. Dai otoma ootoi sai malca gayoovana. 3 Dai laascadioma ii calli plaasamu dai malca tal aa oodami mosdaraacami, 4 daida itadai: "Imdavurai dai gaata duña giñasiara dai aana ganaa namquidamu siasi calgaducagi", astadai. Tai agai iji. 5 Dai dan duucu apamu ii lasacami dai apua ootoi aata vaaadami, dai coi galacai tasai ii agai dai apua ootoi. 6 Dai cauruñimoda ii agai plaasamu dai malca tal aa oodami ismosdaraaja daida itadai: "¿Tuimasi mosdaraaja amo tasai dai maitaata vueeyi?" astadai. 7 Taida aoodami itadai: "Tomali amaadutai maitarmamacai aa duiñdagai cascada", astadai. Amaasi itadai lasacami: "Imdavurai aapima vasi dai malca aata duña giñasiara dai aana ganaa namquidamu siasi calgaducagi", astadai. 8 Dai caacai siuu duucu galalpidagi apipiooni taida lasacami aagidi agai ismaacada taanai apipiooni daida itadai: "Baigovai vaido goata vaaadami dai aa namquida. Galagacai aa namquida apaga ismaacada gooquira ganaaga dai ismaacada apaga ganaaga vasia gooquira aa namquida aapi", astadai. 9 Amaasi dada agai ismaacada gooquira ganaagacai gaata dui matai amo coobai piisu aa namqui. 10 Dai gooquira caaa namquida agai ismaacada apaga ganaagacai gaata dui vai agai povanlilitadai masi vaamioma aa namquida agaitadai, matai agai amo coobai piisu aa namqui apra. 11 Dai aidamasi mosaa namqui vai agai ñiooquimi lasacami vui. 12 Daida itadai: "Goovai ismaacada gooquira ganaaga ali amo oora aata dui matai vascara garapan asi aa namqui dai aatama amo tasai soimaa taata toiñdagai", astadai. 13 Taida laamuda aa noragi daida itadai ali amoco lagi agai: "Giñaduña aana maisoimaasi gavuiididi. ¿Maitasirvaavoi iñsaana ganaagidi sai amo coobai piisu ganaa namquiada iñgaitadai isgaata duña aapima giñamadu? 14 Naa, gaa namquidaraga imadañi. Aana ipalidi isgalapan asi maquiagi goovai ismaacada gooquira ganaaga. 15 ¿Maitisviaa aana sallicami isiduña giñtumiñsigacada istumaasi ipaliadagi? ¿Tuipasi muuquimudada caiti aapi naitadai iscalaaga dui aana gogaa vatar?" astadai laamuda. 16 Poduucacai ismaacada aoodami soi duu naidi tami oidigi

daama vaamioma nam Δ ga m $\Delta\Delta$ ca siaaco t Δ aan Δ i Diuusi, d Δ mos ismaac Δ Δ po Δ lidi isvaamioma nam Δ ga tami oidigi daama Δ gai gia maisii nam Δ acamu siaaco t Δ aan Δ i Diuusi. Diuusi ñiniooquituldadamigad Δ aagidi mui oodami said Δ istutuidi isc $\Delta\Delta$ gac Δ r Δ vuvaquiagi d Δ mos Diuusi chi $\Delta\Delta$ qui Δ cco vuvaitu —g Δ rt Δ t Δ dai Δ Suusi.

17 Dai Δ mo imidagai voyiamu im Δ itadai Δ Suusi cat Δ sadimi Jerusaleenamu daid Δ Δ Suusi Δ covai g Δ rva Δ i aat Δ m Δ baivus-taama dan gooca mamaat Δ rdamigad Δ Δ gai dai pov Δ rt Δ t Δ dai:

18 —Aapim Δ n Δ idi t Δ scat $\Delta\Delta$ t Δ idimi aat Δ m Δ Jerusaleen Δ r Δ m Δ siaaco giñt $\Delta\Delta$ gida agai aan Δ ismaac Δ Δ viaa Δ mo s $\Delta\Delta$ licami giñt $\Delta\Delta$ gida magari Δ bait Δ guucacamigad Δ papaali Δ madu Δ mamaat Δ tuldiadami s $\Delta\Delta$ licami is Δ gai gat Δ aañimu m Δ said Δ giñmuaana, 19 dai giñt $\Delta\Delta$ gidamu Δ gai aa sib Δ ad Δ r Δ oidacami ismaac Δ Δ mait Δ rjudidíu si Δ gai giñparunadamu dai saasasamu giñtuucuga dai giñsiisamu curusiaba. Dai bovaica tasaic Δ Δ Δ pamu duaacamu aan Δ coidad Δ saagidaiñ Δ r Δ —g Δ rt Δ t Δ dai Δ Suusi.

20 Amaasi Δ Jacovo dai Δ Vuaana Δ madu Δ d $\Delta\Delta$ Δ miaad Δ r Δ guuquiva siaaco daacatadai Δ Suusi. Δ Jacovo dai Δ Vuaana Δ rSevedeo maamarad Δ . Taid Δ Δ d $\Delta\Delta$ Δ g Δ tootonac Δ Δ c Δ quiva Δ Suusi vuid Δ r Δ . 21 Taid Δ Δ Suusi t Δ cacai daid Δ it Δ t Δ dai:

—¿Tumaasi aagai aapi? —t Δ t Δ dai Δ gai.

Tai Δ gai it Δ t Δ dai:

—Si $\Delta\Delta$ scad Δ aapi v $\Delta\Delta$ sia daama Δ rgabait Δ c Δ aacamicagi giñoig Δ dacai darasa aapi giñmaamara vaid Δ Δ rt Δ t Δ aan Δ damicana goovai —t Δ t Δ dai Δ gai.

22 Taid Δ Δ Suusi aa noragi daid Δ it Δ t Δ dai:

—Aapim Δ maimaata Δ stumaasi giñagidi. ¿Baisistuid Δ na aapim Δ issoimaa taatagi si $\Delta\Delta$ soimaa taata iñagai aan Δ ? —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

Tai Δ gai it Δ t Δ dai:

—Istutuidiat Δ ta —t Δ t Δ dai Δ gai.

23 Taid Δ Δ Suusi it Δ t Δ dai:

—S $\Delta\Delta$ lic Δ Δ Δ rvaavoi. Aapim Δ gia soimaa taatamu si $\Delta\Delta$ sí soimaa taata iñagai aan Δ dai v $\Delta\Delta$ sc Δ r Δ aan Δ maitistutuidi isdaraasagi t Δ t Δ aan Δ dami baiyoma Δ gi Diuusi g Δ rooga daraasamu t Δ t Δ aan Δ dami —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

24 Aid Δ si aat Δ m Δ baivustaama cai gomaasi ali Δ baacoi aat Δ m Δ Δ gaa gooca g Δ raaduñi vui. 25 Taid Δ Δ Suusi g Δ rva Δ i aat Δ m Δ dai pov Δ rt Δ t Δ dai:

—C $\Delta\Delta$ maata aapim Δ sai ismaac Δ Δ mait Δ rjudidíu saagida Δ bait Δ c Δ aacami g Δ pipiooñiga duucai n Δ idi g Δ aaduñi dai ismaac Δ Δ vaamioma gat Δ aan Δ i s $\Delta\Delta$ lic Δ Δ t Δ t Δ aañicui.

26-27 Damos aapima gansaagida maitaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma soora arbaitacaamicagi gaaagai isoicadagi vascatai. ²⁸ Poduucai isduucai ivueeyi aana ismaacada viaa amo samicami. Aana gia divia oidigara maisiu isgiñsoicadagi aa baiyoma divia aana dai soicada iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cacagara vuvacana mui oodami —gartaadai asusi.

²⁹ Aidasi vuvaquimi aatama Jericooiñdara mui oodami oi asusi. ³⁰ Vai voi ugidiana daraajatadai gooca mainanaadami. Dai mai agai isami daivusai asusi dai iñoqui daida itadai:

—Davi cajiudad ismaacada Diuusi maa amo samicami soigi galda aapi aatamacada —tadai agai.

³¹ Taida oodami bagaimi sai camaiiñacaiña vaamioma. Damos agai vaamioma iñacai daida itadai:

—Taanadami, Davi cajiudad ismaacada Diuusi maa amo samicami soigi galda aatamacada —tadai agai.

³² Amaasi asusi caquiva dai vai mainanaadami dai tacacai daida itadai:

—¿Tumaasi ipalidi aapima isganduiñda aana? —tadai asusi.

³³ Tai agai aa noragi daida itadai:

—Taanadami, nada palidi aatama —tadai agai.

³⁴ Amaasi asusi soigalli agaicada dai taata vuupuida. Tai bovasdara ismaacada mainanaaitadai istui isnanaavagi dai oi asusi.

21

¹ Aidasi camiaadimitadai asusi Jerusaleenara aayi Beta-pagiarra miaanai agiidi siaaco Oliivosi tagidu, asusi ootoi gooca gamamaatardamiga, ² dai potadai:

—Imivurai mala aali quiquiarra ismaacada malmojoro guuca dai acai tagimu aapima amo asñiitu maracami vulicami varai uupana dai vuaapa vagoocai. ³ Dai ismaadutai ganaagidagi masai maiuupanana varai potada ansai aana tagito dai ansai otoma pamu ootosda iñagai —tadai asusi.

⁴ Poduucai apadi saida apaduuna ismaacada aagai Diuusi ñiooquituldadamigada dai poduucai ooja:

⁵ Aagidavurai Jerusaleenara oidacami dai potada:

“Dañi barimai garaí. Maigaducada gallidi goovai, amo asñiitu mara daama daitugai”, astada. Asduucai ooja Diuusi ñiooquituldiadamigada.

⁶ Amaasi amamaatardamigada iji daida idui isducatai aagidi asusi. ⁷ Dai vuaa asñiitu lamadu amarada dai agai

daama darai g_Λnsosuaa dai daama daí _ΛSuusi. ⁸ Dai voiy_ΛΓ_Λ ajioopaitadai mui oodami ismaac_ΛΔ_Λ voiy_ΛΓ_Λ _Λligaimi g_Λnsosuaa dai aa guicuma uusi maamarad_Λ dai voiy_ΛΓ_Λ tuajaimi sai daama daivun_ΛΔ_Λ _ΛSuusi. ⁹ Dai _Λgai ismaac_ΛΔ_Λ bait_Λqui iim_Λitadai dai ismaac_ΛΔ_Λ gooqui_ΛΓ_Λ iim_Λitadai iñ_Λquimi daid_Λ icaitimi:

—Ali_Λ c_ΛΛ tuiga gorai Davi cajiudad_Λ ismaac_ΛΔ_Λ Diuusi maa _Λmo s_ΛΛlicami. Diuusi ali_Λ c_ΛΛgac_ΛΓ_Λ n_Λidi goovai ismaac_ΛΔ_Λ divia Diuusi guvucadad_Λc_ΛΔ_Λ. S_ΛΛlic_ΛΔ_Λ c_ΛΛga tuiga Diuusi —caitimi _Λoodami.

¹⁰ Aid_Λsid_Λ _ΛSuusi vaa Jerusaleen_ΛΓ_Λ v_ΛΛsi _Λoodami sisioli dai muidutai aipaco g_Λnt_Λcacai daid_Λ icaiti:

—¿Sioo_ΛΓ_Λ goovai? —caiti.

¹¹ Vai aa aagidi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Gooviava _Λr_ΛSuusi Diuusi ñiooquituldadamigad_Λ daid_Λ _Λr_ΛNasareet_ΛΓ_Λ oidacami Galilea d_ΛΓ_ΛΛΓ_ΛΓ_Λ —t_Λt_Λdai.

¹² Tai gooquir_Λ vaa _ΛSuusi _Λg_ΛΛ quiuupaigad_Λ tuisic_ΛΓ_Λ siaaco siaa duutudai Diuusi dai vuvaitu _Λjudidíu ismaac_ΛΔ_Λ ami gagaagaraitadai dai ismaac_ΛΔ_Λ gasaap_Λdaitadai. Dai aipaco suuli memesagad_Λ _Λgai ismaac_ΛΔ_Λ cambiando _Λjudidíu quiuupaigad_Λ tumiñsigad_Λ dai aipaco suuli daraicarud_Λ ismaac_ΛΔ_Λ gagaagaraitadai tutuugu. ¹³ Daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ aduucai oojisi: “_Λg_ΛΛ quii ismaac_ΛΔ_Λ idui _Λoodami dai ami giñ_Λsiaa duutuada _Λgai it_ΛΛgiducamu quii mamaadaragai v_ΛΛtar_Λ”, mai aapim_Λ _Λsivogami t_Λjogad_Λ duucai n_Λidi —t_Λt_Λdai _ΛSuusi _Λoodami.

¹⁴ Tai ami _Λg_ΛΛ quiuupaigad_ΛΓ_Λ judiuíu _ΛΛmoco main_ΛΔ_Λadami _ΛΛmadu chuchuecogami miaad_ΛΓ_Λ guuquiva siaaco daacatadai _ΛSuusi tai _Λgai duduaadi.

¹⁵ Dai aid_Λsi _Λbait_Λguucacamigad_Λ papaali _ΛΛmadu _Λmamaat_Λtuldiadami Diuusi s_ΛΛlicamigad_Λ n_Λidi _Λistumaasi g_ΛΛduc_ΛΔ_Λ ismaac_ΛΔ_Λ idui _ΛSuusi dai aid_Λsi c_ΛΛ isducatai iñ_Λacai _Λaali _Λg_ΛΛ quiuupi_ΛΓ_Λ daid_Λ icaiti: “Ali_Λ c_ΛΛ tuiga gorai Davi cajiudad_Λ ismaac_ΛΔ_Λ Diuusi maa _Λmo s_ΛΛlicami”, caiti _Λaali. _Λbait_Λguucacamigad_Λ papaali _ΛΛmadu _Λmamaat_Λtuldadami Diuusi s_ΛΛlicamigad_Λ s_ΛΛlic_ΛΔ_Λ baacoi _ΛSuusi vui, ¹⁶ daid_Λ it_Λt_Λdai _Λgai _ΛSuusi:

—¿Maitap_Λsca_Λ istumaasi aagai goaali? Dodoligitudañi aapi —t_Λt_Λdai.

Taid_Λ _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—_Λj_Λ c_ΛΛana. Dai can_Λidi aapim_Λ isduucai oojisi Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ daid_Λ icaiti:

Aali ali_Λ c_ΛΛga ñioocada _Λgai Diuusi vui.

Asc_Λaiti Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

17 Amaasi ΔSuusi anaasi viaa dai ii JerusaleenaiñdΛrΛ Betaaniumu dai anaasi siaa.

18 Dai siaadiqui caΛpamu ajacoga imΛitadai ΔSuusi Jerusaleenamu dai biuugimu. 19 Dai tΛΛ Λmo iigosi dΛΛdΛ voi ugidiana dai abaana cΛquiva dai maitΛΛ iigosi mosΛca aagadΛ. DaidΛ ΔSuusi itΛtΛdai Λiigosi dΛΛdΛ:

—Aapi gia tomali Λmo imidagai maiiibiatamu —tΛtΛdai ΔSuusi.

Tai otoma gaquisa Λiigosi dΛΛdΛ. 20 Dai aidΛsi tΛΛ aatΛmΛ mamaatΛrdami gomaasi camaitΛΛ istumaasi gartΛtΛgituagi dai tΛcacai ΔSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—Ducatai mosΛΛ otoma gaquisa goiigosi dΛΛdΛ —tΛtΛdai aatΛmΛ.

21 TaidΛ ΔSuusi gΛraa noragi dai povΛrtΛtΛdai:

—IsmaacΛdΛ gΛnaagidi aanΛ rvaavoi. IscΛΛga vaavoi tudadagi aapimΛ maisiu mosΛcaasi istutiadamudai isiduñia gomaasi ismaacΛdΛ idui aanΛ goiigosi dΛΛdΛcΛdΛ asta istutiadamudai aapimΛ ΛpΛ isivuaadagi naana maasi istumaasi sΛΛlicΛdΛ sijiacami. 22 Dai vΛΛsi istumaasi taanΛi aapimΛ Diuusi mamadaitai issΛΛlicΛdΛ vaavoitudada aapimΛ Diuusi gΛnmaaquimu —gartΛtΛdai ΔSuusi.

23 Amaasi ΔSuusi vaa agΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu dai ami gamamaatΛtulditadai Diuusi ñiooquidΛ tai miaadΛrΛ guquiva ΛbaitΛguucacamigadΛ papaali daidΛ ΛtΛtΛaanΛdami judidíu dai tΛcacai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tuma sΛΛlicamicΛdΛ vuvaitu aapi Λjudidíu tabiaadΛrΛ? ¿ToorΛ gΛmaa gosΛΛlicami? —tΛtΛdai Λgai.

24 TaidΛ ΔSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AanΛan ΛpΛ gΛntΛcacagi Λmo istumaasi mΛscΛΛga giñaa noragidagi istumaasi gΛntΛcaca iñagai aanΛ nai aanΛ ΛpΛ gΛnaagidagi istumaasi sΛΛlicamicΛdΛ ivueeyi aanΛ gomaasi.

25 ¿ToorΛ ootoi ΔVuaana sai vapaconana oodami Diuusi oodami sio? Aago vΛrai iñnoragida —tΛtΛdai ΔSuusi.

Vai Λgai Λgi aipaco gΛnaatagidi dai pocaiti:

—IspotΛΛda aatΛmΛ sai Diuusi ootoi goovai gΛraa noragidamu dai povΛrtΛΛdamu: “¿TuimΛsi maivaavoitu?”

26 Dai ispotΛΛda aatΛmΛ sai oodami ootoi, gΛrvui baacoimu goodami. Goovai sΛΛlicΛdΛ vaavoitudai siΛVuaana rDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ cascΛdΛ —caiti.

27 Dai amaasi itΛtΛdai Λgai ΔSuusi:

—MaitatΛmaatΛ aatΛmΛ —tΛtΛdai Λgai.

Amaasi ΔSuusi itΛtΛdai:

—Tomali aanΛ anmaitΛnaagidagi istumaasi sΛΛlicamicΛdΛ ivueeyi aanΛ gomaasi —tΛtΛdai ΔSuusi.

caayamu dai vapaida vΛasi masioorΛ tΛΛgiagi vai dadana idi cunataragΛΛ”, astΛtΛdai Λraí. ¹⁰ TaidΛ ΛpipiooñigadΛ aipaco voyiamu iji dai Λmpagi vΛasi siΛΛqui tΛΛ oodami cΛΛga tuutiacami dai maicΛΛga tuutiacami dai poduucai suuda ami gΛΛ tuucavi oodami.

¹¹ TaidΛ Λraí vaa dai nΛnΛidi gΛvΛapaida dai gatΛgito tΛΛ siami cΛaacatadai Λmoco ismaacΛdΛ maitΛ aadaca yuucusi ismaacΛdΛ maa Λraí gΛvΛapaida sai gΛnaadana cunataragΛΛ.

¹² DaidΛ itΛtΛdai: “¿Ducatai vaa aapi maitΛaadacatai yuucusi ismaasi gΛaadai cunataragΛΛ?” astΛtΛdai Λraí. TaidΛ Λgai maiñiooqui.

¹³ TaidΛ Λraí itΛtΛdai Λgai ismaacΛdΛ gabibiditadai: “Vuravurai noonovidΛ dai ΛcasodΛ dai quidigana daasa siaaco tucagamu siami aliΛ soimasi taatacamu goovai dai suaacadamu”, astΛtΛdai Λraí. ¹⁴ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aagidi mui oodami saidΛ istutuidi iscΛΛgacΛrΛ vuvaaquiagi dΛmos Diuusi chiΛΛqui Λco vuvaitu —tΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁵ TaidΛ Λfariseo iji dai gΛnaagi sabai aagatudana Λgai ΛSuusi Λmo istumaasi vai poduucai viaaca Λgai isducatai gΛΛpiΛrΛ vuaajagi dudunucamiΛrΛ. ¹⁶ Dai cascΛdΛ ootoi Λfariseo gΛnaaduñi ΛΛmadu ΛΛmoco ΛEroodΛsi aaduñdΛ sai mΛΛ aatagidana ΛSuusi vai Λgai itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami cΛΛga maatΛ aatΛmΛ sai istumaasi gaaagidi aapi dai gamamaatΛtuldi Λrvaavoi. Dai maivuaamΛ Λlidi aapi oodamicΛdΛ siΛrgΛnviiipidacami siΛrsoituutuigami ΛpΛ, mosgamamaatΛtuldi aapi istumaasi Diuusi ipΛlidi.

¹⁷ Garaagidañi: ¿CΛΛgaisi tΛsaa namΛquiada aatΛmΛ gocuota agΛΛ baitΛcΛaacamigadΛ Λromamano chio sio? —tΛtΛdai Λgai.

¹⁸ DΛmos ΛSuusi maatΛ tΛΛ isΛgai vuurumada Λlidadai dai potΛtΛdai:

—AapimΛ aagai Λmo istumaasi dai Λmamaasi ivueeyi. ¿Tumiñsi giñvuurumada Λlidi aapimΛ? ¹⁹ GiñtΛΛgidavurai Λmo tumiñsi ismaacΛdΛcΛdΛ aa namΛquidi aapimΛ Λcuota agΛΛ baitΛcΛaacamigadΛ romamano —tΛtΛdai ΛSuusi.

Tai Λgai tΛΛgi Λmo tumiñsi. ²⁰ TaidΛ ΛSuusi mostΛΛ dai tacacai daidΛ itΛtΛdai:

—¿VoorΛ moodΛ dai voorΛ tΛΛtΛaradΛ tumiñsiΛrΛ daja? —tΛtΛdai ΛSuusi.

²¹ Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AgΛΛ baitΛcΛaacami moodΛ dai tΛΛtΛaragadΛava —tΛtΛdai Λgai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Maacavurai agΛΛ baitΛcΛaacami istumaasi ΛrtuidadΛ dai iduñivurai istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaadagi ΛpΛ, Λgai

aragaa baitaaacami tavaagiara dai oidigara aapa cascada —tatadai Asuusi.

²² Amaasi caa agai imaasi dai maitaa istumaasi gantatagituagi dai dagito dai iji.

²³ Agai vaa tasara amoco saduseo iji siaaco daacatadai Asuusi. Asaduseo pocaiti sai maioidaga coidada duaacarada cascada potadai agai Asuusi:

²⁴ —Mamaatatuldiadami, Mosesacaru oojisicami garvii gasaallicamiga vai pocaiti sai ismuquiagi amo caali dai viaagi gaooniga maiquiaa maratacai abaana, saida asuculida caali gaaagai isvanagi aviuudu dai maratagi abaana siaggida vaaara ismaacada muu. ²⁵ Dai tami garsaagida oidacatadai cuvaracami amo siaggama. Dai aapagadada oonigai dai muu maiquiaa maamatacai. Tai gooquigara agamai vana aviuudu dai muu aapa maiquiaa maamatacai. ²⁶ Tai gooquigara agamai vana agai vaa ooqui dai muu aapa maiquiaa maamatacai. Vaa cuvaracami podui dai vasi coi maimaamatacai tomali amaadutai. ²⁷ Dai amaasi muu ooqui aapa. ²⁸ Dai duduaacacai coidada saagidaindara. Ismaacada arcunadacamu ooqui vasi arcuucunadacatadai agai di? —tatadai Asaduseo.

²⁹ Taida Asuusi aa noragi daida itadai:

—Maicaga gantatagitoi aapima maimaatacatai iscaiti Diuusi niooquida dai tomali maimaatacatai siasi guvucadagai viaa Diuusi. ³⁰ Siascada duduaacagi coidada camaicucuntada agai tomali maioontada agai mosapan ducamicana agai Diuusi talaanicaruda tavaagiara. ³¹ Canidi aapima oojai istumaasi ganaagidi Diuusi sai oidaga duaacaragai coidada vaaara. ³² Tomasi catavapi apadui sicoi Avraanicarudai Isaacaru dai Jacocarudaa caara pocaiti Diuusi: “Aana anarDiuusigada Avraani dai Isaa dai Jaco dai aa aapa”, astatadai Diuusi. Agai Diuusi amadu daraaja tavaagiara. Diuusi arDiuusigada ismaacada catavaagiara daraaja dai ismaacada iimia agai tavaagiamu —tatadai Asuusi.

³³ Moscaacai oodami imaasi vascatai maitaa istumaasi gantatagituagi Asuusi mamaatatuldaragadacada.

³⁴ Aidasi afariseo mai siasuusi caaga aa noragi Asaduseo tai agai maitaa isducatai aa noragidagi afariseo agi ganampagi. ³⁵ Dai amoco agai saagidaindara ismaacada armamaatatuldadamicatadai Diuusi saalicamigada viirumada liditadai agai Asuusi daida itadai:

³⁶ —Mamaatatuldadami vasi ismaacada ipalidi Diuusi tasivuaadagi tumaasi vaamioma gaaagai tasivuaadagi? —tatadai agai.

³⁷TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—“OigΛadañi ΛCΛliodami gΛDiuusiga vΛΛsi gΛibΛdacΛdΛ dai vΛΛsi gΛgυvucadagacΛdΛ dai vΛΛsi gΛtΛgitoidagacΛdΛ. ³⁸Gooviava Λgai dai sioma gΛaagai isivuaadagi”. ³⁹Dai gooquiΛrdadΛ baitoma pocaidaga ΛΛpΛ: “OigΛadañi gΛaaduñi poduucai pΛsduucai gΛoigΛdai aapi ΛΛgi”. ⁴⁰Tomasioora siooΓΛ sΛΛlicΛdΛ ΛΛgidi idi ñiiooqui Λgai gia vΛΛscΛΓΛ ivueeyi vΛΛsi istumaasi aagai Diuusi sΛΛlicamigadΛΓΛ dai istumaasi aagai Diuusi ñiñiiooquituldadamigadΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

41 Vai quiaa Λmapai guucacatadai Λfariseo ⁴²taidΛ ΛSuusi tΛcacai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Ducatai tΛtΛgitoi aapimΛ voorΛ cajiudadΛ ΛCristo? —tΛtΛdai ΛSuusi.

Tai Λgai itΛtΛdai:

—Davicarυ cajiudadΛava —tΛtΛdai Λgai.

⁴³TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—TuisidΛ Λgai vaa Davicarυ aagai isducatai aagidi Diuusi IbΛadΛ daidΛ icaiti: “ΛCristo ΛrgiñDiuusiga”. DaidΛ Davicarυ icaiti ΛΛpΛ:

⁴⁴Diuusi potΛtΛdai ΛCristo:

“GΛmaaquimu aanΛ Λmo sΛΛlicami ismaacΛdΛ vaamioma namΛga.

Dai ugititudamu aanΛ vΛΛsi ismaacΛdΛ gΛvuidΛΓΛ vΛΛtΛcagi”. Ascaiti Davicarυ aagaitai ΛCristo. ⁴⁵¿Ducatai istutuidi ΛCristo siΛrcajiudadΛcagi ΛDavicarυ vai ΛΛgi ΛDavicarυ giñDiuusiga aagai? —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁶Dai tomali Λmaadutai maitistutuiditadai isaa noragidagi tomali Λmo ñiiooqui dai aidΛ abiaadΛΓΛ vΛΛscatai ΛbΛidiña istΛcacadagi Λmo istumaasi.

23

1 TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai Λoodami dai aatΛmΛ ma-maatΛrdamigadΛ:

2 —ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ ΛΛmadu Λfariseo povΛnΛlidi siΛgai vaamioma cΛΛga maata caΛ istumaasi ooja Moseesacaru dai siΛΛgi Λgai viaa sΛΛlicami isgamamaatΛtuldiadagi sΛΛlicamigadΛ Moseesacaru.

³CΛΛgadu isΛΛgiada aapimΛ dΛmos mosΛcaasi siΛΛscadΛ gΛnaagiada Λgai mosΛcaasi istumaasi aagai Moseesacaru dΛmos maitivuaada aapimΛ ismaasi ivueeyi Λgai. Λgai aagai Λmo istumaasi dai Λmamaasi ivueeyi. ⁴Pocaiti Λgai sai gΛaagai isidunñiagi mui naana maasi istumaasi dai Λgai ΛΛgi maitivueeyi isduucai aagai. ⁵Λgai aliΛ oojoidei isoojadagi Diuusi ñiiooquidΛ papepeeliΛΓΛ dai ali cajiitΛΓΛ daraasaiña dai

gancovana vupuraiña dai gannacana. Agai maisiaa duutudai Diuusi mospovuaadana agai sai pocaitiña loodami isagai alia siaa duutudai Diuusi. Dai agai oojoidi isgnaadadagi yuucusi ismaacada tatlavadu naanacada uugidiana. Lagi poduucai gnaadaiña siora siaa duutudagi Diuusi damos amamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada lammadu afariseo maisiaa duutudai Diuusi mosgnaadaiña agai yuucusi sai pocaitiña loodami isagai alia siaa duutudai Diuusi. ⁶ Dai agai vasscaga gagaagai caccagaducadioma daraicarui siu duucu gaugia agadagi muidutai dai quiquiupiaga. ⁷ Dai oojoidi sioodami cucuaasada gnvapanamu dai viaatuldiada cacaayana dai siaa duutuadagi dai agai aadaga maioojoidi ispoduucai ivuaadagi.

⁸⁻¹⁰ Aapima mosamo aadunumu duucami dai mosaca aana Cristo arganbaitcacaacamiga cascada maitaagai isaagiada aapima oodami sai siaa ganduutudaiña tataanadami duucai. Diuusi garooga vassia daama argabaitcacaacami cascada gaagai isvaamioma siaa duutuadagi agai sioodami. ¹¹ Ismaacada soicadagi aa agai argaducadacamicamu aapima gansaagida. ¹² Agai ismaacada sioma gaducada gallyadagi agai gia sioma maitargaducadacamicamu dai agai ismaacada sioma maigaducada gallyadagi agai gia sioma argaducadacamicamu.

¹³ Siall soimaasi taatamu aapima mamaatatuldadami Diuusi sallycamigada dai aapima fariseo siall soimaa taatamu aapima. Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Aapima mamaatatuldi oodami Diuusi sallycamigada dai vasscaga aapima maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. Aapima mamaatatuldadami maitipalidi isDiuusi gansoicadagi mai caga gantatagitoca aapima dai aapima sobicai aa oodami sai maitipalidiña isDiuusi soicadagi vai caga gantatagitoca agai tomasi agai gia ipalidi isDiuusi soicadagi sai caga gantatagitocana.

¹⁴ Siall soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada dai aapima fariseo siall soimaa taatamu aapima. Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. ¿Tuimasi voopoidi baabaquida avipiuudu? Dai tavapi gamamadaiña aapima sai pocaitiña loodami isalia siaa duutudai aapima Diuusi damos maitarvaavoi. Cascada aapima alia soimaasi gantaatatuldamu Diuusi.

¹⁵ Siall soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada dai aapima fariseo. Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Aapima tomasiaaco ajiopai dai gaagai oodami dai vaavoitulda alidi ganapan duucai dai

siΛΛscadΛ vaavoituda Λgai gΛNΛpan duucaī Λgai vaamioma soimaasi ivueeyi isaapimΛ dai aapimΛ ΛrgΛnduñi.

¹⁶ SiΛΛ soimaa taatamu aapimΛ. AapimΛ mamaatΛtuldi Λoodami Diuusi ñiooquidΛ dΛmos tomali aapimΛ maimaata istΛiya Λlidi. Dai gamamaatΛtuldi aapimΛ sai isΛmo oodami aagadagi isiduñia Λmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai sΛΛlicadΛ Λrvaavoi istumaasi aagai poduUCAi isduUCAi Λrvaavoi isoidaga ΛgΛΛ quiuupai aidΛ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dΛmos ispocaitiadagi sai sΛΛlicadΛ Λrvaavoi istumaasi aagai poduUCAi isduUCAi Λrvaavoi isoidaga ooro ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ aidΛ gia sΛΛlicadΛ viaaca isiduñia istumaasi aagai. ¹⁷ Vupuiiruga aapimΛ dai maimaata istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaada aapimΛ. Vaamioma Λrsoiñi ΛgΛΛ quiuupai siΛooro ismaacadΛ ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ daja. Λooro quiuupai Λrana daja cascadΛ siaa duutudi Λgai. ¹⁸ Dai aapimΛ gamamaatΛtuldi ΛpΛ sai isΛmo oodami aagadagi isiduñia Λmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai sΛΛlicadΛ Λrvaavoi istumaasi aagai poduUCAi isduUCAi Λrvaavoi isoidaga Λmo altar ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ aidΛ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dΛmos ispocaitiadagi sai sΛΛlicadΛ Λrvaavoi istumaasi aagai poduUCAi isduUCAi Λrvaavoi isoidaga istumaasi Diuusi daasdaradΛ Λaltar daama aidΛ gia sΛΛlicadΛ viaaca isiduñia istumaasi aagai. ¹⁹ Vupuiiruga aapimΛ dai maimaata istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaada aapimΛ. Vaamioma Λrsoiñi Λaltar siDiuusi daasdaradΛ. Diuusi daasdaradΛ Λaltar daama daja cascadΛ siaa duutudi Λgai. ²⁰ IsΛmo oodami aagadagi isiduñia Λmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sΛΛlicadΛ Λrvaavoi istumaasi aagai poduUCAi isduUCAi Λrvaavoi isoidaga Λmo altar ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ dai poduUCAi aagai Λgai vΛasi istumaasi oidaga Λaltar daama. ²¹ IsΛmo oodami aagadagi isiduñia aagai Λmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sΛΛlicadΛ Λrvaavoi istumaasi aagai poduUCAi isduUCAi Λrvaavoi isoidaga ΛgΛΛ quiuupai dai poduUCAi aagai Λgai vΛasi Diuusi, Λgai quiuupiΛrΛ daja cascadΛ. ²² IsΛmo oodami aagadagi isiduñia aagai Λmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sΛΛlicadΛ Λrvaavoi istumaasi aagai poduUCAi isduUCAi Λrvaavoi isoidaga tΛvaagi dai poduUCAi aagai Λgai vΛasi Diuusi, Λgai tΛvaagiΛrΛ daja cascadΛ.

²³ SiΛΛ soimaasi taatamu aapimΛ mamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ dai aapimΛ fariseo. AapimΛ aagai Λmo istumaasi dai Λmamaasi ivueeyi. VΛasi istumaasi viaa aapimΛ aa oidiña oodami Diuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ asta ivaagi mΛsmaacadΛ bΛΛjai. CΛΛgadu isoidiada aapimΛ oodami Diuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ mΛstumaasi viaacagi dΛmos maitivueeyi aapimΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi gomaasi gia maicΛΛgadu. AapimΛ maicΛΛga oidaga tomali maisoigΛNΛlidi

aapim_Λ aac_Λd_Λ tomali maic_{ΛΛ}ga vaavoitudai aapim_Λ Diuusi ñiooquid_Λ poduucai ali_Λ soimaasi ivueeyi aapim_Λ. ²⁴ Aapim_Λ ar_Λpan ducami main_{ΛΛ}aadami ismaac_Λd_Λ vaidaquia _Λlidi oodami _Λmap_Λc_Λr_Λ. Aapim_Λ ivueeyi istumaasi maisi g_Λaagai dai maitivueeyi istumaasi vaamioma g_Λaagai.

²⁵ Si_{ΛΛ} soimaasi taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldadami Diuusi s_{ΛΛ}alicamigad_Λ dai aapim_Λ fariseo. Aapim_Λ c_{ΛΛ} tuutiacami g_Λnvueeyi oodami vuitapi d_Λmos ali_Λ soimaasi ivueeyi aapim_Λ. _Λsivucatai dai coimudad_Λ tuutiacatai. ²⁶ Aapim_Λ s_{ΛΛ}lic_Λd_Λ maic_{ΛΛ}ga maata c_Λ Diuusi ñiooquid_Λ ali_Λsi g_Λaagai is_{ΛΛ}p_Λga daan_Λda aapim_Λ Diuusi vai _Λgai g_Λnoig_Λlda g_Λnsoimaascamiga dai poduucai camait_Λrsoimaasi iduucamicamu aapim_Λ.

²⁷ Si_{ΛΛ} soimaasi taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}alicamigad_Λ dai aapim_Λ fariseo. Aapim_Λ aagai _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivueeyi. Aapim_Λ ar_Λpan ducami siaaco g_Λyaasapai coidad_Λ dai ali_Λ c_{ΛΛ}ga baiduñisi daamad_Λr_Λ dai ar_Λana ali_Λ sigalnaasi. ²⁸ Pomaasi aapim_Λ ali_Λ c_{ΛΛ}ga tuutiacami g_Λnvueeyi oodami vuitapi dai g_Λnt_Λgitoidag_Λr_Λ ali_Λ soimaasi aagaiña _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivuaadana.

²⁹ Si_{ΛΛ} soimaasi taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}alicamigad_Λ dai aapim_Λ fariseo. Aapim_Λ aagai _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivueeyi. Aapim_Λ ivuuiididi baabaquid_Λ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ ismaac_Λd_Λ coi g_Λn_{ΛΛ}qui aaduñicar_Λ dai siaaco yaasapi dai g_Λn_Λaduñicar_Λ coi _Λp_Λ aa oodami c_{ΛΛ} tuutiacami _Λgai ami daama _Λsai aapim_Λ yoosigai. ³⁰ Dai pocaiti aapim_Λ: “Isoidacamudai aat_Λm_Λ _{ΛΛ}quioma aid_Λsi oidacatadai g_Λr_{ΛΛ}qui aaduñicar_Λ maisoiña coodamudai aat_Λm_Λ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ”. ³¹ Poduucai _Λgi aapim_Λ aagai m_Λsida arcajiudad_Λ dai _Λpan tuutuiga aapim_Λ _Λgai ismaac_Λd_Λ coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ. ³² Isapiasoimaasi ivuaada aapim_Λ otoma _Λpan _Λsi g_Λp_Λi_Λr_Λ v_{ΛΛ}t_Λcamu aapim_Λ g_Λn_{ΛΛ}qui aaduñicar_Λ.

³³ S_{ΛΛ}lic_Λd_Λ arsoimaasi ivuaadami aapim_Λ. Aapim_Λ gia maic_{ΛΛ}gac_Λr_Λ vuvaquimu baiyoma iimimu aapim_Λ m_{ΛΛ}ca siaaco oidaga _ΛDiaavora. ³⁴ Casc_Λd_Λ ootosamu aan_Λ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ dai oodami sastuduacami, dai maamaat_Λtuldiadami. D_Λmos aapim_Λ coodamu _{ΛΛ}moco dai aa curusiaba siisam_Λ dai aa g_Λv_Λarsam_Λ quiquiuup_Λr_Λ, dai aa soimaa taatatuld_Λamu aali quiqui_Λr_Λ. ³⁵ Dai poduucai aapim_Λ g_Λp_Λi_Λr_Λ v_{ΛΛ}t_Λcamu v_{ΛΛ}si g_Λoc_{ΛΛ} tuutiacamica_Λd_Λ ismaac_Λd_Λ g_Λncooditu. Aid_Λsi abiaad_Λr_Λ g_Λmuaatu Aveelicar_Λ c_{ΛΛ} tuigac_Λd_Λ asta aid_Λsi g_Λmuaatu Zacariasi Berequias_Λ marad_Λ _Λgai ismaac_Λd_Λ muaa _Λgai _Λg_{ΛΛ} quiuupai vuid_Λr_Λ _Λaltar

abaana. ³⁶ Ismaac^{ad}Λ g^Λnaagidi aan^Λ Λrvaavoi. Aapim^Λ sivi oidacami g^Λpi^Λr^ΛΛ v^ΛΛ^Λt^Λcamu v^ΛΛ^Λsi gomaasic^{ad}Λ.

³⁷ Aapim^Λ Jerusaleen^Λr^ΛΛ oidacami aapim^Λ m^Λsmaac^{ad}ΛΛ coodai Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ ojoodaic^{ad}Λ, m^os^ΛΛ muiyoco imidagai ip^Λlilitadai aan^Λ isg^ΛΛmpaidagi dai g^Λnnuucadacagi Λpan duuc^Λi Λtacucu Λmpaidi g^Λmaamara g^Λaana uta m^Λtai maitip^Λli aapim^Λ. ³⁸⁻³⁹ Dañi aapim^Λ sivi g^Λndagitomu aan^Λ dai camaitiñ^tΛΛgimu aapim^Λ Λpamu asta si^ΛΛscad^Λ aiyagi istuigaco pot^Λiya aapim^Λ: “Ali^Λ siaa duutudai aat^Λm^Λ ismaac^{ad}Λ borim^Λi Diuusi guvucadad^Λc^{ad}Λ” —t^Λt^Λdai ΛSuusi.

24

¹ Daid^Λ ΛSuusi vuusai Λg^ΛΛ quiuupaigad^Λaiñd^Λr^ΛΛ Λjudidíu dai caimia agaitadai tai miaad^Λr^ΛΛ guuquiva aat^Λm^Λ ma-maat^Λrdamigad^Λ Λgai dai aagidi sai ali^Λ chigiamaasi Λg^ΛΛ quiuupai. ² Taid^Λ ΛSuusi g^Λraa noragi dai pov^Λr^Λt^Λdai:

—¿N^Λidim^Λsi aapim^Λ v^ΛΛ^Λsi idi? Ismaac^{ad}Λ g^Λnaagidi aan^Λ Λrvaavoi sai tomali Λmo odai maiviiya agai Λmai daama, v^ΛΛ^Λsi siaa g^Λduuñimu goovai —g^Λr^Λt^Λdai ΛSuusi.

³ Amaasi iji aat^Λm^Λ Oliivosi giidiamu dai ami daiva ΛSuusi. M^os^Λc^Λasi ΛSuusi Λmadu aat^Λm^Λ mamaat^Λrdamigad^Λ Λgai ami daacatadai t^Λtai aat^Λm^Λ it^Λdai:

—Aat^Λm^Λ ip^Λlidi p^Λsg^Λraagida aapi si^ΛΛscad^Λ Λp^Λduñia agai gomaasi ismaac^{ad}Λ aagai aapio. ¿Duucatai maat^Λcamu oodami iscayo divi agai aapi dai cayo ugitimu oidigi? —t^Λt^Λdai aat^Λm^Λ.

⁴ Amaasi ΛSuusi pov^Λr^Λt^Λdai:

—G^Λnnuucadacavurai vai tomali amaadutai mait^Λv^Λpuiirumadañia. ⁵ Muidutai dadia agai daidi caitiadamu Λgai: “Aan^Λ an^ΛrCristo”, dai muidutai vupuiirumadadamu Λgai. ⁶ Cajiomacamu Λoodami muiyap^Λr^ΛΛ cocodi, dai aa cayo g^Λncocoda Λp^Λ, maitav^Λr duduaadicuda gomaasi Λp^Λduñia agai Λp^Λga, d^Λmos maiquia aayi cuugat^Λr^ΛΛ tas^Λr^Λ. ⁷ Λmo d^Λv^ΛΛr^Λi^Λr^ΛΛ oidacami cocuadamu Λmai d^Λv^ΛΛr^Λi^Λr^ΛΛ oidacami dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga dai ali^Λ cavami gigivucudamu Λmap^Λc^Λr^ΛΛ gooidigi. ⁸ V^ΛΛ^Λsi gomaasic^{ad}ΛΛ utudama g^Λaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

⁹ Dai amaasi Λoodami t^ΛΛgidamu Λvaavoitudadami dudunucami^Λr^ΛΛ m^Λsaid^Λ g^ΛΛg^Λna dai coodana. Dai v^ΛΛ^Λsi oidigi daama oidacami c^ΛΛdadamu giñvaavoitudaitai Λgai. ¹⁰ Si^ΛΛscad^Λ aiyagi amaasi tas^Λr^ΛΛ muidutai

camaitiñvaavoitudada agai, dai aipaco gancadadamu dai aipaco gantatagiadamu dudunucamiara. ¹¹ Dai oidacamu mui yaatavogami ismaacada pocaitada agai saida arDiuusi ñiñoquituldiadamigada dai vupuiirumadadamu mui oodami. ¹² Dai sallyicada oidacamu soimaasi dai cascada mui oodami camaitanoigadamu aipacoga. ¹³ Damos agai ismaacada apiagiñvaavoitudadagi siyasi uucami oidacagi oidigi daama agai gia cllagacara vuvauquimu. ¹⁴ Dai vllasi oidigara glaagadamu gocall caidacada isducatai Diuusi soicai oodami sai cllaga gantatagitocana sipoduucai vllasi oidigi daama oidacami maatcamu. Dai amaasi gia caugitimu oidigi.

¹⁵⁻¹⁶ Tai Daniel amo Diuusi ñiñoquituldiadamigada poduucai ooja sai divia aagai amoco ismaacada sallyicada soimaasi iduñia agai amo istumaasi agall quiuupaigadara judidura. Siascada nlijada oodami ispomaasi apvuimi, amaasi agai ismaacada tami Judeeara daraajagi glaagai isvoopiagi gigiidamu —gartatadai asuusi.

Sioora nlijadagi idi oojai glaagai ismaat caacagi. ¹⁷ Daida asuusi potatadai lara:

—Sioora vaaqui daama daacagi aid tasara aliasi glaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gavustuidaga tuucavidara, ¹⁸ dai sioora djiana ajioopadagi maitlaagai isapamu iimiagi ganquiiquiamu dai vuiyagi ganyuucusi. ¹⁹ Sial soimaa taatamu looqui ismaacada noonoacagi siara viaacagi aali siisidami, aid tasara. ²⁰ Aliasi glaagai isdaanadagi Diuusi vai maitar toomococana masiascada voopiagi, tomali maitar amo ibastaragai tasara. ²¹ Alia soima taata agai lvaavoitudadami cascada. Vaamioma soimaasi gataatamu amaasi sitomali amo imidagai aidasi abiaadara Diuusi idui oidigi dai gooquilara tomali amo imidagai maipomaasi gataatamu. ²² Isbai tavapi apaduñiagi gomaasi aid gia vllasi coiyantada oodami damos Diuusi maidagitomu istavapi apaduñia gomaasi agai alia oigadai ismaacada acovai vuvaitu cascada.

²³ Amaasi isamaadutai povantatadagi: “Dañi tami daja acristo”, masiara povantatadagi: “Dañi mala daja”, maitavara vaavoitudada. ²⁴ Dadia vagai yaatavogami dai pocaitiada agai saida aracristo dai pocaitiada agai saida arDiuusi ñiñoquituldiadamigada, daida ivuaada agai naana maasi gagarducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta agai ismaacada Diuusi lagi acovai vuvaitu isistutiadagi. ²⁵ Damos aana llaquiasdara abiaadara glaagidi. ²⁶ Cascada isaagiada agai dai povantatadagi: “Dañi mala oidigana daja acristo”. Maitlaagai isiimiagi loodami daida isaagiadagi agai dai povantadai: “Dañi tami quiiyara daja”, maitlaagai isvaavoitudadagi. ²⁷ Poduucai ismaascana siascada

vΛpΛdocΛdagi oidigi poduucai ΛpΛ vΛΛsi oodami giññΛida agai siΛΛscadΛ ajiagi istuigaco diviagi aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami. ²⁸ Tomasiaaco siaaco caatΛcagi baabaidi duvaligadΛ ami gΛnΛmpaidiña nuunui, poduucai Λrvaavoi ΛpΛ saidΛ ΛpΛduuñi agai vΛΛsi istumaasi aagai aanΛ.

²⁹ Dai amaasi siΛΛscadΛ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai tasai tucapi viiya agai dai masaadai gΛiñña agai, dai sisiaavugai suuligia agai tΛvaagiaiñdΛrΛ, dai vΛΛsi istumaasi oidaga tΛvaagiΛrΛ givivucudamu. ³⁰ Dai amaasi tΛΛgimu oodami tΛvaagiΛrΛ Λmo istumaasi dai poduucai maatΛmu iscadivia aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami dai vΛΛsi oidigi daama oidacami suaanΛda agai daidΛ giñtΛΛgimu Λgai istΛvaagiaiñdΛrΛ imΛdamu aanΛ icomai saagidaiñdΛrΛ guvucadagaicΛdΛ dai Diuusi dadadaquigadΛ Λmadu. ³¹ Dai ootosamu aanΛ giñtΛtΛaañicarΛ vai Λgai cavami iivana trompeetacΛdΛ dai poduucai Λmpaida aagai vΛΛsi Λoodami ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaitu vΛΛsi oidigiaiñdΛrΛ dai vΛΛsi tΛvaagiaiñdΛrΛ.

³² MaatΛvurai aapimΛ idi ñiiooqui ismaacΛdΛ gΛnaagidia iñagai aanΛ aagaitai Λiigosi. SiΛΛscadΛ momiacagi iigosi maa-maradΛ dai iipoidagi aagadΛ poduucai camaatΛca iscamiaadimi taaco. ³³ Poduucai ΛpΛ mΛsiΛΛscadΛ nΛijadagi iscasi ΛpΛvuidagi gomaasi ismaacΛdΛ caagidi aanΛ camaatΛca is-cayoga ugidagai oidigi. ³⁴ IsmaacΛdΛ gΛnaagidi aanΛ Λrvaavoi sai gomaasi ΛpΛduñia agai maiquiaa ugitaicai oodami sivi oidacami. ³⁵ TΛvaagi dai dΛvΛΛrai ugitimu dΛmos giññiiooqui maiugitimu.

³⁶ DΛmos tomali Λmaadutai maimaatΛ siΛΛscadΛ tomali siu duucu tomali Diuusi tΛtΛaañicarudΛ tΛvaagiΛrΛ daraajatai maimaatΛ, tomali aanΛ Diuusi maradΛcatai. MosΛΛgi gΛrooga Diuusi Λgai dai maatΛ.

³⁷ Poduucai isduucai ΛpΛdui aidΛsi oidacatadai ΛNoé poduucai ΛpΛduuñimu ΛpΛ siΛΛscadΛ cadivia iñagada aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami. ³⁸ ΛΛqui aidΛsi maiquiaa cavami duudu dai maiquiaa gΛiñña oidigi suudagicΛdΛ Λoodami gacuaadana dai gayΛΛdana dai cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gΛnmaamara ooqui mΛsai ooñtaiña asta aidΛ uucami sivaa ΛNoé gΛvaarcugΛrΛ. ³⁹ Sai moduu maimai Λgai asta aidΛsi caduuquimi tai vΛΛsi Λoodami coi. Poduucai ΛpΛduuñimu ΛpΛ siΛΛscadΛ divia aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami. ⁴⁰ Dai amaasi gooca cΛcΛΛli oidigana daraajamu siDiuusi vaidacaimu Λmoco dai ΛgΛmai viaamu. ⁴¹ Dai gooca ooqui gatuaadamu siDiuusi vaidacaimu Λmoco dai ΛgΛmai viaamu.

⁴² VΛΛSCΛΓΛ gΛaagai isbaigΛnduca aapimΛ maimaatΛcatai tomali siuu duucu divia aagai ΛtΛaanΛdami. ⁴³ DΛmos cΛΛga maatΛ aapimΛ sai isΛmo oodami maatΛcagi siuu duucu ami quidiΛrΛ divia agadagi Λmo Λsivogami maicosian tada Λgai nuucadacatai sai maivaacΛna quidiΛrΛ dai Λsidana. ⁴⁴ Poduucai ΛpΛ aapimΛ aliasi gΛaagai mΛsbaigΛn ducagi, siuu duucu sioma maitΛgitoca aapimΛ iñsidivimu aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁵ DaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai ΛpΛ:

—Λmoco gaaamu vΛΛscΛΓΛ gaagaiña Λmoco ΛΛgidaracami dai saituduacami saidΛ rtΛaanΛdamigadΛcana pipiooñigadΛ dai bibidiña siuu duucu gΛaagadagi. ⁴⁶ BaigΛliadamu ΛtΛaanΛdami ismaacΛdΛ iducagi vΛΛsi cΛΛga siuu duucu diviagi ΛamudΛ. ⁴⁷ SΛlicΛdΛ angΛnaagidi saidΛ ΛamudΛ tΛaanΛdami duucai viituldamu vΛΛsi istumaasi viaacagi. ⁴⁸ DΛmos siΛpiooñi ismaacΛdΛ tΛaanΛdami duucai viaagi ΛamudΛ maicΛΛga tuigacagi dai povΛldagi siΛamudΛ maiotoma divia aagai ⁴⁹ dai gΛaagacai soivuaadagi Λgaa pipiooñi dai Λgai gacuaadagi dai gayΛldagi dai navamuagi aa navacoidadΛ ΛΛmadu. ⁵⁰ Dai poduucai ΛamudΛ diviagi siuu duucu ΛpiooñigadΛ sioma mainΛnaracagi dai siuu duucu Λgai maimaatΛcagi. ⁵¹ Dai sΛlicΛdΛ soima taatatuldamu Λgai daidΛ iduũnimu ΛgaicΛdΛ isducatai ΛpΛvueeyi ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ aagai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivueeyi. Amaasi susuaaquimu Λgai dai aliΛ soimaasi taata agai.

25

¹ Isducatai ΛpΛ vueeyi siΛΛscadΛ Diuusi soicΛdagi oodami sai cΛΛga gΛntΛgitocana ΛrΛpan ducami istumaasi idui baivustaama aali tΛtΛΛji ismaacΛdΛ iimi agaitadai Λmo cunataragiamu dai bΛΛ iimΛi gΛncuucudacaru. Dai Λgai ajia agai Λnoovio ΛmapΛcΛrΛ. ² Dai taamatai Λgai maicΛΛga gΛntΛtΛgito dai taamatai Λgai aliΛ cΛΛga gΛntΛtΛgito. ³ Λgai ismaacΛdΛ maicΛΛga gΛntΛtΛgito maibΛcai asaiti istucΛdΛ suusudadagi gΛncuucudacaru siuu duucu caugitiagi asaitigadΛ Λcuucudacarui. ⁴ Dai Λgai ismaacΛdΛ cΛΛga gΛntΛtΛgito Λgai gia bΛcai asaiti istucΛdΛ suusudadagi gΛncuucudacaru. ⁵ DaidΛ Λnoovio camaiotoma divia sai cavΛΛscatai sΛlicΛdΛ coocosimu dai coocoi. ⁶ Sai caΛran tucarΛ sibΛ iñña istumaasi saidΛ icaiti: “CasibΛdΛrΛ imΛi lienΛ Λnoovio, mΛcavΛr vuidΛrΛ aji”, ascaiti. ⁷ Tai vΛΛscatai Λaali tΛtΛΛji vaapañi dai baidui gΛncuucudacaru. ⁸ DaidΛ Λtaama ismaacΛdΛ maicΛΛga gΛntΛtΛgito itΛtΛdai Λgaa

ismaacada caga gantatagito: “Garcuucudacaru cayoga tuu garmaacavurai laalachi asaiti”, astatadai. ⁹ Sai aa noragi agai ismaacada caga gantatagito daida itatadai: “Chu, aida gia maitarajia goovai dai tomali aapima lapa. Baiyoma avar iimi aapima maa ca siaaco gagaagarai dai savada aapima ganvataran”, astatadai. ¹⁰ Dai aidasi utudama maa ca gasavadamu agai asaiti sai aayi anoovio. Dai aali tatallji ismaacada caga gantatagito vaapa anoovio amadu ami cunataragiara, dai cuu acupparagai. ¹¹ Sai gooquilara dada agaa aali tatallji daida icaiti: “Caliodami, caliodami garcupioquidani”, astatadai. ¹² Sai agai aa noragi daida itatadai: “Maitanmaata”, astatadai agai —tatadai asuusi.

¹³ Taida asuusi povartatadai aatama mamaatardami:

—Cascada baigavar ganduca aapima maitamaata siascada tomali siuu duucu divia inagai aana ismaacada via amo samicami.

¹⁴ Siascada Diuusi soicadagi oodami sai caga gantagiticana gomaasi lapan ducai isduucai idui amo calli ismaacada imia agaitadai amai davarriamu dai vai gapipiooniga dai maa tumiinsi.

¹⁵ Amoco maa agai taama mil piisu, dai agamai goo mil, dai agamai amo mil. Lapagadaga sioma saituduga cascada vaamioma mui maa agai tumiinsi daida agaa sioma maisatuduga cascada vaamioma chiichiqui maa agai tumiinsi. Dai ii agai amai davarriamu. ¹⁶ Apioonigada ismaacada viaacatadai taama mil piisu gamaita lapa taama mil piisu atumiinsicada. ¹⁷ Poduucalapa agamai ismaacada viaacatadai goo mil gamaita lapa goo mil. ¹⁸ Tai agai ismaacada viaacatadai amo mil ii dai asto atumiinsigada gaaamu davarrai uta.

¹⁹ Tavapicada apamu divia aamuda dai vai agai gapipiooniga dai maataca aagai sallaqui gamaita amadutai. ²⁰ Lapaga divia agai ismaacada viaacatadai taama mil piisi dai tagi atumiinsi ismaacada gamaita daida itatadai: “Ginaamu, aapi ginmaa taama mil piisu dai tami daja lapa taama mil piisu ismaacada gamaita aana”, astatadai. ²¹ Taida aamuda itatadai: “Cagaduava, aapi lamo ca piooni cacaga idui aapi laachicada sivi gia gamaaquimu aana gampioma. Miaadi dai baigalliada aana ginlamadu”, astatadai. ²² Tai gooquilara ami divia apioonigada ismaacada viaacatadai goo mil piisu daida itatadai: “Ginaamu ginmaa aapi goo mil piisu dai tami daja lapa goo mil ismaacada gamaita aana”, astatadai. ²³ Taida aamuda itatadai: “Cagaduava, aapi apalamo ca piooni cacaga idui aapi laachicada sivi gia gamaaquimu aana gampioma. Miaadi dai baigalliada ginlamadu”, astatadai.

24 Tai gooqui Λ Γ Λ ami divia Λ Γ Λ mai piooñigada ismaac Λ Δ Λ viaacatada Λ mo mil piisu, Λ gai it Λ Δ ada Λ g Λ aamu: “Giñaamu c Λ Λ maat Λ aan Λ sialia oomaliga aapi dai aa g Λ Λ situldiña pai aapi mosvuudana yoovisicami dai maita aata vueeyi aapi dai v Λ Λ scar Λ vuuyi tumiñsi. 25 Cascada g Λ Λ Λ bañi aan Λ dai ii dai asto g Λ tumiñsiga d Λ v Λ Λ rai uta dai tami daja”, ast Λ Δ ada Λ . 26 Taida Λ aamuda Λ aa noragi daida it Λ Δ ada Λ : “Aapi Λ Γ Λ mo piooñi maic Λ Λ tuigacami dai par Λ gami camaatacatada Λ aapi isaa giñasituldi dai iñsaan Λ mosvuuyi yoovisicami dai ismaita aata vueeyi aan Λ dai v Λ Λ scar Λ vuuyi tumiñsi. 27 Cascada sib Λ aco gamaaquimudai aapi gotumiñsi masiaaco maitatuldamudai simuiyoma vuimudai aan Λ diviacai”, ast Λ Δ ada Λ Λ aamuda Λ . 28 Daida it Λ Δ ada Λ Λ gai Λ gaa ismaac Λ Δ Λ ami guucacatada Λ : “Baivurai gotumiñsi dai maaca Λ gai ismaac Λ Δ Λ viaa baivustaama mil”, ast Λ Δ ada Λ Λ aamuda Λ . 29 “Tomasioora c Λ Λ ga aata vueeyi istucuda Λ Diuusi g Λ roidi vaamioma viaaca aagai. Dai siora maic Λ Λ ga aata vueeyi istucada Λ viaa, Λ gai gia ootoma maiviaaca agai. 30 Dai idi giñpiooñiga maic Λ Λ tuigacada Λ vuusaidavurai quiidigamu dai poduucai Λ Λ Λ Diuusi ootosamu v Λ Λ si Λ soimasi ivuaadami m Λ Λ ca siaaco oidacagi Λ Diaavora sisuaanadamu Λ gai dai alia soimaasi taata agai”, ascaiti Λ aamuda Λ .

31 Si Λ Λ scada Λ divia aan Λ ismaacada Λ viaa mo s Λ Λ licami v Λ Λ si giñt Λ Λ aañicar Λ Λ Λ madu daida arraicamu aan Λ amaasi. Diuusi giñdaasamu baitac Λ Λ acami sitaanadamu aan Λ v Λ Λ si oodami oidigi daama oidacami. 32-33 Dai v Λ Λ si oidacami g Λ Λ mpaidamu giñabaana dai Λ covai vuvaidamu aan Λ Λ vaavoitudadami dai s Λ Λ lisapada Γ Λ daraasamu dai Λ soimaasi ivuaadami oogisapada Γ Λ poduucai isduucai Λ mo pastuuru judid Λ Λ covai vuvaidiña cañiiru sisiivatu saagidaiñda Γ Λ . 34 Amaasi aan Λ ismaacada Λ Λ raai aagidamu ismaacada Λ s Λ Λ lisa pada Γ Λ daraaja: “Aapima ismaacada Λ Diuusi g Λ rooga c Λ Λ gacara Λ naidi giñ Λ Λ madu daraajamu dai aan Λ g Λ nmaaquimu s Λ Λ licami isaapima giñ Λ Λ madu t Λ aanadagi. Aidasi abiaada Γ Λ idui Diuusi oidigi aagai sai aapima gataanada agai aan Λ iñ Λ Λ madu. 35 Biuugimu aan Λ mataida imbi. Tonomu aan Λ mataida iñvasiibi suudagi. Aan Λ aimaraitada Λ mai aapima maitiñmaatacatada Λ dai v Λ Λ scar Λ giñmaa aapima oigaragai isganquiiya Γ Λ tiñuuliña aan Λ . 36 Dai camaviaacatada Λ aan Λ yuucusi matai aapima giñmaa yuucusi, dai cococatada Λ aan Λ matai aapima giñdadiji, dai maisapicatada Λ aan Λ matai aapima giñdadiji Λ Λ Λ ”, povant Λ Λ adamu aan Λ . 37 Amaasi Λ vaavoitudadami giñaa noragidamu dai povai iñt Λ Λ adamu: “¿T Λ aanadami, v Λ quida g Λ Λ idi aatama isbiuugimucatada Λ aapi siaatama

g_Λbii? ¿V_Λquid_Λ g_ΛΛidi aat_Λma istonomucatadai aapi
 siaat_Λma g_Λvasiibi suudagi? ³⁸ ¿V_Λquid_Λ daivusai
 aapi siaat_Λma mait_Λmaat_Λcatadai dai v_Λascara g_Λmaa
 oigaragai isgarquiiy_Λra coi aapi? ¿V_Λquid_Λ g_ΛΛidi aat_Λma
 ismaiyuucusu aapi dai g_Λmaa yuucusi? ³⁹ ¿V_Λquid_Λ
 coococatadai aapi dai v_Λquid_Λ maisapicatadai aapi sig_Λdadiji
 aat_Λma?” Povai iñtat_Λadamu v_Λvaavoitudadami. ⁴⁰ Dai aan_Λ
 aa noragidamu daid_Λ it_Λadamu: “Ismaac_Λda g_Λnaadidi
 aan_Λ rvaavoi tomastumaasi c_Λagaducami ismaac_Λda
 aapim_Λ giñaaduñi g_Λnvuiididiña aipacoga g_Λnoicaitai
 ducami isgomaasi iduuiñimudai aapim_Λ aan imv_Λatar_Λ”,
 pov_Λnt_Λadamu aan_Λ.

⁴¹ Amaasi aan_Λ g_ΛΛ raí, it_Λadamu _Λgai ismaac_Λda
 giñoogisa pad_Λra guuca: “Im_Λdavurai aapim_Λ tabiaad_Λra
 Diuusi maic_Λagac_Λra g_Λnn_Λidi aapim_Λ, iim_Λdavurai siaaco
 tomastuigaco m_ΛΛcana taí, m_ΛΛca siaaco baidui Diuusi
_ΛDiaavora v_Λatar_Λ dai _ΛDiaavora tat_Λaañicarud_Λ v_Λatar_Λ:
⁴² Biuugimu aan_Λ m_Λtai maitiñbii, tonomu aan_Λ m_Λtai
 maitiñvasiibi suudagi, ⁴³ dai g_Λndiviji aan_Λ maiaapim_Λ
 maitiñmaat_Λcatadai dai cas_Λc_Λda maitiñmaa oigaragai
 isganquiiy_Λra giñuuliña aan_Λ. Dai maiyuucusucatadai aan_Λ
 m_Λtai maitiñoi yuucusi, coococatadai aan_Λ m_Λtai maitiñdadiji,
 maisapicatadai aan_Λ m_Λtai maitiñdadiji”, pot_Λadamu aan_Λ.
⁴⁴ Amaasi _Λgai povaiñtat_Λadamu: “T_Λaan_Λdami, ¿v_Λquid_Λ
 biuugimu aapi, dai tonomu, dai g_Λrdiviji, dai maiyuucusu,
 dai coco, dai maisapicatadai simait_Λ soi aat_Λma?”
 povaiñtat_Λadamu _Λgai. ⁴⁵ Siaan_Λ g_ΛΛ raí aa noragidamu
 daid_Λ it_Λadamu: “Ismaac_Λda g_Λnaagidi aan_Λ rvaavoi
 tomastumaasi c_Λagaducami ismaac_Λda maitidui aapim_Λ
 govaavoitudadami v_Λatar_Λ tomasi maisi g_Λaagai goovai
 gomaasi maitidui aapim_Λ aan_Λ giñv_Λatar_Λ”, pot_Λadamu
 aan_Λ. ⁴⁶ Daid_Λ _Λsoimaasi ivuaadami iimia _Λgai siaaco
 tomastuigaco Diuusi soimaasi taatamituldiadamu daid_Λ
_Λc_Λga t_Λgitocami iimia _Λgai t_Λvaagiamu siaaco oidacamu
 Diuusi _Λmadu tomastuigaco —tat_Λdai _ΛSuusi.

26

1 Aid_Λsi canaato aa _ΛSuusi v_Λasi gomaasi, _Λgai pov_Λrt_Λdai
 aat_Λma mamaat_Λdami:

2—C_ΛΛ maat_Λ aapim_Λ sigoo tasaic_Λda aiya _Λgai _Λsiaa duuda-
 gai ismaac_Λda pascua t_Λagidu, siamaasi giñb_Λimu _Λoodami
 dai m_ΛΛca iñtat_Λgidamu m_Λsaid_Λ giñsiisana curusiaba poduu-
 cai iñmuaamu aan_Λ ismaac_Λda viaa _Λmo s_Λlicami —g_Λrt_Λdai
_Λgai.

³ Amaasi Λ bait Λ guucacamigad Λ Λ papaaligad Λ Λ judidíu daid Λ Λ mamaat Λ tuldiadami Diuusi Σ Λ Λ licamigad Λ Λ Λ madu Λ pipiscaligad Λ Λ judidíu Caifási quiidiana tuisicana g Λ Λ Λ mpagi. Λ gai Λ r Λ bait Λ c Λ aacamigad Λ catadai papaaligad Λ Λ judidíu. ⁴ Dai \vee Λ Λ scatai Λ gai g Λ naatagi isducatai yaatagidagi Λ Suusi dai b Λ jiagi dai muaagi. ⁵ Daid Λ icaiti:

—Baiyoma n Λ n Λ raca aat Λ m Λ vai daivuñiagi gosiaa duudagai t Λ t Λ ida baiya aat Λ m Λ vai mait Λ r \vee ui baacoagi oodami —ascaiti.

⁶ Vaid Λ Λ Suusi Betaani Λ r Λ daacatadai Simuñi quiidí Λ r Λ . Λ Simuñi Λ Λ quioma viaacatadai Λ mo coocodagai ismaac Λ d Λ duvaldi gatuu \vee uga d Λ mos cadueeyi Λ gai. ⁷ Tai ami divia Λ mo ooqui dai b Λ Λ cati Λ mo tucayu alavastroc Λ d Λ duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami Σ Λ Λ lic Λ d Λ nam Λ acami. Daacatadai Λ Suusi mesa abaana taid Λ Λ ooqui t Λ i Λ asaiti mood Λ r Λ . ⁸ Aid Λ si t Λ Λ aat Λ m Λ Λ Suusi mamaat Λ r \vee damigad Λ gomaasi alia baacoi aat Λ m Λ dai aipaco g Λ raatagidimi daid Λ icaiti:

—¿Istuisid Λ siaa doodai goovai goasaiti? ⁹ C Λ Λ ga g Λ gagaramudai goovai mui tumiñsic Λ d Λ dai Λ c Λ d Λ soiñamudai soitutuigami —caiti aat Λ m Λ .

¹⁰ Vaid Λ Λ Suusi ca Λ istumaasi aagai aat Λ m Λ ma Λ at Λ r \vee damigad Λ Λ gai daid Λ pov Λ r Λ t Λ dai:

—¿Tuimasi pocai n Λ idi aapim Λ idi ooqui? Gomaasi ismaac Λ d Λ giñduñi goovai Λ r Λ mo istumaasi c Λ Λ gaducami.

¹¹ Soitutuigami \vee Λ Λ scat Λ r Λ viaacamu aapim Λ g Λ nsaagida dai aan Λ gia maisiu \vee Λ Λ scat Λ r Λ giñn Λ ijadamu aapim Λ . ¹² Idi ooqui giñt Λ i asaiti giñmooana otoma muquia iñagai aan Λ casc Λ d Λ .

¹³ Ismaac Λ d Λ g Λ naagidi aan Λ Λ r \vee aavoi sai tomasiaacoga siaaco gaagiadagi Diuusi ñiñiooquituldiadamigad Λ Diuusi ñiooquid Λ \vee Λ Λ si oidigi daama gaaagiadamu Λ Λ r Λ istumaasi idui idi ooqui sipoduuc Λ i \vee Λ Λ si oodami maat Λ camu —g Λ r Λ t Λ d Λ dai Λ Suusi.

¹⁴ Tai amaasi Λ Uudasi Iscaliote, Λ moco Λ baivustaama dan gooca mamaat Λ r \vee damigad Λ Λ Suusi ii dai gaaataga Λ gai Λ bait Λ guucacamigad Λ Λ papaaligad Λ Λ judidíu Λ Λ madu, ¹⁵ daid Λ it Λ t Λ dai:

—¿M Λ Λ qui giñmaquiagi tumiñsi isg Λ nt Λ Λ gida aan Λ Λ Suusi? —ast Λ t Λ dai.

Tai Λ gai aa nam Λ qui Λ mo coobai dan baivustaama piisu plata. ¹⁶ Aid Λ abiaad Λ r Λ Λ Uudasi gaagai isducatai gat Λ Λ gidagi Λ Suusi.

¹⁷ Tai aayi Λ siaa duudagai istuigaco g Λ t Λ gitoi Λ judidíu aid Λ si Diuusi c Λ Λ gac Λ r Λ vuvaidi Ejiipituaifñ Λ r Λ . Tai aat Λ m Λ Λ Suusi

mamaatardamigada miaadara guuquiva ASuusi dai tacacai daida itadai:

—Vaacoga ipalidi aapi tasbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vatar —tadai aatama.

¹⁸ Tai agai povartadai:

—Iimivurai maca gar quiiquira dai aagida acali ismaacada caagidi aan dai aagidavurai sai aan pocaiti sai camiaadimi masilascada giñmua aagai sai quidiara gaugia ragai aatama aan amadu aapima idi siaa duudagara cuaadagai —gartadai ASuusi.

¹⁹ Ttai aatama mamaatardamigada agai idui isducatai garaagidi ASuusi dai baidui acuaadagai siaa duudagara vatar. Idi siaa duudagara tagitoi judidíu aidasi Diuusi cacagara vuvaitu Ejiipituañara.

²⁰ Dai aidasi catuca mesa vuidara daacatadai ASuusi amadu aatama abavustaama dan gooca mamaatardamigada agai. ²¹ Dai gacuaadatadai aatama taida ASuusi povartadai:

—Ismaacada ganaagidi aan arvaavoi, amaadutai aapima giñagida agai adudunucami sigai giñmuaamu —gartadai agai.

²² Ttai aatama alia soigaraali dai aipaco garaagidimi dai pocaitimi aatama.

—Taanadami, aan gia cho —tadai aatama.

²³ Taida ASuusi garaa noragi dai povartadai:

—Ismaacada giñamadu gacueeyi agai vaa plaatara gooviava agai daida giñagida agai dudunucami. ²⁴ Aan ismaacada viaa amo samicami ivueeyi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara dmos sila soimaa taatamu gocali ismaacada giñagida agai sioma arcagaicamudai gocali vatar ismaivuusaimudai tami oidigi daama —gartadai ASuusi.

²⁵ Amaasi ñioo Udasi ismaacada gatagida agaitadai ASuusi daida itadai agai ASuusi:

—Giñmamaatatuldiadamiga, aan gia cho —tadai agai.

Taida ASuusi aa noragi daida itadai:

—Ja aapiapa —tadai ASuusi.

²⁶ Dai aidasi gacuaadatadai aatama, taida ASuusi bai paana dai gamamagi dai saasarai dai garmaa aatama maatardami daida povartadai:

—Ugavurai. Idi argiñtuucuga —gartadai ASuusi.

²⁷ Dai bai ara amo vaasu uvvasi varagada dai gamamada- cai garmaa ara daida povartadai:

—Iivurai idi vascatai aapima. ²⁸ Idi arapan ducami giñara ismaacada aastia agai muucuai aan sipoduucai gaoigaldamu soimaascamigada, tomasioora sioora vaavoi- tudagi. Insilascada muquiaagi vai aastia giñara aida

abiaad_ΛΛ_Λ g_Λaa_Λgamu goñiooqui utudui ismaac_ΛΛ_Λ gaaagidi isduucatai gaoig_Λldi soimascami dai c_ΛΛgac_ΛΛ_Λ vuvaquiagi. ²⁹ Dai aan_Λ ang_Λnaagidi ansai camaiy_ΛΛ_Λda iñagai aan_Λ uuvasi varagad_Λ asta iñsia_ΛΛscad_Λ iiyagi utudui aapim_Λ g_ΛΛ_ΛΛ_Λmadu m_ΛΛca siaaco gata_Λaan_ΛΛi g_Λrooga Diuusi —g_Λrt_ΛΛ_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

³⁰ Dai can_ΛΛ_Λcai _Λmo Diuusi n_Λidad_Λ siaa duutudaitai Diuusi, iji aat_Λm_Λ Oliivosi giidiamu. ³¹ Taid_Λ _ΛSuusi pov_Λrt_ΛΛ_Λdai:

—V_ΛΛscatai aapim_Λ voopoimu dai _ΛΛgi giñdagitomu sivi tucara_Λ, pocaiti Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ: “Dagitomu aan_Λ isg_Λmuaatudamu pasturu sicañiirugad_Λ aipaco iimimu”, caiti Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ. ³² D_Λmos sia_ΛΛscad_Λ _Λpamu duaaca aan_Λ _ΛΛp_Λga aimu aan_Λ Galilee_ΛΓ_Λ isaapim_Λ —g_Λrt_ΛΛ_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

³³ Taid_Λ _ΛPiiduru aa noragi daid_Λ it_ΛΛ_Λdai:

—Tomasi v_ΛΛscatai gogaa voopiagi dai _ΛΛgi g_Λdagituagi aan_Λ gia mai_ΛΛ_Λgi g_Λdagituagi —t_ΛΛ_Λdai _ΛPiiduru.

³⁴ Taid_Λ _ΛSuusi it_ΛΛ_Λdai:

—Ismaac_ΛΛ_Λ g_Λaa_Λgidi aan_Λ _Λrvaavoi sai sivi tucara_Λ maiquiaa cuujuicai tacucu aapi vaicojo pot_Λiy_Λ agai pasai maitiñmaat_Λ —t_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

³⁵ Taid_Λ _ΛPiiduru it_ΛΛ_Λdai:

—Tomañsi aapi g_ΛΛ_Λmadu muu maitanpot_Λiyagi iñsmait_Λmaat_Λ —t_ΛΛ_Λdai _ΛPiiduru.

T_Λtai v_ΛΛscatai aat_Λm_Λ pot_Λ _ΛΛp_Λ.

³⁶ Dai amaasi aayi _ΛSuusi _ΛΛ_Λmadu aat_Λm_Λ ma_Λmaat_Λrdamigad_Λ _Λgai _Λmap_Λc_ΛΛ_Λ siaaco Getasemani t_ΛΛgidu taid_Λ _ΛSuusi pov_Λrt_ΛΛ_Λdai:

—Tamiav_Λr daraaja naida aan_Λ m_ΛΛca gamamadagi —g_Λrt_ΛΛ_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

³⁷ Dai vaidacai _ΛPiiduru _ΛΛ_Λmadu _Λg_Λoo_Λca Sevedeo maamarad_Λ dai alia_Λ soig_ΛΛlidi dai camost_Λgitocan tada isdadiagi _Λt_ΛΛ_Λaan_ΛΛ_Λdami dai b_ΛΛquiagi. ³⁸ Daid_Λ it_ΛΛ_Λdai:

—Camuquiadan tada aan_Λ soigiñ_Λlidityai. Tanasiav_Λr vii aapim_Λ d_Λmos maitav_Λr coocosi —t_ΛΛ_Λdai.

³⁹ Dai bait_Λquioma ii dai cupulia voi d_Λv_ΛΛrapi dai daan_Λi Diuusi dai pot_ΛΛ_Λdai:

—Giñoo_Λca isbaigaca ismaisii soimaa taata aan_Λ d_Λmos vai mait_ΛΛp_Λ duuna istumaasi aan_Λ ip_Λlidi mos_Λcaasi istumaasi aapi ip_Λldagi —ast_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

⁴⁰ Dai amaasi _Λpamu ii _Λgai m_ΛΛca siaaco daraajatadai _Λmamaat_Λrdamigad_Λ vai _Λgai cooc_Λscatadai, daid_Λ pot_ΛΛ_Λdai _Λgai _ΛPiiduru:

—¿Maitap_Λs istui isn_Λagagi tomasi _Λmo oora aan_Λ giñ_ΛΛ_Λmadu? ⁴¹ Maitav_Λr coocosi dai gamamadada vai maisoimaasi g_Λnduiñtuldana _ΛDiaavora. Aapim_Λ iduñia

Alidi istumaasi Diuusi ipalidi dai vΛascara maiquiaa cΛaga vaavoitudai cascada maitvueeyi —astatadai.

⁴² Dai imacai gamamagi ΛSuusi apamu dai poduucai gamamagi:

—Giñooa ismaibaigacagi ismaisoima taata aanΛ isducatai cabaidui aatama aidΛ gia apaduuna isducatai aapi ipaliadagi —asduucai gamamadai.

⁴³ Dai otoma apamu ii siaaco daraajatadai amamaatardamigada vai apamu cocosacatadai alia cocosimucataidai agai mossusuligai vuupuidΛ. ⁴⁴ Dai dagito agai dai imacai gamamagi apamu agai vaa ñiooquicada. ⁴⁵ Amaasi apamu ii agai siaaco daraajatadai amamaatardamigada daidΛ itatadai:

—Siviavar gia cocosi daidΛ ganiibasta. Casiat aayi masiuu duucu giñtagida agai aanΛ ismaacada viaa amo sallicami. Giñtagida maagai soimaasi ivuaadami. ⁴⁶ Vaapaigivurai. Tiimada. Casia boodara imai ismaacada giñtagida agai —astatadai ΛSuusi.

⁴⁷ Dai quiaa ñioocaitadai ΛSuusi tai ami divia ΛUudasi. Agai aramoco graduñi aatama baivustaama dan gooca mamaatardamigada ΛSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamaastai dai uusi. Agai rojootosadacatadai abaitaguucacamigada papaaligada Λjudidiu dai apipiscaligada Λjudidiu. ⁴⁸ Uudasi ismaacada gataagida agaitadai ΛSuusi casi itatadai aΛquioma agai aoodami:

—Ismaacada usupiga aanΛ agiava agai varai bai —tatadai ΛUudasi.

⁴⁹ Amaasi miaadara cΛquiva agai ΛSuusi daidΛ itatadai:

—Baiga giñmamaatatuldiadamiga —tatadai ΛUudasi.

Dai usupi.

⁵⁰ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itatadai:

—¿Giñaduñi patuma duñia agai dai divia? —tatadai agai.

Amaasi miaadara guuquiva aoodami dai bai ΛSuusi.

⁵¹ Amaasi amaadutai ismaacada ami guucacatadai Suusi amadu vuusaitu gacusiru dai iquita amo naacada abaitacaaacami papaali piooñigada. ⁵² TaidΛ ΛSuusi itatadai:

—Gacuviertagara icasa gacusiru. Vascatai sioora gacocoadagi cusiruicada cusiruicada coimu agai. ⁵³ ¿Maitapas maata aapi iñsaana istutuidi istaañiagi giñooa amo soñi vai agai cΛaga istutuidi isgiñootosdagi mui mil gasandaaruga tavaagiaiñdara? ⁵⁴ Isagai giñootosdagi aidΛ gia camaitapaduñia go ismaacada aagai Diuusi ñiooquidara —tatadai ΛSuusi.

⁵⁵ Amaasi ΛSuusi itatadai aoodami:

—¿Tuimasi dada aapim_Λ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimasi giñb_{ΛΛ}quia agai ducami siaan_Λ ΛΓ_Λmo ΛΛsivogamicagi? V_{ΛΛ}s tasai g_Λnsaagida daacana aan_Λ Λg_{ΛΛ} quiuupaigad_{ΛΓ}Λ judidíu dai g_Λn_Λmamaat_Λtuldiña Diuusi ñiooquid_Λ m_Λtai tomali _Λmo imidagai maimaisapicami giñb_Λi. ⁵⁶ Dai v_{ΛΛ}si gomaasi idui aapim_Λ vaid_Λ Λp_Λaduuna isducatai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ Diuusi ñiooquid_{ΛΓ}Λ —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

T_Λtai v_{ΛΛ}scatai aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ voopoi dai _Λagi viaa _ΛSuusi.

57 Tai _Λgai ismaac_Λd_Λ b_Λi _ΛSuusi b_{ΛΛ}c_Λi m_{ΛΛ}c_Λ siaaco daacatadai _ΛCaifási. _Λgai _Λrbait_Λc_Λaaacamigad_Λ papaaligad_Λ _Λjudidíu. Ami casi g_Λn_Λmpaidacatadai _Λmamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}licamigad_Λ _ΛΛmadu _Λpipiscaligad_Λ _Λjudidíu. ⁵⁸ Vaid_Λ _ΛPiiduru mosm_{ΛΛ}casd_{ΛΓ}Λ oiditadai _Λg_{ΛΛ} bait_Λc_Λaaacamigad_Λ papaaligad_Λ _Λjudidíu tuisiquigad_{ΛΓ}Λ ucami dai amaasi vaa dai daiva _Λsandaaru _ΛΛmadu dai n_Λijada aagai istumaasi iduñia _Λgai _ΛSuusic_Λd_Λ.

⁵⁹ Taid_Λ _Λt_ΛΛaan_Λd_Λamigad_Λ _Λpapaali _ΛΛmadu _Λpipiscali v_{ΛΛ}scatai _Λvaamioma t_ΛΛaan_Λd_Λamigad_Λ uusi dadag_Λc_Λd_Λ dudunucami _Λjudidíu gaagai _Λmo istumaasi istuc_Λd_Λ g_Λp_Λi_Λg_ΛΛ vaaajagi tomasi mait_Λrvaavoi dai poduuc_Λi gataañia _Λgai muaaragai. ⁶⁰ Dai v_{ΛΛ}sc_Λr_ΛΛ mait_{ΛΛ} tomali _Λmo istumaasi istuc_Λd_Λ g_Λp_Λi_Λg_ΛΛ vaaajagi tomasi muidutai dada dai yaatag_Λi. Dai cuugat_Λr_ΛΛ dada gooca n_Λijadami yaatavogami ⁶¹ daid_Λ icaiti:

—Goc_{ΛΛ}li icaiti: “Aan_Λ istutuidi isdaitudagi _Λg_{ΛΛ} quiuupai dai vaica tasaic_Λd_Λ _Λpamu vañigidagi”, caiti goc_{ΛΛ}li —asc_Λaiti gon_Λijadami.

⁶² Amaasi _Λbait_Λc_Λaaacamigad_Λ _Λpapaali judidíu c_Λquiva daid_Λ it_Λt_Λdai _ΛSuusi:

—¿Maitap_Λs gaaa noragida agai tomali _Λmo istumaasi? ¿Tu-maasi goovai ismaac_Λd_Λ aagai goovai g_Λvui? —ast_Λt_Λdai.

⁶³ Taid_Λ _ΛSuusi maiñioocacai vii. Taid_Λ _Λbait_Λc_Λaaacamigad_Λ _Λpapaali judidíu it_Λt_Λdai:

—Aan_Λ ang_Λaagidi p_Λsaid_Λ g_Λraagidana Diuusi vuitapi ismaac_Λd_Λ tomastuigaco oidaga p_Λsabai aapi _Λr_ΛΛCristo Diuusi marad_Λ si_{ΛΛ}p_Λ cho —ast_Λt_Λdai.

⁶⁴ Taid_Λ _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—_Λj_Λ Diuusi marad_Λana poduuc_Λi isducatai aagai aapi. Dai aapim_Λ giñt_{ΛΛ}gimu aan_Λ ismaac_Λd_Λ viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami siDiuusi s_{ΛΛ}lisa pad_Λr_ΛΛ daacamu aan_Λ dai giñt_{ΛΛ}gimu aapim_Λ si_{ΛΛ}scad_Λ t_Λv_Λaagiaiñd_Λr_ΛΛ im_Λda aan_Λ icomai saagida —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁶⁵ Taid_Λ _Λbait_Λc_Λaacamigad_Λ papaali judidíu saasarai g_Λyucusi. Ali_Λ baamu _Λgai ca_Λcatai istumaasi aagai _ΛSuusi. Daid_Λ it_Λt_Λdai _Λbait_Λc_Λaacami:

—Goc_Λli pol_Λlidi is_Λt_ΛDiuusi marad_Λ di. Dai vui ñioocai Diuusi camait_Λgito aat_Λm_Λ vaamioma n_Λijadami. Aapim_Λ caca_Λ isducatai vui ñioocai goovai Diuusi. ⁶⁶ ¿T_Λtuma duuna goc_Λlic_Λd_Λ? —ast_Λt_Λdai.

Tai _Λgai it_Λt_Λdai:

—G_Λpi_Λt_Λ caat_Λcamiava goovai gataañivurai muaaragai —ast_Λt_Λdai.

⁶⁷ Daid_Λ _Λoodami sisividimi _ΛSuusi vuivasad_Λ dai capi- acarai. Dai aa vuivasana capiacarai. ⁶⁸ Daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Aapi pol_Λlidi is_ΛDiuusi g_Λmaa _Λmo s_Λlicami. Maat_Λñi toor_Λ g_Λg_Λ —ast_Λt_Λdai.

⁶⁹ Vaid_Λ _ΛPiiduru maigovai tuisicana daacatadai tai _Λmo cusñiirugad_Λ _Λbait_Λc_Λaacamigad_Λ _Λpapaali ami divia daid_Λ it_Λt_Λdai _Λgai _ΛPiiduru:

—Aapiapa _Λp_Λ _Λmadu aim_Λraiña _ΛSuusi Galilee_Λt_Λ oida- cami —ast_Λt_Λdai _Λcusñiiru.

⁷⁰ D_Λmos _ΛPiiduru yaatagi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Maitan maat_Λ aan_Λ p_Λsioor_Λ aagai aapi —ast_Λt_Λdai.

⁷¹ _ΛPiiduru cavuusaimi maigo quidigamu, tai _Λp_Λ _Λmai _Λgai vaa cusñiirugad_Λ t_Λ _ΛPiiduru _Λp_Λ daid_Λ it_Λt_Λdai is- maac_Λd_Λ ami daraajatadai:

—Goc_Λli _Λp_Λ _Λmadu aim_Λraiña _ΛSuusi Nasareet_Λt_Λ oida- cami —ast_Λt_Λdai _Λali t_Λji.

⁷² D_Λmos _ΛPiiduru _Λpamu yaatagi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Maat_Λ Diuusi ismaimaat_Λ aan_Λ goc_Λli —ast_Λt_Λdai _ΛPiiduru.

⁷³ Dai laachic_Λd_Λ _Λgai ismaac_Λd_Λ ami daraajatadai abaana guuquiva _ΛPiiduru daid_Λ it_Λt_Λdai:

—S_Λlic_Λd_Λ aapiap_Λ t_Λamoco _ΛSuusi mamaat_Λrdamigad_Λ _Λp_Λ. Asta _Λpamaasi ñioocai aapi _ΛSuusi —ast_Λt_Λdai.

⁷⁴ Vaid_Λ _ΛPiiduru galñaasi ñiooquimi daid_Λ icaitimi:

—Maat_Λ Diuusi nai aan_Λ maimaat_Λ goc_Λli —ascaiti.

Tai aid_Λ otoma cuujui t_Λtacucu. ⁷⁵ Taid_Λ _ΛPiiduru t_Λgito ist_Λt_Λdai _ΛSuusi sai maiquiaa cuujuicai t_Λtacucu _Λgai vaicojo it_Λya agaitadai sai maimaat_Λ _ΛSuusi. Daid_Λ _ΛPiiduru ii abi- aad_Λt_Λ dai soig_Λldacai sosua.

27

¹ Dai mosmaasicai v_Λasi at_Λt_Λaan_Λdamigad_Λ _Λpapaali _Λmadu _Λpipiscali judidíu g_Λnaatagi isducatai muaagi _ΛSuusi.

² Dai vulicami bΛΛcai ΛSuusi dai mΛΛ tΛΛgi ΔPilaato, Δgai ΔrtΛaanΔdamigadΛ JudeeΛΛ oidacami.

³ AidΛsidΛ ΛUudasi ismaacΛdΛ gatΛΛgi ΛSuusi tΛΛ mΛscamuaa agaitadai ΛSuusi aliΛ soigΛΛli dai Λma duucaigΛtΛgito. Dai Λpamu vuidacai vΛΛsi goΛmo coobai dan baivustaama piisu ΔbaitΛguucacamigadΛ papaali judiuuΛ ΛΛmadu Δpipiscali. ⁴DaidΛ itΛtΛdai:

—AliΛ soimaasi idui aanΛ gatΛΛgidacai Δmo cΛΛli maigΛpiΛrΛ caatΛcami mΛsai muaana —astΛtΛdai ΛUudasi.

DΛmos Δgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—¿Dai gomaasi tumaasi ΔrgΛrvΛΛtarΛ aatΛmΛ? Aapi Δgi ΔrgΛduñi —astΛtΛdai.

⁵TaidΛ ΛUudasi ami ΔgΛΛ quiupai Δrana suuli Δtumiñsi, dai ii dai gΛvuliji.

⁶TaidΛ ΔbaitΛguucacami Δpapaali Δmpagi Δtumiñsi daidΛ itΛtΛdai:

—Maibaiga isvΛΛnaida aatΛmΛ gogaa tumiñsi ismaacΛdΛ gΛoidi oodami Diuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ. Idi tumiñsi ΔrnamΛgadΛ ΔΛrai cascΛdΛ —astΛtΛdai.

⁷Dai aipaco gΛnaagi sai Δgai tumiñsicΛdΛ savΛda Δgai Δmo dΛvΛΛrai siaaco Aajatadami tΛΛgidu dai ami viaaca aagai siaaco yaasapadagi ismaacΛdΛ maitΛroidacami ami.

⁸Dai DΛvΛΛrai ΔΛrai tΛΛgidu asta sivi ucami. ⁹Poduucai ΔpΛdui ismaacΛdΛ ΔΛquioma aagai Jeremiiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ daidΛ icaiti: “Δjudidú tΛtΛaanΔdamigadΛ vuuquia Δgai goΛmo coobai dan baivΛstaama piisu plaata ismaacΛdΛ baiga duu dai aa namΛquida gocΛΛli ismaacΛdΛ gatΛΛgi gogΛmai cΛΛli. ¹⁰Dai ΔgaicΛdΛ gasavΛli Δgai ΔdΛvΛΛrai ismaacΛdΛ Aajatadami tΛΛgidu, poduucai isduucai giñΛagidi giñtΛaanΔdamiga”, ascaiti Jeremiiasicaru.

¹¹Tai vaidacai Δgai ΛSuusi ΔgΛΛ tΛaanΔdami vuitapi tai Δgai tΛcacai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Aapipasι ΔrraigadΛ judidú? —astΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Vaavuava, ΔjΛ —astΛtΛdai.

¹²TaidΛ ΔbaitΛguucacamigadΛ Δpapaali ΛΛmadu Δpipiscali gΛpiΛrΛ vuupai dΛmos ΛSuusi maiaa noragi tomali Δmo ñiooqui. ¹³TaidΛ ΔPilaato itΛtΛdai:

—¿MaitapΛs caΛ aapi vΛΛsi goovai mΛsmaacΛdΛ aagai gΛvui? —astΛtΛdai.

¹⁴TaidΛ ΛSuusi vΛΛscΛrΛ maiaa noragi tomali Δmo istumaasi, dai poduucai ΔgΛΛ tΛaanΔdami maitΛΛ istumaasi gatΛgituagi.

15 VaidΛ ΔPilaato dadagitoiña Δmo maisapicami aidΛ siasa duudagΔΔΛ ΔΔgi poduucai gΔviidacatadai Δgai isdadagitoldiadagi Δoodami ΔΔgi ismaacΔΔΔ ipΔliadagi Δgai. 16 Vai ami maisacariΔΔΛ cuupicatadai Δmo cΔΔli Baraavási tΔΔgiducami ismaacΔΔΔ tomasioorΔ cajiomacatadai. 17 Tai aidΔsi Δoodami gΔΔΔΔmpagi ΔPilaato tΔcacai daidΔ itΔΔΔdai:

—¿MaacΔΔΔ ipΔlidi aapimΔ isdagitua aanΔ Baraavási siΔSuusi ismaacΔΔΔ Cristo aagai? —astΔΔΔdai.

18 Δgai maatΔcatadai ismoscoimudadΔ tadacatadai ΔbaitΔguucacamigadΔ Δpapaali dai cascΔΔΔ gatΔΔgi ΔSuusi.

19 ΔPilaato quiaa daacatadai ΔdudunucamiΔΔΔ taidΔ ΔooñigadΔ ootosi ñiiooqui daidΔ itΔΔΔdai:

—MaitigΔvapasada aapi gocΔΔli cΔΔ tuigacami ΔΔmadu. TucarΔ tΔΔtΔquimi aanΔ Δmo istumaasi soimasi Δgai vΔΔtara —asducai ootosi ñiiooqui Pilaato ooñigadΔ.

20 DΔmos ΔbaitΔguucacamigadΔ Δpapaali ΔΔmadu Δpipiscali avΔnaqui Δoodami sai baiyoma gataana mΔsdagituagi Baraavási dai sai muaana ΔSuusi. 21 TaidΔ ΔgΔΔ tΔaanΔdami Δpamu ñiioo dai tΔcacai Δoodami daidΔ itΔΔΔdai:

—¿MaacΔΔΔ goovai vΔgoocai sioma ipΔlidi aapimΔ isgΔndagitolda aanΔ? —astΔΔΔdai.

Tai Δgai aa noragi daidΔ itΔΔΔdai:

—Baraavási —astΔΔΔdai.

22 TaidΔ ΔPilaato tΔcacai daidΔ itΔΔΔdai:

—¿Dai goSuusi mΔismaacΔΔΔ Cristo aagai ducatai iduuna aanΔ? —astΔΔΔdai.

Tai vΔΔscatai aa noragi daidΔ itΔΔΔdai:

—Siisañi curusiaba vai poduu muucuna —astΔΔΔdai.

23 TaidΔ ΔPilaato itΔΔΔdai:

—¿Tumaasi soimaasi iducami goovio? —astΔΔΔdai.

Tai Δgai Δpamu ijiña daidΔ itΔΔΔdai:

—Siisañi curusiaba, vai poduu muucuna —astΔΔΔdai.

24 AidΔsi ΔPilaato catΔΔ iscamaitistui ΔoodamicΔΔΔ cavaamioma galcaititai Δgai, dai gatai suudagi dai gΔico vΔΔsi Δoodami vuitapi daidΔ itΔΔΔdai:

—AanΔ gia maitΔrgiñduñi gocΔΔlicΔΔΔ. Goovai gia maitΔrgΔΔpiΔΔΔ caatΔcami, goovai gia ΔΔgi aapimΔ ΔrgΔnaa duiñdaga —astΔΔΔdai ΔPilaato.

25 Tai vΔΔscatai Δoodami aa noragi daidΔ itΔΔΔdai:

—AatΔmΔ ΔΔmadu gΔrmaamara tΔrgΔΔpiΔΔΔ vΔΔtΔcamicagi —astΔΔΔdai.

26 TaidΔ ΔPilaato dagitoli Baraavási daidΔ ΔPilaato gatΔjai mΔsai gΔicarsana iquisanaicΔΔΔ ΔSuusi dai tΔΔgi Δoodami sai curusiaba siisana sai poduu muucuna.

27 Tai gooquiΔΔΔ ΔgΔΔ tΔaanΔdami sandaarugadΔ vaidacai ΔSuusi gamu Pilaato quiidiamu dai vai vΔΔsi Δsandaaru dai

ami siaaco cAACatadai ASuusi vAAsi sicoli guuquiva. ²⁸ Matai uupasi yuucusidA ASuusi dai aadi aa yuucusi vAPAgicami sai APAA maascamu AMo raí, ²⁹ dai moo daama daí AMo cooronai uuparaicADa duñisicami dai maa AMo tAAVAli sALLisa padARA novIARA. DaidA gANTootonacADa guuquiva ASuusi vuidARA dai parunai daidA icaiti:

—Sivi gia tAVAPI oidacamu aapi raígadA AJudidíu —ascaiti.

³⁰ Dai sisividimi AAPA dai bAbAYi tAAVAli dai AgaicADa moodANA gAVai. ³¹ Dai canaato parunacai APamu uupasi AYuucusi vAPAgicADa dai APamu aadi AAgI yuucusidA. Dai boodARA vaidacai dai mAA siisa agai curusiaba sai poduu muucuna.

—
³² Dai aidAsi utudama iji Agai abiaadARA vuidARA aayi AMo cALLi Simuñi tAAgiducami SireñiARA oidacami matai aagidi sai bAAcainA Agai ACurusigadA ASuusi.

³³ Dai poduucai aayi mAAca siaaco Gólgota tAAgidu. Gólgota icaidaga moodA muuquidA. ³⁴ Dai ami oidi uuvasi varagadA vAANagACami AMo doadigami aliA AACOCami sai AgaicADa palAPIoma soimaa taatana. TaidA ASuusi mosdAA dai camaitipALI isiiyagi.

³⁵ Dai casiisacai curusiaba dAmos maiquiaa muu Agai tai gooquiARA nAANAtudai volao dai poduucai nAida agai isioorai ajia agai yuucusidA ASuusi. Dai poduucai APAdui istumaasi aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadA daidA icaiti: “Sai nAANAtuda agai volao dai poduucai nAida aagai isioorai ajiagi AYuucusidA”. ³⁶ Dai ami daraajatai nuucada. ³⁷ Dai curusiaba moo daama daí AMo oojai ismaacADa gatAJai APilaato dai aagai mASTuisidA gatAJai muaaragai daidA icaiti: “Idiava ARASuusi, raígadA judidíu”, ascaiti Aoojai.

³⁸ Dai abaana ASuusi siisisa gooca AAsivogami AMOCO sALLisa padARA AMAi curusiaba dai Aгамai oogisa padARA AMAi curusiaba. ³⁹ Dai ismaacADa amui dAgavusai galnaasi ñiooqui suuligidi ASuusi dai gidai gANmoomo, ⁴⁰ daidA itAtAdai:

—Epa aapi pASmaacADa dadaitudai AгAA quiuupaigadA AJudidíu dai vaica tasaicADa ivueeyi APamu cAAgacARA igAVuusaida aapi AAgI. Siaapi ARDiuusi maradA tAVañiñi bocurusiaiñdARA —astAtAdai.

⁴¹ Poduucai AAPA parunai AbaitAguucacamigadA APapaali AAmadu AmamaatAtuldiadami Diuusi sALLicamigadA AAmadu AFariseo AAmadu APipiscali dai aipaco gANAagidi daidA icaiti:

⁴² —CAAgacARA vuvaitu goovai aa dai goovai AAgI gia maititutuidi iscAAgacARA gAVuusaidagi. IssAALicADa ARvaavoI isAgai ARgARRaíga aatAMA judidíu vai tAVANANA curusiaiñdARA tAtai poduucai vaavoituda aatAMA AAPA. ⁴³ Goovai povAAlidi siDiuusi

nuucada. SiDiuusi sALLicADΛ oigADai cALLgacARΛ vuusaidana tuduidΛ sivi. Gocaasi gARaagidi goovai saidΛ ARDiuusi maradΛ —ascaiti Λgai.

44 Dai asta ΛΛΛsivogami ismaacADΛ cucurusiaba siisisapicatadai ami sonuana ΛSuusi galnaasi ñioocai Λgai vui VΛΛSi.

45 Dai dan duucu VΛΛSi oidigi tucapi vii vaic oora. 46 Dai aidΛ coi gΛΛSΛCO gΛGARΛ iifia ΛSuusi daidΛ icaiti:

—Eloi, Eloi, lama sabactani —ascaiti. AsmaacADΛ itΛiya Λlidi giñDiuusiga, giñDiuusiga ¿tuipΛSi giñdagito? astΛiya Λlidi.

47 Dai ΛΛmoco ismaacADΛ ami daraajatadai caΛ ispocaiti Λgai daidΛ icaiti:

—Dañi vapaidi goovai ΛDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ Eliiasi —ascaiti.

48 Tai otoma Λmaadutai mΛΛ dai bΛi Λmo visiocoli dai vadΛitu uuvasi varagadΛ ΛCOCAMICADΛ dai Λmo tootoicami cuugARΛ dai Λvisiocoli dai miaadARΛ dadasdi ΛSuusi sai viusuna. 49 DΛmos aa itΛADai:

—TADagito sabai diviana Eliiasi dai cALLgacARΛ vuusaidana —astΛADai.

50 TaidΛ ΛSuusi gΛGARΛ iifia dai muu. 51 VaidΛ ΛgΛΛ icusi ismaacADΛ ΛgΛΛ quiuupaigadARΛ judidifu sagiACatadai Λpan ΛSi covocami Λmo sueeyi dai Λraana sALLi sarai tAcavidARΛ abi-aadARΛ mΛtana ucami. Dai dΛVΛΛrai gigivuli dai ojoodai taatapai. 52 DaidΛ gΛcuucupioco siaaco yaasapicatadai ΛcoidadΛ dai mui oodami ismaacADΛ vaavoitudaitadai Diuusi dud-uaca ΛcoidadΛ saagidaiñDARΛ. 53 Dai caduaacacai Λpamu ΛSuusi coidadΛ saagidaiñDARΛ daidΛ Λgaa VΛΛSi vuvaja coidadΛ saagidaiñDARΛ dai mΛΛ JerusaleenARΛ vaapa tai mui oodami tΛΛ.

54 Tai amaasi tΛAanADamigadΛ sandaaru ΛΛmadu Λgaa ismaacADΛ nuucadacatadai ΛSuusi aidΛSi tΛΛ Λgai isgigivuli dΛVΛΛrai dai tΛΛ VΛΛSi ismaacADΛ ΛpADui sALLicADΛ dudu-aadimu, daidΛ icaiti:

—Baivaavoi idi cALLi sALLicADΛ ARDiuusi maradACatadai ismaacADΛ tAVai tAVaagiaiñDARΛ —ascaiti.

55 Dai ami guucacatadai mui ooqui mΛΛcasDARΛ nΛiditadai ΛpRΛ ismaacADΛ GalileeaiñDARΛ oidatucuitadai ΛSuusi dai soicAITadai. 56 Λgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María Jacovo dΛADΛ dai Osee dΛADΛ, dai Zevedeo maradΛ dΛADΛ.

57 Dai caurui tai ami divia Λmo cALLi gΛviidacami Osee tΛΛgiducami. Λgai ARArimateeARΛ oidacami, Λgai ARvaavoitudadami ΛSuusi ΛpRΛ. 58 Dai amaasi Λgai nΛidamu ΛPilaato dai tai ΛSuusi tuucugadΛ. TaidΛ ΛPilaato gatΛjai mAsai tΛΛgidana. 59 Dai tAVaifidacai ΛSuusi ami curusiaifidARΛ

dai Δ mo icusi maitucuracami Δ Δ biisa. ⁶⁰ Daid Δ Δ Osee casi gatajaitadai coocodagai Δ mo vavuana m Δ sai ami yaasana si Δ Δ scad Δ muquiagi Δ gai d Δ mos Δ Suusi ami t Δ Δ Δ gai. Dai cacuupacai Δ quitaagiña Δ mo g Δ Δ odaic Δ Δ daivunu ii. ⁶¹ Vai ami daacatadai Δ María Madaliña Δ Δ madu Δ g Δ mai María siaaco yaasapicatadai Δ Suusi sonuana.

⁶² Aid Δ Δ Δ tasaicatadai istuigaco baivuaadana Δ gai v Δ Δ si dai siaadiqui Δ rib Δ staragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana Δ gai. Dai siaadiqui Δ bait Δ guucacamigad Δ Δ papaali judidíu, Δ Δ madu Δ fariseo m Δ Δ n Δ idamu Δ Pilaato ⁶³ daid Δ it Δ Δ dai:

—T Δ gito aat Δ m Δ Δ yaatavogami Suusi aid Δ si quiaa oida-catadai Δ gai iscaititadai sai vaica tasaic Δ Δ duaaca agaitadai Δ gai coidad Δ saagidaiñd Δ Δ . ⁶⁴ Cascad Δ gataañiñi m Δ sai c Δ Δ ga nuucadacana m Δ Δ ca siaaco yaasapi Δ Suusi vaica tasai uu-cami vai poduucai maidadana Δ Suusi mamaat Δ rdamigad Δ tucar Δ vai maib Δ Δ na Δ tuucugad Δ vai gooqui Δ Δ maipocaiti-ada Δ gai iscaduaaca. Dai poduucai Δ gooqui Δ rdad Δ yaatagi vaamioma maic Δ Δ gaducagi si Δ tuucamid Δ Δ —ast Δ Δ dai.

⁶⁵ Daid Δ Δ Pilaato it Δ Δ dai:

—Moguuca giñsandaaruga. Vaidacai aapim Δ dai m Δ Δ ca siaaco cayaasa Δ Suusi c Δ Δ bai ña isistutuidi di vai poduucai maib Δ Δ na Δ muuquiad Δ —ast Δ Δ dai Δ Pilaato.

⁶⁶ Dai iji dai m Δ Δ c Δ Δ ga baidui siaaco yaasapicatadai Δ Suusi dai seerac Δ Δ bidasa dai ami seeraba daí Δ seeyogad Δ Δ g Δ Δ bait Δ c Δ aacamigad Δ Δ romamano. Vai ami daraajatadai Δ sandaaru Δ Δ Δ .

28

¹ Dai cadaivunucai Δ ib Δ staragai tas Δ Δ dai camaasimi oidigi tumiñoco daid Δ Δ María Madaliña Δ Δ madu Δ g Δ mai María iji m Δ Δ ca siaaco yaasapicatadai Δ Suusi. ² Tai todian duucai gi-givuli d Δ v Δ Δ rai, Δ mo Diuusi t Δ aañicarud Δ t Δ vai t Δ vaagiaiñd Δ Δ cascad Δ . Dai a Δ cai m Δ Δ ca siaaco yaasapicatadai Δ Suusi maigovai daitu Δ odai istuc Δ Δ cuupicatadai Δ gai dai daama daiva Δ odai. ³ Dadadac Δ Δ gai Δ pan duucai p Δ p Δ docadami dai yuucusid Δ Δ pan Δ asi tootujaja c Δ vai. ⁴ Most Δ gacai Δ sandaaru Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ giigivuli duduaadimucai dai camoscoidad Δ duucai vii. ⁵ Dai amaasi Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ it Δ Δ dai Δ ooqui:

—Maitav Δ r duduaadicuda. Aan Δ c Δ Δ ga maat Δ isgaagai aapim Δ Δ Suusi ismaac Δ Δ curusiaba g Δ siisatu. ⁶ Dai Δ gai maitiipu tami casiat duaaca isduucai agaitadai Δ gai. Baigo-vai av Δ r iimi dai ñ Δ ida siaaco caat Δ catadai Δ gai. ⁷ Iim Δ davurai

otoma dai m_{ΛΛ} aagida _Λmamaat_Λrdamigad_Λ iscaduaaca _Λgai coidad_Λ saagidaif_Λda_ΛΓ_Λ dai sivi imia _Λgai _Λgai g_Λn_Λbait_Λqui Galileeamu dai ami t_{ΛΛ}gimu aapim_Λ. Goovai _Λr_Λv_Λasi ismaac_Λd_Λ g_Λnaagida iñ_Λgai aan_Λ —ast_Λt_Λdai.

⁸Taid_Λ _Λooqui otoma iji abiaad_ΛΓ_Λ baig_Λn_Λliatugai dai duduaadimutugai. Dai voopoigi dai m_{ΛΛ} g_Λraagida _Λgai aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ _ΛSuusi v_Λasi istumaasi aagidi _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Λ. ⁹Dai aid_Λsi voopoigitadai _Λgai tai vuid_ΛΓ_Λ aayi _ΛSuusi dai viaatuli. Tai _Λgai abaana g_Λntootonac_Λd_Λ guuquiva _ΛSuusi dai siaa duutuli dai taata _Λcasod_Λ. ¹⁰Tai _Λgai it_Λt_Λdai: —Maitav_Λr duduaadicuda. Iimivurai dai m_{ΛΛ} aagida giñ_Λaduñi vai iim_Λna Galileeamu dai ami giñ_Λt_{ΛΛ}gimu _Λgai —ast_Λt_Λdai.

¹¹Aid_Λsi _Λooqui gamu iim_Λitadai taid_Λ _Λsandaaru chi_Λqui caayamu iji dai aagidi _Λbait_Λguucacamigad_Λ _Λpapaligad_Λ _Λjudidíu v_Λasi istumaasi _Λp_Λdui. ¹²Taid_Λ _Λbait_Λguucacamigad_Λ iji dai m_{ΛΛ} aatagi _Λgai _Λpipiscali _ΛΛ_Λmadu dai n_Λida aagai isducatai iduñiagi. Dai gooqui_ΛΓ_Λ aa nam_Λqui _Λgai mui tumiñsi _Λsandaaru ¹³daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Aagidavurai aapim_Λ situcar_Λ cocosacatadai aapim_Λ sai dada _ΛSuusi mamaat_Λrdamigad_Λ dai b_ΛΛ_Λcai _Λtuucugad_Λ _ΛSuusi. ¹⁴Is_Λg_ΛΛ t_Λaan_Λdami maatia goovai aat_Λm_Λ at_Λbai duñiagi _Λgai _ΛΛ_Λmadu casc_Λd_Λ maitasi_Λanduñia _Λgai —ast_Λt_Λdai.

¹⁵Taid_Λ _Λsandaaru vui _Λtumiñsi dai iji dai m_{ΛΛ} aagidi istumaasi aagidi _Λgai. Dai poduucai aagai _Λjudidíu asta sivi ucami.

¹⁶Dai poduucai iji aat_Λm_Λ baivustaama dan _Λmoco ma_Λmaat_Λrdamigad_Λ _ΛSuusi gamu Galileeamu _Λmo quiidiamu siaaco aagai _ΛSuusi. ¹⁷Dai aid_Λsi t_{ΛΛ} aat_Λm_Λ _ΛSuusi siaa duutuli d_Λmos _ΛΛ_Λmoco g_Λraaduñi maic_ΛΛ_Λga vaavoitudaitadai. ¹⁸Taid_Λ _ΛSuusi abaana c_Λquiva aat_Λm_Λ dai pov_Λr_Λt_Λdai:

—Aan_Λ via _Λmo s_ΛΛ_Λlicami dai vaamioma gataaan_Λi t_Λv_Λaaigi_ΛΓ_Λ dai tami oidig_ΛΓ_Λ. ¹⁹Iim_Λdavurai aapim_Λ dai aagida oodami v_Λasi oidig_ΛΓ_Λ oidacami sai ali_Λsi g_Λaaagai isvaavoitudai iñ_Λsaan_Λ _Λr_Λc_ΛΛ_Λgac_ΛΓ_Λ vuviadami dai poduucai _Λrgiñ_Λmamaat_Λrdamicagi. Ismaac_Λd_Λ vaavoitudai _Λgai gia vapaconavurai Diuusi g_Λrooga guvucadad_Λc_Λd_Λ dai giñ_Λguvucadagac_Λd_Λ, aan_Λ _Λr_ΛDiuusi marad_Λ, dai Diuusi Ib_Λad_Λ guvucadad_Λc_Λd_Λ vai poduucai maatiagi aa iscavaavoitudai _Λgai. ²⁰Dai maat_Λtuldavurai sai _Λgidiñ_Λ v_Λasi istumaasi g_Λnaagidi aan_Λ. Maat_Λcavurai aapim_Λ iñ_Λsaan_Λ g_Λn_ΛΛ_Λmadu daaca iñ_Λgai v_ΛΛ_Λ tasai ugita_Λcai oidigi ucami —g_Λr_Λt_Λdai _ΛSuusi.

Mosacaasi.

gΔcupioco dai Diuusi IbΛadΛ Λmo tugu maasi tΛvai Λgai daama. ¹¹Tai caidatu Λmo ñiooqui tΛvaagiaiñdarΛ daidi caiti:

—AapiapΛ argiñmara ismaacΛdΛ aliΛ oigΛdai aanΛ dai aliΛ baigiñlidi aanΛ aapicΛdΛ —ascaiti añiooqui.

¹²Tai gooquiΛrΛ Diuusi IbΛadΛ vaidacai ΛSuusi oidigamu.

¹³Tai Λgai ii dai oidigana daja goo coobai tasai cΛcΛsi saagida vaidΛ ΛDiaavora soimaasi iduiñtulda Aliditadai ΛSuusi. Tai dada Diuusi tΛtΛaañicarudΛ dai nuucada ΛSuusi sai maisoimaasi iduiñtuldana ΛDiaavora.

¹⁴AidΛ tuigaco sidΛ ΛEroodΛsi maisa ΛVuaana, ii ΛSuusi Galileeamu, dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidΛ dai isducatai gataΛanΛi Diuusi. ¹⁵DaidΛ itΛtΛdai Λgai ΛpΛ Λoodami:

—Casi atyoga aayi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai cΛΛgacΛrΛ oidacana cascΛdΛ Λma duucai avΛr gantΛtΛgito vuitapi Diuusi dai vaavoituda isDiuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaida agai oodami —astΛdai Suusi.

¹⁶AgΛΛ suudagi ismaacΛdΛ Galilea tΛAgidu ugidiana sΛΛli imΛitadai ΛSuusi dai tΛΛ gooca gΛnsiΛgΛmΛ Simuñi ΛΛmadu AandΛrΛsi. Agai arvatopa vuudamicatadai dai suudarΛ dadai-tudai gΛnvatopa vuicaru. ¹⁷TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Giñoidávurai nai aanΛ gΛnmaatΛtuldana mΛsducatai gaa-gadagi oodami vaidΛ giñvaavoitudaiña —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁸Tai Λgai otoma anaasi viaa gΛnvatopa vuicaru dai oí ΛSuusi.

¹⁹VaidΛ ΛSuusi apiaimΛi dai baitΛquioma tΛΛ ΛJacovo Sevedeo maradΛ dai Vuaana Jacovo suculidΛ, vai Λmo vaarcu Λrana daraajatai darasdi gΛnvatopa vuicaru. ²⁰TaidΛ ΛSuusi vai Λgai sai oidana tai Λgai anaasi vaarcu Λrana viaa gΛnooga ΛΛmadu apipiooñigadΛ dai oí ΛSuusi.

²¹Amaasi aayi Λgai CapernaumΛrΛ; dai mosaayi ibΛstaragai tasΛrΛ tai vaa ΛSuusi ajudidíu quiuupaigadarΛ dai gΛagacai gamamaatΛtuldimi Diuusi ñiooquidΛ. ²²Dai vΛascatai ismaacΛdΛ caΛ maitΛΛ isducatai gantΛtΛgituagi caΛcatai siΛΛ cΛΛga ñioocai ΛSuusi. Λmo sΛΛlicami viaacami duucai gamamaatΛtuldi Λgai dai maisiu Λpan duucai Λmo mamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ. ²³Dai ami ajudidíu quiuupaigadarΛ daacatadai Λmo cΛΛli ismaacΛdΛ viaacatadai Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ daidΛ ΛDiaavora tΛaañicarudΛ iññaquitu ΛcΛΛli daidΛ itΛtΛdai Λgai Suusi:

²⁴—¿TuipΛsi garsaagida vapacΛi aapi Suusi NasareetΛrΛ oidacami? ¿GarcoodapΛsi agai dai divia? AanΛan gia cΛΛga gΛmaatΛ dai maataΛ aanΛ pΛsiarDiuusi maradΛ ismaacΛdΛ

tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi —astatadai acalli ismaacada viaacatadai Diaavora taañicaruda.

²⁵ Taidai Suusi bagaimi Diaavora taañicaruda daidai itatadai:

—Maitiñiocada mosaivuusai dai dagito gocalli —astatadai Suusi.

²⁶ Tai amaasi Diaavora taañicaruda suiquituli acalli dai gagara iñaquimi dai vuusai acalliaiñdara. ²⁷ Tai vascatai ismaacada ami daraajatadai alia duduaadimu, dai aipaco gantacacaimi daidai icaitimi:

—¿Tumaasi goovai? ¿Tuma utudui garmamaatutuldi goovai? Gocalli gia sallyicada viaa guvucadagai asta Diaavora taañicaruda lara agidi dai vuuvacai oodamiaiñdara —ascaiti oodami.

²⁸ Tai otoma gamaí vasi Galilea davarilara istumaasi ivuaadatadai Suusi.

²⁹ Aidasi vuvaja judidíu quiuupaigadañdara Suusi lamadu Jacovo lamadu Vuaana oí agai Simuñi dai Aandrasí quidiamu. ³⁰ Vaidai Simuñi tuumuda alia coococatadai oiditai toiñdagai dai caatcatadai, matai agidi Suusi sai agai coococatadai. ³¹ Taidai Suusi miaadara calquiva dai noviaiñdara bli dai vañigi. Mospodui agai tai dagito toiñdagai, dai agai vaa ooqui agai dai bibi.

³² Dai aidasi catuca, matai vuaapi Suusi vasi acococoidada dai ismaacada viaacatadai Diaavora taañicaruda lara. ³³ Dai vasi oodami ganmpagi ami quitaagiña. ³⁴ Taidai Suusi duduaadi muidutai naana maasi coocodagai viaacami dai vuvaitu oodamiaiñdara mui Diaavora taañicaruda. Diaavora taañicaruda gia maatcatadai Suusi dmos agai maidadagitoiña isñiocada agai sai maimaasico vuajana oodami vuitapi sioora agai.

³⁵ Suusi siaalimoda vañi quiaa tucagamucatai dai ii oidigamu dai maca gamamada agai. ³⁶ Taidai Simuñi lamadu aaduñda gaagamu Suusi. ³⁷ Dai aidasi taa agai potatadai:

—Vasi oodamiava agaagai —astatadai.

³⁸ Dmos Suusi itatadai:

—Timada sibacoga dai ami gaaagida lara Diuusi ñioquida. Gomaasi ivuaada iñagai ana dai divia tami oidigi daama —astatadai Suusi.

³⁹ Dai ii vasi judidíu quiquiupaigadara Galilea davarilara dai ami gamamaatutuldimi Diuusi ñioquida dai vuvaidimi Diaavora taañicaruda oodamiaiñdara.

⁴⁰ Taid^Λ ^ΛSuusi miaad^{ΛΓΛ} c^Λquiva ^Λmo c^{ΛΛ}li ismaac^{ΛΔ} vi-aacatadai ^Λmo coocodagai ismaac^{ΛΔ} duvaldi gatuucuga, dai g^Λtootonac^{ΛΔ} c^Λquiva daid^Λ it^ΛΔdai:

—P^Λsip^Λliadagi istutuidi aapi isgiñduaidagi —ast^ΛΔdai ^Λc^{ΛΛ}li coocoad^Λ ^ΛSuusi.

⁴¹ Taid^Λ ^ΛSuusi soig^{ΛΛ}dan tadata dai taata g^Λnovic^{ΛΔ} daid^Λ it^ΛΔdai:

—Ip^Λlidiana isg^Λduaidagi, duaadicami ivii —ast^ΛΔdai.

⁴² Mospot^Λ ^ΛSuusi tai maigo ii ^Λc^{ΛΛ}li coocodad^Λ dai cac^{ΛΛ} duaadicami vii. ⁴³ Taid^Λ ^ΛSuusi ootoi dai s^{ΛΛ}lic^{ΛΔ} daí isaa-gada ^Λgai gomaasi daid^Λ it^ΛΔdai:

⁴⁴ —Dañi, maitiaagiada tomali ^Λmaadutai p^Λsducatai dueeyi mosai imi dai m^{ΛΛ} vuid^{ΛΓΛ} c^Λquiva ^Λpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru s^{ΛΛ}licamigad^Λ vai n^Λidiña ^Λoodami p^Λscadueeyi —ast^ΛΔdai ^ΛSuusi.

⁴⁵ Taid^Λ ^Λc^{ΛΛ}li mosii dai otoma aagidimi v^{ΛΛ}scatai isducatai ^Λp^Λdui. C^Λsc^{ΛΔ} ^ΛSuusi maitistutuiditadai isvaquiagi tomali ^Λmap^Λc^{ΛΓΛ} v^{ΛΛ}si oidacami vuitapi dai baiyoma mosugidiana aim^Λraiña siaaco maitiipucataidai oidacami, vai v^{ΛΛ}sc^{ΛΓΛ} ^Λmuidutai aipad^{ΛΓΛ} ajiopaiña siaaco ucami daaca ^Λgai.

2

¹ Dai bochi^{ΛΛ}qui tasaic^{ΛΔ} ^ΛSuusi ^Λpamu ii Capernau-umamu; tai otoma maí ^Λoidacami isg^Λquiiy^{ΛΓΛ} daacatadai ^Λgai. ² Dai otoma s^{ΛΛ}lic^{ΛΔ} mui g^ΛΛmpagi oodami tomali maia^Λcatadai siaa s^{ΛΛ}li vaapaquiagi aa; vai ^Λgai gamaat^Λtulditadai Diuusi ñiooquid^Λ. ³ Amaasi aayi maacova c^Λc^{ΛΛ}li dai uusi^{ΛΓΛ} b^Λc^Λaiticatadai ^Λmo c^{ΛΛ}li ismaac^{ΛΔ} maitistutuiditadai isoiñiagi. ⁴ D^Λmos mait^Λgaitadai ^Λgai isducatai aitudagi ^Λcoocoad^Λ siaaco daacatadai ^ΛSuusi mos^{ΛΛ} ^Λmuiducatai oodami, dai amaasi vaaqui daama t^{ΛΛ}Δsai dai siaaco daacatadai ^ΛSuusi s^{ΛΛ}li daama cupioco dai amui s^{ΛΛ}li t^Λv^Λañi ^Λcoocoad^Λ uusi^{ΛΓΛ}. ⁵ Dai aid^Λsid^Λ ^ΛSuusi t^{ΛΛ} si^{ΛΛ} c^{ΛΛ}ga vaavoitudaitadai ^Λgai, it^ΛΔdai ^Λgai ^Λcoocoad^Λ:

—Giñmara g^Λsoimaascamiga caoig^Λldi —ast^ΛΔdai.

⁶ D^Λmos ^{ΛΛ}moco mamaat^Λtuldiadami s^{ΛΛ}licami ismaac^{ΛΔ} ^Λami daraajatadai ^Λp^ΛΔ^Λlidi: ⁷ “¿Istuisid^Λ poduuc^Λai ñiooc^Λai goc^{ΛΛ}li? Parundan caiti goovai Diuusi, tomali ^Λmaadutai maitistutuidi isgaoig^Λliadagi gasoimaascamiga mos^{ΛΛ}gi Diuusi”, as^ΛΔ^Λlidi ^Λmamaat^Λtuldiadami s^{ΛΛ}licami. ⁸ D^Λmos ^ΛSuusi maat^Λcatadai istumaasi g^Λnt^ΛΔgitoitadai ^Λgai daid^Λ it^ΛΔdai:

—¿Tuimasi poduuc^Λai g^Λnt^ΛΔgitoi aapim^Λ?

⁹ ¿Tumaasi sioma maisijaiga isaagidagi gococoad^Λ: “G^Λsoimaascamiga caoig^Λldi”, si^Λp^Λ pot^{ΛΛ}adagi: “Vañigifiñi

dai bΛi gΛvaacosi dai imΛda”? ¹⁰ GΛntΛΛgidamu aanΛ iñsaana ismaacΛda viaa Λmo sΛΛlicami viaa guvucadagai ΛpΛ tami oidigi daama isgaoigΛdiada gasoimaascamiga —astΛtdai ΛSuusi ΛmamaatΛtuldiamida sΛΛlicami.

Dai amaasi itΛtdai Λgai ΛcΛΛli coocoadΛ:

¹¹ —Aapi angΛagidi vañigifi dai bΛi gΛvaacosi dai noragi gΛquuiyamu —astΛtdai ΛSuusi.

¹² TaidΛ ΛcoocoadΛ otoma vañi; dai bΛi gΛvaacosi dai vuusai abiaadΛrΛ vΛΛscatai vuitapi. Tai vΛΛscatai camaitΛΛ isducatai gΛntΛtΛgitoagi tΛΛgacai goomasi dai cΛΛga ñiooquimi Diuusi vΛΛtarΛ daidΛ icaiti:

—Tomali Λmo imidagai mainΛidiña aatΛmΛ gomaasi —ascaitimi Λoodami.

— — —
¹³ Dai gooquiΛrΛ ii ΛSuusi Λpamu ΛgΛΛ suudagi ugidiana; dai aidΛsi vΛΛsi Λoodami miaadΛrΛ guuquiva siaaco daacatadai ΛSuusi tai Λgai mamaatΛtuli Diuusi ñiooquidΛ. ¹⁴ Dai aidΛsi daivusquimi ΛSuusi ΛmapΛcΛrΛ tΛΛ Λmo cΛΛli Leví tΛΛgiducami Alfeo marada vai daacatadai ami siaaco gavuudana Λgai tumiñsi. Λgai artumiñsi vuudamicatadai, taidΛ ΛSuusi itΛtdai:

—Giñoidáni —astΛtdai.

TaidΛ ΛLeví otoma cΛquiva dai oí.

¹⁵ Dai aidΛsidΛ gacuaadatadai ΛSuusi Leví quiidiΛrΛ ΛΛmadu muidutai tumiñsi vuudami ΛΛmadu aa soimaasi ivuaadami. VΛΛscatai mesa vuidΛrΛ daraajatadai ΛΛmadu ΛSuusi dai vΛΛsi ΛSuusi mamaatΛrdamigadΛ ΛpΛ. AliΛ muiducatadai ismaacΛda oidatucuiña. ¹⁶ DΛmos ΛmamaatΛtuldiamida sΛΛlicami ΛΛmadu Λfariseo tΛΛgacai isΛSuusi vΛΛscatai ΛΛmadu gacuaadatadai itΛtdai Λgai ΛmamaatΛrdamigadΛ:

—¿TuisidΛ gΛnmamaatΛtuldiamiga ΛΛmadu gacueeyi daidΛ yΛΛyi tumiñsi vuudami dai soimaasi ivuaadami ΛΛmadu? —astΛtdai.

¹⁷ DΛmos aidΛsi caΛ ΛSuusi imaasi itΛtdai:

—IsmaacΛda maicoocofoñi maitΛgito duduaaidiamida mosΛcaasi ismaacΛda coocofoñi. Dai poduucai aanΛ maisiu cΛΛga ivuaadami vΛΛtarΛ divia. AanΛ divia dai cΛΛgacΛrΛ vuvaida iñgai soimaasi ivuaadami —astΛtdai ΛSuusi.

— — —
¹⁸ Λmo imidagai gayunanducai ΛVuaana ma-maataΛrdamigadΛ ΛΛmadu Λfariseo mamaatΛrdamigadΛ, tai dada ΛΛmoco oodami siaaco daacatadai ΛSuusi dai tΛcakai daidΛ itΛtdai:

—¿TuisidΛ gayunandui ΛVuaana mamaatΛrdamigadΛ ΛΛmadu Λfariseo mamaatΛrdamigadΛ, vai aapi gΛmamaatΛrdamiga vΛΛscΛrΛ gacuadana? —astΛtdai Λgai ΛSuusi.

¹⁹ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtdai:

—¿Istutuidisi isgayunanduagi Δ vapaidarsic Δ da amo cunataragi Δ r Δ si Δ ascad Δ quiaa daraajagi Δ cucuntadami? Si Δ ascad Δ quiaa daraajagi Δ cucuntadami mait Δ aagai isgayunandudagi Δ vapaidarsic Δ da. ²⁰ D Δ mos istodian duucai gamuaatudagi Δ c Δ ali aid Δ gia gayunanduan tada Δ vapaidarsic Δ da —ast Δ adai Δ Suusi.

21-22 Dai vaamioma aagidi daid Δ it Δ adai:

—Tomali Δ maadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaat Δ tuldi aan Δ dai apiavaavoitudadagi g Δ vaavoitudaraga —ast Δ adai Δ Suusi.

23 Amo imidagai ib Δ staragai tas Δ r Δ t Δ ligi Δ sicami saagida im Δ itadai Δ Suusi; vaid Δ Δ mamaat Δ rdamigad Δ vaiñcumaimi t Δ ligi muurad Δ saagida iim Δ itai. ²⁴ Vaid Δ Δ fariseo it Δ adai Δ Suusi:

—Dañi ¿tuisid Δ ivueeyi gamamaat Δ rdamiga aa duiñdagai ismaac Δ da Moseesacaru s Δ allicamigad Δ aagai sai maitiipu oigaragai isivuaadagi ib Δ staragai tas Δ r Δ ? —ast Δ adai Δ fariseo.

²⁵ D Δ mos Δ Suusi it Δ adai:

—¿Tomali amo imidagai m Δ smaiquiaa n Δ idi aapim Δ Δ oojai siaaco aagai istumaasi idui Δ Davi Δ madu Δ aaduñd Δ amo imidagai ali Δ oidacai biuugigai? ²⁶ Siaaco aagai sai vaa Δ Davi quiuupi Δ r Δ aid Δ sid Δ Δ Abiaata Δ r Δ Δ bait Δ c Δ aacamigad Δ catadai papaali, dai b Δ i Δ gai Δ cuaadagai Diuusi dasdarad Δ ismaac Δ da Δ gi papaali viaacatadai oigaragai isugiagi tai Δ gai uu dai aa oí g Δ aaduñi —ast Δ adai Δ Suusi.

²⁷ Daid Δ it Δ adai Δ r Δ Δ Suusi Δ fariseo:

—Ib Δ staragai tasai Δ rsiaa duutudaragai Diuusi v Δ atara. Vaamioma nam Δ ga oodami si Δ ib Δ staragai tasai. ²⁸ Casc Δ da aan Δ iñsmaac Δ da viaa amo s Δ allicami Δ r Δ viaa guvucadagai isgaaagiadagi istumaasi g Δ aagai isivuaadagi ib Δ staragai tas Δ r Δ —ast Δ adai Δ Suusi.

3

¹ Taid Δ Δ Suusi vaa Δ pamu amo quiuupaigad Δ r Δ Δ judidíu vai ami daacatadai amo c Δ ali ismaac Δ da gaquisapi amo novid Δ . ² Vai aa soobidacatadai Δ Suusi dai n Δ ida agai sabai duaaidana Δ gai Δ c Δ ali ib Δ staragai tas Δ r Δ vai poduucai viaaca Δ gai istuc Δ da g Δ api Δ rvuaajagi. ³ Amaasi Δ Suusi it Δ adai Δ c Δ ali ismaac Δ da gaquisapi Δ cad Δ :

—Vañigiñi dai Δ ran Δ asi c Δ quiva —ast Δ adai.

⁴ Dai amaasi it Δ adai Δ Suusi Δ oodami ismaac Δ da ami daraajatadai:

—¿Tumaa aagai Moseesacaru sállicamigadara? ¿Isoidaga oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara amo istumaasi cagaducami maicagaducami sio? ¿Cagacara vuusaidagi amo oodami muaagi sio? —astadai Asuusi.

Damos aga maiñiooca vii. ⁵ Vaida Asuusi baamudacada naniidi dai soaliaragaicada maimaata cacatai agai istumaasi agidi Asuusi. Amaasi Asuusi itadai calli ismaacada gquisapicatadai novida:

—Salliñani ganovi —astadai.

Tai agai salli dai caga duaadicami vii. ⁶ Tai amaasi otoma vuvaja fariseo abiaadara dai avanaquida agai Aroodasi aaduñda dai muaa agai Asuusi.

⁷ Damos ii Asuusi amadu amamaatardamigada agaa suudagi ugidiamu, tai mui oodami Galileara oidacami oi. ⁸ Dai aidasi aa oodami mai ara isivuaadatadai Asuusi istumaasi garducami muidutai dada siaaco daacataidai agai dai nida agai Judeeaiñdara, dai Jerusaleenaiñdara, dai Idumeaiñdara dai vasmocoradara agaa aqui Jordán dai Tiuro davaraiñdara dai Sidooniaidara. ⁹ Vaida Asuusi caaquiasdara abiaadara agidi gamamaatardamiga sai baiduiñdacana amo vaarcu, vai ami daaca agai agai sai mainituscaña mosaqui oodami. ¹⁰ Asuusi casalicada mui duduaadi oodami gaguvucadacada vai cascada aa cococoidada aipaco nuituscaña Asuusi vascatai taata liditai. ¹¹ Vaida oodami ismaacada viaacataidai Diaavora tataañicaruda mostatagaiña Asuusi dai vuidara gtootonacada guguucaña vaida Diaavora tataañicaruda iñaquitudaiña vai agai itadaiña:

—Aapiara rDiuusi marada —astadaiña.

¹² Damos Asuusi salicada dai Diaavora tataañicaruda ismaasiuldagi siora agai.

¹³ Dai gooquira tsai Asuusi amo giidiamu, dai vaidacai ismaacada agai ipali tai agai oi. ¹⁴ Dai amaasi covai vuvaitu baivustaama dan gooca oodami saagidaiñdara sai amadu ajioopaiña, dai sai gooquira gaaagidiña agai Diuusi ñiooquida. ¹⁵ Dai maa guvucadagai sai duduaaidiña cococoidada dai sai vuvaidiña Diaavora tataañicaruda oodamaiñdara. ¹⁶ Covai vusaitu Asuusi, Simuñi Piiduru, dai ¹⁷ Jacovo dai siagida ismaacada Vuana tagidu agai rSevedeo maamarada, dai Suusi Boanerges aagai agai ismaacada taya lidi calli ismaacada cavami ñioocai an duuca covoñdami. ¹⁸ Dai Aandara, dai Piili, dai Bartolomé, dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo. Alfeo marada dai Tadeo, dai Simuñi ismaacada amoco ismaacada vuvaida liditai romamano. ¹⁹ Dai

Uudasi Iscaliote ismaacada gooquiara gatangi Asuusi masai muaana.

—
Dai gooquiara vaa Asuusi amo quiiyara amadu ismaacada acovai vuvaitu agai. ²⁰ Tai apamu salliada mui ganampagi oodami ami quiiyara vai agai tomali maitistutuiditadai isgau-giagi. ²¹ Dai aidasi mai Asuusi aduñda gomaasi dada dai vaidaquia agai pocaititai sai vuirutu agai.

²² Vaidama mamaatatuldiadami salliicami ismaacada Jerusaleenaiñdara dada icaiti:

—Idi cali viaa Beelsevú ismaacada arDiaavora vai agai guvucadadada vuvaidi goovai Diaavora taañicaruda —ascaiti mamaatatuldiadami salliicami.

²³ Tai amaasi Asuusi vai oodami dai aagidi amo ñioqui cuentocada daida itadai:

—¿Siaadara istuidana adiaavora isangi gvusaidagi oodami aiñdara? ²⁴ Isamapacara oidacami angai gancocodagi otoma aipacoga gancoodian tada agai. ²⁵ Isamo quiiyara oidacami angai gancocodagi otoma aipaco gancoodian tada agai. ²⁶ Dai siadiaavora angai gvui gasiaa liada siaadara istuidana agai, baiyoma mosugitian tada agai.

²⁷ Tomali amaadutai maivaquian tada amo cali omaligami quidara dai asidagi, ismaivuliagi arpara; avanacai isvulia gia gadagitian tada agai masasdagi.

²⁸ Salliada aan ganaagidi sai baiga isoigaldagi oodami vansi soimaascamigada dai issoimaasi ñioqui ñioocada agai arpa; ²⁹ Damos siora vui ñioocadagi Diuusi Ibada agai gia maiviaa oigaldaragai tomali amo imidagai poduucai agai arduñda tomastuigaco —astadai Asuusi.

³⁰ Asuusi poduucai aagidi oodami pocaititai agai saida Asuusi viaa amo Diaavora taañicaruda.

—
³¹ Tai gooquiara ami dada Asuusi susuculida amadu adada, damos quidigaiñdara vii agai dai abiaadara ootosi ñioqui Asuusi sai diviana. ³² Vai agai ismaacada sonuana daraajatadai Asuusi itadai:

—Quidigaiñdara daraaja gadaada amadu gasusuculi daida gagaagai —astadai.

³³ Damos Asuusi itadai:

—¿Vora ipalidi aapima isargiñdaada daida giñsusuculi? —astadai.

³⁴ Dai amaasi nanaidi vascatai ismaacada ami sicoli daraajatadai siaaco daacatadai agai daidi tai:

—Idi arpa arapan ducami giñdaada dai giñsusuculi. ³⁵ Tomasiora siora ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi agai

ΛΛΡΛ ΔΡΛΡ pan ducami giñdaada ΛΛmadu giñsusuculi —ascaiti
 ΛSuusi.

4

¹ ΛΛΡΛ Λmo imidagai gamamaatΛtulditadai ΛSuusi αΓΛΛ su-
 udagi ugidiana, tai ΣΛΛlicΑΔΛ mui ΓΛΛΛmpagi oodami ami
 siaaco daacatadai αgai. Dai ΣΛΛlicΑΔΛ muiducatadai αgai
 tai cascΑΔΛ ΛSuusi Λmo vaarcu Λraana daiva ΓΛΛ suudagi
 daama. Tai VΛΛsi Λoodami ooratana vii. ² TaidΛ ΛSuusi aagidi
 mui naana maasi cuentocΑΔΛ dai aidasi mamaatΛtuldi αgai
 itΛtΑdai:

³ —CaΛcavurai aapimΛ imaasi: Λmo imidagai Λmo oodami
 ΓaΛi, ⁴ tai χiΛΛqui Λstucal voiγΛΓΛ suuli; tai dada ujuurugi dai
 cuucu. ⁵ Tai aa Λstucal ojoodai saagida suuli, siaaco maisi
 tiipu dΛVΛΛrai; dai otoma vuvaja maisi tuucavi suuli αgai
 cascΑΔΛ. ⁶ Dai mosvuusai tasai tai vuaama dai maisi tataaca
 αgai cascΑΔΛ mosgaquisa. ⁷ Dai aa Λstucal uuparai saagida su-
 uli taidΛ Λuuparai ΓΛΛ dai mosvuaamatu, tai poduucal ΛtΛligi
 maiibaji. ⁸ Tai aa Λstucal cΛΛgaducami dΛVΛΛriΛΓΛ suuli dai
 vuvaja dai cΛΛga ΓΛΛ, dai cΛΛga iibaji. Λmo caidΛaiñdΛΓΛ Λmo
 coobai dan baivustaama vuvaja, dai ΛmiaiñdΛΓΛ vaicoobai,
 dai ΛmiaiñdΛΓΛ Λmo sientu. ⁹ CΛΛgavΛΓ ΓΛntΛgito caΛca aapimΛ
 istumaasi ΓΛnaagidi aanΛ —astΛtΑdai ΛSuusi Λoodami.

¹⁰ Amaasi caiimΑcai Λoodami tai ΛΛgi vii ΛSuusi
 Λbaivustaama dan gooca ΓamamaatΛrdamiga ΛΛmadu. Dai
 αgai ismaacΑΔΛ sonuana daraajatadai ΛSuusi tAcacai astΛiya
 Λlidi αgai AcuentocΑΔΛ. ¹¹ TaidΛ ΛSuusi itΛtΑdai:

—Diuusi ΓΛnmaatΛtuldamu aapimΛ mΛstumaasi maimaatΛ
 iducatai ipΛlidi Diuusi issoicΑdagi oodami sai cΛΛgacΛΓΛ
 oidacana dΛmos gogaa mamaatΛtuldi aanΛ cuentocΑΔΛ.
¹² αgai canΛidiña istumaasi ivuaadana aanΛ dai maitipΛlidi
 isgiñvaavoitudagi dai caΛcana istumaasi ΓamamaatΛtuldi
 aanΛ dai maitipΛlidi ismaatΛ caΛcagi, cascΑΔΛ Diuusi
 maioigΛldi soimaascamigadΛ dai maicΛΛgacΛΓΛ vuvaidamu
 αgai —astΛtΑdai ΛSuusi.

¹³ DaidΛ itΛtΑdai αgai ΛΛΡΛ:

—¿MaitamΛsmaatΛ caΛ aapimΛ idi cuento? ¿Ducatai maata
 caΛca agaidΛ aapimΛ αgaa cuento? ¹⁴ ΛcΛΛli Λsadami
 ΛΡΛΡ pan ducami Λmoco ismaacΑΔΛ aagidiña oodami Diuusi
 ñiooquidΛ. ¹⁵ ΛΛmoco oodami Λpan ducami Λstucal
 ismaacΑΔΛ voiγΛΓΛ suuli ismaacΑΔΛ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ
 vai didivai ΛDiaavora dai maigovai dadasai Λñiooqui
 ibΛadΛaiñdΛΓΛ sai maivaavoitudana. ¹⁶ Dai aa oodami

30 Daid_Δ it_Δtdai_Δ Δp_Δ ΔSuusi_Δ Δoodami:

—Diuusi soic_Δi oodami sai c_{ΔΔ}ga g_Δnt_ΔΔgitocana. Dai aan_Δ cuentoc_ΔΔ gamamaat_Δtuldi isducatai ivueeyi gomaasi.

31 Gomaasi Δr_Δp_Δn ducami istumaasi Δp_Δv_Δueeyi Δcaid_Δ Δmo uusi ismaac_ΔΔ Δp_ΔΔ maasi coravi caid_Δ. Goovai Δraliduc_Δdioma uusi caid_Δ oidigi daama³² ismaac_ΔΔ g_ΔΔsai vai g_Δg_Δr_ΔΔ dai g_Δg_Δr_ΔΔ mamartai vaid_Δ Δujuurugi Δcagid_Δr_Δ Δn_Δiib_Δastaiña —ast_Δtdai_Δ ΔSuusi_Δ Δoodami.

33 Poduuc_Δi mamaat_Δtuldiña ΔSuusi Diuusi ñiooquid_Δ Δoodami go_{ΔΔ} cuentoc_ΔΔ tomasi maimaat_Δ ca_Δcana Δgai.

34 Maitiipucana Δmo imidagai ismaiaagiada ΔSuusi Δmo istumaasi cuentoc_ΔΔ Δmos gooqui_Δr_Δ v_{ΔΔ}si aagidiña Δgai g_Δmamaat_Δrdamiga ist_Δiya Δlidi cuento.

35 Dai Δgai vaa tas_Δr_Δ aid_Δsi catucaimi ΔSuusi it_Δtdai_Δ g_Δmamaat_Δrdamiga:

—Tiim_Δda vaasad_Δr_Δ gog_{ΔΔ} suudagi —ast_Δtdai_Δ.

36 Taid_Δ Δmamaat_Δrdamigada anaasi viaa Δoodami dai vaidacai ΔSuusi Δvaarcu_Δr_Δ ismaac_ΔΔr_Δ daacatadai Δgai, tai aa oodami o_Δ Δp_Δ aa vaarcu_Δr_Δ.³⁷ Tai caavami Δv_Δ daid_Δ Δv_ΔΔli nuitusc_Δi suudagi vai vaarcu Δraana vaac_Δi dai cayoga suuda Δvaarcu suudagic_ΔΔ.³⁸ Vaid_Δ ΔSuusi Δvaarcu gooquia-mad_Δr_Δ coosocatadai. Taid_Δ Δmamaat_Δrdamigada n_Δñitu Δgai daid_Δ it_Δtdai:

—Mamaat_Δtuldiadami, ¿maitap_Δs v_Δuaam_Δ Δlidi tasbaicoagi? —ast_Δtdai_Δ.

39 Tai vañi ΔSuusi dai dodoligitu Δv_ΔΔli ΔΔmadu Δg_{ΔΔ} suudagi daid_Δ it_Δtdai:

—G_{ΔΔΔ}pidañi —ast_Δtdai_Δ.

Taid_Δ Δv_ΔΔli g_{ΔΔΔ}pitu tai v_{ΔΔ}si dodoli vii⁴⁰ amaasi ΔSuusi it_Δtdai_Δ g_Δmamaat_Δrdamiga:

—¿Tuiim_Δsi duduadimuca dai maivaavoitudai iñsaan_Δ istutuidi isg_Δnnuucadajagi? —ast_Δtdai_Δ ΔSuusi.

41 Vai Δgai ali_Δ duduadimuca dai aipaco g_Δnaagidi daid_Δ icaiti:

—¿Sioor_Δ idi c_{ΔΔ}li vai asta Δv_ΔΔli dai gog_{ΔΔ} suudagi Δg_Δidi? —asc_Δaiti.

5

1 Dai amaasi vaasad_Δr_Δ Δgavusai Δgai Δg_{ΔΔ} suudagi dai aayi Gadara Δv_ΔΔr_Δr_Δ.² Dai aid_Δsi t_Δvai ΔSuusi vaarcuaiñd_Δr_Δ tai otoma ami divia Δmo c_{ΔΔ}li caposantuaiñd_Δr_Δ. Δc_{ΔΔ}li viaacatadai Δmo Diaavora t_Δaañicarud_Δ.³ Δc_{ΔΔ}li

moscaposantuana oidacana vai tomali Δmaadutai maitistutuidiña isvuracagi tomali cadeenacΔΔ. ⁴ Muiyoco imidagai vupuraiña aa oodami cadeenacΔΔ noonovidΔ dai ΔcasodΔ dΔmos Δgai otoma Δquitudaiña vai tomali Δmaadutai maitistutuidiña isdodoli daasacagi. ⁵ Dai tasΔΔ dai tucΔΔ oidi-gana dai caposantuana aimΔraitai iñacaiña Δgai dai saasa-saiña gΔtuucuga ojoodaicΔΔ. ⁶ DΔmos aidΔsi tΔΔ Δgai ΔSuusi mΔcasdΔΔ vuidΔΔ mΔΔ dai vuidΔΔ gΔtootonacΔΔ cΔquiva. ⁷ Dai iñaquidatāi itΔΔdai:

—¿Tuiϱasi divia aapi Suusi tami siaaco aimΔrai aanΔ? Aapi ΔRDiuusi baitΔcΔaacami maradΔ. GΔdaanΔi aanΔ Diuusi guvucadadΔcΔΔ pai maitiñoiñiada —astΔΔdai ΔcΔΔli.

⁸ Pocaiti Δgai itΔΔdaitai ΔSuusi:

—Aapi Diaavora tΔaañicarudΔ dagitoñi idi cΔΔli —astΔΔdai ΔSuusi ΔDiaavora tΔaañicarudΔ.

⁹ DaidΔ ΔSuusi tΔcacai ΔDiaavora tΔaañicarudΔ daidΔ itΔΔdai:

—¿TΔΔgidu aapi? —astΔΔdai.

Tai Δgai aa noragi daidΔ itΔΔdai:

—Legión antΔΔgidu aanΔ. Muidu aatΔmΔ cascΔΔ —astΔΔdai.

¹⁰ DaidΔ ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ daañimi ΔSuusi sai Δgai maiotosana ami dΔvΔΔriaiñdΔΔ. ¹¹ Vai muiducatadai tataisoli ami giidΔΔ daida cuaayitadai. ¹² TaidΔ ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ itΔΔdai ΔSuusi:

—GΔrdagitoñi tΔtai vaapaquia aatΔmΔ gotataisoliΔΔ —astΔΔdai ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ.

¹³ TaidΔ ΔSuusi maa oigaragai isvaapaquia Δgai tataisoliΔΔ, taidΔ ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ vuvuaaja ΔcΔΔliaiñdΔΔ dai tataisoliΔΔ vaapa. Atataisoli Δrgoo milΔcatadai dai coidam voopoi dai gΔΔ suudarΔ suuli dai baicoi.

¹⁴ TaidΔ Δnuucadacami Δtataisoli alia dudadimu dai voopoi dai mΔΔca gaaagidi quiiquiana dai dΔjiana. Tai dada Δoodami dai nΔida Δgai astumaasi ΔpΔduitadai.

¹⁵ Dai aidΔsi aayi Δgai ami siaaco daacatadai ΔSuusi, tΔΔ ΔcΔΔli ismaacΔΔ viaacatadai ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ vai cacΔΔga dodoli daacatadai dai cacΔΔga yuucusu taidΔ Δoodami alia duduaadamu. ¹⁶ Dai Δgai ismaacΔΔ nΔiditadai isducatai ΔpΔdui ΔcΔΔlicΔΔ ismaacΔΔ viaacatadai ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ daidΔ ΔtataisolicΔΔ aagidi Δoodami gomaasi. ¹⁷ TaidΔ Δoodami goguama oi ΔSuusi sai imΔna abiaadΔΔ.

¹⁸ Dai aidΔsi tasai ΔSuusi Δpamu vaarcuΔΔ vaidΔ ΔcΔΔli ismaacΔΔ viaacatadai ΔDiaavora tΔtΔaañicarudΔ daañimi ΔSuusi sai dagitona isoidagi. ¹⁹ DΔmos ΔSuusi maimaa oigaragai, baiyoma itΔΔdai:

—ImΔdañi gΔquiiyamu siaacoga daraaja gΔaduñi dai aagida vΔΔsi istuma idui aanΔ aapicΔΔ dai isducatai soigiñΔΔli aanΔ aapicΔΔ —astΔΔdai ΔSuusi.

20 Taid^Δ ΛC^Λli ii dai m^Λca gaaagidi Decápolis d^Δv^Λri^ΛΛ v^Λsi istumaasi idui ΛSuusi Λgaic^ΔΔ vai v^Λscatai mait^Λgaitadai isducatai g^Δnt^Λgitoagi ca^Δcatai istumaasi aagidi Λgai.

21 Dai aid^Δsi vaasad^ΛΛ Λg^ΛΛ suudagi divia ΛSuusi Λpamu tai ami dada mui oodami siaaco daacatadai Λgai. Taid^Δ ΛSuusi anaasi vii Λg^ΛΛ suudagi ugidiana. 22 Tai amaasi ami divia Λmo bait^ΔC^Λaacami Λjudid^u quiuupaigad^ΛΛ Jairo t^ΛΛgiducami; dai aid^Δsi most^ΛΛ Λgai ΛSuusi g^Δtootonac^ΔΔ c^Δquiva ΛSuusi ΛC^Δasod^Λ abaana. 23 Dai s^Λlic^ΔΔ daañimi daid^Δ it^ΛΔdai:

—Giñmara ooqui atcayooga muu. Tinda pai daama daraasa g^Δnoonovi vai duaad^Λna Λgai dai oidacana —ast^ΛΔdai ΛJairo.

24 Taid^Δ ΛSuusi oi ΛJairo; vai mui oodami oidatucitadai ΛSuusi, dai asta nuitusquimi Λgai ΛSuusi. 25 Daid^Δ Λoodami saagida im^Δtadai Λmo ooqui ismaac^ΔΔ cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai g^ΛΛrac^ΔΔ. 26 Dai s^Λlic^ΔΔ soimaa taatacatadai Λgai mos^ΛΛ mui duduaaidiadam Λmadu aim^Λraitai dai casiaa dodai v^Λsi istuma viaacatadai. Dai v^Λscat^ΛΛ maidueeyi, baiyoma vaamuimi Λgai. 27 Aid^Δsi cajjoma Λooqui si^ΔSuusi gaduduaaidiña, miaad^ΛΛ c^Δquiva Λoodami saagida dai gooquiamad^ΛΛ taata Λgai ΛSuusi yuucusid^Δ.

28 Dai po^Δlidi Λooqui: “Tomasi mos^Δca yuucusid^Δ taata aan^Δ casc^ΔΔ caduaadian tada aan^Δ”, as^Δlidadai Λooqui. 29 Dai aid^Δsi mostaata Λgai otoma uu Λrad^Δ dai otoma maat^Λ taata Λgai g^Δtuucug^ΛΛ iscamaigo ii coocodad^Δ. 30 Taid^Δ ΛSuusi maí isduaadi Λgai Λmaadutai g^Δguvucadac^ΔΔ dai amaasi gooquiamaco n^Δn^Λaava Λgai daid^Δ icaiti:

—¿Toora taata giñyuucusi? —ascaiti.

31 Taid^Δ Λmamaat^Δrdamigad^Δ it^ΛΔdai:

—Can^Δidi aapi isaipad^ΛΛ g^Δnuitusc^Δi gooodami pai v^Λscat^ΛΛ gat^Δcacai soora g^Δtaata —ast^ΛΔdai.

32 D^Δmos ΛSuusi aipaaco n^Λajimi dai n^Δida agai soora taata. 33 Vaid^Δ Λooqui gigivuquimi duaadimucai dai maatacatadai Λgai isducatai Λp^Δduitadai Λgaic^ΔΔ, ii dai g^Δtootonac^ΔΔ c^Δquiva ΛSuusi vuid^ΛΛ, dai aagidi v^Λsi isducatai Λp^Δduitadai. 34 Taid^Δ ΛSuusi it^ΛΔdai Λooqui:

—Giñvaavoitu aapi casc^ΔΔ dueeyi. Im^Δdañi dai maivuaama Λliatugada dai caduaadicami vii —ast^ΛΔdai ΛSuusi Λooqui.

35 Dai quiaa ñiioocaitadai ΛSuusi tai dada ojootosicami Jairo quidiiañ^ΔΛ daid^Δ it^ΛΔdai Λali ooqui oogad^Δ:

—Casi atmuu g^Δmara. Casi maivaidacai gomaat^Δtuldiadam —ast^ΛΔdai Λojootosicami.

36 Damos ASuusi mosca istumaasi aagaitadai Agai daida itatadai Agai Abaitacaaacami Ajudidíu quiuupaigadaga:

—Maitiduaadicuda; mosai giñvaavoituda —astatadai.

37 Daida ASuusi maidagito Aoodami isoidagi mosacaasi APiiduru dai Jacovo daida AVuaana Jacovo suculida. 38 Dai aidasi aayi Agai Abaitacaaacami quidiaga, cai Agai Aoodami vai siaa caiti gaga suaanai dai iñacai. 39 Taida ASuusi vaa daida itatadai Aoodami:

—¿Tuimasi mosaa sisiocai dai tuimasi mosaa gaga suaanai? Goali ooqui maitarmuquiada mosacooso —astatadai ASuusi.

40 Vaida Aoodami parunai pocaititai ASuusi. Taida ASuusi vuvaitu vaaasi Aoodami abiaadaga, dai mosaca aali ooqui dladadaga dagito isvaapaquiagi Amadu acacali ismaacada vaidaticatadai Agai. Dai vaapa siaaco caatcatadai aali ooqui.

41 Taida ASuusi noviañdagai bai aali ooqui daida itatadai:

—Talita cumi —astatadai. Gomaasi itaiya alidi: Ali ooqui, aapi angaagidi vañigiñi.

42 Tai otoma vañi aali ooqui dai gaagacai aimari. Baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai Agai. Taida Aoodami mital isducatai gantatagitoagi. 43 Taida ASuusi sallycada dai Aoodami sai maiaagidiña tomali amaadutai gomaasi. Dai gatajai biidaragai aali ooqui.

6

1 Taida ASuusi ii abiaadaga gadvaaaragamu, Amadu gamamaatardamiga. 2 Dai aidasi aayi ibastaragai tasaga, ASuusi gaagaca gamamaatatuldimi Diuusi ñiooquida Ajudidíu quiuupaigadaga. Dai muidutai ismaacada caatcatadai camital istumaasi gantatagitoagi daida icaiti:

—¿Siaaco mai goovai vaaasi imaasi? ¿Ducatai istutuidi goovai ismosaa caaga tatagitodagi daida ivueeyi goovai istumaasi gagarducami? 3 Dai idiava arauusi ivisumadami, María marad daida Arsiaggida AJacovo daida Aosee daida AUudasi Amadu ASimuñi, daida Asusuculida ooqui araami garsaagida oidaga —ascaiti Aoodami.

Alia mui naana maasi maatcatadai ASuusi cascada baicoican tada Aoodami Agai vui. 4 Damos ASuusi itatadai:

—Vaaasi oodami caagacaga naidiña amo Diuusi ñiooquituldiadamigada mosaca aagi dadvaaaragadana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñda —astatadai ASuusi.

5 Dai maitidui mui istumaasi gagarducami ami mosdaama daarai ganoonovi chilaqui coococidadai dai dudu-aadi. 6 Daida ASuusi maitatagaitadai istumaasi gatagitoagi naititai isAoodami maivaavoitudai. Dai gooquiga ii ASuusi

vΛasi ami dΛvΛΛariaηa aipaco uugidiana dai gaaagidimi Diuusi ñiooquida.

7 Dai amaasi vai Λbaivustaama dan gooca gΛmamaatardamiga, dai aipaco ootoi mosgoogocatai, dai maa guvucadagai sai vuvaididana Diaavora tΛtΛaañicaruda oodamiaiñdara. 8 Dai aagidi sai maivuucaiña tomali istumaasi voyara vΛatar, mosaca gangigiica sai maivuucaiña tomali morarali, tomali biitugai tomali tumiñsi. 9 Dai sai ganadacaiña sususacai maisiu sasaputusi, dai sai maivuucaiña aa yuucusi. 10 Daid itatdai:

—Masiascad ajiagi amo quiyara varai anaasi ganuuliñaca asta masiascad iimiagi agai dΛvΛΛariañdara. 11 Dai masajiagi amapacara masiaaco maitanmiaadagidagi dai tomali maitancaaca agadagi, varai vuvaiqui abiaadara dai gigigida dΛvΛΛarai ganacasuaiñdara vai poduucai najada agai ismaicalla idui. Sallicada anganaagidi sai siascada Diuusi naida agadagi ismaacada arcalla ivuaadami dai ismaacada maitanrcalla ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu agai oodami ismaacada maitanmiaadagidagi siΛSodoomara ΛΛmadu Gomoorara oidacami —astatdai ΛSuusi.

12 Taid amamaatardamigada iji dai aagidimi oodami sai glaagai isama duucai gantatagitoagi vuitapi Diuusi. 13 Dai vuvaitu lapa mui Diaavora tΛtΛaañicaruda oodamiaiñdara, dai mui duduaadi cococoidada mostaiditai asaiti.

14 Taid agaa baitacaacami Eroodasi maí gomaasi aidasi cavasi aipaco glaagaitadai ΛSuusi. Vaid ΛEroodasi icaiti:

—Duaacatiqi ΛVuaana ismaacada vaponaitadai oodami cascada viaa agai guvucadagai —ascaiti ΛEroodasi.

15 Vai aa icaiti:

—Eliiasicaru lien agai ΛDiuusi ñiooquituldiadamigada —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Amo Diuusi ñiooquituldiadamigada va pan duucai lΛquida Diuusi ñiñiooquituldiadamigada —ascaiti.

16 Dai aidasida ΛEroodasi ca imaasi icaiti:

—Gooviava arvuaana di, agai ismaacada gatjai aan cui-cutaragai mood, dai sivi duaaca agai coidada saagidaiñdara —ascaiti ΛEroodasi.

17 ΛEroodasi lΛquioma gatjaitadai masai bΛlcaiña ΛVuaana dai maisacarui arana vuunana cadeenacada. ΛErodias arduñidacata dai. ΛErodiasi rooñigadacata dai Piili Eroodasi suculida. Damos ΛEroodasi lasi gasuculi ooñigada. 18 Taid ΛVuaana itatdai ΛEroodasi:

—Maitavlaagai pasasiadagi gasuculi Piili ooñigada —astatdai.

19 Vai cascada Erodiiasi caddaitadai Vuana dai muua lilitadai dmos maitistutuiditadai. ²⁰ Eroodasi caga maacatadai isVuana amoco ca tuigacami dai maitarsoimaasi ivuaadami. Dai agai lablilitadai Vuana cascada maidadagitoitadai agai issoimaasi iduiñdagi Erodiiasi Vuana, tomasi maicaga maacacatadai Eroodasi istumaasi aagaitadai Vuana vascaga baigaliaragacada cacatadai. ²¹ Dmos Erodiiasi amo imidagai tla isducatai muaagi Vuana. Amo imidagai tasagadaga Eroodasi, tai agai idui amo vagimi daid idui cagaducami cuaadagai dai vapai gasonarguucacamiga, lamadu baitguucacamigada sandaaru, lamadu aaganviipidacami Galileega oidacami. ²² Taid Erodiiasi marad ooquei vaa ami siaaco gacuaadatadai vapaidarsicada dai gatuudai. Taid Eroodasi lamadu ismaacada lamadu gacuaadatadai oojoida tla ali ooquei. Taid Eroodasi itadai ali ooquei:

—Giñtaañiñi pástumaasi ipaliadagi iñsaana gamaaquimu —astadai.

²³ Daid itadai apamu:

—Maata Diuusi naid gamaquiagi pástumaasi giñtaañiagi tomapas giñtai tajucami davarai ismaacada taana ana —astadai Eroodasi ali ooquei.

²⁴ Taid ali ooquei vuusai daid itadai gada:

—¿Istumaasi taana ana? —astadai.

Taid adada itadai:

—Tañiñi Vuana mooda ismaacada vaponaiña oodami —astadai adada.

²⁵ Taid ali ooquei otoma vaa apamu siaaco daacatadai rai Eroodasi, daid itadai:

—Ipaldiana pasisivi otoma giñmaquiagi amo aasocoliana Vuana mooda —astadai ali ooquei.

²⁶ Taid rai salicada soigalli. Dmos caagaitadai sai maata Diuusi gavapaida vuitapi cascada maitistutuiditadai agai ismaiquiagi istumaasi taana ali ooquei. ²⁷ Taid rai otoma ootoi amo sandaaru dai aagidi sai vaaapidana Vuana mooda. ²⁸ Taid sandaaru ii maisacaruanu, dai mala guicuta Vuana mooda dai amo aasocoliana vaa. Taid rai maa ali ooquei, taid ali ooquei tlagi gada.

²⁹ Dai aidsida Vuana mamaatardamigada mai imaasi, mala bai Vuana tuucugada dai bcai dai yaasa.

30 Tai gooquei raga Suusi oootosada apamu aayi siaaco daacatadai Suusi dai aagidi vasi istumaasi idui, dai istumaasi gamamaatutuli agai aoodami saagida. ³¹ Taid Suusi itadai gamamaatardamiga:

—Tinda dai gARIIBASTA siaaco maitiipu oodami —astATADAI.

AliA mui oidatucuitadai oodami cascADa Agai maiajAITADAI tasai tomali ugidagai VAAARa. ³² TaidA ASuusi AMadu gAmamaatARDamiga AAgI iji AMo vaarcuana AMapACARA siaaco maitiipu oidacami. ³³ DAmos muidutai tAA isiji Agai dai maí isARA Suusi dai mosdAVAArapi sALLi voopai VAAsi aipadARA oidacami, dai APAGA aayi isAgai. ³⁴ Dai aidAsi tAVai ASuusi vaarcuaiñdARA tAA mui oodami dai soigAaldan tadatu AgaiCADa, Agai tagitocatadai sioora aagidagi duucatai gAAagai isoidacagi. Dai gAAagacai mamaatAtuldimi mui naana maasi. ³⁵ Dai aidAsi casi ARurunococatadai taidA AmamaatARDamigadA ASuusi mi-aadARA guuquiva daidA itATADAI:

—Casiat urui dai tomali AMo oodami maioidaga tanai. ³⁶ Ootosañi goodami vai iimAna aali quiiquiamu siaaco miaaga dai savADana cuaadagai daida uana, maitavuucati goovai istuma ugiagi —astATADAI mamaatARDamigadA ASuusi.

³⁷ DAmos ASuusi aa noragi daidA itATADAI:

—Bibidavurai aapimA —astATADAI ASuusi.

Tai Agai itATADAI:

—¿SavADatAsi ARagai goo siento piisu aAcami paana goodami VAAARa? —astATADAI.

³⁸ TaidA ASuusi itATADAI:

—MAcAVAR nAida mASAAqui paana viaa —astATADAI.

Dai aidAsi camaí Agai siAAquidu itATADAI:

—Taama tAViaa paana dai gooca vatopa —astATADAI AmamaatARDamigadA.

³⁹ Tai amaasi Agai tAJai Aoodami sai vasoi saagida daraivana chACHAAquiatai aipaco; ⁴⁰ TaidA Aoodami daraiva AMo siento dai tataucami siento. ⁴¹ Tai amaasi ASuusi vui Atama paana AMadu AgooCa vatopa dai taí nAnAAava dai gamamagi dai saasacai paana maa gAmamaatARDamiga sai taacogidana Aoodami. Dai AgooCa vatopaiñdARA AAPa taacogi VAAscatai. ⁴² Dai VAAscatai gauu dai tatasovai. ⁴³ Dai gooquiARA Ampagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami paana saasaquigadA AMadu vatopa. ⁴⁴ DaidA ismaacADa gauu Atama paanaiñdARA ARtaama mil cACALLi.

⁴⁵ TaidA ASuusi aagidi gAmamaatARDamiga sai tatAidAna vaarcuARA dai dAgavunAna vaasadARA AgAA suudagi dai ana Betasaida dAVAAriARA AAPAGA isAgai. Dai Agai diosaidimi Aoodami quiaa. ⁴⁶ Dai aidAsi cadiosagi Agai ii AMo giidi-
amu dai gamamada agai. ⁴⁷ Dai aidAsi cadidiaimi AVaarcu caARan AAsi imaitadai AgAA suudagi vaidA ASuusi AAgI ugidiana cAAacatadai. ⁴⁸ Dai tAA Agai siAmamaatARDamigadA camaitis-
tutuiditadai isimitudagi AVaarcu vuidARA vustaitai AVAAli.

Dai casiaalimoda ΔSuusi caaijimitadai gΔmamaatΔrdamiga mossuudagi daama imΔitai dai mosdaivuñia Δlidadai. ⁴⁹ Dai aidasi tΔΔ ΔmamaatΔrdamigada Δssuudagi daama imΔitadai Δgai pollidadai Δgai sida ΔΓΔmo suiñali dai vΔΔscatai ijiña tΔΔgacai. ⁵⁰ VΔΔscatai tΔΔ Δgai cascΔΔ aliΔ duduaadimu. Δmos ΔSuusi ñiooqui daidΔ itΔΔdai:

—MaitavΔr vuaamΔ ΔnΔliada aanΔana maitavΔr duduaaducuda —astΔΔdai.

⁵¹ Dai tΔsai ΔvaarcuΔΓΔ ismaacΔΔΓΔ iimΔitadai Δgai tai otoma gΔΔpitu ΔvΔΔli. VaidΔ ΔmamaatΔrdamigada maitΔtΔΔgaitadai isducatai gΔntΔtΔgitoagi. ⁵² Dai aidΔ maiquiaa tΔtΔΔgaitadai Δgai isducatai idui ΔSuusi ΔpaanacΔΔ, aidΔ maiquiaa cΔΔga vaavoitudai Δgai cascΔΔ.

⁵³ Dai vaasadΔΓΔ dΔgavusai Δgai ΔgΔΔ suudagi dai aayi Genesareta dΔvΔΔriΔΓΔ, dai ΔgΔΔ suudagi ugidiana vuu Δgai Δvaarcu. ⁵⁴ Dai aidasi mostΔaapai Δgai ΔvaarcuaiñΔΓΔ, taidΔ Δoodami maí ΔSuusi. ⁵⁵ Dai ootoma voopei dai uusidΓΔ vuaapaimi Δcoococoidada Δsiaaco cajiomacatadai Δgai isdaacatadai ΔSuusi. ⁵⁶ Dai tomasiaaco Δsiaaco daacagi ΔSuusi gΔΓΔΓΔ quiiquiana siΔpΔ ali quiiquiana siΔpΔ dΔjiana Δoodami vuvaidiña Δcoococoidada cacaayana dai daanΔiña Δgai ΔSuusi sai gΔdagitona istaatagi Δcoococoidada tomasi mosΔcaasi yuucuidΔ, dai vΔΔscatai ismaacΔΔ mostaata dodoi.

7

¹ Amaasi miaadΔΓΔ guuquiva Δsiaaco daacatadai ΔSuusi Δfariseo ΔΔmadu ΔmamaatΔtuldiadami sΔΔlicami. Δgai JerusaleenaiñΔΓΔ dada. ² Dai Δgai gΔntΔgito tΔΔ isΔΔmoco ΔmamaatΔrdamigada ΔSuusi maitΔniicomai poduucai isduucai ivuaadana Δgai siuu duucu gaugia agadagi cascΔΔ ñiooquidi Δgai. ³ Δfariseo ΔΔmadu vΔΔsi Δgaa Δjudidiu Δpan duucai gΔnviidacatadai gΔnΔqui aaduñicar. ΔpΔga gΔniicomaiña Δgai muioco dai gooquidΓΔ gacuaadana. ⁴ Dai siuu duucu dadiagi Δgai plaasaiñΔΓΔ, maitacuaadana asta siuu duucu vapacoi gΔnnoonovi isducai gΔnviidacatadai Δgai. Dai quiaa ivueeyi Δgai mui naana maasi gΔnviituldaraga duucami isducatai vacuanai Δgai gΔnajaasocoli dai gΔnajaa dai gΔniidoracaru dai gΔnvopoicaru. ⁵ Tai amaasi ΔmamaatΔrdami sΔΔlicami ΔΔmadu Δfariseo tΔcacai ΔSuusi daidΔ itΔΔdai:

—¿Tuisida gΔmamaatΔrdamiga maitivueeyi mΔsducatai gΔrvituli dai maitΔΓΔpan duucai vacuanai gΔnnoonovi siuu duucu gaugia agadagi? —astΔΔdai.

⁶ TaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΔΔdai:

—Aapim_Λ aagai _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivueeyi. S_{ΛΛ}lic_{ΛΔ} _Λrvaavoi istumaasi aagai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ g_Λnaagaitai aapim_Λ dai ooja istumaasi aagidi Diuusi dai poduucai _Λooja:

Aapim_Λ pocaiti m_Λsai giñs_Λaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.

⁷ Gomaasi gia mait_Λrsoiñi tomali _Λmaadutai v_{ΛΛ}tar_Λ.

Aapim_Λ maigamamaat_Λtuldi giññiooqui

baiyoma gamamaat_Λtuli aapim_Λ istumaasi oodami g_Λnviituli.

Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru. ⁸ Aapim_Λ maitivueeyi istumaasi Diuusi ip_Λlidi, ivuaada _Λliditai istumaasi oodami g_Λnviituli, isducatai vacuanadagi g_Λnajaa _{ΛΛ}madu g_Λnajaasocoli, dai mui aa naana maasi.

⁹ Daid_Λ it_Λadai _{ΛΛ}p_Λ:

—Mosivuaada _Λlidi aapim_Λ g_Λnviituldaraga casc_{ΛΔ} maitivueeyi istumaasi Diuusi ip_Λlidi. ¹⁰ Moseesacaru icaititadai: “Siaav_Λr duutuada g_Λnooga _{ΛΛ}madu g_Λnd_{ΛΛ}”,

dai “Sioor_Λ maic_{ΛΛ}ga ñioocadagi g_Λooga si_Λp_Λ g_Λd_{ΛΛ} vui _Λgai g_Λaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti Moseesacaru.

¹¹ D_Λmos aapim_Λ pocaitiña sai _Λmo oodami istutuidi isit_{ΛΛ}dagi g_Λooga si_Λp_Λ g_Λd_{ΛΛ}: “Maitan istutuidi isg_Λsoiñagi tomali istumaasic_{ΛΔ}. V_{ΛΛ}si istumaasi viaa aana _Λrcorvan”, ismaac_{ΛΔ} it_Λiya _Λlidi v_{ΛΛ}si _ΛrDiuusi aa duiñdada v_{ΛΛ}tar_Λ.

¹² Dai ispot_Λiyaagi _Λmaadutai mai aapim_Λ pocaitiña sai camaiviaa _Λgai issoic_{ΛΔ}dagi g_Λooga si_Λp_Λ g_Λd_{ΛΛ}. ¹³ Dai poduucai aapim_Λ mosgajiaad_Λr_Λ vipieeyi istumaasi ip_Λlidi

Diuusi ducami ismaic_{ΛΛ}gaducagi, mosvuaada _Λliditai g_Λnviituldaraga dai mui naana maasi pomaasi ivuaadana aapim_Λ —ast_Λadai _ΛSuusi.

¹⁴ Taid_Λ _ΛSuusi _Λpamu vaí _Λoodami daid_Λ it_Λadai:

—Giñca_Λavurai v_{ΛΛ}scatai dai g_Λnt_Λgito ca_Λca: ¹⁵ Tomali _Λmo istumaasi ismaac_{ΛΔ} cueeyi oodami maivapa_Λi t_Λgitoidad_Λr_Λ casc_{ΛΔ} cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma t_Λgitoidagad_Λaiñd_Λr_Λ vusac_Λi mui naana maasi soimaascami dai poduucai g_Λmaata is_Λrsoimaasi ivuaadami. ¹⁶ C_{ΛΛ}gav_Λr g_Λnt_Λgito ca_Λca aapim_Λ istumaasi g_Λnaagidi aana —ast_Λadai _ΛSuusi _Λoodami.

¹⁷ Dai aid_Λsi anaasi viaa _ΛSuusi _Λoodami dai quiy_Λr_Λ vaa _Λmamaat_Λrdamigad_Λ t_Λcacai ast_Λiya _Λlidi _Λcuento. ¹⁸⁻¹⁹ Taid_Λ _ΛSuusi it_Λadai:

—¿Tomali aapim_Λ m_Λsmaimaata ca_Λ sai istumaasi ismaac_{ΛΔ} cueeyi oodami maivapa_Λi t_Λgitoidad_Λr_Λ casc_{ΛΔ} cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami? Goma

cuaadaga. Mosgavoocara vapacai dai gooquira vusacai gatuucugaiñara —astatadai ASuusi.

Poduucai aagidi agai aagidi aliditai sai cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. ²⁰ Daid itatadai ASuusi ara:

—Gatagitoidagaiñara vusacai gosoimaasi ²¹ tagitoidagai cascada, dai goamadu voidagai aa ooqui, dai oodami ipalidiña isivuaadagi mosacaasi istumaasi ipalidi, gomuaaragai, ²² dai goasidaragai, dai viaaca alidiña gavustuidaga, dai yaatagidaragai, dai muuquimudagai, dai ñooquidaragai, dai soiducal nadjadagi soitutuigami, dai maicanga tatagitoiña oodami, dai aa naana maasi istumaasi soimaascami. ²³ Vasi gomaasi gatagitoidagaiñara vusacai dai soimaasi iduiñtuldi oodami —astatadai ASuusi.

²⁴ Tai amaasi ii ASuusi abiaadara Tiroomu dai Sidoniamu dai ami vaa amo quiiyara dai maitipaliditadai ismatiagi oodami isami daacatadai agai, damos maitistui isgastuagi. ²⁵ Otoma mai amo ooqui danda amo ali taji ismaacada viaacatadai amo Diaavora taañicaruda dai divia siaaco daacatadai ASuusi dai acasoda abaana gtootonacada calquiva. ²⁶ Daid aooqui ñooçaitadai giliego ñooquida daida arSiropeniisira oidacamicatadai. Divia agai dai daañimi ASuusi sai vusaidana ADiaavora taañicaruda maradaiñara. ²⁷ Damos ASuusi itatadai:

—Aliasi gaagai isoodami dagitoagi ismaamarada tatascoñiagi araga maitavar cagai isasiadagi oodami gamara tascada dai maacadagi googosi —astatadai ASuusi.

²⁸ Taid aooqui aa noragi daidi tatadai:

—Vaavuava isajudidiu googosi garaagai damos vascara agoogosi ismaacada mesa uta vacana cuaadana asaasuigada ismaacada suuligaiña aali —astatadai aooqui.

²⁹ Taid ASuusi itatadai:

—Canga paagai. Dai casi istutuidi aapi patoragiagi ADiaavora taañicaruda atcavuusai gamaraiñara —astatadai ASuusi.

³⁰ Dai aidasi aayi aooqui gquiiyara amarada caacatadai daida ADiaavora taañicaruda cavuusai agiaiñara.

³¹ Taid ASuusi ii Tiroomiñara dai Sidoniamu salli daivusai dai amapacara Decapolisia davarira salli dai aayi aga sudagi siaaco Galilea tagidu. ³² Matai ami vaaapi amo calli maitacaidacami dai sasaimiacami, dai daañimi sai daama daasana ASuusi ganovi. ³³ Taid ASuusi covai vaidacai siaaco maitipucataidai oodami dai naanacada raana vaapai gamamasquiga dai sisivi ganovi dai taata nanda. ³⁴ Dai tavaagiamu nanaava dai sobvai daida itatadai:

—Efata —astatadai. Gomaasi itaiya alidi gacupioconi.

³⁵ Mospotai agai taida amaitacaidacada naanacada gacupioco, dai nalanada cacanga gadi dai agai cacanga istui isniooquiagi. ³⁶ Taida asuusi samicada dai oodami sai maiaagidiña tomali amaadutai. Damos silascada vaamioma daidiada agai oodami vaamioma aipaco aagaiña. ³⁷ Vaidai oodami maitatagaiña isducatai gantatagitoagi daidai iscaitiña:

—Vasiasacatai calga ivueeyi goovai asta maitacaidacada taitacaidatudai dai mumudu niooquitudai —ascaitiña oodami.

8

1 Dai aidai tuigaco mui ganampagi oodami siaaco daacatadai asuusi dai maiviaacatadai istuma ugiagi. Tai amaasi asuusi vai gamamaatardamiga daidai itadai:

2 —Soigiñalidi aanai idi oodamicada, caaayi vaica tasai istami giñamaduru daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi.

3 Dai ismaitaugacai ootosa aanai sai noonoigana goovai susuquituan tada goovai voyamu. Amoco alai macasdarai dada di —ascaiti asuusi.

4 Taidai amamaatardamigada aa noragi daidai itadai:

—Zoorai bibidana mosaiqui oodami tanai siaaco maitipu istumaasi dai tomali oidacami? —astatadai amamaatardamigada.

5 Taidai asuusi tacacai daidi tadai:

—Zimaiqui paana viaa aapim? —astatadai.

Taidai amamaatardamigada itadai:

—Cuvaracami ataviaa —astatadai.

6 Tai amaasi asuusi taji oodami sai davarapi daraivana, dai agai vui paana dai gamamagi. Dai gooqiarai saasarai dai maa agai gamamaatardamiga tai agai taacogi oodami.

7 Dai viaacatadai agai chisaiqui vatopa arai taidai asuusi pocaiti sai baigalidi Diuusicada dai gataji taacogidaragai arai. ⁸ Vasacatai gauu dai tascovai. Dai gooqiarai ampagi cuvaracami aasarai saasaquigada ismaacada baivito. ⁹ Daidai oodami ismaacada gauu arparai maacova milacatadai. Taidai asuusi ootoi sai noonoigana. ¹⁰ Dai agai tasai vaarcuarai amadu gamamaatardamiga dai iji Dalmanuta davarai.

11 Tai amaasi dada fariseo siaaco daacatadai asuusi dai gaaatagimi amadu asuusi. Daidai fariseo mosnida liditadai sabaig arvaavoi isasuusi istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai oodami saidai ivueeyi agai, dai aagidi sai talgidana amo istumaasi gducami tavaagiaiñdarai. ¹² Taidai asuusi garai sobavai daidai itai:

—¿Tuimasi_Δ giñtaan_Δi aapim_Δ istumaasi g_Δg_Δarducami? S_{ΔΔ}alic_{ΔΔ} ang_Δnaagidi sai mait_{ΔΔ}gimu aapim_Δ tomali _Δmo istumaasi g_Δducami —ast_Δi _ΔSuusi.

13 Dai anaasi viaa _Δgai _Δoodami dai _Δpamu t_Δsai vaarcu_{ΔΔ} dai ii vaasad_{ΔΔ} _Δg_{ΔΔ} suudagi.

14 Dai mait_Δgito _Δgai isb_Δquiagi cuaadagai dai mosali_Δmo paana b_Δcaiticatadai vaarcu_{ΔΔ}. 15 Taid_Δ _ΔSuusi it_Δt_Δdai g_Δmamaat_Δrdamiga:

—Gofariseo navaitigad_Δ dai Erood_Δsi navaitigad_Δ maic_{ΔΔ}gadu —ast_Δt_Δdai _ΔSuusi.

16 Vaid_Δ _Δmamaat_Δrdamigad_Δ aipaco g_Δnaatagidimi daidi caiti:

—Maiviaa aat_Δm_Δ paana casc_{ΔΔ} pocaiti goovai —ascaiti.

17 Taid_Δ _ΔSuusi maí istumaasi aatagaitadai _Δgai daid_Δ it_Δt_Δdai:

—¿Tuimasi pocaiti m_Δsai maiviaa paana? ¿Maitam_Δsquiaa maat_Δ ca_Δ istumaasi g_Δnaagidi aan_Δ? ¿Tomali maitant_Δgito n_Δidi istumaasi ivueeyi aan_Δ? S_{ΔΔ}alic_{ΔΔ} maic_{ΔΔ}ga vaavoitudai aapim_Δ. 18 ¿Maitam_Δsn_{ΔΔ}eeeyi aapim_Δ dai maitam_Δst_Δt_Δcaidaga? 19 ¿Maitam_Δst_Δgito aid_Δñsi bibi aan_Δ _Δtaama mil oodami _Δtaama paana m_Δt_{ΔΔ}qui aasarai _Δmpagi saasaquigad_Δ? —ast_Δt_Δdai _ΔSuusi.

Taid_Δ _Δmamaat_Δrdamigad_Δ it_Δt_Δdai:

—Baivustaama dan gooca —ast_Δt_Δdai.

20 —Dai aid_Δñsi bibi aan_Δ _Δmaacova mil oodami cuvaracami paanac_{ΔΔ}, ¿m_Δt_{ΔΔ}qui aasarai susudacami _Δmpagi? —ast_Δt_Δdai _ΔSuusi.

Taid_Δ _Δgai it_Δt_Δdai:

—Cuvaracami —ast_Δt_Δdai _Δmamaat_Δrdamigad_Δ.

21 Taid_Δ _ΔSuusi it_Δt_Δdai:

—¿V_{ΔΔ}sc_{ΔΔ} m_Δsmaiquiaa maat_Δ ca_Δ? —ast_Δt_Δdai.

Suusi maiaagaitadai navaiti paana v_{ΔΔ}tar_Δ baiyoma aagaitadai _Δgai _Δmamaat_Δtuldaragad_Δ _Δfariseo dai Erood_Δsi sai maic_{ΔΔ}gadu.

22 Dai gooqui_{ΔΔ} aayi _Δgai Betasaid_{ΔΔ}, m_Δtai ami v_Δaapi _ΔSuusi _Δmo ca_Δli main_Δaadami, dai daa_Δñimi sai taatana. 23 Taid_Δ _ΔSuusi noviaiñ_{ΔΔ} b_Δi _Δca_Δli dai vaidacai ugidi-ana _ΔBetasaida. Dai ami vuupujiana t_Δi g_Δsisivaraga dai vuupuid_Δ daama darai g_Δnoonovi, dai t_Δcacai sabaig istuiditadai is_Δnaadagi tomasi palapi. 24 Taid_Δ ismaac_{ΔΔ} main_Δaadatadai n_Δn_Δaava daid_Δ it_Δt_Δdai:

—N_Δidi aan_Δ oodami _Δpa maasi uusi d_Δmos ajioopai —ascaiti.

25 Taid_Λ _ΛSuusi _Λpamu vuupuid_Λ daama darai g_Λnoonovi, vaid_Λ _Λc_Λli c_Λga g_Λt_Λgito n_Λn_Λnai dai cac_Λga istui isn_Λn_Λavagi dai c_Λga n_Λidi v_Λssia_Λcatai. 26 Taid_Λ _ΛSuusi ootoi _Λc_Λli sai norag_Λna daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Maiti vaaqui Betasaid_Λr_Λ, dai tomali maiaagiada imaasi tomali _Λmaadutai —ast_Λt_Λdai.

27 Dai gooqui_Λr_Λ ii _ΛSuusi _Λmadu g_Λmamaat_Λrdamiga v_Λssi _Λmap_Λc_Λr_Λ Sesaree_Λr_Λ Filiposi d_Λv_Λari_Λr_Λ. Dai voyiamu t_Λcacai _ΛSuusi g_Λmamaat_Λrdamiga daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿Voo_Λr_Λ giñ_Λagai _Λoodami? —ast_Λt_Λdai.

28 Tai _Λgai aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—_Λmoco pocaiti p_Λsaid_Λ r_Λv_Λuaana ismaac_Λd_Λ v_Λp_Λconaiña oodami dai aa pocaiti p_Λsaid_Λ r_ΛEliiasicar_Λ, dai aa pocaiti p_Λsaid_Λ r_Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ —ast_Λt_Λdai _Λmamaat_Λrdamigad_Λ.

29 Tai amaasi _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—¿Dai aapim_Λo moor_Λ giñ_Λagai? —ast_Λt_Λdai.

Taid_Λ _ΛPiiduru it_Λt_Λdai:

—Aapi_Λr_Λ Cristo dai Diuusi g_Λootoi —ast_Λt_Λdai.

30 D_Λmos _ΛSuusi s_Λalic_Λd_Λ dai sai maiaagidiña tomali _Λmaadutai.

31 Dai amaasi _ΛSuusi g_Λaaagacai mamaat_Λtuldimi dai aagidi sai _Λgai viaacatadai _Λmo s_Λalicami dai viaacatadai iss_Λalic_Λd_Λ soimaa taatagi dai aagidi sai mosgajiaad_Λr_Λ viaa agaitadai _Λt_Λt_Λaan_Λdami _Λmadu _Λpapaali _Λt_Λaan_Λdamigad_Λ dai _Λmadu _Λmamaat_Λtuldiadami s_Λalicami. Dai aagidi _Λp_Λ masai muua agaitadai dai aagidi sai bovaica tasaic_Λd_Λ duaaca agaitadai. 32 V_Λssi gomaasi c_Λl s_Λali aagidi _Λgai g_Λmamaat_Λrdamiga. Taid_Λ _ΛPiiduru _Λcovai vaidacai dai bagaidimi. 33 Taid_Λ _ΛSuusi ajaco c_Λquiva dai n_Λn_Λidi g_Λmamaat_Λrdamiga dai bagaimi _ΛPiiduru aduucai:

—Maitigiñ_Λmadu aim_Λrda aapi Diaavora. Aapi pocaiti sai mait_Λagai isivuaadagi aan_Λ istumaasi Diuusi ip_Λlidi —ast_Λt_Λdai.

34 Dai amaasi vai _ΛSuusi g_Λmamaat_Λrdamiga _Λmadu _Λoodami daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Is_Λmaadutai giñ_Λoidatucuda _Λliada mait_Λagai is_Λagi g_Λt_Λgitocagi, dai g_Λagai isv_Λasc_Λr_Λ baig_Λducagi si_Λaduñiada g_Λmuuatuda giñ_Λv_Λavoitudaitai daida giñ_Λoidatucuda. 35 D_Λmos sioor_Λ ivuaadagi istumaasi _Λagi _Λgai ip_Λlidi, _Λgai gia imimu Diaavora _Λmadu. D_Λmos sioor_Λ baig_Λduu dai muquiagi giñ_Λv_Λavoitudaitai dai _Λgidi Diuusi ñiooquid_Λ _Λgai gia c_Λgac_Λr_Λ vusaimu. 36 Tumaasi r_Λc_Λgai oodami v_Λatar_Λ isgamait_Λagai v_Λssi istumaasi oidaga oidigi daama vai ib_Λad_Λ Diaavora

ΛΛmadu imiagi. ³⁷ Tomali Λmaadutai maitistutuidi isgaa namΛquidagi dai cΛΛgacΛΛ vuusiagi. ³⁸ IsΛmaadutai siaa Λradagi isgΛmaasiuldagi oodami vuitapi dai soimaasi ivuaadami vuitapi isgiñvaavoitudai dai ismaatΛ giññiooqui aanΛ iñsmaacΛΔ viaa Λmo sΛΛlicami ΛpΛ siaa Λrogiamu ΛgaicΔΔ siΛascadΛ giñooga tΛΛgidagi isaliasi viaa aanΛ guvucadagai dai diviagi aanΛ ΛtΛΛaañicarudΛ ΛΛmadu —astΛΔdai ΛSuusi.

9

¹ DaidΛ ΛSuusi itΛΔdai ΛpΛ:

—SΛΛlicΔΔ aangΛnaagidi sai oidaga ΛΛmadutai tami ismaacΔΔ maicoiya agai asta siΛascadΛ tΛΛ ismaasi siaaco tΛaanΛ Diuusi gΛguvucadacΔΔ —astΛΔdai ΛSuusi.

² DaidΛ ΛSuusi bonaadami tasaicΔΔ vaidacai ΛPiiduru, ΛΛmadu ΛJacovo, ΛΛmadu ΛVuaana, Λmo taca tuvidacΛΛ dai ami ΛSuusi ΛmapΛdui vuitapi gΛmamaatΛrdamiga. ³ DaidΛ ΛyuucusidΛ dadadaquitu dai cΛΛga tootoatu Λpa maastu cΛvai tomali Λmo vacuandami oidigi daama maipocasi tootoatudai yuucusi. ⁴ Dai ΛmamaatΛrdami tΛΛ ΔEliiasicaru ΛΛmadu Moseesacaru vaidΛ gaaatagai ΛSuusi ΛΛmadu. ⁵ TaidΛ ΛPiiduru itΛΔdai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami, vΛasi ΛrcΛΛgai istami daraaja aatΛmΛ tΛtai duuñi vaica uucusai Λmoco aapi gΛvΛatarΛ dai Λmai Moseesa vΛatarΛ dai Λmai Eliiasi vΛatarΛ —astΛΔdai ΛPiiduru.

⁶ ΛmamaatΛrdami aliΛ duduaadimucata dai, daidΛ ΛPiiduru maimaatΛcatadai istumaasi aagaitadai. ⁷ Tai amaasi divia Λmo icomai dai iñña, daidΛ Λicomai saagida caidatu Λmo ñiooqui ismaacΔΔ icaiti:

—IdiavΛr giñmara ismaacΔΔ aliΛ oigΛdai aanΛ cΛΛgavΛr ΛΛgiada —ascaiti Λñiooqui.

⁸ Dai otoma aipaco nΛnΛaava Λgai dai camaitΛΛ ΛcΛcΛΛi mosΔca ΛSuusi ΛΛgi.

⁹ Dai aidΛsi tΛapañimi Λgai ΛtuvidacaiñdΛrΛ, ΛSuusi dai gΛmamaatΛrdamiga sai maiaagidiñña tomali Λmaadutai istuma tΛΛ Λgai asta siΛascadΛ duaacagi Λgai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ.

¹⁰ CascΔΔ maiaagidi Λgai tomali Λmaadutai, dΛmos aipaco gΛntΛcacaitadai Λgai istΛiya Λlidi ΛSuusi aagitai isduaaca agai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ. ¹¹ Dai amaasi tΛcacai Λgai ΛSuusi daidΛ itΛΔdai:

—¿TuisidΛ icaiti ΛmamaatΛtuldiadami sΛΛlicami saidΛ ΔEliiasi ΛpΛga viaacatadai isdiviagi isaapi? —astΛΔdai ΛmamaatΛrdami.

¹² TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛΔdai:

—Vaavuava istumaasi aagai amamaatatuldiadami Diuusi samicamigada sai Eliiasi viaacata dai isapaga diviagi dai soinagi oodami sai vaavoitudana Diuusi. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidar giñaagaitai aan ismaacada via amo samicami an-sai ali soimaa taata inagi dai masai amapiadara giñviaa agai. 13 Damos aan anganaagidi said Eliiasi cadivia, mataida idui gaicada vasi istumaasi ipali, poduucai isduucatai aagai Diuusi ñiooquidar masaid iduñia agaitadai gaicada —astadai Suusi gamamaatardamiga.

14 Dai gooquilar apamu aayi agai siaaco daraajatadai agaa mamaatardami, dai taa mui oodami agai sicoli. Dai ami amadu gaaatagaitadai apaa amamaatatuldiadami samicami. 15 Dai aidasida oodami taa Suusi vascatai maitaa isducatai gantatagitoagi dai vui voopoi dai viaatulda agai. 16 Taida ASuusi taccacai daida itadai:

—¿Matumaasi aatagai aapima amada giñmamaatardamiga? —astadai.

17 Tai maadutai ismaacada ami daraajatadai aa noragi daida itadai:

—Mamaatatuldiadami, gavuapianta giñmara ismaacada viaa amo Diaavora taañicaruda dai goDiaavora taañicaruda muudutuli. 18 Tomasiaaco davarapi dadaitudaiña goDiaavora taañicaruda dai totostudai tñida dai cacarantudai taatamuda, vai cascada goovai maiviaa gavgucadaga dai aan caagidi gamamaatardamiga sai vusaidana goDiaavora taañicaruda tai maitistui —astadai acali.

19 Taida ASuusi baamuan tada daida itadai:

—Aapima oodami maivaavoidaracami, ¿asta siascada uucami viaacamu aan isganamadu daacagi? Giñvuaapidavurai goali gali —astadai ASuusi.

20 Matai vuaapi siaaco daacata dai agai. Dai aidasida ADiaavora taañicaruda taa ASuusi suiquituli agai ali gali taida ali gali davarapi gai, dai aipaco yaalimi, dai totostuimi tñida. 21 Taida ASuusi taccacai oogada daida itadai:

—¿Vaquida abiaadara povvueeyi goovai? —astadai.

Taida oogada itadai:

—Aliducatai abiaadara. 22 Dai goDiaavora taañicaruda muiyoco imidagai taiyara dadaitudaiña dai suudara muaa liditai. Dai pasapi istutiadagi isiduñiagi istumaasi goovai vatar, soigi galda aatamada dai garsoiña —astadai oogada.

23 Taida ASuusi itadai:

—Pasistutiadagi isvaavoitudagi di, vaavoitudadami vatar tomali amo istumaasi maisijaiga —astadai ASuusi.

24 Taida ali gali oogada gagara iña daida itadai:

—Vaavoitudiana. Giñsoiñañi nai vaamioma vaavoituda aana —astatadai.

²⁵ Dai aidasi taa ΔSuusi isami gānampaidimi mui oodami Δgai bagaimi ΔDiaavora taañicaruda daida itatadai:

—Diaavora taañicaruda maiñioocadami dai maitacaidacami aana angataanañi pasai vusaiña. Dagitoñi idi ali gāli dai camaivapacada apamu idiarā —astatadai ΔSuusi.

²⁶ Taida ΔDiaavora taañicaruda gāgarā iña dai apamu sui-quituli ali gāli, dai vuusaicai muuquiada ducai viaa Δgai ali gāli vai muidutai pocaitimi sai casi armuquiadacatadai.

²⁷ Damos ΔSuusi noviaiñdarā bai dai vañigi taida ali gāli caquiva.

²⁸ Taida ΔSuusi vaa amo quiiyarā, taida amamaatardamigada covai taccacai daida itatadai:

—Tuisida maitistui aatama isvusaidagi ΔDiaavora taañicaruda —astatadai.

²⁹ Taida ΔSuusi itatadai:

—Idi Diaavora taañicaruda ali sijaiga vusaidaragai cascada avnacai maitaugacai gamamaadagi vai poduucai vuvacai goovai —astatadai ΔSuusi.

— — —
³⁰ Dai aidasi iji Δgai abiaadarā Galileeamu salli dagavusai dāmos ΔSuusi maitipaliditadai ismatiagi tomali amo oodami,

³¹ mamaatardamigada Δgai gamamaatardamiga cascada dai aagiditadai sai Δgai viaacatadai amo sāllicami dai masai taañiga agaitadai aa oodami sai Δgai muua agaitadai sai vāscara Δgai bovaica tasaicada duaaca agaitadai.

³² Damos amamaatardamigada maimaata cacatadai istumaasi aagidi ΔSuusi dai duduaadicuitadai Δgai iscāga taccagi.

— — —
³³ Dai amaasi aayi Δgai Capernaumara. Dai aidasi caamo quiiyarā daraajatadai Δgai, taida ΔSuusi itatadai gamamaatardamiga:

—¿Matumaasi aatagaimi aapima voiyañdarā iimtai? —astatadai.

³⁴ Damos amamaatardamigada mosdodoli vii, voyamu aagaimitadai Δgai sai ismaacada vaamioma namaga cascada.

³⁵ Tai amaasi daiva ΔSuusi dai vai abaiivustaama dan gooca gamamaatardamiga daida itatadai:

—Isaadutai vaamioma namaca liadagi Δgai gaaagai ismaigaducada liadagi dai gaaagai issoicadagi vāscatai —astatadai ΔSuusi.

³⁶ Amaasi bai ΔSuusi amo ali gāli daida gamamaatardamiga saagida cai dai gooquiarā mootoi daida itatadai gamamaatardamiga:

³⁷ —Tomasioora sioora vaavoitudai giñmamaatardamigada dai cascada oigadai idi ali oodami, Δgai giñoigadai aana

ΛΑΡΑ. Dai Λgai ismaacΛΔ giñoigΛdai aanΛ Λgai oigΛdai Λgai ismaacΛΔ giñootoi —astΛtΛdai ΛSuusi.

38 Amaasi ΛVuaana itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, tΛΛ aatΛMΛ Λmo cΛΛli vai aagai gΛtΛtaaraga dai poduucai vuvaidi Diaavora tΛtΛaañicaruda oodamiaĩndΛΓΛ. DΛmos maigΛΓΛΛmadu aimΛrai Λgai tΛtai cascΛΔ dai —astΛtΛdai ΛVuaana.

39 DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:

—MaitavΛr daidiada. Maitatiipu tomali Λmaadutai isivuaadagi istumaasi gΛgΛrducami aagaitai giñtΛtΛaraga dai gooquiΛΓΛ giññiooquiadagi. 40 Sioora maitΛrvui caatΛcagi Λgai gΛΓΛpa maasi tΛgito. 41 Tomasioora sioora baigΛΛliaragacΛΔ gΛnoidagi tomasi Λmo avΛsi suudagi giñvaavoitudaitai aapimΛ sΛΛlicΛΔ Diuusi maaquimu Λgai Λmo istumaasi cΛΛgaducami.

42 Tomasioora sioora soimaasi iduiñtulda liadagi Λmoco ismaacΛΔ utudama giñvaavoitudagi sioma ΛrcΛΛgai Λgai vΛΛtarΛ mΛscusivuan vulidagi Λmo gΛΛ mouturui dai gΛΛ sudarΛ daitudagi. 43-48 Dai isΛmaadutai iduñia liadagi Λmo istumaasi soimaascami gΛnoonovicΛΔ siΛpa gΛΛΛcasocΛΔ siΛpa gΛvuupujicΛΔ baiyoma gΛaagai ispoaliada Λgai ismainoonovΛ siΛpa maiΛΛcaso siΛpa maivuupuju dai maisiuu ΛDiaavora ΛΛmadu imiagi siaaco tomastuigaco soimaasi gΛtaatacana dai tomastuigaco mΛΛcana tai baiyoma isimiagi Diuusi ΛΛmadu. 49 Dai tomasioora sioora cΛΛgacΛΓΛ oidaca liadagi aliΛsi soimaasi taatatuldia agai aa oodami. 50 AliΛsi gΛaagai aapimΛ iscΛΛgacΛΓΛ oidacagi vai aa oodami ipΛliadagi isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidΛ poduucai isduucai Λmo oodami sioma cueeyi cuaadagai yoovicami —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

10

1 Tai amaasi ΛSuusi ii CapernaumaiñdΛΓΛ. Judeea dΛvΛΛriamu vaasadΛΓΛ Λaqui Jordán. Tai Λpamu gΛnΛmpagi oodami siaaco daacatadai ΛSuusi vai Λgai mamaatΛtuldimi poduucai isduucai ivuaadana Λgai vΛΛscΛΓΛ. 2 Tai Λmoco Λfariseo miaadΛΓΛ guuquiva siaaco daacatadai ΛSuusi dai mossoimaasi ñiooquituda liidi Λgai ΛSuusi cascΛΔ tacacai sabai oidaga oigaragai isΛmo cΛΛli dagitoagi gΛooñiga. 3 TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tumaasi gΛntΛjai Moseesacaru? —astΛtΛdai ΛSuusi.

4 TaidΛ Λfariseo itΛtΛdai:

—ΔMosesacaru gARmaa oigaragai isdadagitodagi ooqui dAMOS sai gAAagai ismamaacadagi AMO oojai siaaco aagadagi iscadagito —astATADai Δfariseo.

⁵TaidΔ ΔSuusi itATADai:

—AlIASI ARsoimaasi ivuaadami oodami cascADΔ poduucai aagidi Δgai ΔMosesacaru. ⁶DAMOS aidASI tucamidARΔ idui Diuusi gooidigi, idui cALLi dai ooqui, ⁷cascADΔ ACALLi viaa isdagitoagi gAOoga AMmadu gADALL dai VANNagi AMO ooqui. ⁸Dai poduucai ducami si ARaliAMO oodamicagi Δgai. ⁹CascADΔ ismaacADΔ AMapagidi Diuusi Aoodami maitΔagai isdadagitodagi —astATADai ΔSuusi Δfariseo.

¹⁰Dai aidASI aayi ΔSuusi AMO quiiyARΔ taidΔ AMamaatARDamigadΔ APamu tAcacai astAIya Alidi Δgai ismaacADΔ aagaitadai Δgai. ¹¹TaidΔ ΔSuusi itATADai:

—SiooRΔ dagitoagi gAOOñiga dai VANNagi AMai ooqui Δgai soimaasi ivueeyi gAOOñiga APAgadadΔ vui. ¹²Dai isAMO ooqui dagitoagi gACuna dai VANNagi AMai cALLi Δgai APΔ soimaasi ivueeyi —astATADai ΔSuusi.

¹³MAtai aidΔ vuaapi ΔSuusi chiAAqui aali sai taatana. DAMOS AMamaatARDamigadΔ bagaidimi Aoodami ismaacADΔ vuaapaimi AAali. ¹⁴Dai aidASI tAA ΔSuusi aliΔ baamu daidΔ itATADai Δgai gAMamaatARDamiga:

—Dagitovurai goali vai dadana siaaco daja aanΔ dai maitAVAR daidiada. Siaaco gataAANAI Diuusi ARAGai VAAARΔ ismaacADΔ APan ducami aali. ¹⁵SALLICADΔ angANAagidi sai siooRΔ maivaavoitudagi Diuusi APan ducai AMO aliducami Δgai maiimimu siaaco gataAANAI Diuusi —astATADai ΔSuusi.

¹⁶Dai moomotoi Δgai AAali dai daama darai gANoonovi dai siaa duutuli.

¹⁷Dai aidASI apiaimAITadai ΔSuusi, tai voiYARΔ MARaitai aayi AMO cALLi dai vuidARΔ gATootonacADΔ CAquiva daidΔ itATADai:

—MamaatATuldiadami cAA tuigacami, ζtuma duuna aanΔ dai VAAASCARΔ oidacana Diuusi AMmadu? —astATADai.

¹⁸TaidΔ ΔSuusi itATADai:

—ζTuipASI cAA tuigacami giñAagai? AliAMadugava cAA tuigacami dai Δgai ARDiuusi. ¹⁹Aapi cAAga maata istumaasi ipAlidi Diuusi isivuaadagi oodami maitigaAAsiada gaoOñiga, dai maitigacoodadai, dai maitigaAAsiada gavustuidaga, dai maitiyaatagADa, dai maitigavupuiirumadada dai siaa iduutu-ada gAOoca dai gADAada —astATADai ΔSuusi.

²⁰TaidΔ ACALLi aa noragi daidΔ itATADai:

—MamaatATuldiadami, VAAsi gomaasi ansiaa duutudai aanΔ aliducatai abiaadARΔ —astATADai.

21 Taid_Λ _ΛSuusi baig_{ΛΛ}liaragac_{ΛΔ} n_{ΛΛ}ai_Δ _Λc_{ΛΛ}li daidi t_Λt_Λdai:

—_Λmo istumaasi avi_{ΛΛ}ga p_Λsiduñiagi. Imiñi dai gagara v_{ΛΛ}si p_Λstuma viaa dai oida _Λtumiñsi _Λsoitutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui naana maasi t_Λv_Λvaagi_ΛΛ. Dai gooqui_ΛΛ divia daid_Λ iñooida. _Δmos _Λp_Λga g_Λaagai p_Λsbaig_Λducagi si_Λduñiada g_Λmuaatudagi giñvaavoitudaitai —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

22 _Δmos aid_Δsi ca_Λ _Λc_{ΛΛ}li imaasi ali_Λ soig_{ΛΛ}li dai im_Λcai soig_{ΛΛ}liatugai ali_Δsi _Λrg_Λv_Δvidacamicatadai _Λgai casc_ΔΛ.

23 Tai amaasi _ΛSuusi aipaco n_{ΛΛ}aaava daid_Λ it_Λt_Λdai g_Λmamaat_Λrdamiga:

—Gia sijaiga isg_Λv_Δv_Δpidacami g_Λndagituagi isDiuusi t_Λaan_Λdagi dai soic_Δdagi sai c_Λga g_Λnt_Λt_Λgitocana —ast_Λt_Λdai.

24 Taid_Λ _Λmamaat_Λrdamigad_Λ mait_{ΛΛ} isducatai g_Λnt_Λt_Λgitoagi pocaititai _ΛSuusi, _Δmos _ΛSuusi it_Λt_Λdai _Λpamu:

—Giñaaduñi gia sijaiga is_Λgai ismaac_ΔΔ mos_Δcaasi g_Λv_Δv_Δtuidag_ΛΛ t_Λt_Λgitoi dagituagi isDiuusi soic_Δdagi isc_{ΛΛ}ga g_Λnt_Λt_Λgitocagi ali_Δsi g_Λv_Δv_Δpidacatai _Λgai. 25 Sioma maisijaiga _Λmo muura v_{ΛΛ}t_ΛΛ isvaquiagi _Λmo oyi d_Λgad_Λamu s_{ΛΛ}li is_Λmo g_Λv_Δvidacami dagituagi isDiuusi soic_Δdagi isc_{ΛΛ}ga g_Λt_Λgitocagi —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

26 Dai aid_Δsi ca_Λ _Λgai imaasi mait_{ΛΛ} isducatai g_Λnt_Λt_Λgitoagi dai aipaco g_Λnt_Λcacai daid_Λ icaiti:

—¿Voora istutuidid_Λo isc_{ΛΛ}gac_ΛΛ vuvaquiagi? —ascaiti.

27 Taid_Λ _ΛSuusi vui n_{ΛΛ}ava daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Oodami gia maitistutuidi isiduñia imaasi, _Δmos Diuusi gia istutuidi. Diuusi v_{ΛΛ}siaacatai istutuidi isiduñiagi —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

28 Tai amaasi it_Λt_Λdai _ΛPiiduru:

—Mamaat_Λtuldiadami, aat_Λma viaa v_{ΛΛ}si t_Λstuma viaacatadai g_Λoidatucuda _Λg_Λliditai —ast_Λt_Λdai.

29 Taid_Λ _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—S_{ΛΛ}ic_ΔΔ ang_Λnaagidi sai tomasioora siora dagitoagi g_Λquii dai g_Λsisia_Λgi, dai g_Λsusuculi, dai g_Λooga, dai g_Λd_{ΛΛ}, dai g_Λooñiga, dai g_Λmaamara, dai g_Λd_Λv_{ΛΛ}raga giñvaavoitudaitai aana dai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquid_Λ,

30 _Λgai viaacamu idi oidig_ΛΛ _Λmo siento vaamioma baabaqui, dai siisia_Λgi, dai susuculi, dai d_{ΛΔ}Δcamu, dai maamaracamu, dai d_Δd_{ΛΛ}v_Λracamu, tomasi soimaa taatamaitai. Dai si_Λascad_Λ imiagi _Λgai idi oidigaiñd_ΛΛ v_{ΛΛ}sc_ΛΛ oidacamu Diuusi _Λmadu. 31 _Δmos m_{ΛΛ}ca siaaco gataaan_Λi Diuusi muidutai ismaac_ΔΔ vaamioma t_Λaan_Λi tami m_{ΛΛ}ca sioma mait_Λaan_Λdamu dai ismaac_ΔΔ sioma mait_Λaan_Λi tami, m_{ΛΛ}ca vaamioma t_Λaan_Λdamu —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

³² Dai amo imidagai voyiamu iimaitadai agai cataatidimi Jerusaleena asuusi baitaqui imaitadai gamamaatardamiga, vaid amamaatardamigada maitatagaitadai istumaasi gantatagitoagi dai duduaadimutugaitai oidi. Taid asuusi apamu covai vuvaitu abaiivustaama dan gooca gamamaatardamiga, dai aagidi isducatai apadunia agaitadai gaicada. ³³ Daid itadai:

—Aapim nidi tascatatidimi Jerusaleenara, masiaaco giñtagida agai aan ismaacada viaa amo sallyicami. Giñtagida magari abaitaguucacamigada papaali amadu amamaatatuldiadami sallyicami isagai gatlaañimu masaid giñmuaana. Giñtagidamu agai aa sibadara oidacami. ³⁴ Dai giñparundada magari dai saasasa magari giñtuucuga dai giñsisiviada magari dai giñmuaa magari. Damos bovaica tasaicada apamu duaacamu aan coidada saagidañdara —astadai asuusi.

³⁵ Tai amaasi Jacovo amadu Vuaana Sevedeo mamarada miaadara guuquiva siaaco daacataidai asuusi daid itadai:

—Mamaatatuldiadami, aatama ipalidi pasiduniagi tadicatai gaagida ragai —astadai.

³⁶ Taid asuusi itadai:

—¿Tumaasi ipalidi aapim isidunia aan? —astadai.

³⁷ Tai agai itadai:

—Sillscada aapi vallasia daama argabaitacacamicagi garmaacañi oigaragai taid artalaanadamica aatama —astadai.

³⁸ Tai amaasi asuusi itadai:

—Aapim maimaat mastumaasi giñagidi. ¿Baisi istutuidana aapim issoimaasi taatagi silla soimaa taata iñagai aan? —astadai asuusi.

³⁹ Tai agai aa noragi daid itadai:

—Istutuidiatata —astadai.

Taid asuusi itadai:

—Sallyicada arvaavoi. Aapim gia soimaa taatamu silla soimaa taata iñagai aan. ⁴⁰ Damos aan maitistutuidi isdaraasagi talaanadami baiyoma agi Diuusi grooga daraasamu talaanadamicagi —astadai asuusi.

⁴¹ Dai aidasida agaa baiivustaama mamaatardami cai go-
maasi baacoi Jacovo amadu Vuaana vui. ⁴² Damos asuusi
vai agai daid itadai:

—Caa maata aapim sai ismaacada maitarjudidiu saagida abaitacacami gapipiooñiga duucal nidi gaaduñi dai ismaacada vaamioma gataalan sallyicada talaañicui. ⁴³⁻⁴⁴ Damos aapim gansaagida maitaagai ispoduucal ivuaadagi baiyoma soora abaitacacamicagi gaagai

issoic^Λdagi v^{ΛΛ}scatai. ⁴⁵ Poduuc^Λai isduuc^Λai ivueeyi aan^Λ iñsmaac^Λd^Λ viaa ^Λmo s^{ΛΛ}licami. Aan^Λ gia divia oidig^Λr^ΛΛ maisiu isgiñsoic^Λdagi aa baiyoma divia aan^Λ dai soic^Λd^Λ iñgai oodami dai muquia iñgai vai poduuc^Λai c^{ΛΛ}gac^Λr^ΛΛ vuvac^Λna mui oodami —ast^Λt^Λdai ^ΛSuusi.

⁴⁶ Amaasi aayi ^Λgai Jericoo^Λr^ΛΛ dai aid^Λsi cavuvaquimi abiaad^Λr^ΛΛ ^ΛSuusi ^{ΛΛ}madu ^Λmamaat^Λr^Λdami gada^Λ dai muidutai aa oodami, vai ^Λmo c^{ΛΛ}li main^Λaadami Vatimeo t^{ΛΛ}giducami Timeo marad^Λ, voi ugidiana daacatai gataan^Λi oidicami. ⁴⁷ Dai aid^Λsi ca^Λ ^Λc^{ΛΛ}li ismiaadimi ami ^ΛSuusi otoma iññoquidimi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Suusi Davi cajiudad^Λ soigig^Λl^Λda aan^Λc^Λd^Λ —ast^Λt^Λdai.

⁴⁸ Tai muidutai bagaimi sai maitadacana, d^Λmos ^Λc^{ΛΛ}li vaamioma iññacai daid^Λ icaiti:

—Davi marad^Λ soigig^Λl^Λda aan^Λc^Λd^Λ —ascaiti.

⁴⁹ Taid^Λ ^ΛSuusi c^Λquiva, daid^Λ it^Λt^Λdai g^Λaaduñi:

—Baigovai av^Λr vaida —ast^Λt^Λdai.

Taid^Λ ^Λoodami vai ^Λmain^Λaadami dai av^Λnaquidimi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Baigi g^Λliada, otoma ic^Λquiva, g^Λvaidiava ^ΛSuusi —ast^Λt^Λdai.

⁵⁰ Taid^Λ ^Λc^{ΛΛ}li otoma maigovai daitu g^Λsuaa dai otoma c^Λquivacai ii siaaco daacatadai ^ΛSuusi. ⁵¹ Taid^Λ ^ΛSuusi it^Λt^Λdai:

—¿Tumaasi ip^Λlidi aapi isg^Λduiñda aan^Λ? —ast^Λt^Λdai.

Taid^Λ ^Λmain^Λaadac^Λd^Λ aa noragi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Mamaat^Λtuldiadami, n^Λada iñ^Λlidi aan^Λ —ast^Λt^Λdai.

⁵² Taid^Λ ^ΛSuusi it^Λt^Λdai:

—Casi aapi istutuidi isim^Λdagi, giñvaavoitu aapi casc^Λd^Λ can^Λnaava —ast^Λt^Λdai.

Mospot^Λi ^Λgai taid^Λ ^Λc^{ΛΛ}li istui isn^Λnaavagi, dai o^Λ ^ΛSuusi voyamu.

11

¹ Dai aid^Λsi camiaadimi ^Λgai Jerusaleen^Λr^ΛΛ ugidana iim^Λitai Betapagi dai Betania vuid^Λr^ΛΛ ^ΛOliivosi giidi, taid^Λ ^ΛSuusi ootoi gooca g^Λmamaat^Λr^Λdami g^Λa. ² Daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Iimivurai m^Λmocoro ali quiiy^Λr^ΛΛ, dai m^Λsiuu duucu aiyagi t^{ΛΛ}gimu aapim^Λ ^Λmo asñiitu vulicami. ^Λgai maiquiaa dada^Λj^Λi tomali amaadutai. Upanavurai dai vuaapa.

³ Dai is^Λmaadutai g^Λnt^Λcacagi m^Λstuisid^Λ povueeyi v^Λr^Λi aagida ansai aan^Λ t^Λgito, ansai otoma ^Λpamu ootsoda iñgai —ast^Λt^Λdai ^ΛSuusi g^Λmamaat^Λr^Λdami g^Λa.

duucai ivueeyi Δ sivogami tami Diuusi quiid Δ r Δ —ast Δ t Δ dai Suusi Δ oodami.

¹⁸ Taid Δ Δ bait Δ guucacamigad Δ Δ papaali Δ madu Δ maat Δ tuldiadami s Δ allicami ca Δ iscaiti Δ Suusi, dai otoma gaagaimi isduucatai muaagi, po Δ lidadai isv Δ asi oodami vaavoituda aagaitadai. Vaid Δ Δ oodami v Δ ascatai mait Δ t Δ gaitadai isducatai g Δ nt Δ t Δ gitoagi ca Δ catai isducatai mamaat Δ tuldi Δ Suusi. ¹⁹ D Δ mos Δ Suusi mostuca tai ii abiaad Δ r Δ .

²⁰ Dai siaadico quiamoco d Δ gavusai Δ gai dai t Δ l Δ aiigosi d Δ l Δ d Δ vai cagaquisapi tatacad Δ aiñd Δ r Δ abiaad Δ r Δ . ²¹ Taid Δ Δ Piiduru t Δ gito daid Δ it Δ t Δ dai Δ gai Δ Suusi:

—Mamaat Δ tuldiadami, dañi goiigosi d Δ l Δ d Δ ismaac Δ d Δ ñiooquidi aapi tacavo ticagaquisa —ast Δ t Δ dai.

²² Taid Δ Δ Suusi aa noragi daid Δ it Δ t Δ dai:

—Vaavoitudadavurai Diuusi. ²³ S Δ allic Δ d Δ ang Δ naagidi, sai tomasioor Δ sioor Δ s Δ allic Δ d Δ c Δ l Δ ga giñvaavoitudadagi c Δ l Δ ga istutuidi isivuaadagi naana maasi istumaasi s Δ allic Δ d Δ sijiacami. ²⁴ C Δ sc Δ d Δ ang Δ naagidi sai m Δ si Δ l Δ scad Δ taan Δ dagi Diuusi Δ mo istumaasi g Δ nmamaadi Δ r Δ dai m Δ ss Δ allic Δ d Δ vaavoitudadagi is Δ gai istutuidi isg Δ nmaquiagi viaacamu aapim Δ m Δ stumaasi taañiagi. ²⁵ Dai m Δ si Δ l Δ scad Δ gamamadadagi m Δ sviaacagi Δ moco g Δ nsaayu oig Δ ldavurai, vai giñooga ismaac Δ d Δ t Δ vaagi Δ r Δ daja g Δ noig Δ ldana g Δ nsomaascamiga Δ l Δ p Δ . ²⁶ Dai m Δ si Δ aapim Δ maioig Δ ldagi, tomali g Δ nooga ismaac Δ d Δ t Δ vaagi Δ r Δ daja mait Δ noig Δ ldamu Δ l Δ p Δ —ast Δ t Δ dai.

²⁷ Dai amaasi aayi Δ gai Δ pamu Jerusaleen Δ r Δ . Dai aid Δ sid Δ Δ Suusi Δ g Δ l Δ quiuupaigad Δ r Δ Δ judid Δ u Δ rana aim Δ r Δ aitadai, tai miaad Δ r Δ guuquiva Δ bait Δ guucacamigad Δ Δ papaali Δ madu Δ mamaat Δ tuldiadami s Δ allicami, Δ madu Δ son Δ r Δ guucacami, ²⁸ daid Δ it Δ t Δ dai:

—¿Tuma s Δ allicamic Δ d Δ ivueeyi aapi imaasi? ¿Toor Δ g Δ maa s Δ allicami p Δ sai pomaasi ivuaadana? —ast Δ t Δ dai.

²⁹ Taid Δ Δ Suusi aa noragi daid Δ it Δ t Δ dai:

—Aan Δ an Δ l Δ p Δ g Δ nt Δ cacagi Δ mo istumaasi m Δ sc Δ l Δ ga giñaa noragidagi dai giñaaagidagi istumaasi giñ Δ caca iñagai, nai aana Δ l Δ p Δ g Δ naagidagi istuma s Δ allicamic Δ d Δ ivueeyi aan Δ gomaasi.

³⁰ ¿Toor Δ ootoi Δ Vuaana sai vaponana oodami, Diuusi, oodamisio? Aagav Δ rai, noragida —ast Δ t Δ dai Δ Suusi.

³¹ Vaid Δ Δ c Δ c Δ l Δ li aipaco g Δ naagidimi daid Δ icaiti:

—Ispot Δ iya aat Δ m Δ sai Diuusi ootoi Δ Vuaana goovai pov Δ r Δ t Δ dan tada t Δ sai tuisi maivaavoitu. ³² Isbai pot Δ l Δ na aat Δ m Δ o sai oodami ootoi —asc Δ aiti Δ t Δ t Δ aan Δ dami.

AliA ABΔiditadai Λgai Λoodami cascΔΔ. CΛΛga maatacatadai Λgai siΛoodami sΛΛlicΔΔ vaavoitudai siΛVuaana ΔrDiuusi ñiooquituldiadamigadΔcatadai.

³³ Dai amaasi itΔΔdai Λgai ΛSuusi:

—MaitatΛmaatΛ sioorΛ ootoi ΛVuaana —astΔΔdai.

TaidΛ ΛSuusi itΔΔdai:

—Tomali aanΛ anmaitΛnaagidagi tuduida istuma sΛΛlicamicΔΔ ivueeyi aanΛ gomaasi —astΔΔdai ΛSuusi.

12

1 Amaasi ΛSuusi gΛaagacai mamaatΔtuldimi cuentocΔΔ daidΛ itΔΔdai:

—Δmo imidagai oidacatadai Δmo cΛΛli dai Λi uuvasi gΔΔVΛΛragana, dai sicoli curarai. Daidi idui siaaco vusiadagi uuvasi varagadΔ. DaidΛ idui ΔpΛ Δmo vaaqui tΔcavacami dai abiaadΔrΛ nuucadaca agai vΛΛsi gΛΛsi.

Dai gooquiΔrΛ taajucamicΔΔ maa gΛΛsi aa oodami dai mΔcasi ii. ² Dai aidasi aayi yoovaragai ootoi Λgai Δmoco gΔpiooñiga sai mΔtaanΛna Δaata vuadami Δuuvasi varagadΔ siΛΛqui aΔcatadai. ³ DΔmos Δaata vuadami bΛi Δootosicami dai soidoodai dai saasarai tuucugadΔ dai maimaa toma laachi dai ootoi. ⁴ TaidΛ ΔamudΛ ootoi Δmai piooñi, mΔtai Λgai maicacarai, dai saasarai moodΛ dai galnaasi ñiooqui aagidi dai mosootoi ΔpΛ. ⁵ TaidΛ ΔamudΛ ootoi Δmai gΔpiooñiga, mΔtai Λgai muua. Dai gooquiΔrΛ ΔamudΛ ootoi mui aa pipiooñi mΔtai Δmoco soidoodai dai saasarai tuutucugadΔ dai aa coi.

⁶ Dai maracatadai ΔcΛΛli Δmo cΛΛli dai aliA oigΔdaitadai dai cuugatΔrΛ ootoi poΔliditai: “Giñmara gia siaadΔrΛ maisiaa duutudana Λgai”, asΛΛlidi. ⁷ DΔmos Δaata vuadami tΛΛgacai, aipaco gΛnaatagidimi daidΛ icaiti: “Gooviava Λgai ismaacΔΔ ajiagai vΛΛsi oogadΔ vustuidadΛ gΛaagai tΔsmuaagi dai poduucai aatΔmΛ Δrtutuidacamicamu”, ascaiti. ⁸ Dai bΛi dai muua dai dΔjoi ugidiana daitu ΔtuucugadΔ —astΔΔdai ΛSuusi.

⁹ Dai amaasi ΛSuusi tΔcacai ΔtΔtΛaanΔdami daidΛ itΔΔdai:

—¿Isduuñimu Δtuidacami ΔdΔvΛΛrai Δpipiooñi? Divimu Λgai dai codimu Δaata vuadami dai maaquimu Λgai ΔdΔvΛΛrai aa oodami.

¹⁰ AapimΛ cΛΛ maata isduucal oojisi Diuusi ñiooquidΔrΛ daidΛ icaiti:

ΔsΛΛlicami viaacami ismaacΔΔ daasa aagai Diuusi ΔtΔtΛaanΔdamigadΛ Δjudidíu gajiaadΔrΛ viaa agai.

Dai Λgai ΔrΛgai vaa ismaacΔΔ vaamioma gataaanΔda agai.

¹¹ Diuusi iduñia gomaasi. Dai gomaasi ΔrΔmo istumaasi cΛΛgaducamicamu Λgai vΛΛtarΛ ismaacΔΔ vaavoitudagi.

maamatacai. Taid Δ ag Δ mai suculid Δ v $\Delta\Delta$ na dai podui $\Delta\Delta$ p Δ . ²² V $\Delta\Delta$ cuvaracami podui agai vaa ooqui dai v $\Delta\Delta$ si coi maimaamatacai, taida muu Δ ooqui $\Delta\Delta$ p Δ . ²³ Dai si $\Delta\Delta$ scad Δ duduaacagi agai dai Δ pamu oidacagio ismaac $\Delta\Delta$ Δ rcunad Δ camu Δ ooqui v $\Delta\Delta$ cuvaracami Δ rcucunad Δ catai tami oidi daama —ast Δ Δ dai Δ saduseo.

²⁴Tai amaasi Δ Suusi aa noragi daid Δ it Δ Δ dai:

—Maic $\Delta\Delta$ ga g Δ nt Δ Δ gitoi aapim Δ maimaat Δ catai iscaiti Diuusi Δ iooquid Δ dai tomali maimaat Δ catai isDiuusi viaa guvucadagai. ²⁵ Si $\Delta\Delta$ scad Δ duduaacagi coidad Δ camaicucuntai tomali maiooñtai, mos Δ pan ducamicana agai Diuusi tat Δ aañicarud Δ t Δ vaagi Δ r Δ . ²⁶ G Δ naagidamu aana Δ mo istumaasi aagaitai goduaacaragai. Can Δ idi aapim Δ Mosesacaru oojad Δ siaaco ooja agai istumaasi aagidi Diuusi Δ mo uusi iipoad Δ aiñd Δ r Δ siaaco m $\Delta\Delta$ cataidai taí dai aagidi sai oidaga duaacaragai. Tomasi cat Δ v Δ pi Δ p Δ dui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocar Δ v $\Delta\Delta$ si Δ c Δ r Δ pocaiti Diuusi: “Aana an Δ rDiuusigad Δ Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa $\Delta\Delta$ p Δ ” —ast Δ Δ dai Diuusi. ²⁷ Agai Diuusi $\Delta\Delta$ madu daraaja t Δ vaagi Δ r Δ Diuusi rDiuusigad Δ ismaac $\Delta\Delta$ cat Δ vaagi Δ r Δ daraaja dai ismaac $\Delta\Delta$ iimia agai t Δ vaagiamu. Casc $\Delta\Delta$ g Δ naagidi aana m Δ sai maic $\Delta\Delta$ ga g Δ nt Δ Δ gitoi aagaitai sai maioidaga duaacaragai coidad Δ —ast Δ Δ dai Δ Suusi Δ saduseo.

²⁸Tai ami divia $\Delta\Delta$ p Δ siaaco daacatadai Δ Suusi Δ moco Δ mamaat Δ tuldiadami s $\Delta\Delta$ licami, agai ca Δ istumaasi aatagaitadai Δ Suusi $\Delta\Delta$ madu Δ saduseo dai maatac Δ atadai agai is Δ Suusi ca Δ ga aa noragi, casc $\Delta\Delta$ it Δ Δ dai agai Δ Suusi:

—V $\Delta\Delta$ si ismaac $\Delta\Delta$ ip Δ lidi Diuusi t Δ sivuaadagi Δ tumaasi vaamioma g Δ aagai t Δ sivuaadagi? —ast Δ Δ dai Δ mamaat Δ tuldiadami s $\Delta\Delta$ licami.

²⁹Taid Δ Δ Suusi it Δ Δ dai:

—Pocaiti Diuusi Δ iooquid Δ r Δ : “Giñca Δ cavurai Isireli Δ r Δ oida-cami Δ c Δ liodamiava arg Δ rDiuusiga dai mos Δ ca Δ madugava Diuusi. ³⁰ Oig Δ adañi Δ c Δ liodami g Δ Diuusi v $\Delta\Delta$ si g Δ ib Δ dac $\Delta\Delta$, dai v $\Delta\Delta$ si g Δ t Δ gitoidac $\Delta\Delta$, dai v $\Delta\Delta$ si g Δ guvucadac $\Delta\Delta$ ”. Goovai Δ r Δ gai ismaac $\Delta\Delta$ vaamioma g Δ aagai isivuaadagi. ³¹ Dai go-tordad Δ baitoma pocaidaga $\Delta\Delta$ p Δ . “Oig Δ adañi g Δ aaduñi podu-ucai p Δ sduucui g Δ oig Δ dai aapi $\Delta\Delta$ gi”. Goovai v Δ goocai agai dai vaamioma g Δ aagai is $\Delta\Delta$ giadagi —ast Δ Δ dai Δ Suusi.

³²Taid Δ Δ mamaat Δ tuldiadami s $\Delta\Delta$ licami it Δ Δ dai:

—Gia ca Δ ga aagai aapi mamaat Δ tuldiadami. Vaavuava ismaac $\Delta\Delta$ aagai aapi, sai mos Δ ca Δ maduga Diuusi sai maitipu Δ mai mos Δ ca Δ moco. ³³ Dai sai g Δ aagai t Δ soig Δ adagi Diuusi v $\Delta\Delta$ si g Δ rib Δ dac $\Delta\Delta$, dai v $\Delta\Delta$ si g Δ rt Δ gitoidac $\Delta\Delta$, dai v $\Delta\Delta$ si g Δ rguvucadac $\Delta\Delta$, dai t Δ sai oig Δ adañi g Δ raaduñi poduucui

tasduucaí gároigadai aatama lagi. Vasi gomaasi vaamioma namaga isavustaqui dai aa naana maasi ismaacada coodaiña oodami dai mamaidiña Diuusi vatar siaa duutudaitai Diuusi —astadai mamaatatuldiadami samicami.

³⁴ Dai aidasi caa Suusi iscaga aa noragi mamaatatuldiadami samicami itadai:

—Baitoma maata caacan caiti aapi isducatai gataanai Diuusi —astadai Suusi.

Tai tomali maadutai camaitapali istacacagi vaamioma.

³⁵ Suusi mamaatatulditadai oodami agaa quiuupaigadara judidíu, daida itadai:

—¿Tuisida pocaiti mamaatatuldiadami samicami, saida Cristo rDavi cajiudad? ³⁶ Vai agai vaa Davi aagai isducatai aagidi Diuusi Ibada daida icaiti: “Cristo argiñDiuusiga”, ascaiti.

Diuusi potadai Cristo:

“Gamaaquimu aana amo samicami ismaacada vaamioma namaga.

Dai ugitudamu aana vasi ismaacada gvuidera vatacagi”, astadai Diuusi.

Ascaiti Davicarua agaitai Cristo.

³⁷ ¿Ducatai istutuidi Cristo si rDavi cajiudadcagi vai lagi aDavi giñDiuusiga aagadagi? —astadai Suusi.

Daida oodami samicada muiducatadai dai baiganliaragacada cacatadai istumaasi aagai Suusi.

³⁸ Daida itadai Suusi oodami aidasi mamaatatulditadai:

—Maitavar anan duucaí ivuaada aapima gomaatatuldiadami samicacada, ismaacada oojoidi iscagaducami ganaadadagi yuucusi, dai oojoidi mascucuanadagi ganvapanamu dai viaatuldiadagi cacayana.

³⁹ Dai goovai gaagaiña cacagaducadioma daraicarui judidíu quiuupaigadara, dai siaaco gacuaada goovai cacagaducadioma daraicarui oojoidi isdadaradagi. ⁴⁰ Dai asidiña goovai vipiudu baabaquidavio dai tavapi gamamaadaiña sai maimaatacana oodami issoimaasi ivueeyi agai. Goovai tuduida agai dai vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astadai Suusi oodami.

⁴¹ Amo imidagai agaa quiuupaigadara judidíu daacatadai Suusi vuidera cajojoñi siaaco gatuadana tumiñsi Diuusi aa duiñdad vatar. Daacatai naidi agai vaid aganviipidacada muumuji tueeyi tumiñsi ami cajojoñiara. ⁴² Tai ami aayi ara amo viuudu soitigami dai amo cajoñiara tuua goo sintavo.

⁴³ Tai amaasi Suusi vai gamamaatar damiga daida itadai:

—S_{AA}lic_{AD} ang_{AD}naagidi sai idi viuudu soitigami sioma mui motuaa tumiñsi siv_{AA}scatai gogaa ismaac_{AD} muumuji motueeyi tumiñsi. ⁴⁴ V_{AA}scatai goovai motueeyi ismaac_{AD} cababaivitocai, d_{AM}os gooquui soitigamicatai motuaa v_{AA}si ismaac_{AD} viaacatai istuc_{AD} oidacagi —ast_{AD}adai _{ASuusi}.

13

1 Dai aid_{ASi} vuusai _{ASuusi} ag_{AA} quiuupaigad_{AAiñd}ra _{Ajudidíu} tai _{amaadutai} _{amamaatardamigad} it_{AD}adai:

—Mamaat_{AD}tuldiadami, dañi v_{AA} sigiamaasi goojoodai ismaac_{AD} _{ACAD} duñisi gog_{AA} quiuupai dai gog_{AG}ra baabaqui —ast_{AD}adai.

² D_{AM}os _{ASuusi} it_{AD}adai:

—Can_{AD}idi aapim_{AD} idi g_{AG}ra baabaqui tami. Maiviimu tomali _{amo} odai daama _{amai}. V_{AA}si siaa g_{AD}uñimu goovai —ast_{AD}adai _{ASuusi}.

³ Amaasi iji ag_{AI} Oliivosi giidiamu, ag_{AI} _{arvuid}ra ag_{AA} quiuupaigad_{AD} _{Ajudidíu}. Dai aid_{ASi} ami daiva _{ASuusi}, taid_{AD} _{APiiduru}, _{AMadu} _{AJacovo}, _{AMadu} _{AVuaana}, _{AMadu} _{AAand}ra_{ASi}, _{ACovai} it_{AD}adai ag_{AI} _{ASuusi}:

⁴ —Aat_{AM} ip_{AD}lidi p_{ASG}raagidagi aapi si_{AA}scad_{AD} _{apaduñia} ag_{AI} gomaasi. ¿Ducatai maatacamu aat_{AM} isv_{AA}si gomaasi casi _{apaduñia} agadagi? —ast_{AD}adai.

⁵ Taid_{AD} _{ASuusi} aa noragi daid_{AD} it_{AD}adai:

—G_{AN}nuucadacavurai, vai tomali _{amaadutai} mait_{AN}vupuiirumadaíña. ⁶ Muidutai dadia ag_{AI} daidi caitidamu: “Aan_{AD} an_{AD}raCristo”, dai muidutai vupuiirumadamu ag_{AI}.

⁷ D_{AM}os m_{AS}AAscad_{AD} cajiomacagi aapim_{AD} cocodi muiyap_{AD}ra maitav_{AD} duduaadicuda. V_{AA}si gomaasi g_{AA}ag_{AI} is_{AD}aduñiagi. D_{AM}os gomaasi maiquiaa arcuugad_{AD}. ⁸ _{Amo} oodami cocoda ag_{AI} aa oodami, dai _{amo} d_{AV}AAri_{AD}ra oidacami cocoda ag_{AI} _{amai} d_{AV}AAri_{AD}ra oidacami. Dai muiyap_{AD}ra gigivucudamu d_{AV}AArai. Dai oidacamu biuugigai, dai siaa caitadamu cocoadami. V_{AA}si gomaasic_{AD} utudama g_{AA}agacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

⁹ D_{AM}os aapim_{AD} g_{AA}ag_{AI} m_{AS}AJAAgi g_{AN}nuucadacagi; g_{ANT}AAgida magari bait_{AG}uucacami, dai g_{ANG}AG_{AD}tudadamu aapim_{AD} quiquiuup_{AD}ra. Dai viaacamu aapim_{AD} isvan guguucadagi dudunucami vuid_{AD}ra dai rarái vuid_{AD}ra giñvaavoitudaítai aapim_{AD}. Poduucai istuidimu aapim_{AD} isgiñagadagi ag_{AI} vuitapi. ¹⁰ D_{AM}os maiquiaa _{acai} cuugatar_{AD} tas_{AD}ra g_{AA}ag_{AI} isaagidagi v_{AA}si oidigi daama oidacami isducatai Diuusi c_{AA}gac_{AD}ra vuvaidi oodami. ¹¹ Dai

masi^Λascad^Λ vaama g^Λntuutusagi aapim^Λ dudunucami^Λra, maitavar v^Λuaam^Λ ^Λn^Λliada maimaat^Λcatai istaiyagi, tomali mait^Λaagai mast^Λt^Λagitodagi. Diuusi g^Λansoic^Λdamu varai aagada mast^Λtumaasi t^Λagitocagi aid^Λp^Λc^Λ. Aapim^Λ mai^Λñiooquia agai mos^Λagi Diuusi Ib^Λada g^Λnñiooquitudamu. ¹² Dai oodami gat^Λt^Λgiada agai ^Λagi g^Λnsusuculi dai g^Λnsisi^Λagi masai coodaiña. Dai d^Λad^Λ gat^Λt^Λgiada agai ^Λagi g^Λnmaamara. Dai maamarad^Λ vui v^Λat^Λcamu g^Λnd^Λad^Λ dai asta gat^Λaan^Λdamu coodaragai. ¹³ Dai v^Λasi oidigi daama oidacami g^Λnc^Λad^Λada agai gi^Λvaavoitudaitai aapim^Λ. D^Λmos siora mo^Λ c^Λga gi^Λvaavoitudadagi si^Λasi ucami oidacagi oidigi daama ^Λgai c^Λgac^Λra v^Λuvaquimu.

¹⁴ ^ΛDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λ Daniel ooja sai divia agai ^Λmoco ismaac^Λad^Λ s^Λallic^Λad^Λ soimaasi iduñia agai ^Λmo istumaasi ^Λmap^Λc^Λra siaaco maiviaa ^Λgai oigaragai isvapac^Λdagi (siora n^Λidagi idi oojai g^Λaagai ismaat^Λ c^Λc^Λagi). Si^Λascad^Λ n^Λijada oodami ispomaasi ^Λp^Λv^Λuimi, amaasi ^Λgai ismaac^Λad^Λ tami Judee^Λra daraajagi g^Λaagai isvoopiagi gigiidamu. ¹⁵ Dai amaasi siora v^Λaqui daama daacagi aid^Λ tas^Λra ali^Λsi g^Λaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai g^Λvustuidaga tucavid^Λra. ¹⁶ Dai siora d^Λjiana ajioopadagi, mait^Λaagai is^Λpamu iimiagi g^Λnquiiyamu dai vuiyagi g^Λnyuucusi. ¹⁷ Si^Λ soimaa taatamu ^Λoogui ismaac^Λad^Λ noonoacagi si^Λp^Λ viaacagi aali sisi^Λdami aid^Λ tas^Λra. ¹⁸ Ali^Λsi g^Λaagai isdaan^Λdagi Diuusi vai mait^Λrtoomococana masi^Λascad^Λ voopiagi. ¹⁹ Ali^Λ soimaa taata agai oodami casc^Λad^Λ. Vaamioma soimaasi g^Λtaatamu amaasi sitomali ^Λmo imidagai aid^Λsi abiaad^Λra idui Diuusi oidigi, dai gooqui^Λra tomali ^Λmo imidagai maipo^Λmaasi g^Λtaatama. ²⁰ Isbai t^Λv^Λapi ^Λp^Λduñiagi gomaasi aid^Λ gia v^Λasi coiyantada oodami d^Λmos Diuusi maidagitomu ist^Λv^Λapi ^Λp^Λduñi gomaasi ^Λgai ali^Λ oig^Λdai ismaac^Λad^Λ ^Λcovai vuvaitu casc^Λad^Λ.

²¹ Amaasi is^Λmaadutai pov^Λant^Λt^Λdagi: “Dañi tami daja ^ΛCristo”, masi^Λp^Λ pov^Λant^Λt^Λdagi: “Dañi m^Λca daja”, maitavar vaavoitudadada. ²² Dadiav agai yaatavogami dai pocaitiada agai said^Λ ^ΛraCristo dai pocaitiada agai said^Λ ^ΛrDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λ, daid^Λ ivuaada agai naana maasi g^Λg^Λrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta ^Λgai ismaac^Λad^Λ Diuusi ^Λagi ^Λcovai vuvaitu isistuidiagi. ²³ D^Λmos aapim^Λ av^Λr baig^Λnduca casc^Λad^Λ ^Λquiasd^Λra abiaad^Λra g^Λnaagidi aan^Λ gomaasi.

²⁴ Dai amaasi si^Λascad^Λ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai, tasai tucapi viiya agai dai masaadai g^Λiñia agai. ²⁵ Dai sisiaavugai suuligia agai t^Λvaagiañd^Λra, dai v^Λasi

istumaasi oidaga tavaagiara gigivucudamu. ²⁶ Dai amaasi giñtagimu oodami aan iñsimaacada viaa amo sallyicami, iñsimacada imadamu icomai saagida guvucadagaicada, dai Diuusi dadadaquigada amadu. ²⁷ Dai ootosamu aan giñtataañicaru sai agai ampaidana vasi oodami ismaacada Diuusi covai vuvaitu vasi oidigaiñdara dai vasi tavaagiñdara.

²⁸ Maatavurai aapima idi ñiooqui iñsimaacada gnaagidia iñgai aan aagaita ligosi: Siascada momiacagi mamarada dai iipoidagi aagada poduucai camaataca iscamiaadimi taaco. ²⁹ Poduucai ara masiascada najadagi iscasi avuidagi gomaasi ismaacada caagidi aan camaataca iscayoga ugidagai oidigi. ³⁰ Iñsimaacada gnaagidi aan arvaavoi sai gomaasi araduña agai maiquiaa ugitcai oodami sivi oidacami. ³¹ Tavaagi dai davarai ugitimu, damos giñiooqui maiugitimu.

³² Damos tomali maadutai maimaata siascada tomali siu duucu, tomali Diuusi tataañicaruda tavaagiara daraajatai maimaata, tomali aan Diuusi maracatai. Mosagi garga Diuusi agai dai maata.

³³ Cascada gaaagai masbaiganducagi, dai gamamadadagi maitavamaata siascada ajia agai aca duucu. ³⁴ Gomaasi arapan ducami amo callyi siascada imiagi sibcai mllcasi. Maiquiaa imcai vipiidiña agai gapipioñiga amadutai aa duiñdagai, dai quitaagiña vipieeyi nuucadacami. ³⁵ Dai aan ara imia iñgai dai maimaata siu duucu divia iñgai cascada baigavar ganduca maimaacatai siu duucu divia iñgai aan siamo imidagai urunuco, sara aran tucara, sara cuujuicai tacucu, sara maasicai. ³⁶ Todian duucai divimu aan dai cascada gaaagai masbaiganducagi. ³⁷ Istumaasi gnaagidi aan aapima arvascatai vatar. Baigavar ganduca —astatadai Suusi gamamaatardamiga.

14

¹ Dai gooca tasai viagacata dai gopascua vatar. Gopascua arasiaa duudagai istuigaco ajudidi tatagitoiña aidasi Diuusi calgacara vuvaitu Ejiipituañdara. Vaid abaitaguucacamigada apapaali amadu amamaatatuldiadami sallyicami gaagaitadai isducatai yaatagidacai bajiagi Suusi dai muaagi. ² Damos icaitadai agai:

—Baiyoma asta siascada daivuñiagi gosiaa duudagai vai poduucai maitarvui baacoagi oodami —ascatai.

³ VaidΛ ΛSuusi BetaaniΛΛΛ daacatadai Simuñi quidiΛΛΛ. ΛSimuñi ΛΛquioma viaacatadai Λcoocodagai ismaacΛΔΛ duvaldi gatuucuga ΔΛmos cadueeyi Λgai. Dai aidΛsi mesa vuidΛΛΛ daacatadai ΛSuusi, tai ami divia Λmo ooqui dai bΛΛcati Λmo tucayu alavastrocΔΔ duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami sΛΛlicΔΔ namΛacami. Dai taipai Λtucayu dai ΛSuusi moodΛΛΛ tΛi Λasaiti sigian uuvaicΔΔ. ⁴ Tai ΛΛmoco ismaacΔΔΛ ami daraajatadai aliΛ baacoi dai aipaco gΛnaatagidimi daidΛ icaiti:

—¿IstuisidΛ siaa doodai goovai goasaiti sigian uuvadami?

⁵ CΛΛga gΛgagaramudai goovai vaamiomacΔΔΛ isvaica sientopiisu dai ΛcΔΔΛ soiñamudai soitutuigami —ascaiti.

Dai sΛΛlicΔΔΛ baacoi Λooqui vui.

⁶ DΛmos ΛSuusi itΛtΔdai:

—CasiavΛr maiñioocada aapimΛ gooqui vui. Goovai ismaacΔΔΛ iñduñi goovai ΛrΛmo istumaasi cΛΛgaducami.

⁷ Soitutuigami vΛΛscΛrΛ viaacamu aapimΛ gΛnsaagida, daidΛ istutuidi aapimΛ iscΛΛga iduiñdagi mΛsiΛscΔΔΛ ipΛliadagi. DΛmos aanΛ gia maisiuu vΛΛscΛrΛ giñnΛijada agai aapimΛ.

⁸ Idi ooqui giñduñi istumaasi istui. TΛi goovai giñtuucuga sigian uuvadami otoma muquia iñagai aanΛ cascΔΔΛ.

⁹ IsmaacΔΔΛ gΛnaagidi aanΛ Λrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gΛaagadagi Diuusi ñiooquidΛ vΛΛsi oidigi daama gΛagada agai ΛpΛ istumaasi idui idi ooqui vΛrai poduucai tΛtΛgitoda —astΛtΔdai ΛSuusi.

¹⁰ Tai amaasi ΛUudasi Iscaliote, Λmoco Λbaivustaama dan gooca mamaatΛrdamigadΛ ΛSuusi, ii daidΛ gaaataga agai ΛbaitΛguucacamigadΛ Λpapaali ΛΛmadu dai baiduñia agai ñiooqui dai tΛΛgida agai Λgai ΛSuusi. ¹¹ Dai aidΛsidΛ caΛ ΛbaitΛguucacami imaasi aliΛ baigΛnΛli dai aagidi Λgai ΛUudasi sai aa namΛquida agai. TaidΛ ΛUudasi gΛaagacai gaa isducatai gatΛΛgidagi ΛSuusi mΛsai muaana.

¹² Tai aayi ΛtucamidΛrΛ tasΛrΛ Λsiaa duudagai istuigaco tΛtΛgitoiña Λjudidíu aidasi Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaitu Ejiipitu-aiñdΛrΛΛ dai istuigaco gΛcuaadana paana maicopodatudicami, dai gΛmumueeyiña Λmo ali cañiiru dai aa gΛdadaasdiña Diuusi. TaidΛ ΛSuusi mamaatΛramigadΛ itΛtΔdai ΛSuusi:

—Vaacoga ipΛlidi aapi tΛsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vΛΛtarΛ —astΛtΔdai.

¹³ TaidΛ ΛSuusi ootoi gooca gΛmamaatΛrdamiga daidΛ itΛtΔdai:

—Imivurai mΛΛca gΛgΛrΛ quiquiana, dai ami tΛΛgimu aapimΛ Λmo cΛli vai vaigatica agai Λmo aayi suudagi vΛrai oida. ¹⁴ Dai siaaco vaquiagi Λgai vΛrai ami itΛΛda ΛquiΛΛcami:

“AmamaatΛtuldiadami icaiti saaco cΛΛca Λtucavi siaaco gau-gia agai Λgai idi siaa duudagΛΓΛ cuaadagai ΛΛmadu aatΛMΛ avΛr tΛΛda”. ¹⁵ SiΛgai gΛntΛΛgidamu Λmo tuucavi gΛducami gocua daama vaquiΛΓΛ tΛcaviacoga, cabaiduñisicami, vΛrai ami baiduuñi Λcuaadagai —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁶ TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ iji dai aayi ΛgΛgΛΓΛ qui-iquiΛΓΛ, dai vΛasi tΛΛ isducatai aagidi ΛSuusi. Dai baidui Λcuaadagai Λsiaa duudagai vΛΛtarΛ.

¹⁷ Dai aidΛsi cadidia ami divia ΛSuusi ΛΛmadu gΛmamaatΛrdamiga. ¹⁸ Dai aidΛsi mesa vuidΛΓΛ daraajatai gacueeyi Λgai, taidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—SΛlicΛdΛ angΛnaagidi sai Λmaadutai aapimΛ ismaacΛdΛ giñΛΛmadu gacueeyi giñtΛΛgida agai dudunucami siΛgai giñmuaamu —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

¹⁹ TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ aliΛ soigΛnΛΛli, dai vΛascatai tΛcacaimi daidΛ itΛtΛdaimi:

—¿AanΛnsi ΛpΛ? —astΛi Λmoco.

Tai Λmai potΛi ΛpΛ:

—¿AanΛnsio? —astΛi ΛgΛmai.

²⁰ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Λmaadutai aapimΛ baiivustaama dan goocaiñdΛΓΛava. Goovai ismaacΛdΛ giñsoiña cueeyi Λgai vaa asocoliΛΓΛ.

²¹ AanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami ivueeyi istumaasi aagidi Diuusi ñiooquidΛΓΛ dΛmos siΛsoimaa taatamu gocΛΛli ismaacΛdΛ giñtΛΛgida agai sioomΛ Λrcagaicamudai gocΛΛli vΛΛtarΛ ismai vuusaimudai tami oidigi daama —astΛtΛdai ΛSuusi.

²² Dai aidΛsi gacuaadatadai Λgai, taidΛ ΛSuusi bΛi Λpaana dai gamamagi dai saasacai maa gΛmamaatΛrdamiga daidΛ itΛtΛdai:

—Ugavurai idi paana. Idi Λrgiñtuucuga —astΛtΛdai.

²³ Dai bΛi ΛpΛ Λmo viaacami uuvasi varagadΛ dai gamamadacai maa ΛpΛ tai vΛascatai ii ΛvaasuaiñdΛΓΛ. ²⁴ DaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Idi ΛrgiñΛΛra ismaacΛdΛ aastia agai muucucai aanΛ sipoduucai gΛoigaldamu soimaascamigadΛ tomasiooΓΛ siooΓΛ vaavoitudagi. Dai gomaasicΛdΛ canamΛaca agai Diuusi ñiooquidΛ gooquirdadΛ. ²⁵ SΛlicΛdΛ angΛnaagidi, ansai camaiyΛΛda iñagai uuvasi varagadΛ asta iñsiΛΛscadΛ iiyagi utudui mΛΛca siaaco gatΛaanΛi Diuusi —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

²⁶ Dai canΛΛcai Λmo nΛidagai iji Oliivosi giidiamu. ²⁷ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—VΛascatai aapimΛ Λgi giñviaa agai sivi tucarΛ. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ: “GΛmuuatudamu pastuuru sicañiirugadΛ

aipaco iimimu”. ²⁸ Damos siascada apamu duaaca aanapaga aimu aan Galileeana isaapim —astadai Suusi.

²⁹ Tai amaasi Piiduru itadai:

—Tomasi vascatai gadagito aanan gia maitdagitoagi —astadai.

³⁰ Damos Suusi itadai:

—Salicada angaagidi sai sivi tucara maiquiaa goocuaja cuujuicai tacucu aapi vaicojo maimaasi aag agai pasgiñmaat —astadai Suusi.

³¹ Damos Piiduru vaamioma guvucamicada ñioo daida icaiti:

—Tomañsi aapi gammadu muu mitanastuagi ñsigamaat —astadai.

Tai vascatai potai ap.

³² Dai amaasi aayi agai mapacata siaaco Getasemani tagidu, taida Suusi itadai gamamaatardamiga:

—Tami avar daraiva naida aan maca gamamaadagi —astadai.

³³ Dai vaidacai Piiduru, amadu Jacovo, amadu Vuana, dai duaadicudan tadatuimi dai soigalidi. ³⁴ Daida itadai agai gamamaatardamiga:

—Salicada soigalidi giñibadaga muquiadan tada. Tanasi avar vii aapim, damos mitaravav coocosi —astadai.

³⁵ Dai baitaquioma ii, dai cupuliaco voi davalarapi daanai Diusi sai isbaigacamudai iducal maisoimaa taatamudai agai istumaasi casi apadunia agaitadai aida. ³⁶ Daida aduucal gamamadai Suusi:

—Giñooga, aapi vasiaacatai istutuidi isiduniagi maitdagito issoimaa taata aan damos vai mitaraduna iducatai aan ipaliadagi mosaca iducatai aapi ipalidi —astadai Suusi googa.

³⁷ Dai amaasi ii agai siaaco daraajatadai amamaatardamigada vai cocosacatai, daida itadai agai Piiduru:

—Simuñi, ¿coosopasi? ¿Mitarastui isnaadagi tomas amo ora? ³⁸ Mitaravav coocosi dai gamamadavurai vai maisoimaasi ganduñituldana Diaavora. Aapim idunia alidi istumaasi Diusi ipalidi dai vascata maitistui isnaadagi dai midaanai aapim Diusi sai gansoñana —astadai Suusi.

³⁹ Dai imacal gamamagi Suusi apamu agai vaa ñiooquicada.

⁴⁰ Dai apamu ii siaaco daraajatadai amamaatardamigada vai apamu cocosacatai, alia cocosimucatai agai mossusuligai vupuida. Dai maimaacatai agai iducatai aa noragidagi Suusi. ⁴¹ Dai apamu gamamada agai Suusi daida itadai gamamaatardamiga:

—Siviav_{AR} gia coocosi daid_Λ g_Λniib_{ASTA}. Casia c_{ΛΛ}gadu, casi ataayi m_Λsiiu duucu giñ_{ΛΛ}gida agai aan_Λ ismaac_{ΛΔ} viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami giñ_{ΛΛ}gida magari soimaasi ivuaadami. ⁴² Vaapaigivurai, tim_Λda. Casia bod_{ΛΓΛ} im_Λi ismaac_{ΛΔ} giñ_{ΛΛ}gida agai —ast_ΛΛ_Δdai _ΛSuusi.

⁴³ Dai quiaa ñioocaitadai _ΛSuusi tai ami divia _ΛUudasi. Agai _{ΛΓ}amoco _Λbaivustaama dan gooca mamaat_Λrdamigad_Λ _ΛSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamastai dai uusi. Agai _Λrojootosad_Λcatadai _Λpapaali bait_Λguucacamigad_Λ _{ΛΛ}madu _Λmamaat_Λtuldiadami s_{ΛΛ}licami, _Λjudidíu son_Λrguucacamigad_Λ _{ΛΛ}madu. ⁴⁴ Daid_Λ _ΛUudasi ismaac_{ΛΔ} gat_{ΛΛ}gida agaitadai _ΛSuusi caaagiditadai agai _Λoodami:

—Ismaac_{ΛΔ} usupiga aan_Λ _Λgiava _Λgai v_Λrai b_Λi dai c_{ΛΛ}ga vulicami b_Λcai —ast_ΛΛ_Δdai.

⁴⁵ Dai mosaayi siaaco daacatadai _ΛSuusi daid_Λ it_ΛΛ_Δdai:

—Mamaat_Λtuldiadami, mamaat_Λtuldiadami —ast_ΛΛ_Δdai.

Dai usupi. ⁴⁶ M_Λtai otoma b_Λi dai vulicami b_{ΛΛ}cai.

⁴⁷ D_Λmos _Λmaadutai ismaac_{ΛΔ} ami daraajatadai vusaitu g_Λcusiru dai iquit_Λ _Λmo naacad_Λ _Λbait_Λc_{ΛΛ}aacamigad_Λ papaali piooñigad_Λ. ⁴⁸ Taid_Λ _ΛSuusi it_ΛΛ_Δdai _Λoodami:

—¿Tuimasi dada aapim_Λ dai vuucati uusi dai mamaas-tai? ¿Dai tuimasi giñ_Λb_Λquia agai, ducami siaan_Λ _{ΛΓ}amo _{ΛΛ}sivogamicagi? ⁴⁹ V_{ΛΛ}s tasai g_Λnsaagida daacana aan_Λ _Λg_{ΛΛ} quiupagad_{ΛΓΛ} _Λjudidíu dai g_Λn_Λmamaat_Λtuldiña Diuusi ñiooquid_Λ, m_Λtai tomali _Λmo imidagai maitimb_Λi. D_Λmos poduucai idui aapim_Λ vaid_Λ _Λp_Λduuna isducatai oojisi Diuusi ñiooquid_{ΛΓΛ} —ast_ΛΛ_Δdai _ΛSuusi.

⁵⁰ Tai v_{ΛΛ}scatai _Λmamaat_Λrdamigad_Λ voopoi dai _{ΛΛ}gi viaa _ΛSuusi.

⁵¹ D_Λmos _Λmo g_{ΛΛ}li apiaoiditadai _ΛSuusi dai mait_Λaadacatadai yuucusi mos_Λmo icuusi t_Λigigi m_Λtai b_Λi _Λgai _Λicusd_Λaiñ_ΔΓ_Λ. ⁵² Tai _Λgai anaasi viaa g_Λicuisi dai mosm_{ΛΛ}.

⁵³ M_Λtai b_Λidacai _ΛSuusi _Λbait_Λc_{ΛΛ}aacamigad_Λ _Λpapaali, taid_Λ g_Λn_Λmpagi v_{ΛΛ}si _Λpapaali t_Λt_Λaan_Λdamigad_Λ _{ΛΛ}madu _Λson_Λrguucacamigad_Λ _Λjudidíu _{ΛΛ}madu _Λmamaat_Λtuldiadami s_{ΛΛ}licami. ⁵⁴ Vaid_Λ _ΛPiiduru mosm_{ΛΛ}casd_{ΛΓΛ} oiditadai _Λg_{ΛΛ} bait_Λc_{ΛΛ}aacamigad_Λ papaali tuisiquigad_{ΛΓΛ} ucami. Anaasi tuisicana vii _Λgai _{ΛΛ}madu sandaaru g_Λucada taí.

⁵⁵ Vaid_Λ _Λt_Λt_Λaan_Λdamigad_Λ papaali _{ΛΛ}madu v_{ΛΛ}s _Λson_Λrguucacamigad_Λ _Λjudidíu _{ΛΛ}madu dudunucami gat_Λcacaitadai astuma soimaasi idui _ΛSuusi daida gat_Λaañia

agai muaragai. Damos maitaa agai istumaasi soimaascami vui asuusi. ⁵⁶ Vai muidutai mosyaatagai asuusi, dai maiamadugan duucai aagai. ⁵⁷ Vai aa mosyaatagai daidi caiti:

⁵⁸ —Aataa caa vaidi icaiti goovai: “Aanaan daitudagi gogaa quiupagada judidíu ismaacada idui oodami dai vaica tasaicada apamu iduñimu aana amai quiupai dai agai maitaroodami duñidaca agai”, pocaiti goovai —ascaiti aoodami.

⁵⁹ Damos vaaascaaa maiamaduga maasi ñioocai aoodami.

⁶⁰ Tai amaasi agaa baitacaacamigada apapaali caquiva vaascatai saagida daida itatadai agai asuusi:

—¿Tumaasi goovai ismaacada aagai goovai gavui? ¿Maitapas gaaa noragida agai? —astatadai.

⁶¹ Damos asuusi maiñioocacai vii, dai apiamaitadaga. Taida abaitacaacamigada papaali apamu cacacai daida itatadai:

—¿Aapipasi araCristo Diuusi maradá? Diuusi gia síaa duutadai aataa —astatadai.

⁶² Taida asuusi itatadai:

—Ajaa Diuusi maradana. Dai aapimaa giñtagimu aana siascada Diuusi ismaacada salicada viaa guvucadagai giñmaaqiagi amo salicami dai giñtagimu aapimaa siascada tavaagiaiñdara imada aana iicomai saagida —astatadai asuusi.

⁶³ Taida abaitacaacamigada papaali saasarai gayuucusi baamucacatai istumaasi aagai asuusi daida itai:

—¿Tuisida gaagaiña aataa vaamioma najadami?

⁶⁴ Aapimaa caaa isducatai caiti goovai sai apaan tuiga Diuusi. ¿Matumaasi tatagitoi? —astatadai.

Vai vaascatai aagidi sai gataanaanana muaraga.

⁶⁵ Vai amoco sisividimi, dai iñapai vuivasada dai gavai daida itatadai:

—Maatani toora gagaga —astatadai.

Vaida asandaaru vuivasana gavai.

⁶⁶ Vaida apiiduru maigotana tuisicana daacatadai, tai ami divia amo cusñirugada abaitacaacamigada papaali. ⁶⁷ Dai najiditai istaicovai daja apiiduru caaga gatagito nanaidi daida itatadai:

—Aapiapa apa amadu aimaraiña asuusi Nasareetara oidacada —astatadai.

⁶⁸ Damos apiiduru asto daida itatadai:

—Maitan maata aana agai, tomali maimaata aana pastumaasi agai aapi —astatadai.

Dai ii apiiduru abiaadara dai quitaagiña caquiva. Tai cuujui amo tacu aliada. ⁶⁹ Taida acusñiru apapa vui nanavaa apiiduru daida itatadai agai ismaacada ami daraajatadai:

—GooviavΛr aduñΔ gomaisapicΔΔ —astΛtdai.

⁷⁰ DΛmos ΔPiiduru Δsto. Tai bolaascΔΔ Δgai ismaacΔΔ ami daraajatadai Δpamu itΛtdai Δgai ΔPiiduru:

—SΔlicΔΔ ΔraduñΔ aapi goSuusi. GalileeΛrΛ oidacami aapi ΔpΛ di, dai Δpa maasi ñioocai aapi goSuusi aaduñΔ —astΛtdai.

⁷¹ VaidΛ ΔPiiduru galnaasi ñiooquimi daidΛ icaiti:

—MaatΛ Diuusi nai aanΛ maimaatΛ gocΛli ismaacΔΔ Δgai aapimΛ —astΛtdai.

⁷² Tai ΔpΛpΛ cuujui tacu cΛliadΔ, taidΛ ΔPiiduru Δgito istΛtdai ΔSuusi sai maiquiaa cuujuicai tacucu goocuaja Δgai vaicojo itΛiya agaitadai sai maimaatΛ ΔSuusi. Dai Δgito Δgai gomaasi dai sosua.

15

1 Dai mosmaasicai gΛnΔmpagi ΔtΛtaanΔdamigadΛ Δpapaali, Δmadu ΔsonΔrguucacamigadΛ Δjudidíu Δmadu ΔmamaatΛtuldiadami sΔlicami, Δmadu vΛscatai tΛtaanΔdami. Dai vulicami bΔcai ΔSuusi dai tΛΔgi ΔPilaato.

² TaidΛ ΔPilaato tΔcakai daidΛ itΛtdai:

—¿AapipΛsi ΔrraigadΛ Δjudidíu? —astΛtdai.

TaidΛ ΔSuusi itΛtdai:

—ΔjΛ, poduuquiava pΔsducatai Δgai —astΛtdai.

³ VaidΛ ΔtΛtaanΔdamigadΛ Δpapaali naana maasicΔΔ gΔpiΛrΛ vuupaimi. ⁴ VaidΛ ΔPilaato Δpamu itΛtdai ΔSuusi:

—¿MaitapΛs gaa noragida Δgai tomali Δmo ñiooqui? Dañi vΛΛ naana maasicΔΔ gΔpiΛrΛ gΔvuupai goovai —astΛtdai.

⁵ DΛmos ΔSuusi maiaa noragi tomali Δmo ñiooqui. CascΔΔ ΔPilaato maitΛgaitadai istumaasi Δgitoagi.

6 VaidΛ ΔPilaato dadagitoiña Δmo maisapicami aidΛ siaa duudagarΛ Δgi poduucai gΔviidacatadai Δgai isdadagitoldiadagi Δoodami Δgi ismaacΔΔ ipΛliadagi Δgai.

⁷ Vai ami maisacariΛrΛ cuupicatadai Δmo cΛli Baraavási tΛgiducami Δmadu aa ismaacΔΔ coitadai oodami Δmo cocodiΛrΛ. ⁸ Tai ami dada Δoodami dai aagidimi ΔPilaato saidΛ iduuna poduucai isduucai ivuaadana Δgai vΛΛsi uumigi.

⁹ TaidΛ ΔPilaato aa noragi daidΛ itΛtdai:

—¿IpΛlidimΛsi isgΔndagitolda aanΛ gΛnraíga? —astΛtdai.

¹⁰ ΔPilaato maacatadai isΛtΛtaanΔdamigadΛ Δpapaali vui baacoicatadai ΔSuusi. Δgai cΛΔdaitadai ΔSuusi oidatucuitai mui oodami dai cascΔΔ gatΛgi ΔSuusi. ¹¹ DΛmos ΔtΛtaanΔdamigadΛ Δpapaali avΛnaqui Δoodami sai baiyoma gataanΛna ΔBaraavási. ¹² TaidΛ ΔPilaato tΔcakai daidi tΛtdai:

—¿Dai tumaasi ipalidi aapimΛ isiduñia aanΛ goocΛΔΛ ismaacΛΔΛ Λjudidíu raígadΛ aagai aapimΛ? —astΛΔΛdai ΛPilaato.

13 Tai Λgai ijiña daidΛ itΛΔΛdai:

—Siisañi curusiaba —astΛΔΛdai.

14 TaidΛ ΛPilaato itΛΔΛdai:

—¿Tumaasi soimaasi iducami goovaio? —astΛΔΛdai.

Tai Λgai Λpamu ijiña daidΛ itΛΔΛdai:

—Siisañi curusiaba —astΛΔΛdai.

15 VaidΛ ΛPilaato maitipΛlidadai isvui baacoagi Λoodami cascΛΔΛ dagitoli Baraavási, dai gatajai mΛsai gΛicarsana ΛSuusi dai gooquiΛΓΛ gatajai curusiaba siisaragai.

16 TaidΛ Λsandaaru vaidacaj ΛSuusi tuisicamu dai ami Λmpagi vΛΛsi Λsandaaru. 17 Dai aadi yuucusi moraduacami daidΛ iduñi amo cooronai uuparaicΛΔΛ dai cΛΛsi sai Λpa maascana Λmo raí dai poduucai parunai. 18 Dai vΛΛscatai iñacai daidΛ icaiti:

—Tan cΛΛca ΛraígadΛ Λjudidíu —ascaiti.

19 Dai amo ali uusicΛΔΛ moodΛΓΛ gΛvai. Dai sisividi, dai gantootonacΛΔΛ guguucai dai siaa duutudadan vueeyi. 20 VΛΛsi poduucai parunai Λgai dai gooquiΛΓΛ uupasi Λyuucusi moraduacΛΔΛ dai ΛΛgi yuucusidΛ aadi. Dai gooquiΛΓΛ vusaitu abiaadΛΓΛ dai curusiaba siisa agai.

21 Vai Λmo cΛΛli SireñiΛΓΛ oidacami Simuñi tΛΛgiducami Λgai ΛroogadΛ Lejandro Λmadu Rufo. Dai oidigaiñdΛΓΛ imΛitadai Λgai dai amui daivusai mΛtai goguama cusuvi Λcurusi ismaacΛΔΛ cusuaticatadai ΛSuusi.

22 MΛtai bΛΛcai ΛSuusi ΛmapΛcΛΓΛ siaaco Gólgota aagaiña saidΛ itliya Λlidi oodami moodΛ. 23 Dai oida agaitadai Λgai uuvasi varagadΛ ΛΛcocami vΛΛnacami miira taidΛ ΛSuusi maitipΛli isiyyagi. 24 MΛtai curusiaba siisa. VaidΛ Λsandaaru nΛΛnΛitudai volao dai nΛida agai sooriatai vuiya agai ΛSuusi yuucusidΛ dai astumaasi ajia agai Λmadutai.

25 Quiaa Λrquiaamococatadai aidΛmΛsi curusiaba siisa ΛSuusi. 26 DaidΛ Λoojai mΛsmaacΛΔΛ ooja curusiaba dai agai mΛstuisidΛ gatajai muaaragai, icaiti ΛpΛ: “RaígadΛ judidíu”. 27 Dai abaana ΛSuusi ticurusiaba siisisa gooca Λsivogami ΛpΛ Λmoco sΛΛlisa padΛΓΛ Λmai curusiaba dai ΛgΛmai oogisa padΛΓΛ Λmai curusiaba. 28 Poduucai ΛpΛdui saidΛ ΛpΛduuna ismaacΛΔΛ aagai oojiΛΓΛ ismaacΛΔΛ icaiti: “Oodami soimaasi ivuaadami duucai nΛidi ΛCristo”.

29 Dai ismaacΛΔΛ amui dΛgavuscΛi galnaasi ñiooqui suuligidi ΛSuusi dai gidai ganmoomo parunaitai ΛSuusi daidΛ itΛΔΛdai:

—Epa aapi pΛsmaacΛΔΛ pocaiti pΛsaidΛ istutuidi isdaitudagi ΛgΛΛ quiuupagadΛ Λjudidíu dai vaica tasaicΛΔΛ ivueeyi

Λpamu, ³⁰ cΛΛgacΛrΛ igΛvuusaida aapi ΛΛgi dai tΛvañi curusi-aiñdΛrΛ —astΛtΛdai.

³¹ Poduucai ΛpΛ parunai AtΛtΛaanΛdamigadΛ papaali ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami sΛΛlicami dai aipaco gΛnaagidi daidΛ icaiti:

—CΛΛgacΛrΛ vuvaitu goovai aa dai goovai ΛΛgi gia maitistutuidi iscΛΛgacΛrΛ gΛvuusaidagi. ³² IsnΛijada aatΛmΛ goCristo raigadΛ Λjudidíu issivi tΛvañiagi curusiaiñdΛrΛ, aidΛ gia vaavoi-tudan tada aatΛmΛ —ascaiti.

Dai asta ΛcΛcΛΛli ismaacΛdΛ saigiΛcatadai soimaasi ñiooqui suuligidi ΛSuusi.

³³ Dai dan duucu vΛΛsi oidigi tucapi vii coigΛsΛco tasai uucami. ³⁴ Dai aidΛ uruno tadaco gΛgΛrΛ iñña ΛSuusi daidi caiti:

—Eloi, Eloi, ¿Lama sabactani? —ascaiti.

Sai Λgai itΛiya Λlidi: GiñDiuusiga, giñDiuusiga, ¿TuipΛsidΛ giñdagito?

³⁵ Dai ΛΛmoco ismaacΛdΛ ami daraajatadai caΛ ispocaiti Λgai daidΛ icaiti:

—Dañi, vapaidi goovai ΛDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ Eliasi —ascaiti.

³⁶ Tai Λmaadutai mΛΛ dai bΛi Λmo visocli dai vadΛitu uuvasi varagadΛ ΛΛcocamicΛdΛ, dai Λmo uusi tΛvΛducami cuugΛrΛ daí Λvisocoli dai miaadΛrΛ dadasdi ΛSuusi sai visiusuna daidΛ icaiti:

—TΛdagito sabai diviana Eliasi dai tΛvaiñdana —ascaiti.

³⁷ TaidΛ ΛSuusi gΛgΛrΛ iñña daida muu. ³⁸ VaidΛ ΛgΛΛ icuusi ismaacΛdΛ ΛgΛΛ quiuupagadΛrΛ Λjudidíu sagiΛcatadai Λpan ΛΛsi covoca Λmo sueeyi dai rana sΛΛli sarai tΛcavidΛrΛ abi-aadΛrΛ mΛtana ucami. ³⁹ DaidΛ Λcapitán romanu ismaacΛdΛ vuidΛrΛ cΛaacatadai ΛSuusi tΛΛgacai isducatai iñña Λgai dai isducatai muu icaiti:

—SΛΛlicΛdΛ qui ΛrDiuusi maradΛcatadai gocΛΛli —ascaiti.

⁴⁰ ΛΛmoco ooqui mΛcasdΛrΛ nΛiditadai ΛpΛ. Λgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María ismaacΛdΛ rdΛΛdΛ Jacovo ΛΛmadu Osee. Vai ali Jacovo aagaiña oodami Jacovo. Dai modaja ΛpΛ Salomé. ⁴¹ Idi ooqui oidatucuiña ΛSuusi dai soicΛiña aidΛsi Galileana aimaraiña Λgai. Dai muiducatadai aa ooqui ismaacΛdΛ oiditadai ΛSuusi JerusaleenΛrΛ uucami.

⁴² Dai caurui dai aidΛ baivuaadana Λjudidíu vΛΛsiaΛcatai dai siaadico ibΛstaragaicatai maitistuma vuaadana. ⁴³ Tai ami divia Osee ArimateeΛrΛ oidacami, dai Λgai ΛrΛmo gΛΛ tΛaanΛdamicatadai ΛpΛ. Dai Λgai nΛnΛracatadai siΛΛscadΛ gataaanΛda Λgai Diuusi. Dai maiduaadicuitai vaa siaaco daacatadai Pilaato dai taí oigaragai dai tΛvaiñda Λgai ΛSuusi

tuucugad Δ dai yaasa agai. ⁴⁴ Taid Δ Pilaato mait $\Delta\Delta$ isducatai tagituagi maic $\Delta\Delta$ ga maatacatai isbai camuu Δ gai. Dai vai Δ capitán dai t Δ caca agai sabai camuu. ⁴⁵ Vaid Δ Δ capitán aagidi sai camuu. Taid Δ Pilaato maa oigaragai Δ Osee isyaasagi Δ Suusi. ⁴⁶ Taid Δ Osee sav Δ li Δ mo icuusi nam Δ acami dai t Δ v Δ ñi Δ muuquiad Δ dai Δ icuusi Δ T Δ biisa. Dai Δ mo ait Δ ana siaaco cad Δ garsicatadai ami t $\Delta\Delta$. Dai taagiña dai Δ mo g $\Delta\Delta$ odai. ⁴⁷ Vaid Δ María Madaliña $\Delta\Delta$ madu María Osee d $\Delta\Delta$ d Δ n Δ idi m Δ siaaco t $\Delta\Delta$ Δ Suusi.

16

1 Dai cadaivunucai Δ ib Δ staragai tas Δ T Δ , taid Δ María Madaliña $\Delta\Delta$ madu María Jacovo d $\Delta\Delta$ d Δ $\Delta\Delta$ madu Salomé, Δ gai sav Δ li sigian uuvadami dai toida agai Δ muuquiad Δ . ² Dai tumiñoco $\Delta\Delta$ qui iji Δ gai siaaco yaasapicatadai Δ Suusi. Tasai vusaico aayi Δ gai. ³ Dai aipaco g Δ naagidimi Δ gai daid Δ icaitimi:

—¿Sioora maigovai daasamu Δ g $\Delta\Delta$ odai sivaapaquimu aat Δ m Δ ? —ascaitimi.

⁴ Dai n Δ n Δ aavacai t $\Delta\Delta$ Δ g $\Delta\Delta$ odai vai camaianaasi daacatadai. ⁵ Tai Δ gai vaapa siaaco yaasapicatadai Δ Suusi, dai ami t $\Delta\Delta$ Δ mo Diuusi t Δ aañicarud Δ . Δ gai Δ pa maasi Δ mo g $\Delta\Delta$ li vai s $\Delta\Delta$ lisa pad Δ T Δ daacatadai, dai m Δ tana ugurui yuucusid Δ dai tootoaja. Taid Δ Δ ooqui ali Δ duduaadimu. ⁶ D Δ mos Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ it Δ t Δ dai:

—Maitav Δ r duduaadicuda. Aapim Δ gaagai Δ Suusi ismaac Δ d Δ Nasareet Δ T Δ oidacatadai, Δ gai m Δ smaac Δ d Δ curusiaba siisa. D Δ mos Δ gai caduaaca maitatiipu tami. N Δ idavurai movai m Δ siaaco t $\Delta\Delta$. ⁷ Iimivurai dai aagida Δ Piiduru $\Delta\Delta$ madu Δ gaa mamaat Δ rdamigad Δ Δ Suusi said Δ Δ Suusi Δ p Δ ga ajiagai Galilee Δ T Δ isaapim Δ . Ami t $\Delta\Delta$ gimu aapim Δ poduucai isduucai g Δ naagidi Δ gai —ast Δ t Δ dai Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ .

⁸ Taid Δ Δ ooqui voopoi abiaad Δ T Δ duduaadimucai dai gii-givuquimi. Dai maiaagidi Δ gai tomali Δ maadutai ali Δ duduaadimucai.

⁹ Aid Δ si duaaca Δ Suusi Δ p Δ ga g Δ maasitu Δ gai María Madaliña vuitapi ismaac Δ d Δ aiñ Δ d Δ T Δ vuvaitu Δ gai cuvaracami Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ . ¹⁰ Tai Δ gai ii dai aagidi Δ gai ismaac Δ d Δ $\Delta\Delta$ madu ajiopaiña Δ Suusi. Δ gai ali Δ soig Δ n Δ liditadai dai suaan Δ itadai. ¹¹ Dai aid Δ si ca Δ Δ gai isduaaca Δ Suusi, dai isn Δ idi Δ ooqui Δ gai maivaavoitu.

¹² Dai gooquiΛΓΛ ΛSuusi gΛmaasitu Λma duucaı gooa gΛoidatucudami vuitapi. Λgai oidigamu iimΛitadai. ¹³Tai Λgai iji dai aagidi Λгаа, dai tomali poduucı maıvaavoitu Λgai.

¹⁴ Tai gooquiΛΓΛ gΛmaasitu ΛSuusi Λbaıvustama dan Λmoco mamaatΛrdami vuitapi aidasi mesa vuidΛΓΛ daraajatadai Λgai. DaidΛ ΛSuusi bagaimi gΛmamaatΛrdamiga maıvaavoidaracataı Λgai maıvaavoitudacı Λgai Λгаа ismaacΛdΛ aagidi isnΛidi isduaaca. ¹⁵DaidΛ itΛtdai:

—İimivurai vΛasi oidigi daama dai aagida vΛasi oidigi daama oidacami sai casi istutuidi iscΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi.

¹⁶ Dai sioorΛ vaavoitudagi dai gΛnvapaconagi Λgai cΛΛgacΛΓΛ vuvaquımu. Dai sioorΛ maıvaavoitudagi Λgai Diaavora ΛΛmadu iımımu. ¹⁷Dai naana maasi istumaasi gΛgΛrducami ivuaadamu sioorΛ giñvaavoitudagi. Vuviadamu Λgai oodamıaiñdΛΓΛ Diaavora tΛtΛaañıcarudΛ giñgıvucadacΛdΛ dai Λmamaasi ñıooqui ñıoocadamu ismaacΛdΛ maimaatΛcana Λgai. ¹⁸Dai gΛnnoonovicΛdΛ vuudamu Λgai gΛgΛΓΛ coocoyı. Dai isyΛΛda Λgai muuquigami maıgalvuaadamu. Dai coococoidadΛ daama daraasadamu Λgai gΛnnoonovi sidΛ ΛcoococoidadΛ duduaadΛdamu —astΛtdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

¹⁹ Dai aidasi canaatocı ñıooqui gΛrtΛaanΛdamiga Suusi gΛmamaatΛrdamiga, taidΛ Diuusi vaidacı tΛvaagıamu dai maa Λmo gΛΛ sΛΛlicami. ²⁰TaidΛ ΛmamaatΛrdamıgadΛ aıpacı iji dai aagidi oodamı sai casi istutuidi iscΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi vaavoitudacı gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo. Dai Λgai vaa Suusi Cristo soicΛiña aa duiñdadΛΓΛ vai Λgai naana maasi gΛgΛrducami ivuaadana dai poduucı maasiuldi sai ismaacΛdΛ aagaiña Λgai Λrvaavoi.

Dai mosΛcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo aimaraitai oidi daama

¹ Giñaduñi Teoopilo amo istumaasi gaoojidi aan. Mui oodami caoaja isducatai apadui aatama garsaagida. ² Agai ooja ismaacada aagidi aa ismaacada arnajibadami. Agai naidi isducatai apadui tucamara abiaadara, dai agai vaa argamamaatatuldiadamicatadai Diuusi ñiooquida. ³ Aan lapla caga giñtaatacai gatacacai isducatai apadui tucamidara abiaadara, dai cagadu lididi aan isgaoojidagi vaa si gomaasi, ⁴ pai caga maataca aapi ismaacada arvaavoi dai sai maisiu vaa si masmaacada gaagidiña arvaavoi.

⁵ Aidasi a Erodasi argaa taaanadamicatadai Judeera, vai ami oidacatai amo paali Zacaria taagiducami, daida araduñadacatai aviaasicaru. Daida sooñigada Zacaria Elisabeeta taagidu, dai vagoocatai araaduñda paali Aarõnicaru. ⁶ Dai vagoocatai alia caga tuutuiga Diuusi vui, dai caga agidiña daida ivuaadana istumaasi Diuusi ipalidi, dai poduucai tomali amaadutai maigapira vuupaiña tomali amo istumaasicada. ⁷ Damos maimamaracatai agai, Elisabeeta maitistutuiditadai ismaatadagi cascada. Casi aroocodamicatadai agai daida acalli casi arcaliadamicatadai.

⁸ Dai amo imidagai aacatai Zacaria amadu aaduñda isiduñiagi ganaa duiñdaga gaa quiuupaigadara ajudidíu. Diuusi pipiooñigada agai. ⁹ Dai tacaivi daitu amo tumiñsi agi poduucai gaviidacatai apapaali dai naida agai soora vaacana gaa quiuupaigadara ajudidíu siaaco siaa duutudai Diuusi dai maidana acuubimidali. Taida Zacaria aayi isvaquiagi gaa quiuupira dai maidagi acuubimidali. ¹⁰ Dai aidasi mamaiditadai Zacaria acuubimidali vaascatai gaa quidigaiñdara guucatai gamamadai. ¹¹ Tai todian duucai ta Zacaria amo Diuusi taañicaruda vai bo caacatai sallisía padara siaaco gamamaidi cuubimidali. ¹² Dai aidasi Zacaria ta Diuusi taañicaruda maitaa isducatai gaduñiagi dai alia duaadimu. ¹³ Damos Diuusi taañicaruda itatadai:

—Zacaria, maitiduaadicuda caca Diuusi ismaacada taana aapi daanaitai cascada gaooñiga maraata agai amo ali gaa li vaira Vuaana taatai ganmara. ¹⁴ Dai baiganliadamu aapima dai muidutai lapla diviacai ali oodami, ¹⁵ Diuusi taanadami duucai nijada agai agai cascada. Dai agai gia maitayanda agai uvasi varagada tomali ama maasi ismaacada navamudaga dai maiquiaa vuusaicai agai aida abiaadara Diuusi Ibada amadu daacamu. ¹⁶ Dai agai vaa aagida agai ajudidíu sai

cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi Δpan duucaí ΔΛqui aaduñΔcardu dai muidutai Δma duucaí gΔntΔtΔgitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu dai vaavoitudamu Diuusi. ¹⁷ Dai Δgai ismaacΔΔ ΔrVuaanaca agai ΔpΔga imimu Δgai isΔtΔaanΔdami dai Diuusi IbΔΔΔ ΔΔmadu daacamu sipoduucaí viaacamu Δgai guvucadagai Δpan duucaí ΔDiuusi ñiooquituldiadamigadΔ Eliiasicaru dai aagidamu Δgai vΔΔsi oodami dΔΔdΔΔ sai Δpamu oigΔdaiña gΔnmaamara dai Δgai ismaacΔΔ soimaasi ivueeyi sai Δma duucaí gΔntΔtΔgitona Diuusi vuitapi Δpan duucaí aa ismaacΔΔ vaavoitudai Diuusi. Dai poduUCAI cabai gΔnducamu Δoodami iibΔΔΔ siΔΔscadΔ diviagi ΔtΔaanΔdami Cristo —astΔtΔdai ΔDiuusi tΔaañicarudΔ ΔZacaría.

¹⁸ Amaasi ΔZacaría tΔcacai ΔDiuusi tΔaañicarudΔ daidΔ itΔtΔdai:

—Isducatai maatΔna aana siΔrvaavoi ismaacΔΔ giñaagidi aapi casi ΔrcΔcΔΔliocoidadΔ aatΔma vΔgoocatai di —astΔtΔdai ΔZacaría.

¹⁹ TaidΔ ΔDiuusi tΔaañicarudΔ aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—Aana anΔrGavriel daidΔ ΔrootosadΔ Diuusi. Agai giñootoi ansaidΔ gΔaagidana goñiooqui ismaacΔΔ casi gΔaagidi aana.

²⁰ DΔmos maivaavoitu aapi ismaacΔΔ gΔaagidi aana cascΔΔ muudutumumu aapi dai maiñiooquimu asta siΔΔscadΔ divia gΔmara. Idi gia povΔduña agai ismaacΔΔ gΔaagidi aana siΔΔscadΔ Diuusi ipΔliadagi —astΔtΔdai Gabriel.

²¹ VaidΔ Δoodami quiidigamadΔrΔ guucacatai nΔnΔra ΔZacaría dai maitΔtΔgaitadai isgΔnΔldagi maiootoma vuusaicai ΔZacaría ΔgΔΔ quiuupaigadΔaiñΔrΔ judidíu.

²² AidΔsi vuusai ΔZacaría maitistui isñiooquiadagi Δoodami ismaacΔΔ quiidigana guucacatadai. Dai poduUCAI maí Δgai istΔΔ Δgai Δmo istumaasi ΔgΔΔ quiuupaigadΔrΔ judidíu dai cascΔΔ muudutu. Dai seeñacΔΔ ñiooquidi.

²³ AidΔsi caaitu ΔZacaría siΔΔqui tasai gaata duña agaitadai ΔgΔΔ quiuupiarΔ, nora gΔquiiyamu. ²⁴ Dai bo chíΔΔqui tasaicΔΔ tΔΔ Elisabeeta Δmo ali siΔΔñi. Dai taama masaadai maivuusai Δgai gΔquiiyaiñΔrΔ. Dai poduUCAI gΔtΔgito Δgai: ²⁵ “Δagi poduUCAI giñduña Diuusi dai sivi maraatamu aana sicamaitiñcΔΔdadamu oodami”, asΔlidi Elisabeeta.

²⁶ Dai bo naadami masaadaicΔΔ Diuusi ootoi ΔGavriel Nasareetamu Galilea dΔvΔΔrΔrΔ, ²⁷ sai aagidana Δmo ñiooqui Δmo ali tΔji María tΔΔgiducami. NasareetΔrΔ oidacatadai Δmo cΔΔli Osee tΔΔgiducami dai Δgai ΔrcajiudadΔ Davicaru. Casi ΔrgΔncuucunacamicatadai Δgai dΔmos maiquiaa Δmapai oidacatadai. ²⁸ AidΔsi aayi ΔGavriel mΔΔca siaaco daacatadai María itΔtΔdai:

—Baiga, Diuusi cAagacaɾa ɣaɳɳidi dai vaascara ɣaɳɳmadu daja, Diuusi vaamioma cAagacaɾa ɣaɳɳidi aapi istomasmaascada ooqui —astatadai aGavriel.

²⁹ Aidasi taɳ Maria aGavriel dai caí istumaasi aagidi aɣai maitaa isducatai ɣatagituagi. “Tuisi povai iñtatadai goovai sai Diuusi cAagacaɾa ɣiñɳidi”, asaalidi aMaria.

³⁰ Tai amaasi itatadai aɣai:

—Maria maitiduaadicuda, Diuusi cAagacaɾa ɣaɳɳidi. ³¹ Aapi Maria maraatamu amo ali ɣaɳli dai Suusi taɳtaɳmu aapi. ³² Dai siaa duutuadamu muidutai aSuusi. Dai pocaitadamu gooviava arDiuusi marada aVaamioma ɣaɳ baitaɳaaacami. Dai Diuusi maaquimu aSuusi saɳlicamigada ɣaaduñi Davicar. ³³ Dai vaascara taanadamu aɣai aɳjudiduu. Dai tomali amo imidagai maiugitimu aɣai saɳlicamigada —astatadai Gavriel.

³⁴ Tai amaasi aMaria taacai aGavriel:

—¿Ducatai apaduñia aɣai goovai ismaacada ɣiñaagidi aapi? Maiquiaa arvaanacami aan cAali di —astatadai Maria.

³⁵ Tai aa noragi Gavriel daida itatadai:

—Tavaañimu Diuusi Ibaada dai ɣaɳɳmadu daacamu. Aɣai saɳlicada viaa guvucadagai. Cascada siɳascada vuusiagi aali ɣaɳli ismaacada Suusi taɳgiduca aɣai, pocaitadamu oodami: “Gooviava arDiuusi marada ismaacada tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi”. ³⁶ Dañi ɣaaduñi Elisabeeta maraata aɣai amo ali ɣaɳli casi arooquimudadacatai ismaacada pocaidacatadai sai maitistutuiditadai ismaatagi vai sivi caviaa naadami masaadai istaa amo ali siɳañi. ³⁷ Diuusi ivueeyi aɳgi istumaasi iduñia aɳliada —astatadai Gavriel.

³⁸ Taid aMaria itatadai:

—Aan iduuñimu aɳgi istumaasi ɣiñaagidagi Diuusi. Vai Diuusi iduuna aanacada paɳtumaasi ɣiñaagidi —astatadai Maria. Bodara daivunu ii Gabriel.

³⁹ Dai bo chilaqui tasaicada cavami ii Maria gaamu ucoidigamu amo ali quiiyamu Judeea dAvaaɳiara. ⁴⁰ Dai Zacaria quidiara vaa dai viaatuli Elisabeeta. ⁴¹ Aidasi Maria viaatuli Elisabeeta maat taata aElisabeeta isoiñi marada araana. Dai aid aDiuusi Ibaada divia dai amadu daaca aɣai. ⁴² Amaasi ɣaɳara ñioo Elisabeeta dai potatadai:

—Diuusi vaamioma cAagacaɾa ɣaɳɳidi aapi istomasmaascada ooqui. Dai cAagacaɾa naidi Diuusi ɣamara aapa. ⁴³ Noora aan sidiviaca ɣiñdiviji cAagacaɾa ɣiñvuviaadamiga dlad. ⁴⁴ Mosiñviaatuli aapi antai otoma maat taata aan isoiñi ɣiñmara ɣiñaraana baigaldacai. ⁴⁵ Ali baigalidi aapi vaavoitudacai sipaduñia aɣai aɣai ismaacada ɣaagidi Diuusi taañicaruda —astatadai Elisabeeta.

- 46 Amaasi icaiti María:
 Ali^Λ siaa duutudai aan^Λ Diuusi.
 47 Dai ali^Λ baigiñ^Λlidi aan^Λ Diuusic^ΛΔ^Λ ismaac^ΛΔ^Λ c^Λagac^ΛΓ^Λ
 giñ^Λvusasdi.
 48 Aan^Λ arsoitigami vai Diuusi v^Λasc^ΛΓ^Λ c^Λagac^ΛΓ^Λ giñ^Λn^Λlidi.
 Dai sivi abiaad^ΛΓ^Λ baitaacoga v^Λasi aoodami aduuc^Λi
 giñ^Λiim^Λdamu “Ismaac^ΛΔ^Λ Diuusi c^Λagac^ΛΓ^Λ n^Λlidi”.
 49 Agai ismaac^ΛΔ^Λ s^Λallic^ΛΔ^Λ viaa guvucadagai idui mui naana
 maasi ga^Λarducami aan^Λ giñ^Λv^Λat^ΛΓ^Λ.
 S^Λallic^ΛΔ^Λ tomali am^Λo imidagai maisoimaasi ivueeyi agai.
 50 Diuusi v^Λasc^ΛΓ^Λ soig^Λal^Λlidi v^Λascataic^ΛΔ^Λ ismaac^ΛΔ^Λ siaa
 duutudai agai.
 51 Mui naana maasi ga^Λarducami ivueeyi Diuusi
 ga^Λg^Λitoidac^ΛΔ^Λ.
 Diuusi ali^Λ siaa ar^Λatudai agai ismaac^ΛΔ^Λ ga^Λarduc^ΛΔ^Λ
 ga^Λn^Λlidi.
 52 Diuusi camaitip^Λli si^Λart^Λta^Λaan^Λdamicagi agai ismaac^ΛΔ^Λ
 vaamioma gata^Λan^Λi, dai casc^ΛΔ^Λ maa as^Λallicamigada
 asoituutuigami.
 53 Dai asoituutuigami ismaac^ΛΔ^Λ biuugicoñ^Λicatadai Diuusi
 maa mui naana maasi istuuc^ΛΔ^Λ tataascon^Λca agai.
 Daid^Λ ar^Λiricu soituutuigami^ΛΓ^Λ viaa.
 54 Diuusi c^Λaga nuucada a^Λjudid^Λu agai ar^Λpipiooñ^Λigada dai Diu-
 usi ali^Λ soig^Λal^Λlidi agaic^ΛΔ^Λ casc^ΛΔ^Λ.
 55 V^Λasi gomaasi idui agai poduuc^Λi bai dui^Λ agai Avraañ^Λicar^Λ
 dai aaaduñ^Λda lam^Λadu casc^ΛΔ^Λ.
 Dai goñ^Λiooqui ismaac^ΛΔ^Λ bai dui^Λ agai ar^Λtomastuigaco v^Λat^ΛΓ^Λ.
 Asc^Λaiti María.
 56 Daid^Λ María vaica masaadai daja Zacaría quiidi^ΛΓ^Λ daida
 apamu nora ga^Λquiiyamu.

57 Dai caaayi istuigaco maraata agai Elisabeeta dai marai
 am^Λo ali ga^Λli. 58 Aid^Λsi marai agai aaaduñ^Λda ismaac^ΛΔ^Λ miaan-
 ioma oidacatadai iji dai m^Λal dadiji dai n^Λn^Λlidi dai poduuc^Λi
 camai^Λ agai isDiuusi s^Λallic^ΛΔ^Λ c^Λaga tuiga Elisabeeta vuí. Dai
 baig^Λn^Λal^Λ v^Λascatai. 59 Dai bo mamacova tasaic^ΛΔ^Λ apamu iji
 agai dai m^Λal iquit^Λ tuucugada ali ga^Λli dai aaaduñ^Λda Zacaría
 ta^Λta^Λ agaitadai pot^Λagidu aogada casc^ΛΔ^Λ. 60 Taid^Λ ad^Λada
 it^Λad^Λai:

—Cho, Vuaana ta^Λta^Λmu aat^Λma —ast^Λad^Λai.

61 Taid^Λ it^Λad^Λai aaaduñ^Λda:

—Tomali amoco ga^Λaduñi maipot^Λagidu di —ast^Λad^Λai.

62 Daid^Λ aaaduñ^Λda seeñ^Λamagi Zacaría maat^Λca aliditai
 ist^Λagiduca agai agai. 63 Taid^Λ a^ΛZacaría seeñ^Λac^ΛΔ^Λ tai ga^Λaduñi
 am^Λo istumaasi istuuc^ΛΔ^Λ oojagi dai poduuc^Λi ooja: “Vuaana
 ta^Λagiducamu goovai”, asduuc^Λi ooja agai. Tai camait^ΛΛ

aaaduñda isducatai gantatagitugi tagacai ismaacada oja
 azacaría. ⁶⁴ Aida azacaría nandidi aaaduñda ismaacada oja
 azacaría taida azacaría apamu ñioo dai sállicada canga siaa
 duutuli Diusi. ⁶⁵ Taida aaaduñda sállicada duduaadimu
 apamu ñioocacai azacaría, vai vlassi ucoidigana Judeera
 vlassi aipacoga ganaagidi oodami isducatai apadi ami
 Judeera. ⁶⁶ Vlassi ismaacada cai isducatai apadi naana
 maasi gantatagitoi dai aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Sioor maata istumaasicamu goovai? Sállicada Diusi
 cagacera nandi goovai —ascaiti oodami.

⁶⁷ Dai Diusi Ibada divia dai amadu daja Zacaría avuaana
 oogada. Aida azacaría agidi agaa oodami istadai Diusi
 Ibada azacaría dai potadai:

⁶⁸ Diusi cadivia garlamadu dai casi cagacera garvuvaitu
 cascada alia siaa duutudai ana Diusi.

Aatama arjudidu Diusi maamarada cascada.

⁶⁹ Diusi garrootosi amo cagacera garvuviaadamiga
 ismaacada sállicada viaa guvucadagai.

Dai agai arcajiudad Davicaru ismaacada canga agiditadi
 Diusi.

⁷⁰ Poduucai aiqui utu oidigera idui Diusi gaatagi
 gñiñioquituldiadamiga amadu.

⁷¹ Tai agai agidi garaaduñicaru iscagacera garvuvaida agai
 Diusi.

Dai maidagito agai issoigaruvaada agai garsasaayu dai vlassi
 ismaacada maitroigadi.

⁷² Dai sai Diusi soigallida agaitadi garaaduñicaruada.

Dai sai maiugu tagitoca agai Diusi gaatagi ismaacada idui
 tucamara.

⁷³ Goovai argoaatagi cagaducada ismaacada agidi Diusi
 gaduñi Avraañicaru dai pocaiti sai sállicada arvaavoi.

⁷⁴ Dai sai Diusi garsoña agai sai maisoimaasi
 gartaatamituldiña garsasaayu.

Dai tsai siaa duutudaiña aatama Diusi maiduduaadicuitai.

⁷⁵ Dai canga vaaadatai Diusi vui.

Dai canga agiditai aatama Diusi silasi uucami oidacagi
 aatama amaasi uucami.

⁷⁶ Dai aapi giñmara poduucai gaiimadamu oodami Diusi
 baitacacami ñiooquituldiadamigada.

Aapi baitaqui imia agai tlaanadami dai maa agida agai
 oodami sai bai anduucana dai silascada maa diviagi
 tlaanadami sai cagacera miaadagidana.

⁷⁷ Dai maatulda agai aapi oodami sai Diusi agai dai
 cagacera garvuvaidi.

Dai garoigaldi vlassi garsoimaascamiga.

78 Diuusi g_{AR}ooga s_{AA}lic_{AD} g_{AR}oig_{AD} dai soig_{AA}lidi aat_{AM}ac_{AD} casc_{AD} g_{AR}ootosi g_{AM}ara t_{VA}agiaiñ_{DA}RA.

79 Sai g_{AR}aaqidana isducatai Diuusi soic_{AI} oodami sai c_{AA}ga g_{ANT}at_{AG}itocana t_{AS}ai vaavoitudacai maiiim_{ANA} Diaa-
vora _{AA}madu.

Casc_{AD} povueeyi Diuusi t_{AS}ai _{AA}madu ajioopaiña.

Ascaiti Zacaría.

⁸⁰ Dai g_{AA}limi _{ALI} g_{AA}li dai v_{AA}s tasai vaamioma b_{AA}jimi g_{AT}agitoidaga. Dai aid_{ASI} cag_{AA} _{AG}ai oidigana oidatu asta aid_{ASI} g_{AA}agacai aagidi _{AG}ai Diuusi ñiooquid_{LA} _{AJ}udidíu. Dai m_{AA} diviacai aagidi _{AG}ai ismaac_{AD} aagidi Diuusi isaagida _{AG}ai.

2

1 Aid_{ASI} vuusai Vuaana aid_{LA} Augusto _{ARG}AA bait_{AC}aaacamicatadai Room_{ARA}. Dai _{AG}ai t_{AJ}ai g_{AS}on_{ARA} guucacamiga sai _{AA}caldana _{AO}odami dai oojana ist_{AA}at_{AG}idu.

² Aid_{LA} _{ART}ucamid_{AR}acatadai m_{AS}i_{AC}alda _{AG}ai v_{AA}si _{AO}odami oidi daama oidacami. Aid_{AM}asi _{AC}ali _{AO}odami aid_{LA} _{AS}ireñio _{AR}caigicatadai Siriana. ³ M_{ATA}i t_{AJ}ai _{AO}odami sai iim_{ANA} siaaco vuvaaja m_{AS}ai _{AC}aldana. ⁴ Casc_{AD} ii _{AO}see

Nasareetaiñ_{DA}RA Galilea d_{AV}AAriaiñ_{DA}RA Beleenamu Judeea d_{AV}AAri_{AR}LA. Davicaru _{AR}Beleen_{AR}LA vuusaicami dai _{AO}see _{AR}c_{AJ}iudada Davicaru casc_{AD} ii _{AG}ai Beleenamu m_{AS}ai _{AC}aldana. ⁵ Dai _{AO}see vaidacai María Beleenamu. Casi _{ARG}ancuucunacamicatadai _{AG}ai d_{AMOS} maiquiaa _{AM}apai oidacatadai. Dai María cayoga dueeyitadai. ⁶⁻⁷ Aid_{ASI} aayi _{AG}ai Beleen_{AR}LA camaitiipucatadai siaaco g_{AN}uuliña _{AG}ai casc_{AD} caapayu quiidi_{AR}LA g_{AN}uuli _{AG}ai. Dai aid_{ASI} quiaa m_{AA}ca daraajatadai _{AG}ai, tai caaayi istuigaco duaadia agaitadai María dai dueeyi. _{AG}ai _{ART}uucamid_{AR}LA maracatadai tai biisa dai ami siaaco gacuaadana caapayu ami vooda.

⁸ Dai Beleena maigovai oidigana ajioopaitadai pastuturu dai nuucadacatadai g_{ANS}osoiga cañiiru tucara. ⁹ Tai todian duucai g_{AM}asitu _{AMO} Diuusi t_{AA}añicarud_{LA} _{AP}astuturuu vuitapi. Tai Diuusi g_{AG}uvucadac_{AD}LA cuudan duí ami siaaco daraajatadai _{AG}ai tai duduaadimu _{AP}astuturuu. ¹⁰ Tai pot_{AT}adai _{AD}iuusi t_{AA}añicarud_{LA}:

—Maitav_{AR} duduaadicuda aapim_{LA}. Aana ang_{AN}b_{AI}idati c_{AA}ga ñiooqui dai idi ñiooquic_{AD}LA ali_{LA} baig_{AN}liadamu aapim_{LA} dai v_{AA}si _{AO}idacami oidi daama. ¹¹ _{LA}quiapo moqui_YARLA siaaco oidacatadai Davicaru _{AA}quioma movuusai _{AMO} c_{AA}gac_{AR}LA g_{AN}vuviaadamiga. _{AG}ai _{ARG}ant_{AA}an_{AD}amiga

Cristo. ΔCristo icaidaga Δmo gΛΛ tΛaanΔdami ismaacΔΔ Δcovai vuusaitu Diuusi sai cΛΛgacΔΓΔ gavuvaidiña. ¹² Mo siaaco gacuaadana Δcaapayu mo caatΔcamu Δali gΛΛli biisapicami sitΛΛgimu aapimΔ dai poduucai maatΔmu aapimΔ sai ismaacΔΔ gΛnaagidi aanΔ sΛΛlicΔΔ Δrvaavoi —astΔtΔdai ΔDiuusi tΛaañicarudΔ.

¹³ Mosai cuugaida ñioo Δgai tai mui vaamioma gΔnmaasitu Diuusi tΔtΛaañicarudΔ daidΔ itΔtΔdai Δgai Δpastutuuru:

¹⁴ MΛΛ tΔvaagiΔΓΔ vΛasi Diuusi tΔtΛaañicarudΔ cΛΛga ñioocai Diuusi vui.

Dai sivi tami oidigi daama Diuusi cΛΛgacΔΓΔ nΔidi oodami.

CascΔΔ sivi gia cacΛΛga gΔniibΔstacan taadacamu gooidacami.

Ascaiti ΔDiuusi tΔtΛaañicarudΔ.

¹⁵ Aidasi iji Δgai abiaadΔΓΔ tΔvaagiamu vaidΔ Δpastutuuru aipaco gΛnaagidi daidΔ icaiti:

—TiimΔda gaamu moocoro Beleenamu dai nΔida istumaasi asducatai ΔpΔdui goovai ismaacΔΔ gΔraagidi Diuusi —ascaiti Δpastutuuru.

¹⁶ Dai otoma iji dai cavami iji dai mΛaca tΛΛ Δgai ΔMaría dai ΔOsee dai Δali siΛΛñi mo caatΔcatadai siaaco gacuaadana Δcaapayu. ¹⁷ MostΛΛgacai Δpastutuuru Δgai otoma aagidi ΔMaría Δmadu ΔOsee iscaiti ΔDiuusi tΔtΛaañicarudΔ aagaitai Δali siΛΛñi. ¹⁸ Dai vΛascatai ismaacΔΔ cai ismaacΔΔ aagai Δpastutuuru camaitΛΛ isducatai gΔntatΔgituagi. ¹⁹ Dai ΔMaría maiugu tΔgitocana istumaasi ΔpΔdui. ²⁰ Aidasi caΔpamu aa suuli Δpastutuuru voyiamu iimΔitai siaa duutudaimi Δgai Diuusi dai cΛΛga aatagi aatagaimi Δgai Diuusi vΛatΔΓΔ vΛasicΔΔ ismaacΔΔ tΛΛ Δgai dai caΛ. VΛasi povΔdui isducatai aagidi ΔDiuusi tΔtΛaañicarudΔ cascΔΔ.

²¹ MΔtai bo mamacova tasaicΔΔ iquitΔ tuucugadΔ Δali siΛΛñi dai Suusi tΛΛtai. Maiquiaa nonoacatai María abiaadΔΓΔ aagidi Diuusi tΛaañicarudΔ sai Suusi tΛΛtana cascΔΔ Suusi tΛΛta Δgai.

²² Dai aidasi casi idui Δgai vΛasi isducatai aagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΔΓΔ saidΔ ivuaadana vΛasi Δooqui siΛΛscadΔ maamatadagi amaasi bΛΛcai Δgai Δali gΛΛli Jerusaleenamu. Dai ami ΔgΛΛ quiuupaigadΔΓΔ judidíu itΔtΔdai Δgai Diuusi:

—AatΔma ipΔlidi sai gΔrmara vΛascΔΓΔ gΛΛgidiña —astΔtΔdai.

²³ Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidΔΓΔ sai vΛasi judidíu maamaradΔ tucamidΔΓΔ isΔrcacΔΛlicagi sai viaacatadai isivuaadagi Diuusi aa duiñdadΔ. ²⁴ Iji Δgai dai dasda Δgai Diuusi gooca voutu dai gooca tutuugu poduucai isduucai oojisi Diuusi ñiooquidΔΓΔ.

25 Mo Jerusaleen^{ΛΓΛ} oidacatadai ^Λmo ^Λmo ^Λmo c^{ΛΛ}li Simuñi t^{ΛΛ}giducami. Dai c^{ΛΛ}ga ^{ΛΛ}gidiña Diuusi dai siaa duutudai. Dai ^Λgai ^{ΛΓ}Amoco ^{ΛΛ}p^Λ ismaac^{ΛΔ}Δ n^Λn^Λracatadai isdiviagi ^Λmaadutai dai soiñagi ^Λjudidíu vai ^Λgai ^{ΛΛ}gi gata^Λaan^Λdagi g^Λand^Λv^{ΛΛ}rag^{ΛΓΛ}. Dai Diuusi Ib^Λad^Λ ^{ΛΛ}madu daacatadai Simuñi. 26 Dai caaagiditadai Diuusi Ib^Λad^Λ Simuñi sai maiquiaa muucucai ^Λgai t^{ΛΛ}gia agaitadai ^ΛCristo ismaac^{ΛΔ}Δ ootosa ^Λgai Diuusi. 27 Dai Diuusi Ib^Λad^Λ ootoi Simuñi ^Λg^{ΛΛ} quiuupaigad^Λamu judidíu. Tai aid^Λ ami dada Osee ^{ΛΛ}madu María dai b^{ΛΛ}cati ^Λali g^{ΛΛ}li daid^Λ iduñia ^Λgai isducatai viituli Moseesacaru. 28 Tai ^ΛSimuñi b^Λi ^Λali si^{ΛΛ}ñi dai siaa duutuli Diuusi dai pot^Λadai ^Λgai Diuusi:

29 T^Λaan^Λdami, aana ivueeyi v^{ΛΛ}si istumaasi giñaagidi aapi. Sivi gia cac^{ΛΛ}ga baigiñ^Λliarac^{ΛΔ}Δ muuquimu aana. Casi iñ^{ΛΛ}gi aapi ismaac^{ΛΔ}Δ giñaagidi casc^{ΛΔ}Δ.

30 Cata^{ΛΛ} aana idi c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuviaadami 31 Ismaac^{ΛΔ}Δ ootosi aapi v^{ΛΛ}si oidi daama oidacami.

32 Idi maatatuldamu ^Λgai ismaac^{ΛΔ}Δ mait^Λrjudidíu g^Λñiooqui. Dai idi c^{ΛΛ}ga ñioocadamu g^Λamaamara judidíu v^{ΛΛ}tar^Λ.

Ast^Λadai Simuñi.

33 Daid^Λ ad^{ΛΛ}d^{ΛΔ}Δ Suusi mait^{ΛΛ} isducatai g^Λant^Λagituagi ca^Λc^Λai istumaasi aagai Simuñi agaitai ^Λmarad^Λ. 34 Taid^Λ ^ΛSimuñi it^Λadai:

—Vai Diuusi c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} g^Λann^Λidiña —ast^Λadai.

Dai gooqui^{ΛΓΛ} it^Λadai ^Λgai ^ΛMaría ^{ΛΛ}gi:

—Si^{ΛΛ}scad^Λ g^{ΛΛ}liagi idi ali si^{ΛΛ}ñi ismaac^{ΛΔ}Δ ootoi Diuusi muidutai judidíu c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuvaaquimu idic^{ΛΔ}Δ dai aa mui maic^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuvaaquimu dai muidutai vui ñioocadamu.

35 Dai poduucai g^Λmaat^Λamu isducatai g^Λant^Λagitai ^Λoodami. Dai aapi s^{ΛΛ}lic^{ΛΔ}Δ g^Λaimu soi^Λliaragai —ast^Λadai Simuñi ^ΛMaría.

36 Ami Jerusaleen^{ΛΓΛ} oidacatadai ^Λmo oocodami Aana t^{ΛΛ}giducami. ^Λgai ^ΛrPanuelicaru marad^Λcatadai daid^Λ arcajiudad^Λ Asielicaru. Dai ^Λgai ^ΛrDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λcatadai. Aid^Λsid^Λ ar^Λt^Λjicatadai

cunai ^Λgai ^Λmo c^{ΛΛ}li. Dai bo cuvaracami uumigic^{ΛΔ}Δ viuudutu. 37 Dai aid^Λ camaaco coobai dan maacova uumigi viaacatadai. Dai v^{ΛΛ} tasai maitacuaadatai aim^Λraiña ^Λgai ^Λg^{ΛΛ} quiuupaigad^Λamu ^Λjudidíu dai daan^Λña Diuusi sai soic^Λña dai siaa duutudaiña Diuusi. 38 Aid^Λsi quiaa ami ^Λg^{ΛΛ} quiuupaigad^Λaru judidíu guucacatadai Suusi d^{ΛΛ}d^{ΛΔ}Δ ^{ΛΛ}madu Simuñi tai ami divia ^ΛAana dai ^{ΛΛ}p^Λga siaa duutuli Diuusi dai gooqui^{ΛΓΛ} ii dai m^{ΛΛ} aagidi v^{ΛΛ}si ^ΛJerusaleen^{ΛΓΛ} oidacami ismaac^{ΛΔ}Δ n^Λn^Λracatadai isDiuusi c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuvaidagi agaitai ^ΛSuusi.

³⁹ Aidasi canaato Osee amadu María vlassi ismaacada aagai Diuusi ñiooquidar canoonora Nasareetamu Galilea davalariaga. ⁴⁰ Vaida aali galli galimi dai caga bajimi gatagitoidaga dai Diuusi cagacaga naidi.

⁴¹ Vlassi uumigi mosajaiña aga siaa duudagada judidiu vai ajioopaiña daddada Suusi Jerusaleenamu. ⁴² Dai amo imidagai caviaacatadai Suusi baiivustaama dan gooca uumigi aidasi aayi istuigaco ajioopaiña agai Jerusaleenamu. ⁴³ Dai cadaivunucai aga siaa duudagai tai cavlassi noonora oodami tai Suusi anaasi Jerusaleenaga vii. Daida daddada maimaatatadai ismomaca vii Suusi. ⁴⁴ Povanaliditadai daddada sida Suusi oodami saagida imitatadai dai amo tasai iji. Dai gaa agai Suusi oodami saagida dai tacaaimi ganaaduni dai aa oodami ismaacada maatacatadai agai, ⁴⁵ dai maitaa. Dai apamu aa suuli Jerusaleenamu dai gaaga agai.

⁴⁶ Vaica tasai gaa daida taa vai aga quiuupaigadaga judidiu daacatadai Suusi amadu ismaacada gamamaatatuldi Diuusi ñiooquida. Dai caga gatagito caa dai tacaai ara. ⁴⁷ Dai vlassatai ismaacada caa ismaacada aagai Suusi camaitaa isducatai gantatagituagi. Dai povanalidi ducatai mosaa cagadu goovai mooda dai mosaa caga gaaa nonoragidi mastumaasi tacaai, asanalidi. ⁴⁸ Aidasi daddada taa Suusi poduucai gantatagitoi: “¿Ducatai tanai daja goovai?” asduucai gantatagitoi. Daida daddada itatadai:

—¿Giñmara tuipasi povarduuni? Gaooca amadu aana alia duduaadimucataidai gagaagaitai —astatadai María.

⁴⁹ Taida Suusi itatadai:

—¿Tuimasida giñgaagai? ¿Maitamasmaat aapimaa isviaa aana isiduniagi istumaasi giñtajai giñooqa? —astatadai.

⁵⁰ Taida daddada maimaat caa istumaasi aagidi Suusi maimaatatadai agai isDiuusi gaooaga aagai agai.

⁵¹ Taida oi Suusi gaddada gamu Nasareetamu dai apiamooasi caga agidi gaddada. Daida daddada maiugu tagitocana vlassi isducatai avueeyi dai istumaasi aagaiña Suusi. ⁵² Daida Suusi galimi dai vaamioma bajimi gatagitoidaga dai Diuusi cagacaga naidi Suusi daida oodami caa cagacaga naidi ara.

3

¹ Aidasi ATiverio Sesara agaga baitacaaacamicatadai Roomaga. Cabaivustaama dan taama uumigi daacatadai agai, vaidaa Ponsio Pilaato arcaigicatadai Judeega, vaidaa Eroodasi arcaigicatadai Galileega, vaidaa Piili Eroodasi suculida arcaigicatadai Itureega amadu Traconiitaa,

vaid_Λ Lisaaniasi _Λraigicatadai Aviliini_Λra, ² vaid_Λ Aanasi _ΛΛmadu Caifasi _Λrbait_Λguucacamigad_Λcatadai _Λpapaali. Dai aid_Λ _ΛVuaana Zacari_Λ marad_Λ oidigana oidacatadai taid_Λ Diuusi ootosi _Λmo ñiooqui. ³ Daid_Λ _ΛVuaana muiyap_Λra aim_Λraiña _Λaqui Jordán ugidiana, dai aagidiña _Λoodami sai _Λma duucaí g_Λnt_Λt_Λgitona dai camaisoimaasi ivuaadana sai Diuusi oig_Λldana v_Λasi soimaascamigad_Λ dai sai g_Λnvapaconana sai n_Λidiña _Λoodami isca_Λma duucaí g_Λnt_Λt_Λgito dai camaisomaasi ivuaada agai. ⁴ Isducatai aagaitadai Isaia_Λcaru Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ siduuña agai Vuaana mospov_Λdui. Agai aduucai ooja:

Diuusi ootosa agai _Λmo c_Λali sai oidigana gamamaat_Λtuldiña dai poduucai gaaagidamu _Λgai:

“Si_Λascad_Λ _Λoodami n_Λn_Λracagi isdiviagi _Λmo bait_Λc_Λaacami g_Λaagai isbaiduiñdiagi voog_Λd_Λ.

Poduucai _Λp_Λra g_Λaagai m_Λs_Λbaiduiñdiagi g_Λniib_Λdaga caotoma divia agai g_Λr_Λt_Λaan_Λdamiga casc_Λd_Λ.

⁵ Si_Λascad_Λ baiduiñdiagi _Λbait_Λc_Λaacami voog_Λd_Λ siaaco d_Λd_Λcagiga g_Λaagai isc_Λaga t_Λpaalicadagi.

Dai siaacoga tuutuvidaca g_Λaagai isc_Λaga t_Λpaalicadagi.

Dai siaacoga noonoliñicagi voi g_Λaagai iss_Λali t_Λquiagi.

Dai poduucai _Λp_Λra g_Λaagai isbaiduiñdiagi _Λoodami g_Λniib_Λdaga.

⁶ Dai v_Λasi _Λoodami oidi daama oidacami maat_Λmu isDiuusi _Λt_Λgai ismaac_Λd_Λ c_Λagac_Λra gavuvaidi”.

Asc_Λiti Isaia oojad_Λ.

⁷ Aid_Λsi vuvaaja _Λoodami g_Λnquiiquiaiñd_Λra sai vapac_Λnana _ΛVuaana taid_Λ _ΛVuaana pot_Λtadai:

—Aapim_Λ ismaac_Λd_Λ daiv_Λi tami ansai g_Λnvapaconana _Λpan ducami coocoyi ismaac_Λd_Λ vopooyi siuu duucu cam_Λajidagi vasoi pol_Λiditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi g_Λntaatatulda agai. _Λp_Λra g_Λaagai iss_Λalic_Λd_Λ _Λma duucaí g_Λnt_Λt_Λgituagi aapim_Λ dai camaisoimaasi ivuaadagi. ⁸ G_Λaagai m_Λs_Λc_Λagac_Λra oidaca aapim_Λ vai n_Λidiña aa m_Λsca_Λma duucaí g_Λnt_Λt_Λgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai maitavar g_Λnaagiada aapim_Λ aipacoga m_Λsaid_Λ _ΛAvraañicar_Λu cajiudad_Λ sai casc_Λd_Λ c_Λagac_Λra g_Λnn_Λidi Diuusi. Aan_Λ ang_Λnaagidi sai asta goojodai ismaac_Λd_Λ modaraaja c_Λaga istutuidi Diuusi isiduiñdiagi Avraañicar_Λu cajiudad_Λ isip_Λliadagi. ⁹ Diuusi cabai g_Λduu issoimaa taatatuldagi maic_Λ tuutiac_Λd_Λ _Λpan duucaí _Λmo c_Λali ismaac_Λd_Λ guicutai uusi ismaac_Λd_Λ maic_Λgadu iibiad_Λ dai m_Λm_Λidi. Poduucai Diuusi ootosamu _Λoodami ismaac_Λd_Λ soimaasi ivueeyi m_Λca siaaco tomastuigaco m_Λca taí —ast_Λt_Λdai _ΛVuaana.

¹⁰ Amaasi _Λoodami t_Λcacai _ΛVuaana daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿Tuma duuna aatΛMΛ sividΛO? —astΛTΛdai.

¹¹ TaidΛ ΛVuaana aa noragi daidΛ itΛTΛdai:

—Λgai ismaacΛDΛ gΛviida gooca vaapasaragai gΛaagai isoidagi ΔMOCO Λgai ismaacΛDΛ maiviaa dai Λgai ismaacΛDΛ gΛviidacagi cuaadagai gΛaagai isaa oidagi ismaacΛDΛ maitΛviida —astΛTΛdai ΛVuaana.

¹² Tai dada ΛMOCO tumiñsi vuudami sai vapaconana ΛVuaana daidΛ itΛTΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, ¿tuma duuna aatΛMΛ? —astΛTΛdai.

¹³ TaidΛ ΛVuaana aa noragi daidΛ itΛTΛdai:

—Maitavaamioma gΛtaanΛi tumiñsi mosΛcaasi siΛasi maigarsi mΛsgataanΛdagi —astΛTΛdai ΛVuaana.

¹⁴ Tai dada sandaaru ΛpΛ dai tΛcacai ΛpΛ:

—¿Dai aatΛMΛ tuma duuna? —astΛTΛdai.

TaidΛ ΛVuaana itΛTΛdai:

—MaitavΛr Λsiada aapimΛ Aoodami tomali Λmo istumaasi guvucadacΛDΛ tomali maitΛagai mΛsgapiΛr vuupada ismaacΛDΛ maigapiΛrΛ vΛΛtΛ, baiyomavΛr baiganΛliada ΛgaicΛDΛ mΛsmaacΛDΛ gamaitΛcΛi —astΛTΛdai.

¹⁵ VΛasi Aoodami camaatΛcatadai isDiuusi ootosa agai ΛCristo dai canΛnΛracatadai dai cascΛDΛ povΛnΛlidadai saidΛ ΛVuaana rΛgai. ¹⁶ DΛmos ΛVuaana potΛTΛdai vΛascatai:

—AanΛ gia suudagicΛDΛ gΛnvapaconai dΛmos divia agai Λmai ismaacΛDΛ gΛnvapacona agai Diuusi IbΛadΛcΛDΛ sai gΛnΛΛmadu daacana Diuusi IbΛadΛ. Dai Λgai vaa nΛida agai oodami ismaacΛDΛ rΛcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛDΛ rΛmaicΛΛga ivuaadami. Λgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanΛ. AanΛ maitistutuidi siΛasi istutuidi Λgai. AanΛ tomali maiviaa sΛΛlicami isuupasdagi susuusacadΛ gigiaaragadΛ.

¹⁷ Amo cΛΛi ismaacΛDΛ cΛlivai tΛligi bai tueeyi ΛtΛligi daidΛ ΛcosadΛ mΛmΛidi. Poduucai iduñia agai Λgai ismaacΛDΛ divia agai AoodamicΛDΛ. IsmaacΛDΛ vaavoitudai Λgai iimia agai tΛvaagiamu dai ismaacΛDΛ maivaavoitudai Diaavora ΛΛmadu iimi agai Λgai siaaco tomali Λmo imidagai maitutucui Λtai —astΛTΛdai ΛVuaana Aoodami.

¹⁸ Dai poduucai dai mui vaamioma ñiooqui cΛΛgaducami aagidi ΛVuaana Aoodami. ¹⁹ Dai aagidi Λgai ΛpΛ Λcaigi Eroodasi sai alia soimaasi idui Λgai Λsidacai gΛsuculi Pi-ili ooñigadΛ Erodiiasi, dai sai Λma maasi soimaascami idui Λgai ΛpΛ. ²⁰ GooquiΛrΛ vaamioma soimaasi idui ΛEroodasi maisacai ΛVuaana.

—
²¹ DΛmos aidΛsi maiquiaa gΛmaisatu ΛVuaana Λgai v-pacoi mui oodami dai vacoi ΛSuusi ΛpΛ. VaidΛ ΛSuusi gadaanΛitadai Diuusi dai aidΛsi gadaanΛitadai Λgai Diuusi tai gΛcupiooco ΛtΛvaagi, ²² tai Diuusi IbΛadΛ tΛvai ΛSuusi daama

amo tugu maasi. Tai caidatu amo ñiooqui tavaagiaiñdar dai pocaiti:

—Aapiar argiñmara nai aliasi gaoigadai aan dai alia baigiñlidi aan aapicad —ascaiti ñiooqui.

23 Suusi viaacatadai par amo coobai dan baivustaama uumigi aidasi gaaaga gaa duiñdaga. Dai poliditadai oodami isagai rOsee marad. Osee armarad Elicaru, 24 ismaacada armaradcatadai Maatataru, ismaacada armaradcatadai Levícaru, ismaacada armaradcatadai Melquícaru, ismaacada armaradcatadai Anacaru, ismaacada armaradcatadai Osecaru, 25 ismaacada armaradcatadai Matatiasícaru, ismaacada armaradcatadai Amoosícaru, ismaacada armaradcatadai Naumacaru, ismaacada armaradcatadai Eslicaru, ismaacada armaradcatadai Nagaícaru, 26 ismaacada armaradcatadai Maataru, ismaacada armaradcatadai Matatiasícaru, ismaacada armaradcatadai Semeícaru, ismaacada armaradcatadai Osecaru, ismaacada armaradcatadai Uudacaru, 27 ismaacada armaradcatadai Oanacaru, ismaacada armaradcatadai Resacaru, ismaacada armaradcatadai Sorovaveelícaru, ismaacada armaradcatadai Salatieelícaru, ismaacada armaradcatadai Nelícaru, 28 ismaacada armaradcatadai Melquícaru, ismaacada armaradcatadai Adícaru, ismaacada armaradcatadai Cosaamacaru, ismaacada armaradcatadai Elimoodamacaru, ismaacada armaradcatadai Eracaru, 29 ismaacada armaradcatadai Oseuecaru, ismaacada armaradcatadai Elieesícaru, ismaacada armaradcatadai Oorímacaru, ismaacada armaradcatadai Mataataru, 30 ismaacada armaradcatadai Levícaru, ismaacada armaradcatadai Simeoñícaru, ismaacada armaradcatadai Uudacaru, ismaacada armaradcatadai Osecaru, ismaacada armaradcatadai Onanacaru, ismaacada armaradcatadai Eliaaquímacaru, 31 ismaacada armaradcatadai Melícaru, ismaacada armaradcatadai Mainacaru, ismaacada armaradcatadai Mataataru, ismaacada armaradcatadai Nataanacaru, 32 ismaacada armaradcatadai Davícaru, ismaacada armaradcatadai Isaícaru, ismaacada armaradcatadai Obedícaru, ismaacada armaradcatadai Boosocar, ismaacada armaradcatadai Salimoonocar, ismaacada armaradcatadai Naasonocar, 33 ismaacada armaradcatadai Aminadaavacaru, ismaacada armaradcatadai Araamacaru, ismaacada armaradcatadai Esíroomacaru, ismaacada armaradcatadai Pareesícaru, ismaacada armaradcatadai Uudacaru. 34 Ismaacada armaradcatadai Jacocar, ismaacada armaradcatadai Isaacaru, ismaacada armaradcatadai Avraañícaru, ismaacada armaradcatadai Tarecaru, ismaacada

ʌrmaradʌcatadai Nacoracaru, ³⁵ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Serugacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Raagaucaaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Peleegacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eveelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salacaru, ³⁶ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Arapaajadacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Semicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Noecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Lamecaru, ³⁷ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matusaleenacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoococar, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Areedicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maalaleelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru, ³⁸ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoosicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Setacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Adáñicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Diuusi ʌgai idui Adáñi cascʌdʌ.

4

1 Taidʌ ʌSuusi ii ʌaqui Jordánaiñdʌrʌ vaidʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ vaidacai oidigamu. ² Amaasi aidʌsi mʌʌ oidigana divia ʌgai anaasi daja goo coobai tasai. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai camosaagidiña ʌDiaavora siduñia ʌgai soimaasi. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai oidigana ʌcaaqui tasai maitauu ʌgai. Dai asta ʌcaaqui ta-saicʌdʌ aayi biuugigai. ³ Amaasi ʌDiaavora itʌʌdai:

—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di aagidañi goojoodai vai tascali gʌnaatona —astʌʌdai ʌDiaavora.

⁴ Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌʌdai:

—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ istutuidi oodami isoidacagi, gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌpʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌʌdai Suusi.

⁵ Aidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu dai abiaadʌrʌ tʌtʌʌgidi vʌʌsi gʌgʌr tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama dai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌtʌtʌaanʌdami. ⁶ Daidʌ ʌDiaavora itʌʌdai:

—Vʌʌsi goovai ismaacʌdʌ gʌtʌʌgidi aanʌ, aanʌrgiñtuidaga. Aanʌ istutuidi ismaquia ʌgi sioorʌ maquia iñʌliada aanʌ. Aapi angʌmaquiagi vʌʌsi goovai paidʌ ʌrtʌaanʌdamica. ⁷ Isaapi gʌtootonacʌdʌ cʌquivagi giñvuidʌrʌ daidʌ giñsiaa duutudagi vʌʌsi ʌrgʌtuidacamu goovai —astʌʌdai ʌDiaavora.

⁸ Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌʌdai:

—Imʌdañi tabiaadʌrʌ aapi Diaavora poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Siaavʌr duutuada aapimʌ gʌnDiuusiga dai mosʌca ʌgai ʌmoco avʌr ʌʌgiada” —astʌʌdai ʌSuusi.

⁹ Dai gooqui^{ΛΓΛ} vaidacai ^ΛDiaavora ^ΛSuusi Jerusaleenamu. Dai ami ^Λg^{ΛΛ} quiuupaigad^{ΛΓΛ} ^Λjudidíu daama ^Λsagi daid^Λ it^Λadai:

—Isaapi ^ΛrDiuusi marad^Λ di, tabiaad^{ΛΓΛ} matana g^{ΛΛ}si tuduid^Λ. ¹⁰ Poduucai oojisi Diuusi ñiooquid^{ΛΓΛ}:

Diuusi ootosamu gat^Λaañicar^Λu vaid^Λ g^Λnuucaticana.

¹¹ Sig^Λdaagiadamu ^Λgai g^Λnoonovic^Λad^Λ pai maisaraana g^{ΛΛ}caso ^Λmo odiaba.

Asduu oojisi Diuusi ñiooquid^{ΛΓΛ} —ast^Λadai ^ΛDiaavora.

¹² Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^Λadai:

—Poduucai oojisi Diuusi ñiooquid^{ΛΓΛ} di: “Mait^Λaagai p^Λsaagiadagi Diuusi said^Λ iduuna ^Λmo istumaasi mosn^Λida ^Λliditai sabai giduuna” —ast^Λadai ^ΛSuusi.

¹³ Amaasi ^ΛDiaavora camait^Λagacai isducatai soimaasi iduiñtuldagi ^ΛSuusi dagito chi^Λqui tasai.

¹⁴ Taid^Λ ^ΛSuusi ^Λpamu aa g^Λi Galileeamu. Daid^Λ Diuusi Ib^Λad^Λ ^Λmadu daacatadai casc^Λad^Λ viaa ^Λgai guvucadad^Λ Diuusi. Dai v^Λasi Galilee^{ΛΓΛ} oidacami dai v^Λasi ^Λmap^Λc^ΛΓ^Λ sicoli Galilea oidacami mai istumaasi ivuaadatadai ^Λgai. ¹⁵ Dai ami Galilee^{ΛΓΛ} ^ΛSuusi aipaco aim^Λraíña judidíu quiquiupaigad^{ΛΓΛ} dai gamamaat^Λtuldiña Diuusi ñiooquid^Λ dai v^Λascatai g^{ΛΛ} c^Λga ñiooqui aagaiña aagaitai ^ΛSuusi.

¹⁶ Amaasi ^ΛSuusi aayi Nasaretana siaaco g^{ΛΛ} ^Λgai. Dai aid^Λsi aayi ib^Λstaragai tas^{ΛΓΛ} ii ^Λgai judidíu quiuupaigad^Λamu ^Λgi poduucai g^Λviidacatadai ^Λgai casc^Λad^Λ. Dai c^Λquiva dai aaga ^Λgai oojai. ¹⁷ Taid^Λ ^Λnuucadacami ^Λlilivru maa ^Λlivru ismaac^Λad^Λ ooja Isaíacar^Λu Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ. Vai ^Λgai n^Λñidi dai t^ΛΛ siaaco aduucai oojisi:

¹⁸ Diuusi Ib^Λad^Λ giñ^Λmadu daja.

Diuusi ^Λcovai giñ^Λvuusaitu ansai aan^Λ im^Λna dai aagidana ^Λc^Λgaduc^Λad^Λ ñiooqui ismaac^Λad^Λ t^Λgito sioo^{ΓΛ} soic^Λdagi vaid^Λ ivuaada ^Λgai istumaasi Diuusi ip^Λlidi.

Dai ansai aagidana aan^Λ ^Λgai ismaac^Λad^Λ maamaisaca ^ΛDiaavora sai casi istutuidi isvuv^Λquiagi.

Dai ansai n^Λñavaatudana ismaac^Λad^Λ maiñ^Λñeeyi.

Dai ansai soiñana m^Λsmaac^Λad^Λ soi duucai n^Λidi.

¹⁹ Dai ansai aagidana aan^Λ ^Λoodami sai caaayi istuigaco Diuusi c^Λagac^{ΛΓΛ} n^Λijada ^Λgai v^Λascatai.

Asc^Λaiti ^Λoojai.

²⁰ Amaasi ^ΛSuusi cuu ^Λlivru dai gat^Λgi dai daiva. Dai v^Λascatai ismaac^Λad^Λ ami daraajatadai apian^Λñidi ^ΛSuusi.

²¹ Tai ^Λgai ñioo daid^Λ it^Λ:

—Siviat caaayi aapim_Λ g_Λnsaagida ismaac_ΛΔ_Λ ooja Isaia_Λcaru —ast_ΛΔ_Λdai ΔSuusi.

²² Vai v_Λascatai c_Λlga ñioocai aagaitai ΔSuusi dai mait_ΛΔ isducatai g_Λnt_ΛΔg_Λituagi ca_Λcatai ismos_ΛΔ c_Λlga ñioocai ΔSuusi. Dai aipaco g_Λnaagidi daid_Λ icaiti:

—C_ΛΔ maata aat_ΛΔ_Λ idi c_Λl_Λi sida rOsee marada daid_Λ Δrtami oidacami —asc_Λit_Λ Δoodami.

²³ Taid_Λ ΔSuusi it_ΛΔ_Λdai:

—S_Λlic_ΛΔ_Λ povai iñt_ΛΔ_Λadamu aapim_Λ: “P_Λss_Λlic_ΛΔ_Λ istutuidi isiduñiagi gomaasi di, iduñiñi”. Dai povai iñt_ΛΔ_Λadamu aapim_Λ Δp_Λ: “Tami siaaco arg_ΛΔ_Λracami aapi igiduñi Δp_Λ istumaasi ca_Λ aat_ΛΔ_Λ said_Λ idui aapi Capernaum_Λr_Λ”, iñt_ΛΔ_Λadamu aapim_Λ —ast_ΛΔ_Λdai ΔSuusi.

²⁴ Daid_Λ ΔSuusi vaamioma ñioo daid_Λ it_ΛΔ_Λdai:

—S_Λlic_ΛΔ_Λava r_Λvaavo_Λi ismaac_ΛΔ_Λ g_Λnaagidi aana sai si_Λascada gamamaat_Λtuldiadagi Δmo Diuusi ñiooquituldiadamigada Δgi g_ΔΔv_ΛΔrag_Δr_Λ mai_ΛΔg_Δitai ca_Λcana Δoodami. ²⁵ Goovai ismaac_ΛΔ_Λ g_Λnaagidi aana gia s_Λlic_ΛΔ_Λ r_Λvaavo_Λi. Δlquioma alia ii biuugigai Isireli d_Δv_ΛΔri_Δr_Λ, maiduudu vaica uumigi dan taucami casc_ΛΔ_Λ. Vai aid_Λ oidacatadai Eliiasicaru dai muiducatadai vipiuudu Δp_Λ.

²⁶ Taid_Λ Diuusi maiotoi Eliiasicaru tomali Δmo viuudu quiidiamu anaasi issoiñagi Δgai dai baiyoma sib_Λacoga ootoi Δgai Δmo viuudu quiidiamu Sarepat_Δr_Δ Sidóni d_Δv_ΛΔri_Δr_Λ sai soiñana. ²⁷ Dai aid_Λsi quiaa oidacatadai Eliiasicaru mui judidíu viaacatadai Δcoocodagai ismaac_ΛΔ_Λ duvaldi gatuuuga. Tai v_Λascat_Δr_Δ tomali Δmaadutai Δgai maiduadi Eliiasicaru dai baiyoma duaadi Δmai sib_Λaco oidacami Naamán t_ΔΔgiducami Siri_Δr_Δ oidacami —asc_Λit_Λ ΔSuusi.

²⁸ Dai goovai ismaac_ΛΔ_Λ aa ΔSuusi ca_Λ Δoodami dai s_Λlic_ΛΔ_Λ baaco_Λ vui. ²⁹ Dai v_Λascatai guuquiva dai goguaama vaidacai ΔSuusi dai vuusaitu Nasareetaiñ_Δr_Δ. Nasareeta r_Δuranacatadai. M_Δtai t_Δsagi ΔSuusi Δmo vavuana dai abiaad_Δr_Δ m_Δtana daituda agaitadai. ³⁰ Taid_Λ ΔSuusi mosaagida daivusai Δoodami dai daivunu ii.

— — —

³¹ Amaasi ii ΔSuusi Capernaumamu Galilea d_Δv_ΛΔri_Δr_Δ. Dai ami mamaat_Λtuldi Δoodami Diuusi ñiooquida Δmo ib_Δstaragai t_Δs_Δr_Δ. ³² Tai camait_ΛΔ Δoodami isducatai g_Λnt_ΛΔg_Λituagi ca_Λcatai isducatai gamamaat_Λtuldi Δgai dai Δpan Δsi c_Λlga ñioocaitai Δmo guvucadagai viaacami.

³³ Dai ami judidíu quiuupaigad_Δr_Δ daacatadai Δmo c_Λl_Λi ismaac_ΛΔ_Λ viaacatadai Δmo Diaavora t_Δaañicaruda dai g_Δg_Δr_Δ iñña daid_Λ icaiti:

³⁴ —G_Δrdagitoñi. ¿Tuip_Δsi divia aapi dai g_Δr_Δoojotuldi aapi Suusi Nasareeta_Δr_Δ oidacami? ¿G_Δrugiuga p_Δsi_Δlidi aapi divia- cai? Aana gia c_Λlga g_Δmaata_Λ aapi. Aapiap_Δ r_Δco vuusaidada

Diuusi ismaac^{ad} tomali ^{am}o imidagai maisoimaasi ivueeyi —asc^{ai}ti ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a.

³⁵ Taid^a ^{ad}Suusi bagaimi ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a daid^a it^{ad}dai:

—Maitiñioocada. Dagitoñi goc^{ali} —ast^{ad}dai ^{ad}Suusi.

Taid^a ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a d^{av}ll^{ar}rapi daitu ^{ac}ll^{ali} v^{lasi} ^{ad}oodami vuitapi dai vuusai ^{ac}ll^{ali}iañd^{ar} dai daivunu ii. Dai v^{lasi}sc^{ar} tomali ^{am}o soimaasi maitiduuñi. ³⁶ Tai v^{lasi} ^{ad}oodami duduaadimu dai aipaco g^{ana}agidi daid^a icaiti:

—¿Ducatai istutuidi goovai ispoduuc^{ai} ñioocadagi? Ducatai istutuidi goc^{ali} ist^{aan}adagi Diaavora t^{aa}ñicarud^a m^{os}ll^{ar} guvucadac^{ad} vai go^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a ll^{ar}gidi dai otoma vuvac^{ai} —asc^{ai}ti ^{ad}oodami.

³⁷ Daid^a ^{ad}oodami v^{lasi} aipaco oidacami aatagaiña dai aagaiña ^{ad}Suusi.

³⁸ Amaasi ^{ad}Suusi vuusai ami judidíu quiuupaigad^{ai}ñd^{ar} dai ii Simuñi quiidiamu. Vaid^a ^{ad}Simuñi tuumud^a s^{al}lic^{ad} coococatadai oiditadai toiñdagai. Vaid^a ^{ad}aaduñd^a ^{ac}coocoad^a daañimi ^{ad}Suusi sai duaaidana. ³⁹ Taid^a ^{ad}Suusi miaad^{ar} c^{al}quiva dai duaadi tai otoma dagito ^{at}toiñdagai. Tai otoma vañi ^{ad}ooqui dai bibi g^{ad}dadidacami.

⁴⁰ Dai aid^a ^{ac}ll^{ar} urunoco duupidatai tasai m^{at}ai mui vuaapi ^{ad}Suusi coococoidad^a mui naana maasi coocodagai viaacami. Vaid^a ^{ad}Suusi mostaatamai ^{ac}coococoidad^a tuutucugad^a g^{an}oonovic^{ad} vai duduaad^{ai}. ⁴¹ Dai muidutai ^{ac}coococoidad^{ai}ñd^{ar} vuvaja Diaavora t^{aa}ñicarud^a. Dai g^{ar}ll^{ar} ñioocai ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a daid^a it^{ad}dai ^{ad}Suusi:

—Aapiap^a ^{ar}marad^a Diuusi —ast^{ad}dai.

Taid^a ^{ad}Suusi bagaimi dai camaidagito isvaamioma ñioocada ^{ag}ai. ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a maat^{ac}atadai is^{ag}ai ^{ar}ll^{ar}Cristo d^{amos} ^{ad}Suusi maitip^{al}iditadai isaaga ^{ag}ai casc^{ad} maidagito isvaamioma ñiooquiagi.

⁴² Dai camaasidatai ii ^{ad}Suusi ami Capernaumaiñd^{ar} bai m^{al}l^{ar}casi oidigana siaaco maioidaga oodami. Taid^a ^{ad}oodami gaagamu daid^a aayi siaaco daacatadai ^{ag}ai. Maitip^{al}iditadai ^{ad}oodami isimia ^{ag}ai. ⁴³ D^{amos} ^{ad}Suusi it^{ad}dai:

—Ali^a t^{ag}ito aan^a isimiagi sib^{aco} g^{ar}ll^{ar} quiiquiamu ^{ar}ll^{ar} dai aagidagi ^{ad}oodami sai Diuusi soic^{ai} ^{ad}oodami sai c^{al}ll^{ar}gac^{ar} oidadana, casc^{ad} giñootoi Diuusi idi oidig^{ar} —ast^{ad}dai ^{ad}Suusi.

⁴⁴ Daid^a ^{ad}Suusi gaaagidimi Diuusi ñiooquid^a quiquiuupaigad^{ar} ^{al}judidíu Galilee^{ar}.

5

1 Amo imidagai ΔSuusi g_{AA} suudagi ugidiana daacatadai siaaco Genesareta t_{AA}gidu Δg_{AA} suudagi. Tai mui dada oodami dai camog_{AV}isa Δoodami dai s_{AA}lic_{AD}Δ abaana gugucai asta baitoma maioiñitudai ca_{CA} Δlilitadai Δgai Diuusi ñiooquid_Δ casc_{AD}Δ. 2 Taid_Δ ΔSuusi t_{AA} gooca vaarcu Δg_{AA} suudagi ugidiana suudagi daama simosguuca. Δvatopa vuviadami cavuvajatadai abiaad_{AR}Δ dai vapaconaitadai g_{AN}vatopa vuicar_U. 3 Taid_Δ ΔSuusi ii dai t_{AS}ai vaarcugad_{AR}Δ Simuñi dai pot_{AT}Δdai ΔSuusi ΔSimuñi sai m_{AA}casioma imitudana Δsuudagi ugidi-aiñ_{ΔAR}Δ. Taid_Δ ΔSuusi ami vaarcu_{AR}Δ daiva dai abiaad_{AR}Δ mamaat_{AT}tuldi Δoodami Diuusi ñiooquid_Δ. 4 Dai aid_{AS}i canaato ñioo ΔSuusi pot_{AT}Δdai Δgai ΔSimuñi:

—Imitudañi govaarcu siaaco vaamioma tuucavaga dai suudar_Δ av_{AR} suuliga g_{AN}vatopa vuvaidacar_U dai vuvaida vatopa —ast_{AT}Δdai ΔSuusi.

5 Taid_Δ Simuñi aa noragi daid_Δ it_{AT}Δdai:

—Mamaat_{AT}tuldiadami amo tucagi g_{AR}aaga aat_{AM}Δ dai maivui tomali amoco, isaapi pocaiti di v_{AA}scat_{AR}Δ at_{AS}uudara_Δ suuligagi govatopa vuvaidacar_U —ast_{AT}Δdai ΔSimuñi.

6 Dai mospodui Δgai dai s_{AA}lic_{AD}Δ mui vuvaitu vatopa asta saasaquimi Δvatopa vuvaidacar_U. 7 Tai mooguv_{id}Δ Δgai g_{AN}aaduñi ismaac_{AD}Δ Δg_{AM}ai vaarcu_{AR}Δ daraajatadai sai dadana dai soiñana. Tai Δgai dada dai c_{AA}ga suusudagi v_Δgoocai vaarcu dai asta baitoma dupiquimi Δvaarcu v_{AA}tacatai. 8 T_{AA}gacai imaasi ΔSimuñi Piiduru g_{AT}ootonac_{AD}Δ c_Δquiv_Δ ΔSuusi vuid_{AR}Δ daid_Δ it_{AT}Δdai:

—Mamaat_{AT}tuldiadami, iñdagitoñi, aan_{AR}Δmo c_{AA}li soimaasi ivuaadami —ast_{AT}Δdai ΔSimuñi.

9 ΔSimuñi ali_Δ duaadimucataidai casc_{AD}Δ. Dai v_{AA}si Δgaa Δp_Δ ismaac_{AD}Δ Δm_Δmadu daraajatadai v_{AA}scatai duduaadimucataidai mos_{AA} mui t_{AA}gacai vatopa. 10 Jacovo dai Vuaana Sevedeo maamarad_Δ Δraaduñ_Δcatadai ΔSimuñi dai duduaadimucataidai Δp_Δ. Δmos ΔSuusi pot_{AT}Δdai ΔSimuñi:

—Maiti duaadicuda sivi uucami Δrvatopa vuudamicamu aapi dai sivi abiaad_{AR}Δ gaagadamu aapi oodami vaid_Δ giñoidatucuiña aan_Δ —ast_{AT}Δdai ΔSuusi.

11 Dai amaasi cavuvaidacai Δvaarcu Δg_{AA} suudagi ugidiana anaasi viaa v_{AA}asia_Δcatai dai oí ΔSuusi.

12 Amo imidagai ΔSuusi amo ali quiy_{AR}Δ daacatadai tai ami aayi amo c_{AA}li ismaac_{AD}Δ viaacataidai amo coocodagai ismaac_{AD}Δ duvaldi gatuucuga. Dai aid_{AS}i t_{AA} Δgai ΔSuusi g_{AT}ootonac_{AD}Δ c_Δquiva dai d_Δv_{AA}rapi cuiqui dai daañimi daid_Δ it_{AT}Δdai:

—Mamaat^Λtuldiadami p^Λsip^Λliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —ast^Λt^Λdai ^Λcoocoad^Λ.

¹³ Taid^Λ ^ΛSuusi taata g^Λnoovic^Λd^Λ daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Ip^Λlidiana isg^Λduaaidagi. Duaadicami vii —ast^Λt^Λdai.

Mospot^Λi ^Λgai tai maigo ii ^Λc^Λli coocodad^Λ. ¹⁴ Taid^Λ ^ΛSuusi pot^Λt^Λdai sai maiaagidiña tomali ^Λmaadutai imaasi dai pot^Λt^Λdai:

—Mosai imi dai m^ΛΛ vuid^Λr^Λ c^Λquiva ^Λpaali dai oida istu-maasi aagai Moseesacaru sipoduucai maat^Λcamu ^Λoodami iscadueeyi aapi —ast^Λt^Λdai ^ΛSuusi.

¹⁵ Dai aid^Λsi duduaaidiña ^ΛSuusi ^Λmo coocoad^Λ vai vaamioma aipaco imimi goñiooqui vai vaamioma mui oodami g^ΛΛmpaidimi v^ΛΛs tasai c^Λc^Λ ^Λliditai Diuusi ñiooquid^Λ. Dai sai duduaaidana ^Λgai coococoidad^Λ ^Λp^Λ. ¹⁶ D^Λmos ^ΛSuusi ^Λcovai vusac^Λiña siaaco maitipu oodami dai ami daan^Λiña Diuusi sai soiñana.

¹⁷ ^Λmo imidagai ^ΛSuusi gamamaat^Λtulditadai Diuusi ñiooquid^Λ vai ami daraajatadai ^Λmoco fariseo ^Λp^Λ dai ^Λmoco mamaat^Λtuldiadami Diuusi s^ΛΛlicamigad^Λ ismaac^Λd^Λ v^ΛΛsi ^Λmap^Λc^Λr^Λiñd^Λr^Λ Galilea dada dai v^ΛΛsi Judeeaiñd^Λr^Λ dai Jerusaleenaiñd^Λr^Λ. Taid^Λ ^ΛSuusi Diuusi guvucadad^Λc^Λd^Λ duduaadi ^Λcoococoidad^Λ. ¹⁸ Tai ami dada ^Λmoco c^Λc^Λli dai b^ΛΛcaticatadai uusi^Λr^Λ ^Λmo c^Λli ismaac^Λd^Λ maitistutuiditadai isoñiagi vai ^Λgai vaasa ^Λliditadai tuucavi siaaco daacatadai ^ΛSuusi. ¹⁹ D^Λmos mait^ΛΛgaitadai siaa s^Λli vaasagi ^Λgai ^Λcoocoad^Λ g^Λvistudicatadai oodami casc^Λd^Λ. Dai vaaqui daama t^ΛΛt^Λsai dai abiaad^Λr^Λ cupiooco dai amui s^Λli t^Λv^Λñi ^Λcoocoad^Λ sueeyi^Λr^Λ v^ΛΛsi ^Λoodami saagida s^Λli dai aitu siaaco daacatadai ^ΛSuusi. ²⁰ Dai aid^Λsi t^Λ ^ΛSuusi si^Λsi vaavoitudaitadai ^Λgai, pot^Λt^Λdai ^Λgai ^Λcoocoad^Λ:

—Giñaduñi g^Λsoimaascamiga caoig^Λldi —ast^Λt^Λdai.

²¹ Amaasi ^Λmamaat^Λtuldiadami Diuusi s^ΛΛlicamigad^Λ ^ΛΛmadu ^Λfariseo ^Λagi g^Λnt^Λt^Λgitoimi dai pov^ΛΛlidi: “Sioora idi c^Λli dai pomaasi ñioocai. Vui ñioocai Diuusi tomali ^Λmaadutai maitistutuidi isgaoig^Λldiadagi gasoimaascamiga mos^Λagi Diuusi”, as^ΛΛlidi ^Λgai.

²² D^Λmos ^ΛSuusi maat^Λcatadai ispomaasi g^Λnt^Λt^Λgitoitadai ^Λgai dai pot^Λt^Λdai:

—¿Tuimasu poduucai g^Λnt^Λt^Λgitoi aapim^Λ? ²³ ¿Tumaasi sioma maisijaiga isaagagi: “G^Λsoimaascamiga caoig^Λldi”, si^Λp^Λ pot^ΛΛdagi: “C^Λquivañi dai aim^Λrda”? ²⁴ G^Λnt^ΛΛgidamu aan^Λ aapim^Λ iñsaan^Λ viaa ^Λmo s^Λlicami dai viaa guvucadagai tami oidigi daama isgaoig^Λldiadagi gasoimaascamiga —ast^Λt^Λdai ^ΛSuusi ^Λoodami.

Dai amaasi potatadai agai acalli cocoad:

—Aapi angaagidi vañigiñi dai bai gasuaa dai imada gacquiyamu —astatadai.

²⁵ Mospotai asuusi tai otoma vañi cocoad vascatai vuitapi dai bai gasuaa istucara caatcatadai dai nora gacquiyamu dai calga ñioquimi Diuusi vui. ²⁶ Dai vascatai oodami maitaa isducatai gantatagituagi dai calga ñioquimi Diuusi vui. Dai duduaadimucatai pocaiti:

—Sivi gia taa aatama istumaasi garducami —ascaiti.

²⁷ Dai amaasi vuusai asuusi abiaadara dai taa amo calli tumiñsi vuudami. Agai Levi tagidu dai daacatadai quiyara siaaco gavuudana tumiñsi dai potatadai asuusi:

—Giñoidañi —astatadai.

²⁸ Amaasi Levi calquiva dai anaasi viaa vasiaacatai dai oi asuusi.

²⁹ Dai gooquira Levi idui amo ga vagimi gacuiyara asuusi vatarai dai ami daraajatadai mui tumiñsi vuudami dai aa oodami meesa vuidara ga amadu. ³⁰ Vaidafariseo amamaatuldiamidi Diuusi salicamigada aatagidi asuusi mamaatrdamigada dai potatadai:

—¿Tuiamasida gacueeyi dai gayayy aapima gotumiñsi vuudami dai gosoimaasi ivuaadami amadu? Aapima maicalga ivueeyi —astatadai agai asuusi mamaatrdamigada.

³¹ Taidai asuusi aa noragi daidai itadai:

—Ismaacada maitarococoidada maitagito duduaaidi adami mosagi cococoidada. ³² Poducaai aana ara maicalgaduada vatarai divia mosagi soimaasi ivuaadami vatarai antdivia aana vai amaa duucaai gantatagitona —astatadai asuusi.

³³ Amaasi agai taccacai asuusi daidai itadai:

—Tuisida mosaa maitacueeyi dai mosasi gamamadaiña amamaatrdamigada vuana daidai amamaatrdamigada fariseo. Dai aapi gamamaatrdamiga vascara gacueeyi dai gayayy —astatadai agai.

³⁴ Taidai asuusi aa noragi daidai itadai:

—¿Istutuidisi ismaitaugiagi vapaidarsicada amo cunataragiara silacada quiaa daraajagi cuucuntadami?

³⁵ Damos todian duucaai gamuaatudamu acalli amaasi mitaugimu vapaidarsicada —astatadai asuusi oodami.

³⁶ Dai apiamamaatuldi dai potatadai:

—Tomali maadutai maisaranan tada amo ipuurui utuudui dai acada daasdagi amo ipuurui calindada. Ispoduñiagi agai siaa tuidimu apuurui utuuducada dai vascara icuusi utuuducada maicalga viimu apuurui

caliñdadara. ³⁷ Tomali amaadutai maitueeyi valienti utuudui ojoogi cacalliocoidadara ispoduunñiagi valienti utuudui cocopoñtudamu ojoogi dai siaa tuidimu vaaasi siaasi valienti acaasi ojoogi. ³⁸ Cascada gaagagai isoojogi uutuducamiara tuaadagi valienti utuudui dai poduucai maisiaa tuidara valienti tomali ojoogi. ³⁹ Vaaascatai ismaacada yaayii valienti caliñdada gooquiara maiaagaiña valienti utuudui pocaitiña sai sioma vaanñiga caliñdada —astatadai asuusi oodami.

Gomaasi agidi asuusi oodami calga maatacatai isoodami apiavaamioma calga vaavoitudai alquida ganvaavoidaraga dai maisiu utuuducada maataatuldaragada asuusi.

6

1 Amoo imidagai ibastaragai tasara asicami saagida imitadai asuusi vaid amamaatardamigada vaiñcumaimi taligi murada dai gannoonovicada calivaimi dai cuumimi.

² Tai amaadutai afariseo itatadai:

—¿Tuimasida ivueeyi aapima aa duiñdagai ismaacada maitipu oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara? —astatadai.

³ Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—¿Maitamasquiaa naidi aapima oojai siaaco agagai isaasi idui Davicaru amoo imidagai aidasi agai amadu aaduñda biuugicoi? ⁴ Vaa agai aquiiyara siaaco siaa duutudaiña aljudiduu Diuusi dai vui paana daasdarada Diuusi dai uu agai dai oi gaaduñi ismaacada amadu daraajatadai. Daida paana mosalgi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi algi poduucai viituli Moseesacaru cascada, tai vaascara vui Davicaru dai uu.

⁵ Dai potatadai ara:

—Aana viaa amoo sallicami cascada viaa ana sallicami isaagagai istumaasi paduunñiagi ibastaragai tasara —astatadai asuusi.

6 Ara amoo ibastaragai tasara judiduu quiupaigadara vaa asuusi dai gaagacai mamaatatuldi oodami Diuusi ñiooquida. Tai ami vaa amoo calli ismaacada gaquisapicatadai novida salisia padara. ⁷ Vaida amamaatatuldiadami Diuusi sallicamigada amadu afariseo soobidacatadai asuusi sabai duuaidana ibastaragai tasara dai poduucai viaacagi istucada gapiyara vaaajagi agai asuusi. ⁸ Damos asuusi maatacatadai isaasi gantatagitoitadai agai daida itatadai calli ismaacada gaquisapicatadai novida:

—Cequivañi dai mala aran asi cequiva —astatadai.

Taid_Λ ac_{ΛΛ}li c_Λquiva dai ami c_Λquiva siaaco aagidi ΔSuusi.
 9 Amaasi ΔSuusi pot_Λadai agaa:

—Giñaagidavurai amo istumaasi: ¿Tumaasi oidaga oigara-gai isivuaadagi ib_Λstaragai tas_Λra istumaasi c_{ΛΛ}gaducami maic_{ΛΛ}gaducami sio, c_{ΛΛ}gac_Λra vuvaidagi oodami coodagi sio? —ast_Λadai ΔSuusi.

10 Amaasi ΔSuusi n_Λn_Λidi v_{ΛΛ}scatai ismaac_ΛΔ ami daraa-jatadai dai pot_Λadai agai ac_{ΛΛ}li:

—Giñuuliñdañi g_Λnovi —ast_Λadai.

Taid_Λ ac_{ΛΛ}li uuliñi g_Λnovi dai cac_{ΛΛ}ga duaadicami vii.

11 Taid_Λ agaa s_{ΛΛ}lic_ΛΔ baacoi dai aipaco g_Λnt_Λcacaimi astu-maasi istutuidi isiduuñiagi ΔSuusi vui.

12 Amaasi ii ΔSuusi amo giidiamu dai daañia agai Diu-usi sai soiñana dai amo tucagi anaasi siaa daan_Λitai Diuusi.

13 Dai aid_Λsi camaasi agai vai g_Λmamaat_Λrdamiga dai acovai vuvaitu baivustaama dan gooca agai saagidaiñ_Δra said_Λ Δrojootosad_Λcana. 14 Dai pot_{ΛΛ}g_Λidu agai: Amoco arSimuñi taid_Λ ΔSuusi Piiduru t_{ΛΛ}t_Λ _{ΛΛ}pa, dai Aand_Λr_Λsi _{ΛΛ}pa Simuñi suculid_Λ, dai Jacovo, dai Vuaana, dai Piili, dai Bartolomé, 15 dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo Alfeo mara_Δ, dai Simuñi agai r_Λmoco zelolote saagidaiñ_Δra, 16 daid_Λ Uudasi Jacovo suculid_Λ, daid_Λ Uudasi Iscaliote ismaac_ΛΔ gooqui_Λrioma gat_{ΛΛ}gi ΔSuusi.

17 Daid_Λ ΔSuusi t_Λvai giidiaiñ_Δra v_{ΛΛ}scatai agai _{ΛΛ}madu. Dai amap_Λc_Λra siaaco t_Λpaalica c_Λquiva ΔSuusi mui g_Λmamaat_Λrdamiga _{ΛΛ}madu dai oidacatadai _{ΛΛ}pa mui oodami v_{ΛΛ}si Judeea d_Λv_{ΛΛ}riaiñ_Δra dai Jerusaleenaiñ_Δra dai coostaiñ_Δra siaaco Tiiro t_{ΛΛ}g_Λidu dai Sidóni _{ΛΛ}pa. V_{ΛΛ}si idi ami dada ca_Λca _Λliditai Diuusi ñiooquid_Λ dai duduaadia _Λliditai _{ΛΛ}pa casc_ΛΔ dada agai. 18 Dai ismaac_ΛΔ soimaa taatacana viaacatai Diaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ v_{ΛΛ}si duduaadi ΔSuusi. 19 V_{ΛΛ}si _Λoodami taata _Λliditadai ΔSuusi. Agai duduaaidiña _Λcoococoidad_Λ g_Λg_Λvucadac_ΛΔ casc_ΛΔ.

20 Amaasi ΔSuusi vui n_Λn_Λava g_Λmamaat_Λrdamiga daid_Λ it_Λadai:

—Diuusi c_{ΛΛ}gac_Λra g_Λn_Λidi aapim_Λ giñmamaat_Λrdamiga. Aapim_Λ c_{ΛΛ}ga maat_Λ istagito sioora g_Λnsoiñagi maid_Λ ivuaada aapim_Λ istumaasi Diuusi ip_Λlidi.

21 Diuusi c_{ΛΛ}gac_Λra g_Λn_Λidi aapim_Λ ismaac_ΛΔ biuugicoñi sivi gooqui_Λra tatascon_Λca agai aapim_Λ casc_ΛΔ.

Diuusi c_{ΛΛ}gac_Λra g_Λn_Λidi aapim_Λ ismaac_ΛΔ suaan_Λi sivi, gooqui_Λra as_Λda agai aapim_Λ casc_ΛΔ.

22 Diuusi cAagacAra gAnnAidi aapimA ismaacAdA gAncAA dai oodami dai siAAscadA maitAnñiooquiadagi, daidA gAnñiooquiadagi, dai tomali maicaAca A liadagi gAntAA taraga vAA si goovai povAduñimu giñoidatucuitai aapimA. 23 VAAscara sAAlicAdAAvar baiganAliada amaasi. Poduucai idui AAqui aaduñAcardu goodami maicAA tuutiacAdA Diuusi ñiñiooquituldiadamigadAdA. MAA tAvaagiAra ganmaaquimu Diuusi mui naana maasi cAcAAgaducami.

24 DAmos siAA soimaa taatamu Ariricu gooquiAra, sivi gia viaa Agai istucAdA baiganAliadagi.

25 SiAA soimaa taatamu Agai ismaacAdA tatascona sivi, gooquiAra biuugicoñicamu Agai. SiAA soimaa taatamu Agai ismaacAdA sivi asai, gooquiAra suaanadamu Agai soAliaragaicAdA.

26 SiAA soimaa taatamu Agai siAAscadA vAAscatai cAAga ñioocadagi Agai vui, poduucai idui AAqui aaduñAcardu AgaicAdA ismaacAdA poduucai yaatagai saidA ArDiuusi ñiñiooquituldiadamigada.

27 DAmos aapimA mAsmaacAdA giñcaA aapimA angAnaagidi: OigAdavurai gAnsasaayu, dai cAAgavar ivuidiada ismaacAdA gAncAA dai. 28 CAAgavar ñioocada Agai vui ismaacAdA maicAAga ñioocai aapimA gAnvui. Ismaadutai gAnñiooquiadagi daanAdavurai Diuusi Agai vAA tara. 29 Ismaadutai gangAAgaviagi AmapiadAra gAnvuivasa varai ajadara vui daasa AAra. Dai ismaadutai baiyagi gasuaa dagitoñi vai bAAcaiña gAvaasaraga AAra. 30 Dai sioora gAtaanAdagi Amo istumaasi pai oidiada. Ismaadutai baiyagi istumaasi ArgAtuidaga maititaanada. 31 Ivuidiadavurai aa mastumaasi aapimA ipAliadagi isganvuidiada Agai AAra.

32 MAsaapimA oigAdagi mosAcAasi ismaacAdA gAnoigAdai aapimA, tumaasi ArcAAgai poduucai? Asta Agai ismaacAdA maicAAga tuutuiga AAra poduucai ivueeyi. 33 MasiaAAra cAAga ivuidiadagi mosAcAa Agai ismaacAdA cAAga gAnvuuididi aapimA, tumaA cAAga ivueeyi aapimA poduucai? MaicAAga tuutiacAdA AAra poduucai ivueeyi. 34 Dai mastaañiupiadagi mosAcAa Agai ismaacAdA gAna noragidadan tadacagi, tumaasi cAAga ivueeyi aapimA poduucai? MaicAAga tuutiacAdA AAra taañiupidi Agaa maicAAga tuutiacAdA dai nAnAracana isaa noragidagi. 35 DAmos aapimA gAAagai isoigAdagi gAnsasaayu dai cAAga ivuidiadagi dai taañiupiadagi dai maitAgitocagi mAsaa gAnnoragidagi. Poduucai Diuusi naana maasi ganmaaquimu dai poduucai aapimA maamaradA Diuusi ismaacAdA ArAvaamioma baitAcAAacami gAnducamicamu. Diuusi cAAtuiga maicAAga

ivuaadami vui dai ismaac^{ad} maiDiuusiat^{an}am^{quid}ana
caitiña. ³⁶ Oig^{aldi}adavurai aapim^{aa} poduucai isduuca
Diuusi g^{ano}oga oig^{aldi} maic^{aga} tuutiaca^{ad}.

³⁷ Maitav^{ar} pocaitiada: “Dañi t^{aa} soimaasi idui ^{agai}”,
masimaipov^{ant}at^{adam} aapim^{aa} ^{aa}. Maitav^{ar} pocaitiada
si^{arg}api^{ar} caat^{ami} ^{agai} masimaipov^{ant}at^{adam} aapim^{aa}
^{aa}. Oig^{aldi}adavurai aa mas^{aa}aapim^{aa} g^{ano}ig^{aldi}adamu
^{aa}. ³⁸ Oidiadavurai aapim^{aa} aa mas^{aa}iaapim^{aa} g^{an}oidiadamu
g^{an}baimocora^{ra} ^{amo} ^{ap}avidacarui c^{aa}gaducami^{ra}
c^{aa} suudacami gigigidicami, dai c^{aa} g^{ais}atudicami dai
v^{aa}t^{an}c^{aa}acami. ^{ap}avidacarui^{ca} ismaac^{ad}ac^{ad} gamaacai
aapim^{aa} istumaasi ^{agai} vaac^{ad} g^{an}maaquimu ^{agai} ^{aa}
—ast^{at}adai ^{as}uusi.

³⁹ Dai ^{as}uusi aduuc^{ai} gamamaat^{at}tuldi:

—¿Istutuidisi ^{amo} main^{aa}adami isvaidaticagi ^{amai}
main^{aa}adami? ¿Maisiu suuligia ^{agai} v^{ago}ocatai sib^a
d^{aa}car^a? ⁴⁰ ^{amo} mamaat^{ard}ami maivaamioma maat^a
is^{am}mamaat^{at}tuldiadamig^{ad}, dai si^{aa}scad^a cac^{aga} maatia
^{agai} ^{apan} ^{aa}si maat^{cam}u g^{am}mamaat^{at}tuldiadamiga.

⁴¹ ¿Tuip^{asi} g^{at}agito n^{aidi} aapi issoimaasi ivueeyi g^{adu}ñi
dai mait^{at}agito n^{aidi} isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
⁴² Ducatai maisiaa ^{aa}rai aapi ispot^{at}adagi g^{adu}ñi: “Dañi
ali^a soimaasi ivueeyi aapi”. Dai mait^{at}agito n^{aidi} isvaamioma
soimaasi ivueeyi aapi. Aapi ^{ar}amoco ismaac^{ad} aagai ^{amo}
istumaasi daid^a ivueeyi ^{ama} maasi. ^{aa}raga g^{aa}agai isca-
maisoimaasi ivuaada aapi dai gooqui^{ra} aagidagi g^{an}aduñi
sai camaisoimaasi ivuaadana.

⁴³ Maioidaga uusi c^{aa}gaducami issoimaasi iibiatadagi
dai ^{amo} uusi maic^{aa}gaducami maitistutuidi isc^{aa}gaducagi
iibiad^a. ⁴⁴ V^{aa}si uusi g^{ama}at^a iibiad^{ra}. Maitav^{ay}oovai
iigosi tomali uuv^{asi} uupariaiñ^{dar}. ⁴⁵ ^{amo} c^{aa}li maisoimaasi
ivuaadami maisoimaasi ñioocaiña, ib^{aa}d^{ra} daja goc^{aa}
t^{ag}itoidagai casc^{ad}. Dai ^{aa}li maic^{aa}ga ivuaadami go^{aa}gi
soimaasi ñioocaiña, ib^{aa}d^{ra} daja gosoimaasi t^{ag}itoidagai
casc^{ad} istumaasi aagai ^{agai} g^{at}añic^{ad} v^{aa}si ib^{aa}d^{ra}iñ^{dar}
vusacⁱ.

⁴⁶ ¿Tuim^{asi} pocaitiña ansai aan^a ^{ar}g^{ana}amu dai v^{aa}sc^{ra}
maitiñ^{aa}gidiña? ⁴⁷ G^{ana}agidamu aan^a sioor^a ^{apan} ducami
^{agai} ismaac^{ad} giñ^{aa}giditai ca^a daid^a ivueeyi istumaasi
aagidi aan^a. ⁴⁸ ^{agai} ^{apan} ducami ^{amo} c^{aa}li ismaac^{ad} idui
^{amo} vaaqui d^{amos} ^{aa}raga c^{aa}ga tuucavi cooco ^{agai} dai
c^{aa}gaducami dai simiento dai aid^{asi} g^{api} daivusai suudagi
v^{aa}sc^{ra} maioiñitu ali^a c^{aa}gaducatadai simientogad^a casc^{ad}.

49 Dai ismaac^ΛΔ^Λ giñca^Λ dai maitivueeyi istumaasi t^Λaan^Λi aan^Λ ^Λgai ^Λpan ducami ^Λmo c^Λali ismaac^ΛΔ^Λ idui ^Λmo vaaqui mosd^Λv^Λaa^Λrapi maidarasacai ojoodai uta tai gooqui^Λr^Λ ^Λg^Λpi daivusai suudagi dai daitu taid^Λ ^Λvaaqui camaic^ΛΔ^Λgaducami vii —ast^Λt^ΛΔ^Λdai ^ΛSuusi ^Λoodami.

7

1 Aid^Λsid^Λ ^ΛSuusi naato ñiooqui ^Λoodami ii Capernauumamu. 2 Vai ami oidacatadai ^Λmo sandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ ^Λgai ^Λrromanu dai ^Λgai viaacatadai ^Λmo piooñi ismaac^ΛΔ^Λ ali^Λ oig^Λdai ^Λgai vai ^Λgai ali^Λ coococatadai cayoga muu. 3 Daid^Λ ^Λsandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ cajoomacatadai isami aim^Λraitadai ^ΛSuusi dai ootoi chi^ΛΔ^Λqui t^Λt^Λaan^Λdamigad^Λ judidíu sai m^ΛΔ^Λ daan^Λna ^ΛSuusi sai diviana dai duaaidana ^Λpiooñigad^Λ. 4 Tai ^Λgai miaad^Λr^Λ guuquiva siaaco daacatadai ^ΛSuusi dai s^Λalic^ΛΔ^Λ goguaama oidatucui dai pot^Λt^ΛΔ^Λdai:

—Idi sandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ gia g^Λaagai p^Λssoiñagi. 5 ^Λgai gia siaa g^Λrduutudai aat^Λm^Λ judidíu dai ^Λgai vaa ^Λgai dai gat^Λjai duiñdagai g^Λrquiupaiga —ast^Λt^ΛΔ^Λdai.

6 Taid^Λ ^ΛSuusi ii ^Λgai ^Λmadu d^Λmos aidasi cayoga aayi ^Λgai quii taid^Λ t^Λaan^Λdamigad^Λ sandaaru ootoi aa g^Λaaduñi sai pot^ΛΔ^Λdana ^ΛSuusi:

—Mamaat^Λtuldiadami maitisoí g^Λvuaada aan^Λ tomali maiviaa s^Λalicami p^Λsvaquiagi giñquiiy^Λr^Λ, 7 casc^ΛΔ^Λ maitipiñ^Λli aan^Λ is^ΛΔ^Λgi m^ΛΔ^Λca g^Λgaagamuagi. Mosai pot^Λi sai duaad^Λna sid^Λ giñpiooñiga caduaadimu, asduucai ootosi ^Λsandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ ñiooqui. 8 Aan^Λan ^Λp^Λ viaa giñt^Λt^Λaan^Λdamiga dai poduucai ^Λp^Λ viaa aan^Λ giñsandaaruga ismaac^ΛΔ^Λ t^Λaan^Λi aan^Λ siuu duucu pot^ΛΔ^Λda aan^Λ ^Λmoco sai im^ΛΔ^Λna vai aim^Λrai dai siuu duucu pot^ΛΔ^Λda aan^Λ sai diviana vai didivai, dai siuu duucu t^Λaañia aan^Λ giñpiooñiga said^Λ iduuna ^Λmo istumaasi vaid^Λ ivueeyi.

9 Aidasi ca^Λ ^ΛSuusi imaasi mait^Λ istumaasi g^Λt^Λgituagi ^Λc^Λali vui dai vui n^ΛΔ^Λaaava ^Λoodami ismaac^ΛΔ^Λ oiditadai dai pot^Λt^ΛΔ^Λdai:

—S^Λalic^ΛΔ^Λ tomali judidíu saagida main^Λidi aan^Λ tomali ^Λmoco ispocaasi vaavoitudai si^ΛΔ^Λsi vaavoitudai idi c^Λali —ast^Λt^ΛΔ^Λdai.

10 Dai aid^Λsid^Λ ^Λojootosicami quiiy^Λr^Λ dada vaid^Λ ^Λpiooñi coocoad^Λ caduaadicatadai.

11 Dai cadaivunucai imaasi vaid^Λ ^ΛSuusi Naína amaco im^Λitadai vaid^Λ ^Λmamaat^Λr^Λdamigad^Λ oiditadai dai mui aa oodami ^Λp^Λ. 12 Dai aidasi cayoga aayi ^Λgai ami Naínr^Λ t^ΛΔ^Λ

m_{AS}b_{AA}caticatadai _Λmo muuquiad_Λ dai yaasa agai dai _Λgai _Λmaaduc_{AT}adai mara_Δ _Λooqui viuudu vai mui oodami ami _Δv_{ΛΛ}r_{IA}r_{IA} oidacami oiditadai. ¹³ Dai aid_{AS}i t_{ΛΛ} _ΛSuusi soig_{ΛΛ}i _Λooquic_Δ dai pot_Δadai:

—Maiti suaacada —ast_Δadai.

¹⁴ Dai miaad_Δr_{IA} c_Δquiva dai taata _Λcajooñi tai guuquiva _Λgai ismaac_Δ b_{AA}caticatadai taid_Λ _ΛSuusi pot_Δadai _Λg_{ΛΛ}i muuquiad_Λ:

—G_{ΛΛ}i aan_Λ ang_Λaagidi vañigiñi —ast_Δadai.

¹⁵ Tai _Λgai ismaac_Δ _Λrmuuquiad_Δc_{AT}adai s_{ΛΛ}i daiva dai g_Λaagacai ñioocai taid_Λ _ΛSuusi t_{ΛΛ}gi _Δd_{ΛΛ}Δ. ¹⁶ Dai t_{ΛΛ}gacai _Λoodami imaasi v_{ΛΛ}s_{CA}tai duduaadimu dai siaa duutudaimi Diuusi dai pocaitimi:

—G_Δr_{SA}agida tig_Δmaasitu _Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ —asc_{AI}ti.

Daid_Λ icaiti _ΛΔ_Δ:

—Diviatiqui Diuusi dai soña agai g_Δmaamara —asc_{AI}ti _Λoodami.

¹⁷ Dai v_{ΛΛ}si Judee_Δr_{IA} dai v_{ΛΛ}si uugidiana g_Δmaí istumaasi idui _ΛSuusi.

¹⁸ Taid_Λ _ΛVuaana maí v_{ΛΛ}si gomaasi, _Λmamaat_Δrdamigad_Λ aagidi casc_ΔΔ. Taid_Λ _ΛVuaana vaí gooca g_Δmamaat_Δrdamiga. ¹⁹ Dai ootoi siaaco daacatadai _ΛSuusi sai t_Δcacana sabai _Λgai s_{ΛΛ}lic_Δ _Δr_ΔCristo ismaac_Δ _Δviaacatadai isdiviagi sabai g_Λaagai isn_Δn_Δr_{AC}agi _Δmai. ²⁰ Taid_Λ _Λmamaat_Δrdamigad_Λ _ΛVuaana miaad_Δr_{IA} guuquiva _ΛSuusi daid_Λ it_Δadai:

—_ΔVuaana, _Λgai ismaac_Δ v_Δpaconai _Λoodami, g_Δr_{OO}toi t_Δsai g_Δt_Δcacana p_Δsabai aapi _Δr_ΔCristo ismaac_Δ _Δviaa isdiviagi si_ΔΔ_Δ sabai g_Λaagai t_Δs_Δn_Δn_Δr_{AC}agi _Δmai —asc_{AI}ti _ΛVuaana mamaat_Δrdamigad_Λ.

²¹ Dai aid_{AS}i mosaayi _Λgai ami _ΛSuusi duduaadi mui oodami coococidad_Δ dai ismaac_Δ _Δviaacatadai Diaavora t_Δt_Δaañicarud_Δ duduaadi _ΔΔ_Δ dai mui ismaac_Δ _Δmain_Δn_Δaeeyitadai _Λgai n_Δn_Δaa_Δvatu. ²² Dai poduucai _ΛSuusi aa noragi dai pot_Δadai:

—M_{ΔΔ}c_{AV}r_Δ aagida _ΛVuaana v_{ΛΛ}si m_Δstumaa n_Δidi dai ca_Δ. Dai aagidavurai isducatai ismaac_Δ _Δmain_Δn_Δaeeyitadai casi istutuidi isn_Δaadagi dai ismaac_Δ _Δmaiajioopaitadai caajioopai, dai ismaac_Δ _Δviaacatadai gocoocodagai ismaac_Δ _Δduvaldi gatuucuga duduaad_Δi, dai ismaac_Δ _Δmait_Δt_Δcaidacatadai cat_Δt_Δcaidaga, dai coidad_Δ duduaacar_Δi, dai soituutuigami v_{ΛΛ}si g_Δmamaat_Δtuldi ismaac_Δ _Δgai daid_Λ _Δr_{CA}gac_Δr_{IA} vuvaidaragai. ²³ Baig_{ΛΛ}liadamu sioor_Δ apiagiñ_Δvaavoitudadagi —asc_{AI}ti _ΛSuusi.

24 Dai aidasi caiji agai ismaacada otoi AVuaana taida ASuusi gaaagacai aagidi aoodami dai aagai AVuaana dai potatadai aoodami:

—¿Matumaasi naidamu aapima oidigamu? ¿Masbai naidamu aapima avasoi ismaacada mosaipaco oiñidi avalli? 25 ¿Matumaa naidamu aapima, amo calli ismaacada canga dadaapacami yuucustai? Aapima canga maata sai ismaacada canga dadaapacami yuucustai cacagaducami quiquiara oidaga gagar raí baabaquidara. 26 ¿Matumaasi naidamu, amo Diuusi ñiooquituldiadamigada? Ajali salliada anganaagidi, daida arasta vaamioma isamo Diuusi ñiooquituldiadamigada. 27 Vuaana aragai ismaacada aagai Diuusi ñiooquidara dai pocaiti: “Ootosamu aanamo ootosicami aapi gbaitaqui vai agai aagidana giñiooqui aoodami dai poduucai agai cabai ganducamu dai vaavoitudamu ismaacada aagida aapi”, ascaiti Diuusi. 28 Ganaagidiana aanai sai Vuaana vaamioma taana istomaliamaadutai Diuusi ñiooquituldiadamigada dai vascatai ismaacada gataanada agai siaaco taana Diuusi vaamioma gataanada agai isVuaana —astatadai ASuusi.

29 Dai aidasi caa imaasi vasi aoodami amadu atumiñsi vuudami ismaacada ganvapacoinaitadai AVuaana vacuanaragadacada maata taa sai istumaasi aagai Diuusi arvaavoi. 30 Damos afariseo amadu amamaatatuldiadami Diuusi salliadamigada ismaacada maitanvapacoi Vuaana vacuanaragadacada mosamaapiadara viaa istumaasi Diuusi ipaliditadai isidufiagi agai vatarara. 31 Vaida ASuusi pocaiti:

—¿Tumaasi apan ducami aoodami sividada? 32 Apan ducami aali ismaacada plaasara gatavalliña dai iñoquidiña ganaaduñi daida itatadaiña: “Iiva aatama muusicocada matai maitatuutudai. Susuañi aatama matai aapima maisusuañi”, astatadaiña. 33 Diviacai Vuaana agai ismaacada vaponai aoodami dai maitacueeyi tascali tomali maitayayyi istumaasi guvuucami, mai aapima pocaiti sai viaa amo Diaavora taanicaruda. 34 Dai diviacai aanai ismaacada viaa amo salliadami dai gacueeyi dai gayayyi mai pocaiti ansaidara tuu naacadami daida ariitaracami, dai ansaidara raduñda tumiñsi vuudami dai amaicanga ivuaadami. 35 Vascatai ismaacada agidi Diuusi caa maata isalia cagadu Diuusi maatadagada —astatadai ASuusi.

36 Amaadutai afariseo vai ASuusi sai quidiara gaugaana taida ASuusi ii quidiamu dai meesa vuidara daiva. 37 Tai amo ooqui agai vaa davallara oidacami ismaacada gogoosi gaducamicana mai siASuusi ii fariseo quidiamu dai amadu gaugia agai. Agai ami divia dai bacati amo tucayu suudacami asaiti sigian uuvadami. Atucayu alavastrocada duñisi.

Agai ʌrodai namʌaacami. ³⁸ Dai suaaquimi daidʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana daiva dai vacuañdimi ʌʌcasodʌ gʌoogacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gʌcuupacʌdʌ gaqui dai usupi dai gooquiʌrʌ tai ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ. ³⁹ Aidʌsidʌ ʌfariseo ismaacʌdʌ vai ʌSuusi tʌʌ imaasi povʌʌli: “Isidi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcamudai maatʌmudai goovai ismaa ooqui goovai dai taatamai. Goovai gogoosi gʌducami”, asʌlidi ʌfariseo. ⁴⁰ Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌfariseo:

—Simuñi gʌaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌfariseo aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Giñaagidañi —astʌtʌdai.

⁴¹ Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—ʌmo cʌʌli tañiuuvi tumiñsi goocatai cʌcʌʌli. ʌmaadutai tañiuuvi ʌgai taan siento daidʌ ʌgʌmai taajucan siento.

⁴² Dai tomali ʌmaadutai vʌgoocatai maitistutuiditadai isaa noragidagi taidʌ ismaacʌdʌ gatañiuuvi mosoi ismaacʌdʌ vuaatulditadai ʌgai. Sivi giñaagidañi ¿ismaacʌdʌ vʌgoocatai vaamioma oigʌdai? —astʌtʌdai ʌSuusi.

⁴³ Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma mui oi —astʌtʌdai ʌfariseo.

Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Vaavuava ismaacʌdʌ aagai aapi —astʌtʌdai.

⁴⁴ Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌooqui dai potʌtʌdai ʌSimuñi:

—¿Nʌidipasi idi ooqui? Vaa aanʌ gʌquiiyʌrʌ pʌtai maitiñmaa suudagi istuucʌdʌ vacuana aanʌ giñʌʌcaso poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai idi ooqui vapacoi giñʌʌcaso gʌoogacʌdʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui. ⁴⁵ Dai aapi maitiñusupi poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ, vai goovai aidʌsi abiaadʌrʌ vaa aanʌ maidagitocai uusupigai giñʌʌcaso.

⁴⁶ Dai aapi maitiñtʌi asaiti giñmoosana poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai goovai giñtʌi asaiti sigian uuvadami giñʌʌcasoana. ⁴⁷ Cascʌdʌ angʌagidi sai idi ooqui tʌtʌgidi vʌʌscatai isaliasi iñoigʌdai aliʌsi ʌrsoimaasi iducami goovai cascʌdʌ dai vʌʌsi soimaascamigadʌ caoigʌldi. Dʌmos ʌmai oodami ismaacʌdʌ ʌrmaisi soimaasi iducami gatʌtʌgidi ismaisi iñoigʌdai maitʌrgʌpi soimaascamigadʌ cascʌdʌ dai cavʌʌsi oigʌldi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.

⁴⁸ Amaasi potʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui:

—Gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.

⁴⁹ Vaidʌ ʌvapaidarsicʌdʌ ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌagi aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:

—¿Sioora idi cʌʌli dai asta gasoimaascamiga oigʌldi? —ascaiti.

⁵⁰ Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌooqui:

—Vaavoitu aapi cascada cacagacara vuusai, imadañi dai maivuaa liatugada —astadai.

8

1 Dai cadaivunucai imaasi ii Suusi mui mapacra ami davarria dai gamamaatuldimi Diuusi ñiooquida dai isDi-uusi soicai oodami sai cagacra oidacana. Dai va baivus-taama dan gooca mamaatrdamigada oidatucitadai Suusi.

2 Dai oidatucitadai ara chiqui ooqui ismaacada duduaadi Suusi. Amoco viaacatadai Diaavora tlaañicaruda dai ama maasi coocodagai. Dai ami amadu imitadai María ismaacada rMadaliña agai ooquiaindra vuvaaja cuvaracami Diaavora tlaañicaruda, 3 dai Vuanita ara ooñigada Chusa. Chusa ramo taanadamigada Eroodasi pipioñigada, dai Susaana, dai mui aa ooqui ismaacada soicitadai istucada viaacatadai Suusi.

4 Muidutai oodami vuvaaja gandavragaiñdra dai naida agai Suusi dai aidasi gampagi mui oodami taida Suusi ñiooqui daida itadai:

5 —Amo saadami gasimu dai gasaimi agai tai chiqui astucada voyara suuli matai cajiata tai dada ujuurugi dai uu.

6 Tai aa astucai ojodai saagida suuli dai aidasi vuvaaja agai gaquiisa viagacatadai vaagidagai cascada. 7 Tai aa astucai uuparai saagida suuli dai vuvaaja taida uuparai ismaacada amadu vuvaaja gaquiistu. 8 Tai aa astucai cagaducami davarria suuli dai ga dai caga iibaji asta amo sientro litro vuvaaja alitroaiñdra.

Dai aidasi capotai Suusi gagra ñioo dai potadai:

—Masaapima tcaidacagi varai caaca —astadai.

9 Taida amamaatrdamigada cacacai daida itadai:

—Taya lidi aapi idi cuentocada —astadai.

10 Taida Suusi potadai:

—Aapima Diuusi ganmaatuldamu istumaasi maimaata aapima isducatai Diuusi soicai oodami sai caga gantatgitocana, damos gogaa poduucai ñiooquidi ana vai nijada goovai dai ducami ismaiñijadagi dai caaca dai ducami ismaicacagi.

11 Ganaagidamu ana istiya lidi gocuento:

—Goastucai an ducami Diuusi ñiooquida. 12 Goastucai ismaacada voyara suuli agai an ducami oodami ismaacada caacana Diuusi ñiooquida vai didivai Diaavora dai

maigovai dadasai ibaadaiñdara sai maivaavoitudaiña dai maicagacaru vuvaacana. ¹³ Daid astucais maacada ooodai saagida suuli agai anpan ducami oodami ismaacada caacana Diuusi ñiooquida dai caga baiganliaracada agidiña damos maisi guupuacana agai vaavoidaragada. Vaavoitudaiña agai chilaqui tasai dai silascada parunadagi aa vai cadadagitoiña ganvaavoidaraga. ¹⁴ Daid astucais maacada uuparai saagida suuli agai anpan ducami oodami ismaacada caacana Diuusi ñiooquida dai mailagidiña momaasi gatagitocana dai gaquiistudai ganvaavoidaraga mosaa tagitocatai tumiñsira dai ganvagamadagara dai mui aa naana maasira dai poduucai maitivueeyi agai istumaasi Diuusi ipalidi dai anpan ducami astucais maacada maiibiatai. ¹⁵ Daid astucais maacada cagaducami davalira suuli agai aloodami ismaacada baiganliaracada caaca alidiña Diuusi ñiooquida dai vasi agidiña istumaasi mamaatari Diuusi ñiooquidara dai agai ismaacada apiavaavoitudai dai mamaatutuldi aa agai ismaacada vatama mamaatarai agai agai daid ariibiada ganducami.

16 Tomali amo oodami maicucuudagai amo cuudacarui dai gooquira iñapai tomali maivoicarui uta dadasai, baiyoma taci dadasai vai cuudagidaca agai vascatai siora vapacadagi. ¹⁷ Poduucai istumaasi ana gamamaatutuldi vasi gamaasiuldi, sivi maiquiaa caga maata caa oodami gooquiraia gia vasi maata caacamu agai.

¹⁸ Poduucai tudu cagavar caaca. Siora baji giñiooqui dai giñagidi agai vaamioma maatutudamu ana, dai siora maibaji giñiooqui dai maitiñagidi poopoidamu ana istumaasi maata galidi agai —astatadai asusi.

¹⁹ Amaasi asusi dadda amadu susuuculida ami dada siaaco daacatadai agai damos maitistutuiditadai agai ismi-aadara ajiagi alia muiducatai oodami. ²⁰ Tai amaadutai agidi asusi daida itadai:

—Gadaada amadu gasusuuculi quidigaiñdara guuca dai ganaida alidi —astatadai.

²¹ Damos asusi potadai:

—Siora cacagi Diuusi ñiooquida dai agiditai cacagi agiava agai daid argiñdaada ducami amadu giñsusuuculi ducami —astatadai.

²² Amo imidagai tasai asusi amo vaarcuara amadu gamamaatardamiga daida itadai agai:

—Tiimada vaasadara goga suudagi —astatadai asusi.

Tai bod_{ΛΓΛ} iji. ²³ Dai aid_Λsi g_{ΛΛ} suudagi _Λraana iim_Λitadai _Λgai taid_Λ _ΛSuusi coí. Tai todian duucaí cavami _ΛV_Λ vai taí t_Λasadaí suudagi daid_Λ _Λvaarcu casuudaimi suudagi dai asta cayoga duupi. ²⁴ Tai _Λgai iji dai n_ΛΛ_Λitu _ΛSuusi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Mamaat_Λtuldiadami, Mamaat_Λldiadami, casiat_Λ yooga duudupi —ast_Λt_Λdai.

Taid_Λ _ΛSuusi vañi dai _ΛΛ_Λpitu _ΛΛ_VΛ_Λli _ΛΛ_Λmadu _Λsuudagi tai v_ΛΛ_Λsi g_ΛΛ_Λpitu dai v_ΛΛ_Λsi dodoli vii. ²⁵ Amaasi _ΛSuusi pot_Λt_Λdai g_Λmamaat_Λrdamiga:

—¿T_Λdui g_Λnvaavoidaraga? —ast_Λt_Λdai.

Vai _Λgai duduadimucata dai mait_ΛΛ istumaasi g_Λnt_Λt_Λgituagi dai aipaco g_Λnt_Λcacai daid_Λ icaiti:

—¿Si₀₀r_Λ idi c_ΛΛ_Λli dai t_Λaan_Λi _ΛV_ΛΛ_Λli _ΛΛ_Λmadu gosuudagi vai _ΛΛgidi? —asc_Λaiti.

²⁶ Daida aayi ali quiiy_Λr_Λ. Gadar_Λr_Λ t_ΛΛgidu ali quii. Vaasad_Λr_Λ _Λg_ΛΛ suudagi _ΛrGadara ajaad_Λr_Λ _ΛrGalilea.

²⁷ Mostuvan_Λc_Λi _ΛSuusi d_ΛV_ΛΛrapi tai miaad_Λr_Λ c_Λquiva _Λmo c_ΛΛ_Λli Gadarana oidaacami dai cat_ΛV_Λpi _Λp_Λduitadai is_Λc_ΛΛ_Λli viaacata dai Diaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ dai mait_Λaaðaiña yuucusi tomali maioidacata dai quiiy_Λr_Λ mos_Λc_Λasi siaaco g_Λyaasapai coidad_Λ. ²⁸ Dai most_ΛΛgacai _Λgai _ΛSuusi vuid_Λr_Λ g_Λtootonac_Λd_Λ c_Λquiva dai iñ_Λquimi dai pot_Λt_Λdai:

—¿Tui_Λpasid_Λ giñ_ΛΛ_Λmadu vapaac_Λi aapi Suusi _Λg_ΛΛ bait_Λc_Λaacami marad_Λ? G_Λdaan_Λi aan_Λ pai maitiñoiñiada —ast_Λt_Λdai.

²⁹ Pocaiti _Λgai t_Λaan_Λitai _ΛSuusi _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ sai vuvaac_Λna _Λgi_Λiñd_Λr_Λ. Muiyoco imidagai b_Λb_ΛΛ_Λiñ_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ vaid_Λ _Λoodami vupuuraiña noonovid_Λ dai _ΛΛcasod_Λ cadeenac_Λd_Λ sai maiuupan_Λna vai _Λgai _ΛΛquitudaiña _Λcadeena. Daid_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ mosm_Λm_Λlitudaiña _Λgai oidigamu. ³⁰ Taid_Λ _ΛSuusi t_Λcacai daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿T_ΛΛgidu aapi? —ast_Λt_Λdai.

Tai _Λgai aa noragi dai pot_Λt_Λdai:

—Legi₀n ant_ΛΛgidu aan_Λ —asc_Λaiti.

Poduuc_Λi aagai _Λgai ali_Λ muiducatai _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ ismaac_Λd_Λ _Λgi_Λr_Λ vaapa casc_Λd_Λ. ³¹ Daid_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ pot_Λt_Λdai _ΛSuusi sai maiotosana siaaco tuucavaga ami siaaco oidaga v_ΛΛ_Λsi _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ.

³² Dai muiducata dai t_Λtaisoli ami giidi_Λr_Λ daida cueeyitadai. Daid_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ pot_Λt_Λdai _ΛSuusi sai dagitona isvaapaquiagi _Λt_Λtaisoli_Λr_Λ. Taid_Λ _ΛSuusi maa oigaragai. ³³ Taid_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ vuvaaja _Λc_ΛΛ_Λli_Λiñd_Λr_Λ dai t_Λtaisoli_Λr_Λ vaapa. Tai v_ΛΛ_Λsi _Λgai g_ΛΛ

vaapavuana s^{aa}li suuli gaamu taana dai g^{aa} suudar^a suuli dai baicoi.

³⁴ Tai ^agai ismaac^{ad}^a nuucadacatadai ^atataisoli ali^a duduaadimu aid^{asi} t^{aa} imaasi dai voopoi dai m^{aa}ca gaaagidi quiquiana dai d^ajiana. ³⁵ Taid^a ^aoodami v^{aa}scatai iji dai n^aida ^agai astumaasi ^ap^adui dai aid^{asi} aayi ^agai siaaco daacatadai ^aSuusi t^{aa} ^agai ^ac^{aa}li ismaac^{ad}^aiñd^ar^a vuvaaaja ^aDiaavora t^at^{aa}añicarud^a vai ^accasod^a abaana daacatadai ^agai ^aSuusi c^{aa}ga yuucusu dai ca^aga dodoli daja tai ^agai ali^a duduaadimu. ³⁶ Daid^a ^atataisoli nuucadacami ismaac^{ad}^a n^aiditadai aagidi v^{aa}si isducatai dueeyi ^ac^{aa}li ismaac^{ad}^a viaacatadai ^aDiaavora t^at^{aa}añicarud^a. ³⁷ Imaasic^{ad}^a v^{aa}si ^aoodami ami Gadar^ar^a oidacami g^{aa}naaga daañimi ^aSuusi sai im^{aa}na abiaad^ar^a ali^a duduaadicuitadai ^agai casc^{ad}^a. Taid^a ^aSuusi t^asai vaarcu^ar^a dai ii abiaad^ar^a. ³⁸ Daid^a ^ac^{aa}li ismaac^{ad}^aiñd^ar^a vuvaaaja ^aDiaavora t^at^{aa}añicarud^a goguaama oí sai dagitona isoidagi d^amos ^aSuusi pot^at^adai sai vi^{aa}na dai pot^at^adai:

³⁹ —Noragiñi g^aquiiyamu dai m^{aa}ca gaaagida v^{aa}si istumaasi idui Diuusi aapic^{ad}^a —ast^at^adai.

Taid^a ^ac^{aa}li nora dai m^{aa}ca gaaagidi v^{aa}si ami d^av^{aa}rⁱr^a s^a c^{aa}ga idui ^aSuusi ^agai v^{aa}tar^a.

⁴⁰ Aid^{asid}^a ^aSuusi vaasad^ar^a divia ^apamu ^ag^{aa} suudagi tai v^{aa}scatai baig^an^aliarac^{ad}^a miaad^agi can^an^ar^aracatadai ^agai casc^{ad}^a. ⁴¹ Tai ami divia ^amo c^{aa}li Jairo t^{aa}giducami ^agai ^ar^taan^adamicatadai quiuupaigad^ar^a judidíu dai g^atootonac^{ad}^a c^aquiva ^aSuusi vuid^ar^a dai daañimi sai im^{aa}na quiidiamu. ⁴² Ali ^amaaduacatadai ^agai marad^a daid^a ^arooqui par^a baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai dai cayoga muutadai. Dai im^ac^ai ^aSuusi oí mui oodami dai asta g^aisatudaimi.

⁴³ Dai ^agai saagida im^atadai ^amo ooqui ismaac^{ad}^a cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai g^{aa}r^arac^{ad}^a dai casiaa doodai v^{aa}si istumaasi viaacatadai duduaadigami^ar^a vai tomali ^amaadutai maitistutuiditadai isduaaidagi. ⁴⁴ Tai ^agai miaad^ar^a c^aquiva ^aSuusi dai gooquiamad^ar^a mostaata yuucusid^a taid^a ^ar^ad^a g^{aa}apitu.

⁴⁵ Vaid^a ^aSuusi gat^acacaimi daid^a icaitimi:

—¿Toor^a giñtaata? —asc^aiti ^aSuusi.

Vai v^{aa}scatai pocaiti sai tomali ^amaadutai vaid^a Piiduru ^amadu ^aaaduñd^a pot^at^adai:

—Mamaat^atuldiadami, mos^{aa}quidu oodami dai g^ag^aisatudai dai aipaco g^anuitusc^ai paid^a gat^acacai soor^a g^ataata —ast^at^adai.

⁴⁶ D^amos ^aSuusi pot^ai:

—Amaadutai atgiñtaata, maiyanta aanΛ iñsiduaadi Λmaadutai giñguvucadacΛΔΛ —ascaiti ΛSuusi.

⁴⁷ Dai mostΛΛgacai Λooqui iscamaasico vuaa ΛSuusi divia dai gigivuquimi dai gΛtootonacΛΔΛ cΛquiva vuidΛΓΛ ΛSuusi dai vΛasi oodami vuitapi aagidi istuisi taata dai isducatai caduaadicami vii mostaatacai. ⁴⁸ Amaasi ΛSuusi potΛΔΔai:

—Giñaduñi vaavoitu aapi cascΛΔΛ cadueeyi. ImΛΛdañi dai maivuaΛΛ liatugada —astΛΔΔai.

⁴⁹ Dai quiaa ñiocoaitadai ΛSuusi tai divia Λmaadutai Jairo quidiiañdΛΓΛ dai potΛΔΔai Λgai ΛJairo:

—Casiatmuu gΛmara casi maisoi vuaada goma-maatΛtuldiadami —astΛΔΔai.

⁵⁰ DΛmos aidΛsi caΛ ΛSuusi potΛΔΔai:

—Maitiduaadicuda mosai giñvaavoituda sigΛmara duaadimu —astΛΔΔai.

⁵¹ Dai aidΛsi aayi ΛSuusi quiiyΛΓΛ maidagito Λgai Λoodami isvaapaquiagi ΛΛmadu tuucavi mosΛcaa Piiduru dai Jacovo dai Vuaana ΛΛmadu Λali ooqui dΛΛdΛΔΛ. ⁵² VΛascatai suaanΛitadai dai aliΛ soigΛΛΛlidadai Λali ooquicΛΔΛ dΛmos ΛSuusi potΛΔΔai:

—MaitavΛr suanΛda goali ooqui maitΛrmuuquiada mosacooso —astΛΔΔai.

⁵³ DΛmos Λoodami mosparunai pocaititai ΛSuusi. Λoodami maatacatadai isiΛrmuuquiada Λgai cascΛΔΛ parunai. ⁵⁴ TaidΛ ΛSuusi bai novidΛ dai gΛgΛΓΛ ñioco dai potΛΔΔai:

—Ali ooqui vañigiñi —astΛΔΔai.

⁵⁵ Tai Λgai Λpamu duaaca dai otoma vañi taidΛ ΛSuusi gatΛjai masai biidana. ⁵⁶ DaidΛ ΛdΛΛdΛΔΛ maitΛtΛgaitadai istumaasi gΛntΛtΛgituagi. DΛmos ΛSuusi potΛΔΔai sai maiaagidiña tomali Λmaadutai istumaasi ΛpΛdui.

9

1 ΛSuusi Λmapagi Λbaivustaama dan gooca gΛmamaatΛrdamiga dai maa guvucadagai dai sΛalicami sai vuvaidiña vΛasi Diaavora tΛtΛaañicarudΛ oodamiaiñdΛΓΛ dai sai duduaaididana gacocodaga. ² Dai Suusi ootoi Λgai sai gaaagidana sai Diuusi soicΛi oodami sai cΛΛgacΛΓΛ oidacana dai duduaaididana cococoidadΛ. ³ Dai potΛΔΔai:

—MaitavΛr vuucai tomali Λmo istumaasi voiyΛΓΛ vΛatarΛ tomali gΛngiica tomali gΛnmoraaliga tomali biitugai tomali tumiñsi dai mosaliΛΛmoco vaapasaragai avΛr gΛnaadatica maisiu googoca. ⁴ Tomastuma quiiyΛΓΛ masiaaco gΛnuuliñagi anaasiavΛr gΛnuuliñaca asta masiΛascadΛ iji Λgai dΛvΛΛriaiñdΛΓΛ. ⁵ Dai masiaaco maitΛnmiaadΛgidagi vΛrai vuvaagui abiaadΛΓΛ dai gigigida ΛdΛvΛΛrai gΛnΛΛcasoaiñdΛΓΛ

vai poduucai maatana agai ismaicaga idui —astadai
 ΔSuusi.

⁶Tai iji agai dai mosamapacaga iimai dai gaaagidimi Diuusi
 ñiooquida dai duduaaidimi coococoidada vasi aipacoga.

⁷Taida taanaanadami Eroodasi mai vasi istumaasi ivuaa-
 datadai ΔSuusi dai maitagaitadai istumaasi gatagituagi.
 Dai amoco pocaititadai saida vuaana duaaca coidada
 saagidaiñaga. ⁸Dai aa pocaititadai saida raeliiasicaru Di-
 uusi ñiooquituldiadamigada daida maasitu. Dai aa pocaititadai
 saida ramoco aquida Diuusi ñiooquituldiadamigada dai du-
 aaca. ⁹Damos Eroodasi pocaiti:

—Aana agi antgatajai guicutaragai mooda vuaana ¿dai
 idio siora ismaacada mosaa naana maasi caa ana aatagi?
 —ascaiti Eroodasi.

Daida Eroodasi gaajagai isnaidagi.

¹⁰Dai aidasi dada ΔSuusi ojootosada aagidi agai ΔSuusi vasi
 istumaasi idui. Taida ΔSuusi vaidacai maapacaga siaaco
 baitoma maitipu oidacami Betasaidamacoga. ¹¹Dai aidasi
 mai oodami isii ΔSuusi gooquira iji taida ΔSuusi miaadagi
 dai aagidi sai Diuusi soicai oodami sai cacagacaga oidacana
 daida ΔSuusi duduaadi coococoidada.

¹²Dai aidasi cauruñimi baivustaama dan gooca ma-
 maatardami miaadaga guuquiva dai potadai agai ΔSuusi:

—Ootosañi goodami vai ganiibastana dai gaagana cuaada-
 gai aali quiquiana siaaco vaamioma miaagacagi. Tami
 siaaco daraaja aatama maitipu tomali istumaasi —astadai
 amamaatardami.

¹³Taida ΔSuusi potadai:

—Bibidavurai aapima —astadai.

Taida amamaatardamigada aa noragi daida itadai:

—Maitataviaa vaamioma mosaltaama paana dai gooca
 vatopa. Sigisgiaa maca savada aatama cuaadagai vasi idi
 oodami vatar —astadai amamaatardamigada.

¹⁴Daida oodami para taama miil acatadai. Damos ΔSuusi
 potadai gamamaatardamiga:

—Aagidavurai goodami sai daraivana chiichi aquitai
 aipacoga para taataucami sienta —astadai ΔSuusi.

¹⁵Tai podui vascatai darai. ¹⁶Taida ΔSuusi vui taama
 paana daida gooca vatopa dai tvaagiamu nanava dai
 gamamagi dai gooquira saasarai paana dai vatopa dai
 ma gamamaatardamiga sai taacoidana oodami. ¹⁷Tai
 vascatai gauu dai tataascovai dai gooquira suusudagi
 baivustaama dan gooca asarai saasaquigada ismaacada
 baivito.

18 Amo imidagai aidasi acovai daanaitadai Diuusi asuusi vaid amamaatardamigada amadu daraajatadai taida asuusi tacacai gamamaatardamiga daida itadai:

—¿Vooru giñagai oodami? —astadai.

19 Tai agai itadai:

—Amoco pocaiti pasaida arVuaana agai ismaacada va-paconaiña oodami, dai aa pocaiti pasaida arEliasi, dai aa pocaiti pasaida araquida Diuusi ñooquituldiadamigada dai du-aaca —astadai.

20 Taida asuusi potadai:

—¿Dai aapimoo macaiti ansoora ana? —astadai.

Taida apiduru aa noragi daida itadai:

—Aapiara arDiuusi Cristogada ismaacada agai acovai vuusaitu —astadai.

21 Damos asuusi samicada dai sai maiaagidiña imaasi tomali amaadutai. 22 Dai potadai:

—Aana ismaacada viaa amo samicami viaacamu issamicada soimaa taatagi dai mosamapiadara giñviaamu atataandamigada judidiu amadu baitaguucacamigada papaali amadu amamaatatuldiadami Diuusi samicamigada. Dai giñmuuaa magari vasi dai vassacara bo vaica tasaicada apamu duaacamu ana —astadai.

23 Dai gooquira potadai vascatai:

—Sioora giñagiada aliada mitaagagai isagi gatagitocagi dai vass tasai gaagai isbai gducagi siaduñiada gmuuatuda giñvaavoitudaitai daida giñagiadagi. 24 Sioora ivuaadagi agi istumaasi ipalidi, agai gia imimu Diaavora amadu, damos agai ismaacada bai gduu dai muquiagi giñvaavoitudaitai agi gia cagacara vuusaimu. 25 Tumaasi arcagai amo oodami vataru isgamaitagi vasi istumaasi oidaga oidigi daama vai ibada imiagi Diaavora amadu. 26 Aana ismaacada viaa amo samicami tvaagiaiñdara divia dai apamu noragia iñagai dai gooquira apamu divimu ana amadu mui Diuusi tataañicaruda. Dai giñoga dadadaquigada garsicoli dadadaquida agai. Isamaadutai siaa aradagi giñvaavoitudaitai ana ara siaa arogiamu amaasi iñiscada diviagi. 27 Ismaacada ganaagidi ana arvaavoi sai oidaga amaadutai ismaacada tami guuca sai maicoiya agai asta tagacai ismaasi siaaco taana Diuusi —astadai asuusi.

28 Dai aidasi potai asuusi bo mamacova tasaicada tasai amo giidira dai gamamada agai dai amadu iimitadai Piduru dai Jacovo dai Vuaana. 29 Dai aidasi daanaitadai Diuusi asuusi vuivasada mapadi dai yuucuida caga tootatu

dai dadadacΛdami gΛnaato. ³⁰ Tai gΛmaasitu gooca cΛcΛli abaana ΛSuusi dai ΛΛmadu gaaatagitadai Λgai ΛrMosesacaru ΛΛmadu Eliiasi. ³¹ Dai sicolimadi Λmo cuudagi dadadacΛdami dai aagaitadai issoimaa taata agai ΛSuusi dai isducatai muquia agai JerusaleenΛra. ³² Tomasi ΛPiiduru ΛΛmadu ΛaaduñΔ aliΛ coocosimucata dai vΛascara maicoocoi dai tΛΛ isducatai dadadacΛi ΛSuusi sicoli dai vΛgoocai cΛcΛli ismaacΛΔ ΛΛmadu guucacatadai. ³³ Dai aidΛsidΛ ΛcΛcΛli mΛΛcasioma iimimitadai ΛSuusi sonuaiñΔra taidΛ ΛPiiduru potΛtdai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami, vΛasi ΛrcΛΛgai istami daraaja aatΛma tΛtai duuñi vaica uucusai Λmoco aapi gΛvΛΛtara dai Λmai Moseesa vΛΛtara dai Λmai Eliiasi vΛΛtara —astΛtdai.

DΛmos ΛPiiduru maimaatΛcatadai iscaititadai. ³⁴ Dai quiaa ñioocaitadai Λgai tai divia Λmo icomai dai iña vΛascatai tai Λgai aliΛ duduaadimu tΛgacai isicomai saagida iji ΛcΛcΛli. ³⁵ Tai icomiañΔra caidatu Λmo ñiooqui ismaacΛΔ icaiti:

—IdiavΛr giñmara dai aana aliΛ oigΛdai. Λgiadavurai aapimΛ —ascaiti ñiooqui.

³⁶ Dai aidΛsi capotΛi ñiooqui Λgai gΛntΛgito tΛΛ sidΛ ΛSuusi caΛΛgi cΛacatadai. Dai vΛvaicai mamaatΛrdamigadΛ maiaagidi tomali Λmaadutai tomali Λmo ñiooqui istumaasi tΛΛ Λgai.

— — — — —
³⁷ Dai siaadiqui aidΛsi tΛapapai Λgai giidiaiñΔra tai mui oodami vuvaaja dai vuidΔra aayi ΛSuusi. ³⁸ Tai Λmo cΛli Λoodami saagida gΛgΛra ñiooqui daidΛ itΛtdai:

—MamaatΛtuldiadami, giñoigΔañi dai nΛida giñmara, idi caΛmaduga giñmara cΛli. ³⁹ Vai Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ bΛbΛjΛi dai iñaquitudai dai susuiquituldi dai tososacatudai tΛñidΛ dai soi vueeyi dai maidagitua Δlidi. ⁴⁰ Casiant goguama oí gΛmamaatΛrdamiga sai vuusaidana Λgai goDiaavora tΛaañicarudΛ dΛmos Λgai maitistui —astΛtdai.

⁴¹ Tai aa noragi ΛSuusi dai potΛtdai:

—Dañi aapimΛ sivi oidacami maivaavoidaracami dai maiΛΛgidaracami siΛΛ tΛvΛpi vaamioma viaacamu aana isgΛnΛΛmadu daacagi dai gΛnnΛijadagi —astΛtdai ΛSuusi.

Dai potΛtdai Λgai ΛoogadΛ:

—Baigovai vuaapa gΛmara —astΛtdai.

⁴² DΛmos aidΛsi Λali gΛli miaadΔra cΛquiva taidΛ ΛDiaavora tΛaañicarudΛ dΛvΛΛrapi daitu dai suiquituli. DΛmos ΛSuusi dodoligitu ΛDiaavora tΛaañicarudΛ dai duaadi Λali gΛli dai tΛΛgi oogadΛ. ⁴³ Tai vΛascatai maitΛΛ istumaasi gΛntΛtΛΛgituagi tΛΛgacai istumaasi mosΛΛ gΛducami ismaacΛΔ idui Diuusi.

Dai maiquiaa tātāgaitadai ḡgai istumaasi ḡantātāḡgituagi gomaasicāda ismaacāda idui ḡSuusi tai ḡgai potātadai ḡmamaatārdamiga:

44 —Cāḡgavār caāca idi dai mostāgitoca. Aan ismaacāda viaa ḡmo sāllicami māḡiñtāḡgida ḡgai aa oodami —ascaiti ḡSuusi.

45 Dāmos ḡmamaatārdamigada maimaata caācatadai istumaasi aagidi ḡgai, maimaaquiarsicatadai ḡgai oigaragai ismaatā cajiagi cascāda, dai ḡgai duduaadicuitadai isaagidagi sai cāḡga aagidana isducatai maata cajiagi ḡgai istumaasi ḡgaitadai ḡgai.

46 Vaid ḡSuusi mamaatārdamigada ḡḡgi ḡnaatagidi dai pocaiti sai sioor ḡgaiñdāḡa cāḡgadu isvaamioma gataānādagi. 47 Dāmos ḡSuusi maī istumaasi ḡantātāḡgitoitadai ḡgai dai bāi ḡmo ali oodami dai ḡābaana cāi 48 dai potātadai:

—Tomasioor ismaacāda vaavoitudai ḡiñmamaatātuldiaraga dai cascāda oigādai idi ali oodami ḡgai ḡiñoigādai aan ḡḡḡ dai ḡgai ismaacāda ḡiñoigādai aan ḡgai oigādai ḡgai ismaacāda ḡiñootoi. Ismaacāda poāliidi ismaisi gataānāi ḡgai vaa ḡgai dai vaamioma gataānāi —astātadai ḡSuusi.

49 Taid ḡVuaana potātadai:

—Mamaatātuldiadami, tāa aatāma ḡmoco ismaacāda potai sai ḡḡgucadacāda vuvaiditadai Diaavora tātāañicaruda tātai daī sai camaivuvaidiña maitāḡāmadu aimāraitai ḡgai —astātadai ḡVuaana.

50 Dāmos ḡSuusi potātadai:

—Maitavār daidiada. Ismaacāda maitārvui caata ḡgai ḡḡḡpa maasi tātāgitoi —astātadai ḡSuusi.

51 Aidāsi camiaadimi istuigaco tāsadia ḡgaitadai ḡSuusi tāvaagiamu ḡgai pocaiti:

—Aan āngia imia iñḡgai Jerusaleenamu —ascaiti ḡSuusi.

52 Dai baitāqui ootoi oootosicami tai ḡgai iji ḡmo ḡmapācāḡa Samaalia dai gaagida ḡgai siaaco ḡuuliñḡagi ḡSuusi. 53 Dāmos ḡSamaaliāḡa oidacāda maitipāli ismiaanai daasagi maatacai isJerusaleenamaco imāitadai ḡgai. 54 Aidāsidā ḡmamaatārdamigada ḡSuusi Jacovo ḡmadu Vuaana tāa imaasi potātadai ḡgai ḡSuusi:

—Mamaatātuldiadami, ḡipālidipāsi tāsgatañiagi tāi tāvaagiaiñdāḡa dai vāasi ugititudagi ḡoodami poduucai isduucai idui Eliasicaru Diuusi ñīooquituldiadamigada? —astātadai.

55 Taid ḡSuusi vui nānāava dai bagaimi dai potātadai:

—Aapim_Λ maimaat_Λ ismaasi g_Λniib_Λdaga. ⁵⁶ Aan_Λ ismaac_Λd_Λ viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami maidiviagai cooda iñagai oodami baiyoma mosc_{ΛΛ}gac_{ΛΓ}_Λ vuvaida iñagai aan_Λ —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

Dai amaasi iji sib_{ΛΛ}acoga.

57 Dai aid_Λsi voiy_{ΛΓ}_Λ iim_Λitadai _Λgai tai _Λmo c_{ΛΛ}li pot_Λt_Λdai _ΛSuusi:

—Mamaat_Λtuldiadami, g_Λoidatucuda iñ_Λlidi aan_Λ v_{ΛΛ}si p_Λsiaaco aim_Λdagi —ast_Λt_Λdai.

58 Taid_Λ _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Cacaasiocai viaa g_Λant_{ΛΛ}t_Λjoga vaid_Λ _Λujuurugi g_Λncocosa, d_Λmos aan_Λ ismaac_Λd_Λ viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami maiviaa tomali siaaco mootagi —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

59 Daid_Λ _ΛSuusi pot_Λt_Λdai _Λmai c_{ΛΛ}li:

—Giñoidañi —ast_Λt_Λdai.

D_Λmos _Λc_{ΛΛ}li pot_Λt_Λdai:

—Mamaat_Λtuldiadami, giñdagitoñi quiaa _Λp_Λga anm_{ΛΛ} yaasagi giñoo_Λca —ast_Λt_Λdai.

60 D_Λmos _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Dagitoñi vai _Λgai ismaac_Λd_Λ _Λpan ducami coidad_Λ mai_{ΛΛ}gigitai Diuusi yaasana g_Λncoidad_Λga, dai aapi imi dai gaaagida sai Diuusi soic_Λi oodami sai c_{ΛΛ}gac_{ΛΓ}_Λ oidacana —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

61 Tai _Λmai c_{ΛΛ}li pot_Λt_Λdai:

—Mamaat_Λtuldiadami, g_Λoida iñ_Λlidi aan_Λ d_Λmos giñdagitoñi quiaa nai m_{ΛΛ} diosagidagi giñ_Λaaduñi —ast_Λt_Λdai.

62 D_Λmos _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Sioor_Λ gasicuangagi dai aa n_{ΛΛ}jidagi mais_{ΛΛ}li sicuanai, poduuc_Λ _Λp_Λ _Λgai ismaac_Λd_Λ giñoidatucuda _Λliada dai otoma imia _Λlidi g_Λquiiyamu _Λgai mait_{ΛΓ}c_{ΛΛ}ga aata vuaadami Diuusi aa duiñdad_{ΛΓ}_Λ —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

10

1 Dai cadaivunucai imaasi taid_Λ _ΛSuusi _Λcovai vuvaitu _Λp_Λ vaic coobai dan baivustaama oodami dai mosgoogocatai bait_Λqui ootoi v_{ΛΛ}si _{ΛΛ}map_Λc_{ΛΓ}_Λ siaaco viaacatadai _Λgai isimiagi. ² Dai pot_Λt_Λdai:

—M_Λsiaaco iimia _Λgai aapim_Λ mui oodami cabaig_Λnduuduna iib_Λd_Λ dai ca_Λca _Λgai Diuusi ñiooquid_Λ _Λpan duuc_Λ _Λp_Λ _Λsicami ismaac_Λd_Λ casi g_Λaagai yoovaragai. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ chi_{ΛΛ}quidu casc_Λd_Λ daan_Λdavurai aapim_Λ Diuusi ismaac_Λd_Λ _Λp_Λpan ducami _Λs_Λsacami vai ootosana aa g_Λñiñiooquituldiadamiga ismaac_Λd_Λ _Λp_Λpan ducami pipiooñi vai aagida _Λgai ñiooquid_Λ _Λoodami

ismaac_ΛΔ_Λ baig_Λnduuduna iib_Λad_Λ _Λgai _Λpan ducami _Λsicami. ³ Iimivurai aapim_Λ. Dañi aan_Λ _Λpan duuca i g_Λnootosai cañiiru s_Λas_Λyi saagida. ⁴ Maitavar vuuca i g_Λnmoraraaliga tomali g_Λntumiñsi daraasacaru tomali aa susuusacai, dai maitavar guguquida voiy_ΛΓ_Λ masiaaco ajiagi oodami. ⁵ Masiaascad_Λ ajiagi _Λmo quiiy_ΛΓ_Λ varai aagida _Λoidacami sai Diuusi ip_Λlidi isib_Λstudacan tadacagi _Λgai iib_Λad_Λ. ⁶ Dai isami daacagi _Λmaadutai dai nan_Λracagi isDiuusi soiñagi vai g_Λiib_Λstacan tadaca _Λgai ib_Λad_Λ aid_Λ gia g_Λiib_Λstacan tadacamu _Λgai. Dai ismaitiipucagi tomali _Λmaadutai ami isnan_Λracagi isDiuusi soiñagi vai g_Λiib_Λstacan tadacagi _Λgai v_Λascara aapim_Λ g_Λaagai isaagididagi gomaasi aa oodami. ⁷ Dai anaasi masiaaco c_Λaga g_Λnmiaad_Λgidagi _Λgai vaa quiiy_ΛΓ_Λ av_Λr g_Λnuuliña dai ugaavurai dai ii istumaasi viaacagi _Λgai, _Λmo piooñi viaa s_Λallicami masaa nam_Λquidagi. Dai maitavar mosquiiqui_ΛΓ_Λ ajioopada. ⁸ Dai masiaascad_Λ ajiagi _Λmap_Λcara masiaaco g_Λnmiaad_Λgidagi ugaavurai mastumaasi g_Λnbiidagi. ⁹ Dai duduaaidavurai _Λcoococoidad_Λ ismaac_ΛΔ_Λ ami oidacagi dai povia_Λv_Λr t_Λad_Λ _Λoidacami: “Cadivia Diuusi dai g_Λnamadu daaca agai daid_Λ ip_Λlidi isg_Λnsoiñagi mai c_Λagac_Λra oidaca aapim_Λ”. ¹⁰ Dai masajiagi _Λmap_Λcara masiaaco maitanmiaad_Λgidagi varai vuv_Λqui caay_ΛΓ_Λ dai pot_Λad_Λ: ¹¹ “Asta d_Λv_Λragad_Λ g_Λnoidaga ismaac_ΛΔ_Λ g_Λr_Λcasuana sai gigigidamu aat_Λm_Λ varai poduca i maataca aapim_Λ masmaic_Λaga idui. Damos maatacavurai sicayooga aayi si_Λascad_Λ gataan_Λda agai Diuusi”.

¹² Dai quiaa ñioocai _ΛSuusi dai pot_Λad_Λ:

—Aan_Λ ang_Λnaagidi sai si_Λascad_Λ Diuusi n_Λidagi ismaac_ΛΔ_Λ _Λr_Λc_Λaga ivuaadami dai ismaac_ΛΔ_Λ _Λrmaic_Λaga ivuaadami _Λgai soimaasi taatatulda agai _Λoodami ismaac_ΛΔ_Λ maitanmiaad_Λgidagi vaamioma soimaasi taatatuldamu _Λgai si_Λ Sodom_Λra oidacami.

¹³ Aapim_Λ Corasiñi_Λra oidacami dai Betasaid_Λra oida-cami si_Λ soimaa taatamu aapim_Λ. IsTiio_Λra dai Sidooni_Λra oidacami t_Λagimudai istumaasi g_Λarducami masmaasi t_Λ aapim_Λ _Λgai gia c_Λaliqui abiaad_Λra g_Λnaadadamudai yuucusi tutucucami dai g_Λncocoomaivadadamudai mataic_ΛΔ_Λ dai poduca i maasiuldadamudai isca_Λma duuca i g_Λnt_Λgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. ¹⁴ Damos si_Λascad_Λ Diuusi n_Λidagi ismaac_ΛΔ_Λ _Λr_Λc_Λaga ivuaadami dai ismaac_ΛΔ_Λ _Λrmaic_Λaga ivuaadami g_Λng_Λg_Λavituldaraga vaamioma soimaascamu is_ΛTiio_Λra dai Sidooni_Λra oidacami v_Λatar_Λ. ¹⁵ Dai aapim_Λ Capernaum_Λra oidacami. ¿Povai masian_Λlidi mastavaagi_Λra

ucami t^{aa}t^{id}ia agai? Baiyoma m^{aa}t^{aa}paañia agai d^{aa}v^{aa}r^{aa}rai utamacoga —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}Suusi.

16 Dai pot^{aa}t^{aa}dai ^{aa}gai g^{aa}mamaat^{aa}r^{aa}d^{aa}miga:

—Ismaac^{aa}d^{aa} ^{aa}g^{aa}iditai g^{aa}nca^{aa} aapim^{aa} ^{aa}gai giñ^{aa}g^{aa}iditai ca^{aa} aan^{aa} ^{aa}p^{aa}a dai ismaac^{aa}d^{aa} g^{aa}jaiaad^{aa}r^{aa}a g^{aa}nvipieeyi aapim^{aa} ^{aa}gai g^{aa}jaiaad^{aa}r^{aa}a giñvipieeyi aan^{aa} ^{aa}p^{aa}a dai ismaac^{aa}d^{aa} g^{aa}jaiaad^{aa}r^{aa}a giñvipieeyi aan^{aa} ^{aa}gai g^{aa}jaiaad^{aa}r^{aa}a vipieeyi ^{aa}p^{aa}a ^{aa}gai ismaac^{aa}d^{aa} giñootoi —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}Suusi.

17 Taid^{aa} ^{aa}vaic coobai dan baivustaama ^{aa}pamu dadacai baig^{aa}n^{aa}liatugai dai pot^{aa}t^{aa}dai ^{aa}gai ^{aa}Suusi:

—Mamaat^{aa}t^{aa}l^{aa}diadami, asta Diaavora t^{aa}t^{aa}aañicarud^{aa} v^{aa}asi g^{aa}r^{aa}agi aagaitai aatama g^{aa}t^{aa}aa^{aa}r^{aa}aga —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}o^{aa}jootosicami ^{aa}Suusi.

18 Taid^{aa} ^{aa}Suusi pot^{aa}t^{aa}dai:

—Aan^{aa} ann^{aa}idi isducatai g^{aa}i ^{aa}Diaavora t^{aa}vaagiaiñd^{aa}r^{aa}a ^{aa}p^{aa}n duucai ^{aa}mo siitañi. 19 Aan^{aa} ang^{aa}n^{aa}maa guvucadagai aapim^{aa} m^{aa}sai ca^{aa}isapaiña g^{aa}ar coocoyi dai nanacas^{aa}r^{aa}ai dai poduucai vaamioma viaa aapim^{aa} guvucadagai isg^{aa}r^{aa}saayu Diaavora. Dai aapim^{aa} maisoimaa taatamai tomali ^{aa}mo istumaasic^{aa}d^{aa}a. 20 Maitav^{aa}r baig^{aa}n^{aa}liada casc^{aa}d^{aa} g^{aa}n^{aa}g^{aa}iditai Diaavora t^{aa}t^{aa}aañicarud^{aa}. Baiyoma mosg^{aa}aa^{aa}gai m^{aa}sbaig^{aa}n^{aa}liadagi oojisicatai g^{aa}nt^{aa}aa^{aa}r^{aa}aga m^{aa}aa t^{aa}vaagi^{aa}r^{aa}a —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}Suusi.

21 Aid^{aa} otoma bai^{aa}liatu Diuusi Ib^{aa}ad^{aa} ^{aa}Suusi tai ^{aa}gai pot^{aa}t^{aa}dai:

—Giñoo^{aa}ca aan^{aa} gia s^{aa}allic^{aa}d^{aa} s^{aa}iaa g^{aa}duutudai, aapiap^{aa} ^{aa}rbait^{aa}ca^{aa}acami t^{aa}vaagi^{aa}r^{aa}a dai oidigi daama. Aapi ap^{aa}t^{aa}maimaat^{aa}t^{aa}tuli idi maasi ^{aa}sastudugami tomali ^{aa}gai ismaac^{aa}d^{aa} naana maasi mamaat^{aa}r^{aa}i mos^{aa}ca ^{aa}gai ismaac^{aa}d^{aa} maisi sastuduga dai ismaac^{aa}d^{aa} mainaana maasi mamaat^{aa}r^{aa}i. C^{aa}agaduava giñoo^{aa}ca poduucai ip^{aa}li aapi dai poduucai idui —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}Suusi g^{aa}oo^{aa}ga.

22 Dai apiamamaat^{aa}t^{aa}l^{aa}di ^{aa}Suusi ^{aa}oodami dai pot^{aa}t^{aa}dai:

—Giñoo^{aa}ca giñmaa v^{aa}asia^{aa}catai. Aan^{aa} ^{aa}r^{aa}Diuusi marad^{aa} ismaac^{aa}d^{aa} t^{aa}vai t^{aa}vaagiaiñd^{aa}r^{aa}a dai tomali ^{aa}maadutai maic^{aa}aa^{aa}ga giñmaat^{aa} mos^{aa}ca giñoo^{aa}ca dai tomali ^{aa}maadutai maic^{aa}aa^{aa}ga maata giñoo^{aa}ca mos^{aa}ca aan^{aa} ismaac^{aa}d^{aa} ^{aa}r^{aa}marad^{aa} ^{aa}gai. Dai v^{aa}aa^{aa}sc^{aa}r^{aa}a oidaga aa ismaac^{aa}d^{aa} maata giñoo^{aa}ca mos^{aa}ca ismaac^{aa}d^{aa} aan^{aa} ip^{aa}lidi sai maat^{aa}na.

23 Amaasi ^{aa}gai vui n^{aa}n^{aa}ava g^{aa}mamaat^{aa}r^{aa}d^{aa}miga dai ^{aa}agi ^{aa}gai pot^{aa}t^{aa}dai:

—Baig^{aa}n^{aa}lidi aapim^{aa} n^{aa}iditai m^{aa}stumaa n^{aa}idi. 24 Aan^{aa} ang^{aa}naagidi sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^{aa} ^{aa}madu

mui raraí naida aliditadai mastumaasi aapimΛ naidi dai maitΛΛ, dai agai caaca aliditadai mastumaasi aapimΛ caΛ dai maicaΛ —astatadai ΛSuusi.

25 Amaasi amo mamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada claquiva dai ii dai mΛΛ aatagida agai ΛSuusi. Mosnaida aliditadai agai sabai aagana Suusi amo istumaasi istumaasi vui caatΛcagi avavoidaragada dai potatadai:

—Mamaatatuldiadami, ¿tumaasi istutuidi aanΛ isidufiagi dai vΛascara ΛΛmadu daacagi Diuusi? —astatadai.

26 TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itatadai:

—¿Tumaasi agai dai oojisi sallycamiaΓΛ? Aapi nΛnΛidiña oojai vΛas tasai giñaagidañi iscaiti —astatadai ΛSuusi.

27 TaidΛ amamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada aa noragi daidΛ itatadai:

—“Oigadañi gaDiuusiga vΛasi galiibadacada, dai vΛasi gaguvucadacada dai vΛasi gatagitoidacada, dai oigadañi gaaaduñi poduucai pasduucai gaoigadai aapi Λagi” —astatadai.

28 TaidΛ ΛSuusi itatadai:

—CΛga patgiña noragi isvΛasi gomaasi iduñia aapi, aapi vΛascara oidacamu Diuusi ΛΛmadu —astatadai ΛSuusi.

29 VaidΛ amamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada Λagi gasoña aliditadai dai potatadai agai ΛSuusi:

—¿VoorΛ argiñaaduñi? —astatadai.

30 TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itatadai:

—Amo imidagai amo cΛli tavañimitadai amo voi JerusalemiañdΓΛ Jericooamu tai voyΓΛ aayi Λsivogami dai baitoma gaviji dai Λasi istumaasi vuucaticatadai agai asta yuucusida dai sallycada soidoodai dai baitoma muuquiada viaa dai iji. 31 Dai aidapaca amui imitadai amo paaligada judidú agai vaa voyΓΛ dai tΛgacai mossΛli daivusai.

32 Dai amo leviita ΛpΛ amui sally daivusai dai aidasi tΛΛ agai mosdaivusai ΛpΛ. 33 Dai amai cΛli SamaaliañdΓΛ agai vaa voyamu imitadai dai tΛgacai soigΛldian taada.

34 Dai miaadΓΛ claquiva siaaco caatΛcatadai ΛcΛli dai duaadi istuidana saasaquicatadai asaitcada dai valieenticada, dai vipiosolicada vuupuli dai Λagi gasoiga daama daí dai bΛcai amo quiiyamu dai ami gauuli ΛΛmadu dai nuucagi. 35 Dai siaadiqui aidasi caimia agaitadai ΛSamaaliaΓΛ oidacami vuuvaitu goo piisu dai maa Λoidacami dai potatadai: “Nuucadacañi idi cΛli dai pasvaamioma siaa duadagi gaa namΛΛquidamu aanΛ iñsiaascada apamu diviagi”, astatadai ΛSamaaliaΓΛ oidacada Λoidacami. 36 Dai sivi maacada idi vΛvaicai cΛcΛli araduñda ΛcΛli ismaacada baitoma gaviji Λsivogami —astatadai ΛSuusi.

³⁷ TaidΛ ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ itΛi:

—Agai ismaacΛdΛ soigΛΛli tΛΛgacai —astΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai:

—Imiñi aapi dai poduufñi ΛΛpΛ —astΛtΛdai.

³⁸ Dai apiaimΛi ΛSuusi dai aayi ΛmaapΛcΛrΛ. Vai ami oidacatadai Λmo ooqui Maaruta tΛΛgiducami dai miaadΛgi gΛquiiyΛrΛ. ³⁹ DaidΛ ΛMaaruta siΛgΛcatadai Λmai ooqui María tΛΛgiducami. Tai Agai vuidΛrΛ daiva ΛSuusi dai caΛca agai istumaasi aagaitadai Λgai. ⁴⁰ DΛmos ΛMaaruta aliΛsi istumaa vuaadatadai cusiñiΛrΛ dai miaadΛrΛ cΛquiva siaaco daacatadai ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, ¿maitapΛsvuamΛ Λlidi tomalaachi isgiñsiisi Λagi giñvidagi mosΛΛsi aa duiñdagai? Aagidañi tudu vaidΛ giñsoiñana —astΛtΛdai ΛMaaruta.

⁴¹ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Maaruta, Maaruta, maitivuamΛ Λliada aapi mosΛΛ naana maasicΛdΛ. ⁴² MosaliΛmo istumaasi oidaga ismaacΛdΛ vaamioma gΛaagai dai goMaría gia bΛi cΛΛgaducΛdioma aa duiñdagai dai tomali Λmaadutai maivoopoidamu —astΛtΛdai ΛSuusi.

11

¹ Λmo imidagai ΛSuusi gamamadaitadai Λmo ΛmaapΛcΛrΛ. Dai aidΛsi canaato mamagi Λgai tai Λmaadutai ΛmamaatΛrdamigadΛ itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, gΛrmaatΛtuldañi mamadaragai poduucai isduucai ΛVuaana maatΛtuli gΛmamaatΛrdamiga —astΛtΛdai.

² TaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai:

—MΛsiΛΛscadΛ gamamadadagi vΛrai aduucai gamamadada:

GΛrooga aapi pΛsmaacΛdΛ tΛvaagiΛrΛ daja, aatΛmΛ ipΛlidi isΛoodami gΛsiaa duutuadagi, dai maatΛna isaapi maisoimaasi ivueeyi vai otoma aΛna istuigaco gatΛaanΛda agai aapi tami oidigi daama vaidΛ ΛpΛduuna pΛstumaasi aapi ipΛlidi tanai oidigi daama Λpan duucai tΛvaagiΛrΛ.

³ GΛrsoiñañi tΛtai viaaca aatΛmΛ cuaadagai siΛΛsi tΛgito sivi vΛΛtarΛ.

⁴ Dai gΛroigΛldañi vΛΛsi gΛrsoimaascamiga aatΛmΛ ΛΛpΛ oigΛldi vΛΛscatai ismaacΛdΛ soimaasi gΛrvuiididi.

Maiti dagito isΛDiaavora gΛraagiadan tadacagi isiduñia aatΛmΛ soimaasi poduucai vΛrgamamadada.

AstΛtΛdai ΛSuusi.

⁵ DaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai ΛΛpΛ:

—Ducami isamaadutai aapima viaacagi amoco ganaduñi pai aapi imiagi quidiamu arantucarai pai potada aapi: “Giñaduñi giñtañiuvidañi vaica tascali, ⁶ utudama giñdiviji amoco giñaduñi maccasdarai imadami dai aanai maiviaa istumaasi biidagi”. ⁷ Dai ducami sigamai aa ganoragidagi tuucavidarai dai povatadagi: “Maitigiññoquiada casia cuupi quitaagiña dai giñmaamara giñlamadu vata giñvaacosiarai nai cascada maitistutuidi aanai isvañigacai gamaquiagi tomali amo istumaasi”. ⁸ Aana anganaagidi tomasi maivañigacai gamaa agai istumaasi gaduñicatai baiyoma vañigian taada agai dai gamaquiagi vasi istumaasi tagitoca aapi maicala aliditai ñioocadami. ⁹ Cascada aana anganaagidi masai daanaiña Diuusi sai gansoicaiña mai viaaca aapima tagitocagi dai gaagai mascalga vaavoitudadagi sai Diuusi gansoicada agai. ¹⁰ Siora daanadagi Diuusi sai soicaiña gia soicaiña.

¹¹ Amaadutai aapima ismaacada argaoga ¿masbai oidana aapima gnmara amo odai isgantaanada agai paana? ¿Siara oidagi amo cooyi isgantaanada agai vatopa? ¹² ¿Isgantaanada agai amo tacunono isbai oidana aapima amo nacasarai? ¹³ Masaapima ismaacada maicala tuutuiga maata oidi ganmaamara istumaasi calgaducami sioma calga ganooga ismaacada tavaagiarai daja ganootosdamu galbadaga vai ganlamadu daacana vascatai siora ipaliadagi islamadu daaca agai —astadai asuusi.

¹⁴ Asuusi vusaasditadai amo calliaindarai amo Diaavora taañicaruda. Adiaavora taañicaruda muudutu calli. Dai aidasi vuusai Adiaavora taañicaruda taidai ismaacada muudutu istui isñoquiagi apamu. Taidai aoodami maitai isducatai gantatagituagi talgacai imaasi. ¹⁵ Damos amoco pocaiti:

—Idi calli vuvaidi Diaavora tataañicaruda Beelsevú guvucadadacada —ascaiti aoodami. Beelsevú arDiaavora dai alia guvuca.

¹⁶ Dai aa mosnájada alidi astumaa duuna asuusi dai cascada potadai sai talgidana amo istumaasi gaducami tavaagiaiñdarai. ¹⁷ Damos asuusi maatacatadai istumaasi gantatagitoitadai agai dai potadai:

—Isaipaco gancocodagi mapacarai oidacami ugitimu aoodami dai baabaquidai suuligimu. ¹⁸ Poduucai ara isDiaavora lagi gancocodagi otoma camaitataandan tada agai cascada poduucai ganaagidi aana pocaititai aapima ansai aana vuvaidi Diaavora tataañicaruda Beelsevú guvucadadacada. ¹⁹ Siarvaavoicamudai isDiaavora guvucadadacada vuvaidi aana Diaavora tataañicaruda aidai gia aapima ganaaduñi vuvaidi Diaavora tataañicaruda

Diaavora guvucadadΛCΛDΛ ΛPΛ. Λagi Λgai gΛnaagidamu ismaitΛrvaavoi isDiaavora guvucadadΛCΛDΛ vuvaidi aanΛ Λmadu Λgai. ²⁰ Baiyoma Diuusi guvucadadΛCΛDΛ vuvaidi aanΛ Diaavora tΛtΛaañicarudΛ dai poduucai CΛΛ maatΛ aapimΛ iscaayī istuigaco Diuusi soicΛda agai oodami sai CΛΛgacΛrΛ oidacana.

²¹ SiΛascadΛ Λmo oodami guvuacami dai CΛΛga gagatocami nuucadacagi gΛquii dai vΛΛsi istumaasi oidaga ami poduucai maitīpu sioorΛ gaΛΛsidagi ami. ²² DΛmos isdiviagi Λmai vaamioma guvuacami dai vaamioma istuidiagi dai ΛΛsidagi vΛΛsi gagatodΛ istuucΛdΛ gatΛgitocatadai Λgai isgΛsoiñagi dai gataacogida Λgai vΛΛsi istumaasi gaΛΛsidagi.

²³ SioorΛ maitΛrgiñΛΛmaducagi Λgai giñvuidΛrΛ caatΛ sioorΛ maitiñsoiña aagiadagi Λoodami isducatai CΛΛgacΛrΛ vuvaqui Λgai sobicΛi sai maivaavoitudana dai maicΛΛgacΛrΛ vuvaacΛna.

²⁴ SiΛascadΛ Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ vusiagi Λmo CΛΛliaiñdΛrΛ oidigana aimΛraiña dai gaagaiña siaaco gΛibΛastagi dai siΛascadΛ maitΛgia Λgai siaacoga povΛ Λlidiña: “Λpamu animiagi giñquiiyamu iñsiaadΛrΛ vuusai”, asΛlidiña. ²⁵ Dai siΛascadΛ Λpamu ami diviagi Λgai dai tΛtΛgaiña ΛCΛΛli Λpan duucai Λmo quii CΛΛga voisiquicami dai CΛΛga bai duñisicami. ²⁶ Dai amaasi Λgai aimΛrai dai vuaapai ΛPΛ cuvaracami Diaavora tΛtΛaañicarudΛ. Dai Λgai Λmadu vΛΛsi Λgaa vapacΛiña ami CΛΛliΛrΛ dai ami oidacana dai poduucai ΛCΛΛli vaamioma soi gΛvuaadana isvaasΛquioma —ascaiti ΛSuusi.

²⁷ AidΛsidΛ ΛSuusi aagaitadai imaasi, tai Λmo ooqui oodami saagida iīña dai pocaiti:

—SiΛ CΛΛgacΛrΛ nΛidi Diuusi Λgai ismaacΛdΛ gΛmarai dai gΛsiitu —astΛtΛdai Λooqui ΛSuusi.

²⁸ DΛmos ΛSuusi potΛtΛdai:

—Λcaasi CΛΛgacΛrΛ nΛidi Λgai ΛPΛ vΛΛsi oodami ismaacΛdΛ caΛ Diuusi ñiiooquidΛ dai ΛΛgiditai caΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

²⁹ DaidΛ Λoodami apiaganΛmpaidimi ami ΛSuusi sicoli taidΛ ΛSuusi gΛaagacai mamaatΛtuldimi Diuusi ñiiooquidΛ dai potΛtΛdai:

—Oodami sivi oidacami aliΛ maicΛΛga tuutuiga dai giñaagidi ansaidΛ iduuna Λmo istumaasi gΛducami Λgai vuitapi, dΛmos maitΛΛgimu Λgai Λmai istumaasi gΛducami mosΛcaasi Λistumaasi gΛducΛdΛ ismaacΛdΛ idui Diuusi ootosacai Joonasi Ñiñiviamu vai Λgai aagidi Λoidacami sai ugitia agai

Agai ismai Δ ma duuca Δ i gant Δ t Δ gituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. ³⁰ Poduuc Δ i Δ pp Δ gi Δ o Δ toi Diuusi. Aan Δ Δ ragai ismaac Δ d Δ viaa Δ mo s Δ allicami dai aagidamu aan Δ sivi oidacami sai ugitia agai Δ pp Δ ismai Δ ma duuca Δ i gant Δ t Δ gituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. ³¹ Si Δ ascad Δ caiyagi istuigaco Diuusi n Δ idagi oodami sividad Δ ismaac Δ d Δ Δ rc Δ aga ivuaadami dai ismaac Δ d Δ Δ rmaic Δ aga ivuaadami, daid Δ Δ ooqui ismaac Δ d Δ Δ rbait Δ c Δ aacamicatadai Siip Δ ra Δ divimu dai g Δ pi Δ ra Δ suuligamu Δ oodami sivi oidacami. Agai s Δ allic Δ d Δ m Δ ascad Δ ra Δ divia dai ca Δ ca agai istumaasi aagai Δ Salomo Δ ni. Agai Δ ra Δ mo t Δ aan Δ dami saitudugami dai tami daja aan Δ sivi dai vaamioma Δ rta Δ aan Δ dami aan Δ siSalomo Δ ni mai aapim Δ maiti Δ n Δ agiditai ca Δ . ³² Ismaac Δ d Δ Δ ni Δ ivi Δ ra Δ oidacatadai dadimu si Δ ascad Δ Diuusi n Δ ida agadagi sivi oidacami ismaac Δ d Δ Δ rc Δ aga ivuaadami dai ismaac Δ d Δ Δ rmaic Δ aga ivuaadami, daid Δ Δ ni Δ ivi Δ ra Δ oidacami g Δ pi Δ ra Δ suuligamu Δ oodami sivi oidacami Δ pp Δ mai aapim Δ maiti Δ n Δ agiditai ca Δ Agai gia ca Δ ma duuca Δ i gant Δ t Δ gito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidasi Δ Joonasicaru aagidi Diuusi Δ ni Δ ooquid Δ , dai tami daja aan Δ dai vaamioma Δ rta Δ aan Δ dami aan Δ siJoonasi.

³³ Tomali Δ maadutai cucuudagai Δ mo cuudacarui dai gooqui Δ ra Δ Δ stoquic Δ ra Δ dadasai tomali Δ mo cajoo Δ ni uta baiyoma t Δ cavacami Δ ra Δ g Δ dadasai vai siora Δ vapac Δ dagi istutiadagi isna Δ adagi. ³⁴ Gavupuji Δ ra Δ pan ducami Δ mo cuudacarui gatuucuga v Δ at Δ ra Δ isg Δ vuupuji c Δ c Δ agaducagi v Δ asi gatuucuga Δ pp Δ viaa cuudagi, dai isg Δ vuupuji maic Δ c Δ agaducagi gatuucuga Δ pp Δ ducami istucagamucagi. ³⁵ Goovai ismaac Δ d Δ maat Δ aapim Δ Diuusic Δ d Δ Δ pan ducami Δ mo cuudagi gant Δ gitoidag Δ ra Δ g Δ nnuucadacavurai aapim Δ vai maituucuna dai poduuc Δ i tucapi viimu aapim Δ . ³⁶ Isc Δ aga cuudag Δ cagi v Δ asi gant Δ gitoidag Δ ra Δ dai maitiipucagi tomalaachi tucapi dai poduuc Δ i c Δ aga maat Δ ca Δ camu aapim Δ Δ pan duuca Δ i m Δ sduuca Δ i n Δ idi Δ mo tuucavi siaaco c Δ aga cuudag Δ cagi —ast Δ t Δ dai Δ Suusi Δ oodami.

³⁷ Dai aidasi cadagito Δ ni Δ oo Δ Suusi tai Δ mo fariseo vai sai quiidi Δ ra Δ gaugana. Taid Δ Δ Suusi ii dai meesa vuid Δ ra Δ daiva. ³⁸ Taid Δ Δ fariseo mait Δ Δ istumaasi g Δ t Δ gituagi t Δ agacai si Δ Suusi maivacoi g Δ nnoonovi isducatai viituli Moseesacaru Δ judid Δ u. ³⁹ Tai amaasi Δ Suusi pot Δ t Δ dai:

—Aapim Δ fariseo vuaanai g Δ najaasocoli Δ ab Δ ad Δ ra Δ Δ amos aapim Δ tuculimadai g Δ n Δ ranaga muuquimudagaic Δ d Δ dai soimaascamic Δ d Δ . ⁴⁰ Vupuiiruga aapim Δ , Δ maitamas maat Δ t Δ t Δ gitoi maitamas maat Δ sai siora Δ idui Δ ab Δ ad Δ ra Δ idui Δ pp Δ

araviadara? ⁴¹ Gaoidiadvurai oidicami baigalliaracada dai poduucai maitarsoimaasi iducamicamu aapima.

⁴² Sia soimaa taatamu aapima fariseo vassasi istumaasi viaa aapima aa oidi oodami Diuusi aa duiñdadavattara, asta ivaagi masmaacada balaia. Cagadu isoidiada aapima oodami Diuusi aa duiñdadavattara mastumaasi viaacagi damos alia soi duucai naidi aapima gnaadufi dai maioigadai Diuusi gomaasi gia maicagadu.

⁴³ Sia soimaa taatamu aapima fariseo. Ojoidi aapima iscalagaducadioma daraicariara dadaaradagi judidiu quiquiuupaigadara dai ojoidi aapima isvassasi oodami siaa ganduutuadagi.

⁴⁴ Sia soimaa taatamu aapima fariseo dai aapima mamaatatuldiadami Diuusi samicamigada. Aagai aapima amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Aapima arapan ducami siaaco gyaasapai coidada dai camaimaatagia maasi daamadara vaidavoodami daama dagavuscaina maimaatacatai sia sigalnaasi uta, pomaasi aapimavaviadara ara —astatadai avuusi.

⁴⁵ Tai amoco amamaatatuldiadami Diuusi samicamigada aa noragi dai potadai:

—Mamaatatuldiadami, aagaitai aapi imaasi asta aatama vassasi garñiooquidi —astatadai agai avuusi.

⁴⁶ Damos avuusi potadai:

—Sia soimaa taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi samicamigada ara. Aapima pocaiti sai gaagai siduñiagi mui naana maasi istumaasi maiaagai Mosesacaru. Ducami isvaamioma cucuspida aapima asta siasasi uucami maitistutuidi avoodami dai aapima maicucuspai tomalaachi.

⁴⁷ Sia soimaa taatamu aapima. Aapima ivuiddidi baabaquida Diuusi ñiñiooquituldiadamigada ismaacada coi ganallqui aduñicaru. ⁴⁸ Caga maata aapima vassasi gomaasi dai soicada manalidi aapima gnaaduñicaru. Agai coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigada mai aapima ivuiddidi baabaquida.

⁴⁹ Cascada Diuusi ismaacada maata vassiacatai pocaiti: “Ganoosdamu aan giñiñiooquituldiadamiga amadu giñojootosa masiaapima coodamu amoco dai aa soimaa taatatuldamu”, ascaiti Diuusi. ⁵⁰ Diuusi soimaasi gantaatatulda agai aapima sivi oidicami vassicada ñiñiooquituldiadamigada ismaacada gancooditu aidasi abiaadara caquiva gooidigi. ⁵¹ Aidasi abiaadara gamuaatu Aveelicaru asta aidasida gamuaatu Zacariisicaru agai ismaacada gamuaatu gala quiupai abaana vai ajadara calca looroñi masiaaco mamaidiña vustaaqui isducatai gatajai Diuusi. Samicada anganaagidi sai Diuusi gapiara gansuuliga

agai aapima sivi oidicami ara.

⁵² Si_Λ soimaa taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}licamigad_Λ. Ducami iscuupaca aapim_Λ candaadoc_{ΛΔ} siaaco oidaga Diuusi mamaat_Λtuldaragad_Λ, dai aapim_Λ viaa yaavigad_Λ dai maivapac_{Λi} aapim_Λ dai tomali maidadagitoi aa isvaapaquiagi tomasi vaapaquia _Λlidi _Λgai —ast_ΛΛdai _ΛSuusi.

⁵³ Aidasi aagidi _ΛSuusi imaasi taid_Λ _Λmamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}licamigad_Λ _{ΛΛ}madu _Λfariseo ali_Λ baacoi _Λgai vui dai g_Λnaagacai t_Λcacaimi mui naana maasi, ⁵⁴ sabai aagana _Λgai _Λmo istumaasi vaavoidaragad_Λ vui vai poduucai g_Λpi_Λg_Λ vuaaja _Λgai.

12

¹ Tai amaasi mui miil oodami g_ΛΛmpagi s_{ΛΛ}lic_{ΛΔ}Λ muidu dai asta g_Λnc_Λc_Λisapai aipacoga. Taid_Λ _ΛSuusi g_Λaaagacai aagidi _{ΛΛ}p_Λga g_Λmamaat_Λrdamiga dai pot_ΛΛdai:

—C_{ΛΛ}gav_Λr g_Λnt_ΛΛgitoca aapim_Λ. Maitav_Λr _Λpan duucai ivuaada gofariseo. Goovai aagai _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivueeyi vai aa n_Λidiñ_Λ dai poduucai ivuaada _Λlidiñ_Λ _{ΛΛ}p_Λ d_Λmos aapim_Λ mait_Λag_Λi ispoduuc_Λi ivuaadagi.

² Maioidaga tomali _Λmo istumaasi _Λstoquicami tomasi duudusali g_Λaaagai v_{ΛΛ}sc_Λg_Λ v_{ΛΛ}si g_Λmamaat_Λi, dai maioidaga tomali _Λmo istumaasi _Λstoquicami ismait_Λmaasiuldagi.

³ V_{ΛΛ}si m_Λsmaac_{ΛΔ}Λ aagai aapim_Λ tucara_Λ v_{ΛΛ}si gomaasi g_Λca_Λcamu tas_Λr_Λ, dai m_Λsmaac_{ΛΔ}Λ duudusali aagai aapim_Λ cuupacatai quitaagiñ_Λ goovai v_{ΛΛ}si iñ_Λacaitai g_Λaaagadamu baabaqui daamad_Λr_Λ.

⁴ Aapim_Λ giñ_Λaduñi ang_Λnaagidi sai mait_Λag_Λi m_Λs_{ΛΛ}biadagi _Λgai ismaac_{ΛΔ}Λ mumueeyi gatuucuga, dai gooqui_Λr_Λ _Λgai camaitistutuidi isiduñiagi vaamioma.

⁵ D_Λmos g_Λnaagidamu aan_Λ sioor_Λ gia g_Λaaagai m_Λs_{ΛΛ}biadagi. _{ΛΛ}biadavurai _Λgai ismaac_{ΛΔ}Λ viaa guvucadagai isb_{ΛΛ}quiagi muuquiad_Λ ib_{ΛΔ}Λ Diaavor _{ΛΛ}madu. _Λj_Λ, _Λgai gia g_Λaaagai m_Λs_{ΛΛ}biadagi.

⁶⁻⁷ Diuusi vaamioma g_Λnoig_Λdai aapim_Λ si_Λ ujuurugi casc_{ΛΔ}Λ maitav_Λr duduaadicuda c_{ΛΛ} maat_Λ aapim_Λ isg_Λgaagarai taama ujuurugi gooca sintavuc_{ΛΔ}Λ vai Diuusi v_{ΛΛ}sc_Λg_Λ nuucadacana. Diuusi maat_Λ v_{ΛΛ}sia_Λcatai asta si_{ΛΛ}j_Λquidu _{ΛΛ}madutai cuupad_Λ.

⁸ G_Λnaagidiana sai v_{ΛΛ}scatai ismaac_{ΛΔ}Λ g_Λnmaasiuldi oodami vuitapi isgiñ_Λvaavoitudai aan_Λ _{ΛΛ}p_Λ ismaac_{ΛΔ}Λ viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami mai_Λstocadamu Diuusi t_ΛΛaañicarud_Λ vuitapi mosaagamu aan_Λ is_Λgai _Λrgiñ_Λmaamara. ⁹ Dai ismaac_{ΛΔ}Λ

giñastocadagi oodami vuitapi aanΛ ΛpΛ astocadamu Λgai Diuusi tΛtΛaañicarudΛ vuitapi.

10 Dai tomasioorΛ ismaacΛdΛ giñvui ñiioocadagi aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami istutuidi isoigΛldagi. DΛmos sioorΛ soimaasi ñiiooqui aagadagi Diuusi IbΛadΛ vui Λgai gia maiviaa gΛoigΛldaraga.

11 MΛsiΛΛscadΛ vaama gΛntuutusa agadagi Λmo quiuupaigadΛrΛ judidiu siΛpΛ baitΛguucacami dai aa sΛΛlicami viaacami vuidΛrΛ, maitavΛr vuamΛ ΛnΛliada Diuusi IbΛadΛ gΛnsoiñamu. 12 MΛsiuu duucu caviaacagi isñiiooquiagi mΛsducatai gaa noragidagi dai mΛstΛiyagi —astΛtdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

13 Tai Λmaadutai Λoodami saagidaiñdarΛ potΛtdai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami, aagidañi giñsiisi tataidΛ artaacoida aatΛmΛ gΛrvustuidaga —astΛtdai.

14 DΛmos ΛSuusi potΛtdai:

—Giñaduñi, ζtoorΛ giñdaí aanΛ dunucami duucaí siΛpΛ taacogiadami aapimΛ gΛnvΛatarΛ? —astΛtdai.

15 Dai potΛtdai ΛpΛ:

—Dañi gΛnnuucadacavurai dai maicoimudadΛ tuutiaca tomasi naana maasi viaa Λmo oodami maimosΛca ΛgaicΛdΛ duaaca —astΛtdai ΛSuusi.

16 Dai amaasi aagidi ΛSuusi Λmo ñiiooqui Λoodami cuentocΛdΛ dai potΛtdai:

—Oidacataidai Λmo cΛΛli riicuacami, daidΛ ΛsidΛ sΛΛlicΛdΛ cΛΛga gΛduitadai. 17 VaidΛ rΛiicu gatΛgitoi dai povΛΛlidi: “Istumaa duuñimu aanΛ maiviaa aanΛ siaaco baituagi giñyoova”.

18 DaidΛ povΛΛli: “Casian maata istumaa duñiagi. Suuligamu aanΛ gotroojo daidΛ iduuñimu aa gagΛrducamioma dai ami baituamu aanΛ vΛsi giñyoova dai vΛsi iñstumaa viaa. 19 Dai amaasi povaiñtΛdamu aanΛ”, ascaiti rΛiicu.

“Mui naana maasi apΛviaa baidarajami mui uumigi vΛatarΛ sivi gia gΛibastañi gacuaadañi dai baigΛliada”, ascaiti rΛiicu.

20 DΛmos Diuusi potΛtdai: “Vuiirugami aapi idi vaa tucara pΛmuquia agai dai vΛsi istumaasi viaa aapi, ζsioorΛ vΛatarΛ viimu goovai?” astΛtdai Diuusi. 21 Λagi poduucai pΛvΛueeyi ΛoodamicΛdΛ isΛmpaidiadagi mui naana maasi Λgi gΛvΛatarΛ agai mossoitigamiarΛ vipiΛyi Diuusi vuitapi —astΛtdai ΛSuusi.

22 Dai gooquiΛrΛ potΛtdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga:

—GΛnaagidiana maitavΛr vuamΛ ΛnΛliada cuaadagaicΛdΛ mΛsmaacΛdΛ ugia agai dai oidaca agai, tomali yuucusicΛdΛ mΛsmaacΛdΛ gΛnaada agai. 23 GaibΛdaga vaamioma gΛaagai

sicuaadagai, dai gatuucuga vaamioma gaaagai siyuucusi. ²⁴ Gantagitovar naida coocoñiara, agai maitasai tomali maitayoovai tomali maiviaa gantroojoga, damos Diuusi agai dai maacai cuaadagai. Sallicada vaamioma namanga aapima siujuurugi. ²⁵ ¿Dai voora aapima tomasiasi naana maasi gantatagitoi istutuidimasi istaajucami metro vaamioma gantacavaldagi? ²⁶ Mastaitistutuidi isiduniagi istumaasi maisijaiga maitavar vuama anliada ama maasicada.

²⁷ Gantagitovar naida yoosigara ducatai gairai maitaata vuaadatai tomali maitailutaitai, dai vascara ganaagidi aanai sai tomali arai Salomoni ismaacada viaacata dai yuucusi cacagaducami vascara maipa maasi gai goyoosigai. ²⁸ Gantagitovar naida yoosigara amo imidagai oidigana gucacana dai siaadiqui maicana, vai vascara Diuusi sigia maasi yuucustudai, vasi vaamioma ganyuucustudana agai aapima tomasi maicanga vaavoitudai aapima. ²⁹ Cascada avar maivuaama anliada gaagaitai istumaasi ugiagi dai istumaasi iiyagi. ³⁰ Vasi aoodami oidigi daama oidacami mosaca gomaasira gantatagitoina, damos aapima viaa amoco ganooaga ismaacada camaata istagito aapima vasi gomaasi. ³¹ Baiyomavar ipliada aapima sai Diuusi gansoicaina vai cagacara oidaca aapima siDiuusi gansoicadamu siviaacamu aapima istumaasi tagitocagi.

³² Maitavar duduaadicuda aapima arapan ducami giñsosoiga cañiru dai chilaquidu aapima. Dai alia baigalidi Diuusi ganmaacacai oigaragai isgataanada aapima siaaco taanai agai. ³³ Gaagardavurai aapima mastumaa viaa dai oidiada soituutuigami poduucai ivuaadamu aapima Diuusi aa duiñdada vai gantumiñsiga maisiaa gvueeyi dai poduucai ara bai darasaidamu aapima gnvustuidaga tvaagiarai siaaco maiuugiatai dai siaaco maivapacai asivogami tomali vatopadagai isugiugagi. ³⁴ Ami siaaco ampaidiada aapima gnvustuidaga mosami gantagitocana.

³⁵ Aana imia inagai tvaagiamu amo imidagai dai apamu divimu ana. Baigavar anduuca dai giñnara. ³⁶ Apan duucai apipioñi nana racana ganaamu isdiviagi amo cunataragiaiñdara vai cupioquidagi agai quitaagiña mosacai agai dai quitaagiña ñioquiagi. ³⁷ Sial baiganliadamu apipioñi ismaacada maicoococacagi acai aamuda. Sallicada anganaagidi sai lagi gaaamu bai gaduñimu dai meesa vuidara daraasamu gapiioñiga dai bibidamu. ³⁸ Tomasi aran tucara divia agai sipa sialimada, sial baiganliadamu apipioñi ismaacada naadagi vai diviagi aamuda. ³⁹ Dai

maat^Λcavurai aapim^Λ idi ^Λap^Λ —ascaiti ^ΛSuusi—. Ducami is^Λmo oidacami ^Λmo quiiy^Λr^Λ ismaat^Λcagi isiuu duucu ami quidi^Λr^Λ divia agadagi ^Λmo ^Λsivogami maicosian tada ^Λgai nuucadacatai sai maivaac^Λna quidi^Λr^Λ dai ^Λsidana. ⁴⁰ Poduucai ^Λap^Λ aapim^Λ g^Λaagai m^Λs^Λbai g^Λanducagi siuu duucu aapim^Λ siooma mait^Λgitocagi divimu aan^Λ ismaac^Λda viaa ^Λmo s^Λalicami —ast^Λadai ^ΛSuusi g^Λmamaat^Λrdamiga.

41 Tai amaasi ^ΛPiiduru t^Λcacai dai pot^Λadai:

—Mamaat^Λtuldiadami, ^ζvoo^Λr^Λ v^Λat^Λr^Λ aagai aapi idi cuento mos^Λca aat^Λm^Λ v^Λascatai sio? —ast^Λadai.

42 Taid^Λ ^ΛSuusi itai:

—^Λmoco gaaamu v^Λasc^Λr^Λ gaagaiña ^Λmoco ^Λgidaracami dai saituduacami said^Λ art^Λaan^Λdamigad^Λcana pipiooñigada dai bibidiña siuu duucu g^Λaagadagi. ⁴³ Baig^Λliadamu ^Λtaan^Λdami ismaac^Λda ivueeyi v^Λasi c^Λga siuu duucu diviagi ^Λaamud^Λ. ⁴⁴ S^Λalic^Λda ang^Λnaagidi said^Λ ^Λaamud^Λ taan^Λdami duucai vituldamu v^Λasi istumaasi viaaca ^Λgai. ⁴⁵ D^Λmos si^Λpiooñi ismaac^Λda taan^Λdami duucai viaagi ^Λaamud^Λ pov^Λaldagi si^Λaamud^Λ maiotoma divia ^Λgai, dai g^Λaagacai soi v^Λaadagi ^Λgaa pipiooñi ^Λmadu ^Λcusñiñiru dai ^Λgai gacuaadagi dai gay^Λadagi dai navamuagi. ⁴⁶ Dai poduucai ^Λaamud^Λ divimu siuu ducuu ^Λp^Λiooñigada siooma main^Λracagi, dai siuu duucu ^Λgai maimaat^Λcagi dai s^Λalic^Λda soimaa taatatuldamu ^Λgai daid^Λ iduñimu ^Λgaic^Λda isducatai ^Λp^Λvueeyi ^Λmai^Λgidarac^Λda ^Λmadu.

47 Daid^Λ ^Λp^Λiooñi ismaac^Λda maata istumaasi ^Λaamud^Λ ip^Λlidi isiduñiagi dai maibai g^Λducagi dai mai^Λgidagi v^Λasi ismaac^Λda t^Λjai ^Λaamud^Λ, ^Λgai soimaa taatamu g^Λg^Λg^Λtudacai. ⁴⁸ D^Λmos ^Λp^Λiooñi ismaac^Λda maimaat^Λcagi daid^Λ iduñiagi istumaasi soimaascami ^Λgai v^Λasc^Λr^Λ maisi soimaa taatamu. Dai ^Λgai ismaac^Λda vaamioma maata Diuusi ñiooquida dai mai^Λgidi ^Λgai vaamioma soimaasi taatatuldamu Diuusi.

49 Divia aan^Λ dai c^Λagac^Λr^Λ vuvaida iñagai v^Λasi oidi daama oidacami v^Λascatai ismaac^Λda giñvaavoitudagi oig^Λldamu aan^Λ v^Λasi soimaascamigada dai ^Λgai ismaac^Λda maitiñvaavoitudagi ugitimu. S^Λalic^Λda can^Λijada iñ^Λlidi aan^Λ idi c^Λagac^Λr^Λ vuvaidaragai iscaaipaco im^Λdagi ^Λpan duucai tai. ⁵⁰ Ali^Λ soimaa taatamu aan^Λ chi^Λqui tasai, dai soigiñ^Λliadamu asta si^Λascada ajiagi istuigaco soimaa taata iñagai aan^Λ. ⁵¹ Aapim^Λ pov^Λan^Λlidi ansai aan^Λ divia sai siooma oidacana v^Λasi oodami, maitav^Λr vaavoi baiyoma divia aan^Λ vai oidacana cocodi aan^Λcada. ⁵² Dai sivi bait^Λacoga oidacamu taama ^Λmo quiiy^Λr^Λ oidacami dai vaica vuid^Λr^Λ v^Λat^Λcamu gooca.

⁵³ AooɣadΛ vuidΛra caatΛcamu ɣΛmara cΛli daidΛ ΛmaradΛ ɣΛooɣa, daidΛ ΛdΛdΛ vuidΛra caatΛcamu ɣΛmara ooqui daidΛ maradΛ ɣdΛΛ, daidΛ tuumudΛ vuidΛra caatΛcamu ɣΛcaa dΛΛ daidΛ Λcaa dΛdΛ ɣΛtuumu —astΛtdai ΛSuusi.

⁵⁴ DaidΛ ΛSuusi potΛtdai ΛpΛ Λoodami:

—Siuu duucu nΛijada aapimΛ iicomai isuruñi amadΛra vuvacΛi otoma pocaitiña aapimΛ sai duuduquia agai, vai povΛ vuaadana. ⁵⁵ Dai siΛscadΛ dΛvΛΛrai toñiamadΛra ΛvΛrdagi pocaitiña aapimΛ sai toñica agai, vai povΛ vuaadana. ⁵⁶ AapimΛ ismaacΛdΛ aagaiña Λmo istumaasi dai Λma maasi ivuaadana. ¿Ducatai maata aapimΛ ismaasca agai oidigi mosnΛiditai mastumaa nΛidi? Dai vΛscΛra maimaata nΛidi tomali maimaata caΛ istumaasi ΛpΛvueeyi sivi aapimΛ ɣΛnsaagida.

⁵⁷ ¿Tuimasi maitΛntΛgitoi aapimΛ istumaasi ΛrcΛΛgaducami? ⁵⁸ IsΛmaadutai ɣΛpiΛra ɣΛvuupadagi dai ɣΛvaidaquiagi dunucamiΛra baigi duuñi ñiooqui Λgai ΛΛmadu voyamu vai Λgai maitΛvaidaquiagi dunucamiΛra vaidΛ Λdunucami ɣΛtΛΛgidagi Λsandaaru vaidΛ Λsandaaru ɣΛmaisagi. ⁵⁹ Dai abiaadΛra ɣia siaadΛra vuusaiña aapi asta pΛsiΛscadΛ gaa namΛqui vΛsi mΛsiΛsi ɣΛtΛñiagi —astΛtdai ΛSuusi Λoodami.

13

¹ Amaasi tuigaco ami dada chiΛΛqui cΛcΛli siaaco daacatadai ΛSuusi dai aagidi isducatai ΛPilaato coi chiΛΛqui cΛcΛli Galileeana oidacami dai bΛi ΛΛradΛ dai saagida vΛΛnagi vustaaqui ΛΛradΛ ismaacΛdΛ coitadai ΛcΛcΛli Galileeana oidacΛdΛ maiquiaa ɣΛncooditudacai ismaacΛdΛ daasda agaitadai Λgai Diuusi. ² DΛmos ΛSuusi potΛtdai:

—¿Povai mΛsiΛnΛlidi aapimΛ ispomaasi ΛpΛdui ΛcΛcΛlicΛdΛ GalileeΛra oidacami vaamioma soimaasi ivuaadamicatai Λgai siΛɣaa anaasi oidacami? ³ AanΛ angΛnaagidi sai cho, dai mΛsaapimΛ maiΛma duuca ɣΛntΛtΛgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vΛscatai ugitimu aapimΛ ΛpΛ. ⁴ ¿Povai mΛsiΛnΛlidi aapimΛ siΛbaivustaama dan mamacova ismaacΛdΛ coi daama ɣΛsΛcai ΛɣΛΛ vaaqui tΛcavacΛdΛ SiloeΛra siΛgai vaamioma arduñidΛcatadai isΛɣaa JerusaleenΛra oidacΛdΛ? ⁵ AanΛ angΛnaagidi sai cho dai mΛsaapimΛ maiΛma duuca ɣΛntΛtΛgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vΛscatai ugitimu aapimΛ ΛpΛ —astΛtdai ΛSuusi.

⁶ DaidΛ ΛSuusi aagidi Λmo ñiooqui cuentocΛdΛ dai potΛtdai:

—Amo cʌʌli ʌʌsʌcatadai ʌmo iigosi gʌdʌvʌʌragana, dai ʌmo imidagai mʌʌ nʌidamu sabai iibaidaga, dʌmos maitʌʌ tomali ʌmo iibiada. ⁷ Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucatuldacatadai ʌgai gʌdʌvʌʌraga: “Dañi cavaica uumigi miaad oidacai didivai aanʌ dai gaagaiña goiigosi iibiada dai maitʌtʌgai mosʌʌgi cʌʌca goovai maiiibiataliacatai”, astʌtʌdai ʌʌsʌcamɪ gʌpiooñiga. “Daitudañi”, astʌtʌdai. ⁸ Dʌmos ʌnuucadacami aa noragi dai potʌtʌdai: “Dagitoñi quiaa tomasi mosʌca idi uumigi, moicadagena godʌvʌʌragada dai daasdagi ʌpua dʌvʌʌrai duaadidicami. ⁹ Sabai poduucai iibiatana, dai ismaiibiatiagi aidʌ gia daitudagi”, astʌtʌdai ʌnuucadacami.

10 Dai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ʌSuusi gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ ʌmo judidíu quiuupaigadʌrʌ. ¹¹ Vai ami daacatadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan mamacova uumigi coococatadai. Amo Diaavora tʌaañicarudʌ topostudacatadai vai ʌgai maitistutuiditadai isgʌsʌʌliñagi tomali palʌpi. ¹² Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ʌooqui vai dai potʌtʌdai:

—Giñaduñi casiapʌt duaadicami vii —astʌtʌdai.

¹³ Mosdaama darai ʌgai gʌnoonovi taidʌ ʌooqui gʌsʌʌli, dai gʌaagacai cʌʌga ñioo Diuusi vui. ¹⁴ Dʌmos ʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baamu duaaidacai ʌSuusi ʌooqui ibʌstaragai tasʌrʌ, dai potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:

—Oidagava naadami tasai aa duiñdagai vʌʌtarʌ dai istutuidi aapimʌ isdadacai gʌnduduaaidagi, dai maisiu ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami ʌoodami.

¹⁵ Tai amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Aapimʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Istutuidimasi aapimʌ ismaiupanagi gʌnsoiga vooyisi siʌpʌ gʌnsoiga asñiitu ibʌstaragai tasʌrʌ dai iitudagi suudagi? ¹⁶ Dai idi ooqui ismaacʌdʌ ʌrcajiudadʌ Avraañicaru vaidʌ ʌDiaavora vuracatadai idi coocodagaicʌdʌ cabaivustaama dan mamacova uumigi. ¿Dai maitisbaiga tomali isduaidagi coocodadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.

¹⁷ Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi, vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai siaa ʌʌran tadatu dʌmos vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌlilitadai nʌiditai istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadatadai ʌSuusi.

18 Amaasi potʌi ʌSuusi:

—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oida-cana ¹⁹ gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaida ʌmo uusi ismaacʌdʌ coravi tʌʌgidu ismaacʌdʌ ʌmo cʌʌli gʌdʌjoogana ʌi. Taidʌ ʌali caida gʌʌ dai gʌʌ uusi gʌnaato.

Vaid_Δ _Λjuurugi maamarad_{ΔΓΛ} dadar_{Λiñ}a dai ami gacoocosa-tai. Poduucai si_Δ otoma g_{ΔΔ} _Δali caid_Δ poduucai otoma g_Δmaat_Δmu aipacoga isducatai soic_{Δi} Diuusi oodami sai c_{ΔΔ}gac_{ΔΓΛ} oidaana —ast_ΔΔ_Δdai _ΔSuusi.

20 Dai pot_{Δi} _ΔSuusi _{ΔΔ}Δ:

—Siuu duucu Diuusi soic_{Δi} oodami sai c_{ΔΔ}gac_{ΔΓΛ} oidaana ²¹gomaasi _{ΔΓΛ}pan ducami istumaasic_{ΔΔ} _Δooqui avocamadai taligi tuicami dai gooqui_{ΔΓΛ} ivueeyi paana. _Δmo ooqui v_{ΔΔ}naidi gocopodacarui vaica muuli taligi tuicami vai copodar_{Δi}. V_{ΔΔ}si tui saagida aim_{ΔΓΛi} gocopodacarui dai poduucai v_{ΔΔ}si oidigi daama im_{Δi} Diuusi ñiooquid_Δ —ast_ΔΔ_Δdai _ΔSuusi _Δoodami.

22 Vaid_Δ _ΔSuusi apiaim_{Δi}tadai Jerusaleenamu dai aijimi quiiqui_{ΔΓΛ} dai gamamaat_Δtuldimi Diuusi ñiooquid_Δ. ²³ Tai _Δmaadutai t_Δcacai dai pot_ΔΔ_Δdai:

—Mamaat_Δtuldiadami, ζmaitasmuidu ismaac_{ΔΔ} c_{ΔΔ}gac_{ΔΓΛ} vuvac_{Δi}? —ast_ΔΔ_Δdai.

Taid_Δ _ΔSuusi aa noragi daid_Δ it_ΔΔ_Δdai:

²⁴ —G_Δnaagavurai dai vaapaqui goquitaagiña ismaac_{ΔΔ} alidu gajiaacoga. Aan_Δ ang_Δnaagidi sai muidutai vaapaquia _Δliadamu dai maitistuidimu ali_Δ sijaiga isvaapaquiagi siaaco t_Δaan_{Δi} Diuusi casc_{ΔΔ}Δ. ²⁵ Dai siuu duucu _Δqui_{ΔΔ}cami cacuupagi g_Δquii, dai aapim_Δ m_Δsmaac_{ΔΔ}Δ quiidigana guuca ñiooquiadamu aapim_Δ dai pot_ΔΔ_Δadamu: “C_Δliodami g_Δrcupioquidañi”. D_Δmos _Δgai g_Δnaa noragidamu dai pov_Δnt_{ΔΔ}Δdamu: “Maitanmaata aan_Δ m_Δsiaad_{ΔΓΛ} aapim_Δ”.

²⁶ M_Δsi aapim_Δ pot_{ΔΔ}Δdamu: “G_{ΔΔΔ}madu gacuaadana aat_Δm_Δ dai gay_{ΔΔ}dana dai aapi gamamaat_Δtuldiña t_Δsiaaco oidaga aat_Δm_Δ”.

²⁷ D_Δmos _Δgai g_Δnaa noragidamu dai pov_Δnt_{ΔΔ}Δdamu: “Casian g_Δnaagidi ansai maimaata m_Δsiaad_{ΔΓΛ} aapim_Δ. _Δcovai av_{ΔΓ} iimi giñabaiñd_{ΔΓΛ}, v_{ΔΔ}scatai aapim_Δ m_Δsmaac_{ΔΔ}Δ soimaasi ivueeyi”, ast_{ΔΔ}Δdamu _Δgai.

²⁸ Dai ami suan_Δdamu aapim_Δ dai ali_Δ soimaa taata _Δgai, n_Δiditai _ΔAvraañi _{ΔΔ}madu Isaa, dai Jaco dai v_{ΔΔ}si Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Δ _{ΔΔ}madu daraaja Diuusi siaaco gata_Δaan_{Δi} _Δgai, mai aapim_Δ quiidigamu g_Δnvuvaidagi.

²⁹ Aipad_{ΔΓΛ} dadimu oodami dai daraivacai gaugimu ami siaaco gata_Δaan_{Δi} Diuusi. ³⁰ Amaasi _{ΔΔ}madutai ismaac_{ΔΔ}Δ vaamioma nam_Δga tami oidigi daama m_{ΔΔ}ca siooma maiñ_Δm_Δacamu dai _{ΔΔ}madutai ismaac_{ΔΔ}Δ maiñ_Δm_Δga tami oidigi daama m_{ΔΔ}ca siooma nam_Δacamu —ast_ΔΔ_Δdai _ΔSuusi.

8 —Si^Λscad^Λ ^Λmaadutai g^Λnvaidagi ^Λmo cunataragi^ΛΛ^Λ maitav^ΛΛ^Λ c^Λc^ΛΛg^Λduc^Λdioma daraicari^ΛΛ^Λ daraiva. Divian tada ^Λmai vaidarsicami ismaac^ΛΔ^Λ vaamioma nam^Λga isaapim^Λ. 9 Vai ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ g^Λnvpapai divian tada dai pov^Λnt^ΛΛ^Λdagi ^Λmaadutai aapim^Λ: “Maacañi godaicarui idi g^Λmai”. Amaasi ^Λgai siaa ^Λratugaitai c^Λquivan tada dai cugat^ΛΛ^Λ daicari^ΛΛ^Λ daivagi. 10 Baiyoma m^Λs^Λi^ΛΛ^Λscad^Λ g^Λnvaidagi v^Λrai soimaasc^Λdioma daraicari^ΛΛ^Λ daraiva, dai poduucai divimu ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ g^Λnvpapai dai pov^Λnt^ΛΛ^Λdamu: “Giñaaduñi vaamioma c^Λc^ΛΛg^Λduc^Λdioma daraicari^ΛΛ^Λ av^Λrdaraiva”. Dai poduucai vaamioma g^Λduc^ΛΔ^Λ g^Λaldamu ^Λgai vuitapi ismaac^ΛΔ^Λ ^ΛΛ^Λmadu daraajagi meesa vuid^ΛΛ^Λ. 11 ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ sioma g^Λduc^ΛΔ^Λ g^Λliadagi ^Λgai sioma mait^Λrg^Λduc^ΛΔ^Λcamicamu dai ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ sioma maig^Λduc^ΛΔ^Λ g^Λliadagi ^Λgai sioma ^Λrg^Λduc^ΛΔ^Λcamicamu —ast^ΛΔ^Λdai ^ΛSuusi ^Λoodami.

12 Daid^Λ ^ΛSuusi pot^ΛΔ^Λdai ^ΛΛ^Λpa ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ vai:

—P^Λs^Λi^ΛΛ^Λscad^Λ gabibida ^Λliada maitivapiada g^Λaaaduñi tomali g^Λsiisi^Λgi tomali g^Λsusuuculi, tomali g^Λaaaduñi riricu ^Λgai ^ΛΛ^Λpa g^Λvaidan tada dai poduucai viaacamu aapi g^Λaa noragidaraga. 13 Baiyoma p^Λs^Λi^ΛΛ^Λscad^Λ gabibida ^Λliada pai vapaida soituutuigami ismaac^ΛΔ^Λ maiviaa istumaasi, dai ismaac^ΛΔ^Λ maitistutuidi isgaaata vuaadagi, dai ismaac^ΛΔ^Λ maitistutuidi isajioopadagi, dai ismaac^ΛΔ^Λ maiñ^ΛΛ^Λeeyi. 14 Dai baig^Λliadamu aapi maitistutuiditai ^Λgai isg^Λaa noragidagi. Viaacamu aapi g^Λaa noragidaraga si^ΛΛ^Λscad^Λ duduaacagi coidad^Λ saagidaiñ^Λd^ΛΛ^Λ ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ ^ΛΛ^Λgidi Diuusi —ast^ΛΔ^Λdai ^ΛSuusi.

15 Dai ca^Λcai imaasi ^Λmaadutai ismaac^ΛΔ^Λ meesa vuid^ΛΛ^Λ daacatadai pot^ΛΔ^Λdai ^Λgai ^ΛSuusi:

—Baig^Λliadamu ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ gacuaadagi m^ΛΛ^Λca siaaco gata^Λaan^Λi Diuusi —ast^ΛΔ^Λdai.

16 Taid^Λ ^ΛSuusi pot^ΛΔ^Λdai:

—^Λmo c^ΛΛ^Λi idui g^Λpi cuaadagai, dai ootoi sioor^Λ vapaidagi mui oodami. 17 Dai aid^Λsi caayi siuu duucu g^Λugia ^Λgai, taid^Λ ^Λc^ΛΛ^Λi ootoi ^Λmoco g^Λpiooñiga sai pot^ΛΔ^Λdana ^Λvapaidarsic^ΛΔ^Λ sai cadadana sai cabaig^Λduu v^ΛΛ^Λsia^Λcatai. 18 D^Λmos v^ΛΛ^Λsi ^Λvapaidarsic^ΛΔ^Λ maiiimia ^Λlidi casc^ΛΔ^Λ pot^ΛΔ^Λdai sai oig^Λldana. ^ΛΛ^Λpagadad^Λ pot^ΛΔ^Λdai: “Utudama sav^ΛΛ^Λi aan^Λ ^Λmo d^Λv^ΛΛ^Λrai dai viaa ism^ΛΛ^Λ n^Λidagi aagidañi vaid^Λ giñoig^Λldana sivi^ΛΛ^Λ”, ast^ΛΔ^Λdai. 19 Taid^Λ ^Λg^Λmai pot^ΛΔ^Λdai: “Sav^ΛΛ^Λi aan^Λ taama vuupulicami vopooyisi dai viaa aan^Λ isn^Λidagi sabai c^Λc^ΛΛg^Λadu aagidañi vaid^Λ giñoig^Λldana”, ast^ΛΔ^Λdai. 20 Tai ^Λmai pot^ΛΔ^Λdai: “Utudama

antooñgai dai cascada maitistutuidi isimiagi”, astadai.
 21 Dai aidasida apioñi apamu quiyara divia dai aagidi
 vasi imaasi gaamu tai agai samicada baamu dai potadai
 gapioñiga: “Imiñi otoma cacayamu dai plaasamu dai
 baigovai vuaapa vasi asoituuuigami ismaacada maiviipia
 istumaasi dai agai ismaacada maitistutuidi isgaaata
 vuaadagi dai agai ismaacada maitistutuidi isajioopadagi
 dai ismaacada maiñanleeyi”, astadai laamuda gapioñiga.
 22 Tai bo laacada potadai apioñigada: “Casiant idui
 pasducatai giñaagidi, vai quiaa oidaga siaacoga aa vatar”,
 astadai apioñigada. 23 Tai amaasi laamuda potadai
 gapioñiga: “Imiñi apamu voyamu dai djamu dai goguama
 vapaida aa vai vaapacana, vai poduucai suudana giñquii.
 24 Ganaagidiana sai tomali amaadutai ismaacada vapai
 aana apaga maiugimu giñcuaadagaiga”, astadai laamuda
 gapioñiga —astadai Suusi oodami.

25 Mui oodami oidatucuitadai Suusi, dai agai aa nanaava
 dai potadai:

26 —Isamaadutai giñoidatucuda liada dai vaamioma
 oigadagi gaoga dai gada, dai gaoniga, dai gamaamara,
 dai gasusuuculi, dai gasiisiagi, dai asta agi gibadaga
 isana, agai maitistutuidi isargiñmamaatardamicagi.
 27 Dai sioora maibaiga ducagi issoimaa taatagi dai asta
 muquiagi curuusiaba giñvaavoitudaitai maitistutuidi
 isargiñmamaatardamicagi. 28 Isamaadutai aapima iduñia
 liada amo quii siaadara maiñanitudana aapima apaga sasi
 gaagai masabai aitudadan tada caasi. 29 Ama duucai
 isdarasa aapima ooodagada dai maiviaacagi istuucada
 naatuagi dai vascatai sioora najadagi anparunadamu
 30 dai pocaitadamu: “Gocali mosgaaga gaquii dai maitistui
 isnaatuagi”, caitiadan tada oodami. 31 Siapa amo raí
 cocoda agadagi amai raí siaadara maiñanitudana agai
 apaga sabai istuidiadan tada iscocodagi baivustaama
 miil sandarucada vui agamai ismaacada viaa amo coobai
 miil. 32 Dai ismaitistuidiadan tadaca agai ootosan tada agai
 ojotosicami sascada quiaa macasara imadagi agamai,
 sai baiduuna ñiooqui. 33 Poduucai apa sioora maidagituagi
 vasi istumaasi viaa maitistutuidi isargiñmamaatardamicagi
 —astadai Suusi.

34 Daidai itadai apa:

—Gomaa onai alia vañiga damos iscamaiyoovica agai,
 ¿ducatai yoovituna agai apamu? 35 Camaicagaducamu agai

duaaidaragai dAVAArai VAAtarA mosA daituda Agai. AapimA maSmaacADA taTAcidaga caAcavurai —astAtAdai ASuusi.

15

1 VAAscatai Atumiñsi vuudami AMmadu Agai ismaacADA maivaavoitudai vaavoidaragadA Afariseo miaadAra guuquiva siaaco daacatadai ASuusi dai caAcA agai istumaasi aagaitadai Agai, 2 vai cascADA Afariseo AMmadu AmamaatAtuldiadami Diuusi sAAlicamigadA ñiooquidi Agai ASuusi dai pocaiti:

—Idi cAAli miaadAgidi soimaasi ivuaadami dai AMmadu gacueeyi —ascaiti.

3 TaidA ASuusi aagidi AMo ñiooqui cuentocADA dai potAtAdai:

4 —VoorA aapimA isviaacagi AMo sientocañiru vai sibA imiagi Amoco siaadAra maianaasi viaana aapimA Agaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna ASibA imiaadA asta siuu duucu tAA.

5 Dai tAAgacai baiyagi dai baigAAliatugaitai mootiagi dai bAAquiagi. 6 Dai aAcAI gaquiiyARA Ampaidagi gAAaduñi dai potAADagi: “BaigAVar Analiada giñAMmadu casiantAA giñsoiga ismaacADA sibA iitadai”. 7 AanA angAnaagidi sai poduucAI AAPA vaamioma oidaga baiAliaragai mAA tAVAagiARA AMo soimaasi ivuaadamicADA ismaacADA ama duucAI gAtAgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi isbai maaco coobai dan baivustaama dan tustaamacADA ismaacADA maitArsoimaasi ivuaadami dai maitAAagai isama duucAI gAntAtAgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi —astAtAdai ASuusi.

8 DaidA ASuusi itAtAdai AAPA:

—SiAPa AMo ooqui viaacagi Agai ali baivustaama piisu dai sibA vuaajagi Amoco siaadAra maicuudana Agai AMo cuudagi dai voisicana dai cAAga gAtaatacai gaagana asta siuu duucu tAA. 9 Dai tAAgacAI Ampaidagi gAAaduñi dai potAADagi: “GiñAMmadu AVAr baigAnAliada casiantAA Atumiñsi ismaacADA sibA vuaatadai aanA”. 10 AanA angAnaagidi sai poduucAI AAPA aliA baigAnAlidiña Diuusi taTAAañicarudA AMo soimaasi ivuaadamicADA siAAscadA ama duucAI gAtAgituagi Agai dai camaisoimaasi ivuaadagi —astAtAdai ASuusi.

11 DaidA ASuusi potAtAdai AAPA:

—AMo cAAli maamaracatadai gooca cAcAAli, 12 taidA AgooquiArdadA potAtAdai gaOoga: “GiñooCa giñmaacañi gAVustuidaga siAAsi giñajaga”, astAtAdai. TaidA loogadA maa gAVustuidaga siAAsi aAcatadai. 13 Tai bo chiAAqui tasaicADA amaradA gooquiArdadA Ampagi vAAsi gAVustuidaga

dai daivunu ii mΛΛcasi Δmai dΔVΛΛRIΔRΔ, dai ami VΛASI soimaasiΔRΔ siaa doodai gΔVustuidaga. ¹⁴ DΔmos aidΔsi cavΛΔsi siaa doodai Δgai tai divia gΔΔ biuugigai ami dΔVΛΛRIΔRΔ, vai Δgai bibiuugΔi. ¹⁵ Dai amaasi gaagamu aa duiŋdagai Δmo cΔΔli ami dΔVΛΛRIΔRΔ oidacami ΔΔmadu, tai Δgai ootoi sai nuucadana tataisoli. ¹⁶ Tascoŋia Δliditadai Δuuparai iibiadΔCΔΔ ismaacΔΔ cuadatadai Δtataisoli dai tomali Δmaadutai maibibiditadai tomalaachi. ¹⁷ Tai amaasi divia tΔgitoidadΔ dai Δgai povΔΔli: “MosΔΔ muidu giŋooca quidiΔRΔ pipiooŋi vai VΛASCΔRΔ babaivitocΔi cuaadagai, dai aanΔ tanai cayooga muu biuugimucai. ¹⁸ Imimu aanΔ giŋooca quiidiamu dai potΔΔdamu: Giŋooca, soimaasi idui aanΔ Diuusi vui dai aapi gΔVui, ¹⁹ camaiviaa aanΔ sΔΔlicami siΔRgΔmaracagi, tomasi Δmoco gΔpiooŋiga duucai giŋŋΔijada aapi istΔΔdamu aanΔ”, asΔΔlidi. ²⁰ Dai amaasi voiYΔRΔ cΔquiva dai ii gΔooga quiidiamu.

Dai quiaa mΛΛcasdΔRΔ imΔi tai tΔΔ ΔoogadΔ dai aayi soΔliaragai tΔΔgacai gΔmara dai mΔΔ dai mΔΔ vuidΔRΔ aayi dai coomitu dai usupi. ²¹ TaidΔ ΔmaradΔ potΔtΔdai gΔooga: “Giŋooca, soimaasi idui aanΔ Diuusi vui dai aapi gΔVui, camaiviaa aanΔ sΔΔlicami siΔRgΔmaracagi”, astΔtΔdai. ²² DΔmos ΔoogadΔ potΔtΔdai gΔpipiooŋiga: “OtomavΔR vuvaida cΔCΔΔgΔducΔdioma yuucusi dai aadida dai daasdavurai Δmo aniyu novιΔRΔ, dai aadidavurai sasapatusi ΔΔRΔ. ²³ Dai vuaapavurai Δvaaca mara giΔCΔdioma dai muaa tΔtaidΔ iduũŋi vagimi. ²⁴ Idi giŋmara casi ΔRmuuquiadΔcatadai dai Δpamu duaaca casi ΔRsiBΔ imiadΔcatadai goovai tΔtai Δpamu tΔΔ”, ascΔiti ΔoogadΔ daidΔ idui vagimi.

²⁵ VaidΔ ΔmaradΔ gΔducΔdioma dΔjiana aimΔraitadai dai aidΔsi divia Δgai cayoga aijimitadai quii dai cai iivaragai dai tuutudacΔdami. ²⁶ Dai amaasi vai Δgai Δmaadutai ΔgΔgΔΔli dai tΔcΔcΔi astumaasi ΔpΔduitadai. ²⁷ TaidΔ ΔgΔΔli potΔtΔdai: “Casi atdivia gΔsucuuli cascΔΔ gΔooca gatΔjai muaragai Δvaaca mara giΔCΔdioma cΔΔgacΔRΔ diviacai Δgai dai maicoocotugaitai”, astΔtΔdai ΔgΔΔli. ²⁸ DΔmos ΔsiΔΔgidΔ sΔΔlicΔΔ baamu, dai maitipΔliditadai isvaquiagi taidΔ ΔoogadΔ vuusai dai goguama oí sai vaacΔna. ²⁹ Tai Δgai potΔtΔdai gΔooga: “Aapi cΔΔga maatΔ iscamui uumigi vaa gΔsoi aanΔ dai VΛASCΔRΔ gΔΔΔgidiŋa pai tomali Δmo imidagai maiquiaa giŋoidi tomali Δmo sivatΔ isΔΔmadu iduũŋia aanΔ vagimi giŋaaduũŋi. ³⁰ DΔmos sivi diviacai gΔmara ismaacΔΔ soimaasiΔRΔ siaa doodai gΔtumiŋsiga oocui taatacaligami ΔΔmadu pΔtai muí Δvaaca mara giΔCΔdioma”, astΔtΔdai ΔmaradΔ gΔducΔdioma gΔooga. ³¹ Amaasi ΔoogadΔ potΔtΔdai: “Giŋmara aapi VΛASCΔRΔ giŋΔΔmadu daacana dai VΛAsi istumaasi viaa aanΔ VΛAsi

araapi g_Λv_ΛΛtar_Λ. ³² D_Λmos sivi s_ΛΛlic_Λd_Λ g_Λaagaitadai isiduñia aat_Λm_Λ vagimi dai baig_Λr_Λliadagi, g_Λsucuuli ismaac_Λd_Λ casi _Λrmuuquiad_Λcatadai _Λpamu duaaca casi _Λrsib_Λ imiad_Λcatadai t_Λtai _Λpamu t_ΛΛ”, ast_Λt_Λdai _Λoogad_Λ g_Λmara —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi _Λoodami.

16

1 Daid_Λ _ΛSuusi pot_Λt_Λdai _Λp_Λ g_Λmamaat_Λr_Λdami:

—Oidacatadai _Λmoco gaaamu g_Λv_Λiidacami dai viaacatadai mui pipiooñi dai _Λmoco _Λrpipiooñi t_Λaan_Λdami g_Λd_Λ. Dai amaasi maí _Λaamud_Λ si_Λpipiooñi t_Λaan_Λdami g_Λd_Λ siaa vuididi vustuidad_Λ. ² Amaasi _Λaamud_Λ vaí dai pot_Λt_Λdai: “¿Tumaasi idi m_Λsmaac_Λd_Λ giñaagidi p_Λsaid_Λ ivueeyi? Giñaagidañi p_Λstumaasi idui aapi vaa giñvustuidagac_Λd_Λ casi_Λp_Λ mait_Λrgiñt_Λaañicaruca agai”, ast_Λt_Λdai _Λaamud_Λ. ³ Amaasi _Λpipiooñi t_Λaan_Λdami g_Λd_Λ aduucai g_Λt_Λgito: “¿Istuma duuñimu aan_Λ giñvuusaidacai giñaamu idi aa duiñdagiaíñd_Λr_Λ? Maiguvuca aan_Λ isaata vuaadagi d_Λjiana, dai siaa _Λrai aan_Λ isgataan_Λdagi oidicami. ⁴ Casian maat_Λ istuma duñiagi dai viaacagi sioor_Λ giñmiaad_Λgidagi iñsi_Λascad_Λ maiviaaca aan_Λ aa duiñdagi”, as_Λlidi. ⁵ Amaasi vaí mos_Λmadutai ismaac_Λd_Λ vupuaatulditadai _Λaamud_Λ. Dai t_Λcacai _Λp_Λgadad_Λ dai pot_Λt_Λdai: “¿P_Λasi vuaatuldi aapi giñaamu?” ast_Λt_Λdai. ⁶ Tai _Λgai aa noragi dai pot_Λt_Λdai: “_Λmo sientu vopoti giigi”, ast_Λt_Λdai. Taid_Λ _Λt_Λaan_Λdami pot_Λt_Λdai: “Tanai daja siaaco oojisi p_Λsi_Λasi vuaatuldi. B_Λiñi dai siaa duaada dai _Λpamu ooja dai poduucai ooja p_Λsai altaajucami sientu vuaatuldi”, ast_Λt_Λdai. ⁷ Amaasi vaí _Λgai _Λmai dai pot_Λt_Λdai: “¿Aapio p_Λasi vuaatuldi?” ast_Λt_Λdai. Tai _Λgai pot_Λt_Λdai: “_Λmo baimocoroí t_Λligi”, ast_Λt_Λdai. Taid_Λ _Λt_Λaan_Λdami pot_Λt_Λdai: “Tami daja siaaco oojisi p_Λsi_Λasi vuaatuldi. B_Λiñi dai siaa duada dai _Λpamu ooja dai poduucai ooja p_Λsai ali maaco coobai vuaatuldi”, ast_Λt_Λdai. ⁸ Taid_Λ _Λaamud_Λ maat_Λ t_ΛΛ isalia saituduacatadai _Λt_Λaan_Λdami _Λsi_Λvuaac_Λd_Λ. _Λoodami ismaac_Λd_Λ ivueeyi istumaasi _Λagi _Λgai ip_Λlidi sioma sastuduga isgaagadagi istumaasi ip_Λlidi is_Λgai ismaac_Λd_Λ ivueeyi istumaasi Diuusi ip_Λlidi.

⁹ D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai tomam_Λs saagida daraaja _Λgai ismaac_Λd_Λ gamait_Λc_Λi g_Λv_Λvustuidaga vupuiirumadaitai aa d_Λmos aapim_Λ g_Λaagai m_Λssoi_Λc_Λdagi aa g_Λv_Λvustuidagac_Λd_Λ isducatai Diuusi ip_Λlidi si_Λascad_Λ coiyagi aapim_Λ g_Λv_Λvustuidaga camait_Λnsoiñamu dai Diuusi g_Λn_Λmiad_Λgidamu t_Λvaagi_Λr_Λ dai g_Λn_Λmaaquimu baabaqui ismaac_Λd_Λ tomali _Λmo imidagai maiuugiat_Λi.

10 Sioora ivueeyi laachi istumaasi isducatai aagai poduucai iduñian tada agai gapi aapa, dai isasivuaaca agai laachicada poduucai asivuaacan tada agai aapa gpicada. 11 Mas maitivueeyi mastumaasi aagai anvustuidagacada tami oidi daama Diusi maitanmaaquimu istumaasi vascata namacana. 12 Mas maitivueeyi mastumaasi aagai gavustuidagacada vora ganmaquia agai istumaasi aapima agi anvatar.

13 Tomali amo pioñi maitistutuidi isgoaducagi aamuda, caddadan tada agai amoco dai oigadagi agamai, agiadan tada agai amoco dai maiagadagi agamai. Sioora oigadagi anvustuidaga maitistutuidi isagadagi Diusi —astadai asusi.

14 Afariseo ismaacada alia oojoidi ismpaidiada mui tumiñsi caacai vasi imaasi agai mosparunai asusi. 15 Amaasi asusi potadai:

—Aapima cca tuutiacami gnaagai oodami vuitapi, damos Diusi cca maata gniibadaga. Lamo istumaasi istumaasi oodami cagadu alidi Diusi alia cadai.

16 Aidasi maiquiaa divia avuaana ismaacada vapacoi oodami oidacatadai Moseesacaru samicamigada ismaacada maa Diusi dai oidacatadai aapa Diusi ñiñoquituldiadamigada mamaatuldaragada. Dai aidasi divia avuaana aid abiaadaga gaagai sai Diusi soicada alidi oodami sai cagacata oidacana, dai vascatai gnaajagai vaavoituda aliditai sai Diusi soicada alidi oodami sai cagacata oidacana.

17 Sioma maisijaiga isugitiagi tavaagi amadu davarai siugitiagi amo ñiñoqui samicamigada Diusi.

18 Tomastuma ccali isdagituagi gaoniga dai vnanagi amai agai alia soimaasi ivueeyi, dai agai ismaacada vnanagi amo oqui dagitobarui agai alia soimaasi ivueeyi aapa.

19 Amo imidagai oidacatadai amo ccali gviidacami dai caga dadapacami gaadaña yuucusi dai caga titiodicami, dai vas tasai ivuaadana vagimi garducami. 20 Dai oidacatadai aapa amo soitigami Lazaru tagiducami, ismaacada ivosicatadai vasi tuucugada dai mosdavarapi dadañaiña gviidacada quitaagiñagadaga. 21 Vaidasoitigami tascoña aliditadai acuaadagai viigidacada ismaacada gasai gviidacada meesagadañaga, vai asta googosi viñiumiditadai ivoidada. 22 Tai amo imidagai muu asoitigami, tai dada Diusi taañicaruda dai bacai sai amadu daacana Avraañicaru siaaco ajiopai acoidada. Dai bo chiqui

tasaic_{ΔΔ} muu _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ} _{ΔΔ}p_Δ m_Δtai yaasa. ²³ Dai aid_Δsid_Δ _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ} soimaa taatacatadai m_{ΔΔ}ca siaaco ajioopai maic_{ΔΔ}ga tuutiac_{ΔΔ}, dai tai n_{ΔΔ}aaava dai m_{ΔΔ}casd_{ΔΔ} t_{ΔΔ} _Δgai _ΔAvraa_Δni, daid_Δ _ΔL_Δzaru _{ΔΔ}madu daja. ²⁴ Dai amaasi i_Δna dai pot_Δi: “Avraa_Δni soigi g_{ΔΔ}lda aan_Δc_{ΔΔ} dai baigovai ootosa goL_Δzaru vai vad_Δidana g_Δmasaiga cuugad_Δ suudar_Δ dai diviana dai _Δvogidana gi_Δn_{ΔΔ} aliana soimaa taataca aan_Δ tami taiy_{ΔΔ}”, ast_Δt_Δdai _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ}. ²⁵ D_Δmos _ΔAvraa_Δni pot_Δt_Δdai: “Gi_Δn_Δmara, g_Δt_Δgito_Δni p_Δsiaaapi c_{ΔΔ}gac_{ΔΔ} oidacatadai maiquiaa muucuc_Δi, dai goL_Δzaru alia soimaa taata. Dai sivi goovai baig_{ΔΔ}lidi tami pai aapi soimaa taataca. ²⁶ Dai tomasducatai maibaiga isducatai oidagava _Δmo g_{ΔΔ} d_{ΔΔ}cagi tuucavacami dai poduuc_Δi sioor_Δ imia _Δliada tabiaad_{ΔΔ} gaamucu maitistutuidi tomali m_{ΔΔ}cad_{ΔΔ} baigovaco maibaiga”, ast_Δt_Δdai _ΔAvraa_Δni. ²⁷ Amaasi _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ} pot_Δt_Δdai: “G_Δdaan_Δi aan_Δ tuduid_Δ aapi, c_Δliodami Avraa_Δni, pai ootosa goL_Δzaru gi_Δnooca quiidiamu, ²⁸ ami siaaco daraaja taama gi_Δnsusuuculi dai gi_Δnsiisi_Δgi vai aagidana goovai isducatai maidadiagi _Δgai _{ΔΔ}p_Δ tami siaaco mos_{ΔΔ} soimaasi g_Δt_Δatamai”, ast_Δt_Δdai. ²⁹ D_Δmos _ΔAvraa_Δni pot_Δt_Δdai: “_Δgai viaa _Δgai ismaac_{ΔΔ} ooja Moseesacaru _{ΔΔ}madu Diuusi _Δni_Δooquituldiadamigad_Δ, vai _{ΔΔ}giditai ca_Δcana”, ast_Δt_Δdai Avraa_Δni. ³⁰ Taid_Δ _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ} aa noragi dai pot_Δt_Δdai: “Da_Δni aapi Avraa_Δni, siaad_{ΔΔ} _{ΔΔ}gidana _Δgai Avraa_Δni d_Δmos isimiagi _Δmaadutai coidad_Δ saagidai_{ΔΔ} m_{ΔΔ}ca siaaco daraaja _Δgai poduuc_Δi gia _Δma duuc_Δi g_Δnt_Δt_Δgituan tada _Δgai dai camaisoimaasi ivuaadagi”, ast_Δt_Δdai. ³¹ D_Δmos _ΔAvraa_Δni pot_Δt_Δdai: “Ismai_{ΔΔ}gida _Δliada _Δgai _ΔMoseesacaru _{ΔΔ}madu Diuusi _Δni_Δooquituldiadamigad_Δ poduuc_Δi _{ΔΔ}p_Δ siaad_{ΔΔ} _{ΔΔ}gidana _Δgai tomasi _Δmaadutai duaacagi coidad_Δ saagidai_{ΔΔ}”, ast_Δt_Δdai _ΔAvraa_Δni —ast_Δt_Δdai _ΔSuusi _Δfariseo.

17

1 Amaasi _ΔSuusi pot_Δt_Δdai g_Δmamaat_Δrdamiga:

—V_{ΔΔ}sc_{ΔΔ} oida_Δcamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami d_Δmos si_{ΔΔ} soimaa taatamu _Δgai ismaac_{ΔΔ} soimaasi idui_Δntulda _Δliada oodami. ² Siom_Δ _Δrc_{ΔΔ}gai _Δgai v_{ΔΔ}t_Δ m_Δscusivuana vulidagi _Δmo mauturui dai g_{ΔΔ} suudar_Δ daitudagi baiyoma issoimaasi idui_Δntuldada _Δgai _Δmaadutai idi ismaac_{ΔΔ} utudama vaavoitu. ³ C_{ΔΔ}gav_Δ g_Δnt_Δt_Δgitoca aapim_Δ is_Δmaadutai soimaasi idu_Δnia g_Δvui aagidavurai aapim_Δ _Δgai issoimaasi idui _Δgai g_Δvui. Dai is_Δma duuc_Δi g_Δt_Δgituagi _Δgai dai camaisoimaasi ivuaada agadagi oig_Δldavurai. ⁴ Tomasi muiyoco soimaasi g_Δvuiidiada _Δgai dai

vΛasi vuidagΛra didivadagi dai povai gantΛadagi: “Casian maipovuaadagi”, vΛascara gaaagai masoiganaldiadagi —astΛdai ΛSuusi.

⁵ Λojootosicami potΛdai ΛSuusi:

—Garsoifiafi tatai vaamioma vaavoituda aatama —astΛdai.

⁶ Amaasi ΛSuusi potΛdai:

—Isviaacamudai aapimΛ tomasi lΛchi vaavoidaragai tomasi Λpan Λsi isuiduru Λmo caida coravi istutiadamudai aapimΛ ispotΛadagi idi iigosi: “Gavaifncumafi dai gΛΛ suudara cΛquiva”, idi iigosi gia ganΛgidamudai —astΛdai ΛSuusi.

⁷ Isamaadutai aapimΛ viaacagi Λmo pioofi vai Λgai gasicuandagi dΛjana siΛpa nuucadacagi vustaqui, dai siuu duucu divia Λgai Λbais potΛdana aapimΛ giimi dai gauga?

⁸ MaipotΛdan tada aapimΛ baiyoma potΛdan tada aapimΛ: “Baigi tua gocuaagi nai aanΛ gaugiagi quiaa pai gooquira gauga aapi”. ⁹ ΛBais DiusiatΛnamΛquidana tΛdana aapimΛ Λpioofi iduucai Λgai mastumaasi tΛjai? Cho lienΛ. ¹⁰ Poduucai aapimΛ Λpa masiΛscada naatuagi vΛasi istumaasi ismaacada gantΛaanΛ Diusi, gaaagai maspotΛadagi: “Aatama Λpan ducami tomastuma pipioofi idui aatama mosacaasi istumaasi viaacatadai isiduifiagi cascada” —astΛdai ΛSuusi.

¹¹ Dai apiaimaitadai ΛSuusi Jerusaleenamu Λmapiadara ΛrSamaalia dai ajadara ΛrGalilea tai Λgai Λrana sΛli daivusai. ¹² Dai aΛcai Λgai Λmo Λmapacara vai vuidara iimaitadai baivustaama cacalli ismaacada viaacatadai Λcoocodagai ismaacada duvaldi gatuucuga dΛmos bai mΛcasdara guuquiva Λgai ¹³ dai ijiña daida icaiti:

—Suusi mamaatuldiamami soigi gΛlda aatamΛca —ascaiti ΛcΛli.

¹⁴ Dai aidasi tΛΛ Suusi potΛdai:

—Iimivurai dai mΛΛ vuidara guuquiva Λpapaaligada Λjudidui —astΛdai ΛSuusi.

Dai aidasi iimaitadai Λgai todian duucai duduaadicami vii. ¹⁵ Amaasi maadutai Λgai mostΛΛ iscadueeyi aa gai dai iinaquitadai siaa duutudaimi Diusi. ¹⁶ Dai gΛtootonacada cΛquiva ΛSuusi vuidara dai dΛvΛΛrapi cuiqui dai potΛdai: “DiusiatΛnamΛquidana”, astΛdai. Dai idi cΛli ΛrSamaalira oidacamicatadai. ¹⁷ Amaasi ΛSuusi pocaiti:

—ΛBais maivΛΛ baivustaama dudueeyi? ΛSiaaco daraaja Λгаа tuustaama? ¹⁸ Mosaca idi ismaacada maitarjudui aa gai dai siaa duutuda agai Diusi —ascaiti ΛSuusi.

¹⁹ Dai amaasi potΛdai Λgai ΛcΛli:

—CΛquivañi dai imΛda. Giñvaavoitu aapi cascΛda dueeyi
—astΛtdai ΛSuusi.

20 TaidΛ Λfariseo tΛcacai ΛSuusi sΛΛscadΛ Λgai sigatΛaanΛda
agai Diuusi tami oidigi daama, taidΛ ΛSuusi aa noragi dai
potΛtdai:

—SiΛΛscadΛ gatΛaanΛdagi Diuusi tami maitΛrΛmo istumaasi
ismaacΛda maasi. 21 Maita povΛcaitiada agai: “Tamia daja”,
siΛΛpΛ “MΛΛca daja”; Diuusi catanai gΛnsaagida gatΛaanΛ
—astΛtdai ΛSuusi.

22 Dai amaasi potΛtdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga:

—Aimu istuigaco aapimΛ ipΛliadamu isgatΛaanΛda aanΛ
ismaacΛda viaa Λmo sΛΛlicami tami tomasi Λmo tasai dΛmos
maiaimu amaasi. 23 Dai aa povΛntΛtΛadamu: “Tamia
daja”, siΛΛpΛ “MΛΛca daja”. DΛmos maitavΛr ajiopada,
tomali maioidatucuda. 24 Poduucai ismaascana siΛΛscadΛ
vΛpΛdocΛdagi oidigi pomaascamu siΛΛscadΛ ajiagi istuigaco
diviagi aanΛ ismaacΛda viaa Λmo sΛΛlicami. 25 DΛmos
ΛpΛga viaa aanΛ issΛΛlicΛda soimaa taatagi, daidΛ Λoodami
sivi oidacami gajiaadΛrΛ giñviaamu. 26 Poduucai isducatai
pΛdui aidΛsi oidacata dai ΛNoee, poduucai pΛduuñimu
ΛpΛ siΛΛscadΛ cadivia iñagada aanΛ ismaacΛda viaa Λmo
sΛΛlicami. 27 Λoodami gacuaadana dai gayΛdana, dai
cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gΛnmaamara ooqui mΛsai
ooñtaiña, asta aidΛ uucami sivaa ΛNoee gΛvaarcugΛrΛ tai
sΛΛlicΛda tΛvΛpi duudu tai vΛΛsi Λoodami coi. 28 Dai poduucai
pΛdui ΛpΛ aidΛsi oidacata dai ΛLota Λoodami gacuaadana,
dai gayΛdana, dai gasapΛdaiña dai gaagaraiña, dai
gaΛsaiña, daidΛ ivuaadana baabaqui. 29 DΛmos aidΛsi ii ΛLota
SodoomaiñdΛrΛ tai duudu tai Λmadu asufre tΛvaagiaiñdΛrΛ,
tai vΛΛsi oodami coi. 30 Poduucai pΛduuñimu ΛpΛ siΛΛscadΛ
diviagi aanΛ ismaacΛda viaa Λmo sΛΛlicami.

31 Amaasi isΛmaadutai vaaqui daama daacagi dai
tuucavi viaacagi gΛvustuidaga maitΛagagai istΛvañiagi
Λgai dai vuvaidagi, dai isΛmaadutai dΛjjiana aimΛrdagi
maitΛagagai isimiagi Λgai gΛquiiyamu. 32 GΛntΛgitovurai Lota
ooñigada isducatai muu vaamioma oigΛdatai gΛvustuidaga
tami oidi daama siDiuusi. 33 SioorΛ mostΛtΛgitodagi
isducatai cΛΛgacΛrΛ oidacagi tami oidigi daama Λgai
tomali Λmo istumaasi maiviaacamu gooquiΛrΛ, dai sioorΛ
maitΛtΛgitodagi mosΛcaasi isducatai cΛΛgacΛrΛ oidacagi tami
oidigi daama Λgai sΛΛlicΛda baigΛliadamu.

34 GΛnaagidiana sai amaasi tucarΛ goocatai abaana
vΛΛtΛcamu siDiuusi bΛΛcaimu Λmoco dai Λgamai viaamu.
35 Dai gooca ooqui Λmapai gatuaadamu siDiuusi bΛΛcaimu
Λmoco dai Λgamai viaamu. 36 Dai gooca cΛcΛli dΛjjiana

daraajamu siDiuusi bΛΛcaimu Λmoco dai ΛgΛmai viaamu —astΛΛdai ΛSuusi.

³⁷ MoscaΛcai Λgaa imaasi tΛcakai dai potΛΛdai:

—¿Vaaco ΛpΛduñia agai imaasi? —astΛΛdai.

Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛΛdai:

—Tomasiaaco siaaco caatΛcagi baabaidi duvaligadΛ ami gΛΛΛmpaidiña nunui poduucai Λrvaavoi ΛpΛ saidΛ ΛpΛduuñia agai istumaasi aagai aanΛ —astΛΛdai ΛSuusi.

18

1 ΛSuusi aagidi Λoodami Λmo ñiooqui cuentocΛdΛ dai aagidi sai gΛagai ismaiugutai daanΛdagi Diuusi dai maiiibio-coraΛtai. ² Dai potΛΛdai:

—AmapΛcΛrΛ oidacatadai Λmo dunucami ismaacΛdΛ maisiaa duutudaitadai Diuusi dai tomali maivuamΛ Λlidadai tomaliΛ ΛmaadutaicΛdΛ. ³ Dai amaasi Λgai vaa dΛvΛΛriΛrΛ oidacatadai ΛpΛ Λmo ooqui viuudu, ismaacΛdΛ cocodacatadai Λmai dai alia duudatai aimΛraiña Λgai Λdunucami quiidiamu dai potΛΛdaiña sabai baiduiñdana ñiooqui ΛsaayudΛ ΛΛmadu. ⁴ TΛvΛpi mospovuaadana Λgai vaidΛ Λdunucami moscaΛcana. DΛmos gooquiΛrΛ povΛΛli: “Tomasi maisiaa duutudai aanΛ Diuusi dai maivuamΛ iñΛlidi tomali ΛmaadutaicΛdΛ, ⁵ dΛmos idi ooqui viuudu apiagiñoojotuldi soiñamu aanΛ vai camaididivaitai giñoojotuldiña vaamioma”, ascaiti Λdunucami —astΛΛdai ΛSuusi.

⁶ Dai potΛΛdai ΛSuusi:

—Poduucai aagai Λdunucami maicΛΛ tuigacΛdΛ. ⁷ ¿Isbai maisoiñana Diuusi ΛpΛ ismaacΛdΛ Λcovai vuvaitu Λgai ismaacΛdΛ maiugutai taanΛdagi soiñi? ¿Isbai tΛvΛpicΛdΛ soiñana Λgai? ⁸ AanΛ angΛnaagidi sai Λgai gia otoma soiñamu. DΛmos siΛΛscadΛ diviagi aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami, ¿is-bai quiaa tΛΛgimu aanΛ oodami vaavoitudadami tami oidigi daama?

⁹ DaidΛ ΛSuusi aagidi Λmai cuento chiΛΛquiatai vΛΛtarΛ ismaacΛdΛ sioma cΛΛga tuutiacami gΛΛlidi siaa dai soiduucai nΛidi Λgaa. Dai potΛΛdai:

¹⁰ —Gooca cΛcΛΛli iji ΛgΛΛ quiuupaigadΛamu judidíu dai gamamada agai. Λmoco Λrfariseocatadai dai ΛgΛmai Λrvuudamicatadai tumiñsi. ¹¹ Afariseo cΛacatai gamamadai dai aduucai gamamadai: “GiñDiuusiga, alia baigiñlidi aanΛ maitΛrΛpan ducamicatai aa ismaacΛdΛ ΛrΛΛsivogami dai ismaacΛdΛ Λrsoimaasi ivuaadami, dai ismaacΛdΛ googosi gΛnducami aanΛ tomali maitΛrΛpan ducami idi

vuudami tumiñsi. ¹² Dai aan_Λ maitacueeyi gocuaja _Λmo _Λcaldiar_Λ, dai aa g_Λoidi aan_Λ iñsmaac_Λda gamait_Λcaí”. ¹³ D_Λmos _Λvuudami tumiñsi baim_Λcasda_Γ_Λ vii dai tomali mait_Λp_Λali tomali istai n_Λn_Λaaavagi t_Λvaagiamu, mosg_Λvai g_Λmo dai pocaiti: “GiñDiuusiga soigi g_Λlda aan_Λca_Λ ali_Λsi _Λrsoimaasi ivuaadami aan_Λ”, ascaiti _Λvuudami tumiñsi. ¹⁴ Aan_Λ ang_Λnaagidi sai idi vuudami tumiñsi nora g_Λquiiyamu caoig_Λdicami soimaascamigada dai _Λg_Λmai gia chio. Tomasioor_Λ ismaac_Λda g_Λduc_Λda g_Λaliadagi _Λgai mait_Λrg_Λduc_Λca_Λamicamu dai sioor_Λ maig_Λduc_Λda g_Λaliadagi _Λgai _Λrg_Λduc_Λca_Λamicamu.

¹⁵ Dai aa oodami vuapaimi _Λp_Λ aali siaaco daacata_Λdai _ΛSuusi, sai _Λgai taatana. D_Λmos aidasida _Λmamaat_Λrdamigada _ΛSuusi t_Λ imaasi, bagaidimi _Λgai ismaac_Λda vuaapaimi _Λaali. ¹⁶ D_Λmos _ΛSuusi vai g_Λmamaat_Λrdamiga dai pot_Λdaí:

—Dagitovurai vai dadana goaali siaaco daja aan_Λ, dai maitav_Λr daidiada. Ismaac_Λda _Λpan ducami idi aaliduc_Λda _Λgai _Λgai ismaac_Λda ajioopai m_Λca siaaco gata_Λan_Λi Diuusi. ¹⁷ Aan_Λan s_Λalic_Λda g_Λnaagidi sioor_Λ iimia aliada siaaco gata_Λan_Λi Diuusi _Λgai g_Λaagai si_Λpan ducamica _Λmo ali dai ismaipoducamica _Λgai siaad_Λ_Γ vaac_Λna —ast_Λdaí _ΛSuusi g_Λmamaat_Λrdamiga.

¹⁸ Amaadutai _Λt_Λtaan_Λdami t_Λcacai _ΛSuusi dai pot_Λdaí:

—Mamaat_Λtuldiadami c_Λ tuigac_Λda, ζtumaasi istutuidi aan_Λ siduñiagi dai v_Λasc_Λ_Γ oidacagi Diuusi _Λmadu? —ast_Λdaí.

¹⁹ Taid_Λ _ΛSuusi pot_Λdaí:

—Mos_Λca Diuusi c_Λ tuiga dai tomali _Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aapi maivaavoitudai iñsaan_Λ _ΛrDiuusi. Mos_Λagi pocaiti aapi ansai aan_Λ _Λrca_Λ tuigacami dai tomali _Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ²⁰ Aapi c_Λga maat_Λ istumaasi gata_Λan_Λi Diuusi: “Maitav_Λr googosi g_Λnducamica, maitav_Λr gacoodada, maitav_Λr g_Λsiada, maitav_Λr yaatagada aa, dai siaav_Λr duutuada g_Λnooga _Λmadu g_Λnd_Λ”, podu gata_Λan_Λi Diuusi —ast_Λdaí _ΛSuusi.

²¹ Taid_Λ _Λc_Λali pot_Λdaí:

—V_Λasi gomaasi aan aliducatai abiaad_Λ_Γ _Λgidi —ast_Λdaí _Λc_Λali.

²² Amaasi ca_Λcai _ΛSuusi imaasi pot_Λdaí:

—D_Λmos quiaa v_Λga _Λmo istumaasi p_Λsiduñiagi, gagarañi v_Λasi p_Λstumaasi viaa dai oida _Λsoituutuigami _Λtumiñsi, dai poduucai viacamu aapi vaamioma t_Λvaagi_Λ_Γ. Imiñi dai poduñi dai diviacai giñoidatucuda —ast_Λdaí _ΛSuusi.

23 Dai aidasi caa acalli imaasi, alia soigalli, aliasi argaviidacamicatadai agai cascada. 24 Dai tagacai asuusi isalia soigalli agai potadai:

—Giasijaiga isganviipidacami iimiagi siaaco gataana Diuusi. 25 Sioma maisijaiga amo muura vatar isdaivuñiagi amo oi dagadamu salli isamo gaviidacami imiagi siaaco gataana Diuusi —astadai.

26 Dai agai ismacada caa imaasi potadai:

—¿Vooriatai istutuidido iscagacaga vuvaquiagi? —ascaiti.

27 Taid asuusi potadai:

—Istumaasi oodami maitistutuidi isiduñiagi Diuusi giasutuidi —astadai asuusi.

28 Taid apiduru potadai:

—Mamaatuldiamami, aatama via vasi tastaasi viaacatadai, gaoidatucuda aliditai —astadai.

29 Amaasi asuusi aa noragi dai potadai:

—Sallicada anganaagidi tomasioora ismacada viaagi gakuui, silapa gadada, silapa gasusuuculi, silapa gaoniga, silapa gamaamara iduñia aliditai Diuusi aa duñdad, 30 agai sioon mui viaacamu idi oidi daama dai gooqilara agamai oidigara vascara oidacamu —astadai.

31 Asuusi acovai vai abavustaama dan gooca gamamaatardamiga dai potadai:

—Siviat iimiagi Jerusaleenamu, siaaco glaagai ispaduñiagi vasi istumaasi ooja Diuusi ñiñoquituldiamigada giñagaitai ana ismacada viaa amo sallicami. 32 Giñtagida magari aa sibadara oidacami, dai giñparunada magari, dai soimaasi ñiñoqui giñsuuligiada agai, dai giñsiviada agai. 33 Dai giñgacarsa magari, dai gooqilara giñmuamu, damos bo vaica tasacada apamu duaacamu ana coidada saagidaiñdara —astadai asuusi gamamaatardamiga.

34 Damos amamaatardamigada maimaata caa tomali amo istumaasi idi maasi, tomali maimaatatadai agai istumaasi aagidi asuusi, goovai aramo istumaasicatadai istumaasi maitistutuiditadai agai ismaat cacagi cascada.

35 Aidasida asuusi caajimitadai Jericoora vai voi ugidiana daacatadai amo mañaadami daida gataanitadai oidicami.

36 Dai aidasi caa agai ismui iimadan caitimi oodami, amañaadami gatacacai astumaasi apaduitadai. 37 Matai potadai sai amui imitadai asuusi Nasareetara oidacada. 38 Tai agai iña dai pocaitimi:

—Suusi Davi marada soigi galda anacada —ascaiti acalli.

39 Damos agai ismaacada baitaqui iimitadai bagaimi sai camaiiñacaiña vaamioma. Damos agai apiaiñacai dai pocaiti:
—Davi marad a soigi galda anada —ascati.

40 Amaasi Asuusi caquiva dai ootoi siora vuaapagi ami siaaco daacatadai agai. Dai aidasi caami vuaa taida Asuusi tacacai dai potadai:

41 —¿Tumaasi ipalidi aapi inñsiñduiñda ana? —astadai.

Taida aali ismaacada maiñaadatadai aa noragi dai potadai:

—Mamaatuldiadami, nada inñalidi ana —astadai.

42 Taida Asuusi potadai:

—Nadaaño, vaavoitu aapi cascada nanaava —astadai Asuusi.

43 Mospotai agai taida ismaacada maiñaadatadai istui innaavagi, dai oi Asuusi dai siaa duutudaimi Diusi. Dai vasi oodami ismaacada ta imaasi siaa duutuli Diusi.

19

1 Taida Asuusi aayi ami Jericoora dai amui daivusquimi agai. 2 Vai ami oidacatadai amo aali gaviidacami Zaqueo taagiducami, dai agai abaitacaacamigadacatadai tumiñsi vuudami. 3 Daida AZaqueo matia aliditadai Asuusi, damos maitistutuiditadai istagiagi alia maitacavacatadai AZaqueo cascada dai oodami alia muiducatadai. 4 Vai agai maitatgaitadai isducatai matiagi dai amaasi baitaqui mala dai tsai amo uusi tacavacamiara voiyara siaaco viaacatadai Asuusi isdaivuñiagi. 5 Dai aidasi amui daivusquimi Asuusi tacavi nanaava dai potadai:

—Zaqueo otoma itavani boodara sivi anvaa ana isgquiyara giñuuliñagi —astadai Asuusi.

6 Taida AZaqueo otoma tavai, dai baigaliaracada miaadagi agai Asuusi. 7 Amaasi taagacai oodami imaasi vascatai ñiooquidimi Asuusi dai pocaitimi saida Asuusi amo soimaasi ivuaadami quiidiara gluuli. 8 Amaasi AZaqueo caquiva dai potadai Asuusi:

—Daño, mamaatuldiadami oidamu ana asoituuigami taajucami vasi giñvustuidaga inñmaacada viaa dai inñsiamadutai asi ana viirumadacai aa noragidamu ana asta macovaco vaamioma ismaacada asi ana —astadai AZaqueo.

9 Taida Asuusi potadai:

—Idi aali cavaavoitu Diusi isduucai vaavoitu aduñda Avraañicaru cascada sivat aayi calgacara vuvaidaragai idi quiyara. 10 Ana ismaacada viaa amo samicami divia dai

gaaga iñagai dai cΛΛgacΛΛ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami
 Λgai ΛrsibaiimiadaΛ Diuusi vΛΛtarΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

11 Dai camiaanai daacatadai Λgai Jerusaleena daidΛ
 Λoodami povΛnΛlidadai iscaotoma gataaanΛda agai Diuusi
 oidi daama cascΛda aidΛsi quiaa tΛtΛgitoitadai Λoodami
 ismaacΛda aagidi ΛSuusi, Λgai aagidi Λmo ñiooqui cuentocΛda,
 12 dai potΛtΛdai:

—Λmo imidagai oidacatadai Λmo cΛΛli dai vΛΛsi Λaaduñda
 ΛrtΛtaaanΛdamicatadai daidΛ argΛnviipidacamicatadai. Dai
 mΛΛcasi ii Λgai Λmai dΛvΛΛriΛgΛ mΛsiaaco daasa agaitadai
 raí dai gooquiΛgΛ Λpamu divia agaitadai. 13 Dai maiquiaa
 imΛcai vaí baivustaama gΛpipiooñiga dai vΛΛscatai Λmadutai
 maa tumiñsi dai potΛtΛdai: “Aa duiñtuldavurai idi tumiñsi asta
 siΛΛscada divia aanΛ”, astΛtΛdai. 14 DΛmos ΛgΛmai dΛvΛΛriΛgΛ
 oidacami aliΛ cΛΛdaitadai dai imΛcai Λgai tai Λgaa gooquiamu
 ootoi chιΛΛqui cacΛΛli sai potΛΛdana: “Maitatata ipΛlidi
 aatΛmΛ isaapi argΛrtΛaanΛdamicagi”, astΛtΛdai. 15 MΛtai
 vΛΛscagΛ dai Λgai gataaanΛdami duucai tai Λpamu nora.
 Amaasi aΛcai gΛquiiyΛgΛ vaí Λgai gΛpipiooñiga ismaacΛda vii
 Λgai tumiñsi dai maataca agai sΛΛjΛqui gamaitΛ Λmadutai.
 16 ΛΛpΛgadada divia dai potΛtΛdai: “Giñaamu, gΛtumiñsiga
 gamaitΛ baivustaamaojo vaamioma”, astΛtΛdai. 17 TaidΛ Λraí
 aa noragi dai potΛtΛdai: “CΛΛgaduava aapiapΛ ΛgΛmo cΛΛ
 piooñi cacΛΛga idui aapi laachicΛda sivi gia gΛdaasamu aanΛ
 caigi pai tΛaanΛda baivustaama quiiqui”, astΛtΛdai. 18 Tai
 gooquiΛgΛ divia Λmai dai potΛtΛdai: “Giñaamu, gΛtumiñsiga
 gamaitΛ taamojo vaamioma”, astΛtΛdai. 19 TaidΛ ΛamudΛ aa
 noragi dai potΛtΛdai: “Aapi Λrcaigicamu ΛpΛ dai tΛaanΛdamu
 taama quiiqui”, astΛtΛdai. 20 Tai gooquiΛgΛ divia Λmai dai
 potΛtΛdai: “Giñaamu, tanai daja gΛtumiñsiga giñpañiitugΛgΛ
 vuraca aanΛ dai baidasaca. 21 GΛΛbΛñi aanΛ. MaataΛ aanΛ
 isaliΛ oomaliga aapi cascΛda. Dai maita aata vueeyi dai
 vΛΛscagΛ vuuyi tumiñsi, dai aa gΛΛsituldi pai aapi mosvuuyi
 yoovisicami”, astΛtΛdai. 22 Amaasi Λraí potΛtΛdai: “AapiapΛ
 ΛgΛmo piooñi maicΛΛ tuigacami. GΛñiooquicada maataΛ aanΛ
 isaapi argΛduñi dai maicΛΛ dui. IscamaatΛcatadai aapi siaanΛ
 Λroomaligami dai ismaitaata vueeyi aanΛ dai vΛΛscagΛ vuuyi
 tumiñsi dai isaa giñΛsituldi dai isaanΛ mosvuuyi yoovisi-
 cami. 23 CamaatΛcatadai aapi ¿tuipΛsi maitamaa gotumiñsi
 sibacoga mΛsiaaco gamaitΛmudai vaamioma Λtumiñsicada
 simuiyoma vuimudai aanΛ diviacai?” astΛtΛdai aamudΛ.
 24 Amaasi potΛtΛdai Λgai Λgaa ismaacΛda ami daraajatadai:
 “Baivurai gotumiñsi dai maaca Λgai ismaacΛda viaa baivus-
 taama”, astΛtΛdai Λraí. 25 Tai Λgai potΛtΛdai: “Garaamu, Λgai

caviaa baivustaama”, astatadai. ²⁶ Taidalrai aa noragi dai potadai: “Aan angaagidi sai ismaacada viaa vaamioma gamaacai dai ismaacada maiviaa gavoopoidi tomasi laachi ismaacada viaaca agai. ²⁷ Dai loodami ismaacada giñvui vada dai maitipaliditadai isartaanadamica aan, vuaapavurai dai giñvuitapi cooda”, astatadai rai gapipioñiga.

²⁸ Dai amaasi caagacai asuusi imaasi apamu apiaimitadai Jerusaleenamu. ²⁹ Dai aidasi caijimitadai asuusi Betapagiara dai Betaaniara miaanai agiidi siaaco Oliivosi tagidu, asuusi ootoi gooca gamamaatardamiga, ³⁰ dai potadai:

—Imivurai mala aali quiquiara ismaacada miaaga tabiaadara dai acai tagimu apima amo asñiitu vulicami ismaacada tomali maadutai maiquiaa dadajai vurai uupana dai vuaapa. ³¹ Dai ismaadutai gantacacagi mastuisi uupasai vurai potada ansai aan tagito —astadai asuusi gamamaatardamiga.

³² Amaasi amamaatardamigada iji dai tagi vasi isducatai aagidi asuusi. ³³ Dai aidasi uupasaitadai agai asñiitu taidasoigacami cacai dai potadai:

—¿Tuimasi uupasai goasñiitu? —astadai.

³⁴ Tai agai aa noragi dai potadai:

—Amamaatatuldiadami tagito cascada —astadai.

³⁵ Amaasi baidacai agai asñiitu asuusi, dai asñiitu daama darai gansosua dai daama dai asuusi. ³⁶ Dai aidasi asñiitu daama imitadai asuusi loodami voiyara alligaimi gansosua. ³⁷ Dai aidasi camiaadimi agai coidama gallasacera oliivosi giidaiñara, vai vascatai vaavoitudadami ismaacada oiditadai iñaquimi baiganliatugaitai dai siaa duutudaimi Diusi vasi ismaacada garducamicada ismaacada tatadai agai. ³⁸ Dai pocaitimi:

—Diusi alia calgacera naidi goovai ismaacada divia Diusi guvucadadacada. Vascatai ganiibastacan tada tavaagiara atama alia siaa duutudai Diusi —ascaitimi vaavoitudadami.

³⁹ Amaasi amoco fariseo ismaacada loodami saagida daraajatadai potadai agai asuusi:

—Mamaatatuldiadami bagidañi gamamaatardamiga —astadai.

⁴⁰ Damos asuusi aa noragi dai potadai:

—Aan angaagidi sai isidi maiiñacadagi sallicada goojodai iñacadamu —astadai asuusi.

⁴¹ Dai aidasi caijimitadai agai Jerusaleenara dai tagacai Jerusaleena asuusi sosua oidamicada ⁴² dai pocaiti:

—Gia ipalidi aanΛ issivi maatΛ caacagi gooidacami isducatai istutuidi isganiibastacan tadacagi dΛmos maitistutuidi goovai ismaatΛ caacagi. ⁴³ Aimu istuigaco sicolimagi sasaayuda dai sicoli curartamu, dai vΛasi aipadara coco-damu, ⁴⁴ vΛasi dΛvΛarapi suuligamu dai coodamu dai vΛasi Jerusaleenara maiviimu tomali Λmo odai Λmai daama. Aidasi diviji aanΛ ismaacada arDiuusi tai maitiñmiaadagi gooidacami cascada —ascaiti ΛSuusi.

⁴⁵ Amaasi ΛSuusi vaa agΛΛ quiuupaigadara judidiu dai vuvaitu ismaacada ami gagaagaraitadai dai ismaacada gasaapadaitadai, ⁴⁶ dai potatadai:

—Diuusi ñiooquidara pocaiti: “Giñquiivar mamadaragai vΛatar”. Mai aapima tΛjogada Λsivogami duucai naidi —astatadai ΛSuusi.

⁴⁷ ΛSuusi vΛas tasai gamamaatΛtuldiña Diuusi ñiooquida agΛΛ quiuupaigadara judidiu, dΛmos ΛbaitΛguucacamigada Λpapaaligada judidiu ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛlicamigada, dai ΛΛmadu Λdudunucamigada Λoodami gaagaitadai isducatai muaagi ΛSuusi. ⁴⁸ DΛmos vΛasi Λoodami cΛga gantΛgito caacatadai iscaiti ΛSuusi cascada maitΛgaitadai Λgai isducatai muaagi.

20

¹ Λmo imidagai agΛΛ quiuupaigadara judidiu daacatadai ΛSuusi dai mamaatΛtulditadai Λoodami Diuusi ñiooquida ΛΛmadu cΛgacara vuvaidaragai, tai ami dada ΛbaitΛguucacamigada papaaligada Λjudidiu ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛlicamigada, ΛΛmadu aa baitΛguucacami, ² dai potatadai Λgai ΛSuusi:

—Garaagidañi, ¿tuma sΛlicamicada pomaasi ivueeyi aapi? ¿Toora gamaa gosΛlicami? —astatadai.

³ Amaasi ΛSuusi potatadai:

—AanΛan Λpa gantΛcacagi Λmo istumaasi varai giñaagida: ⁴ ¿Toora ootoi ΛVuaana sai gavapaconana? ¿Diuusi oodami sio? —astatadai ΛSuusi.

⁵ DΛmos vΛasi ΛbaitΛguucacami Λgi aipaco gΛnaatagidimi dai pocaiti:

—¿IstΛdamu aatΛma? IspotΛda aatΛma sai Diuusi ootoi goovai otoma garaa noragidamu dai povartΛdamu: “¿Tumasi maivaavoitu?” ⁶ Dai ispotΛda aatΛma sai oodami ootoi, vΛascatai goodami garcoodian tada ojoodaicada, vΛascatai goovai sΛlicada vaavoitudai siΛVuaana arDiuusi ñiooquituldiadamigada —ascaiti ΛbaitΛguucacami.

7 Dai amaasi aa noragi agai asuusi dai potadai sai maimaat sioor ootoi Vuaana sai gavapaconana. 8 Amaasi asuusi potadai:

—Tomali aan maitnaagidagi istuma samicad ivueeyi aan imaasi —astadai asuusi.

9 Amaasi asuusi gaagacai aagidi oodami, dai aagidi amo ñiooqui cuentocadai potadai:

—Oidacata dai amo calli ismaacadai li uuyasi gadavragana, dai gooquira taajucamicada maa agai aa oodami galasi dai ii abiaadara sibaco dai tavapi daja.

10 Dai aidasi aayi yoovaragai agai ootoi amoco gapiooñiga sai taanana agai oodami ayoovi siansi aacatadai, damos oodami gicacarai dai soi doodai dai ootoi maimaacacai istumaasi. 11 Amaasi atuidacami ootoi amai piooñi, matai agai larra alia soimaasi ñiooqui aagidi dai gicacarai dai ootoi maimaacacai istumaasi aagaimi agai. 12 Daidai atuidacami ootoi amai, damos oodami alia soi doodai agai larra dai aadaji.

13 Dai cagoquira pocaiti atuidacami davara: “¿Isducatai iduñimu aan? Ootosamu aan giñmara tomasi alia oigadai aan, siaadara maisiaa duutudadan tadacana agai siuu duucu tagiagi”, ascaiti calli. 14 Damos aidaidai laata vuaadami tala gamo marad aipaco gnaatagidimi dai pocaiti: “Idi agai ismaacadai atuidacamica agai oogada vustuidada gaagai tasmuaagi dai poduucai aatama atutuidacamicamu”, ascaiti laata vuaadami. 15 Dai amaasi vuusaitu ami dajiañdara dai nuua. Amaasi asuusi cacacai oodami dai potadai:

—¿Isduuñimu davara tuidacami laata vuaadami? 16 Divimu agai dai coodimu dai maaquimu davara aa oodami —astadai asuusi.

Moscaacai agai imaasi mai isagai aagam alidi asuusi cascada pocaiti agai:

—Diuusi maidagitona ispoval duñiagi —ascaiti.

17 Damos asuusi vui nanava dai potadai:

—¿Taya alidi idai goovio ismaacadai oojisi Diuusi ñiooquidara siaaco pocaiti?:

Odai ismaacadai gajaadara viaa abaabaquitadami sivi agai larra agai ismaacadai vaamioma gaagai avaaqui vatar.

Asduu oojisi Diuusi ñiooquidara. 18 Tomasioora ismaacadai utuvagi odidara moslalachi daivamu, dai isodai daama gasiagi amai agai mosatuisamu —astadai asuusi.

19 Abaitaguucacamidai papaaligada judidíu lamadu amamaatatuldiadami Diuusi samicamidai ipaliditadai isaidai otoma bajiagi asuusi, calga maacatadai agai

isagai vΛΛtarΛ aagaitadai ΛSuusi Λcuento cascΛΔ, dΛmos ΛΛbΛiditadai Λgai Λoodami. ²⁰ Dai amaasi ootoi sioorΛ soobidacagi vai Λgai cΛΛ tuutiacami gΛnvueeyi, dai gaagai isducatai aagagi ΛSuusi Λmo istumaasi istumaasi vui caatΛcagi Λdudunucami vai poduucai tΛΛgida Λgai Λdudunucami. ²¹ CascΛΔ tΛcacai Λgai dai potΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, cΛΛ maataΛ aatΛmΛ sai ismaacΛΔΛ gaaagidi aapi dai gamamaatΛtuldi Λrvaavoi. Dai maivuaamΛ Λlidi aapi oodamicΛΔΛ siΛrgΛnviiipidacami siΛrsoitutuigami ΛpΛ, mosgamamaatΛtuldi aapi istumaasi Diuusi ipΛlidi.

²² Garaagidañi, ¿cΛΛgaisi tΛsaa namΛΛquiadagi ΛgΛΛ baitΛcΛaacami romano cho sio? —astΛtΛdai.

²³ DΛmos ΛSuusi maataΛ tΛΛ isagai vuurumada Λlidadai dai potΛtΛdai:

—¿Tuimasi giñvuurumada Λlidi aapimΛ? ²⁴ GiñtΛΛgidavurai aapimΛ Λmo tumiñsi. ¿VoorΛ moodΛ dai voorΛ tΛtΛarada tumiñsiΛrΛ daja? —astΛtΛdai ΛSuusi.

Tai Λgaa aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—ΛgΛΛ baitΛcΛaacami moodΛ dai tΛtΛaragadΛava —astΛtΛdai.

²⁵ TaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai:

—Maacavurai ΛgΛΛ baitΛcΛaacami istumaasi ΛrtuidadΛ dai maacavurai Diuusi istumaasi ΛrDiuusi tuidadΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

²⁶ Tai Λgai maitistui issoimaasi ñiooquitudagi oodami vuitapi baiyoma maitΛΛ Λgai isducatai gΛntΛtΛgituagi caΛcatai isducatai ñioocai ΛSuusi dai cascΛΔ maiñioocacai vii.

—
²⁷ Dai gooquiΛrΛ iji ΛΛmoco Λsaduseo siaaco daacatadai ΛSuusi. Λsaduseo pocaiti sai maioidaga coidadΛ duaacarada cascΛΔ potΛtΛdai Λgai ΛSuusi:

²⁸ —MamaatΛtuldiadami, ΛMosesacaru oojisicami gΛrvii vai pocaiti sai ismuquiagi Λmo cΛΛli dai viaagi gΛooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saidΛ ΛsucuulidΛ ΛcΛΛli gΛagai isvΛΛnagi Λviiuudu dai maamatagi abaana ΛsiΛΛgidΛ vΛΛtarΛ ismaacΛΔΛ muu. ²⁹ Dai Λmo imidagai oidacatadai cuvaracami Λmo siΛΛgΛmΛ, ΛpΛgadadΛ ooñigai dΛmos muu maiquiaa maamatacai. ³⁰ Amaasi ΛgooquiΛrdadΛ vΛΛna Λviiuudu, dai muu ΛpΛ maiquiaa maamatacai. ³¹ Tai gooquiΛrΛ ΛgΛmai vΛΛna Λgai vaa ooqui, dai muu ΛpΛ maiquiaa maamatacai, vΛΛ cuvaracami podui dai vΛΛsi coi maimaamatacai tomali Λmaadutai. ³² Dai amaasi muu Λooqui ΛpΛ. ³³ Dai duduaacacai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ, ¿ismaacΛΔΛ ArcunadΛcamu Λooqui vΛΛsi ArcuucunadΛcatadai Λgai di? —astΛtΛdai Λsaduseo.

³⁴ Amaasi ΛSuusi aa noragi dai potΛtΛdai:

—Tami oidigi daama cACAAli dai ooqui cuucuntai dai ooñtai.
³⁵ DAAmos Aagai ismaacAA Diuusi maaquiagi oigaragai isiimi-
 agi tAAvaagiamu caduduaacacai coidadA saagidaiñdAA mAAca
 maitAAcuucuntai tomali maitAAmamacai gAAmaamara cuucun-
 taragai vAAtaAA, ³⁶ mAAca camaitAAcooyi cascAA. Moscadud-
 uaacacai Aagai Apan ducamica agai Diuusi tAAAAñicarudA Aagai
 AA Diuusi maamaradA. ³⁷ Moseesa AAPA gAAmamaatAAtuldi sai
 duduaacarAI coidadA siaaco gAAagai Aali uusi ismaacAAAA
 mAi taí daidA AUusi maimAI ami gAAagai AAPA sai Diuusi
 AA Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaruu DiuusigadA. ³⁸ DAAmos
 Diuusi maitAA DiuusigadA Aagai ismaacAA AA Diaavora AA madu
 ajioopai coocai, baiyoma AA DiuusigadA Aagai ismaacAA Aagai
 AA madu ajioopai —astAA dai ASuusi.

³⁹ Amaasi AAmamaatAAtuldiadami Diuusi sAAlicamigadA
 potAA dai:

—CAAga aagai aapi mamaatAAtuldiadami —astAA dai.

⁴⁰ Dai camitAApAAAAli isvaamioma tAAcacagi.

—
⁴¹ TaidA ASuusi potAA dai:

—¿Ducatai pocaiti aapimA saidA ACristo AA Davi maradA?

⁴² VaidA ADavi aduucai ooja Salmosi liivrugadAA:

AA AAanAAdami potAA dai giñAAanAAdamiga:

“GAAmaaquimu aanA A mo sAAlicami ismaacAA vaamioma
 namAAga.

⁴³ Dai ugitudamu aanA vAAsi ismaacAA gAAvuidAA vAAtaAA”.

⁴⁴ ¿DAAmos ducatai istutuidi ACristo siAAmaradAAcagi ADavi vai
 AAgi ADavi giñAAanAAdamiga aagai? —astAA dai ASuusi.

—
⁴⁵ VAAsi Aoodami caAAcatadai aidasi ASuusi potAA dai
 gAAmamaatAArdamiga:

⁴⁶ —CAAga vAAr gAAntAAgitoca aapimA. MaitAAvAAr Apan
 duucai ivuaada gomamaatAAtuldiadami Diuusi sAAlicamigadA.
 Goovai oojoidi isCACAAgaducami yuucustadagi, dai ipAAlidiña
 mAAscocoanadagi gAAnvapaanamu dai viaatuldiadagi
 cacaayana, dai cAACAAgaducAAdioma daraicariAA oojoidi
 isdadarAAdagi judidíu quiquiuupaigadAA, dai siaaco
 gacuaada goovai cAACAAgaducAAdioma daraicariAA oojoidi
 isdadarAAdagi AAPA. ⁴⁷ Dai AAsideña goovai AAPA avipiuudu
 baabaquidA dai tAAvapi gamamadaiña sai nAAidiña Aoodami.
 Goovai Aagai ismaacAA vaamioma soimaa taatatuldamu
 Diuusi —astAA dai ASuusi gAAmamaatAArdamiga.

1 Dai Δ Suusi $t_{\Delta\Delta}$ $\Delta g_{\Delta\Delta}$ quiuupaigad Δr_{Δ} judidíu Δg_{Δ} Δ nviipidac Δd_{Δ} ismaac Δd_{Δ} tueeyi tumiñsi cajojooñi Δr_{Δ} ismaac Δd_{Δ} Δr_{Δ} $\Delta g_{\Delta\Delta}$ mpaidi tumiñsi Diuusi aa duiñdad $\Delta v_{\Delta\Delta}$ tar Δ .
 2 Dai $t_{\Delta\Delta}$ Δr_{Δ} Δp_{Δ} Δ mo viuudu soitigami ismaac Δd_{Δ} ami cajojooñi Δr_{Δ} darai goo sintaavu, 3 tai pot Δi Δ Suusi:

—S $\Delta\Delta$ lic Δd_{Δ} ang Δ naagidi sai idi viuudu soitigami vaamioma daí isv $\Delta\Delta$ scatai. 4 V $\Delta\Delta$ scatai gogaa darai ismaac Δd_{Δ} cababai Δv -itoc Δi , Δ mos goooqui soitigamicatai modaí v $\Delta\Delta$ si ismaac Δd_{Δ} viaacatadai istuuc Δd_{Δ} oidacagi —ast Δt_{Δ} Δ dai Δ Suusi Δ oodami.

5 Dai $\Delta\Delta$ madutai aagai $\Delta g_{\Delta\Delta}$ quiuupaigad Δ judidíu dai pocaiti sai alia sigia maasi Δ quiupai Δ ojoodaic Δd_{Δ} sigia maascamic Δd_{Δ} dai aa Δ mamaasic Δd_{Δ} ismaac Δd_{Δ} aa ami darai sai sigia maascana Δ quiupai Δ judidíu. Tai amaasi Δ Suusi pot Δt_{Δ} Δ dai:

6—Aimu si $\Delta\Delta$ scad $\Delta v_{\Delta\Delta}$ si idi Δ masmaac Δd_{Δ} Δ lidi aapim $\Delta v_{\Delta\Delta}$ si síaa Δ duuñimu, dai maiviimu tomali ojodai goocua daama —ast Δt_{Δ} Δ dai Δ Suusi.

7 Tai Δ gai t_{Δ} cacai dai pot Δt_{Δ} Δ dai:

—Mamaat Δ tuldiadami, Δ v $\Delta\Delta$ scad Δ Δ p Δ duñia agai imaasi? Δ Ducatai maat Δ mu aat Δ ma isimaasi casi Δ p Δ duñia agai? —ast Δt_{Δ} Δ dai Δ gai Δ Suusi.

8 Taid Δ Δ Suusi pot Δt_{Δ} Δ dai:

—G Δ nt Δ gitov Δr Δ lijada, dai maitav Δr Δ andagito Δ sg Δ n Δ vupuiirumadadagi, dadiava agai muidutai giñ Δ ta Δ taaragac Δd_{Δ} dai pocaitiadamu Δ gai: “Aan Δ an Δr_{Δ} Δ Cristo”, dai “Casiat aayi istuigaco ugitia agai oidigi”. Δ mos maitav Δr oidatucuda. 9 Dai Δ masi $\Delta\Delta$ scad Δ cajiomacagi muiyap Δr_{Δ} cocoodi, maitav Δr duduaadicuda gomaasi daivuñia agai Δr_{Δ} Δ ga, Δ mos maiquiaa aayi cugat Δr_{Δ} tas Δr_{Δ} .

10 Dai bod Δr_{Δ} apiaaatagidimi vaamioma dai pot Δt_{Δ} Δ dai:

— Δ mo Δ v $\Delta\Delta$ ri Δr_{Δ} oidacami cocoaadamu Δ mai Δ v $\Delta\Delta$ ri Δr_{Δ} oidacami. 11 Dai alia cavami gigivucudamu $\Delta\Delta$ map Δ c Δr_{Δ} gooidigi, dai oidacamu biuugigai dai cocodagai aipacoga, dai t_{Δ} v Δ agi Δr_{Δ} duaadimudaca maascamu istumaasi dai naana maasi Δ g Δ r Δ ducami maascamu Δr_{Δ} .

12 Δ mos Δr_{Δ} Δ ga Δ nsasaayu Δ g Δ n Δ uimu dai soimaasi Δ ntaatatuldamu, dai vaama Δ ntuutusada agai Δ gai Δ tata Δ an Δ dami vuid Δr_{Δ} Δ gai vaa ismaac Δd_{Δ} gata Δ an Δi quiquiupai Δ judidíu, dai Δ nmaamaisapada agai dai vaama Δ ntutusada agai Δr_{Δ} Δ raí vuid Δr_{Δ} dai moomoyi vuid Δr_{Δ} giñ Δ vaavoitudaitai aapim Δ . 13 Amaasi tuigaco istutiaadamu aapim Δ isaagadagi Δ gai vuitapi isvaavoitudai aapim Δ istumaasi gamamaat Δ tuldi aan Δ . 14 Dai maibai vuaada $\Delta\Delta$ quias Δr_{Δ} isducatai aa noragidagi Δ gai ismaac Δd_{Δ} Δ p Δ i Δr_{Δ}

g_{AN}susuuligadagi. ¹⁵ Aan_Λ g_{AN}maaquimu maat_Λdagai dai ñiooqui isducatai g_{AN}soiña aapim_Λ dai poduucai g_{AN}sasaayu maiviaacamu isducatai g_{AN}aa noragidagi tomali mait_Λnvui ñioocadamu. ¹⁶ Dai asta g_{AN}d_ΛΛd_Λ dai g_{AN}susuuculi dai g_{AN}siisiagi dai g_{AN}naaduñi aagiada agai g_{AN}sasaayu m_{ASIA}aco daraaja aapim_Λ. Dai g_{AN}cooditudamu aapim_Λ _{ΛΛ}madutai. ¹⁷ Dai v_ΛΛsi oidacami g_{AN}c_ΛΛdadamu giñvaavoitudaitai aapim_Λ, ¹⁸ d_Λmos maisib_Λ imimu tomali _Λmo cuupai g_{AN}mooiñd_Λr_Λ. ¹⁹ D_Λmos aapim_Λ apiavaavoitudadamu dai m_{ASIA}Λscad_Λ d_Λgavuñiagi v_ΛΛsi gosoimaa taataragai gooqui_Λr_Λ v_ΛΛsc_Λr_Λ oidacamu aapim_Λ Diuusi _{ΛΛ}madu.

²⁰ M_{ASIA}Λscad_Λ n_Λijadagi iscasicoolimadi sandaaru Jerusaleen_Λr_Λ, maat_Λcamu aapim_Λ iscaotoma v_ΛΛsi siaa g_Λduuñimu. ²¹ Amaasi ismaac_Λd_Λ Judee_Λr_Λ daraajagi g_Λaaagai isvoopiagi gigiidiamu, dai sior_Λ Jerusaleen_Λr_Λ daraajagi g_Λaaagai isvuvaaquiagi abiaad_Λr_Λ, dai sior_Λ d_Λjiaadana ajioopadagi mait_Λaaagai is_Λpamu iimiagi g_{AN}quiiquiamu. ²² Amaasi _Λgai istuigaco soimaasi taatatulda agai Diuusi _Λjudidíu ismaac_Λd_Λ vuid_Λr_Λ v_ΛΛt_Λcagi Diuusi. Poduucai _Λp_Λduñia agai ismaac_Λd_Λ oojisi Diuusi ñiooquid_Λr_Λ. ²³ Si_Λ soimaa taatamu _Λooqui ismaac_Λd_Λ amaasi noonocagi si_ΛΛp_Λ viaacagi aali siisi_Λdami ali_Λ oidacamu soimaa taataragai oidi daama, dai s_ΛΛlic_Λd_Λ soimaasi g_ΛΛg_Λvituldaragai idi oodami Jerusaleen_Λr_Λ oidacami v_ΛΛt_Λr_Λ. ²⁴ _ΛΛmoco coimu cocodi_Λr_Λ, dai aa sib_Λad_Λr_Λ oidacami maamaisapicami vuimu aa dai vuucaimu. Dai ismaac_Λd_Λ mait_Λr_Λjudidíu gata_Λan_Λda agai Jerusaleen_Λr_Λ asta si_ΛΛscad_Λ uucami Diuusi maquiagi oigaragai.

²⁵ Dai amaasi oidacamu maasidaragai tasi_Λr_Λ dai masaadi_Λr_Λ dai sisiaavugi_Λr_Λ, dai tami oidigi daama v_ΛΛsi oidacami mait_Λt_Λgadamu isducatai g_{AN}t_Λt_Λgitodagi ali_Λ duduaadicudamu _Λgai ali_Λ sigal caititai _Λg_ΛΛ suudagi. ²⁶ _Λoodami susuiiquit_Λr_Λdamu duduaadicuitai dai t_Λt_Λgitoitai istumaasi_Λr_Λ istumaasi daivuñia agai oidigi daama, asta t_Λv_Λagi gigivucudamu. ²⁷ Dai amaasi giñt_ΛΛgimu aapim_Λ aan_Λ ismaac_Λd_Λ viaa _Λmo s_ΛΛlicami iñsibood_Λr_Λ im_Λdamu _Λmo icomai saagida guvucadagaic_Λd_Λ dai s_ΛΛlic_Λd_Λ dadadaquidatái. ²⁸ Si_ΛΛscad_Λ casi _Λp_Λvuiidagi imaasi v_Λr_Λai tai n_Λn_Λnda moscamiaad_Λidatái m_{AS}tuigad_Λ c_ΛΛgac_Λr_Λ g_{AN}vuvida agai —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

²⁹ Dai aagidi _ΛΛp_Λ _Λmo ñiooqui cuentoc_Λd_Λ dai pot_Λt_Λdai:

—N_Λidavurai goiigosi si_Λp_Λ tomastuma _Λmai uusi.

³⁰ M_{ASIA}Λscad_Λ n_Λijadagi iscaiipoidagi aagad_Λ, aapim_Λ camaat_Λcana iscamiaadimi toiñdagai. ³¹ Dai poduuquiav_Λr

maatACA ΛΛPΛ MΛSIAASCADΛ NΛIJADAGI gomaasi VARAI maatACA iscamiaadimi istuigaco gataaanΛda agai Diuusi tami oidi daama.

³² SΛΛlicADΛ angΛNAagidi sai VΛASI imaasi APΛduñia agai maiquiaa ugitACai idi oodami. ³³ TΛvaagi ΛΛmadu oidigi ugitimu, dΛmos ismaacADΛ aagai aanΛ goovai gia APΛduñia agai.

³⁴⁻³⁵ Todian duucai aimu Diuusi APAN duucai isduucai gACucuupai Λmo trampa dai VΛASI oidi daama oidacami maatAMU imaasi, cASCADΛ gANTΛgitovAR NΛIJADA dai maigajjaadΛrΛ vipiaada Diuusi mosgayΛΛdatai dai tΛtΛgitoitai istumaasi oidaga oidi daama. ³⁶ BaigavAR Λnduca aapimΛ tudu, dai tomastuigaco avAR gamamadada dai poduucai istuidimi aapimΛ isCΛΛgacARΛ vuvaaquiagi VΛASI gomaasi-aiñdΛrΛ ismaacADΛ APΛduñia agai, dai poduucai istuidimu isgiñvuidΛrΛ guuquivagi aapimΛ aanΛ ismaacADΛ viaa Λmo SΛΛlicami —astΛADai ΛSuusi Λoodami.

³⁷ ΛSuusi gamamaatΛtuldiña tASΛrΛ ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu dai tucARΛ aimΛraiña dai giidiana cocosaiña siaaco Olivosi tΛΛgidu. ³⁸ Dai VΛASI Λoodami ΛΛqui quiamoco ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu daiVΛiña caACA Aliditai istumaasi aagidiña ΛSuusi.

22

¹ AidΛ camiaadimitadai Λsiasa duudagai istuigaco tΛtΛgitoiña Λjudidíu aidΛsi Diuusi CΛΛgacARΛ vuvaitu EjiipituaiñdΛrΛ. Λsiasa duudagai pascua tΛΛgidu. ² VaidΛ APapaaligadΛ Λjudidíu baitΛguucacamigadΛ ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi SΛΛlicamigadΛ gaagaitadai isducatai muaagi ΛSuusi, dΛmos aliΛ ΛbΛiditadai Agai Λoodami.

³ Tai amaasi ΛDiaavora vaa ΛUudasiΛrΛ, mΛsmaacADΛ Iscaliote aagaiña ΛPΛ, Agai ΛrΛmoco ΛbΛivustaama dan gooca ismaacADΛ ΛrΛSuusi ojootosadΛ. ⁴ DaidΛ ΛUudasi nΛidamu APapaaligadΛ Λjudidíu baitΛguucacamigadΛ ΛΛmadu sandaaru ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu dai ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ sandaaru dai ΛΛmadu gaaataga dai aagidi isducatai istu- iditadai Agai istΛΛgidagi ΛSuusi. ⁵ Tai Agai aliΛ baigΛNΛΛli dai aagidi Agai ΛUudasi sai maquia agai tumiñsi, ⁶ taidΛ ΛUudasi bai aa dai gΛaagacai gaa isducatai gatΛΛgidagi ΛSuusi siΛASCADΛ maitiipucagi aa oodami.

⁷ Tai amaasi aayi Λsiasa duudagai istuigaco tΛtΛgitoiña Λjudidíu aidΛsi Diuusi CΛΛgacARΛ vuvaitu EjiipituaiñdΛrΛ dai

aidΛ coodaiña Λjudidíu cañiiru dai dadasdiña Diuusi. ⁸ TaidΛ ΛSuusi ootoi ΛPiiduru ΛΛmadu ΛVuaana, dai potΛtΛdai:

—Imivurai dai bai duuñi cuaadagai idi siaa duudagai vΛΛtarΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁹ Tai Λgai tΛcacai dai potΛtΛdai:

—¿Vaaco ipΛlidi aapi tΛsbai duñiagi? —astΛtΛdai.

¹⁰ TaidΛ ΛSuusi aa noragi dai potΛtΛdai:

—Masiuu duucu ajiagi ΛquiΛquiΛrΛ, tΛagimu aapimΛ Λmo cΛΛli ismaacΛdΛ vaigatica agai Λmo aayi suudagi vΛrai oida siaaco vaquia Λgai. ¹¹ Dai tΛcacavurai ΛquiΛΛcami saaco cΛΛca Λtuucavi siaaco gaugia iñagai aanΛ idi siaa duudagarΛ ΛΛmadu aapimΛ. ¹² SiΛgai gΛntΛΛgidamu Λmo tuucavi gΛducami goocua daama vaaquiΛrΛ tΛcaviacoga cabai duñisicami vΛrai ami bai duuñi cuaadagai —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹³ Tai Λgai iji dai tΛΛ vΛΛsiaΛcatai isducatai aagidi ΛSuusi, dai bai dui Λcuaadagai siaa duudagai vΛΛtarΛ.

¹⁴ Dai caaΛcai ugidagai, taidΛ ΛSuusi meesa vuidΛrΛ daiva ΛΛmadu gΛojootosa. ¹⁵ TaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai gΛojootosa:

—Gia ipΛlidadai aanΛ isgΛnΛΛmadu gaugiagi idi siaa duudagarΛ maiquiaa muucuai. ¹⁶ AanΛ angΛnaagidi ansai sivi gaugia iñagai idi siaa duudagarΛ cuaadagai dai camaitacuaada iñagai idi siaa duudagarΛ cuaadagai asta siΛΛscadΛ idui Diuusi vΛΛsi istumaasi iduñia agai dai cΛΛgacΛrΛ vuvaidagi oidi daama oidacami diviacai Λgai dai gatΛaanΛda tami oidigi daama.

¹⁷ Amaasi bΛi Λmo tucayu uuvasi varaagadΛ dai gamamagi dai gooquiΛrΛ maa gΛmamaatΛrdamiga daidΛ itΛtΛdai:

—VΛΛscatai avΛr ii idi tucayuaiñdΛrΛ. ¹⁸ SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi ansai camaitayΛΛda iñagai uuvasi varaagadΛ asta siΛΛscadΛ aiyagi istuigaco diviagi Diuusi dai nΛidagi oodami ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁹ Dai gooquiΛrΛ bΛi Λpaana dai gamamagi dai gooquiΛrΛ saasarai dai maa gΛmamaatΛrdamiga, daidΛ itΛtΛdai:

—Idiav ΛrΛpan ducami giñtuucuga mΛsmaacΛdΛ gatΛΛgida agai mΛsai muaana mΛsai aapimΛ cΛΛgacΛrΛ vuvacana. Podu-uquiavΛr ivuaada daidΛ giñtΛtΛgitoda —astΛtΛdai ΛSuusi.

²⁰ Dai caugitocai ΛSuusi bΛi Λtucayu dai potΛtΛdai gΛmamaatΛrdamiga:

—Idi uuvasi varaagadΛ ismaacΛdΛ idi tucayuana daja Λpan ducami giñΛrΛ ismaacΛdΛ aastia agai mΛsai aapimΛ cΛΛgacΛrΛ vuvacana. IñsiΛΛscadΛ muquiaagi vai aastia giñΛrΛ aidΛ abiaadΛrΛ gΛaagadamu goñiooqui utudui ismaacΛdΛ Diuusi ootosda agai Λoodami.

²¹ Damos sivi gocΛΛli ismaacΛdΛ giñtΛΛgida agai Λdudunucami tami meesa daama caatΛ novidΛ giñΛpan

duucaí. ²² Aan_Λ ismaac_ΛΔ_Λ viaa_Λ mo_Λ s_Λlicami cab_Λcaiti govoi ismaac_ΛΔ_Λ g_Λaa_Λ qui abiaad_ΛΔ_Λ Δ_Λmos si_Λ soimaa taatamu_ΛΔ_Λ ismaac_ΛΔ_Λ giñ_Λgida agai —ast_ΛΔ_Λdai_Λ Suusi.

²³ Amaasi_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ aipaco g_Λnt_Λcacaimi soora_Λ agai dai gat_Λgida agai.

²⁴ Amaasi_Λ mamaat_Λrdami_Λ gi g_Λnvupui ñiñio aagaitai sai ismaac_ΛΔ_Λ vaamioma_Λ r_Λtaan_Λdamica agai si_Λscad_Λ iimiagi siaaco gata_Λan_Λ Diuusi. ²⁵ Δ_Λmos_Λ Suusi pot_ΛΔ_Λdai:

—Ismaac_ΛΔ_Λ mait_Λrjudidíu saagida_Λ bait_Λc_Λaacamicagad_Λ g_Λpípioñiga duucaí ñaidíña_Λ oodami, dai_Λ agai aad_ΛΔ_Λ ip_Λlidi m_Λsc_Λga tuutiacami duucaí ñajadagi. ²⁶ Δ_Λmos aapim_Λ mait_Λaagai m_Λspoduucaí ivuaadagi, baiyoma ismaac_ΛΔ_Λ r_Λbait_Λc_Λaacamicagi g_Λaaagai isvaamioma g_Λli g_Λvuaadagi dai pioñi duucaí. ²⁷ ¿Maac_ΛΔ_Λ r_Λvaamioma t_Λaan_Λdami ismaac_ΛΔ_Λ meesa vuid_ΛΔ_Λ daja ismaac_ΛΔ_Λ gabiaajai sio? ¿Maitasi_Λ r_Λvaavoio sai ismaac_ΛΔ_Λ meesa vuid_ΛΔ_Λ daja? Δ_Λmos aan_Λ g_Λnsaagida daja_Λ mo_Λ pioñi duucaí.

²⁸ Aapim_Λ v_Λasc_ΛΔ_Λ giñ_Λmadu daraajana aid_Λsi soimaa taatamaiña_Λ aan_Λ. ²⁹ Casc_ΛΔ_Λ aan_Λ g_Λnmaaquia iñagai_Λ mo_Λ s_Λlicami poduucaí isduucaí giñ_Λooa giñ_Λmaa aan_Λ. ³⁰ Dai aapim_Λ giñ_Λmadu gacuaadamu m_Λca siaaco gata_Λan_Λda iñagai_Λ aan_Λ dai giñ_Λsoiña_Λ t_Λaan_Λdamu aapim_Λ Diuusi maamarad_Λ —ast_ΛΔ_Λdai_Λ Suusi g_Λmamaat_Λrdamiga.

³¹ Amaasi pot_ΛΔ_Λ Suusi:

—Simuñi, Simuñi, Δ_Λdiaavora taí oigaragai Diuusi isg_Λduiñdagi mui naana maasi soimaascami m_Λsai camaitiñvaavoitudaiña. ³² Δ_Λmos aan_Λ daan_Λ Diuusi aapim_Λ g_Λnv_Λatar_Λ vai maiv_Λasi ugitana g_Λnvaavoidaraga, dai si_Λscad_Λ apamu_Λ c_Λga giñ_Λvaavoituda aapi pai soiña_Λ g_Λaaduñi vai vaamioma_Λ c_Λga giñ_Λvaavoitudana —ast_ΛΔ_Λdai.

³³ Taid_Λ Δ_ΛSimuñi aa noragi daid_Λ it_ΛΔ_Λdai:

—Mamaat_Λtuldiadami, baigan giñ_Λduu isg_Λoidagi maisacaruumu dai asta muquiaagi g_Λmadu —ast_ΛΔ_Λdai Simuñi.

³⁴ Taid_Λ Δ_ΛSuusi pot_ΛΔ_Λdai:

—Piiduru, s_Λlic_ΛΔ_Λ ang_Λaagidi sai sivi maiquiaa cuu-juicai tacucu p_Λaapi vaicojo pot_Λiya agai p_Λsai maitiñmaata —ast_ΛΔ_Λdai_Λ Suusi.

³⁵ Taid_Λ Δ_ΛSuusi pot_ΛΔ_Λdai:

—Aid_Λsid_Λ g_Λnootoi aan_Λ maimoraraaliacami dai tomali tumiñi daraasacarucami, dai tomali aa sususacaic_ΛΔ_Λ ¿is-bai vi_Λgacatadai aapim_Λ istumaasi? —ast_ΛΔ_Λdai_Λ Suusi g_Λmamaat_Λrdamiga.

Tai ʌgai aa noragi dai potʌʌdai:

—Tomali ʌmo istumaasi —astʌʌdai.

³⁶Tai amaasi ʌSuusi potʌʌdai:

—Sivi angʌnaagidi sai siora ʌ viaacagi moraali gʌaagai isbʌʌ aimʌrdagi, dai tumiñsi darasacarui ʌʌpʌ, dai siora maiviaacagi maastai vai gagarana ʌmoco gʌvaasaraga dai savʌdana. ³⁷Aanʌ angʌnaagidi sai gʌaagai siʌpʌduñiagi isducatai ooja Isaiacaru Diuusi ñiooquidʌʌʌ siaaco icaiti: “Soi duucai mʌnʌijada agai tomastuma soimaasi iducami duucai”. Istumaasi oojisi giñaagaitai gʌaagai siʌpʌduñiagi —astʌʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

³⁸Tai ʌgai potʌʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, tami vʌʌʌ gooca mamaastai —astʌʌdai.

Tai ʌgai aa noragi dai potʌʌdai:

—Cascʌʌ —astʌʌdai.

³⁹Amaasi ʌSuusi vuusai dai ii Oliivosi giidiamu poducai isduucai ivuaadana ʌgai taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ oí. ⁴⁰Amaasi ʌʌcai ami giidiʌʌʌ, taidʌ ʌSuusi potʌʌdai gʌmamaatʌrdamiga:

—Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌʌdai.

⁴¹Taidʌ ʌSuusi ʌcovai ii maisi mʌʌcasi ʌpan ʌʌ mʌʌcasi siʌʌsi vuupai ʌmoco ʌmo odai, dai gʌtootonacʌʌʌ cʌquiva dai gamamada agai. ⁴²Dai aduucai gamamagi:

—Giñooca isbaigacamudai ismaisoimaa taata aanʌ poduucai isducatai ʌpʌduñia agai dʌmos vaidʌ ʌpʌduuna pasducatai aapi ipʌliadagi. Dai maisiu istumaasi aanʌ ipʌliadagi —asduucai gamamagi ʌSuusi.

⁴³Tai amaasi vuitapi gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ tʌvaagiaiñdʌʌʌ dai vaamioma maquia agai guvucadagai.

⁴⁴Dai aliʌ soimaa taatacatai vaamioma daanʌi Diuusi dai vaajurdadʌ ʌpan duucai ootai ʌʌrai dai dʌvʌʌrapi gʌʌsʌi.

⁴⁵Dai aidʌsi canaato mamagi ʌgai cʌquiva dai ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ dai coocosʌcami tʌʌ, gamaitʌ soiʌliaragai cascʌʌ. ⁴⁶Daidʌ ʌSuusi potʌʌdai:

—¿TuiMASI coocosa? Vaapaigivurai, dai daanʌda Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌʌdai.

⁴⁷Dai quiaa ñiooquiditadai ʌSuusi, tai ami aayi mui oodami. Dai ismaacʌʌʌ Uudasi tʌʌgiducatadai ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamiaiñdʌʌʌ, ʌgai baitʌqui imʌitadai ʌoodami, dai miaadʌʌʌ cʌquiva dai usupiga agai ʌSuusi.

⁴⁸Amaasi ʌSuusi potʌʌdai:

—Uudasi, amo ¿usupigaiçadla pãsgĩntããgida agai aapi aana ismaacãdla viaa amo sããlicami? —astãtdai.

⁴⁹ Tai agai ismaacãdla ããmadu daraajatadai ãSuusi dai nãiditai istumaasi iduñia agaitadai agai tãcacai ãSuusi dai potãtdai:

—Mamaatãtuldiadami, ¿vuidãrã tãssuuligãna mamaas-taicãdla? —astãtdai.

⁵⁰ Dai ãmaadutai agai iquitã sããlisia padãrã naacadã ãpiooñigadã ãbaitãcãaacamigadã papaaligadã ãjudidũ.

⁵¹ Dãmos ãSuusi potãtdai:

—Dagitovurai casia cããgadu —astãtdai.

Taidã ãSuusi mostaata ãpiooñi naacadã tai dueeyi. ⁵² Dai amaasi ãSuusi potãtdai ãbaitãguucacamigadã papaaligadã ãjudidũ, ããmadu agãã quiuupiãrã sandaaru, ããmadu ãsonãrã guucacami judidũ agai ismaacãdla dada dai bããquia agai:

—¿Ducatai dada aapimã mamaastaicãdla dai uusicãdla ducami iñsaãnr amo ãsivogamicagi? ⁵³ Aidãsi gããããmadu daacatadai aana vããã tasai agãã quiuupaigadãrã judidũ tomali maitiñtaata aapimã, dãmos sivi casigãnajãga aapimã tucagi ãrDiaavora aa duiñdadã vããtarã cascãdã —astãtdai ãSuusi.

⁵⁴ Tai amaasi agai maisapicami bai ãSuusi, dai bããcai ãbaitãcãaacamigadã papaali quiidiamu, vaidã ãPiiduru mosmããcasdãrã oidi. ⁵⁵ Tai aa ami tuisiqui ãraana ganai, dai taicovai daraiva, taidã ãPiiduru saagida daiva ããrã. ⁵⁶ Tai amaasi amo cusñiiru tããgacai istaicovai daacatadai agai, gãtagito nãããidi daidã itãtdai:

—Idi cããli ããrã ããmadu aimãraña gomaisapicãdã —astãtdai ãcusñiiru.

⁵⁷ Dãmos ãPiiduru ãsto, daidã itãtdai:

—Maitanmaatã aana gocããli di —astãtdai ãPiiduru.

⁵⁸ Tai gooquiãrioma, ãmai cããli tãã daidã itãtdai:

—Aapiãrã ãrãmoco gomaisapicãdã aduñdã ããrã —astãtdai.

Dãmos ãPiiduru itãtdai:

—Cho, maitanmaatã aana gocããli di —astãtdai.

⁵⁹ Tai bo laascãdã ãmai itãi:

—Sããlicãdã idi cããli ããmadu aimãraña gomaisapicãdã ããrã daidã ãrGalileeãrã oidacami ããrã —astãtdai ãcããli.

⁶⁰ Taidã ãPiiduru itãi:

—Cho, aana tomali maimaatã mãsioorã aagai aapimã —astãtdai ãPiiduru.

Dai quiaa ãiioocaitadai agai tai cuujui tacucu. ⁶¹ Taidã ãSuusi vui nãããaava ãPiiduru, taidã ãPiiduru tagito istumaasi aagidi ãmamaatãtuldiadami, sai maiquiaa cuujuicai tacucu agai

vaicojo astua agaitadai ismaatΛ Suusi. ⁶² TaidΛ Piiduru vuusai abiaadΛΓΛ dai soigΛldacai sosua.

⁶³ DaidΛ ACACΛΛli ismaacΛdΛ nuucadacatadai ΛSuusi parunai dai saasarai tuucugadΛ. ⁶⁴ Dai iifia vuupuidΛ dai vuivasana gΛvai, daidΛ itΛtdai:

—¿MaatΛñi toorΛ gΛgΛΛgΛ? —astΛtdai.

⁶⁵ Dai aagidi mui naana maasi ñiooqui sigalnascami.

⁶⁶ Dai aidasi casi artasΛΓcatadai, ganampagi Λjudidíu sonΛΓΛ guucacamigadΛ, Λmadu ΛbaitΛguucacamigadΛ ΛpapaaligadΛ Λjudidíu, Λmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛlicamigadΛ, matai vaan cai ΛSuusi dudunucami vuidΛΓΛ matai ami tΛcacai, daidΛ itΛtdai:

⁶⁷ —¿Garaagidañi povai pΛscaiti aapi pΛsaidΛ rΛCristo ismaacΛdΛ Diuusi covai vuusaitu pΛsai cΛlgacΛΓΛ gΛrvuvaidana? —astΛtdai.

Tai agai aa noragi daidΛ itΛtdai:

—IspovΛntΛda aanΛ sai Λja, siaadΛΓΛ giñvaavoitudana aapimΛ. ⁶⁸ Dai isgΛntΛcaca aanΛ Λmo istumaasi siaadΛΓΛ giñaa noragidana aapimΛ tomali maitiñdagituan taada aapimΛ.

⁶⁹ Dai aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami caotoma imimu Diuusi Λmadu dai Λmadu gataaanΛda iñagai, ismaacΛdΛ vaamioma viaa guvucadagai istomali Λmo Λmai —astΛtdai ΛSuusi.

⁷⁰ Tai amaasi vΛascatai tΛcacai ΛSuusi daidΛ itΛtdai:

—¿AidΛ gia aapi rDiuusi maradΛ? —astΛtdai.

TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtdai:

—Λja Diuusi maradΛana poduucai mΛsduucai aagai aapimΛ —astΛtdai.

⁷¹ Tai agai itΛi:

—¿TuisidΛ nΛnΛracana aatΛmΛ vaamioma nΛijadami cacaΛcatai isΛagi gΛtΛñicΛdΛ gΛraagidi goovai? —ascaiti ΛbaitΛguucacami.

23

¹ Amaasi vΛascatai ΛbaitΛguucacami bΛacai ΛSuusi dai Pilaato vuidΛΓΛ cai. ² Dai ami gΛpiΛΓΛ vuupaimi daidΛ icaiti:

—TΛΛ aatΛmΛ idi cΛli vai sisioquitudai gΛraaduñi daidΛ icaiti sai maitΛagagai tΛsaa namΛquiadagi agΛΛ baitΛcΛaacami romano, daidΛ icaiti ΛpΛ sai sΛlicΛdΛ rΛCristo goovai ismaacΛdΛ rraí ΛpΛ —astΛtdai.

³ Amaasi ΛPilaato tΛcacai daidΛ itΛtdai:

—¿Aapipasi rΛjudidíu raigadΛ? —astΛtdai.

TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtdai:

—Aja poduuquiava pasducatai aagai aapi —astatadai.

⁴ Amaasi Pilaato itatadai abaitaguucacamigada papaali amadu oodami:

—Maitantagai tomali amo istumaasi soimaascami idicalliar —astatadai.

⁵ Damos oodami vaamioma gagar aagidi daid itatadai:

—Goovai sisioquitudai vasi Judee oidacami gamamaatuldaragacada, Galileeaindar abiaadaga goovai dai asta tami —astatadai.

⁶ Dai aidasi ca Pilaato imaasi gatcacai sabaiga Galilee oidacami calli. ⁷ Dai aidamasi aagidi sai aja, tai agai ootosi Eroodasi ismaacada rtlaanadamicatadai Galilee damos aid Jerusalem daacatadai agai. ⁸ Taid Eroodasi alia baigalli tagacai Suusi quioma abiaadaga naida lilitadai agai cajioomacatadai agai dai naida lidina isivuaada agai amo istumaasi garducami. ⁹ Daid Eroodasi naana maasi tacacai, damos Suusi maiaa noragi tomali amo istumaasi. ¹⁰ Dai ami daraajatadai apra abaitaguucacamigada papaaligada ajudidu amadu mamaatuldiam Diusi samicamigada, agai alia goguama gapiaga vuupai. ¹¹ Amaasi Eroodasi amadu sandaarugada soi duucai nidi Suusi, dai mosparunda lidi agai dai calaga dadapacami aadi yuucusi amo rai duucai. Amaasi Eroodasi ootosi pamu Pilaato. ¹² Dai aid tasaga ganaaduina Pilaato amadu Eroodasi quioma rgansasaayumcatadai agai.

¹³ Amaasi Pilaato mpagi abaitaguucacamigada papaali amadu atlaanadami amadu oodami, ¹⁴ daid itatadai:

—Aapima matainvaapi idi calli pocaititai sai goovai sisioquitudai oodami, nai ana cacacai aapima gnvuitapi dai canidi aapima ismaitagai istumaasicada gapiaga caatcagi goovai tomali amo istumaasicada mastuucada gapiaga vuupai aapima. ¹⁵ Tomali Eroodasi baiyoma pamu grootosi agai canidi aapima ismaitristuma ducami goovai tomali maiviaa aatama istuisida muaagi. ¹⁶ Mossoimaa taatuldamu ana dai gooquiar dagitomu —astatadai Pilaato.

¹⁷ Pilaato aid siaa duudaga viaacatadai isdagitoldagi oodami amaadutai amaamsapicada poduucai ivuaadana agai vasi uumigi cascada. ¹⁸ Tai vasi oodami mapai iijina dai pocaiti:

—Vaidacaivurai goovai dai muua dai dagito Baraavasi —ascaiti oodami.

¹⁹ Baraavasi mpagi oodami dai cocotuli abaitaguucacami amadu daid argamuaamicatadai apra mai cascada maisacatadai. ²⁰ Vaid Pilaato dagitua lilitadai Suusi,

dai aagidi aoodami apamu. ²¹ Damos agai vaamioma ijiña daidΛ icaiti:

—Siisañi curusiaba. Siisañi curusiaba —ascaiti aoodami.

²² Dai amaasi cavaicARΛ itΛtdai APilaato:

—¿Tuma soimaasi iducami goovio? Aana maitΛtagai istuusi muaagi, soimaa taatatuldamu aana dai dagitomu —astΛtdai APilaato.

²³ Damos aoodami vaamioma gagAR ñiooquimi daidΛ icaiti masai curusiaba siisana, dai mosΛΛ gagAR ñiooquimi agai masai siisana curusiaba mtai poduucai idui isducatai aagai agai.

²⁴ TaidΛ APilaato ipali isiduñiagi masducatai aagidi, ²⁵ dai dagito aCΛΛli ismaacΛdΛ aoodami ipali, agai ismaacΛdΛ maisapicatadai gamuaacamicatai dai cocotuldacai aoodami. TaidΛ APilaato tΛΛgi ASuusi aoodami saidΛ iduuna agaicΛdΛ istumaasi ipaliadagi.

²⁶ Dai aidasi vaidaticatadai agai ASuusi dai curusiaba siisa agai, dai caayana aayi amo cΛΛli SireñiARΛ oidacami ismaacΛdΛ dΛjiañdARΛ imΛitadai Simuñi tΛΛgiducami, mtai bai dai tΛjai sai gooquiARΛ imΛiña ASuusi dai bΛΛcaticana acurusi.

²⁷ Dai oiditadai mui oodami dai mui ooqui aapΛ ooiditadai dai gagARΛ suaañimi dai iñaquimi soiganΛliditai naiditai ASuusi. ²⁸ Damos ASuusi vui nanΛaava daidΛ itΛtdai:

—Ooqui JerusaleenARΛ oidacami maitavar suanΛda soimaa taatacatai aana baiyomavar suanΛda masiΛΛscada soimaa taatacagi aapimΛ aΛmadu ganmaamara giñvaavoitudaitai. ²⁹ Aimu istuigaco aliΛ soimaasi gataatamu dai povacaitiada agai: “SiΛΛ baiganΛlidi aooqui ismaacΛdΛ maitistutuidi ismaamatadagi dai agai ismaacΛdΛ tomali amo imidagai maimaamatai”.

³⁰ Dai amaasi aoodami ipaliadamu isdaama suuligiagi agigiidi dai sai iñana.

³¹ CanΛidi aapimΛ siΛ soimaasi giñtaatamituldi gooodami maitaristuma ducamicatai aana, damos naidamu aapimΛ siΛ soimaa taatamu goovai ismaacΛdΛ arsoimaasi iducami —astΛtdai ASuusi aoodami.

³² Dai vaidaticatadai aapΛ gooca aΛsivogami dai aΛmadu coodia agai ASuusi. ³³ Dai amaasi aΛcai mΛΛca siaaco Calavera tΛΛgidu ami curusiaba siisa ASuusi, aΛmadu avΛgoocai gapiARΛ vΛΛtacami. Amoco amo curusiaba sΛΛlisia padARΛ ASuusi dai agamai amai curusiaba oogisia padARΛ. ³⁴ Dai aidamas curusiaba siisapaitadai ASuusi tai agai itai:

—Giñoooca oigΛldañi idi oodami maitamaataΛ goovai istuma vueeyi —astΛtdai ASuusi.

DaidΛ asandaaru tAcavi dadaitudai tumiñsi dai naida agai sooriatai gantaacoida agai ASuusi yuucudΛ. ³⁵ VaidΛ aoodami naiditadai ami daraajatai, dai asta atΛtaanΛdami parunaitadai ASuusi daidΛ icaiti:

—CΛΛgacΛΓΛ vuvaitu goovai aa dai sivi ζtuisidΛ maicΛΛgacΛΓΛ gΛvuusaida Δlidi goovai ΛΛgi? IssΛΛlicΛΔ ΛrΛCristo goovai di daidΛ ΛrDiuusi Λcovai vuusaidadΛ —ascaiti ΛtΛtΛaanΛdami.

³⁶ DaidΛ Λsandaaru ΛΛpΛ parunai dai miaadΛΓΛ gugucai dai iituda agaitadai valienti maisi cΛΛgaducami ³⁷ daidΛ itΛtΛdai ΛΛpΛ:

—PΛsaapi ΛrraigadΛ judidíu di cΛΛgacΛΓΛ igΛvuusaida aapi ΛΛgi —astΛtΛdai Λsandaaru.

³⁸ Dai moodΛ daanioma oojisicatadai gilieegocΛΔ dai latiiñicΛΔ dai evreocΛΔ, siaacoga icaiti: “IdiavΛr raigada judidíu”, ascaiti Λoojai.

³⁹ Λmaadutai ΛgΛpiΛΓΛ vΛΛtΛcΛΔ ismaacΛΔ ami saigΛcatadai parunai Λgai cascΛΔ itΛtΛdai:

—PΛsaapi ΛrCristo cΛΛgacΛΓΛ igΛvuusaida aapi ΛΛgi dai cΛΛgacΛΓΛ gΛrvuvaida aatΛmΛ ΛpΛ —astΛtΛdai.

⁴⁰ DΛmos ΛgΛmai bagaimi gΛaduñi daidΛ itΛtΛdai:

—ζMaitapΛs ΛbΛidi Diuusi? Aapi ΛpΛ soimaasi taataca Λpan duucai goovai. ⁴¹ DΛmos aatΛmΛ gia viaa istucΛΔ soimaasi taatacagi, soimaasi idui aatΛmΛ cascΛΔ. DΛmos idi cΛΛli maitidui tomali Λmo soimaasi —astΛtΛdai.

⁴² Dai amaasi itΛtΛdai Λgai ΛSuusi:

—PΛsiΛΛscadΛ aiyagi pasiaaco gatΛaanΛda agai pai giñtΛgito —astΛtΛdai.

⁴³ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—SΛΛlicΛΔ angΛaagidi pasai sivi giñΛΛmadu daaca agai tΛvaagiΛΓΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁴ AidΛsi casi Λrdaan duucucatadai vΛΛsi oidigi tucapi vii uruno taadaco uucami. ⁴⁵ Tasai mostucapi vii, taidΛ ΛgΛΛ icuusi vaamioma covocami siΛmo sueeyi ismaacΛΔ ΛgΛΛ quiuupaigadΛΓΛ judidíu sagiΛcatadai Λran sΛΛli sarai sΛΛliacoga tacavidΛΓΛ abiaadΛΓΛ. ⁴⁶ Amaasi ΛSuusi gΛgΛrΛ iñña daidΛ itΛi:

—Giñooca gΛviituldagena giñibΛdaga —astΛtΛdai. Dai mospotΛi Λgai dai muu.

⁴⁷ Dai aidΛsidΛ Λsandaaru tΛaanΛdamigadΛ ismaacΛΔ Λrromano nΛiditai istumaasi ΛpΛduitadai, siaa duutuli Diuusi daidΛ icaiti:

—SΛΛlicΛΔ Λrvaavoi isidi cΛΛli maitΛrsoimaasi iducamicatadai —ascaiti.

⁴⁸ Dai vΛΛsi Λoodami ismaacΛΔ ami daraajatadai dai nΛidi istumaasi ΛpΛdui, iji abiaadΛΓΛ dai gΛvimi gΛnmoomo. ⁴⁹ DΛmos vΛΛscatai ismaacΛΔ maatΛcatadai ΛSuusi mΛΛcΛsdΛΓΛ guucacatai nΛidi imaasi ΛΛmadu Λooqui ismaacΛΔ oiditadai GalileeaiñdΛΓΛ abiaadΛΓΛ.

50 Dai oidacatadai amo calli cll tuigacami dai maitarsoimaasi ivuaadami, Osee tllagiducami, Arimateealal oidacami Judea dlvallialal. Dai agai alamo tlaanadami ismaacada tacacaiña masmaacada vaan tutusaiña. 51 Agai nalaracatadai istuigaco gataanada agai Diusi, cascada maibai aagaitadai agai isducatai idui agaa baitaguucacami. 52 Dai amaasi agai naidamu aPilaato dai tai aSuusi tuucugadl. 53 Dai tlvaañdakai curusaiñdalal amo icuusi tuaacamiatal biisa dai amo tljoovai tll masiaaco tomali amaadutai maiquiaa yaasa amai muuquiadl. 54 Aidl alatasaicatadai istuigaco bai vuaadana agai vllasi dai siaadiqui aribastaragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana agai.

55 Daidl looqui ismaacada oiditadai aSuusi Galileeaiñdalal abiaadalal iji dai nalanidi alajoi dai gantagito nalanidi masducatai tll amuuquiadl. 56 Dai aidasi quiiyana dada agai bai dui asaiti sigian uuvadami dai siaadiqui ibastaragalal ganiiyasi poduucal isducatai ganviidacatadai agai.

24

1 Dai siaadiqui tuucamidalal tasatal acaldialal, looqui alqui quiaamoco iji siaaco caatcatadai aSuusi tuucugadl dai vucaticatadai asigian uvaicada ismaacada bai duitadai agai dai tlda agaitadai amuuquiadl dai aa ooqui alpl oiditadai. 2 Dai aidasi aayi agai gantagito tll islodai ismaacada acada cuupicatadai alajoi iscamaianaasi daacatadai, 3 tai agai vaapa dalmos maital agai aSuusi tuucugadl. 4 Dai agai alil duduaadimucataidai dai tomali maimaatcatadai istuma duñiagi, dai tll gooca cllli vai sonuana guucacatadai dai dadadacal yucusedl. 5 Daidl looqui cuicasacatadai duduaadimucai taidl acallil italdai:

—¿Tuimasi gaagai coidadl saagida agai ismaacada duaaca?

6 Maita tami daja agai duaacata. Gantagitovurai isducatai ganaagidi agai aidamasi quiaa Galileealal daraajatadai.

7 Aidasi povantaldai agai sai agai ismaacada viaa amo sallicami glaagaitadai mastlagidagi soimaasi ivuaadami, dai sai bo vaica tasaicada duaaca agaitadai —astaldai acallil.

8 Tai agai gantagito añiooqui ismaacada aagidi aSuusi.

9 Dai iimacal abiaadalal looqui iji dai mall aagidi vllasi imaasi abaiivustaama dan amoco aSuusi oootosadl lamadu vllscatai agaa. 10 Looqui ismaacada aagidi lojootosicami alMaría Madaliña, lamadu Vuañiita, lamadu María Jacovo dladl, dai aa ooqui. 11 Dalmos lojootosicami mosvuiirugami duucal cal añiooqui ismaacada aagidi looqui dai maivaavoitu.

12 Dalmos aPiiduru maraitai vuusai dai mall nalanidi siaaco caatcatadai aSuusi, dai acal tuucavi nalaava dai tll

Λicuusi tuaacΛΔΛ ismaacΛΔΛΓΓΛ biisapicatadai ΔmuuquiadΛ vai mosgajiaadΛΓΛ daacatadai, tai Δgai Δpamu aa gΛi dai du-aadimutugaitai ΔgaicΛΔΛ ismaacΛΔΛ ΔpΛduitadai.

13 Dai Δgai vaa tasΛΓΛ goocatai ΔSuusi mamaatΛrdamigadΛ Emausamaco iimΛitadai, Emausa maisi mΛΛcoraga JerusaleenaiñΔΛΓΛ parΛ goo oora imidagai. 14 Dai iimΛitai aatagaimi dai aagaimi Δgai vΛΛsi istumaasi daivusai JerusaleenΛΓΛ. 15 Dai aidΛsi aipaco gΛnaatagidimi Δgai, tai Λagi ΔSuusi miaadΛΓΛ cΛquiva dai oī. 16 DaidΛ ΔcΛcΛΛli nΛiditadai dΛmos Diuusi maimaa oigaragai ismatiagi sioora Δgai. 17 TaidΛ ΔSuusi tΛcacai daidΛ itΛΔdai:

—¿Tumaasi aatagaimi aapimΛ iimΛitai? ¿TuimΛsi soigΛnΛlidi? —astΛΔdai ΔSuusi.

18 Tai Λmaadutai ΔcΛcΛΛli ismaacΛΔΛ Cleofasi tΛΛgidu aa noragi daidΛ itΛΔdai:

—VΛΛsi oidacami maata istumaasi ΔpΛdui JerusaleenΛΓΛ, ¿mosΛca aapipΛs maimai, ami gΛuuliñacatai ΔpΛ? —astΛΔdai.

19 Amaasi ΔSuusi itΛΔdai:

—¿Tumaasi ΔpΛduio? —astΛΔdai.

Tai Δgai itΛΔdai:

—Δgai ismaacΛΔΛ ΔpΛdui ΔSuusi NasareetΛΓΛ oidacamicΛΔΛ, ismaacΛΔΛ ΔΓΛmo Diuusi ñiooquituldiadamigadΛcatadai daidΛ ivuaadana mui naana maasi gΛgΛrducami asta gΛñiooquicΛΔΛ Diuusi vuitapi dai Δoodami vuitapi. 20 Dai isduucai ΔbaitΛguucacamigadΛ ΔpapaaligadΛ Δjudidíu ΛΛmadu gΛrtΛtaaanΛdamiga gatΛagi mΛsai gataaanΛna muaaragai dai curusiaba siisana. 21 AatΛmΛ poliditadai isΔgai Δgai dai cΛΛgacΛΓΛ vuvaida agaitadai judidíu. DΛmos sivi casiΔpΛdui vaica tasai siΔpΛdui gomaasi. 22 DΛmos ΛΛmoco ooqui aatΛmΛ gΛrsaagidaiñΔΛΓΛ gΛrΛΛbΛcatai. AliΛ ΛΛqui iji Δgai siaaco caatΛcatadai ΔSuusi, 23 dai maitΛΛ Δgai ΔtuucugadΛ, dai dadacai pocaitimi sai vuitapi gΛnmaasitu Diuusi tΛtaañicarudΛ sai potΛΔdai sai ΔSuusi duaaca. 24 Tai ΛΛmadutai gΛraaduñi iji siaaco caatΛcatadai Δgai dai tΛΛ vΛΛsi isducatai aagai Δooqui dΛmos ΔSuusi gia maitΛΛ Δgai ΔpΛΛ —astΛΔdai ΔcΛcΛΛli.

25 Amaasi ΔSuusi itΛΔdai:

—Gia maimaata cΛΛ aapimΛ dai mosΛΛ tΛvΛpicΛΔΛ maiquiaa vaavoitudai ismaacΛΔΛ aagai ΔDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ. 26 ¿Maitasi viaacatadai ΔCristo issoimaa taatagi vΛΛsi gomaasi vai gooquiΛΓΛ siaa duutuadagi vΛΛscatai tΛvaagiΛΓΛ? —astΛΔdai ΔSuusi.

27 Amaasi ΔSuusi aagidi istΛiya Δlidi vΛΛsi Δoojai ismaacΛΔΛ oojisi Diuusi ñiooquidΛΓΛ siaaco ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aagaitai ΔSuusi. ΔpΛpΛga aagai Δgai

ismaac_ΛΔ_Λ ooja Moseesacaru dai gooqui_ΛΓ_Λ aagai ismaac_ΛΔ_Λ ooja _Λgaa Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ.

²⁸ Dai aid_ΛSi aayi _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi siaacoga iimia agaitadai vaid_Λ _ΛSuusi mosdaivuñia agaitadai abiaad_ΛΓ_Λ. ²⁹ D_ΛMOS _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi goguama oí sai vi_ΛΛna daid_Λ it_ΛΔ_Λdai:

—Γ_ΛΛ_Λmadu ivii casia uruñimi oidigi dai catucaimi v_ΛΛsi —ast_ΛΔ_Λdai.

Taid_Λ _ΛSuusi ami aayi _ΛΛp_Λ dai _ΛΛmadu viiya agai. ³⁰ Dai aid_ΛSi gaugia agaitadai _Λgai _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi _ΛΛmadu meesa vuid_ΛΓ_Λ taid_Λ _ΛSuusi b_Λi _Λpaana dai gamamagi dai saasarai dai maa _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi. ³¹ Mospodui _Λgai tai Diuusi maa oigaragai _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi sai maat_Λna is_Λgai _ΛΓ_ΛSuusi. D_ΛMOS aid_Λ otoma _ΛSuusi mait_Λmaasitu abiaad_ΛΓ_Λ. ³² Vaid_Λ _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi povai g_Λnt_ΛΔ_Λdai aipacoga:

—¿Maitasi _Λrvaavoi t_Λsali_Λ baig_ΛΓ_Λliditydai aat_ΛM_Λ aid_ΛSi g_Λroiditydai _Λgai voiyaiñd_ΛΓ_Λ dai g_Λraagidimi isducatai icaiti Diuusi ñiooquid_Λ? —ast_ΛΔ_Λdai _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi.

³³ Dai amaasi _Λgai main_Λn_Λra vaamioma mosotoma _Λpamu aa suuli Jerusaleenam, vai ami g_Λn_Λmpaidacatadai _Λb_Λivustaama dan _Λmoco ojootosicami _ΛΛmadu _Λaaduñd_Λ.

³⁴ Daid_Λ _Λojootosicami pot_ΛΔ_Λdai _Λgaa gooca _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi:

—S_ΛΛlic_ΛΔ_Λ _Λrvaavoi isduaaca _Λmamaat_Λtuldiadami goSimuñi cat_ΛΛ —ast_ΛΔ_Λdai.

³⁵ Amaasi _Λv_Λg_Λoocai _ΛC_ΛC_ΛΛ_Λi aagidi isducatai _Λp_Λdui voiγ_ΛΓ_Λ, dai isducatai maí _Λgai _ΛSuusi aid_ΛSi saasarai _Λgai _Λpaana.

³⁶ Amaasi quiaa aagaitadai _Λgai imaasi, taid_Λ _ΛSuusi saagida _Λquiva dai aduucai viaatuli:

—¿Baigam_ΛSi _Λn_Λlidi? —ast_ΛΔ_Λdai.

³⁷ Tai _Λgai ali_Λ duduaadimu dai pov_Λn_Λliditydai si_ΛΓ_Λmo suiñali ismaac_ΛΔ_Λ n_Λlidi _Λgai. ³⁸ D_ΛMOS _ΛSuusi it_ΛΔ_Λdai:

—¿Tuim_ΛSi duduaadimucu? ¿Tuim_ΛSi maic_ΛΛga vaavoitu aapim_Λ? ³⁹ N_Λidavurai giñnoonovi _ΛΛmadu giñ_ΛΛcaso _Λgai vaa Suusiana. Giñtaatavurai dai n_Λlida. _Λmo suiñali maioo tomali maituucuga poduucai m_Λsducatai giñn_Λlidi aapim_Λ —ast_ΛΔ_Λdai _ΛSuusi.

⁴⁰ Dai pot_ΛΛcai t_ΛΔ_Λgidi g_Λnoonovi _ΛΛmadu g_ΛΛΛcaso. ⁴¹ D_ΛMOS _Λgai maiquiaa vaavoitudaitai baig_Λn_Λldacai dai mait_ΛΔ_Λgaitai istumaasi g_Λnt_ΛΔ_Λgituagi. C_Λs_Λc_ΛΔ_Λ _ΛSuusi pot_ΛΔ_Λdai:

—¿Viaam_ΛSi istumaa ugia aan_Λ? —ast_ΛΔ_Λdai _ΛSuusi.

⁴² Tai _Λgai maa laachi vatopa gaicami dai _Λmo m_ΛΛm_Λvai. ⁴³ Taid_Λ _ΛSuusi b_Λi dai uu _Λgai vuitapi. ⁴⁴ Dai gooqui_ΛΓ_Λ it_ΛΔ_Λdai _ΛSuusi:

—V_ΛΛsi istumaasi ismaac_ΛΔ_Λ soimaa taata aan_Λ _ΛΓ_Λgai isducatai g_Λn_Λaagidi aan_Λ aid_ΛSi quiaa g_Λn_ΛΛmadu daacatadai,

sai viaacata dai si_Λp_Λduñiagi v_{ΛΛ}si gomaasi ismaac_Λd_Λ g_Λaagai
 Λliivro_Λr_Λ ismaac_Λd_Λ ooja Moseesacaru dai ismaac_Λd_Λ ooja
 ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ dai ismaac_Λd_Λ oojisi Salmosi
 liivrugad_Λr_Λ giñaagaitai —ast_Λt_Λdai ΛSuusi.

⁴⁵ Dai soi ΛSuusi ḡgai sai maat_Λ ca_Λcana. ⁴⁶ Daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Poduucai oojisi said_Λ ΛCristo viaacata dai ismuquiaagi
 dai bo vaica tasaic_Λd_Λ viaacata dai isduaacagi coidad_Λ
 saagidaiñd_Λr_Λ. ⁴⁷ Dai gomaasi ismaac_Λd_Λ soimaa taata
 aan_Λ g_Λaagai m_Λsaagidagi v_{ΛΛ}si oidigi daama oidacami
 Jerusaleenaiñd_Λr_Λ abiaad_Λr_Λ g_Λnaagacai dai sai g_Λaagai
 is_Λma duucai g_Λnt_Λt_Λgiaguagi dai camaisoimaasi ivuaadagi
 vai poduucai oig_Λldica ḡgai v_{ΛΛ}si soimaascamigad_Λ. ⁴⁸ Dai
 aapim_Λ ar_Λn_Λijadami v_{ΛΛ}si imaasi. ⁴⁹ Dai aan_Λ g_Λnootosdamu
 v_{ΛΛ}si istumaasi aagai giñoo_Λca, d_Λmos tanasi Jerusaleen_Λr_Λ
 av_Λr daraaja asta si_Λscad_Λ diviagi Diuusi guvucadad_Λ
 t_Λvaagiaind_Λr_Λ aapim_Λ g_Λn_Λmadu —ast_Λt_Λdai ΛSuusi.

⁵⁰ Daid_Λ ΛSuusi vaidacai g_Λojootosa abiaad_Λr_Λ Betaaniamu,
 dai vañigidacai g_Λnoonovi siaa duutuli. ⁵¹ Dai siaa duutuldacai
 Λcovai ii dai t_Λvaagiamu t_Λsai. ⁵² Daid_Λ ḡjootosicami casiaa
 duutudacai aa suuli Jerusaleenamu dai ali_Λ baig_Λn_Λliatugai,
⁵³ dai v_{ΛΛ}sc_Λr_Λ ḡg_ΛΛ quiupaigad_Λr_Λ ḡjudidíu daraajatai siaa
 duutudaiña Diuusi.

Mosacaasi.

Λ Vuaana ooja istumaasi ivuaadana Λ Suusi Cristo aidasi quiaa aimraitadai tami oidi daama

1-2 Diuusi maradΛ agai dai tomastuigaco tavaagiΛΓΛ daacana Diuusi ΛΛmadu. Aidasi maiquiaa caquiva oidigi vΛASCΛΓΛ oidaga Diuusi maradΛ Diuusi ΛΛmadu. Diuusi maradΛ agai daidΛ gArmaatΛtuli istuiga Diuusi. Diuusi maradΛ rDiuusi ΛpΛ cascΛΔ. 3 Diuusi maradΛ ΛΛmadu Diuusi idui vΛASiaΛcatai. 4 Diuusi maradΛ gArmaacai ibΛdagai utuducami dai soicΛi oodami ismaatΛ caΛcagi Diuusi ñiooquidΛ. 5 Diuusi maradΛ divia oidigi daama dai oidacatadai oodami saagida. Λoodami maimaatΛ caΛcatadai Diuusi ñiooquidΛ baiyoma api-asoimaasi ivuaadana. Diuusi maradΛ soi mui oodami sai maatΛ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ tomasi vaamioma muidu ismaacΛΔ gajiaadΛΓΛ vipieeyi Diuusi ñiooquidΛ. Siaaco oidaga cuudagi maitutucagΛi. Poduucai ΛpΛ sioorΛ vaavoitudai dai ΛΛgidi Diuusi maradΛ agai gia gajiaadΛΓΛ vipieeyi gosoimaascami.

6-7 Diuusi ootoi ΛVuaana sai vapaconana oodami sai gaagidana isDiuusi maradΛ ΛΓagai ismaacΛΔ maatΛtuldia agai oodami Diuusi ñiooquidΛ, sai oodami vaavoitudana ΛCristo. 8 ΛVuaana maitarΛCristocatadai baiyoma Diuusi ootoi ΛVuaana sai gaaagidiana sioorΛ ΛΓΛCristo. 9 ΛCristo divia agaitadai gooquiarioma dai soiña agai oodami sai maatΛ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ.

10 ΛCristo oidacatadai oidi daama dΛmos Λoodami maimaatΛcatadai sioorΛ agai. Agai agai daidΛ idui oidigi. 11 DaidΛ ΛCristo rjudiucatadai dΛmos chiΛΛqui judidiu vaavoitudaitadai agai. 12 DΛmos vΛASCΛΓΛ ΛΛmoco cΛΛga gANTΛgito caΛ dai vaavoitu ΛSuusi Cristo tai Diuusi maa agai sΛΛlicami saidΛ rDiuusi maamaradΛcana. 13 Mospoduucai rDiuusi maamaradΛcana oodami maisiu mosvuaacΛcai oodami iñdΛΓΛ. Λvaavoitudadami rDiuusi maamaradΛ maisiu mosipΛlidityai dΛΛdΛΔ tomali maisiu mosipΛlidityai Λmo oodami baiyoma rDiuusi maamaradΛ ipΛlidityai Diuusi.

14 DaidΛ ΛCristo Diuusi maradΛ tΛvai tavaagiaiñdΛΓΛ dai ΛgaicΛΔ gΛmaí istuiga Diuusi. Diuusi maradΛ vuusai oodami duucai dai oodami saagida oidacana. Dai agai sΛΛlicΛΔ cΛΛgacΛΓΛ nΛidiña oodami dai vΛasi istumaasi aagaiña agai rvaavoi. Dai aatΛmΛ maí siΛgai viaa Λmo sΛΛlicami dai alia viaa guvucadagai. Diuusi agai dai maa gΛmara sΛΛlicami dai guvucadagai. Diuusi mosaliΛmaduga maradΛ. 15 Dai poduu aagai ΛVuaana aagaitai agai:

—Idiava aragai ismaacada gnaagidi aana sai divia agaitadai, dai vaamioma namaga ifsaan dai aana maitistutuidi siansi istutuidi idi. Maiquiaa vuusaicai aana abiaadara caoidacatadai idi —ascaiti avuaana.

¹⁶ Daidai agai samicada garioigadai dai calgacara garnaiddai dai vascara garsoicai naana maasi istumaasicada aatama ismaacada vaavoitudai agai. ¹⁷ Moseesacaru agai daidai garmaa Diuusi samicamigada dai sioga maiagidifia salicami adudunucami gavafia agai iscodafia ara. Damos asuusi Cristo agai dai oigadai oodami dai oigaldi dai calgacara naidi dai vansi istumaasi aagai agai arvaavo. ¹⁸ Tomali amaadutai mainaidi Diuusi tomali amo imidagai. Damos Diuusi marada ismaacada tomastuigaco tavaagira daja Diuusi garga amadu dai cascada cal maata istuiga Diuusi. Agai agai dai garmaatuldi istuiga Diuusi. Diuusi mosalamaduga marada.

¹⁹ Afariseo Jerusaleenara oidacami ootoi papaali amadu pipiofigada sai taccana avuaana soor agai. ²⁰ Taidai avuaana salli aagidi dai potadai:

—Aana anmaitaraCristo —astadai avuaana.

²¹ Amaasi potadai apapaali amadu pipiofigada agai:

—¿Poor aapi? ¿Aapipasi arEliiasi Diuusi ñioquituldiadamigada? —astadai.

Taidai avuaana potadai:

—Chuu —astadai.

Tai agaa potadai:

—¿Aapipasi arDiuusi ñioquituldiadamigada ismaacada aagai Diuusi ñioquidara sai divia agaitadai? —astadai.

Taidai avuaana potadai:

—Chuu —astadai.

²² Amaasi agaa potadai:

—¿Poor aapi? Garaagidafi aapi taitai aagida aatama amo istumaasi agai ismaacada grootoi. ¿Tumaasi garaagidamu aapi? ¿Poor aapi? —astadai.

²³ Taidai avuaana potadai:

—Aanaan agai ismaacada aagai Diuusi ñioquituldiadamigada Isaiacaru sai oidigana gamamaatuldia agai Diuusi ñioquidai dai aduucai ooja agai: “Aagidamu agai oodami sai otoma divia agai gabaitaacamiga, cascada aliasi gaagai isama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai”, asduucai ooja Isaiacaru —astadai avuaana.

²⁴ Amaasi afariseo ojotosada ismaacada dada Jerusaleenara ²⁵ potadai:

—Isaapi maitarCristo, tomali maitarEliasi, tomali maitarDiuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada divia agaitadai, aidã gia çtuipasi vapaconai aapi oodami? —astatadai agai.

²⁶ Taidã ÆVuaana potatadai:

—Aanã gia suudagicada vapaconai oodami damos aapimã gansaagida aimarai amai dai maimaata aapimã sioora agai.

²⁷ Aanã apaga divia isagai damos agai vaamioma viaa guvucadagai iñsaana. Aanã maitistutuidi siãasi istutuidi agai. Agai sãalicada vaamioma namaga iñsaana —astatadai ÆVuaana.

²⁸ Vãasi gomaasi apadui Betaabarããã vaasmocoradããã agããã aqui Jordán. Aãqui Jordánããã agai siaaco vapaconai ÆVuaana aoodami.

—————
²⁹ Siaadico ÆVuaana ñaidi isvuidããã imã ÆSuusi. Daidã ÆVuaana itatadai aoodami:

—Dañi gooviava agai ismaacada ootoi Diuusi sai gamuaatudana curusiaba vai poduucãi Diuusi istuidana isoigãldiagi oodami soimaascamigada. Poduucãi goSuusi arãpan ducami ali cañiiru ismaacada Æãquioma gãraaduñicãru coodaiña sai Diuusi oigãldiña soimaascamigada. ³⁰ Goovai aagai aanã aidãñsi pocaiti: “Aanã apaga divia isagai damos agai vaamioma viaa guvucadagai iñsaana. Aanã maitistutuidi siãasi istutuidi agai. Maiquiaa vuusaicãi aanã abiaadããã caoidacatadai agai”, tatadai aanã. ³¹ Aanã Æãpã maimaatacatadai sioora agai. Damos aanã vapaconai Æjudidũ suudagicada vai poduucãi agai maatana sioora agai —astatadai ÆVuaana.

³² Daidã ÆVuaana pocaiti Æãpã:

—Aanã tãã aidãsi Diuusi Ibãada tavãi tãvaagiaiñdããã ÆSuusi daama amo tugu maasi. ³³ Aanã maiquiaa maatacatadai sioora agai damos Diuusi agai dai giñootoi sai vapaconana aanã oodami suudagicada dai agai povaiñtatadai: “Siãscada ñãijadagi giñibadaga istãvañiagi dai dan daiva amo cããli agai vaa arãgai dai maãqui agai oodami guvucadada giñibadaga”, iñtatadai Diuusi. ³⁴ Dai ñaidi aanã istumaasi apadui Æcãalicada dai aanã arñãijadami isagai arDiuusi maradã ismaacada tavãi tãvaagiaiñdããã —astatadai ÆVuaana.

—————
³⁵ Siaadico ÆVuaana movaasi daacatadai Æãmadu gooca gamamaatarãdamiga. ³⁶ Dai ñãiditãi isdaivusãi ÆSuusi, ÆVuaana itatadai gamamaatarãdamiga:

—Dañi bodããã imã goovai ismaacada Diuusi ootoi sai gamuaatudana curusiaba vai poduucãi Diuusi istuidana isoigãldiagi oodami soimaascamigada. Poduucãi Suusi arãpan duucami ali cañiiru ismaacada

ΛΛquioma gΛraaduñicarū coodaiña vai Diuusi oigΛldiña soimaascamigadΛ —astΛtΛdai ΛVuaana.

³⁷ VΛgoocatai mamaatΛrdamigadΛ ΛVuaana cai iscaiti ΛVuaana dai oí Λgai ΛSuusi. ³⁸ Amaasi ΛSuusi aa nΛnΛava dai tΛΛ isoidi Λgai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tuma gaagai aapimΛ? —astΛtΛdai ΛSuusi.

Tai Λgai itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, ¿paaco oidaga aapi? —astΛtΛdai.

³⁹ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Giñoidávurai dai nΛida —astΛtΛdai.

Amaasi oí Λgai dai tΛΛ siaaco gΛuliñacatadai Λgai. Dai casi Λrurunucocatadai dai movaasi daraaja Λgai ΛSuusi ΛΛmadu asta duupicoi tasai.

⁴⁰ Λmaadutai Λgai AandΛrasi tΛΛgidu. Λgai ΛrsuculidΛ Simuñi Piiduru. ⁴¹ Otoma ii Λgai dai tΛΛ gΛsiΛΛgi daidΛ itΛtΛdai:

—AatΛmΛ tΛΛ ΛCristo ismaacΛdΛ Diuusi ootoi tΛvaagiaiñdΛrΛ —astΛtΛdai.

⁴² Dai AandΛrasi vaidacai Simuñi mΛΛca siaaco daacatadai ΛSuusi. Dai mostΛΛgacai ΛSuusi ΛSimuñi potΛtΛdai:

—AapiapΛ ΛrSimuñi Joonási maradΛ dΛmos sivi Sefasi gΛaagadamu aanΛ. Sefasi ΛrPiiduru —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴³ Dai siaadico ΛSuusi imia agaitadai Galilea dΛvΛΛriamu. DΛmos ΛpΛga tΛΛ Λgai ΛPiili daidΛ itΛtΛdai:

—Giñoidáñi —astΛtΛdai.

⁴⁴ ΛPiili ΛrBetasaidΛrΛ oidacami. Dai ami oidacatadai ΛpΛ AandΛrasi ΛΛmadu Piiduru. ⁴⁵ Amaasi ii ΛPiili dai gaagamu Natanieli daidΛ itΛtΛdai:

—AatΛmΛ tΛΛ ΛcΛΛli ismaacΛdΛ aagai Moseesacaru daidΛ ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aidasi ooja Λgai Diuusi ñiiooquidΛ. Λgai ΛrSuusi, Osee maradΛ NasareetΛrΛ oidacami —astΛtΛdai ΛPiili.

⁴⁶ TaidΛ ΛNatanieli itΛtΛdai:

—SiaadΛrΛ diviana Λmo oodami cΛΛ tuigajami NasareetaiñdΛrΛ —astΛtΛdai.

TaidΛ ΛPiili itΛtΛdai:

—Timuda pai nΛida —astΛtΛdai.

⁴⁷ Aidasi ΛSuusi tΛΛ isvuidΛrΛ imΛi ΛNatanieli, potΛtΛdai Λgai Λoodami:

—BodΛr imΛi Natanieli. Goovai ΛrΛmo judíu ismaacΛdΛ sΛΛlicΛdΛ siaa duutudai Diuusi dai cΛΛga ΛΛgidi Diuusi sΛΛlicamigadΛ dai maitΛryaatavogami —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁸ Amaasi Natanieli itΛtΛdai:

—¿Ducatai giñmaata aapi? —astΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AanΛ gΛnΛidi aidasi abiaadΛrΛ maiquiaa gΛvaí goPiili pai Λmo iigosi uta daacatadai aapi —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁹ Amaasi Natanieli itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, aapi aparDiuusi maradΛ ismaacΛdΛ tΛvai tΛvaagiaiñdΛrΛ. Aapi aparraigadΛ Λjudidíu —astΛtdai Natanieli.

⁵⁰TaidΛ ΛSuusi itΛtdai:

—¿MosgΛaagidacai aanΛ sai gΛnΛidi Λiigosi uta giñvaavoitu aapi? Naidamu aapi naana maasi istumaasi vaamioma gΛgΛrducami sigomaasi —astΛtdai ΛSuusi.

⁵¹DaidΛ ΛSuusi itΛtdai ΛpΛ:

—SΛlicΛdΛ tΛlgimu aapimΛ iscupioquiñi Λtavaagi dai Diuusi tΛtΛañicarudΛ tΛsΛdΛdamu dai tΛapanΛdamu siaaco aimΛrda aanΛ. AanΛanΛ Λgai dai viaa Λmo sΛlicami —astΛtdai ΛSuusi.

2

¹Bovaica tasaicΛdΛ Suusi ii Λmo cunataragΛrΛ CanaaΛrΛ Galilea dΛvΛΛriΛrΛ. Vai ami daacatadai ΛSuusi dΛdΛ ΛpΛ.

²DaidΛ ΛSuusi Λmadu aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ vapaidarsicatadai ΛpΛ cascΛdΛ iji aatΛmΛ. ³Tai ugidagai uuvasi varagadΛ. TaidΛ ΛSuusi dΛdΛ itΛtdai ΛSuusi:

—Camaitipu uuvasi varagadΛ —tΛtdai.

⁴DΛmos ΛSuusi itΛtdai:

—Giñdaada, ¿tuipΛsi giñagidi gomaasi? Maiquiaa aayi siuu duucu iduñia iñagai aanΛ Λmo istumaasi gΛducami —tΛtdai.

⁵DΛmos ΛSuusi dΛdΛ potΛtdai Λvasibadami:

—IduñivurΛi tomastumaasi istumaasi gΛnaagidagi goSuusi —tΛtdai ΛSuusi dΛdΛ.

⁶Vai ami daraajatadai naadami ojoodai ajaayi, ismaacΛdΛrΛ toadana Λjudidíu suudagi sai ΛcΛdΛ gΛniicomana vΛsi Λvapaidarsicami poduucΛi isduucΛi viituli Λjudidíu ΛΛqui aaduñdΛcardu. Λmo ajaayi aajΛi parΛ maaco coobai litro suudagi. ⁷TaidΛ ΛSuusi potΛtdai Λvasibadami:

—SuusudadavurΛi idi ajaayi suudagicΛdΛ —tΛtdai ΛSuusi.

Tai Λgai cΛΛ suusudagi Λajaayi suudagicΛdΛ. ⁸Tai amaasi ΛSuusi itΛtdai:

—SiviavΛr gia vaasiba lΛΛchi dai bΛidacai ΛtΛaanΛdami idi cunataragiΛrΛ —tΛtdai ΛSuusi.

Tai podui Λgai. ⁹TaidΛ ΛtΛaanΛdami dΛΛ gosuudagi ismaacΛdΛ uuvasi varagadΛ gΛnaato. DΛmos Λgai maimΛi siaadΛrΛ vuua Λvasibadami gouuvasi varagadΛ. MosΛagi Λvasibadami maatΛcatadai. Λagi Λgai vaigi Λsuudagi cascΛdΛ. TaidΛ ΛtΛaanΛdami vai Λnovio ¹⁰daidΛ itΛtdai:

—SΛlicΛdΛ vΛñiga idi uuvasi varagadΛ. VΛsi oodami ΛpΛga gavasidiña Λuuvasi varagadΛ vΛñiacΛdioma dai gooquiΛrΛ maisi vΛñiacΛdΛ. DΛmos aapi ΛpΛga gatΛjai vasibaragai gouuvasi varagadΛ maisi vΛñiacΛdΛ dai gooquiΛrΛ ΛvΛñiacΛdioma —tΛtdai.

11 Gomaasi ismaacada idui ASuusi Canaanaa araapagadada istumaasi gauducada ismaacada idui agai oodami vuitapi dai agaicada mai oodami isviaa agai guvucadagai. Dai aatama mamaatardamigada ASuusi vaavoitu isagai araCristo.

12 Dai mosgacuugaidacai avagimi ii ASuusi Capernaumamu. Dai Suusi daada amadu Suusi susuculida amadu Suusi mamaatardamigada oidi agai dai anaasi daraaja chiachi tasai.

13 Dai aid camiaadimitadai asiaa duudagar ajudiduu istuigaco agai tagitoina aidasi Diuusi calgacara vuvaitu cajiudad Ejiipituaifnara. Daid ASuusi ii Jerusaleenamu. 14 Dai anaasi gaa quiuupiar tuisicara ASuusi taa isami amadutai gagaagaraitadai vopoisi dai cañiiru dai tutugu dai aa mo daraaja gagaagaraitadai tumiñsi ismaacacada saapadaiña oodami istumaasi gagaagaraiña quiuupiar. 15 Mostagacai ASuusi gomaasi idui amo iquisanai aali taroviñdicada dai vuvaitu quidigamu vaa si oodami amadu vopoisi dai cañiiru. Dai davarapi suuli tumiñsi ismaacada gagaagaraitadai acacalli dai aipaco suuli meesagada agai ismaacada gagaagaraitadai tutugu. 16 Daid potadai ASuusi gaagardami tutugu:

—Vuvaidavurai vaa si gomaasi. Maitavar amo gagaaracarui duuca nijaada giñoga quida —tadai ASuusi.

17 Amaasi aatama ASuusi mamaatardamigada antagito ispodu oojisi Diuusi ñooquidara: “Giñoga, sallicada ipalidi ana isvaa si oodami siaa duutuadagi gquii poduca isduuca aapi ipalidi”, asduuca oojisi Diuusi ñooquidara.

18 Amaasi ajudiduu cacai ASuusi dai potadai:

—¿Tumaa istumaasi gauducami iduñia agai aapi vai agaicada maatiagi aatama isaapi viaa sallicami isivuaadagi gomaasi? —tadai ajudiduu.

19 Taid ASuusi itadai:

—Daitudavurai aapim idi gaa quiupai dai vaic tasaicada apamu iduñimu ana —tadai ASuusi.

20 Amaasi ajudiduu itadai:

—Goo coobai dan naadami uumigicada apadui idi gaa quiupai. ¿Siaadara iduuna aapi vaic tasaicada? —tadai ajudiduu.

21 Damos ASuusi maiaagai gaa quiupai ismaacada idui oodami. ASuusi aagai lagi gatuucuga. 22 Cascada aidasi ASuusi apamu duaaca acoidada saagidiaifnara artagito aatama mamaatardamigada agai iscaiti ASuusi dai vaavoitu Diuusi ñooquida dai vaa si istumaasi ASuusi aagaiña.

23 Aidasi asuusi modaacatadai Jerusaleenara asiaa duudagara ajudidíu istuigaco agai tagitoina aidasi Diuusi calagacara vuvaitu cajiudad Ejiipituaindara muidutai vaavoitu isagai aracristo, naiditai naana maasi istumaasi galarducami ismaacada ivuaadana asuusi. 24 Damos asuusi labiadan tada agai maacatai isagai mailagiada agaitadai. Asuusi calaga maata iducatai tagitoina vasa oodami cascada. 25 Asuusi maitagito isaagidiagi mai iducatai tagitoina oodami mosagi agai maata cascada.

3

1-2 Amo imidagai tucara ii Nicodemo dai mala diviji asuusi. Nicodemo arfariseo daida aramo dunucamigada ajudidíu. Daida itadai Nicodemo asuusi:

—Mamaatuldiadami, cal maata aatama isDiuusi galootoi aapi pasai garmamaatuldana ñiooquida. Mosmaitipu aa siora istutiadagi isivuaadagi naana maasi galarducami iducatai ivueeyi aapi isDiuusi mailamadu daacagi. Poduucai gamaata issallicada viaa guvucadagai aapi —astadai Nicodemo.

3 Amaasi asuusi itadai:

—Aana angaagidi sai sallicada ismailpamu vuusiagi amo oodami maitistutiada agai ismatiagi iducatai taana Diuusi —astadai asuusi.

4 Taida Nicodemo cacai daida itadai:

—¿Ducatai istutuidi amo cali isapamu vusiagi cacalitucai? Siaadara apamu vaacana amo oodami galala ana dai apamu vuusaina —astadai Nicodemo.

5 Taida asuusi aa noragi daida itadai:

—Aana angaagidi sai siora maivuusiagi suudagicada dai Diuusi Ibadacada lapa agai gia maiimia agai tavaagiamu dai Diuusi amadu oidacagi. 6 Istumaasi vuusai oodamaindara agai aroodami. Istumaasi vuusai Diuusi Ibadaindara agai viaa amo ibadagai utudui: 7 ¿Tuipasi maita aapi istumaa tagituagi gaagiditai ana sai vascatai viaa isapamu vuvaiagi? 8 Lavali tomasiaaco vustai dai cacana aapi iscaiti damos maimaata siaadara daivuscaí tomali siaaco imia agai. Poduucai lapa gaicada ismaacada vuscaí Diuusi Ibadaguvucadacada, tomali amaadutai mainidi Diuusi Ibadamosacaasi naidi iducatai ama maasi tagito oodami aidasi Diuusi Ibad amadu daacagi —astadai asuusi.

9 Taida Nicodemo itadai:

—¿Ducata apavueeyi imaasi? —astadai.

10 Taida asuusi itadai:

—Aapi aparamo ga mamaatuldiadamigada ajudidíu. ¿Ducatai maimaata ca aapi istumaasi gaagidi ana? 11 Aana

gaaagidi istumaasi s_{AA}lic_{AD}Δ_A maata dai aan_A ar_Naijadami istumaasi s_{AA}lic_{AD}Δ_A n_{AI}di. D_{AM}os aapim_A maivaavoitudai istumaasi g_{NA}agidi aan_A. ¹² Isaapim_A maitiñvaavoitudagi aagaitai aan_A istumaasi ap_{AV}ueeyi tami oidigi daama ħducatai iñvaavoituda agai isg_{NA}agidiagi istumaasi ap_{AV}ueeyi t_{VA}agi_ΔΔ_A?

¹³ Tomali Δ_{MO} oodami maiii t_{VA}agiamu dai Δ_Pamu divia tami oidi daami daid_A istutuidi isaagidiagi aa ismaasi m_{AA}ca. Mos_Δcaasi aan_A ismaac_{AD}Δ_A viaa Δ_{MO} s_{AA}licami t_{VA}vai t_{VA}agiaiñ_ΔΔ_AΔ_A dai Δ_Pamu imimu aan_A t_{VA}agiamu. ¹⁴ Dai poduucai isduucai Moseesacaru Δ_{MO} uusi_ΔΔ_A sagia Δ_{MO} cooyi vaiñomic_{AD}Δ_A duñisicami dai oodami vuitapi c_{AI} Δ_Uusi oidigana, poduucai m_{AG}iñsiisa agai curusiaba dai Δ_{OO}dami vuitapi c_{AA}sa agai Δ_Curusi. Aan_A Δ_Δagai dai divia t_{VA}agiaiñ_ΔΔ_AΔ_A dai aan_A viaa Δ_{MO} s_{AA}licami. ¹⁵ Giñmuaamu Δ_{OO}dami curusiaba vai tomasioora sioora vaavoitudagi iñsaana Δ_Δc_{AA}gac_ΔΔ_A vuviadami Δ_{GA}i gia camaiimia agai Δ_Diaavora Δ_Δmadu baiyomia imia agai t_{VA}agiamu dai Diuusi Δ_Δmadu oidaca agai tomas-
tuigaco.

¹⁶ Diuusi s_{AA}lic_{AD}Δ_A oig_Δdai Δ_{OO}dami oidigi daama oidacami casc_{AD}Δ_A ootoi Δ_{GA}i g_Δmara, mosali_ΔΔ_Δmaduga Δ_{GA}i mara_Δ, dai g_Δmuaatu sai tomasioora sioora vaavoitudagi is_Δgai Δ_Δc_{AA}gac_ΔΔ_A vuviadami camaiimi agai Δ_Diaavora Δ_Δmadu baiyomia imia agai t_{VA}agiamu dai Diuusi Δ_Δmadu oidaca agai tomastuigaco. ¹⁷ Diuusi ootoi g_Δmara tami oidi daama sai c_{AA}gac_ΔΔ_A vuvaidana oodami sioora vaavoitudagi maisiu isootosa Δ_{GA}i Δ_Diaavora Δ_Δmadu.

¹⁸ Sioora vaavoitudai Diuusi mara_Δ Δ_{GA}i gia maiimia agai Δ_Diaavora Δ_Δmadu d_{AM}os sioora maivaavoitudagi Δ_{GA}i gia imia agai Δ_Diaavora Δ_Δmadu maivaavoitudacai Δ_{GA}i Diuusi mara_Δ. Mosali_ΔΔ_Δmaduga Diuusi mara_Δ. ¹⁹ Sioora maivaavoitudagi s_{AA}lic_{AD}Δ_A imia agai Δ_Diaavora Δ_Δmadu. Δ_Cristo divia tami oidigi daama dai soic_{AD}Δ_A agai oodami sai maata ca_Δcana Diuusi ñiooquid_A d_{AM}os Δ_{OO}dami vaamioma oojoidi issoimaasi ivuaadagi dai maisiu vaavoitudagi Δ_Cristo. Δ_{OO}dami Δ_Rsoimaasi ivuaadamicatadai casc_{AD}Δ_A. ²⁰ Sioora soimaasi ivueeyi Δ_{GA}i gia c_{AA}dai Δ_Cristo dai maivaavoitudai Δ_Cristo maitip_Δlidity isaa maatiagi issoimaasi ivueeyi. ²¹ D_{AM}os sioora Δ_Δgidi Diuusi Δ_{GA}i gia dai vaavoitudai Δ_Cristo vai poduucai g_Δmaat_Δcana isivueeyi Δ_{GA}i istumaasi Diuusi ip_Δlidi —ast_ΔΔ_Δdai Δ_Suusi Δ_Δgi g_Δaagaitadai.

²² Dai casi ap_Δduucai gomaasi ii Δ_Suusi Δ_Δmadu aat_ΔΔ_Δ ma-
maat_Δrdamigad_A Judeea d_{AV}Δ_Δriamu. Dai movaasi daraaja aat_ΔΔ_Δ chi_ΔΔ_Δqui tasai vapaconaitadai oodami. ²³ Daid_A

ΛVuaana vapaconaitadai oodami ΛΑΡΛ EnoonΛΓΛ dai abi-aadΛΓΛ SalimΛΓΛ miaaga. Ami γΛpiacatadai suudagi cascΛΔ. Tai daada oodami sai vapaconana ΛVuaana. ²⁴AidΛ maiquiaa maisapicatadai ΛVuaana ismaacΛΔ vapaconaitadai oodami.

²⁵ Λjudidíu muiyoco imidaga dai naana duucaí gΛniicomaíña siuu duucu gaugia agadagi. Λgai poΛlidiña sai poduucái Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidiña. ΔMOS ΛmamaatΛrdamigadΛ ΛVuaana maipoduucái ivuaadana cascΛΔ Λmo imidagai aliasi γΛnvupui ñiñio Λgai ΛΛmadu aa judidíu aagaitai gomaasi. ²⁶Dai gooquiΛΓΛ iji ΛmamaatΛrdamigadΛ ΛVuaana daidΛ itΛtdai Λgai ΛVuaana:

—MamaatΛtuldiadami ΛcΛli ismaacΛΔ gΛΛΛmadu daacatadai ΛgΛΛ aqui Jordán vaasadΛΓΛ ismaacΛΔ gΛraagidi aapi saidΛ ΛΓΛCristo sivi Λgai vapaconai oodami dai muidutai oidatucui Λgai —astΛtdai ΛmamaatΛrdamigadΛ ΛVuaana.

²⁷ Amaasi ΛVuaana itΛtdai:

—TomasioorΛ sioorΛ viaacagi sΛΛlicami Diuusi Λgai dai maacai gomaasi. ²⁸AapimΛ cacΛΛ iscaiti aanΛ ansai maitΛΓΛCristo. AanΛ ΛpΛga divia isΛgai. ²⁹SiΛascΛΔ cunaata agadagi Λmo ali tΛji vΛascΛΓΛ ipΛlidiña isΛΛmadu daacagi Λnovio. DaidΛ Λnovio vapaidadΛ aliasi baigΛnΛlidiña isΛmapai daraaja Λgai. Dai sivi aanΛ ΛpΛ baigiñΛlidi nΛiditai ismui oodami oidatucui ΛCristo. ³⁰Aliasí gΛaagai isΛCristo vaamioma ΛrbaitΛcΛaacamicagi iñsaanΛ vai poduucái otoma camaiñamΛacagi giñsΛΛlicamiga.

—
³¹ΛCristo tΛvai tΛvaagiaiñdΛΓΛ dai vaamioma namΛga sΛΛlicamigadΛ Λgai sitomasioorΛ sΛΛlicamigadΛ. ΔMOS aanΛ Λroidigi daama oidacami dai gaaagidi aanΛ istumaasi ΛpΛvueeyi tami oidigi daama. ³²ΛCristo gaaagidi istumaasi nΛidi dai istumaasi cΛΛ tΛvaagiΛΓΛ vai chiΛΛquidu ismaacΛΔ vaavoitudai. ³³ΔMOS sioorΛ vaavoitudai poduucái cΛΛga maata isDiuusi maiyaatagΛi tomali Λmo imidagai. ³⁴Suusi Cristo ΛrΛgai ismaacΛΔ Diuusi ootoi sai gaaagidana Diuusi ñiooquidΛ. SΛΛlicadΛ Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daja Λgai cascΛΔ sΛΛlicadΛ viaa guvucadagai dai maitistutuidi ismaatiagi siΛsi guvucadagai viaa Λgai. ³⁵Diuusi gΛrooga sΛΛlicadΛ oigadai Λgai. Λgai ΛrmaradΛ cascΛΔ. Dai Diuusi maa Λgai Λmo sΛΛlicami sai vaamioma tΛaanΛiña sitomasioorΛ. ³⁶SioorΛ vaavoitudai Diuusi maradΛ Λgai gia tomastuigaco oidaca Λgai tΛvaagiΛΓΛ Diuusi ΛΛmadu. ΔMOS sioorΛ maivaavoitudagi Λgai maiimi Λgai tΛvaagiamu baiyoma Diuusi sΛΛlicadΛ soimaasi taatatuldia Λgai Λgai —astΛtdai ΛVuaana.

4

1 Afariseo cajioma sai Suusi vaamioma mui vapaconaitadai oodami siΛVuaana dai vaamioma mui oodami oidatucui ΛSuusi siΛVuaana. 2 Damos maitarvaavoi isΛSuusi vapaconaitadai oodami. AatΛmΛ mamaatardamigadΛ Λgai dai vapoconaitadai oodami. 3 Dai aidΛsi maí ΛSuusi ismaí Λfariseo gomaasi ii Λgai JudeeaiñdΛΓΛ dai nora Galileeamu.

4 Λgai viaacatadai isdaivuñiagi Samaaria dΛVΛΛRIΛΓΛ. 5 Dai aayi SicaarΛΓΛ Samaaria dΛVΛΛRIΛΓΛ ismaacΛdΛ miaan daja JacocarΛ dΛVΛΛRagadΛ. Λgai vaa ΛΓΛdΛVΛΛRai ismaacΛdΛ JacocarΛ maa gΛmara Osee. 6 Ami Λgai siaaco daja JacocarΛ poosogadΛ. ΛSuusi caibimucatatadai aimΛraitai dai modaiva pooso soonoana. AidΛ cayoga dan duitadai. 7 Tai ami divia Λmo ooqui SamaariΛΓΛ oidacami dai vaigi Λgai suudagi. TaidΛ ΛSuusi itΛΛdai:

—Giñvasidañi suudagi —astΛΛdai ΛSuusi.

8 AatΛmΛ caijitadai caayamu dai gasavΛda ragai cuaadagai.

9 Amaasi Λooqui itΛΛdai ΛSuusi:

—¿Tuiπasi giñtaanΛi suudagi? Aapi Λrjudíu nai aana ΛrSamaariΛΓΛ oidacami —astΛΛdai Λooqui.

Λjudidíu ΛΛmadu ΛSamaariΛΓΛ oidacami maicΛΛga gΛññiñiooquidi aipacoga cascΛdΛ potΛΛdai Λooqui. 10 Amaasi ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛΛdai:

—IsmaatΛcamudai aapi istumaasi maacai Diuusi Λoodami dai sioorΛ aana aidΛ gia aapi giñtaañimudai suudagi, dai aana gΛoidamudai suudagi ismaacΛdΛcΛdΛ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ΛΛmadu —astΛΛdai ΛSuusi.

11 TaidΛ Λooqui itΛΛdai:

—Aapi maiviaa istucudΛ vusaidagi suudagi dai aliΛ tuucavuga gopooso. ¿VaadarΛ vusaida Λgai aapi suudagi ismaacΛdΛcΛdΛ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ΛΛmadu daidΛ giñoidagi? 12 GΛΓΛΛqui aduñicarΛ Jaco idui idi pooso. Λgai ΛΛmadu maamaradΛ ΛΛmadu sosoigadΛ gayΛΛdana suudagi idi poosoaiñdΛΓΛ. SiaadΛΓΛ vaamioma gataaanañiña aapi siΛgai —astΛΛdai Λooqui.

13 TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛΛdai:

—SioorΛ yΛΛdagi idi suudagi vΛΛscarΛ Λpamu tonocorΛiña.

14 Damos sioorΛ iiyagi Λsuudagi ismaacΛdΛ aana gaoidi, camaitonocorΛi Λgai tomali Λmo imidagai. Λsuudagi ismaacΛdΛ aana gaoidi gaibΛdagΛΓΛ daacana dai vΛΛscarΛ vu-sanΛiña gosuudagi poduucai isduucai vusanΛi suudagi Λmo vagΛacañiañiñdΛΓΛ dai gosuudagicΛdΛ tomastuigaco oidacana oodami tΛvaagiΛΓΛ Diuusi ΛΛmadu —astΛΛdai ΛSuusi.

15 Amaasi Λooqui itΛΛdai:

—Giñoida aapi asuudagi nai poduucai camaitonoomu-
curada aan tomali maiviaacagi isdidivaitai gavaigadagi su-
udagi idi poosoaiñdar —astadai oooqui.

¹⁶Taid asuusi itadai:

—Imadani dai vuaapa gacuna —astadai asuusi.

¹⁷Amaasi aa noragi oooqui daid itadai:

—Maicuna aan —astadai.

Taid asuusi itadai:

—Vaavuava ismaicuna aapi cascada pocaiti. ¹⁸Cataama
ñiooquiditadai aapi calali dai sivi amoco amadu oidaga aapi
vai agai maitargacuna cascada istumaasi aagai aapi arvaavo
—astadai asuusi.

¹⁹Mosca gomaasi oooqui daid tadai:

—Aapi salicada aramo Diuusi ñiooquituldiadamigada.

²⁰Garraqui aduñicarutami Samaariar oidacatadai dai
sias duutudaina Diuusi tami idi giidiana dmos aapima
judidu pocaiti sai Jerusaleenar agai siaaco gaagai issias
duutuadagi Diuusi —astadai oooqui.

²¹Taid asuusi itadai:

—Giñvaavoitudañi aapi, aimu istuigaco aapima sias
duutuadamu Diuusi maisiu tami idi giidiana tomali
Jerusaleenana. ²²Aapima Samaariar oidacami maical
maat Diuusi tomasi sias duutuadai. Aatama judidu
cala ga maat Diuusi. Agai ismaacada calgacara vuvaida
agai oodami arjudiu. ²³Dmos aimu istuigaco siora
salicada sias duutuadagi Diuusi sias duutuada agai
maisiu mosacaasi ñiooquicada baiyoma sias duutuada agai
Diuusi ganiibdagacada dai gantatgitoidagacada poduucai
isduucai Diuusi ipalidi. ²⁴Diuusi aribadagai cascada siora
sias duutuada liadagi Diuusi ganiibdagacada viaa isias
duutuadagi poduucai isduucai Diuusi ipalidi dai maisiu
mosacaasi ñiooquicada —astadai asuusi.

²⁵Taid oooqui itadai:

—Aan gia maat isdivia agai Cristo dai siascada diviagi
agai calga garaagida agai vasi istumaasi —astadai oooqui.

²⁶Taid asuusi itadai:

—Aan anarCristo —astadai.

²⁷Dai quiaa aatagiditadai agai tati dada aatama
mamaardamigada asuusi. Dai maita istumaasi
gartatgituagi tagacai asuusi isaatagidi amo oooqui. Dmos
vascatati aatama labiditadai asuusi cascada tomali
amadutai maitacacai istumaa agai tomali istumaasi aatagidi
oooqui. ²⁸Amaasi oooqui anaasi viaa gavaigacaru dai ii
caayamu dai potadai oodami:

²⁹—Mlacavar naida amo cali ismaacada giñaagidi vasi
istumaasi ivuaadana aan. Cristo lien agai —astadai
oooqui.

³⁰ Amaasi iji aoodami caayaiñdara dai aayi mala ca siaaco daacatadai aSuusi. ³¹ Mosimacai aooqui poosoiñdara tatai aatama mamaatardamigada aSuusi daaÑimi sai gaugana.

³² Damos aSuusi povartadai:

—Viaa aanana amo istumaasi istumaasi cueeyi istumaasi maimaata aapima —gartadai aSuusi.

³³ Amaasi aatama mamaatardamigada aSuusi aipaco gartacacaimi dai pocaiti:

—¿Sioora vuaapi cuaadagai? —caiti aatama.

³⁴ Damos aSuusi itadai:

—Siuu duucu ivuaada ana istumaasi ipalidi Diuusi giñooga ismaacada giñootoi ivuaadai aa duiñdada agai, gomaasi arapan duucami cuaadagai ana imvatar.

³⁵ Aapima pocaiti sai quiaa vanga maaco masaadai isyoovagi oodami taligi. Damos ana angnaagidi sai caoidaga mui oodami ismaacada caaca lidi isgaaagiadagi aapima Diuusi ñiooquida.

³⁶ Sioora gasai taligi gamaitacai tumiñsi dai sioora gayoovai taligi gamaitacai tumiñsi ara. Poduucai ara Diuusi aa duiñdara. Amadutai aagidiña Diuusi ñiooquida oodami vai aa daivuiña gooquira dai apamu aagidiña Diuusi ñiooquida oodami vai agai vaavoitudaiña Diuusi ñiooquida dai calgacara vuvacai dai tomastuigaco oidacana lavaagiara Diuusi amadu. Daida ismaacada araga gaaagiadagi Diuusi ñiooquida daida ismaacada gooquira gaaagiadagi Diuusi ñiooquida alia baiganliadamu.

³⁷ Sallica araavoitu istumaasi gaagai sai amoco gasai daida aa gayoovai. ³⁸ Ana ganotoi masai aagidana Diuusi ñiooquida oodami vai agai giñvaavoitudana. Damos aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigada caagidi Diuusi ñiooquida aoodami dai aapima aagidi aoodami sai aliasi gaagai isvaavoitudagi. Poduucai aga arapan ducami sadami taligi dai aapima arapan ducami yoovadami taligi —gartadai aSuusi.

³⁹ Dai muidutai Samaarira oidacada vaavoitu isaSuusi aracristo cacatai isoqui potadai saida aSuusi maata vasi istumaasi ivuaadana agai. ⁴⁰ Casca aidasi aayi aSamaarira oidacada daaÑimi agai aSuusi sai anaasi vana. Taida aSuusi anaasi daja goo tasai. ⁴¹ Tai vaamioma muidutai vaavoitu cacatai istumaasi aagidi aSuusi. ⁴² Amaasi potadai aoodami aooqui:

—Sivi vaavoitu aatama maisiu mosacaasi istumaasicada graagidi aapi aagi aatama cacaa ara istumaasi graagidi goovai dai calga maata aatama issallica araCristo dai calgacara vuvaidi goovai oodami —tadai oodami.

⁴³ Dai bogooa tasaicada aSuusi ii Samaariañdara Galilea davariamu. ⁴⁴ aSuusi pocaitidai sai isamo

Diuusi ñiooquituldiadamigada gaaagiadagi Diuusi ñiooquida
 ʌʌgi gadʌvʌʌragara ami dʌvʌʌriaʌra oidacami maiʌʌgigitai
 caʌcana istumaasi aagiadagi ʌgai. ⁴⁵ Dai aidasi aayi ʌSuusi
 Galilea dʌvʌʌriaʌra baiganʌliaracada viaatuli dai miaadga
 ʌGalileeʌra oidacami. ʌgai naʌiditadai vʌʌsi istumaasi idui
 ʌSuusi Jerusaleenʌra ʌgʌʌ siaa duudagara cascada.

⁴⁶ Amaasi aa gaʌ ʌSuusi Canaamu siaaco idui ʌgai uuvasi
 varagada suudagicada. Dai Capernaumʌra oidacatai ʌmo
 gʌʌ dunucami. Dai maracatai ʌgai ʌmo caʌʌli vai aliʌ coco.

⁴⁷ Aidasi mai ʌdunucami isʌSuusi caaayi Galileeʌra ii ʌgai
 dai naʌida agai ʌSuusi. Dai daaʌimi ʌgai ʌSuusi sai imʌna
 quidamu dai duaaidana marada ismaacada camuquimi.

⁴⁸ Amaasi ʌSuusi itʌʌdai ʌoodami:

—Aapimʌ maivaavoitudai ismainʌijadagi ʌmo istumaasi
 gaʌducami ismaacada ivuaadagi aanʌ —tʌʌdai ʌSuusi.

⁴⁹ Dʌmos dunucami itʌʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, timada otoma vai maimuucuna
 giñmara —tʌʌdai.

⁵⁰ Amaasi ʌSuusi itʌʌdai:

—Noragiñi aapi gaʌquiiamu gaʌmara cadueeyi —tʌʌdai
 ʌSuusi.

Taida ʌcaʌli vaavoitu ʌSuusi dai ii. ⁵¹ Dai voyara aayi
 pipiooñigada tai ʌgai potʌʌdai:

—Cadueeyi gaʌmara —tʌʌdai.

⁵² Amaasi ʌʌaanadami tʌcacai suu duucu dueeyi. Taida
 ʌpipiooñigada itʌʌdai:

—Tacavo moscoi gasaco tasai dagito toiñdagai —tʌʌdai
 ʌpipiooñigada.

⁵³ Amaasi ʌali gʌʌli oogada tagitu isaca duucu ʌSuusi aagidi
 sai cadueeyi marada. Daida ʌdunucami ʌʌmadu vʌʌscatai
 ismaacada quidaʌra oidaga vaavoitu isSuusi ʌraCristo.

⁵⁴ ʌgaicada casi ʌrgooa istumaasi gaʌgarducami ismaacada
 idui ʌSuusi Galileeʌra aidasi abiaadaʌra vuusai Judeeaiñdara.

5

1 Dai gooqira ʌpamu ii ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami
 daivuñda agai ʌjudidú siaa duudagada. ² Jerusaleenʌra
 oidaga ʌmo gʌʌ piila. Ami cañiru cuuparagadaʌra tʌʌgidu.
 ʌgʌʌ piila Betesada tʌʌgidu ʌjudidú ñiooquidacada. Dai
 sicoli taamadu portatali. ³ Vai ami portataliana vʌʌtʌcatadai
 mui cococoidada ʌʌmadu mui maiñʌadami, ʌʌmadu mui
 chuchuecugami ʌʌmadu muidutai ismaacada maitistutuidi
 isoiñadagi. Vʌʌscatai mosnaʌʌracatadai isoiñiagi ʌsuudagi.
⁴ ʌʌmo iimidagai tʌapanaiña ʌmo Diuusi tʌaañicaruda dai
 oiñidiña ʌsuudagi. Vai tomasaacada cocoadada ismaacada

ΛΛpΛga vaaquiagi ΛsuudarΛ caoiñicami Λgai gia duduaadai.
⁵ Amo cΛΛli ismaacΛdΛ ami caatΛcatadai viaacatadai Λmo
 coobai dan baiVΛstaama dan mamaco uumigi iscoococatadai.
⁶ DaidΛ ΛSuusi tΛΛgacai dai maatΛcai isΛgai catΛVΛpi mo-
 caatΛcatadai potΛdai:

—¿IpΛlidipΛsi isduaadiagi? —tΛdai.

⁷ TaidΛ ΛcocoadΛ itΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, siuu duucu ΛDiuusi tΛaañicarudΛ
 tΛapanΛdagi dai oiñiadagi Λsuudagi maitiipucana siooΓΛ
 giñvaasagi suudarΛ. VΛASCΓΓΛ aanΛ vaaquia iñΛlidiña suudarΛ
 vai aa giñmamaitΛcai dai ΛpΛga vaapacΛiña Λgai suudarΛ
 —tΛdai ΛcocoadΛ.

⁸ TaidΛ ΛSuusi itΛdai:

—Vañiñi dai bΛi gΛvaacosi dai imΛda —tΛdai ΛSuusi.

⁹ Tai otoma dueeyi ΛcΛli dai bΛi gΛvaacosi dai gΛaagacai
 aimΛrai. DΛmos aidΛ tasΓΛΛ ΛribΛstaragaicatadai. ¹⁰ TaidΛ
 Λjudidíu potΛdai ΛcΛli ismaacΛdΛ dueeyi:

—Sivi ΛribΛstaragai tasΓΓΛ dai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ
 aagai sai maitiipu oigaragai isaata vuaadagi cascΛdΛ
 maitΛagagai pasbΛΛquiagi gΛvaacosi —astΛdai.

¹¹ TaidΛ ΛcΛli aa noragi daidΛ itΛdai:

—Λgai ismaacΛdΛ giñduaadi giñaagidi ansai bΛΛcaiña
 giñvaacosi dai imΛdana —astΛdai ΛcΛli.

¹² Amaasi Λjudidíu itΛdai:

—¿Voor gΛaagidi pasai bΛΛcaiña gΛvaacosi dai imΛdana?
 —astΛdai.

¹³ DΛmos ΛcΛli maimai siooΓΛ duaadi, aliΛ muiducatadai
 oodami cascΛdΛ. AidΛ ΛSuusi caiitadai. ¹⁴ Dai gooquiΛΓΛ
 ΛSuusi tΛΛ ΛcΛli ΛgΛΛ quiuupaigadΛΓΛ Λjudidíu daidΛ itΛdai:

—Dañi aapi cadueeyi dai casi maisoimaasi ivuaada tadu
 vaamioma soimaasi taata aapi —tΛdai ΛSuusi.

¹⁵ TaidΛ ΛcΛli ii abiaadΛΓΛ dai aagidi Λjudidíu saidΛ ΛSuusi
 Λgai dai duaadi. ¹⁶ CascΛdΛ Λjudidíu gaagaitadai ΛSuusi dai
 muua Λlidadai. ΛSuusi ivuaadana naana maasi istumaasi
 ibΛstaragai tasΓΛΛ cascΛdΛ. ¹⁷ DΛmos ΛSuusi itΛdai Λjudidíu:

—Diuusi giñooga apiavueeyi naana maasi gΛgΛrducami
 vΛΛs tasai dai aanΛ ΛpΛ ivueeyi naana maasi gΛgΛrducami
 —tΛdai ΛSuusi.

¹⁸ Mosaagidi ΛSuusi gomaasi vaidΛ Λjudidíu vaamioma
 cΛΛga ipΛlidadai ismuaagi. ΛSuusi maiΛΛgidi Λjudidíu
 sΛΛlicamigadΛ aata vuaadatai ibΛstaragai tasΓΛΛ dai agidacai
 ΛSuusi sai Diuusi ΛroogadΛ. Aagaitai ΛSuusi gomaasi potΛiya
 Λlidi sai pΛpan tuiga Diuusi.

¹⁹ Amaasi ΛSuusi itΛdai:

—AanΛ angΛnaagidi sai aanΛ Diuusi maradΛ ismaacΛΔΛ tΛvai tΛvaagiaiñdΛrΛ maitistutuidi isΛΛgi ivuaadagi Λmo istumaasi. AanΛ ivueeyi mosΛcaasi istumaasi ivueeyi Diuusi giñooga. Poduucai aanΛ ΛΛmadu giñooga mosΛmadugan duucai ivueeyi istumaasi. ²⁰ Giñooga aliΛsi giñoiγΔdai dai giñtΛtΛΛgidi vΛΛsi istumaasi ivueeyi γgai dai aanΛ iduũĩmu naana maasi istumaasi vaamioma gγarducami siγgai ismaacΛΔΛ casi idui aanΛ. Dai aapimΛ sΛΛlicΔΔ maitΛΛgi agai istumaasi gΛntΛtΛgitodagi. ²¹ Dai asta duduaacaldiadamu aanΛ ΛΛmo oodami coidadΛ saagidiaiñdΛrΛ poduucai isduucai ivueeyi Diuusi giñooga. ²² Dai Diuusi giñooga giñmaa sΛΛlicami ansai aanΛ nΛidana vΛΛsi oodami ismaacΛΔΛ cΛΛga ivuaadana dai ismaacΛΔΛ maicΛΛga ivuaadana. ²³ Vai poduucai vΛΛscatai siaa giñduutuadagi poduucai isduucai siaa duutudai Diuusi giñooga. AanΛ anΛrDiuusi maradΛ dai tΛvai aanΛ tΛvaagiaiñdΛrΛ dai siorΛ maisiaa giñduutuadagi γgai gia maisiaa duutudai Diuusi giñooga. γgai γgai dai giñootoĩ tami oidigi daama.

²⁴ SiorΛ gΛntΛgito caΛcagi istumaasi gΛnaagidi aanΛ dai vaavoitudagi Diuusi γgai gia sΛΛlicΔΔ tomastuigaco oidacamu tavaagiγrΛ Diuusi ΛΛmadu. Dai γgai maiĩmia agai ΛDiaavora ΛΛmadu cacΛΛgacΛrΛ vuvacai γgai cascΔΔ. ²⁵ AanΛ anΛrDiuusi maradΛ ismaacΛΔΛ tΛvai tΛvaagiaiñdΛrΛ. Dai aanΛ angΛnaagidi sai caaayi istuigaco Λsoimaasi ivuaadami caΛca agai giññiooqui. Dai siorΛ giñΛΛgidityai caΛcagi aanΛ cΛΛgacΛrΛ vuvaidamu dai tomastuigaco oidacamu γgai Diuusi ΛΛmadu. ²⁶ Diuusi γgai dai viaa guvucadagai ismaaquiyi oodami ibΔdagai utudui. Dai aanΛ ΛrDiuusi maradΛ dai Diuusi giñmaa guvucadagai sai aanΛ ΛpΛ maacaiña oodami ibΔdagai utudui. ²⁷ Dai Diuusi giñmaa sΛΛlicami ansai aanΛ nΛidana oodami ismaacΛΔΛ rrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔΛ rmaicΛΛga ivuaadami. Diuusi giñootoĩ tΛvaagiaiñdΛrΛ saida ivuaadana imaasi cascΔΔ. ²⁸ Tomasi aapimΛ maitΛtΛΛgiadagi istumaasi gΛntΛtΛgitodagi gomaasicΔΔ vΛΛscΛrΛ aimu istuigaco vΛΛscatai ismaacΛΔΛ cacoi caΛca agai iĩsaanΛ Diuusi maradΛ ismaacΛΔΛ tΛvai tΛvaagiaiñdΛrΛ vapaida agai ²⁹ dai gΛcuucupiooa agai siaaco yaasapi siγgai vuvaquimu. Dai ismaacΛΔΛ rrcΛΛga ivuaadamicatadai tomastuigaco oidaca agai Diuusi ΛΛmadu dai ismaacΛΔΛ rsoimaasi ivuaadamicatadai iimia agai ΛDiaavora ΛΛmadu.

³⁰ AanΛ Λgi giñsΛΛlicamigacΔΔ maitivueeyi tomali Λmo istumaasi. AanΛ ivueeyi mosΛcaasi istumaasi ipΛlidi Diuusi giñooga. CascΔΔ siΛΛscΔΔ nΛidi aanΛ sabai cΛΛga ivuaadana

siap^Λ maic^{ΛΛ}ga ivuaadana ^Λmo oodami aan^Λ ivueeyi istumaasi ^Λrs^{ΛΛ}licami ^Λgaic^{ΛΔ}. ³¹ Iñsaana ^Λagi g^Λnaagidagi iñsaana ^Λr^ΛCristo siaad^Λr^Λ giñvaavoitudana aapim^Λ. ³² Damos isDiuusi g^Λnaagidagi iñsaana viaa ^Λmo s^{ΛΛ}licami aid^Λ gia vaavoitudan tada aapim^Λ. ³³ Aapim^Λ ootoi ^{ΛΛ}moco sai t^Λcacana ^ΛVuaana soor ^Λgai daid^Λ ^ΛVuaana aa istumaasi ^Λrvaavoi. ³⁴ Damos aan^Λ mait^Λgito ^Λmo n^Λijadami oodami saagidaiñd^Λr^Λ isaagagi iñsi^Λoor^Λ aan^Λ. Aan^Λ g^Λnaagidi gomaasi masai poduuc^Λi vaavoitudana aapim^Λ iñsaana ^Λr^ΛCristo dai c^{ΛΛ}gac^Λr^Λ vuvaac^Λna. ³⁵ Siaaco daacagi ^Λmo cuudagi c^{ΛΛ}maascana v^{ΛΛ}sia^Λcatai. Poduuc^Λi ^Λp^Λ sioor^Λ ca^Λ istumaasi aagai ^ΛVuaana c^{ΛΛ}maat^Λ ca^Λcana Diuusi ñi^Λo^Λquid^Λ. Dai aapim^Λ baig^Λn^Λliarac^{ΛΔ} ca^Λna ^Λgai chi^{ΛΛ}qui tasai. ³⁶ Dai aan^Λ ivueeyi naana maasi istumaasi g^Λg^Λrducami istumaasi giñt^Λjai Diuusi giñ^Λooga ansaid^Λ ivuaadana dai ^Λgaic^{ΛΔ} c^{ΛΛ}ga g^Λmaat^Λ isDiuusi giñ^Λootoi ansai g^Λnaagidana ñi^Λo^Λquid^Λ ^Λgai dai c^{ΛΛ}ga g^Λmaat^Λ iñsaana viaa ^Λmo s^{ΛΛ}licami. Dai gomaasic^{ΛΔ} vaamioma c^{ΛΛ}ga g^Λmaat^Λ iñsi^Λoor^Λ aan^Λ si^Λ ^ΛVuaana ñi^Λo^Λquid^Λc^{ΛΔ}. ³⁷ Dai aan^Λ ^Λrootosad^Λ Diuusi giñ^Λooga. Dai ^Λgai ^Λrca^Λcami sai istumaasi aagai aan^Λ ^Λrvaavoi, tomasi aapim^Λ tomali ^Λmo imidagai maica^Λ isñi^Λocai ^Λgai tomali main^Λidi aapim^Λ. ³⁸ Damos aapim^Λ mais^{ΛΛ}lic^{ΛΔ} vaavoitudai Diuusi ñi^Λo^Λquid^Λ, aapim^Λ maitiñvaavoitudai aan^Λ Diuusi ootosad^Λ casc^{ΛΔ}. ³⁹ Aapim^Λ c^{ΛΛ}ga n^Λn^Λidi oojai Diuusi ñi^Λo^Λquid^Λr^Λ po^Λl^Λiditai ispoduuc^Λi tomastuigaco oidaca ^Λgai aapim^Λ Diuusi ^{ΛΛ}madu. Damos Diuusi ñiñi^Λo^Λquituldiadamigada giñ^Λaagai Diuusi ñi^Λo^Λquid^Λr^Λ dai pocaitiña ansai aan^Λ ^Λr^ΛCristo. ⁴⁰ Damos aapim^Λ maitiñvaavoitudai poduuc^Λi siaad^Λr^Λ tomas^Λtuigaco oidacana Diuusi ^{ΛΛ}madu.

⁴¹ Aan^Λ maigaagai sioor^Λ c^{ΛΛ}ga ñi^Λo^Λcadagi aan^Λ gimv^{ΛΛ}tar^Λ. ⁴² Aan^Λ c^{ΛΛ}ga g^Λnmaat^Λ aapim^Λ. Maat^Λ aan^Λ ismaioig^{ΛΔ} dai aapim^Λ Diuusi. ⁴³ Aan^Λ ^Λrootosad^Λ Diuusi giñ^Λooga dai aapim^Λ maitiñvaavoitudai. Damos dai^Λv^Λitai aa ismaac^{ΛΔ} mait^Λro^Λootosad^Λ Diuusi giñ^Λooga ^Λgai gia vaavoitudadaiña aapim^Λ. ⁴⁴ Aapim^Λ mai^{ΛΛ}gidi Diuusi vai ^Λgai c^{ΛΛ}gac^Λr^Λ g^Λn^Λijadagi baiyoma aapim^Λ ip^Λlidi isoodami c^{ΛΛ}ga ñi^Λo^Λcadagi aapim^Λ g^Λm^Λv^{ΛΛ}tar^Λ casc^{ΛΔ} maitistutuidi aapim^Λ isgiñvaavoitudagi. ⁴⁵ Aan^Λ maig^Λpi^Λr^Λ g^Λnsuuliga iñagai Diuusi vuitapi, Moseesacaru ^Λgai dai g^Λpi^Λr^Λ g^Λn^Λvuupai tomasi aapim^Λ pocaiti masai vaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru. ⁴⁶ Iss^{ΛΛ}lic^{ΛΔ} vaavoitudadamudai aapim^Λ istumaasi gaaagidi Moseesacaru aid^Λ gia aapim^Λ giñvaavoitudadamudai aan^Λ ^Λp^Λ. Moseesacaru oojad^Λr^Λ giñ^Λaagai casc^{ΛΔ}. ⁴⁷ Aapim^Λ maivaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru casc^{ΛΔ} maivaavoitudai aapim^Λ istumaasi

g_Λnaagidi aan_Λ — t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

6

— — —
¹ Dai gooqui_ΛΓ_Λ ii _ΛSuusi vaasad_ΛΓ_Λ _Λg_ΛΛ suudagi ismaac_Λd_Λ Galilea t_ΛΛgidu dai Tibeeriasi t_ΛΛgidu _ΛΛp_Λ. ² Tai mui oodami o_Γ _ΛSuusi. _Λoodami can_Λidi is_ΛSuusi dudu_Λadi mui coocoidad_Λ casc_Λd_Λ. ³ Aid_Λ _ΛSuusi tasai _Λmo giidi_ΛΓ_Λ dai modaiva aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ _ΛΛmadu. ⁴ Aid_Λ camiaadimitadai _Λg_ΛΛ siaa duudagai istuigaco _Λjudid_Γ t_Λt_Λgitoi_Γ aid_Λsi Diuusi c_ΛΛgac_ΛΓ_Λ vuvaitu cajiudad_Λ Ejiipituai_Γd_ΛΓ_Λ. _Λsiaa duudagai pascua t_ΛΛgidu. ⁵ Dai aid_Λsi t_ΛΛ _ΛSuusi ismuidutugai oodami, _Λgai gooqui_ΛΓ_Λ pot_Λt_Λdai _ΛPiili:

— _ΓSiaaco sav_Λdamu aat_Λm_Λ cuaadagai mos_ΛΛqui oodami v_ΛΛtar_Λ? — t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁶ Suusi aagidi gomaasi _ΛPiili maatia _Λliditya ist_Λiya _Λgai. _ΛSuusi camaat_Λcatadai istumaasi idu_Γia _Λgai. ⁷ Amaasi _ΛPiili it_Λt_Λdai:

— Issav_Λda aat_Λm_Λ goo sientu piisu a_Λcami paana v_ΛΛsc_ΛΓ_Λ moslaalachi ajian tada goovai — t_Λt_Λdai _ΛPiili.

⁸⁻⁹ Amaasi Aand_ΛΓ_Λsi pot_Λt_Λdai _ΛSuusi:

— Tami c_ΛΛca _Λmo ali g_ΛΛli dai viaa taama paana dai gooca vatopa. _ΓDamos siaad_ΛΓ_Λ a_Λna goovai mos_ΛΛqui oodami v_ΛΛtar_Λ? — t_Λt_Λdai Aand_ΛΓ_Λsi.

Aand_ΛΓ_Λsi _ΛΓ_Λmoco _ΛSuusi mamaat_Λrdamigad_Λ daid_Λ _Λrsuculid_Λ _ΛSimu_Γni Piiduru.

¹⁰ Amaasi _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

— Aagidavurai goodami vai daraivana — t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

Alia vaasoacatadai ami oidigi tai ami daraiva _Λoodami. _Λgai aj_Λacatadai p_ΛΓ_Λ taam mil c_Λc_Λli. ¹¹ Amaasi _ΛSuusi vui _Λpaana dai aagidi Diuusi sai ali_Λsi baig_Λliidi oidacatai cuaadagai. Dai amaasi _ΛSuusi g_Λrmaa _Λpaana tasai aat_Λm_Λ taacogidana _Λoodami daid_Λ taacogi _Λv_Λtopa _ΛΛp_Λ tai _Λgai uu v_ΛΛsi si_ΛΛj_Λsi ip_Λli. ¹² Dai catatascovai v_ΛΛscatai taid_Λ _ΛSuusi pov_Λrt_Λdai:

— _Λmpaidavurai aapim_Λ gosaasaquigad_Λ ismaac_Λd_Λ baivito vai maisuuligagi toma l_ΛΛchi — g_Λrt_Λt_Λdai _ΛSuusi.

¹³ T_Λtai aat_Λm_Λ _Λmpagi saasaquigad_Λ ismaac_Λd_Λ vii tai su-usuda baivustan dan goo aasarai _Λpaana saasaquigad_Λc_Λd_Λ.

¹⁴ Amaasi _Λoodami t_ΛΛgacai is_ΛSuusi idui gomaasi g_Λducami pocaiti:

— S_Λlic_Λd_Λ _Λrvaavoi isidi c_ΛΛli _ΛΓ_ΛDiuusi _Γiooquituldiadamigad_Λ ismaac_Λd_Λ divia agaitadai tami oidigi daama — caiti _Λoodami.

¹⁵ D_Λmos _ΛSuusi maat_Λcatadai is_Λoodami poip_Λlidityadai is_Λgai _Λrraigad_Λ casc_Λd_Λ goguama vaidaquia agaitadai said_Λ

arraígadacana damos ASuusi maitipaliditadai, cascada lagi ii abiaadara sibacoga ami giidara.

16 Dai aidasi cadidiaimi aatama mamaatardamigada ASuusi taapai agaa suudagi ugidiana. Amaasi catuca taida ASuusi maiquia divia, 17 taida aatama amamaatardamigada tatasai vaarcuara dai dagavusquimi agaa suudagi Capernaumamu. 18 Daidavaarcu vuidara cavami vustai avaaali dai tai vapañigai suudagi dai mala vaarcuaba aastacai. 19 Dai aidasi caiji aatama para taam mil metro agaa suudagi daama todian duucai taa aatama ASuusi issuudagi daama imitadai dai alia duduaadimu aatama. 20 Damos ASuusi povartadai:

—Aanana. Maitavarduduaadricula —gartatadai ASuusi.

21 Amaasi baigara liaracada miaadagi aatama taida ASuusi tasai vaarcuara dai otoma aayi aatama maca siaaco iimia ragaitadai.

22 Dai siaadico aoodami ismaacada vaasadara agaa suudagi viitadai maata taa iscaiji aatama abiaadara vaarcuara dai ami maitipucataidai mai vaarcu. Dai mai agai isaSuusi maitaroí. 23 Vascara aa cacali aayi aa vaarcuara Tibeeriasiaindaia dai ami tuutui agai vaarcu miaanai siaaco ASuusi baigara liaracada bibi aoodami gamamadacai. 24 Aidasi aoodami mai ismaitipu ASuusi tomali aatama mamaatardamigada aida gia tatasai agai vaarcuara dai iji Capernaumamu dai gaaga agai ASuusi.

25 Mosaayi aoodami vaasadara agaa suudagi dai taa ASuusi daida itadai:

—Mamaatatuldiadami, ¿pataquida aayi aapi tami? —tadai aoodami.

26 Taida ASuusi itadai:

—Salicada giñgaagaitadai aapima tatasconcai acuaadagaicada ismaacada gambii aan dai maisiu maata naiditai istumaasi ggarducami ismaacada ivueeyi aan. 27 Maitaagai isvuaama anliada aapima cuaadagaicada otoma uugiatai cuaadagai cascada. Baiyoma aliasi gaagai mascaaga gantagito cacagi istumaasi gnaagidi aan dai poduucai calgacara vuvauquiagi dai tomastuigaco oidacagi tavaagira. Giññoqui arapan ducami cuaadagai ismaacada tomali amo imidagai maiuugiatai. Aan agai dai viaa amo salicami ismaacada giñmaa Diuusi giñooga. Cascada aan ganmaaquimu ibadagai utudui dai gaicada tomastuigaco oidacamu aapima tavaagira —tadai ASuusi.

28 Amaasi aoodami itadai:

—¿Tumaasi g_Λaagai isivuaada aat_ΛM_Λ dai poduucai ivuaadagi istumaasi Diuusi ip_Λlidi? —t_Λt_Λdai _Λoodami.

²⁹Taid_Λ _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Diuusi ip_Λlidi isaapim_Λ giñvaavoitudagi. Aan_Λ giñootoi Diuusi ansaid_Λ c_ΛΛgac_Λr_Λ vuvaidana oodami —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

³⁰Amaasi _Λoodami it_Λt_Λdai:

—¿Tumaasi istumaasi g_Λducami iduñia agai aapi t_Λtai n_Λi_Λjada aat_ΛM_Λ dai g_ΛV_Λavoitudagi? ³¹G_Λr_ΛΛ_Λqui aaduñicarau gau _Λmaná oidigana dai podu oojisi Diuusi ñiooquid_Λr_Λ: “Diuusi bibi _Λgai _Λpaana t_ΛV_Λagiaiñd_Λr_Λ” —t_Λt_Λdai _Λoodami.

³²Taid_Λ _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Vaavuava, isgiñooaga _Λgai dai maa _Λoodami _Λpaana t_ΛV_Λagiaiñd_Λr_Λ maisiuu Moseesacaru. Dai sivi Diuusi giñooaga g_Λnmaacai aapim_Λ _Λpaana t_ΛV_Λagiaiñd_Λr_Λ. ³³Daid_Λ _Λpaana ismaac_Λd_Λ Diuusi gamaacai sivi t_Λvai t_ΛV_Λagiaiñd_Λr_Λ dai _Λgaic_Λd_Λ _Λoodami tomastuigaco oidacagi —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

³⁴Amaasi _Λoodami it_Λt_Λdai:

—G_Λroidañi gopaana t_ΛV_Λagiaiñd_Λr_Λ —t_Λt_Λdai _Λoodami.

³⁵Taid_Λ _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Aan_Λ an_Λr_Λpan ducami paana _Λgai v_Λat_Λr_Λ ismaac_Λd_Λ maacai aan_Λ ib_Λdagai utudui giñvaavoitudacai _Λgai. Dai poduucai _Λgai camaibiuugicoñicamu tomali maitonocoñicamu. ³⁶D_Λmos casi g_Λnaagidi aan_Λ sai aapim_Λ maitiñvaavoitudai tomasi casi giñn_Λidi. ³⁷Tomasioor_Λ sioor_Λ Diuusi giñooaga ip_Λlidi sai giñ_ΛΛgidiña _Λgai gia giñvaavoitudai dai aan_Λ maigajiaad_Λr_Λ vipieeyi tomali _Λmaadutai. ³⁸Dai aan_Λ t_Λvai t_ΛV_Λagiaiñd_Λr_Λ dai maisiu ivuaada iñagai istumaasi _ΛΛgi ip_Λliadagi aan_Λ baiyoma aan_Λ ip_Λlidi isivuaadagi istumaasi ip_Λlidi Diuusi giñooaga. _Λgai _Λgai daidi giñootoi. ³⁹Daid_Λ giñooaga ip_Λlidi ansai aan_Λ c_ΛΛgac_Λr_Λ vuvaidiña v_ΛΛscatai ismaac_Λd_Λ _Λgai _Λco vuvaitu dai ansai aan_Λ duduaacaldana v_ΛΛsi _ΛV_Λavoitudadami coidad_Λ saagidiaiñd_Λr_Λ si_ΛΛscad_Λ caugitiagi oidigi. ⁴⁰Diuusi giñooaga ip_Λlidi isv_ΛΛscatai ismaac_Λd_Λ giñn_Λidi dai giñvaavoitudai tomasguigaco oidacana t_ΛV_Λagi_Λr_Λ dai aan_Λ duduaacalda iñagai _Λgai si_ΛΛscad_Λ caugitiagi oidigi —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁴¹Vaid_Λ _Λjudidíu vui ñiooquimi _ΛSuusi. _ΛSuusi pocaititadai said_Λ _Λr_Λpan ducami _Λpaana dai sai _Λgai t_Λvai t_ΛV_Λagiaiñd_Λr_Λ casc_Λd_Λ. ⁴²Daid_Λ _Λjudidíu pocaiti:

—¿Maitasi _Λr_ΛOsee marad_Λ idi c_ΛΛli? C_ΛΛga maat_Λ aat_ΛM_Λ d_ΛΛd_Λd_Λ. ¿Tuisi pocaiti goovai said_Λ t_Λvai t_ΛV_Λagiaiñd_Λr_Λ? —caiti _Λjudidíu.

⁴³Amasi _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Casiav_Λr maitiññiooquiada aapim_Λ. ⁴⁴Mos_Λcaasi _Λgai ismaac_Λd_Λ Diuusi ip_Λlidi sai giñ_ΛΛgidiña _Λgai gia giñvaavoitudai. Diuusi giñooaga giñootoi tami oidigi daama ansaid_Λ c_ΛΛgac_Λr_Λ

vuvaidana sioor_Λ giñvaavoitudagi dai aan_Λ duduaacaldamu v_{ΛΛ}si vaavoitudadami si_{ΛΛ}scad_Λ ugitiagi oidigi. ⁴⁵ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ ooja Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ dai poduu ooja: “Diuusi maat_Λtuldiamu oodami sioor_Λ _ΛΓ_ΛCristo”, asc_Λaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ. Poduuc_Λi tomasioor_Λ sioor_Γ _{ΛΛ}giditai ca_Λ Diuusi giñoo_Γga giñvaavoitudai _{ΛΛ}p_Λ.

⁴⁶ Tomali _Λmo oodami oidigi daama oidacami main_Λidi Diuusi. Mos_Λcaasi aan_Λ n_Λidi Diuusi. Aan_Λ divia t_Λvaagiaiñd_ΛΓ_Λ siaaco daja Diuusi. Aan_Λ _ΛΓ_ΛDiuusi marad_Λ casc_Λd_Λ. ⁴⁷ Vaavuava sai sioor_Λ giñvaavoitudai tomastuigaco oidaca agai t_Λvaagi_ΛΓ_Λ. ⁴⁸ Aan_Λ an_ΛΓ_Λpan ducami _Λpaana oodami v_{ΛΛ}t_ΛΓ_Λ. Aan_Λ c_{ΛΛ}gac_ΛΓ_Λ vuvaidi oodami vai _Λgai tomastuigaco oidacagi t_Λvaagi_ΛΓ_Λ casc_Λd_Λ. ⁴⁹ G_Λn_{ΛΛ}qui aaduñicar_Λu oidigana gau _Λpaana ismaac_Λd_Λ _Λmaná t_{ΛΛ}giducatadai d_Λmos v_{ΛΛ}sc_ΛΓ_Λ coi _Λgai. ⁵⁰ D_Λmos tomasioor_Λ sioor_Λ cueeyi _Λpaana ismaac_Λd_Λ t_Λvai t_Λvaagiaiñd_ΛΓ_Λ _Λgai gia maiimia agai _ΛDiaavora _{ΛΛ}madu. ⁵¹ Aan_Λ ant_Λvai t_Λvaagiaiñd_ΛΓ_Λ dai aan_Λ _ΛΓ_Λpan ducami _Λpaana dai tomasioor_Λ sioor_Λ giñu_Γgiagi tomastuigaco oidacamu t_Λvaagi_ΛΓ_Λ. Aan_Λ muuquimu curusiaba vai poduuc_Λi mui oodami tomastuigaco oidacana t_Λvaagi_ΛΓ_Λ —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁵² Amaasi _Λjudidíu g_Λnaatagidimi aipacoga daidi pocaiti:

—¿Ducata_Λ istutuidi goovai isg_Λrbiidagi g_Λtuucuga t_Λsai uu-gana? —caiti _Λjudidíu.

⁵³⁻⁵⁴ Taid_Λ _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Aan_Λ an_Λv_Λiaa _Λmo s_{ΛΛ}licami nam_Λacami. Daid_Λ _Λoodami giñmuaamu _Λmo curusiaba siastimu giñ_{ΛΛ}ra vai tomasioor_Λ sioor_Λ vaavoitudagi iñsaan_ΛΓ _Λc_{ΛΛ}gac_ΛΓ_Λ vuviadami _Λgai gia tomastuigaco oidaca agai t_Λvaagi_ΛΓ_Λ Diuusi _{ΛΛ}madu dai aan_Λ duduaacaldamu _Λgai si_{ΛΛ}scad_Λ caugitiagi oidigi. D_Λmos sioor_Λ maitiñvaavoitudagi _Λgai gia maiimia agai t_Λvaagiamu tomali maioidaca agai Diuusi _{ΛΛ}madu. ⁵⁵ Casc_Λd_Λ ali_Λsi g_{ΛΛ}agai iñsaan_Λ muuquiagi curusiaba vai astiagi giñ_{ΛΛ}ra mos_Λcaasi poduuc_Λi istutuidi _Λoodami isc_{ΛΛ}gac_ΛΓ_Λ vuv_Λquiagi. ⁵⁶ Sioor_Λ giñvaavoitudagi giñ_Λma daacamu _Λgai dai soiñamu aan_Λ _Λgai sai c_{ΛΛ}gac_ΛΓ_Λ oidacana. ⁵⁷ Diuusi giñoo_Γga giñootoi dai _Λgai tomastuigaco oidaga dai casc_Λd_Λ aan_Λ _{ΛΛ}p_Λ tomastuigaco oidaga poduuc_Λi _{ΛΛ}p_Λ sioor_Λ giñvaavoitudagi tomastuigaco oidaca agai. ⁵⁸ Aan_Λ an_ΛΓ_Λpan ducami _Λpaana dai t_Λvai aan_Λ t_Λvaagiaiñd_ΛΓ_Λ. _Λpaana ismaac_Λd_Λ maná t_{ΛΛ}gidu tai uu g_Λn_{ΛΛ}qui aaduñicar_Λu maitarsoiñicatadai istomastuigaco oidacagi. D_Λmos sioor_Λ giñvaavoitudagi dai giñ_{ΛΛ}giadagi _Λgai gia tomastuigaco oidaca agai t_Λvaagi_ΛΓ_Λ Diuusi _{ΛΛ}madu —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁵⁹ Gomaasi gamamaat_Λtuli _ΛSuusi _Λjudidíu quiupaigad_ΛΓ_Λ Capernaum_ΛΓ_Λ.

60 Dai muidutai ismaac^ΛΔ^Λ oiditadai ΔSuusi mosca^Λ go-
maasi daid^Λ icaiti:

—S^Λalic^ΛΔ^Λ sijaiga ismaat^Λ ca^Λcagi aat^ΛΔ^Λ idi ñiooqui.
¿Siaad^ΛΔ^Λ istuidana oodami is^Λagiadagi gomaasi? —caiti
Δoodami.

61 Amaasi ΔSuusi maí is^Λoodami maibaig^ΛΔ^ΛΔ^Λli goma-
sic^ΛΔ^Λ ismaac^ΛΔ^Λ aagiditadai Δgai casc^ΛΔ^Λ it^ΛΔ^Λdai:

—¿G^Λansobic^Λisi aan^Λ idi ñiooquic^ΛΔ^Λ isvaavoituda aapim^Λ?

62 ¿Isducatai g^Λnt^ΛΔ^Λgitona aapim^Λ m^Λsgiñ^ΛΔ^Λgiagi aan^Λ
ismaac^ΛΔ^Λ viaa Δmo s^Λalic^ΛΔ^Λami isnoragiagi aan^Λ t^Λvaagiamu?

63 Diuusi Ib^ΛΔ^ΛΔ^Λ Δgai dai maacai oodami ib^ΛΔ^Λdagai utudui.
Giñtuucuga maisoic^ΛΔ^Λ oodami sai c^Λagac^ΛΔ^Λ vuvac^ΛΔ^Λ
mos^Λcaasi giñib^ΛΔ^Λdaga. Istumaasi aagai aan^Λ Δrgaib^ΛΔ^Λdaga
v^ΛΔtar^ΛΔ^Λ maisiu gatuucuga. Tomasioor^ΛΔ^Λ sioor^ΛΔ^Λ vaavoitudagi
goñiooqui ismaac^ΛΔ^Λ g^Λnaagidi aan^Λ Δgai gia viaaca agai
ib^ΛΔ^Λdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai t^Λvaagi^ΛΔ^Λ
Diuusi Δmadu. 64 D^Λmos quiaa oidaga Δmoco aapim^Λ
g^Λnsaagida ismaac^ΛΔ^Λ maivaavoitudai —t^ΛΔ^Λdai ΔSuusi.

ΔSuusi maí tucamid^ΛΔ^ΛΔ^Λ abiaad^ΛΔ^ΛΔ^Λ ismaac^ΛΔ^Λ ma-
maat^Λrdamigad^ΛΔ^Λ maivaavoitudaitadai dai ismaac^ΛΔ^Λ
mamaat^Λrdamigad^ΛΔ^Λñ^ΛΔ^ΛΔ^Λ gat^ΛΔ^Λgida agaitadai m^Λsai
muaana. 65 Daid^Λ ΔSuusi it^ΛΔ^Λdai Δoodami:

—Casc^ΛΔ^Λ casi g^Λnaagidi aan^Λ sai mos^Λcaasi Δgai ismaac^ΛΔ^Λ
Diuusi giñoo^Λga ip^Λlidi isgiñ^ΛΔ^Λgidiña Δgai gia giñvaavoitudai
—t^ΛΔ^Λdai ΔSuusi.

66 Aid^Λ abiaad^ΛΔ^ΛΔ^Λ muidutai ismaac^ΛΔ^Λ oidatucuitadai
ΔSuusi Δcovai iji dai camaioidatucui Δgai ΔSuusi. 67 Amaasi
ΔSuusi pov^Λrt^ΛΔ^Λdai aat^ΛΔ^ΛΔ^Λ Δbaivustan dan gooca
mamaat^Λrdamigad^ΛΔ^Λ:

—¿Giñdagitoam^Λsi Δlidi aapim^Λ Δp^Λ? —g^Λrt^ΛΔ^Λdai ΔSuusi.

68 Tai Simuñi Piiduru it^ΛΔ^Λdai:

—¿Siaad^ΛΔ^Λ g^ΛΔ^Λgitona aat^ΛΔ^ΛΔ^Λ? Aapi Δrg^Λrbait^Λc^ΛΔ^Λacami.
Dai g^Λmamaat^Λtuldiaragac^ΛΔ^Λ camaat^Λ aat^ΛΔ^ΛΔ^Λ isducatai
c^Λagac^ΛΔ^Λ vuvac^ΛΔ^Λ oodami dai tomastuigaco oidaca agai
t^Λvaagi^ΛΔ^ΛΔ^Λ Diuusi Δmadu. 69 Dai aat^ΛΔ^ΛΔ^Λ cavaavoitu. Dai
c^ΛΔ^Λ maat^Λ aat^ΛΔ^ΛΔ^Λ isaapi Δr^ΛΔCristo Diuusi marad^Λ dai t^Λvai
t^Λvaagiñ^ΛΔ^ΛΔ^ΛΔ^Λ. Dai Diuusi tomastuigaco oidaga —t^ΛΔ^Λdai
Simuñi Piiduru.

70 Taid^Λ ΔSuusi pov^Λrt^ΛΔ^Λdai:

—Δcovai g^ΛΔ^Λvuvaitu aan^Λ baivustan dan gooca aapim^Λ dai
Δmoco Δr^ΛΔDiaavora piooñigad^ΛΔ^Λ —g^Λrt^ΛΔ^Λdai ΔSuusi.

71 ΔSuusi aagidi gomaasi aagaitai ΔUudasi Iscaliote ΔSimuñi
marad^Λ. Dai tomaasi Δgai Δr^ΛΔmoco Δbaivustan dan gooca ma-
maat^Λrdamigad^ΛΔ^Λ ΔSuusi, v^ΛΔsc^ΛΔ^ΛΔ^Λ Uudasi gat^ΛΔ^Λgida agaitadai
m^Λsai muaana ΔSuusi casc^ΛΔ^ΛΔ^Λ pocaiti ΔSuusi.

7

1 Dai gooquiara aSuusi aimaraitadai aGalilea davalariara. Agai maitipali isaimardagi Judeea davalariara, ajudidiu ipaliditadai ismuaagi agai cascada. 2 Dai camiaadimi asiaa duudagada ajudidiu istuigaco ivuaadana uucusai cascada potagidi asiaa duudagai uucusai. 3 Taida aSuusi susuculida itadai:

—Maiviimu aapi tanai. Imadani aapi Judeea davalariamu vai poduucai goidatucadami ismaacada malca daraaja najadagi istumaasi ivueeyi aapi. 4 Tomasioora sioora ipaliadagi ismaatcagi oodami istumaasi ivueeyi agai gia maistocai ivueeyi istumaasi. Issalica ivueeyi aapi naana maasi istumaasi aidai gia ivuaadani gomaasi aoodami vuitapi vai najada agai valscatai —tadai aSuusi susuculida.

5 Damos tomali agai maivaavoitudaitadai aSuusi cascada pocaiti. 6 Amaasi aSuusi itadai:

—Maiquiaa aayi istuigaco imia aana gaamucu. Damos aapima calaga istutuidi isgaamucu iimiagi tomasalscada. 7 Aoodami ismaacada maivaavoitudai Diuusi maitancadai aapima mosaca aana. Aana aagidi saida arsoimaasi ivuaadami agai cascada. 8 Iimivurai aapima gaamucu idi siaa duudagara. Aana gia maiimimu. Maiquiaa aayi istuigaco imiagi aana cascada —tadai aSuusi.

9 Dai mospotadai aSuusi dai anaasi Galilea davalariara vii.

10 Amaasi caiji aSuusi susuculida tai gooquiara ii aSuusi ara asiaa duudagamu. Agai gasto ii sai mainidina oodami. 11 Ajudidiu gaagai aSuusi asiaa duudagara daida icaiti:

—¿Siaaco daja calli? —caiti agai.

12 Dai aliassi ganaatagidimi aoodami aipacoga aagaitai aSuusi. Dai amoco pocaiti sai cal tuiga agai. Dai aa pocaiti sai maical tuiga sai mosyaatagidi agai oodami.

13 Damos aoodami ismaacada calaga nioocai aSuusi valtara maitipali ismaatcagi ajudidiu tataanadami iscalaga nioocai agai aSuusi valtara abaidi agai cascada.

14 Aidasi catajucami viitugai isugitiagi avagimi ii aSuusi ajudidiu gaa quiupaigadamu dai ami gamamaatuldi. 15 Daida tataanadamigada ajudidiu maita istumaasi gantatagitoagi cacatai aSuusi daida icaiti:

—¿Ducatai maata idi calli mosaa naana maasi istumaasi maitavapi daivacai ojara? —caiti ajudidiu.

16 Taida aSuusi aa noragi daida itadai:

—Istumaasi gamamaatuldi aana arDiuusi niooquida mai-siu aana lagi. Agai gionotoi. 17 Dai sioora ipaliadagi

isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi agai gia maatamu is-
giñmamaatatuldaraga arDiuusi ñiooquida siapa sabai aan
gamamaatatuldi istumaasi lagi aan ipalidi. ¹⁸ Sioora
gaaagiadagi mosacaasi istumaasi lagi agai tatagitodagi agai
povuaadana sai oodami caga ñioocaiña agai vatar. Damos
sioora ipaliadagi isloodami caga ñioocadagi agai vatar is-
maacada otoi agai gia gaaagidi istumaasi arvaavoi dai tomali
amo imidagai maiyaatagidiña agai loodami.

¹⁹ Vaavuava isMosesacaru garmaa asalicami damos
tomali amaadutai aapima maiagidi vasi asalicami.
¿Tuimasi giñmuua lidi aapima? —tatadai asuusi.

²⁰ Taid loodami itadai:

—Aapi viaa amo Diaavora taañicaruda. ¿Vooru gamuua
alidi? —tatadai loodami.

²¹ Taid asuusi itadai:

—Aan idui amo istumaasi amo ibastaragai tasara dai
aapima maita istumaasi gantatagitoagi. ²² Damos aapima
iiquitacai aali tuutucugada tomasi aribastaragai tasara.
Mosesacaru gantajai masai poduucai ivuaadana cascada
poduucai ivueeyi aapima. Vaascara lqui abiaadara
capovuaadana garalqui aaduñicaru. ²³ Isaapima ivueeyi
gomaasi tomasi aramo ibastaragai tasara agida aliditai
Mosesacaru salicamigada, ¿tuimasi bacocoi aapima aan
giñvui duaaidacai aan amo cali amo ibastaragai tasara?

²⁴ Cagavar gantatagito aapima. Maisiu gapiar giñvuupada
maicaga gantatagitoitai, baiyomavar caga gantatagitoda
aapima istumaasi arsalicami —tatadai asuusi.

²⁵ Amaasi amoco arJerusaleenara oidacami aipacoga
gantacacaimi dai pocaitimi:

—¿Maitasi aridi cali agai masmaacada gaagai dai muua
agai? ²⁶ Mosmocaca goovai dai mamaatatuldi goodami
vai tomali amaadutai maivui ñioocai. ¿Maisiu cavaavoitu
ajudidíu tataanadamigada isgoovai araCristo? ²⁷ Siaadar
araCristocana goovai. Aatama caa maata siaaco oidaga idi
cali. Siascada diviagi arCristo tomali amaadutai maimaataca
agai siaadara divia agai agai —caiti loodami.

²⁸ Daid asuusi quiaa mamaatatulditadai loodami agla
quiupiar dai cacai istumaasi aagai loodami cavami ñioo
agai dai potadai:

—Vaavuava ismaat aapima siaaco oidaga aan. Damos
mimaata aapima sioora giñootoi. Aan divia maisiu mosagi
ipaliditai aan baiyoma agai ismaacada tomali amo imidagai
maiyaatagai atgiñootoi. Vasi istumaasi aagai agai arvaavoi.
Dai aapima mimaata agai. ²⁹ Aan gia maata agai. Aan

Λgai ΛΛmadu daacatadai tai Λgai giñootoi tami oidigi daama —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁰ Amaasi Λoodami bΛiya Λlidadai ΛSuusi dai maisagi dΛmos tomali Λmaadutai maibΛi, maiquiaa aayi istuigaco cascΛdΛ. ³¹ Dai vΛΛscΛrΛ muidutai vaavoitu ΛSuusi daidΛ icaiti:

—SiΛΛscadΛ diviagi ΛCristo siaadΛrΛ iduuna Λgai vaamioma gΛgΛrducami istumaasi isidi cΛΛli —caiti Λoodami.

³² Amaasi Λfariseo caΛcai ispocaiti Λoodami aagaitai ΛSuusi Λgai ΛΛmadu ΛbaitΛgucacamigadΛ Λpapaali judidíu ootoi sandaaru ismaacΛdΛ nuucada Λquiupai sai bΛΛna ΛSuusi dai maisana. ³³ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—ChiΛΛqui tasai daacamu aana aapimΛ gΛnsaagida dai gooquiΛrΛ noragimu aana dai ΛΛmadu daacamu Λgai ismaacΛdΛ giñootoi. ³⁴ AapimΛ giñgaagamu dai maitiñtΛΛgimu. AapimΛ maitistutuidi isiimiagi mΛΛca siaaco daaca aana cascΛdΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁵ Amaasi Λjudidíu aipaco gΛtΛcacaimi daidΛ icaiti:

—¿Siaaco imia agai idi cΛΛli tΛsai maitΛΛgana aatΛmΛ? ¿Imia Λlidi lienΛ goovai Λjudidíu ΛΛmadu ismaacΛdΛ Λgiliego saagida oidaga mamaatΛtulda Λlidi lienΛ goovai Λgiliego? ³⁶ ¿IstΛiya Λlidi goovai dai pocaiti tΛsai gaaga ragai dai maitΛΛgia ragai, dai sai aatΛmΛ maitistutuidi isiimiagi mΛΛca siaaco daaca agai Λgai? —caiti Λjudidíu.

³⁷ ΛcuugatΛrΛ tasΛrΛ Λsiaa duudagarΛ vaamioma namaga isagaa tasai. Amaasi ΛSuusi cΛqui va dai cavami ñioo dai potΛtΛdai Λoodami:

—SioorΛ ipΛliadagi iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi vai dadana dai giñcaΛcana. ³⁸ Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ sai tomasioorΛ giñvaavoitudagi Λgai gia viaacamu guvucadagai isaagidagi muidutai isducatai Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuuvaidi oodami —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁹ Pocaiti ΛSuusi vai maataca Λoodami isDiuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daacana sioorΛ vaavoitudagi Λgai. AidΛ maiquiaa tΛvai Diuusi IbΛadΛ tΛvaagiaiñdΛrΛ. ΛSuusi maiquiaa ii tΛvaagiamu cascΛdΛ.

⁴⁰ ΛΛmo oodami moscaΛ gomaasi daidΛ icaiti:

—SΛlicΛdΛ Λrvaavoi isidi cΛΛli ΛrΛDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ ismaacΛdΛ Moseesacaru aagai sai divia agai —caiti.

⁴¹ Dai aa icaiti:

—Idiava ΛrΛCristo —caiti.

DΛmos aa icaiti:

—ΛCristo maidivia agai GalileeaiñdΛrΛ. ⁴² Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ saidΛ ΛCristo ΛrDavicarΛ cajiudadΛca agai, dai

Beleen_{ΛΓΛ} vuusia agai _Λgai vaa ali quiiy_{ΛΓΛ} siaaco vuusai Davicaru —caiti _Λgai.

⁴³ Poduucai _Λoodami mai_Λmadugan caiti aagaitai _ΛSuusi.
⁴⁴ _ΛΛmoco b_Λiya _Λlidi dai maisagi _ΔΛmos tomali _Λmaadutai maib_Λi.

— — — — —
⁴⁵ _Λsandaarugad_Λ _Λg_{ΛΛ} quiiupai _Λpamu dada siaaco daraacatadai _Λfariseo _ΛΛmadu _Λbait_Λgucacamigad_Λ _Λpapaali judidíu tai _Λgai it_ΛΛdai:

—¿Tuimasi maivuaa aapim_Λ _ΛSuusi? —ast_ΛΛdai.

⁴⁶ Taid_Λ _Λsandaaru aa noragi daid_Λ it_ΛΛdai:

—Tomali _Λmo imidagai tomali _Λmaadutai mai_Λpan duucai ñioocaiña idi c_{ΛΛ}li —ast_ΛΛdai _Λsandaaru.

⁴⁷ Amaasi _Λfariseo it_ΛΛdai:

—¿Aapim_Λ m_Λscasi _Λndagitu _ΛΛp_Λ isg_Λnyaataida _Λgai?
⁴⁸ Tomali _Λmaadutai aat_Λm_Λ dudunucamigad_Λ _Λjudidíu daid_Λ _Λfariseo maivaavoitudai. ⁴⁹ _ΔΛmos idi oodami maic_{ΛΛ} maat_Λ Moseesacaru s_{ΛΛ}licamigad_Λ. Dai s_{ΛΛ}licad_Λ Diuusi soimaasi taatuldiamu _Λgai vaavoitudaitai _Λgai _Λc_{ΛΛ}li —ast_ΛΛdai _Λfariseo.

⁵⁰ Taid_Λ _ΛNicodemo, _Λgai vaa ismaac_{ΛΔ} diviji _ΛSuusi tucara, _ΛΓ_Λmo fariseo daid_Λ it_ΛΛdai:

⁵¹ —G_Λr_s_{ΛΛ}licami_ΛΓ_Λ pocaiti sai mait_Λaagai ispocaitiadagi sai _Λmo c_{ΛΛ}li _Λrg_Λp_Λr caat_Λcami asta si_{ΛΛ}scad_Λ vuaa _Λc_{ΛΛ}li dai t_Λcacagi dai maat_Λcagi istumaasi idui _Λgai sabai g_Λp_Λr caat_Λcami ischo _ΛΛp_Λ —ast_ΛΛdai _ΛNicodemo.

⁵² Amaasi _Λgaa aa noragi daid_Λ it_ΛΛdai:

—¿Aapip_Λsi _ΛrGalilee_ΛΓ_Λ oidacami _ΛΛp_Λ? Gaagañi aapi Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ dai n_Λidamu aapi sai tomali _Λmo Diuusi ñiooquituldiamigad_Λ maivuusai Galileeaiñd_ΛΓ_Λ —ast_ΛΛdai _Λfariseo.

⁵³ Amaasi v_{ΛΛ}scatai noonora.

8

— — — — —
¹ Daid_Λ _ΛSuusi ii _ΛOliivosi giidiamu. ² Dai siaadico mosmaasico _Λpamu ii _Λgai quiiupiamu. Tai v_{ΛΛ}scatai dada siaaco daacatadai _ΛSuusi vai _Λgai mamaat_Λtuldimi _Λoodami.

³ Dai quiaa ñioocaitadai _ΛSuusi tai dada _Λfariseo _ΛΛmadu _Λdudunucamigad_Λ _Λjudidíu dai vuaa _Λmo ooqui ismaac_{ΛΔ} gogoosi g_Δducami dai aa t_{ΛΛ} is_Λma voopoi _Λmo c_{ΛΛ}li ismaac_{ΛΔ} mait_Λrcunad_Λ. Daid_Λ _Λfariseo _Λoodami vuitapi van c_Λi _Λooqui, ⁴ daidi it_ΛΛdai _Λfariseo _ΛSuusi:

—Mamaat_Λtuldiamu, _ΛΛmoco t_{ΛΛ} idi ooqui is_{ΛΛ}madu voopoi _Λmo c_{ΛΛ}li ismaac_{ΛΔ} mait_Λrcunad_Λ. ⁵ Moseesacaru s_{ΛΛ}licamigad_ΛΓ_Λ pocaiti sai g_Λaagai iscoodadagi ismaac_{ΛΔ}

googosi gānducami ojoodaicāda. ¿Aapio pācaiti? —tātađai
āfariseo āamadu āgaa.

⁶ Pocaiti āgai mosnāijada āliditai astāāna āSuusi gaagaitadai
āgai isducatai gāpiar vuaajagi āSuusi. Dāmos āSuusi cuicāāsa
dai ooja dāvāārapi gāmasavicāda. ⁷ Dai āgaa apiatācācāimi,
taida āSuusi cāquiva daida itātađai:

—Tomasmaacāda aapima māsmāacāda vuaa goooqui dai
ismaacāda tomali āmo imidagai maisoimaasi ivuaadana vai
āpāga maiñana goooqui —tātađai āSuusi.

⁸ Dai āpamu cuicāāsa dai gaooja dāvāārapi. ⁹ Dāmos āgai
ismaacāda vuaa āooqui moscaā istumaasi aagai āSuusi
dai mosāāmadutai iimimi. āpāga ācācāāliocoidadioma
dai gooquiāra āuutuducādioma maatacātai vāāscātai
isārsoimaasi ivuaadami. Dai maivii tomali āmoco mosāāgi
vii āSuusi āamadu āooqui. ¹⁰ Amaasi āSuusi cāquiva dai
camaitāā tomali āmaadutai āgaa, potātađai āgai āooqui:

—¿Siaaco duudui āoodami ismaacāda gāpiāra gāvūupai?
¿Camaitiipu siora gāmaicarsagi? —tātađai āSuusi.

¹¹ Tai āooqui potātađai:

—Chu. Camaitiipu, tomali āmaadutai —tātađai.

Amaasi āSuusi itātađai:

—Tomali aana maitāmaicarsamu. Sivi gia imādañi dai
camaisoimaasi ivuaada —tātađai.

—
¹² Daida āSuusi apiaaatagidimi āoodami ismaacāda āamadu
aatagaitadai:

—Aana anāsoicāi āoodami iscaāga maata cāacāgi istumaasi
Diuusi ipāliidi isivuaadagi. Dai siora giñvaavoitudai āgai gia
viaacamu ibādagai utudui dai camāioojiadamu issoimaasi
ivuaadagi —tātađai āSuusi.

¹³ Amaasi āfariseo itātađai āSuusi:

—Aapi cāāga ñioocai āāgi gāvāātarā dāmos gāñiooqui
maiñamāga —tātađai āfariseo.

¹⁴ Daida āSuusi aa noragi daida itātađai:

—Tomasi āāgi aana cāāga ñioocai giñvāātarā vāāscāra
sāālicāda ārvaavoi istumaasi aagai aana. Cāā maata
aana iñsiaadarā divia dai iñsiaaco imia iñagai dāmos
aapima gia maimaata iñsiaadar divia tomali iñsiaaco
imia iñagai. ¹⁵ Aapima cāā istumaasi aagai aana dai
pocaiti sai maiñamāga giñiooqui maimaatacātai siora
aana dāmos aana maigāpiar vūupai tomali āmaadutai.
¹⁶ Dāmos isgāpiar gānvūupadamudai aana istumaasi
aagamudai ārsāālicamicamudai. Aana maiāāgi gāpiar
gānvūupadamudai. Diuusi giñoogai ismaacāda giñootoi
āgai gāpiar gānvūupai aana iñāamadu. ¹⁷ Dai Moseesacaru
sāālicamigādarā pocaiti sai siāāscāda gooca cācāāli nāijadami

Λmadugan caitiadagi aliΛsi gΛaagai isvaavoitudagi. ¹⁸ AanΛ anΛrΛmo nΛijadami daidΛ giñooğa ismaacΛdΛ giñootoi Λgai ΛrΛmai nΛijadami —tΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁹ Amaasi Λgaa itΛtΛdai:

—¿Vaa daja gΛooga? —tΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AapimΛ maimaataΛ iñsiooraΛ aanΛ, tomali maimaataΛ giñooğa. IsmaatΛmudai aapimΛ iñsiooraΛ aanΛ aidΛ gia maatΛmudai ΛpΛ giñooğa —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁰ ΛSuusi gaaagidi vΛΛsi gomaasi gamamaatΛtulditai daacatai ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ anaasi siaaco daraaja Λcajoñi siaaco gΛdaraasai Λtumiñsi Diuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ. DΛmos tomali Λmaadutai maibΛi ΛSuusi. Maiquiaa aayi istuigaco cascΛdΛ.

²¹ DaidΛ ΛSuusi Λpamu ñiooqui Λoodami daidΛ itΛtΛdai:

—AanΛ anΛimia iñagai dai aapimΛ giñgaagamu dΛmos aapimΛ iimia agai ΛDiaavorΛ ΛΛmadu aapimΛ Λrsoimaasi ivuaadami cascΛdΛ. Dai maitistutuidi isimiagi aapimΛ mΛΛca iñsiaaco imia iñagai aanΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

²² Amaasi Λjudidíu pocaiti:

—¿Λagi gΛmuaa agai lienΛ goovai dai cascΛdΛ povΛrtΛtΛdai tΛsai maitistutuidi isiimiagi mΛΛca siaaco imia agai goovai? —caiti.

²³ Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai:

—AapimΛ Λroidigi daama oidacami dΛmos aanΛ gia chu. AanΛ tΛvai tΛvaagiaiñdarΛ. ²⁴ CascΛdΛ povΛntΛtΛdai aanΛ mΛsai aapimΛ imia agai ΛDiaavora ΛΛmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai. Ismaitiñvaavoitudai aapimΛ gΛnaagiditai iñsiooraΛ aanΛ aidΛ gia aapimΛ iimia agai ΛDiaavora ΛΛmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁵ Amaasi Λjudidíu itΛtΛdai:

—¿PoooraΛ aapio? —tΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Casi gΛnaagidi aanΛ tucamidΛrΛ abiaadΛrΛ. ²⁶ Dai aanΛ quiaa gaaagidamu naana maasi istumaasi gΛnaagaitai aapimΛ dai aanΛ gΛpiΛrΛ gΛnvuaajamu ΛΛmo istumaasicΛdΛ. DΛmos aanΛ gaaagidi mosΛcaasi istumaasi giñaagidi Λgai ismaacΛdΛ giñootoi dai Λgai gia sΛllicΛdΛ aagai mosΛcaasi istumaasi Λrvaavoi —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁷ DΛmos Λjudidíu maimaataΛ caΛ isΛSuusi aagai Diuusi gΛrooga. ²⁸ CascΛdΛ ΛSuusi potΛtΛdai:

—SiΛascadΛ aapimΛ giñmuaagi aidΛ gia maatΛmu aapimΛ iñsaanΛ ΛrΛCristo Λgai vaa ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛllicami. Dai aanΛ gΛñaagidi mosΛcaasi istumaasi giñmamaatΛtuli giñooğa maisu istumaasi Λagi aanΛ ipΛlidi. ²⁹ Dai giñooğa Λgai

daid_Δ giñootoi dai v_Λascara giñ_Λmadu daja. Agai mai_Λagi giñdadagitu. Aana v_Λascara ivueeyi istumaasi agai ip_Λlidi —t_Λt_Δdai _ΔSuusi.

³⁰ Aid_Δsi _ΔSuusi aagidi gomaasi muidutai vaavoitu.

³¹ Amaasi _ΔSuusi it_Λt_Δdai _Δjudidíu ismaac_Δd_Δ vaavoitu:

—Isaapim_Δ apiavaavoitudadagi istumaasi g_Δnaagidi aana, s_Δalic_Δd_Δ aapim_Δ _Δrgiñmamaat_Δrdamicamu. ³² Dai maat_Δmu istumaasi _Δrvaavoi. Dai si_Λascad_Δ camaatia aapim_Δ istumaasi _Δrvaavoi aid_Δ gia camait_Δrpipiooñicamu aapim_Δ —t_Λt_Δdai _ΔSuusi.

³³ Tai agai it_Λt_Δdai:

—Aat_Δm_Δ _ΔrAvraañicar_Δ cajiudad_Δ. Dai tomali _Δmo indagai mait_Δrpipiooñigad_Δcatadai tomali _Δmaadutai. ¿Ducata caiti aapi iscamait_Δrpipiooñicamu aat_Δm_Δ? —t_Λt_Δdai agai.

³⁴ Taid_Δ _ΔSuusi it_Λt_Δdai:

—S_Δalic_Δd_Δ _Δrvaavoi sai sioora soimaasi ivuaadagi agai gia _Δrpiooñigad_Δ _ΔDiaavora. ³⁵ _Δmo c_Δli mai_Δmadugan duucai n_Δlidi g_Δrpipiooñiga dai g_Δmaamara. ³⁶ Dai si_Λascad_Δ aana Diuusi marad_Δ ismaac_Δd_Δ t_Δvai t_Δvaagiaiñd_Δr_Δ c_Δagac_Δr_Δ vusaidiagi _Δmo c_Δli agai camait_Δrpiooñigad_Δcamu _ΔDiaavora. ³⁷ Camaata aana isaapim_Δ _Δrcajiudad_Δ Avraañicar_Δ d_Δmos aapim_Δ maitiñvaavoitudai casc_Δd_Δ giñmuua _Δlidi. ³⁸ Aana an_Δg_Δnaagidi istumaasi giñooga giñmaat_Δtuli dai aapim_Δ ivueeyi istumaasi g_Δnaagidi g_Δnooga —t_Λt_Δdai _ΔSuusi.

³⁹ Taid_Δ agai aa noragi daid_Δ it_Λt_Δdai:

—Avraañicar_Δ _Δrg_Δraduñicar_Δ —t_Λt_Δdai agai.

D_Δmos _ΔSuusi it_Λt_Δdai:

—Iss_Δalic_Δd_Δ _Δrvaavoi isaapim_Δ _ΔrAvraañicar_Δ cajiudad_Δcamudai aid_Δ gia giñvaavoitudamudai aapim_Δ _Δpan duucai Avraañicar_Δ. ⁴⁰ D_Δmos aapim_Δ giñmuua _Δlidi tomasi aana g_Δnaagidi mos_Δcaasi itumaasi _Δrvaavoi istumaasi Diuusi giñmaat_Δtuli. Avraañicar_Δ maipoduucai iduñimudai. ⁴¹ Aapim_Δ ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi g_Δnooga —t_Λt_Δdai _ΔSuusi.

Amaasi agai it_Λt_Δdai:

—Aat_Δm_Δ mait_Δrmaamarad_Δ ooqui taatacaligami. Mos_Δmaduga g_Δrooga agai vaa _ΔrDiuusi —t_Λt_Δdai _Δjudidíu.

⁴² Amaasi _ΔSuusi it_Λt_Δdai:

—Iss_Δalic_Δd_Δ _Δrvaavoicamudai isDiuusi _Δrg_Δnoogacamudai aid_Δ gia aapim_Δ giñoig_Δadamudai. Diuusi giñootoi maisiu mos_Δagi divia aana. ⁴³ Aapim_Δ maitip_Δlidi is_Δagiadagi istumaasi g_Δnaagidi aana casc_Δd_Δ maimaata ca_Δ giñmamaat_Δtuldiaraga. ⁴⁴ Aapim_Δ g_Δnooga _Δr_ΔDiaavora casc_Δd_Δ aapim_Δ _Δrmaamarad_Δ _ΔDiaavora daid_Δ ivuaada _Δlidi istumaasi agai ip_Δlidi. Tucamid_Δr_Δ abiaad_Δr_Δ

ΔDiaavora Δrgamuaacami daidΔ Δryaatavogami. Agai tomali Δmo imidagai maiagagai istumaasi Δrvaavoi baiyoma VΛASCATA mosyaatagai Agai. VΛasi istumaasi tΔtagitoi Agai maitΔrvaavoi potuiga Agai cascΔΔ. Agai ΔroogadΔ ducami VΛasi Δyaatavogami. ⁴⁵ CascΔΔ siΛascadΔ aanΔ gΔnaagidi istumaasi Δrvaavoi aapimΔ maitiñvaavoitudai. ⁴⁶ Tomali Δmaadutai aapimΔ gΔnsaagida maitistutuidi isaagagi iñsaana idui Δmo istumaasi soimaasicami. SiΛascadΔ gΔnaagiada aanΔ istumaasi Δrvaavoi, ¿tuimasi maitiñvaavoitudai aapimΔ? ⁴⁷ Diuusi maamaradΔ sΔlicΔΔ oojoidi iscaΔcagi Diuusi ñiooquidΔ dΔmos aapimΔ maicaΔca Δlidi Diuusi ñiooquidΔ, aapimΔ maitΔrDiuusi maamaradΔ cascΔΔ —tΔtΔdai ΔSuusi.

48 Amaasi Δjudidíu itΔtΔdai:

—SΔlicΔΔ Δrvaavoi istumaasi aagai aatΔmΔ sai aapi Δrsamaritano dai isviaa aapi Δmo Diaavora tΔaañicarudΔ —tΔtΔdai Δjudidíu.

49 DaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—AanΔ gia maiviaa Diaavora tΔaañicarudΔ. AanΔ mossiaa duutudai giñooga dai aapimΔ maisiaa giñduutudai mossoiduucai giñnΔidi. ⁵⁰ AanΔ maigagaagai sioorΔ siaa giñduutuadagi dΔmos VΛASCATA oidaga Δmoco ismaacΔΔ gagaagai sioorΔ siaa giñduutuadagi, dai Agai soimaasi taatatuldiami sioorΔ maisiaa giñduutuadagi. ⁵¹ Vaavuava sai sioorΔ Δgigitai caΔ istumaasi gaaagidi aanΔ Agai gia tomastuigaco oidaca agai —tΔtΔdai ΔSuusi.

52 Amaasi Δjudidíu aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—Sivi gia cΔΔ maata aatΔmΔ issΔlicΔΔ viaa aapi Δmo Diaavora tΔaañicarudΔ. Avraañicaru dai VΛasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΔ coi dai VΛASCATA aapi gΔraagidi sai sioorΔ Δgigitai caΔ istumaasi gaaagidi aapi Agai gia tomastuigaco oidaca agai. ⁵³ ¿PovaiPasi Δlidi aapi pΔsai vaamioma viaa guvucadagai isΔAvraañicaru gΔrΔΔqui aduñicaru ismaacΔΔ camuu? ¿Dai povaiPasi Δlidi aapi pΔsai vaamioma viaa guvucadagai siΔDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΔcaru ismaacΔΔ cacoi? ¿Aapia poorΔ gΔΔlidi? —tΔtΔdai Δjudidíu.

54 Amaasi ΔSuusi itΔtΔdai:

—Iñsaana Δgi cΔΔga ñioocadagi Δgi gimVΛΔtarΔ aidΔ gia maiñamΔga giññiooqui. DΔmos Diuusi giñooga Agai vaa ismaacΔΔ aagai aapimΔ saidΔ ΔrgΔnDiuusiga Agai gia cΔΔga ñioocai aanΔ gimVΛΔtarΔ. ⁵⁵ DΔmos aapimΔ maimaata Agai. AanΔ gia maata Agai. DaidΔ isgΔnaagiadagi aanΔ ansai maimaata aanΔ Agai aidΔ gia aanΔ Δryaatavogamicagi gΔnΔpan duucai. DΔmos sΔlicΔΔ Δrvaavoi iñsaana maata Agai dai Δgigitai caΔ aanΔ VΛasi istumaasi giñnaagidi Agai.

⁵⁶ GΛΛΛΛΛ qui aduñicaru Avraañi aliΛsi baigΛΛli maatΛcai iñsaana divia iñagaitadai oidigi daama dai vaamioma baigΛΛli Λgai aidΛsi divia aanΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁵⁷ Amaasi Λjudidíu potΛtΛdai ΛSuusi:

—Maiquiaa viaa aapi goo coobai dan baivΛstaama uumigi, ¿ducatai caiti aapi isnΛidi Avraañicaru? —tΛtΛdai Λgai.

⁵⁸ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Vaavuava ismaiquiaa vuusaicai Avraañicaru abiaadΛrΛ catΛvaagiΛrΛ daacatadai aanΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁵⁹ Amaasi vui Λjudidíu ojoodai dai maicarsa Λliatugai Λgai ΛSuusi. DΛmos ΛSuusi gΛΛΛsto ii dai vuusai ΛgΛΛ quiuupi-aiñdΛrΛ. Dai Λoodami saagida daivusai dai ii.

9

¹ VaidΛ ΛSuusi daivusquimi ΛmapΛcΛrΛ dai tΛΛ Λmo maiñΛadami. Podu vuusai Λgai. ² TΛtai aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ ΛSuusi tΛcacai daidΛ itΛtΛdai:

—GΛrmamaatΛtuldiadamiga, ¿tuisi podu vuusai idi cΛΛli? ¿VoorΛ soimaasi idui gocΛΛli isΛdΛΛdΛdΛ? —povΛrtΛtΛdai aatΛmΛ.

³ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Idi cΛΛli maisoimaasi idui tomali ΛdΛΛdΛdΛ. Baiyoma goovai maiñΛai sai poduucai aa oodami maatΛna issΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai Diuusi isduaaaidagi. ⁴ IñsiΛΛsi uucami oidacagi tami oidigi daama aliΛsi gΛΛagagai iñsivuaadagi aa duiñdadΛ Λgai ismaacΛdΛ giñootoi. Aimu istuigaco isca-maitistutuidi isaata vuaadagi tomali Λmaadutai tomali aanΛ.

⁵ Quiaa oidacatai aanΛ tami oidigi daama aanΛ soicΛi oodami iscΛΛga maatΛ caΛcagi istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaadagi —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁶ Caaagacai gomaasi ΛSuusi dΛvΛΛrapi sisiva dai vadΛitu laachi dΛvΛΛrΛi dai ΛmaiñΛadami vuupuidΛ daama dai ΛdΛvΛΛrΛi vaagiadΛ. ⁷ Amaasi itΛtΛdai:

—ImΛdañi dai vacuana gΛvuupuji ΛpiilΛrΛ ismaacΛdΛ Siloé tΛΛgidu —tΛtΛdai ΛSuusi.

Siloé tΛiya Λlidi ootosicami oodamicΛdΛ. TaidΛ ΛmaiñΛadami ii dai vacoi gΛvuupuji dai Λpamu divia dai canΛeeyi. ⁸ Amaasi ΛaaduñdΛ ΛΛmadu aa ismaacΛdΛ ΛΛquioma nΛiditadai ΛmaiñΛadami icaiti:

—¿Maitasi Λridi cΛΛli Λgai vaa ismaacΛdΛ daacatai gataanΛiña tumiñsi? —ascaiti Λgai.

⁹ Vai aa icaiti:

—ΛjΛ Λgai vaa goovai —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Chu, maitΛrΛgai dΛmos ΛpΛa maasi goovai —ascaiti.

DΛmos ΛcΛΛli ΛΛgi pocaiti:

10 —Aanava —ascaiti.

Amaasi agaa taccacai daid itadai:

—¿Ducatai naeeyi aapi sivi? —astadai.

11 Tai agai aa noragi daid itadai:

—Acali ismaacada Suusi tagidu vaditu davarai dai giñvuupujiana dagivi daid povaiñitadai ansai imana dai vacuanana giñvuupuji piilara ismaacada Siloé tagidu. Antai aan ii dai vacuanacai casistui aan isnavagi —astadai agai.

12 Amaasi taccacai agaa daidi itadai:

—¿Vaa daja cali? —astadai.

Tai agai itadai:

—Maimaata aan —astadai.

13 Amaasi oodami vaidacai agai ismaacada mainaadatadai fariseo vuitapi. 14 Aidasi Suusi vaditu davarai gasisivaragacada dai dagivi vuupuidara agai ismaacada maiñaadatadai aid aribastaragai tasacatadai.

15 Cascada fariseo ara taccacai cali dai potadai:

—¿Ducatai nanaava aapi? —astadai fariseo.

Tai agai itadai:

—Giñdagiviamata davarai vagiad giñvuupuji daama antai vacoi aan dai sivi caneeyi —astadai.

16 Amaasi amoco fariseo icaiti:

—Acali ismaacada idui goomasi maitrootosada Diuusi, agai maisiaa duutudai ibastaragai tasai cascada —ascaiti agai.

Damos aa icaiti:

—¿Ducata ivueeyi agai naana maasi ggarducami isiarsoimaasi ivuaadami? —ascaiti agai.

Poduucacai amoco aagai amo istumaasi dai aa aagai amai istumaasi. 17 Dai apamu taccacai agai ismaacada maiñaadatadai daid itadai:

—¿Dai aapi patiya agai aagaitai cali ismaacada gduaadi? —astadai.

Tai agai itadai:

—Aan gnaagidi said aramo Diuusi ñioquituldiadamigada —astadai.

18 Damos judidíu maitipaliditadai isvaavoitudagi isalquioma maiñaadatadai agai dai sivi caneeyi cascada vai agai dadada cali ismaacada maiñaadatadai. 19 Dai taccacai daid itadai:

—¿Idisi arganmara aapima ismaacada pocaiti aapimaisai maiñaadami vuusai? ¿Ducatai caneeyi goovai sivi? —astadai judidíu.

20 Taid cali dadada itadai:

—Maata aatama isidi arganmara dai ismaiñaadami vuusai. 21 Damos maimaata aatama isducatai sivi caneeyi goovai

tomali maimaatΛ aatΛmΛ sioorΛ nΛnΛaavatu. ΛΛgiavΛr tΛcaca aapimΛ. Goovai casi ΔrgΔducami. ΛΛgi goovai gΛnaagidiamu —astΛtΛdai ΔdΛΛdΛdΛ.

²² PotΛtΛdai Δgai ΔbΛiditai Δjudidíu. Δjudidíu casi gΛnaagi aipacoga sai isΔmoco vaavoitudagi saidΛ ΔSuusi ΔrΛCristo Δgai ismaacΛdΛ vaavoitudagi camaiviaaca agai oigaragai isva-paacΛdagi Δjudidíu quiuupaigadΔrΛ. ²³ CascΛdΛ ΔcΛΛli dΛΛdΛdΛ itΛtΛdai sai tΛcacana maradΛ dai sai Δgai casi ΔrgΔducami.

²⁴ Amaasi Δjudidíu Δpamu vai ΔcΛΛli ismaacΛdΛ maiñΛaadatadai daidΛ itΛtΛdai:

—ΛΛgi Diuusi vΛΛtarΛ icΛΛga ñioocada aapi dai maisiu ΔSuusi. CΛΛga maataΛ aatΛmΛ saidΛ ΔSuusi Δrsoimaasi ivuaadami —astΛtΛdai Δjudidíu.

²⁵ Amaasi Δgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AanΛ maimaatΛ isiΔrsoimaasi ivuaadami ischo ΔpΛ. MosΔcaasi maataΛ aanΛ iñsaanΛ ΔrmaiñΛaadamicatadai dai sivi gia canΛnΛaava aanΛ —astΛtΛdai.

²⁶ Tai Δpamu tΛcaca Δgai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tumaasi idui Δgai? ¿Ducatai idui pΔsicanΛnΛaava? —astΛtΛdai Δgai.

²⁷ Tai aa noragi ΔcΛΛli daidΛ itΛtΛdai:

—Casian gΛnaagidi, ¿maitamΔscaΛ aapimΛ? ¿TuimΔsi ipΛlidi isΔpamu gΛnaagida aanΛ? ¿AapimΛ mΔsiΔpΛ vaavoituda Δlidi? —astΛtΛdai ΔcΛΛli.

²⁸ Amaasi Δjudidíu vui ñiooquimi ΔcΛΛli daidΛ itΛtΛdai:

—Aapiapa vaavoitudai Δgai dΔmos aatΛmΛ ΔΛgidi Moseesacaru sΔΛlicamigadΛ. ²⁹ AatΛmΛ maataΛ isDiuusi ñiooqui Moseesacaru dΔmos maimaatΛ aatΛmΛ tomali siaadΔrΛ divia ΔSuusi —astΛtΛdai.

³⁰ Amaasi ΔcΛΛli aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Calio maimaatΛ aanΛ istumaasi tΛtΛgitoi pocaititai aapimΛ. ΔSuusi giñΛnΛaavatu dai vΛΛscΔrΛ aapimΛ maimaatΛ siaadΔrΛ divia. ³¹ CΛΛga gΛmaataΛ isDiuusi maicaΛ Δsoimaasi ivuaadami baiyoma Diuusi caΛ mosΔcaasi Δgai ismaacΛdΛ siaa duutudai Diuusi daidΛ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi. ³² Tomali Δmo imidagai maicajiomacatadai aatΛmΛ isΛmaadutai duaadi Δmoco ismaacΛdΛ maiñΛaadami vuusai dai nΛnΛaavatu. ³³ IsΔgai maitΔrDiuusi ootosadΔcamudai maitistutiadamudai ispoduucai ivuaadagi —astΛtΛdai Δgai ismaacΛdΛ maiñΛaadatadai.

³⁴ Amaasi Δгаа itΛtΛdai:

—GΔdΛΛdΛ ΔΛmadu aapi Δrsoimaasi ivuaadami dai vΛΛscΔrΛ aapi gΔrmaatΛtulda Δlidi —astΛtΛdai Δjudidíu.

DaidΛ quiidamacoga vuusaitu.

³⁵ Amaasi maí ΔSuusi mASIgΛΛ quiupai quidigamu vuu-saitu ΔCΛΛli ismaacΛΔ maiñAAadatadai. Dai aidΔsi ΔSuusi tΛΛ Δgai potΛΔdai:

—¿VaavoitudaipΔsi aapi ΔCristo Diuusi maradΔ ismaacΛΔ tΛvai tΛvaagiaiñdΛrΛ? —tΛΔdai ΔSuusi.

³⁶ TaidΔ ΔCΛΛli itΛΔdai:

—Iñaaagidañi aapi sioor Δgai nai vaavoitudagi aanΛ —tΛΔdai.

³⁷ TaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΛΔdai:

—NΔidapa. Aatagidapa. AanΛana —tΛΔdai ΔSuusi.

³⁸ Amaasi ΔCΛΛli gΔtootonacΛΔ cΛquiva ΔSuusi vuidΛrΛ daidΔ itΛΔdai:

—GiñtΛaanΔdamiga aanΛ gia gΔvaavoitudai —tΛΔdai.

³⁹ Amaasi ΔSuusi itΛΔdai:

—AanΛ divia tami oidigi daama dai nΛnΛaavatuda iñagai Δgai ismaacΛΔ maiñΛnΛai, dai Δgai ismaacΛΔ pocaiti sai cΛgga maata caΛ Diuusi ñiooquidΛ maata na ismaitarvaavoi baiyoma ΔrΛpan ducami maiñAAadami maimaatΛcatai —astΛΔdai ΔSuusi.

⁴⁰ Amaasi ΔΔmoco Δfariseo ismaacΛΔ ami daraajatadai itΛΔdai:

—¿PovaiPAS caiti aapi tΔsai aatΔmΛ maiñΛnΛai ΔrΛ? —tΛΔdai.

⁴¹ TaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΛΔdai:

—IssΛΛicΛΔ maiñΛnΛaadamudai aapimΛ dai maimaatΛ caΛcamudai Diuusi ñiooquidΛ aidΛ gia maitΔrgΛnduñicamudai aapimΛ Δmos aapimΛ pocaiti mΔsai cΛgga maata caΛ Diuusi ñiooquidΛ cascΛΔ Δrsoimaasi ivuaadami aapimΛ —tΛΔdai ΔSuusi.

10

1 Vaavuava sai sioorΛ vapacΛdagi Δmo curarΔrΛ daama sΛΛli maisiu quitaagiña sΛΛli Δgai gia ΔrΛΛsivogami. ² Δpastuuru Δgai dai nuucada Δcañiiru dai Δgai gia quitaagiña sΛΛli vapacΛi. ³ ΔCΛΛli ismaacΛΔ quitaagiña cΛaacana dai nuucadacana Δcañiiru tucarΛ siuu duucu ami diviagi Δpastuuru Δgai otoma cupioscΛiña. Δcañiiru cΛΛ maata caΛcana Δpastuuru ñiooquidΛ. Δpastuuru vapaidiña Δcañiiru poduucai istΛΛtΛgida Δgai dai vuvaidi Δgai curaraiñdΛrΛ. ⁴ Dai cavuvaidacai vΛΔsi Δcañiiru Δpastuuru baitΛqui imΛiña vaidΛ Δcañiiru oidíña. Δcañiiru cΛΛ maata ñiooquidΛ Δpastuuru cascΛΔ. ⁵ Δmos Δcañiiru maioidátucui Δmoco ismaacΛΔ maimaatΛ Δgai baiyoma vopooyiña Δgai maimaatΛcatai ñiooquidΛ —tΛΔdai ΔSuusi.

⁶ ΔSuusi aagidi gomaasi ipΛlidityai ismamaatΛtuldagi Δoodami naana maasi istumaasi Δmos Δgai maimaatΛ caΛ.

⁷ Amaasi ΔSuusi Δpaamu aagidi Δoodami daidΔ itΛΔdai:

—Vaavuava iñsaanΛ ΛΓΛpan ducami Δcurarai quitaagiñagada siaa sΛΛli vapacΛi Λcañiiru. ⁸ VΛΛsi ΔmamaatΛtuldiadami yaatavogami ismaacΛda dada maiquiaa diviacai aanΛ Λgai ΛΓΛΛsivogami ducami dΛmos Diuusi maamarada maioidátucui Λgai. ⁹ Vaavuava iñsaanΛ ΛΓΛpan ducami Δmo quitaagiña. Siora ipΛliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi giñvaavoitudaitai Λgai gia poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvacΛi. DaidΛ Λvaavoitudadami ΛΓΛpan ducami cañiiru ismaacΛda Δpastuuru vΛΛs tucagi vaapasai ΔcurarΛΓΛ dai vΛΛs tasai nunucadai.

¹⁰ ΛΛΛsivogami dada dai mosacaasi mosgaΛΛsidiña dai coodaiña dai siaa vuaadana naana maasi istumaasi dΛmos aanΛ divia vaidΛ Λoodami tomastuigaco oidaca agai cΛΛgacΛΓΛ vuvacΛitai dai vai sΛΛlicada baiganΛliaracΛda oidacana. ¹¹ Δmo pastuuru cΛΛ tuigacami cΛΛga nunucada gasosoiga cañiiru tomasi gamuaatu sai maicuucuna ΔsΛΛyi. Dai aanΛ ΛΓΛpan ducami Δmo pastuuru cΛΛ tuigacami. ¹² DΛmos Δmo pastuuru ismaacΛda maitarsosiacami Λgai gia mosmΛmaraiña siuu duucu tΛΛgiagi Δmo sΛΛyi dai dadagitoi Λcañiiru. VaidΛ ΔsΛΛyi babΛΛyiña Δmo Λcañiiru vaidΛ Λгаа aipaco vopooyiña. ¹³ Δpastuuru maitarsosiacamicana cascada mΛmΛraiña dai maivuaama Δlidiña ΛcañiirucΛda.

¹⁴ Aana anΛΓΛpan ducami Δmo pastuuru cΛΛ tuigacami ismaacΛda cΛΛ maata gasosoiga cañiiru dai Λcañiiru cΛΛ maata gΛpastuuruga. ¹⁵ Poduucai isduucai Diuusi giñooga cΛΛga giñmaata dai aana cΛΛga maata giñooca. Dai aana sΛΛlicada soiñamu siora giñvaavoitudagi dai aana muuquimu vai Λgai cΛΛgacΛΓΛ vuvacΛiagi. ¹⁶ Dai oidaga aa oodami ismaacΛda maitarjudidíu ismaacΛda giñvaavoituda agai ΛpΛ. Dai aana cΛΛgacΛΓΛ vuvaidamu. Quiaa ΔrsibΛΛ oidacami Λgai dΛmos aimu istuigaco isΛgai ΛΛmadu aa giñvaavoitudadami ΛΓΛmo aadunumΛca agai dai viaaca agai Δmo baitΛcΛaacami.

¹⁷ Aana muuquimu dai Δpamu duaacamu vai poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvacΛiagi oodami. Cascada giñoigΛdai giñooca. ¹⁸ Tomali Δmaadutai maitistutuidi isgiñmuuagi ismaitiñdagitu aana. VΛΛscarΛ iñdagitamu aana mΔsgiñmuaagi mosaana ipΛlidi cascada. Aana viaa sΛΛlicami isdagituagi isgiñmuaagi dai aana viaa guvucadagai isΔpamu duaacagi. Diuusi giñooca giñmaa sΛΛlicami dai guvucadagai cascada —tatΛdai ΔSuusi.

¹⁹ Aidasi Δjudidíu tΛtΛañΛdamigada caΛ gomaasi ΔΛmoco aagai Δmo istumaasi dai aa aagai Δmai istumaasi. ²⁰ Dai nuidutai pocaiti:

—¡Goovai viaa Δmo Diaavora tΛañicaruda di! SΛΛlicada Λrvuiirugami goovai. MaitΛagagai tΛscaΛcagi istumaasi aagai goovai —caiti Δjudidíu.

²¹ DΛmos aa icaiti:

—Isviaacamudai goovai amo Diaavora taañicaruda maitistutiadamudai iscalağa ñiooquiagi poduucai isduucai ñioocai goovai. Tomali maitistutiadamudai isduaaidagi amo maiñaadami —caiti amoco.

22 Aidasi asuusi Jerusaleenaga daacatadai, aidar toomococatadai. Dai aidacasi avagimicatadai ismaacadar ivuaadana ajudidiu tagitoitai istuigaco idui agaa quiuupai. 23 Daidasuusi moimaitadai agaa quiuupiaraga siaaco Solomoni portaaligada tagidu. 24 Daidatanlaanadamigada ajudidiu sicoli guuquiva asuusi abaana daidi itadai:

—¿Pascada garaagida agai isbai aapi salicada arCristo ischo ara? —tadai agai.

25 Taidasuusi aa noragi daida itadai:

—Casiant ganaagidi aana dmos aapima maitiñvaavoitu. Diuusi giñooga giñmaa salicami ansaida ivuaadana aana naana maasi istumaasi garducami ismaacadarada calga gamaata iñsiora ana. 26 Dmos aapima maitiñvaavoitudai. Aapima maitar giñaaduñi vaavoitudadami cascada, poduucai isduucai casiganaagidi ana. 27 Giñaaduñi vaavoitudadami cal maata giñmamaatatuldaraga daida giñlamadu ajioopai. Dai ana calga maata giñaaduñi vaavoitudadami. 28 Ana calgacaga vuvaidi agai vai tomastuigaco oidacana lavaagiaraga. Maitipu siora istutuidi isgiñvoopoidagi giñaaduñi vaavoitudadami. 29 Diuusi giñooga agai daida acovai vuvaitu agai saida giñvaavoitudana. Diuusi giñooga salicamigada vaamioma namaga istomasiorai dai cascada maitipu siora istutuidi isvoopoidagi giñooga giñaaduñi vaavoitudadami. 30 Ana lamadu giñooga viaa agai vaa salicami daida agai vaa tagitoidagai dai agai vaa guvucadagai —tadai asuusi.

31 Amaasi ajudidiu apamu vui ooodai dai maicarsa agaitadai asuusi. 32 Taidasuusi itadai:

—Casivuaadana ana mui naana maasi garducami guvucadadarada giñooga aapima gansaagida. ¿Pascada gaicada giñmaicarsa agai aapima? —tadai asuusi.

33 Taida ajudidiu aa noragi daida itadai:

—Maisiu ivuaadatai aapi amo istumaasi gducami aatama gamaicarsa agai vui ñioocaitai aapi Diuusi aagaitai sai aapi arDiuusi dmos aapi arcali —tadai ajudidiu.

34 Amaasi asuusi itadai:

—Diuusi ñiooquidara pocaiti saida adudunucami ajudidiu ardidiuusi ducami. Diuusi maacai salicami cascada. 35 Cal maata aatama sai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidara salicada arvaavoi. Dai Diuusi pocaiti sai agai ismaacada Diuusi maa amo salicami ardiuusi ducami. 36 Dai Diuusi acovai giñvusaitu daida giñootoi tami oidagi daama. ¿Ducatai

povaiñtatadai aapimΛ sai aanΛ vui ñioocai Diuusi aagaitai ansaidΛ araana Diuusi maradΛ? ³⁷ AanΛ ivueeyi naana maasi gΛgΛrducami. Diuusi giñooğa giñmaa Λmo sΛalicami cascΛΔ. Dai cascΛΔ aliΛsi gΛaagai isaapimΛ giñvaavoitudagi. ³⁸ Tomasi maivaavoitudai aapimΛ istumaasi gΛnaagidi aanΛ vΛascΛga cΛga maata aapimΛ isivuaadana aanΛ naana maasi istumaasi gΛgΛrducami dai gomaasicΔΔ aliΛsi gΛaagai isvaavoitudagi iñsaana ΛrDiuusi maradΛ dai istΛvai aanΛ tΛvaagiaiñdΛrΛ dai poduucai vaavoitudagi sai Diuusi giñooğa aanΛ giñΛΛmadu daja dai sai aanΛ Diuusi giñooğa ΛΛmadu daja —tatadai ΛSuusi.

³⁹TaidΛ apamu Λjudidíu ipΛlidadai isbΛiyagi ΛSuusi dai maisagi dΛmos ΛSuusi mosdaivunu ii.

⁴⁰Amaasi ΛSuusi apamu ii ΛgΛΛ aqui Jordán mΛΛmojoradΛrΛ siaaco ΛΛquioma gavapaconaitadai ΛVuaana dai ami daaca agai. ⁴¹TaidΛ mui oodami iji dai mΛΛ nΛidamu ΛSuusi daida icaiti:

—Tomasi ΛVuaana maitidui tomali Λmo istumaasi gΛducami vΛascΛga vΛΛsi istumaasi aagai Λgai aagaitai idi cΛΛli sΛalicΔΔ Λrvaavoi —caiti Λoodami.

⁴²Tai ami mui oodami vaavoitu ΛSuusi.

11

¹Λmo cΛΛli BetaaniarΛ oidacami alia coococatadai. Lázaru tΛagidu Λgai. DaidΛ ΛLázaru susuculidΛ ΛrMaría dai Maaruta.

²María Λgai dai ΛΛquioma tai asaiti sigian uuvaicΔΔ ΛSuusi ΛΛcasoda daama dai gΛcuupacΔΔ gaqui. ³DaidΛ María ΛΛmadu Maaruta ootoi Λmo piooñi sai aagidana ΛSuusi sai alia coco ΛLázaru dai potatadai Λpiooñi ΛSuusi:

—GΛrbaitΛcΛaacamiga, alia coco gΛaamiiguga Lázaru —tatadai Λpiooñi.

⁴Tai mosmaí ΛSuusi daidΛ icaiti:

—Λgai oí coocodagai dai tomasi muuquiagi vΛascΛga mai-siu cascΔΔ oí coocodagai. Λgai oí coocodagai sai poduucai gooquiΛrΛ mui oodami maata na issΛalicΔΔ viaa guvucadagai Diuusi, dai sai Λoodami maata na ΛpΛ isalia cΛΛ tuiga aanΛ Diuusi maradΛ —tatadai ΛSuusi.

⁵Tomasi ΛSuusi sΛalicΔΔ oigΔdai Maaruta ΛΛmadΛ suculidΛ ΛΛmadu Lázaru ⁶vΛascΛga anaasi vii ΛpΛ goo tasai. ⁷Dai gooquiΛrΛ povartatadai Λgai aatΛmΛ:

—Timada apamu Judeeamu —gartatadai.

⁸TatΛi aatΛmΛ itatadai:

—Mamaatatuldiadami, maiquiaa daivusai mui tasai daida Λjudidíu mΛΛca JudeeΛrΛ ipΛlidadai isgΛmaicarsagi. ¿Ducatai apamu mΛΛca imia Λlidi aapi? —tatadai aatΛmΛ.

⁹⁻¹⁰TaidΛ ΛSuusi povartatadai:

—Tomali Δ maadutai maitistutuidi isgiñmuaagi maiquiaa naatocai aan Δ giñaa duiñdaga. ¹¹ G Δ ramiiguga Lázaru cooso dai aan Δ imia iñagai dai n Δ ñiituda iñagai —g Δ rt Δ t Δ dai Δ Suusi.

¹² Amaasi aat Δ m Δ it Δ t Δ dai:

—G Δ rt Δ aan Δ damiga, iscooso Δ gai aid Δ gia casi g Δ t Δ aumadaimi Δ gai —t Δ t Δ dai aat Δ m Δ .

¹³ P Δ v Δ rt Δ t Δ dai Δ Suusi pot Δ iya Δ lidityai said Δ Lázaru camuu. D Δ mos aat Δ m Δ p Δ olidityadai is Δ rvaavoi iscooso Δ gai. ¹⁴ Amaasi Δ Suusi s Δ ali g Δ raagidi dai p Δ v Δ rt Δ t Δ dai:

—Camuu Lázaru. ¹⁵ Dai c Δ agadu ismai Δ madu daacatadai aan Δ . Poduucai vaamioma c Δ agaduca Δ gai aapim Δ g Δ n Δ v Δ tar Δ , vaamioma giñvaavoituda Δ gai casc Δ d Δ . Tiñda —g Δ rt Δ t Δ dai Δ Suusi.

¹⁶ Amaasi Δ Tomás m Δ smaac Δ d Δ cuate aagaiña p Δ v Δ rt Δ t Δ dai:

—T Δ oidá casc Δ d Δ Δ mapai cooyi aat Δ m Δ —g Δ rt Δ t Δ dai Δ Tomás.

¹⁷ Tai mosaayi Δ Suusi Betaani Δ r Δ dai maí iscasi Δ p Δ duitadai maaco tasai isyaasapi Δ Lázaru. ¹⁸ Betaaniaiñd Δ r Δ miaaga Jerusaleenamu par Δ goo mil dan taan sientometro Δ asi. ¹⁹ Dai muijudidíu caaayi dai daadiji Maaruta Δ madu María camuucuai Lázaru. ²⁰ Aid Δ si Δ Maaruta maí is Δ Suusi camiaadimi, ii Δ gai dai m Δ l vuid Δ r Δ ajia Δ gai. D Δ mos Δ María anaasi quiiy Δ r Δ vii. ²¹ Daid Δ Δ Maaruta it Δ t Δ dai Δ Suusi:

—Giñ Δ aan Δ damiga, istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsi Δ agi. ²² D Δ mos c Δ l maata aan Δ sai Diuusi iduñia Δ gai tomastumaasi istumaasi aagida aapi —t Δ t Δ dai Δ Maaruta.

²³ Taid Δ Δ Suusi it Δ t Δ dai:

—G Δ si Δ agi Δ pamu duaacamu —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

²⁴ Taid Δ Δ Maaruta it Δ t Δ dai:

— Δ j Δ , c Δ lga maata aan Δ sai Δ pamu duaaca Δ gai Δ gai si Δ scad Δ aiyagi istuigaco duduaacagi v Δ asi coidad Δ —t Δ t Δ dai Δ Maaruta.

²⁵ Amaasi Δ Suusi it Δ t Δ dai:

—Aan Δ an Δ Δ gai dai Δ pamu duduaacalda iñagai coidad Δ sitomastuigaco oidacamu Δ gai. Sioor Δ giñvaavoitudai tomasi muuquiagi v Δ asc Δ r Δ tomastuigaco oidaca Δ gai t Δ v Δ agiar Δ .

²⁶ Dai sioor Δ oidaga giñvaavoitudaitai Δ gai gia maiimia Δ gai Δ Diaavora Δ madu. ¿Vaavoitudaipasi aapi imaasi? —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

²⁷ Taid Δ Δ Maaruta it Δ t Δ dai:

— Δ j Δ , vaavoitudiana isaapi Δ r Δ Cristo, Diuusi marad Δ ismaac Δ d Δ t Δ vai t Δ v Δ agiar Δ r Δ . Δ gai vaa ismaac Δ d Δ t Δ v Δ pi n Δ n Δ racatadai aat Δ m Δ —t Δ t Δ dai Δ Maaruta.

²⁸ Caaagidi Δ Maaruta gomaasi dai ii dai duudusali aagidi g Δ suculi María dai pot Δ t Δ dai:

—Garmamaat tuldiadami cadivia dai gavaidi —astadai Maaruta.

²⁹ Amaasi mosmaí agai gomaasi dai ciquiva dai ii dai maa viaatuli asuusi. ³⁰ Maiquiaa vaatadai asuusi caayara. Quiaa momaca caacatadai agai siaaco aayi Maaruta. ³¹ Aidasi ajudidíu ismaacada quiyara daraacatadai amadu María ta isagai todian duucai ciquiva dai otoma vuusai oidi agai María. Agai povanliditadai isimia agai agai maca siaaco yaasapi asiaagida dai ami suaacada agai.

³² Amaasi acai María maca siaaco caacatadai asuusi gatoonacada ciquiva agai asuusi vuidara daida itadai:

—Giñbaitacacamiga istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiisi —tadai María.

³³ Mostagacai asuusi issuanai ajudidíu amadu María sallycada soigalli agai. ³⁴ Daida itadai:

—¿Vaaco yaasa apimaa agai? —tadai asuusi.

Tai agai itadai:

—Gartaanadamiga tiñda pai naida —tadai agai.

³⁵ Taidai asuusi sosoa. ³⁶ Amaasi ajudidíu icaiti:

—Dañi sallycada oigadaitadai goovai —caiti ajudidíu.

³⁷ Damos amoco icaiti:

—Idi cali nanaavatu amañaadami. Caga istuidimudai goovai issoifñagi alázaru simaimuuquimudai agai —caiti agai.

— — —
³⁸ Taidai asuusi apamu soigalli aidasi caajimi atajovai siaaco yaasapi alázaru. Dai atajovai vaacacara daja amo odai gaducami. ³⁹ Taidai asuusi itadai:

—Maigovaiavar daasa goodai —tadai asuusi.

Taidai Maaruta suculidai amuuquidai itadai:

—Giñtaanadamiga, casi apadi maaco tasai ismuu goovai dai galiuvai goovai nai inlidi aanai —tadai Maaruta.

⁴⁰ Damos asuusi itadai:

—¿Maitasi arvaavoi saidai gaagidi aanai isvaavoitudagi aapi naidagi isdiuusi sallycada viaa guvucadagai? —tadai asuusi.

⁴¹ Amaasi maigovai dai agai oodai. Taidai asuusi tai nanaava daida itadai diuusi gaoga:

—Giñooga, baigiñlidi aanai apicada isgiñcancana aapi siuu duucu gñioquiada aanai. ⁴² Caga maata aanai isvascara giñcancana aapi damos sivi poduucai gaagidi aanai sai vasi idi oodami ismaacada tanasi guuca vaavoitudagi isaapi giñootoi —tadai asuusi.

⁴³ Dai capotacai asuusi cavami iña daida itai:

—¡Lázaru vuusaiñi! —tadai.

⁴⁴ Tai vuusai amuuquidai dai quiaa biisapicatadai noonovidai dai acasoda amo icusi avaducamicada. Daida

vuivasad_Δ _Δap_Δ quiaa biisapi _Δmo icusic_Δad_Δ. Taid_Δ _ΔSuusi it_Δt_Δadai:

—Upanavurai vaid_Δ istuid_Δ aim_Δraiña —t_Δt_Δadai _ΔSuusi.

⁴⁵ Dai muidutai _Δjudidíu ismaac_Δad_Δ oidatucuitadai _ΔMaría vaavoitu _ΔSuusi n_Δiditai is_Δpan duaacali _ΔSuusi Lázaru.

⁴⁶ D_Δmos _ΔΛmoco _Δjudidíu ismaac_Δ vuid_ΔΓ_Δ v_ΔΛ_Δt_Δ _ΔSuusi iji dai n_Δida agai _Δfariseo dai aagidi istumaasi idui _ΔSuusi. ⁴⁷ Amaasi _Δfariseo _ΔΛmadu _Δt_Δt_ΔΛaan_Δdamigad_Δ _Δpapaali g_Δn_Δmapagi _Δjudidíu dudunucami daid_Δ it_Δt_Δadai:

—¿Tuma duuna aat_Δma? Idi c_Δali ivueeyi mui naana maasi g_Δarducami. ⁴⁸ Ismosdagitu aat_Δma dai maitiduñiagi tomali _Δmo istumaasi muidutai vaavoituda agai _Δgai daid_Δ _Δt_Δt_ΔΛaan_Δdamigad_Δ _Δromamanu dadimu dai daitudamu g_Δrquiupaiga g_Δduc_Δad_Δ dai g_Δrcoodamu —t_Δt_Δadai _Δjudidíu.

⁴⁹ D_Δmos _Δmoco _Δvaamioma t_Δt_ΔΛaan_Δdamigad_Δ _Δjudidíu saagida ismaac_Δad_Δ Caifási t_ΔΛgidu dai aid_Δ uumi_ΔΓ_Δ agai _Δrbait_Δc_ΔΛaacamigad_Δ _Δpapaali aa noragi daid_Δ it_Δt_Δadai:

—Vupuiirugami aapim_Δ, maimaat_Δ tomali _Δmo istumaasi.

⁵⁰ Maimaat_Δ aapim_Δ isvaamioma _Δrc_ΔΛgai aat_Δma g_Δr v_ΔΛatar_Δ ismuuquiagi _Δmo c_Δali v_ΔΛsi oodami v_ΔΛatar_Δ dai poduucai maiugitimu v_ΔΛsi _Δoodami —ast_Δt_Δadai Caifási.

⁵¹ D_Δmos Caifási pocaiti maisiu poduucai t_Δgitoitai _Δagi agai baiyoma agai _Δrbait_Δc_ΔΛaacamigad_Δ _Δpapaali casc_Δad_Δ Diuusi poduucai t_Δgitoli agai ismuuquiagi _ΔSuusi _Δjudidíu v_ΔΛatar_Δ.

⁵² Dai maisiu mos_Δcaasi _Δjudidíu v_ΔΛatar_Δ muuquia agaitadai _ΔSuusi baiyoma v_ΔΛsi oodami ismaac_Δad_Δ aipa oidaga v_ΔΛsi oidig_ΔΓ_Δ. ⁵³ Aid_Δ tas_ΔΓ_Δ abiaad_ΔΓ_Δ t_Δt_ΔΛaan_Δdamigad_Δ _Δjudidíu gagaagaimi isducatai muaagi _ΔSuusi.

⁵⁴ Casc_Δad_Δ _ΔSuusi camaiaim_Δrai caayana _Δjudidíu saagida. Baiyoma ii agai Judeeaiñd_ΔΓ_Δ m_ΔΛ Efraiinamu _Δmo ali quiiy_ΔΓ_Δ oidigana ugidana. Dai movaasi daraaja aat_Δma _ΔΛmadu _ΔSuusi.

⁵⁵ Aid_Δ camiaadimitadai _Δsiaa duudagai istuigaco _Δjudidíu t_Δt_Δgitoiña aid_Δsi Diuusi c_ΔΛgac_ΔΓ_Δ vuvaitu cajiudad_Δ Ejiip-ituaiñd_ΔΓ_Δ. _Δsiaa duudagai pascua t_ΔΛgidu. Dai mui oodami _Δaali quiiquiaiñd_ΔΓ_Δ iji Jerusaleenamu dai ami iduñi agai istumaasi g_Δaaagaitadai siduñiagi maiquiaa _Δacai ag_ΔΛ _Δsiaa duudagai. ⁵⁶ Gagaagaimi _Δoodami _ΔSuusi dai ag_ΔΛ quiiupi_ΔΓ_Δ guucacatadai dai aipaco g_Δnt_Δcacai daid_Δ icaiti:

—¿Tumaasi t_Δt_Δgitoi aapim_Δ? ¿Bais divimu _ΔSuusi sivi _Δsiaa duudag_ΔΓ_Δ? —ascaiti.

⁵⁷ _Δfariseo _ΔΛmadu _Δt_Δt_ΔΛaan_Δdamigad_Δ _Δpapaali gaaagidi sai sioor_Δ matiagi _Δsiaaco daja _ΔSuusi sai aagidaña vaid_Δ _Δjudidíu b_ΔΛajiagi _ΔSuusi.

12

1 Quiaa vi^Λagacatadai naadami tasai isaayagi ^Λsiaa duudagai taid^Λ ^ΛSuusi ii Betaaniumu. Ami oidacatadai ^ΛLázar^u ^Λgai vaa ismaac^Λ^Δ ^ΛSuusi ^Λpamu duaacali ^Λcoidad^Λ saagidaiñ^Δ^Γ^Λ. 2 Tai ami ^Λoodami vai ^ΛSuusi sai gauugana. Taid^Λ ^ΛMaaruta gabibi dai ^ΛLázar^u meesa vuid^Δ^Γ^Λ daiva ^ΛSuusi ^Λmadu. 3 Amaasi ^ΛMaría vuaa par^Λ taucami litro asaiti sigian uvadami s^Λallic^Δ^Δ nam^Λacami. Dai t^Λi ^Λgai ^Λasaiti ^ΛSuusi ^Λcasod^Δ dai g^Δcuupac^Δ^Δ gaqui. Tai s^Λallic^Δ^Δ sigian uvaitu v^Λasi ^Λquii^Δ^Γ^Λ. 4 Amaasi ^ΛUudasi Iscaliote ^Λmo maatardamigad^Δ ^ΛSuusi ñiooqui ^ΛSuusi. ^Λgai vaa Uudasi ^ΛrSimuñi marad^Δ daid^Δ gat^Λagida agaitadai ^ΛSuusi daid^Δ pot^Δ^Δadai:

5 —¿Tuisi mait^Δgagaara idi asaiti sigian uvadami? C^Λaga g^Δvuiimudai par^Λ vaic sientu piisu dai ^Λgaic^Δ^Δ soñamudai aat^Δ^Δ ^Λsoitutuigami —t^Δ^Δadai ^ΛUudasi.

6 D^Λamos ^ΛUudasi pot^Δ^Δadai maisiu soig^Δaliditai ^Λgai ^Λsoitutuigamic^Δ^Δ baiyoma ^Λr^Λasivogami ^Λgai casc^Δ^Δ pocaiti. ^Λgai ^Λrg^Δrtumiñsiga nuucadacamicatadai dai g^Δr^Λasidiña. 7 Amaasi ^ΛSuusi it^Δ^Δadai:

—Daigitoñi goo^Δqui. Dagitoñi vai bai daasana goovai gogaa asaiti ismaac^Δ^Δ vii asta m^Δsi^Λascad^Δ giñyaasagi. 8 V^Λasc^Δ^Γ^Λ oidaca ^Λgai soitutuigami g^Δnsaagida v^Λrai soic^Δ^Δ d^Λamos aan^Δ mai^Δasc^Δ^Γ^Λ oidacamu aapim^Δ g^Δnsaagida —t^Δ^Δadai ^ΛSuusi.

9 Muidutai ^Λjudidíu maí is^ΔSuusi Betaani^Δ^Γ^Λ daacatadai. Dai m^Δaca iji maisiu mos^Δcaasi n^Δidi ^Λl^Δiditai ^ΛSuusi d^Λamos n^Δidi ^Λl^Δiditadai ^ΛLázar^u ^Λp^Δ. ^Λgai vaa Lázar^u ismaac^Δ^Δ ^ΛSuusi duaacali coid^Δ saagidiaiñ^Δ^Δ^Γ^Λ. 10-11 Dai muidutai judidíu maí is^ΔSuusi duaacali ^ΛLázar^u dai casc^Δ^Δ gajiaad^Δ^Γ^Λ viaa ^Λjudidíu vaavoidaragad^Δ dai vaavoitudaimi ^ΛSuusi. Casc^Δ^Δ at^Δtaan^Δdamigad^Δ ^Λpapaali bai idui ismuaagi ^ΛLázar^u ^Λp^Δ.

12 Mui oodami Jerusaleen^Δ^Γ^Λ dada gosiaa duudag^Δ^Γ^Λ. Dai cajioma ^Λoodami sai siaadico divia agaitadai ^ΛSuusi Jerusaleen^Δ^Γ^Λ. 13 Amaasi ^Λoodami guicuma souvali maamarad^Δ dai iji dai m^Δal vuid^Δ^Γ^Λ aayi ^ΛSuusi dai iñ^Δaquimi daid^Δ icaiti:

—Ali^Δ siaa duutudai aat^Δ^Δ Diuusi. Aat^Δ^Δ ip^Δlidi sai Diuusi alia c^Λagac^Δ^Γ^Λ n^Δijadagi ^Λraigad^Δ ^Λjudidíu ismaac^Δ^Δ divia Diuusi g^Δvucadad^Δ^Δ —caiti ^Λoodami.

14 Taid Δ Δ Suusi t $\Delta\Delta$ Δ mo asñiitu dai dan daiva poduucai isduucai gaaagidi Diuusi ñiooquituldiadamigad Δ Diuusi ñiooquid Δ r Δ dai podu ooja:

15 Maitav Δ r duduaadicuda aapim Δ Jerusaleen Δ r Δ oidacami. Dañi b Δ rim Δ i g Δ raíga Δ mo asñiitu dan daitugai. Asduu ooja Diuusi ñiooquid Δ r Δ .

16 Aid Δ Δ p Δ dui gomaasi maimaí aat Δ m Δ maataardamigad Δ Δ Suusi istuusi podui. D Δ mos gooqui Δ r Δ aid Δ si Δ Suusi Δ pamu nora t Δ vaagiamu aid Δ gia t Δ gitu aat Δ m Δ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigad Δ ooja Diuusi ñiooquid Δ r Δ aagaitai Δ Cristo dai sai poduucai Δ p Δ duña agaitadai.

17 Δ oodami ismaac Δ d Δ moguucacatadai Δ Suusi Δ l Δ madu aid Δ si Δ gai vai Δ Lázar Δ quiaa yaasapicatai Δ gai dai n Δ idi Δ gai is Δ Suusi duaacali Δ Lázar Δ coidad Δ saagidiaiñd Δ r Δ aagidi aa oodami istumaasi n Δ idi. 18 Casc Δ d Δ iji Δ oodami dai m $\Delta\Delta$ vuid Δ r Δ aayi Δ Suusi. C $\Delta\Delta$ maat Δ Δ oodami is Δ Suusi idui Δ mo istumaasi g Δ ducami. 19 Amaasi Δ fariseo aipaco g Δ naagidi daid Δ icaiti:

—Dañi. Maitistutuidi aat Δ m Δ isb Δ iyagi Δ Suusi sivi. V $\Delta\Delta$ scatai oidátucui Δ gai casc Δ d Δ —ascaiti Δ fariseo.

20 Δ oodami saagida ajioopaitadai Δ l Δ mo giliego. Δ gai dada Jerusaleen Δ r Δ sai siaa duutuda Δ gai Diuusi Δ siaa duudag Δ r Δ . 21 Dai Δ gai miaad Δ r Δ guuquiva Δ Piili ismaac Δ d Δ Δ rBetasaidd Δ r Δ oidacami. Betasaida Δ r Δ mo ali quii Galilea d Δ v Δ ari Δ r Δ . Daid Δ Δ oodami giliego it Δ t Δ dai Δ Piili:

—Aapi c $\Delta\Delta$ li, aat Δ m Δ n Δ ida Δ r Δ lidi Δ Suusi —ast Δ t Δ dai Δ giliego.

22 Taid Δ Δ Piili ii dai aagidi Δ Aand Δ r Δ si. Taid Δ v Δ goocatai iji dai aagidi Δ Suusi. 23 Amaasi Δ Suusi it Δ t Δ dai:

—Aan Δ Δ r Δ gai ismaac Δ d Δ viaa Δ mo s $\Delta\Delta$ licami dai caaayi istuigaco matiagi oodami isvaamioma nam Δ ga giñs $\Delta\Delta$ licamiga sitomasmaasc Δ d Δ s $\Delta\Delta$ licami. 24 Vaavuava is Δ mo caid Δ t Δ ligi v $\Delta\Delta$ sc Δ r Δ mosali Δ maduacana asta m Δ si $\Delta\Delta$ scad Δ Δ siagi vai vusac Δ i vupusiad Δ dai g $\Delta\Delta$ r Δ i vai uugiat Δ i Δ stucui dai muuratai vai muidar Δ i t Δ ligi. 25 Sioor Δ ivuaadagi Δ l Δ gi istumaasi ip Δ lidi, Δ gai gia iimimu Δ Diaavora Δ l Δ madu, d Δ mos sioor Δ mai-ivuaadagi Δ l Δ gi istumaasi ip Δ lidi tami oidigi daama Δ gai gia c $\Delta\Delta$ gac Δ r Δ vuusaimu dai tomastuigaco oidacamu t Δ vaagi Δ r Δ . 26 Is Δ maadutai giñsoic Δ da Δ liadagi g Δ aagai isgiñoidátucudagi dai tomasiaaco aim Δ rda aan Δ movaasi aim Δ radagi Δ gai Δ p Δ . Dai sioor Δ giñsoic Δ i, giñooga c $\Delta\Delta$ gac Δ r Δ n Δ ijada Δ gai, Δ gai.

27 Camuquiadan tada aan Δ soigiñ Δ lidityai. D Δ mos v $\Delta\Delta$ sc Δ r Δ maiaagidamu aan Δ giñooga sai giñsoiñana ismaisii soimaasi

taatagi aan_Λ. Aan_Λ divia tami oidi daama dai soimaasi taata iñagai dai muuquia iñagai oodami v_{ΛΛ}tar_Λ, casc_{ΛΔ} maiaagidamu aan_Λ giñ_{oo}ga sai giñsoiñana nai maisoimaasi taata aan_Λ.
 28 Baiyoma aagidamu aan_Λ giñ_{oo}ga sai v_{ΛΛ}si oodami maat_Λna sai Diuusi _Λrbait_{ΛC}aaacamigad_Λ v_{ΛΛ}si oidigi dama oidacami dai sai v_{ΛΛ}scatai siaa duutuadagi Diuusi —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

Amaasi ñ_{ioo} Diuusi t_Λv_Λaagiaiñd_Λr_Λ daid_Λ it_Λt_Λdai _Λgai _ΛSuusi:

—_Λoodami gia maat_Λ isaapi siaa giñduutudai soimaasi taata-mai aapi casc_{ΛΔ} —t_Λt_Λdai Diuusi.

29 Taid_Λ _Λoodami ismaac_{ΛΔ} novaasi guucacatadai daid_Λ cai isDiuusi ñ_{ioo} icaiti sai covoi oidigi dai aa oodami icaiti:

—_Λmo t_Λaañicarud_Λ Diuusi ñ_{ioo}qui —caiti.

30 Amaasi _ΛSuusi pot_Λt_Λdai _Λoodami:

—Pocaiti giñ_{oo}ga sai aapim_Λ maat_Λna is_Λgai c_{ΛΛ}gac_Λr_Λ giñ_nidi. 31 Camiaadimi istuigaco camainam_Λaca _Λgai _ΛDiaavora s_{ΛΛ}licamigad_Λ tami oidigi daama baiyoma aan_Λ iñ_sΛ_Λlicamiga nam_Λaca _Λgai. 32 Dai m_Λsi_{ΛΛ}scad_Λ giñ_{si}sagi curusiaba Diuusi soiña _Λgai muidutai v_{ΛΛ}si oidigi daama sai giñ_{va}avoitudana —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

33 Pot_Λt_Λdai _ΛSuusi sai maat_Λna _Λoodami isducatai muuquia _Λgai _Λgai. 34 Taid_Λ _Λoodami aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Diuusi ñ_{ioo}quid_Λr_Λ pocaiti said_Λ _ΛCristo tomastuigaco oidaca _Λgai. ¿Ducata caiti aapi said_Λ _Λoodami siisapa _Λgai _Λmo curusiaba _Λgai ismaac_{ΛΔ} viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami? ¿Sioor_Λ _Λgai ismaac_{ΛΔ} viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami? —t_Λt_Λdai _Λoodami.

35 Amaasi _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Aan_Λ quiaa daacamu aapim_Λ _{ΛΛ}madu _{ΛΛ}p_Λ chi_{ΛΛ}qui tasai dai g_Λn_mamaatulda iñagai aan_Λ. C_{ΛΛ}gav_Λr giñ_{ca}ca aapim_Λ istumaasi g_Λnaagidi aan_Λ vai poduucai c_{ΛΛ}gac_Λr_Λ oidacagi dai c_{ΛΛ}gac_Λr_Λ vuvaquiagi. Sioor_Λ maic_{ΛΛ}gac_Λr_Λ oidaga maimaata siaaco iimia _Λgai coocai. 36 Ali_Λsi g_Λaa_Λgai isvaavoitudadagi aapim_Λ istumaasi g_Λn_mamaatuldi aan_Λ quiaa daacatai aan_Λ aapim_Λ g_Λn_{ΛΛ}madu vai poduucai c_{ΛΛ}gac_Λr_Λ oidaca aapim_Λ —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

Caaagidacai _ΛSuusi imaasi ii abiaad_Λr_Λ dai g_{ΛΛΛ}sto taid_Λ _Λoodami camait_{ΛΛ}.

37 _ΛSuusi idui mui naana maasi istumaasi g_Λr_garducami _Λoodami vuitapi d_Λmos v_{ΛΛ}sc_Λr_Λ maivaavoitu _Λgai.

38 Poduucai _Λp_Λdui istumaasi gaaagidiña Diuusi ñ_{ioo}quituldiadamigad_Λ Isaíacaru pot_Λt_Λdai _Λgai Diuusi:

Giñ_{Diuu}siga baitoma tomali _Λmaadutai maivaavoitu aid_Λsi aagidi aat_Λm_Λ g_Λñiñiooquituldiadamiga g_Λñiooqui _Λoodami.

Tomasi loodami naidi issallicadla viaa aapi giñDiuusi guvucadagai vallascaṛa maimaata naidi istumaasi apadi.

Astadaidai Isaiacaru.

³⁹ Dai Isaiacaru ooja lapa istuusi maitistutuidi loodami isvaavoitudagi dai podu ooja:

⁴⁰ Najadamu agai istumaasi ivueeyi Diuusi dāmos Diuusi maidagito ismaata najadagi.

Ducami iscuupicagi vuupuida.

Caḷ agai Diuusi ñiooquida dāmos Diuusi maidagito ismaata caḷcagi.

Dai Diuusi pocaiti: “Agai maiama duucaḷ gantatagito lididi dai maitanvaavoitu vai poduucacalagacṛa ganvuvaidan aan”, ascaiti Diuusi.

Asduucaḷ ooja Isaiacaru.

⁴¹ Pocaiti Isaiacaru aagaitai Cristo. Isaiā naidi Cristo gacoosigara dai poduucacal maḷ issallicadla vaamioma viaa guvucadagai Cristo sitomasioora dai isvaamioma tlaanaḷ sitomasioora.

⁴² Dāmos vallascaṛa muidutai ajudidū tlaanadamigada vaavoitu suusi dāmos maiagidi vasi oodami. Agai labaidi ismaatamudai fariseo. Agai camaidagitu isvaapaquiagi aquiuupaigadara. ⁴³ Vaamioma oojoidi agai isloodami calagacṛa najadagi siadiuusi.

— — —
⁴⁴ Asuusi cavami iña daida icaiti:

—Tomasioora siora iñvaavoitudagi agai vaavoitudai lapa Diuusi giñooga. Agai agai daida giñootoi. ⁴⁵ Dai tomasioora siora maata istuiga aan calaga maata istuiga agai ismaacada giñootoi. ⁴⁶ Aan andivia tami oidigi daama vai loodami maata istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi dai divia aan sai siora giñvaavoitudagi camaisoimaasi ivuaadagi. ⁴⁷ Tomasioora siora caḷcagi istumaasi gaaagiada aan dai maitiñagiadagi aan maitaragai ismaacada gaaagida iñagai isducatai soimaasi taata agai agai. Aan divia tami oidigi daama sai calagacṛa vuuvacana oodami, dai maisiu agida iñagai oodami isducatai soimaasi taata agai agai. ⁴⁸ Tomasioora siora gajaadara giñviaa aan dai maivaavoitudai giñiooqui agai gisallicadla soimaasi taata agai silascada caugitiagi oidigi. Giñmamaatatuldiaragacada calaga gamaatamu isagai arsoimaasi ivuaadami. ⁴⁹ Istumaasi aagai aan maitraan lāgi giñiooqui baiyoma aan aagai mosacaasi istumaasi ipalidi giñooga. Agai giñootoi daida giñaagidi istumaasi gnaagida aan dai istumaasi ganmaatatuldiagi aan. ⁵⁰ Dai cal maata aan sai istumaasi giñaagidi giñooga ansai gaaagidana gomaasicada calagacṛa vuvaḷi oodami. Cascada aan angaaagidi mosacaasi

istumaasi giñtʌjai giñooga ansai gaaagidana —caiti ʌSuusi aoodami.

13

1 Dai cayoga aayitadai ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ, mosʌmo tasai viʌʌga. Camaatʌcatadai ʌSuusi iscaaayi istuigaco daivunu imia agai ʌgai idi oidigiiaiñdʌrʌ dai ʌpamu noragia agai mʌʌca siaaco daja oogadʌ. ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai vʌʌsi ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai tami oidi daama, vʌʌsi gʌibʌdagacʌdʌ oigʌdai ʌgai.

2 Dai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ gacueeyitadai tucara. Taidʌ ʌʌquioma abiaadʌrʌ ʌDiaavora divia Simuñi maradʌ ʌUudasi Iscaliote ʌʌmadu dai ipʌlitu isgatʌʌgida ʌgai ʌSuusi sai bʌʌna ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai. 3 ʌSuusi maatʌcatadai isDiuusi oogadʌ ʌgai ootoi tami oidi daama tʌvaagiaiñdʌrʌ dai isʌpamu gaamu aa gʌsiagi Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai maatʌcatadai ʌpʌ isʌoogadʌ camaa guvucadagai sai tʌaanʌiña vʌʌsiaʌcatai. 4 Daidʌ quiaa acueeyitadai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ dai cʌquiva ʌgai dai maigo daí gʌdaamanaga yuucusi dai bʌi ʌmo gaquidacarui dai gʌpuraan vuu. 5 Amaasi toa suudagi ʌmo vaateejʌrʌ dai gʌaagacai gʌrvacuañimi gʌrʌʌcaso aatʌmʌ maamaatʌrdamigadʌ. Dai gaquigi gaquidacarucʌdʌ ismaacʌdʌ gʌpuraana vuutadai.

6 Dai aidʌsi vacuaañda agaitadai ʌgai ʌSimuñi Piiduru ʌʌcasodʌ ʌgai potʌtʌdai:

—¿Aanʌ iñʌʌcaso pʌsvacuaana agai ʌpʌ? —tʌtʌdai.

7 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Sivi maimaata ʌʌidi aapi istuma vueeyi aanʌ dʌmos gooquiʌrʌ gia maata ʌʌidamu aapi —tʌtʌdai.

8 Dʌmos ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Aanʌ giñʌʌcaso gia tomali ʌmo imidagai maitiñvacuaañdamu aapi —tʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Ismaivacuaana aanʌ gʌʌʌcaso aidʌ gia aapia maitʌrgiñaduñi —tʌtʌdai.

9 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:

—Giñbaitʌcʌacamiga aidʌ gia maisiu mosʌcaasi giñʌʌcaso vacuaanamu aapi, gʌaagai pʌsvacuaanagi aapi giñnoonovi daidʌ giñmoo ʌpʌ —tʌtʌdai.

10 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:

—Sioorʌ utudami gʌnvapaʌtʌviagi maitʌagai isvʌʌsi tuucugadʌ vacuaanagi mosʌcaasi ʌʌcasodʌ gʌaagai

isvacuaanagi. Dai aapim_Λ cavuaañicam vii d_Λmos maisiu v_{ΛΛ}scatai —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

¹¹ C_{ΛΛ} maí _ΛSuusi sioor_Λ t_{ΛΛ}gida agaitadai, casc_Λd_Λ pocaiti sai maiv_{ΛΛ}scatai vuaañicam vii, poduucai t_Λiya _Λlidi _ΛSuusi is_Λrsoimaasi ivuaadami _Λgai ismaac_Λd_Λ t_{ΛΛ}gida agaitadai.

¹² Dai canaato vacuaañdacai _ΛSuusi aat_Λm_Λ ma-maat_Λrdamigad_Λ _{ΛΛ}casod_Λ _Λpamu g_Λai g_Λdaamanaga yuucusi dai _Λpamu daiva meesa vuid_Λr_Λ. Daid_Λ it_Λt_Λdai aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ:

—¿Maat_Λm_Λsi n_Λlidi aapim_Λ istumaasi idui aan_Λ aapim_Λc_Λd_Λ? ¹³ Aapim_Λ mamaat_Λtuldiadami dai bait_Λc_Λaacami giñ_Λaagai daid_Λ _Λrvaavoi iñ_Λsaan_Λ _Λrmamaat_Λtuldiadami daid_Λ _Λrbait_Λc_Λaacami casc_Λd_Λ poduucai c_{ΛΛ}ga aagai aapim_Λ. ¹⁴ Dai aan_Λ iñ_Λsmaac_Λd_Λ _Λrgamamaat_Λtuldiadamiga daid_Λ _Λrgabait_Λc_Λaacamiga cavacoi aan_Λ aapim_Λ g_Λn_{ΛΛ}caso casc_Λd_Λ ali_Λsi g_Λaagai m_Λsiaipacoga g_Λn_{ΛΛ}vacuaañdiadagi aapim_Λ g_Λn_{ΛΛ}caso. ¹⁵ Aapim_Λ ali_Λsi g_Λaagai m_Λsivuaadagi _{ΛΛ}r_Λ isducatai ivueeyi aan_Λ. ¹⁶ Vaavuava istumaasi g_Λnaagidi aan_Λ sai tomali _Λmo piooñi maivaamioma n_Λm_Λga isgaaamu dai tomali _Λmo ootosicami maivaamioma n_Λm_Λga si_Λ _Λgai ismaac_Λ ootoi. ¹⁷ M_Λsimaat_Λ ca_Λ aapim_Λ v_{ΛΛ}si imaasi dai _{ΛΛ}gigitai ca_Λ s_{ΛΛ}lic_Λd_Λ baig_Λn_Λliadamu aapim_Λ.

¹⁸ Dai aan_Λ maiv_{ΛΛ}scatai g_Λnaagai aagaitai m_Λsaid_Λ _Λrsoimaasi ivuaadami. C_{ΛΛ} maat_Λ ismaac_Λd_Λ _Λcovai vuvaitu aan_Λ. Dai v_{ΛΛ}scat_Λ ali_Λsi g_Λaagai is_Λp_Λduñiagai istumaasi aagai Diuusi ñiooquid_Λr_Λ dai poduucai aagai: “_Λgai vaa ismaac_Λd_Λ giñ_{ΛΛ}madu acueeyi casi giñ_Λvuid_Λr_Λ g_Λi”, caiti Diuusi ñiooquid_Λr_Λ. ¹⁹ G_Λnaagidi aan_Λ imaasi maiquiaa _Λp_Λduucai vai poduucai si_{ΛΛ}scad_Λ _Λp_Λduñiagi aapim_Λ vaavoitudana iñ_Λsaan_Λ _Λr_Λgai iñ_Λsmaac_Λd_Λ aagai aan_Λ. ²⁰ Vaavuava istumaasi g_Λnaagidi aan_Λ sai sioor_Λ miaad_Λgidagi giñ_Λootosa _Λgai gia giñ_Λmiaad_Λgi aan_Λ _{ΛΛ}r_Λ dai sioor_Λ giñ_Λmiaad_Λgidagi aan_Λ _Λgai gia miaad_Λgi _Λgai ismaac_Λd_Λ giñ_Λootoi —g_Λrt_Λt_Λdai _ΛSuusi.

—————
²¹ Caaagidacai _ΛSuusi imaasi s_{ΛΛ}lic_Λd_Λ soig_{ΛΛ}li _Λgai dai s_{ΛΛ}li aagidi dai pot_Λt_Λdai:

—Vaavuava is_Λmaadutai aapim_Λ giñ_{ΛΛ}gida _Λgai said_Λ giñ_Λb_{ΛΛ}na giñ_Λvuid_Λr_Λ v_{ΛΛ}t_Λcami —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

²² Amaasi aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ _Λgai aipaco g_Λr_Λn_Λñidimi v_{ΛΛ}scatai maimaat_Λcatai ismaac_Λd_Λ aagai _ΛSuusi.

²³ Aan_Λ _ΛSuusi abaana daivacai gauu. Aan_Λ ali_Λsi giñ_Λoig_Λdaiña _ΛSuusi. ²⁴ Vaid_Λ _ΛSimuñi Piiduru g_Λnoovic_Λd_Λ

giñsisigidi ansai tΛcacana siorΛ aagai Λgai. ²⁵ Amaasi aanΛ aabanion daiva ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—GiñbaitΛcΛaacamiga. ¿VoorΛ aagai aapi? —tΛtΛdai aanΛ.

²⁶ TaidΛ ΛSuusi giñaa noragi daidΛ povaiñtΛtΛdai:

—VadΛidamu aanΛ laachi paana dai sior maaquia aanΛ Λgiava Λgai —iñtΛtΛdai.

Amaasi vadΛitu laachi paana dai maa ΛUudasi. Λgai ΛrmaradΛ Simuñi Iscaliote. ²⁷ Dai mosbΛi ΛUudasi Λpaana daidΛ ΛDiaavora vaa ibΛdagΛrΛ Λgai. Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai ΛUudasi:

—Istumaasi iduñia agai aapi, otoma iduñi tuduidi —tΛtΛdai.

²⁸ DΛmos tomali Λmaadutai ismaacΛdΛ mees vuidΛrΛ daraaja maimaatΛ caΛ istuisi potΛtΛdai ΛSuusi. ²⁹ ΛUudasi Λgai dai bai darasacana vΛascatai tumiñsigadΛ cascΛdΛ ΛΛmadutai poduucai gΛntΛtΛgito sai Suusi tΛaanΛi issavΛda Λgai Λmo istumaasi ΛtumiñsicΛdΛ Asiaa duudagΛrΛ vΛatarΛ siΛpΛ maaquiagi Λmo istumaasi Λsoituutuigami. ³⁰ Dai mosgau Λpaana ΛUudasi dai vuusai quiidigamu. Dai casi ArtucarΛcatadai.

³¹ Dai mosvuusai ΛUudasi taidΛ ΛSuusi potΛi:

—Sivi gia maatΛmu oodami issΛlicΛdΛ viaa aanΛ guvucadagai aanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami. Dai maatΛmu ΛpΛ issΛlicΛdΛ siaa duutudai aanΛ Diuusi giñooga muucucai aanΛ curusiaba sai cΛgacΛrΛ vuvacΛna oodami poduucai isduucai Λgai ipΛlidi. ³² SiΛascadΛ aanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami tΛgidagi Λoodami isDiuusi giñooga sΛlicΛdΛ viaa guvucadagai aidΛ gia Diuusi giñooga tΛgidamu oodami issΛlicΛdΛ viaa aanΛ guvucadagai ΛpΛ. Dai otoma iduñimu Λgai go-maasi. ³³ Giñaaduñi camaitΛvΛpi daacamu aanΛ aapimΛ gΛnΛΛmadu. AapimΛ giñgaagamu dai maitiñtΛΛgimu. Dai aanΛ angΛnaagidi aapimΛ Λpan duucai agidi aanΛ Λjudidiu sai mΛca siaaco imiagi aanΛ, aapimΛ maitistutuidi isiimiagi.

³⁴ Dai aanΛ gΛnaagidi idi ñiiooqui utudui sai aapimΛ aipacoga gΛnoigΛadaiña. Poduucai isduucai gΛnoigΛdai aanΛ poduucai ΛpΛ aliΛsi gΛagai mΛsiaapimΛ aipacoga gΛnoigΛadagi.

³⁵ Vai poduucai vΛasi oodami oidi daama cΛga maatΛmu mΛsiaapimΛ argiñmamaatΛrdamiga —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁶ TaidΛ ΛSimuñi Piiduru itΛtΛdai:

—GiñbaitΛcΛaacamiga, ¿pa imia agai aapi? —tΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—MΛca siaaco imia iñagai aanΛ aapi maitistutuidi isiñoidági sivi, dΛmos gooquiΛrioma giñoidámu aapi —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁷ Amaasi Δ Piiduru it Δ t Δ dai:

—Giñbait Δ C Δ aacamiga, ¿tuisi maitistutuidi aan Δ is Δ oidá sivi? Aan Δ baigiñduu iñsmuuquiagi aapi g Δ v Δ tar Δ —t Δ t Δ dai.

³⁸ Taid Δ Δ Suusi it Δ t Δ dai:

—Mospocaiti aapi isbaig Δ duu p Δ smuuquiagi aan Δ giñv Δ tar Δ . Baiyoma sivi tucar Δ maiquiaa cucuicai Δ tacucu pot Δ imu aapi vaicojo ismait Δ giñmaat Δ .

14

¹ Maitav Δ rvaam Δ Δ aliada aapim Δ . C Δ agav Δ r vaavoitudada Diuusi dai c Δ agav Δ r giñvaavoitudada aan Δ Δ p Δ . ² M Δ aca siaaco daja giñooga muidu baabaqui. Dai m Δ aca imia iñagai aan Δ dai movai duuñimu aan Δ siaaco oidaca aapim Δ . Ismait Δ rvaavoicamudai imaasi aan Δ gia mait Δ naagidamudai. ³ Dai caim Δ cai aan Δ bai duuñimu siaaco oidaca aapim Δ aid Δ gia Δ pan divimu aan Δ daid Δ g Δ nvaidacamu aan Δ vai aapim Δ oidacagi aan iñ Δ madu. ⁴ Aapim Δ gia c Δ l Δ maat Δ siaaco imia iñagai aan Δ dai maat Δ Δ p Δ voi —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

⁵ Taid Δ Δ Tomás it Δ t Δ dai:

—Giñbait Δ C Δ aacamiga aat Δ m Δ maimaat Δ siaaco imia agai aapi. ¿Duucata Δ maat Δ na aat Δ m Δ voi? —t Δ t Δ dai.

⁶ Taid Δ Δ Suusi it Δ t Δ dai:

—Aan Δ voi iñducami aapim Δ g Δ n Δ tar Δ casc Δ d Δ aan Δ c Δ d Δ aimu aapim Δ m Δ aca siaaco daja Diuusi. Dai aan Δ c Δ d Δ maat Δ mu istumaasi Δ rvaavoi. Dai aan Δ g Δ nmaacai ib Δ dagai utudui. Mos Δ caasi siora Δ giñvaavoitudagi aimu m Δ aca siaaco daja giñooga. ⁷ Isc Δ aga maat Δ mudai aapim Δ iñsiora Δ aan Δ aid Δ gia maat Δ mudai aapim Δ giñooga Δ p Δ . Δ amos sivi maat Δ aapim Δ Δ gai can Δ idi Δ gai casc Δ d Δ —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

⁸ Taid Δ Δ Piili it Δ t Δ dai:

—Giñbait Δ C Δ aacamiga, g Δ ardagitoñi t Δ sn Δ ida aat Δ m Δ Diuusi g Δ rooga. Mos Δ caasi gomaasi ip Δ lidi aat Δ m Δ —t Δ t Δ dai Δ Piili.

⁹ Taid Δ Δ Suusi it Δ t Δ dai:

—Piili, mos Δ l Δ t Δ v Δ api daja aan Δ g Δ n Δ madu. ¿Ducatai maitiñmaat Δ aapim Δ quiaa? Siora Δ giñn Δ idi Δ gai n Δ idi giñooga Δ p Δ . ¿Tuip Δ asi giñaagidi iñsaana Δ g Δ ndagituagi m Δ sn Δ idagi aapim Δ Diuusi g Δ rooga? ¹⁰ ¿Maitap Δ svaavoitudai aapi ismos Δ madugan tuutuiga aan Δ Δ madu g Δ rooga? Idi ñiooqui ismaac Δ d Δ g Δ naagidi aan Δ maisiu Δ agi giñt Δ gitoidac Δ d Δ aagi aan Δ . G Δ rooga Δ gai daid Δ giñ Δ madu daja daid Δ giñmaa guvucadagai isiduuna aan Δ aa duiñdagad Δ Δ gai. ¹¹ Giñvaavoitudavurai aapim Δ is Δ madugan tuutuiga aan Δ Δ madu g Δ rooga. Ismaitiñvaavoitudai mos Δ caasi giññiooquic Δ d Δ aid Δ gia giñvaavoitudavurai aapim Δ Δ naana maasi g Δ arducamic Δ d Δ iñsmaac Δ d Δ ivuaadana aan Δ .

¹² Saa licada arvaavoi isagai ismaacada giñvaavoitudai iduunimu
 ana naana maasi gagarducami poduucai isduucai ivueeyi
 ana dai asta istumaasi gagarducadioma idunia agai
 agai. Ana noragimu maaca siaaco daja garooga cascada.
¹³ Dai siuu duucu daanda aapima Diuusi giñvaavoitudacai
 taandavurai istumaasi ipalidi naida ganmaaquimu ana vai
 poduucai gamaatiagi isviaa guvucadagai giñooga. ¹⁴ Saa licada
 iduunimu ana tomastumaasi istumaasi ismaacada taandagi
 aapima giñvaavoitudacai.

¹⁵ Masiaapima iñoigadai agiditai avaca ismaacada
 ganaagidi ana. ¹⁶ Siana daandamu garooga siagai
 ganootosdamu gibadaga vai agai gansoicadagi masai
 vaamioma calaga vaavoitudaina daida baiganliatudagi
 anan duucai ana gansoicai daida baiganliatudai sivi.
 Agai vaa agai daida gamaatatludiamu mosacaasi istumaasi
 arvaavoi. Dai agai vascara ganlamadu daaca agai. ¹⁷ Aoodami
 maivaavoitudadami maimaata Diuusi Ibada tomali
 maimaata istan daja agai cascada maitistutuidi isdagituagi
 islamadu daacagi. Damos agai cadaja aapima ganlamadu
 daida ganlamadu daaca agai tomastuigaco cascada aapima
 maata Diuusi Ibada. ¹⁸ Ana gia maitandagitomu siagi
 daraaca aapima. Anan divimu ana daida ganlamadu
 daacamu. ¹⁹ Otoma aoodami tami oidi daama oidacami
 camaitiñnijadamu, damos aapima gia giñtagimu anamu.
 Ana gia anamu duaacamu cascada aapima oidaca agai
 tomastuigaco. ²⁰ Aida gia aapima maatamu inšana vascara
 daja Diuusi giñooga lamadu. Dai ana vascara ganlamadu
 daja. ²¹ Isamaadutai maatacagi istumaasi gataana ana
 dai agiditai cacagi poduucai cal maata ana issaa licada
 iñoigadai agai. Dai Diuusi giñooga oigadamu vascatai
 ismaacada giñoigadai. Dai ana ana oigadamu agai. Dai
 ana maataatladamu agai inšana daja agai lamadu —tatadai
 asuusi.

²² Aida gia ñioo auudasi (idi anamai Uudasi maisiu Uudasi
 Iscaliote) dai potadai:

—Garbaitacaacamiga, ¿ducatai aapi garmaatatludamu
 mosacaasi aatama pasgatallamadu daja dai maimaataatulda
 agai aoodami maivaavoitudadami? —tatadai.

²³ Taid aasuusi itadai:

—Sioora giñoigadai agai gia agiditai cacamu giññoiqui.
 Daida garooga oigadamu agai. Dai giñooga lamadu ana
 daraajamu agai lamadu. ²⁴ Sioora maitiñoigadai agai gia
 maiaagiditai cal giññoiqui. Idi ñiooqui ismaacada ganaagidi
 ana maisiu mosagi ganaagidi ana baiyoma gomaasi
 anñoiquida Diuusi giñooga dai agai giñootoi.

²⁵ AanΛ gΛnaagidi vΛasi imaasi quiaa aimΛraitai tami oidi daama aapimΛ gΛnΛΛmadu. ²⁶ Dai daañidamu aanΛ Diuusi giñoooga sai Λgai ootosana gΛIbΛdaga sai Λgai gΛnnuucadacana daidΛ baigΛnΛliatudana. Λgai Λgai daidΛ gΛnmaatΛtuldiamu vΛΛsiaΛcatai dai Λgai gΛntΛgitotulda vΛasi istumaasi gΛnaagidi aanΛ.

²⁷ Canoragimu aanΛ dΛmos aapimΛ daraajamu dai gΛniibΛstacan tadacamu gΛniibΛdaga. VΛΛscΛrΛ aanΛ gΛniibΛstudan tadatudamu gΛniibΛdaga maisiu Λpan duuca i oodami caiti isiibΛstudan tadacana. MaitavΛr vuaamΛ ΛnΛliada aapimΛ tomali maiΛΛbiada tomali Λmo istumaasi. ²⁸ AapimΛ casi giñcai iscaiti aanΛ isimia iñagai mΛΛca siaaco daja gΛrooga dai iñsΛpamu divimu aanΛ dai Λmapai daraajamu aatΛmΛ. IssΛΛlicΛdΛ giñoi gΛadamudai aapimΛ aidΛ gia baigΛnΛliadamudai caΛcai iñsimia iñagai aanΛ. Giñoooga vaamioma viaa guvucadagai iñsaanΛ cascΛdΛ. ²⁹ AanΛ gΛnaagidi imaasi sivi maiquiaa ΛpΛdui vai poduucaci siΛΛscadΛ ΛpΛduñiagi aapimΛ cΛΛga vaavoitudamu istumaasi gΛnaagidi aanΛ.

³⁰ CamaitΛvΛpi gΛnaatagidamu aanΛ aapimΛ. Casi bΛrimui ΛDiaavora. Λgai Λgai dai tΛaanΛi Λoodami ismaacΛdΛ maitiñvaavoitudai. DΛmos Λgai maitistutuidi aanΛcΛdΛ. ³¹ DΛmos vΛΛscΛrΛ gΛaagai ispoduucaci ΛpΛduñiagi vai Λoodami maatiagi iñsaanΛ oigΛdai gΛrooga daidΛ iñsaanΛ ivueeyi vΛasi istumaasi giñtΛaanΛi Λgai. Guuquivavurai aapimΛ. TimΛda tabarΛ.

15

¹ Uuvasi dΛΛdΛ iñducami aanΛ. Dai uuvasi dΛΛdΛ nuucadacami ducami Diuusi gΛrooga. ² AmaamaradΛ ismaacΛdΛ maiiibiatai guicumai Λnuucadacami daidΛ ΛgaquiadΛ maamaradΛ guicumai ΛpΛ vai poduucaci vaamioma cΛΛga iibiatai Λuuvasi dΛΛdΛ. ³ DaidΛ ΛmaamaradΛ ismaacΛdΛ cΛΛga iibiatai gΛnducami aapimΛ cΛΛga giñvaavoitudaitai. ⁴ MaitavΛr gajiaadΛrΛ giñviaa aapimΛ dai aanΛ maigajiaadΛrΛ gΛnviaa ΛpΛ. Λuuvasi maamaradΛ maisiu ΛΛgi iibiatai. MosΛcaasi ΛmaamaradΛ ismaacΛdΛ quiaa arasaca Λuuvasi dΛΛdΛ istutuidi isiibiatagi. Dai poduucaci aapimΛcΛdΛ ΛpΛ. MosΛcaasi sioorΛ apiavaavoitudada giññiooqui istutuidi iscΛΛgacΛrΛ oidacagi.

⁵ Uuvasi dΛΛdΛ iñducami aanΛ dai aapimΛ maamaradΛ gΛnducami. SioorΛ maigajiaadΛrΛ giñviaagi Λgai vaamioma cΛΛga istutuidi iscΛΛgacΛrΛ oidacagi. AatΛmΛ Λmapai daraaja cascΛdΛ. AapimΛ ΛΛgi maitistutuidi isiduñiagi tomali Λmo istumaasi cΛΛgaducami. ⁶ SioorΛ gajiaadΛrΛ viaa giññiooqui

gajiaadΛΓΛ viaamu aanΛ ΛΠΡΛ, poduucai isduucai gΛguicomai Λuuvasi maamaradΛ ismaacΛdΛ maiiibiatai dai gaquisarΛ. Dai gooquiΛΓΛ gΛΛmpaidi ΛmaamaradΛ gaquiadΛ daidΛ mΛmΛidi.

7 IsaapimΛ maitiñdagitu dΛmos baiyoma apiavaavoitudada giñmamaatΛtuldaraga aidΛ gia giñtaañimu istumaasi ipΛliadagi dai aidΛ gia aanΛ gΛnmaaquimu. 8 SiΛΛscadΛ aapimΛ cΛΛgacΛΓΛ oidacagi poduucai siaa duutuda aapimΛ Diuusi, dai poduucai cΛΛga gΛmaatΛ isaapimΛ ΛrgiñmamaatΛrdamiga. 9 Poduucai isduucai giñoigΛdai giñooga poduucai aanΛ ΛΠΡΛ gΛnoigΛdai aapimΛ. Apiavar tΛtΛgitoda aapimΛ iñsgΛnoigΛdai aanΛ. 10 ISΛΛgiadagi aapimΛ giñmamaatΛtuldaraga poduucai tΛtΛgitodamu aapimΛ iñsgΛnoigΛdai aanΛ. Dai aanΛ ΛΠΡΛ ΛΛgidi vΛΛsi istumaasi giñaagidi giñooga dai baigiñΛlidi aanΛ giñoigΛdaitai Λgai.

11 GΛnaagidi aanΛ idi ñiooqui vai poduucai aapimΛ baigΛnΛliadagi aanΛ iñΛΛmadu dai isvΛΛsi gΛniibΛdacΛdΛ baigΛnΛliada aapimΛ. 12 Dai aanΛ gΛntΛjai masiaipacoga gΛnoigΛada aapimΛ poduucai isduucai gΛnoigΛdai aanΛ. 13 SioorΛ aliΛsi oigΛadagi Λmoco gΛaduñi Λgai gia bai gΛduu ismuuquiagi Λgai vΛΛtarΛ. 14 Dai aapimΛ Λrgiñaaduñicamu masivuaadagi istumaasi gΛnaagidi aanΛ. 15 AanΛ camaigiñpipiooñiga gΛnaagai. Λpiooñi maimaatΛ istuma vueeyi aamudΛ cascΛdΛ. Baiyoma aanΛ giñaaduñi gΛnaagai. AanΛ casi gΛnaagidi vΛΛsi istumaasi giñaagidi giñooga cascΛdΛ. 16 AapimΛ maiΛcovai giñvusaitu baiyoma aanΛ Λcovai gΛnvuvaitu aapimΛ. Dai aanΛ gΛnootoi aapimΛ sai aagidana giññiooqui aa oodami vΛΛscΛΓΛ cΛΛgacΛΓΛ oidacatai aapimΛ. DaidΛ giñooga gΛnmaaquimu vΛΛsi istumaasi taañΛdagi aapimΛ giñvaavoitudaitai. 17 Dai aanΛ gΛntΛaanΛi siaipacoga gΛnoigΛada aapimΛ.

18 ISΛoodami gΛncΛΛdadagi aapimΛ gΛntΛgitovurai isaana giñcΛΛdaina Λgai Λpaga. 19 IsaapimΛ uurapΛcΛdamudai Λoodami maivaavoitudadami aidΛ gia Λgai gΛnoigΛadamudai poduucai isduucai gΛnoigΛdai Λgai aipacoga. DΛmos aanΛ Λcovai gΛnvuvaitu Λoodami maivaavoitudadami saagidiaiñdΛrΛ dai sivi camaiuurapΛcΛi aapimΛ Λgai. CascΛdΛ Λgai gΛncΛΛdai. 20 GΛntΛtΛgitovurai aapimΛ isgΛnaagidi aanΛ sai tomali Λmo piooñi maivaamioma namΛga siaamudΛ. Λoodami soimaasi giñtaatatuli aanΛ ismaacΛdΛ gaaamu cascΛdΛ soimaasi gΛntaatatuldamu ismaacΛdΛ giñpipiooñiga gΛnducami. Λmo oodami ΛΛgiditai caΛ giññiooqui poduucai ΛΠΡΛ Λmo oodami ΛΛgiditai caΛcamu gΛññiooqui. 21 VΛΛsi

giñtagito dai tomali amo imidagai maisoimaasi idui aan. Vasi imaasi caga maatamu agai imcai aan mca siaaco daja giñoga dai aapim camaitiñlijadamu. Daid Diuusi Ibada maatatuldiadamu oodami isamo imidagai Diuusi soimaasi taatamituldiamu oodami maivaavoitudadami. Dai aid gia Diuusi soimaasi taatamituldiamu Diaavora ap.

¹² Quiaa oidaga naana maasi istumaasi gnaagida inlidi aan dmos aapim maitistutuidi ismaat cacagi sivi. ¹³ Sascada diviagi Diuusi Ibada agai gnaaatuldiamu vasi istumaasi arvaavoi. Vasi istumaasi aagai agai arvaavoi. Agai gnaaatuldiamu maisiu istumaasi lagi agai ipalidi, baiyoma agai gnaaatuldiamu mosacaasi istumaasi aagidi aan. Dai agai gnaagidamu istumaasi apduña agai. ¹⁴ Dai agai soicada agai oodami sai siaa giñduutudaiña mamaatulditai agai istumaasi aan aagidi. ¹⁵ Vasi istumaasi aagai giñoga agai vaa ñiooqui aagai aan ap cascada pocaiti aan sai Diuusi Ibada gnaaatuldiamu istumaasi aagai aan.

¹⁶ Caotoma maitiñlijadamu aapim dai gooquiara maitavapicada apamu giñtagimu. Aan imimu tvaagiamu siaaco daja giñoga cascada —tadai Suusi.

¹⁷ Amaasi amoco aatama mamaatardamigada Suusi aipaco gartacacaimi dai pocaitimi:

—Istiya lidi goovai dai pocaiti tsai caotoma mainlijada ragai aatama dai gooquiara maitavapicada apamu tagia ragai. Dai sai imia agai tvaagiamu siaaco daja oogada. ¹⁸ Istuisi pocaiti goovai tsai otoma camaitagia ragai. Aatama maimaat caa istiya lidi goovai —caiti aatama.

¹⁹ Suusi maatacatadai isaatama cacaca ipaliditadai amo istumaasi cascada povartadai:

—Casi gnaagidi aan sai caotoma maitiñlijadamu aapim dai gooquiara maitavapicada apamu giñtagimu. ¿Gomaasi masaagai aapim? ²⁰ Sallicada aapim soiganliadamu dai suanadamu dmos oodami maivaavoitudadami baiganliadamu. Dmos gansoiliaraga ugitimu sibaiganliadamu aapim. ²¹ Sascada amo ooqui cacocoagi duaaidia agaitai ali oodami alia soimaasi taatacana agai dmos sascada cavuusai ali oodami camitagito iscavami coco baigalliatugaitai iscavuusai amo ali oodami. ²² Poduucai aapim soiganlidi sivi dmos ap divimu aan dai gannidamu dai aid gia sallicada baiganliadamu aapim dai maitiipucamu soora soiganliatudagi.

²³ Aid_Λ tas_ΛΛ camaitiñ_Λcacamu aapim_Λ tomali _Λmo istumaasi. S_Λlic_ΛΔ_Λ Δ_Λrvaavoi m_Λsiaapim_Λ tañiagi Diuusi g_Λrooga tomastumaasi giñ_Λvaavoitudacai _Λgai gia g_Λnmaaquimu istumaasi tañiagi aapim_Λ. ²⁴ Δ_Λquioma daan_Λiña aapim_Λ Diuusi maisiu giñ_Λs_Λlicamigac_ΛΔ_Λ. Sivi gia taan_Λdavurai aapim_Λ Diuusi istumaasi t_Λgitocagi giñ_Λs_Λlicamigac_ΛΔ_Λ dai Diuusi g_Λnmaaquimu vai poduucai s_Λlic_ΛΔ_Λ baig_ΛΔ_Λliadamu aapim_Λ.

²⁵ Aan_Λ g_Λnaagidi _Λmo istumaasi g_Λnmaat_Λtulda iñ_Λliditai _Λma maasi. D_Λmos aimu istuigaco aan_Λ camaipoduucai g_Λnmaat_Λtuldiadamu baiyoma s_Λli g_Λnaagidamu aan_Λ naana maasi istumaasi aagaitai Diuusi g_Λrooga. ²⁶ Dai aid_Λ tas_ΛΛ daañidamu aapim_Λ Diuusi g_Λrooga giñ_Λs_Λlicamigac_ΛΔ_Λ. Dai camait_Λgitocamu aapim_Λ iñ_Λsaan_Λ daan_Λdagi g_Λrooga aapim_Λ g_Λn_ΛΛ_Λtar_Λ. ²⁷ Diuusi g_Λrooga s_Λlic_ΛΔ_Λ g_Λnoig_Λdai giñ_Λoig_Λdaitai aapim_Λ dai vaavoitudaitai iñ_Λsaan_Λ divia m_ΛΛcad_ΛΔ_Λ siaaco oidaga Diuusi g_Λrooga. ²⁸ Vaavuava iñ_Λsaan_Λ divia m_ΛΛcad_ΛΔ_Λ siaaco oidaga Diuusi giñ_Λooga dai divia aan_Λ tami oidi daama. Dai sivi caim_Λdamu aan_Λ Δ_Λpamu gaamucu siaaco daja g_Λrooga —t_Λt_Λdai Δ_ΛSuusi.

²⁹ Taid_Λ aat_Λm_Λ Δ_ΛSuusi mamaat_Λrdamigad_Λ pot_Λt_Λdai:

—Sivi gia cas_Λli g_Λraagidi dai maisiu g_Λraagidi _Λmo istumaasi g_Λrmaat_Λtulda _Λliditai _Λma maasi. ³⁰ Sivi gia c_Λ maata aat_Λm_Λ isaapi maata _ΛΛ_Λsiaacatai. Aapi mait_Λgito is_Λmo oodami g_Λt_Λcaca _Λmo istumaasi. Aapi camaata _ΛΛ_Λsi istumaasi t_Λt_Λgitoi oodami casc_ΛΔ_Λ. Imaasic_ΛΔ_Λ cavaavoitu aat_Λm_Λ isaapi divia m_ΛΛcad_ΛΔ_Λ siaaco daja Diuusi —t_Λt_Λdai aat_Λm_Λ.

³¹ Taid_Λ Δ_ΛSuusi pov_Λrt_Λt_Λdai:

—¿S_Λlic_ΛΔ_Λ m_Λs_Λgiñ_Λvaavoitudai aapim_Λ? ³² Otoma aimu istuigaco aapim_Λ aipacoga voopoimu dai _ΛΛ_Λgi ginviaamu. D_Λmos _ΛΛ_Λscar_Λ mai_ΛΛ_Λgi daacamu aan_Λ. Diuusi giñ_Λooga giñ_ΛΛ_Λmadu daacamu casc_ΛΔ_Λ. ³³ _ΛΛ_Λsi imaasi g_Λnaagidi aan_Λ vai aapim_Λ g_Λn_Λiib_Λstacan tadaca giñ_Λvaavoitudacai. Tami oidigi daama s_Λlic_ΛΔ_Λ soimaasi taatamu aapim_Λ. D_Λmos mait_Λv_Λrvuaam _ΛΔ_Λliada aapim_Λ aan_Λ gia vaamioma istu-tuidi si_Λgai ismaac_ΛΔ_Λ viaa guvucadagai tami oidi daama —g_Λrt_Λt_Λdai Δ_ΛSuusi.

17

¹ Caaagidacai Δ_ΛSuusi imaasi dai tai n_ΛΔ_ΛΛ_Λava t_Λvaagi amacoga daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Giñ_Λooga caaayi siuu duucu aapi t_ΛΛ_Λgidagi oodami iñ_Λsaan_Λ g_Λmara viaa guvucadagai dai t_ΛΛ_Λgidamu aan_Λ oodami

issallicadā viaa guvucadagai aapi. ² Aapiapa ḷgai daidā giñmaa sallicami ansai aanā tlaanañña vlassi oodami oidi daama oidacami. Dai ansai aanā maacana ibadagai utudui vlassi ismaacadā aapi ḷco vuvaitu vai ḷgai vlasscarā oidacamu aatama galamadū. ³ Dai sioorā viaacamu idi ibadagai utudui poduucai ḷgai gamaata aapi daidā giñmaata aanā ḷpra. Daidā maata ḷgai isalgi aapi sallicadā arDiuusi, dai isaapi giñootoī tami oidigi daama.

⁴ Camamaatātuli aanā ḷoidacami tami oidi daama isaapi vaamioma viaa guvucadagai sitomasioorā. Canaato aanā aa duiñdagai ismaacadā giñtajai aapi. ⁵ Sivi gia giñooga ḷpamu igiñmaaca ḷgai vaa guvucadagai ismaacadā viaacatadaī aanā aapi ḷlamadu maiquiaa tiipucatai oidigi abiaadāra.

⁶ Camaatātuli aanā ḷgai ismaacadā ḷco vuvaitu aapi oidigi daama oidajami saagidiaiñdarā istuiga aapi. Aapi ḷco vuvaitu ḷgai vaidā giñoidātucuiñña dai ḷagiditai calcana gñiooqui ismaacadā aagidi aanā. ⁷ Dai sivi ḷgai cal maata ismosacaasi istumaasi giñāagidi aapi ḷgai vaa ñiooqui aagidi aanā ḷgai. ⁸ Poduucai aanā aagidi ḷgai gñiooqui ismaacadā giñmaa aapi dai ḷgai vaavoitu giñiooqui. Dai ḷgai vaavoitudaī ḷpra iñsaana divia malcadara siaaco daja aapi daidā isaapi giñootoī tami oidi daama.

⁹ Gadaaññai aanā pasai nuucadacana ḷgai ismaacadā giñoidatucui ḷgai vaa ismaacadā ḷco vuvaitu aapi dai maisiu gadaaññai pasai nuucadacana aapi ḷmaivaavoitudadami. ¹⁰ Vlassi istumaasi viaa aapi ḷraana iñtuidaga ḷpra dai vlassi istumaasi viaa aanā ḷraapi gatuidaga ḷpra. Dai vlassi aapi gamaamara ḷraana giñmaamara ḷpra. Sallicadā siaa giñduutuadamu oodami ñaiditai isducatai ivueeyi ḷgai ismaacadā giñvaavoitudaī.

¹¹ Aanā gia camaiviimu tami oidi daama baiyoma imimu aanā malca siaaco daja aapi. Damos ḷgai gia viimu tami oidi daama. Giñooga aapi tomali ḷmo imidagai maisoimaasi ivueeyi sallicadā calga ḷgito aapi. Nuucadaññi aapi ḷgugvucadacadā ḷgai ismaacadā ḷco vuvaitu aapi vai ḷgai viaacagi ḷmo ḷgitoīdagai ḷpan duucai aatama viaa ḷmo ḷgitoīdagai. ¹² Aidasi quiaa aimaraitadaī aanā ḷgai ḷlamadu tami oidi daama calga nuucadatadaī aanā ḷgugvucadacadā ḷgai ismaacadā ḷco vuvaitu aapi dai soicitadaī aanā sai apiavaavoitudañña. Tomali ḷmoco maigajiaadara giñviaa mosaca ḷmoco ḷgai ismaacadā ḷlamadu daja ḷDiaavora dai poduucai ḷpadi ismaacadā casi ooja Diuusi ñiooquidarā.

¹³ Dai sivi caimia iñgai aanā malca siaaco daja aapi. Damos quiaa daacatai aanā tami oidi daama aagidi aanā vlassi imaasi giñmamaatardamiga vai ḷgai baiganliada

poduucai isduucai baigiñalidi aanλ. ¹⁴ Camaa aanλ gñiooqui λgai. Daidλ λmaivaavoitudadami sλλlicadλ cλλdai λvaavoitudadami. λvaavoitudadami camaisoiduucai oidaga cascadλ. λvaavoitudadami cλλgacara oidaga giñλλpan duucai. ¹⁵ Aanλ maitλaanλi pasai vuvaidana λvaavoitudadami oidigi daamaifndara mosλcaasi gλdaanλi aanλ pasai sobicadana λDiaavora vai λgai maisoimaasi duiñtuldana. ¹⁶ Aanλ gia maisoiduu oidaga daidλ giñmamaatardamiga maisoiduu oidaga poduucai isduucai soiduu oidaga λmaivaavoitudadami. ¹⁷ Soicλdañi aapi giñmamaatardamiga vai λgai sλλlicadλ cλλga gantλgitocana dai cλλga oidacagi vaavoitudacai λgai gñiooqui. Gñiooqui sλλlicadλ λrvaavoi cascadλ. ¹⁸ Poduucai isduucai aapi giñootoi tami oidi daama aanλ λpa ootosa giñmamaatardamiga vai aagidiana λgai gñiooqui λoodami tami oidi daama oidacami. ¹⁹ Dai aanλ gia sλλlicadλ gλλλgidi vλλsi istumaasi giñtaaanλi aapi vai poduucai λgai λpa sλλlicadλ gλλλgiadagi dai cλλgacara oidacagi.

²⁰ Maisiu mosλcaasi gλdaanλi aanλ pasai soicλiña giñmamaatardamiga baiyoma gλdaanλi aanλ pasai soicλiña λga ismaacadλ vaavoituda agai aagidacai giñmamaatardamiga gñiooqui. ²¹ Dai gλdaanλi aanλ giñooga isλgai vλλscatai mosλmadugan duucai tλgitoiña λpan duucai aatλmλ mosλmadugan duucai tλgitoi. Mosλmadugan duucai tλgitodacai λgai poduucai λoodami oidi daama oidacami vaavoituda agai pasigiñootoi aapi tami oidi daama. ²² Poduucai isduucai aapi giñooga giñsiaa duutudai iñλλmadu aimλraitai poduucai λpa aanλ siaa duutudai giñmamaatardamiga λmadu aimλraitai aanλ. ²³ Agai λmadu daja aanλ. Dai aapi giñλλmadu daja. Dai poduucai λmadugan duucai tλgitoi λgai daidλ poduucai λmaivaavoitudadami maatλmu isaapi giñootoi daidλ isaapi oigλdai giñmamaatardamiga poduucai isduucai giñoigλdai aapi.

²⁴ Giñooga, aapi λco vuvaitu λgai aanλ iñvλatarλ. Dai aanλ ipλlidi isλgai giñλλma daraajagi dai nλidagi iñsaanλ viaa λmo sλλlicami ismaacadλ giñmaa aapi dai iñsaanλ λrλmo gλλ taanλdami mλλca siaaco daja aapi. Maiquiaa cλquivacai oidigi abiaadara giñoigλdai aapi cascadλ giñmaa λsλλlicami. ²⁵ Giñooga aapi ivueeyi mosλcaasi istumaasi λrsλλlicami. λoodami maivaavoitudadami maitλmaatλ dλmos aanλ gia gλmaatλ. Daidλ giñmamaatardamiga cλλ maatλ isaapi giñootoi ansai diviana tami. ²⁶ Aanλ casi aagidi λgai istuiga aapi. Dai quiaa aagidimi aanλ λgai istuiga aapi, vai poduucai λgai giñoigλadagi poduucai isduucai aapi giñoigλdai, λλmadu daa-

catai aanΛ agai —tatΛdai ΔSuusi gΛooga.

18

¹ Dai casi aagidacai ΔSuusi imaasi ii agai aatΛmΛ ma-
maatardamigadΛ ΛΛmadu mΛΛΛmocoradΛrΛ Λaqui SedΛróñi
mΛΛca siaaco muidu oliivosi dΛΛdΛdΛ. Dai movaapa agai
uusi saagida. ² DaidΛ ΔUudasi cΛΛga maatacatadai ami,
ΔSuusi ΛΛmadu aatΛmΛ mamaatardamigadΛ agai duudatai
ami gΛrΛmpaidiña cascΛdΛ. ΔUudasi agai dai ami gatΛΛgida
agaitadai ΔSuusi mΛsai bΛΛcaiña dai muaana. ³ TaidΛ ΔUudasi
ami divia siaaco daacatadai ΔSuusi dai vaidati mui sandaarū.
SiΛasi guviernu sandaarugadΛ icaasi Δjudidíu quiuupaigadΛ
sandaarugadΛ ismaacΛdΛ ootoi ΔbaitΛguucacamigadΛ papaali
daidΛ Δfariseo. Δsandaaru vucati mamaastai dai cuudagi.
⁴ DΛmos ΔSuusi camaatΛcatai vΛΛsi istumaasi ΔpΛduñia agaitai
vuidΛrΛ cΛquiva Δsandaaru dai tacacai dai potΛtΛdai:

—¿Moor gaagai aapimΛ? —tatΛdai.

⁵ TaidΛ Δsandaaru aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Gaagai aatΛmΛ ΔSuusi NasareetΛrΛ oidacami —tatΛdai.

TaidΛ ΔSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AanΛava —tatΛdai.

TaidΛ Δsandaaru saagida cΛΛca ΔUudasi. Agai vaa agai daidΛ
gatΛΛgi ΔSuusi. ⁶ AidΛsi ΔSuusi itΛtΛdai: “AanΛanΛ”, taidΛ
Δsandaaru taí suuli dΛvΛΛrapi. ⁷ TaidΛ ΔSuusi mostΛcacai
ΛpΛpΛ Δsandaaru daidΛ itΛtΛdai:

—¿Moor gaagai aapimΛ? —tatΛdai.

TaidΛ Δsandaaru itΛtΛdai:

—Gaagai aatΛmΛ ΔSuusi NasareetΛrΛ oidajami —tatΛdai.

⁸ Amaasi ΔSuusi itΛtΛdai:

—Casi gΛnaagidi aanΛava. Isgiñgaagaimi aapimΛ, dagitavu-
rai vai iimΛna idi ismaacΛdΛ giñΛΛmadu guuca —tatΛdai.

⁹ Dai mopovΛdui dai ΔpΛdui istumaasi caagaitaidai
ΔSuusi: “IsmaacΛdΛ Δco vuvaitu giñooga tomali amaadutai
maitiñvoopoji”, caititadai ΔSuusi. ¹⁰ Amaasi Simuñi Piiduru
vusaitu gΛcusiru dai ΔgaicΛdΛ iquitΛ naacadΛ sΛΛlisa padΛrΛ
Malico. Agai ΔrpiooñigadΛ ΔbaitΛcΛaacamigadΛ Δpapaali.

¹¹ DΛmos ΔSuusi itΛtΛdai Piiduru:

—Δpamu igΛcubiertagΛrΛ cΛΛsa gΛcusiru. Aliasi gΛaagai
iñsaanΛ soimaasi taatagi poduucai isduucai aagai giñooga is-
soimaasi taata iñagai aanΛ —tatΛdai ΔSuusi.

¹² Amaasi Δguviernu sandaarugadΛ ΛΛmadu
ΛtΛaanΛdamigadΛ agai ΛΛmadu Δjudidíu sandaarugadΛ
bΛi ΔSuusi dai vuu. ¹³ Dai otoma vaidacai ΔAanási
quiidiamu Aanási ArtuubadΛ Caifási. AidΛ uumirΛ

Caifási ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali. ¹⁴ ʌgai vaa Caifási caaagiditadai ʌjudidíu isvaamioma ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ ismuuquiagi ʌmo cʌʌli vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ.

¹⁵ Simuñi Piiduru ʌʌmadu aanʌ oí ʌSuusi. ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali giñmaatʌcatadai cascʌdʌ vaa aanʌ Suusi ʌʌmadu tuisicana quidiʌrʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ. ¹⁶ Dʌmos Piiduru quidigana vii cuuparagai abaana. Cascʌdʌ aagidi aanʌ ʌali ooqui ismaacʌdʌ nuucada quitaagiña sai maacana oigaragai isvaaquiagi Piiduru. Dai mosai vaaquimi ʌPiiduru ¹⁷ taidʌ ʌali ooqui tʌcacai ʌPiiduru daidi itʌtʌdai:

—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomisapicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌali ooqui.

Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Chuava. Angia chu —tʌtʌdai.

¹⁸ ʌpidicatadai aidʌpʌrʌ cascʌdʌ ʌpipiooñi ʌʌmadu ʌsandaaru ganai daidʌ gʌuucadaca taí. Vaidʌ ʌPiiduru ami gasaagida cʌʌcʌ ʌpʌrʌ daidʌ uucadacai ʌpʌrʌ.

¹⁹ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali tʌcacaimi ʌSuusi soorʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai astumaasi mamaatʌtuli ʌgai. ²⁰ Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ gaaagidi giññiooqui ʌoodami vuitapi dai vʌʌscʌrʌ gamamaatʌtulitadai ʌali quiquiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco gʌʌʌmpaidi ʌgai. Dai aanʌ maisiu ʌʌstocai gaaagidi tomali ʌmo istumaasi. ²¹ ¿Tuiʌsi giñtʌcacai? Tʌcacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñcaʌ vai ʌgai gʌʌagidana istumaasi gaaagidi aanʌ. Cʌʌ maata ʌgai istumaasi gaaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

²² Potʌʌdacai ʌSuusi tai ʌmo sandaaru ʌgʌʌ quiuupiaíñdʌrʌ mocʌaacatadai dai gʌʌgʌ ʌgai ʌSuusi vuiwasadʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Maitiñiooquiada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali —tʌtʌdai ʌsandaaru.

²³ Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Isaagai aanʌ ʌmo istumaasi maicʌʌgaducami iñaaagidañi aapi istumaasi maicʌʌgaducami aagai aanʌ. Dʌmos iscʌʌgadu istumaasi aagidi aanʌ, ¿tuiʌsi giñgʌʌgʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.

²⁴ Amaasi ʌsandaaru vuu ʌSuusi tai Aanási ootoi ʌSuusi Caifási quiidiamu. Caifási ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.

²⁵ Vaidʌ Piiduru quiaa taíco cʌaacatadai dai gʌuucada. Daidʌ ʌгаа ismaacʌdʌ moguucacatadai itʌtʌdai:

—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomisapicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌgai.

Taid^Δ ΔPiiduru it^Δt^Δdai:

—Chu, angia chu —t^Δt^Δdai.

²⁶ Vai ami c^Δaacatadai Δmo piooñigad^Δ Δbait^Δc^Δaaacamigad^Δ Δpapaali. Δpiooñi Δraduñ^Δ Δc^Δalli ismaac^Δd^Δ Piiduru iquit^Δ naacad^Δ. Daid^Δ Δpiooñi it^Δt^Δdai ΔPiiduru:

—¿Maitasi Δrvaavoi isg^Δn^Δidi aan^Δ m^Δlca siaaco muidu olivosi d^Δl^Δd^Δ Δmaisapic^Δd^Δ Δm^Δadu? —t^Δt^Δdai.

²⁷ Dai Piiduru Δp^Δp^Δ it^Δt^Δdai ismait^Δrvaavoi. Pocaitimi Piiduru tai cuujui Δmo tacu c^Δliad^Δ.

²⁸ Dai camaasidatai oidigi Δsandaaru vaidacai ΔSuusi Δg^Δl^Δ quiiyamu siaaco daacatadai Δcaigi. Δmos ami siaaco daacatadai Δcaigi maivaapa Δjudidíu. Camiaadimitadai istuigaco Δjudidíu t^Δt^Δg^Δitoiña aidasi Diuusi c^Δl^Δgac^Δr^Δ vuvaitu Ejiipituaíñ^Δd^Δr^Δ casc^Δd^Δ. Δjudidíu daidarsi isvaapaquiagi quiid^Δr^Δ Δmoco ismaac^Δd^Δ Δmait^Δrjudidíu siaa duutudaitai Δsiaa duudagai. ²⁹ Casc^Δd^Δ Δcaigi ismaac^Δd^Δ Pilaato t^Δl^Δg^Δidu vuusai dai ñiooquida agai Δjudidíu dai pot^Δt^Δdai:

—¿Tumaasic^Δd^Δ g^Δp^Δi^Δr vupai aapim^Δ idi c^Δl^Δl^Δ? —t^Δt^Δdai Δcaigi.

³⁰ Tai Δgaa aa noragi daid^Δ it^Δt^Δdai:

—Isgoovai mait^Δrsoimaasi ivuaadamicamudai maivuaa-pamudai aat^Δm^Δ —t^Δt^Δdai Δjudidíu.

³¹ Amaasi ΔPilaato t^Δt^Δdai:

—B^Δcavurai aapim^Δ g^Δc^Δl^Δl^Δ dai Δl^Δgi aapim^Δ n^Δlida iss^Δl^Δl^Δc^Δd^Δ g^Δp^Δi^Δr caat^Δcami ischu Δp^Δr^Δ aapim^Δ g^Δn^Δs^Δl^Δl^Δc^Δm^Δigac^Δd^Δ —t^Δt^Δdai ΔPilaato.

Tai aa noragi Δjudidíu dai pot^Δt^Δdai:

—Δmos aat^Δm^Δ Δjudidíu maiviaa oigaragai ismuaagi tomali Δmaadutai —t^Δt^Δdai.

³² Aidasi Δp^Δdui gomaasi aid^Δ Δp^Δdui ismaac^Δd^Δ aagai ΔSuusi aagaitai isducatai muuqui agai. ³³ Taid^Δ ΔPilaato aa g^Δi dai vaa Δg^Δl^Δ quiiy^Δr^Δ. Dai vai Δgai ΔSuusi daid^Δ t^Δcacai dai pot^Δt^Δdai:

—¿Aapip^Δasi Δrraígad^Δ Δjudidíu chu sio? —ast^Δt^Δdai ΔPilaato.

³⁴ Taid^Δ ΔSuusi it^Δt^Δdai:

—¿Aapi Δl^Δgip^Δasi giñ^Δt^Δcacai gomaasi aa isg^Δaa^Δg^Δidio? —ast^Δt^Δdai ΔSuusi.

³⁵ Taid^Δ ΔPilaato aa noragi daid^Δ it^Δt^Δdai:

—¿Povai^Δs l^Δidi aapi iñsaan^Δ Δrjudíu? G^Δaaaduñi Δjudidíu Δm^Δadu Δbait^Δguucacamigad^Δ Δpapaali g^Δvuaa tami. ¿Tuma dui aapi? —ast^Δt^Δdai ΔPilaato.

³⁶ Amaasi ΔSuusi it^Δt^Δdai:

—Giñ^Δs^Δl^Δl^Δc^Δm^Δig^Δ maisiu Δpan ducami s^Δl^Δl^Δc^Δm^Δigad^Δ bait^Δguucacami tami oidi daama. Is^Δrraícamudai aan^Δ Δpan duucai Δmo raí tami oidi daama aid^Δ g^Δia giñ^Δoidatucudamig^Δ

cocodamudai ʌjudidíu sai maitimbʌʌna dai tomali ʌUudasi maitiñtʌʌgidamudai ʌjudidíu. Dʌmos aanʌ ʌrraí maisiu ʌpan duucai ʌmo raí tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.

³⁷ Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai:

—¿Aidʌ gia ʌrvaavoi isaapi ʌrraígadʌ ʌjudidíu? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ ʌrraí poduucai isduucai iñagidi aapi. Aanʌ divia tami oidi daama dai oodami duucai vuusai daidʌ gaaagida iñagai istumaasi ʌrvaavoi. Tomasioora ʌsioora caʌca ʌlidi istumaasi ʌrvaavoi ʌgai gia ʌʌgiditai caʌcana istumaasi agidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

³⁸ Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:

—¿Tumaasi ʌrvaavoi? —astʌtʌdai.

— — —
Dai mospotʌʌdacai ʌʌpʌʌ vuusai ʌgai quidigamu dai ñiooquida agai ʌjudidíu daidʌ potʌtʌdai:

—Aanʌ maitʌtʌʌgai istumaasicʌdʌ gʌpiʌr vuupai aapimʌ idi cʌʌli. ³⁹ Dʌmos aapimʌ poduucai gʌnviida vʌʌsi uumigi idi siaa duudagʌʌ isdagituagi isimiagi ʌmo maisapicami. ¿Iʌʌlidimʌsi aapimʌ iñsdagituagi isimiagi ʌraígadʌ ʌjudidíu? —tʌtʌdai ʌPilaato.

⁴⁰ Amaasi vʌʌscatai cavami ijiña daidi itʌtʌdai:

—Googia chu. Daigitoñi vai imʌna Baraavási —tʌtʌdai ʌjudidíu.

ʌBaraavási ʌrʌʌsivogamicana.

19

¹ Amaasi ʌPilaato gatʌjai mʌsai gʌgʌʌna ʌSuusi iquisanaicʌdʌ. ² Daidʌ ʌsandaaru idui ʌmo coronai uuparaicʌdʌ dai ʌSuusi moodʌ daama daí. Dai aadi yuucusi moraducami sai ʌpʌa maascana raí. ³ Dai sicoli guuquiva daidʌ icaiti:

—Tan cʌʌca ʌraígadʌ ʌjudidíu —ascaiti ʌsandaaru parunaitai ʌSuusi.

Daidʌ ʌsandaaru capiiji ʌSuusi.

⁴ Amaasi ʌPilaato ʌpamu vuusai quidigamu daidi itʌtʌdai ʌjudidíu:

—Vuaapamu aanʌ gomaisapicʌdʌ baigovai vai nʌida aapimʌ ismaitʌʌ aanʌ isducatai ʌrsoimaasi ivuaadami goovai —tʌtʌdai ʌPilaato.

⁵ Tai vuusai ʌSuusi dai quiaa gʌmo dan daasa ʌuuparai coronai dai apiaquiaa gʌaada ʌyuucusi moraduacʌdʌ. Aidʌ ʌPilaato itʌtʌdai ʌjudidíu:

—Tan cʌʌca gocʌʌli —tʌtʌdai.

⁶ Mostʌʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu sandaaruga ʌSuusi dai iñaquimi daidʌ icaiti:

—Siisañi curusiaba, siisañi curusiaba vai poduu muucuna —caiti aoodami.

Taid^Λ ^ΛPilaato it^Λ ^Λdai:

—Vaidacaivurai aapim^Λ idi c^Λ ^Λli dai siisa curusiaba. Aan^Λ gia mait^Λ ^Λgai isducatai ^Λrsoimaasi ivuaadami idi —t^Λ ^Λdai ^ΛPilaato.

⁷ Daid^Λ ^Λjudidíu aa noragi daid^Λ it^Λ ^Λdai:

—G^Λ ^Λalicamigad^Λ ^Λd^Λ ali^Λsi g^Λ ^Λagai ismuuquiagi go^Λ ^Λli. Goovai gaagidi said^Λ ^ΛrDiuusi marad^Λ ismaac^Λ ^Λd^Λ divia t^Λ ^Λvaagiaiñ^Λ ^Λr^Λ daid^Λ is^Λ ^Λpan tuiga Diuusi. Casc^Λ ^Λd^Λ ali^Λsi g^Λ ^Λagai ismuquiagi —t^Λ ^Λdai ^Λjudidíu.

⁸ Mosca^Λ ^Λcai imaasi ^ΛPilaato dai vaamioma duaadimu ^Λgai.

⁹ Dai ^Λpa aa g^Λ ^Λdai vaa ^Λg^Λ ^Λquii^Λ ^Λr^Λ dai t^Λ ^Λcacai ^ΛSuusi dai pot^Λ ^Λdai:

—¿Paaco oidacami aapi? —ast^Λ ^Λdai.

D^Λ ^Λmos ^ΛSuusi maiaa noragi tomali ^Λmo ñiooqui.

¹⁰ Amaasi ^ΛPilaato it^Λ ^Λdai:

—¿Maitiñaa noragi aapi? ¿Maitap^Λ ^Λmaat^Λ aapi iñsaan^Λ viaa s^Λ ^Λalicami isg^Λ ^Λsiisagi curusiaba? Dai aan^Λ viaa s^Λ ^Λalicami ^Λ ^Λpa isg^Λ ^Λdagituagi p^Λ ^Λsai im^Λ ^Λna —t^Λ ^Λdai ^ΛPilaato.

¹¹ Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^Λ ^Λdai:

—Aapi gia maiviaacamudai toma l^Λ ^Λchi s^Λ ^Λalicami p^Λ ^Λsigiñmuaagi isgiñooqa mait^Λ ^Λmaaquimudai s^Λ ^Λalicami. Casc^Λ ^Λd^Λ ^Λgai ismaac^Λ ^Λd^Λ giñ^Λ ^Λ ^Λgai aapi vuitapi vaamioma ^Λrsoimaasi ivuaadami isaapi —ast^Λ ^Λdai ^ΛSuusi.

¹² Aid^Λ ^Λbiaad^Λ ^Λr^Λ ^ΛPilaato gaagaimi isducatai dagituagi isimiagi ^ΛSuusi. D^Λ ^Λmos ^Λjudidíu iñ^Λ ^Λquimi dai pot^Λ ^Λdai:

—Isaapi dagituagi isimiagi goovai aid^Λ ^Λgia aapi mait^Λ ^Λramiigugad^Λ ^Λbait^Λ ^Λc^Λ ^Λaacamigad^Λ ^ΛRoom^Λ ^Λr^Λ ^Λoidacami. Tomasioo^Λ ^Λ ^Λraíca ^Λ ^Λliadagi ^Λgai ^Λr^Λ ^Λsaayud^Λ ^Λbait^Λ ^Λc^Λ ^Λaacamigad^Λ ^Λromamano —t^Λ ^Λdai ^Λjudidíu.

¹³ Mosca^Λ ^Λcai ^ΛPilaato imaasi gat^Λ ^Λjai sai vusaidana ^ΛSuusi. Daid^Λ ^ΛPilaato daiva ami siaaco gat^Λ ^Λcacai ismaac^Λ ^Λd^Λ g^Λ ^Λpi^Λ ^Λr ^Λvuupai sabai isg^Λ ^Λpi^Λ ^Λr caatacami ischu ^Λ ^Λpa. Ami Gabat^Λ ^Λr^Λ t^Λ ^Λgidu ismaac^Λ ^Λd^Λ evreo ñiooquid^Λ ^Λ ^Λd^Λ it^Λ ^Λya ^Λlidi odai daa-pacami. ¹⁴ Aid^Λ ^Λr^Λ ^Λmo tasai ^Λb^Λ ^Λid^Λ ^Λr^Λ ^Λsiaa duudagai istuigaco ^Λjudidíu t^Λ ^Λgitoiña aid^Λ ^Λsi Diuusi c^Λ ^Λgac^Λ ^Λr^Λ vuvaitu Ejiipitu-aiñ^Λ ^Λr^Λ daid^Λ cayoga dan duitadai. Amaasi ^ΛPilaato it^Λ ^Λdai ^Λjudidíu:

—Tan c^Λ ^Λca g^Λ ^Λnraíga —t^Λ ^Λdai.

¹⁵ D^Λ ^Λmos cavami ijiñaa ^Λjudidíu:

—Muucuna, muucuuna, siisañi curusiaba —t^Λ ^Λdai ^Λjudidíu.

Taid^Λ ^ΛPilaato it^Λ ^Λdai:

—¿Ip^Λ ^Λlidim^Λ ^Λsi aapim^Λ iñsaan^Λ siisana curusiaba g^Λ ^Λnraíga? —t^Λ ^Λdai ^ΛPilaato.

Damos abaitacaaacamigada apapaali aa noragi daida itatadai:

—Mosaliamaduga aatama garraiga. Mosagi abaitacaaacamigada aromamano —tatadai.

¹⁶ Gomaasicada apilaato tagi asuusi ajudiduu sai gataana siisaragai curusiaba. Tai agai vaidacai asuusi.

¹⁷ Tai vuusai asuusi dai bacati gacurusiga. Dai imai maa oodami moodamu ismaacada tagidu Gólgota evreo ñiooquidacada. ¹⁸ Dai ami siisa asandaaru asuusi curusiaba. Dai abaana asuusi siisisa ara gooca. Amoco saalisa padara amai curusiaba dai agamai ogisa padara amai curusiaba dai asuusi araana. ¹⁹ Dai curusiaba moo daama dai amo oojai ismaacada gatajai apilaato daida icaiti: “Idiavar asuusi Nasareetara oidacami raigada ajudiduu”, caiti loojai. ²⁰ Dai ooja ñiooqui evreo ñiooquicada dai giliego ñiooquicada dai latiñi ñiooquicada. Dai maa siaaco siisa agai asuusi miaaga abaabacqui cascada muidutai ajudiduu naidi gooojai. ²¹ Cascada abaitacaaacamigada apapaaligada ajudiduu, itatadai apilaato.

—Maitiooja aapi “Raigada ajudiduu”, baiyoma poduu ooja. “Agi pocaiti idi cali saida arraigada ajudiduu” —astatadai.

²² Damos apilaato aa noragi daida itatadai:

—Isduu ooja aana poduu viimu goo —astatadai apilaato.

²³ Dai casiisacai asandaaru asuusi curusiaba dai ampagi yuucuseda asuusi dai gantaacogi agi vatar amaacova sandaaru. Daida bai asuusi vaasaragada tavalludacada. Maisoomi agai mosaran daga. ²⁴ Daida asandaaru aipacoga gaagidi dai pocaiti:

—Maisaranamu aatama govaasaragai. Baiyoma nalanituda aatama volao dai poducacai naida agai isioora ajiagi govaasaragai —caiti asandaaru.

Aidasi apadi imaasi aida apadi istumaasi aagai Diuusi ñiooquituldiadamigada daida poduu ooja: “Gantaacogi agai giñyuucusi agi agai gantar nalanitudacai volao giñyuucusi vatar”, asduu oojisi. Poducacai idui asandaaru.

²⁵ Suusi curusigada abaana guccatadai Suusi dala lamadu Suusi duusulida lamadu María Caliopasi oñigada, lamadu María Madaliña. ²⁶ Daida asuusi ta gada dai aana abaana cacatadai. Dai aliasi giñoigadaña. Daidi itatadai asuusi gada.

—Giñdaada, mocca gamaara —tatadai asuusi giñaagaitai.

²⁷ Amaasi povaiñtatadai asuusi.

—Mocca gadaada, iñtatadai.

Dai aida abiaadara asuusi adada giñquiyara oidatu.

28 Daid^Λ maí^Λ Suusi isca^Λ p^Λdui v^Λasi istumaasi g^Λaagaitadai is^Λ p^Λduñiagi vai ca^Λgaca^Λ r^Λ vuvauquiagi oodami. Daid^Λ ^ΛSuusi icaiti.

—Tonomo aana —caiti.

Daid^Λ gomaasic^Λ d^Λ a^Λp^Λdui istumaasi oojisi Diuusi ñiooquid^Λ r^Λ is^Λ p^Λduuñi agaitadai.

29 Dai ami daacatadai ^Λmo aayi suudacami uuvasi varagad^Λ ^Λcocami. Daid^Λ ^Λsandaaru bai ^Λmo visiocoli dai vad^Λitu ^Λuuvasi varagad^Λ c^Λd^Λ dai ^Λmo tootoicami cuug^Λ r^Λ dai ^Λvisiocoli dai miaad^Λ r^Λ dadasdi ^ΛSuusi sai visiusuna. 30 Taid^Λ ^ΛSuusi visiusu ^Λuuvasi varagad^Λ ^Λcoc^Λ d^Λ daid^Λ icaiti:

—Ca^Λ p^Λdui v^Λasi istumaasi a^Λ p^Λduñia agaitadai —caiti ^ΛSuusi.

Amaasi coidamacoga cuiqui ^ΛSuusi dai muu.

31 Aid^Λ ^Λr^Λmo tasai ^Λb^Λid^Λ r^Λ ^Λsiaa duudagai istuigaco ^Λjudidíu tat^Λgitoiña aid^Λsi Diuusi ca^Λgaca^Λ r^Λ vuvaitu Ejiipitu-aiñ^Λ r^Λ. Daid^Λ ^Λjudidíu maitip^Λaliditadai iscurusiaba viiagi ^Λcoidad^Λ ib^Λstaragai ta^Λ r^Λ. Vaamioma siaa g^Λduu aid^Λ ta^Λ r^Λ ca^Λ d^Λ. Dai ca^Λ d^Λ daan^Λitadai ^Λgai ^ΛPilaato sai gata^Λan^Λna omisaragai nonoosacad^Λ ^Λgai ismaac^Λ d^Λ cucurusiaba siisipai dai ist^Λaapaiñdagi tuutucugad^Λ cucurusi-aiñ^Λ r^Λ. 32 Amaasi ^Λsandaaru iji dai oomi nonoosacad^Λ a^Λ p^Λgadad^Λ daid^Λ ^Λg^Λmai ^Λ p^Λ ismaac^Λ d^Λ ^ΛSuusi abaana si-^Λsipai ^Λmai curusiaba. 33 D^Λamos aid^Λsi miaad^Λ r^Λ n^Λñ^Λidi ^Λgai ^ΛSuusi ta^Λ ^Λgai iscasi a^Λ muuquiad^Λ dai ca^Λ d^Λ maioomi nonoosacad^Λ ^ΛSuusi.

34 V^Λasc^Λ r^Λ ^Λmo sandaaru bai ^Λmo uusi ta^Λv^Λaducami muu-^Λcacami cuugad^Λ dai ^Λgaic^Λ d^Λ sai oonomad^Λ uuta tai vuusai ^Λ r^Λ ad^Λ ^Λmadu suudagi abaid^Λ r^Λ. 35 Idi ismaac^Λ d^Λ ooja aana, aana gia ñ^Λidi dai sa^Λlic^Λ d^Λ a^Λ rvaavoi. Dai ca^Λ maat^Λ aana vaid^Λ a^Λ rvaavoi daid^Λ poduu ooja aana ma^Λsai vaavoitudana aapim^Λ ^Λ p^Λ. 36 Aid^Λsi a^Λ p^Λdui v^Λasi gomaasi aid^Λ a^Λ p^Λdui istumaa ooja Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ dai poduu ooja: “Maimuuliña ^Λgai tomali ^Λmo od^Λ ^Λgai”. 37 Dai ooja ^Λ p^Λ Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ dai poduu ooja: “Dai n^Λidamu ^Λoodami ma^Λssai tuucugad^Λ ^Λgai”, asduu ooja.

38 Amaasi ^Λmo ca^Λli Osee ta^Λg^Λiducami Arimatee^Λ r^Λ oida-^Λcami ii dai taí oigaragai ^ΛPilaato sai dagitona isb^Λquia ^Λgai ^ΛSuusi tuucugad^Λ. Daid^Λ ^ΛOse a^Λ rvaavoitudadamicatadai, tomasi ^Λsto vaavoitudai ^Λgai. ^Λb^Λidi ^Λgai ^Λjudidíu ca^Λ d^Λ. Taid^Λ ^ΛPilaato maa oigaragai isb^Λquiagi ^Λgai ^ΛSuusi tuucu-^Λgad^Λ. Taid^Λ ^ΛOsee ii dai ba^Λcai tuucugad^Λ ^ΛSuusi. 39 ^ΛOsee ^Λmadu ii Nicodemo. ^ΛNicodemo ^Λgai dai tucara^Λ diviji ^ΛSuusi.

Dai bΛcati Λgai Λmo coobai dan baivustaama kilo chigian uuvadami. Λchigian uuvadami mirracΛdΛ ΛΛmadu áloesicΛdΛ duñisicatadai. Mirra ΛTΛsabai daidΛ áloesi ΛTΛmo uusi. ⁴⁰ DaidΛ ΛOsee ΛΛmadu ΛNicodemo bΛΛcai ΛtuucugadΛ ΛSuusi dai biisa yuucusicΛdΛ ismaacΛdΛ sarabi Λgai Λchigian uuvadami poduucai isduucai gΛnviidacana Λjudidíu yaasapaitai ΛcoidadΛ. ⁴¹ MΛΛca siaaco siisa Λoodami ΛSuusi curusiaba ami oidacatadai mui uusi ismaacΛdΛ iibiatai. Dai ami oidacatadai Λmo tΛjoi ismaacΛdΛ idui Λoodami aitΛTΛ dai ami yaasa agai Λmo muuquiadΛ. DΛmos maiquiaa yaasa tomali Λmaadutai tΛjoviΛTΛ. ⁴² Dai ami Λsto Λgai ΛSuusi tuucugadΛ. AliΛ miaaga ΛtΛjoi cascΛdΛ dai cayoga aayi siuu duucu abiaadΛTΛ siaa duutudaiña Λjudidíu libΛstaragat tai.

20

— — — — —
¹ Dai tumiñoco maiquiaa maasicai María Madaliña ii mΛΛca siaaco caatΛcatadai ΛSuusi tuucugadΛ. Dai aidΛsi aayi Λgai tΛΛ isΛodai ismaacΛdΛ ΛcΛdΛ cuupicatadai ΛtΛjoi camaianaasi daacatadai. ² Amaasi mΛΛ ΛMaría mΛΛca siaaco daraacatadai ΛSimuñi Piiduru ΛΛmadu aanΛ. ΛSuusi aliΛsi giñoiǵdaiña aanΛ. DaidΛ ΛMaría povartΛtΛdai:

—Casi mΛtibΛcai gΛrbaitΛcΛaacamiga ΛtΛjooviaiñdΛTΛ dai maimaatΛ aatΛmΛ mΛsiaaco Λsto —gΛrtΛtΛdai ΛMaría.

³ Amaasi ΛPiiduru ΛΛmadu aanΛ vuvaja dai iji. ⁴ Amapai voopoigi aatΛmΛ vΛgoocatai. DΛmos vaamioma maldaga aanΛ siΛPiiduru dai ΛpΛga aayi mΛΛ tΛjoovai. ⁵ Dai gai nΛnΛaava aanΛ tuucavi. Dai tΛΛ Λyuucusi ismaacΛdΛ ΛcΛdΛ biisapicatadai ΛSuusi tuucugadΛ ismodaraaja dΛmos maivaa aanΛ. ⁶ GooquiΛTΛ aayi ΛPiiduru dai tuucavi vaa. Dai Piiduru tΛΛ ΛpΛ Λyuucusi ismodaraaja. ⁷ Dai tΛΛ ΛpΛ Λicuusi isaacΛdΛ ΛcΛdΛ biisapicatadai ΛSuusi moodΛ ismaiabaana daja Λгаа yuucusi baiyoma Λcovai daacatadai dai biisapica daja. ⁸ Amaasi vaa aanΛ ΛpΛ dai tΛΛ istumaasi ΛpΛduitadai dai vaavoitu. ⁹ AatΛmΛ maiquiaa maatΛ caΛcatadai istumaasi ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ Diuusi ñiiooquidΛTΛ dai pocaiti sai aliΛsi gΛaagai isΛSuusi Λpamu duaacagi coidadΛ saagidiaiñdΛTΛ. ¹⁰ Amaasi aa suuli aatΛmΛ quiiyamu.

— — — — —
¹¹ DΛmos ΛMaría anaasi quiidigana vii ΛtΛjoi abaana dai suaacai soigΛΛldacai maitΛΛgacai ΛSuusi tuucugadΛ. DaidΛ quiaa suaacaitai gai nΛnΛaava tuvavi tΛjovai. ¹² Dai tΛΛ gooca Diuusi tΛtΛañicarudΛ tooto yuucuscami vai daraaja ami siaaco caatΛcatadai ΛtuucugadΛ ΛSuusi. Λmo Diuusi tΛañicarudΛ moovasa amadΛTΛ daacatadai dai ΛgΛmai

taatapasi amadara. ¹³ Taida ΔDiuusi tatlaañicaruda itatadai ΔMaría:

—¿Tuipasi suaacai? —astatadai.

Taida ΔMaría itatadai:

—Ballaquiamata giñbaitacaaacamiga dai maimaata aana masiaaco imitu —astatadai ΔMaría.

¹⁴ Mospotatadai ΔMaría dai aa nanaaava dai taa ΔSuusi vai ami calca damos maimai agai siarSuusi. ¹⁵ Amaasi ΔSuusi tacacai dai potatadai:

—¿Tuipasi suaacai? ¿Poora gaagai aapi? —astatadai ΔSuusi.

Daida ΔMaría povlidi siagai araaasicami nuucadacami daidai itatadai:

—Aapi calli, pasballacai amuuquiada iñaagidañi pasiaaco dai nai aana ballaquiagi —astatadai.

¹⁶ Taida ΔSuusi itatadai:

—María —astatadai.

Taida ΔMaría aa nanaaava daidai itatadai evreocada:

—Raboñi —astatadai.

Ismaacada itaiya alidi mamaatultidiadami.

¹⁷ Taida ΔSuusi itatadai:

—Casi maitiñtaatamada. Maiquiaa tasai aana malca siaaco daja giñooga. Baiyoma imañi dai aagidañi giñaaduñi iñscaimia iñagai aana malca siaaco daja Diuusi garooga —astatadai ΔSuusi.

¹⁸ Amaasi ii ΔMaría Madaliña dai garaagida agai iscataa ΔSuusi dai istumaasi agidi agai.

—

¹⁹ Agai vaa tasara tucara garallmapagi aatama amo quiiyara. Dai cucupacatadai cucuparagai. Abaiditadai aatama aljudidiu cascada. Tai todian duucai vaa ΔSuusi dai aran calquiva agai. Dai garviaatuli dai povartatadai:

—Ganiibastacan tadacavurai ganiibadaga —gartatadai ΔSuusi.

²⁰ Garaagidacai gomaasi ΔSuusi gartalagi ganoovovi daidai gaoonomaba gartalagi lapa siaaco saasiñi. Taitai aatama sallowicada baigaralli tagacai ΔSuusi. ²¹ Amaasi ΔSuusi apamu povartatadai:

—Ganiibastacan tadacavurai ganiibadaga. Poduucai isduucai giñootoi giñooga tami oidi daama saidai iduuna aana istumaasi agai ipalidi poduucai gnootoi aana aapima saidai iduuna aapima istumaasi agai ipalidi —gartatadai agai.

²² Amaasi ΔSuusi garvuijago vusiji dai povartatadai:

—Diuusi Ibadala ganallmadu daacana. ²³ Isaapima oigaldi asoimaascamigada aoodami casiatgaoigaldi asoimaascamigada agai. Dai isaapima maioigaldi asoimaascamigada aoodami casiatamaigaoigaldi asoimaascamigada agai —gartatadai ΔSuusi.

24 Damos Tomás amoco aatama garaduñi abaiᵛastaama dan gooca mamaatardamigada ᵛSuusi maitarama daacatadai aidasi divia ᵛSuusi. Cuatai aagaiña oodami Tomás. 25 Dai gooquiara aatama potatadai Tomás:

—Taa aatama garbaitacaaacamiga —tatadai aatama.

Damos Tomás povartadai:

—Ismaitaagi aan masiaaco daadagarai aclaavocada noonovidara dai ismaivaasa aan giñmaasaviga siaaco daadaga noonovidara aclaavocada dai ismaivaasa aan giñoovi siaaco saasiñi oonomaba maitistuidi antada aan isvaavoitudagi —gartadai Tomás.

26 Bomamaco tasaicada apamu garalamapagi aatama maataardamigada ᵛSuusi amo quiiyara. Dai aid Tomás modaacatadai aatama garamadu. Vai cucuupicatadai cucuuparagai tai vaascara vaa ᵛSuusi dai aran caquiva. Dai garviaatuli agai dai povartadai:

—Ganibastacan tadacavurai ganiibadaga —gartadai ᵛSuusi.

27 Daid ᵛSuusi itadai Tomás:

—Vaasañi tami gamasaviga dai naida giñmaataca. Dai vaasañi ganoovi dagacara giñoonoma. Cascada camaipoaliada aapi ismaitarvaavo, baiyoma vaavoitudañi —tatadai ᵛSuusi.

28 Aid gia aa noragi Tomás daid itadai:

—Giñbaitacaaacamiga, giñDiuusiga —tatadai Tomás.

29 Taid ᵛSuusi itadai:

—Tomás sivi gia vaavoitudai aapi giñtagacai. Sallicada baiganalidi agai ismaacada vaavoitudai tomasi maitiñnaidi —tatadai ᵛSuusi.

30 Daid ᵛSuusi idui mui naana maasi gagarducami aatama garvuitapi ismaacada maioojisi idi liivruara. 31 Damos vaasi istumaasi oojisi idi liivruara casi gaooja vai poduucai vaavoitudana aapima isSuusi araCristo daid arDiuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara. Daid isvaascara oidaca agai aapima Diuusi amadu vaavoitudacai Suusi Cristo.

21

1 Dai ara amo imidagai ᵛSuusi apamu gamaasitu aatama garvuitapi maaaca ugidana aga suudagi Tiveriiasi. Dai poduucai idui agai: 2 amapai daraaja ᵛSimuñi Piiduru amadu Tomás ismaacada Cuatai aagaiña oodami amadu Nataniel Canaara oidacami. Cana araamo ali quii Galilea davarara. Daid modaraaja ara Sevideo maamarada dai ara gooca

gΛraaduñi ΔSuusi mamaatΛrdamigadΛ. ³ TaidΛ ΔSimuñi Piiduru povΛrtΛtΛdai:

—MΛΛca vuvaida iñagai aanΛ vatopa —tΛtΛdai.

TΛtai aatΛmΛ aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AatΛmΛ ΔpΛ imia ragai aapi gΛΛΛmadu —tΛtΛdai.

Amaasi iji aatΛmΛ dai tΛΛtasai Δmo vaarcuΛrΛ. Dai Δmo tucagi gaagai aatΛmΛ vatopa dai tomali Δmoco maivuusaitu.

⁴ Dai camaasidatΛi gΛmaasitu ΔSuusi ΔgΛΛ suudagi ugidana dΛmos maimai aatΛmΛ isΛrSuusi Δgai. ⁵ Amaasi ΔSuusi povΛrtΛtΛdai:

—Giñaaduñi, ¿maitamΛsi vuusaitu tomali Δmoco?

—gΛrtΛtΛdai Δgai.

TΛtai aatΛmΛ aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Tomali Δmoco —tΛtΛdai aatΛmΛ.

⁶ TaidΛ ΔSuusi tΛtΛdai:

—Daitudavurai Δvatop vuicarΛ sΛΛlisa apadΛrΛ govaarcu dai poduucΛi vuvaidamu aapimΛ vatopa —gΛrtΛtΛdai ΔSuusi.

Dai podui aatΛmΛ dai camaitistui isvusaidagi Δvatop vuicarui mui vatopa vuucaticatai. ⁷ Amaasi aanΛ itΛtΛdai ΔPiiduru:

—Goovai ΔrgΛrbaitΛcΛaacamiga —tΛtΛdai aanΛ.

MoscaΛ ΔSimuñi Piiduru isΛrgΛrbaitΛcΛaacamiga Δgai dai otoma gΛai gΛyuucusi dai suudarΛ gΛi. ΛΛquiapioma Piiduru uupai gΛyuucusi vuvaidacai vatopa. ⁸ Δvaarcu maisi mΛΛcasi daja ΔgΛΛ suudagi ugidiaiñdΛrΛ Δmo sien metro ΛΛsi. Dai aatΛmΛ ismaacΛdΛ vaarcuΛrΛ vii vaiñstugai aatΛmΛ Δvatopa vuicarui suudacami vatopa dai uugidiΛrΛ vuusaitu. ⁹ Amaasi mostΛapai aatΛmΛ dΛvΛΛrapi dai tΛΛ tutupali mΛΛcamΛi dai dan caatΛ Δmo vatopa dai an vΛΛtΛ paana ΔpΛ. ¹⁰ TaidΛ ΔSuusi povΛrtΛtΛdai:

—Baigovai avΛrgimvuida chiΛΛqui vatopa ismaacΛdΛ utudami vuvaitu aapimΛ —gΛrtΛtΛdai ΔSuusi.

¹¹ TaidΛ ΔSimuñi Piiduru tΛsai ΔvaarcuΛrΛ dai tΛvaimΛ Δvatopa vuicarui ΔgΛΛ suudagi ugidana. CΛΛ suudacami vatopa gΛgΛrducami Δvatop vuicarui asta Δmo siento dan goo coobai dan baivΛstaama dai vaica ajΛga vatopa. Dai tomasi muidu Δvatopa vΛΛscΛrΛ maiΛΛcai Δvatop vuicarui. ¹² Amaasi ΔSuusi povΛrtΛtΛdai:

—BaigovΛr iimi tΛtaida uuga —gΛrtΛtΛdai ΔSuusi.

Dai tomali Δmaadutai aatΛmΛ maitpΛrΛrΛΛli istΛcacagi ΔSuusi sioorΛ Δgai cΛΛga maatΛcatai isΔgai ΔrSuusi. ¹³ Amaasi ΔSuusi taicovai cΛquiva dai vui Δpaana dai Δvatopa gaicami dai gΛrtaacogi Δgai.

¹⁴ AidΛcΛdΛ casi Δrvaicojo isΔSuusi gΛmaasitu gΛrvuitapi duaacai abiaadΛrΛ.

15 Cauugitocai aatΛmΛ taidΛ ΛSuusi tΛcacai ΛSimuñi Piiduru dai potΛtΛdai:

—Simuñi, Joonasi maradΛ, ¿vaamiomapsi giñoigΛdai aapi isgogaa? —tΛtΛdai ΛSuusi.

TaidΛ ΛPiiduru aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—ΛjΛ, giñbaitΛcΛaacamiga cΛΛ maatΛ aapi iñsaanΛ gΛoigadai —tΛtΛdai ΛPiiduru.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AidΛ gia nuucadacañi aapi Λoodami ismaacΛdΛ giñvaavoitudai. Aapi rΛpan ducami Λmo pastuuru.

16 Dai ΛpΛpΛ tΛcacai ΛSuusi ΛPiiduru daidΛ itΛtΛdai:

—Simuñi, Joonasi maradΛ, ¿giñoigΛdaipΛsi aapi? —tΛtΛdai.

TaidΛ ΛPiiduru aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—ΛjΛ giñbaitΛcΛaacamiga cΛΛ maatΛ aapi iñsaanΛ gΛoigΛdai —tΛtΛdai Λgai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AidΛ gia nuucadacañi aapi Λoodami ismaacΛdΛ giñvaavoitudai —tΛtΛdai Λgai.

17 Tai Λpamu tΛcacai ΛSuusi ΛPiiduru daidΛ itΛtΛdai:

—Simuñi, Joonasi maradΛ, ¿giñoigΛdaipΛsi aapi? —tΛtΛdai ΛSuusi.

TaidΛ soigΛΛli ΛPiiduru catΛcacaitai ΛSuusi vaicojo isbai oigΛdai Λgai daidΛ itΛtΛdai:

—GiñbaitΛcΛaacamiga cΛΛ maatΛ vΛΛsi istumaasi. CΛΛ maatΛ aapi iñsaanΛ gΛoigΛdai —tΛtΛdai ΛPiiduru.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AidΛ gia nuucadacañi aapi Λgai ismaacΛdΛ giñvaavoitudai.

18 AanΛ gΛaagidi sai sΛΛlicΛdΛ aidΛsi vaamioma rΛgΛΛli aapi ΛΛgi gΛaada gΛyuucusi dai aimΛrai tomasiaaco imia aliadagi. DΛmos siΛΛscadΛ cacΛΛlimu aapi sΛΛliñamu gΛΛΛca vai Λmai gΛaadidamu gΛyuucusi dai gΛvaidacamu mΛΛca siaaco maitipΛlidi aapi siimiagi —tΛtΛdai ΛSuusi.

19 PotΛtΛdai ΛSuusi ΛPiiduru vai poduucai maatΛna isducatai muuquia agai Λgai vaidΛ poduucai oodami cΛΛga siaa duutuadagi Diuusi. DaidΛ gooquiΛrΛ potΛtΛdai:

—Iñoidáñi —tΛtΛdai ΛSuusi.

20 Tai aa nΛnΛaava ΛPiiduru dai giñtΛΛ isgooquiΛrΛ imΛitadai aanΛ. ΛSuusi aliΛsi giñoigΛdaiña aanΛ. Dai aanΛ abaana daivacai gauu ΛSuusi aidΛ tucarΛ mΛsigatΛΛgida agaitadai. Dai aanΛ tΛcacai asmaacΛdΛ Λgai dai tΛΛgida agai.

21 AidΛsi ΛPiiduru giñtΛΛ tΛcaca Λgai ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—GiñbaitΛcΛaacamiga, ¿tumaasi ΛpΛduñi agai idi cΛΛlicΛdΛ? —tΛtΛdai ΛPiiduru.

22 TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Iñsaana ipaliadagi isgoovai oidacagi asta siassca apamu divia aana, ¿tumaasi argavattar aapi? Mosai apiacanga giñvaavoitudada aapi —tatadai Asuusi.

²³ Amaasi avavoitudadami aipaco aagaiña ansai aana maimuuquiaa iñagai. Damos Asuusi maiagagai ismimuuquia iñagai aana baiyoma potadai agai Ppiduru: “Iñsaana ipaliadagi isgoovai oidacagi asta siassca apamu divia aana, ¿tumaasi argavattar aapi?” —tatadai Asuusi.

²⁴ Dai aana ooja vasi gomaasi idi liivrua. Dai vasi istumaasi ooja aana sallaicada avavo.

²⁵ Dai oidaga mui vaamioma istumaasi ismaacada idui Asuusi. Daid isgaoojamudai vasi gomaasi liliivrua aana piñalidi ismaiaajiacamudai vasi oidigara liliivru ismaacada apaduunimudai.

Mosacaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo ojootosadΛ caimΛcai Suusi Cristo tΛvaagiamu

¹ Giñaduñi Teopilo aanΛ arRuucasi dai casiant gΛooji aanΛ dai gΛaagidi vΛasi istumaasi idui ΛΛmadu istumaasi mamaatΛtuldiña ΛSuusi oodami. Dai gΛaagidi aanΛ isducatai gΛaaga ΛSuusi gΛaa duiñdaga dai isducatai ivuaadana ² asta aidasi tΛsai Λgai tΛvaagiamu. Aidasi maiquiaa ii ΛSuusi tΛvaagiamu aagidi Λgai guvucadadΛcΛdΛ Diuusi IbΛadΛ gΛojootosa istumaasi gΛaagai isiduñiagi. Λgai arΛgai vaa ismaacΛdΛ Λco vuvaitu ΛSuusi ΛΛquioma abiaadΛrΛ. ³ Aidasi muu ΛSuusi Λpamu duaaca dai Λgai vaa divia dai vuidΛrΛ cΛquiva gΛojootosa dai goo coobai tasai aitu didividitai. Poduucai maasitu ΛSuusi isduaaca. Dai aagadi ΛSuusi gΛojootosa ismaasi siaaco tΛaanΛi Diuusi.

⁴ Aidasi quiaa daacatadai ΛSuusi gΛojootosa ΛΛmadu aagidi sai maiimΛna JerusaleenaiñdΛrΛ, dai potΛtΛdai:

—NΛnaracavurai aapimΛ asta siΛascadΛ arΛdui ismaacΛdΛ gΛnaagidi Diuusi giñooqa isiapΛduñiagi, Λgai vaa ismaacΛdΛ gΛnaagidi aanΛ. ⁵ SΛalicadΛ ΛVuaana gΛnvapacoi suudagicadΛ mosΛpΛ chiΛΛqui tasaicadΛ vapacoñicamu aapimΛ Diuusi IbΛadΛcΛdΛ sai Λgai gΛnΛΛmadu daaca agai. Poduucai divimu Diuusi IbΛadΛ dai vΛascΛrΛ gΛnΛΛmadu aimardamu —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁶ Dai aidasi gΛnΛmpaidacatadai Λgai Oliivosi giidiΛrΛ taidΛ Λojootosicami itΛtΛdai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami, ¿sivisi arsiΛascadΛ vuvaida agai aapi Λromamano vai camaitatΛaanΛiña Λgai tanai Isireli dΛvΛΛriΛrΛ dai baiyoma aapi tΛaanΛdagi? —astΛtΛdai Λojootosicami.

⁷ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AapimΛ maitarΛnvΛatarΛ mΛsmaatΛcagi siΛascadΛ tomali istuigaco iduñiagi giñooqa istumaasi Λgi Λgai viaa sΛlicami siduñiagi. ⁸ SiΛascadΛ tΛvañiagi Diuusi IbΛadΛ aapimΛ gΛnΛΛmadu viaacamu aapimΛ guvucadadΛ dai ñiooquimu giñvΛatarΛ siΛasi tami JerusaleenarΛ Λcaasi aipacoga sicooli Jerusaleena, siaaco Judeea tΛΛgidu, dai gΛmai dΛvΛΛriΛrΛ vΛasi siaaco Samaalia tΛΛgidu dai asta mΛΛcasi oidigi ugidΛrioma —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁹ Aidasi caagidi ΛSuusi imaasi tΛsai tΛvaagiamu. Dai quiaa tΛΛgigi Λojootosicami tai divia Λmo icomai dai iñña

ΛSuusi tai camaivaamioma τλλ αγai. ¹⁰ Dai quiaa τλλgigi αγai τλvaagiamu dai todian duucaı τλλ gooca cλcλλli tooto yuucscami vai abaana guuca. Αγai dada aidasi quiaa τλsadimi ΛSuusi τλvaagiamu. ¹¹ Dai potλτλdai:

—Cλcλλli Galileeλγλ oidacami, ζtuimasi mosguucacataı τλvaagiamu nλeeyi? αγai vaa Suusi ismaacλdλ τλsai τλvaagiamu aapimλ gλnsaagidaiñdλγλ λpamu divimu poduucı isducataı τλλgigi aapimλ aidasi τλsai αγai τλvaagiamu —astλτλdai λcλcλλli.

¹² Tai iji λojootosicami ami giidiaiñdλγλ Jerusaleenamı. Agiidi miaanai cλλca Jerusaleena parλ goo miil vaan cλisapi λλsi. ¹³ Aidasi caaayi αγai Jerusaleenλγλ goocua daama vaaquiλγλ τλcaviaco τλλτλsai. Ami gλnuuliñcatadai λPiiduru, Jacovo, Vuaana, Aandλγasi, Piili, Tomás, Bartolomé, Mataivo, λλmadu Jacovo Alfeo maradλ, λλmadu Simuñi ismaacλdλ vu-vaida λlidadai λromamano, λλmadu Uudasi Jacovo suculidλ. ¹⁴ Vλλscataı αγai gλλλmpaidiña mamaadaragai vλλtarγλ, Suusi susuuculidλ λλmadu dai María Suusi dλλdλ λλmadu dai aa ooqui λλpλ.

¹⁵ Amo imidagai aidasi gλλλmpagi λvaavoitudadami tai saagida cλquiva λPiiduru, ami daraajatadai λmo sientı dan λmo coobai oodami. Taidλ λPiiduru potλτλdai:

¹⁶ —Giñaaduñi, poduucı gλaagaitadai siλpλduñiagi ismaacλdλ λλquioma aagai Davıcaru guvucadadλcλdλ Diuusi Ibλadλ. Davıcaru aagai Uudasicaru. Uudasicaru λγagai ismaacλdλ vuua αγai ismaacλdλ maisapicami bλλcai ΛSuusi. ¹⁷ Daidλ λγλmoco gλraduñicatadai dai viaacatadai sλλlicami gλraa duiñdagλγλ. ¹⁸ Dai gasavλλli λmo dλvλλλrai λtumiñsicadλ ismaacλdλ aa namλqui λbaitλguucacami λUudasicaru soimaasi iduucı αγai. Tai Uudasicaru gasagia dai vaiguugu dai taapai voocadλ tai vuvaaja ijidλ. ¹⁹ Aidasi maı Jerusaleenλγλ oidacami Aselidama τλλτλı adλvλλλrai ismaacλdλ itaiya λlidi oodamicadλ Dλvλλλrai λλracλλ. ²⁰ Poduucı ooja Davıcaru liivruλγλ Salmosi τλλgiducλγλ aagaitai Uudasicaru:

λλgi vλλλna vaaquidλ. Maitiipucana sioorλ ami oidacagi.

Dai siλmai bλimu sλλlicamigadλ.

Asduucı ooja Davıcaru.

²¹ Tanai aatλmλ gλrsaagida oidaga λλmoco cλcλλli ismaacλdλ gλγλλmadu ajiopaiña vλλs τλsai aidasi daacatadai ΛSuusi aatλmλ gλγλλmadu. ²² Aidasi abiaadλγλ λVuaana vacoi ΛSuusi gλγλλmadu ajiopaiña goovai asta aidasi τλsai αγai τλvaagiamu aatλmλ gλrsaagidaiñdλγλ. Aliasi gλaagai isgaaga

aatama amoco goovai saagidañdara ismaacada naidi isdu-
aaca Suusi vaid araagiadamicana Suusi duaacarada aatama
garlamadu —astatdai Piiduru.

²³ Amaasi aco vuvaitu gooca. Amoco Osee Barsavasi tlagidu
mai Justo aagaiña lapa. Dai agamai Matiia tlagidu. ²⁴ Dai
aduucai gamamagi:

—Aapi caliodami Diuusi garooga, cal maata vascatai
iibada. Gartlagidañi ismaacada idi vagoocai aco vuusaitu
aapi ²⁵ sai banna samicamigada Uudasicaru dai garsoicaiña
idi aa duiñdagiara ismaacada garmaa aapi. Agai arDiuusi
ootosadacatadai dai dagito gasamicamiga dai ii ami siaaco
acatadai alia soimaasi iduucai —asduucai gamamagi.

²⁶ Dai tacaivi daitu amo tumiñsi tai gamaita Matiia. Dai
otoma vanna abaiivustaama dan amoco ojootosicami.

2

¹ Aidasi aayi agaa siaa duudagai Pentecostési tlagiducada
mosamapacara daraajatadai avavoitudadami vascatai
amapai. ² Tai todian duucai ga caidatu tvaagiañdara lpan
caiti siascada cavami avardagi dai vasiaacatai gigiduli
ami quiyara siaaco daraajatadai agai. ³ Amaasi gamaasitu
amo istumaasi tai maascami dai aipaco daama daraiva
ismaacada ami daraajatadai. ⁴ Tai divia Diuusi Ibadai dai
vascatai avavoitudadami lamadu daaca agai tai agai
ganaagacai ñiño ama maa ñiooqui. Vascatai ñiño amo
ñiooqui ismaacada maimaatacatadai ismaacada maa Diuusi
Ibadai.

⁵ Aidai Jerusaleenara oidacatadai judidiu vasi aipadara dai
mai amo ñiooqui ñioocaitadai dai alia siaa duutudai Diuusi.
⁶ Aidasi ca agai isga caidatu ganmpagi ami siaaco daraa-
jatadai avavoitudadami dai maita isducatai gantatlagituagi
cacatai islamadutai ñioocai ñiooquidacada. ⁷ Dai vascatai
vupuiirutuan tada dai aipaco ganaagidi:

—Goovai ismaacada pomaa ñioocai arGalileenara oidacami.

⁸ ¿Dai ducatai aatama lamadutai ca lagi garñiooqui?
⁹ Tami daraaja oodami Partiañdara, dai Meediañdara, dai
Elamañdara, dai Mesapotaamiañdara, dai Judeeaiñdara,
dai Capadusiañdara, dai Poontoaiñdara, dai Aasiañdara,
¹⁰ dai Filijiañdara, dai Panfiliañdara, dai Ejiipituañdara,
dai lamapacalraiañdara Apilica vaasoñiomaiñdara Sireñi.
Tami daraaja amoco Romaiñdara lapa dai amoco arjudidiu
vaavoitudaitai vaavoidaragada arjudidiu dai aa gia arjudidiu
dadada cascada arjudidiu goovai. ¹¹ Tami daraaja lapa
oodami Carataiñdara, dai Araaviaiñdara dai vascatai

aatΛmΛ caΛ isgarñiooquicΛdΛ aagai gocΛcΛli istumaasi gΛgarducami istumaasi ΛΛgi Diuusi ivueeyi —ascaiti Δjudidíu ismaacΛdΛ ami dada.

12 Dai vupuiirutuan tada dai aipaco gAntAcacai daidΛ icaiti:

—¿Istuisi ΔpAdui gomaasi? —ascaiti.

13 Dai aa mosparunai daidΛ icaiti:

—AliΛ navaacoñi goovai cascΛdΛ pomaa ñioocai —ascaiti Aoodami.

14 Amaasi guuquiva Δbaivustaama dan gooca ojootosicami taidΛ ΔPiiduru gΛgarΛ ñioo daidΛ itΛtdai:

—JudeeΛrΛ oidacami ΛΛmadu vΛascatai ismaacΛdΛ JerusaleenΛrΛ oidaga maatAvurai aapimΛ idi dai cΛΛgavAr caΛca ismaacΛdΛ gAnaagida iñagai aanΛ. 15 AatΛmΛ maitArnavaacoidadΛ mAsducatai gAntAtΛΛgitoi aapimΛ. Tami oidacami mainavaacorΛi ΛΛqui quiaamoco tuustamArΛ.

16 Idi ΔrAgai ismaacΛdΛ aagidi Joelicaru garΛΛqui aaduñicaru. Agai rDiuusi ñiooquituldiadamigadAcataidai dai pocaiti:

17 Pocaiti Diuusi: “Cayoga ugitAcacai oidigi divimu giñIbAdaga dai ΛΛmadu daacamu vΛasi oodami aipaco oidacami.

VΛasi gΛnmaamara ñiooquimu aanΛ giñvΛΛtarΛ.

Dai gΛnmaamara cAcΛli tΛAgimu mui naana maasi istumaasi mainΛidi aa oodami.

Dai ñiooquida iñagai aanΛ AcAcΛliocoidadΛ coosigadArΛ.

18 Amaasi ootosamu aanΛ giñIbAdaga vai ΛΛmadu daacana giñpipiooñiga.

SiAgai ñiooquimu aanΛ giñvΛΛtarΛ.

19 TAcavi tAvagiana gAntΛΛgidamu aanΛ mui naana maasi istumaasi.

Dai oidigi daama gAntΛΛgidamu aanΛ mui naana maasi ΛArΛi ΛΛmadu taí, ΛΛmadu gApi cuubusi dai poduucai maatΛmu aapimΛ iscaugitia agai oidigi.

20 Tucaagamucamu gotasai. Dai masaadai moΛArΛi gAduuñimu dai gooquiArΛ aimu istuigaco divia agai AtΛaanAdami.

Dai vΛascatai siaa duutuada agai.

21 Amaasi vΛascatai ismaacΛdΛ giñdaanAdagi cΛAgacArΛ vu-vaidamu aanΛ”, ascaiti Diuusi.

Ascaiti Joelicaru.

22 CaAcavurai aapimΛ judidíu ismaacΛdΛ gAnaagida iñagai aanΛ. Suusi ΔrNasareetarΛ oidamicatadai dai Agai ΔrAmo cΛli ismaacΛdΛ maa Diuusi gΛΛ guvucadagai saidΛ iduuna mui naana maasi gAgarducami aapimΛ ganvuitapi dai idi maasicAdΛ Diuusi gAntΛΛgi isotoi ΔSuusi. VΛasi imaasi cΛΛ maatΛ aapimΛ. 23 VΛascArΛ aidΛmasi gAntΛΛgi ΔSuusi maisatugai aapimΛ dai tΛAgi AcAcΛli ismaacΛdΛ maisiaa duutudai

Diuusi sai curusiaba siisana dai poduucai gat_Λjai aapim_Λ muaaragai. V_Λasi imaasi camaat_Λcatadai Diuusi. _Λagi _Λgai capomaasi g_Λt_Λgito _Λqui abiaad_Λr_Λ sai poduucai _Λp_Λduuna. ²⁴ _Λgai vaa Diuusi _Λpamu duaacali _ΛSuusi. Tomali _Λmo istumaasi maitistui issoobidagi _ΛSuusi isduaacagi, tomali muuquigami. ²⁵ Dai aagai Davicar_Λu _ΛSuusi dai poduucai ooja: V_Λasc_Λr_Λ n_Λidi aan_Λ _Λcaliodami Diuusi aan_Λ giñ_Λmadu daja giñ_Λlisa pad_Λr_Λ.

Giñ_Λnuucada _Λgai vai tomali _Λmaadutai maisoimaasi giñ_Λvuiididi. ²⁶ Casc_Λd_Λ ali_Λ baigiñ_Λlidi aan_Λ dai aagai ansai baigiñ_Λlidi. Casc_Λd_Λ maiduaadicui aan_Λ istuma daivuñiagi giñ_Λtuucugac_Λd_Λ si_Λascad_Λ muuquia aan_Λ.

²⁷ D_Λmos aapi giñ_ΛDiuusiga maiviaamu giñ_Λib_Λdaga aa coidad_Λ ib_Λad_Λ saagida.

Dai maitidagito issiaa tuidiagi giñ_Λtuucuga.

Aan_Λ _Λr_Λgai ismaac_Λd_Λ oig_Λdai aapi.

²⁸ Giñ_Λduaacaldamu aapi.

Aan_Λ giñ_Λmadu aim_Λrai aapi casc_Λd_Λ ali_Λ baigiñ_Λlidi aan_Λ.

Asduucai ooja Davicar_Λu.

²⁹ Giñ_Λaduñi c_Λga maata aapim_Λ si_Λqui muu g_Λraduñi Davicar_Λu dai quiaa maasi m_Λsiaaco yaasa. ³⁰ Davicar_Λu _Λr_ΛDiuusi ñiooquituldiadamigad_Λcatadai dai c_Λga maatacatadai isDiuusi aagidi v_Λasi g_Λib_Λdac_Λd_Λ sai _Λmaadutai cajiudad_Λ _Λr_ΛCristoca agai dai b_Λjia agai Davicar_Λu s_Λlicamigad_Λ.

³¹ Idi vaa c_Λga maatacatadai Davicar_Λu n_Λijadacan caitiña _Λquioma abiaad_Λr_Λ casc_Λd_Λ aagaitadai _Λgai _ΛSuusi duaacarad_Λ daid_Λ icaiti maiviimu Cristo Ib_Λad_Λ coidad_Λ saagida tomali maisiaa tuidimu tuucugad_Λ. ³² Diuusi duaacali _Λgai vaa Suusi dai v_Λascatai aat_Λm_Λ _Λr_Λn_Λijadami v_Λasi imaasi.

³³ Diuusi vaidacai _ΛSuusi t_Λvaagiamu sai sonuana daacana dai poduucai maa _Λmo g_Λ s_Λlicami. Dai sivi ootoi _ΛSuusi Diuusi Ib_Λad_Λ, poduucai isducatai g_Λnaagidi _ΛSuusi oogad_Λ. V_Λasi idi ismaac_Λd_Λ n_Λidi aapim_Λ dai ca_Λ Diuusi Ib_Λad_Λ idui. ³⁴ Davicar_Λu mait_Λr_Λgai ismaac_Λd_Λ t_Λsai t_Λvaagiamu. _Λagi Davicar_Λu icaiti:

_Λcaliodami Diuusi it_Λd_Λdai giñ_Λtaan_Λdamiga:

“Daacañi giñ_Λlisa pad_Λr_Λ ³⁵ asta si_Λascad_Λ cabaidui aan_Λ vai camaitistuidiagi vaamioma g_Λsasaayu”.

Ascaiti Davicar_Λu.

³⁶ V_Λasi judidíu s_Λlicad_Λ g_Λaagai ismaat_Λcamudai is_Λgai vaa Suusi ismaac_Λd_Λ siisa aapim_Λ curusiaba cadaí Diuusi _Λgai said_Λ _Λr_ΛCristocana ismaac_Λd_Λ vaamioma t_Λaan_Λda agai oidigi daama —ast_Λd_Λdai Piiduru.

³⁷ Aid_Λsi ca_Λ _Λgaa gomaasi aayi soi_Λliaragai dai t_Λcacai _Λgai _ΛPiiduru _Λmadu _Λgaa ojootosicami:

—¿T_Λtumaa duuna? —ascaiti _Λoodami.

38 Amaasi Δ Piiduru aa noragi daid Δ ita Δ tdai:

— Δ ma duucaia ν ar gant Δ agito dai camaisoimaasi ivuaada vai Diuusi ganoigaldana ν asi gansoimaascamiga. Ganvapaconavurai aapim Δ ν ascatai Suusi s Δ licamigad Δ ad Δ siDiuusi ootosamu g Δ l Δ daga vai g Δ l Δ madu daacana. 39 Idi \tilde{n} iooqui araapim Δ g Δ ν atara Δ Δ madu g Δ maamara dai Δ gai ismaac Δ ad Δ m Δ l Δ casi daraaja dai ν ascatai ismaac Δ ad Δ Δ cl Δ iodami garDiuusiga vapaida Δ lidio —ast Δ tdai Δ Piiduru.

40 Idi \tilde{n} iooquic Δ ad Δ Δ madu vaamioma aa \tilde{n} iooquic Δ ad Δ \tilde{n} ioo Δ Piiduru dai c Δ l Δ ga maa \tilde{n} iooqui dai pot Δ tdai:

—C Δ l Δ gac Δ ra ν ar vuvaaqui g Δ l Δ g Δ vituldaragad Δ ai \tilde{n} d Δ ra Δ Δ oodami soimaasi ivuaadami —ast Δ tdai Δ Piiduru.

41 Poduucai tudo ν ascatai ismaac Δ ad Δ Δ l Δ gi \tilde{n} iooquid Δ g Δ ν apacoi. Aid Δ tas Δ ra Δ urava par Δ vaica miil oodami Δ gaa ismaac Δ ad Δ vaavoitudai. 42 Dai ν ascatai apiavaavoitudai istumaasi mamaat Δ tuldi \tilde{n} a Δ ojootosicami. Dai Δ mo t Δ gitoidagai viaacana dai gamamadai \tilde{n} a g Δ l Δ mpaiditai siuu duucu gaugia agadagi.

43 Daid Δ ivuaadana Δ ojootosicami mui naana maasi g Δ g Δ rducami vai ν ascatai duduaadicui \tilde{n} a. 44 Dai ν ascatai ismaac Δ ad Δ vaavoitudaitadai s Δ l Δ lic Δ ad Δ c Δ l Δ ga g Δ nuraavacatadai dai Δ mapai viaacatadai g Δ ν vustuidaga.

45 Dai gaagarai \tilde{n} a g Δ ν vustuidaga dai Δ tumi \tilde{n} si Δ r ν ascatai ν atara Δ cana. Isamaadutai vaamioma t Δ gitocagi vaamioma maacai \tilde{n} a Δ gai. 46 Dai ν as tasai g Δ l Δ mpaidi \tilde{n} a Δ g Δ l Δ quiupaigad Δ ra Δ judid \tilde{u} . Dai Δ mapai gacuaadana quiqui Δ ra Δ baig Δ l Δ iarac Δ ad Δ dai tomali Δ moco maivaamioma g Δ duc Δ ad Δ g Δ l Δ lidi \tilde{n} a. 47 Dai ν ascatai siaa duutudai \tilde{n} a Diuusi dai ν asi oodami c Δ l Δ gac Δ ra Δ n Δ lidi \tilde{n} a dai ν as tasai Δ mpaidimi Diuusi ismaac Δ ad Δ cac Δ l Δ gac Δ ra Δ vuvaidimi Δ l Δ madu Δ gaa ismaac Δ ad Δ cavaavoitudai.

3

1 Δ mo imidagai coi g Δ l Δ saco tasai t Δ l Δ idimitadai Piiduru Δ l Δ madu Vuaana Δ mapai Δ g Δ l Δ quiupaigad Δ ra Δ judid \tilde{u} . Caaayi siuu duucu gamamadai \tilde{n} a Δ gai. 2 ν as tasai ami dada Δ l Δ i \tilde{n} a Δ mo c Δ l Δ i. Δ gai maitistutuidi \tilde{n} a isaim Δ rdagi poduucai v ν usai Δ gai. Δ g Δ l Δ quiupaigad Δ amu judid \tilde{u} b Δ l Δ ajiopai \tilde{n} a aa, dai dadaasai \tilde{n} a quitaagi \tilde{n} a c Δ l Δ tioodic Δ ra Δ t Δ l Δ giducana sai gataan Δ i \tilde{n} a tumi \tilde{n} si oidicami ismaac Δ ad Δ vaapaquidagi ami. 3 Aid Δ si t Δ l Δ Δ c Δ l Δ i soimaasc Δ ad Δ Δ Piiduru Δ l Δ madu Δ Vuaana aid Δ si vaapaquia agaitadai Δ gai Δ g Δ l Δ quiupaigad Δ ra Δ judid \tilde{u}

taí amo oidicami. ⁴ Amaasi vui nanaava aPiiduru amadu aVuaana aalli taida aPiiduru potadai:

—Garuvidara inanaava —astadai.

⁵ Amaasi vui nanaava aalli poliditai isoida agai istumaasi. ⁶ Damos aPiiduru potadai:

—Maitan viaa tumiñsi vascara goidamu ana istuma viaa. Suusi Cristo ismaacada Nasaretera oidacatadai guvucadada caquivañi dai amarda —astadai aPiiduru.

⁷ Amaasi bai aPiiduru acoocada novida salla padara dai vañigi. Tai bovasdara guupucatu acasoda amadu tataanasigada. ⁸ Amaasi taca tual daa agai dai caquiva. Dai gaagacai amara dai vaa ga a amadu gala quiupaigadara judidu. Dai tuali dadaimi. Dai alia caga ñoquimi Diusi vui. ⁹ Dai caniditai vascatai iscaimara dai caga ñocai Diusi vui alia duduaadimu, ¹⁰ dai camaita isducatai gantagituagi tomali istiyagi niditai iscadueeyi acoocada. Caga maacatadai agai isagai agai vaa ismaacada dadaña daida taaña oidicami gala quiupaigadara judidu quitaaña tiodicara.

¹¹ Caduaadacai aalli ismaacada maitistutuiditadai isamardagi mos amadu amaraña agai aPiiduru amadu aVuaana. Dai vasi aodami camaita istumaasi gantagituagi dai voopoi ami gala quiupaigadamu judidu siaaco Solomoni portaaligada tagidu. ¹² Dai tagacai aPiiduru isganampagi vascatai potadai:

—Aapima judidu, ztuimasi garanaidi ducami isaatama aagi duaaidamudai idi cali dai imitu arguvucadagacada sipa ca tuutiacatai? ¹³ Baiyoma Suusi guvucadada atdueeyi idi cali. Diusi maa gamara Suusi daasicami ismaacada vaamioma viaa guvucadagai. Dai agai vaa Diusi arDiusigadacatadai aipa garaduñi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocararu. Dai Suusi agai vaa ismaacada tagi aapima dudunucami. Dai aida dagitua agaitadai Pilaato aSuusi mosgajiaadara vipieeyi aapima. ¹⁴ Maiaagidi aapima isdagit-omudai agai ismaacada ca tuiga dai maitargapiar caatcami baiyoma aagidi aapima isdagitua agai amo gamuaacami. ¹⁵ Poduucai muaa aapima ismaacada gamaacai ibdagai utudui. Taida Diusi duaacali agai coidada saagidañdara, vasiaacatai idi aatama daraaja najadami. ¹⁶ Agai vaa Suusi guvucadada bai guvucadagai idi cali ismaacada nidi dai maata aapima. Vavoitudai aatama dai idi cali Suusi guvucadadara cascada cacaga dueeyi goovai. Canidi aapima iscadueeyi.

¹⁷ Giñaaduñi judidu caga maata ana isaapima amadu ganbaitaguacacamiga muaa aSuusi maicaga maacatai

mastuma vueeyi. ¹⁸ Poduucai baidui Diuusi ismaacada
 quiacoga aagai ñiñoquituldiadamigada. Agai vaa agaitadai
 isalia soimaa taata agaitadai Cristo. ¹⁹ Cascada ama
 duucaivar gantatagito aapima dai aagoavar suuligi
 gosoimaa voyaiñdara. Vaavoitudavurai Diuusi vai agai
 ganoigaldana vasi gansoimaascamiga amaasi aliodami
 Diuusi baiganalliatudamu. ²⁰ Dai ganootosdamu Diuusi
 Suusi apamu. Agai vaa Cristo ismaacada quiacoga
 co vuusaitu Diuusi aapima ganvatar. ²¹ Vascara
 tavaagiara viimu Suusi Cristo asta siascada baidui
 Diuusi vasiaacatai istumaasi isducatai agaitadai
 quiacoga ñiñoquituldiadamigada ismaacada agi agai
 co vuvaitu. ²² Poduucai tudu quiacoga potadai
 Moseesacaru garaaduñicaru: “Ootosamu Diuusi amo
 ñiñoquituldiadami aapima ganvatar vascatai aapima
 gnaadunuma saagidaiñdara poduucai isducatai giñotoi
 agai aana. Agiadavurai vasiaacatai istumaasi agai
 gnaagiadagi. ²³ Vascatai ismaacada maiagidi Diuusi
 ñiñoquituldiadamigada ugitudamu Diuusi dai co vuvaidamu
 judíu saagidaiñdara”, astadai Moseesacaru.

²⁴ Poduucai tudu vasi Diuusi ñiñoquituldiadamigada
 Samueli baigovacoga aagai istumaasi daivuñia
 agaitadai sivi. ²⁵ Aapima rcajiudada vasi Diuusi
 ñiñoquituldiadamigada. Dai vasi ñiñoqui ismaacada ootoi
 Diuusi gñiñoquituldiadamigacada rapima ganvatar.
 Dai vasi istumaasi ismaacada Diuusi baidui gnaaduñicaru
 amadu rapima ganvatar. Dai asta ismaacada agidi
 Diuusi graduñi Avraañicaru aidasi potadai: “Aana
 baialliatudamu vasi oodami oidigi daama oidacami aapi
 gacajudagacada”. ²⁶ Aidasi duaacali Diuusi gamara apaga
 ganootosi aapima sai baiganalliatudana masai aapima
 camaisoimaasi ivuaadana —astadai Piiduru.

4

¹ Quiaa ñiñoquiditadai Piiduru amadu avuaana oodami
 tai dada apapaali judíu amadu abaitacaacamigada gaa
 quiuupilara sandaaru amadu saduseo. Saduseo ragai
 ismaacada maivaavoitudai duaacaragai. ² Dai alia baacoi
 vascatai mamaatulditai Piiduru amadu avuaana
 oodami isduaacaracada Susi camaata vascatai
 isoidaga duaacaragai coidada vatar. ³ Amaasi vui agai
 Piiduru amadu avuaana dai casi rurunococatadai dai
 camaiacatadai uruñi isbai duñiagi dudunucamiara cascada
 cuu agai asta siaadiqui. ⁴ Muidutai agai ismaacada gantagito

caΛ ñiiooqui vaavoitu. VΛasi ismaacΛdΛ vaavoitu baitoma aayi taan miil, gocaaqi aayi goΛΛ cΛcΛΛli.

5 Dai siaadiqui gΛnΛmpagi JerusaleenΛrΛ vΛasi ΛdudunucamigadΛ Λjudidíu ΛΛmadu Δpipiscali ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ. 6 Dai ami daacatadai ΛpΛ Aanasi baitΛcΛaacamigadΛ papaali, judidíu ΛΛmadu Caifási, ΛΛmadu Vuaana, ΛΛmadu AlijandΛro, ΛΛmadu vΛasi ismaacΛdΛ ΛraaduñdΛ ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali. 7 Dai vaí ΔPiiduru ΛΛmadu ΔVuaana dai Λraana tuutui dai tΛcacai:

—¿Tuma guvucadagaicΛdΛ dai vooΓΛ sΛΛlicamigadΛcΛdΛ ivueeyi aapimΛ gomaasi? —astΛtΛdai Λgai.

8 Amaasi Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daacatadai ΔPiiduru taidΛ ΔPiiduru itΛtΛdai:

—DudunucamigadΛ dai pipiscaligadΛ judidíu 9 sivi casi gΛrtΛcacai aapimΛ isducatai cΛΛgacΛrΛ vuusai idi cΛΛli coocoadΛ dai isducatai dueeyi goovai. 10 AapimΛ gΛnvuitapi aagamu aatΛmΛ vai maatΛna vΛascatai IsireliΛrΛ oidacami. Idi cΛΛli vΛascatai aapimΛ gΛnvuitapi cΛΛca caduaadΛcatai Suusi Cristo guvucadadΛcΛdΛ. Λgai ΛrΛgai vaa ismaacΛdΛ NasareetΛrΛ oidacatadai dai aapimΛ siisa curusiaba tai Diuusi duaacali coidadΛ saagidaiñdΛrΛ. 11 ΔSuusi Δpan ducami Λodai ismaacΛdΛ sioma gΛaagai Λmo vaaqui vΛatarΛ dai aapimΛ Δpan ducami Λbaabaquitadami ismaacΛdΛ gajiaadΛrΛ viaa Λodai. 12 Diuusi ootoi ΔSuusi Cristo oidi daama sai Λgi Λgai viaacana guvucadagai iscΛΛgacΛrΛ vuviaadagi vΛasi oodami oidi daama oidacami. Maitipu Δmai vΛasi oidigΛrΛ ismaacΛdΛ viaa guvucadagai iscΛΛgacΛrΛ vuviaadagi oodami —astΛtΛdai ΔPiiduru.

13 Amaasi tΛΛ Λdudunucami ΔPiiduru ΛΛmadu ΔVuaana dai maata tΛΛ isΛcΛcΛΛli maitΛvΛpi daraiva oojiΛrΛ dai maitΛrmamaatΛtuldiadami dai vΛascΛrΛ maiduduaadimu ñiñio. DaidΛ Λdudunucami maitΛΛ istumaasi gΛntΛtΛgituagi. Dai amaasi maata tΛΛ sidi ΛrΛgai ismaacΛdΛ ΛΛmadu ajioopaiña ΔSuusi. 14 Dai ΛcΛΛli ismaacΛdΛ cadueeitadai ami ΛΛmadu cΛaacatadai ΔPiiduru ΛΛmadu ΔVuaana cascΛdΛ maitistutuiditadai Λdudunucami isvuidΛrΛ ñiiocada tomali Λmo ñiiooqui. 15 DaidΛ Λdudunucami Λgi gaaataga Δlidadai cascΛdΛ ootoi Λojotosicami sai vuvaacΛna ΛmpaidaragiaiñdΛrΛ, 16 daidΛ icaiti:

—¿Taduuna gocΛcΛΛli? CΛΛ maata vΛascatai JerusaleenΛrΛ oidacami sidΛ idui gocΛcΛΛli idi istumaasi gΛducami dai maitistutuidi aatΛmΛ ispotΛiyagi ismaitΛrvaavoi. 17 AbΛacatamu aatΛmΛ vai sivi abiaadΛrΛ camaiaagidiña goovai tomali Λmaadutai istumaasi ivuaadana ΔSuusi dai istumaasi gamamaatΛtuldiña Λgai vai camaivaamioma aipaco imΛna idi maasi —ascaiti Λdudunucami.

18 Amaasi vai adudunucami aPiiduru amadu avuaana dai aagidi sai camaiaagaiña istumaasi ivuaadana asuusi dai maatatuldiña. 19 Damos aa noragi aPiiduru amadu avuaana daidaitadai:

—¿Tuma tagitoi aapimabaisi arcagai Diuusi vataraisganagida aatama aapimadai maiagidagi Diuusi? 20 Mosmaibaiga ismaiaaga aatama tasta naidi aatamadai ca—astadai aPiiduru amadu avuaana.

21 Baitoma vasi oodami caga ñiño Diuusi vataraduaadacai coocoadacascadadudunucami alia labaiditadai oodami cascada maitapalidid isgaviaarsagi aPiiduru amadu avuaana dai mosbaqui dai dagito sai iimana. 22 Alali ismaacada cadueeyi Diuusi guvucadadacada viaacatadai vaamioma isgoo coobai uumigi.

23 Amaasi cadagitocai agai aPiiduru amadu avuaana agai mosiji malca siaaco daraajatadai aaduñda dai vasi aagidi istadai abaitaguucacamigada papaali amadu judidú pipis-cali. 24 Aidasi ca agai imaasi vascatai amapai daana Diuusi daidicaiti:

—Garcali odamiga Diuusi, aapiaradiuusi ismaacada idui tavaagi dai davarai dai gla suudagi dai vasi istumaasi. 25 Gapiooniga Davicaruaagai istumaasi aagidi aapi sai aagana dai pocaiti:

¿Tuisida bacocoi vasi oodami naana maasi ñioocadami Diuusi vui?
¿Dai tuisi tagitoi oodami mui naana maasi maicagaducami?

26 Ararai oidigi daama oidacami amadu aa baitaguucacami ganmpagi dai ñiooquiada agai Diuusi amadu Cristogada.

27 Salicada arvaavoi istanai Jerusaleenara ganmpagi Erodasi amadu Ponsio Pilaato amadu judidú dai aa ismaacada maitarjudidú dai vuidara suuli gamara Suusi ismaacada maisoimaasi idui dai co vuusaitu aapi garDiuusiga. 28 Gomaasicada idui agai vasiaacatai ismaacada ipali aapi garDiuusiga sapaduniagi. 29 Sivi gargaviarsa agaitadai adudunucami cascada gammaacani aatama gapipiooniga guvucadagai taitai ñioocadagi gñiooqui maisiu duaadimudacada. 30 Dai duduaaididagi coococoidada gguvucadagacada daid ivuaadagi istumaasi garducami gamara Suusi guvucadadacada. Agai vaa Suusi argaco vuusaida aapi—ascaiti aaduñda vaavoitudadami.

31 Aidasi canaato mamagi agai gigivuli aqui siaaco daraajatadai agai tai divia Diuusi Ibadavascatai amadu dai poduucai maiduduaadicuitai aagaiña agai Diuusi ñiooquida.

32 Dai camuiducatadai vaavoitudadami dai vΛascatai viaacataidai amo tAgitoidagai. Dai vΛascatai amapai viaacataidai gΛvustuidaga cascada tomali amaadutai maiaagaiña siAgai artuidada amo istumaasi. 33 VΛascatai lojootosicami apiaaagaiña sioma guvucadagaicada Suusi duaacaragada vai Diuusi cΛagacaga nΛidiña vΛascatai. 34-35 VΛascatai ismaacada viaacataidai dΛdΛΛvΛrai isbaabaqui ΛpΛ gaagaraiña Agai dai vuaapaiña Atumiñsi. Dai maacaiña Agai lojootosicami Atumiñsi. Atumiñsi rvΛascatai vΛataracana. Ismaadutai vaamioma tAgitocagi vaamioma maacaiña Agai cascada vΛascatai viaacana istumaasi tAgito. 36 Dai ami Agai amadu daacataidai amo cΛli Levícaru cajiudad Agai Osee tΛAgiducataidai. Agai rSipiliaga vuusaicami. Taid lojootosicami Bernabé tΛtai ismaacada itaiya lidi amo baiAliatudadami. 37 Agai gagaara amo dΛvΛΛrai ismaacada viaacataidai Agai dai vuaapi Atumiñsi lojootosicami.

5

1 Dai ami daacataidai ΛpΛ amai cΛli Ananiiasi tΛAgiducami dai Safira tΛAgiducataidai ooñigada. Dai vΛgocatai viaacataidai Agai amo dΛvΛΛrai dai gagaara. 2 ΛcΛli aa maa Atumiñsi lojootosicami ducami iscavΛasi tΛAgidamudai dai viidad viaa Agi gΛvΛΛtarΛ. Dai looñigada maatacatadai ΛpΛ.

3 Amaasi itai ΛPiiduru:

—¿Ananiiasi tuiyasi dagito isvaquiagi ΛDiaavora gΛibadagaga dai gYaatagitu Diuusi Ibada vui? Aapi aa viaa tumiñsi Agi gΛvΛΛtara mΛsmaacada gΛaa namΛqui gΛdΛvΛΛragacada. 4 ¿Maitisi rvaavo isaapi argatuidacataidai dΛvΛΛrai? Dai aidyasi gagaara dΛvΛΛrai ¿maitisi rvaavo isaapi argatuidacataidai Atumiñsi? ¿Tuiyasi podui? Yaatagi aapi Diuusi maisiu oodami —astΛtdai ΛPiiduru.

5 MoscaΛ Ananiiasi gomaasi dai muucucatai gai. Dai vΛascatai ismaacada mai gomaasi sΛlicada duduaadimu.

6 Amaasi dada amoco gAgΛli dai cΛaga biisa amuquiada dai bΛcai dai yaasa.

7 Vaica ooracada vaa Ananiiasi ooñigada maimaatacatai Agai istumaasi apadi cunaadacada. 8 Taid ΛPiiduru itΛtdai:

—Giñaagidañi, ¿acaquicada mΛsgagaara dΛvΛΛrai? —astΛtdai ΛPiiduru.

—AjΛ, acaquicada —astΛtdai looqui.

9 Amaasi ΛPiiduru itΛtdai:

—¿Tuimasi pomaasi gantAtAgito aapimΛ isyaatagidagi Diuusi Ibada? Quiidigaiñdaga iimΛi ismaacada bΛcai dai

yaasa gΛcuna. Dai sivi aapi gΛbΛΛquia agai ΛΛpΛ —astΛtΛdai ΛPiiduru.

¹⁰ Tai Λgai otoma muu dai ΛΛcasodΛ abaana gΛi Λgai ΛPiiduru. Amaasi vaapa ΛgΛgΛΛli dai tΛΛ looqui muuquiadΛ dai vuusaitu dai mΛΛ yaasa cunadΛ abaana. ¹¹ Tai alia duduaadimu Λvaavoitudadami ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacΛdΛ maí gomaasi.

¹² Mui istumaasi gΛgΛrducami ivuaadana Λojootosicami Λoodami saagida dai vΛΛscatai gΛnΛmpagi ami ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ siaaco Salomoñi portaaligadΛ tΛΛgidu. ¹³ Tomasi tomali Λmaadutai maitipΛlidadai isgΛnΛmpaidagi Λvaavoitudadami ΛΛmadu vΛΛscΛrΛ cΛΛga ñioocaitadai Λgai vΛΛtarΛ. ¹⁴ Muidutai cΛcΛΛli ΛΛmadu ooqui vaavoitu isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviaadami. ¹⁵ Amaasi vuvaitu Λoodami coococoidadΛ caayana dai vopoicariΛrΛ tuua dai vapaacosiaΛrΛ sai siuu duucu daivuñiagi ΛPiiduru sai tomasi mosacaasi ΛcagidΛ aana tomasi Λmaadutai daama. ¹⁶ VΛasi miimianai aali quiiquiaiñdΛrΛ daivimi muidutai JerusaleenΛrΛ vuucati coococoidadΛ ΛΛmadu aa ismaacΛdΛ alia soimaa taatamituldi ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ tai vΛΛscatai dudueeyi Diuusi guvucadadΛcΛdΛ.

¹⁷ Amaasi ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali judidíu ΛΛmadu vΛΛsi Λsaduseo ismaacΛdΛ uraavacatadai ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali vui baacoi Λojootosicami. ¹⁸ Dai vui Λgai dai maamaisa. ¹⁹ DΛmos tucarΛ divia Λmo Diuusi tΛaañicarudΛ dai cuucupioco cuucuparagadΛ Λmaisacarui dai vuvaitu Λojootosicami daidΛ itΛtΛdai:

²⁰ —Iimivurai dai ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu guuquiva dai ami aagida Λoodami isducatai istutuidi Λgai isoidacagi vΛΛscΛrΛ Diuusi ΛΛmadu —astΛtΛdai.

²¹ Amaasi caΛcai Λojootosicami imaasi, siaadiqui ΛΛqui vaapa ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu dai aagidi Λoodami Diuusi ñiooquidΛ.

VaidΛ ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali ΛΛmadu ismaacΛdΛ uraavacatadai pollidadai isquiaa maisacariΛrΛ daraajatadai Λojootosicami cascΛdΛ Λmpagi Λgai Λvaamioma tΛtΛaanΛdami. Λgai Λrpipiscali judidíu. Dai gooquiΛrΛ ootoi sandaaru sai vuaapana maisacaruiñdΛrΛ Λojootosicami. ²² AidΛsi aayi Λsandaaru maisacariΛrΛ maitΛΛ Λojootosicami, ²³ dai Λpamu aa suuli dai mΛΛ potΛtΛdai:

—CΛΛga cuucupi vΛΛsi cuucuparagadΛ Λmaisacarui dai vuidΛrΛ guuca Λsandaaru dai nuucada. Amaasi cupioco Λgai tΛtai tomali Λmoco maitΛΛ tuucavi —astΛtΛdai Λsandaaru.

24 Amaasi caacai imaasi abaitacaaacamigada agaa quiuupiaru sandaaru amadu abaitacaaacamigada papaali judidiu amadu aa papaali tataanadami aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Istumaasi daivuñia agai vaaasi gomaasicada? —ascaiti.

25 Tai amaasi divia amo calli dai potadai:

—Acacalli ismaacada maamaisa aapima agaa quiuupaigadaru judidiu guucacatai mamaatatuldi oodami —astadai acalli.

26 Amaasi ii abaitacaaacamigada agaa quiuupiaru sandaaru amadu sandaaru dai vuua. Damos alia abaiditadai asandaaru oodami ismaicarsagi agai cascada maisoi vuimi oojootosicami. 27 Amaasi vuua dai vuitapi tuutui vaamioma tataanadami taida abaitacaaacamigada papaali judidiu potadai:

28 —Sallicada gandai aatama masai camaitaagidiña Suusi Cristo mamaatatuldaragada. ¿Mostuma dui aapima? Camaatului aapima vaaasi Jerusaleenaru oidacami ganmamaatatuldaraga. Dai aatama gapiaru garsusuuligai gamuaatudacai acalli ismaacada Suusi aagai aapima —astadai abaitaacami.

29 Amaasi Piiduru amadu aa oojootosicami ismaacada oi agaa quiuupiaifndaru ñiñio daida itadai:

—Alia si gaagai isalgida aatama Diuusi apaga sioodami.

30 Aatama quiaa vaavoitudai garaadunicararu Diuusigada. Agai apamu duaacali asuusi. asuusi aragai ismaacada gatjai aapima curusiaba siisaragai dai muuaraagai. 31 Tai tavaagiamu vañigi Diuusi asuusi dai sallisa padaru dai saida artaanadamicana daida arcagacaru vuviadamicana vaid istuidana aatama judidiu isama duucal gartatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai poduucal garoigaldamu Diuusi garsoimaascamiga. 32 Dai vaaasi imaasi arnijadami aatama amadu Diuusi Ibad ismaacada ootoi Diuusi sai vaascatai amadu daacana ismaacada algiditai caa —astadai Piiduru.

33 Amaasi caacai agaa gomaasi alia baacoi dai cooda aliditadai. 34 Amaasi aquiva amo sonaru caacami Gamalieli tagiducami. Agai aramo fariseo daida armamaatatuldiadami Diuusi sallicamigada. Dai vaaasi oodami alia siaa duutudaiña. Dai agai gatjai masai vuvaidana laachi oojootosicami. 35 Dai otoma potadai agai agaa tataanadami:

—Giñaaduñi, aatama arjudidiu, gantagitovar naida masduñiagi gocacalli. 36 Gantagitovurai aapima catavapi apdui isoidacatai amo calli Teudasi tagiducami. Dai pocaititadai saida aramo calli ga guvucadagai viaacami tai oi maaco sientu cacalli. Matai muua. Tai vaascatai ismaacada

oidatucuitadai vΛasi aipaco iji. Dai vΛasi ugidagai. ³⁷ Dai gooquiΛra aidasi gatajai aγaa tΛaanΛdami Λcaldaragai oodami oidacatadai Λmai cΛali Uudasi tΛagiducami aγai arGalileeΛra oidacamicatadai. Tai muidutai oi. MΛtai muua ΛpΛ. Dai vΛascatai ismaacΛΔ oidatucuitadai aipaco iji. ³⁸ CascadΛ aanΛ anganaagidi masai dagitona idi cacΛali. Maitavar oiñiada. Siaduñiada gomaasi aγamo istumaasi ismaacΛΔ ivueeyi oodami vΛasi ugitimu goovai. ³⁹ Siaduñiada gomaasi aγamo istumaasi ismaacΛΔ ivueeyi Diuusi siaadΛra istuidacai ugititudana aapimΛ. Gantagitovar naida maisiu soimaasi ivuaada Diuusi vui —ascaiti Gamalieli.

⁴⁰ Tai vΛascatai bai aa isducatai aagidi ΛGamalieli. Amaasi vai aγai Λojootosicami. Dai gΛviaacarai sai camaivaamioma ñioocaiña Suusi vΛatarΛ. Dai gooquiΛra dagito sai iimΛna. ⁴¹ Λojootosicami vuvaacacai vuitapiaiñdΛra Λvaamioma tΛaanΛdami baiganΛiatugai dagitocai Diuusi issoimaa taatagi aγai gaaagiditai ΛSuusi mamaatΛtuldaragadΛ. ⁴² Dai vΛas tasai gamamaatΛtuldiña aγaa quiuupaigadΛra judidiu dai quiquiΛra dai gaaagidiña isSuusi Cristo aγaγai ismaacΛΔ Diuusi Λco vuusaitu saidΛ aγacΛagacΛra vuviadamicana.

6

1 Amaasi tuigaco vaamioma muidaimi Λvaavoitudadami dai aγai ismaacΛΔ ñioocaitadai giliego ñiooquidΛ aagidi Λojootosicami sai aγai ismaacΛΔ ñioocaitadai judidiu ñiooquidΛ maicΛaga oidi cuaadagai Λvipiudu giliego gataacogiditai cuaadagai vΛas tasai. ² TaidΛ Λbaivustaama dan gooca oojootosicami aagidi Λvaavoitudadami sai ganΛmpaidana dai potΛadai:

—Maitaagai isdagitocai gaaagiada aatΛmΛ Diuusi ñiooquidΛ, cascadΛ maitistutuidi aatΛmΛ isgantaacogiadagi cuaadagai. ³ CascadΛ garaaduñi, gaagavurai aapimΛ cuvaracami cacΛali gansaagidaiñdΛra ismaacΛΔ sastuduga dai Λagiadagi Diuusi IbaadΛ dai vΛascatai siaa duutuadagi dai nuucatulda idi aa duiñdagai. ⁴ AatΛmΛ apiagamamadada ragai dai apiagamamaatΛtuldiada ragai Diuusi ñiooquidΛ —astΛadai aγai.

⁵ Tai vΛascatai bai aa dai nidacai Λco vuusaitu Tiivañi aγai aliΛ cΛaga vaavoitudai dai Λagidi Diuusi IbaadΛ Λmadu Piili, Λmadu Porocoro, Λmadu Nicanoro, Λmadu Tiimoñi, Λmadu Parameenasi, Λmadu Micuraasi Λmo cΛali AntioquiiΛra oidacami ismaacΛΔ ΛquiomΛ vaavoitudaiña judidiu vaavoidaragadΛ dai sivi cavaavoitudai Suusi Cristo. ⁶ MΛtai vΛascatai vaidacai siaaco daraajatadai Λojootosicami tai aγai gamamaagi dai daama darai gannoonovi.

⁷ Dai vΛasi aipaco ii Diuusi ñiooquidΛ. JerusaleenΛΛ vaamioma muidaimi Λvaavoitudadami dai muidutai Λpapaali judidíu vaavoitu ΛΛΛ.

⁸ Tiivañi ΛΓΛmo cΛli ismaacΛdΛ Diuusi cΛgacΛΓΛ Λdiditadai. Dai Λgai viaacatadai guvucadadΛ Diuusi IbΛadΛ. CascΛdΛ ivuaadana Λgai mui naana maasi gΛgΛrducami Λoodami saagida. ⁹ Amaasi dada ΛΛmoco cΛcΛli Λmo judidíu quiuupaigadΛaiñdΛΓΛ. Λquiupai ΛrcΛcΛli vΛΛtarΛcatadai ismaacΛdΛ ΛΛquioma aa oodami gΛnsosoiga duucai viaacana dai sivi camosajioopaitadai Λgai, dai aa SireñiaiñdΛΓΛ, dai AlijandΛriaiñdΛΓΛ dai SilisiaiñdΛΓΛ, dai AasiaiñdΛΓΛ dai alia ñiñio ΛTiivañi vui. ¹⁰ Tiivañi ñioocaitadai maatΛdagaicΛdΛ ismaacΛdΛ maa Diuusi IbΛadΛ, cascΛdΛ camaitistutuiditadai Λgaa isvaamioma vuidΛΓΛ suuligiagi. ¹¹ Amaasi Λgaa aa namΛqui aa sai potΛΛna sai caΛ Λgai isTiivañi soimaa ñioocai Moseesacaru mamaatΛtuldaragadΛ vui dai Diuusi vui. ¹² Dai poduucai sisiolitu Λgai Λoodami ΛΛmadu Λpipiscali, ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛlicamigadΛ. Dai vΛscatai vuidΛΓΛ suuli ΛTiivañi. Dai bai. Dai bΛΛcai Λvaamioma tΛtΛaanΛdamigadΛ Λjudidíu vuidΛΓΛ. ¹³ Amaasi ΛpΛpΛ gaa Λgai aa yaatavogami saidΛ itΛΛna:

—Idi cΛli vΛΛscΛΓΛ vui ñioocaiña ΛgΛΛ quiuupai siaaco siaa duutudai aatΛmΛ Diuusi. Dai vΛΛscΛΓΛ vuidΛΓΛ caatΛcana Moseesacaru sΛlicamigadΛ. ¹⁴ CaΛatata aatΛmΛ iscaiti Tiivañi sai ΛSuusi ismaacΛdΛ NasareetΛΓΛ oidacatadai daituda agaitadai ΛgΛΛ quiuupai. Dai gΛrmaatΛtulda Λlidi Λmamaasi vaavoidaragai ismaacΛdΛ maiΛpa maasi ismaacΛdΛ gΛrvii Moseesacaru —ascaiti Λyaatavogami.

¹⁵ Amaasi ΛtΛtΛaanΛdami ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacΛdΛ ami daraajatadai tΛΛgacai ΛTiivañi gΛntΛgito tΛΛ isΛpa maasi vui v-asadΛ Λmo Diuusi tΛaañicarudΛ.

7

¹ Amaasi ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali judidíu itΛtΛdai ΛTiivañi:

—¿Baisi Λrvaavoi vΛΛsiΛcatai imaasi? —astΛtΛdai.

² Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—CΛgΛ baigiñΛliaracΛdΛ gΛnnΛidi aanΛ aapimΛ giñaaduñi ΛΛmadu tΛtΛaanΛdami. GiñcaΛcavurai. Diuusi gΛrooga ΛrΛgai ismaacΛdΛ vaamioma viaa guvucadagai istomali Λmo Λmai. Dai gΛmaasitu gΛraduñi Avraañicaru vuitapi aidΛsi quiaa oidacatadai Λgai MesopotaamiΛΓΛ aidΛsi maiquiaa ii Λgai Araanamu dai mΛΛca oidaca agai. ³ Dai potΛtΛdai: “Dagitoñi gΛdΛvΛΛrΛga ΛΛmadu vΛΛsi gΛaaduñi dai imi nai aanΛ gΛtΛΛgidana oidigi pΛsiaaco oidacagi”, astΛtΛdai Diuusi

Ἀβραάηι. ⁴ Τὰ Ἀβραάηι βουσαὶ Καλιθεαῖνδρα δαίη Ἀραναμὸ δαίη ἀμὸ οἰδα ἀγὰ. Τὰ γοοκίη μὺιδὰ οὐγαδὰ. Τὰ βὺα Διὺσι Ἀβραάηι τὰ ἰδὶ δὲ βῆριη σιακὸ οἰδα ἀπὸ σὶ. ⁵ Δαὶ μαὶοι τομὰαχὶ δὲ βῆριη τὰ ἰδὶ τομὰ σιακὸ κῆσα ἀγὰ. Δαὶ βῆσκα κααγὶδαὶ Διὺσι ἰσὶδα ἀγὰ. Σαὶ σῆσκα μὺκῆα ἀγὰ σῆδα Ἀρκαὶδα βῆτακα ἀγὰ. Αὶ Ἀβραάηι μαὶκῆα μαμακαδαὶ. ⁶ Δαὶ ἀγὶδὶ Ἀρ Διὺσι Ἀβραάηι σὰ καὶδα οἰδα ἀγὰ μακασδὰ οἰδαμὶ δὺκαὶ γὰ βῆρα γὰ δαὶ σὰ σὶδὺκαὶ οἰδα ἀγὰ δαὶ μασὰ σὶδὺκαὶ νῆδα ἀγὰ ἀγὰ μακὸ σὶο τὺμγῆ. ⁷ Δαὶ ποτὰδαὶ Διὺσι Ἀρ: “Σομα τατατὺδα ἀνα ἀγὰ ἰσακὰ τῆα ἀγὰ ἀ δὺδῆ γὰ σὶο σὶο δὺκαὶ δαὶ γοοκίη βὺβὰκῆμ γὰ καὶδα ἀβῆαδὰ δαὶ γῆσῆα δὺτὺδαμ ἀγὰ ἰδὶ δὲ βῆριη”, ἀταδαὶ Διὺσι. ⁸ Διὺσι βῆδὺ ἀμο ἆοοκὶ Ἀβραάηι ἀμαδὺ. Δαὶ τῆαὶ σὰ ἰκῆηνα γὰτὺκα δαὶ ποδὺκαὶ τῆγὶκα ἰσακὰ ἀγὶδὶ Διὺσι. Κακὰ ἀδῆ βὺσὰ ἰσακὰ Ἀβραάηι μαρὰ βὸ μακακὸ τῆακὰ ποδὺκαὶ ἰκῆη Ἀβραάηι ἰσακὰ Ἀρ, δαὶ ποδὺκαὶ ἰδὺ Ἀρ ἰσακὰ γὰ μαρὰ ἰακὰ δαὶ ἰακὰ ποδὺ Ἀρ ἀβῆβῆταμα δὰ γὸκα γὰ μαμαρὰ ἰσακὰ ἰδῆ βῆ βὺβῆα βῆσῆ ἰδῆ.

⁹ Γὰρὰδῆ ἰακὰ μαμαρὰ ἀλῆ καδαὶ γὰσὺκὺ Ὀσε κακὰ γὰγὰ ἀγὰ Ὀσε ἀ κακὰ σὶβῆαδὰ οἰδαμὶ τὰ ἀγὰ βῆκα Ὀσε Ἐκῆπὶ δὲ βῆριη τὰ γὰγὰ ἰοτῆρα. ¹⁰ Δαὶ ἀγὰ ἀλῆ σομα τατατὺδῆ Ὀσε δαὶ μασα. Δαὶ βῆσκα Διὺσι ἀμαδὺ δακαταδαὶ Ὀσε δαὶ κακακὰ βὺβῆ τὰ μασακὰ ἰδῆ, δαὶ μα σῆτὺκαμ τῆγὶδα. Παρῆ κακακὰ νῆδαδαὶ Ὀσε, Διὺσι ποδὺκαὶ ἰκῆ κακὰ. Παρῆ Ἀρ Ἐκῆπὶ δαὶ δαὶ ἀγὰ Ὀσε ἀλῆ μὺοὶ σὰ σὶη τῆα ἰδῆ ἀμὸ δὲ βῆριη δαὶ Παρῆ κῆδῆ Ἀρ.

¹¹ Ἀμασὶ δὶβῆ γὰ βῆυγῆ τὰ ἀλῆ σομα τατα Ἐκῆπὶ οἰδαμὶ ἀμαδὺ Κανακὰ οἰδαμὶ. Δαὶ γὰρὰδῆ ἀκῆ οἰδαμὶ ἰσακὰ Κανακὰ οἰδαδαὶ καματὰ γὰτὰ ἰσῆα ὑγῆ. ¹² Αὶδῆ μα ἰακὰ ἰσὶδαδαὶ τῆγῆ Ἐκῆπὶ γὰμὺκὸ οὐοὶ γὰ μαμαρὰ. ἀγὰ Ἀρ ἀκῆ ἀδῆ. Δαὶ ἀγὰ τομὰ ἀμο ἰδῆ γὰ μαὶκῆ ἀκῆπὶ. Δαὶ ἀδῆ τῆ ἀγὰ Ὀσε Ἐκῆπὶ μαμαὶ σὶδὰ Ἀσὺκὶδαδαὶ. ¹³ Δαὶ γοοκίη Ἀπαμὸ ἰγὰ ἀγὰ τὰ ἀγὶδὶ Ὀσε σῆορ ἀγὰ. Δαὶ ποδὺκαὶ μα Ἀρῆ ἰσῆ οὐδακαδαὶ Ὀσε. ¹⁴ Ἀμασὶ Ὀσε οὐοσὶ ἆοοκὶ γὰοοκα ἰακὰ δὶδῆ βῆσῆ μαμαρὰ ἀμαδὺ, βῆσκα Ἀρ βῆ κοβῆ δὰ βῆβῆταμα δὰ ταμακαδαὶ ἀγὰ. ¹⁵ Ποδὺκαὶ ἰγὰ ἰακὰ Ἐκῆπὶ οἰδατὺ. Δαὶ γοοκίη μὺβῆ μὺ. Δαὶ μὺβῆ κοὶ Ἀρ ἀ γὰρὰδῆ. ¹⁶ Τὰ γοοκίη

acajiudadΛ vuucai gΛnaaduñicaru oodΛ Siqueemamu dai yaasa ΛΛjoovai ismaacΛdΛ savΛΛli ΛAvraañicaru ΛAmori maamaradΛ SiqueemΛrΛ.

17 AidΛ tuigaco cayooga aayitadai istumaasi ismaacΛdΛ bai duitadai Diuusi Avraañicaru Λmadu vΛasi gatΛgitoidacΛdΛ. Dai Λjudidíu ismaacΛdΛ EjiipitΛrΛ oidacatadai aliaΛ muidaimi dai sΛΛlicΛdΛ muida. 18 AidΛ utuudama daiva EjiipitΛrΛ Λmo baitΛcΛaacami dai Λgai maimaatΛcatadai ΛOsee. 19 Dai idi baitΛcΛaacami naana duucai vupuiirumada Λlidadai gΛraaduñicaru dai aliaΛ soimaasi ivuiididadai dai dadaagitoldi cΛcΛli maamaradΛ dΛdΛdΛaiñdΛrΛ utu vuvaaquiadΛ sai coona. 20 AidΛsi gataaanΛitadai ΛbaitΛcΛaacami maicΛΛ tuigacΛdΛ aidΛ vuusai Moseesa. Aliducatai abiaadΛrΛ baigΛldacai tΛΛ Diuusi. TaidΛ ΛdΛdΛdΛ nuucagi gΛnquiyyΛrΛ vaica masaadai. 21 AidΛsi caviaacatadai ΛdΛdΛdΛ isvuusaidagi ΛMoseesa quidiiaiñdΛrΛ camaitistutuiditai isastuagi taidΛ Λooqui Paraoñi maradΛ bΛi dai gΛli gΛmara duucai. 22 CascΛdΛ mamaatΛtuldiña EjiipitΛrΛ mamaatΛtuldiadami ΛMoseesa vΛasi istumaasi mamaatΛcatadai EjiipitΛrΛ oidacami. Dai cΛga maatl ñioocai ΛMoseesa dai aliaΛ saituduga ΛpΛ.

23 AidΛsi caviaacatadai ΛMoseesa goo coobai uumigi diviji Λgai Λjudidíu Goosiena, Λgai Λrjudíucataidai ΛpΛ cascΛdΛ. 24 Dai ami tΛΛ ΛMoseesa Λmo cΛli EjiipitΛrΛ oidacami ismaacΛdΛ soi vuaadatadai Λmo judíu. Dai soíña alidadai ΛMoseesa Λjudíu cascΛdΛ muua Λgai ΛcΛli EjiipitΛrΛ oidacami tai aduucai aa noragi ismaacΛdΛ soimaasi ivuaadatadai Λgai. 25 Moseesa polidadai isΛjudidíu camaatΛcatadai isDiuusi ootosa Λgai Λgai sai vuvaidana Λoodami EjiipituaíñdΛrΛ dai vΛascΛrΛ maimaatΛcatadai Λgai. 26 Dai siaadiqui tΛΛ ΛMoseesa gooca judidíu vai aliasi gΛncocoodaitadai dai Λgai baiΛliatuda Λlidi cascΛdΛ itΛdai: “AapimΛ ΛrΛmo oodami ¿tuimasi soi gΛnvueeyi?” astΛdai. 27 Amaasi Λgai ismaacΛdΛ soi vueeyi ΛgΛmai nuituca Moseesa daidΛ itΛdai: “¿ToorΛ gΛdai aapi tΛaanΛdami duucai dai dunucami duucai aatΛmΛ garvΛatarΛ? 28 ¿Giñmuua pasialidi aanΛ ΛpΛ poduucai pasduucai muua aapi tacavo ΛEjiipitΛrΛ oidacΛdΛ?” astΛdai. 29 Tai mΛlidΛ ΛMoseesa caΛcai iscaiti ΛcΛli. Dai vuusai EjiipituaíñdΛrΛ dai mΛlcasi ii Madianamu. Dai ami oidacatu mΛlcasdΛrΛ oidacami duucai. Dai maamarai gooca.

30 Dai cadaivunucai goo coobai uumigi, ami oidigana miaanai Λgiidi siaaco Siñaí tΛΛgidu, gΛmaasitu Λmo Diuusi tΛañicarudΛ ΛMoseesa vuitapi taiyΛrΛ ismaacΛdΛ mΛcatadai Λmo uusi iipudΛrΛ. 31 TaidΛ ΛMoseesa maitΛΛ isducatai gatΛgituagi tΛΛgacai gomaasi. Dai aidΛsi miaadΛrΛ cΛquiva

agai dai cllagioma naida agai, ca agai Diuusi ñiooquida ismaacada itatadai: ³² “Aanana arDiuusigada glllqui aaduñicaru Avraañicaru llmadu Isaacaru llmadu Jacocarú”, ascaiti ñiooqui. Amaasi Moseesa gigivuquimi duaadimucai dai camaitapalli isvui nanaavagi vaamioma. ³³ Taid Diuusi itatadai Moseesa: “Movai pasiaaco cllca aapi godavllrai aracovai giñvuusaida cascada uupasani gasusuusaca dai poduucai siaa giñduutuda. ³⁴ Aan cll maata slll soimaa taataca vllsi giñmaamara Ejiipitara oidacami, aan ca isaijigai agai cascada lavai aan dai cllgacara vuvaida iñagai. Imiñi tudu gllotosamu aan Ejiipituamu”, astatadai Diuusi ñiooquida Moseesa.

³⁵ Tomasi Moseesa aaduñda maicllgacara naiditadai Moseesa dai potatadai: “¿Toora dunucami dai laanadami duucai gldai?” astatadai. Vllscar Diuusi ootoi Moseesa laanadami duucai dai cllgacara vuviadami, poduucai ootosi agai ñiooqui gllaañicarucada ismaacada gllmaasitu atiyara. ³⁶ Dai Moseesa aragai ismaacada vuvaitu garaaduñicaru Ejiipituañdara dai idui mui naana maasi gagarducami Diuusi guvucadadacada ami davllriara dai siaaco Glll Sudagi Vllgicara tllgidu llra dai oidigana llra goo coobai uumigi pomaasi ivueeyi agai. ³⁷ Dai Moseesa agai daida itatadai ljudidú: “Diuusi ganootosda agai amoco ismaacada ñioocada agai agai vlllara lllgi aapim gllaadunum saagidaiñdara, poduucai isduucai giñootoi agai aan. Dai llgiadavurai agai”, astatadai Moseesa. ³⁸ Dai Moseesa agai ismaacada oidigana aimaraitadai llmadu loodami, dai agai ñiooqui Diuusi laañicaruda lllgidi Siñalara dai llmadu daacata dai garaaduñicaru llra dai Diuusi agidi Moseesa ñiooqui sai garaagidana isducatai glaagai isoidaca aatama.

³⁹ Damos garaaduñicaru maitipalli isllgidagi, baiyoma mosgajiaadara vipieeyi agai ismaacada mamaatatludi Moseesa dai apamu noonoigia llditadai Ejiipituamu. ⁴⁰ Amaasi itatadai agai Aaróni: “Aatama ipllidi pasgarduiñdagi didiuusi vai gllnuucadacana aatama maimaata siaaco dui Moseesa ismaacada gllvuvaitu Ejiipituañdara”, ascaiti loodami. ⁴¹ Amaasi idui agai amo ali clisi vaaca mara maasi, dai coi vustaaqui dai dadasdiña lavaaca mara ismaacada idui agai dai diuusi aagaiña. Dai alia baigalllditadai agai lllgicada ismaacada idui agai gllnoonovicada. ⁴² Amaasi Diuusi acovai ii agai saagidaiñdara, dai dagito sai siaa duutudaiña agai sisiaavugai gllndiuusiga duucai, dai amo Diuusi ñiooquituldiadamigada oja iscaiti Diuusi sai pocaiti:

¿Coimasí aapimá judidú vustaaqui dai giñdadasdiña aidasi goo

coobai uumigi oidigana ajioopaitadai aapimΛ?

43 Baiyoma bΛΛ ajioopaiña aapimΛ gΛndiuusiga Moloqui Λmo icuusi vaaquiΛΓΛ daidΛ idui aapimΛ Λmo istumaasi Λmo siaavugai maasi dai Rempañi tΛΛtΛi, Λgai Λrdidiuusi ismaacΛdΛ aapimΛ ΛΛgi idui dai siaa duutudaiña.

CascΛdΛ gΛnvuvaidamu aanΛ gΛndΛvΛΛragaiñdΛΓΛ dai gΛnootosamu mΛΛcasi Babilonia baitΛqui.

Ascaiti Diuusi.

44 GΛraaduñicarυ viaacatadai oidigana Λmo icuusi vaaqui siaaco bai daraasacana Λgai Λojoodai caacaparacΛdΛ ismaacΛdΛΓΛ ooja Diuusi ismaacΛdΛ ΛΓSΛΛlicami. Diuusi tΛjajai ΛMoseesa Λicuusi vaaqui sai poducaı iduuna isducatai nΛiditadai Λgai Λmai sibΛacoga siaaco tΛΛgi Diuusi. 45 Dai gΛraaduñicarυ vii Λicuusi vaaqui ismaacΛdΛ idui Moseesacaru aa gooquiΛrdadioma gΛraaduñicarυ, dai Λgai ismaacΛdΛ oiditadai ΛJosue bΛΛcaticatadai Λicuusi vaaqui aidΛsi voopoji Λgai dΛvΛΛragadΛ aa Λma maa ñiioocadami. Diuusi vuvaitu Λgai ismaacΛdΛ ami oidacatadai sai ami oidacana ΛJosue ΛΛmadu Λgaa oodami. DaidΛ Λicuusi vaaqui movaasi viaacatadai Λoodami dai ami siaa duutudaiña Diuusi asta aidΛsi gatΛjajai ΛbaitΛcΛaacami Davicarυ. 46 Diuusi alia cΛΛgacΛΓΛ nΛiditadai Davicarυ vaidΛ ΛDavicarυ iduñia Λliditadai Λmo vaaqui Diuusi vΛΛtarΛ. GΛraduñi Jacocarυ vaavoitu Diuusi gΛrooga ΛpΛ. 47 DΛmos ΛSalomoñi Λgai daidΛ idui Diuusi vaaquidΛ. 48 Tomasi Diuusi ismaacΛdΛ ΛΓΛbaitΛcΛaacami maioidaga quiquiuupiΛΓΛ ismaacΛdΛ ivueeyi oodami. Poducaı isducatai aagai Diuusi ñiiooquituldiadamigadΛ sai pocaiti Diuusi:

49 AanΛana Λgai ismaacΛdΛ tΛaanΛi tΛvaagi dai vΛΛsi oidigi ΛpΛ.

¿Maasca agai Λvaaqui ismaacΛdΛ giñduiñda agai aapimΛ?

AanΛ anmaitΛgito siaaco giñibastagi.

50 ¿Maitansi ΛΛgi idui aanΛ vΛΛsi gomaasio?

Ascaiti Diuusi.

51 DaidΛ ΛTiivañi apiañiiooquidi Λoodami daidΛ itΛtdai:

—AapimΛ aasñiñitu gΛnducami maitΛtΛΛcaidaga Λpan ducami aapimΛ ismaacΛdΛ maivaavoitudai Diuusi. Dai vΛΛscarΛ vuidΛΓΛ vΛΛtacana aapimΛ Diuusi IbΛadΛ Λpan tuutuiga aapimΛ gΛnΛΛqui aaduñicarυ.

52 GΛnaaduñicarυ soimaa taatatuli dai asta coi vΛΛsi Diuusi ñiñiiooquituldiadamigadΛ ismaacΛdΛ ΛΛquioma dada dai aagidi Diuusi ñiioquidΛ. Λgai vaa ñiñiiooquituldiadami aagai isdivia agai ΛcΛΛ tuigacΛdΛ ismaacΛdΛ tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aidΛsi divia Λgai aapimΛ gatΛΛgi mΛsai muaana. 53 Diuusi gΛnaagidi gatΛtΛaañicarucΛdΛ isducatai gΛaagai mΛsoidacagi mai aapimΛ maiΛagidi —astΛtdai Tiivañi.

54 Dai aidasi caλ loodami imaasi sλλalicadλ baacoi λTiivañi vui dai cacarλñdimi gantaatamu. 55 Damos Diuusi Ibλadλ λλmadu daacatadai λTiivañi tai λgai tλvaagiamu nλnλava dai tλλ Diuusi isvaamioma dadadaçλi sitasai dai λSuusi sλλlisa padλγλ cλλca Diuusi. 56 Amaasi itλadai λTiivañi loodami:

—Dañi nλidi aana tλvaagi vai cupioquiñi dai λgai ismaacλdλ viaa λmo sλλlicami sλλlisa padλγλ cλλca Diuusi —astλadai Tiivañi.

57 Amaasi loodami cuu gannaanaca maicaλca λlidityai, dai vλλscatai gλγλγλ iññaquimi dai vui voopoi λTiivañi 58 dai bai dai vuusaitu ami Jerusaleenaiñdλγλ dai maicacarai. Dai λgai ismaacλdλ maisai nuucatulι gλnsosoa λmo gλλli Saulo tλλgiducami. 59 Dai aidasi quiaa maisaitadai loodami taidλ λTiivañi aduucai daanλgi λSuusi:

—Suusi bλλcañi giññibλdaga —ascaiti.

60 Dai gooquiλγλ gλtootonacλdλ cλquiva dai gλγλγλ iññadaidλ icaiti:

—Tλλaanλdami maiti gλpiλγλ vuupada goodami idi soimaascamicλdλ —ascaiti.

Dai mospotaλ dai muu.

8

1 Daidλ λSaulo baiiaa λpλ mλsmuaagi λTiivañi. Dai aidλ acλγλ sigλmuaatu λTiivañi λJerusaleenλγλ oidacλdλ vui suuli λvaavoitudadami dai soimaa taatatulι. Tai vλλsi λvaavoitudadami aipaco iji Judeeamu dai Samaaliamu mosλcaasi lojootosicami maiiji abiaadλγλ. 2 Dai λλmoco cacλλli ismaacλdλ siaa duutudaitadai Diuusi yaasa λTiivañi dai sλλlicadλ sosuaañi λgaicλdλ. 3 Vaidλ λSaulo apiasoi vuaadatadai λvaavoitudadami, dai vλλsi quiquiλγλ vapaacλiññā dai tλvaimaticatai vuvaidiññā cacλλli dai ooqui gataaññia λlidityai maamaisaragai.

4 Damos λvaavoitudadami ismaacλdλ iji Jerusaleenaiñdλγλ tomasiaaco siaaco ajioopaitadai λgai gaaagidimi isSuusi Cristo λrcλλagacλγλ vuviaadami. 5 Amaadutai λvaavoitudadami Piili tλλgiducatadai dai ii λmapacλγλ Samaalia dλvλλariλγλ. Dai ami gaaagidi isSuusi Cristo λrcλλagacλγλ vuviaadami. 6 Vaidλ loodami gλnλmpaidiññā dai cλλga gantλgito caλcana istumaasi aagidiññā λPiili. Dai nλidi λgai λpλ istumaasi gλgλrducami ismaacλdλ ivuaadatadai λPiili Diuusi guvucadadλcλdλ. 7 Muidutai λgai ismaacλdλ viaacatadai Diaavora tλtλλaññicarudλ duduaadi λPiili vaidλ λDiaavora tλtλλaññicarudλ vuvacλiññā oodamiññdλγλ iññaquidatadi, dai muidutai ismaacλdλ maitistutuiditadai isoññiadagi λλmoco

gANΛΛca siΛΛpΛ ΛΛmoco gANcaacaji vΛΛsi duduaadi Λgai. Dai ΛΛmoco ismaacΛdΛ maitistutuiditadai isajioopadagi vΛΛsi duduaadi Λgai. ⁸ Dai poduucai vΛΛsi Λoodami baigANΛΛli.

⁹ Dai ami oidacatadai Λmo cΛΛli Simuñi tΛΛgiducami, ismaacΛdΛ ΛΛquioma ΛrcΛΛdaracamicatadai dai mosyaatagidiña Λgai Λoodami potΛtΛdaitadai saidΛ ΛrmaatΛcami. ¹⁰ Vai vΛΛsi Λoodami Λmaduga mΛΛsi aaliducami dai gΛgΛrducami vΛΛsi gANTagito caΛcana istumaasi aagaiña Λgai daidΛ icaitiña:

—Goovai gia viaa Diuusi guvucadadΛ —ascaitiña Λoodami.

¹¹ TΛvΛpi yaatagidiña ΔSimuñi gΛcΛΛdaragacΛdΛ cascΛdΛ gANTagito caΛcana Λoodami dai Λgidiña. ¹² Dai aidΛsi vaavoitu Λoodami aagiditai ΔPiili isDiuusi soicΛi oodami sai cΛΛgacΛrΛ oidacana dai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vu-viaadami, muidutai ooqui dai cΛcΛΛli ganvapacoi. ¹³ Dai asta ΔSimuñi ismaacΛdΛ ΛrcΛΛdaracamicatadai vaavoitu dai gΛvacoι, dai ΛΛmadu aimΛraiña ΔPiili dai maitΛtΛgaiña isducatai gatΛgituagi nΛiditai ΔPiili isivuaadana naana maasi gΛgΛrducami Diuusi guvucadadΛcΛdΛ.

¹⁴ AidΛsi maί Λojootosicami ismaacΛdΛ JerusaleenΛrΛ daraajatadai isSamaaliΛrΛ oidacami vaavoitu Diuusi ñiooquidΛ, gaamucu ootoi ΔPiiduru ΛΛmadu ΛVuaana. ¹⁵ Dai aidΛsi aayi Λgai SamaaliΛrΛ gamamagi Λvaavoitudadami vΛΛtarΛ, sai Diuusi IbΛadΛ diviana Λvaavoitudadami ΛΛmadu. ¹⁶ Tomali Λmaadutai Λgai maiquiaa ΛΛmadu daacatadai Diuusi IbΛadΛ. Mosvapacoñicatadai Λgai Suusi sΛΛlicamigadΛcΛdΛ. ¹⁷ CascΛdΛ ΔPiiduru ΛΛmadu ΛVuaana daama darai gannoovovi tai poduucai divia Diuusi IbΛadΛ Λvaavoitudadami ΛΛmadu.

¹⁸ Dai aidΛsidΛ ΔSimuñi tΛΛ isdivia Diuusi IbΛadΛ Λvaavoitudadami ΛΛmadu aidΛsi daama darai Λojootosicami gannoovovi, ¹⁹ amaasi ΔSimuñi itΛtΛdai:

—AanΛ gANmaquiaagi tumiñsi vΛrai aapimΛ giñmaaca guvucadagai nai siΛΛscadΛ aanΛ daama darasadagi giñnoonovi tomastuma oodami vai didivadagi Diuusi IbΛadΛ Λgai ΛΛmadu —astΛtΛdai ΔSimuñi.

²⁰ Amaasi ΔPiiduru itΛtΛdai:

—PoΛlidi aapi sai istumaasi gaoidi Diuusi gΛsaapΛdai tumiñsicΛdΛ cascΛdΛ ugitΛna gatumiñsiga aapi gΛΛmadu. ²¹ Aapi maiviaa tomalaachi sΛΛlicami idi guvucadagiΛrΛ maitacΛΛgadu gΛibΛdaga Diuusi vuitapi. ²² Dagitoñi vΛΛsi gΛsoimaascamiga dai daañi Diuusi sabai gΛoigΛldana Λgai gΛsoimaascamiga ismaacΛdΛ viaa aapi gΛibΛdagΛrΛ. ²³ GiñtΛgito nΛidi aanΛ isaliΛsi Λrsoimaasi iducami aapi dai gΛsoimaascamiga gΛmaisacan duu —astΛtΛdai ΔPiiduru.

²⁴ Amaasi ΔSimuñi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Daan^Λdavurai aapim^Λ Diuusi aan^Λc^Λd^Λ nai maipovai iñduñia aan^Λ m^Λsducatai aagai aapim^Λ —ast^Λt^Λdai ^ΛSimuñi.

²⁵ Amaasi ^ΛPiiduru ^Λmadu ^ΛVuaana aatagi ^Λoodami dai aagidi ^Λpp^Λ Diuusi ñiooquid^Λ, dai gooqui^Λr^Λ iji muiyap^Λr^Λ Samaalia d^Λv^Λl^Λr^Λi^Λr^Λ dai gaaagidimi isSuusi Cristo ^Λr^Λc^Λl^Λgac^Λr^Λ vuviaadami dai gooqui^Λr^Λ noonora Jerusaleenamu.

²⁶ Amaasi cadaiyunucaï imaasi ^Λmo Diuusi t^Λaañicarud^Λ ñiooqui ^ΛPiili daid^Λ it^Λt^Λdai:

—C^Λquivañi dai imi govoyamu ismaac^Λd^Λ Jerusaleenaiñd^Λr^Λ caat^Λ Gaasamaco dai idi vaa voi ^Λgai dai oidigana daivunuga siaaco maitiipu oidacami —ast^Λt^Λdai ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ.

²⁷ Taid^Λ ^ΛPiili c^Λquiva dai ii dai voy^Λr^Λ aayi ^Λmo c^Λl^Λi Etiopii^Λr^Λ oidacami. ^Λgai ^Λr^Λt^Λaan^Λdamicatadai daid^Λ ^Λrnucadacamicatadai ^ΛCandaasi tumiñsigad^Λ. ^ΛCandaasi ^Λr^Λmo ooqui daid^Λ ^Λrbait^Λc^Λaacamicatadai Etiopii^Λr^Λ dai v^Λl^Λsi c^Λc^Λl^Λi ismaac^Λd^Λ aata vuaadana Candaasi v^Λl^Λtar^Λ cacaapuñicatadai c^Λs^Λd^Λ ^Λc^Λl^Λi capuuñicatadai ^Λpp^Λ. Daid^Λ ^Λc^Λl^Λi cag^Λquiiyamaco im^Λtadai Jerusaleenaiñd^Λr^Λ siaaco siaa duutudaitadai ^Λgai Diuusi. ²⁸ Vaid^Λ ^Λc^Λl^Λi ^Λmo careeta ^Λraana daitugaitadai dai aagaimi oojai ismaac^Λd^Λ ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ. ²⁹ Amaasi Diuusi Ib^Λad^Λ it^Λt^Λdai ^ΛPiili:

—Imiñi dai abaan c^Λquiva gocareeta —ast^Λt^Λdai.

³⁰ Dai aid^Λsi miaad^Λr^Λ c^Λquiva ^ΛPiili ca^Λ ^Λgai ^Λc^Λl^Λi isaa-gaimi oojai ismaac^Λd^Λ ooja Isaía tai ^Λgai t^Λcacai daid^Λ it^Λt^Λdai: —¿Maat^Λp^Λs ca^Λ gooojai p^Λsmaac^Λd^Λ aagai? —ast^Λt^Λdai ^ΛPiili.

³¹ Taid^Λ ^Λc^Λl^Λi aa noragi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—¿Ducatai maat^Λ ca^Λcana aan^Λ maitiipucatai sioora giñaagidagi ist^Λiya ^Λlidi goovai? —ast^Λt^Λdai ^Λc^Λl^Λi.

Dai vai ^ΛPiili sai abaana daivana.

³² Vaid^Λ ^Λc^Λl^Λi aagaitadai ^Λoojai Diuusi ñiooquid^Λr^Λ siaaco icaiti:

Aid^Λm^Λsi b^Λl^Λc^Λi dai muua ^Λgai maiaijig^Λ ^Λpan duucaï ^Λmo cañiiru ismaac^Λd^Λ maisuaacai m^Λsiuu duu muaagi.

Dai ^Λpan duucaï cañiiru mara ismaac^Λd^Λ maisuaacaiña m^Λsiuu duuca iicadagi,

Poduuc^Λi ^Λgai maisosua dai muu.

³³ Soi dui ^Λgai maiviaacatai ^Λgai istuusi soimaa taatagi. ¿Sioora istuid^Λc^Λi ^Λcaldana si^Λl^Λquiatai vaavoituda ^Λgai?

Asc^Λaiti Diuusi ñiooquid^Λr^Λ.

³⁴ Taid^Λ ^Λt^Λaan^Λdami t^Λcacai ^ΛPiili daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Giñoig^Λdacai giñaagida, ¿voora aagai goDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λ ^Λgi ^Λgai ^Λmai sio? —ast^Λt^Λdai.

³⁵ Amaasi Δ Piili g Δ aagacai aagidi Δ ñiooqui ismaac Δ Δ aagai Δ C Δ Δ Li oojia Δ Δ dai aagidi Δ ma maasi Δ Δ r Δ aagaitai Δ Suusi. ³⁶ Dai aid Δ si aayi Δ gai Δ map Δ C Δ Δ siaaco daacatadai suudagi, taid Δ Δ Δ aan Δ dami it Δ ai:

—Tami daja suudagi. ζ Baisi Δ rC Δ Δ gai isvacuañica aan Δ ?
—ast Δ Δ dai Δ gai Δ Piili.

³⁷ Taid Δ Δ Piili it Δ Δ dai:

—P Δ ss Δ Δ lic Δ Δ vaavoitudadagi aid Δ gia istutuidi aapi
—ast Δ Δ dai Δ Piili.

Taid Δ Δ C Δ Δ Li aa noragi daid Δ it Δ Δ dai:

—Aan Δ angia vaavoitudai isSuusi Cristo Δ rDiuusi mara Δ
—asc Δ iti Δ C Δ Δ Li.

³⁸ Amaasi Δ C Δ Δ Li gata Δ jai C Δ Δ saragai Δ careeta, dai v Δ gocatai t Δ aapai siaaco daacatadai Δ suudagi, taid Δ Δ Piili vacoi Δ C Δ Δ Li. ³⁹ Dai aid Δ si Δ paamu t Δ Δ t Δ sai Δ gai abiaad Δ Δ taid Δ Diuusi Ib Δ ada vaidacai Δ Piili, taid Δ Δ Δ aan Δ dami camait Δ Δ vaamioma, Δ amos apiaim Δ i Δ gai g Δ voo Δ gamu baig Δ Δ liatugaitai. ⁴⁰ Amaasi Δ Piili aayi Asoot Δ Δ dai v Δ Δ si Δ Δ map Δ C Δ Δ aijimi dai gaaagidimi Δ C Δ Δ gac Δ Δ vuvaidaragai mospovumi dai aayi Sesaree Δ Δ .

9

¹ Δ Saulo maidagitocai soi vueeyi Δ vaavoitudadami. Dai pocaitiña sai coodia agai casc Δ Δ n Δ idamu Δ gai Δ bait Δ C Δ aacamigada papaali judidíu ² dai taí oojai ismaac Δ Δ Δ maa Δ gai oigaragai sai im Δ na Δ gai judidíu quiquiupaigad Δ amu Damasc Δ Δ dai gaagana ismaac Δ Δ apiavaavoitudai Suusi Cristo mamaat Δ tuldaragada dai sai maamaisapicamu v Δ aapana Jerusaleen Δ Δ v Δ Δ si Δ maduga m Δ Δ si ooqui dai c Δ C Δ Δ Li. ³ Δ amos aid Δ si voyamu im Δ itadai Δ gai camiaad Δ Δ Damasco, tai todian duucai v Δ p Δ doli sicoli Δ gai Δ mo cuudagi t Δ vaagiaiñ Δ Δ Δ . ⁴ Taid Δ Δ Saulo Δ v Δ Δ rapi g Δ i, dai ca Δ Δ mo ñiooqui ismaac Δ Δ it Δ Δ dai:

—Saulo, Saulo, ζ tui Δ p Δ si soi giñvueeyi? —ast Δ Δ dai.

⁵ Amaasi Δ Saulo it Δ Δ dai:

— ζ Poo Δ aapi t Δ aan Δ dami? —ast Δ Δ dai.

Taid Δ Δ ñiooqui aa noragi daid Δ it Δ Δ dai:

—Aan Δ an Δ Δ rSuusi Δ gai vaa ismaac Δ Δ soi vueeyi aapi. Δ Δ gi g Δ tomit Δ sca Δ aapi Δ pan duucai Δ mo vooyisi ismaac Δ Δ cuitusca Δ tootoicami cuugada —ast Δ Δ dai Δ ñiooqui.

⁶ Amaasi Δ Saulo gigivuquimi duaadimucai daid Δ it Δ Δ dai:

—T Δ aan Δ dami, ζ tumaasi ip Δ lidi aapi isiduiña aan Δ ?
—ast Δ Δ dai.

Taid Δ Δ Δ aan Δ dami it Δ Δ dai:

—C Δ quivañi dai ai Damasc Δ Δ m Δ sima Δ ca g Δ aagidamu istu-
maasi g Δ aagai p Δ siduñiagi —ast Δ Δ dai Δ Δ aan Δ dami.

⁷ Acaalli ismaacada amadu iimaitadai Saulo alia dudu-aadimu cacacai ñiooqui dai maitagacai tomali maadutai.

⁸ Amaasi Saulo ciquiva davarapidaga, damos maitistui isnaavagi tomalaachi. Taidaaaduñda vaidacai Damascoamu. ⁹ Daid Saulo vaica tasai maitistui isnaavagi dai maitauu dai maitaii tomalaachi istumaasi.

¹⁰ Dai ami Damascaga oidacatadai amo vaavoitudadami Ananiiasi tagiducami tai agai vuitapi gamaasitu Suusi daida itadai:

—Ananiiasi —astadai.

Tai agai aa noragi daida itadai:

—Taanadami tami andaja —astadai Ananiiasi.

¹¹ Amaasi taanadami itadai:

—Ciquivañi dai imi siaaco caayi Saliñicaga tagidu dai Udasi quidiaga nada amo cali Tarsuaiñdaga Saulo tagiducami gamamadiava. ¹² Gatataquiga ta agai amo cali Ananiiasi tagiducami sai vaa dai daama darai ganoonovi saida istui agai isnaavagi apamu —astadai Suusi.

¹³ Taid Ananiiasi mosca imaasi daida itadai:

—Taanadami muidutai giñaagidiña gocalli dai vaasi soimaascami ismaacada ivuididiña goovai ismaacada gavaavoitudai Jerusaleenaga. ¹⁴ Dai sivi divia goovai tami apapaali baitaguucacamigada sallicamigadacada, dai maamaisapicami vuuquia agai vaascatai ismaacada gavaavoitudai aapi —astadai Ananiiasi.

¹⁵ Amaasi taanadami itadai:

—Imiñi casiant co vuusaitu aan Saulo vai aagidana agai aa ama maasi ñioocadami dai raraí dai judidú apa ñsaana cagacaga vuvaidi oodami. ¹⁶ Aan tagidamu isalia viaa agai issoima taatagi giñvaavoitudaitai —ascaiti Suusi.

¹⁷ Amaasi ii Ananiiasi quiiyamu siaaco daacatadai Saulo dai ami vaacacai daama darai ganoonovi daida itadai:

—Giñaduñi Saulo, Suusi ismaacada gamaasitu aapi gavuitapi voyaiñdaga agai atgiñootoi pasai apamu naavana dai sai Diuusi Ibada gamadu daaca agai —astadai Ananiiasi.

¹⁸ Tai otoma suuli vatopa coocomida maasi vuupujaiñdaga dai casi istui agai isnaavagi. Dai otoma ciquiva dai gavacoi sai nidiña oodami iscaama duucai gatagito agai dai camaisoimaasi ivuaada agai. ¹⁹ Dai gooquiga gauu dai bai gguvucadaga apamu dai anaasi daja chilaqui tasai vaavoitudadami amadu Damascaga.

²⁰ Otoma gaagacai gamamaatatuldimi Saulo judidú quiquiupaigadaga Diuusi ñiooquida dai gaaagidi sai

Suusi arDiuusi marada. ²¹ Dai vaascatai ismaacada caa maitagaitadai isducatai gantagituagi daida icaiti:

—¿Maitasi aracalli goovai ismaacada Jerusaleenara aimaraiña dai gaagaiña vaavoitudadami dai soi vaaadana? ¿Dai maitasi aragai vaa ismaacada tami divia dai maamaisapicami vuuquia agaitadai vaavoitudadami arpa dai tagida agai abaitaguucacamigada papaali Jerusaleenara? —ascaiti oodami.

²² Damos aSaulo vaamioma maiduaadicutai gaaagidi Diuusi ñiooquida dai gaaagidiña arpa saida aSuusi arCristo, taida ajudidiu Damascara oidacada camaitaa isducatai gantagituagi.

²³ Dai bai tavapicada ajudidiu ganaagi dai muua agai aSaulo. ²⁴ Damos aSaulo maí. Dai Damasco sicoli cuupicatadai gala bidaaviquicada vaid ajudidiu abidaaviqui cuucuparagadara soobidacana tasara dai tucara siaaco vuusiagi sai muua agaitadai. ²⁵ Damos vaavoitudadami gala asaara araana daí aSaulo dai bidaaviquiamu salli tavaañi amo imidagai tucara tai poduucai calgacara vuusai aSaulo.

²⁶ Aidasi aayi aSaulo Jerusaleenara agai urava aliditadai vaavoitudadami damos vaavoitudadami abaidiña vascara maivaavoitudaiña agai siaSaulo casi arvaavoitudadami arpa cascada. ²⁷ Damos aBernabé gia vaidacai dai vaan calsi oojootosicami dai aagidi isducatai ta aSaulo aSuusi Cristo voiyara, dai isducatai ñiooqui aSuusi, dai isducatai aSaulo maiduaadimudacada aagidi Diuusi ñiooquida Damascara oidacami. ²⁸ Taida aSaulo anaasi Jerusaleenara vii dai amadu aimaraiña vaavoitudadami. ²⁹ Dai maiduaadicutai gaaagidiña Diuusi ñiooquida, dai amadu gaaatagaiña agai ajudidiu ismaacada ñioocaitadai giliego ñiooquida, damos ajudidiu gaagaitadai isducatai muaagi aSaulo. ³⁰ Dai aidasida vaavoitudadami maí gomaasi otoma vaidacai agai aSaulo Sesareeamu dai abiaadara ootoi Tarsuamu.

³¹ Aida camaitiipucata dai siora soi duucai najjadagi vaavoitudadami Judeera dai Galileera dai Samaalera oidacami cascada baiganaliditai oidaga agai dai vaamioma calga vaavoitudaimi dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai Diuusi Ibad a amadu daacata dai vai vaamioma muidaimi vaavoitudadami.

³² Aidasida aPiiduru didividitadai vaavoitudadami diviji agai arpa vaavoitudadami Liidira oidacada. ³³ Vai ami oidacata dai arpa amo calli Eneesi tagiducami ismaacada

capar_Λ mamacova uumigi moscaat_Λcatadai maitistutuidiña
 agai isaim_Λrdagi casc_Λd_Λ. ³⁴Taid_Λ _ΛPiiduru itat_Λdai:

—Eneesi casiap_Λtdueyi Suusi Cristo guvucadad_Λc_Λd_Λ,
 vañigiñi dai bai duuñi g_Λvaacosi —astat_Λdai _ΛPiiduru.

Taid_Λ Eneesi otoma vañi. ³⁵Dai v_Λascatai Liidi_Λr_Λ
 oidac_Λd_Λ dai Saroñi_Λr_Λ oidac_Λd_Λ t_Λagacai imaasi dagito
_Λquid_Λ g_Λvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.

³⁶Aid_Λ Jop_Λr_Λ oidacatadai _Λmo ooqui vaavoitudadami
 Tavita t_Λagiducami dai giliego ñiooquic_Λd_Λ _ΛrDoorcasi. Idi
 ooqui v_Λasc_Λr_Λ c_Λga ivuaadana dai soic_Λiña _Λsoituutuigami.

³⁷Dai _Λmo imidagai ali_Λ cooco _Λooqui dai muu, m_Λtai va_Λtasi
 dai gooqui_Λr_Λ goocua daama vaaqui_Λr_Λ t_Λcaviaco t_Λ. ³⁸Dai
 Jopaiñ_Λr_Λ miaaga Liidiamu siaaco daacatadai _ΛPiiduru,
 taid_Λ _Λvaavoitudadami maí isami daacatadai _ΛPiiduru dai
 ootoi gooca c_Λc_Λli sai m_Λ aagidana _ΛPiiduru sai otoma
 diviana.

³⁹Taid_Λ _ΛPiiduru otoma oí _Λc_Λc_Λli. Aid_Λsi aayi agai m_Λtai
 otoma vaidacai siaaco caat_Λcatadai _Λmuuquiad_Λ, tai v_Λasi
_Λvipiudu sicoli guuquiva dai suaañimi dai vuvaitu yuupu-
 rui dai vaapasaragai ismaac_Λd_Λ idui _ΛDoorcasi maiquiaa
 muucucai dai tat_Λgidi _ΛPiiduru. ⁴⁰Amaasi _ΛPiiduru qui-
 idigamu ootoi v_Λascatai ismaac_Λd_Λ ami daraajatadai dai
 g_Λtootonac_Λd_Λ c_Λquiva dai gamamagi, dai vui n_Λn_Λava agai
_Λooqui muuquiad_Λ daid_Λ itat_Λdai:

—Tavita vañigiñi —astat_Λdai _ΛPiiduru _Λooqui.

Tai agai cupioco g_Λvuupuji dai t_Λ _ΛPiiduru dai s_Λli daiva.
⁴¹Taid_Λ _ΛPiiduru noviaiñ_Λr_Λ bai dai vañigi, dai otoma
 vaí _Λaaduñ_Λ _Λmadu _Λvipiudu dai vaan c_Λasi duaacami.

⁴²V_Λasi gomaasi maí v_Λascatai Jop_Λr_Λ oidacami dai muidutai
 vaavoitu Suusi Cristo. ⁴³Taid_Λ _ΛPiiduru anaasi Jop_Λr_Λ vii bai
 t_Λv_Λpi _Λmo vaqueetatadami quidi_Λr_Λ Simuñi t_Λagiducami.

10

¹Sesare_Λr_Λ oidacatadai _Λmo c_Λli Cornelio t_Λagiducami
 ismaac_Λd_Λ t_Λaan_Λitadai _Λmo sientto sandaar_Λ m_Λsmaac_Λd_Λ
 Italianu agaiña. ²Dai Cornelio _Λmadu v_Λasi aaduñ_Λ ali_Λ
 siaa duutudaiña Diuusi, dai agai soic_Λiña mui tumiñ_Λsic_Λd_Λ
_Λjudidíu dai v_Λasc_Λr_Λ gamamadaiña. ³Dai _Λmo imidagai coi
 g_Λasaco tasai c_Λga t_Λ _ΛCornelio _Λmo Diuusi t_Λaañicarud_Λ
 ismaac_Λd_Λ vaa siaaco daacatadai agai daid_Λ itat_Λdai:

—Cornelio —astat_Λdai _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Λ.

⁴Vaid_Λ _ΛCornelio mosn_Λidi _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Λ duaadimu-
 cai. Dai amaasi t_Λcacai daid_Λ itat_Λdai:

—¿Tumaasi t_Λgito aapi? —astat_Λdai Cornelio.

Amaasi _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Λ itat_Λdai:

—Diuusi alia baigallidi gamamadaragacada dai vassicada ismaacada ivueeyi aapi soicaitai soituutuigami. ⁵ Ootosaŋi cacalli Jopamu vai vaidana Simuñi Piiduru, ⁶ ismaacada amai Simuñi quidiara gauuliñaca. Agai arvaqueetatadami dai gaa suudagi ugidiana oidaga. Piiduru gaagidamu istumaasi gaagai pasiduñiagi —astadai Diuusi laañicaruda.

⁷ Aidasi ii Diuusi laañicaruda taida Cornelio vai gooca gapipiooñiga dai amo sandaaru ismaacada siaa duutudai Diuusi vaid Cornelio baigalliditai nidiña. ⁸ Dai agidi vassisi istumaasi laa agai. Dai gooquiara ootoi Jopamu.

⁹ Dai siaadiqui aidasi camiaadimitadai agai Jopara dan duucu vassisi tsai Piiduru vaaqui daama daida mamada agai. ¹⁰ Dai agai alia biugimucataidai damos quiaa bai vuuiditadai cuaadagai, tai gamaasitu agai vuitapi amo istumaasi. ¹¹ Taa agai isgacupioco lavaagi dai davarapi uu-cami laapanai amo istumaasi apa maasi amo gaa tua icuusi vamaacova siisoda vuupuli. ¹² Dai ami tua icuusiara daraitugai naana maasi cacaisi maaco taataracami dai gagar coocoyi dai ujuurugi ara. ¹³ Dai amaasi caa agai amo ñiooqui ismaacada itadai:

—Cequivañi Piiduru dai cooda dai uga —astadai ñiooqui.

¹⁴ Taida Piiduru aa noragi daida itadai:

—Chio laanadami, tomali amo imidagai maitrugacami aana istumaasi judidu maiviaa oigaragai iscuaadagi —astadai Piiduru.

¹⁵ Taida ñiooqui apamu ñioo daida itadai:

—Istumaasi Diuusi aagai saida arcuaadagai mitalaagai paspocaitadagi sai maicagadu —astadai ñiooqui.

¹⁶ Atua icuusi vaicojo lavai daida tsai lavaagiamu apamu.

¹⁷ Aidasida Piiduru tagitoitadai istiya alidi agai ismaacada gamaasitu vuitapi, tai quitaagiña aayi cacalli Cornelio ojotosada gatacacaimi agai siaaco oidaga Simuñi daida aayi.

¹⁸ Dai acai gagara gatacakai sabai ami gauuliñacataidai amo cali Simuñi Piiduru tagiducami. ¹⁹ Dai quiaa tagitoitadai Piiduru giara ismaacada vuitapi gamaasitu, taida Diuusi Ibadai itadai:

—Dañi gagaagiava vaica cacalli. ²⁰ Lavañiñi dai oida dai maivuaama liatugada aanaanta ootoi —astadai Diuusi Ibadai.

²¹ Taida Piiduru lavai dai ii siaaco guacacataidai cacalli Cornelio ojotosada daida itadai:

—Aanana agai masmaacada gaagai aapima. ¿Matumaasi aagaimi? —astadai.

²² Taida cacalli aa noragi daida itadai:

—Garbaitaacamiga Cornelio atgrootoi. Agai aramo cali caa tuigacami dai siaa duutudai Diuusi. Dai vassisi

ajudidíu cʌʌgacʌʌ nʌidi dai oigʌdai. Tai ʌmo Diuusi tʌaʌñicarudʌ aagidi ʌCornelio sai gʌvaidana pʌsai aapi imʌna quiidiamu sai ʌgai caʌcana pʌstumaasi viaaca isaagidagi —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.

²³ Taidʌ ʌPiiduru miaadʌgi, tai ʌgai anaasi vii aidʌ tucara ʌPiiduru ʌʌmadu. Dai siaadiqui iji tai oí ʌPiiduru dai oí ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌvaavoitudadami Jopʌra oidacami.

²⁴ Dai siaadiqui aayi ʌgai Sesareeʌʌ siaaco nʌnʌracatadai ʌCornelio ʌʌmadu muidutai aaduñdʌ dai aa ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌmaducatadai ʌgai vʌʌsi vapai. ²⁵ Aidʌsi aayi ʌPiiduru quiiyʌʌ tai vuusai ʌCornelio dai miaadʌgida ʌgai dai vuidʌʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai siaa duutuda agaitadai. ²⁶ Dʌmos ʌPiiduru cʌquivatu daidʌ itʌtʌdai:

—Cʌquivañi. Aanʌ anʌʌpʌ ʌrcʌʌli gʌʌpan duucaí —astʌtʌdai.

²⁷ Dai apiaaatagaimi ʌgai ʌCornelio ʌʌmadu dai vaa tuucavi dai ami tʌʌ mui oodami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidacatadai.

²⁸ Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌoodami:

—Aapimʌ cʌʌga maata isjudidíu vaavoidaragadʌ maita-maacai oigaragai isuurapʌcʌdagi ʌma maa ñioocadami tomali isvapacʌdagi quiidiaʌʌ. Dʌmos Diuusi giñmaatʌtuli ansai dagitona aanʌ govaavoidaragai. Dai sioora Diuusi cʌʌgacʌʌ nʌidi aanʌ maiviaa istuisi gajiaadʌʌ vipiaadagi. ²⁹ Cascʌdʌ mosgiñvaí antai maiñioocacai mʌʌcadʌʌ ii. Dai maataca iñʌlidi aanʌ tʌimʌsidʌ giñvaí —astʌtʌdai ʌPiiduru.

³⁰ Taidʌ ʌCornelio aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Casi ʌpʌdui maacova tasai icaduucu lienʌ coi gʌʌsaco tasai tanasi giñquiiyʌʌ daacatadai aanʌ dai gamamadaitadai maitaugacai, dai tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli vai dadadacʌi yuucusidʌ.

³¹ Vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cornelio, Diuusi caʌ gʌmamadaraga dai maata ʌʌpʌ istumaasi ivueeyi aapi soicʌital soituutuigami.

³² Ootosañi tudu Jopamu sioora vaidagi ʌSimuñi Piiduru ʌmai Simuñi quiidiaʌʌ avʌuuliñaca. ʌgai ʌʌvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi ugidiana oidaga. Dai siaʌscadʌ divia ʌgai gʌaagidamu ʌmo istumaasi iñtʌtʌdai ʌcʌʌli”, ascaiti ʌCornelio. ³³ Cascʌdʌ otoma ootoi aanʌ mʌsai gʌgaagana, dai aapi cʌʌga dui diviacai. Dai sivi tami daraaja aatʌmʌ dai siaa duutudai Diuusi dai caʌca ʌʌlidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ gʌrootosi Diuusi aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌCornelio.

³⁴ Amaasi gʌaagacai ñioo ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:

—Sivi camaata nʌidi aanʌ isDiuusi maivaamioma cʌʌgacʌʌ nʌidi ʌʌmoco, ʌgai vʌʌscatai ʌmadugan duucaí nʌidi. ³⁵ Diuusi alia cʌʌgacʌʌ nʌidi tomastuma oodami ismaacʌdʌ siaa duutudai dai maisoimaasi ivuaadagi.

³⁶ Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui ʌjudidíu Suusi Cristocʌdʌ sai

cΛΛgacΛΓΛ oidacana Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi daidΛ Suusi Cristo ΛrbaitΛcΛaacamigadΛ vΛΛsi oidi daama oidacami. ³⁷ AapimΛ cΛΛga maatΛ istumaasi ΛpΛdui judidíu dΛvΛΛragadΛrΛ, aidΛsi casi gaaagidi ΛVuaana Diuusi ñiooquidΛ dai casi gavapaconacai vΛΛsi gomaasi GalileeaiñdarΛ gΛaaga. ³⁸ Dai cΛΛga maatΛ aapimΛ ΛpΛ isducatai maa Diuusi ΛSuusi ismaacΛdΛ NasareetarΛ oidacatadai guvucadadΛ Diuusi IbΛadΛ, dai isducatai aimΛraitai cΛΛga ivuaadana Λgai dai duduaaidiña vΛΛscatai ismaacΛdΛ soimaa taatacana Diaavora tΛtaañicafudΛcΛdΛ. Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daacatadai ΛSuusi cascΛdΛ pomaasi ivuaadana Λgai. ³⁹ Dai aatΛmΛ arnΛijadami vΛΛsi istumaasi ivuaadana ΛSuusi siΛΛsi Judeea dΛvΛΛriarΛ Λcaasi JerusaleenarΛ ΛpΛ mΛtai gooquiarΛ curusiaba siisa dai muua. ⁴⁰ Damos Diuusi bo vaica tasaicΛdΛ duaacali Λpamu, dai gΛrmaa oigaragai tΛstagiagi. ⁴¹ Damos maisiu vΛΛsi oodami maa Λgai oigaragai istΛgiagi mosΛca aatΛmΛ ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaitu ΛΛquioma abiaadΛrΛ tΛsaidΛ arnΛijadamicana dai aatΛmΛ ΛΛmadu gauu dai gaii caduaacacai Λgai coidadΛ saagidaiñdarΛ. ⁴² Dai Λgai gΛrtΛjai tΛsai aagidana oidigi daama oidacami Diuusi ñiooquidΛ dai aagidana ΛpΛ tΛstumaasi nΛidiña dai tΛstumaa caΛcana sai Diuusi aagidi ΛSuusi sai Λgai nΛidana ΛcoidadΛ dai ΛduduaacΛdΛ ismaacΛdΛ arCΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ armaicΛΛga ivuaadami. ⁴³ ΛΛquioma abiaadΛrΛ aagai vΛΛsi ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ΛSuusi dai pocaiti sai sioorΛ vaavoitudagi isΛSuusi arCΛΛgacΛΓΛ vuviadami Diuusi oigalda agai vΛΛsi soimaascamigadΛ.

———
⁴⁴ Quiaa ñioocaitadai ΛPiiduru, tai divia Diuusi IbΛadΛ dai ΛΛmadu daaca agai vΛΛscatai ismaacΛdΛ caΛ istumaasi aagaitadai ΛPiiduru. ⁴⁵ TaidΛ Λjudidíu vaavoitudadami ismaacΛdΛ oiditadai ΛPiiduru camaitΛΛ isducatai gΛntΛtΛgituagi nΛiditai isDiuusi IbΛadΛ divia dai ΛΛmadu daaca agai ΛpΛ Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu. ⁴⁶ Dai caΛ Λgai isnaana maasi ñiooqui ñioocai Λgai dai siaa duutudai Diuusi. ⁴⁷ Amaasi ΛPiiduru itΛi:

—¿Baigas potΛΛna aapimΛ isidi oodami maitistutuidi isvapacoñicagi canΛidi aapimΛ isdivia Diuusi IbΛadΛ vΛΛscatai ΛΛmadu poduucai isduucai divia aatΛmΛ gΛrΛΛmadu? —ascaiti ΛPiiduru.

⁴⁸ Amaasi tΛjai ΛPiiduru Λoodami sai gΛnvapaconana isduucai gatΛjai Suusi Cristo. Dai gooquiarΛ Λgai goguaama oi ΛPiiduru sai anaasi viΛΛna chiΛΛqui tasai.

1 Amaasi lojootosicami lamadu lavaavoitudadami ismaacada Judeeada daraajatadai mai isagai ismaacada maitarjudidiu vaavoitu Diuusi ñiooquida lapa. 2 Dai aidasi apamu ii apiiduru Jerusaleenamu vaidalajudidiu ismaacada larvaavoitudadami ñiooquidi, 3 daidalitaladai:

—¿Tuipasi diviji ismaacada maitarjudidiu dai lamadu gauu? —astadaiajudidiu vaavoitudadami apiiduru.

4 Taidalapiiduru aagidi vasi isducatai apadi daidalitaladai:

5 —Aanl Jopada daacata dai, dai aidasi gamamadaitadai aanl lal aanl amo istumaasi apa maasi amo gla tua icuusi, vai lavaagiaiñdada laapanl dai aajal malla siaaco daacata dai aanl dai val maacova siisodl vuupuli ltuua icuusi. 6 Dai aidasi calga nalaidi aanl astumaasi oidaga laana, vai ami daraajatadai calasi maaco taataracami, dai cocoyi dai ujuurugi lapa. 7 Dai cal aanl amo ñiooqui vaidal ipiñtaladai: “Calquivañi Piiduru dai cooda dai uga”. 8 Damos aanl italadai: “Chio laanadami tomali amo imidagai anmaivapasai aanl giññañilada istumaasi judidiu maiviaa oigaragai iscuaadagi”, antaladai aanl. 9 Tai amaasi ñiooqui lavaagiaiñdada apamu giññoiqui daidal ipiñtaladai: “Istumaasi Diuusi aagai saidal arcuaadagai mitalaagai paspocaiti adagi sai maicalagadu”, caiti ñiooqui. 10 Taidal ltuua icuusi vaicojo lavai dai apamu tasal lavaagiamu. 11 Dai quiaa vaqui daama daacata dai aanl tai ami dada vaica calali daidal giñgaagaimi lagi lojootosicami Sesareeaiñdada. 12 Taidal Diuusi Ibada giñnagidi ansai oidana maivuaam iññliatugaitai, tai idi naadami vaavoitudadami giñoi lapa dai valscatai aatama vaapa amo calli quidiada, 13 ismaacada garaagidi isducatai lal lagi amo Diuusi laañicaruda sai calca daidalitaladai: “Ootosañi calali Jopamu vai malla vaidana Simuñi Piiduru. 14 Sigai glaagidamu isducatai calgacada vuusia aapi lamadu vasi gaaduñi”, astaladai adiuusi laañicaruda. 15 Dai aidasi giñnagacai ñiooqui aanl divia Diuusi Ibada valscatai lagi lamadu poduucal isducatai divia aatama garalamadu tuucamidada. 16 Amaasi antai tagito aanl iscaiti gartlaanadami: “Vaavuava sidal lvaana suudagicada gavapacoi damos vapacoñicamu aapiml Diuusi Ibada calda sai lagi galalamadu daaca lagi”. 17 IsDiuusi maa lagi lapa istumaasi garmaa aatama ismaacada vaavoitu Suusi Cristo ¿noora aanl sivuidada ñioocaiña Diuusi? —astaladai apiiduru.

18 Aidasi cal imaasi lavaavoitudadami ismaacada Jerusaleenada daraajatadai camaiñño apiiduru vui. Mossiaa duutudaimi Diuusi daidal icaiti:

—Iscapovadi di isDiuusi maa oigaragai ismaacada maitarjudidiu lapa isama duucal gantatagituagi lagi dai

poduucai vΛΛscatΛ oidacagi Diuusi ΛΛmadu —ascaiti Λjudidíu.

19 AidΛsi muaa Λoodami ΛTiivañi, gΛnaagacai soi vuimi ΛΛpΛ Λгаа vaavoitudadami, tai ΛΛmoco dΛgavunu voopoi asta PenisiΛΓΛ uucami dai aa Sipiliamu dai aa AntioquiiΛΓΛ uucami dai ami aagidi Diuusi ñiooquidΛ mosΛca Λjudidíu dai aa oodami gia chio. 20 DΛmos ami AntioquiiΛΓΛ dada aa vaavoitudadami SipiliiñdΛΓΛ dai SireñiiñdΛΓΛ dai aagidi Λoodami dai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu ΛΛpΛ isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛΓΛ vuviadami. 21 Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daacatadai Λvaavoitudadami dai poduucai muidutai Λгаа dagito gΛnΛΛqui vaavoidaraga dai vaavoitu isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛΓΛ vuviadami.

22 Dai aidΛsi maí Λvaavoitudadami JerusaleenΛΓΛ imaasi ootoi ΛBernabé asta AntioquiiΛΓΛ uucami. 23 Dai aΛcai Bernabé tΛΛ isducatai Diuusi aliΛ cΛΛgacΛΓΛ nΛiditadai Λvaavoitudadami dai aliΛ baigΛΛli, dai maa ñiooqui daidΛ itΛtΛdai sai vΛΛsi gΛnibΛdacΛdΛ apiavaavoitudaiña Diuusi. 24 Bernabé ΛΓΛmo cΛΛli cΛΛ tuigacami dai vΛΛsi gΛibΛdacΛdΛ vaavoitudaiña Λgai vai Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daacatadai dai poduucai muidutai vaavoituli Λgai Diuusi ñiooquidΛ.

25 Dai gooquiiΛΓΛ ii Bernabé Tarsuamu dai gaaga agai ΛSaulo, dai tΛΛgacai vaidacai Antioquiiamu. 26 Dai anaasi daraaja Λgai Λvaavoitudadami ΛΛmadu Λmo uumigi suudacami dai gamamaatΛtuldi Diuusi ñiooquidΛ. AntioquiiΛΓΛ Λgai siaaco ΛΛpΛga gΛaaga goñiooqui iscristianu aagadagi vaavoitudadami.

27 AidΛ tuigaco iji ΛΛmoco Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ JerusaleenaiñdΛΓΛ Antioquiiamu. 28 Tai Λmoco Agavo tΛΛgiducami cΛquiva Λvaavoitudadami saagida daidΛ itΛtΛdai sai imia agai Λmo gΛΛ biuugigai vΛΛsi oidigi daama. Gomaasi maatΛcatadai Λgai aagiditai Diuusi IbΛadΛ, tai sΛΛlicΛdΛ povΛdui aidΛsidΛ ΛrbaitΛcΛΛacamicatadai ΛClaudio. 29 TaidΛ Λvaavoitudadami AntioquiiΛΓΛ gΛnaagi dai ootosda agai soiñi Λгаа vaavoitudadami JudeeΛΓΛ, dai Λmpagi vΛΛscatai siΛΛΛjsi istui. 30 Dai ootosi ΛtΛtΛaanΛdamigadΛ Λvaavoitudadami JudeeΛΓΛ BernabécΛdΛ dai SaulocΛdΛ.

12

1 AidΛ tuigaco Λraí EroodΛsi gΛaagacai soi vuaadatadai Λvaavoitudadami. 2 Dai gatΛjai muaaragai ΛJacovo Vuaana siΛΛgidΛ Λmo mastaicΛdΛ. 3 Dai aidΛsi tΛΛ Λgai isaliΛ baigΛnΛΛli Λjudidíu pomaasi iduucai Λgai maisapicami bai ΛΛpΛ ΛPiiduru. Gomaasi ΛpΛdui siaa duudagΛΓΛ

istuigaco t^Λagitoiña ^Λjudidíu aid^Λsi Diuusi c^Λagac^Λr^Λ vuvaitu Ejiipituaiñd^Λr^Λ. ⁴ Aid^Λsi cab^Λi ^Λgai ^ΛPiiduru maisacari^Λr^Λ cuu siaacoga s^Λallic^Λd^Λ c^Λag^Λ nuucadicatadai maamacova ^Λmapai ajioopaitadai ^Λsandaaru maacovap^Λr^Λ dai nuucada ^Λmaamaisapic^Λd^Λ. Cadaivunucai ^Λsiaa duudagai ^ΛErood^Λsi vuusaida ^Λlidadai ^ΛPiiduru maisacaruaiñd^Λr^Λ dai v^Λasi ^Λoodami vuitapi gataañia agaitadai muaaragai. ⁵ Vaid^Λ ^ΛPiiduru maisapicatadai dai c^Λag^Λ nuucadicatadai. Vaid^Λ ^Λvaavoitudadami s^Λallic^Λd^Λ gamamadaitadai ^Λgai v^Λatar^Λ.

⁶ Aid^Λsi vuusaida agaitadai ^ΛErood^Λsi ^ΛPiiduru ^Λoodami vuitapi aid^Λ tacavioma tucar^Λ coosocatadai ^ΛPiiduru vai aipad^Λr^Λ guucacatadai gooca sandaaru nuucadacami vaid^Λ ^ΛPiiduru vulicatadai gooca cadeenac^Λd^Λ ^Λv^Λgocai sandaaru-aiñd^Λr^Λ, dai aa sandaaru quiidigamad^Λr^Λ guucacatadai dai nuucadacatadai ^Λmaamaisapic^Λd^Λ. ⁷ Tai todian duucai g^Λmaasitu ^Λmo Diuusi t^Λaañicarud^Λ ^ΛPiiduru vuitapi dai v^Λasi maasiuli ^Λmaisacarui daid^Λ ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ taata ^ΛPiiduru ^Λmaapiad^Λr^Λ dai n^Λn^Λitu daid^Λ it^Λd^Λai:

—Otoma ivañigi —ast^Λd^Λai.

Tai otoma uupai ^Λcadeena ismaac^Λd^Λ ^Λc^Λd^Λ vulicatadai ^ΛPiiduru noonovid^Λ. ⁸ Taid^Λ ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ it^Λd^Λai:

—G^Λisatudañi g^Λgivuura dai g^Λaada g^Λsususaca —ast^Λd^Λai.

Dai aid^Λsi capodui ^ΛPiiduru taid^Λ it^Λd^Λai ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ:

—G^Λtuiñi g^Λsuaa daid^Λ iñoida —ast^Λd^Λai.

⁹ Amaasi vuusai ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ vaid^Λ ^ΛPiiduru oidi maimaat^Λcatai s^Λrvaavoi ischio ^Λr^Λ ^Λgai ismaac^Λd^Λ ivui-ididi ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ. Baiyoma t^Λat^Λqui ^Λlidadai ^Λgai.

¹⁰ D^Λmos d^Λgavusai ^Λgai siaaco guucacatadai ^Λtuucamid^Λr^Λ nuucadacami dai gooqui^Λr^Λ siaaco guucacatadai ^Λgaa nuucadacami dai aid^Λsi aayi ^Λgai siaaco c^Λaca ^Λmo g^Λl vaiñomi cuparagai caayamacoga c^Λac^Λd^Λ ^Λcuuparagai ^Λagi g^Λcupioco, tai vuvaja ^Λgai dai ^Λmapai iji laachi dai amaasi ^Λagi viaa ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ ^ΛPiiduru. ¹¹ Amaasi ^ΛPiiduru maí s^Λrvaavoi daid^Λ it^Λai:

—Sivi gia camaí aan^Λ s^Λrvaavoi isotoi Diuusi g^Λt^Λaañicarui sai c^Λagac^Λr^Λ giñvuusaidana ^ΛErood^Λsi maisacarduaiñd^Λr^Λ dai v^Λasi ^Λsoimaascamiaiñd^Λr^Λ ismaac^Λd^Λ iduñia agaitadai ^Λjudidíu aan^Λc^Λd^Λ —ascaiti ^ΛPiiduru.

¹² Amaasi quiaa pov^Λalididadai ^Λgai dai ii ^ΛMaría quiidiamu d^Λl^Λd^Λ ^ΛVuaana Marcusi. Vai ami mui g^Λn^Λmpaidacatadai oodami dai gamamadaitadai ^ΛPiiduru v^Λatar^Λ. ¹³ Dai aid^Λsi aayi ^ΛPiiduru soosoi ^Λcuuparagai caayamad^Λr^Λ c^Λac^Λd^Λ tai vuusai ^Λmo ali t^Λji Rooda t^Λagiducami dai n^Λida ^Λgai soor^Λ ^Λgai. ¹⁴ Dai maat^Λcai ^ΛPiiduru ñiooquid^Λ maicupioqui

baig_Λldacai baiyoma _Λpamu tuucavi m_{ΛΛ} dai aagida agai _Λgaa sai quitaagiña c_{ΛΛ}ca _ΛPiiduru. ¹⁵ Amaasi _Λgai it_Λldai:

—Vuiirutup_Λtiqui aapi —ast_Λldai.

D_Λmos _Λali t_Λji apiaaagidi said_Λ _Λrvaavoi. Amaasi _Λgai icaiti:

—Siaad_Λr_Λ _ΛrPiidurucana goovai, ib_Λad_Λ lien_Λ goovai —asc_Λitai.

¹⁶ Vaid_Λ _ΛPiiduru apiasooñiditadai amaasi cupioco _Λgai dai t_{ΛΛ}gacai sid_Λ _ΛrPiiduru ali_Λ duduaadimu. ¹⁷ D_Λmos _ΛPiiduru g_Λnovic_Λd_Λ aagidi sai dodoligicana dai aagidi isducatai vuu-saitu Diuusi maisacaruaiñd_Λr_Λ daid_Λ it_Λldai _Λgai _Λoodami:

—Aagidavurai imaasi _ΛJacovo dai _Λgaa vaavoitudadami _{ΛΛ}p_Λ —ast_Λldai.

Dai amaasi ii abiaad_Λr_Λ sib_Λacoga.

¹⁸ Dai camaasicai _Λsandaaru camait_{ΛΛ} isducatai g_Λnt_Λg_Λgituagi maimaat_Λc_Λai si_Λdui _ΛPiiduru. ¹⁹ Amaasi _ΛErood_Λsi t_Λjai _Λsandaaru sai gaagana _ΛPiiduru dai aid_Λsi camait_{ΛΛ} _Λgai taid_Λ _ΛErood_Λsi vapai _Λsandaaru ismaac_Λd_Λ nuucadacatadai _Λmaamaisapic_Λd_Λ dai t_Λcacai istuma dui dai gooqui_Λr_Λ gat_Λjai coodaragai. Dai gooqui_Λr_Λ ii _ΛErood_Λsi Judeeaiñd_Λr_Λ dai Sesaree_Λr_Λ oidaca agai.

²⁰ _ΛErood_Λsi vui baamucataidai _ΛTiiror_Λr_Λ oidacami, amaasi _Λgai g_Λnaagi dai vaan guuquiva agai _ΛErood_Λsi vuid_Λr_Λ, d_Λmos _{ΛΛ}p_Λga aa nam_Λqui _Λgai tumiñsic_Λd_Λ _Λmo son_Λr_Λ c_Λaacamigad_Λ _ΛErood_Λsi sai aagidana _Λgai _ΛErood_Λsi sai camibaamucana vui, _Λgai cucuusp_Λiña cuaadagai _ΛErood_Λsi d_Λv_{ΛΛ}ragad_Λaiñd_Λr_Λ casc_Λd_Λ ip_Λlidadai isbai duñiagi ñiooqui.

²¹ Taid_Λ _ΛErood_Λsi ootosi ñiooqui dai aagidi ismaa tas_Λr_Λ iimia _Λgai. Daid_Λ _ΛErood_Λsi aid_Λ tas_Λr_Λ g_Λai c_Λc_{ΛΛ}gaduc_Λdioma g_Λyuuucusi dai raí daicardur_Λ daiva. Dai sid_Λ t_Λv_Λpi aatagi.

²² Taid_Λ _Λoodami g_Λnaagacai ijiña daid_Λ icaiti:

—Idi ismaac_Λd_Λ ñioocai maitav_Λr_Λmo c_{ΛΛ}li, _Λmo diuusiava —asc_Λitai _Λoodami.

²³ D_Λmos aid_Λsi quiaa iñacaitadai _Λgai tai divia _Λmo Diuusi t_Λaañicarud_Λ dai coocotuli _ΛErood_Λsi maisiaa duutudacai _Λgai Diuusi casc_Λd_Λ vatopadagai _Λgai dai muu.

²⁴ Muiyap_Λr_Λ gaaagidi _Λvaavoitudadami Diuusi ñiooquid_Λ dai muidutai vaavoitudaimi.

²⁵ Aid_Λsid_Λ _ΛBernabé _{ΛΛ}madu _ΛSaulo canaato g_Λnaa duiñdaga iji Jerusaleenaiñd_Λr_Λ Antioquiiamu dai vaidaticatadai _{ΛΛ}p_Λ _ΛVuaana Marcusi.

1 Antioqui^{AR} ^{AR}avaavoitudadami saagida oida-catadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigada^{AR} dai aa ^{AR}armamaat^{AR}tuldiadamicatadai. ^{AR}Agai ^{AR}Bernabé dai Simuñi tucuc^{AR}da^{AR}, dai Luusio Sireeñi^{AR} oidadami, dai Manameena ismaac^{AR}da^{AR} ^{AR}amadu g^{AR} ^{AR}Erood^{AR}asi ismaac^{AR}da^{AR} ^{AR}rcai^{AR} Galilee^{AR}da^{AR}, dai Saulo. 2 Dai ^{AR}amo imidagai siaa duutudaitadai ^{AR}agai Diuusi maitaugacai taida^{AR} Diuusi Ib^{AR}ada^{AR} it^{AR}adai:

—^{AR}Acovai av^{AR}ar giñ^{AR}v^{AR}uusaitulda Bernabé ^{AR}amadu Saulo vaid^{AR} iduuna goovai ^{AR}aaa duiñdagai ismaac^{AR}da^{AR} viaa aan^{AR} goovai v^{AR}at^{AR}ar^{AR} —ascaiti ^{AR}Diuusi Ib^{AR}ada^{AR}.

3 Amaasi ^{AR}agai gamamagi maitaugacai dai daama darai g^{AR}annoovai dai diosagi dai ootoi.

4 Dai gooqui^{AR} ^{AR}Diuusi Ib^{AR}ada^{AR} ootoi ^{AR}Bernabé ^{AR}amadu ^{AR}Saulo Seliisiamu tai ^{AR}agai iji. Dai ami t^{AR}at^{AR}asai ^{AR}amo vaarcu^{AR}da^{AR} dai iji Sipiliamu ^{AR}agai ^{AR}amo ^{AR}map^{AR}ac^{AR}ra^{AR} sicolimadicami g^{AR} ^{AR}suudagi. 5 Amaasi a^{AR}cai ^{AR}ad^{AR}v^{AR}ar^{AR}rai ugidiana siaaco Salamiña t^{AR}agidu, ^{AR}agai g^{AR}naagacai mamaat^{AR}tuldi ^{AR}oodami Diuusi ñiooquida^{AR} judidíu quiquiuupaigada^{AR}ana, vaid^{AR} ^{AR}Vuaana ^{AR}ap^{AR} ^{AR}oiditadai ^{AR}amo piooñi duucái. 6 Dai v^{AR}asi aipacoga iji ^{AR}agai ^{AR}ad^{AR}v^{AR}ar^{AR}ri^{AR}da^{AR} siaaco sicolimadi ^{AR}suudagi dai aayi ^{AR}map^{AR}ac^{AR}ra^{AR} siaaco Pafosi t^{AR}agidu dai ami t^{AR} ^{AR}amo judidíu Barsuusi t^{AR}agiducami dai ^{AR}agai ^{AR}amo c^{AR}ad^{AR}aracami. Dai ^{AR}agai mosyaatagidiña ^{AR}oodami dai pocaitiña saida ^{AR}amo Diuusi ñiooquituldiadamigada^{AR}. 7 Daida ^{AR}c^{AR}ad^{AR}arac^{AR}da^{AR} ^{AR}amadu daacatadai ^{AR}caigi Serjio Paulo, ismaac^{AR}da^{AR} ^{AR}amo c^{AR}ali saitudugami g^{AR}at^{AR}gitoidag^{AR}da^{AR}. Daida ^{AR}caigi ootosi ñiooqui ^{AR}Bernabé ^{AR}amadu ^{AR}Saulo sai iimana quidi^{AR}amu ca^{AR}ca ^{AR}l^{AR}iditadai ^{AR}agai Diuusi ñiooquida^{AR} casc^{AR}da^{AR}. 8 Amaasi ^{AR}c^{AR}ad^{AR}arac^{AR}da^{AR} Barsuusi Elimasi vui ñiooquimi Bernabé ^{AR}amadu Saulo daida ^{AR}l^{AR}iditai ^{AR}caigi isvaavoituda ^{AR}gai. 9 Amaasi ^{AR}Saulo m^{AR}as^{AR}maac^{AR}da^{AR} Paavora aagaiña ^{AR}ap^{AR} ^{AR}Diuusi Ib^{AR}ada^{AR} ^{AR}amadu daacatadai ^{AR}gai, vai ^{AR}agai g^{AR}at^{AR}gito n^{AR}an^{AR}idi ^{AR}c^{AR}ad^{AR}arac^{AR}da^{AR} 10 daida^{AR} it^{AR}adai:

—Yaatagidaracami maic^{AR}aga ivuaadami, Diaavora aduñda dai vuid^{AR} ^{AR}caat^{AR}acami v^{AR}asi goc^{AR}agaduc^{AR}da^{AR}. ¿Dai tuip^{AR}asi sobicai ^{AR}oodami sai maivaavoitudana Diuusi? 11 Sivi Diuusi g^{AR}g^{AR}ag^{AR}amu simain^{AR}ijadamu aapi tomali tasai cuudagida^{AR} —ast^{AR}adai ^{AR}Saulo.

Mospotai ^{AR}agai taida^{AR} ^{AR}c^{AR}ad^{AR}arac^{AR}da^{AR} main^{AR}an^{AR}ava mostuca oidigi ^{AR}agai v^{AR}at^{AR}ar^{AR}, dai gaagaiña ^{AR}agai sioora^{AR} b^{AR} ^{AR}aim^{AR}ardagi noviaiñ^{AR}da^{AR} main^{AR}aaadana ^{AR}agai casc^{AR}da^{AR}. 12 Aidasi t^{AR} ^{AR}caigi imaasi vaavoi^{AR}tu Diuusi ñiooquida^{AR} mait^{AR}at^{AR}gaitadai ^{AR}gai si^{AR}aldagi ca^{AR}cat^{AR}ai istumaasi gamamaat^{AR}tuldi ^{AR}c^{AR}ac^{AR}ali.

13 Amaasi ΔPaavora ΔAmadu ΔaaduñΔ tΔatΔasai Δmo vaarcuΔPafosiΔdai iji Perjiamu, Panfilia ΔVΔariΔ, taidΔVuaana anaasi viaa gΔaaduñi dai aagΔi Jerusaleenamu. 14 Tai gooquiΔagai iji PerjiaiñΔAntioquiiamu Pisidia ΔVΔariΔ. Dai ami Δmo imidagai ibΔstaragai tasΔvaapa Δgai judidíu quiuupaigadΔdai ami daraiva. 15 Amaasi casi gΔagacai oojai siaaco ooja Moseesacaru gΔalicamiga dai ismaacΔdai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada taidΔ ΔbaitΔguucacami quiuupaigadΔjudidíu ootosi ñiooqui Δdadidacami ami quiuupiΔmasaidΔ itΔdana:

—GΔraaduñi mΔsmaquia Δliada aapimΔ gooidacami ñiooqui istutuidiana ismaquiagi —astΔdai.

16 Tai otoma cΔquiva ΔPaavora dai gΔnovicΔdai aagidi sai dodoligiana daidΔ itΔdai:

—GiñcΔcavurai aapimΔ judidíu dai vΔscatai ismaacΔdai siaa duutudai Diuusi. 17 DiuusigadΔ Δjudidíu Δcovai vuvaitu gΔqui aaduñicaru dai muidali aidasi quiaa EjiipitΔoidacatadai Δgai mΔcasΔdai oidacami duucai dai gooquiΔvuvaitu Δgai ami ΔVΔariñΔgΔgucadacΔ. 18 Dai goo coobai uumigi oidigana oidacatadai Δgai tomasi soimaasi ivuaadana Δgai Diuusi vΔscΔmaiiojogi. 19 Dai Diuusi ugititu cΔvaracami naana maasi ñioocadami ismaacΔdai CanaanΔdai maa ΔVΔari gΔqui aaduñicaru. 20 Dai gooquiΔmaaco sientu uumigi dan taajucami Diuusi darasdiña dudunucami gΔraaduñicaru asta aidΔ uucami sioidacatadai ΔDiuusi ñiooquituldiadamigada Samueli. 21 Tai aidΔ uumiΔgΔraaduñicaru gataí sai Diuusi daasagi Δmoco saidΔ Δraícana dai tΔaanΔiñΔagai, dai sai camaitΔaanΔiñΔ Δdudunucami. Tai Diuusi dai ΔSaul saidΔ Δraícana dai gataaanΔiñΔ goo coobai uumigi Δgai ΔSisi maradΔ Benjamín cajiudadΔ. 22 Dai gooquiΔDiuusi vuusaitu Saúl sai camaitΔaanΔiñΔ dai maa ΔsΔlicami ΔDavi dai Δgai gataaanΔiñΔ daidΔ icaiti Diuusi: “BaigiñΔliditai ñidi aanΔ goDavi Isaí maradΔ dai goovai ivuaadamu istumaasi ipΔlidi aanΔ”, ascaiti Diuusi. 23 Dai Suusi ΔrcajiudadΔ Δgai vaa Davicaru, ΔSuusi ismaacΔdai Δcovai vuusaitu Diuusi sai cΔgacΔ vuvaidana Δjudidíu poducacai isducatai bai dui Δgai ñiooqui gΔraaduñicaru Δmadu. 24 Dai aidasi maiquiaa divia ΔSuusi, ΔVuaana aagidi vΔsi judidíu dai potΔdai sai gΔagai isvapacoñicagi dai Δma duucacai gΔntatΔgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. 25 Aidasi cayoga aayi istuigaco muquia Δgai ΔVuaana Δgai itΔdai Δoodami: “AanΔan maitΔΔgai mΔsmaacΔdai aapimΔ tΔgitoi, giñgooquiΔdivia Δgai Δmai ismaacΔdai aanΔ tomali maiviaa sΔlicami isuupasdadagi susuusacadΔ gΔiaragadΔ”, astΔdai ΔVuaana.

²⁶ Aapim^Λ giñaaduñi Avraañicar^u cajiudad^Λ ^ΛΛmadu aapim^Λ m^Λasmaac^Λda siaa duutudai Diuusi, aapim^Λ g^Λnv^ΛΛtar^Λava idi ñiooqui c^Λagac^Λra vuvaidaragai. ²⁷ Ismaac^Λda Jerusaleen^Λra oidacatadai ^ΛΛmadu dudunucamigad^Λ maimaat^Λcatadai sioora^Λ r^ΛSuusi. Dai tomali maimaat^Λ ca^Λcana ñiooqui ismaac^Λda g^Λaagaiña quiquiupiana v^ΛΛsc^Λra ib^Λstaragai tas^Λra oojai ismaac^Λda ooja ^ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ, dai poduucai aid^Λsi gat^Λjai ^Λdudunucamigad^Λ ^ΛJerusaleen^Λra oidacami muaaragai ^ΛSuusi poduucai ^Λpa^Λdui isducatai aagaitadai ^ΛΛquid^Λ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ. ²⁸ Tomasi mait^ΛΛ agai tomali ^Λmo istumaasi soimaascami ^ΛSuusi vui, v^ΛΛsc^Λra aagidi agai ^ΛPilaato sai gata^Λan^Λna muaaragai. ²⁹ Dai aid^Λsi casi idui agai v^ΛΛsi isducatai ooja ^ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ aagitai ^ΛSuusi, t^Λvani agai curusiaiñ^Λda^Λ dai yaasa. ³⁰ D^Λmos Diuusi duaacali coidad^Λ saagidaiñ^Λda^Λ. ³¹ Daid^Λ ^ΛSuusi caduaacacai mui tasai g^Λmamasdiña vuitapi agai ismaac^Λda oidatucuiña Galileeaiñ^Λda^Λ Jerusaleenam^u, dai sivi agai vaa mamaat^Λrdamigad^Λ aagidi ^Λoodami istumaasi ivuaadana dai mamaat^Λatuldiña ^ΛSuusi.

³² Dai poduucai ^Λpa^Λ aat^Λma g^Λnaagidi ^Λc^Λagaduc^Λda ñiooqui ismaac^Λda aagidi Diuusi g^Λr^ΛΛqui aaduñicar^u. ³³ Dai aat^Λma ^Λrcajiudad^Λ agai. Dai aid^Λsi Diuusi duaacali ^ΛSuusi aid^Λ casi idui agai aat^Λma g^Λr^Λv^ΛΛtar^Λ ismaac^Λda aagidi agai g^Λr^ΛΛqui aaduñicar^u poduucai isducatai oojisi Salmosi gooc^Λra siaaco icaiti: “Aapiap^Λ argiñ^Λmara dai sivi vaam^Λ c^Λi aan^Λ v^ΛΛsi oodami vuitapi vai maat^Λcana isaapi argiñ^Λmara”, ascaiti Diuusi. ³⁴ Diuusi aagidi ^ΛSuusi sai duaacalda agai coidad^Λ saagidaiñ^Λda^Λ sai maiduvana tuucugad^Λ, daid^Λ icaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ: “G^Λnmaaquimu aan^Λ ^Λistumaasi c^Λagaduc^Λda ismaac^Λda aagidi aan^Λ Davicar^u”, ascaiti. ³⁵ Casc^Λda poduucai aagai Cristo ^Λmai Salmosi^Λra: “Maidagitomu aapi isduvagi tuucugad^Λ g^Λp^Λioñiga ismaac^Λda ali^Λ oig^Λdai aapi”. ³⁶ ^ΛDavicar^u gia soi ismaac^Λda oidacatadai aid^Λsi oidacatadai agai, poduucai isducatai t^Λjai Diuusi, dai gooqui^Λra muucucai agai taid^Λ ^Λib^Λad^Λ ii m^ΛΛca siaaco daraajatadai ^Λaaduñ^Λcardu d^Λmos tuucugad^Λ gia duva. ³⁷ D^Λmos agai ismaac^Λda duaacali Diuusi agai gia maiduva tuucugad^Λ. ³⁸ Giñaaduñi aapim^Λ g^Λaagai ismaat^Λcagi isSuusi Cristoc^Λda ismaac^Λda muu curusiaba agaic^Λda Diuusi oig^Λldi v^ΛΛsi oidigi daama oidacami soimaascamigad^Λ. ³⁹ Agaic^Λda agai vai Diuusi oig^Λldi soimaascamigad^Λ sioora^Λ vaavoitudagi isSuusi Cristo ^Λrc^Λagac^Λra vuviadami. Moseesacar^u s^Λalicamigad^Λra maitiipucataidai oig^Λldaragai. ⁴⁰ G^Λnnuucadacavurai

aapimΛ, vai maipoduucai ΛpΛduuna aapimΛcΛdΛ isducatai
ooja ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aidΛsidΛ icaiti:

41 Dañi aapimΛ parunadami, gΛntΛgitovΛr ñaijada ugitivurai.
AanΛanΛ ΛrDiuusi daidΛ iduunimυ aanΛ mui naana maasi
gΛgΛrducami quiaa oidacatai aapimΛ.

Dai maitΛΛgimu aapimΛ istΛiyagi dai vΛΛscΛrΛ maivaavoitu-
damu tomamΛsi gΛnaagidi.

Ascaiti ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ —astΛtΛdai ΛPaavora
Λoodami quiuupiΛrΛ.

42 Dai aidΛsi vuvaja ΛPaavora ΛΛmadu ΛaaduñdΛ judidíu
quiuupaigadΛaiñdΛrΛ, tai Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu
aagidi sai ΛgΛmai ibΛstaragai tasΛrΛ aagidana Paavora
Λpamu gomaasi ñiooqui. 43 AidΛsi caugidagai Λmpaidaragai
quiuupiΛrΛ tai muidutai judidíu ΛΛmadu aa ismaacΛdΛ
maitΛrjudidíu dΛmos vaavoitu judidíu vaavoidaragadΛ oí
ΛPaavora ΛΛmadu Bernabé, vai Λgai mamaacaiña ñiooqui
dai aagidiña sai gΛaagai isapiavaavoitudadagi isDiuusi aliΛ
oigΛdai.

44 Dai ΛgΛmai ΛcaldiaΛrΛ ibΛstaragai tasΛrΛ baitoma vΛΛsi
AntioquiΛrΛ oidacami gΛnΛmpagi dai caΛca agai Diuusi
ñiooquidΛ. 45 DΛmos aidΛsi tΛΛ Λjudidíu isgΛnΛmpagi mosΛΛqui
oodami aliΛ Λgacoi dai vui ñiooquimi Λgai ΛPaavora dai sigal-
naasi ñiooqui suuligidimi. 46 Tai amaasi ΛPaavora ΛΛmadu
Bernabé maiduduaadicuitai ñiñio daidΛ itΛtΛdai:

—AliΛsi gΛaagaitadai isgΛnaagida aatΛmΛ Diuusi ñiooquidΛ
ΛpΛga aapimΛ ismaacΛdΛ Λrjudidíu, dΛmos aapimΛ sivi
caΛmapiadΛrΛ vipieeyi Diuusi ñiooquidΛ cascΛdΛ camaiviaa
aapimΛ sΛΛlicami isvΛΛscΛrΛ oidacagi Diuusi ΛΛmadu, sivi
iimimυ aatΛmΛ Λgai ΛΛmadu ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu.

47 Λgi poduucai gΛrtΛjai gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo daidΛ
ΛpΛrtΛtΛdai:

AanΛant gΛnootoi Λmo cuudagi duucai Λgai vΛΛtarΛ ismaacΛdΛ
maitΛrjudidíu

Mai mamaatatulda isducatai cΛΛgacΛrΛ vuvaquia Λgai
vΛΛscatai

Asta oidigi ugidiΛrioma oidacami vΛΛsi.

AstΛtΛdai gΛrtΛaanΛdamiga —astΛtΛdai ΛPaavora.

48 Dai aidΛsi caΛ imaasi Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu aliΛ
baiganΛli daidΛ icaitimi sai Diuusi ñiooquidΛ aliΛ cΛΛgadu,
dai vΛΛscatai vaavoitu ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaitu sai
vΛΛscΛrΛ oidacana Λgai ΛΛmadu. 49 Dai poduucai vΛΛsi Λgai
dΛvΛΛriΛrΛ gΛaa Diuusi ñiooquidΛ. 50 DΛmos Λjudidíu aataga
ΛΛmadu Λmo ooqui ismaacΛdΛ cΛΛga vaavoitudai Λjudidíu
vaavoidaragadΛ dai vΛΛsi Λoodami siaa duutudaiña Λgai
dai aataga ΛpΛ ΛcΛcΛli ΛΛmadu ismaacΛdΛ tΛaanΛi ami

AntioquiiΛΓΑ. Αjudidíu aapΛnaquidi sai soimaasi taatatul-dana Αgai ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé dai sai adaiña abi-aadΛΓΑ. ⁵¹ Amaasi ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé gigigi dΛVΛΛrai γΑΝΛΛcasoaiñdΛΓΑ sai maatΛcana Αoodami ismaacΛdΛ adaji ismaicΛΛga idui ΑΛgi poduucai γΑnviidacatadai Αgai. Dai iji Iconiamu. ⁵² DΛmos Αvaavoitudadami AntioquiiΛΓΑ alia baigΑnΛlidity vii ΑΛmadu daacatai Diuusi IbΛadΛ.

14

¹ Amaasi ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé vaapa judidíu quiuupaigadΛΓΑ IconiΛΓΑ, dai alia cΛΛga ñiñio Αgai tai muidutai vaavoitu VΛΛsi mosΛmaduga mΛΛsi judidíu ΑΛmadu ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu. ² DΛmos Αjudidíu ismaacΛdΛ maivaavoitu soimaasi aapΛnaquidi Αgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu dai soimaasi tatΛgitoituldíña vui Αvaavoitudadami. ³ CascΛdΛ ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé anaasi vii bai tΛVΛpi. Dai maiduduaadicuitai ñioocaiña Αgai vaavoitudaitai Diuusi. Dai Diuusi apiamaacaiña guvucadagai saidΛ ivuaadana mui naana maasi γΑγΑrducami. Dai poduucai Diuusi tatΛgidi Αoodami siΛrvaavoi ismaacΛdΛ aagidi ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé isDiuusi cΛΛgacΛΓΑ vuvaida Αlidi. ⁴ DΛmos IconiΛΓΑ oidacami aipaco γΑnvupui VΛΛtΛcatadai. ΑΛmoco vuidΛΓΑ VΛΛtΛcatadai Αjudidíu dai cΛΛga ñioocaiña Αojootosicami VΛΛtΛΓΑ vai aa vuidΛΓΑ VΛΛtΛcana Αojootosicami dai cΛΛga ñioocaiña Αjudidíu VΛΛtΛΓΑ. ⁵ Amaasi Αjudidíu ΑΛmadu ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu VΛΛscatai ismaacΛdΛ vuidΛΓΑ VΛΛtΛcatadai Αojootosicami γΑnaagi ΑΛmadu ΑbaitΛguucacami dai soimaasi ñiooqui aagida Αgai dai maicarsa Αgai ojoodaicΛdΛ. ⁶ DΛmos aidΛsi maí ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé voopoi abiaadΛΓΑ Listiramu dai Derviamu, Licaonia dΛVΛΛriΛΓΑ, dai VΛΛsi siculo ⁷ siaaco γΑaagaiña ΑΛpΛ isSuusi Cristo ΑrcΛΛgacΛΓΑ vuviadami.

⁸ ListΛΓΑ oidacatadai Αmo cΛΛli ismaacΛdΛ maitistutuidi-tadai isaimΛrdagi. ΑΛgi poduucai vuusai Αgai dai mosdaacana. Dai tomali Αmo imidagai maitΛrimΛcami Αgai. ⁹ Dai Αgai daacatai caΛcatadai istumaasi aagai ΑPaavora. Amaasi ΑPaavora γΑtΛgito tΛΛ isvaavoitudai Αgai isDiuusi istutuidi isduaaidagi. ¹⁰ Dai amaasi γΑγΑΓΑ itΛtΛdai:

—SΛΛli cΛquiva —astΛtΛdai ΑPaavora.

TaidΛ ΑcΛΛli tAcavi tuali tuudai dai cΛquiva dai γΑaagacai aimΛrai. ¹¹ Dai aidΛsi tΛΛ Αoodami ismaacΛdΛ idui ΑPaavora iññaquimi γΑññiooquicΛdΛ daidΛ icaitimi:

—Didiuusi Αpa maasi cAcΛΛli titΛapapai aatΑmΛ γΑrsaagida —ascaiti Αoodami.

12 Daid_Λ icaiti said_Λ _ΛBernabé _Λrdiuusi ismaac_Λ_Δ _ΛUpiteli aagaiña _Λgai, daid_Λ _ΛPaavora _ΛΓ_Λrdiuusi ismaac_Λ_Δ _ΛMercurio aagaiña _Λgai. _ΛPaavora ñioquiditadai _Λoodami casc_Λ_Δ _ΛMercurio t_ΛΛ_Λ _Λgai. 13 Taid_Λ _ΛUpiteli paaligad_Λ ismaac_Λ_Δ _Λmosvaac_Λ_Δ _ΛListir_Λ_Λ _Λc_Λacatadai quiuupaigad_Λ, _Λgai vuaa tuturu _ΛΛ_Λmadu yoosigai dai _Λgai _ΛΛ_Λmadu _Λoodami cooda agaitadai _Λtuturu _ΛPaavora _ΛΛ_Λmadu Bernabé v_ΛΛ_Λta_Λ dai poduucai siaa duutuda agaitadai. 14 D_Λmos aid_Λsid_Λ _Λojootosicami _ΛPaavora _ΛΛ_Λmadu Bernabé maí gomaasi, saasaimi g_Λnyuucusi _ΛΛ_Λgi poduucai ivuaadana _Λgai sai n_Λidiña _Λoodami ismait_Λrc_Λ_Λ _Λgai issiaa duutuadagi oodami didiuusi duucai, dai vaapa _Λgai _Λoodami saagida dai iñaquimi daid_Λ icaitimi:

15 —¿C_Λc_ΛΛ_Λli, tuimasi povueeyi? Aat_ΛΛ_Λ _Λrc_Λc_ΛΛ_Λli _ΛΛ_Λ _Λg_ΛΛ_Λpan duucai, dai casc_Λ_Δ _Λdada aat_ΛΛ_Λ _Λdai g_Λnaagida rai _Λgai sai g_Λaa_Λgai m_Λs_Λdagituagi gomaasi ismaac_Λ_Δ _Λmait_Λsoiñi, dai g_Λaa_Λgai m_Λs_Λvaavoitudagi _ΛDiuusi ismaac_Λ_Δ _Λduaaca _Λgai ismaac_Λ_Δ _Λidui t_Λvaagi _ΛΛ_Λmadu d_Λv_ΛΛ_Λrai _ΛΛ_Λmadu _Λg_ΛΛ_Λ _Λsudagi dai v_ΛΛ_Λsi istumaasi oidaga. 16 _ΛΛ_Λquioma Diuusi dagito _Λoodami said_Λ ivuaadana istumaasi ip_Λlidi. 17 Tomasi v_ΛΛ_Λsc_Λta_Λ t_Λt_Λgidiña _Λgai sioor_Λ _Λistumaasi c_Λc_ΛΛ_Λg_Λducamic_Λ_Δ _Λismaac_Λ_Δ _Λivuaadana _Λgai _Λoidacami v_ΛΛ_Λta_Λ, _Λgai g_Λrootosdi duuqui dai c_ΛΛ_Λga g_Λarmaacai cuaadagai dai t_Λstuuc_Λ_Δ _Λvagiam _ΛΓ_Λliadagi —ascaitimi.

18 D_Λmos tomasi aagidi _Λgai v_ΛΛ_Λsi imaasi maitistui isdaidagi _Λoodami iscoodagi _Λgai _Λtuturu ismaac_Λ_Δ_Δ _Λsiaa duutuda agaitadai _Λgai _ΛPaavora _ΛΛ_Λmadu Bernabé.

19 Tai amaasi ami dada _ΛΛ_Λmoco judidíu Antioquiiain_Λñ_Δra_Λ dai Iconiain_Δra_Λ dai av_Λnaqui _Λoodami dai maicarai _ΛPaavora. Dai aid_Λsi po_Λlilitadai _Λgai iscamuaa t_Λvaim_Λcai m_ΛΛ_Λcasí dai Listira ugidiana viaa. 20 Dai aid_Λsid_Λ _Λv_Λvaavoitudadami g_ΛΛ_Λmpagi _ΛPaavora sicoli tai _Λgai vañi dai ii _Λpamu Listiramu dai siaadiqui iji abiaad_Λra_Λ _Λgai _ΛΛ_Λmadu Bernabé Derviamu.

21 Dai ami gaaagidi Diuusi ñioquid_Λ dai sioor_Λ _Λrc_ΛΛ_Λgac_Λra_Λ vuviaadami tai muidutai vaavoitu, tai _Λgai _Λpamu iji Listiramu dai Iconiamu dai Antioquiiamu. 22 Dai v_ΛΛ_Λsi amui vaamioma bai_ΛΛ_Λliatudaimi _Λgai _Λv_Λvaavoitudadami dai maacaimi ñiooqui daid_Λ it_Λt_Λadaimi sai g_Λaa_Λgai isapiavaavitudadagi dai sai viaacatadai issoimaa taatagi mui naana maasi dai poduucai istuid_Λcai iimiagi siaaco gat_Λaan_Λli Diuusi. 23 Dai v_ΛΛ_Λsi aipacoga siaaco ajiopaitadai _Λgai _Λv_Λvaavoitudadami saagida daraasaimi _ΛΛ_Λmoco t_Λt_Λaan_Λdamí _Λv_Λvaavoitudadami v_ΛΛ_Λta_Λ dai aid_Λsi darasaiña _Λgai maitaugacai gadaan_Λñiña Diuusi dai pot_Λt_Λdaiña said_Λ ivuaadana istumaasi Diuusi ip_Λlidi.

²⁴ Dai gooquiara iji dai Pisidia davarriamu salli dagavusai dai aayi Panfilia davarriara. ²⁵ Dai gaaagidimi Diuusi ñiooquida Pelijara, dai amaasi iji Ataliamu. ²⁶ Dai ami tallasai amo vaarcuara dai iji Antioquiamu Siria davarriara, siaadara vuvaaja agai aidasi iji taida vaavoitudadami gadaanadagi Diuusi sai nuucaticana aa duiñdadara vai sivi canaatoli. ²⁷ Dai aidasi aayi agai Antioquiaru ampagi vvasi vaavoitudadami dai aagidi vvasi istumaa dui Diuusi agaicada aidasi gama-maatatulditadai agai Diuusi ñiooquida, dai isducatai Diuusi soi isaagida agai Diuusi ñiooquida agai ismaacada maitarjudidiu dai isducatai agai vaavoitu ara. ²⁸ Daida Paavora amadu Bernabé anaasi vii vaavoitudadami amadu tavapi.

15

¹ Aida tuigaco amoco cacalli ismaacada iji Judeeaiñdara Antioquiamu aagidimi vaavoitudadami sai siora cagacara vuvaquia liada sai glaagaitadai isiquitagi gantuucuga poduucai isducatai viituli Moseesacaru. ² Taida Paavora amadu Bernabé alia ñiño cacalli amadu aagitai gomaasi, dai aagidi sai camaipoduucai gantatagitoña, mataita covai vuvaitu Paavora amadu Bernabé dai aa sai iimana Jerusaleenamu dai mala bai duuna idi ñiooqui lojootosicami dai abaitaguucacamigada vaavoitudadami amadu.

³ Vaavoitudadami Antioquiaru agai dai ootoi, dai voyamu iimaitai Penisia sai Samaalia davarriamu salli dagavusai agai dai aagidimi vaavoitudadami isducatai agai ismaacada maitarjudidiu dagito ganalqui vaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi, tai vvascatai vaavoitudadami alia baiganalli cacai gomaasi.

⁴ Aidasi aayi Paavora amadu Bernabé Jerusaleenara taida vaavoitudadami amadu lojootosicami amadu abaitaguucacami baiganallicada miaadagi, daida Paavora amadu Bernabé aagidi vvasi istumaasi idui Diuusi aipaco siaaco ajioopaitadai agai. ⁵ Damos amoco afariseo ismaacada vaavoitu guuquiva daida itai:

—Glaagiava isiquitagi tuutucugada vvascatai vaavoitudadami ismaacada maitarjudidiu dai glaagai istlaañiagi vai agidiña vvasi istumaasi viituli Moseesacaru —ascati afariseo.

⁶ Tai ganampagi lojootosicami amadu abaitaguucacami dai bai duña agai añiooqui. ⁷ Dai catavapi gaaataga agai tai caquiva Piiduru daida itai:

—Giñaaduñi cāga maata aapima sai bai āqui Diuusi ācovai giñvuusaitu aana aapima gansaagidaiñdara ansai aagidana aana āgai ismaacada maitarjudidiu Diuusi ñiooquida sai āgai vaavoitudana āpa. ⁸ Dai Diuusi maata vāscatai iibada dai ootoi galbadaga sai āmadu daacana āgai ismaacada maitarjudidiu āpa poduucai isduucai garootosi āgai aatama vāscatai dai poduucai Diuusi gartāgi isoigadai āgai āpa. ⁹ Diuusi mosamadugan duucai garnāidi aatama āmadu āgai ismaacada maitarjudidiu cascada oigaldi āgai soimaascami-gada āpa vaavoitudacai āgai. ¹⁰ Sivi tuimasi maivaavoitudai aapima ismaacada idui Diuusi, dai tuimasi poduucai taana aapima āgai istumaasi tomali aatama maitistutuidi isgāāgidagi tomali gartāqui aaduñicarū maitistui. ¹¹ Maitavar poduucai. Aatama vaavoitudai isDiuusi cāgacāga garvuvaitu dai cāgacāga garnāidi dai Suusi garoigadai āpan duucai āgai —astatadai āpiiduru.

¹² Tai vāscatai āgaa mosdodoli vii, vaidā āpaavora āmadu Bernabé aagidi vāsi istumaasi idui āgai Diuusi guvucadadācāda āgai ismaacada maitarjudidiu saagida. ¹³ Dai aidasi canaato ñioo āpaavora āmadu Bernabé taidā āJacovo itai:

—Giñaaduñi, giñcaācavurai. ¹⁴ Casi garaagidi goSimuñi piiduru siāquida abiaadara cāgacāga nāidi Diuusi āgai ismaacada maitarjudidiu dai ācovai vuvaitu āmoco āgai saagidaiñdara sai siaa duutudaiña Diuusi daida āmaamaradācana. ¹⁵ Bai āqui poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada cascada gāagaitadai siāpādūñiagi caācavurai aapima isducatai ooja āmaadutai Diuusi ñiooquituldiadamigada:

¹⁶ Pocaiti Diuusi:

Āpāga naana maasi dagavuñia āgai dai gooquiāra āpamu divimu aana judidiu saagida.

Āgai ārismaacada āqui abiaadara ācovai vuvaitu aana.

Dai gooquiāra mui uumigicada camaitiñsāa duutudaiña āgai cascada aagidamu aana sai āpamu giñsāa duutudaiña poduucai isducatai giñsāa duutudaiña āgai aidasi oida-catadai Davicarū.

¹⁷ Āpamu divimu aana dai aagidamu sai giñāgidiña.

Poduucai iduñimu aana vai vāsi oodami ismaacada maitarjudidiu giñtatāgitoiña daida ārgiñmaamaracana dai giñāgidiña.

¹⁸ Pocaiti Diuusi ismaacada garmaatatuli vāsi idi istumaasi āqui abiaadara.

Ascāiti Diuusi.

¹⁹ Cascada aana pocaiti maitāagai issoi vaaadagi ismaacada maitarjudidiu. Āgai cadagito āquida

ganvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi. ²⁰ Mosacaasi gaaagai tasoojidagi sai camaicuaadana baabaidi ismaacada dadasdi amoono ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucal, dai sai maigoogosi ganducamicana, dai camaicuaadana baabiada vustaaqui baicuada ismaacada maivuusanai arada silascada coiyagi, dai tomali maicuaadana arada. ²¹ Aaqui abiaadara aipacoga oidaga sioora gamamaatatuldi Moseesacaru samicamigada vascara ibastaragai tasara judidiu quiquiupaigadara gaaagaiña gomaasi —astatadai Jacovo.

²² Amaasi oootosicami amadu abaitaguucacami amadu vascatai vaavoitudadami aranaali isacovai vuvaidagi amoco lagi gansaagidaindara dai ootosagi Antioquiiamu amadu Paavora dai Bernabé. Dai aco vuusaitu Uudasi masmaacada Barsavasi aagaiña ara, dai aco vuusaitu Siilasi ara lagi abaitacacamigada vaavoitudadami. ²³ Dai gaicada ootoi amo oojai ismaacada icaiti:

“Aatama oootosicami amadu baitaguucacami amadu gogaa vaavoitudadami ganviaatuldi aapima graaduñi ismaacada maitarjudidiu ismaacada Antioquiiara oidaga dai Siria dai Silisia davalvariara oidaga. ²⁴ Mai aatama sai amo oodami iji tabiaadara ismaacada aatama maiotoi. Dai lagi gansoobi ganñiooquicada masi aapima maimaata isducatai gantatagituagi. Lagi povai gantatadai sai gaaagai masiquitagi gantuutucuga dai lagiidagi Moseesacaru samicamigada. ²⁵ Cascada calgadu ali aatama isaco vuvaidagi amoco aatama garsaagidaindara sai malla ganaidana aapima amadu graaduñi Paavora dai Bernabé ismaacada alia oigadai aatama. ²⁶ Paavora dai Bernabé muiyapara ajioopaiña masiaaco cooda agaiña gamamaatatulditai goovai isSuusi Cristo arcalagacara vuviadami. ²⁷ Cascada ganootosi aatama Uudasi amadu Siilasi vai lagi goovai ganaagidana vasi idi ismaacada ganooji aatama. ²⁸ Garaagidi Diuusi Ibadala tastuma duñiagi. Aatama garvatarara ara calgadu cascada maitantaanai aatama mui naana maasi, mosacaasi chilaqui istumaasi ismaacada gaaagai. ²⁹ Masai maicuaadana baabaidi ismaacada gadadasdi amoono ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucal, tomali maicuaadagi arada, tomali baabiada vustaaqui baicuada ismaacada maivuusanai arada silascada coiyagi, dai tomali maigoogosi ganducamicagi. Masalagiadagi vasi idi istumaasi aidala gia cacalaga ivueeyi aapima. Gartalagadamu”, ascaiti abaitacacamigada.

³⁰ Matai ootoidala tai iji vamaacova Antioquiiamu. Dai ami ampagi vasi vaavoitudadami dai maa aoojai. ³¹ Taidala vaavoitudadami alia baiganaali naidacal aoojai. ³² Uudasi

ΛΛmadu Siilasi arDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ dai baiΛΛliatu Λvaavoitudadami gΛñiñiooquicΛdΛ tai Λgai vaamioma vaavoitu. ³³ Bai tΛVΛpi anaasi daraaja vΛmaacova dai aidΛsi caiimia agaitadai Λgai taidΛ Λvaavoitudadami diosagi dai potΛtadai: “DiuuscΛdΛ avΛr viaatulda JerusaleenΛΓΛ oidacami Λgai ismaacΛdΛ gΛnootoi”, astΛtadai. ³⁴ DΛmos ΛSiilasi ipΛli isviiagi. ³⁵ DaidΛ ΛPaavora ΛΛmadu Bernabé ΛpρΛ anaasi vii AntioquiiΛΓΛ. Dai muidutai aa ΛΛmadu anaasi gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ.

³⁶ Cabai tΛVΛpicΛdΛ Paavora potΛtadai ΛBernabé:

—Tinda Λpamu mΛΛ dadida gΛraaduñi aipacoga tΛsiaaco casi gaaagidi Diuusi ñiooquidΛ. Dai nΛida asducatai daraaja —astΛtadai.

³⁷ Bernabé vaidaquia Λlidadai ΛVuaana Marcusi ³⁸ Λgai ismaacΛdΛ oí aidΛsi tuucamidΛΓΛ iji Λgai aipacoga dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidΛ dai PanfiliaiñdΛΓΛ aa gai dai camaisoicΛiña cascΛdΛ ΛPaavora maitipΛlidadai isvaidaquiagi. ³⁹ Dai aliΛ cavaami ñiñio dai maibai dui dai Λjacovai iji. Bernabé vaidacai Marcusi dai tΛΛtasai Λmo vaarcuΛΓΛ dai iji Sipiliamu. ⁴⁰ TaidΛ ΛPaavora vaidacai Siilasi. TaidΛ Λvaavoitudadami gadaanΛi Diuusi sai nuucaticana taida iji. ⁴¹ Dai Siiliana dai Silisiana dΛgavusai dai vaamioma baiΛΛliatudaimi Λvaavoitudadami.

16

¹ Paavora ΛΛmadu Siilasi DerviΛΓΛ aayi dai ListirΛΓΛ. Dai ami tΛΛ Λmo vaavoitudadami Timoteo tΛΛgiducami. Λgai ΛrmaradΛcatadai Λmo ooqui judiú daidΛ Λrvaavoitudadami ΛpρΛ daidΛ ΛoogadΛ Λrgiliego. ² Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ ListirΛΓΛ dai IconiΛΓΛ oidacatadai cΛΛga ñioocaitadai Timoteo vΛΛtΛΓΛ. ³ ΛPaavora ipΛli isvaidaquiagi ΛTimoteo dΛmos tΛjai sai iquitΛna gΛtuucuga maibaacoituda Λlidadai Λjudidiú ismaacΛdΛ ami oidacatadai tomasi vΛΛscatai maatΛcatadai siΛrgiliego oogadΛ. ⁴ Tomasiaaco siaaco dΛgavusquimi ΛPaavora ΛΛmadu Siilasi aagidimi Λgai Λvaavoitudadami isducatai ooji Λojootosicami ΛΛmadu ΛbaitΛguucacami JerusaleenaiñdΛΓΛ Λvaavoitudadami AntioquiiΛΓΛ vΛΛtΛΓΛ sai vΛΛscatai Λvaavoitudadami ΛΛgidiña. ⁵ Dai poduucai Λvaavoitudadami sioma cΛΛga vaavoitu, dai vΛΛs tasai vaamioma muidaimi Λvaavoitudadami.

⁶ Dai Diuusi IbΛadΛ maidagito isgaaagida Λgai Diuusi ñiooquidΛ Aasia dΛVΛΛriΛΓΛ. CascΛdΛ mosdΛgavusai Λgai Pilijia

dai Galasia dΛΔΛΛVΛRIAMU. ⁷ Dai ugidiana Misia aayi dai abi-aadΛRΛ Bitiñiamaco iimia Λlidadai dΛmos Diuusi IbΛadΛ maid-agito isgaamu iimia Λgai. ⁸ Dai Misia ugidiana sΛΛli dΛgavusai, dai tΛaapai siaaco Troasi tΛΛgidu gΛΛ suudagi ugidiana siaaco aajΛi vaarcu. ⁹ Dai ami Λmo imidagai tucarΛ tΛΛtΛquimi ΛPaavora Λmo cΛΛli MasedoniaiñdΛRΛ sai vuidΛRΛ cΛΛca dai daanΛi daidΛ itΛtΛdai: “Diimi Masedoniamu dai garsoiña”, astΛtΛdai. ¹⁰ CascΛdΛ otoma bai gardui aatΛMΛ dai iimia ragai Masedoniamu, cacΛΛga vaavoitu aatΛMΛ isgarvaidi Diuusi tasai gaaagidana ami dΛVΛΛRIARΛ ñiooquidΛ.

¹¹ Anaasi TroasiARΛ Λmo vaarcuARΛ tΛΛtasai aatΛMΛ dai sΛΛli iji Samotrasia dΛVΛΛRIAMU siaaco sicolimadi suudagi. Dai gΛN siaadiqui NeápolisARΛ aayi aatΛMΛ dai ami tΛaapai vaarcuaiñdARΛ. ¹² Dai abiaadARΛ iji aatΛMΛ Pilipoosiamu ami Λrromamanu dΛVΛΛragadΛ, Λgai ΛRAMapACARΛ MasedoniARΛ siaaco oidaga mui quiqui. Dai ami daraaja aatΛMΛ chiΛΛqui tasai. ¹³ Λmo imidagai ibΛstaragai tasARΛ vuvaaja aatΛMΛ PilipoosiaiñdARΛ maisi mΛΛcasi gΛΛ aqui ugidiana, siaaco duudatai gamamadaiña Λoodami anaasi daraiva aatΛMΛ dai aagidi aatΛMΛ Diuusi ñiooquidΛ Λooqui ismaacΛdΛ gΛNΛmpagi ami. ¹⁴ Λmoco Lidia tΛΛgiducataidai. Λgai ΛRTiatiirARΛ oidacami daidΛ Λrgaagardami yuucusi moraduacami. Dai idi ooqui alia siaa duutudai Diuusi. Dai caΛcatadai Λgai Λñiooqui tai Diuusi soi sai ΛΛgidana Λgai ismaacΛdΛ aagidi Paavora. ¹⁵ Dai gΛVACOι Λgai ΛMADU VΛΛscatai ismaacΛdΛ quidiARΛ oidacataidai dai gooquiARΛ gardaañimi Λgai dai povARTΛtΛdai:

—MΛSi aapimΛ sΛΛlicΛdΛ vaavoitudadagi isvaavoitudai aanΛ Diuusi, vΛrai iimi dai giñquiiyana daraaja asta mΛSiΛΛscadΛ iji tabiaadARΛ —astΛtΛdai Λgai.

Dai maitARDagito tΛscho tΛiyagi.

¹⁶ Λmo imidagai caiimΛitadai aatΛMΛ siaaco gamamadaiña dai vuidARΛ aayi aatΛMΛ Λmo ali ooqui ismaacΛdΛ viaacataidai Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ dai Λgai ΛΛquiasdARΛ maatΛcana istumaasi daivuñia agai. Dai viaacataidai Λgai gΛtutuidacami dai Λali ooqui mui gamaitΛCΛiña tumiñsi gΛtutuidacami vΛΛtarΛ. ¹⁷ Idi ali ooqui gΛroidatucuiña Paavora ΛMADU aatΛMΛ dai iññaquidana daidΛ icaitidana:

—Idi cΛCΛΛli ΛrpipiooñigadΛ Diuusi ismaacΛdΛ ΛRΛbaitΛCΛaacami, dai goovai gΛnaagidi aapimΛ isducatai cΛΛgacARΛ vuvaquiagi —caitidana Λali ooqui.

¹⁸ Mui tasai povueyi Λgai tai Λmo imidagai oojogi Paavora dai ajaco cΛquiva daidΛ itΛtΛdai ΛDiaavora tΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ viaacataidai Λali ooqui:

—Suusi Cristo guvucadadΛCΛdΛ angΛaagidi vuusaiñi gooquiaiñdARΛ —astΛtΛdai.

Taid_Λ ΔDiaavora t_Λaañicarud_Λ otoma vuusai.

¹⁹ Dai aid_Λsi _Λali ooqui tutuidacami maat_Λ t_{ΛΛ} iscamaitis-tutuidi isgamait_ΛC_Λdagi tumiñsi _Λgaic_Λd_Λ vui _Λgai ΔPaavora _ΛΛmadu Siilasi dai vuucai dai vaan tuutui dudunucami_ΛΓ_Λ plaasana. ²⁰⁻²¹ Daid_Λ it_Λt_Λdai _Λgai Δdudunucami:

—Idi C_ΛC_Λli ismaac_Λd_Λ Δrjudidíu g_Λr_Δv_ΛΛragana dada dai g_Λraagidi t_Λs_Λv_Λaa siduñiagi istumaasi aat_ΛΛ_Λ maitistutuidi. Aat_ΛΛ_Λ Δrromamanu dai g_Λr_Δd_Λidi g_Λr_Δt_Λt_Λaan_Λd_Λmiga gomaasi. Dai poduucai baacoitudai goovai oodami g_Λnñiooquic_Λd_Λ —ast_Λt_Λdai.

²² Tai v_ΛΛsi _Λoodami vui baacoi, taid_Λ Δdudunucami gata_Λjai sai uupasdana yuucusid_Λ dai g_Λv_Λiaarsana uusic_Λd_Λ. ²³ Dai cat_Λv_ΛΛpi g_Λv_Λiacarai dai maamaisa. Dai t_Λjai _Λmaisacarui nuucadacami sai C_ΛΛga nuucadacana. ²⁴ Aid_Λsi pot_Λt_Λdai _Λmaisacarui nuucadacami _Λgai tuucavi vavaisanana uucami vaapai maisacari_ΛΓ_Λ. Dai uusi maisacari_ΛΓ_Λ vaapai _ΛΛcasoda dai anaasi viaa.

²⁵ Δran tucar_Λ aid_Λsi ΔPaavora _ΛΛmadu Siilasi gamamadai dai siaa duutudai Diuusi g_Λn_ΛΛidagac_Λd_Λ vaid_Λ _Λgaa maamaisapic_Λd_Λ mosca_ΛC_Λtadai. ²⁶ Tai todian duucai cavami gigiduli d_Λv_ΛΛarai dai oiñitu bibidaviqui ojoodagad_Λ utioma daraaj_Δd_Λ. Tai goc_Λd_Λ g_ΛC_Λcupioco v_ΛΛsi cucuparagad_Λ _Λmaisacarui, dai uupai v_ΛΛsi _Λmaamaisapic_Λd_Λ cadeenagad_Λ ismaac_Λd_Λ _ΛC_Λd_Λ vuupulicatadai _Λgai. ²⁷ Dai aid_Λsi n_Λn_ΛΛ _Λmaisacarui nuucadacami t_ΛΛ iscucupioquiñi _Λmaisacarui cucuparagad_Λ vuusaitu g_Λmastaga dai _ΛC_Λd_Λ _ΛΛgi g_Λm_Λuaa agaitadai po_Λl_Λiditai isvuvaja _Λmaamaisapic_Λd_Λ. ²⁸ Δmos _ΛPaavora iññoqui daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Maitig_Λm_Λuaa tamiat_Λ daraaja v_ΛΛscatai —ast_Λt_Λdai.

²⁹ Taid_Λ _Λmaisacarui nuucadacami gatai _Λmo cuudagi dai m_Λr_Λaitai vaa duaadimutugaitai dai gigivuquimi dai vuid_ΛΓ_Λ g_Λt_Λootonac_Λd_Λ C_Λquiva _Λgai ΔPaavora _ΛΛmadu Siilasi. ³⁰ Dai otoma vuvaitu dai t_ΛC_Λcai daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿C_ΛC_Λli tuma duuna aan_Λ dai C_ΛΛgac_ΛΓ_Λ vuusaiña?
—ast_Λt_Λdai.

³¹ Taid_Λ ΔPaavora _ΛΛmadu Siilasi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Vaavoitudañi aapi isSuusi Cristo ΔrC_ΛΛgac_ΛΓ_Λ vuviadami dai poduucai C_ΛΛgac_ΛΓ_Λ vuusaimu aapi _ΛΛmadu v_ΛΛscatai ismaac_Λd_Λ g_Λquiiy_ΛΓ_Λ oidaga —ast_Λt_Λdai.

³² Daid_Λ ΔPaavora _ΛΛmadu Siilasi aagidi Diuusi ñiooquid_Λ v_ΛΛscatai ismaac_Λd_Λ _Λmaisacarui nuucadacami quidi_ΛΓ_Λ oidacatadai. ³³ Dai quiaa Δrtucar_ΛC_Λtadai vaid_Λ _Λmaisacarui nuucadacami vacuañdi tuutucugad_Λ m_Λsiaaco saasarai uusic_Λd_Λ. Dai otoma _Λgai _ΛΛmadu v_ΛΛscatai ismaac_Λd_Λ quidi_ΛΓ_Λ oidacatadai g_Λn_Λvapacoi. ³⁴ Dai gooqui_ΛΓ_Λ vaidacai

g^Λquiiyamu dai bibi. Dai ^Λgai ^{ΛΛ}madu ^{vΛΛ}scatai ismaac^{ΛΔ}Λ quidi^{ΛrΛ}Λ oidacatadai ali^Λ baig^{ΛΛ}lidadai vaavoitudacai.

³⁵ Siaadiqui quiaamoco ^Δdudunucami ootosi ñiooqui sandaaruc^{ΔΔ}Λ ^Λmaisacarui nuucadacami sai dagitona ^Λgai ^ΛPaavora ^{ΛΛ}madu Siilasi. ³⁶ Taid^Λ ^Λmaisacarui nuucadacami pot^ΛΔdai ^ΔPaavora:

—^Δdudunucami casi giñootosi ñiooqui ansaid^Λ g^Λndagitona. Diuusi g^Λnnuucaticana —ast^ΛΔdai.

³⁷ D^Λmos ^ΛPaavora it^ΛΔdai ^Λsandaaru:

—Aat^Λm^Λ ^Λrromamanu ^Λpp^Λ m^Λtai ^{vΛΛ}scat^ΛΛ ^{vΛΛ}si oodami vuitapi g^Λrg^Λviaacarai mait^Λrdagitocai tasñiooquia aat^Λm^Λ, dai g^Λrmaamaisa. Dai sivi ^Λstocai g^Λrdagitua ^Λlidi ^Λgai poduucai gia cho. Vai ^Λagi dadana ^Λgai dai g^Λr^vv^vaidana —ast^ΛΔdai ^ΛPaavora ^Λsandaaru.

³⁸ Taid^Λ ^Λsandaaru m^{ΛΛ} aagidi idi ñiooqui ^Δdudunucami tai ^Λgai ali^Λ duduaadimu maat^Λcai is^Λgai ^Λrromamanu ^Λpp^Λ. ³⁹ Dai casc^{ΔΔ}Λ iji ^Λgai m^{ΛΛ}ca siaaco daraajatadai ^Λc^Λc^Λli dai daañimi sai oig^Λdana. Dai vuvaitu dai daañimi sai vuvac^Λna Piliposiaiñ^{ΔrΛ}Λ. ⁴⁰ Tai ^Λgai vuvaja maisacaruaiñ^{ΔrΛ}Λ dai iji Lidia quiidiamu dai aagidi ^Λvaavoitudadami isducatai vuvaitu ^Δdudunucami maisacaruaiñ^{ΔrΛ}Λ sai camaiduduaadicuiña ^Λvaavoitudadami, dai gooqui^{ΛrΛ} iji ^Λgai abi-aad^{ΛrΛ}.

17

¹ Dai iim^Λcai ^ΛPaavora ^{ΛΛ}madu Siilasi Ampipoliisiana dai Apolooniana s^{ΛΛ}li d^Λgavusai dai bood^{ΛrΛ}Λ aayi Tesalonic^{ΛrΛ}Λ ami c^Λaacatadai ^Λmo judidíu quiuupaigad^Λ. ² Taid^Λ ^ΛPaavora ii ^Λjudidíu quiuupaigad^Λamu poduucai isduucai ivuaadana ^Λgai ^{vΛΛ}scat^{ΛrΛ}Λ. Dai vaica ^Λcaldi anaasi daraaja ^Λgai. Dai ^{vΛΛ}scat^{ΛrΛ}Λ ib^Λstaragai tas^{ΛrΛ}Λ ^{ΛΛ}madu gaaatagaiña ^Λgai ^Λjudidíu isducatai icaiti Diuusi ñiooquid^{ΛrΛ}Λ ³ is^ΛCristo viaacatadai issoimaa taatagi, dai muquiaagi dai ^Λpamu duaacagi. Dai pot^ΛΔdaiña ^Λgai:

—^Λgai vaa Suusi ismaac^{ΔΔ}Λ g^Λnaagidi aan^Λ ^{ΛrΛ}Cristo, ^Λgai vaa ismaac^{ΔΔ}Λ ^Λlqui abiaad^{ΛrΛ}Λ nan^{ΛrΛ}Λ aapim^Λ —ast^ΛΔdai ^ΛPaavora.

Vai ^{ΛΛ}moco judidíu pocaitiña sai mait^{Λr}v^vavoí.

⁴ Tai ^{ΛΛ}moco vaavoitu dai uraava ^ΛPaavora dai Siilasi. Dai mui giliego ismaac^{ΔΔ}Λ siaa duutudai Diuusi vaavoitu ^Λpp^Λ, dai mui ooqui ^Λpp^Λ ismaac^{ΔΔ}Λ ^Λoodami ali^Λ siaa duutudaiña.

⁵ Casc^{ΔΔ}Λ ali^Λ baacoi ^Λjudidíu ismaac^{ΔΔ}Λ maivaavoitu. Dai ^Λmpagi c^Λc^Λli soimaasi ivuaadami ismaac^{ΔΔ}Λ mosajioopaiña caayana dai ali^Λ siaa caitimi ^Λgai g^Λnpaidacai vaid^Λ ^Λoidacami maisiooma daraajatadai ca^Λcacai. Taid^Λ ^Λc^Λc^Λli soimaasi ivuaadami ^{ΛΛ}madu ^Λjudidíu Jasoñi quidi^{ΛrΛ}Λ dada

dai daitu cuuparagai dai vaapa dai gaagaimi ΔPaavora ΔΛmadu Siilasi dai vuvaida agaitadai abiaadΔΓΑ dai tΛΛgida agaitadai Δgai Δoodami. ⁶ Dai maitΔΔ Δgai ami dai cascΔΔ tΔvaimΔcai Jasoñi ΔΛmadu aa vaavoitudadami dai vuucai dudunucamiΔΓΑ, dai ami ijiña daidΔ icaiti:

—ΔcΔcΔΔli ismaacΔΔ naana dui vΔΔsi oidigi gΔnñiooquicΔΔ caaayi tami TesalonicΔΓΑ ΔΔΡΑ. ⁷ Tai goJasoñi miaadΔgi gΔquiiyΔΓΑ. Dai vΔΔsi Δgai ivueeyi mui naana maasi istumaasi ΔgΔΔ tΔaanΔdami romanu maitamaacai oigaragai. Δgai pocaiti sai oidaga Δmai gΔΔ baitΔcΔaacami Suusi tΔΔgiducami —ascaiti.

⁸ TaidΔ Δoodami ΔΛmadu Δdudunucami moscaΔ goñiooqui dai sisioli. ⁹ Dai tai Δdudunucami Jasoñi ΔΛmadu Δgaa vaavoitudadami tumiñsigadΔ dai potΔtΔdai sai Δpamu maquia agaitadai siΔΔscadΔ vuvaaquiagi abiaadΔΓΑ ΔPaavora dai Siilasi, tai Δgai gamaa mΔtaida dagito isiimiagi.

¹⁰ TaidΔ Δvaavoitudadami otoma vuvaitu ΔPaavora ΔΛmadu Siilasi tucΔΓΑ dai ootoi Bereamaco. Tai Δgai mosaayi BereΔΓΑ dai iji judidíu quiuupaigadΔamu. ¹¹ Δjudidíu ami oidacΔΔ vaamioma cΔΔga tuutuiga siΔgaa TesalonicΔΓΑ oidacΔΔ Δgai mosbaigΔnΔliaracΔΔ caΔcana istumaasi aagidiña ΔPaavora ΔΛmadu Siilasi. Dai vΔΔs tasai gaagaiña Diuusi ñiooquidΔΓΑ dai nΔida agaiña sabaigΔ Δrvaavoi ismaacΔΔ aagidiña ΔPaavora ΔΛmadu Siilasi. ¹² Dai poduucai muidutai judidíu ΔΛmadu giliego vaavoitu, vΔΔsi Δmaduga mΔΔsi cΔcΔΔli ΔΛmadu ooqui ismaacΔΔ Δoodami aliΔ siaa duutudaiña. ¹³ Dai aidΔsi maí Δjudidíu TesalonicΔΓΑ oidacami siΔPaavora gaaagidi Diuusi ñiooquidΔ BereΔΓΑ ΔΔΡΑ, gaamu iji dai sisiolitu Δoidacami. ¹⁴ DΔmos Δvaavoitudadami otoma ootoi ΔPaavora coostamu, taidΔ ΔSiilasi ΔΛmadu Timoteo anaasi vii. ¹⁵ Δgai ismaacΔΔ oí ΔPaavora AteenasiΔΓΑ uucami dagito dai aa suuli. TaidΔ ΔPaavora ootosi ñiooqui ΔgaicΔΔ ΔSiilasi ΔΛmadu Timoteo sai gaamu iimΔna siΔotoma istutiadagi.

¹⁶ Dai aidΔsi AteenasiΔΓΑ daacatadai ΔPaavora dai nΔnΔracatadai ΔSiilasi ΔΛmadu Timoteo ami nΔidi Δgai mui Δmoonoo ismaacΔΔ siaa duutudai oodami Diuusi duucai cascΔΔ aliΔ soigΔΔlidadai Δgai dai baamucan tada. ¹⁷ CascΔΔ ΔPaavora aagidiña Diuusi ñiooquidΔ Δjudidíu ismaacΔΔ gΔnΔmpaidiña quiuupiΔΓΑ dai aa ΔΔΡΑ ismaacΔΔ ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai vΔΔs tasai aagidiña Δgai Diuusi ñiooquidΔ Δgai ismaacΔΔ plaasana daraajagi. ¹⁸ Dai ΔΔmoco Δgai Δrepicureo mamaatΔrdamigadΔ dai aa ΔΓΔgai ismaacΔΔ mamaatΔΓΔi estotoico mamaatΔtuldaragadΔ. Dai gΔnaagacai ñiñio Δgai ΔΛmadu ΔPaavora dai ΔΔmoco icaiti:

—¿Istumaasi goovai ismaacada aagai goatagaracada? —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Garaagian caiti goovai sibadadidiuusi —ascaiti.

Paavora aagaiña Suusi dai duaacarada cascada pocaiti agai. ¹⁹ Dai bai agai Paavora dai badcai maca siaaco Aliopago tagidu, ami siaaco bai vuaadana ñiooqui adudunucami daida itadai agai Paavora:

—Maataca alidi aatama istumaasi utuducami garmatatulda alidi aapi. ²⁰ Garaagidaña istumaasi maimaata aatama dai cascada maataca alidi aatama istaiya alidi aapi goocada —astadai.

²¹ Vascatai Ateenasiala oidacami dai sibadadad vuvacacami ismaacada anaasi oidacatadai, maitivuaadana ama maasi moscacana istumaasi utuducami dai gaaagidina ala.

²² Amaasi Paavora calquiva vascatai saagida ami Aliopagadad itai:

—Calali Ateenasiala oidacami vasiaacatai naldi aana masalia siaa duutudai aapima gandidiuusiga. ²³ Aidasi aimaraina aana dai nalainina vasi amapacala siaaco oidaga moomono, tal aana amapacala siaaco aduucai oojisi: “Tami aladiuusi vatar ismaacada maimaata aatama”. Idi vaa ismaacada siaa duutudai aapima maimaatacatai gooviava aladiuusi ismaacada gnaagidi aana.

²⁴ Agai aladiuusi ismaacada idui oidigi dai vasiaacatai istumaasi oidaga agai rbaitaacami ismaacada taana tavaagi dai vasi oidigi. Agai maiquiquiupiana oidaga ismaacada ivueeyi oodami. ²⁵ Agai maitagito isivuaadagi oodami tomali amo istumaasi agai vatar. Agai vaa alagai ismaacada garmacai ibadagai dai valli dai vasi istumaasi.

²⁶ Vasi naana maasi oodami vuvaja aoodamaindala ismaacada idui Diuusi alaga. Dai Diuusi tajai sai vasi oidigi daama oidacana, dai vascala aagaiña siaacoga dai siascada.

²⁷ Daida icaiti Diuusi: “Aana andarai aoodami oidigi daama sai matia alidina sabai oidaga Diuusi”, ascaiti Diuusi. Vascala maimacasi daja Diuusi mosalia miaanai daja agai vascatai. ²⁸ Diusicada duduaaca aatama dai ajioopai dai oidaga. Ganalqui aadunicarv sastuduacada pocaiti: “Aatama armaamarada Diuusi”, ascaiti. ²⁹ Vaavoava siarDiuusi maamarada aatama cascada maitaagai taspoduucai tatagitoda aatama isamo moonoo istutuidi siarDiuusicagi ismaacada ivueeyi oodami iducatai gantagitoi agai oorocada, isplatacada isodacada.

³⁰ Alquioma pocaiti Diuusi: “Oidacatadai oodami ismaacada maitinaata cascada maitinaagidina antai aana vascala maioojogi dai sivi taana aana vascatai aipaco oidacami sai ama duucai

gANTATAgitona dai camaisoimaasi ivuaadana”, ascaiti Diuusi.
³¹ Amo imidagai amo dunucami naida agai vΛasi oodami
 ismaacΛda ΛrCΛga ivuaadami dai ismaacΛda ΛrmaicΛga
 ivuaadami gomaasi iduñia agai agai Diuusi vΛΛtarΛ dai cΛga
 iduñia agai. Diuusi aagai siΛscadΛ. Agai ΛrSuusi ismaacΛda
 Λcovai vuusaitu Diuusi. Diuusi duaacali ΛSuusi coidadΛ
 saagidaiñdΛΓ dai poduucal cΛga maatl vΛscatai siΛrvaavo
 ismaacΛda aagai Diuusi —astΛdai ΛPaavora.

³² Aidasi caΛ agai coidadΛ duaacaradΛ Λmoco mosparunai
 dai aa icaiti:

—Baiyoma isΛpΛdamΛΓΛ garaagida gomaasi —ascaiti
 Λoodami.

³³ Amaasi ΛPaavora anaasi viaa dai ii. ³⁴ Tai Λmoco cΛcΛli
 oí ΛPaavora dai vaavoitu. Dai agai saagida imΛitadai Dion-
 isio ismaacΛda ΛrΛmo dunucami AliopagΛrΛ, dai amo ooqui
 Dámalisi tΛΛgiducami, dai aa ΛpΛ.

18

¹ Dai gooquiΛrΛ ii ΛPaavora AteenasiaindΛrΛ Coriintoamu.
² Dai ami tΛΛ agai amo judidíu Aquilasi tΛΛgiducami. Agai
 ΛrPonto dΛvΛΛriΛrΛ oidacamicatadai. AidΛ vaasΛquioma
 ami divia ΛAquilasi Λmadu ooñigadΛ Prisiilasi ItaliaindΛrΛ.
 AgΛΛ baitΛcΛaacami Claudio tΛjai sai vuvacΛna vΛasi Λjudidíu
 RoomaindΛrΛ cascadΛ agai viaacatadai isvuvaquiaagi ΛpΛ.
 TaidΛ ΛPaavora ii dai diviji. ³ Dai tΛΛ ΛPaavora isΛgai via-
 catadai agai vaa aa duiñdagai ismaa viaacatadai ΛPaavora
 isivuaadagi icuusi baabaqui cascadΛ anaasi Λmadu vii agai
 dai Λmadu gaaata vuaada agai. ⁴ DaidΛ ΛPaavora vΛscΛrΛ
 ibΛstaragai tasΛrΛ aimΛraiña Λjudidíu quiuupaigadΛamu. Dai
 ami gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ tai muidutai vaavoitu siΛsi
 judidíu Λcaasi agai ismaacΛda maitΛrjudidíu ΛpΛ.

⁵ Aidasi Siilasi Λmadu Timoteo aayi MasedoniΛrΛ aidΛ abi-
 aadΛrΛ ΛPaavora maiti vuaadana Λma maasi mosgaaagidiña
 Diuusi ñiooquidΛ. Dai sΛli aagidiña ΛPaavora Λjudidíu daidΛ
 itΛdaiña:

—ΛSuusi ismaacΛda gΛnaagidi aanΛ ΛrCristo ismaacΛda
 nΛnΛra aapimΛ —astΛdai ΛPaavora.

⁶ Tai agai vui baacoi dai sigalnaasi ñiooqui aagidi taidΛ
 ΛPaavora itΛdai:

—Λagi aapimΛ argΛnduñi mΛsiΛscadΛ coiya aapimΛ maii-
 imimu Diuusi Λmadu. AanΛ gia camaitΛrgiñduñi —astΛdai
 ΛPaavora.

CascadΛ ΛPaavora gigigi gΛyuucusi Λgi poduucal
 gaaagidiña agai ismaitΛrduñidΛ. Dai Λpamu ñioo ΛPaavora
 daidΛ itΛdai:

—Sivi bait^Λqui imimu aan^Λ agai ismaac^ΛΔ^Λ mait^Λrjudidíu^ΛΛ^Λmadu —ast^ΛΔ^Λdai.

⁷ Daid^Λ Δ^ΛPaavora vuusai Δ^Λjudidíu quiuupaigad^Λaiñ^Δr^Λ dai ii Δ^Λmo c^ΛΔ^Λli quiidiamu Justo t^ΛΔ^Λgiducami ismaac^ΛΔ^Λ ali^Λ siaa duutudai Diuusi. Agai quiuupai abaana oidacatadai. ⁸ Dai Δ^Λmo c^ΛΔ^Λli Calisipo t^ΛΔ^Λgiducami ismaac^ΛΔ^Λ Δ^Λrbait^Λc^ΛΔ^Λacami quiuupi^Λr^Λ, vaavoitu isSuusi Cristo Δ^Λr^Λc^ΛΔ^Λgac^Λr^ΛΔ^Λ vuviadami. Dai v^ΛΔ^Λscatai ismaac^ΛΔ^Λ quidi^Λr^ΛΔ^Λ oidacatadai vaavoitu Δ^ΛΔ^Λr^Λ. Dai muidutai Coriinto^Δr^ΛΔ^Λ oidacami mosca^Δ dai vaavoitu dai g^ΔΔ^Λvapacoi. ⁹ Dai Δ^Λmo imidagai tuc^Δr^ΛΔ^Λ Δ^ΛPaavora g^ΔΔ^Λcoosig^Δr^ΛΔ^Λ n^ΛΔ^Λidi Diuusi said^Λ it^ΛΔ^Λdai:

—Maitiduaadicuda apiigaagidida giññiooqui maitidagitocai aagada. ¹⁰ Aan^Λ ang^ΛΔ^Λmadu daja dai tomali Δ^Λmaadutai maisoimaasi g^ΔΔ^Λtaatatuldamu, aan^Λ viaa mui oodami tami Coriinto^Δr^ΛΔ^Λ —ast^ΛΔ^Λdai Diuusi.

¹¹ Tai casc^ΔΔ^Λ Δ^ΛPaavora Coriinto^Δr^ΛΔ^Λ vii Δ^Λmo uumigi dan taajucami dai gaaagidiña Diuusi ñiooquid^Λ Δ^Λoodami saagida.

¹² Aid^Δsi Galioñi Δ^Λr^Λt^Λaan^Δdamicatadai Acaay^Δr^ΛΔ^Λ Δ^Λjudidíu vui baacoi Δ^ΛPaavora dai b^ΔΔ^Λcai ami siaaco daacatadai Δ^Λt^Λaan^Δdami ¹³ daid^Λ it^ΛΔ^Λdai:

—Idi c^ΔΔ^Λli gaaagidiña sai g^ΔΔ^Λagai issiaa duutuadagi Diuusi Δ^Λmos daidarsi isducatai ivueeyi goovai —ast^ΛΔ^Λdai agai Δ^Λt^Λaan^Δdami.

¹⁴ Paavora cañiooquia agaitadai taid^Λ Δ^ΛGalioñi it^ΛΔ^Λdai Δ^Λjudidíu:

—Dañi si^Δrsoimaasi iducamicamudai goovai aid^Λ gia bai g^ΔΔ^Λnduiñdamudai aan^Λ. ¹⁵ Δ^Λmos aapim^Λ aagai istumaasi aapim^Λ Δ^Λgi g^ΔΔ^Λdaidi, Δ^Λgiav^Δr bai duuñi aapim^Λ. Aan^Λ anmaivapac^Δi gomaasi^Δr^ΛΔ^Λ —ast^ΛΔ^Λdai.

¹⁶ Dai vuvaitu abiaad^Δr^ΛΔ^Λ. ¹⁷ Tai v^ΛΔ^Λscatai Δ^Λgiliego b^ΔΔ^Λi Sostiña ismaac^ΛΔ^Λ bait^Λc^ΛΔ^Λacami judidíu quiuupaigad^Δr^ΛΔ^Λ dai anaasi vuitapi Δ^Λt^Λaan^Δdami g^ΔΔ^Λicacarai vaid^Λ Δ^Λt^Λaan^Δdami mosn^ΔΔ^Λidi dai maivua^ΔΔ^Λ Δ^Λlidi.

¹⁸ Δ^ΛPaavora quiaa anaasi vii mui tasai. Dai gooqui^Δr^ΛΔ^Λ diosagi agai Δ^Λvaavoitudadami dai iji Paavora Δ^ΛΔ^Λmadu Prisiilasi dai Aquilasi Sinc^ΔΔ^Λliamu. Dai ami ivisu Δ^ΛPaavora g^ΔΔ^Λmo sai n^ΔΔ^Λidiña Δ^Λoodami is^ΔΔ^Λgidi agai istumaasi bai dui vaas^Δquioma Diuusi Δ^ΛΔ^Λmadu. Dai abiaad^Δr^ΛΔ^Λ t^ΔΔ^ΛΔ^Λsai Δ^Λmo vaarcu^Δr^ΛΔ^Λ dai iimia agai Siilia d^Δv^ΔΔ^Λriamu. ¹⁹ Dai aid^Δsi aayi agai Efeesi^Δr^ΛΔ^Λ taid^Λ Δ^ΛPaavora anaasi viaa Prisiilasi Δ^ΛΔ^Λmadu Aquilasi dai ii judidíu quiuupaigad^Δamu dai aagidi Diuusi ñiooquid^Λ Δ^Λjudidíu ismaac^ΛΔ^Λ ami g^ΔΔ^ΛΔ^Λmpaidiña dai agai ali^Δ ñiñio Δ^ΛPaavora Δ^ΛΔ^Λmadu aagitai imaasi. ²⁰ Daid^Λ Δ^Λjudidíu daañimi Δ^ΛPaavora sai vi^ΔΔ^Λna t^Δv^ΔΔ^Λpioma Δ^Λmos agai maivii. ²¹ Dai diosagi daid^Λ it^ΛΔ^Λdai:

—Viaa aan_Λ isJerusaleen_{ΛΛ} daacagi siaa duudag_{ΛΓΛ} ismaac_{ΔΔ} camiaadimi, v_{ΛΛ}scat_{ΓΛ} _Λpamu divimu aan_Λ dai gan_{ΛΛ}idamu isDiuusi ip_{ΛΛ}iadagi —ast_{ΛΔ}dai.

Dai t_Λsai _Λmo vaarcu_{ΛΛ} dai Efeesiain_{ΔΛΛ} ii. ²² Dai aid_Δsi aayi _Λgai Sesaree_{ΛΛ} taid_Λ _ΛPaavora ii Jerusaleenamu dai viaatulda _Λgai _Λvaavoitudadami, dai otoma t_Λvai Antioquiamu. ²³ Dai anaasi vii _ΛPaavora bai t_Λv_Λpi. Amaasi _Λpamu ii dai divida _Λgai v_{ΛΛ}si _Λvaavoitudadami v_{ΛΛ}si _{ΛΛ}map_{ΔCΛΓΛ} Galaasi_{ΛΓΛ} dai Pilij_{ΛΛ}Γ_Λ. Dai aagidimi _Λpamu Diuusi ñiooquida dai poduucai soiquimi sai vaamioma c_{ΛΛ}ga _{ΛΛ}gidiña Diuusi.

²⁴ Aid_Λ aayi Efeesi_{ΛΓΛ} _Λmo judíu Apoolosi t_{ΛΛ}giducami. _Λgai _ΛAlejand_{ΛΛ}li_{ΛΓΛ} oidacami dai _Λgai c_{ΛΛ}ga maata ñioocai dai c_{ΛΛ}ga maata Diuusi ñiooquida. ²⁵ Ali_Λ c_{ΛΛ}ga maata_Λtuldicatadai _Λgai Diuusi ñiooquida. Dai bai_Λliarac_{ΔΔ} ñioocaiña. Dai s_{ΛΛ}li aagaiña istumaasi idui _ΛSuusi. Dai maimaat_Δcatadai _Λgai _Λmai vacuanaragai mos_Δcaasi _ΛVuaana vacuanaragada maata_Δcatadai _Λgai. ²⁶ Daid_Λ _ΛApoolosi maiduaadicuitai ñioocaiña judidíu quiuupaigad_{ΛΓΛ}. Aid_Δsi ca_Λ Prisiilasi _{ΛΛ}madu Aquilasi _Δcovai vuusaitu dai sioma c_{ΛΛ}ga maata_Λtuli Diuusi ñiooquida. ²⁷ Aid_Δsi imia agaitadai Apoolosi Acaaya d_Λv_{ΛΛ}riamu taid_Λ _Λvaavoitudadami soi dai ootosi _Λmo oojai _Λgaa vaavoitudadami dai pot_Δt_Δdai sai baig_{ΛΛ}liarac_{ΔΔ} miaad_Δgidana _ΛApoolosi. Dai aid_Δsi _ΛApoolosi aayi Acaay_{ΛΛ} c_{ΛΛ}ga soi _Λgai _Λvaavoitudadami ismaac_{ΔΔ} Diuusi ali_Λ oig_Δdai dai vaavoituli. ²⁸ Daid_Λ _ΛApoolosi aagidi v_{ΛΛ}scatai vuitapi isducatai maic_{ΛΛ}ga ivueeyi _Λjudidíu g_Λnvaavoidarag_{ΛΛ}. Dai ali_Λ ñioo dai mamaat_Δtuldi iscaiti Diuusi ñiooquid_{ΛΓΛ} isSuusi Cristo _{ΛΓ}_Λgai vaa ismaac_{ΔΔ} n_Λn_Λracatadai _Λgai. Casc_{ΔΔ} _Λgai maitistutuiditadai isvui ñioocadagi.

19

¹ Apoolosi quiaa Coriinto_{ΛΓΛ} daacatadai taid_Λ _ΛPaavora _{ΛΛ}map_{ΔCΛΓΛ} ucoidigana daivusai dai Efeesi_{ΛΓΛ} aayi dai ami t_{ΛΛ} chi_{ΛΛ}qui vaavoitudadami. ² Daid_Λ it_Δt_Δdai _Λgai _Λvaavoitudadami:

—¿Aid_Δsi vaavoitu aapim_Λ diviasi Diuusi Ib_Δad_Λ dai g_Λn_{ΛΛ}madu daaca _Λgai? —ast_{ΛΔ}dai.

Tai _Λgai aa noragi daid_Λ it_Δt_Δdai:

—Tomali maicajiomacatadai aat_Λm_Λ isoidaga Diuusi Ib_Δad_Λ —ast_{ΛΔ}dai.

³ Taid_Λ _ΛPaavorai it_Δt_Δdai:

—¿Maac_{ΔΔ} vacuanaragaic_{ΔΔ} g_Λn_Λvapacoi aapim_Λ? —ast_{ΛΔ}dai.

Tai _Λgai aa noragi daid_Λ it_Δt_Δdai:

—ΔVuaana vacuanaragadΛCΛdΛ —astΛtΛdai.

⁴TaidΛ ΛPaavora itΛtΛdai:

—ΔVuaana vapaconaiña oodami sai nΛidiña aa isΛgai caΛma duucai gΛntΛtΛgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai Λgai potΛtΛdaiña ΛpΛ sai gΛaagai isvaavoitudagi ismaacΛdΛ gooquiΛrioma divia agaitadai. Λgai ΛrSuusi Cristo —astΛtΛdai ΛPaavora.

⁵AidΛsi caΛ Λgai gΛnvapacoi sai nΛidiña aa isΛgai vaavoitu Suusi Cristo mamaatΛtuldaragadΛ. ⁶AidΛsidΛ ΛPaavora daama darai gΛnoonovi divia Diuusi IbΛadΛ Λgai Λmadu. Tai Λgai gΛnaagacai ñiñio Λma maasi ñiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaatΛcatadai Λgai dai aagai istumaasi aagidi Diuusi. ⁷VΛASICΛdΛ ΛrparΛ baivustaama dan gooca Λgai.

⁸DaidΛ ΛPaavora vaica masaadai aitu aimΛraitai judidíu quiquiupaigadΛamu dai maiduaadicuitai gaaagidiña isDiuusi soicΛi oodami sai cΛΛgacΛrΛ oidacana. Tai ΛΛmoco gia vaavoitu. ⁹DΛmos aa maivaavoitu maiΛma duucai gΛntΛtΛgitua Λlidityai. Dai sigalnaasi ñioocai idi mamaatΛtuldaragai vui Λoodami vuitapi. Amaasi ΛPaavora Λcovai ii dai vaidacai Λvaavoitudadami Λmo escueelamu siaaco gamamaatΛtuldiña Tirano. Dai vΛas tasai mosvusaciña Tirano vai amaasi ΛPaavora Λmadu Λgaa anaasi aatagaiña dai aagaiña Diuusi ñiooquidΛ. ¹⁰Poduucai idui Λgai goo uumigi dai poduucai vΛasi Aasia dΛvΛΛriarΛ oidacami caΛ Diuusi ñiooquidΛ vΛasi Λmaduga mΛasi judidíu dai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu. ¹¹Dai Diuusi maa guvucadagai ΛPaavora saidΛ iduuna mui naana maasi gΛgΛrducami. ¹²TaidΛ Λoodami vuidacai ΛcoococoidadΛ gΛnpañiñituga dai gΛntaagiñagiacaru ismaacΛdΛ ΛcΛdΛ taata Λgai ΛPaavora tuucugadΛ tai mosagaicΛdΛ dudueeyi ΛcoococoidadΛ dai asta Diaavora tΛtΛaañicarudΛ vuvaciña oodamiaiñdΛrΛ.

¹³Dai ΛΛmoco judidíu ismaacΛdΛ mosaipaco ajiopaiña vuvaidimi Diaavora tΛtΛaañicarudΛ oodamiaiñdΛrΛ vuvaida Λlidityadai Λgai Suusi guvucadadΛcΛdΛ dai potΛtΛdai Λjudidíu ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ:

—GΛntΛaanΛi aatΛmΛ Suusi guvucadadΛcΛdΛ Λgai vaa ismaacΛdΛ aagaiña ΛPaavora mΛsai vuvacana —astΛtΛdai.

¹⁴Poduucai ivuaadana cuvaracami cΛcΛli Λgai ΛrmaamaradΛ Λmo cΛli Isiiquiva tΛΛgiducami. Λgai ΛrΛmo baitΛcΛaacamigadΛ tΛtΛaanΛdami judidíu quiupaigadΛrΛ. ¹⁵AidΛsi potΛtΛdai ΛcΛcΛli ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ tai Λgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—MaatΛ aanΛ ΛSuusi dai maatΛ sioorΛ ΛrPaavora. ¿DΛmos aapimo moorΛ? —astΛtΛdai.

¹⁶CascΛdΛ ΛcΛli ismaacΛdΛ viaacatadai ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ vuidΛrΛ gai ΛcΛcΛli dai vaamioma istui isvΛascatai dai cavami capiacarai Λgai taidΛ

ΛCΑCΛΛli maiyuucustugaitai voopoi ami quiiyaiñdΛrΛ dai saasaquitugai tuutucugadΛ. ¹⁷ Dai vΛasi EfeesiΛrΛ oidacami maí gomaasi judidíu dai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu ΛpρΛ cascΛdΛ vΛascatai aliΛ duduaadimu, dai aliΛ siaa duutudaimi Suusi Cristo.

¹⁸ Dai muidutai ismaacΛdΛ vaavoitu dada dai gaaagidimi istumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ivuaadana Λgai ΛΛquioma.

¹⁹ Dai muidutai ismaacΛdΛ ΛrcacΛΛdaracamicana vuaa gΛnlilivruga dai vΛascatai vuitapi mΛmΛΛji. Dai gooquiΛrΛ ΛΛsitu Λlilivru namΛgadΛ sai aayi parΛ taajucami siento miil piisu. ²⁰ Dai poduucai muidutai tΛΛ gomaasi dai muiyapΛrΛ maí oodami Diuusi ñiooquidΛ.

²¹ Cadaivunucai vΛasi gomaasi taidΛ ΛPaavora ΛpΛΛli isimiagi Masedoniamu dai Acaayamu dai abiaadΛrΛ Jerusaleenamu. DaidΛ icaiti:

—Cadaivunucai amui gΛaagai isimia aanΛ Roomamu ΛpρΛ —ascaiti.

²² Dai caotosacai gooca gΛaaduñi ismaacΛdΛ soicΛiña aa duiñdadΛrΛ Masedoniamu Λgai ΛrTimoteo ΛΛmadu Erastusi, dai Λgai anaasi vii AasiΛrΛ bai tΛvΛpi.

—————
²³ AidΛ aliΛ sisioli EfeesiΛrΛ oidacami Diuusi ñiooquidΛcΛdΛ.

²⁴ Amo cΛli Demetrio tΛΛgiducami sisiolitu Λoodami. Λgai ivuaadana plaata quiquiuupai aaliducami Λpa maasi ismaasi Diana quiuupaigadΛ dai Λraana daasaca Diana. Diana ΛrΛmo odai uvisi ismaacΛdΛ siaa duutudai EfeesiΛrΛ oidacami Diuusi duucai. Dai vΛascatai ismaacΛdΛ ΛΛmadu gaaata vuaadana ΛcΛli aliΛ mui gamaitΛcΛiña tumiñsi. ²⁵ Dai Λgai Λmpagi vΛasi gΛpipioñiga ΛΛmadu aa ismaacΛdΛ viaacatadai pomaasi aa duiñdagai ΛpρΛ, daidΛ itΛtdai:

—Giñaaduñi, cΛga maatΛ aapimΛ isaliΛ cΛlgacΛrΛ oidaga aatΛmΛ idi aa duiñdagaicΛdΛ. ²⁶ Dai cΛga nΛidi aapimΛ dai caΛ siΛPaavora gaaagidiña sai idi moonoo ismaacΛdΛ ivueeyi oodami maitΛrdidiusi. Dai poduucai vaavoit-

uldi Λgai muidutai, maisiuu mosΛca tami EfeesiΛrΛ oidacami vΛasi Aasia dΛvΛΛriΛrΛ oidacami ΛpρΛ. ²⁷ VΛasi idi aliΛsi Λrduaadimudagai maisiuu mosΛca gΛraa duiñdaga siaa gΛduuñian tada dai vΛasi oodami camaitΛgitomu goquiuupaigadΛ gΛducΛdΛ gΛrdiuusiga Diana. VΛasi AasiΛrΛ oidacami ΛΛmadu vΛascatai vΛasi oidigi daama oidacami siaa duutudai idi gΛducΛdΛ gΛrdiuusiga Diana. Dai sivi siaa gΛduñian tada gogΛducamigadΛ goovai —astΛtdai Demetrio gΛaaduñi.

²⁸ Dai moscΛcacai Λoodami gomaasi aliΛ baacoi dai iññaquimi daidΛ icaitimi:

—GΛducΛdΛ gΛrdiuusiga Diana, gΛducΛdΛ —ascaiti.

²⁹ Dai vΛasi EfeesiΛΓΛ oidacami aliΛ siaa caitimi. Dai vui Gaayo ΛΛmadu Aristarco Λgai argooCa cAcΛli ismaacΛΔ MasedoniΛΓΛ oidaga dai oiditadai ΔPaavora. TaidΛ Λoodami cavami gΛnaagacai tΛvaimΛcai mΛΛca uucami siaaco gΛΛmpaidiña Λoodami. ³⁰ DaidΛ ΔPaavora vaquia Δlidadai dai ñiooquida agaitadai Λoodami dΛmos Λvaavoitudadami maidagito. ³¹ ΛΛmoco ismaacΛΔ Ardudunucami AasiΛΓΛ ismaacΛΔ amiigugadΛ ΔPaavora Λgai ΛpΛ ootosi ñiooqui dai daañimi sai maivaacΛna ami. ³² Dai ami siaaco gΛΛmpagi Λoodami ΛΛmoco iñacai Λmo istumaasi vai aa Λma maasi dai aliΛ siaa caiti vΛasi oodami dai baitoma vΛascatai maimaatΛcatadai istuisidΛ gΛΛmpagi. ³³ DΛmos ΛΛmoco ismaacΛΔ Λoodami saagida guucacatadai aagidi ΔAlejandro astuisidΛ ami gΛΛmpagi. TaidΛ Λjudidíu baitΛqui cai ΔAlejandro. Vai Λgai ñiooquia agaitadai cascΛΔ vañigi gΛnovi sai dodoligiana vΛascatai. ³⁴ Dai aidΛsi maí Λgai isAlejandro Λrjudíu vΛascatai ijiña parΛ goo oora daidΛ icaiti:

—GΛducΛΔ gArdiuusiga Diana, gΛducΛΔ —ascaiti.

³⁵ Amaasi Λmo dunucami anaasi EfeesiΛΓΛ oidacami cadodoligitudacai vΛascatai itΛtdai:

—Giñaaduñi EfeesiΛΓΛ oidacami, cΛga maata vΛasi oidi daama oidacami isaatΛmΛ nuucada goodai moono ismaacΛΔ tΛvaagiaiñdΛΓΛ gΛi. Λgai ismaacΛΔ Diana tΛgidu. Λgai ΛrgArdiuusiga. Dai nuucada aatΛmΛ quiupaigadΛ ΛpΛ. ³⁶ CΛga maata aapimΛ istomali Λmaadutai maitistutuidi ispotΛiyagi ismaitArvaavoi vΛasi gomaasi, cascΛΔ dodoligivurai. MaitAvAr istuma vuaada mΛsmaicΛga gAntAtΛgitodagi ΛpΛga. ³⁷ Idi cAcΛli mΛsmaacΛΔ vuaa aapimΛ maitagaΛΛsidi goovai tomali Λmo istumaasi goquiupiaiñdΛΓΛ dai tomali maisigalnaasi ñioocai gArdiuusiga vui. ³⁸ SiΔDemetrio ΛΛmadu Λgaa aata vuaadami viaacagi Λmo istumaasi Λmo oodami vui cascΛΔ oidaga dudunucami siora bai duñiagi gomaasi. Dai cΛga istutuidi isvan cΛsagi. Dai ami dudunucamiΛΓΛ istutuidi isaipaco gπiΛΓΛ gΛnvuupadagi. ³⁹ Dai siΛΓma maasicagi ismaacΛΔ tAgito aapimΛ ΛpΛdaamΛΓΛ avAr bai duuñi Λoodami ΛmpidaragadΛΓΛ. ⁴⁰ MΛsgArtAcacagi istuisidΛ siaa caitimi aatΛmΛ sivi maitipu istumaasi gaaagida aatΛmΛ cascΛΔ aliΛsi Arduaadimudagai. DaidΛ Δdudunucami cΛga istutuidi isvaama gArtuutusagi dai potΛiyagi tAsai aatΛmΛ vui baacoi —astΛtdai Δdunucami.

⁴¹ Dai capotΛΛcai ootoi vΛascatai sai noonoigΛna.

20

¹ MosugitΛcai Δsisioligai taidΛ ΔPaavora ootosi ñiooqui Λvaavoitudadami sai gΛΛmpaidana sai Λgai maquia

agai ñiooqui. Dai gooqui¹Λ^ΓΛ coocomitu dai diosagi dai ii ^ΛΛmap^Λc^ΛΛ^ΓΛ Masedoni^ΛΛ^ΓΛ. ² Dai gadiviji muiyap^ΛΛ^ΓΛ Masedonia d^Λv^ΛΛ^ΓΛ^ΛΛ^ΓΛ dai aagidimi ^Λv^Λaavoitudadami ^Λp^Λm^Λu Diuusi ñiooquid^Λ dai poduucai soiquimi sai vaamioma c^ΛΛg^ΛΛ ^ΛΛgidiña Diuusi. Dai abiaad^ΛΛ^ΓΛ Gilisia d^Λv^ΛΛ^ΓΛ^ΛΛ^ΓΛ aayi. ³ Dai anaasi daja vaica masaadai dai gooqui¹Λ^ΓΛ cat^Λs^Λadia agaitadai ^Λm^Λo vaarcu^ΛΛ^ΓΛ dai imia agaitadai Siriamu, d^Λm^Λos maí is^Λj^Λjudidíu cabai duitadai ñiooqui dai soobida agai casc^Λd^ΛΛ ^Λp^ΛΛ^Λli ^Λgai isaa g^Λs^Λiagi d^Λv^ΛΛ^Λr^Λapi s^ΛΛ^Λli ^Λp^Λm^Λu Masedoniamu s^ΛΛ^Λli. ⁴⁻⁵ D^Λm^Λos ^ΛΛm^Λoco ismaac^Λd^ΛΛ oiditadai Paavora bait^Λqui iji dai Trooasi^ΛΛ^ΓΛ g^Λr^Λn^ΛΛ^Λr^Λacatadai. ^Λgai ^Λr^ΛS^Λópatera Beree^ΛΛ^ΓΛ oidacami, ^ΛΛmadu Aristarco, dai Segundo, Tesalonic^ΛΛ^ΓΛ oidacami, ^ΛΛmadu Gaayo Delivi^ΛΛ^ΓΛ oidacami, ^ΛΛmadu Timoteo, ^ΛΛmadu Tíquico, dai Trófimo ^ΛΛp^ΛΛ ^Λgai ^Λr^ΛAasia d^Λv^ΛΛ^ΓΛ^ΛΛ^ΓΛ oidacami. ⁶ Cadaivunucai ^Λsiaa duudagai istuigaco g^Λc^Λuaadana ^Λp^Λaana maicopodatudicami t^ΛΛt^Λsai aat^Λm^ΛΛ vaarcu^ΛΛ^ΓΛ dai Pilipoosiaiñd^ΛΛ^ΓΛ iji. Dai bo taama tasaic^Λd^ΛΛ aayi aat^Λm^ΛΛ ^Λgaa Trooasi^ΛΛ^ΓΛ dai anaasi daraaja aat^Λm^ΛΛ cuvaracami tasai.

— — —

⁷ Dai tumiñoco g^ΛΛ^Λm^Λp^Λagi ^Λv^Λaavoitudadami dai gaugia agai. Aid^ΛΛ ^Λristuigaco t^ΛΛ^Λgitoiña ^Λgai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba. Vaid^ΛΛ ^ΛPaavora mamaat^Λtuldi Diuusi ñiooquid^Λ. ^Λliasi g^ΛΛaagaitadai isimiagi ^Λgai siaadiqui casc^Λd^ΛΛ apiañioocai ^Λgai ^Λran tuc^ΛΛ^ΓΛ uucami. ⁸ Dai ^Λm^Λo vaaqui vaico daama tuutucaviacami^ΛΛ^ΓΛ t^Λc^Λaviaco g^ΛΛ^Λm^Λpaidacatadai ^Λv^Λaavoitudadami dai muiducataidai cuucudagi. ⁹ Dai ^Λm^Λo g^ΛΛ^Λli Eutico t^ΛΛ^Λgiducami ^Λm^Λo ali quitaagiña daacatadai dai alia t^Λv^ΛΛ^Λpi gañiooqui ^ΛPaavora vaid^ΛΛ ^Λg^ΛΛ^Λli alia coosimucataidai dai coi dai abiaad^ΛΛ^ΓΛ m^Λtan g^ΛΛi. Dai aid^Λm^Λsai vañigi ^Λgai camuucucataidai. ¹⁰ Tai otoma t^Λv^Λvai ^ΛPaavora dai cuiqui ^Λg^ΛΛ^Λli daama dai coomitu dai pot^Λt^Λdai ^Λgai ^Λoodami:

—Maitav^Λr duduaadicuda duaacava —ast^Λt^Λdai ^ΛPaavora.

¹¹ Dai ^Λp^Λm^Λu t^Λsai t^Λc^Λvai dai gasaasasi paana dai gauu dai apiañioocai maasico uucami daida ii. ¹² M^Λtai b^ΛΛc^Λai ^Λg^ΛΛ^Λli duaacami dai alia baig^Λn^Λldacai vii ^Λoodami.

¹³ T^Λtai aat^Λm^ΛΛ bait^Λqui iji ^Λm^Λo vaarcu^ΛΛ^ΓΛ Asoon^ΛΛ^ΓΛ uucami. Dai ami v^ΛΛna ragai aat^Λm^ΛΛ ^Λp^Λm^Λu ^ΛPaavora. ^Λgai ^Λp^ΛΛ^Λli isd^Λv^ΛΛ^Λr^Λapi s^ΛΛ^Λli imiagi casc^Λd^ΛΛ ^ΛΛgi poduucai g^ΛΛraagidi ^Λgai. ¹⁴ Dai aid^Λsai aayi aat^Λm^ΛΛ Asoon^ΛΛ^ΓΛ ami daacatadai ^ΛPaavora dai g^Λr^ΛΛmadu t^Λsai vaarcu^ΛΛ^ΓΛ t^Λtai iji Mitiliñiamu. ¹⁵ Dai iji aat^Λm^ΛΛ abiaad^ΛΛ^ΓΛ dai siaadiqui miaanai d^Λgavusai aat^Λm^ΛΛ Quiiyosi. Dai g^Λn siaadiqui aayi aat^Λm^ΛΛ Samoosi^ΛΛ^ΓΛ dai Trojili^ΛΛ^ΓΛ g^Λr^Λiib^Λsai. Dai g^Λn siaadiqui

Mileet^{ΛΓΛ} aayi aat^{ΛΜΛ}. ¹⁶ Ali^Λ otoma aiya ^Λlidadai ^ΛPaavora Jerusaleen^{ΛΓΛ} dai ami daaca ^Λlidadai Pentecosteesico sistuidiagi. Amaasi ^{ΛΓΛ}mo siaa duudagad^Λ judidíu. Casc^{ΛΔ}Δ maitip^Λlidadai ^ΛPaavora ist^{ΛVΛ}pi daacagi Aasi^{ΛΓΛ} dai maiaayi Efeesi^{ΛΓΛ}.

¹⁷ Aid^Λsi quiaa Mileet^{ΛΓΛ} daacatadai ^ΛPaavora ootosi ^Λgai ñiooqui Efeesi^{ΛΓΛ} vaavoitudadami bait^Λguucacamigad^Λ sai dadana. ¹⁸ Dai aid^Λsi dada ^Λgai taid^Λ ^ΛPaavora it^ΛΔdai:

—C^{ΛΛ}ga maat^Λ aapim^Λ isducatai daacatadai aan^Λ v^{ΛΛ}scatai oidacami ^{ΛΛ}madu, aid^Λsi tuucamid^{ΛΓΛ} abiaad^{ΛΓΛ} divia aan^Λ Aasi^{ΛΓΛ}. ¹⁹ V^{ΛΛ}scara aid^Λsi g^Λnsaagida daacatadai aan^Λ ^Λrpiooñigad^Λcatadai Diuusi. Dai maig^Λduc^{ΛΔ} giñ^Λlidiña aan^Λ. Dai alia suaacaiña aan^Λ n^Λiditai oodami ismaivaavoi-tudai. Dai tomasiaacoga siaaco aim^Λraiña aan^Λ giñ^Λsobicaiña ^Λjudidíu casc^{ΛΔ}Δ alia soimaa taatacana aan^Λ. ²⁰ Dai maidagi-tocai aagaiña aan^Λ v^{ΛΛ}si istumaasi ismaac^{ΛΔ}Δ ^Λrc^{ΛΛ}gaducami aapim^Λ g^Λv^{ΛΛ}atar^Λ. Dai gamamaat^Λtuldiña aan^Λ v^{ΛΛ}si oodami vuitapi dai g^Λnquiiquiana v^{ΛΛ}si ^Λmaduga m^{ΛΛ}si ju-didíu dai ismaac^{ΛΔ}Δ mait^Λrjudidíu. ²¹ Dai aan^Λ g^Λnaagidiña sai g^Λaaagai is^Λma duucai g^Λnt^Λagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai vaavoitudagi isSuusi Cristo ^Λrc^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuvi-adami. ²² Sivi imimu aan^Λ Jerusaleenamu. Giñ^Λootosai Diuusi Ib^Λad^Λ. Dai maimaat^Λ aan^Λ istumaasi iñ^Λduñiagi. ²³ Mos^Λcaasi maat^Λ aan^Λ istomasiaaco iñ^Λsiaaco aim^Λrdagi giñaagidiña Di-uusi Ib^Λad^Λ m^Λsai giñ^Λmaisa agai Jerusaleen^{ΛΓΛ} dai sai alia soimaa taata iñ^Λagai aan^Λ. ²⁴ D^Λmos aan^Λ gia maivuum iñ^Λlidi gomaasic^{ΛΔ}Δ. Aan^Λ gia maisoigiñ^Λlidi giñ^Λtuucugac^{ΛΔ}Δ. Mos^Λcaasi istumaasi ^Λrgiñ^Λv^{ΛΛ}atar^Λ ^Λrnaatuagi ^Λaa duiñ^Λdagai is-maac^{ΛΔ}Δ giñ^Λmaa g^Λrt^Λaan^Λdamiga Suusi Cristo daid^Λ iduñiagi v^{ΛΛ}si istumaasi giñ^Λvii ^Λgai ansaid^Λ iduuna. ^Λaa duiñ^Λdagai ismaac^{ΛΔ}Δ giñ^Λvii ^Λgai ^Λrgaaagidagi c^{ΛΛ}gaduc^{ΛΔ}Δ ñiooqui isDi-uusi oig^Λdai v^{ΛΛ}scatai.

²⁵ Casi gaaagidi aan^Λ aapim^Λ g^Λnsaagida idi ñiooqui isDiuusi soic^Λi oodami sai c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} oidacana dai sivi c^{ΛΛ}ga maat^Λ aan^Λ sai tomali ^Λmaadutai aapim^Λ camaitiñ^Λgia agai ^Λpamu. ²⁶ Casc^{ΛΔ}Δ ang^Λnaagida iñ^Λlidi aan^Λ sivi sai camait^Λrgiñ^Λduñi m^Λsmaiimiagi Diuusi ^{ΛΛ}madu m^Λsi^{ΛΛ}scad^Λ coiyagi. ²⁷ Casi g^Λnaagidi aan^Λ mai^Λstocai tomali ^Λmo istumaasi mos^Λv^{ΛΛ}si g^Λnaagidi aan^Λ istumaasi ip^Λlidi Diuusi t^Λsmaat^Λcagi daid^Λ ivuaadagi. ²⁸ Casc^{ΛΔ}Δ g^Λnnuucadacavurai aapim^Λ ^{ΛΛ}gi dai nuucadacavurai v^{ΛΛ}scatai ^Λvaavoitudadami ^{ΛΛ}pa ^Λpan duucai cañiiru pastuurugad^Λ c^{ΛΛ}ga nuucadacana g^Λsosoiga. C^{ΛΛ}ga maat^Λ aapim^Λ isDiuusi Ib^Λad^Λ g^Λandarai m^Λsai nuucadacana ^Λvaavoitudadami ismaac^{ΛΔ}Δ ^Λcovai vuvaitu Diuusi casc^{ΛΔ}Δ c^{ΛΛ}gav^Λr mamaat^Λtulda. Suusi Cristo

Diuusi maradΛ muu dai aasi ΛΛradΛ agai vΛΛtarΛ dai poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvaitu saidΛ ΛΓΛmo siΛΛgΛMΛ ducamicana. ²⁹ CΛΛga maataΛ aanΛ sai iñsiΛΛscadΛ imiagi dadimu aa dai siaa duñia agadamu agai vaavoidaragadΛ Λpan duucaΛ sΛΛsΛyi omaligami daivai dai maivieeyi cañiiru. ³⁰ Todian duucaΛ aapimΛ gΛnsaagidaiñdarΛ baitΛqui guuquivamu ΛΛmoco dai gamamaatΛtuldiadamu yaatagi baiyoma siismaacΛdΛ Λrvaavoi. Dai poduucai iduuñimu agai sai oidatucuiña aa daidΛ ΛrmamaatΛrdamigadΛcana. ³¹ GΛnnuucadacavurai tudu. GΛntΛgitovurai aapimΛ iñsaanaΛ aitu vaica uumigi gΛnmaacaitai ñiooqui tasΛΓΛ dai tucarΛ. Maidagitocai gΛnmaacaiña aanaΛ ñiooqui vΛΛscatai ΛΛmadutai dai suaacaiña aanaΛ aapimΛcΛdΛ.

³² Sivi giñaaduñi gΛnviaamu aanaΛ Diuusi ΛΛmadu vai agai gΛnnuucadacana dai Diuusi ñiooquidΛ ΛΛmadu ΛpΛ ismaacΛdΛ garaagidi isgΛroigadai Diuusi. Idi vaa ñiooqui guvucadaliga dai agaicΛdΛ sioma cΛΛga ΛΛgidi aapimΛ Diuusi. Dai agaicΛdΛ ΛpΛ viaa aatΛMΛ mui naana maasi cΛcΛΛgaducami ismaacΛdΛ maacai Diuusi agai ismaacΛdΛ Λcovai vuvaidi agai. ³³ AidΛsi gΛnΛΛmadu aimaraiña aanaΛ maitataanΛiña aanaΛ tumiñsi tomali yuucusi. ³⁴ Baiyoma cΛΛga maataΛ aapimΛ iñsaanaΛ Λgi gaaata vuaadana dai gaagaiña istumaasi Λgito aanaΛ giñvΛΛtarΛ dai ismaacΛdΛ giñΛΛmadu ajioopaiña ΛpΛ. ³⁵ VΛΛscΛΓΛ gΛnmamaatΛtuldiña aanaΛ ispoduucai glaagai isgaaata vuaadagi dai soicΛdagi soituutuigami. VΛΛscΛΓΛ avar tΛtΛgitoda istumaasi caiti Suusi Cristo: “Sioma baigΛΛlidiña ismaacΛdΛ gamaacai siismaacΛdΛ baajai mastumaasi oidi”, ascaiti Suusi Cristo —astΛtΛdai Paavora.

³⁶ Mosaagacai ΛPaavora gomaasi gΛtootonacΛdΛ cΛquiva vΛΛscatai ΛΛmadu dai gamamagi. ³⁷ Dai vΛΛscatai suaañimi dai cocomituquimi dai uusupigaimi diosaidacai. ³⁸ Dai aliaΛ soigΛnΛli potΛΛdacai ΛPaavora sai camainΛijada agai vaamioma. Dai oí asta siaaco cΛΛca Λvaarcu.

21

¹ Dai anaasi viaacai Λvaavoitudadami tΛΛtasai aatΛMΛ vaarcuΛΓΛ dai sΛΛli iji Coosiamu. Dai siaadiqui iji aatΛMΛ Roodasiamu dai abiaadΛΓΛ Paataramu. ² PaatarΛΓΛ tΛΛ aatΛMΛ Λmai vaarcu Penisiamaco imadami tΛtai agiΛΓΛ tΛΛtasai aatΛMΛ dai iji. ³ Dai dΛgavusai aatΛMΛ ΛmapΛcΛΓΛ siaadΛrΛ maasi Sipiliamu, Sipili ΛΓΛmapΛcΛΓΛ siaaco sicolimadi suudagi. Dai dΛgavusai aatΛMΛ tai Sipili oogisa padΛΓΛ vii. Dai apiaiimiΛi aatΛMΛ SiiliΛΓΛ uucami. Tiiroana viaa agaitadai istumaasi cusuvuti Λvaarcu cascΛdΛ ami aayi agai. ⁴ TΛtai anaasi tΛapapai aatΛMΛ dai tΛΛ ΛΛmoco vaavoitudadami. Dai

anaasi vii aatama cuvaracami tasai. Tai Diuusi Ibada ñiooqui avavoitudadami tai agai potadai Paavora sai maitaagai isimia agai Jerusaleenamu. ⁵ Dai mosaagai cuvaracami tasai iji aatama. Tai vasi avavoitudadami dai ooñigada dai maamarada gari gaa suudagi ugidiara uucami dai anaasi ooratana gartootonacada guuquiva aatama dai gamamagi. ⁶ Amaasi coocomitu aatama avavoitudadami dai diosagi dai tatasai aatama vaarcuara tai agai iji anquiiquiamu.

⁷ Dai Tiroiñdara apiaimai aatama vaarcuara Tolemaidara uucami dai ami taapai aatama dai viaatuli garaaduñi dai anaasi daraaja amo tasai agai lamadu. ⁸ Dai siaaдиqui Paavora lamadu aatama ismaacada oiditadai iji abiaadara dai aayi Sesareara. Dai ami iji Piili quiidiamu agai aramoco ismaacada gaaagidiña Diuusi ñiooquida. Dai agai aramoco taticogiadami acuaracamiañdara lara. Taitai anaasi vii aatama agai lamadu. ⁹ Daidala Piili maamaracatadi maacova ooqui. Dai agai maiquiaa arcuucunacami. Daidala ooqui aagaiña istumaasi aagidiña Diuusi. ¹⁰ Cadaraajatadai aatama chilaqui tasai tai ami divia amo calli Agavo tlagiducami. Agai Judeeaiñdara divia dai agai aagai istumaasi aagidiña Diuusi. ¹¹ Dai agai bai Paavora givurada dai acada vuupu gaaacaso dai ganoonovi daidala itai:

—Pocaiti Diuusi Ibada sai Jerusaleenara ajudidu aduucavi agai idi givurai tuidacami dai tlagida agai ismaacada maitarjudidu —ascaiti Agavo.

¹² Dai moscaagai aatama lamadu Sesareara oidacami gomaasi vascatai daañimi aatama Paavora sai maiimana Jerusaleenamu. ¹³ Damos Paavora garaa noragi dai povai gartadai:

—¿Tuimasi suana dai soigañalliatudai? ¿Ducatai ipalidi aapima isama duucavi giñtagitoituldagi? Masinñvuliagi isgiñmuaagi lara Jerusaleenara gaaagiditai ana isSuusi Cristo arcagaara vuviadami. Ana gia maivuam inñalidi —ascaiti Paavora.

¹⁴ Aidasi tala aatama ismaitistui isama duucavi tagitoituldagi dagito aatama daidala icaiti:

—Araduuna istumaasi ipaliadagi Diuusi —caiti aatama.

¹⁵ Cadaivunucaivi chilaqui tasai bai gardui aatama dai iji Jerusaleenamu. ¹⁶ Tai gari lamoco vaavoitudadami Sesareeaiñdara. Dai amaadutai agai aramo calli Nasoofi tlagiducami. Agai arSipilara oidacami dai laqui abiaadara arvaavoitudadami. Dai agai quidiara viiya ragaitadai aatama.

¹⁷ Aidasi aayi aatama Jerusaleenara garaaduñi baiganaliaracada garviaatuli. ¹⁸ Siaaдиqui Paavora gari

aidasi dividamu aatama Jacovo. Ami daraajatadai vassai baitaguucacamigada vaavoitudadami lapa. ¹⁹ Taidapaavora viaatuli dai aagidi vassai istumaasi idui agai Diuusi guvucadadacada ismaacada maitarjudidiu saagida. ²⁰ Dai aidasi ca agai gomaasi calaga ñioocai Diuusi vatar. Tai amaasi abaitaguucacami potadai Paavora:

—Graduñi, damos calaga maata aapi siquidu vaavoitudadami judidiu saagida dai vascatai pocaiti sai aliasi glaagai isvassai vaavoitudadami apiaaggiadagi vassai Moseesacaru samicamigada. ²¹ Dai amo oodami aspocaitiña pasai aapi mamaatutuldi vassai judidiu ismaacada sibaco oidaga sai maiagidiña Moseesacaru samicamigada, dai poviapas caitiña lapa sai mitaagai isiquiacadagi ganmaamara calali tuutucugada, tomali maiagidiña garviitularaga. ²² ¿Istumaasi apduñimu? Mosmaatama oodami iscadivia aapi dai ganampaidamu agai dai maataca liadamu isducatai gamamaatutuldiña aapi. ²³ Sivi mosglaagidamu aatama istumaasi glaagai pasiduniagi. Tanai daraaja graaduñi saagida maacova calali ismaacada bai dui amo ñiooqui Diuusi amadu dai maiquiaa naatocai idui. ²⁴ Vaidacaiñi aapi judidiu quiuupaigadamu daida iduñi istumaasi glaagai isiduniagi siascada bai duñiagi amo istumaasi Diuusi amadu poducaisduucaisgarmaatutuli Moseesacaru dai gaata inamquida aapi agai vatar quiupira. Dai gooqira casi iducais gomaasi casi istutuidi agai isiicagisancuucupa poducaisduucaisvueeyi aatama. Dai casi iducais aapi gomaasi maatamu vascatai ismaitarvaavoi mascaiti ganidi, baiyoma mosaapi lapa lagida mamaatutularagada Moseesacaru. ²⁵ Moscooji aatama amo oojai vaavoitudadami ismaacada maitarjudidiu dai poducais ooji aatama sai camaivuumalidiña mamaatutularagadacada Moseesacaru tomali judidiu viitularagadacada, dai sai maicuaadana lapa baabaidi ismaacada gadadasdi uvisi ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucais, tomali larada, dai tomali amo calisi baabiada baimuada ismaacada acueeyi dai sai maigoogosisanducamicana —astadai abaitaguucacami Paavora.

²⁶ Taidapaavora vaidacai maacova calali judidiu quiuupaigadamu dai siadiqui Paavora amadu agaa maacova idui istumaasi glaagaitadai siduniagi siascada bai duñiagi amo istumaasi Diuusi amadu. Dai gooqira vaa Paavora gala quiuupaigadara judidiu dai aagida agai taanadami gala quiuupaigadara judidiu istuigaco naatocai iduñia agai

ismaac^{ad}Δ bai dui ^{ag}ai Diuusi ^{am}madu, dai amaasi vuaapa ^{ag}ai ^{ap}Δ ^{am}madutai istumaasi daasda ^{ag}ai Diuusi.

²⁷ Dai cayoga ^{ac}ai cuvaracami tasai tai ^{am}moco judidíu Aasia ^dΔ^v^{ar}ⁱ^{ar}Δ oidacami ^tΔ ^{Pa}avora ^{ag}Δ^Δ quiuupaigad^{ar}Δ judidíu dai sisolitu ^vΔ^{si} oodami dai bai ^{Pa}avora. ²⁸ Dai ijiña daid^Δ icaitimi:

—Aapim^Δ judidíu, garsoiñavurai. Idi ^{ar}Δ^{ac}Δ^{li} ismaac^{ad}Δ aipaco aim^{ar}aiña dai vui ñioocaiña judidíu dai mamaat^{at}uldaragad^Δ Moseesacaru dai idi judidíu quiuupaigad^Δ vui ^{ap}Δ dai sivi asta vaapai goovai aa oodami ismaac^{ad}Δ mait^{ar}judidíu ^{ag}Δ^Δ quiuupaigad^{ar}Δ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli idi quiupai siaaco siaa duutudai judidíu Diuusi —ascaiti ^Δjudidíu.

²⁹ ^Δjudidíu Aasia ^dΔ^v^{ar}ⁱ^{ar}Δ oidacami Jerusaleen^{ar}Δ n^Δiditadai ^{Pa}avora vaas^Δquioma Tróximo ^{am}madu. Tróximo ^{ar}Efeesi^{ar}Δ oidacami. ^Δjudidíu Aasia ^dΔ^v^{ar}ⁱ^{ar}Δ oidacami po^Δlidadai is^Δ^{Pa}avora vaidacai casc^{ad}Δ pocaiti.

³⁰ Tai ^vΔ^{si} oidacami sisioli dai voopoigatai dada ami dai bai ^{Pa}avora dai ^tvaim^{ac}ai quiidigamu dai otoma cuu cuucuparagad^Δ quiupai. ³¹ Dai camuaa agaitadai sai amaadutai aagidi ^{ag}Δ^Δ ^taaan^Δdamigad^Δ sandaaru sai ^vΔ^{si} Jerusaleen^{ar}Δ oidacami siaa caiti. ³² Tai ^{ag}ai otoma vaidacai g^Δsandaaruga ^{am}madu ^{at}Δ^taaan^Δdami dai voopoigatai ^tapai ami siaaco daraajatadai ^oodami. Dai aid^Δsid^Δ ^oodami ^tΔ ^{ag}Δ^Δ ^taaan^Δdami ^{am}madu sandaarugad^Δ cam^{ag}Δ^{ag}Δ vaamioma ^{Pa}avora. ³³ Taid^Δ ^{ag}Δ^Δ ^taaan^Δdami m^ΔΔ dai maisapicami bai ^{Pa}avora dai gat^Δjai m^Δsai vurana gooca cadeenac^{ad}Δ dai gooqui^{ar}Δ gat^{ac}acai sioo^{ar}Δ ^{ag}ai dai astuma dui. ³⁴ Vaid^Δ ^oodami ali^Δ sisiocai dai ^{am}moco aagai ^Δmo istumaasi vai aa ^Δma maasi dai poduucai maitistutuidi ^{ag}Δ^Δ ^taaan^Δdami isca^{ac}agi dai matiagi astuma si^Δdui casc^{ad}Δ ^tajai ^{ag}ai g^Δsandaaruga sai b^ΔΔ^{ac}iña ^{Pa}avora m^Δdana siaaco oidaga ^{ag}ai. ³⁵⁻³⁶ Dai mosa^{ac}ai ^tsadicarud^Δ sandaaru quid^Δ, ali^Δ muidutugaitai oodami dai baiya ^{ag}ai ^{Pa}avora dai iñ^Δquimi daid^Δ icaitimi:

—Muaavurai, muaavurai —ascaitimi ^vΔ^Δscatai.

Casc^{ad}Δ ^Δsandaaru viaacatadai ismootiadagi ^{Pa}avora sai maib^ΔΔna ^{ag}aa.

³⁷ Dai aid^Δm^Δsi cavaasa agaitadai ^{Pa}avora tuucavi ^{ag}ai it^{at}Δ^Δdai ^{ag}Δ^Δ ^taaan^Δdamigad^Δ ^Δsandaaru:

—¿Giñmaquiagipasi oigaragai isñiooquia aan^Δ? —ast^{at}Δ^Δdai ^{Pa}avora.

Taid^Δ ^{at}Δ^Δaan^Δdami it^{at}Δ^Δdai:

—¿Ñioocai^{pas}i aapi giliego? ³⁸ ¿Aid^Δ gia aapi mait^{ar}Δ^{ac}Δ^{li} Ejiipit^{ar}Δ oidac^{ad}Δ ismaac^{ad}Δ ^ΔΔ^Δquioma g^Δaaagacai cocoda

dudunucami dai gooquiΛΓΑ vaidacai maaco miil gacooda-cami oidigamu? —astΛΤΑδai ΛΓΑΛ tΛaanΛdami.

³⁹TaidΛ ΛPaavora itΛΤΑδai:

—AanΛ Λrjudiu. TarsΛΓΑ vuusaicami aanΛ dai anaasi Λroidacami. Λgai ΛΓΑmapΛCΛΓΑ gΛducami Silisia dΛVΛΛΓiΛΓΑ. DΛmos giñmaacañi oigaragai nai ñiooquida aanΛ goodami —astΛΤΑδai ΛPaavora.

⁴⁰TaidΛ ΛΓΑΛ tΛaanΛdami maa oigaragai. TaidΛ ΛPaavora CΛquiva tΛadicariΛΓΑ. Dai vañigi gΛnovi sai dodoligicana VΛΛscatai. Dai aidΛsi cadodoli vii Λgai taidΛ ΛPaavora ñioo evreocΛΔ daidΛ itΛΤΑδai:

22

1 —Giñaađuñi, caΛcavurai aapimΛ istumaasi gΛnaagida iñagai aanΛ dai poduucai giñsoiña iñagai —astΛΤΑδai Paavora.

2 Dai moscaΛcai Λoodami isñiooquidi Λgai evreocΛΔ vaamioma dodoli vii taidΛ ΛPaavora itΛΤΑδai:

3 —AanΛ Λrjudiu. TarsΛΓΑ vuusaicami aanΛ. Λgai ΛΓΑmapΛCΛΓΑ Silisia. DΛmos tanai JerusaleenΛΓΑ gΛΛ aanΛ. Gamalieli ΛrgiñmamaatΛtuldiadamicatadai. Λgai CΛΛ SΛΛli giñmaatΛtuli SΛΛlicamigadΛ gΛΓΑΛqui aaduñicarΛ. Dai aanΛ VΛΛSCΛΓΑ giñaa jagai isiduñiagi VΛΛsi giñguvucadacΛΔ istumaasi ipΛlidi Diuusi, poduucai isducatai gΛnaajagΛi aapimΛ siduñiagi sivi. ⁴AanΛ ΛΛquioma aliΛ soi vuaadana VΛΛscatai ismaacΛΔ vaavoitudai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛΓΑ vuviadami. Dai coodaiña aanΛ ΛΛmoco dai aa vuuyiña aanΛ dai vupuraiña cadeenacΛΔ dai maamaisapaiña VΛΛsi Λmaduga mΛΛsi ooqui dai CΛCΛli. ⁵Dai CΛΛga maata ΛbaitcΛaacamigadΛ papaali judidiu dai VΛΛsi Λdudunucami quiuupiΛΓΑ dai Λgai ΛrnΛijadami isΛgai vaa giñmaa oojai gΛraaduñi judidiu DamascΛΓΑ oidacami VΛΛtarΛ. ΛoojiΛΓΑ giñmaa Λgai oigaragai ansai imΛna Damascamu dai gaagana vaavoitudadami dai vuaapa iñagaitadai aanΛ tanai JerusaleenΛΓΑ mΛsai soimaa taatatuldana.

⁶MosimΛitadai aanΛ dai camiaadimi DamascΛΓΑ dai cayoga danduucu tai todian duucai giñsicoli VΛpΛdolian dui Λmo gΛΛ cuudagi tΛvaagiaiñdΛΓΑ. ⁷Antai aanΛ dΛVΛΛrapi gai dai cai aanΛ Λmo ñiooqui vai povaiñtΛΤΑδai: “Saulo, Saulo, ¿tuipasi soi giñvueeyi?” iñtΛΤΑδai Λñiooqui. ⁸Antai tΛcacai aanΛ daidΛ itΛΤΑδai: “¿PooΓa aapi?” Tai Λgai povaiñtΛΤΑδai: “AanΛ anΛrSuusi NasareetΛΓΑ oidacami Λgai vaa ismaacΛΔ soi vueeyi aapi”, iñtΛΤΑδai ΛtΛaanΛdami. ⁹Λgai ismaacΛΔ giñΛΛmadu iimΛitadai tΛΛ Λcuudagi dai aliΛ duduaadimu dΛmos maimaata cai Λgai Λñiooqui ismaacΛΔ giñaa gidi Λgai. ¹⁰Antai aanΛ potai: “¿Tumaa duuna aanΛ?” TaidΛ ΛtΛaanΛdami

ipiñtaldai: “Vañigiñi dai apiaimada Damascamu siami gaaagidamu aa vaaasi pastumaasi viaa siduñiagi”, iñtaldai. ¹¹ Daidla agaa cuudagicada mainaadatai vii aana cascada giñaaduñi viaacata dai isgiñnoviana baaaticagi Damascara uucami.

¹² Dai ami oidacata dai amo calli Ananiiasi taagiducami. Agai aramo calli ismaacada calga agidi Moseesacaru mamaatuldaragada. Dai vaaasi ajudidíu ismaacada Damascara oidacata dai alia calga ñioocaiña agai vaatarla.

¹³ Ananiiasi divia dai giñnada agai. Dai mosaayi dai povaiñtaldai: “Giñaduñi Saulo casi istutuidi aapi isnaadagi apamu”, mospotai agai antai otoma nanava aana dai taalcalli ismaacada giñaagidatada. ¹⁴ Tai agai povaiñtaldai: “Agai vaa Diusi ismaacada siaa duutuli garaaqui aduñicaru aaqui abiaadara covai gavuusaitu aapi pasai maatacana istumaasi agai iduñia alidi tanai oidigi daama, dai pasai nidana lara agai ismaacada tomali amo imidagai maisoimaasi idui, dai pasai caacana lara isagai vaa gñiooqui. ¹⁵ Dai sivi cataa aapi dai cacaa dai sivi calga ñiooquimu aapi agai vaatarla vaaasi oodami vuitapi dai agidamu aapi pastuma taal dai pastuma caí. ¹⁶ ¿Dai sivi tatumaa nanara aatama? Calquivañi dai vaavoituda Suusi Cristo vai agai gaogaldana gasoimaascamiga nai gavacuanana”, iñtaldai calli.

¹⁷ Dai aidasi divia aana tami Jerusaleenara ii aana quiuupiamu dai gamamagi tai ami Diusi giñtaagi amo istumaasi. ¹⁸ Tala aana taanaanadami Suusi vaidla ipiñtaldai: “Siascada calga ñiooquia aapi aana giñvaatarla tanai Jerusaleenara maivaavoituda agai oodami cascada otoma cavami gaagacai vuusai tanai Jerusaleenaindara”, iñtaldai taanaanadami Suusi Cristo. ¹⁹ Antai aana potaldai: “Dañi taanaanadami calga maata agai iñsaana vaaasi quiquupaigadana judidíu aimaraña dai maamaisapicami vuudana ismaacada gavaavoitudai dai gavaiña aana. ²⁰ Dai aidamasi mumueeyi gñiooquituldiadamiga Tiivañi agai ismaacada calga ñioocaiña aapi gvaatarla aana lara ami daacata dai bai aagaitada aana masmuaagi dai asta nuucada aana sosoada agai ismaacada mumueeyitada”, antaldai aana. ²¹ Damos taanaanadami povaiñtaldai: “Imiñi aapi gaootosana iñagai aana maaasi ismaacada maitarjudidíu saagida”, iñtaldai taanaanadami —astaldai lapaavora.

²² Calga caacata dai oodami asta aagacai agai isDiuusi ootosa agai ismaacada maitarjudidíu saagida taida ganaagacai ijiña daidla icaitimi:

—Muaavurai goc^{ΛΛ}li. Sioom^Λ arc^{ΛΛ}gai ismaïoidaca goovai —asc^Λaiti^Λoodami.

²³ Dai ali^Λ baacoicatadai^Λ gai casc^{ΛΔ} api^Λiiñ^Λacai dai t^Λcavi susuligai g^Λnvaapasaraga dai t^Λcavi daitudai d^Λv^{ΛΛ}rai.

²⁴ Taid^Λ ag^{ΛΛ} t^Λaan^Λdamigad^Λ sandaaru gat^Λjai m^Λsai tuucavi vaasana^Λ Paavora dai g^Λicarsana sai ñioocana dai aagana istuisid^Λ vui baacoi^Λoodami. ²⁵ D^Λamos aid^Λasi cavuracatadai^Λ gai dai g^Λicarsa agaitadai taid^Λ ^ΛPaavora it^Λt^Λdai^Λ mai t^Λaan^Λdamigad^Λ ^Λsandaaru ismaac^{ΛΔ} ami c^{ΛΛ}acatadai:

—Viaam^Λasi aapim^Λ s^{ΛΛ}licami isg^Λicarsagi^Λ amo romano dai tomali mait^Λcacacai dudunucami^{ΛΓΛ} istuma dui —ast^Λt^Λdai^Λ ^ΛPaavora.

²⁶ Dai mosca^Λcacai^Λ t^Λaan^Λdami gomaasi ii dai m^{ΛΛ} aagidi ag^{ΛΛ} t^Λaan^Λdami daid^Λ it^Λt^Λdai:

—G^Λnuucadacañi gomaasic^{ΛΔ} ismaac^{ΛΔ} iduñia agai. Idi c^{ΛΛ}liava arromano —ast^Λt^Λdai.

²⁷ Taid^Λ ag^{ΛΛ} t^Λaan^Λdami divia siaaco daecatadai ^ΛPaavora daid^Λ it^Λt^Λdai:

—¿Vaavoisi siarromano aapi? —ast^Λt^Λdai ag^{ΛΛ} t^Λaan^Λdami.

Taid^Λ ^ΛPaavora it^Λt^Λdai:

—^Λj^Λ —ast^Λt^Λdai ^ΛPaavora.

²⁸ Taid^Λ ag^{ΛΛ} t^Λaan^Λdami pot^Λt^Λdai:

—Gaaa nam^Λqui aan^Λ mui tumiñsi dai romanutu —ast^Λt^Λdai ag^{ΛΛ} t^Λaan^Λdami.

Taid^Λ ^ΛPaavora aa noragi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Aan^Λ gia arromamano giñ^{ΔΛΔ} —ast^Λt^Λdai ^ΛPaavora.

²⁹ Gomaasic^{ΛΔ} ^Λgai ismaac^{ΛΔ} g^Λicarsa agaitadai ^ΛPaavora dagito dai maigovioma iji. Dai camaat^Λcai ag^{ΛΛ} t^Λaan^Λdami isvuu amo c^{ΛΛ}li ismaac^{ΛΔ} arromano ali^Λ duaadimu.

—————
³⁰ Siaadiqui ag^{ΛΛ} t^Λaan^Λdami c^{ΛΛ}ga maat^Λca ^Λlilitadai istuc^{ΛΔ} g^Λpi^{ΛΓΛ} vuupai ^Λjudidíu ^ΛPaavora casc^{ΛΔ} uupai cadeena ismaac^{ΛΔ} ^Λc^{ΛΔ} vuracatadai dai t^Λjai ^Λbait^Λguucacamigad^Λ papaali judidíu ^{ΛΛ}madu v^{ΛΛ}si ismaac^{ΛΔ} vaamioma t^Λaan^Λi sai g^Λn^Λmpaidana dai vuusaitu ^ΛPaavora dai v^{ΛΛ}scatai vuitapi c^Λi.

23

¹ Taid^Λ ^ΛPaavora vui n^Λn^Λava v^{ΛΛ}si ^Λbait^Λguucacami ismaac^{ΛΔ} g^Λn^Λmpagi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Giñ^Λaduñi, ^{ΛΛ}qui abiaad^{ΛΓΛ} oidaga aan^Λ dai c^{ΛΛ}ga ivueeyi Diusi vuitapi asta sivi uucami casc^{ΛΔ} c^{ΛΛ}ga bai tadaga giñ^Λb^Λdaga —ast^Λt^Λdai ^ΛPaavora.

² Taid^Λ ^ΛAnaniiasi ismaac^{ΛΔ} ^Λrbait^Λc^{ΛΛ}acamigad^Λ papaali judidíu t^Λjai ^Λgai ismaac^{ΛΔ} miaad^Λrioma guucacatadai ^ΛPaavora sai t^Λñiana g^{ΛΛ}g^Λana. ³ D^Λamos ^ΛPaavora it^Λt^Λdai:

—Diuusi soimaasi gataatatuldamu aapi. Aapi aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Mosdaja aapi dai naida agai isbai maicanga idui aan isducatai aagai Moseesacaru samicamigadai dai vascatai gataaanai aapi masaidai giñgana dai gomaasi daidarsi samicamigadai —astadai Paavora.

⁴ Tai agai ismaacadi ami guucacatadai potadai:

—¿Ducatai vui ñioocai aapi baitaacamigadai papaali ismaacadi ivueeyi Diuusi aa duiñdad? —astadai.

⁵ Taidai Paavora potadai:

—Giñaaduñi, maimaatadai aan isgoovai abaitaacamigadai papaali judidui mospocaiti Diuusi ñiooquidai: “Maitavar vui ñioocada gandudunucamiga”, caiti Diuusi —astadai Paavora.

⁶ Daidai Paavora maatai isamoco adudunucami rsaduseo dai arfariseo, dai gatai ñioo daidai itai:

—Giñaaduñi, aan arfariseo aan vaavoitudai fariseo vaavoidaragadai cascadi. Dai giñdadi arfariseo. Dai aan vaavoitudai coidadi duaacaradi cascadi giñvuaa aapimatai dai vaama giñcadi —astadai Paavora.

⁷ Aidasi potai agai fariseo amadu rsaduseo agi gadvupui ñiooquimi. ⁸ Rsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai, dai maitipu Diuusi taañicarudai ismaiibadaga oodami. Damos fariseo vaavoitudai vasi gomaasi cascadi amoco aagai amo istumaasi vai ama maasi. ⁹ Dai vascatai iñcadi. Tai guuquiva amoco mamaataduldiadami Diuusi samicamigadai ismaacadi vaavoitudai agi vaa vaavoidaragai ismaacadi vaavoitudai fariseo, daidai icaiti.

—Idi cali maitarsoimaasi iducami siarvaavoi isñiooqui amo Diuusi taañicarudai isamo ibadi apra maitarcagai tasvuidai vatacagi Diuusi —ascaiti amamaataduldiadami Diuusi samicamigadai.

¹⁰ Dai idi aatagidai ali baacoicatadai oodami cascadi agai taanadamicadai sandaaruni ali duaadicuitadai masoi duñiagi Paavora, cascadi ootosi agai ñiooqui sandaaruni dai dadana dai vuusaidana Paavora oodami saagidaiñdai dai bacaiñi apamu sandaaruni quidiaduni.

¹¹ Siaadiqui tucadi divia Diuusi dai sonuana calquiva Paavora dai potadai:

—Maitiduaadicuda Paavora poduucadi psduucadi calga ñioo aapi aan giñvatarai tanai Jerusaleenai poduucadi apra pñiooquia agai Roomai —astadai Diuusi.

¹² Siaadiqui $\Lambda\Lambda$ moco judidíu bai dui ñiooqui dai muua agai Λ Paavora. Dai poduucai bai dui sai maid $\Lambda\Lambda$ ca agai cuaadagai tomali suudagi asta si $\Lambda\Lambda$ scad Λ muua Λ Paavora sai Diuusi g $\Lambda\Lambda$ g Λ via agai ismaipoduñia Λ gai. ¹³ Λ c Λ c $\Lambda\Lambda$ li ismaac Λ d Λ poduucai bai dui Λ rvaamioma isgoo coobai. ¹⁴ Dai Λ gai iji siaaco daraajatadai Λ bait Λ guucacamigad Λ papaali $\Lambda\Lambda$ madu aa t Λ t Λ aan Λ damigad Λ judidíu daid Λ it Λ t Λ dai:

—Cabai dui aat Λ m Λ t Λ sai maid $\Lambda\Lambda$ ca ragai cuaadagai asta t Λ si $\Lambda\Lambda$ scad Λ muua Λ Paavora sai Diuusi g Λ rg $\Lambda\Lambda$ g Λ na t Λ smaipoduñiagi. ¹⁵ Daidi sivi aapim Λ $\Lambda\Lambda$ madu aa ismaac Λ d Λ Λ rvaamioma t Λ t Λ aan Λ damigad Λ judidíu aagidavurai Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ damigad Λ romamano sai baigovai vuaapana Paavora dai povia Λ r t Λ d Λ m Λ sai vaamioma c $\Lambda\Lambda$ ga maat Λ ca agai istuma dui Λ gai. T Λ tai aat Λ m Λ soobidaca ragai maiquiaa a Λ na t Λ tai muua ragai —ast Λ t Λ dai Λ c Λ c $\Lambda\Lambda$ li.

¹⁶ D Λ mos Λ marad Λ Paavora si $\Lambda\Lambda$ gid Λ maí gomaasi dai ii sandaaru quidiamu dai aagida agai Λ Paavora. ¹⁷ Taid Λ Λ Paavora vai Λ mo sandaaru t Λ aan Λ damigad Λ daid Λ it Λ t Λ dai:

—Vaidacaiñi idi ali g $\Lambda\Lambda$ li m $\Lambda\Lambda$ ca siaaco daja Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami aagidasa agai goovai Λ mo ñiooqui —ast Λ t Λ dai Λ Paavora.

¹⁸ Taid Λ Λ t Λ aan Λ dami vaidacai siaaco daacatadai Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami daid Λ it Λ t Λ dai:

—Paavora maisapic Λ d Λ giñaagidi ansai g Λ vuapidana idi ali g $\Lambda\Lambda$ li g $\Lambda\Lambda$ aagidasa Λ lidi goovai Λ mo ñiooqui —ast Λ t Λ dai.

¹⁹ Taid Λ Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami noviaiñd Λ r Λ b Λ i Λ ali g $\Lambda\Lambda$ li dai Λ covai vaidacai daid Λ it Λ t Λ dai:

—¿Tumaasi giñaagida Λ lidi aapi? —ast Λ t Λ dai Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami.

²⁰ Taid Λ ali g $\Lambda\Lambda$ li it Λ t Λ dai:

— Λ judidíu cabai dui sai g $\Lambda\Lambda$ aagida agai p Λ sai sioroco b $\Lambda\Lambda$ caiña goPaavora m $\Lambda\Lambda$ ca siaaco daraaja Λ t Λ t Λ aan Λ damigad Λ judidíu sai sioma c $\Lambda\Lambda$ ga maat Λ ca agai istuma dui Λ gai.

²¹ D Λ mos maitivaavoituda. Vaamioma isgoo coobai c Λ c $\Lambda\Lambda$ li assoobidaca agai voiy Λ r Λ dai maiquiaa a Λ na sai muua agai dai poduucai bai dui sai maid $\Lambda\Lambda$ ca agai cuaadagai tomali suudagi asta si $\Lambda\Lambda$ scad Λ muua sai Diuusi g $\Lambda\Lambda$ g Λ via agai ismaipoduñia Λ gai. Dai sivi cabai g Λ nduuduna dai mosn Λ n Λ ra ist Λ iya aapi —ast Λ t Λ dai Λ ali g $\Lambda\Lambda$ li.

²² Taid Λ Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami diosagi Λ ali g $\Lambda\Lambda$ li dai pot Λ t Λ dai sai maiaagidiña tomali Λ maadutai iscaagidi gomaasi.

²³ Taid Λ Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami vaí gooca sandaaru t Λ t Λ aan Λ damigad Λ dai t Λ jai sai bai duuna gooca siento sandaaru g Λ ntaatarac Λ d Λ ajioopadami, dai vaicoobai dan baivustaama sandaaru caapayu daama ajioopadami, dai goo siento sandaaru ismaac Λ d Λ vuu ajioopai lalansa sai iim Λ na

ΛΛmadu ΛPaavora Sesareeamu aidΛ tucarΛ tustaamarΛ. ²⁴ Dai gatajai ΛΛpΛ sai bai duuna caapayu sai daitugaiña ΛPaavora dai tΛjai ΛpΛ sai cΛΛgaducami tΛΛgidana ΛgΛΛ dunucami Pailisi. ²⁵ Dai ΛgaicΛdΛ ootoi Λmo oojai dai oojiarΛ itΛtΛdai:

²⁶ “GΛΛ dunucami Pailisi, aanΛ arCΛaudio Liisiasi dai aanΛ aliasi siaa gΛduutudai dai gΛviaatuldi. ²⁷ Λjudidíu camaisapicami bΛi idi cΛΛli dai muua agaitadai antai maí aanΛ isgoovai arromano cascΛdΛ otoma ii aanΛ ΛΛmadu giñsandaaruga dai mΛΛ soi. ²⁸ DΛmos aanΛ maatΛca iñΛlidadai mΛstuucΛdΛ gapiarΛ vuupai cascΛdΛ vaidacai aanΛ dudunucamigadΛ judidíu ampaidaragadΛamu, ²⁹ dai mosotoma maí aanΛ masai gapiarΛ vuupai maivaavoitudaitai goovai viituldaragadΛ, dai mosmaitiipucata dai istuusi muaagi tomali istuusi maisagi. ³⁰ DΛmos maí aanΛ isΛjudidíu cabai dui dai muua agai cascΛdΛ antotoma gΛootosi, dai caagidi aanΛ ΛpΛ Λgai ismaacΛdΛ gapiarΛ vuupai sai gaamu iimΛna dai gΛaagidana istuma vi-aaca Λgai goPaavora vui. MosΛcaasi”, astΛtΛdai oojiarΛ.

³¹ TaidΛ Λsandaaru bΛi ΛPaavora tucarΛ poduucai masduucai aagidi dai bΛΛcai AntipatrisiarΛ uucami. ³² Siaadiqui Λsandaaru gantaataracΛdΛ ajiopadami Λpamu dada ganquiiarΛ daidΛ Λcaapayu daama iimΛicΛdΛ apiavaidaticatada ΛPaavora. ³³ Dai aΛcai SesareearΛ maa loojai Λdunucami dai bo tΛΛgi ΛPaavora ΛpΛ. ³⁴ TaidΛ Λdunucami ΛpΛga nΛnΛidi loojai dai gooquiarΛ tΛcacai ΛPaavora saaco oidacami, dai camaatΛcai isiarSiliisiarΛ oidacami ³⁵ potΛtΛdai:

—GΛcaΛcamu aanΛ siΛascadΛ dadiagi Λgai ismaacΛdΛ gapiarΛ gΛvuupai —astΛtΛdai Λdunucami.

Dai gatajai masai nuucadacana ΛgΛΛ raí Eroodasi quiidiarΛ.

24

¹ Bo taama tasaicΛdΛ ami divia Ananiiasi Λgai ΛrbaitΛcΛaacamigadΛ papaali judidíu. Dai ΛΛmadu iimΛitadai ΛpΛ ΛΛmoco Λjudidíu baitΛguucacamigadΛ dai Λmai ismaacΛdΛ arñiooquituldiadami Λgai Tértulo tΛΛgidu. Dai vΛascatai vuidarΛ guuquiva ΛgΛΛ tΛaanΛdami dai gapiarΛ vuaaja agai ΛPaavora. ² MΛtai mosvuua ΛPaavora vaidΛ ΛTértulo gapiarΛ vuupaimi dai potΛtΛdai Tértulo ΛPailisi:

—AliΛ baigarΛlidi aatΛmΛ aapi garbaitΛcΛaacamigacΛdΛ aliΛ saituduga aapi cascΛdΛ cΛΛgaacarΛ oidaga aatΛmΛ, dai vΛasiaacatai sioma cΛΛgadu vΛasi oodami vΛatarΛ tΛaanΛdamicatai aapi, ³ cascΛdΛ sΛΛlicΛdΛ baigarΛlidi aatΛmΛ vΛascatai aipaco oidacami. ⁴ Maisi tΛvΛpi gΛsoobida arΛlidi aatΛmΛ, cascΛdΛ gdaanΛi aanΛ pasai garoigadana dai garcaΛcana laachi. ⁵ Moscamá aatΛmΛ isidi cΛΛli arcaisi

imisΔiacami gΔducami dai vΔasi aipaco sisoquitudai judidíu. Dai goovai rbaitacΔaacamigadΔ aoodami ismaacΔΔ vaavoitudai mamaatΔtuldaragadΔ ΔSuusi Cristo NasareetΔΔ oidacΔΔ cascΔΔ nasareno aagai Δgai. ⁶ Dai gocΔΔli vaapasa Δlidadai ΔΔmoco ismaacΔΔ maitΔrjudidíu ΔgΔΔ quiuupaigadΔΔ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli goovai gΔrquiupaiga, tΔtai aatΔΔΔ bai dai van cΔΔsa ragaitadai gΔrdudunucamiga vuidΔΔ. ⁷ Δamos ΔLiisiasi ΔgΔΔ tΔaanΔdamigadΔ sandaaru anai divia dai guvucadagaicΔΔ gΔrvoopoji. ⁸ DaidΔ icaiti sai siorΔ gΔpiΔΔ vuupadagi sai dadana aapi gΔΔmadu. MostΔcacañi aapi Δgi dai poduucai cΔΔga maatΔcamu aapi isiarvaavoi vΔasi ismaacΔΔ gΔaagidi aatΔΔΔ —astΔΔdai Tértulo.

⁹TaidΔ Δjudidíu ismaacΔΔ ami guucacatadai potΔΔdai ΔpΔΔ sai vΔasi gomaasi Δrvaavoi. ¹⁰Amaasi ΔgΔΔ tΔaanΔdami sisigi ΔPaavora sai ñiioocana taidΔ ΔPaavora potΔi:

—CΔΔga maatΔ aanΔ isaapi ΔrdunucamigadΔ idi oodami ΔΔqui abiaadΔΔ cascΔΔ baigiñΔliaracΔΔ Δgi giñsoiñamu aanΔ aapi gΔvuitapi. ¹¹CΔΔga istutuidi aapi ismatiagi ismaiquiaa baivito baivustaama dan gooca tasai isaayi aanΔ JerusaleenΔΔ dai siaa duutuda iñagai Diuusi. ¹²Dai aanΔ maivui ñiioocai tomali Δmaadutai tomali maisisiolitudai aanΔ oodami ΔgΔΔ quiuupaigadΔΔ judidíu tomali aali quiquiupiarΔ tomali ΔmapΔcarΔ JerusaleenΔΔ. ¹³Idi oodami maitis-tutuidi isvuusaidagi tomali Δmo nΔijadami ispotΔiyagi sidΔ Δrvaavoi gomaasi istucΔΔ gΔpiΔΔ giñvuupai goovai. ¹⁴Δamos Δmo istumaasi sΔΔlicΔΔ gΔnaagidi aanΔ. AanΔ anΔΔgidi Diuusi Δgai vaa ismaacΔΔ Δgidiña giñΔΔqui aaduñicarΔ. Δgidi aanΔ Diuusi Δpan duucai Δgai ismaacΔΔ vaavoitudai Suusi Cristo mamaatΔtuldaragadΔ. Δjudidíu pocaiti sai maitΔrvaavoi idi vaavoidaragai. AanΔ vaavoitudai ΔpΔΔ vΔasi ismaacΔΔ ooja MoseesacarΔ dai ismaacΔΔ ooja Diuusi ñiñiiooquituldiadamigadΔ. ¹⁵AanΔ ΔpΔΔ vaavoitudai Δpan duucai Δjudidíu isduduaaca agai vΔasi coidadΔ cΔΔga tuutiacΔΔ dai maicΔΔga tuutiacΔΔ ΔpΔΔ. ¹⁶CascΔΔ gaagai aanΔ isducatai cΔΔgacΔΔ oidacagi dai maisiaa Δradagi Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi.

¹⁷ChiΔΔqui uumigi sibΔaco aimΔraiña aanΔ dai Δpamu divia giñdΔvΔΔragana dai vuaapida iñagai Δoidacami tumiñsi ismaacΔΔ ootosi aa sibΔadΔΔ oidacami dai aanΔ ΔpΔΔ gamaquia iñagai soiñi. ¹⁸Gomaasi ivuaadatadai aanΔ ΔgΔΔ quiuupaigadΔΔ judidíu aidΔsidΔ giñtΔΔ ΔΔmoco judidíu Aasia dΔvΔΔriΔΔ oidacami. Dai casi iduitadai aanΔ istumaasi gΔaagai siduñiagi siΔascadΔ bai duñiagi Δmo istumaasi Diuusi Δmadu poduucai isduucai gΔrviituli MoseesacarΔ. Dai

maitiipucata dai mui oodami giñ^{ΛΛ}madu dai tomali maisi-siocaitadai oodami. ¹⁹ Agai vaa Aasia d^{ΛVΛΛRIΛ} oidacami ismaac^{ΛΔ} pocaiti ansai aan^Λ maisiaa duutuli ag^{ΛΛ} quiuupai tudu g^{ΛA}agai isdadimudai dai g^{APIΛ} giñ^{VUI}vuajamudai tami isviaacagi agai amo istumaasi giñ^{VUI}. ²⁰ M^{ΛΛ}ca Jerusaleen^{ΛΓ} vaama giñ^{CAI}ajudidíu g^{ΔNBait}aguucacamiga vuid^{ΛΓ}. Dai sivi vai aagana idi ismaac^{ΛΔ} Jerusaleenaiñ^{ΔΓ} dada sabai t^{ΛΛ} n^{ΛI}jadami issoimaasi idui aan^Λ. ²¹ Maat^{AS} pocaiti agai ^{ΛP}Λ issoimaasi idui aan^Λ aidasi g^{AG}ñioo aan^Λ dai pot^{AI}: “Aan^Λ anvaavoitudai coidad^Λ duaacarad^Λ casc^{ΛΔ} vaama giñ^{CAC}asai aapim^Λ sivi”, ant^Λadai aan^Λ —caiti Paavora.

²² ΔPailisi cac^{ΛΛ}ga maat^{AC}atadai v^{ΛΛ}asi istumaasi ismaac^{ΛΔ} vaavoitudai agai ismaac^{ΛΔ} vaavoitudai Suusi Cristo casc^{ΛΔ} aidasi mosca^Λ istumaasi aagai ΔPaavora camaivaamioma t^{AC}acai dai pot^Λadai:

—Si^{ΛΛ}scad^Λ diviagi ag^{ΛΛ} t^{ΛA}an^Λdamigad^Λ sandaaru Liisiasi bai g^Δnduiñdamu aan^Λ idi ñiooqui —ast^Λadai.

²³ Daid^Λ ΔPailisi t^Λjai amo sandaaru t^{ΛA}an^Λdamigad^Λ sai apianuucadacana ΔPaavora dai v^{ΛΛ}sc^{ΛΓ} dagitona said^Λ ivuaadana istumaasi ip^Λliada agai dai dagitona ^{ΛP}Λ sai daividiña aduñ^Δ dai soic^{AI}ña istumaasic^{ΛΔ} t^{AG}itocagi ΔPaavora.

²⁴ Dai bo chi^{ΛΛ}qui tasaic^{ΛΔ} apamu divia ΔPailisi dai vaidati g^{AO}ñiga Durusila. Agai ^{ΛR}j^{UD}íu. Daid^Λ ΔPailisi ootosi ñiooqui ΔPaavora sai diviana dai aagidana Suusi Cristo mamaat^Λtuldiaragad^Λ. ²⁵ Aidasi Paavora aagidi isducatai g^{ΛA}agai isc^{ΛΛ}gac^{ΛΓ} oidacagi sai g^Δnnuucadacana dai maisoimaasi ivuaadana, dai aagidi ^{ΛP}Λ sai amo imidagai Diuusi n^Λida agai v^{ΛΛ}asi oodami ismaac^{ΛΔ} ^{ΛRC}Λga ivuaadami dai ismaac^{ΛΔ} ^{ΛR}maic^{ΛΛ}ga ivuaadami. Taid^Λ ΔPailisi aidasi ca^Λ agai gomaasi ali^Λ duaadimu daid^Λ it^Λadai:

—Im^Λdañi, ^{ΛP}Λ daam^{ΛΓ} iñsi^{ΛΛ}scad^Λ istutiadagi nai g^{ΛO}otosdagi ñiooqui —ast^Λadai ΔPailisi.

²⁶ Daid^Λ ΔPailisi pov^{ΛΛ}lidadai ^{ΛP}Λ si^ΛPaavora maquia agai tumiñsi sai dagitona isimiagi casc^{ΛΔ} duudatai vapaidiña agai dai aatagidiña. ²⁷ Dai poduucai aitu goo uumigi. Taida aayi istuigaco gat^{ΛΛ}gi ΔPailisi g^{ΔS}Λlicamiga m^Λtai dai Poolisio Festo. Daid^Λ ΔPailisi ip^Λlidadai isc^{ΛΛ}gac^{ΛΓ} n^{ΛI}jadagi ajudidíu casc^{ΛΔ} maisapicami viaa agai ΔPaavora.

25

¹ Taid^Λ ΔFesto aayi Judee^{ΛΓ} dai baiya agai g^{ΔS}Λlicamiga. Dai bo vaica tasaic^{ΛΔ} Sesareeaiñ^{ΔΓ} t^{AS}ai Jerusaleenamu.

² Dai ami Δbait^Λguucamigad^Λ papaali judidíu ^{ΛΛ}madu

ΛΤΑΛΑΑΝΑΔΑΜΙΓΑΔΑ ΙΥΔΙΔΙΥ ΑΑΓΙΔΙ ΦΕΣΤΟ ΣΑΙ ΠΑΑΒΟΡΑ ΑΡΓΑΠΙΑΡΑ
 CAATACAMI. ³ Dai daañimi dai potATADAI sai oigADANA dai
 oOTOSANA SIOORΑ VUAAPAGI ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΑΜΙ ΙΕΡΟΣΑΛΕΕΝΑΡΑ. ΑΓΑΙ
 CΑΒΑΙ ΔΥΙΤΑΔΑΙ ΔΑΙ ΣΟΟΒΙΔΑ ΑΓΑΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΒΟΙΥΑΡΑ ΔΑΙ ΜΥΑΑ
 ΑΓΑΙ CΑCΑΔΑ ΡΟΤΑΤΑΔΑΙ ΑΓΑΙ ΔΦΕΣΤΟ. ⁴ ΤΑΙΔΑ ΔΦΕΣΤΟ ΑΑ ΝΟΡΑΓΙ
 ΔΑΙΔΑ ΙΤΑΤΑΔΑΙ:

—ΠΑΑΒΟΡΑ ΜΑΙΣΑΠΙ ΣΕΣΑΡΕΕΑΡΑ ΔΑΙ ΑΑΝΑ ΓΑΑΜΥΥ ΙΜΙΑ
 ΙΝΑΙΔΙ ΧΙΑΛΛΑΚΥΙ ΤΑΣΑΙCΑΔΑ, ⁵ CΑCΑΔΑ ΑΑΠΙΜΑ ΜΑΣΜΑCΑΔΑ ΒΙΑΑ
 ΣΑΛΙCΑΜΙ ΓΑΑΑΓΑΙ ΜΑΣΓΙΝΟΙΔΑΓΙ ΣΕΣΑΡΕΕΑΜΥ. ΔΑΙ ΣΙΑ ΠΑΑΒΟΡΑ
 ΑΡΣΟΙΜΑCΙ ΙΔΥCΑΜΙ ΑΜΙ ΙCΤΥΤΥΔΙ ΑΑΠΙΜΑ ΙCΓΑΠΙΑΡΑ ΒΥΑΑΓΑΓΙ
 —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ ΦΕCΤΟ.

⁶ ΔΑΙΔΑ ΔΦΕCΤΟ ΑΝΑCΙ ΙΕΡΟΣΑΛΕΕΝΑΡΑ ΒΙΙ ΡΑΡΑ ΜΑΜΑCΟΒΑ
 ΤΑΣΑΙ ΔΑΙ ΑΡΑΜΥ ΙΙ ΣΕCΑΡΕΕΑΜΥ ΔΑΙ ΣΙΑΔΙΚΥΙ ΒΑΑ ΔΥΔΥΝΥCΑΜΙ
 ΚΥΙΔΙΑΡΑ ΣΙΑΑΚΟ ΓΑΤΑΑΝΑΔΑ ΑΓΑΙ ΑΓΑΙ ΔΑΙ ΓΑΤΑΙ ΔΑΙ ΜΑCΑΙ ΒΥΑΑ-
 ΠΑΝΑ ΔΠΑΑΒΟΡΑ. ⁷ ΑΙΔΑCΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΒΑΑ ΑΜΙ ΤΑΙΔΑ ΔΙΥΔΙΔΙΥ
 ΙCΜΑΑCΑΔΑ ΔΑΔΑ ΙΕΡΟΣΑΛΕΕΝΑΙΝΔΑΡΑ ΜΙΑΑΔΑΡΑ ΓΥΥΚΥΙΒΑ ΔΑΙ
 ΓΑΠΙΑΡΑ ΒΥΥΡΑΙΜΙ ΣΑΙ ΝΑΑΝΑ ΜΑCΙ ΙΔΥΙ ΑΛΙΑ ΣΟΙΜΑΑCΑΜΙ.
 ΔΑΜΟC ΜΑΙΤΙΥΡΑCΑΤΑΔΑΙ ΤΟΜΑΛΙ ΑΜΟ ΝΑΙΙΔΑΜΙ. ⁸ ΤΑΙΔΑ
 ΔΠΑΑΒΟΡΑ CΑΚΥΙΒΑ ΔΑΙ ΑΑΓΙ ΓΑCΟΙΝΑ ΑΓΑΙ ΔΑΙ ΡΟCΑΙΤΙ:

—ΑΑΝΑ ΓΙΑ ΜΑΙCΟΙΜΑCΙ ΙΒΥΕΕΥΙ ΣΑΛΙCΑΜΙΓΑΔΑ ΙΥΔΙΔΙΥ
 ΒΥΙ ΤΟΜΑΛΙ ΑΓΑΑ ΚΥΙΥΥΡΑΙΓΑΔΑ ΙΥΔΙΔΙΥ ΒΥΙ, ΤΟΜΑΛΙ
 ΑΒΑΙΤΑCΑΑCΑΜΙΓΑΔΑ ΡΟΜΑΜΑΝΟ ΒΥΙ —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ.

⁹ ΒΑΙΔΑ ΔΦΕCΤΟ ΙΡΑΙΔΙΤΑΔΑΙ ΙCΑΛΛΑΓΑCΑΡΑ ΝΑΙΙΔΑΓΙ ΑΙΥΔΙΔΙΥ
 CΑCΑΔΑ ΙΤΑΤΑΔΑΙ ΑΓΑΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ:

—ΖΙΜΙΑΡΑCΙ ΑΙΔΙ ΙΕΡΟΣΑΛΕΕΝΑΜΥ ΝΑΙ ΜΑΛΑCΑ ΓΑΤΑCΑCΑ ΝΑΑΝΑ
 ΜΑCΙ ΙCΤΥΜΑCΙ ΔΑΙ ΝΑΙΔΑΜΥ ΑΑΝΑ ΙCΓΑΠΙΑΡ ΓΑΔΥΝΙ ΙCΗΟ
 ΑΡΑ? —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ ΔΦΕCΤΟ.

¹⁰ ΤΑΙΔΑ ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΑΑ ΝΟΡΑΓΙ ΔΑΙΔΑ ΙΤΑΤΑΔΑΙ:

—ΤΑΜΙΑΝ CΑΛΑCΑ ΣΙΑΑΚΟ ΓΑΤΑΑΝΑΙ ΔΥΔΥΝΥCΑΜΙ ΙCΜΑΑCΑΔΑ
 ΔΑΡΑCΑΙ ΑΒΑΙΤΑCΑΑCΑΜΙΓΑΔΑ ΡΟΜΑΜΑΝΟ ΔΑΙ ΤΑΜΙ ΑΓΑΙ
 ΜΑCΑΑCΑΚΟ ΙCΤΥΤΥΔΙ ΙCΓΙΝΤΑCΑCΑΓΙ. CΑΛΑΓΑ ΜΑΑΤΑ ΑΑΠΙ ΙΝCΑΑΝΑ
 ΜΑΙΤΙΒΥΕΕΥΙ ΤΟΜΑΛΙ ΑΜΟ ΙCΤΥΜΑCΙ ΣΟΙΜΑΑCΑΜΙ ΑΙΥΔΙΔΙΥ ΒΥΙ.

¹¹ ΣΙΑΔΥΝΙΑΔΑ ΑΡΒΑΑΒΟΙCΑ ΙCCΟΙΜΑCΙ ΙΔΥΙ ΑΑΝΑ ΜΑCΑCΑCΑΔΑ
 ΓΙΝΜΥΑΑ ΑΙΔΑΔΑ ΤΟΜΑΜΑC ΓΙΝΜΥΑΑ. ΔΑΙ ΙCΜΑΙΤΑΡΒΑΑΒΟΙCΑΓΙ
 ΓΟΜΑCΙ ΙCΤΥΜΑCΙ ΓΑΠΙΑΡΑ ΓΙΝΒΥΥΡΑΙ ΤΟΜΑΛΙ ΑΜΑΑΔΥΤΑΙ
 ΜΑΙΒΙΑΑ ΣΑΛΙCΑΜΙ ΙCΓΙΝΤΑΑΓΙΔΑΓΙ ΑΙΥΔΙΔΙΥ. ΑΑΝΑ ΙΡΑΙΔΙ
 ΜΑCΒΑΑΜΑ ΓΙΝCΑCΑΓΙ ΑΓΑΑ ΒΑΙΤΑCΑΑCΑΜΙΓΑΔΑ ΡΟΜΑΜΑΝΟ
 ΒΥΙΔΑΡΑ —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ.

¹² ΤΑΙΔΑ ΔΦΕCΤΟ ΓΑΑΑΤΑΓΑ ΑΜΑΔΥ ΓΑΜΑΑCΑΔΑΜΙΓΑ ΝΙΟΟΚΥΙ
 ΔΑΙΔΑ ΑΑ ΝΟΡΑΓΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΔΑΙΔΑ ΙΤΑΤΑΔΑΙ:

—CΑΡΟCΑΙΤΙ ΑΑΠΙ ΡΑCΑΙΔΑ ΙΡΑΙΔΙ ΙCΓΑΤΑCΑCΑΓΙ ΑΓΑΑ
 ΒΑΙΤΑCΑΑCΑΜΙ ΑΓΑΙ ΑΜΑΔΥ ΤΥΔΥ ΙΜΙΜΥ ΑΑΠΙ —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ.

¹³ CΑΔΑΙΒΥΝΥCΑΙ ΧΙΑΛΛΑΚΥΙ ΤΑΣΑΙ ΤΑΙ ΙΙ ΑΜΑΙ ΡΑΙ ΑΜΑΔΥ
 ΟΟΝΙΓΑΔΑ ΒΕΡΕΝΙCΑ ΣΕCΑΡΕΕΑΜΥ ΔΑΙ ΒΙΑΑΤΥΔΑ ΑΓΑΙ ΦΕCΤΟ. ¹⁴ ΔΑΙ

anaasi daraaja bai tAVΛpi taidΛ araí Festo aagidi Agilipo sai maisaca Δmo cΛΛli Paavora tΛΛguducami dai potΛtadai:

—Govaa cΛΛli aΓagai ismaacΔΔ maisapicami viaa ΔPailisi. ¹⁵ Aidasi Jerusaleenara daacatadai aanΛ taidΛ ΔbaitΔcΛaacamigadΛ papaali ΔΛmadu ΔtΔtaanΔdamigadΛ judidíu giñaagidi sai Paavora aΓapiara caatΛcami dai giñaagidi ansai gataaanΛna muaaragai. ¹⁶ Antai aanΛ aa noragi dai potΛtadai sai ΔdudunucamigadΛ romamano maita maacai oigaragai ismuaagi Δmo gapiara caatΛcami asta siΛascadΛ vupuidara guuquiva aΓapiara caatΛcadΛ ΔΛmadu ismaacΔΔ gapiara vuupai, dai poduucai aΓapiara caatΛcadΛ Δgi istutuidi isgasoñagi. ¹⁷ CascadΛ aidasi dada aΓai mainΔnara aanΛ vaamioma mossiaadiqui vaa aanΛ dudunucami quidiara dai gatajai aanΛ masai vaaapana ΔcΛΛli. ¹⁸ Damos aΓai ismaacΔΔ dada dai gapiara vaaaja aΓai maigapiara vaa tomali Δmo istumaasi poduucai isduucai tatagitoitadai aanΛ. ¹⁹ Mosacaasi ismaacΔΔ aagaitadai aΓai mosΔgi ganvaavoidaraga sai Paavora maisiaa duutuli vaavoidaragadΛ judidíu. Dai mosaagaitadai Δpra ΔcΛΛ Suusi ismaacΔΔ camuu sai Paavora pocaiti sai duaaca. ²⁰ Dai camaimaí aanΛ isducatai iduñiagi Δmo istumaasi pomaasi, dai tΛcakai aanΛ ΔPaavora sabai imia Δlidi Jerusaleenamu ansai mΛΛca tΛcacana aanΛ gomaasi. ²¹ Damos aΓai ipΔlidi masvan cΛΛsagi aΓaΛ baitΔcΛaacami Augusto vuidara, cascadΛ gatajai aanΛ masai apiamaisacana asta siΛascadΛ istui aanΛ isootosdagi aΓaΛ baitΔcΛaacami —astΛtadai Festo.

²² TaidΛ ΔAgilipo potΛtadai Festo:

—AanΛ Δpra caΛca iñΔlidi ΔcΛΛli —astΛtadai ΔAgilipo.

TaidΛ ΔFesto aa noragi daidΛ itΛtadai:

—Sioroco caΛcamu aapi —astΛtadai Festo.

²³ Dai siaadiqui aidasi aayi Agilipo ΔΛmadu Berenisa dai dudunucami quidiara vaapa dai aΓar raí gantuidigi. Dai aΓai ΔΛmadu iimaitadai Δpra ΔbaitΔguucacamigadΛ sandaaru dai Δvaamioma tΔtaanΔdami Sesareara. TaidΛ ΔFesto gatajai masai vaaapana ΔPaavora ²⁴ dai potai:

—Aapi aΓaΛ raí Agilipo dai vΛsi cΛcΛΛli ismaacΔΔ tanai gΛraΛmadu ganmpagi, tami nΔidi aapimΛ idi cΛΛli. Idi aΓagai ismaacΔΔ gapiara vuupai muidutai Δjudidíu vΛsi ΔpanΛΛsi Jerusaleenara siΛasi tanai Sesareara dai maidagito-cai giñaagidi sai idi cΛΛli casi gaagai ismuquiagi. ²⁵ Damos aanΛ polidi istiipu istuisi muaagi. Dai Δgi goovai ipΔli masvan cΛΛsagi aΓaΛ baitΔcΛaacami Augusto vuidara, cascadΛ capoduucai agito aanΛ iñsiootosdagi. ²⁶ Dai aanΛ maimaata istumaasi oojidagi ΔbaitΔcΛaacami cascadΛ gatajai aanΛ masai vaaapana tami aapimΛ ganvuitapi. Sioma cΛΛga aapicadΛ

12 Gomaasi^{ΛΓΑ} im^Λitadai aan^Λ Damascamu. Abait^Λguucacamigad^Λ papaali giñ^{maa} oojai asta ^Λagi ^Λgai giñ^{ootoi}. 13 Dañi aapi raí, voi^Υra^Λ im^Λitadai aan^Λ dan duucu t^{ΛΛ} aan^Λ ^Λmo g^{ΛΛ} cuudagi vaamioma dadadac^Λdami sitasai vai g^Λarsicoli dadadac^Λi aan^Λ ^ΛΛ^Λmadu ismaac^Λd^Λ giñ^{ΛΛ}madu iim^Λitadai. 14 T^Λtai v^{ΛΛ}scatai d^Λv^{ΛΛ}ra^πi suuli aat^Λm^Λ antai aan^Λ ca^Λ ^Λmo ñiooqui evreoc^Λd^Λ vai povaiñt^Λtadai: “Saulo, Saulo, ζ^tuipasi soi giñ^vueeyi? gatomit^Λsca^Λi aapi ^Λagi ^Λpan duuca^Λ ^Λmo vooyisi ismaac^Λd^Λ cuitusca^Λi tootoicami cuugad^Λ”, iñt^Λtadai ^Λñiooqui. 15 Antai aan^Λ pot^Λi: “ζ^Poo^ΓΛ aapi?” ant^Λtadai aan^Λ. Tai ^Λgai povaiñt^Λtadai: “Aan^Λ an^ΛrSuusi ^Λgai vaa ismaac^Λd^Λ soi v^Λueeyi aapi. 16 Vañiñi tudu. Divia aan^Λ aapi g^{ΛΛ}madu pai giñ^{soiñ} dai aagada p^Λstumaasi t^{ΛΛ} sivi dai p^Λstuma t^Λgiagi si^{ΛΛ}scad^Λ divia aan^Λ ^Λpamu g^{ΛΛ}madu. 17 Sivi ang^Λootosai ismaac^Λd^Λ mait^Λrjudidíu saagida dai m^Λsi^{ΛΛ}scad^Λ g^Λmuaa agadagi aan^Λ g^Λsoiñ^{amu} dai si^{ΛΛ}scad^Λ judidíu saagida aim^Λrda aapi g^Λnuucadacamu aan^Λ ^Λpr^Λ. 18 G^Λootosai aan^Λ ismaac^Λd^Λ mait^Λrjudidíu saagida pai maat^Λtulda sai camaisoi duuca^Λ oidacana vai baiyoma c^{ΛΛ}gac^Λr^ΛΛ oidacana, vai camaitivuaadana isducatai gata^Λan^Λi Diaavora vai baiyoma ivuaadana isducatai gata^Λan^Λi Diuusi. Vai ^Λgai vaavoitudana iñsaan^Λ ^Λrca^Λgac^Λr^ΛΛ vuviadami dai poduuc^Λi Diuusi oig^Λldamu soimaascamigad^Λ dai maaquimu s^{ΛΛ}licami vai ^ΛΛ^Λmadu daraajana ismaac^Λd^Λ Diuusi ^Λcovai vuvaitu”, iñt^Λtadai ^ΛSuusi.

19 Dañi aapi raí Agilipo, poduuc^Λi ^Λagi aan^Λ istuma ca^Λ t^Λvaagiaiñd^Λr^ΛΛ aidasi divia Suusi aan^Λ giñ^{ΛΛ}madu. 20 Dai ^Λpr^Λga aagidi aan^Λ gomaasi Damasc^Λr^ΛΛ oidacami dai gooqui^Λr^ΛΛ Jerusaleen^Λr^ΛΛ oidacami, dai v^{ΛΛ}si Judeea d^Λv^{ΛΛ}ri^Λr^ΛΛ dai ismaac^Λd^Λ mait^Λrjudidíu ^Λpr^Λ. Aagidiñ^Λ aan^Λ sai g^{ΛΛ}agai isama duuca^Λ g^Λnt^Λt^Λg^Λituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai ^Λgidagi Diuusi, dai sai c^{ΛΛ}gac^Λr^ΛΛ oidacana sai n^Λidiñ^Λ aa isca^Λma duuca^Λ g^Λnt^Λt^Λg^Λito ^Λgai dai camaisoimaasi ivuaada ^Λgai. 21 Mosgomaasic^Λd^Λ giñ^{bai} ^Λjudidíu ^Λg^{ΛΛ} quiupaigad^Λr^ΛΛ judidíu dai giñ^{muaa} agaitadai. 22 Diuusi giñ^{soicai} nai apiaquiaa aagidi aan^Λ v^{ΛΛ}scatai istumaasi Diuusi giñ^{maat^Λtuli} v^{ΛΛ}si ^Λtata^Λan^Λdami dai ismaac^Λd^Λ mait^Λrt^Λata^Λan^Λdami. Aan^Λ mos^Λcaasi aagai ismaac^Λd^Λ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ ^ΛΛ^Λmadu Moseesacaru istuma daivuñia ^Λgai. 23 ^Λgai poduuc^Λi ooja sai g^{ΛΛ}agaitadai issoimaa taatagi Suusi, dai muquiagi dai said^Λ ^Λr^Λpr^Λg^Λd^Λca ^Λgai ismaac^Λd^Λ duaaca ^Λgai coidad^Λ saagidaiñd^Λr^ΛΛ, dai gaaagida ^Λgai sai c^{ΛΛ}gac^Λr^ΛΛ vuvaidaragai ^Λr^Λv^{ΛΛ}scatai v^{ΛΛ}tar^Λ v^{ΛΛ}si

Λmaduga mΛΛsi gΛraaduñi ΛΛmadu aa oodami —astΛtΛdai
ΛPaavora.

24 MospotΛi Paavora Λagi gΛsoicΛitai, taidΛ ΛFesto gΛgΛrΛ
ñioo daidΛ itΛtΛdai:

—VuiirutupΛtiqui aapi Paavora. MosΛΛsi mamaatΛrΛi aapi
cascΛdΛ cavuiirutu —astΛtΛdai Festo.

25 DΛmos ΛPaavora aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Maitant vuiirutu aanΛ baiyoma goovai ismaacΛdΛ aagai
aanΛ sΛΛlicΛdΛ Λrvaavoi. 26 Tami daja gorai Agilipo dai goovai
cΛΛga maata vΛΛsi gomaasi cascΛdΛ maiduaadicuitai aagai
aanΛ goovai vuitapi. AanΛ sΛΛlicΛdΛ vaavoitudai isgoovai
cΛΛga maata vΛΛsi gomaasi. Goovai maitΛrΛmo istumaasi
Λstoquicami. 27 Rai Agilipo, ¿vaavoitudaipΛsi aapi ismaacΛdΛ
aagai Diuusi ñiñiooquituldiamigadΛ? CΛΛga maata aanΛ is-
vaavoitudai aapi —astΛtΛdai Paavora.

28 TaidΛ ΛAgilipo potΛtΛdai:

—MoschiΛΛqui ñiooquicΛdΛ baitoma giñvaavoituli aapi isSu-
usi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami —astΛtΛdai Agilipo.

29 TaidΛ ΛPaavora potΛtΛdai:

—ChiΛΛqui ismuicΛdΛ daanΛda iñΛlidi aanΛ Diuusi sai mai-
siu mosΛca aapi vaavoitudadana isducatai vaavoitudai aanΛ
mosvΛΛscatai ismaacΛdΛ giñcΛΛ sivi poduucai vaavoitudana
ΛrΛ, dΛmos maivuupulicagi cadeenacΛdΛ giñΛpan duucai
—ascaiti ΛPaavora.

30 AidΛsi potΛi ΛPaavora cΛquiva Λrai ΛΛmadu Festo ΛΛmadu
Berenisa ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacΛdΛ ami daraajatadai.

31 Dai Λcovai iji dai Λagi gaaataga agai dai pocaiti:

—Idi cΛΛli maitΛrsoimaasi iducami maitiipu mΛstuisi
muaagi, tomali maitΛagagai ismaisapica goovai —ascaiti.

32 TaidΛ ΛAgilipo potΛtΛdai Festo:

—Idi cΛΛli cΛΛga baigacamudai mΛsdagituagi
ismaipotΛimudai goovai saidΛ ipΛlidi mΛsvan cΛΛsagi ΛgΛΛ
baitΛcΛaacami vuidΛrΛ —astΛtΛdai.

27

1 AidΛsi povΛnΛΛli Λgai isgΛrootosagi Italiamu mΛtai
tΛΛgi ΛPaavora ΛΛmadu Λgaa maamaisapicΛdΛ Λmo
tΛaanΛdamigadΛ sandaaruru Julio tΛΛgiducami. Λgai
ΛrtΛaanΛdamigadΛ sandaarugadΛ ΛgΛΛ baitΛcΛaacami
Augusto. 2 Dai tΛtΛsai aatΛmΛ Λmo vaarcuΛrΛ ismaacΛdΛ
ΛrAdaramitΛrΛ oidacami dai casi ΛrimΛdamicatadai
muyaparΛ Aasia. Dai Aristarco gΛroiditadai ΛrΛ, Λgai
TesalonicΛrΛ oidaga. 3 Siaadico SidoonιrΛ gΛruuli aatΛmΛ.
Dai Julio cΛΛgacΛrΛ nΛidi Paavora dai dagito sai mΛΛ nΛidana

glaaduñi. Daidlaaduñdla baigandliaracada miaadagi tai ami glibasi agai. ⁴ Lvaarcu lvallicada aimarai. Dai abiaadara iimacai garvuidara vustaimi lvalli cascada Sipili labagi dagavusai aatama. Agai aramapacara sicolimadicami suudagi. ⁵ Dai dagavunucal aatama agal suudagi Silisia abaana dai Panfilia abaana salli dai Miriara aayi Lisia dvalariara.

⁶ Tai ami ltaandamigada sandaaru tala amai vaarcu Alijandaliandara imadami dai Italia amaco imaitadai. Dai ami gartaltaitu tasai apiaiimaina. ⁷ Bai mui tasai moscala duucal iimacal aatama dai alia sijaitai aayi Ganido abaana. Vai quiaa garvuidara vustai lvalli cascada dagavusai aatama Salomoni dai Calieta labagi salli iji. Agai aramapacara sicolimadicami suudagi. ⁸ Dai apiaquiaa sijaitai iimacal Calieta abaana aayi aatama amapacara siaaco Calaga Uulifacarui tlagidu Lasea abaana.

⁹ Camui tasai aradui tasi mosiimaitadai dai camiaadimi toomoco cascada aliasi arduaadimudagai isapiaiimadagi, cascada Paavora maa ñiooqui, ¹⁰ dai potatadai:

—Cacali aana polidi isgarimidaga aliasi arduaadimudagaica agai dai siaa gaduunimu sialasi govaarcu moduucal cusuvidla, dai asta aatama istutuidi iscoiyagi —astatadai Paavora.

¹¹ Damos asandaaru taandamigada vaamioma lagi lvaarcu soigacami dai lvaarcu taandamigada silpaavora. ¹² Dai ami maicalagaducadai isdaivuñdagi toomoco dai baitoma valscatai povanlidadai issioma arcalgai isiimiagi abiaadara dai nada agai sabaig istuidacal aana Peinisiara dai ami daivuñdagi toomoco. Ami aramai amapacara siaaco gugucal vaarcu Calieta dvalariara. Dai ami maisi aajali lvalli.

¹³ Calvalapamu maisi cavami sur amacoaindara vai cascada povanlidadai agai issistutuidi isapiaiimadagi. Taitai iji dai Calieta dvalarai abaana salli iimacal. ¹⁴ Damos otoma alia cavami lval dvalari amadara. ¹⁵ Dai gal suudagi amaco garnituscal. Dai camaitardagito tsbaitaco iimiagi cascada mosdagito agai sai garbalcaina. ¹⁶ Dai amapacara sicolimadi suudagi Calauda tlagidu taitai labagi dagavusai aatama. Dai alia sijaita tsagil aatama lali vaarcu ismaacada tvaimaticadai lvaarcu gducada. ¹⁷ Aidatasi cacalaga vuu lali vaarcu goquiara gagar taltropindicada vuu agal vaarcu sai maisiaa gaduuna. Dai duduaadicutadai aatama isgarbalquiagi lvalli Silite amacoga siaaco oidaga oorai dupiacami cascada lavañi aatama licuusi ismaacada acada nituscal lvalli lvaarcu. Dai mosapiaduucal dagito aatama sai garbalcaina lvalli. ¹⁸ Dai siaadico apiaquiaa alia cavami

vustai $\Lambda\Lambda\Lambda$ li cascada gaa suudagi arana suuligaimi agai cuaadagai sai maisi $\nu\Lambda\Lambda$ tatugaiña Λ vaarcu dai camaidupiq-uidana suudar Λ . ¹⁹ Dai gansiaadico $\nu\Lambda\Lambda$ scatai aatama suudar Λ suuli $\nu\Lambda\Lambda$ si istumaasi oidacatadai vaarcu arana. ²⁰ Dai catavapi Λ p Λ dui tasi mainidi tasai tomali sisiaavugai. Dai alia cavami Λ varai quiaa cascada camaitagitocatadai aatama isvuvauquiagi.

²¹ Dai catavapi Λ p Λ dui tasi maitacueeyi aatama taida Λ Paavora Λ quiva $\nu\Lambda\Lambda$ scatai saagida daida itai:

— Λ caali sioma Λ rcagaicamudai isgiñagidamudai aapima dai maivuvauquimudai Λ lietaiñdar Λ simaisoi g Λ duuñimudai govaarcu dai tomali aatama maisoimaa taatamudai dai maisiaa g Λ duuñimudai mos $\Lambda\Lambda$ qui istumaasi.

²² Dai sivi aan Λ g Λ naagidi masai maisoig Λ ñlidiña. Tomali amaadutai aapima maimuquiaa agai. Tomasi govaarcu siaa g Λ dui. ²³ Aan Λ arDiuusi marada dai agidi aan Λ , dai tucara taa aan Λ amo Diuusi taañicaruda ²⁴ vai povaiñtatadai: “Paavora maitiduaadicuda viaapa isvuidar Λ Λ quivagi g $\Lambda\Lambda$ bait Λ caacamigada romamano. Cascada aapi Λ madu $\nu\Lambda\Lambda$ scatai ismaacada g $\Lambda\Lambda\Lambda$ madu iimai Λ agacara vuvauquia agai”, iñtatadai Λ Diuusi taañicaruda. ²⁵ Cascada baigavar g Λ ñliada aapima $\nu\Lambda\Lambda$ scatai. Aan Λ gia vaavoitudai Diuusi dai Λ aga maata aan Λ ispovai g Λ duña agai isducatai giñaagidi Λ Diuusi taañicaruda. ²⁶ Saa g Λ duuñimu govaarcu dai aatama Λ mapacara sicolimadicamiar Λ suudagi viimu —astatadai Paavora.

²⁷ Dai cagooca Λ caldi g $\Lambda\Lambda$ suudar Λ iimaitadai aatama dai Adaliana iimaitadai aatama g $\Lambda\Lambda$ tucara vai aipaco garb $\Lambda\Lambda$ ajioopai Λ $\nu\Lambda\Lambda$ li. Dai aran tucara maata taa agai ismaacada nuucati Λ vaarcu iscayoga aayi Λ $\nu\Lambda\Lambda$ rai. ²⁸ Dai Λ pavi agai suudagi saa tuucavaga saida aramo coobai dan baivustaama dan naadami metro dai baitaquioima Λ pamu Λ pavi sai casi aramo coobai dan cuvaracami metro. ²⁹ Dai agai dudu-aadicuitadai is Λ vaarcu g $\Lambda\Lambda$ gaviagi ooodai g $\Lambda\Lambda$ suudagi ugidi-ana cascada gooquiamadar Λ Λ vaarcu taaapañi maacova g Λ gar vapaiñomi $\nu\Lambda$ patacami suudar Λ sai Λ quivana. Dai aliasi ip Λ lidadai isotoma masiagi. ³⁰ Dai Λ amoco agai ismaacada nuucati Λ vaarcu vuvauquia Λ lidadai Λ vaarcuaiñdar Λ cascada catavañdimi Λ ali vaarcu suudar Λ , duucami istuvaña agadagi g Λ gar vapaiñomi $\nu\Lambda$ patacada baitadar Λ . ³¹ Damos Λ Paavora aagidi g $\Lambda\Lambda$ taaan Λ damigada sandaaru Λ madu Λ sandaaru dai potatadai:

—Ismaiviiyagi idi Λ caali vaarcuar Λ aapima maitistuidimu iscaagacara vuvauquiagi —astatadai Paavora.

³² Taida Λ sandaaru iquiaca Λ ali vaarcu tataropiñdada dai dagito sai suudar Λ g $\Lambda\Lambda$ sana.

³³ Dai sialimada Δ Paavora daañimi \vee ascatai saida ugaana dai pot Δ dai:

—Caaayi gooca Δ caldi ismaic Δ ga gacueeyi aapim Δ nuucaticatai govaarcu. ³⁴ G Δ ndaan Δ aana Δ masai ugaana tomasi laachi. Alias Δ g Δ aagai isgaugiagi dai Δ agac Δ vuv Δ quiagi. Maitav Δ v Δ am Δ aliada tomali Δ maadutai maitasi Δ duuñimu —ast Δ dai Paavora.

³⁵ Dai mospot Δ dai bai Δ mo paana dai gamamagi \vee ascatai vuitapi dai saasarai dai gauu. ³⁶ Dai \vee ascatai bai g Δ n Δ li dai gauu Δ pa Δ . ³⁷ \vee ascatai aat Δ Δ rgoo siento dan vaicoobai dan baivustaama dan naadamicatadai vaarcu Δ . ³⁸ Dai aidasi gauu \vee ascatai g Δ suudar Δ suuli Δ ligi ismaac Δ baivito sai vaamioma maiv Δ tuna Δ vaarcu.

³⁹ Dai aidasi camaasi Δ nuucadacami vaarcu camaimai Δ siaaco daraajatadai. Δ amos Δ ai Δ Δ gai Δ mo aqui maasi dai ooraga ugidiana dai ami imituda agaitadai Δ vaarcu isistuidiagi. ⁴⁰ Dai iquiaca Δ g Δ ar Δ at Δ ropiñada Δ g Δ ar vapaiñomi \vee at Δ c Δ ismaac Δ Δ c Δ Δ cai Δ vaarcu dai anaasi suudara viaa. Dai uupai Δ at Δ ropiñdi ismaac Δ Δ c Δ vupurai Δ tavla ismaac Δ Δ c Δ imitudai Δ gai Δ vaarcu siajacoga ip Δ liadagi. Dai vañigi Δ g Δ icuusi bait Δ ada Δ sai Δ v Δ li imitudana Δ v Δ ri amacoga. Daid Δ Δ vaarcu Δ v Δ ri amacoga imimi. ⁴¹ Dai todian duucai aayi Δ map Δ c Δ siaacoga goocapada Δ im Δ suudagi dai ooratana sai bait Δ ada dai anaasi vii dai camaitistui isoñiagi dai gooquiamada Δ cataataquimi guvuacatai Δ suudagi. ⁴² Vaid Δ Δ sandaaru cooda agaitadai Δ maamaisapic Δ sai maic Δ gac Δ vuvacana susuligidatai suudar Δ dai noonoigana. ⁴³ Δ amos Δ g Δ Δ aan Δ dami Δ gac Δ vuusaida Δ lidadai Δ Paavora casc Δ maidagito Δ scoodagi. Dai Δ jai \vee ascatai ismaac Δ susuligicui sai Δ paaga suudar Δ suuligana dai aana Δ v Δ rai. ⁴⁴ Sai Δ ga tavla daama iim Δ na sip Δ laalachi vaarcu oomiquigada daama. Dai poduucai \vee ascatai Δ gac Δ aayi Δ v Δ rai.

28

¹ Dai Δ gac Δ vuvac Δ ai mai aat Δ isami sicolimadic Δ suudagi Malta Δ gidu. ² Dai ami oidacami Δ ga tuutuiga. Dai ali Δ Δ pidicatadai dai duucui casc Δ g Δ pi ganai Δ gai dai g Δ riaadagi Δ sai g Δ ruucadana. ³ Taid Δ Δ Paavora vui chi Δ qui cuaagi gaquida dai taiy Δ tuaajaimi tai vuusai Δ mo cooyi cuaagiaiñda Δ toñdakai dai noviana bai Δ Paavora. ⁴ Aidasi Δ Δ oodami isnoviaiñda sagigi Δ cooyi aipaco g Δ naagidimi daid Δ icaiti:

—Idi cʌali gia sʌalicʌdʌ ʌrgamuaacami. Tomasi cʌʌgacʌrʌ vuusai goovai suudagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi maidagitomu isoidaca goovai —ascaiti ʌoidacami.

⁵Taidʌ ʌPaavora taiyʌrʌ gigigi gʌnovi sai gʌʌsʌna ʌcooyi dai maitʌsiʌdui. ⁶Vʌʌscatai nʌnʌracatadai isvaiguuguagi siʌrʌ todiān duucʌi muquiaagi. Dai catʌvʌpi nʌnʌracadatai tai maitʌsiʌdui tai cascʌdʌ vʌʌscatai ʌma duucʌi gʌntʌʌgito dai pocaiti sai Paavora ʌrʌmo diuusi.

⁷Dai maisi mʌʌcasi abiaadʌrʌ oidacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami Maltʌrʌ. ʌgai Puvulio tʌʌgidu. ʌgai cʌʌga gʌrmiadʌgi tʌtai sioma daraaja aatʌmʌ vaica tasai anaasi. ⁸Vaidʌ Puvulio oogadʌ cococatadai dai caatʌcatadai oiditai toñdagai dai ʌrʌrai bitavigai. Taidʌ ʌPaavora dividamu dai ʌrʌpʌga gamamagi dai daama darai gʌnoonovi tai ʌgai dueeyi. ⁹Dai aidʌsi capovʌdui tai ʌgaa cococoidadʌ ismaacʌdʌ anaasi Maltʌrʌ oidacatadai dada dai vʌʌsi dudueeyi. ¹⁰Dai aliʌsi gʌrsiaa duutuli dai gooquiʌrʌ aidʌtʌsi caiimia ragaitadai gʌrmaa ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi gʌaagai voyiʌrʌ.

¹¹Dai cavaica masaadai daraaja aatʌmʌ Maltʌrʌ daida tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ anaasi daivuñtu toomoco. ʌvaarcu Alejandʌliaiñdʌrʌ divia dai Cocoatai tʌʌgidu. ¹²Dai aayi aatʌmʌ Siracuusiana dai ami daraaja vaica tasai. ¹³Dai abiaadʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ dʌvʌʌrai sonuana daida aayi Rejiʌrʌ. Dai siaadico cacʌʌga ʌvʌ dai gʌrgooquiamadʌrʌ vus-tai ʌvʌʌli, dai gʌn siaadiqui aayi aatʌmʌ Puteoliʌrʌ. ¹⁴Dai ami tʌʌ aatʌmʌ chiʌʌqui vaavoitudadami tai ʌgai gʌrvaí tasai ʌmʌdu daraajana ʌmo ʌcaldi. Dai gooquiʌrʌ abiaadʌrʌ iji aatʌmʌ Roomamu. ¹⁵Aidʌsi maí garaaduñi Roomʌrʌ tasaajimi, vuvaja dai voyiʌrʌ garaayi. Dai Apiporʌrʌ tʌʌgidu ʌmapʌcʌrʌ tai ami garaayi ʌmʌmoco dai aa garaayi siaaco Vaica Tavernasi tʌʌgidu. Taidʌ ʌPaavora aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai dai siaa duutuli Diuusi. ¹⁶Dai aidʌtʌsi aayi Roomʌrʌ taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌgi ʌmaamaisapicʌdʌ ʌmai sandaaru tʌaanʌdamigadʌ. Dai Paavora gia dagito sai ʌcovai oidacana ʌmʌdu ʌmo sandaaru ismaacʌdʌ nuucada.

¹⁷Dai bo vaica tasaicʌdʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌbaitʌguucacamigadʌ judidíu sai gʌnʌmpaidana. Dai aidʌsi casi gʌnʌmpagi ʌgai taidʌ ʌPaavora ñiooqui dai potʌtʌdai:

—Giñaaduñi, tomasi maitistuma dui aanʌ ʌjudidíu vui tomali gʌrʌʌqui aaduñicarʌ viituldaragadʌ vui taidʌ ʌjudidíu vʌʌscʌrʌ giñtʌʌgi romamano Jerusaleenʌrʌ, dai vaama giñcʌi. ¹⁸Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdami maitʌʌ tomali ʌmo soimaascami istuisidʌ giñmuaagi cascʌdʌ giñdagitua ʌlilitadai. ¹⁹Dʌmos

ajudidíu vui baacoi dai viaacatadai aan^Λ ispot^{ΛΛ}dagi sai ^Λg^{ΛΛ} bait^{ΛCΛ}aacamigad^Λ romamano giñ^{ΛC}acana, tomasi maiviaa aan^Λ istuisid^Λ g^{ΛP}iar^Λ vuupadagi giñaaduñi. ²⁰ Casc^{ΛΔ} g^{ΛN}vai aan^Λ sivi dai g^{ΛN}ñida iñagai dai g^{ΛN}aatagida iñagai. Aan^Λ anvaavoitudai g^{ΛN}apan duucai ^{ΛΛ}madu v^{ΛΛ}si g^{ΛR}aaduñi judidíu is^{ΛΛ}qui abiaad^{ΛRΛ} Diuusi pocaiti sai ootosa agai ^Λmo c^{ΛΛ}gac^{ΛRΛ} vuviadami dai vaavoitudai aan^Λ v^{ΛΛ}si isDiuusi duduaacalda agai coidad^Λ casc^{ΛΔ} vuli aan^Λ idi cadeenac^{ΛΔ} —ast^{ΛT}adai Paavora.

²¹ Tai agai pot^{ΛT}adai:

—Tami maiddivai tomali ^Λmo oojai Judeeaiñd^{ΛRΛ} isg^{ΛA}agadagi aapi, tomali ^Λmaadutai g^{ΛR}aaduñi judidíu ismaac^{ΛΔ} daiv^{ΛI} m^{ΛΛ}cad^{ΛRΛ} mait^{ΛR}aagidiña tomali ^Λmo istumaasi soimaasi aapi g^{ΛV}ui. ²² C^{ΛΛ} maata aat^{ΛMΛ} istomasiaacoga ñiooquidiña oodami idi utuduc^{ΛΔ} vaavoidaragai casc^{ΛΔ} ^Λmo imidagai g^{ΛC}a^{ΛCΛ} ^{ΛRΛ}lidi aat^{ΛMΛ} p^{ΛS}i^{ΛΛ}lidi aapi —ast^{ΛT}adai ajudidíu.

²³ Dai poduucai tudu bai dui istuigaco g^{ΛN}ampaidagi. Dai aid^{ΛS}i aayi istuigaco bai dui ^Λgai tai g^{ΛN}ampagi mui oodami ami siaaco g^{ΛU}uliñacatadai ^ΛPaavora. Tai ^Λgai ñiooqui quiamoco abiaad^{ΛRΛ} urunoco uucami. Dai aagidi isducatai Diuusi soic^{ΛI} oodami sai c^{ΛΛ}gac^{ΛRΛ} oidacana Paavora aagidi ismaac^{ΛΔ} ooja Mosesacar^Λ ^{ΛΛ}madu aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ dai gomaasic^{ΛΔ} ip^{ΛI}lidadai isvaavoituldagi isSuusi ^{ΛR}c^{ΛΛ}gac^{ΛRΛ} vuviadami. ²⁴ Dai ^{ΛΛ}moco vaavoitu ismaac^{ΛΔ} aagidi ^ΛPaavora dai aa gia maivaavoitu. ²⁵ Dai mai^Λmo t^{ΛG}itoidagai viaacatadai dai iimimi. Taid^Λ ^ΛPaavora pot^{ΛT}adai:

—Ali^{ΛS}i ^{ΛR}vaavoi ismaac^{ΛΔ} aagidi Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ Isaía g^{ΛR}ñ^{ΛΛ}qui aaduñicar^Λ. ^Λgai aagidiña istumaasi Diuusi Ib^{ΛΔ}ad^Λ aagidiña ismaac^{ΛΔ} pocaiti:

²⁶ Im^{ΛΔ}añi aapi dai pot^{ΛΛ}da ^Λoodami:

Ca^{ΛC}amu aapim^Λ dai maimaat^Λ ca^{ΛC}amu.

N^{ΛI}jadamu aapim^Λ dai maimaat^Λ n^{ΛI}jadamu ducami iscupicagi g^{ΛN}vuupuji.

²⁷ Mait^{ΛN}t^{ΛG}ito ca^Λ aapim^Λ.

Main^{ΛI}jada ^Λlidi aapim^Λ tomali maica^{ΛCΛ} ^Λlidi,

Tomali mai^Λma duucai g^{ΛN}t^{ΛT}agitua ^Λlidi iñsaan^Λ c^{ΛΛ}gac^{ΛRΛ} g^{ΛN}vuuidana.

Asc^{ΛI}ti Diuusi Ib^{ΛΔ}ad^Λ Isaía sai pot^{ΛΛ}na. ²⁸ Ip^{ΛI}lidi aan^Λ m^{ΛS}maat^{ΛC}agi —asc^{ΛI}ti Paavora—, sai sivi bait^Λqui ismaac^{ΛΔ} mait^{ΛR}judidíu viaacamu isducatai maatiagi isDiuusi c^{ΛΛ}gac^{ΛRΛ} vuvida ^Λlidi ^Λgai ^{ΛR}ai dai ^Λgai gia c^{ΛΛ}ga g^{ΛN}t^{ΛG}ito ca^{ΛC}amu —asc^{ΛI}ti Paavora.

29 Aidasi potai ΔPaavora taidΔ Δjudidíu iji dai aipaco gΔnaatagidimi.

30 TaidΔ ΔPaavora anaasi vii gooca uumigi Δmo qui rentagidicamiΔΓΔ. Dai ami miaadΔgidiña vΔΔscatai sioorΔ dai-vidiña. 31 Tomali Δmaadutai maidaidiña isgaaagiada Δgai isDi-uusi soicai oodami sai cΔΔgacΔΓΔ oidacana dai isSuusi Cristo ΔrcΔΔgacΔΓΔ vuviadami cascΔΔ maiduaadicuitai gaaagidiña Δgai gomaasi.

MosΔcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Λvaavoitudadami RoomΛrΛ oidacami

¹ AanΛ arPaavora Suusi Cristo piooñigadΛ. Dai gΛnoojidi aanΛ aapimΛ vaavoitudadami ROOMΛrΛ oidacami. Diuusi giñmaa sΛllicami ansaidΛ arrootosicamicana aanΛ dai Λcovai giñvusaitu ansaidΛ gaaagidiña aanΛ sai Diuusi cΛlgacarΛ gavuvaidi.

² ΛΛquioma Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ooja Diuusi ñiooquidarΛ sai Diuusi aagai sai poduucai arΛduñia agaitadai.

³ Agai aagai sai divia agai gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo Diuusi maradΛ ismacadΛ tΛvai tΛvaagiañdarΛ. Agai oodami duucai vuusai daidΛ ararai DavicarΛ cajiudadΛ.

⁴ Suusi Cristo muu dai apamu duaaca coidadΛ saagidaiñdarΛ. GomaasicadΛ cΛlga gΛmai issallicadΛ arDiuusi maradΛ dai viaa guvucadagai dai tomali Λmo imidagai maisoimaasi idui.

⁵ Cristo cΛlgacarΛ giññΛidi cascadΛ giñagidi ansaidΛ arrootosicamicana aanΛ, Diuusi ipali cascadΛ. Dai giñootoi agai ansaidΛ gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ sai poduucai vΛasi naana maasi oodami saagida oidacana siorΛ vaavoitudadagi dai Λlgiadagi.

⁶ Dai aapimΛ arΛmo oodami ismacadΛ Diuusi Λcovai vuvaitu masaidΛ armamaatarΛdamigadΛcana Suusi Cristo.

⁷ Diuusi gΛnoigadai daidΛ Λcovai gΛnvuvaitu masaidΛ armaamaradΛcana. AanΛ ipalidi isDiuusi gΛrooga Λmadu gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛlgacarΛ gannlijadagi dai gΛniibastudacan taadacagi.

⁸ Suusi Cristo cΛlgacarΛ giñvusaitu cascadΛ viaa aanΛ sallicami isñioocadagi Diuusi Λmadu. Dai agidi aanΛ Diuusi isalila baigiñalidi aanΛ vΛasi aapimΛcadΛ. Tomasiaaco siaaco aimarai aanΛ gaaagai gΛnvaavoidaraga cascadΛ.

⁹ AanΛ ivueeyi Diuusi aa duiñdada vΛasi giñguvucadagacadΛ maioojodaitai gaaagidi aanΛ isSuusi Cristo Diuusi maradΛ arcΛlgacarΛ vuviadami. Diuusi cΛl maata iñsaana aliasi gantatagitoi vΛascarΛ siuu duucu gamamadadagi.

¹⁰ ΛΛqui abiaadarΛ daanaΛi aanΛ Diuusi sai giñmaacana oigaragai isagai ipaliadagi sai aanΛ istuidana ismalca gΛndividagi.

¹¹ GannΛida iñalidi aanΛ, dai vaamioma gΛnsoiña iñalidi mai vaamioma cΛlga oidaca isducatai Diuusi ipalidi mai vaamioma cΛlga vaavoituda aapimΛ.

¹² SiΛascadΛ nΛida aanΛ masal cΛlga vaavoitudai aapimΛ dai aapimΛ nΛida siΛ cΛlga vaavoitudai aanΛ aipaco baigarΛliatudamu aatΛmΛ.

¹³ Giñaaduñi aanΛ ipΛlidi ismaatΛca aapimΛ ismuyoco imidagai gANNΛidamua iñΛlidiña aanΛ dΛmos maiquia istui. AanΛ ipΛlidi ismuidutai aapimΛ RoomΛrΛ oidacami vaavoi-tudagi Suusi Cristo dai ΛΛgiadagi Λpan duuca i sibΛacoga oida-cami siaaco gaaagidiña aanΛ Diuusi ñiooquidΛ ΛpΛ, cascΛdΛ imia iñΛlidi aanΛ dai gANNΛida iñΛlidi. ¹⁴ AanΛ viaa isaagidagi Diuusi ñiooquidΛ Λgiliego dai aa Λma maasi ñioocadami, dai sas-tuduacami dai maisastuduacami. ¹⁵ Poduucai ΛpΛ sΛΛlicΛdΛ ipΛlidi aanΛ isgΛnaagidagi aapimΛ RoomΛrΛ oidacami isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami.

¹⁶ AanΛ maisiaa Λrai isgaaagiadagi isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami. SiΛascadΛ gaaagiadagi aanΛ gomaasi vΛascatai sioraΛ vaavoitudai cΛΛgacΛrΛ vuvacai Diuusi guvucadadΛcΛdΛ. ApΛga Diuusi ñiooquidΛ Λrjudidiu vΛΛtarΛcatadai dΛmos sivi ΛrvΛascatai vΛΛtarΛ. ¹⁷ Diuusi ñiooquidΛrΛ aagai sai sioraΛ vaavoitudagi isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ΛΛquioma poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ dai pocaiti: “SioraΛ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai Λgai vΛascΛrΛ oidacamu Diuusi ΛΛmadu”.

¹⁸ CΛΛga gΛmaatΛ isDiuusi alia soimaa taatamituldi vΛasi soimaasi ivuaadami. Λgai soimaasi ivueeyi dai podu-ucai maidadagitoi aa isvaavoitudagi istumaasi Λrvaavoi. ¹⁹⁻²⁰ Λsoimaasi ivuaadami cΛΛga maatΛ isoidaga Diuusi. Toma-sioora nΛidi vΛasi istumaasi oidaga oidi daama dai poduucai cΛΛ maatΛ isoidaga Diuusi tomasi mainΛidi oodami Diuusi. Aidasi abiaadΛrΛ Diuusi idui oidigi cΛΛga gΛmaatΛ isoidaga Diuusi, dai isΛgai tomastuigaco viaa guvucadagai, cascΛdΛ Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Λgai Λgi ΛrduñidΛ isDiuusi soimaasi taatatuldagi. ²¹ Tomasi cΛΛga maatΛ Λsoimaasi ivuaadami isoidaga Diuusi vΛascΛrΛ maisiaa duutudaiña isd-ucatai gΛagai, tomali maipocaitiña Λgai sai baigΛnΛlidi Diu-usicΛdΛ. Baiyoma Λgai tΛΛgitoi istumaasi maicΛcΛΛgaducami dai vaamioma maimaatΛ caΛcana istumaasi cΛcΛΛgaducami. ²² Tomasi poΛlidi Λgai isalia sastuduga dΛmos vaamioma vupuiirutu. ²³ Dai Λgai gΛagai isiaa duutuadagi Diuusi is-maacΛdΛ tomastuigaco oidaga dai vΛascΛrΛ maisiaa duutudai baiyoma idui Λgai momoono uusicΛdΛ dai ojoodaicΛdΛ ΛpΛ maasi oodami, dai ΛpΛ maasi ujuurugi, dai ΛpΛ maasi cΛcΛisi, dai ΛpΛ maasi cocoyi, dai siaa duutudaiña poΛlidityi isΛgai Λrdidiuusi.

²⁴ CascadΛ Diiusi gajiaadΛΓΛ viaa Λgai dai dagito saidΛ ivuaadana Λgai istumaasi sigal nanaascami istumaasi Λgi Λgai ipΛli isivuaadagi, dai sai googosi gΛnducamicana. ²⁵ Λgai maivaavoitudai istumaasi aagai Diiusi tomasi cΛΛ maatacatadai isiΛrvaavoi. Baiyoma vaavoitudai istumaasi maitΛrvaavoi. Diiusi idui oodami, dai ujuurugi, dai cocoyi, dΛmos Λoodami idui moonoo ismaacΛdΛ ΛpΛ maasi oodami dai ujuurugi dai cocoyi dai siaa duutudaiña. Dai maisiaa duutudaiña Diiusi sioorΛ aliΛsi gΛaagai issiaa duutuadagi VΛASCΓΓΛ.

²⁶ CascadΛ Diiusi gajiaadΛΓΛ viaa Λgai dai dagito sai googosi gΛnducamicana. Asta ooqui dagito cΛcΛΛli dai Λgi googosi gΛnducamicana. ²⁷ Dai cΛcΛΛli Λgi poduucai ivueeyi ΛpΛ dai Diiusi aliΛ soimaasi taatamituldi cascadΛ cocorΛi poduucai ivuaadatai.

²⁸ AidΛsidΛ Λsoimaasi ivuaadami camaitipali isvaavoitudagi Diiusi tai Diiusi gajiaadΛΓΛ viaa dai dagito sai tatΛgitoiña naana maasi maicΛcΛΛgaducami daidΛ ivuaadana mui naana maasi istumaasi maitΛaagai isivuaadagi. ²⁹ Λgai Λrsoimaasi ivuaadami dai googosi gΛnducami dai maicΛΛ tuutuiga dai viaaca Λlidiña mui naana maasi istumaasi viaa aa dai coimudadΛ tuutuiga, daidΛ Λrgacoodacami, dai oomaliga, dai yaatavoga, dai naana caiti nΛidiña aa ³⁰ dai aagatΛraga istumaasi maitΛrvΛΛtarΛ, dai cΛΛdai Λgai Diiusi, dai gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidiña, dai maisiaa duutudaiña aa, dai vΛASCΓΓΛ tatΛgitoiña isducatai soimaasi ivuaadagi, dai maisiaa duutudaiña gΛndΛΛdΛ, ³¹ dai maimaata cΛΛ istumaasi cΛcΛΛgaducami, dai maitivueeyi istumaasi aagai, dai maioigΛdai oodami, dai maioigΛldi aa, dai maisoigΛnΛlidi aacΛdΛ. ³² Tomasi cΛΛ maata Λgai istumaasi Diiusi tΛjai oodami saidΛ ivuaadana dai maata Λgai sai sioorΛ soimaasi ivuaadagi maitistutuidi isiimiagi Diiusi ΛΛmadu dai vΛASCΓΓΛ apiasoimaasi ivueeyi dai baigΛnΛlidiña Λgai siΛΛscadΛ aa po-maasi ivuaadagi ΛpΛ.

2

¹ CascadΛ isΛmaadutai pocaitiadagi sai aliΛsi Λrsoimaasi ivuaadami Λoodami ismaacΛdΛ gΛaagai tami sai gΛaagai issoimaasi taatagi ducami ispocaitiadagi sai Λgai ΛpΛ gΛaagai issoimaasi taatagi. Λgai Λrsoimaasi ivuaadami ΛpΛ Λpan duucai Λgai cascadΛ. ² Dai cΛΛ maata aatΛmΛ iscΛΛga ivueeyi Diiusi siΛΛscadΛ soimaasi taatamituldiadagi ismaacΛdΛ soimaasi ivueeyi. ³ SioorΛ pocaitiadagi sai aliΛsi Λrsoimaasi ivuaadami aa dai vΛASCΓΓΛ Λpan duucai ivueeyi maitΛaagai ispoΛliadagi sai Diiusi maisoimaasi taatatulda agai Λgai Λpan duucai

soimaasi taatatulda agai Λ gaa soimaasi ivuaadami. ⁴ Oodami mait Λ agai ist Λ Λ gitodagi ismaic Λ Λ ga ivueeyi Diuusi baiyoma ali Λ si g Λ aagai ist Λ Λ gitodagi isDiuusi maiquia soimaasi taatatu-
 uli dai ali Λ c Λ Λ tuiga vui sai Λ ma duuca Λ t Λ Λ gitona. ⁵ D Λ mos is-
 cat Λ v Λ pi dai vuñiagi vai Λ gai v Λ ascara Λ ma duuca Λ g Λ nt Λ gitua
 Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu, si Λ ascada divi-
 agi Λ gai dai n Λ idagi ismaac Λ da Λ rc Λ Λ ga ivuaadami dai is-
 maac Λ da armaic Λ Λ ga ivuaadami. ⁶ Si Λ ascada diviagi Diuusi
 Λ gai baiduñia agai v Λ ascatai Λ Λ madu. ⁷ Siora apiavuaadagi
 istumaasi Diuusi ip Λ lidi ip Λ lidity isDiuusi baig Λ Λ liadagi
 Λ gai vui dai isv Λ ascara oidaca agai Diuusi Λ Λ madu, Di-
 uusi maquia agai oigaragai sai v Λ ascara oidacana Λ gai
 Λ Λ madu. ⁸ D Λ mos Diuusi ali Λ si soimaasi taatatuldamu Λ gai
 ismaac Λ da vuid Λ ra v Λ Λ Λ Diuusi dai maivaavoitudai Diu-
 usi ñiooquida baiyoma soimaasi ivueeyi Λ gai. ⁹ S Λ licada
 soimaasi taatamu v Λ ascatai ismaac Λ da soimaasi ivueeyi,
 Λ ra ga Λ judidíu dai gooqui Λ ra Λ gai ismaac Λ da mait Λ rjudidíu.
¹⁰ D Λ mos Λ gai ismac Λ da ivueeyi istumaasi Diuusi ip Λ lidi,
 Diuusi baig Λ Λ liadamu Λ gaic Λ da dai iib Λ studacan tadacamu,
 Λ ra ga Λ judidíu dai gooqui Λ ra Λ gai ismaac Λ da mait Λ rjudidíu.

¹¹ Diuusi n Λ ida agai v Λ asi oodami ismaac Λ da Λ rc Λ Λ ga
 ivuaadami dai ismaac Λ da armaic Λ Λ ga ivuaadami. Dai
 Diuusi soimaasi taatamitulda agai v Λ asi Λ soimaasi
 ivuaadami. ¹²⁻¹⁵ Diuusi soimaasi taatatuldamu Λ gai
 ismaac Λ da mait Λ rjudidíu soimaasi ivuaadamicatai Λ gai
 tomasi maimai Λ gai Moseesacaru s Λ licamigada ismaac Λ da
 maa Diuusi. C Λ Λ maata Λ gai istumaasi Λ rc Λ Λ gaducami
 dai istumaasi armaic Λ Λ gaducami, v Λ asi oodami c Λ Λ ga
 maatacana si Λ ascada soimaasi ivuaadagi. Dai Diuusi
 soimaasi taatatuldamu Λ judidíu soimaasi ivuaadamicatai
 Λ gai. Λ gai maata Moseesacaru s Λ licamigada ismaac Λ da
 maa Diuusi dai v Λ ascara mai Λ Λ gidi cascada. C Λ Λ ga maata
 Λ gai istumaasi Λ rc Λ Λ gaducami dai v Λ ascara maitivueeyi.
 Ismaac Λ da Λ Λ gidi Diuusi ñiooquida Λ gai gia c Λ Λ gacara vuvaidi
 Diuusi. Dai Λ gai ismaac Λ da mai Λ Λ gidi Diuusi ñiooquida tomasi
 maata Λ gai gia maic Λ Λ gacara vuvaidamu Diuusi. ¹⁶ Amo
 imidagai Diuusi otosa agai Suusi Cristo sai n Λ idana ismaac Λ da
 Λ rc Λ Λ ga ivuaadami dai ismaac Λ da armaic Λ Λ ga ivuaadami.
 Λ gai maata asta istumaasi t Λ Λ gitoiña oodami. V Λ asi gomaasi
 Λ gai ismaac Λ da gaaagidi aan Λ .

¹⁷ Diuusi maa Moseesacaru judidíu aduñda g Λ s Λ licamiga
 cascada Λ judidíu pov Λ n Λ lidi sai Diuusi c Λ Λ gacara n Λ idi
 dai cascada g Λ garducada g Λ n Λ lidi. ¹⁸ Λ gaicada ismaac Λ da
 ooja Moseesacaru c Λ Λ maata Λ gai istumaasi Diuusi ip Λ lidi

isivuaadagi oodami dai C_{AA} maat Δ istumaasi ΔRC_{AA} gaducami dai istumaasi $\Delta rmaic_{AA}$ gaducami. ¹⁹⁻²⁰ Δ gai maat Δ V_{AA} si istumaasi aagai Moseesacaru S_{AA} licamigad Δr_{Δ} casc Δd_{Δ} po Δ lidi Δ gai said Δ istutuidi ismamaat Δ tuldagi Δ gai ismaac Δd_{Δ} maimaat Δ Diuusi $\tilde{n}iooquid_{\Delta}$. ²¹ Dai ismaac Δd_{Δ} po Δ lidi said Δ istutuidi ismamaat Δ tuldiagi aa Δ gai g_{AA} aagai isivuaadagi poduucai isducatai gamamaat Δ tulda Δ liadagi. Ismaac Δd_{Δ} gamamaat Δ tuldi sai mait Δ aagai isga $\Delta\Delta$ siadagi Δ gai mait Δ aagai isga $\Delta\Delta$ siadagi $\Delta\Delta r_{\Delta}$. ²² Dai ismaac Δd_{Δ} gamamaat Δ tuldi sai mait Δ aagai isgoogosi g_{Δ} nducamicagi Δ gai mait Δ aagai isgoogosi g_{Δ} nducamicagi $\Delta\Delta r_{\Delta}$. Dai ismaac Δd_{Δ} C_{AA} dai momoono ismaac Δd_{Δ} siaa duutuadagi oodami mait Δ aagai isga $\Delta\Delta$ siadagi istumaasi oidaga quiquiuupi Δr_{Δ} siaaco oidaga Δ momoono. ²³ Dai Δ gai ismaac Δd_{Δ} g_{Δ} Δr duc Δd_{Δ} g_{Δ} Δ lidi pocaititai sai Diuusi aagidi adu \tilde{n} Δ Moseesacaru istumaasi ooja Δ gai dai C_{AA} maat Δ Δ gai istumaasi aagai S_{AA} licami Δr_{Δ} dai V_{AA} sc Δr_{Δ} mai $\Delta\Delta$ gidi poduucai ali Δ soiduucai n_{Δ} idi Diuusi. ²⁴ Pocaiti Diuusi $\tilde{n}iooquid_{\Delta r_{\Delta}}$: “Aapima ismaac Δd_{Δ} Δr judid \tilde{u} soimaasi ivueeyi casc Δd_{Δ} Δ gai ismaac Δd_{Δ} mait Δr judid \tilde{u} vui $\tilde{n}ioocai$ Diuusi”.

²⁵ Vaavoava said Δ ΔRC_{AA} aagai isia Δr judid \tilde{u} ucagi is $\Delta\Delta$ giadagi Δ gai Moseesacaru S_{AA} licamigad Δ d_{Δ} mos ismai $\Delta\Delta$ giada Δ gai aid Δ gia ducami ismait Δr judid \tilde{u} ucagi Δ gai. ²⁶ D_{Δ} mos is Δ gai ismaac Δd_{Δ} mait Δr judid \tilde{u} $\Delta\Delta$ giadagi Moseesacaru S_{AA} licamigad Δ Diuusi C_{AA} gac Δr_{Δ} n_{Δ} ijadamu Δ gai ducami isia Δr judid \tilde{u} ucagi. ²⁷ Si $\Delta\Delta$ scad Δ Δ judid \tilde{u} mai $\Delta\Delta$ giadagi Moseesacaru S_{AA} licamigad Δ tomasi caoojisicami viaa Δ gai dai ismaac Δd_{Δ} mait Δr judid \tilde{u} $\Delta\Delta$ giadagi Moseesacaru S_{AA} licamigad Δ poduucai g_{Δ} maat Δ is Δ judid \tilde{u} maic $\Delta\Delta$ ga ivueeyi. ²⁸ Maisiu V_{AA} si Δ judid \tilde{u} Δr Diuusi maamarad Δ tomasi iquit Δ qui Δ gai tuutucugad Δ poduucai isduucai aagai Moseesacaru S_{AA} licamigad Δr_{Δ} . ²⁹ Baiyoma Diuusi maamarad Δ Δr aagai ismaac Δd_{Δ} Diuusi maacai ib Δ dagai utudui dai poduucai Δ gai camaitivuaada Δ lidi istumaasi soimaasi dai Diuusi Ib Δ ad Δ $\Delta\Delta$ madu daja Δ gai ismaac Δd_{Δ} vaavoitudai dai $\Delta\Delta$ gidi Diuusi. Dai Diuusi C_{AA} gac Δr_{Δ} n_{Δ} ijadamu Δ gai tomasi oodami maic $\Delta\Delta$ gac Δr_{Δ} n_{Δ} idi.

3

¹ V_{AA} sc Δr_{Δ} ali Δ si Δr soi \tilde{n} isia Δr judid \tilde{u} ucagi oodami daid Δ Δr soi \tilde{n} isia Δ judid \tilde{u} iquit Δ quicagi tuutucugad Δ . ² Diuusi Δ covai vuvaitu Δ judid \tilde{u} sai Δ gai oojana $\tilde{n}iooquid_{\Delta}$ dai nuucadacana Δ oojai. ³ Vaavoava sai $\Delta\Delta$ madutai Δ judid \tilde{u} maivaavoitu Diuusi, d_{Δ} mos Diuusi gia V_{AA} sc Δr_{Δ} idu \tilde{u} \tilde{n} imu istumaasi aagai. ⁴ Δ gai V_{AA} sc Δr_{Δ} ivueeyi istumaasi aagai, tomasi V_{AA} si oodami yaatavoga. Pocaiti Diuusi $\tilde{n}iooquid_{\Delta r_{\Delta}}$:

Tomasi oodami poalidi ismaitarvaavoi istumaasi aagai Diuusi,

VΛASCATA naidamu agai isiarvaavoi istumaasi aagai Diuusi.

Ascaiti Diuusi ñiooquidarA.

5-6 Damos isamaadutai pocaiti adagi sai siascada soimaasi ivuaadagi oodami sai poduucai gamaata isDiuusi caa tuiga dai cascada maitaagai issoimaasi gartaatamituldiada agai, tomasi pocaiti amoco vΛascata maitarvaavoi. Diuusi vΛascata caaga ivueeyi siascada soimaasi taatatuldi oodami.

7-8 Amo oodami giñiooquidi dai pocaiti ansai gamamaatatuldi aanA sai gaagai issoimaasi ivuaada oodami sai poduucai sioma caaga gamaata isDiuusi maitarsoimaasi ivuaadami. Agai pocaiti ansai gamamaatatuldi aanA sai isyaatagada amoco poduucai sioma caaga gamaata isDiuusi maitarsoimaasi ivuaadami. Diuusi maiyaatagai cascada. Sai cascada Diuusi maitaagai issoimaasi taatamituldiagi ismaacada soimaasi ivueeyi. Damos Diuusi caaga iduñimu siascada soimaasi taatatuldiagi agai ismaacada pocaiti adagi.

9 Aatama judidú maivaamioma caaga tuutuiga siaa oodami. Camaata aatama isvΛasi oodami oidigi daama oidacami arsoimaasi ivuaadami. 10 Pocaiti Diuusi ñiooquidarA:

Tiipu tomali amaadutai maisoimaasi ivuaadami.

11 Tiipu tomali amaadutai ismaacada maata caacagi Diuusi ñiooquida.

Dai tomali amaadutai maimaataca alidi iscaiti Diuusi ñiooquidarA.

12 VΛascatai gajiaadarA vipieeyi Diuusi,

Dai vΛascatai arsoimaasi ivuaadami.

Tomali amaadutai maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi.

13-14 VΛascatai aryaatavogami daida aroomaligami.

Dai mosAagi soimaasi ñiooqui aagaiña agai.

15 Tomastucada gancoodaiña oodami.

16 Gomaasicada soiduucai gannaidiña oodami aipacoga.

17 Dai mosgancocoda alidiña agai.

18 MaiAAbaidi agai Diuusi.

Ascati Diuusi ñiooquidarA.

19 Caa maata aatama isDiuusi maa Moseesacaru asalicami sai oodami agigitai caacana. Diuusi sAllicada soimaasi taatulda agai siora maiAagi adagi dai agai maiviaacamu isducatai gansoiñagi. Dai poduucai APA vΛasi oodami oidigi daama oidacami arsoimaasi ivuaadami Diuusi vuitapi. 20 Moseesacaru sAllicamigadacada maata aatama isiarsoimaasi ivuaadami. Diuusi caagacata naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai

¹ Avraañicaru argarallqui aduñicaru. Sivi naidamu aatama iducatai Diuusi calgacara naidi agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ²⁻³ IsAvraañi iduñimudai amo istumaasi calgaducami sicasada calgacara najadamudai Diuusi aidã gia viacamudai Avraañi istuisida gaducada galliadagi. Damos Diuusi ñiooquidara pocaiti: "Avraañi vaavoitu Diuusi cascada Diuusi calgacara naidi agai". Cascada Avraañi maiviaa istuisida gaducada galliadagi. ⁴ Isamoco iduñiagi amo aa duiñdagai aamuda gaaagai isaa namquidagi, mastumaasi aa namquidagi maitroidicami. ⁵ Diuusi ipaldi isoodami calgacara oidacagi damos maisiu poduucai oigaldi dai calgacara naidi Diuusi oodami baiyoma Diuusi oigaldi dai calgacara naidi amo soimaasi ivuaadami ismaacada vaavoitudagi Diuusi. ⁶ Davicaru aagai sai alia baigallidiña amo oodami siascada Diuusi oigaldagi dai calgacara najadagi vaavoitudacai agai Diuusi. Dai pocaiti Davicaru:

⁷ Baigallidi oodami ismaacada Diuusi oigaldi soimaascami-gada.

⁸ Baigallidi oodami ismaacada Diuusi camaisoimaasi taatatulda agai.

Ascaiti Davicaru.

⁹⁻¹⁰ Avraañi sallicada baigalli aidasi Diuusi oigali agai dai calgacara naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai agai Diuusi maiquiaa iquitacai agai gatuucuga. Poduucai calga gamaata isDiuusi oigaldi dai calgacara naidi agai ismaacada iquitacai gatuucuga siasi agai ismaacada maiquitacai gantuucuga. ¹¹ Avraañicaru cavaavoitu Diuusi dai gooquira iquitã gatuucuga sai poduucai nidiña aa isDiuusi cacalgacara naidi agai, vaavoitu agai Diuusi cascada. Dai poduucai Avraañicaru araduñacatadai agai ismaacada vaavoitudai Diuusi maiquitacai gatuucuga dai poduucai lpra gamaata isDiuusi oigaldi dai calgacara naidi agai.

¹² Avraañicaru araduñacatadai agai ismaacada iquitacai gantuucuga vaavoitudacai Diuusi lpan duucai Avraañicaru vaavoitudaítadai.

¹³ Diuusi aagidi Avraañicaru sai vasi oidigi artuidadaca agaitadai, agai lamadu cajiudadã, Diuusi poduucai aagidi Avraañicaru vaavoitudacai agai dai maisiu lgidacai Diuusi sallicamigada. ¹⁴ Lamoco pocaiti sai vasi oidigi artuidadaca agai agai ismaacada lligidi Diuusi sallicamigada dai maisiu agai ismaacada vaavoitudai Diuusi damos gomaasi maitarvaavoi. Isirpoduucaicamudai aidã gia maitarsoiñicamudai vaavoidaragai, tomali maitarsoiñicamudai

ismaacada aagai Diuusi. ¹⁵ Siascada aatama garaajagadagi isagiadagi Diuusi samicamigada sai agai cagacaga garnidina dai sai cagacaga gervuvaidana agai viaa issoimaasi gartaatamituldiadagi maicaga agiditai aatama. Ismaitiipucamudai samiciami aidai gia maitiipucamudai oodami maiagidaracami.

¹⁶ Diuusi cagacaga naidi aoodami vaavoitudacai agai daida aoodami maigamaitacai cagacaga vuvaidaragai. Caga maata aatama isDiuusi cagacaga garnidi tomasi ivueeyi aatama judidiu viituldaragada ischo apa, isvaavoitudada aatama Diuusi an duucai Avraanicaruu. Poduucai agai argaradunnicaru, ¹⁷ cascada pocaiti Diuusi sai Avraanicaruu aroogada ducami mui oodami naana maasi nioocadami. Diuusi cagacaga naidi tomastuma oodami isvaavoitudagi Diuusi an duucai Avraanicaruu. Diuusi alia viaa guvucadagai dai agai duduaacaldi coidada dai siascada Diuusi aagadagi saida adunia agai amo istumaasi ismaacada maiquiaa adui ducami iscaasi apa duunimudai.

¹⁸ Cascada aidasi Diuusi aagidi Avraanicaruu sai oonigada marata agaitadai saida amarada cajiudada samicada muiduca agaitadai taida Avraanicaruu caga vaavoitu tomasi maibaigaca maascatadai gomaasi. ¹⁹ Tomasi Avraanicaruu viaacatadai amo sientu uumigi daida Saara aoonigada dai viaacatadai maaco coobai dan baivustaama uumigi aliasi arcasalicoidadacatadai agai dai camaibaigaca maascatadai ismaamaracagi. ²⁰ Damos Avraanicaruu apiacaga vaavoitudaitadai Diuusi dai asta vaamioma vaavoitu. Dai tomasi maiquiaa viaacatadai agai istumaasi aagidi Diuusi vascara caga nioo agai Diuusi vataru. ²¹ Samicada caga vaavoitudai agai isDiuusi istutuidi isidunniagi istumaasi aagai. ²² Cascada Diuusi oigaldi Avraanicaruu soimaascamigada dai Diuusi pocaiti sai camaitarsoimaasi iducami Avraanicaruu. ²³ Aidasi Diuusi aagidi Avraanicaruu sai oigali agai dai cagacaga naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai mosvaavoitudacai agai Diuusi, maisiu moscaasi Avraanicaruu aagidi agai gomaasi. ²⁴ Diuusi garaagidi aatama apa. Diuusi garoigaldi dai cagacaga garnidi aatama apa ismaacada vaavoitudai Diuusi ismaacada duaacali gartaanadamiga Suusi Cristo coidada saagidaindaru. ²⁵ Agai muu dai poduucai garoigaldi garsoimaascamiga dai duaaca dai poduucai Diuusi pocaiti sai camaitarsoimaasi iducami aatama.

1 Poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai aatʌʌ dai poduucai gʌniibʌstacan tadacagi gʌriibʌdaga. Suusi Cristo muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga cascʌʌ. 2 Dai poduucai istutuidi aatʌʌ ismamadadagi dai poduucai apiacʌʌgacʌrʌ gʌrʌidi Diuusi. Dai alia baigʌrʌlidi aatʌʌ nanʌracatai siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu tʌsai ʌʌmadu daraajana. 3 Dai gʌaagai isbaigʌrʌliadagi aatʌʌ siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi, gomaasi gʌrsoicai aatʌʌ issoimaa taatamadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi dai tʌsai vaamioma ivuaada ʌrʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi. 4 Dai siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi dai maivui ñioocadagi poduucai baigʌʌlidi Diuusi aatʌʌcʌdʌ. Dai siʌʌscadʌ Diuusi baigʌliadagi aatʌʌcʌdʌ gomaasi gʌrsoicai tʌsai nanʌracana aatʌʌ siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aatʌʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagai ñiooquidarʌ. 5 Dai siʌʌscadʌ vaavoitudai aatʌʌ Diuusi tomali ʌmo imidagai maisiaa gʌrʌʌratudadamu ʌgai, ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai cascʌʌ. Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmamaatʌtuldi sai Diuusi aliasi gʌroigʌdai.

6 Aatʌʌ maitistutuiditadai isʌʌgi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi. Tai Suusi Cristo divia aidasi Diuusi ipʌli dai muu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna soimaasi ivuaadami. 7 Baitoma maitiipu tomali ʌmaadutai oidigi daama sioorʌ muquia ʌliadagi sai cʌʌgacʌrʌ vuusaiña ʌmai tomasi cʌʌ tuiga ismaacʌdʌ gʌmuaatuda agadagi. Dʌmos isalia cʌʌ tuigacagi ʌmo oodami ismaacʌdʌ gʌmuaatuda agadagi aidʌ gia oidacan tada ʌmaadutai sioorʌ muquia ʌliadagi ʌgai vʌʌtarʌ. 8 Dʌmos Cristo muu tʌsai aatʌʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna tomasi quiaa ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai aatʌʌ 9 dai poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isaliasi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌʌ aatʌʌ camaiviaa issoimaa taatagi Diaavora ʌʌmadu. 10 Aidasi maiquiaa vaavoitu aatʌʌ Diuusi, ʌgai gʌrvuidʌrʌ caatʌcatadai soimaasi ivuaadatai aatʌʌ dʌmos Suusi Cristo muu tʌsai aatʌʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai poduucai Diuusi camaitʌrvuidʌrʌ caatʌ. Sivi sioma cʌʌga istutuidi Diuusi iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi duaacacai Suusi Cristo dai camaividʌrʌ vʌʌtʌ aatʌʌ Diuusi. 11 Cascʌʌ alia baigʌrʌlidi aatʌʌ Diuusi vui.

12 Adʌnacaru ʌrʌpʌgadadʌ oodami ismaacʌdʌ oidacatadai oidigi daama dai soimaasi idui ʌgai dai cascʌʌ muu cascʌʌ vʌʌsi oodami soimaasi ivueeyi dai cooyi.

13 Ismaitiipucamudai s_{AA}licami tomali amaadutai maitistutiadamudai ispocaitiadagi ismai_{AA}gidi s_{AA}licami v_{AA}scatai aidasi maiquiaa maa Diuusi g_{AS}alicamiga Moseesacaru aoodami casoimaasi ivuaadatadai. 14 Damos aoodami v_{AA}scatai coodana _{AA}p_{AA} aidasi abiaad_{AA} oidacatadai Adánacaru asta aid_{AA} uucami sioidacatadai Moseesacaru poduucai isduucai cooyi Moseesacaru abiaad_{AA} dai sivi quiaa cooyi casc_{AA} g_{AA}maatai issoimaasi ivuaadana _{AA}gai tomasi mai_{AA}pan duucai soimaasi ivuaadana _{AA}gai Adánacaru. Mai_{AA}pan tuutuiga Adánacaru _{AA}madu Cristo ismaac_{AA} divia agaitadai.

15 Adánacaru soimaasi idui dai casc_{AA} muu _{AA}gai dai v_{AA}si cajiudad_{AA} coi _{AA}p_{AA} damos Suusi Cristo muu dai poduucai Diuusi oig_{AA}ldi dai c_{AA}gacatai n_{AA}idi muidutai. Poduucai mai_{AA}pan dui Suusi Adán. 16 Asoimaascami ismaac_{AA} idui Adán mai_{AA}pa maasi c_{AA}gacatai vuvaidaragai ismaac_{AA} g_{AA}rmaacai Diuusi. Adánacaru soimaasi idui dai casc_{AA} soimaasi ivueeyi v_{AA}si oodami vai Diuusi soimaasi taatamituldi damos Cristo muu vai casc_{AA} Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai c_{AA}gacatai vuvaidi tomasi aoodami aliasi _{AA}rsoimaasi ivuaadami. 17 Adánacaru soimaasi idui dai casc_{AA} v_{AA}si oodami viaa iscoiyagi, Suusi Cristo muu dai v_{AA}scatai ismaac_{AA} Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi iduufimudai _{AA}gai oidacamu Suusi Cristo _{AA}madu t_{AA}vaagi_{AA} tomastuigaco.

18 Adánacaru soimaasi idui dai casc_{AA} soimaasi ivueeyi v_{AA}scatai vai Diuusi soimaasi taatamituldi. Damos Suusi Cristo idui _{AA}mo istumaasi c_{AA}gaducami vai casc_{AA} Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi aoodami ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi iduufimudai dai poduucai tomastuigaco oidacamu Diuusi _{AA}madu. 19 Adánacaru mai_{AA}gi Diuusi vai casc_{AA} v_{AA}scatai soimaasi ivueeyi damos Suusi Cristo _{AA}gi Diuusi vai Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi oodami ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

20 Diuusi maa oodami g_{AS}alicamiga sai poduucai maat_{AA}na oodami isali_{AA} mai_{AA}gidi Diuusi. Damos aidasi aoodami vaamioma soimaasi ivuaadatadai vaamioma oig_{AA}ldi Diuusi _{AA}gai dai oig_{AA}dai. 21 Aoodami apiasoimaasi ivuaadatadai dai casc_{AA} viaacatadai iscoiyagi. Damos Suusi Cristo muu sai poduucai aoodami c_{AA}gacatai vuvacana dai tomastuigaco oidacana Diuusi _{AA}madu dai casc_{AA} Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi aoodami ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi iduufimudai dai poduucai t_{AA}gi _{AA}gai oodami isali_{AA} oig_{AA}dai.

1-3 Damos maitaaagai isapiasoimaasi ivuaadagi vai poduucai Diuusi oigaldiadagi dai poduucai gamaata issallicada oigadai agai oodami. Gantagitovurai isvasscatai aatama ismaacada casi garvapacoi Suusi Cristo guvucadadacada poduucai arapan ducami iscoimudai aatama agai amadu dai viaa aatama guvucadada agai dai istutuidi aatama iscamaisoimaasi ivuaadagi. Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isDiaavora, cascada maitaaagai issoimaasi ivuaadagi.

4-5 Aatama quiaa arsoimaasi ivuaadamicatadai dai aidasi garvapacoi aatama ducami isyaasapicamudai amadu Cristo dai ducami isduduaacamudai aatama coidada saagidaindara amadu Cristo Diuusi guvucadadacada dai poduucai viaa aatama ibadagai utudui. 6 Dai ducami iscoi aatama curusiaba Suusi Cristo amadu dai poduucai camaitivueeyi aatama mosacaasi istumaasi ipalidi aatama poduucai isduucai ivuaadana aiquioma, 7 amo muuquiada camaisoimaasi ivueeyi cascada. 8 Ducami iscacoi aatama Cristo amadu sallicada ducami iscaduduaaca Cristo amadu dai caviaa ibadagai utudui. 9 Cla maata aatama sai Cristo duaaca coidada saagidaindara dai camaimuquia agai tomali amo imidagai cascada. 10 Oodami soimaasi ivueeyi cascada Cristo curusiaba muu poduucai Diuusi soimaasi taatatali Suusi Cristo dai camaiviaa isapamu muquiagi. Damos sivi Suusi Cristo tomastuigaco oidaga Diuusi amadu ivueeyi Diuusi aa duiñdada. 11 Silascada soimaasi iduñia aliada aapima gaaagai maspoliada aapima masaida arcoidada ducami damos isiduñia aliada aapima Diuusi aa duiñdada Suusi Cristo amadu gaaagai maspoliadagi masai maitarcoidada.

12 Casivar maitandadagitoda isDiaavora soimaasi ganduñtuldagi dai poduucai camaisoimaasi ivuaadamu aapima. 13 Maitavar ivuaada istumaasi aDiaavora ipaliadagi baiyomavar ivuaada istumaasi Diuusi ipaliadagi ducami iscacoimudai aapima dai apamu duduaaca. 14 ADiaavora camaitantaanadamu. Aapima camaiviaa islagiadagi vasi ismaacada aagai Moseesacaru sallicamigadara dai calgacara vuvaquiagi, mosgaaagai isvaavoitudagi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi ganoigaldi dai calgacara gannaidi.

15 Vascara maitaaagai isapiasoimaasi ivuaadagi tomasi maiviaa islagiadagi vasi ismaacada aagai Moseesacaru sallicamigadara. 16 Cla maata aapima sai isamaadutai baiduñiagi dai gaaata duñia agadagi amo pioñi duucai agai gia viaa islagiadagi gaaamu. Poduucai arpa sioora lagiadagi aDiaavora gaaamu duucai tomali amo imidagai maiimia agai

Diuusi   madu. D  mos sioora   giadagi Diuusi c  gac  ra oidacamu dai imi agai Diuusi   madu. ¹⁷ D  mos baigiñlidi aana Diuusic  da isaapima ismaac  da   quioma   gidi  na   Diaavora gooqui  ra cavaavoitu Diuusi dai sivi   giditai ca   Diuusi   ooquida. ¹⁸ Dai sivi camait  rpipioo  igada aapima   Diaavora baiyoma   rpipioo  igada aapima Diuusi dai c  gac  ra oidaga. ¹⁹ Aagai aana gapipiooñiga dai gaaamu mai poduucai siooma c  ga maata ca  ca aapima.   quioma   gidi  na aapima   Diaavora daida ivuaadana mui naana maasi soimaascami d  mos sivi g  agagai is  giada aapima Diuusi daida ivuaadagi istumaasi c  gaducami.

²⁰ Aidasi quiaa   gidi  na aapima   Diaavora maiviaacana aapima isivuaadagi istumaasi c  gaducami. ²¹ Istumaasi ivuaadana aapima mait  soi  ni poduucai baiyoma mosmaitistutuiditadai aapima isiimiagi Diuusi   madu mossiaa   rai aapima sivi   gaic  da ismaac  da ivuaadana. ²² D  mos sivi camai  gidi aapima   Diaavora baiyoma   gidi aapima Diuusi gomaasi gia   soi  ni dai poduucai aapima   racovai vuvaidada Diuusi dai tomastuigaco oidacamu aapima Diuusi   madu. ²³   gai ismaac  da   gidi   Diaavora maiimia agai Diuusi   madu d  mos   gai ismaac  da   gidi Diuusi, Diuusi maaquimu   gai oigaragai istomastuigaco oidacamu Diuusi   madu vaavoitudaitai   gai Suusi Cristo.

7

¹ Gi  aadu  ni aapima c  ga maata is  mo oodami istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai s  licami  ra siãasi uucami oidacagi si  scada coiyadi amaasi gia cho. ²   mo ooqui cunacami viaa is  madu oidacagi g  cuna siãasi uucami oidacagi cunada, poduucai aagai s  licami  ra cascada. D  mos si  scada muquiagi cunada   ooqui camaiiviaa is  giadagi gos  licami ismaac  da poduucai aagai sai   mo ooqui cunacami viaa is  madu oidacagi g  cuna. ³ D  mos is  ooqui v  anagi   mai c  li quiaa oidacatai cunada   gai soimaasi ivueeyi. Dai ismuquiagi cunada   gai istutuidi isv  anagi   mai c  li dai maisoimaasi ivueeyi.

⁴ Gi  aadu  ni poduucai   ra aidasi muu Suusi Cristo camaiiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru s  licamigada dai aidasi vaavoitudai Suusi Cristo poduucai   ducami iscoimudai aapima Suusi Cristo   madu curusiaba dai cascada maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru s  licamigada dai c  gac  ra vuvaquiagi, dai ducami isduduacamudai aapima coidada saagidai  d  ra   madu Cristo Diuusi guvucadada  da dai poduucai

viaa ibadagai utudui dai Cristo amadu oidaga daida ivueeyi Diuusi aa duiñdada. ⁵ Aidasi quiaa ivuaadatadai aapim istumaasi adiaavora ipalidi aidasi maí aapim Moseesacaru samicamigada vaamioma soimaasi ivuaada liditadai dai poduucai camaiimia agaitadai aapim Diuusi amadu. ⁶ Damos sivi ducami iscacoimudai Cristo amadu cascada maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru samicamigada. Aquiomaa ivuaadatadai aapim Diuusi aa duiñdada agiditai Moseesacaru samicamigada. Agai arcaalimudada samicami. Damos sivi ivueeyi aapim Diuusi aa duiñdada viaacatai ibadagai utudui Diuusi Ibadada guvucadada.

⁷ Caa maata aapim isMoseesacaru samicamigada maitarsoimaascami. Vascata ismaioidacamudai samicami maimaatacamudai aana istumaasi arsoimaascami. Issamicamiara maiaagadamudai sai maitaagai isviaaca liadagi gavustuidaga aida gia maimaatacamudai aana gomaasi. ⁸ Aidasi maiquiaa maatacatadai aana asamicami maimaatatadai aana istumaasi arsoimaascami damos aidasi maí aana asamicami aida gia aana viaaca inliditadai gavustuidaga aana arsoimaasi ivuaadamicatadai cascada. Ismaioidacamudai samicami maimaatacamudai oodami istumaasi arsoimaascami. ⁹ Aidasi maiquiaa maata caatadai aana asamicamigada Moseesacaru aana alia baiginlidina damos aidasi camai aana istumaasi aagai Moseesacaru samicamigadara aida gia maí aana ismailagiditadai asamicami daida arsoimaasi ivuaadamicatadai, dai poduucai maiimia inagaitadai aana Diuusi amadu. ¹⁰ Dai poduucai asamicamiara gaagaitadai ismaatamudai aana isducatai calgacara oidacagi baiyoma maí aana ismaiimia inagaitadai Diuusi amadu. ¹¹ Poduucai adiaavora ginyaatagi gintagitoli ansaid istutuidi aana islagiadagi vasi Moseesacaru samicamigada dai calgacara vuusiagi damos maitistui aana islagidagi vasi Moseesacaru samicamigada dai cascada maiimia inagaitadai Diuusi amadu. ¹² Samicamiara maiaagai tomali amo istumaasi soimaascami vasi istumaasi gaagai ami arcaagaducami. ¹³ Asamicami maitarduñida ismaiimi inagaitadai aana Diuusi amadu, adiaavora arduñida, agai soimaasi iduñtulti oodami cascada. Aoodami mailagidi Diuusi samicamigada dai poduucai soimaasi ivueeyi dai maiimia agai Diuusi amadu dai poduucai gamaata ismaicalgadu issoimaasi ivuaadagi.

¹⁴ Diuusi maa asamicami Moseesacaru dai asamicami alia calgadu. Damos aana pioñigada ginducami adiaavora dai cascada soimaasi ivuaada inlidi aana. ¹⁵ Aana samicada

ivuaada iñalidi istumaasi cagaducami, dāmos maitistutuidi, baiyoma ivueeyi aan istumaasi maioojoidi. ¹⁶ Cag maata aan ismaicaga ivueeyi dai maata aan isalicami alia cagadu tomasi maiagidi aan. ¹⁷ Poduucai aan maisoimaasi ivuaada iñalidi dāmos adiaavora soimaasi giñduiñtuldi cascada maitargiñduñi aan. ¹⁸ Dai cag maata aan iñsaana arsoimaasi ivuaadami maitiñmadu daacatai Diuusi. Aan caga ivuaada iñalidi dāmos maitistutuidi. ¹⁹ Aan maitivueeyi istumaasi cagaducami tomasi caga ivuaada iñalidi baiyoma apiasoimaasi ivueeyi aan tomasi maisoimaasi ivuaada iñalidi. ²⁰ Poduucai isivuaada aan istumaasi maitipalidi, adiaavora agai dai soimaasi giñduiñtuldi.

²¹ Gomaasi arvueeyi anacada siascada caga ivuaada iñaliada aan baiyoma soimaasi ivueeyi. ²² Aan oojoidi Diuusi samicagada ²³ dāmos oidaga amo istumaasi ismaacada giñsobicai isagiada aan Diuusi samicagada. Agai aradiaavora ismaacada soimaasi giñduiñtuldi dai giñmaisacan duu.

²⁴ Samicada soigiñalidi aan. Siora arpipiooñigada Diaavora maijioopai Diuusi amadu cascada aliasi tagito aan siora cagacara giñvusaidagi vai giñdagituagi adiaavora nai camaisoimaasi ivuaada aan. ²⁵ Baigiñalidi aan Diuusicada isSuusi Cristo gartaanadamiga istutuidi iscagacara giñvuusaidagi. Aan agiada iñalidi Diuusi samicagada dāmos adiaavora soimaasi giñduiñtuldi.

8

¹ Siora vaavoitudai Suusi Cristo dai camaisoimaasi ivueeyi isduucai ivuaadana maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo baiyoma ivueeyi istumaasi Diuusi Ibada ipalidi, agai gia Diuusi caigali dai maisoimaasi taatatuldamu.

² Siora vaavoitudai Suusi Cristo agai viaa guvucadada Diuusi Ibada ismaacada garmaacai ibadagai utudui. Diuusi Ibada guvucadada cagacara giñvusaitu taida adiaavora giñdagito nai imia iñagai aan Diuusi amadu cascada camaitaagagai issoimaasi ivuaada aan. ³ Aoodami maitistutuidi iscagacara vuvaguiagi Moseesacaru samicagadacada, maiagidi agai samicami cascada. Dāmos Diuusi ootoi gamara sai agai cagacara vuvaidana aoodami. Suusi Cristo arDiuusi marada dai oodami duucai vuusai dāmos tomali amo imidagai maisoimaasi idui agai. Oodami arsoimaasi ivuaadami cascada Suusi Cristo curusiaba gamuaatu ducami isagai arsoimaasi ivuaadamicamudai dai oodami camaisoimaasi ivuaadami duucai vii. ⁴ Diuusi idui gomaasi tasai poduucai istutuidiña aatama isagiadagi istumaasi aagai samicamara

camaitivueeyi aatΛmΛ istumaasi aatΛmΛ Λgi ipΛlidi baiyoma ivueeyi aatΛmΛ istumaasi ipΛlidi Diuusi IbΛadΛ.

⁵⁻⁶ SioorΛ ivueeyi istumaasi Λgi Λgai ipΛlidi Λgai mostΛtΛgitoiña istumaasi iduñia Λlidi. Λgai maiviaa ibΛdagai utudui. DΛmos sioorΛ ivueeyi istumaasi ipΛlidi Diuusi IbΛadΛ Λgai mostΛtΛgitoiña istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi isivuaada Λgai. Dai Λgai gia viaa ibΛdagai utudui dai gΛniiBastacan taadacana. ⁷⁻⁸ SioorΛ ivueeyi istumaasi Λgi Λgai ipΛlidi vui vΛΛtΛ Diuusi. Λgai maitipΛlidi tomali maitistutuidi isΛΛgiadagi Diuusi sΛΛlicamigadΛ cascΛdΛ Diuusi maitistutuidi isbaigΛliadagi ΛgaicΛdΛ.

⁹ DΛmos Diuusi IbΛadΛ aapimΛ gΛnΛΛmadu daja cascΛdΛ maitivueeyi aapimΛ istumaasi Λgi ipΛlidi baiyoma ivueeyi aapimΛ istumaasi ipΛlidi Diuusi IbΛadΛ. IsDiuusi IbΛadΛ maiΛΛmadu daacagi oodami Λgai maivaavoitudai Suusi Cristo. ¹⁰ DΛmos isaCristo ΛΛmadu daacagi oodami Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijadamu Λgai ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascΛdΛ tomastuigaco oidacamu ibΛadΛ. ¹¹ Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadΛ saagidaiñdΛrΛ daidΛ isDiuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daacagi aidΛ gia siΛΛscadΛ coiya aapimΛ Diuusi gΛnduduaacaldamu. Diuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daja cascΛdΛ.

¹² Giñaaduñi aatΛmΛ viaa isivuaadagi istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi dai maisiu istumaasi aatΛmΛ Λgi ipΛliadagi. ¹³ DΛmos isaapimΛ ivuaadagi istumaasi aapimΛ Λgi ipΛliadagi aidΛ gia maiimimu aapimΛ Diuusi ΛΛmadu. Baiyoma isDiuusi IbΛadΛ guvucadadΛcΛdΛ ivuaada aapimΛ istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi aidΛ gia camaisoimaasi ivuaadamu aapimΛ.

¹⁴ SioorΛ vaavoitudadagi isDiuusi IbΛadΛ soicΛi sai cΛΛga tΛtΛgitoiña, Λgai rDiuusi maamaradΛ. ¹⁵ Diuusi IbΛadΛ divia dai gΛnΛΛmadu daaca Λgai cascΛdΛ maitΛagai isΛΛbiada aapimΛ Diuusi Λpan duucΛi Λmo piooñi ΛbΛaidiña gΛaamu. AapimΛ rmaamaradΛ Diuusi, Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi cascΛdΛ. CascΛdΛ gΛaagai isgΛrooga aagada aatΛmΛ Diuusi. ¹⁶ Dai Diuusi IbΛadΛ gΛrmaatΛtuli sai aatΛmΛ sΛΛlicadΛ rDiuusi maamaradΛ. ¹⁷ AatΛmΛ rDiuusi maamaradΛ cascΛdΛ gΛrmaaquimu Λgai istumaasi viaa poduucΛi isduucΛi maacΛi Λgai Suusi Cristo. AatΛmΛ vΛΛscΛrΛ oidaca ragai Suusi Cristo ΛΛmadu tΛvaagiΛrΛ cascΛdΛ viaa aatΛmΛ issoimaa taatamadagi poduucΛi isduucΛi soimaa taata Λgai.

¹⁸ VΛΛscΛrΛ siΛΛscadΛ tΛtΛgitoda aatΛmΛ isDiuusi gΛrmaquia Λgai mui naana maasi cΛcΛΛgaducami dai istumaasi soimaa taatamai aatΛmΛ sivi maitΛristumaasi. ¹⁹⁻²¹ AidΛsi Adánacaru soimaasi idui EdeenΛrΛ aidΛ abiaadΛrΛ divia ΔDiaavora oidigΛrΛ dai Diuusi soimaa taatatuli Adánacaru dai ootoi

oidig^{ar} muuquigami dai darai uuparai dai mui naana maasi istumaasi maic^{ac}gaducami. Si^{ascad} Suusi Cristo diviagi ^{ap}amu tami oidigi daama dai v^{asi} vaavoitudadami ^{amadu} daraajamu poduucai g^{amaat}amu is^{ava}vaavoitudadami s^{alica} ^{ar}Diuusi maamarad^a amaasi ugitimu uuparai, dai v^{asi} soimaascami, dai muuquigami dai v^{asi} istumaasi maic^{ac}gadu oidigi daama, ^aDiaavora camait^{aan}ada agai casc^{ad}. Daid^a ^{ava}vaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadamu tomali ^{amo} imidagai. ²² C^{aa} maat^a aat^{ama} iscoocodagai, dai soimaa taataragai, dai muuquigami dai v^{asi} istumaasi soimaascami oidaga oidigi daama. ²³ Dai aat^{ama} ismaac^{ad} ^{ava}vaovitudai Suusi Cristo soimaa taatamai ^{ap} tmasi Diuusi Ib^{ad} g^{ar}amadu daja dai apiasoimaasi taatamai dai n^{an}ara si^{ascad} g^{amaat}amu isv^{asi} ^{ava}vaovitudadami s^{alica} ^{arma}amarad^a t^{ava}agi^{ar} dai aat^{ama} casi ip^{al}idi isajiagi si^{ascad} Diuusi g^{arma}quiagi ib^{ad}agai utudui dai camaicoocorda ragai dai camaicoodamu aat^{ama}. ²⁴ Sioor^a c^{agaca} ^vuvaquia ^{li}adagi g^{aa}agai is^{ava}vaovitudadagi dai n^{an}aracagi si^{ascad} Diuusi c^{agaca} ^vvuidagi soimaasi ivuaadami saagidaind ^{amos} istumaasi can^{lij}ada oodami mait^{aa}agai isapian^{an}aracagi. ²⁵ Baiyoma istumaasi main^{lij}ada ^{agai} gia g^{aa}agai is^{an}aracagi dai is^{an}aracagi ^{va}vaovitudaitai ^{amo} istumaasi gomaasi g^{ar}soic^{ai} is^{an}aracagi maivui ⁿⁱoocaitai Diuusi.

²⁶ Dai Diuusi Ib^{ad} g^{ar}soic^{ai} ^{ap} ismamadadagi aat^{ama} maimaata^a isducatai dai maimaata^a istumaasi aagidagi Diuusi. Diuusi Ib^{ad} daan^{ai} Diuusi aat^{ama} g^{ar}v^{aat}ara maiⁿⁱo^oquic^{ad} mosaijig^{ai} ^{agai}. ²⁷ Diuusi c^{aa} maat^a istumaasi tat^{ag}itoi oodami dai c^{aa} maat^a ist^{ai}ya alidi Diuusi Ib^{ad} siuu duucu ^{agai} daan^{ai} Diuusi ^{ava}vaovitudadami v^{aat}ara istumaasi Diuusi ip^{al}idi.

²⁸ C^{aa} maat^a aat^{ama} sai isoig^{ada} aat^{ama} Diuusi dai isivuaada istumaasi Diuusi ip^{al}idi aid^a gia v^{asi} istumaasi ^{ap}v^{ua}adagi aat^{ama}c^{ad} ^{ar}soiⁿⁱ aat^{ama} ^{agai} g^{ar}v^{aat}ara. Diuusi poduucai ip^{al}idi said^a ^{ar}soiⁿⁱcana aat^{ama} g^{ar}v^{aat}ara casc^{ad}. ²⁹ Tucamid^{ar} abiaad^{ar} Diuusi maat^a sioor^a ^{ac}ovai vuvaituda ^{agai} said^a ^{ar}maamarad^{ac}ana. Diuusi ^{aa}qui abiaad^{ar} ^{aagai} sai sioor^a ^{va}vaovitudagi ^{apan} tuutiaca ^{agai} Diuusi marad^a ismaac^{ad} t^{av}ai t^{ava}agi^{ai}nd dai poduucai Diuusi marad^a ^{ar}si^{aa}gid^a ducamica ^{agai}. ³⁰ Dai ^{ac}ovai vuvaidacai aagidi sai ^{aa}giditai ca^{ac}ana istumaasi aagiadagi ^{agai} dai sioor^a ^{aa}giditai ca^{ac} istumaasi ^{aagai} Diuusi. Diuusi c^{agaca} ^{ai}di ^{agai} ducami istomali ^{amo} imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dai Diuusi ^{aagai} sai ^{amo} imidagai oidacamu ^{agai} ^{amadu} t^{ava}agi^{ar} tomastuigaco.

³¹ VΛasi gomaasicΑΔΛ cΛΛ maata aatΑmΛ isDiuusi sΛΛlicΑΔΛ garsoicΑi dai tomali Αmaadutai maivaamioma istutuidi isDiuusi. ³² Diuusi ootoi γΑmara tami oidigi daama dai dagito sai soimaa taatana muucucΑi curusiaba tAsai poduucΑi cΛAgacΑrΑ vuvacΑna aatΑmΛ dai Diuusi sΛΛlicΑΔΛ garmaquia agai vΛasi istumaasi Agito aatΑmΛ poduucΑi isduucΑi ootoi Agai γΑmara sai cΛAgacΑrΑ garvuvaidana. ³³ Diuusi casi Αcovai garvuvaitu dai cΛAgacΑrΑ γΑrNΑidi ducami istomali Αmo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatΑmΛ cascΑΔΛ maitiipu siora istutiadagi isγΑpiArΑ garvuupiadagi Diuusi vuitapi tAssoimaasi ivueeyi. ³⁴ CascΑΔΛ maitiipu siora gataaAñiagi masai soimaasi gartaatatuldana. Suusi Cristo muu dai gooquiArΑ Αpamu duaaca dai sivi sΛΛlisa padArΑ daja Diuusi dai daanΛi Diuusi aatΑmΛ garvΑAtarΑ. ³⁵ Aliasi γΑroigΑdai Suusi Cristo dai tomastuigaco γΑroigΑada agai, tomasi soigArΑlidi aatΑmΛ, siArΑ coococoñicagi, siArΑ soimaa taatamadagi, siArΑ Arsoituutuigamicagi siArΑ γΑrγAgAvia agadagi aa, siArΑ γArcooda agadagi aa, ³⁶ poduucΑi oojisi Diuusi ñiooquidArΑ:

Siora ivuaadagi istumaasi Diuusi ipAlidi aa Αoodami cooda agaiña.

Agai poAlidiña saidΑ ArcΛAgai iscoodadagi Αpan duucΑi vus-taqui.

Asduu oojisi Diuusi ñiooquidArΑ. ³⁷ Damos vΛAscArΑ vΛasi gomaasi maitArsobicΑi isvaavoitudadagi aatΑmΛ baiyoma garsoicΑi isvaamioma cΛAgΑ vaavoituda aatΑmΛ dai Suusi Cristo γΑroigΑdai daidΑ garsoicΑi ΑpAr. ³⁸ Tomali Αmo istumaasi maisobicΑi Diuusi isγΑroigΑadagi tomali Diuusi tAtaañicarudΑ, tomali ΑDiaavora tAtaañicarudΑ, tomali istumaasi ΑpAvueeyi sivi tomali istumaasi ΑpAduñia agai gooquiArΑ, tomali ΑDiaavora ³⁹ tomali Αmo istumaasi ismaacΑΔΛ oidaga tAvAagiArΑ tomali Αmo istumaasi ismaacΑΔΛ oidaga oidigi daama, tomasi coi aatΑmΛ vΛAscArΑ Diuusi γΑroigΑdai cascΑΔΛ ootoi γΑmara Suusi Cristo tami oidigi daama sai Agai cΛAgacΑrΑ garvuvaidana.

9

1-3 Giñaaduñi judidíu aliAsi ipAlidi aanΑ isvaavoitudadagi aapimΑ Suusi Cristo. TucArΑ dai tasArΑ aliΑ soigñAlidiña aanΑ aapimAcΑΔΛ. Suusi Cristo Αmadu Diuusi IbAdΑ cΛAgΑ maata issΛΛlicΑΔΛ Arvaavoi ansai aanΑ ipAlidi isDiuusi gajiaadArΑ giñviaagi isgomaasi Arsoiñicagi iscΛAgacΑrΑ vuvaquia aapimΑ. ⁴ AapimΑ Arjudidíu dai Diuusi γΑmaamara duucΑi γΑnnΑidi dai γΑnaaduñicarυ nΛidiña isducatai Diuusi dadadacΑi

gansaagida. Diuusi aagidi gñaduñi Avraañicaru dai Davicaru saida iduñia agai mui naana maasi cagaducami cajiudadan vataran, dai Diuusi maa salicami Moseesacaru, dai Diuusi aagidi isducatai gaaagai issiaa duutuadagi Diuusi, dai Diuusi aagidi isamo imidagai ootosa agaitadai amo cagacaran vuviadami. ⁵ Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocarun arganaadunnicaru. Agai ismaacadan Diuusi ootoi saidan arcagacaran vuviadamicana agai arjudiu anan daidan arDiuusi dai agai taanan vasi istumaasi oidaga oidigi daama dai tavaagirana. Dai anan ipalidi isoodami caga ñioocadagi Diuusi vataran tomastuigaco.

⁶ Tomasi maivaavoitudai muidutai judidun dai maitarDiuusi maamaradan, vascaran vasi istumaasi aagadagi Diuusi vasi anavueeyi. ⁷ Maisiu vasi Avraañicaru cajiudadan vaavoitudai anan duucan agai dai maisiu vascatan viaaca agai istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru sai maquia agai, mosaca Avraañicaru cajiudadan ismaacadan vuvaja Isaiñdaran. ⁸ Poduucan gammaatan sai maisiu vasi Avraañicaru cajiudadan arDiuusi maamaradan mosacaasi agai ismaacadan vaavoitudai ismaacadan Diuusi aagidi Avraañicaru, agai arDiuusi maamaradan. ⁹ Diuusi aagidi Avraañicaru sai amo uumigicadan divia agaitadai anamu sai amaasi Saara marata agaitadai.

¹⁰⁻¹³ Aidasi Reveca nonoacatadai Diuusi aagidi sai cucuatai maamaraca agai sai amoco Esaun tanigiduca agai dai gamai Jaco daidan agaducadioma arpioñigadaca agaitadai aliducadan tomasi maiquiaa vuvaja dai maiquiaa ivuaadana tomali amo istumaasi cagaducami tomali soimaascami. Daidan Isaan roogadan aali. Dai Diuusi aagidi sai oigadai Jaco dai candai Esaun. Poduucan gammaatan isDiuusi istutuidi iscovai vuvaidagi sooran ipaliadagi.

¹⁴ Vascaran vasi gomaasicadan maitaagai isaatanan pocaitiadagi sai Diuusi maicanaga ivueeyi. ¹⁵ Diuusi potatadai Moseesacaru: “Aan an soigiñaliadamu dai cagacaran naliadamu sooran ipaliada anan”. ¹⁶ Poduucan gammaatan isDiuusi cagacaran naidi oodami maisiu mosipaliditai oodami sai cagacaran naidina tomali cagacaran oidacatai baiyoma Diuusi soigalidi oodamicadan cascadan cagacaran naidi. ¹⁷ Diuusi ñiooquidaran pocaiti sai Diuusi potatadai araigadan Ejiipitaran oidacami: “Aan an gadagito isarraica aapi vai poduucan gammaatanan inसान an ali viaa guvucadagai dai poduucan gammaatanan vasi oidigi daama sooran anan”. ¹⁸ Dai Diuusi soigalidi sooracadan ipalidi agai dai Diuusi maidadagitoi isagiadagi sooran ipaliada agai.

19 Isamaadutai giñtácacagi: “IsDiuusi maidadagitoi isaañgiadagi oodami tuisi gapiara vuupai Diuusi oodami ismaiñgiadagi”.²⁰⁻²¹ Ducami isajaayi ñioocadamudai vaaacata maitaaagai ispotatada agai ajaatadami: “¿Tuipasi poduucai idui giñuusú?” Damos oodami maitaaagai isñiooquiadagi Diuusi. Diuusi idui oodami cascada viaa saalicami isivuaadagi oodamicada isducatai ipaliadagi. Caa maata vaaacatai isDiuusi idui oodami cascada oodami maiviaa saalicami ispotatadagi Diuusi: “¿Tuipasi poduucai giñdui?”

22 Tucamidara caquivacai oidigi abiaadara Diuusi maivui baamucui ismaacada soimaasi ivueeyi dai maisoimaasi taatamituldi vaaacata amo imidagai soimaa taatatuldamu poduucai gamaata isDiuusi alia viaa guvucadagai. ²³ Vai poduucai gamaata isaliasi garoigadai Diuusi aatama ismaacada acovai garvuvaitu agai dai caagacata garnaide daida garvuuquia agai tavaagiamu. ²⁴ Diuusi acovai vuvaitu amoco ajudidú saagidaiñdara dai aa ismaacada maitarjudidú saagidaiñdara. ²⁵ Osea ooja Diuusi ñiooquidara istumaasi aagai Diuusi sai pocaiti:

Ismaacada maitarjudidú saagida gaagamu aanaa vaidaa
argiñmaamaracana.

Dai oigadamu aanaa agai tomasi aaquioma tomali amaadutai
maioigadaiña.

26 Dai ismaacada aaquioma potatadai aapimaa
maitargiñmaamara.

Sivi povantadamu aanaa aapimaa argiñmaamara. Aanaa aragai
dai tomastuigaco oidaga.

Ascaiti Diuusi. ²⁷ Isaia pocaiti aagaitai ajudidú: “Tomasi judidú alia muidu vaaacata chilaqui caagacata vuvauquimu. Poduucai isduucai maibaiga isacaldi lorai poduucai aara maitistutuidi isacaldi ajudidú ismaacada oidaga oidigi daama saalicada muidu agai cascada. ²⁸ Siacada Diuusi glaagacai soimaa taatatulda agadagi oodami oidigi daama agai otoma naatomu”. ²⁹ Dai aaquioma pocaiti aara Isaia:

Diuusi agai dai taanaa vaaasiaacatai.

Isagai maicaagacata vuvaidamudai chilaqui aidaa gia aatama
apan duuñimudai Sodoomara oidacami dai Gomomara
oidacami.

Ascaiti Isaia.

³⁰ Vaaasi gomaasicada gamaata sai tomasi ismaacada maitarjudidú maivuum analidiña isvaavoitudagi Diuusi sai agai caagacata naidiña dai todian duucai vaavoitu vai Diuusi caagacata naide. ³¹ Vaidaa ajudidú ganaajagaiña isaañgiadagi vaaasi Moseesacaru saalicamigada sai poduucai Diuusi caagacata naidiña agai ducami istomali amo imidagai

maisoiamaasi ivuaadamudai vΛΛscarΛ Λgai maitistui iscΛΛga
 ΛΛgiadagi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. ³² Λgai maitΛtΛgitoiña
 ismosvaavoitudacai Suusi Cristo Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña
 ducami istomali Λmo imidagai maisoiamaasi ivuaadamudai,
 baiyoma polidiña Λgai sai ΛΛgiditai Moseesacaru
 sΛΛlicamigadΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ducami istomali Λmo
 imidagai maisoiamaasi ivuaadamudai cascΛdΛ vui baacoi Λgai
 Suusi Cristo. ³³ Dai Isaía ooja isduucaai aagidi Diuusi:

Ootosdamu aanΛ ΛCristo Λjudidíu dai muidutai Λgai vui baa-
 coimu ΛCristo.

DΛmos sioorΛ vaavoitudagi maiviaacamu istuusi siaa Λradagi.
 Poduu ooja Isaía isduucaai aagidi Diuusi.

10

¹ Giñaaduñi sΛΛlicΛdΛ ipΛlidi aanΛ iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi
 Λjudidíu cascΛdΛ mamadai aanΛ sai Diuusi cΛΛgacΛrΛ vu-
 vaidana. ² CΛΛ maatΛ aanΛ isΛgai sΛΛlicΛdΛ siaa duutudai Diu-
 usi dai gΛnaajagΛi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi dΛmos
 maimaata. ³ Λgai maimaata caΛ isCristo muu curusiaba
 sai Diuusi oigΛdana soimaascamigadΛ dai cΛΛgacΛrΛ nΛidiña
 ducami istomali Λmo imidagai maisoiamaasi ivuaadamudai
 cascΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo. Baiyoma gΛnaajagΛi
 isΛΛgiadagi vΛΛsi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ poliditai sai
 poduucaai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijada agai ducami istomali Λmo
 imidagai maisoiamaasi ivuaadamudai. ⁴ Maiquiaa divia-
 cai Cristo Λjudidíu gΛnaajagΛitadai isΛΛgiadagi vΛΛsi Diuusi
 sΛΛlicamigadΛ Λgai polidiña isΛΛgiditai sΛΛlicamigadΛ Diuusi
 cΛΛgacΛrΛ nΛidi ducami istomali Λmo imidagai maisoiamaasi
 ivuaadamudai. DΛmos Diuusi ootoi Cristo tami oidigi daama
 sai Λgai cΛΛgacΛrΛ nΛidiña oodami ducami istomali Λmo im-
 idagai maisoiamaasi ivuaadamudai dai sivi gΛaagai isvaavoi-
 tudagi Cristo maisiu sΛΛlicami.

⁵ Moseesacaru poduucaai ooja sai isΛmaadutai istutiadagi
 isΛΛgiadagi vΛΛsi sΛΛlicami dai maisoiamaasi ivuaadagi tomali
 Λmo imidagai sai poduucaai istutuidi iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi.
⁶ DΛmos Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi oodami mosvaavoi-
 dacai Suusi Cristo. GantΛgitovurai isSuusi Cristo cadivia
 tΛvaagiaiñdΛrΛ, ⁷ daidΛ ismuu Λgai dai Λpan duaaca coidadΛ
 saagidaiñdΛrΛ. ⁸ Dai aanΛ gaaagidi aipacoga sai Diuusi
 cΛΛgacΛrΛ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo dai
 tomasioorΛ istutuidi isvaavoiitudagi siuu duucu ipΛliadagi.
⁹ SioorΛ pocaitiadagi sai Suusi Cristo artΛaanΛdamigadΛ daidΛ
 isvaavoiitudadagi sai Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadΛ
 saagidaiñdΛrΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi. ¹⁰ Mosvaavoitudacai

Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi oodami ducami istomali Δmo imida-gai maisoimaasi ivuaadamudai, dai siorΛ aagiadagi aa sai vaavoitudai Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi.

11 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ sai siorΛ vaavoitudagi Suusi Cristo maiviaacamu istuisi siaa Λradagi. Cristo ivueeyi istumaasi aagai cascΛΔ. 12 Diuusi Λmadugan duuca cΛΛgacΛrΛ vuvaidi Λjudidíu dai ismaacΛΔ maitΛrjudidíu. Diuusi Λmadugan duuca tΛaanΛi dai nuucada Λjudidíu dai ismaacΛΔ maitΛrjudidíu dai soigΛΛlidi vΛΛsicΛΔ siorΛ aagiadagi sai oigΛdana soimaascamigadΛ. 13 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ: “VΛΛscatai siorΛ vaavoitudagi dai daanΛdagi Diuusi, Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidamu”. 14 DΛmos ismaacΛΔ maiquia vaavoitudai Diuusi siaadΛrΛ aagidiña sai oigΛdana soimaascamigadΛ. Dai ismaacΛΔ maiquia caΛ Diuusi ñiooquidΛ siaadΛrΛ vaavoitudana. Dai ismaitiipucagi siorΛ aagiadagi Diuusi ñiooquidΛ, ¿ducatai caΛcana Λgai? 15 Dai ismaitiipucagi siorΛ ootosagi oodami saidΛ gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ poduucai tiipu siorΛ gaaagiadagi. DΛmos Diuusi gia caotoi gΛñiñiooquituldiadamiga. CascΛΔ pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ: “BaigΛnΛlidiña oodami siΛΛscadΛ tΛΛgiagi Δmo Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ ismaacΛΔ gaaagiadagi sai Diuusi iibΛstudacan tataduda Δlidi oodami iibΛadΛ”.

16 DΛmos maisiu vΛΛscatai vaavoitu Diuusi ñiooquidΛ. Isaíacaru potΛtΛdai Diuusi: “GiñDiuusiga baitoma tomali Λmaadutai maivaavoitu aidΛsi aagidi aatΛmΛ gΛñiñiooquituldiadamiga gΛñiooqui Λoodami”, astΛtΛdai Isaíacaru. 17 Tomali Λmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi Suusi Cristo asta siΛΛscadΛ caΛ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aagiadagi isSuusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gavuvaidi.

18 DΛmos Λjudidíu gia caΛ Diuusi ñiooquidΛ. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ:

Tomasiaacoga gΛaagai Diuusi ñiooquidΛ.

19 DaidΛ Λjudidíu sΛΛlicΛΔ maata Diuusi ñiooquidΛ pocaiti Moseesacaru:

Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidamu ismaacΛΔ maitΛrjudidíu dai maimaatΛcatadai Diuusi ñiooquidΛ vai poduucai baa-coiña Λjudidíu.

20 Dai Isaía maiduaadicuitai ñioo dai aagai istumaasi aagidi Diuusi:

Tomasi maitatΛcacai ismaacΛΔ maitΛrjudidíu isducatai istutuidi isgiñmatiagi vΛΛscΛrΛ ootoi aanΛ giññiooquituldiadamiga sai aagidana isducatai istutuidi isgiñmatiagi tai Λgai giñmaí.

Ascaiti Diuusi. 21 Dai aagai Isaía istumaasi aagidi Diuusi aagaitai Λjudidíu:

VΛASCARA oigadai aanΛ giñmaamara dai daanai sai ama duucaí gantatagitona sai camaisoimaasi ivuaada agai dai siaa giñduutudana.

Damos agai gajiaadara giñviaa dai maitiñlali.
Ascaiti Diuusi.

11

1 AanΛ maipocaiti sai Diuusi gajiaadara viaa ajudidú. Siaadara pocaitiña aanΛ. AanΛ ara arjudú di. Dai aanΛ arcajiudadΛ giñaaduñicaru Avraañi dai Benjamín.

2 Diuusi aiqui abiaadara covai vuvaitu ajudidú cascada maigajiaadara vipieeyi. Tagitovurai isducatai oojisi Diuusi ñiooquidara. Eliiasi gamamadaí dai pocaiti: 3 “GiñDiuusiga ajudidú alia soimaasi ivueeyi. Agai coi gñiñiooquituldiadamiga dai suuli altar siaaco siaa gduutudaiña agai dai mosaca aanΛ vii dai giñmuua alidi agai aanΛ ara”, ascaiti Eliiasi.

4 Damos Diuusi potadai: “Quiaa oidaga cuvaracami mil oodami ismaacada giñsaa duutudai. AanΛ nuucada agai dai agai maisiaa duutudai amoono ismaacada Baal talgidu”, ascaiti Diuusi. 5 Dai sivi ara oidaga amoco ismaacada siaa duutudai Diuusi. Diuusi calgacara naidi agai cascada covai vuvaitu. 6 Agai maitivueeyi tomali istumaasi calgaducami istucada calgacara najadagi Diuusi. Baiyoma Diuusi ipali cascada calgacara naidi.

7 Gnaagidamu aanΛ istumaasi aradi. Ajudidú matia aliditadai isducatai calgacara vuvaiagi damos chilalquiatai maí, mosaca agai ismaacada Diuusi covai vuvaitu. Dai Diuusi dagito isaga maimaata calcana dai cascada maimaí agai. 8 Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Diuusi dagito sai agai maimaata calcana istumaasi aagai ñiñiooquituldiadamigada cascada maimaí agai dai sivi maiquiaa maata calagai”, ascaiti Diuusi ñiooquidara. 9-10 Pocaiti Davicaru ara:

Agai cueeyi calgaducami cuadagai cascada polidi sai Diuusi calgacara naidi, damos maitarvaavoi.

Dai agai maimaata isDiuusi soimaa taatatulda agai. Agai soimaasi ivueeyi cascada.

Dai tomastuigaco soimaa taatacamu agai.

Ascaiti Davicaru.

11 Dai vΛascara Diuusi maigajiaadara viaa ajudidú, tomasi soimaa taatamai. Damos ajudidú gia gajiaadara viaa Susi Cristo aidasi divia agai dai calgacara vuvaida agaitadai dai cascada ismaacada maitarjudidú saagida gaagai isSusi Cristo arcalgacara vuviadami dai muidutai vaavoitudai saida

Λjudidíu nΛiditai gomaasi vaavoituda Λlidiña ΛΛΡΛ. ¹² AidΛsi Λjudidíu soimaasi ivuaadatadai dai gajiaadΛΓΛ viaa Suusi Cristo poduucai aidΛ abiaadΛΓΛ Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu vΛΛsi oidigΛΓΛ oidacami dai siΛΛscadΛ Λpamu vaavoitudagi Λjudidíu Diuusi sΛΛlicΛΔΛ aliΛsi cΛΛgacΛΓΛ nΛijadamu vΛΛsi oodami oidigi daama oidacami.

¹³ Sivi gΛnaagidamu aanΛ Λmo ñiooqui aapimΛ ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu. CΛΛ maata aapimΛ isDiuusi giñootoi ansai aanΛ aagidana ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu sai Suusi Cristo ΛrcΛΛgacΛΓΛ vuviadami. Istumaasi gΛnaagidi sΛΛlicΛΔΛ gΛaagai mΛsmaatΛcagi. ¹⁴ Dai sΛΛlicΛΔΛ ipΛlidi aanΛ isgiñaaduñi judidíu vaavoitudagi Suusi Cristo dai poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi nΛiditai isaapimΛ vaavoitudai. ¹⁵ Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λjudidíu ismaacΛΔΛ maivaavoitudai dai aidΛ abiaadΛΓΛ ootoi gΛñiñiooquituldiadamiga ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu saagida cascΛΔΛ Λgai casi istutuidi isΛrmaamaradΛcagi Diuusi. Dai siΛΛscadΛ Λjudidíu Λpamu vaavoitudagi Diuusi vai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛijadagi ducami isduduacacamudai Λgai. ¹⁶ Diuusi Λcovai vuvaitu Λjudidíu aaduñdΛcardu cascΛΔΛ vΛΛsi Λjudidíu ΛrΛcovai vuvaidada Diuusi ΛΛΡΛ.

¹⁷ Diuusi cagajiaadΛΓΛ viaa Λmoco judidíu cajiudada ismaacΛΔΛ maivaavoitu dai Λmoco aapimΛ ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu ismaacΛΔΛ cavaavoitudai casi ΛrDiuusi maamaradΛ vai cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛidi poduucai isduucai cΛΛgacΛΓΛ nΛidi Λgai Λjudidíu ismaacΛΔΛ vaavoitudai. ¹⁸ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ismaacΛΔΛ gΛnaagidi Diuusi ñiooquidΛ Λrjudidíu daidΛ ΛcΛΛgacΛΓΛ vuviadami Λrjudíu ΛΛΡΛ cascΛΔΛ aapimΛ ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu maitΛaagai issoiduucai nΛijadagi Λjudidíu.

¹⁹ DΛmos isaapimΛ ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu pocaitiadagi sai Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λjudidíu sai poduucai aapimΛ ΛrmaamaradΛcana Diuusi ²⁰ gΛaagai istatΛgitodagi aapimΛ sai Λjudidíu maivaavoitudai sai cascΛΔΛ Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λgai. DΛmos aapimΛ ΛrDiuusi maamaradΛ vaavoitudaitai. CascΛΔΛ aapimΛ maitΛaagai isgΛgΛrducadΛ gΛnΛliadagi. Baiyoma gΛaagai issiaa duutuadagi Diuusi vai Λgai maigajiaadΛΓΛ gΛnviaagi aapimΛ. ²¹ Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λjudidíu daidΛ istutuidi isgajiaadΛΓΛ gΛnviaagi aapimΛ ΛΛΡΛ. ²² SΛΛlicΛΔΛ cΛΛ tuiga Diuusi dΛmos vΛΛscΛΓΛ soimaa taatamituldi oodami. Diuusi soimaa taatamituldi Λgai ismaacΛΔΛ maivaavoitudai dΛmos Diuusi cΛΛ tuiga aapimΛ gΛnvui. DΛmos aapimΛ aliΛsi gΛaagai isapiavaavoitudadagi Diuusi vai poduucai Λgai maigajiaadΛΓΛ gΛnviaagi. ²³ Dai isaa judidíu vaavoitudagi Diuusi aidΛ gia ΛrmaamaradΛcamu

Diuusi ἄρα. Diuusi istutuidi iscḗgacḗra vuvaidagi tomasioora sioora vaavoitudagi. ²⁴ Isaapima ismaacada maitarjudidiu cḗga istutuidi isarmaamaradacagi Diuusi tomasi ἄquioma maitarmaamaradacata dai Diuusi, vaamioma cḗga istutuidi ḗjudidiu Diuusi ἄco vuvaidada sarmaamaradacagi Diuusi.

²⁵ Giñaaduñi, aana ipalidi ismaataca aapima ḗmo istumaasi istumaasi maiquiaa maata tomali ḗmaadutai vai poduucai maigagarducada ganliada aapima poliditai sai vaamioma sastuduga aapima siḗjudidiu. ḗmoco ḗjudidiu saagida vupui-irutu dai momaascamu ḗgai asta siḗscada Diuusi cḗgacḗra vuvaitu vḗsi ismaacada maitarjudidiu ismaacada cḗgacḗra vuvaida ḗgai Diuusi. ²⁶ Siḗscada poduucai ἄra duñiagi amaasi Diuusi cḗgacḗra vuvaida ḗgai vḗsi ḗjudidiu. Pocaiti Diuusi ñiooquidara ἄra:

ḗcḗgacḗra vuviadami vuusia ḗgai ḗjudidiu saagidaiñdara.

Dai ḗgai ḗma duucai tḗgitoitulda ḗgai ḗjudidiu sai camaisoimaasi ivuaadana.

²⁷ Dai oigaldamu ḗgai vḗsi soimaascamigada poduucai isduucai aagidi Diuusi ḗjudidiu.

Ascaiti Diuusi ñiooquidara.

²⁸ Muidutai ḗjudidiu maioojoidi iscaacagi isSuusi Cristo arcḗgacḗra vuviadami dai ḗgai vui vḗta Diuusi dai poduucai aapima ismaacada maitarjudidiu istutuidi iscḗgacḗra vuvaiquiagi. Damos vḗscara Diuusi quiaa oigadai ḗjudidiu, Diuusi ἄco vuvaitu aduñdcardu cascada. ²⁹ ḗquioma Diuusi ἄco vuvaitu ḗjudidiu sai ḗgai armaamaradacana. Dai aagai sai cḗgacḗra naijada ḗgai vḗsi ḗjudidiu tomastuigaco dai Diuusi vḗscara ivueeyi istumaasi aagai. ³⁰ ḗquioma aapima maiḗgidiña Diuusi damos sivi ḗjudidiu maiḗgidi Diuusi dai poduucai Diuusi cḗgacḗra gannidi vaavoitudaitai aapima. ³¹ Dai Diuusi soigaliadamu ḗjudidiucaada dai oigaldamu soimaascamigada ḗgai ἄra siḗscada ḗgai ḗma duucai gantḗgitoi. ³² Dai Diuusi ñiooquida pocaiti isvḗsi oodami arsoimaasi ivuaadami dai ḗgi oodami cḗ maata isarsoimaasi ivuaadami dai poduucai cḗ maata oodami isaliasi tḗgito isDiuusi oigali soimaascamigada.

³³ Sḗlicada cḗ tuiga Diuusi. Aliasi saituduga ḗgai dai maata vḗsiaacatai. Oodami maimaata vḗsi istumaasi ivueeyi Diuusi dai istumaasi tḗgitoi. ³⁴ “Tomali ḗmaadutai maitistutuidi ismaatiagi istumaasi tḗgitoi Diuusi. Tomali ḗmaadutai maimaatatuli Diuusi tomali ḗmo istumaasi. ³⁵ Tomali ḗmaadutai maitistutuidi isoidagi Diuusi ḗmo istumaasi sai poduucai Diuusi cḗgacḗra naiñiña”. ³⁶ Diuusi idui vḗsiaacatai dai Diuusi guvucadacada quiaa cḗca oidigi.

VΛasi oodami aliAsi gΛaagai isCΛaga ñioocadagi Diuusi vui tomastuigaco.

12

1 Giñaaduñi Diuusi casoigΛali aapimΛCΛΔΛ dai oigΛli gANsoimaascamiga cascΔΔΛ aanaΛ gANdaanΛi mAsai potΛtΔdaiña Diuusi mAsaidΛ ivuaada Λlidi istumaasi Λgai ipΛlidi. Dai CΛAgacAΓA avΛR oidaca dai camaisoimaasi ivuaada. CΛAgadu ispoduucai tΛtAgitodagi aapimΛ dai poduucai ivuaadagi. Poduucai gΛaagai issiaa duutuada aapimΛ Diuusi. ² MaitavΛR Λpan duucai oidaca Λsoimaasi ivuaadami baiyomavΛR Λma duucai gANTΛtAgito dai poduucai Λma duucai oidacamu aapimΛ. Dai poduucai maatacamu aapimΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaada aapimΛ. Diuusi baigΛΛlidi ispoduucai ivuaada aapimΛ daidΛ ARcΛAgai aapimΛ gAMvΛΛtaraΛ poduucai vaamioma CΛAg vaavoitudamu aapimΛ. Gomaasi ARvaamioma CΛAg ducami siΛ tomastumaasi istumaasi isivuaadagi aapimΛ.

³ Diuusi CΛAgacAΓA giñnΛidi dai giñmaa sALlicami ansai gamamaatΛtuldiña istumaasi Λgai ipΛlidi cascΔΔΛ gNaagidi aanaΛ sai maitAagai isgAgARDucΔΔΛ gANΛliadagi. CΛAgavΛR gANTΛtAgitoda. TΛtAgitodavurai istumaasi ARvaavoi istumaasi istutuidi aapimΛ isivuaadagi dai tΛtAgitodavurai siΛsi vaavoitudai aapimΛ Diuusi. ⁴ Amo oodami moo dai noonovΛ dai ΛCaso dai maisiu mosAcasi gomaasi. GAMoocΔΔΛ maitivueeyi istumaasi ivueeyi gANoonovicΔΔΛ dai gANoonovicΔΔΛ maitivueeyi istumaasi ivueeyi gΛΛAcAsocΔΔΛ. ⁵ Poduucai ΛpΛ aatΛmΛ vaavoitudadami tomas muidu vΛAscAΓA aatΛmΛ ARmo adunumΛ ducami vaavoitudaitai Suusi Cristo dai Suusi Cristo argARtaanΛdamiga.

⁶ VΛAscatai istutuidi isivuaadagi Λmo istumaasi Diuusi gARmaacai guvucadagai isducatai Λgai ipΛlidi. Istumaasi istutiada aatΛmΛ isivuaadagi gΛaagai isCΛAg ivuaadagi. IsDiuusi maaquiagi guvucadagai Λmadutai aapimΛ sai aagiña istumaasi Λgai gNaagiadagi, gΛaagai mAsaagadagi poduucai isduucai gANmamaatΛtuli aatΛmΛ.

⁷ IsDiuusi maaquiagi guvucadagai aa sai soicΛiña oodami, gΛaagai isCΛAg soicΔdagi. IsΛmaadutai maatai gamamaatΛtuldiadagi Diuusi ñiooquidΛ, gΛaagai isCΛAg gamamaatΛtuldiadagi. ⁸ SiooraΛ maata soicΔdagi aa sai vaamioma vaavoitudana Λgai, gΛaagai ispovuaadagi. SiooraΛ mui gamaacadagi tumiñsi Diuusi aa duiñdadaΛ vΛAtaraΛ maitAagai isgADucΔΔΛ Λliadagi mui gamaacaitai. SiooraΛ gataAanΛdagi gΛaagai isCΛAg gataAanΛdagi isduucatai

baigaliadagi Diuusi sioora daiviadagi acococoidada daida asoituutuigami gaaagai isbaigaliadagi.

9 Sallicada avar ganoigada aipacoga. Dai gajiaadara avar viaa vasi istumaasi soimaascami dai mosacaasi istumaasi cagaducami ivuaada. ¹⁰ Ganoigadavurai aapima gansiagam duucai. Gaaagai issiooma garducada duucai najada aapima aa isaapima lagi.

¹¹ Maitavar paparaca. Ivuaadavurai istumaasi Diuusi ipalidi baigaliaragada.

¹² Baigavar aliada aapima naracatai masiascada iimi agai tavaagiamu dai amadu oidaca agai Diuusi. Maitavar vui niocada Diuusi masiascada soimaa taatamadagi. Vascara avar daanada Diuusi.

¹³ Oidadavurai aa vaavoitudadami soituutuigami mastumaasi viaacagi. Dai cagavar miaadagiada iimadami ismaacada gandaiviadagi.

¹⁴ Siascada soimaasi gantaatamituldiadagi aa, daanadavurai aapima Diuusi sai agai oigaldiana soimascamigada dai cagacara vuvaidana. Dai maigalnaasi niocada aapima agai vui.

¹⁵ Siascada gnaaduni baigaliadagi aapima lpa gaaagai masbaigaliadagi, dai siascada gnaaduni soigaliadagi aapima lpa gaaagai massoigaliadagi.

¹⁶ Cagacara avar gannajada aipacoga. Maitavar garducada galiada. Cagacara avar najada soituutuigami. Maitavar povaliada aapima masialia sastudaga. ¹⁷ Maitavar soimaasi ivuiidiada sioora soimaasi gnvuiidiada aapima. Mosgolagi istumaasi cagaducami avar ivuaada aapima vascatai vuitapi. ¹⁸ Maitavar vuidara vataca aa oodami tomasi agai gnvuidara vata. ¹⁹ Gnaaduni isamaadutai soimaasi gnduiñdagi aapima maitaagai issoimaasi taatatuldiagi. Diuusi soimaasi taatatuldiamu. Diuusi niooquidara pocaiti: “Aana agai dai soimaasi taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi. ²⁰ Dai pocaiti lpa: “Isgansasaayu biuugicoñicagi, bibiadavurai aapima, dai istonocoñicagi, oidavurai suudagi. Ispoduucai ivuaada aapima siaa ratudamu aapima”, ascaiti Diuusi niooquidara. ²¹ Maitavar vuidara vataca aa oodami baiyoma cagacara oidaca aapima dai poduucai adiaavora camaitistuidimu issoimaasi gnduiñtuldiagi.

13

¹ Vascatai aliasi gaaagai isaliadagi atataanadami. Diuusi darai vasi tataanadami, tomali amaadutai maiviaa

salliamai agi, Diusi agi dai maacai. ² Poduucai ismaacada maiagidi atataanadami agi vuidara vata istumaasi gataanai Diusi, dai Diusi soimaasi taatatuldiamu. ³ Tataanadami maiabacatai siora maisoimaasi ivueeyi mosacaasi ismaacada soimaasi ivueeyi. Siora maiabiada liadagi atataanadami maitaagai issoimaasi ivuaadagi, sida atataanadami caga ñiocadamu gvui. ⁴ Agi arpipioñigada Diusi daida ivueeyi istumaasi cagaducami aapima gamvatar. Damos siora soimaasi ivuaadagi gaagai isabiada atataanadami. Agi viaa salliamai issoimaasi taatatuldiagi soimaasi ivuaadami. ⁵ Cascada gaagai isagiadagi atataanadami maisiu mosmaisoiimaasi taatamada liditai gomaasi gaagai ispliadagi isivuaadagi cascada. ⁶ Atumiñsi vuudami arpipioñigada atataanadami cascada maacai aapima tumiñsi, vasi uumigi istuigaco gataanai agi.

⁷ Anamquidavurai istumaasi vuaatuldi. Siaavar duutuada atataanadami lapa. ⁸ Maitaagai isapiagvuaatuldiadagi. Ganoigadavurai aipacoga. Siora oigada aa agi ivueeyi istumaasi gataanai Diusi. ⁹ Diusi aagidi gasalliamiga Moseesacaru dai potadai: “Mitavar googosi ganducamica, dai mitavar gacoodada, dai mitavar asivuaa, mitavar yaatagada tomali maadutai, mitavar viaaca liada gavustuidaga”. Siora aliasi oigada aa oodami dai salliacada ipliadagi sai Diusi soicaiña isoigada aa oodami pan duucai agi agi goigada, poduucai agi gia agidi vasi istumaasi gataanai Diusi. ¹⁰ Siora oigadagi aa oodami agi maisoimaasi ivueeyi baiyoma ivueeyi vasi istumaasi Diusi gataanai.

¹¹ Dai vasi gomaasi ivuaada aapima tatagitoitai isotoma dagavuscai gotasai dai sivi cavaamioma miaadimi istuigaco iimia ragai aatama tvaagiamu cascada gaagai isvaamioma caga ivuaadagi Diusi aa duiñdad. ¹² Cayoga ugidagai sasi oidaca ragai aatama tami oidigi daama siaaco aliasi soimaasi ivueeyi oodami. Dai miaadimi istuigaco oidaca ragai aatama Diusi amadu siaaco tomali maadutai maisoimaasi ivueeyi. Cascada gaagai isgajiaadara viaagi vasi soimaascami. Daida ivuaadagi istumaasi cagaducami. ¹³ Mitavar navacorada, dai mitavar googosi ganduucamica dai mitavar oomaliaca, mitavar lagacoitara, baiyoma cagacara oidaca aapima duucami iscamadu oidacamudai Diusi. ¹⁴ Pan duucai avar oidaca aapima Susi Cristo mitavar ivuaada liada istumaasi soimaascami tomali mitagitoda gomaasi.

14

1 Isamo vaavoitudadami maic_{AA} maata caacagi v_{AA}si istumaasi gamamaat_{AT}uldi aan_A lamadu aa oootosad_A Suusi Cristo v_{AA}scata_A c_{AA}gavar miaad_Agiada. Damos maitav_Ar ganvupui ñioocada aagaitai ismaic_{AA}ga maata ca_A agai l_{AA}mo istumaasi. 2 Lamoco vaavoitudai said_A istutuidi iscuaadagi tomastuma cuaadagai vai aa ismaac_{AD} maic_{AA}ga maata ca_A istumaasi gamamaat_{AT}uldi aat_{AM} maicueeyi baabaidi. 3 Ismaac_{AD} cueeyi baabaidi mait_{AA}agai issoiduucai n_Aijadagi agai ismaac_{AD} maicueeyi. Dai ismaac_{AD} maicueeyi baabaidi mait_{AA}agai ispot_{AT}adagi agai ismaac_A cueeyi sai maic_{AA}ga ivueeyi, Diuusi c_{AA}gacata_A n_{AD}idi v_{AA}scatai casc_{AD}. 4 Tomali amaadutai maiviaa s_{AA}licami ispot_{AT}adagi gapipiooñiga sai maic_{AA}ga ivueeyi. Agi aamud_A viaa s_{AA}licami isaagiadagi isc_{AA}ga ivueeyi ismaic_{AA}ga l_{AP}. V_{AA}si l_{AA}vaavoitudadami r_Diuusi pipiooñigad_A dai Diuusi istutuidi isc_{AA}ga iduif_{IT}uldiagi.

5 Lamoco vaamioma s_{AA} duatudai l_{MO} tasai s_{AA} tasai dai aa pol_{AD}idi sai v_{AA}s tasai l_{AG}agai vaa. V_{AA}scatai g_{AA}agai isc_{AA}ga maatacagi istumaasi ip_{AD}lidi isivuaadagi sai g_{AA}agai isivuaadagi. 6 Siora_A s_{AA} duatudai l_{MO} tasai agai povueeyi s_{AA} duutuada l_{AD}iditai Diuusi. Dai siora_A mais_{AA} duatudai tomali l_{MO} tasai agai povueeyi s_{AA} duatudai l_{AD}iditai Diuusi. Dai siora_A cueeyi baabaidi agai povueeyi s_{AA} duutuada l_{AD}iditai Diuusi dai baig_{AD}lidi agai Diuusi vui. Dai siora_A maicueeyi baabaidi agai povueeyi s_{AA} duutuada l_{AD}iditai Diuusi dai baig_{AD}lidi agai Diuusi vui.

7 L_{AA}vaavoitudadami maitivueeyi mos_{AA}caasi istumaasi l_{AG}ip_{AD}lidi tomali maimaata_A si_{AA}scad_A tomali isduucatai coi agai. 8 V_{AA}si vaavoitudadami r_Ppipiooñigad_A Suusi Cristo quiaa oidacatai tami oidi daama dai coocai l_{AP}. 9 Suusi Cristo muu tai Diuusi duaacali said_A l_{RT}aan_{AD}amigad_{AC}ana vaavoitudadami ismaac_{AD} quiaa oidaga dai ismaac_{AD} cacoi.

10 Damos aapim_A mait_{RT}aan_{AD}ami casc_{AD} mait_{AA}agai ispot_{AT}adagi aa ismaic_{AA}ga ivueeyi, tomali mait_{AA}agai issoiduucai n_Aijadagi. V_{AA}scatai viaa aat_{AM} isvuid_{AR} quiquivagi Suusi Cristo si_{AG}agai aagamu istumaasi c_{AA}ga ivuaadana aat_{AM} dai istumaasi maic_{AA}ga ivuaadana aat_{AM}. 11 Diuusi ñiooquid_{AR} pocaiti:

S_{AA}lic_{AD} l_{RV}vaavoi isamo imidagai v_{AA}scatai maat_{AM}u iñsaana l_{AG}agai ismaac_{AD} vaamioma l_{AA}an_{AI} daidi giñs_{AA} duutuadamu.

Dai v_{AA}scatai c_{AA}ga ñioocadamu aan_A gimv_{AA}tar_A.

Ascaiti Diuusi ñiooquid_{AR}.

12 Poduucai vΛΛscatai aatΛMΛ aagidamu Diuusi istumaasi ivuaadana.

13 Amaasi camaitΛrñiooquidamu aatΛMΛ aipacoga baiyoma maitΛaagai isivuaadagi aatΛMΛ tomali Λmo istumaasi istucΛΔΛ soimaasi duiñtuldiagi aa. 14 CΛΛ maatΛ aanΛ istomali Λmo cuaadagai maidaidarsi vaavoitudacai Suusi Cristo. DΛmos siooΓΛ poΛliadagi sai daidarsi Λmo cuaadagai Λgai gia maitΛaagai iscuaadagi. 15 Isamaadutai cuaadagi Λmo istumaasi vuitapi Λgai ismaacΛΔΛ poΛlidi sai daidarsi dai vΛΛscarΛ uugiagi ΛpΛ, ismaacΛΔΛ Λpaga uugiagi ducami ismaioigΛadagi Λгаа. MaitΛaagai mΛssoimaasi iduiñtuldiadagi aa mosugia Aliditai Λmo istumaasi. Suusi Cristo muu Λgai vΛΛtarΛ vΛΛsi. 16 Maitavar dagitu aa ispocaitiadagi masai maicΛΛga ivueeyi tomasi aapimΛ gimvΛΛtarΛ maitΛrsoimaascami. 17 Diuusi ΛrΛgai dai tΛaanΛi vΛΛsi vaavoitudadami. Diuusi maisi vuaamΛ Alidi istumaasi cuaadagi oodami tomali istumaasi γΛΛdagi vaamioma ipΛlidi Λgai iscΛΛgacΛrΛ oidacagi oodami, dai maitΛncocoadagi dai sai baigΛnΛlidiña. Diuusi IbΛΔΛ garsoicΛi sai poduucai ivuaadana. 18 IsmaacΛΔΛ poduucai oidaga Λgigiditai Suusi Cristo, Λgai ivueeyi istumaasi Diuusi ipΛli vaidΛ Aoodami cΛΛga ñioocada Λgai vΛΛtarΛ.

19 CascΔΔΛ gΛraajagai aatΛMΛ isivuaadagi Λagi istumaasi garsoicΛi ismaitΛrcocoadagi dai vaamioma cΛΛga maatAcagi dai ΛAgiadagi Diuusi ñiooquidΛ. 20 SΛΛlicΔΔΛ maitΛaagai iscuaadagi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldi aapimΛ aa vaavoitudadami vai Λgai vaamioma maicΛΛga maatΛ caAcagi dai vaamioma maicΛΛga ΛAgiadagi Diuusi ñiooquidΛ. Vaavuava sai tomali Λmo cuaadagai maidaidarsi. DΛmos vΛΛscarΛ maicΛΛgadu isamaadutai cueeyi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldiadagi aa. 21 Aliasi ArcΛΛgai ismaicuaadagi baabaidi, tomali maitayΛΛdagi, tomali maitivuaadagi tomali Λmo istumaasi istucΛΔΛ soimaasi iduiñtuldiagi aa vai Λgai vaamioma maicΛΛga maatΛ caAcagi dai vaamioma maicΛΛga ΛAgiadagi Diuusi ñiooquidΛ. 22 IsmaacΛΔΛ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali Λmo cuaadagai maitΛaagai isaagiadagi oodami mosΛcaasi Diuusi. Aliasi baigΛlidi Λgai ismaacΛΔΛ ivuaadatai istumaasi Alidi Λgai isArcΛΛgaducami maivuaamΛ Alidi tomasi aa Alidi ismaitΛrcΛΛgaducami. 23 DΛmos siooΓΛ cuaadagi baabaidi maicΛΛga vaavoitudaitai ismaidaidarsi baabaidi soimaasi ivueeyi. VΛΛsi istumaasi ivuaadagi gΛaagai isivuaadagi isduucatai vaavoitudadagi. IsmaacΛΔΛ maipovueeyi Λgai soimaasi ivueeyi.

15

1 AatΛΛΛ ismaacΛΔΛ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali Λmo cuaadagai aliΛsi gΛaagai ismaivui ñioocada Λgaa ismaacΛ vaavoitudai sai daidarsi ΛΛmo cuaadagai, dai maisiu ivuaadagi mosΛcaasi istumaasi ipΛlidi aatΛΛΛ maitΛΛgitoitai istumaasi vaavoitudai Λgaa. 2 VΛΛscatai aatΛΛΛ aliΛsi gΛaagai isivuaadagi istumaasi oojoidi gΛraaduñi vaavoitudadami vai poduucai soicΛida aatΛΛΛ Λgaa sai vaamioma cΛΛga maata caΛcana Diuusi ñiooquidΛ dai vaamioma cΛΛga oidacagi. 3 Poduucai idui ΛCristo. Agai maitidui mosΛcaasi istumaasi oojoidi cascΛΔΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ pocaiti: “VΛΛscatai ismaacΛ gΛcΛΛdai aapi giñcΛΛdai aanΛ ΛpΛ”, astΛΛdai ΛCristo Diuusi. 4 VΛΛsi istumaasi gΛooja ΛΛquioma Diuusi ñiooquidΛrΛ ΛraatΛΛ gΛrvΛΛtarΛ, tasai poduucai maataΛna istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaada aatΛΛΛ. SiΛΛscadΛ nΛΛniada aatΛΛΛ oojai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ maamatΛrΛi aatΛΛΛ isducatai nuucada Diuusi Λoodami ΛΛquidΛ dai isducatai soimaa taatamaiña Λgai dai maiñioocaiña Diuusi vui. Gomaasi gΛrsoicΛi isapiavaavoitudada isDiuusi gΛrsoicΛi. 5 Diuusi ΛrΛgai dai gΛrsoicΛi sai maiñioocaiña Λgai vui tomasi soimaasi taatamai daidΛ gΛrsoicΛi isapiavaavoitudadagi isΛgai gΛrnuucada. Dai aanΛ ipΛlidi isΛgai gΛnsoicΛda mai maitΛncocoada aapimΛ aipacoga baiyoma siaa gΛnduutuada aapimΛ aipacoga. Suusi Cristo ipΛlidi ispovuaada aapimΛ cascΛΔΛ. 6 Vai poduucai aapimΛ Λmo tagitoidagai viaacagi dai cΛΛga ñioocada Diuusi vui. Diuusi ΛroogadΛ gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo.

7 CΛΛgacΛrΛ avΛr gΛnnΛijada aapimΛ aipacoga poduucai isduucai Suusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi aatΛΛΛ vai poduucai cΛΛga ñioocadagi aa Diuusi vui. 8 ΛCristo divia dai Λjudidíu saagida oidaga cΛΛgacΛrΛ vuvaida Λlidityai Λjudidíu. Poduucai ΛpΛdui istumaasi aagidi Diuusi Λjudidíu ΛΛqui aaduñΔcardu sai Λmo imidagai divi agaitadai Λmo cΛΛgacΛrΛ vuviadami. Dai poduucai maatatuldi Diuusi Λgai sai istumaasi aagai Diuusi sΛΛlicΛΔΛ ΛrvΛavoι. 9 DaidΛ ΛCristo divia vaidΛ Λgai ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu cΛΛga ñioocaiña Diuusi vui. Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi Λgai dai cΛΛgacΛrΛ vuvaidi Λgai cascΛΔΛ. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ:
CascΛΔΛ cΛΛga ñioocadamu aanΛ aapi gΛvΛΛtarΛ Λgai ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu saagida.

Dai ganΛdamu aanΛ siaa gΛduutudaitai.
PotΛΛdai DavicarΛ Diuusi.

10 Dai pocaiti ΛpΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ:

Baigav_{AR} _{AN}liada aapim_A ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu _{APAN} du-
ucaí aa ismaac_{AD}_A _{AR}Diuusi maamarad_A.
Ascaiti Diuusi ñiooquid_{AR}_A.

¹¹ Dai pocaiti _{AP}_A Diuusi ñiooquid_{AR}_A:

C_{AA}gav_{AR} ñioocada Diuusi vui v_{AA}scatai aapim_A ismaac_{AD}_A
mait_{AR}judidíu.

Dai v_{AA}si oodami g_{AA}agai isc_{AA}ga ñioocadagi Diuusi vui.

Dai g_{AA}agai ispocaitiadagi sai Diuusi s_{AA}lic_{AD}_A viaa guvucada-
gai.

Ascaiti Diuusi ñiooquid_{AR}_A.

¹² Dai pocaiti Isaí_A _{AP}_A aagaitai _ACristo:

Dai _Amoco _Acajiudad_{AI}ñ_{DA}_{RA} Isaí_A divimu dai t_{AA}an_{AD}amu
{AG}ai ismaac{AD}_A mait_{AR}judidíu.

Daidi _{AG}ai ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu vaavoitudamu is_{AG}ai
c_{AA}gac_{AR}_A vuvaidamu.

Ascaiti Isaí_A.

¹³ Diuusi _{AR}gai ismaac_{AD}_A g_{AR}soic_{AI} isvaavoitudadagi istu-
maasi _{AR}vaavoi. Dai aan_A ip_{AD}lidi is_{AG}ai baig_{AN}liatuda dai
g_{AN}ib_{AST}udacan tadacatuda vaavoitudacai aapim_A Diuusi vai
Diuusi Ib_{AD}_A guvucad_{AC}_{AD} aapim_A s_{AA}lic_{AD}_A vaavoitudada
isDiuusi g_{AN}nucada.

¹⁴ Giñ_{AA}aduni c_{AA} maata aan_A isaapim_A c_{AA} tuutuiga dai
sastuduga dai c_{AA}ga istutuidi isg_{AN}mamaat_{AT}uldiadagi
aipacoga istumaasi Diuusi ip_{AD}lidi isivuaadagi. ¹⁵⁻¹⁶ D_{AM}os idi
oojai maiduadicutai g_{AN}oojidi aan_A dai _{AP}amu g_{AN}aagidi
aan_A naana maasi. Diuusi giñ_{MAA} s_{AA}lic_{AMI} ansaid_A
{AR}ootosad{AC}ana Suusi Cristo casc_{AD}_A. Diuusi c_{AA}gac_{AR}_A
giñ_{AA}lidi dai giñ_{OOT}oi ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu saagida
ansai aagidana sai Diuusi c_{AA}gac_{AR}_A vuvaida _{AL}idi. _{AP}papaali
judidíu vuaapai naana maasi dai dadasdi Diuusi dai aan_A
ip_{AD}lidi isDiuusi n_{AI}jadagi _{AV}aavoitudadami ismaac_{AD}_A
mait_{AR}judidíu _{APAN} duucaí istumaasi dadasdi aan_A Diuusi.
Diuusi Ib_{AD}_A _{ACO} vuvaitu _{AG}ai casc_{AD}_A Diuusi c_{AA}gac_{AR}_A n_{AI}di
_{AG}ai.

¹⁷ Suusi Cristo giñ_{SOIC}AI idi aa duiñdaga ismaac_{AD}_A ivueeyi
aan_A Diuusi v_{AA}tar_A casc_{AD}_A istutuidi aan_A ispocaitiadagi sai
c_{AA}gadu. ¹⁸ Dai maisiaa _{AR}ai aan_A isgaaagiadagi v_{AA}si istu-
maasi giñ_{SOIC}AI Suusi Cristo isivuaada aan_A. V_{AA}si istumaasi
gaaagidi aan_A _{AG}ai giñ_{AA}agidi dai _{AG}ai giñ_{MAA} guvucadagai
ansaid_A ivuaadana naana maasi istumaasi sai _{AG}ai ismaac_{AD}_A
mait_{AR}judidíu _{AA}gidiña Diuusi. ¹⁹ Si_{AA}scad_A _{AO}odami n_{AI}jadagi
v_{AA}si istumaasi g_{AG}arducami ismaac_A ivueeyi aan_A c_{AA}ga
maata _{AG}ai isDiuusi Ib_{AD}_A guvucadad_{AC}_{AD} ivueeyi aan_A
gomaasi. Poducaí caaagidi aan_A _{AO}odami Jerusaleenaiñ_{DA}_{RA}
abiaad_{AR}_A asta Ilirico_{OR}_{AR} isSuusi Cristo _{AR}ac_{AA}gac_{AR}_A v_U-
viadami. ²⁰ Aan_A giñ_{AA}ajag_{AI} isgaaagiadagi gomaasi siaaco

maiquiaa caa oodami isoidaga Suusi Cristo. Maitaaagiada iñalidi aanaa siaaco casi gaaagidi aa. ²¹ Vai poduucai apaduuna istumaasi aagai Diuusi ñiooquidaraa siaaco pocaiti Isaia:
Maatamu ismaacada tomali amo imidagai maiquiaa caa isoidaga Cristo.

Dai maata caacamu isagai araalagacara vuviadami.
Ascaiti Isaia.

22 Aaqui abiaadara gannaida iñalidiña aanaa damos maitistutuidiña. Viaacatadai aanaa isaagiadagi ismaacada maiquiaa maatacatadai isSuusi Cristo araalagacara vuviadami. ²³ Damos sivi caaagidi aanaa vaascatai ismaacada maimaatatadai siaaco gaaata vaaadana aanaa cascada casistutuidi aanaa ismaaca gannidagi. ²⁴ Modaivana iñalidi aanaa siascada imiagi Espaañiamu. Dai siascada gandida aanaa baigiñaliadamu aanaa gantagacai. Aana ipalidi isgiñsoiña aapimaa istucada imi aanaa baitaquioma. ²⁵ Damos quiaa imia iñagai Jerusaleenamu dai vuidaquia iñagai tumiñsi avavoitudadami Jerusaleenara oidacami. ²⁶ Avavoitudadami Masedooniara oidacami dai Acaayara oidacami baiganalidi ampaidacai tumiñsi dai ootosda agai avavoitudadami soituutuigami Jerusaleenara oidacami. ²⁷ Agai soi Masedooniara oidacami dai Acaayara oidacami sai maatana isSuusi Cristo araalagacara vuviadami cascada Masedooniara oidacami dai Acaayara oidacami gaaagaitadai issoiñiagi tumiñsica dai vaascara baiganalidi caampaidacai. ²⁸ Cascada siascada vuidaquia aanaa gotumiñsi avavoitudadami Jerusaleenara oidacami casistutuidi aanaa isimiagi Espaañiamu dai modaivunucai gandidagi. ²⁹ Siascada ai aanaa masiaaco daraaja aapimaa caa maata aanaa isSuusi Cristo giñbailiatuda agai. Aana ganmamaatatulda iñagai vaamioma Suusi Cristo mamaatatuldiaragada.

³⁰ Aapimaa sias duutudai Suusi Cristo daida Diuusi Ibaada garsoicai isgaroigada aatama cascada gandaanaa aanaa masai mamadaiña aanaa imvataraa. ³¹ Vai Diuusi maidagitona Judeeara oidacami ismaacada maivaavoitudai issoimaasi giñtaatatuldiagi. Dai daanadavurai Diuusi aapa vaida avavoitudadami Jerusaleenara oidacami baigara liaracada vuuna tumiñsi ismaacada vuidiaquia iñagai aanaa. ³² Vai poduucai isDiuusi ipalidagi baigiñaliatugada aanaa siascada gandidagi dai giñbastagi gandidacai. ³³ Diuusi gariibastudacan tadatudai dai aanaa ipalidi isagai ganamadu daacagi.

16

1 Gaamucu imi agai Peve. GoovΛ argΛraduñi vaavoitudadami. Dai goovai soicai looqui vaavoitudadami coococoidadΛ dai soituutuigami SencreeΛΓΛ oidacami. 2 AanΛ ipalidi isaapimΛ cΛΛga miaadΛgiadagi siΛΛscadΛ ajia goovai, poduucai isduucai gΛaagai masmiaadΛgiadagi vΛΛsi Λvaavoitudadami. Dai maacadavurai istumaasi tΛgitoca goovai. Goovai soicΛiña muidutai dai aanΛ ΛpΛ giñsoicΛiña goovai cascΛdΛ.

3 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Prisila Λmadu Aquila. Goovai argiñaduñi ismaacΛ giñsoiñacai gaaagidi isSuusi Cristo ΛΓacΛΛgacΛΓΛ vuviadami. 4 Goovai baitoma gancooditu dai cΛΛgacΛΓΛ gimvusaitu aidamasi giñmuaa aagaitadai cascΛdΛ aliΛsi baigiñalidi aanΛ goovaicΛdΛ. Dai maisiu mosΛcaasi aanΛ baigiñalidi vΛΛscatai vaavoitudadami ismaacΛdΛ maitΛrjudidiu baiganalidi ΛpΛ. 5 DiuuscadΛ avΛr viaatulda ΛpΛ vΛΛscatai Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ ganΛmpaidi Prisila Λmadu Aquila quiidΛΓΛ. DiuuscadΛ avΛr viaatulda Epeneto goovai ΛrΛpΛgadadΛ ismaacΛdΛ vaavoitu Suusi Cristo AcaayΛΓΛ. 6 DiuuscadΛ avΛr viaatulda María. Goovai aliΛsi aata vueeyi aapimΛ gansaagida. 7 DiuuscadΛ avΛr viaatulda giñaduñi Andrónico Λmadu Juniiasi. Goovai giñΛmadu maisapicatadai. DaidΛ lojootosicami cΛΛga maata goovai, dai aliΛ siaa duutudai. Dai goovai pΛga vaavoitu Suusi Cristo iñsaanΛ.

8 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Ampliiasi Λgai ΛΓΛmai vaavoitudadami dai aliΛ oigadai aanΛ. 9 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Urvano goovai gΛrΛmadu aata vuaadana Suusi Cristo aa duiñdadΛΓΛ. Dai DiuuscadΛ avΛr viaatulda Estaaquisi. Goovai aliΛ oigadai aanΛ. 10 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Apelesi. Goovai aliΛ soimaa taatamai dai apiavaavoitudai Suusi Cristo. DiuuscadΛ avΛr viaatulda Aristóbulo aaduiñdΛ. 11 DiuuscadΛ avΛr viaatulda giñaduñi Erodiono Λmadu Narsiso aaduiñdΛ Λgai vaavoitudai Suusi Cristo. 12 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Tripena Λmadu Triposa. Goovai aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛΓΛ. DiuuscadΛ avΛr viaatulda gΛraduñi Pérsida. Goovai aliΛ oigadai aanΛ dai aliΛsi aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛΓΛ. 13 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Rupo. Goovai gia cΛΛga vaavoitudai dai cΛΛgacΛΓΛ oidaga. DiuuscadΛ avΛr viaatulda Rupo dΛdΛ. Goovai argiñdaada ducami. 14 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Asíncrito Λmadu Flegonte Λmadu Ermasi Λmadu Patroovasi Λmadu Ermesi Λmadu Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ Λmadu daraaja. 15 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Filólogo Λmadu Julia Λmadu

Nereo $\Lambda\Lambda$ madu suculid Λ $\Lambda\Lambda$ madu Oliimpasi $\Lambda\Lambda$ madu $V\Lambda\Lambda$ scatai Λ vaavoitudadami ismaac Λ d Λ $\Lambda\Lambda$ madu daraaja.

16 Cocomitucudavurai dai viaatuldiada g Λ naaduñi vaavoitudadami. $V\Lambda\Lambda$ si aipacoga siaaco aim Λ rai aan Λ $V\Lambda\Lambda$ scatai ismaac Λ d Λ vaavoitudai Suusi Cristo Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi.

17 G Λ nnuucadacavurai Λ gaic Λ d Λ ismaac Λ d Λ daivui dai gamamaat Λ tuldiña istumaasi mait Λ rvaavoi dai poduucai cocotuldi Λ vaavoitudadami dai soimaasi iduiñtuldi. Maitav Λ r urap Λ c Λ da Λ gai. 18 Λ gai maitivueeyi istumaasi ip Λ lidi Suusi Cristo. Λ gai baiyoma ivueeyi istumaasi Λ agi Λ gai ip Λ lidi. Λ gai vaaamunaiña oodami ismaac Λ d Λ po Λ lidi ismaitiipu yaatavogami dai poduucai vupuiirumadaña. 19 $V\Lambda\Lambda$ scatai c $\Lambda\Lambda$ maata isduucatai Λ gidiña aapim Λ istumaasi g Λ nmaat Λ tuldi aan Λ casc Λ d Λ baigiñ Λ lidi aan Λ . Dai aan Λ ip Λ lidi issastuduaca aapim Λ daid Λ ivuaadagi istumaasi c $\Lambda\Lambda$ gaducami dai maisiu istumaasi maic $\Lambda\Lambda$ gaducami. 20 Diuusi g Λ rsoic Λ i isc $\Lambda\Lambda$ gac Λ r Λ oidacagi mait Λ rcocodaitai aipacoga dai Λ gai ootoma aadaimu Λ Diaavora vai camaisoimaasi g Λ rtaatamituldiña. Aan Λ ip Λ lidi isSuusi Cristo g Λ r Λ aan Λ damiga c $\Lambda\Lambda$ gac Λ r Λ g Λ n Λ ijadagi.

21 Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Timoteo. Goovai giñsoiñacai ivueeyi iña duiñdaga. Dai Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi $\Lambda\Lambda$ r Λ Ja-soñi $\Lambda\Lambda$ madu Sosípater. Goovai Λ rgiñaduñi.

22 Aan Λ Tersio ivuiididi idi oojai Paavora dai Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi $\Lambda\Lambda$ r Λ . Aan Λ vaavoitudai Suusi Cristo $\Lambda\Lambda$ r Λ .

23 Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Gaayo. Goovai quid Λ r Λ giñuuliñaca aan Λ . Dai taañiupidiña goovai g Λ quii Λ vaavoitudadami sai ami g Λ n Λ mpaidiña. Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Erasto $\Lambda\Lambda$ r Λ . Goovai Λ r Λ tumiñsi vuudami tanai. Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Cuarto $\Lambda\Lambda$ r Λ .

24 Aan Λ ip Λ lidi isSuusi Cristo c $\Lambda\Lambda$ gac Λ r Λ g Λ n Λ ijadagi aapim Λ $V\Lambda\Lambda$ scatai.

25 Diuusi istutuidi isg Λ nsoiñagi mai vaamioma c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoituda aapim Λ istumaasi g Λ nmaat Λ tuldi aan Λ . Aan Λ g Λ nmaat Λ tuldi isSuusi Cristo Λ r Λ c $\Lambda\Lambda$ gac Λ r Λ vuviadami dai naana maasi istumaasi Suusi Cristo ip Λ lidi ismaat Λ ca aapim Λ . Gomaasi mait Λ maat Λ catadai $\Lambda\Lambda$ quioma 26 Δ mos sivi Diuusi g Λ rmaat Λ tuldi $V\Lambda\Lambda$ si gomaasi vai aat Λ m Λ istutuidi isg Λ nmaat Λ tulda aapim Λ . Tomasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigad Λ $\Lambda\Lambda$ quioma ooja isdivia agaitadai Λ Cristo Δ mos Λ oodami maic $\Lambda\Lambda$ ga maata ca Λ catadai. Dai sivi cadivia Suusi Cristo dai g Λ rmaat Λ tuldi aat Λ m Λ ismaac Λ d Λ Λ rojootosad Λ $V\Lambda\Lambda$ si gomaasi. Dai aat Λ m Λ g Λ nmaat Λ tuldi istuiya Λ lidi ismaac Λ d Λ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad Λ . Diuusi poduucai gat Λ jai vai poduucai Λ oodami $V\Lambda\Lambda$ si oidigi

daama oidacami vaavoitudana isSuusi Cristo ΔΓΑΛΛΓΑCΑΓΛΑ
vuviadami dai ΛΛgidiña. Diuusi tomastuigaco oidagai.

²⁷ AanΛ ipΛlidi isaapimΛ dai vΛΛsi oodami siaa duutuadagi
Diuusi dai CΛΛga ñioocadagi giñΛpan duucaí. Diuusi Λgai dai
maatΛ vΛΛsiaΛcatai. Poduucái ivueeyi aatΛmΛ vaavoitudaitai
isSuusi Cristo ΔΓΑΛΛΓΑCΑΓΛΑ vuviadami.

MosΛcaasi.

Idi arapagadala oojai ismaacalala ooji Paavora avavoitudadami Coriintoaralaidacami

¹ Aanala arPaavora dai Suusi Cristo acovai giñvuusaitu an-saidala rootosadacana poduucal ipalila Diuusi cascada. Aanala lamadu gradufi Sostenes ² Diuuscadala ganviaatuldi aatamala aapimala vaavoitudadami masmaacalala ganampaidiña Coriintoaralal dai siaa duutudaiña Diuusi. Aapimala arDiuusi maamaradala vaavoitudaitai Suusi Cristo. Diuusi acovai ganvuvaitu aapimala masai gajiaadalar vipiaadana vlassi soimaascami dai maisiu mosaca aapimala agai ismaacalala vlassi oidigalar siaa duutudai Suusi Cristo alpa. Suusi Cristo artlaanadamigadala agai dai aatamala alpa. ³ Aanala ipalilidi isDiuusi garooga lamadu Suusi Cristo artlaanadamiga apiacalagacalar ganlaljadagi dai apiaganiibastudacan tadacagi.

⁴ Vallascalala baigiñalilidiña aanala Diuusicadala. Diuusi calagacalar ganlalidi vaavoitudaitai aapimala Suusi Cristo. ⁵ Sallicalala Diuusi calagacalar ganlalidi aapimala vai poduucal aapimala cal maata cal ñiooquidala dai calaga aagidi aapimala aa istumaasi aagai Diuusi ñiooquidalar. ⁶ Poduucal isduucal ganaagidi aanala sai Suusi Cristo istutuidi iscalagacalar ganvuvaidagi dai gansoiñagi masai calagacalar oidacana, tai poduucal idui. ⁷ Dai poduucal aapimala maivilaga tomali amo istumaasi istumaasi Diuusi maacal vaavoitudadami. Vlassi gomaasi Diuusi ganmaacal nanaracatai aapimala isdiviagi artlaanadamiga Suusi Cristo. ⁸ Dai Suusi Cristo gansoiñamu isapiavaavoitudada aapimala dai calagacalar oidacagi asta masialscadala coiyagi vai poduucal tomali amaadutal maigalpiaral ganvuupadagi silalscadala diviagi Suusi Cristo. ⁹ Diuusi vallascalala ivueeyi istumaasi aagai. Dai agai garaagidi isapiamamadaiña aatamala artlaanadamiga Suusi Cristo vuitapi agai garoigadala cascada.

¹⁰ Giñaaduñi artlaanadamiga Suusi Cristo giñmaa sallicalami ansal ganaagidana masai amo tagitoidagai viaacana dai maitanvupui vallaacana. Baiyoma avalar calagacalar ganlaljadala aipacoga. ¹¹ Cloe aduñdala giñaagidi masai aapimala gancocodaiña cascada poduucal ganaagidi aanala. ¹² Agai giñaagidi masai aapimala ganvupui vallaacana pocaitital: "Aatamala arPaavora mamaatardamigadala". Dai sai aa pocaitiña: "Aatamala arApoolosi mamaatardamigadala". Dai

sai aa pocaitiña: “AatΛMΛ ARSeefasi mamaatΛrdamigadΛ”. Dai sai aa pocaitiña: “AatΛMΛ ARCristo mamaatΛrdamigadΛ, dai aapimΛ gia cho”. ¹³ ΛMOCO viaaca λlidi Λmo tΛaanΛdami dai aa viaaca λlidi Λmai tΛaanΛdami poduucai gia maitARCΛΛgai. MosΛca Suusi Cristo tΛaanΛi vΛΛsi vaavoitudadami. AanΛ maimuu curusiaba mΛsai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna aapimΛ. AanΛ maitΛnvapacoi mΛsaidΛ argiñmamaatΛrdamicana. ¹⁴ AliΛ baigiñλlidi aanΛ Diuusi vui ismaitΛnvapacoi aanΛ tomali Λmaadutai aapimΛ mosΛca Crispo dai Gaayo vapacoi aanΛ. ¹⁵ CascΛdΛ tomali Λmaadutai aapimΛ maitistutuidi ispotΛiyagi sai aanΛ gΛnvapacoi mΛsaidΛ argiñmamaatΛrdamicana. ¹⁶ Utudami tAgito aanΛ isEstéfana aaduñdΛ vapacoi aanΛ ΛpΛ, dΛmos maitAgito aanΛ isvapaconai aa. ¹⁷ Suusi Cristo maitiñootoi ansai gavapaconana. Agai giñootoi ansai gaaagidana isAgai ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Dai aanΛ maiñioocai Λmo saitudugami duucai. SiΛΛscadΛ gΛaagadagi sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna oodami, Λoodami cΛΛgacΛrΛ vuvacΛi Diuusi guvucadagacΛdΛ dai maisiu cΛΛ maata ñioocaitai Agai ismaacΛdΛ aagidi Diuusi ñiooquidΛ.

¹⁸ SiΛΛscadΛ gaaagiada aatΛMΛ isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cΛΛgacΛrΛ garvuvaidi, Agai ismaacΛdΛ iimia Agai ΛDiaavora ΛΛmadu mosvuiirugami duucai caΛcana gomaasi, dΛmos aatΛMΛ ismaacΛdΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ garvuvaidi vaavoitudai isgomaasi rDiuusi guvucadadΛ. ¹⁹ Pocaiti Diuusi ñiooquidΛ:

AanΛ maataΛtuldamu oodami sai istumaasi aagai
mamaatΛcami maitarsoiñi cΛΛgacΛrΛ vuvaidaragai
vΛΛtarΛ.

Tomali istumaasi ivueeyi ΛsastuduacΛdΛ maitarsoiñi ΛpΛ.
Ascaiti Diuusi.

²⁰ Tomali mamaatΛcami, tomali mamaatΛtuldiadami tomali Agai ismaacΛdΛ cΛΛ maata ñioocai maitistutuidi iscΛΛgacΛrΛ garvuvaidagi. Diuusi garmaatΛtuldi sai siΛΛscadΛ ΛmamaatΛcami gamamaatΛtuldiada λliadagi isducatai gataaanΛi Diuusi sai Agai vupuiirugami duucai ñioocai. ²¹ Diuusi cΛΛ maata istumaasi ΛAgi Agai ivueeyi. Diuusi maidagito tomali Λmo oodami isΛAgi maatiagi isducatai gataaanΛi Diuusi tomali Λvaamioma sastuduacΛdΛ, Diuusi baiyoma ipΛli iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi siorΛ vaavoitudagi, nΛiditai ñiooquidΛ ismaacΛdΛ oojisi tomasi aa vuiirugami duucai nΛijadagi Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ aagai cΛΛgacΛrΛ vuvaidaragai.

²² Ajudidíu ipλlidi istΛAgiagi mui naana maasi gAgarducami ismaacΛdΛ ivueeyi Diuusi dai poduucai

maatiagi isbaig_Λ arvaavoi Diuusi ñiooquid_Λ ismaac_Λ_ΔΔ aagai c_ΛΛgac_Λ_ΓΛ vuvaidaragai, daid_Λ agiliego ismaac_Λ_ΔΔ poalidi isali_Λ sastuduga vaavoitudai mos_Λcaasi istumaasi maivuid_Λ_ΓΛ caat_Λ mamaat_Λtuldaragad_Λ. ²³ D_Λmos aat_Λm_Λ gamamaat_Λtuldi is_ΛCristo ismaac_Λ_ΔΔ n_Λn_Λra _Λjudid_Λu cadivia dai g_Λmuaatu curusiaba d_Λmos gomaasi ali_Λsi arsiaa araragai _Λjudid_Λu ismaac_Λ_ΔΔ maivaavoitudai v_ΛΛtar_Λ, daid_Λ agiliego vuiirugami _Λlidi gomaasi. ²⁴ D_Λmos _Λgai ismaac_Λ_ΔΔ Diuusi _Λco vuvaitu sai c_ΛΛgac_Λ_ΓΛ vuvac_Λna tomasi ar_Λjudid_Λu dai giliego _Λgai maat_Λ isDiuusi ali_Λ viaa guvucadagai dai isDiuusi ali_Λ c_ΛΛ tat_Λgitoi dai isDiuusi ootoi _ΛCristo sai c_ΛΛgac_Λ_ΓΛ g_Λnvuvaidana. ²⁵ Tomasi oodami vuiirugami _Λlidi gomaasi ismaac_Λ_ΔΔ ivueeyi Diuusi d_Λmos Diuusi vaamioma c_ΛΛga tat_Λgitoi sioodami. Tomasi oodami poalidi isDiuusi maiviaa guvucadagai dai dagito m_Λsmuaagi _ΛCristo curusiaba, d_Λmos Diuusi vaamioma viaa guvucadagai sioodami. ²⁶ Giñaaduñi g_Λaagai m_Λsmaat_Λcagi isDiuusi mai_Λcovai vuvaitu mui sastudugami tomali mui tat_Λaan_Λdami, tomali mui riricu. ²⁷ Baiyoma Diuusi _Λco vuvaitu mui ismaac_Λ_ΔΔ _Λoodami poalidi isi_Λr_Λvupuiirugami vai poduucai siaa _Λraana sastuduac_Λ_Δ, dai Diuusi _Λco vuvaitu mui ismaac_Λ_ΔΔ _Λoodami poalidi ismaitistutuidi isgat_Λaan_Λdagi vai poduucai siaa _Λraana at_Λtaan_Λdami. ²⁸ Diuusi maidagitua _Λgai at_Λtaan_Λdami isgat_Λaan_Λdagi t_Λvaagi_Λ_ΓΛ baiyoma _Λco vuvaitu _Λgai ismaac_Λ_ΔΔ maitart_Λtaan_Λdami dai ismaac_Λ_ΔΔ _Λoodami soi duucai n_Λidi sai _Λgai gat_Λaan_Λiña t_Λvaagi_Λ_ΓΛ. ²⁹ Dai poduucai tomali _Λmaadutai maig_Λduc_Λ_Δ g_Λaliadamu Diuusi vuitapi. ³⁰ Diuusi g_Λrmaa iib_Λdagai utudui vaavoituda_Λtai aat_Λm_Λ Suusi Cristo dai Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama sai poduucai maat_Λna aat_Λm_Λ isducatai c_ΛΛgac_Λ_ΓΛ vuvaidi _Λgai oodami, dai Suusi Cristo muu curusiaba tasai aat_Λm_Λ c_ΛΛgac_Λ_ΓΛ vuvac_Λna casc_Λ_ΔΔ Diuusi c_ΛΛgac_Λ_ΓΛ g_Λrna_Λidi ducami istomali _Λmo imidagai maisoimaasi iduunimudai aat_Λm_Λ, Suusi Cristo garsoic_Λi tasai c_ΛΛgac_Λ_ΓΛ oidacana maisoimaasi ivuaadatai, Suusi Cristo ar_Λgai ismaac_Λ_ΔΔ c_ΛΛgac_Λ_ΓΛ g_Λr_Λvuvaidi. ³¹ Casc_Λ_ΔΔ pocaiti Diuusi ñiooquid_Λ_ΓΛ: “Tomali _Λmaadutai mait_Λaagai isg_Λduc_Λ_Δ g_Λaliadagi _Λgaic_Λ_ΔΔ ismaac_Λ_ΔΔ ivueeyi baiyoma g_Λaagai isbaig_Λn_Λliadagi _Λgaic_Λ_ΔΔ ismaac_Λ_ΔΔ ivueeyi Diuusi”.

2

¹ D_Λmos giñaaduñi aid_Λsa ii aana dai g_Λnaagidi Diuusi ñiooquid_Λ aana mai_Λmo c_ΛΛ maata ñioocadami duucai g_Λnaagidi. ² Aid_Λsi g_Λn_Λlamadu daacatadai aana, aana ip_Λlidadai isg_Λnaagidagi siora arSuusi Cristo dai istumaasi

ivuaadana dai vaamioma ipalidian ismaatca aapim isSuusi Cristo muu curusiaba cascada muiyoco ganaagidiña aan gomaasi. ³ Aidasi tucamar aayi aan gigivuquimi aan duaadimutugaitai poliditadai aan ismaicaga iduñia ñagai giña duiñdaga. ⁴ Dai aidasi ganaagidi aan Diuusi ñiooquida aan maiamo caa maata ñioocadami duucal ganaagidi baiyoma Diuusi Ibada guvucadadada ⁵ vai poduucal aidasi vaavoitu aapim Diuusi Ibada ganvaavoituli dai maisiu oodami caa maata ñioocadami.

6 Vascara agai saagida ismaacada vaamioma caga agidi Diuusi ñiooquida mamaatatuli aan vasi istumaasi Diuusi giñmamaatatuli vai poduucal agai vaamioma caga maatana Diuusi ñiooquida. Gomaasi maimaata oodami ismaacada pocaiti sai agai rsastudugami tomali ismaacada vaamioma taanai. Agai maivascara taanada agai. ⁷ Baiyoma aagidiña aatama istumaasi garmamaatatulidi Diuusi istumaasi lagi agai maatacatadai. Gomaasi gatagitoitadai agai maiquia caquivacal oidigi abiaadara tatagitoitadai agai isducatal cagacara garvuvaidagi, tsai tomastuigaco oidacana aatama agai lamadu. ⁸ Tomali amaadutal taanadami oidigi daama maimaata caa gomaasi. Maata caacamudal agai maicurusiaba siisamudal Suusi Cristo ismaacada vascatal gaaagai issiaa duutuadamudal. ⁹ Dai Diuusi ñiooquidara pocaiti daidal arvaavoi:

Diuusi bai duu mui naana maasi agai vatar ismaacada oigadai.

Agai aristumaasi istumaasi tomali amaadutal mainididña tomali maicajiomacana tomali maitagitoiña.

¹⁰ Gomaasi agai istumaasi Diuusi Ibada garmamaatatulidi dai garsoical tsai maatacana. Diuusi Ibada caa maata vasi istumaasi tatagitoi Diuusi.

¹¹ Tomali amo oodami maimaata istumaasi tatagitoi amai oodami mosajagi maata istumaasi tatagitoi. Poduucal ara tomali amo oodami maimaata istumaasi tatagitoi Diuusi damos Diuusi Ibada maata istumaasi tatagitoi Diuusi.

¹² Diuusi garrootosi galbadaga sai garlamadu daacana, tsai poduucal maata caacana vasi istumaasi cacagaducami istumaasi Diuusi ivueeyi aatama garvatar. Maisiu oodami sastudugami garmamaatatulidi gomaasi. ¹³ Idi ñiooqui ismaacada ganaagidi aan Diuusi Ibada giñmaatutuli maisiu oodami. Dai poduucal mamaatatulidña aan oodami ismaacada lamadu daja Diuusi Ibada.

14-15 Damos agai ismaacada maiamadu daja Diuusi Ibada maitistutuidi ismaata cacagi tomali isvaavoitudagi istumaasi gamamaatutuldi Diuusi Ibada gomaasi arvuiirudagai agai vatar. Mosacaasi agai ismaacada amadu daja Diuusi Ibada agai gia istutuidi ismaata cacagi vasi. Damos agai ismaacada maiamadu daja Diuusi Ibada maitistutuidi ismaatiagi istuisi poduucai vaavoitudai aa. ¹⁶ Diuusi nioquidara pocaiti: “Tomali amaadutai maimaata istumaasi gatagitoi Diuusi. Dai tomali amaadutai maitistutuidi ismaatutuldagi Diuusi”. Damos Diuusi Ibada gramadu daaca aatama vaavoitudadami dai garsoicai tasai maatana tomasi palpi istumaasi tatagitoi Suusi Cristo.

3

1 Aidasi ganama daacatadai aana, aana maitistui iscala ganmaatutuldagi apan duucai agai ismaacada amadu daja Diuusi Ibada. Aapima ivuaadana istumaasi ipalidina maisiu istumaasi ipalidina Suusi Cristo. Baiyoma ganmaatutuli aana poduucai isduucai mamaatutuldina aana ismaacada utudama vaavoitudai. ² Aapima maitistutuiditadai ismaata cacagi istumaasi sijiacami ismaacada aagai Diuusi nioquidara cascada ganmaatutuli aana istumaasi maisijiacami. Dai vascara tomali sivi maiquiaa istutuidi aapima ismaata cacagi. ³ Aapima quiaa ivueeyi istumaasi ipalidi. Aapima coimudada tuutuiga dai oomaliga apan duucai vasi oodami ismaacada maivaavoitudai. Poduucai ivueeyi aapima istumaasi ipalidi maisiu istumaasi ipalidi Suusi Cristo. ⁴ Silascada pocaitiada aapima: “Aana arPaavora mamaatardamigada”. Dai aa pocaitiada: “Aana arApoolosi mamaatardamigada”. Aapima apan vueeyi ismaacada maivaavoitudai.

⁵ Apoolosi dai aana aroodami. ¿Dai tuma guvucadagai viaa aatama? Aatama mosarpipioofigada Diuusi. Diuusi acovai arvuvaitu tasai gaaagidina nioquida dai aatama ganaagidi aapima matai aapima vaavoitu. ⁶ Aana apaga ganaagidi Diuusi nioquida dai gooquidara Apoolosi vaamioma ganmaatutuli damos Diuusi agai dai vaamioma ganvaavoituldi. ⁷ Aana ismaacada apaga ganaagidi tomali Apoolosi ismaacada gooquidara ganaagidi aatama maiviaa guvucadagai mosagi Diuusi. Diuusi aragai ismaacada vaamioma ganvaavoituldi. ⁸ Dai vasi Diuusi pipioofigada apan ducami dai Diuusi aa namaquida agai gapipioofiga tavaagidara isamaadutai vaamioma calga iduñiagi aa duñidada tami oidigi daama vaamioma aa namaquidamu agai maca.

⁹ Aatama arDiuusi pipiooñigada dai gnaagidi ñiooquida dai Diuusi vaamioma ganvaavoituldi.

Aapima arDiuusi maamarada dai Diuusi Ibada ganlamadu daja. ¹⁰ Diuusi giñmaa sallicami ansaida gaaagidiña aana ñiooquida Diuusi guvucadadacada. Aidasi apaga gnaagidi aana Diuusi ñiooquida aana gnaagidi isSuusi Cristo muu curusiaba. Gomaasi gaagai isapaga vaavoitudagi. Vai sivi amai vaamioma ganmamaatatuldi Diuusi ñiooquida. Tomasioora sioora gamamaatatuldiadagi gaagai isgamamaatatuldiadagi istumaasi arvaavoi. ¹¹ Silascada amaadutai gaagacai gamamaatatuldiada liadagi Diuusi ñiooquida gaagai isapaga gamamaatatuldiadagi isSuusi Cristo muu curusiaba. ¹² Dai gooquiara vaamioma gamamaatatuldiadagi mosacaasi istumaasi arvaavoi dai maisiu istumaasi maitarvaavoi. ¹³ Silascada diviagi Suusi Cristo dai naidagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami amaasi caga gammaatamu ismaacada vaamioma caga idui gaa duiñdaga. ¹⁴ Agai ismaacada gaaagidi mosacaasi istumaasi arvaavoi agai gia Diuusi aa namquidamu tavaagiara. ¹⁵ Damos agai ismaacada gamamaatatuldi istumaasi maitarvaavoi agai gia maiaa namquidamu Diuusi, tomasi agai cagacara vuusai.

¹⁶ Aapima arDiuusi maamarada dai Diuusi Ibada ganlamadu daja. ¹⁷ Dai Diuusi acovai ganvuvaitu masai camaisoimaasi ivuaadama. Cascada isamaadutai ganmamaatatuldiadagi istumaasi maitarvaavoi, Diuusi alia soimaa taatatuldamu agai.

¹⁸⁻¹⁹ Tomali amaadutai maitaagai isagi ganvupuiirumadadagi. Isamaadutai polliadagi isalia saituduga aliasi gaagai istatagitodagi sai Diuusi vupuiirugami duuca naidi aoodami sastuduacada. Sioma arcagai siaa oodami pocaitiadagi saida arvupuiirugami dai Diuusi vatarai gia sastuduga agai. Diuusi ñiooquiara pocaiti: “Agai ismaacada polliidi issastuduga, Diuusi dadagitoi sai ajagi ganvupuiirumadaiña”. ²⁰ Dai pocaiti ara: “Camaata Diuusi sai tatagitoidada ismaacada polliidi issastuduga maitarsoiñi iscagacara oidacagi”. ²¹ Cascada maitaagai masgancocoadagi sastuduacatai ganmamaatatuldiadamiga. Diuusi casi ganmaa vasi istumaasi tagito aapima. ²²⁻²³ Aapima arCristo aduñda dai Cristo arDiuusi marada. Dai aana dai Apoolosi dai Piiduru arganpipiooñiga aapima. Dai oidigi rapima gantuidaga. Dai oidaga aapima dai coiya agai aapima, dai naidi aapima mui naana maasi istumaasi avueeyi sivi, dai tagimu aapima mui naana maasi istumaasi dagavuñia agai, vasi gomaasi arsoiñi

aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ.

4

1 Poduucai aapimΛ aliΛsi gΛaagai isCristo pipiooñigadΛ duucai gΛrnΛijadagi. Diuusi gΛrootoi tΛsai gΛnmamaatΛtuldana istumaasi ΛΛgi Diuusi maatacatadai. 2 Dai vΛascΛrΛ isΛmaadutai viaacagi Λmo aa duiñdagai gΛaagai iscΛΛga ivuaadagi. 3 DΛmos aanΛ maivuum iñΛlidi tomamΛs caiti giñΛlidi aapimΛ dai tomali maivuum iñΛlidi tomasi caiti giñΛlidi dudunucami. DΛmos aanΛ maimaata isbaig Λrsoimaasi iducami aanΛ. 4 VΛascΛrΛ poΛlidi iscΛΛgacΛrΛ oidaga dai maisoimaasi ivueeyi, maisiu gomaasicΛdΛ ismaacΛdΛ tΛtΛgitoi aanΛ potΛimu Diuusi ismaitΛrsoimaasi iducami. MosΛΛgi Λgai maata isbaigΛ Λrsoimaasi ivuaadami aanΛ ischo ΛpΛ. 5 Dai cascΛdΛ aapimΛ maitΛaagai isapiapocaitiadagi ansai aanΛ Λrsoimaasi ivuaadami asta siΛascadΛ divia Suusi Cristo amaasi Λgai maasiuldamu istumaasi maitΛmaata sivi, asta istumaasi tΛtΛgitoiña oodami, dai siorΛ cΛΛga ivuaadana Diuusi potΛΛdamu sai cΛΛga idui.

6 Dai casi gΛnaagidi aanΛ sai gΛaagai mΛsΛmaadugan duucai gΛrnΛijadagi Apoolo ΛΛmadu aanΛ vai poduucai cΛΛga maataca aapimΛ sai maitΛaagai ispocaitiadagi sai vaamioma cΛΛgadu gΛnmamaatΛtuldiadamiga siaa. Dai poduucai ivuaada aapimΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi. SiΛascadΛ pocaitiada aapimΛ gΛmaata isgΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi aapimΛ. 7 AapimΛ maitΛaagai isgΛgΛrducΛdΛ gΛnΛliadagi. VΛasi istumaasi istutuidi aapimΛ isivuaadagi Diuusi gΛnmaa guvucadagai cascΛdΛ istutuidi aapimΛ isivuaadagi. ¿Tuimasi gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi aapimΛ ducami isΛΛgi aapimΛ viaacagi guvucadagai isivuaadagi?

8 AapimΛ poΛlidi iscamaata vΛasiaΛcatai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ. Dai aapimΛ tΛtΛaanΛdami duucai oidaga. Dai gajiaadΛrΛ gΛrviaa aapimΛ. SiΛasi arcΛΛgaicamudai issΛΛlicΛdΛ artΛtΛaanΛdamicamudai aapimΛ siaatΛmΛ ojotosicami ΛpΛ gΛnsoiñacai gatΛaanΛdamudai. 9 Λmo imidaga poΛlidi aanΛ sai Diuusi pipiooñi duucai gΛrnΛijada cascΛdΛ. Ducami istomali Λmo imidagai maitΛaanΛi aatΛmΛ tomali Λmo istumaasicΛdΛ. Dai ducami iscasi gΛrcoodia agadamudai oodami dai Diuusi tΛtΛaañicarudΛ dai oodami mosnΛijadamudai. 10 Dai ducami isoodami vupuiirugami ducai gΛrnΛijadamudai gaaagiditai aatΛmΛ isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Mai aapimΛ povΛnΛlidi masi aliΛ sastuduga vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ducami isaatΛmΛ maicΛΛga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidΛ mai aapimΛ

poalidi masai cllaga vaavoitudai. Ducami isvllasi oodami soi duucaí garnaíjadagi dai ducami mlasapima siaa ganduuuadagi. ¹¹ Aatama bibiuuguiña, dai tonocoficana, dai maiyuucusucana, dai oodami soi duucaí garnaídiña, dai maivaaca aatama. ¹² Dai iibiocoraí aatama gaaata vaaadatai. Oodami soimaasi ñiooqui garaagidiña damos aatama daanaíña Diuusi sai lagi soicaíña. Oodami soimaasi gartaatamituldíña tatai aatama maivui ñioocaiña. ¹³ Dai oodami garñiooquidiña damos aatama maacaiña ñiooqui ducami siargaraaduñica lagi. Dai oodami voisiqui duucaí garnaídi.

¹⁴ Aapima giñmama ganducami nai aana aliási ganoigadai cascada poduucaí ganoojidi aana ganmaquia inlilitai ñiooqui maisiu gansiaa laratuda inlilitai. ¹⁵ Tomamasi aapima viaacagi baivustaama miil mamaatatludiamí ismaacada ganmamaatatludi istumaasi aagai Suusi Cristo damos maimuidu ismaacada apan ducami ganooga mosaca aana. Aana ganaagidi isSuusi Cristo arcagacara vuvíadami matai aapima vaavoitu cascada ganooga giñducami aana. ¹⁶ Cascada gandaanaí aana masai giñapan duucaí oidacana.

¹⁷ Cascada ganotosda inlagai aana goTimoteo dai goovai glaagidamu isduucatai glaagai isoidaca aapima. Goovai giñmara gducami nai aana alia oigadai dai goovai cllaga ivueeyi gaa duiñdaga. Dai goovai gnaagidamu isducatai ivueeyi aana vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai istumaasi mamaatatludi aana vllasi aipacoga quiquiupiarra. ¹⁸ Lamadutai aapima ggarducada ganalidi poliditai insaana ganabídi dai cascada maitandidividi aana. ¹⁹ Damos aana otoma mllaca gannaídi inlidi isDiuusi ipaldagi. Dai amaasi naídamu aana sll cllaga vaavoitudai dai sll cllaga oidaga lagi ismaacada ggarducada ganalidi dai maisiu mosaca istumaasi aagai lagi. ²⁰ Dai lagi saagida ismaacada iduñia lidi istumaasi Diuusi ipalidi Diuusi guvucadada vaamioma glaagai sioodami ñiooquida. ²¹ Cagacara avar oidaca aapima dai poduucaí aana maitanbagidamu siascada gaamu imiagi dai poduucaí baigiñliadamu aana aapimacada.

5

¹ Sivi cajioma aatama islamaadutai aapima vllana gaooga oofigada. Gomaasi aramo istumaasi alia soimaascami. Dai maitipu oigaragai isivuaadagi tomali lagi saagida ismaacada maiagidi Diuusi. ² Dai vllascara quiaa ggarducada ganalidi aapima. Baiyoma glaagai massiaa laradamudai dai soiganliadamudai. Acalli ismaacada pomaasi idui maitaagai mlsdadagitodagi isvapacada lagi

ganaampaidaragara. ³⁻⁴ Tomasi maiganaamadu daja aana vascata gantatagitoina aana. Ataanadami Suusi Cristo giñmaa samicami cascada ganaagidi aana istumaasi idui gocali aliassi arsoimaascami. Aana ganaagidamu istumaasi gaaagai isidunñiagi aapima ducami isganaamadu daacamudai aana. Ampaidavurai aapima vassi vaavoitudadami dai Suusi Cristo guvucadada ganaamadu daacamu. ⁵ Dai aagidavurai gocali sai camaivapacainna ganaampaidaragara vai poduucailamadu aimarainna oodami ismaacada ivueeyi istumaasi adiaavora ipalidi. Adiaavora alia viaa guvucadagai. Poduucailamadu soimaa taatamu agai. Dai agai soimaasi taatacai istutuidi siama duucai gatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi poduucailamadu vuusainna silascada diviagi ataanadami Suusi Cristo.

⁶ Maitaagai masgagarducada ganaliadagi poliditai mascalaaga ivueeyi. Caa maata aapima sai amo oodami soimaasi ivuaadami istutuidi issoimaasi iduinñtuldagi mui oodami. ⁷ Cascada gaaagai isaagidagi gocali sai camaivapacainna ganaampaidaragara. Agai istutuidi issoimaasi iduinñtuldagi aa vaavoitudadami tomasi maiquiaa soimaasi iduinñtuli aa. Suusi Cristo arapan ducami aali canñiru ismaacada coodainna ganaaduñicaru agaa siaa duudagara ismaacada pascua tagidu vai poduucai Diuusi oigaldinna soimaascamigada. ⁸ Dai poduucai aatama gaaagai iscamaisoimaasi ivuaadagi dai calagacala oidaca.

⁹ Casi ganaagidi aana amai oojilara dai maitaagai masuurapacadagi agai ismaacada googosi ganducami. ¹⁰ Damos aana maitanaagida inñlidadai masai gajiaadara vipiadana vascatai ismaacada googosi ganducami, dai ismaacada coimudada tuutuiga, dai ismaacada lasivoga, dai ismaacada siaa duutudai momoono. Ismaiñiooquiada agadamudai aapima goodami avnacai isiimia aapima idi oidigi daamadara. ¹¹ Baiyoma ganagida inñlidadai aana masai maiuurapacainna agai ismaacada pocaitiada saida arvaavoitudadami dai vascala googosi ganducamicagi, dai coimudada tuutiacagi, dai ñiooquiadagi aa oodami, dai navacoitracagi, dai lasivoacagi, tomali maitaagai masgacuaadagi agai lamadu. ¹²⁻¹³ Aana maiviaa samicami isaagadagi ismaacada rcalaaga ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami, agai ismaacada maitarvaavoitudadami mosagi Diuusi viaa samicami. Damos aapima vaavoitudadami lagi gansaagida gaaagai isaagadagi ismaacada maicalaga ivuaadagi. Maitavar dadagitoda gocali soimaasi ivuaadami isgansaagida vpacadagi siuu duucu siaa duutuadagi aapima Diuusi.

6

1 Si¹ascada amaadutai aapima viaacagi amo istumaasi g¹aduñi vaavoitudadami vui mait¹aagai isvan c¹asadagi dudunucami¹ ismaacada mait¹rvaavoitudadami. 2 Maitamas maata aapima sai ismaacada vaavoitudai Diuusi n¹ida agai agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi ismaacada r¹caga ivuaadami dai ismaacada r¹maicaga ivuaadami. Poduucai ¹ap¹ gaagai m¹sagi baivuaadagi istumaasi t¹gitocagi g¹naaduñi. 3 Maitamas maata aapima t¹sai asta Diuusi t¹aañicaruda n¹ida ragai ismaacada r¹caga ivuaadami dai ismaacada r¹maicaga ivuaadami. Vaamioma c¹aga istutuidi aat¹ma is¹idagi g¹aduñi vaavoitudadami saagida ismaacada r¹caga ivuaadami dai ismaacada r¹maicaga ivuaadami tami oidigi daama. 4 Si¹ascada g¹ncocoda aapima, ¿tuimasi ajiopaiña aapima sai baig¹anduiñdana dudunucami ismaacada mait¹rvaavoitudadami? 5 Gomaasi gia g¹naagidi aana m¹sai siaa ¹rana. Siaad¹r¹ maioidacana amaadutai aapima g¹nsaagida ismaacada istutiadagi isbaig¹nvuiidiadagi ñiooqui aapima vaavoitudadami g¹nsaagida. 6 Amo vaavoitudadami mait¹aagai isvan c¹asagi g¹aduñi dudunucami vuid¹r¹ ismaacada mait¹rvaavoitudadami.

7 S¹licada r¹vaavo¹ sai isg¹ncocoda aapima poduucai ali¹ soimaasi ivueeyi aapima. Baiyoma mait¹aagai m¹svui ñioocadagi siora g¹ncocoda aliadagi. Dai baiyoma mait¹aagai m¹svui ñioocadagi siora g¹naasiadagi. 8 Damos aapima maicaga ivueeyi dai ¹sidiña asta g¹naaduñi vaavoitudadami.

9-10 ¿Maitamas maata aapima sai ismaacada r¹soimaasi ivuaadami maiim¹ia agai siaaco gataan¹i Diuusi? Maitavar g¹ndadagitoda m¹sg¹nvupuiirumadadagi. S¹licada r¹vaavo¹ is¹agai ismaacada googosi g¹nducami, dai ismaacada siaa duutudai amomoono ismaacada ivueeyi oodami dai diuusi aagai dai c¹alli ismaacada maiaaban voopoi ooqui baiyoma c¹alli agi aipacoga g¹nvuudana, dai ismaacada ¹sivoga, dai ismaacada coimudada tuutuiga, dai ismaacada navacoit¹r¹aga, dai ismaacada oojoide isñiooquiadagi aa oodami, maitat¹aan¹ada agai m¹la t¹vaagi¹r¹ Diuusi amadu. 11 Poduucai oidacatadai amadutai aapima damos sivi Diuusi casi g¹noig¹li g¹nsomaascamiga dai casi ¹covai g¹nvuvaitu dai Diuusi c¹agac¹r¹ g¹nn¹idi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduñimudai aapima Suusi Cristo c¹agac¹r¹ g¹nvuvaitu dai Diuusi Ibad¹ g¹namadu daja cascada.

¹² ΛΛmo oodami pocaiti: “Oodami istutuidi isivuaadagi vΛΛsiaΛcatai istumaasi ipΛlidi”. Δamos aanΛ pocaiti: sai mai-siu vΛΛsi istumaasi ivueeyi oodami Δrsoiñi. Dai maitΛaagai isivuaadagi tomali Λmo istumaasi soimaascami tomasi iduñia Λlidi. ¹³ Aliasi Δrvaavoi istumaasi aagai oodami: “Cuaadagai Δrugidagai vΛΛtarΛ dai gavoocara vaacai cascada vooca oodami”. Δamos Diuusi ugigituda agai vΛΛsi gomaasi. Δamos tuucuga oodami maisiu isgama voo-poda tomasmaascada, baiyoma tuucuga oodami vai poduucai ivuaadana Diuusi aa duiñdagada dai Diuusi nuucada oodami tuucugada. ¹⁴ Poduucai isduucai Diuusi duaacali gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo poduucai garduduaacalda agai aatΛmΛ ΛpΛ gΛguvucadagacada.

¹⁵ ¿MaitamasmaatΛ aapimΛ sai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo ΔrΛpan ducami Δgai daidΛ Δraduñda? AatΛmΛ ΔrSuusi Cristo aaduñda cascada maitaagai tasvΛpanagadagi ooqui taatacaligami. ¹⁶ ¿MaitamasmaatΛ aapimΛ sai siΛΛscada Λmo cΛΛli vΛΛnagi Λmo ooqui tatacaligami vΛgoocatai ΔrΛmo oodamicana? Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “VΛgoocatai ΔrΛmo oodamicana Δgai”. ¹⁷ Δamos siΛΛscada Λmo oodami vaavoitudagi Suusi Cristo Δgai Λmo tagitoidagai viaacana Suusi Cristo ΛΛmadu.

¹⁸ AapimΛ gΛaagai isgajiaadara vipiaadagi vΛΛsi goomaasi. Diuusi idui oodami sai sias duutudaiña Δgai dai maisiu isivuaadana mosacaasi istumaasi ipΛliadagi. Mui naana maasi soimaascami ivueeyi oodami Δamos Δgai ismaacada googosi gΛnducami Δgai soimaasi ivueeyi gatuucuga vui. ¹⁹ ¿Maitamas tagito aapimΛ sai Diuusi ootoi gΛIbΛdaga sai gΛnΛΛmadu daacana? Poduucai aapimΛ camaiΛagi gantΛaanΛi. ²⁰ Diuusi alia cΛaga idui aapimΛ gΛnvΛatarΛ ootosacai gamara Suusi Cristo masai aapimΛ cΛagacara vuvacana. Cascada aliasi gΛaagai issiaa duutuada aapimΛ Diuusi siΛΛsi gantuucugacada Λcaasi gΛnibΛdagacada Diuusi tΛaanΛi gantuucuga dai gΛnibΛdaga cascada.

7

¹ Sivi gia gΛnaa noragidamu aanΛ istumaasi giñtacacai aapimΛ giñoojidacai. CΛagaduava ismaiooñtadagi cΛcΛli. ² Δamos alia muidu ismaacada googosi gΛnducami cascada aliasi gΛaagi iscΛcΛli viaacagi gΛnooñiga dai ooqui viaacagi gΛncuucuna dai poduucai maisoimaasi ivuaadagi googosi gΛnduucamicatai. ³ ΛcΛli gΛaagai isama voo-podagi gΛooñiga siuu duucu Λooñigada ipΛliadagi dai ooqui gΛaagai isama voo-podagi gΛcuna siuu duucu Λcunada ipΛliadagi. ⁴ SiΛΛscada

cunatagi amo ooqui camai^{aa}gi t^{aa}an^{ai} g^{at}uucuga ^{aa}li agai dai t^{aa}an^{ai}. Dai si^{aa}scad^a ooñtagi amo ^{aa}li cami^{aa}gi t^{aa}an^{ai} g^{at}uucuga ^{aa}pa^a looqui agai dai t^{aa}an^{ai}. ⁵ Cascad^a mait^{aa}agai ischo g^{ant}at^{aa}adagi aipacoga. Si^{aa}gis gia g^{na}agida agai dai mai^{aa}mapai voopodagi chi^{aa}qui tasai gamamadada aliditai. Dai v^{aa}scara^a gooqui^{aa} g^{aa}agai is^{aa}mapai voopodagi agai vai ^aDiaavora maisoimaasi iduiñtuldagi looqui ^{aa}mai ^{aa}li ^{aa}madu tomali ^{aa}li ^{aa}mai ooqui ^{aa}madu.

⁶ Aan^a mait^{aa}ant^{aa}an^{ai} masooñtagi masmaiooñtagi ^{aa}pa^a baiyoma istutuidi aapim^a isiduniagi istumaasi ip^{aa}liadagi.

⁷ Aan^a ^{aa}gi ip^{aa}liidi isv^{aa}scatai maiooñtagi giñpan duucai, d^{aa}mos ^{aa}moco istutuidi isivuaadagi amo istumaasi dai aa ^{aa}ma maasi. Diuusi maacai guvucadagai cascad^a.

⁸ Ismaac^{aa} maiquiaa ooñiga dai ismaac^{aa} maiquiaa cuucuna dai vipiuudu ^{aa}gaicamudai is^{aa}gi viiyagi agai giñpan duucai. ⁹ D^{aa}mos ismaitistutiada agai is^{aa}gi oidacagi vai ooñtana. Vaamioma ^{aa}rc^{aa}gai isooñiacagi dai maisoimaa taatamadagi ^{aa}ma voopoda aliditai ooqui.

¹⁰ D^{aa}mos ismaac^{aa} caooñigai dai ismaac^{aa} cacuucuna aan^a g^{ant}aaan^{ai} sai ooqui maidadagitoiña g^{aa}ncuucuna. Idi ñiooqui aagaiña g^{art}aaan^{aa}damiga Suusi Cristo ^{aa}pa^a. ¹¹ D^{aa}mos is^{aa}mo ooqui dagituagi g^{aa}cuna agai mait^{aa}agai iscunatagi ^{aa}pamu baiyoma g^{aa}agai isbaiduni^a agai ñiooqui g^{aa}cuna ^{aa}madu. Poduucai ^{aa}pa^a ^{aa}li mait^{aa}agai isdagituagi g^{aa}ooñiga.

¹² Dai ^{aa}ma maasi aagida iñ^{aa}liidi aan^a ismaac^{aa} ooñiga maivaavoitudadami ^{aa}madu dai ismaac^{aa} cuucuna maivaavoitudadami ^{aa}madu. Oidaga amo ñiooqui ismaac^{aa} maiaagaiña g^{art}aaan^{aa}damiga Suusi Cristo d^{aa}mos aan^a gia g^{na}agidamu sivi. Is^{aa}maadutai ooñigada mait^{aa}rvaavoitudadamicagi dai v^{aa}scara^a ^{aa}madu oidaca aliadagi g^{aa}cuna, cunada mait^{aa}agai isdagituagi saibai poduucai vaavoitudana ooñigada. ¹³ Dai is^{aa}maadutai cunada mait^{aa}rvaavoitudadamicagi dai v^{aa}scara^a ^{aa}madu oidaca aliadagi g^{aa}ooñiga, ooñigada mait^{aa}agai isdagituagi sabai poduucai vaavoitudana cunada. ¹⁴ ^{aa}li

ismaac^{aa} mait^{aa}rvaavoitudadamicagi Diuusi ^{aa}gacara^a n^{aa}idi agai v^{aa}anacai agai amo ooqui vaavoitudadami daida^a looqui ismaac^{aa} mait^{aa}rvaavoitudadamicagi Diuusi ^{aa}gacara^a n^{aa}idi agai v^{aa}anacai agai amo ^{aa}li vaavoitudadami. Dai ismait^{aa}r^{aa}poduucaicamudai maamarada ^{aa}r^{aa}pan ducamicamudai maamarada agai ismaac^{aa} maivaavoitudai, d^{aa}mos Diuusi ^{aa}gacara^a n^{aa}idi maamarada ^{aa}pa^a. ¹⁵ D^{aa}mos is^{aa}li maivaavoitudadamicagi dagitua aliadagi g^{aa}ooñiga vai dagitona daida^a looqui camai^{aa}

isallmadu oidacagi dai isallooqui maivaavoitudadamicagi dagitua aliadagi gacuna vai dagitona daida acunada camaviala isallmadu oidacagi. Diuusi acovai garvuvaitu tasai calagacala oidacana dai maitarcocodaina. ¹⁶ Dai vassacala maimaata amo cali sia amo ooquei iscalagacala vusaidagi gaduñi sia ismaicalagacala vusaidagi ala quiaa allmadu oidacatai agai.

¹⁷ Dai gaaagai masbaiganaliadagi agaicala ismaacala Diuusi ipalidi isivuaada aapima. Dai aliasi arcalla ismaidagituagi ganaa duiñdaga ismaacala viaacatadai aidasi Diuusi acovai vusaitu sai vaavoitudana. Gomaasi agai istumaasi taanai aana vassai vaavoitudadami aipaco oidacami.

¹⁸ IsDiuusi acovai vuusaidagi amaadutai ismaacala iquitaquicagi tuucugala isducatai gamviidacatadai aljudidui agai gaaagai ismoduucai viiyagi dai isDiuusi acovai vuusaidagi amaadutai ismaacala maiquitaquicagi tuucugala agai maitaagai isiquitagi.

¹⁹ Tomasmaasi oodami isiquitaquicagi tuucugala ischo ala mosgaaagai isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi.

²⁰ Alias arcalla isvassai oodami maidagituagi ganaa duiñdaga ismaacala viaacatadai aidasi Diuusi acovai vusaitu sai vaavoitudana. ²¹ Isamaadutai arpioonicatadai aidasi Diuusi acovai vusaitu maitaagai isvuama aliada agai. Damos isviaacagi agai isducatai vuusiagi dai camaitarpioonicagi gaaagai isvuusiagi. ²² Pipioñi ismaacala Diuusi acovai vuvaitu sai vaavoitudadana gaaagai istatagitodagi israaduñda Cristo dai agai ismaacala maitargapipioñiga ismaacala Diuusi acovai vuvaitu sai vaavoitudana gaaagai istatagitodagi isarpipioñigala Suusi Cristo. ²³ Diuusi alia calaga idui aapima ganvataa ootosacai gamara dai sivi gaaagai masallgiadagi Diuusi maisiu oodami. ²⁴ Poduucai tudo giñaaduñi tomali amaadutai maitaagai isdagituagi ganaa duiñdaga ismaacala viaacatadai aidasi Diuusi acovai ganvuvaitu sai vaavoitudana, Diuusi ganallmadu daja cascala.

²⁵ Dai sivi maaquimu aana ñiooquei ismaacala maitarooñiacami dai ismaacala maitarcuucunacami. Suusi Cristo maipoduu aagai damos aana anganaagida ñagai. Diuusi calagacala giñnidi daida giñvaavoitudai cascala aapima gaaagai isgiñvaavoitudagi ala cascala ganaagidamu aana istumaasi tatagitoi aana. ²⁶ Otoma aliasi soimaasi taatamituldi agai adudunucami vassai vaavoitudadami cascala polidi aana sai ismaacala maitarooñiacami dai ismaacala maitarcuucunacami gaaagai isapiaduu viiyagi. ²⁷ Vassacala ismaacala caoñiga maitaagai isdadagitodagi ganoñiga dai ismaacala maiquiaa ooñiga maitaagai

isooñtagi. ²⁸ Damos isamo calli ooñtagi maisoimaasi ivueeyi dai isamo ooqui cunatagi maisoimaasi ivueeyi. Damos siora gavannacami vaamioma soimaasi taata agai dai aan ipalidi isotolioma soimaasi taata agai aapim.

²⁹⁻³¹ Giñaaduñi aan gnaagidi sai chilaqui tasai vialga masicamaoidacamu tami oidi daama cascada gaaagai tasvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdad siama maasi sivi quiaa istutuiditai. Siora ooñiacagi, dai siora soigalliadagi, dai siora baigalliadagi, dai siora viaacagi tumiñsi dai tomasi ora ismaacada tami oidigi daama oidaga gaaagai isvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdad siama maasi. Idi oidigi caugitimi cascada.

³² Aan ipalidi isaapim maivuum alliadagi tomali amo istumaasicada. Amo calli maiooñiacami vaamioma tatagitoi Diuusi aa duiñdad daida ivuaada alidiña istumaasi Diuusi ipalidi. ³³ Damos siascada caoñta agai vaamioma tatagitoiña agai istumaasi gaaagai quiyaga, daida ivuaada alidiña istumaasi ipalidi ooñigada. ³⁴ Poduucai apa amo ooqui maicunacami vaamioma tatagitoi Diuusi aa duiñdad daida ivuaada alidiña istumaasi Diuusi ipalidi vai poduucai vaamioma calla ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi siasi tuucugada caasi ibada. Damos siascada cacunata agai vaamioma tatagitoiña istumaasi gaaagai quiyaga daida ivuaada alidiña istumaasi ipalidi cunada.

³⁵ Aan gnaagidi gomaasi gansoiña iñaliditai maisiu gandaida iñaliditai mui naana maasi, varai poduucai callagacaiga oidaca daida ivuaada Diuusi aa duiñdad oigadaitai Diuusi.

³⁶ Damos isamaadutai polliadagi iscaoquimuimi marada dai polliadagi issiooma arcallagai iscunata agai, dai islooqui polliada apa vai cunatana gomaasi maitarsoimaascami. ³⁷ Damos isamai sallowicada polliadagi ismaitaagai iscunatagi marada dai ismaitipu istuisi cunata agai, oogada viaa sallowicami isiduñia istumaasi ipaliadagi, agai calla ivueeyi. ³⁸ Damos siora dagituagi gamara sai cunatana calla ivueeyi dai siora maidagituagi gamara sai cunatana vaamioma calla ivueeyi.

³⁹ Amo ooqui cunacami viaa isallamadu oidacagi gacuna asta siascada muu agai. Damos siascada muquiagi cunada looqui viaa sallowicami iscunatagi apamu siora allamadu ipaliadagi, damos arvaavoitudamicagi agai. ⁴⁰ Damos looqui vaamioma baigallidan tada ismaicunata apamu. Gomaasi agai istumaasi tatagitoi aan. Dai Diuusi ibada giñama daja aan apa dai gomaasi ismaacada aagai aan polliidi aan isDiuusi ibada giñaagidi.

8

1 AapimΛ giñtΛcakai isbai oidaga oigaragai iscuaadagi cuaadagi ismaacΛdΛ gΛdadasdi Λmomoono ismaacΛdΛ ivueeyi oodami ischo ΛpΛ. BaiyomavΛr maicuaada. VΛascatai aatΛmΛ maatΛ isDiuusi maigapiΛr gΛrvuupai iscuaada aatΛmΛ istumaasi gΛdadasdi Λmomoono. DΛmos sioorΛ pocaitiadagi sai vaamioma maatΛ siaa Λgai gΛgΛrducΛdΛ ganΛlidi. DΛmos sioorΛ oigΛadagi vΛasi oodami Λgai poduucai vaamioma cΛΛga vaavoitudai Diuusi. 2 SioorΛ poΛliadagi iscamaatΛ mui naana maasi Λgai maicΛΛga maΐ isducatai gΛagaitadai ismamaatΛmudai Λgai. 3 DΛmos Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi sioorΛ oigΛdai Diuusi. Λgai armaamaradΛ cascΛdΛ.

4 Amomooono ismaacΛdΛ ivueeyi oodami dai diuusi aagai maitΛrdidiuusi mosaliΛmadugava Diuusi. 5 Oodami poΛlidi ismuidu didiuusi tΛvaagiΛrΛ dai oidi daama, Λgai vΛatarΛ gia oidaga mui didiuusi. 6 DΛmos cΛΛ maatΛ aatΛmΛ sai mosaliΛmaduga Diuusi, gΛrooga. Λgai idui vΛasiacatai. AatΛmΛ oidaga dai siaa duutuda ragai Diuusi daidΛ ivuaadaragai aa duiñdadΛ. Dai aliΛmaduga gΛrtΛaanΛdamiga Λgai arSuusi Cristo, dai Λgai idui vΛasiacatai. Dai Λgai gΛrmaa ibΛdagai utudui.

7 Gomaasi maisiu vΛasi oodami maatΛ. Λmadutai ismaacΛdΛ Λquioma siaa duutudaiñΛ amooono quiaa vaavoitudai sai cuaadagai cuaadagai ismaacΛdΛ gΛdadasdi amooono sai Λgai siaa duutudai amooono cascΛdΛ poΛlidi Λgai sai maitΛrcΛΛgai iscuaadagi. 8 Vaavoava siDiuusi maivaamioma cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi tomali maivaamioma cΛΛgacΛrΛ oidacana aatΛmΛ cuaadagai cuaadagai. 9 VΛascarΛ avΛarmaicuaada cuaadagai ismaacΛdΛ gΛdadasdi amooono ismaacΛdΛ ivueeyi oodami dai diuusi aagai. Iscuaada aapimΛ Λcuaadagai aidΛ gia Λgai ismaacΛdΛ maicΛΛga maatΛ caΛ isducatai ipΛlidi Diuusi isoidacana ugian tada ΛpΛ dai gomaasi arsoimaascami Λgai vΛatarΛ. 10 DΛmos isΛmadutai aapimΛ ismaacΛdΛ cΛΛ maatΛ vΛasi gomaasi vΛascarΛ imiagi amooono quiuupaigadΛamu dai gacuaadagi cuaadagai ismaacΛdΛ gΛdadasdi amooono vai gΛntΛgiagi Λmai ismaacΛdΛ maicΛΛga maatΛ caΛ isducatai ipΛlidi Diuusi isoidacana, Λgai ugian tada ΛpΛ. 11 Dai poduucai ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ iduñia aapimΛ Λgai soimaasi iduñian tada, dai Suusi Cristo muu Λgai vΛatarΛ ΛpΛ. 12 Poduucai isaapimΛ soimaasi iduiñtuldagi ganaduñi ismaacΛdΛ maicΛΛga maatΛ caΛ isducatai ipΛlidi Diuusi isoidacana, aapimΛ soimaasi ivueeyi Suusi Cristo vui. 13 Poduucai iñsaana cuaadagi cuaadagai ismaacΛdΛ dadasdi amooono dai poduucai soimaasi iduiñtuldagi giñaduñi

vaavoitudadami baiyoma maicuaadan tada aanΛ cuaadagai ismaacΛda dadaasdi momoono tomali Λmo imidagai maisoimaasi iduiñtulda iñΛlidityai.

9

1-3 Sivi aagidamu aanΛ Λmo ñiooqui Agai ismaacΛda maivaavoitudai iñsaanΛ ArootosadΛ Suusi Cristo. SΛΛlicadΛ Aρvaavoi iñsaanΛ ArootosadΛ Suusi Cristo. AanΛ tΛΛ gARTΛaanΛdamiga Suusi Cristo. Dai aapimΛ vaavoitudai Suusi Cristo, aanΛ gΛnaagidi isAgai AρCΛAgacAΓA vuviadami cascΛdΛ. Tomasi aa maivaavoitudai iñsaanΛ AρSuusi Cristo ootosadΛ, dΛmos aapimΛ gia gΛaagai isvaavoitudagi dai aapimΛ Aρvaavoitudadami cascΛdΛ gΛmaatΛ iñsaanΛ AρSuusi Cristo ootosadΛ.

⁴ AanΛ viaa sΛΛlicami isgamaitΛCAdagi cuaadagai gaaagidityai Diuusi ñiooquidΛ. ⁵ Dai viaa aanΛ sΛΛlicami isooñtagi Λmo ooqui vaavoitudadami poduucai isduucai ivueeyi Agaa Suusi Cristo ojootosadΛ, dai Suusi Cristo susuuculidΛ dai Piiduru. ⁶ ¿Povai mAsiΛnΛlidi aapimΛ ismosΛca aanΛ dai Bernabé maviaa sΛΛlicami isdagituagi aa duiñdagai dai gaaagiadagi isSuusi Cristo AρCΛAgacAΓA vuviadami? ⁷ SandaarΛ maiΛΛgi gaaa namΛquidi istumaasi siaa vueeyi. Dai siorΛ Asadagi uuvasi viaa sΛΛlicami iscuaadagi iibiadΛ. Dai siorΛ nuucadacagi sisivatu viaa sΛΛlicami isyΛΛdagi viibadΛ. ⁸ AanΛ maitΛnaagidi istumaasi aagai oodami aanΛ gΛnaagidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidAΓA. ⁹⁻¹¹ AatΛmΛ gΛnaagidi Diuusi ñiooquidΛ dai poduucai gansoicΛi isCΛAgacAΓA oidaca aapimΛ cascΛdΛ viaa aatΛmΛ sΛΛlicami isgAntaanΛdagi cuaadagai aapimΛ poduucai soicΛi aa oodami cascΛdΛ gΛaagai isvaamioma garsoicΛda aapimΛ aatΛmΛ. Poduucai ooja Moseesacaru: “MaitavAΓ dacamidacartudada Atuturu mAsiΛAscadΛ calivadagi tΛligi AgaicΛdΛ vai poduucai cuaajida Agai tΛligi”, asduu ooja. Poduucai gΛmaatΛ isaata vuaadami viaa sΛΛlicami isgamaitΛCAdagi cuaadagai. Agai ismaacΛda gasicuaanai dai ismaacΛda gayoovai Agai gΛaagai istAgitocagi isajiagi aa yoovi. ¹² Isaa viaacagi sΛΛlicami iscuaadagi gAncuaadagaiga siooma CΛAgA aatΛmΛ.

VΛAscAΓA maiuu aatΛmΛ tomasi viaacatadai sΛΛlicami. Baiyoma ΛΛgi gaaata namΛquidiña aatΛmΛ vΛAsi tAstumaasi siaa vuaadana. AanΛ ipΛlidityadai isCΛAgA gAntAgito caΛca aapimΛ istumaasi gΛnaagidi aanΛ dai maisiu tAtAgitodagi iñsaanΛ gamaitΛCΛi gΛnaagidityai Diuusi ñiooquidΛ. ¹³ CΛΛ maatΛ aapimΛ sai ismaacΛda gaaata vueeyi AgΛΛ quiuupaigadAΓA Ajudidiu siaaco gAcoodai vustaqui poduucai isduucai gatajai Diuusi Agai istutuidi isaa cuaadagi Abaabaidi. ¹⁴ Dai

poduucái Diuusi aagai sai soora gaaagiadagi isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami sai ismaacada vaavoitudadagi gaaagai ismaacadagi vasi istumaasi tágito. ¹⁵ Damos aana tomali amo imidagai maitataanai tomali amo istumaasi tomasi viaa aana samicami isgataanadagi. Aana ganoojidi maisu gantaanadami inliditai istumaasi. Aaga muquian tada aana biuugimucái isgantaanadagi amo istumaasi.

¹⁶ Aana maitaagai isgaducada ginliadagi gaaagiditai isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami, gomaasi viaa aana isivuaadagi cascada. Saa soimaa taatamu aana ismaitaagiadagi gomaasi. ¹⁷⁻¹⁸ Ismosacaasi baiginliaracada gnaagidamudai aana isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami aidaga baiginlidi viiagi aana ducami isaa namquidamudai aapima tuminicaada tomasi matinmaa tomali amo sintavo. Damos maisu mosacaasi baiginliaracada gnaagidi aana isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami baiyoma aliasi viaa aana isgaaagidagi gomaasi. Diuusi gintaai ansaidai iduuna cascada.

¹⁹ Aana maitarpioonigada tomali amaadutai dai vascaga vascatai pioonigada duucái oidaga aana vai poduucái vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami. ²⁰ Saa scada ginaaduni judiduu saagida daaca aana ismaacada ivueeyi vasi istumaasi ooja Moseesacaru aana apan duucái ivuaadana vai poduucái vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami tomasi maiviaa aana isivuaadagi vasi istumaasi ooja Moseesacaru. ²¹ Dai saascada saagida daaca aana agai ismaacada maiagidi istumaasi ooja Moseesacaru aana apan duucái ivuaadana agai mosacaasi istumaasi gardaidi Diuusi gomaasi maitivuaadana aana. Aana viaa isivuuadagi istumaasi aagai Diuusi dai istumaasi aagai Suusi Cristo cascada, vai poduucái vaavoitudana agai isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami. ²² Dai saascada saagida daaca aana ismaacada maicaga maata caa istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi aidaga ivueeyi aana istumaasi ivueeyi agai vai poduucái istutuidi aana issoinagi agai isvaamioma caga maata istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. Tomasiaacoga daaca aana apan duucái ivuaadana aana aoodami vai poduucái amadutai vaavoitudana. ²³ Poduucái ivuaadana aana sai caga gantagito caacana agai isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami dai poduucái alia baiginlidina aana saascada vaavoitudagi amadutai.

²⁴⁻²⁷ Soora vopooyi aliasi gnaajagai gamaita aliditai. Istumaasi gamaitagai agai vasi ugiatai. Damos aapima gaaagai iscagacaga oidacagi vaavoitudaitai dai agiditai Diuusi dai

Diuusi ganmaaquimu amo istumaasi tavaagiara ismaacada tomali amo imidagai maiuugiatai. Utuisdami aiquiasdara vopooyiña vaida aajai utuiñaragai dai gajiaadara vipieeyi agai vasi istumaasi galvueeyi tuucugada. Poduucai aana ara cagacara oidaga vaavoitudaitai Suusi Cristo caa maata aana iñsiimia iñagai tavaagiamu. Aana aliasi ipalidi iscagacara oidacagi poduucai isduucai aagaiña aana aoodami tomasi poduucai oidacatai vascara soimaa taatamai aana. Maitipalidi aana isDiuusi giñaagidagi sai maicagadu idui aana cascada.

10

¹ Giñaaduñi aana ipalidi isaapima tatagitodagi siadui aiqui garaaqui aaduñicarucada oidigana. Diuusi ootosi amo icomai sai baitaqui imaiña sai poduucai maatacana agai siaa salli iimadagi. Diuusi soi tai caga dagavusai agai aga suudagi siaaco Gaa Suudagi Vagicara tlagidu. ² Dai poduucai casi ipali agai isoidagi Moseesacaru. ³⁻⁴ Cristo maacaiña cuaadagai dai suudagi mala oidigana. Aoodami yadana suudagi ismaacada vuusanaiña amo odiaiñdara. Dai Cristo amadu daacana dai nuucadacana. ⁵ Dai baitoma vascatai soimaasi ivueeyi oidigana cascada Diuusi maibaigalidi agaicada dai coi agai oidigana.

⁶ Cascada maata aatama ismaitaagagai issoimaasi ivuaadagi apan duucai agai. ⁷ Cascada maitaagagai isaa duutuadagi amono poduucai isduucai idui amadutai agai. Pocaiti Diuusi ñiooquidara ispovuaadana agai oidigana dai pocaiti: “Aoodami dadaara dai gacueeyi dai gayayyi dai gooquir gatu tudacai”, siaa duutudaitai amo moonoo gandiuisiga duucai. ⁸ Maitaagagai tasgoogosi garducamicagi poduucai isduucai idui amadutai agai dai coi amo coobai dan vaica miil amo tasara. ⁹ Dai aatama maitaagagai isoojotuldiadagi Diuusi poduucai isduucai idui amadutai agai tai cquiacarai coocoyi dai coi. ¹⁰ Dai maitavar vui ñioocada Diuusi apan duucai amadutai agai vui ñioocai Diuusi tai Diuusi ootoi gataañicaru sai coodana.

¹¹ Vasi gomaasi aadui garaaduñicarucada tasai poduucai maatana aatama sai maitaraga ispoduucai ivuaadagi. Dai cascada vasi gomaasi gaaja Diuusi ñiooquidara tasai aatama maatacana sivi cayoga ugitaicai oidigi. ¹² Siora poliadagi iscaga vaavoitudai agai gaagagai isanuucadacagi dai maisoimaasi ivuaadai. ¹³ Siacada amaadutai soimaasi iduñia aliadagi gaagagai istatagitodagi isvascatai poduucai tatagitoiña. Diuusi apiagansoicadamu iscaga ivuaada aapima dai maitandadagitodamu istatagitoda istumaasi maitistutuidi aapima isgajiaadara vipiadagi baiyoma

gansoiñamu mai gajiaadara vipiada aapima istumaasi soimaascami istumaasi iduñia aliadagi.

14 Cascada giñaaduñi casiavar maisiaa duutuada aapima momoono. 15 Aapima caga maata ca istumaasi. Dai cagavar tagitoca istumaasi ganaagidi aan sabaiga aramo istumaasi cagaducami ischo ara. 16-17 Siascada garampaidiada aatama dai gacuaadagi paana dai gayadagi uuvasi varagada dai poduucai tatagitoña aatama isducatai muu Suusi Cristo aatama garvaatarai dai poduucai Diuusi baigariatudai. Dai poduucai gatagidiña aatama tasvascatai argraadunumu vaavoitudadami.

18 Gantagitovar naida isducatai ivueeyi ajudidiu siascada cuaada agai baabiada cañiru ismaacada coodai agai dai dadasdi Diuusi. Poduucai gamaata isvascatai agai argnaadunumu siaa duutuadami Diuusi. 19 Aan maitipalidi isaapima poliadagi isamoono ismaacada ivueeyi oodami viaa guvucadagai tomali ispoliadagi aapima isbaabaidi ismaacada gadadasdi amoono maitarapan ducami tomastuma baabaidi. 20 Poduucai agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi dadasdi cuaadagai Diaavora tataañicaruda maisiu Diuusi. Aan maitipalidi ispoduucai ivuaada aapima dai maitipalidi aan ara isgacuaada aapima agaa amadu siascada gavaagimatada agai dai poduucai araaduñdaci oodami ismaacada vaavoitudai Diaavora tataañicaruda. 21 Aapima maitistutuidi israaduñdaci Suusi Cristo daida araaduñdaci Diaavora tataañicaruda ara. 22 Maitaagai tasbaamutudagi Diuusi gnvui daraacatai agai amadu siu duucu siaa duutuadagi Diaavora tataañicaruda. Caga maata aatama isDiuusi vaamioma guvuca isaatama.

23 Mui naana maasi istutuidi aatama isivuaadagi damos maisiu vasi istumaasi garsoicai iscagacara oidaca aatama Diuusi vuitapi. 24 Isamaadutai iduñia aliadagi amo istumaasi glaagai ispara tagitodagi sabaiga aristumaasi soimaascami aaduñdara.

25 Sapadavurai tomastuma baabaidi ismaacada oidacagi dai maitavar gatcacada masbai daasi amo moono ischo ara. Baiyoma maimataca aapima dai maipoliadagi massoimaasi ivueeyi cuadatai. 26 Vasi oidigi dai vasi istumaasi oidaga arDiuusi tuidada cascada glaagai mascuaadagi vasi istumaasi oidacagi.

27 Isamaadutai ismaacada maitarvaavoitudadamicagi gnvaidagi masai quidiara gauugana dai masiimia aliadagi, iimivurai dai ugavurai mastumaasi gnvbiidagi

dai maitacacada isbai daasi amo moonoo ischo aapa. Baiyoma maimaataca aapima dai maipovantaliadagi mazzoimaasi ivueeyi cuaadatai. ²⁸ Damos isamaadutai povantaliadagi masai gocuaadagai ismaacada modaja daasi amo moonoo ismaacada siaa duutudai oodami, varai maiuga vai agai maipoldagi masaapima vaavoitudai aapa amoonoo, ²⁹ tomamas aapima maata masmaivaavoitudai.

Damos aana ipalidi sai amaadutai ginaagidamu: “¿Istuisi maitistutuidi iscuaadagi cuaadagai ismaacada dadasdi moonoo mospocaititai aa saida aamo istumaasi soimaascami, ³⁰ dai sai iscuaadagi baigaliditai Diuusi vui, tuisi potana amai issoimaasi ivueeyi?” ³¹ Damos aana ginaagidamu sai masiuu duucu cuaadagi tomastuma cuaadagai siapa tomatumaasi mastumaasi ivuaadagi gaagai masivuaadagi siaa duutudaitai Diuusi. ³² Maitaagai isivuaadagi istumaasi sobicadagi oodami isalagiada Suusi Cristo tomasi arjudiduu ismaitalarjudiduu aapa dai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo aapa. ³³ Aana vascara ginaajagai isivuaadagi istumaasi itucada baigantaliadagi aa. Dai aana maitivueeyi mosacaasi istumaasi arcagagai aana ginvatara baiyoma ivueeyi aana istumaasi arsoini aa vatara, vai poduucai cacagara vuvauquia agai.

11

¹ Ginpapan duucai varivuaada aapima poduucai isduucai apan duucai ivueeyi aana Suusi Cristo.

² Ginaaduini alia caga ivueeyi aapima tatagitoitai daida ivuaadatai istumaasi ganmaatatuli aana. ³ Aana ipalidi masmaatacagi sai Cristo agai dai taanai cacalli, dai cacalli taanai ganooniga, dai Diuusi taanai Cristo. ⁴ Dai aapima Coriintara oidacami pocaiti sai isamo cali gacacasada gavanamu siuu duucu gamamadadagi siapa siuu duucu gaaagiadagi Diuusi nioquida gomaasi arsiaa araragai agai vatara. ⁵ Damos isamo ooqui maivuracagi gamoo siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi nioquida gomaasi arsiaa araragai agai vatara gomaasi arapan ducami isivisumicamudai agai mooda. ⁶ Isamo ooqui maivuraca aliadagi gamoo sioma arcagagai isbovasdara ivisua agai gamoo. Damos isgomaasi arsiaa araragaicagi ooqui vatara baiyoma gaagai isvuraca gamoo. ⁷⁻⁹ Diuusi idui cali sai apan tuigacana naana maasara. Dai cacalli viaa sallicami isgataanadagi oidigi daama poduucai isduucai Diuusi taanai tavaagara, cascada aapima Coriintoara oidacami pocaiti sai siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi nioquida

cacalli maitaagai isgacacacada gavanamu dai poduucaci cacalli gatatalgidi isagai vaamioma viaa guvucadagai dai vaamioma taanai isooqui, cascada cacalli maitaagai istutusadagi gavnapanamu siuu duucu gamamadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diusi ñiooquida. Damos Diusi idui oooqui callaiñdaga maisiu acalli ooquiaiñdaga. Dai Diusi idui oooqui dai soicaiña acalli maisiu acalli sai soicaiña oooqui. ¹⁰ Poduucaci Diusi gatatalgidi isvaamioma gataaanai acalli siooqui cascada oooqui gaaagai isvuracagi gamoo. Asta Diusi tataañicaruda iñapai gavnvupuivasa siuu duucu vuidaga gugucadagi Diusi. ¹¹ Vaaascaga agai saagida ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo aliassi tagito calli dai aliassi tagito oooqui vai gansoicadagi aipacoga ivuaadatai Diusi aa duiñdada. ¹² Vaavoava sicallaiñdaga apadui oooqui daida arvaavoi sicacalli ooquiaiñdaga vuvacai dai vaassi gomaasi idui Diusi.

¹³ Giñaagidavurai aapima sabaiga arcagagai isamo oooqui gamamadadagi maitavuracatai amo pañitu. ¹⁴⁻¹⁵ Maitasi arvaavoi sai vaascatai povanlidi sai oooqui gaaagai isvuracagi gamoo dai oojoidi istatavducagi cuupada dai cacalli vaatarar siasa araragai istatavducagi cuupada. ¹⁶ Isamaadutai giñvui ñiooqui aliada aagaitai gomaasi, agai gaaagai ismaatcagi tasai aatama tomali aa vaavoitadadami maiviaa amai viitularagai.

¹⁷ Sivi ganaagidamu aanama maasi dai goocada maitistutuidi aanaispotiyagi ansai baigiñalidi. Siavaascada ganampadiada aapima dai cuaada cuaadagai ismaacada cueeyi aapima tatagitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba vaamioma soimaasi ivueeyi aapima isbai calga ivuaadagi. ¹⁸ Cajioma aanamasai aapima gavnvupui ñioocaiña dai baitoma vaavoitudai aanama. ¹⁹ Aliassi gaaagai isvaascatai aagadagi isducatai vaavoitudai poduucaci gamaatamu ismaacada agai dai salicada vaavoitudai Suusi Cristo. ²⁰⁻²¹ Masivaascada ganampadiada aapima dai cuaadagai ismaacada cueeyi aapima tatagitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba amoco apaga cuaadana cuaadagai ismaacada vuua dai asta navacoraiña gayadatai vai aa maitatasconaraiña, dai chichiavai aipaco dadaraiña poduucaci salicada soimaasi ivueeyi aapima maisiaa duutudai aapima Suusi Cristo. ²² Maitamasviaa aapima ganquiqui masiaaco gacuaadagi dai maigapi gacuaadagi masiaaco ganampadiadagi. Aapima soiduucaci naidi ismaacada Diusi aco vuvaitu dai siaa aratudai aapima agai

ismaacada maiviaa cuaadagai. ¿Povai masianalidi aapima iñsaan baigiñalda iñagai? Siaadara baigiñaldana ana.

23 Suusi Cristo lagi giñmaatutuli istumaasi ganaagidi ana. Aidacata tucara masigatlagida agaitadai Suusi Cristo lagi bla amo paana 24 dai gamamagi dai gooquara saasarai daida itai: “Ugavurai, idi arapan ducami giñtuucuga iñmaacada tagida agai ana masai aapima cagacara vuvacana. Masiascada poduucai ivuaadagi varai giñtagitoda”, astai asuusi Cristo. 25 Poduucai ara caugitocai bla lagi amo tucayu uuvasi varagada daida itatadai gaojootosa: “Idi uuvasi varagada ismaacada idi tucayuna daja arapan ducami giñara ismaacada astia agai varai aapima cagacara vuvaqui. Iñiascada muquiagi vai astia giñara aidabiaadara gaaagamu goñioqui utudui ismaacada Diuusi ootoca agai oodami. Vascara masiascada ganampaidiadagi dai yadagi uuvasi varagada varai giñtagitoda”, astatadai Suusi Cristo. 26 Poduucai vascara masiascada gacuaadagi dai yadagi uuvasi varagada poduucai aapima tagidi aa masvaavoitudai isSuusi Cristo muu curusiaba sai cagacara vuvacana oodami dai aapima gaaagai ispovuaadagi asta iascada diviagi Suusi Cristo.

27 Poduucai tomasioora sioora cuaadagi apaana dai yadagi auuvasi varagada poduucai isduucai giñmaatutuli Suusi Cristo dai maicaga vueeyi navacoraitai dai alia soimaasi ivuaadagi maitagitoitai isSuusi Cristo muu curusiaba vai cagacara vuvaidi oodami, poduucai lagi soi duucanidi Suusi Cristo. 28 Cascada vascatai maiquiaa gaugacai dai maiquiaa yacai uuvasi varagada alia gaaagai istagitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cagacara vuvacana oodami. 29 Isamadutai cuaadagi apaana dai gayadagi uuvasi varagada dai maitagitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cagacara vuvacana oodami Diuusi soimaasi taatatuldamu. 30 Amadutai aapima poduucai ivuaadana cascada cococofi dai maiguupuca dai amoco asta cooyi. 31 Damos isaatama istagitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba aidagia Diuusi maiviaacamudai issoimaasi gartaatamituldiadagi. 32 Damos iascada Diuusi nidagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami lagi soimaasi taatatuldamu ismaacada armaicaga ivuaadami vai poduucai maiimia lagi Diaavora amadu.

³³ Poduucái tudo giñaađuñi masi^Λascad^Λ g^Λampaidiadagi dai gaugia aagadagi ^Λpaana dai gay^Λadagi uuvasi varagad^Λ v^Λrai nan^Λraca asta siuu duucu g^Λampagi v^Λascatai v^Λrai ^Λmapai gauga. ³⁴ Is^Λmaadutai biuugimucagi g^Λaagai is^Λapaga gaugiagi g^Λquiiy^Λra vai poduucái Diuusi maiviaacagi issoimaasi g^Λantaatatuldagi gomaasic^Λd^Λ istumaasi ivueeyi aapim^Λ g^Λampaiditai. Gogaa istumaasi ismaac^Λd^Λ giñ^Λcaca aapim^Λ ooji^Λra bai duuñimu aan^Λ iñsi^Λascad^Λ m^Λaca g^Λannaidagi.

12

¹ Giñaađuñi g^Λnaagida iñ^Λlidi aan^Λ ^Λmo istumaasi v^Λrai maataca. Sai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai vaavoitudadami sai naana maasi ivuaadana.

² C^Λga maata aapim^Λ sai aid^Λmasi maiquiaa vaavoitudaiña Suusi Cristo aapim^Λ siaa duutudaiña mui moonoo ismaac^Λd^Λ maiñioocai. ³ Aapim^Λ g^Λnsaagida dai v^Λi ^Λmmoco ismaac^Λd^Λ pocaiti sai aagai istumaasi aagidi Diuusi. D^Λmos is^Λgai ñiooquiadagi Suusi Cristo poduucái g^Λmaata is^Λgai maiagagai gomaasi Diuusi Ib^Λad^Λ guvucadad^Λc^Λd^Λ. Dai is^Λmaadutai c^Λga vaavoitudadagi isSuusi Cristo ^ΛrDiuusi dai ^Λgiadagi poduucái g^Λmaata sai istumaasi aagai ^Λgai, ^Λgai aagai Diuusi Ib^Λad^Λ guvucadad^Λc^Λd^Λ.

⁴ Vaavoitudadami viaa guvucadagai isivuaadagi ^Λmo istumaasi. Diuusi Ib^Λad^Λ ^Λgai dai maacai guvucadagai.

⁵ V^Λascatai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdada isducatai istutuidi d^Λmos v^Λascatai ivueeyi ^Λgai vaa Suusi Cristo aa duiñdada.

⁶ V^Λascatai ivueeyi Diuusi aa duiñdada d^Λmos mai^Λmadugan duucái d^Λmos v^Λasc^Λr^Λ ^Λgai vaa Diuusi ^Λgai dai soicai v^Λascatai.

⁷ Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai v^Λasi vaavoitudadami said^Λ ivuaadana ^Λmo istumaasi vai poduucái g^Λmaata siDiuusi Ib^Λad^Λ ^Λmadu daja v^Λascatai, dai istumaasi ivueeyi ^Λmadutai ^Λrsoiñi v^Λascatai v^Λat^Λra.

⁸ Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai ^Λmadutai sai c^Λga maata aagaiña ismaac^Λd^Λ aagai Diuusi, dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai c^Λga maata ca^Λcana Diuusi ñiooquid^Λ,

⁹ dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai vaamioma c^Λga vaavoitudaiña Diuusi dai poduucái ivuaadana naana maasi, dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai duduaaidiña coococidad^Λ,

¹⁰ dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa said^Λ ivuaadana naana maasi g^Λarducami, dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai c^Λga maata gaaagidiña Diuusi ñiooquid^Λ, dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai maata n^Λidiña asmaac^Λd^Λ ñioocai Diuusi Ib^Λad^Λ guvucadad^Λc^Λd^Λ dai ismaac^Λd^Λ ñioocai Diaavora t^Λt^Λaañicaruda guvucadad^Λc^Λd^Λ,

dai Diuusi IbΛadΛ maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaatΛ Λgai, dai Diuusi IbΛadΛ maacai guvucadagai aa sai aagaiña istumaasi aagai Λgai ismaacΛdΛ aa ñiooquicΛdΛ ñioocai. ¹¹ VΛasi gomaasi ivueeyi Λgai vaa Diuusi IbΛadΛ. Λgai Λgai dai maacai guvucadagai vΛascatai saidΛ ivuaadana Λmadutai istumaasi Λgi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi.

¹² Oodami Λcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vΛascatΛ ΛgΛgai vaa tuucugadΛaiñdΛrΛ. Poduucai isduucai ismaacΛdΛ vaavoitudai Suusi Cristo saagida oidaga ojootosicami dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ dai maamatΛtuldiadami dai vΛascatΛ Λgai argΛnaadunumu. ¹³ Tomasi aatΛmΛ arjudidíu isgiliego ΛpΛ, tomatasi arpipiooñi ischo ΛpΛ vΛascatΛ vΛascatai casi garvapacoñica Diuusi IbΛadΛ guvucadadΛcΛdΛ tasaidΛ argΛraadunumucana aatΛmΛ, dai Λgai vaa Diuusi IbΛadΛ gΛrΛma daja vΛascatai.

¹⁴ Poduucai isduucai caagai aanΛ oodami Λcaso dai noonovΛ dai naanaca dai vuupuju dai vΛascatΛ ΛgΛgai vaa tuucugadΛaiñdΛrΛ. ¹⁵ Isamo oodami potΛiyagi: “GiñΛcaso maitargiñnovi cascΛdΛ maitargiñtuucuga”. VΛascatΛ siaadΛrΛ maigovai gΛsΛna ΛcasodΛ. ¹⁶ Dai isΛmo oodami potΛiyagi: “Giñnaaca maitargiñvuji cascΛdΛ maitargiñtuucuga”. VΛascatΛ siaadΛrΛ maigovai gΛsΛna ΛnaacadΛ. ¹⁷ IsvΛasi gartuucuga arvujicamudai isducatai caacamudai aatΛmΛ. SiΛpΛ isvΛasi gartuucuga arnaacaicamudai isducatai istutiadamudai aatΛmΛ isuuvapiadagi. ¹⁸ Diuusi darai oodami vuupuidΛ siaaco Λgai ipΛli dai daacadΛ, naanacadΛ dai vΛasi istumaasi viaa oodami. ¹⁹ SiΛmo oodami arvujicamudai siaaco daacamudai ΛtuucugadΛ. ²⁰ DΛmos sΛlicΛdΛ arvavaovi isΛmo oodami Λcaso dai noonovΛ dai naanaca dai vuupuju dai vΛascatΛ ΛgΛgai vaa tuucugadΛaiñdΛrΛ.

²¹ VΛasi gartuucuga aliasi gΛagai. AliΛ tagito aatΛmΛ garvuupuji dai garnoonovi dai garmoo dai gΛrΛcaso. ²² Dai ismaacΛdΛ maiguupuca Λgai dai sioma gΛagai. ²³ Dai istuidaba sioma maitΛagada maasi Λgai tΛtai vaamioma nunucadai aatΛmΛ dai ismaacΛdΛ siaa Λraragai isΛidi aa oodami Λgai gia iñpapai aatΛmΛ. ²⁴ Poduucai gΛrdui Diuusi cascΛdΛ. ²⁵ Oodami Λcaso dai noonovΛ dai naanaca dai vuupuju. Dai vΛasi istumaasi viaa oodami abaana saasaΛ Λgai. Dai vΛasi aliasi gΛagai. ²⁶ IsΛmo oodami coococagi ΛmapΛcΛrΛ tuucugadΛ maibai tadacana vΛasi tuucugadΛ. IsΛmo cΛli maatΛ ñioocadagi dai aa oodami aagidi sai cΛagadu moodΛ alia baigΛlidiña ΛcΛli.

27 Poduucái $\lambda\lambda\rho\lambda$ aapim λ muidu daid λ $\lambda\Gamma\lambda$ mo aadunumu. 28 Dai vaavoitudadami saagida darai Diuusi $\lambda\lambda$ moço said λ λ rojootosicamicana dai aa said λ λ rñiñiooquituldiadamigad λ cana dai aa said λ λ rmamaat λ tuldiadamicana, dai aa said λ ivuaadana mui naana maasi $g\lambda g\lambda$ rducami, dai aa said λ duduaaidiña coococoidad λ , dai aa sai soic λ iña $g\lambda$ naaduñi, dai aa said λ λ r λ t λ aan λ damicana, dai Diuusi maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquic λ d λ ismaac λ d λ maimaat λ λ gi λ gai. 29 Maisiu $v\lambda\lambda$ si vaavoitudadami λ rojootosicami, dai maisiu $v\lambda\lambda$ si λ rDiuusi ñiñiooquituldiadamigad λ , dai maisiu $v\lambda\lambda$ si λ rmaat λ tuldiadami, dai maisiu $v\lambda\lambda$ si ivueeyi istumaasi $g\lambda g\lambda$ rducami, 30 dai maisiu $v\lambda\lambda$ si duduaaidi coococoidad λ dai maisiu $v\lambda\lambda$ si ñioocai aa ñiooquic λ d λ , dai maisiu $v\lambda\lambda$ scatai maata aagai ist λ iya λ lidi λ oodami aa ñiooquic λ d λ ismaac λ d λ maimaat λ λ gai. 31 Aagiadavurai Diuusi sai $g\lambda$ nmaacana guvucadagai maid λ ivuaada aapim λ istumaasi vaamioma $g\lambda$ aagai. Δ amos aana $g\lambda$ naagidi iñ λ lidi λ mo istumaasi ismaac λ d λ vaamioma λ rsoiñi is $v\lambda\lambda$ si gomaasi.

13

1 Isistutiadamudai aana isñioocadagi aa ñiooquic λ d λ ismaac λ d λ maimaat λ aana tomasi λ roodami ñiooquid λ si $\lambda\lambda\rho\lambda$ Diuusi t λ t λ aañicarud λ ñiooquid λ dai ismaioig λ ad λ aana oodami mos λ r λ pan ducami aana λ mo istumaasi imaac λ d λ moscaiti dai mait λ rsoiñi. 2 Dai isistutiadamudai aana isaagadagi Diuusi ñiooquid λ dai ismaat λ camudai aana istumaasi λ gi Diuusi maata λ catadai dai ismaat λ camudai aana mui naana maasi, is $c\lambda\lambda$ ga viaacamudai aana vaavoidaragai dai poduucái istutiadamudai issib λ aco tutusadagi gigidi, mospocaititai aana ismaigovai im λ dagi dai ismaioig λ ada aana oodami ducami ismaitistutiadamudai aana isistuma vuaadagi. 3 Isaana gaoidagi $v\lambda\lambda$ si istumaasi viaa aana, dai masgiñmaidagi gaaagiditai aana Diuusi ñiooquid λ , dai ismaioig λ ada aana oodami gomaasi mait λ rsoiñi giñ $v\lambda\lambda$ tar λ .

4 Oodami ismaac λ d λ s $\lambda\lambda$ lic λ d λ oig λ dai aa λ gai maioomaliga, dai $c\lambda\lambda$ tuutuiga, dai maicoimudad λ tuutuiga, dai maig λ arduc λ d λ $g\lambda$ n λ lidiña, 5 dai maisoiduucái n λ lidiña aa, dai maivupuiiruga oodami vui, daid λ ivuaadana istumaasi ip λ liadagi aa maisiu mos λ caasi istumaasi ip λ liadagi λ gai, si $\lambda\lambda$ scad λ aa ñiooquiadagi λ gai maita ñiooquidiña, dai maivuaama λ lidiña tomasi soimaasi ivuiididi aa. 6 Dai maibaig λ n λ lidiña si $\lambda\lambda$ scad λ soimaasi ivuaadagi aa baiyoma baig λ n λ lidiña si $\lambda\lambda$ scad λ $c\lambda\lambda$ ga ivuaadagi aa. 7 Oodami ismaac λ d λ s $\lambda\lambda$ lic λ d λ oig λ dai aa maivui ñioocai aa ismaac λ d λ

soimaasi naidi, dai vΛΛscATΛ vaavoituda λlidi istumaasi aagidi aa, dai vΛΛscATΛ vaavoitudai isaa ipλlidi iscΛΛga ivuaadagi, dai vΛΛscATΛ apiaoigΛadai aa ismaacΛdΛ soimaasi taatamitulda.

8 Tomastuigaco oidacamu λΛmadutai ismaacΛdΛ oigΛadagi aa, dΛmos aimu istuigaco tiipuca agai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ, dai tomali maitΛñioocada agai aa ñiooquicΛdΛ, dai tomali maitΛaagada agai isDiuusi IbΛadΛ maacai guvucadagai oodami sai cΛΛga maata caΛcagi Diuusi ñiooquidΛ. 9 DΛmos sivi palΛpi maata aatΛmΛ Diuusi ñiooquidΛ dai maicΛΛga maata aagai aatΛmΛ Diuusi ñiooquidΛ. 10 Aimu istuigaco vΛΛscatai maata caΛca agai vΛΛsi Diuusi ñiooquidΛ cascΛdΛ maitΛaagada agai isDiuusi IbΛadΛ maacadagi guvucadagai oodami isivuaadagi tomali λmo istumaasi.

11-12 Tami oidigi daama maimaata aatΛmΛ vΛΛsi istumaasi Diuusi maata λpan duucai λmo ali maimaata vΛΛsi istumaasi maata λmo oodami gΛducami. Poduucai λpΛ maimaata caΛ aatΛmΛ vΛΛsi Diuusi ñiooquidΛ ducami isnΛijadagi λmo nΛidacarui ismaacΛdΛ maicΛΛga maasi dΛmos aimu istuigaco cΛΛga maata caΛcamu aatΛmΛ vΛΛsi Diuusi ñiooquidΛ poduucai isduucai Diuusi gΛrmaata. Dai λmo oodami gΛducami camaitivueeyi istumaasi ivuaadana aliducatai poduucai λpΛ sΛΛscadΛ iimia aatΛmΛ Diuusi λΛmadu camaitivuaadamu istumaasi ivuaadana tami. 13 VΛΛscATΛ oidacamu sioorΛ vaavoitudadagi Diuusi dai sioorΛ nanΛracagi istumaasi Diuusi iduñia aatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ, dai sioorΛ oigΛadagi aa. DΛmos vaamioma λrcΛΛgai isoigΛadagi aa.

14

1 Aliasi glaagai masaipaco gΛnoigΛadagi. DaanΛdavurai aapimΛ Diuusi sai λgai gΛnmaacana guvucadagai maida ivuaada aapimΛ tomasi λmo istumaasi ismaacΛdΛ ivueeyi aa vaavoitudadami, dΛmos siooma λrcΛΛgai isaagada aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ. 2 Agai ismaacΛdΛ ñioocai aa ñiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaata, λgai Diuusi λΛmadu ñioocai maisiu oodami. Oodami maimaata caΛ istumaasi aagai λgai cascΛdΛ. Diuusi IbΛadΛ maacai guvucadagai sai aagaiña istumaasi λΛgi Diuusi maata. 3 Baiyoma λgai ismaacΛdΛ aagai Diuusi ñiooquidΛ λgai gia oodami λΛmadu ñioocai, dai poduucai soicΛi λgai vaavoitudadami sai vaamioma cΛΛga vaavoitudana, maacatai ñiooqui dai baiλliatudaitai. 4 Agai ismaacΛdΛ ñioocai aa ñiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaata λΛgi λgai vaamioma vaavoitudai, dΛmos λgai ismaacΛdΛ aagai Diuusi ñiooquidΛ λgai soicΛi aa vaavoitudadami sai vaamioma cΛΛga vaavoitudana.

5 AanΛ ipΛlidi isvΛascatai aapimΛ istutiadamudai isñiioocadagi Λma maasi ñiiooqui dΛmos vaamioma ipΛlidi aanΛ isaapimΛ aagadagi Diuusi ñiiooquidΛ. Isñiioocada aapimΛ Λma maasi ñiiooqui dai maiaagadagi istΛiya Λlidi maitΛrsoiñi vaavoitudadami vΛΛtarΛ cascΛdΛ siooma ΛrcΛΛgai isaagiadagi Diuusi ñiiooquidΛ siisñiioocadagi Λma maasi ñiiooqui. DΛmos isñiioocada aapimΛ Λma maasi ñiiooqui dai aagadagi istΛiya Λlidi goovai gia Λrsoiñi ΛpΛan duucai isduucai Λrsoiñi isaagadagi Diuusi ñiiooquidΛ. 6 CascΛdΛ giñaaduñi iñsaanΛ gΛndividagi dai Λma maasi ñiiooqui gΛññiiooquiadagi poduucai maitΛnsoiñan tada aanΛ isvaamioma vaavoituda aapimΛ. DΛmos iñsaanΛ gΛnaagiadagi istumaasi Diuusi giñaaagiadagi, dai istumaasi maata caΛca aanΛ, siΛpΛ isgΛnaagiada aanΛ istumaasi Diuusi iduñia, siΛpΛ gΛnaagiada aanΛ Diuusi ñiiooquidΛ poduucai gia gΛnsoiñan tada aanΛ.

7 SioorΛ iivadagi uusi gitarui gΛaagai iscΛΛga iivada Λgai vai poduucai maata caΛcagi aa istuma iivaragai iivai Λgai. 8 Sandaaru saagida oidaga Λmoco ismaacΛdΛ iivai piito dai iivaiña Λgai Λmo iivaragai dai poduucai aagidiña sandaaru sai vaapaigΛna dai iivaiña Λmai iivargai sai gacocodana goΛΛ iivaragaiΛdΛ aagidiña Λgai sandaaru istumaasi gΛaagai isiduñiagi cascΛdΛ gΛaagai iscΛΛga iivada Λgai vai maata caΛcagi sandaaru daidΛ ivuaadagi istumaasi Λgitocagi Λgai. 9 Poduucai ΛpΛvueeyi aapimΛcΛdΛ. IsΛmaadutai ñiioocadagi Λma maasi ñiiooqui siaadΛrΛ maata caΛcana aa iscaiti Λgai. Ducami isΛagi ñiioocadamudai Λgai. 10 SΛΛlicΛdΛ Λrvaavoi isoidaga mui naana maasi ñiiooqui oidigi daama dai vΛascatai ismaacΛdΛ ñiioocai maata caΛ. 11 Dai isΛmaadutai giññiiooquiadagi Λma maa ñiiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaataΛ aanΛ poduucai maitΛrcaΛcan tada aatΛmΛ aipacoga. 12 CascΛdΛ aapimΛ ismaacΛdΛ ipΛlidi isDiuusi IbΛadΛ gΛnmaaquiagi guvucadagai isiduñiagi Λmo istumaasi ismaacΛdΛ ivueeyi aa vaavoitudadami, aagiadavurai Diuusi sai Λgai gΛnmaacana guvucadagai maidΛ ivuaada aapimΛ istumaasi Λrsoiñi vaavoitudami vΛΛtarΛ.

13 Poduucai sioorΛ ñiioocadagi Λma maasi ñiiooqui ismaacΛdΛ maimaataΛ Λgai, gΛaagai isaagiada Λgai Diuusi sai maacana guvucadagai vai gaaagiada istΛiya Λlidi Λgai ΛñiiooquicΛdΛ.

14 Isgamamadada aanΛ Λmai ñiiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaataΛ aanΛ, maataΛ aanΛ issiaa duutudai Diuusi dΛmos maimaataΛ aanΛ iscaiti. 15 GΛaagai isgamamadada aanΛ siaa duutudaitai Diuusi dai maatacagi iscaiti aanΛ. GΛaagai isganΛΛda aanΛ siaa duutudaitai Diuusi dai maatacagi iscaiti aanΛ. 16 DΛmos isΛmaadutai gamamadadagi Λmai ñiiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaataΛ Λgai tomali aaduñdΛ, ΛaduñdΛ siaadΛrΛ potΛΛna Λgai vaavoava. 17 Tomasi alia cΛΛga gamamadai

Agai maitarsoiñi aaduñda vaaatar. 18 Aan baigiñalidi Diuusicada isvaamioma ñioocai aan ama maasi ñiooqui isvaaacatai aapim. 19 Damos siaaacada gaaampaidiada aatama vaavoitudadami aan baiyoma ipalidiña isaagadagi altaama ñiooqui damos vaaacatai maata caacagi maisiu baivustan miil ñiooqui amai ñiooquicada ismaacada maimaata caacagi tomali amaadutai.

20 Giñaaduñi maitavar tatagitoda anpan ducai agai ismaacada maiquiaa caaga maata istumaasi gaaagai isivuaadagi baiyoma gaaagai maascaaga tatagitodagi. Saaacada iduñia aliada aapim amo istumaasi soimaascami amaasi gia gaaagai istagitodagi aapim anpan duucal agai ismaacada maiquiaa maata ivueeyi istumaasi soimaascami. 21 Pocaiti liivruaga ismaacada ooja Moseesacaru sai pocaiti Diuusi: "Aa oodami ama maasi ñioocadami giññiooquituldiadamu ajudidíu saagida damos vaaacaga maitiñaaigidamu ajudidíu", caiti Diuusi, asduucal ooja Moseesacaru. 22 Poduucal anpa siaaacada agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi caacagi vaavoitudadami isñiooquiagi amai ñiooquicada poduucal gaaagai ismaatiagi isDiuusi guvucadadacada ñioocai oodami, dai siaaacada amaadutai gaaagiadagi Diuusi ñiooquida poduucal maata vaavoitudadami isDiuusi guvucadadacada ñioocai agai. 23 Dai isganampaidagi vaavoitudadami dai vaaacatai ama maasi ñiooqui ñioocadagi vai vaapaquiagi aa ismaacada maivaavoitudai potaiyan tada agai sai vupuiirutu vaavoitudadami. 24 Damos isvaaacatai aagadagi Diuusi ñiooquida vai vaapaquiagi ammadutai ismaacada maivaavoitudai, agai maatamu isiarsoimaasi ivuaadami dai caacada ama duucal gatagitomu 25 dai siaa duutuadamu Diuusi dai potaimu isDiuusi saalicada ammadu daja vaavoitudadami.

26 Giñaaduñi siaaacada ganampaidiada aapim vaaacatai ivueeyi istumaasi istutuidi. Amoco ganadana dai aa gamamaatatuldiña Diuusi ñiooquida dai aa aagaiña istumaasi aagidi Diuusi, dai aa ñioocaiña ama maasi ñiooqui, dai aa aagadamu istaiya alidi agai añiooquicada, vaaacaga mastumaasi ivuaadagi gaaagai isiarsoiñicagi vaavoitudadami vaaatar. 27 Saaacada ammadutai ñioocadagi ama maasi ñiooqui ali googocatai gaaagai isñioocadagi saanpa vaavaicatai damos vaamioma gia cho. Damos ammadutai gaaagai isñioocadagi maisiu vaaacatai anpana. Damos gaaagai isoidacagi siora aagadagi istaiya alidi aoodami añiooquicada. 28 Damos ismaitiipucagi siora aagadagi istaiya alidi oodami ama maa ñiooqui, sioma acagaai ismaitañioocadagi

ama maasi ñiooqui masi¹ascada ganampaidiadagi sioma arc²agai isajagi ñiooquiada agai Diuusi most³agitoidara, gomaasi arsoi⁴ni aj⁵agi agai vaatar⁶. 29 Poduucai ⁷si⁸ascada ⁹amadutai aagadagi Diuusi ñiooquida ali googocatai glaagai isaagadagi si¹⁰va vaavaicatai, dai aa glaagai isaagadagi sabaig ar¹¹Diuusi ñiooquida ismaac¹²ada aagai agai. 30-32 Damos is¹³Diuusi aagidagi amo istumaasi amaadutai ismaac¹⁴ada daacagi ag¹⁵amai ismaac¹⁶ada cañioocaitadai glaagai iscamaiñioocadagi vai ñiooquiagi ag¹⁷amai. C¹⁸aga istutuidi oodami iscamaiñioocadagi ismaiñiooquia aliadagi. Poduucai is¹⁹Diuusi aagiadagi amo istumaasi amaadutai glaagai isaagadagi ap²⁰aga amoco dai gooqui²¹ara amai vai poduucai va²²scatai maatiagi dai baigan²³aliadagi. 33 Diuusi maisiolitudai oodami baiyoma soica²⁴ sai maisioci²⁵aiña dai ib²⁶astudacan tadatudai. Va²⁷si gomaasi ismaac²⁸ada caaagai aan²⁹ ivueeyi graadu³⁰ni vaavoitudadami ismaac³¹ada ganampaidi tomasiaacoga.

34 Si³²ascada ganampaidiadagi vaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi, ooqui mait³³aaagai isñioocadagi, gomaasi daidarsi. Ooqui ali³⁴si glaagai is³⁵agiadagi g³⁶ancuucuna poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquid³⁷ara. 35 Dai isooqui maat³⁸ca aliadagi amo istumaasi glaagai isquiiy³⁹ara taca⁴⁰ agai g⁴¹ancuucuna. Ali⁴²si ar⁴³siaa araragai is⁴⁴amo ooqui ñioocadagi siaaco ganampaidacagi oodami dai siaa duutuadagi Diuusi.

36 Gant⁴⁵agitovurai masai aapima mait⁴⁶arap⁴⁷gadada ismaac⁴⁸ada gaaagidi Diuusi ñiooquida, dai maisiu mos⁴⁹aca aapima vaavoitudai Diuusi ñiooquida. 37 Is⁵⁰amaadutai po⁵¹aliadagi is⁵²agai istutuidi isaagadagi Diuusi ñiooquida si⁵³va po⁵⁴aliadagi is⁵⁵Diuusi Ib⁵⁶ada amadu daja glaagai istat⁵⁷agitodagi sai istumaasi gan⁵⁸ooji aan⁵⁹ Diuusi poduucai gan⁶⁰ootosdi ñiooqui. 38 Damos is⁶¹amaadutai mai⁶²agiadagi istumaasi g⁶³anaagidi aan⁶⁴ aid⁶⁵ gia mait⁶⁶aaagai masca⁶⁷cagi istumaasi g⁶⁸anaagiada agai.

39 Poduucai giñaadu⁶⁹ni glaagai mas⁷⁰daan⁷¹adagi Diuusi sai agai gan⁷²maacana guvucadagai mai aapima aagadagi Diuusi ñiooquida dai mait⁷³avar daidiada aa isñioocada agai ama maasi ñiooqui. 40 Dai va⁷⁴si istumaasi ivuaadagi glaagai mas⁷⁵c⁷⁶aga ivuaadagi isducatai glaagai isivuaadagi dai mait⁷⁷avar sio⁷⁸cada.

15

1 Sivi giñaadu¹ni aan² ip³alidi mast⁴at⁵agitodagi isducatai g⁶anaagidi aan⁷ sai Suusi Cristo arc⁸agac⁹ara vuviadami. Matai

aapim_Λ vaavoitu gomaasi dai apiavaavoitudai. ² Isiarvaavoi isca_{ΛΛ}ga vaavoitu aapim_Λ tucamid_Λra_Λ dai apivaavoitudai poduuc_Λai ca_{ΛΛ}gaca_Λra_Λ vuvac_Λi aapim_Λ.

³ Aan_Λ ga_Λnmaata_Λtuli aapim_Λ istumaasi gi_Λnmaat_Λtuli Suusi Cristo. Aan_Λ ga_Λnmaat_Λtuli istumaasi vaamioma ga_Λaagai ismaat_Λcagi. Aan_Λ ga_Λnaagidi sai Suusi Cristo muu dai poduuc_Λai ga_Λroig_Λldi ga_Λrsoimaascamiga, poduuc_Λai isducatai aagai Diuusi ñiooquid_Λra_Λ. ⁴ Dai aan_Λ ga_Λnaagidi _Λpa_Λ ma_Λsai yaasa Suusi Cristo tai _Λgai bo vaica tasaic_Λda_Λ _Λpamu duaaca, poduuc_Λai isduuc_Λai aagai Diuusi ñiooquid_Λra_Λ _Λpa_Λ, ⁵ dai sai ga_Λmaasitu _Λgai Piiduru vuitapi, dai gooqui_Λra_Λ ga_Λmaasitu _Λgai _Λgaa ojootosicami vuitapi. ⁶ Dai gooqui_Λra_Λ ga_Λmaasitu _Λgai vaamioma istaama sienta vaavoitudadami vuitapi bo vasda_Λra_Λ, dai muidutai _Λgai quiaa oidaga dai _Λamoco cacoi. ⁷ Dai gooqui_Λra_Λ ga_Λmaasitu _Λgai Jacobo vuitapi dai gooqui_Λra_Λ va_Λasi ojootosicami.

⁸ Dai cuugata_Λra_Λ ga_Λmaasitu _Λgai aan_Λ gi_Λñvuitapi, dai ca_{ΛΛ}gaca_Λra_Λ gi_Λñvuusaitu aid_Λsi tomali _Λmaadutai mait_Λgitocatadai ⁹ _Λgaa ojootosicami vaamioma gat_Λaan_Λi i_Λñsaana_Λ dai aan_Λ mait_Λaagai ma_Λsootosicami gi_Λñaagadagi. Aan_Λ soimaa taatatuli _Λvaavoitudadami casc_Λda_Λ. ¹⁰ Da_Λmos Diuusi ca_{ΛΛ}gaca_Λra_Λ gi_Λññaidi casc_Λda_Λ _Λrootosada_Λ aan_Λ. Dai aan_Λ ivuaadana mui naana maasi Diuusi guvucadad_Λcada_Λ. Dai vaamioma aata vuaadana aan_Λ siv_Λascatai _Λgaa Diuusi va_Λascata_Λ gi_Λñsoic_Λi casc_Λda_Λ. ¹¹ Da_Λmos i_Λñsaana_Λ ga_Λnaagidiña Diuusi ñiooquid_Λ si_Λpa_Λ _Λgaa ojootosicami va_Λascata_Λ _Λra_Λgai vaa Diuusi ñiooquid_Λ ismaac_Λda_Λ vaavoitudai aapim_Λ.

¹² Aan_Λ ga_Λnaagidi sai Suusi Cristo duaaca coidada_Λ saagidaiñda_Λra_Λ, mai _Λmadutai aapim_Λ pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidada_Λ va_Λata_Λ. ¹³ Isiarvaavoicamudai ismaaca_Λ aagai aapim_Λ sai maioidaga duaacaragai coidada_Λ va_Λata_Λ aid_Λ gia tomali Suusi Cristo maiduaacamudai. ¹⁴ Da_Λmos isiarvaavoicamudai isSuusi Cristo maiduaaca aid_Λ gia va_Λasi istumaasi aagai aat_Λma_Λ maitarsoiñicamudai. ¹⁵⁻¹⁷ Da_Λmos isiarvaavoicamudai ismaioidaga duaacaragai aid_Λ gia aat_Λma_Λ _Λryaatavogami. Aat_Λma_Λ _Λgai dai aagai sai Diuusi duaacali Suusi Cristo casc_Λda_Λ. Da_Λmos ismaitarvaavoicamudai isoidaga duaacaragai aid_Λ gia maitarvaavoicamudai _Λpa_Λ isDiuusi duaacali Suusi Cristo, dai poduuc_Λai ga_Λnvaavoidaraga maitarsoiñicamudai, quiaa _Λrsoimaasi ivuaadamicamudai aapim_Λ. ¹⁸ Daid_Λ _Λvaavoitudadami ismaac_Λda_Λ cacoi maiiimimudai Diuusi _Λmadu. ¹⁹ Ismaitarvaavoicamudai isiimia ragai aat_Λma_Λ Suusi Cristo _Λmadu si_Λascada_Λ coiyagi aid_Λ gia vaamioma soig_Λra_Λliadamudai aat_Λma_Λ siaa oodami oidigi daama.

20 Damos arvaavoi isSuusi Cristo duaaca coidada saagidaiñdara. Poduucai clla maata aatama isDiuusi garduduaacalda agai aatama lapa. 21-22 Diuusi idui amo cllali dai Adán tllata. Agai maialagi Diuusi cascada muu dai cascada vlassi oodami oidigi daama cooyi. Gooquilara Diuusi ootoi gamara oidigi daama. Agai lagi Diuusi dai aidasi muu agai Diuusi duaacali coidada saagidaiñdara cascada vlasscatali ismaacada vaavoitudai Diuusi, Diuusi duduaacalda agai coidada saagidaiñdara. 23 Suusi Cristo lapaaga duaaca aidasi Diuusi ipali dai agai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo duduaacamu siascada diviagi Suusi Cristo apamu, siascada Diuusi ipaldagi. 24 Dai siascada ugitiagi oidigi tiipuca agai tomali amo taanadami dai Suusi maidagitua agai isgataanadagi adiaavora talaañicaruda tomali adiaavora amaasi Suusi tlagida agai gasallicamiga Diuusi garooga. 25 Cristo gaaagai isapiaviaacagi gasallicamiga asta siascada ugiritu Diuusi vlassi ismaacada vuidara vllataca. 26 Dai cuugatarra Diuusi duduaacalda agai vlassi coidada vai poduucai gmaatana isvaamioma guvuca agai ismuuquigami. 27 Diuusi maa sallicami gamara Suusi Cristo sai agai taanaiña vlassi istumaasi oidaga. Mosaca Diuusi maitaanai agai. 28 Dai siascada vllscatali lagiadagi Cristo amaasi Cristo tlagida agai gasallicamiga Diuusi dai Diuusi taanadamu vlassi.

29 Amoco vaavoitudadami vaavoitudai saida arsoiñi isganvapaconadagi coidada vllatarra. ¿Damos ismaitarvaavoi isoidaga duaacaragai duucatali arsoiñi gomaasi?

30-31 Aatama ojootosicami vlls tasai garcooda agaiña oodami. ¿Dai ismaiduduaaca ragai aatama coocai tumaasi arsoiñi gomaasi aatama garvllatarra? Gomaasi gia arvaavoi masvlls tasai gimuaa agaiña. Isaapima vaavoitudai isganoigadai aana poduucai lapa gaaagai masvaavoitudadagi istumaasi ganaagidi aana. 32 Efeesilara giñcocoda oodami oomaliacami. ¿Tumaasi arsoiñi gomaasi aana giñvllatarra ismaiduaaca iñaagai aana camuucucai? Isiarvaavoi ismaitipu duaacaragai gaaagai tsgaiiyagi sivi dai vagiam arliadagi, sioroco silapa vaasamacada coiya ragai aatama.

33 Maitavar gandadagitoda isaa ganvupuiirumadadagi ganmamaatultiditai ama maasi. Clla maata aapima sai sioora uurapacai oodami maicllaga ivuaadami agai apan duucai mamaatarai dai soimaasi ivuaadana lapa. 34 Gaaagai mascalagai gantatagituagi apamu dai camaisoimaasi ivuaada. Amadutai aapima maivaavoitudai isclla tuiga Diuusi dai silasi viaa guvucadagai, cascada gaaagai massiaa laradagi.

35 Amaadutai aapim^Λ giñ^Λacacamu lien^Λ. “¿Asducatai duduaacar^Λi coidad^Λ? ¿Dai asmaascana tuucugad^Λ?” 36 Sioora giñ^Λacacagi gomaasi ali^Λsi arvuiirugami. Astuc^Λai ismaac^Λad^Λ g^Λasai vuvacai dai g^Λarai dai gooqui^Λar^Λ acaid^Λ ismaac^Λad^Λ g^Λai camaitiipucana. 37 G^Λasai uunui caid^Λ vai vuvac^Λi dai g^Λarai dai camai^Λpa maascana acaid^Λ ismaac^Λad^Λ g^Λai. Poduuc^Λai ar^Λv^Λueeyi tomastuma astuc^Λaic^Λad^Λ. 38 Diuusi poduuc^Λai idui casc^Λad^Λ. Poduuc^Λai ar^Λpa oodami ismaac^Λad^Λ cooyi dai g^Λyaasapai uugiat^Λi tuucugad^Λ dai si^Λascad^Λ duduaaca Diuusi g^Λmaaquimu at^Λuucugad^Λ imaac^Λad^Λ ar^Λgi ar^Λgai ip^Λlidi. 39 Oodami tuutucugad^Λ mai^Λpa maasi cac^Λaisi tuutucugad^Λ, tomali ujuurugi, tomali vatopadagai. 40 Diuusi t^Λaañicarud^Λ t^Λvaagi^Λar^Λ oidaga dai oodami oidigi daama oidaga casc^Λad^Λ mai^Λpa mamaasi tuutucugad^Λ. 41 Tasai dai masaadai dai sisiaavugai mai^Λpan^Λasi dadadac^Λi, v^Λascar^Λ ar^Λmo sisiaavugai vaamioma dadadac^Λi siaa. 42 Poduuc^Λai idui Diuusi v^Λasi gomaasi dai poduuc^Λai iduñia ar^Λgai si^Λascad^Λ duduaacaldagi coidad^Λ. Oodami tuutucugad^Λ ismaac^Λad^Λ g^Λyaasapai duvar^Λi d^Λamos si^Λascad^Λ Diuusi duduaacaldagi camaicoodamu ar^Λgai. 43 Oodami tuutucugad^Λ ismaac^Λad^Λ g^Λyaasapai camaitarsoiñi d^Λamos si^Λascad^Λ Diuusi duduaacaldagi dadadac^Λadamu ar^Λgai. Oodami tuutucugad^Λ ismaac^Λad^Λ g^Λyaasapai camai^Λguupuacana d^Λamos si^Λascad^Λ Diuusi duduaacaldagi amaasi gia guupuacamu ar^Λgai. 44 Oodami tuutucugad^Λ ismaac^Λad^Λ g^Λyaasapai oo dai tuucuga dai ar^Λra dai uugiat^Λi d^Λamos si^Λascad^Λ Diuusi duduaacaldagi camaiugitimu ar^Λgai.

45 Pocaiti Diuusi ñiooquid^Λar^Λ sai Adán ar^Λtuucamid^Λar^Λ oodami ismaac^Λad^Λ idui Diuusi sai tami oidigi daama oidacana. D^Λamos ar^ΛSuusi Cristo gooqui^Λar^Λioma divia. Ar^Λgai ar^ΛDiuusi dai maacai ib^Λadagai utudui oodami. 46-49 Diuusi idui Adán d^Λv^Λar^Λaic^Λad^Λ d^Λamos ar^ΛSuusi Cristo t^Λvaagi^Λañd^Λar^Λ divia. V^Λasi oodami ismaac^Λad^Λ oidigi daama oidaga d^Λv^Λar^Λaic^Λad^Λ duñisi ar^Λpan duuc^Λai Adán. Dai v^Λascatai ismaac^Λad^Λ vaavoitudai Suusi Cristo ar^Λpa mamaascamu Suusi Cristo si^Λascad^Λ duduaacagi dai t^Λvaagi^Λar^Λ oidacamu. Suusi Cristo maid^Λv^Λar^Λaic^Λad^Λ duñisi.

50 Giñaaduñi aan^Λ ang^Λnaagidi sai oodami tuutucugad^Λ maijioopai t^Λvaagiamu istumaasi ismaac^Λad^Λ uugiat^Λi maitistuidi is^Λamad^Λu daacagi istumaasi maiuugiat^Λi. 51-52 D^Λamos g^Λnaagidi aan^Λ ar^Λmo istumaasi istumaasi Diuusi giñaagidi istumaasi ar^Λgi Diuusi maatacatadai. Maisiu v^Λascatai aat^Λama coiya ragai d^Λamos todian duuc^Λai g^Λarnanatudamu dai ama maasi tuucuga viaacamu dai tomastuigaco oidacamu v^Λasi coidad^Λ dai duduaac^Λad^Λ. Siuu duucu cacuugat^Λar^Λ iivagi

Diuusi tatalaañicaruda piitocada, duduaacamu coidada dai tomali amo imidagai camaicoimu. ⁵³ Poduucai isduucai oidaga aatama sivi maitistutuidi istomastuigaco oidacagi cascada gaaagai isapa mamaastua aatama Diuusi dai amaasi camaicoodamu aatama damos ismaacada cooyi gia duvarai tuutucugada cascada gaaagai isapa mamaastua aatama Diuusi dai amaasi camaicoodagi. ⁵⁴ Siascada apaduñiagi gomaasi amaasi casi apaduñimu istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara. Dai aid abiaadara camaicoodamu oodami. ⁵⁵ Cascada maitaagagai isalbiadagi muuquigami. ⁵⁶ Aoodami ismaacada caoigali Diuusi soimaascamaigada camaisoimaa taatamai siascada coiyagi. Diuusi ñiooquidara maata aatama isiarsoimaasi ivuaadami vascatai. ⁵⁷ Damos baigiñalidi aan Diuusicada. Aagai garoigaldi garsoimaascamiga vaavoitudaitai aatama Suusi Cristo cascada camaisoimaasi taatamu aatama siascada coiyagi.

⁵⁸ Cascada giñaaduñi apiavar canga vaavoitudada dai apiacanga ivuaada Diuusi aa duiñdadada. Aapima canga maata sai aa duiñdagai masmaacada ivueeyi Diuusi vaatarai maitarmosagicada.

16

¹ Sivi ganaagidamu aan amo ñiooqui. Aan caaagidi vaavoitudadami ismaacada Galaasiara oidaga isduucatai gaaagai isampaidiada aagai tumiñsi garaaduñi vaavoitudadami ismaacada Jerusaleenara oidaga vaatarai. Dai aapima ara gaaagai ispoduucai ivuaadagi. ² Vasi tumiñoco gaaagai masacovai darasadagi chichiñqui tumiñsi masmaacada gamaitalai, dai bai darasaca poduucai maiviaaca aapima isampaidagi tumiñsi siascada mala divia aan. ³ Dai siascada mala divia aan ootosamu aan siora ipaliada aapima sai vuidacaiña tumiñsi dai oojai garaaduñi Jerusaleenara oidacada. ⁴ Dai iñsaana istutiadagi isimia ara aid gia giñoidamu goovai.

⁵ Siascada imia aan gamucu viaa aan isMasedoniamu salli daivuñiagai, dai gooquiara aimu aan Coriintoara. ⁶ Ganamadu daaca iñalidi aan chiñqui tasai isamo toomoco ara. Dai siascada imia iñagada aan boodara sibacoga aapima istutuidi isgiñmaquiagi istumaasi tagitoca aan voiyara vaatarai. ⁷ Aan maisiu mosdaivunucai ganñaida iñalidi baiyoma ipalidi aan isbai tavapi daacagi ganamadu, isDiuusi ipaldagi. ⁸ Damos tanasi Efeesiarai daaca iñagai aan quiaa, siaa duudagara uucami ismaacada Pentecostesi taagidu. ⁹ Sivi tami canga istutuidi aan isgaaagiadagi Diuusi

ñiooquida dai vΛasi tasai muidutai vaavoitudai, dai muidutai garvuidara vΛata.

¹⁰ IsmΛa diviagi Timoteo varai cΛagacara nΛida vai maidu-aadicuda agai. Agai Λpa ivueeyi Diuusi aa duiñadaΛ apān du-ucai aana. ¹¹ Cascada vΛascatai aapima glaagai mΛscΛagacara nΛijadagi. Dai siΛscada baigovai imia agai boodara varai maaca istumaasi tagitoca agai voiyara vΛatarā. Tami nanara aana Timoteo Λmadu agaa vaavoitudadami ismaacada oidi.

¹² Aana goguama oi graduñi Apoolosi sai oidana gogaa vaavoitudadami dai mΛaca gannidana, dΛmos sivi maitipali agai isimiagi. Agai imimu siΛscada istutiadagi.

¹³ Gannuucadacavurai vai maisoimaasi ganduiñtuldana ΛDiaavora, dai apiavar cΛaga vaavoitudada. Maitavar Λbiada ismaacada gārvuidara vΛata. CΛagacara avaroidaca Diuusi ganmaacai guvucadagai cascada. ¹⁴ Dai vΛscara avar oigada vΛasi oodami.

¹⁵ CΛaga maata aapima giñaduñi sai Acayara apaga vaavoitu Tiivañi Λmadu vΛascatai ismaacada quidiara oidacatai. Dai aidasi cavaavoitudaimi aa agai soicaiña vΛsira istumaasi tagitocana agai. ¹⁶ Aana gnaagidi masai siaa dutudaiña dai agidiña agai ismaacada apān tuutuiga Tiivañi dai aaduñda dai vΛascatai ismaacada gansoicai dai ismaacada ivueeyi Diuusi aa duiñada. ¹⁷ Alia baigiñalidi aana giñdividacai Tiivañi dai Fortunato dai Acayo agai alia baigiñaliatu poduucai aapima Λpa alia baigiñaliatudamudai isdadimudai. ¹⁸ Dai casi giñibastan tada aana go Λmadu gaaatagacai dai polidi aana isaapima Λpa gniibastacan tada. Glaagai issiaa duutuadagi Tiivañi Λmadu Fortunato Λmadu Acayo. Goovai garsoicai cascada.

¹⁹ Avavoitudadami Asira oidacami dai Aquila Λmadu Prisila dai agaa vaavoitudadami ismaacada Aquila dai Prisila quidiara ganampaidi Diuscada ganviaatuldi Λpa. ²⁰ Dai vΛasi avavoitudadami ismaacada tanai daraaja Diuscada ganviaatuldi. Dai casivar maitancocoda baiyomavar ganviaatuldiada aipaco.

²¹ Tami cuugara gia agi ooja aana dai Diuscada ganviaatuldi.

²² Siora maioigadai Suusi Cristo Diuusi gajiaadara vipieeyi. Aana ipalidi isotoma diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo.

²³ Aana ipalidi isgartaanadamiga Suusi Cristo cΛagacara ganlijadagi. ²⁴ Aana dai aapima vaavoitudai Suusi Cristo cascada aliasi ganoigadai aana.

Mosacaasi.

Idi aragotordada oojai ismaacada ooji Paavora vaavoitudadami Coriintoar oidacami

¹ Aana arPaavora dai Suusi Cristo acovai giñvusaitu ansaida arootosadacana. Poduucai ipali Diuusi cascada. Aana amadu garaduñi Timoteo gamviaatuldi. Dai aana ganoojidi idi oojai aapima garaaduñi vaavoitudadami masmaacada Coriintoara oidaga dai ganampaidiña dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai idi oojai argaraaduñi vaavoitudadami Acaayara oidacami vatarara ara. ² Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga apiacagacara gannajadagi dai apiaganibastudacan tadacagi.

³ Diuusi agai dai vascara soigalidi aatamacada dai garbaialliatudai cascada caga ñioocai aatama Diuusi vui. Agai agai daidaroogada gartaanadamiga Suusi Cristo. ⁴ Siuu duucu soimaa taatamadagi aatama Diuusi baigaraalliatudai dai poduucai istutuidi aatama isbaialliatudadagi aa ismaacada soimaasi taatamai. ⁵ Aatama alia soimaa taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai soimaasi taata Suusi Cristo. Dai agai vaa Suusi Cristo sallicada baigaraalliatudai. ⁶ Aatama soimaasi taatamai ganaagiditai sai Suusi Cristo arcagacara vuviadami dai poduucai istutuidi aatama isbaiganalliatudadagi. Dai Diuusi baigaraalliatudai aatama dai poduucai aapima baiganallidiña ara. Dai poduucai caga istutuidi aapima issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taatamai aatama maiyui ñioocaitai Diuusi. ⁷ Dai sallicada vaavoitudai aana isapiavaavoitudadamu aapima. Caa maata aana issoimaasi taatamu aapima poduucai isduucai soimaasi taatamai aana. Dai caa maata aana isDiuusi baiganalliatudamu aapima poduucai isduucai baigiñalliatudai agai aana.

⁸ Garaaduñi ipalidi aatama ismaatia aapima silasi soimaa taatamaiña aatama Asia davariara. Alisi cavami soimaasi taatamaiña aatama dai camaitistui isvaamioma soimaasi taatagi. Dai asta poliditadai aatama masgarcooda agai. ⁹ Sallicada poliditadai aatama iscacoiya aragai aatama. Diuusi dagito ispoduucai araduñiagi tasai aatama maatana isducatai vaamioma caga vaavoitudagi Diuusi dai maisiu poliada aatama isalagi istutuidi isgarsoicadagi. Diuusi agai dai apan duduaacaldi acoidada. ¹⁰ Dai Diuusi garsoi tatai camaitarcooditu aatama dai Diuusi quiaa garsoicai. Daidaa caa

maatΛ aatΛMΛ isVΛASCΛRΛ gARsoicΛdamu Λgai. ¹¹ Aliasi gΛAagai isdaanΛda aapimΛ Diuusi sai gARsoicΛiña. Dai siΛΛscadΛ muidutai daanΛdagi Diuusi sai gARsoicΛiña muidutai pocaiti-ada agai ΛpΛ sai baigANΛlidi DiuusicΛDΛ maatΛcatai isDiuusi gARsoicΛi.

¹² Aliasi baigARΛlidi aatΛMΛ maatΛcatai gARTΛgitoidagARΛ isCΛΛ tuutuiga aatΛMΛ tomasiaacoga sioon CΛΛga aapimΛ gANsaagida VΛASCΛRΛ ipΛlidiña aatΛMΛ isCΛΛga ivuaadagi tomastumaasi. AatΛMΛ Λagi maitistutuidi isivuaadagi gomaasi baiyoma Diuusi Λgai dai gARsoicΛi cascDΛ CΛΛga ivueeyi aatΛMΛ. ¹³⁻¹⁴ Dai gANoojidi aatΛMΛ mosACAasi istumaasi CΛΛga istutuidi ismaatΛ nΛijadagi dai maatΛ caCagi aapimΛ. Dai aanΛ ipΛlidi sai siΛΛscadΛ ajiagi istuigaco Suusi Cristo gARvaidaquiagi tAVaagiamu baigANΛliadamu aapimΛ aatΛMΛCΛDΛ poduucΛi isduucΛi aatΛMΛ baigARΛliadamu aapimΛCΛDΛ ismaacΛDΛ vaavoitu ΛSuusi Cristo gANAagiditai aatΛMΛ isΛgai ΛRΛCΛΛgacARΛ vuviadami.

¹⁵⁻¹⁶ Dai vaavoitudai aanΛ isaliΛ baigANΛlidi aapimΛ aanΛCΛDΛ, aanΛ gANDivida iñΛlidadai aidasi Masedooñia maacoga daivusai aanΛ dai Λpan baigo vacoga daivunucai dai poduucΛi goocoaja gANDividamudai aanΛ dai aapimΛ baigANΛliadamudai giñnΛiditai, dai aapimΛ CΛΛga istutiadamudai isgiñsoiñiagi naana maasicΛDΛ istumaasi tAgitocatadai aanΛ voiyARΛ Judeea maacoga imΛitai. DΛmos maí aanΛ isquiaa soimaasi ivuaadatadai aapimΛ dai aanΛ maisoigANΛΛliatuda iñΛlidadai gANbagaidacai cascDΛ maiii. ¹⁷ Aidasi aagai aanΛ sai gANDivida iñagaitadai aanΛ sΛΛlicDΛ gANDivida iñΛlidadai. AanΛ maitARΛpan ducami ΛMOCO ismaacΛDΛ pocaitiña sai duuñiagi ΛMO istumaasi tomasi maatΛ Λgai ismaitistutuidi. ¹⁸ Diuusi CΛΛ maatΛ iñsaanΛ gANDivida iñΛlidadai cascDΛ aagaitadai aanΛ. ¹⁹ AanΛ ΛΛmadu Timoteo ΛΛmadu Silvanu casi gANAagidi isSuusi Cristo Diuusi maradΛ ismaacΛDΛ tAVai tAVaagiaiñDARΛ ΛRCΛΛgacARΛ vuviadami. Agai maiaagai ΛMO istumaasi dai Λma maasi ivueeyi. Agai VΛASCΛRΛ ivueeyi VΛΛsi istumaasi aagai. ²⁰ Dai Suusi Cristo Λgai daidΛ ivueeyi VΛΛsi istumaasi aagai Diuusi saidΛ iduñia agaitadai oodami VΛΛtarΛ. Dai Suusi Cristo gARsoicΛi tAsai CΛΛga ñioocaiña aatΛMΛ Diuusi vui. ²¹ Dai Diuusi Λgai daidΛ gARsoicΛi isapiacΛΛga vaavoitudada aatΛMΛ Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gaIbΛdaga sai gARΛΛmadu daacana, ²² sai poduucΛi maatΛna aatΛMΛ isDiuusi sΛΛlicDΛ iduñia agai VΛΛsi istumaasi aagai saidΛ iduñia agai. Diuusi IbΛadΛ Λgai dai gARmaacai gAGuvucadagai tAsai CΛΛga ivuaadana Diuusi aa duiñdada.

23 Damos maatΛ Diuusi ismaiquiaa ii aanΛ Coriintoamu maitΛn bagaida iñΛlidi tai soimaasi ivuaadatai aapimΛ. 24 SiΛΛscadΛ gΛndadida aatΛmΛ, aatΛmΛ maitipΛlidi isgΛnaagidiagi mΛsai Λma maasi vaavoitudana. AapimΛ cacΛΛga vaavoitudai istumaasi Λrvaavoi cascΛdΛ. Baiyoma gΛnsoiña ΛrΛlidi aatΛmΛ mΛsai vaamioma baigΛnΛlidiña.

2

1 Dai povai iñΛlidi aanΛ iscamaiΛpamu soigΛnΛliatuda iñagai gΛndividacai. 2 Siuu duucu baigΛnΛliadagi aapimΛ baigiñΛlidiña aanΛ ΛpΛ dai siuu duucu soigΛnΛliadagi aapimΛ soigiñΛlidiña aanΛ ΛpΛ. Poduucai iñssoi gΛnΛliatudagi aanΛ camaitiipucamu isducatai baigiñΛliatuda aapimΛ. 3 CascΛdΛ casi gΛnooji aanΛ ΛΛquioma vai poduucai sioorΛ soimaasi ivuaadatadai isΛma duuca tagitocagi sai camaisoimaasi ivuaadana naida gΛndivida aanΛ. Vai poduucai siΛΛscadΛ aaji aanΛ maisoigiñΛliatudagi aapimΛ. AapimΛ ΛrΛgai daida glaagai isbaigiñΛliatudagi. AanΛ polidi issiuu duucu baigiñΛliadagi aanΛ poduucai aapimΛ ΛpΛ baigΛnΛlidiña. 4 Aidasi gΛnoojiditadai aanΛ sΛΛlicΛdΛ soigiñΛlidadai aanΛ gΛntatΛgitoitai dai asta suaacaitadai aanΛ. Damos aanΛ gia maitipΛlidi issoigΛnΛliatudagi baiyoma ipΛlidi aanΛ ismaatiagi aapimΛ siΛΛsi gΛnoigΛdai aanΛ.

5 GocΛΛli ismaacΛdΛ soigΛrΛliatu soimaasi ivuaadatai vaamioma soigΛnΛliatu goovai aapimΛ tomasi aanΛ soigiñΛΛli ΛpΛ. Damos camaivaamioma bagai aanΛ Λgai vai maivaamioma soigΛlidiña. 6 Casi aliΛ soimaa taatatuldi aapimΛ Λgai casia vΛr maiñiooquiada vaamioma. 7 Dai sivi gΛndaanΛi aanΛ mΛsai oigΛldana aapimΛ Λgai dai baigavΛr Λliatuda vai poduucai maipovΛ lidiña Λgai iscamaitiipu oigΛldaragai Λgai vΛΛtarΛ. 8 Vai poduucai maatiagi Λgai issΛΛlicΛdΛ oigΛdai aapimΛ. 9 ΛΛqui abiaadΛrΛ gΛnooji aanΛ mΛsai soimaasi taatatuldiana gocΛΛli dai poduucai maatΛca iñagai sabai giñΛΛgidi aapimΛ ischo ΛpΛ. 10 Dai siΛΛscadΛ oigΛldadagi aapimΛ Λmaadutai aanΛ oigΛldadamu Λgai ΛpΛ. Dai cΛΛ maatΛ Suusi Cristo iscaoigΛli aanΛ gocΛΛli dai poduucai vΛΛscatai baigΛnΛliadamu aapimΛ. 11 Vai poduucai ΛDiaavora maitΛrmaitiagi moscΛΛ maatΛ aatΛmΛ isaliΛ yaatavoga Λgai.

12 Aidasi ii aanΛ Troasiamu dai aagida iñagai Λoidacami isSuusi Cristo ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami, Λgai vaa Suusi Cristo giñsoi sai maatΛ caΛcana dai vaavoitudana mui oodami. 13 Damos aidasi ai aanΛ maitΛΛ garaduñi Tito

cascada maitibastan tada giñibadaga. Cascada otoma ii aana macadaga Masedonio davalariamu.

14 Damos sállicada baigaralidi aatama Diuusicada. Agai vaa agai daida garsoicai isapiagaaagiadagi aatama ñiooquida dai garsoicai sai maitarsobicaiña ismaacada vuidara vaata Suusi Cristo. Diuusi garsoicai ismamaatatuldi aatama aa istumaasi idui aSuusi Cristo oodami vaatar. Dai siascada caaca aoodami isSuusi Cristo arcaagacaga vuviadami baiganaliaracada caacana idi ñiooqui poduucai isduucai baialiaracada uvaida oodami amo chigian uvadami. 15 Dai baigalidi Diuusi gaaagiditai aatama Suusi Cristo ñiooquida. Siascada mamiadagi ajudidíu papaaligada cubimidali quiuupiaraga vaascatai ismaacada ami daraajagi uvagidacana. Dai siascada gaaagiadagi aana Diuusi ñiooquida vaascatai ismaacada ganampaidiadagi caacana dai amoco caagacaga vuvaquimu dai iimimu Diuusi amadu dai aa maivaavoitudamu dai adiaavora amadu iimimu. 16 Ismaacada vaavoitudai Diuusi ñiooquida agai gia caagacaga vuvacai. Dai ismaacada maivaavoitudai agai gia, arsiibaimiada ducami Diuusi vaatar. Tomali amaadutai maitistutiudi isanga gaaagiadagi Diuusi ñiooquida avanacai Diuusi guvucadadacada. 17 Damos aatama maitarapan ducami muidutai ismaacada gaaagidi Diuusi ñiooquida gamaitaa aliditai tumiñsi dai istumaasi gamamaatatuldiña agai maisiu vasi arDiuusi ñiooquida. Damos aatama gaaagidi Diuusi ñiooquida sállicada maatacatai isarvaavoi dai maisiu gamaitaa aliditai tumiñsi. Diuusi garootoi tasai gaaagidana ñiooquida dai maata agai iscaga igaaagidi aatama vaavoitudaitai Suusi Cristo. Aatama arCristo ojotosada cascada.

3

1 Gomaasicada ismaacada caagai aatama sioor maata isbai polidi aapima isaatama moscaga ñioocai aatama lagi garvaatar. Tomasiaaco siaaco ajioopadagi aatama maitagito isbaccaticagi amo oojai siaaco aagadagi isca tuutuiga aatama poduucai isduucai ivueeyi aa.

2 Sállicada vaamioma arsoiña aapima aatama garvaatar siamo oojai. Mosnaliditai oodami inducatai caga vaavoitudai aapima poduucai maatamu iscaga idui aatama graa duiñdaga aapima gansaagida. Vasi imaasi caa maata aatama garibadagaga. 3 Suusi Cristo agai daida caagacaga ganvuvaitu aapima vaavoitudacai isagai arcaagacaga vuviadami. Dai

Agai gANsoicAI masai camaisoimaasi ivuaadana ootosacai Diuusi IbAadA isgANAAmadu daacana. Agai Agai dai tomastuigaco oidaga. Dai aatAMA Agai daidA gANAagidi Suusi Cristo ñiooquidA. Poduucai tomasioora sioora nAidi isducatai cAAGA oidaga aapimA Agai gia cAAGA maata isaatAMA ArojootosadA Suusi Cristo. Poduucai ducami isSuusi Cristo oojamudai AMo oojai dai AoojiAra aagidamudai vAAsi oodami tAsi aatAMA ArojootosadA Agai. Agai baiyoma ducami isgANIibAdagARA ooja maisiu oodiARA isducatai idui Diuusi aidAsi maa Moseesacaru sAAlicamigadA.

⁴ SAAlicAdA maata aatAMA isArDiuusi ojootosadA vaavoi-tudacai aapimA Suusi Cristo. ⁵ AatAMA AAgI maitistutuidi isivuaadagi Diuusi aa duiñdadA baiyoma Diuusi Agai daidA gARmaacai guvucadagai tAsidA ivuaadana aatAMA istumaasi Agai ipAlidi. ⁶ Agai vaa Agai daidA gARsoicAI isaagiadagi aatAMA oodami sai oidaga sAAlicami utudui. AatAMA maiagidi oodami sai coiya Agai ismaiAAgiadagi vAAsi istumaasi gatajai Diuusi baiyoma gaaagidi aatAMA sai Diuusi IbAadA maacai ibAdagai utudui tomasioora sioora vaavoitudagi Suusi Cristo.

⁷ DAMOS cAA maata aatAMA isAAquioma gia coodana oodami ismaacAdA maiAAgidi Diuusi sAAlicamigadA ismaacAdA Diuusi ooji odai daama. AidAsi maa Diuusi gASAAlicamiga Moseesacaru aliAsi dadadacAitadai Moseesacaru vuivasadA dai cascAdA Ajudidiu maitistutuiditadai isvui nANAAvagi Moseesacaru tomasi camaisi dadadacAitadai Agai. ⁸⁻⁹ Diuusi cAAGacARA nAiditadai Moseesacaru aidAsi maa Agai gASAAlicamiga. ASAAlicamicAdA coodana ismaacAdA maiAAgidi.

Dai sivi vaamioma cAAGacARA gARnAidi Diuusi aatAMA ismaacAdA gaaagidi goutu sAAlicami ismaacAdA gARmaa Diuusi IbAadA. Goutu sAAlicamicAdA Diuusi IbAadA gARmaacai ibAdagai utudui. ¹⁰⁻¹¹ GOLLqui sAAlicami aliAsi cAAGaducatadai tomasi maitAVApi cavaca agaitadai Agai dAMOS sivi camaiñamAga Agai toma laachi casi gARmaacacai Diuusi goutu sAAlicami ismaacAdA vaamioma cAAGadu. Goovai tomastuigaco namAaca Agai.

¹² CascAdA gaaagidi aatAMA vAAsi istumaasi Diuusi aagai. Dai aagidi aatAMA ñiooquicAdA ismaacAdA maisijaiga maata caidagai. CAA maata aatAMA istomastuigaco namAaca Agai idi ñiooqui cascAdA. ¹³⁻¹⁶ AatAMA maiApan duucai ivueeyi Moseesacaru. Istumaasi aagaiña Agai maicAA maata caAcana Aoodami. Dai asta sivi maiquiaa cAAGA maata caA Ajudidiu gOLLqui sAAlicami. MOSAcAasi Suusi Cristo Agai dai soicAI oodami ismaata caAcagi gOLLqui sAAlicami vaavoitudacai Suusi Cristo. ¹⁷ Suusi Cristo Agai daidA gARmaa ibAdagai utudui. Tomasioora sioora caviaacagi ibAdagai utudui camaiviaa isAAgiadagi vAAsi istumaasi aagai Moseesacaru

SAAlicamigadARA. ¹⁸ Dai sivi aatAMA vAAScatai CAAga maata isSuusi Cristo SAAlicada CAA tuiga. Dai vAAScARA maata aatAMA isAgai vaa Suusi Cristo gARTAAanADamiga ARDiuusi marada, dai tAVAagiaiñdARA tAVai Agai tami oidigi daama, dai tomali AMo imidagai maisoimaasi idui Agai. Dai Diuusi Ibaada guvucadadACADA vAAS tasai vaamioma CAAga oidacana aatAMA poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.

4

¹ Cascada baigarAliaracada gaaagidi aatAMA Diuusi ñiooquida. Diuusi gARmaa idi aa duiñdaga Agai CAAgacARA gARNAidi cascada. ² Oidaga AMo oodami ismaacada Astocai ivueeyi istumaasi siaa ARaracami, dai vupuiirumadaña oodami, dai maicAAga gamamaatAtuldiña Diuusi ñiooquida baiyoma aagai Agai istumaasi maitARvaavoi. DAMos aatAMA maitivueeyi gomaasi baiyoma aatAMA gamamaatAtuldi mosACAasi istumaasi ARvaavoi, vai poduucai oodami CAAga istutuidi ismaatiagi isCAAga ivueeyi aatAMA. ³ AMoco maicAA maata caA istumaasi gamamaatAtuldi aatAMA. Agai Agai dai maivaavoitudai Suusi Cristo dai cascada iimia Agai ADiaavora AMadu. ⁴ ADiaavora Agai daida ARTAAanADamigada Agai ismaacada maivaavoitudai Suusi Cristo, dai maidadagitoi ismaata caAcagi Agai siaa CAA tuiga Suusi Cristo dai maidadagitoi ismaatiagi isSuusi Cristo ARDiuusi. ⁵ Aana gia gaaagidi sai Suusi Cristo ARAbaitACAacami vai poduucai siaa duutuadagi oodami Suusi Cristo dai maisiu aana Suusi Cristo Agai daida ARTAAanADami dai aana mosARpiooñigada. Agai giñootoi ansai gANsoicAña isvaavoituda aapima Agai ñiooquida. ⁶ Diuusi Agai daida idui ACuudagi tuucamidARA. Dai Diuusi GARsoi isCAAga maatiagi aatAMA isCAA tuiga Agai maatacatai aatAMA istuiga Suusi Cristo.

⁷ SAAlicada viaa guvucadagai Diuusi. Agai giñaagidi istumaasi gaaagida aana. Aana AAgI maiviaa guvucadagai baiyoma Diuusi Agai daida giñmaacai guvucadagai ansaidA gaaagidiña ñiooquida. ⁸ Tomasiaaco siaaco ajioopai aatAMA aliasi soimaasi taatamai DAMos vAAScARA GARsoicAI Diuusi. Tomasi AMo imidagai maitAtAAgaiña aatAMA istumaasi gARTAtAgituagi vAAScARA apiavaavoitudai aatAMA Diuusi. ⁹ Tomasi soi duucai gARNAidiña oodami vAAScARA Diuusi GARAAmadu daacana. Dai gARcooda agaiña oodami DAMos maitistutuidiña. ¹⁰⁻¹¹ Tomasiaaco siaaco ajioopai aatAMA gARcooda aagaiña oodami poduucai isduucai muaa aagaiña Agai ASuusi quiaa aimARitai Agai tami oidigi daama dai bai tAVAPicada muaa DAMos aatAMA gia maiquiaa coi, Suusi Cristo GARsoicAI gAGuvucadacada cascada. Dai poduucai gamaata

isDiuusi duaacali agai. ¹² Poduucai garcooda aagaiña oodami gaaagiditai aatama Diuusi ñiooquida damos aapima caviaa ibadaga utudui vaavoitudacai Diuusi ñiooquida.

¹³ Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Vaavoitu ana Diuusi ñiooquida dai cascada agidi ana oodami Diuusi ñiooquida”, ascaiti. Poduucai aatama ara vaavoituda Diuusi ñiooquida dai cascada gaaagidi aatama Diuusi ñiooquida. ¹⁴ Dai caa maata aatama isDiuusi duaacali gartlaanadamiga Suusi coidada saagidiaiñdara dai poduucai ara garduduaacalia agai agai aatama coidada saagidiaiñdara. Dai amaasi garvaidaquia agai vascatai amapai tavaagiamu Suusi Cristo amadu. ¹⁵ Dai aatama soimaasi taatamai naana maasi istumaasi dai gaaagidi Diuusi ñiooquida maatacatai ispoduucai vaamioma gansoicai aatama aapima. Dai poduucai vaamioma muidutai vaavoituda agai Diuusi ñiooquida dai Diuusi calagacara najada agai dai agai pocaitiada agai sai baiganalidi Diuusicada dai calaga ñioocada agai agai Diuusi vui.

¹⁶ Cascada baiganalidi aatama. Tomasi calimuimi gartuucuga vascara todian tada garibadaga. ¹⁷ Tami oidi daama maisi cavami soimaasi gataatamai dai alia otoma daivuscai. Dai gomaasicada Diuusi garmaquia agai naana maasi istumaasi cacalagaducami ismaacada tomastuigaco maiuugiatai. ¹⁸ Dai vaamioma tatagitoti aatama istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara sai oidaga tavaagiarai siistumaasi oidaga tami oidigi daama. Vasi istumaasi oidaga oidi daama alia otoma uugiatai damos istumaasi oidaga tavaagiarai go gia tomastuigaco maiuugiatai.

5

¹ Gartuucuga arapan ducami amo vaaqui daida garibadaga gartuucuga arana oidaga. Siascada ugitiagi gartuucuga caa maata aatama isDiuusi garmaquia agai amai utudui tavaagiarai siaaco tomastuigaco oidacamu aatama dai tomali amo imidagai maiuugiatai agai. ² Aliasii aijigai aatama ipaliditai iscaimiagi tavaagiamu dai viaacagi gartuucuga ismaacada garmaquia agai Diuusi ³ poduucai gammaata istuucuaca ragai tavaagiarai. ⁴ Quiaa oidacatai garibadaga tami oidi daama idi tuucugara ismaacada arapan ducami amo quii alia aijigai aatama soimaasi taatamatai. Dai tomasi maicoiya aralidi aatama vascara sioma ipalidi aatama istavaagiarai oidacagi dai viaacagi gartuucuga ismaacada maiuugiatai tomali amo imidagai. ⁵ Diuusi agai dai poduucai idui. Dai Diuusi caotoi garibadaga sai garlamadu daacana sai poduucai maatacana aatama issallicada garmaquia agai tuutucuga uutudui.

6 Cascada baigarlidi aatama Diuuscada, tomasi clla maata aatama isquiaa oidacatai aatama tami oidi daama maitistutuidi aatama isoidaga tavaagiara Diuusi lamadu. 7 Damos vascara garlamadu daja Suusi Cristo vaavoitudaitai aatama ñiooquida agai tomasi maitiquiaa naidi aatama agai. 8 Vascara baigarlidi aatama. Damos vascara vaamioma ipalidi aatama isiimiagi tavaagiamu siaaco naidia aragai Suusi Cristo siapiaoidacagi tami oidi daama idi tuucugiara. 9 Cascada ipalidi aatama isivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi quiaa oidacatai tami oidi daama dai siascada tavaagiara daraaja lapa. 10 Dai aimu istuigaco Suusi Cristo garnaida agai aatama vaavoitudadami ismaacada cllaga ivuaadana aa duiñdada dai ismaacada maicllaga ivuaadana quiaa oidacatai tami oidi daama. Sioora cllaga ivuaadana Suusi Cristo aa duiñdada Suusi Cristo maaquimu agai naana maasi istumaasi cacllagaducami dai sioora maicllaga ivuaadana maimaaquimu agai gomaasi.

11 Aliasi siaa duutudai aatama Diuusi, cascada duudatai aagidi aan lloodami sai vaavoitudana Diuusi ñiooquida. Clla maata Diuusi istuutuiga aatama daida isaatama aagai mosacaasi istumaasi arvaavoi. Daida ipalidi aatama isaapima lapa clla maatacagi gomaasi. 12 Maitipalidi aatama islagi ganaagiadagi isccla tuutuiga aatama, damos vascara ipalidi isbaiganaliada aapima aatamacada. Vai poduucai viaacamu aapima isducatai garsoicadagi siascada gapiar garvuupadagi lloodami ismaacada gagarducada ganalidi ivuaadatai ganviituldaraga, maitatagitoitai istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. 13 Tomasi polidi lloodami ismaisi cllagadu tatagitoi ischo lapa vascara ivuaadamu aan mosacaasi istumaasi ipalidi Diuusi ipaliditai isgansoicadagi aapima. 14 Aliasi giñoigadai Suusi Cristo cascada povueeyi aan. Suusi Cristo muu vvasi oodami vvatara. Diuusi soimaasi taatatuldi Suusi Cristo soimaasi ivuaadatai oodami. Poduucai Diuusi oigaldi oodami ducami isDiuusi casoimaasi taatatuldiamudai oodami, cascada lpan ducami isvvasi oodami cacoimudai. 15 Suusi Cristo muu dai lpan duaaca vvasi oodami vvatara vai ismaacada viaa ibadaga utudui vaavoitudacai Suusi Cristo camaitivuaadaña istumaasi lagi ipalidi isivuaadagi baiyoma ivuaadagi istumaasi Suusi Cristo ipalidi isivuaadagi. 16 Oodami maivaavoitudadami soi duucai naidi llamo oodami dai cllaga naidi aa oodami. Aan lapa poduucai naidiña oodami maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo dai asta Suusi Cristo soi duucai naidiña aan. Damos sivi cavaavoitu aan Suusi Cristo dai madugan duucai naidi aan oodami. Maiquiaa vaavoitudaitai aan Suusi Cristo lpan duucai naidi

aanΛ oodami poduucai isduucai Λmaivaavoitudadami nΛidi oodami. ΛΛquioma poduu nΛidi aanΛ ΛSuusi Cristo dΛmos sivi camaipoduu nΛidi aanΛ Λgai. ¹⁷ CascΛdΛ tomasioorΛ sioorΛ cavaavoitudagi Suusi Cristo camaiΛpan duucai tΛtΛgitoi tomali maiΛpan duucai ivueeyi maiquiaa vaavoitudacai. Λgai viaa Λmo ibΛdagai utudui cascΛdΛ.

¹⁸ Diuusi Λgai dai soicΛi Λvaavoitudadami sai povuaadana vaavoitudacai Λgai Suusi Cristo. Dai camai vui vΛΛtΛcana aatΛmΛ Diuusi cavaavoitudacai ismuu Suusi Cristo aatΛmΛ gΛrvΛΛtΛrΛ soimaasi ivuaadatai aatΛmΛ. Dai Diuusi gΛrtΛjai tΛsai aagidana oodami sai Λma duucai tΛtΛgitona sai poduucai camai vuidΛrΛ vΛΛtΛcana Λgai Diuusi. ¹⁹ Diuusi Λgai dai ootoi Suusi Cristo sai soiñana oodami sai Λma duucai gΛntΛtΛgitona sai poduucai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiñΛ. Dai poduucai Diuusi oigΛldi oodami soimaascamigadΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai Diuusi gΛrtΛjai tΛsai aagidana oodami sai Λgai sΛΛlicΛdΛ oigΛlda Λlidi soimaascamigadΛ. ²⁰ CascΛdΛ Diuusi gΛrmaa sΛΛlicami tΛsaidΛ ΛrojootosadΛcana Suusi Cristo. Dai aagidi aatΛmΛ oodami istumaasi Diuusi ipΛlidi isaagidiagi. GΛndaanΛi aatΛmΛ mΛsai Λma duucai gΛntΛtΛgitona mΛsai camai vuidΛrΛ vΛΛtΛcana aapimΛ Diuusi. ΛSuusi Cristo ipΛlidi ispvuaada aapimΛ. ²¹ Tomali Λmo imidagai maisoimaasi idui ΛSuusi Cristo. DΛmos aatΛmΛ gia soimaasi ivuaadatai Diuusi soimaasi taatatuli ΛSuusi Cristo ducami issoimaasi iducamicamudai Λgai dai sivi camaisoimaasi gartaatatulda agai Diuusi aatΛmΛ vaavoitudacai aatΛmΛ Suusi Cristo. Dai Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi ducami ismaisoiimaasi ivuaadamudai aatΛmΛ.

6

¹ AatΛmΛ Λmadu aapimΛ ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ cascΛdΛ gΛnaagidi aatΛmΛ mΛsai apiavaavoitudaiñΛ isDiuusi cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛidi. ² Pocaiti Diuusi gΛñiooquiΛrΛ: Aidasi abiaadΛrΛ casi ipΛli aanΛ iscΛΛgacΛrΛ vuviadagi oodami giñdaanΛitadai aapimΛ dai aanΛ gia caΛ.

Dai aanΛ gia gΛnsoí mΛsai cΛΛgacΛrΛ vuvacana.

Ascaiti Diuusi. Sivi ΛrsiΛΛscadΛ caΛ Diuusi oodami ismaacΛdΛ daanΛi. Sivi ΛrsiΛΛscadΛ cΛΛgacΛrΛ vuvaidi Diuusi oodami.

³ SΛΛlicΛdΛ ipΛlidi aatΛmΛ ismaisoiimaasi ivuaadagi vai tomali Λmaadutai maipocaitiadagi sai maicΛΛga ivueeyi aatΛmΛ Diuusi aa duiñdadΛ. ⁴ Baiyoma ipΛlidi aatΛmΛ iscΛΛga oidacagi ivuaadatai Diuusi aa duiñdadΛ vai poduucai vaamioma cΛΛga vaavoitudagi oodami Diuusi ñiooquidΛ. CascΛdΛ soimaasi taatamai aatΛmΛ dai maivui ñioocai Diuusi, tomasi Λmo imidagai maitΛtΛΛgai aatΛmΛ istumaasi gΛrtΛtΛgitoagi tomali siaaco iimiagi. ⁵ DaidΛ cavami

gargavaiña oodami, dai garmamaisapaiña. DaidΛΛmapacara garcadaiña oodami dai siaa caitiña iññaquidatái. Dai ΛΛmo imidagai aliási gaaata vuaadana aatΛΛΛ dai ΛΛmo imidagai maicocoosaiña dai bibiuugaiña aatΛΛΛ. ⁶ Dai maigoogosi garducamica aatΛΛΛ. Dai cΛΛ maata aana Diuusi ñiooquida. Dai maibaacocoi aatΛΛΛ tomasi aa oodami naana caiti garnaídi garñiooquidi. Dai cΛΛ tuutuiga aatΛΛΛ. Dai Diuusi Ibaada garrΛΛmadu daja. Dai sΛΛlicada oigadai aatΛΛΛ vaasi vaavoitudadami. ⁷ Dai gaaagidi aatΛΛΛ Diuusi ñiooquida. Dai Diuusi garmaacai guvucadagai tasaida ivuaadana vaasi istumaasi agai ipalidi. Dai Diuusi garsoicai tasaida ivuaadana mosacaasi istumaasi arcΛΛgaducami dai poduucái istutuidi aatΛΛΛ isΛΛgi garsoicadagi siuu duucu ΛDiaavora soimaasi garduiñtulda aliadagi. ⁸ ΛΛmo imidagai siaa garduutudai oodami dai ΛΛmo imidagai maisiaa garduutudai. ΛΛmo oodami garñiooquidiña dai aa gia cho. ΛΛmo oodami yaatavogamu garaagaiña dai aa pocaitiña tasai aatΛΛΛ aagai istumaasi arvaavoi. ⁹ ΛΛmo oodami maicΛΛ tuutuiga garvui ducami ismaitarmaatacamudai tomasi cΛΛga garmaata dai ΛΛmoco cΛΛ tuutuiga garvui tomasi maitarmaata. ΛΛmo imidagai baitoma garcoodaiña ΛΛmo oodami damos apiaquiaa oidaga aatΛΛΛ. ΛΛmoco aliási soimaasi gartaatamituldiña damos maiquiaa garcoi. ¹⁰ Tomasi ΛΛmo imidagai soimaasi taatamai aatΛΛΛ vaascara baigaralidiña. Tomasi arsoituutuigami aatΛΛΛ vaascara soicai aatΛΛΛ mui oodami idi ñiooquicada ismaacada aagidi aatΛΛΛ. Maiviaa aatΛΛΛ tomali Λmo istumaasi damos Diuusi garmaacai vaasi istumaasi tagito aatΛΛΛ. Vaasi gomaasicada cΛΛga gamaata tasiaatΛΛΛ arDiuusi ojootosadΛ.

¹¹ AapimΛ garaaduñi Coriintoara oidajami casi ganaagidi aatΛΛΛ mui naana maasi istumaasi aatΛΛΛ maitanastoquidi tomali Λmo istumaasi. AatΛΛΛ ganoigadai cascada. ¹² AatΛΛΛ ipalidi iscΛΛgacara gannaijadagi damos aapimΛ maitipalidi. ¹³ Aana gandaanai giñmaamara duucái masai cΛΛga tuutiacana giñvui poduucái isduucái cΛΛ tuiga aana ganvui.

¹⁴ Maitavar Λpa maasi ivuaada urapacada aa ismaacada maivaavoitudai. AapimΛ maiapan duucái oidaga agai cascada. Agai oojoidi isivuaadagi naana maasi istumaasi soimaascami dai aapimΛ gia cho. ¹⁵ Suusi Cristo maiapan duucái ivueeyi ΛDiaavora daidΛ vaavoitudadami maiapan duucái ivueeyi maivaavoitudadami. ¹⁶ GogΛΛ quii vaaco siaa duutudai oodami Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga maiapan ducami gogΛΛ quii siaaco siaa duutudai oodami momoono ismaacada ivueeyi agai. Dai aapimΛ Λpan ducami

Λquii siaaco siaa duutudai oodami Diuusi. PotΛΛdai Diuusi
gΛrΛΛqui aaduñicaru:

AanΛ vaavoitudadami saagida oidaga.

AanΛ arDiuusigadΛ.

Dai Λgai Λrgiñmaamara.

Ascaiti Diuusi. ¹⁷ CascadΛ pocaiti ΛpΛ:

AapimΛ vaavoitudadami camaitΛagai masiΛpan duuca
oidacagi Λgai ismaacadΛ maivaavoitudai,

CasiavΛr maitivuaada istumaasi soimaascami.

¹⁸ Dai aanΛ arganoogacamu,

Dai aapimΛ Λrgiñmaamaracamu.

Dai aanΛ cΛagacΛrΛ gΛnnΛijadamu.

Pocaiti gΛrbaitΛcΛaacami ismaacadΛ sΛllicadΛ viaa guvucada-
gai.

7

¹ AapimΛ giñaduñi aanΛ gΛnoigadai. Gomaasi aagai
Diuusi maisiu mosacaasi gΛrΛΛqui aaduñicaru vΛΛtarΛ,
vΛΛsi gomaasi ΛraatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ ΛpΛ. CascadΛ aliΛsi
gΛagai tΛsigajiaadΛrΛ vipiaadagi vΛΛsi soimaascami dai
camaisoimaasi ivuaadagi. Dai siaa duutudaitai Diuusi aliΛsi
gΛagai isivuaadagi mosacaasi istumaasi Diuusi ipalidi.

² CΛagavΛr tuutiaca aapimΛ gΛrvui. AatΛmΛ
maitΛnmamaatΛtuli masisoimaasi ivuaadagi aapimΛ tomali
maiyaataidi aatΛmΛ. ³ Aagai aanΛ gomaasi maisiu soimaasi
ivuaadatai aapimΛ. AanΛ sΛllicadΛ gΛnoigadai cascadΛ. Dai
gΛnoigadamu aanΛ asta siΛΛscadΛ muu. ⁴ Vaavoitudai aanΛ
masiaapimΛ iduñia agai vΛΛsi istumaasi gΛnaagidi aanΛ. Dai
sΛllicadΛ baigiñalidi aanΛ aapimΛcadΛ. Dai tomasi soimaasi
taatamai aanΛ vΛΛscΛrΛ sΛllicadΛ baigiñalidi.

⁵ AidΛsi abiaadΛrΛ aayi aatΛmΛ tami MasedooniΛrΛ
maiquiaa gΛniibastacan tada gΛriibadaga aliΛ soimaa
taatamai aatΛmΛ cascadΛ. Tomasiaaco siaaco ajioopada
aatΛmΛ gΛrcocodai oodami dai vΛΛscΛrΛ tΛtagitoi aanΛ
giñaduñi vaavoitudadami. AanΛ maitipalidi isΛgai dagituagi
gΛnvΛavoidaraga. ⁶ Damos Diuusi Λgai dai baiΛliatudai
vaavoitudadami ismaacadΛ soigΛnΛliadagi, cascadΛ baigΛrΛli
aatΛmΛ diviacai Tito. ⁷ Maisiu mosacaasi diviacai Λgai.
Λgai aliΛ baigΛliatugai aapimΛcadΛ cascadΛ. Λgai gΛraagidi
sai aapimΛ sΛllicadΛ gΛrnΛida alidi. DaidΛ gΛraagidi ΛpΛ
sai aapimΛ aliΛsi giñtΛtagitoi dai soigΛnΛlidi aanΛcadΛ.
GomaasicadΛ vaamioma baigiñalidi aanΛ.

⁸ Tomasi soigΛnΛli aapimΛ nΛidacai Λoojai ismaacadΛ
gΛnootosi aanΛ vΛΛscΛrΛ maivuaam iñalidi aanΛ sivi.
TomastuucamidΛrΛ soigiñalidi aanΛ maatacai issoigΛnΛli

aapimΛ chΛΛqui tasai nΛidacai gooojai ⁹ vΛASCATA sivi baigiñΛlidi, maisiu soigΛNΛliacai aapimΛ, aapimΛ Λma duucacai gANTATAgitoidasi soigΛNΛli cascADA. Diuusi alia baigΛΛli nΛiditai isducatai ivuaadana aapimΛ aidAMasi soigΛNΛlidi. CascADA maata aana ismaisoimaasi gANDuñi gANOojidacai. ¹⁰ SiΛASCADA amaadutai soigΛΛliadagi dai maivui ñiioocadagi Diuusi, poduucacai Diuusi alia baigΛΛlidiña dai poduucacai Λma duucacai gATATAgitoidiña oodami dai CΛAgacATA vuvacAI. CascADA Arsoiñi issoigΛliadagi oodami siΛASCADA soimaasi ivuaadagi dai Λma duucacai gATATAgitoidiña. DAMOS siΛASCADA soigΛΛliadagi Λmo maivaavoitudadami dai maiΛma duucacai gATATAgitoidida gia imi agai Λgai ΛDiaavora ΛΛmadu. ¹¹ DAMOS aapimΛ alia CΛAgA idui cascADA alia baigΛΛli Diuusi dai canΛidi aapimΛ istumaasi apΛdui gooquiARA. Alia baacoi aapimΛ Λgi poliditai sai Diuusi soimaasi gantaatatuldi agai dai giñΛΛbΛiditai iñsaana gANbagaidagi. CascADA ipΛlidi aapimΛ iñsaana gANOigALdagi, dai otoma bagaimi aapimΛ ACΛΛli ismaacADA soimaasi idui. Dai ipΛlidadai iñsaana gANDividiagi. VΛasi gomaasicADA CΛAgA gamaata masiaapimΛ maibaigΛNΛlidi ACΛΛli vui soimaasi ivuaadatai agai. ¹² Aidasi gANOoji aana maisiu mosACAasi gocΛΛli tAgitocatadai aana ismaacADA soimaasi idui tomali gAMai ismaacADA soimaasi iduñi goovai. Baiyoma maata Diuusi ispoduucacai gANOoji aana aliasi gANOigADaitai. ¹³ VΛasi gomaasicADA alia baigARΛlidi aatAMΛ.

Dai vaamioma baigARΛlidi aatAMΛ nΛiditai isbaigΛΛlidi Tito aapimACADA. Tito aliasi baigΛΛlidi nΛiditai isducatai Λma duucacai gANTATAgitoidai dai gajiaadARA vipiaada aapimΛ Λsoimaascami. ¹⁴ Aidasi maiquiaa ii Tito Coriintoamu aana aagidi masai aapimΛ Λgidia agai istumaasi gANOojida iñagaitadai aana dai aapimΛ podui. VΛasi istumaasi gANAagidi aatAMΛ Arvaavoi dai istumaasi aagidi aatAMΛ Tito vΛasi apΛdui. ¹⁵ Dai sivi vaamioma gANOigADai Tito tATAgitoidai isaapimΛ CΛAgA Λgi vΛasi istumaasi gANAagidi agai dai CΛAgA miaadAgidacai aapimΛ dai CΛAgA siaa duutudai aapimΛ agai. ¹⁶ CΛAgA vaavoitudai aana masiaapimΛ apiaΛΛgiada agai istumaasi gANAagidi aana cascADA baigiñΛlidi aana.

8

¹ Sivi giñaaaduñi ipΛlidi aana isgANAagidagi isduucatai Diuusi CΛAgacATA nΛidi Λvaavoitudadami MasedooniARA oidajami dai agai CΛAgA soicAI aa vaavoitudadami. ²⁻⁴ Tomasi aliasi soimaa taatamai agai vΛASCATA alia baigANΛlidi. Tomasi SAΛlicADA Arsoituutuigami agai vΛASCATA mui Λmpagi tumiñsi ducami isrircuacamudai agai daida gARdaañimi tasai

dagitona aatama isootosda atumiñsi avaavoitudadami Jerusaleenara oidajami. ⁵ Aatama maivaavoitudaitadai ismosaa mui ampaida agai tumiñsi. Lapaga idui agai vaasi istumaasi Diuusi ipali dai gooquiara duuñia aliditadai istumaasi aagidi aatama. ⁶ Mosnaiditai aana isalia mui ampagi tumiñsi avaavoitudadami Masedooniara oidacami aagidi aana Tito sai agai apamu imana maaca siaaco daraaja aapima dai ganaagidana masai apamu ampaidiña tumiñsi avaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenara oidajami vaataru poduucai isduucai ivuaadatadai aapima laquioma. ⁷ Aapima vaasiaacatai sallaicada caga ivueeyi, dai sallaicada caga vaavoitudai aapima. Dai aliassi caga gamamaatutuldiña. Dai istumaasi ivueeyi aapima baigaliaracada ivueeyi. Dai aliassi garoigadai. Dai sivi aliassi gaagai iscaga soiña aapima garaaduñi soituutuigami.

⁸ Aana ganaagidi gomaasi maisiu gantaañia inliditai baiyoma ganaagidi aana gomaasi masai maacana isducatai aa vaavoitudadami baigaliaracada ampaidi tumiñsi garaaduñi vaataru. Dai sallaicada aapima gaoidagi lapu vaascatai maatamu isaapima alia oigadai garaaduñi. ⁹ Aapima camaata isSuusi Cristo alia caa tuiga. Aidasi maiquiaa divia agai tami oidigi daama maivaagacatadai tomali amo istumaasi tavaagiara daacatai. Damos diviacai tami oidigi daama soitigami ganaato agai. Suusi aliassi ganoigadai cascada poduucai idui, vai poduucai istuidana aapima isimiagi tavaagiamu dai ami viacagi naana maasi istumaasi cacagaducami.

¹⁰ Aana ganaagidi saida arcaga isotoma aitudagi atumiñsi ismaacada baialiaracada ampaidi aapima vasumira abiaadaru. ¹¹ Sivi istutuidi aapima masiaitudagi tumiñsi massialqui aagai isaituda agai. Vaascatai gaagai isgamaacadagi siassi istutuidi. ¹² Siору baigaliaracada gamaacadagi siassi istutuidi Diuusi baigalidiña agai vui lapu.

¹³ Aana maitipalidi masvaasi gamaacadagi masialjasi viacagi ¹⁴ baiyoma ipalidi aana masiapan aljasi viacagi. Sivi aapima ganbaivitocami viaa cascada gaagai masiaa oidagi garaaduñi soituutuigami. An tasaru agai ganbaivitocami viaacamu dai aapima maiviaacamu sigai ganoidamu lapu. Dai poduucai vaascatai viaacamu aapima istumaasi tagito. ¹⁵ Poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidaru: “Siору naana maasi viaacatadai maibaivito, dai siору baitoma maiviaacatadai vaascaru maivaagacatadai”, pocaiti Diuusi ñiooquidaru.

16 Dai pocaiti aanΛ sai baigiñΛlidi aanΛ DiuusicΛΔ isΛgai soí Tito isΛgai gΛnoigΛadagi aapimΛ poduucai isduucai gΛnoigΛdai aanΛ. 17 Tito aliΛsi ipΛlidiñΛ isvΛASCARΛ baigΛnΛliada aapimΛ cascΔΔ imi agai goovai maisiu mosΔcaasi ootosaitai aanΛ baiyoma goovai Λgi ipΛlidi isimiagi cascΔΔ.

18 Dai ootosa ragai aatΛmΛ Λmai gΛraduñi Tito Λmadu. VΛΛsi Λvaavoitudadami cΛΛga ñioocai gocΛli vui, aliΛ cΛΛga gamamaatΛtulditai goovai Diuusi ñiooquidΛ. 19 Λgi Λvaavoitudadami Λcovai vusaitu gocΛli sai gΛroidana dai gΛrsoiñΛ Λmpaidana Λtumiñsi ismaacΔΔ Λmpagi gΛraaduñi vaavoitudadami aipacoga oidacami. AatΛmΛ Λmpaidi gotumiñsi Λvaavoitudadami soituutuigami vΛΛtarΛ dai poduucai maatΛmu aa oodami sialiΛ cΛΛ tuiga Diuusi, dai poduucai ΛpΛ gΛmaatΛmu isbaigΛrΛliaracΔΔ ivueeyi aatΛmΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi. 20 AatΛmΛ ootosa Λragai idi cacΛli cΛΛga tuutiacΔΔ sai Λmpaidana Λtumiñsi vai poduucai maitΛrñiooquidiñΛ oodami. 21 AatΛmΛ cΛΛga iduuñia ΛrΛlidi goaa duiñdagai Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi ΛpΛ.

22 Dai Λmai cΛli oida agai ΛpΛ Tito Λmadu aduñΔ dai idi cΛli camaatΛ aatΛmΛ ΛpΛ iscΛΛga ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ dai baigΛliaracΔΔ oida agai gogaa vaavoitudaitai masiaapimΛ sΛlicΔΔ cΛΛga soiñΛ agai gΛraaduñi soituutuigami tumiñsicΔΔ. 23 Ismaadutai gΛntacacagi istuisi ootoi aanΛ goTito aagidavurai sai goovai argiñaduñi dai giñsoicai giñaa duiñdagarΛ gΛnmamaatΛtulditai Diuusi ñiooquidΛ. Dai ismaadutai gΛntacacagi istuisi ootoi aanΛ gogaa vΛgoocai, aagidavurai sai govaavoitudadami tami oidacami ootoi. Dai aa oodami nΛiditai iscΛΛ tuutuiga goovai aliΛ cΛΛ ñioocaiñΛ Suusi Cristo vΛΛtarΛ. 24 SiΛscadΛ mΛΛ dadia gocΛcΛli cΛΛgavΛr miaadΛgida dai cΛΛga Λgiada dai poduucai maatΛmu Λvaavoitudadami aipaco oidacami masiaapimΛ aliΛ oigΔdai gΛnaaduñi vaavoitudadami. AanΛ caagidi gΛraaduñi vaavoitudadami aipaco oidacami masai aapimΛ aliΛ oigΔdai gΛnaaduñi vaavoitudadami.

9

1 AanΛ maiviaa isgΛnaagidagi idi oojarΛ masai Λmpaidana tumiñsi gΛraaduñi soituutuigami vΛΛtarΛ. 2 CamaatΛ aanΛ masiaapimΛ baiΛliaracΔΔ soicai gΛnaaduñi soituutuigami. AanΛ vΛASCARΛ baigiñΛliaracΔΔ aagidiñΛ gΛraaduñi vaavoitudadami MasedooniarΛ oidacami masai aapimΛ AcaayarΛ oidacami vasumirΛ abiaadΛrΛ Λmpaidi tumiñsi dai ootosda agai gΛraaduñi soituutuigami. AidΛsi maí Λvaavoitudadami

Masedooniarla oidajami masduucatai ivueeyi aapimla baitoma vascatai vaamioma baiganaliaracada ampaidi tumiñsi asoituuuigami vatarla. ³ Vascara ootosa inagai aanla idi garaaduñi vai samicada vaavoi vuusaña istumaasi aagai aanla ganaagaitai. Dai aanla ipalidi issamicada bai duuca aapimla atumiñsi poduucai isduucai caagidi aanla garaaduñi Masedooniarla oidacami. ⁴ Samicada ipalidi aanla isbai duuca aapimla atumiñsi siduuniadagi giñoidagi amoco garaaduñi tami Masedooniarla oidacami silascada imiagi aanla. Siallan tada aanla ismaibai duuca aapimla. Aanla vascara vaavoitudai istumaasi agada aapimla. Aapimla lpla siallan tada maibai duucacatai. ⁵ Cascada aanla polidi sai aliasi glaagai isapaga iimiagi idi cacalli dai gansoña naato ampaidagi atumiñsi ismaacada vilaga isaituda aapimla silaqui aagai. Poduucai lagi ampaidamu aapimla mosacaasi silaqui ipalidi maisiu silaqui aatama ipaliadagi.

⁶ Tagitovurai aapimla siora chlaqui gaoidadagi Diusi maisicaga soicaiña, dai siora mui gaoidadagi Diusi caga soicailpa. ⁷ Vascatai glaagai isgaoidadagi silajqui cagadu aliadagi. Mosglaagai isbaiganaliaracada gaoidadagi maisiu guvucadacada. Diusi oigadai siora baigaliaracada gaoidi. ⁸ Diusi caga istutuidi isganmaacadagi naana maasi istumaasi dai poduucai viaacamu aapimla vasi istumaasi tagitocagi aapimla ganvatarla. Dai poduucai viaacamu aapimla istucuda soicadagi aa. ⁹ Pocaiti Diusi ñiooquidarla:

Siora cal tuutuiga alia caga soicai asoituuuigami.

Dai Diusi vascara soicadamu siora caga soicai aa.

Ascaiti Diusi ñiooquidarla. ¹⁰ Diusi lagi dai maacai oodami astocai ismaacada asai. Dai lagi vaa Diusi ganmaaquimu aapimla vasi mastumaasi tagitucagi. Dai aapimla ganbaivitocami viaacamu dai poduucai caga soicadamu aa. ¹¹⁻¹² Silascada vuidaquia aatama asoituuuigami gotumiñsi ismaacada mpagi aapimla samicada baiganaldiamu lagi Diusi vui viaacatai istumaasi tagito. ¹³ Dai caga ñioocadamu lagi Diusi vui maatacatai isaapimla caga lagiidi istumaasi aagai Suusi Cristo cascada ootosdi aapimla gotumiñsi. Dai caga ñioocadamu lagi Diusi vui mui ootosdakai aapimla tumiñsi lagi vatarla dai aa vatarla lpa. ¹⁴ Dai lagi vaamioma ganoigadamu cascada daanadamu Diusi sai lagi vaamioma gansoicaiña. Lagi maata isDiusi gansoicai iscal tuutiaca aapimla cascada mosal caga soicai aapimla dai cascada aliasi ganoigadai lagi. ¹⁵ Samicada baigalidi aatama Diusicada isagai mosasi gansoicai. Maitistutuidi aatama iscala agagai isasi gansoicai Diusi.

10

1 Aana Paavora ganaagidamu amo istumaasi. Caa maata aapima isSuusi Cristo ali'asi caa tuiga dai maioomaliga dai aana lapa ipalidi ispotuigacagi. Amoo oodami pocaiti sai si'ascada ganalamadu daaca aana maioomaliga aana ganvui damos si'ascada ganoojiada aana ali'asi ganbagai'ña. 2 Aana gandaanai gi'ñaadu'ni masai gajiaadara viaana vaasi gosoimaascami poduucai si'ascada gaamo imia aana maivi-aacamu isganbagaidagi. Damos islamoco quiaa pocaitaidagi sai aana ivueeyi mosacaasi istumaasi aana lagi ipalidi, lagi gia bagaidamu aana. 3 Vaavuava isaatama lapa aroodami dai quiaa oidi daama oidaga damos maiapan duucai ivueeyi aatama lagi ismaacada maivaavoitudai Diuusi. 4 Diuusi lagi dai gi'nsocai iscala ivuaada aana aa dui'ndada maisiu aana lagi. Amoo oodami lagi maitistutuidi isgajiaadara viaagi gosoimaascami avanacai Diuusi guvucadadacada. Cascada Diuusi gi'namaacai guvucadagai ansai calga ivuaadana aa dui'ndada. 5 Idi guvucadagaicada ismaacada Diuusi gi'namaacai vaamioma maata nioocai aana isagai ismaacada gagarducada ganalidi vui nioocaitai Diuusi niooquida ismaacada gama-maatatuldi aana. Lagi maitipalidi isoodami maatiagi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. Dai lagi vaa guvucadagaicada vaamioma istutuidi aana isagai dai avanacai poduucai lagi lapa lagi Diuusi niooquida. 6 Si'ascada cacalga lagiada aapima vaasiaacatai istumaasi aagai Diuusi niooquidara aida gia casi istutiadamu aana isbagaidagi ismaacada mai'lagidi Diuusi niooquida.

7 Gaaagai mascalga gantagito najadagi istumaasi apavueeyi aapima gansaagida. Dai lagi ismaacada pocaiti saida arSuusi Cristo oootosada dai gi'nvui nioocai gaaagai ismaatacagi i'nsaana lapa arSuusi Cristo ootosada. 8 Tomasi alia aagai aana sai Suusi Cristo gi'ntaa amo saalicami vaascara maisiaa lara aana. Suusi Cristo gi'ntaa gosalicami ansai gansoicai'ña masai vaamioma calga vaavoitudai'ña Diuusi niooquida, maisiu ansai gansobicai'ña isvaavoitudadagi aapima. 9 Maitipalidi aana isganalbacatadagi gomaasicada ismaacada ganaagidi'ña aana ganoojiditai. 10 Amoo oodami pocaiti'ña sai si'ascada ganoojiada aana ganbagadan caiti'ña aana dai sai si'ascada ganalamadu daaca aana sai aida gia doadicudan duucai nioocai'ña aana. 11 Damos lagi ismaacada pocaiti'ña gaaagai ismaatacagi sai poduucai isduucai ganoojidi'ña aana istutuidi ismotuigacagi si'ascada gandididagi.

¹² Damos maitipalidi aan isapan tuigacagi agai ismaacada gagarducada ganalidi ginviu ñioocaitai. Agai polidi sai vaamioma sastuduga siaa oodami. Agai alia vupuiiruga cascada polidina sai vaamioma calaga gamamaatatulidina siaa aadunada mamaatatuldiadami. ¹³ Silascada ganaagiada aan ansai calaga ivueeyi ginaa duiñdaga aan ganaagidina mosacaasi istumaasi ivueeyi aan. Aan ivueeyi istumaasi Diusi gintañjai ansaid ivuaadana, cascada mosacaasi gomaasi ganaagidina aan. Dai agai gintañjai ansaid ganmaatatuldana ñiooquida aapima Coriintotaga oidacami. ¹⁴ Aan ivueeyi mosacaasi istumaasi Diusi ginaagidi. Aan agai dai apaga ganaagidi Suusi Cristo ñiooquida. ¹⁵ Aan maiaagai istumaasi gamamaatatuldi aa mosacaasi istumaasi aan lagi gamamaatatuldi. Aliasi ipalidi aan masai vaamioma calaga vaavoitudana aapima nai poduucai istutiada aan isvaamioma naana maasi istumaasi ganmaatatuldiagi. ¹⁶ Dai poduucai casi istutuidi aan isgamaatatuldiagi Diusi ñiooquida sibacoga siaaco maiquiaa gamaatatuldi aa oodami.

¹⁷ Aliasi arcagagai iscalaga ñioocadagi oodami Diusi vui dai maisu lagi gavattara. ¹⁸ Diusi maibaigalidi agaicada ismaacada calaga ñioocadagi lagi gavattara baiyoma lagi Diusi maata siota baiadiagi.

11

¹ Maitavar oojodacai calca istumaasi ganaagida inagai aan tomasi polidi aapima ismaicagaladu gintañgitoidaga. ² Diusi ipalidi sai baamucan tadacana aan gomamaatatuldiadami yaatavogami vui, goovai ganvupuiirumada alidi cascada. Aan agai dai ganaagidi sai Suusi Cristo arcagacaga vuviadami matai aapima vaavoitu. Dai sivi aliase ipalidi aan isaapima apiavaavoitudadagi dai calaga lagiadagi Suusi Cristo. ³ Aan maitipalidi masganvupuiirumadadagi masai gajaadaga viaana Suusi Cristo poduucai isduucai adiaavora yaatagi dai viiirumagi Eva Edeenaga. ⁴ Aan maata masiapima calaga miaadagidina tomastuma mamaatatuldiadami ismaacada gandaividi dai calaga gantagito calcana istumaasi ganmamaatatuldiadagi agaitai Cristo agai, tomasi maitaragai vaa mamaatatuldiaragai ismaacada ganmaatatuldi aan. Aan ganmaatatuldi sai Suusi Cristo arcagacaga vuviadami dai sai Diusi Ibadaga galamadu daja dai sai siota vaavoitudai Suusi Cristo calgacaga vuvacai. Damos aa ama maasi ganmamaatatuldi dai vaascaga aapima calaga

gANTAgito caAcana. ⁵ Agai poAlidi sai vaamioma sastuduga siaa dAmos aanA poAlidi sai maivaamioma sastuduga Agai iñsaanA. ⁶ Tomasi aanA maicAAga maata ñioocai vAAscARa cAA maata aanA istumaasi gANmamaatAtuldi Agai cascAdA maata aanA isgANYaatagidi Agai. Dai aapimA cAAga giñmaata dai cAA maata istumaasi gamamaatAtuldi aanA.

⁷ Ammo oodami pocaitiña sai isamaadutai gama-maatAtuldiadagi dai maitamaitAcAdagi sai maitArsoiñi ma-maatAtuldiaragadA. Sioor maata issiooma ARcAAgaicamudai isgiñaa namAquidamudai aapimA dai poduucai vaamioma cAAga AAgiadamudai istumaasi gANmamaatAtuldiña aanA. Baiyoma gaaata vuaadana aanA dai gaagaiña istumaasi tagito aidAsi gANdiviji aanA dai gANmaatAtuli Diuusi ñiooquida poduucai ivuaadana aanA gANsoiña iñAliditai. ⁸ Dai aa vaavoitudadami sibAA oidacami giñoidiña tumiñsi AAPA ansai AACAdA giñsoicaiña gANAAmadu daacatai. ⁹ Aidasi mAA dada AVaavoitudadami MasedooniARA oidajami Agai Agai dai giñoi tumiñsi dai poduucai aapimA maisiaa doodai tomali Ammo istumaasi aanA giñvAAtarA dai tomali Ammo imidagai maiviaacamu aapimA issiaa vuaadagi tomali Ammo istumaasi aanA giñvAAtarA. ¹⁰ AanA vaavoitudai Suusi Cristo cascAdA istumaasi aagai aanA Arvaavoi. CascAdA aagidi aanA vAAsi Acaaya dAVAAriARA oidacami ansai maitantaanAda iñagai aapimA tomali Ammo tumiñsi. ¹¹ Maitavar povAnliada ismaitanoigAdai aanA dai cascAdA pocaiti. AAgi Diuusi maata isaliasi gAnoigAdai aanA.

¹² AmamaatAtuldiadami yaatavogami gAntaanAi tumiñsi gANmamaatAtulditai cascAdA aanA maitipAlidi masiaapimA giñoidadagi tumiñsi vai maipocaitiadagi AmamaatAtuldiadami sai giñApan duucai ivueeyi. ¹³ Agai pocaitiña saidA ArSuusi Cristo oootosadA dAmos maitArvaavoi. Agai mosArYaatavogami. ¹⁴⁻¹⁵ Dai Agai cAA tuutiacami gANvuaadana dAmos ivueeyi istumaasi ADiaavora ipAlidi isivuaadagi. ADiaavora aliA yaatavoga AAPA cascAdA. DAmos Diuusi sAAlicAdA soimaasi taatatuldamu soimaasi ivuaadatai Agai.

¹⁶ AanA maitipAlidi ispoAliada aapimA ismaicAAgadu giñtagitoidaga. DAmos ispoAliada aapimA ismaicAAgadu giñtagitoidaga vAAscARa gAAagai mascaAcagi istumaasi gANAagidi aanA giñaagaitai aanA AAgi isaliA cAA tuiga aanA ducami isgAducAdA giñAliadamudai aanA. ¹⁷ DAmos Suusi Cristo maipoduucai gArmaatAtuli Agai maigAducAdA gAAlidiña, cascAdA vuiirugan tada aanA poduucai ñioocaitai. ¹⁸ Muidutai mamaatAtuldiadami aagaiña sai aliA cAAga

ivueeyi g_Λnaa duiñdaga casc_Λd_Λ aan_Λ _Λpp_Λ aagai ansai alia c_Λga ivueeyi giñaa duiñdaga. ¹⁹ Aapim_Λ po_Λlidi m_Λsai alia sastuduga casc_Λd_Λ c_Λga istutuidi aapim_Λ m_Λsmaitiñoojoadagi viiirugami duucaí ñioocaitai aan_Λ ²⁰ poduucái isduucái maioojodai aapim_Λ _Λmamaat_Λtuldiadami yaatavogami tomasi _Λgai g_Λnt_Λaañicarú duucaí g_Λnn_Λidi, dai maiñam_Λquidacái vuuyi g_Λnvustuidaga, dai soi duucaí g_Λnn_Λidi, dai g_Λng_Λvaiña. ²¹ D_Λmos aan_Λ maioojoidi ispoduucái ivuaadagi. Dai aliasi baigiñ_Λlidi aan_Λ ismaisoimaasi g_Λnvuiididi.

_Λmamaat_Λtuldiadami yaatavogami aagaiña sai c_Λga ivueeyi g_Λnaa duiñdaga dai aan_Λ aagadamu _Λpp_Λ tomasi viiirugan tada aan_Λ aagaitai. ²² _Λgai g_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λñ_Λlidi judidíucatai. Aan_Λ _Λpp_Λ _Λrjudíu. Dai _Λgai g_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λñ_Λlidi Isireli_Λr_Λ oidacamicatai. Aan_Λ _Λpp_Λ _ΛrIsireli_Λr_Λ oidacami. Dai _Λgai g_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λñ_Λlidi Avraañicarú cajiudad_Λcatai. Aan_Λ _Λpp_Λ _ΛrAvraañicarú cajiudad_Λ. ²³ _Λgai g_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λñ_Λlidi pocaititai said_Λ _ΛrSuusi Cristo ojootosad_Λ. Aan_Λ gia s_Λllíc_Λd_Λ _ΛrSuusi Cristo ootosad_Λ, tomasi viiirugami duucaí ñioocái aan_Λ. Aan_Λ vaamioma gaaagidi Diuusi ñiooquid_Λ is_Λgai. Dai aan_Λ vaamioma giñg_Λvai oodami is_Λgai. Dai aan_Λ vaamioma muiyoco vaa giñmaisatu is_Λgai. Dai muiyoco giñmuaa aagaiña oodami. ²⁴ Taama imidagai giñg_Λg_Λ _Λjudidíu iquisanaic_Λd_Λ dai v_Λ taama imidagai aitu _Λmo coobai dan bai_vastaama dan tuvustaamaojo. ²⁵ Dai _Λpp_Λ vaica imidagai uusic_Λd_Λ giñg_Λg_Λ. Dai _Λpp_Λ _Λmo imidagai giñmaicacarai. Vaica imidagai duupi _Λvaarcu suudar_Λ ismaac_Λd_Λr_Λ im_Λña aan_Λ. Dai _Λmo imidagai suudar_Λ vii aan_Λ _Λmo tasai dai _Λmo tucagi _Λmo uusaiñd_Λr_Λ iñdaag_Λcatai m_Λacasi d_Λv_Λarai uugidiaiñd_Λr_Λ. ²⁶ Aan_Λ aipaco aim_Λr_Λña. Dai baitoma giñb_Λ aim_Λr_Λña suudagi. Dai _Λsivogami giñsobicaiña voiy_Λr_Λ. Dai giñaaduñi giñvui v_Λat_Λcana dai sib_Λacoga aa oodami giñvui v_Λat_Λcana _Λpp_Λ. Dai g_Λg_Λr quiiqui_Λr_Λ oidacami giñvui v_Λat_Λcana _Λpp_Λ. Dai si_Λscad_Λ oidagana aim_Λrda aan_Λ giñaaj_Λña _Λsivogami. Dai si_Λscad_Λ vaarcu_Λr_Λ aim_Λrda aan_Λ _Λmo iimidagai duupic_Λña _Λvaarcu. Dai _Λgai ismaac_Λd_Λ yaatagai said_Λ _Λrvaavoitudadami giñvui v_Λat_Λcana _Λpp_Λ. ²⁷ Ali_Λ soimaa taatamai aan_Λ aata v_Λadatai. Muiyoco maicocos_Λña aan_Λ. Dai muiyoco alia bibiuug_Λña dai tonomoc_Λr_Λña. Dai aliasi gaaata v_Λadana aan_Λ casc_Λd_Λ _Λmo imidagai maitiñaaj_Λ tasai ugidagai. Dai muiyoco imidagai _Λvamuc_Λr_Λña aan_Λ. Dai muiyoco imidagai baitoma maiyuucusucana aan_Λ.

²⁸ Dai v_Λas tasai aan_Λ _Λpp_Λ t_Λgitoi v_Λasi vaavoitudadami v_Λasi aipacoga oidacami. ²⁹ Is_Λmaadutai maic_Λga v_Λavoitudadagi ducami iñsaan_Λ _Λpp_Λ maic_Λga v_Λavoitudadagi. Isaa

oodami soimaasi duiñtuldagi amo vaavoitudadami aan siasa
 araña dai baamucuiña aan adiaavora vui. ³⁰ Aan caagai
 naana maasi istumaasi aagaitai isducatai soimaa taatamaña
 vai poduucai gamaatana inšana sallaicada tagito isDiuusi
 giñsoicadagi. ³¹ Caa maata Diuusi sai istumaasi aagai aan
 arvaavoi. Diuusi aroogada gartaanadamiga Suusi Cristo dai
 aliiasi gaagai isvascatai caga ñioocadagi agai vataratoma
 tuigaco. ³² Damasco aramo amapacata adavariata siaaco
 taanai arai Aretas. Dai amo imidagai Damascara daacatai
 aan. Damasco sicoli cuupi galgar bibiidaviquicada. Taida
 asonar caacami daarai nuucadacamio vas cuucuparagiata
 sai giñsobidacana siuu duu vuusia aan sai giñbaji aagaitadai.
³³ Damos giñaaduñi amo asarata giñdaí dai bidaviqui an salli
 giñtavañi. Dai poduucai cagacata vuusai aan.

12

¹ Aan polidi sai maitarcagai isgducada giñliada aan
 gomaasicada ismaacada ivueeyi aan baiyoma aagamu aan
 istumaasi giñtagi gartaanadamiga Suusi Cristo dai istu-
 maasi agai giñmaatatuli. ²⁻³ Camui uumigi vaa aradi is-
 vaavoitu aan Suusi Cristo. Casiaradi baivustaama dan
 maacova uumigi isgartaanadamiga Suusi Cristo giñvaidacai
 tavaagiamu siaaco daja agai. Damos maimaata aan isbaiagi
 ii giñibadaga ismoduucai giñtuucuga arpa. Agi Diuusi maata
 isducatai aradi. ⁴ Damos caga maata aan isii tavaagiamu
 dai malca ca aan istumaasi giñaagidi Diuusi. Dai Diuusi
 maitiñmaa oigaragai isaagida aan tomali amaadutai istu-
 maasi ca. ⁵ Caga istutuidi aan isgducada giñliadagi aan
 imacai tavaagiamu, damos baiyoma alia tagito aan isDiuusi
 giñsoicadagi vas tasai. ⁶ Caga istutuidi aan isganaagidagi
 naana maasi istumaasi ismaacada ivuaadana aan. Aan
 ganaagiadamudai moscaasi istumaasi arvaavoi dai gomaasi
 maitarvuiirudagaicamudai. Damos vascata maiaagaiña.
 Damos casi giñmaata aapima naiditai isducatai ivuaadana
 aan dai isducatai oidacana dai moscaasi poduucai ipalidi
 aan isgiñmaatacagi aapima cascada maiaagaiña naana maasi
 istumaasi ismaacada ivuaadana aan.

⁷ Naana maasi istumaasi garducami ta aan tavaagiana.
 Damos Diuusi maitipali isgducada giñliada aan tagacai
 gomaasi cascada Diuusi dagito adiaavora sai soimaasi
 giñtaatatuldana coocodagaicada. Sallaicada cooco giñtuucuga
 ducami isgiñsasimudai amo uusi muucacami. ⁸ Vaicojo
 daí aan giñtaanadamiga sai maigovai imitudana
 coocodagai ⁹ damos agai poviñtatadai: “Aapi mosviaa
 ismaatiagi inšana gaogadai. Damos maitan aduaaidagi vai

poduucái gámaatana sai aapi áagi maiviaa guvucadagai isivuaadagai giñaa duiñdaga. Aana ágai daidá gámaacái guvucadagai”, iñtatadái Cristo. Baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai vai poduucái gámaatana isSuusi Cristo giñmaacái guvucadagai ansaidá ivuaadana aa duiñdada. ¹⁰ Baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai poduucái vaamioma cáaga maata aana isCristo ágai dai giñmaacái guvucadagai. Dai baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai isivuaadagai Cristo aa duiñdada, ágai giñmaacái guvucadagai isivuaadagai aa duiñdada cascada, daidá oodami giññiooquidiña vaavoitudaitai aana Suusi Cristo, dai alia soimaa taatamai aana biuugigai, dai soi duucái giñnaldi oodami, dai alia soimaa taatamai naana maasi istumaasi.

¹¹ Aana ápan duucái ñioocái amoco ismaacada maicáagadu tagitoidada aliasi giñagaitai aana áagi damos aapimá arganduñi ispoduucái ñioocái aana, aapimá maicáaga ñioocái aan inváatará cascada. Amamaatatuldiadami yaatavogami pocaiti saidá arrojotosada Suusi Cristo dai sai vaamioma namaga ágai istomasioora. Damos tomasi aana ápra maiñamaga váascara ápan áasi namaga aana ágai. ¹² Aana maiuojodacái gánaagidiña Diuusi ñiooquida dai Diuusi giñmaa guvucadagai ansaidá iduuna aapimá gansaagida naana maasi gágarducami dai gomaasicada cáaga gámaata iñsaana sálicada arjotosada Suusi Cristo. ¹³ Aana cáagacara gannaldi aapimá ápan duucái tomastuma vaavoitudadami ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo. Mosaca soiñi maitantái aana poduucái isduucái taanaí aana aa. Damos síoor maata isbai polidi aapimá sai gaagái isgánaagida aana masai giñoigaldana gocascada.

¹⁴ Sivi cabai giñduu aana ápamu dai gándivida iñagai sivicada casi arvaicojoca ágai. Dai ápamu maitantañimu aana soiñi. Aana maitágitó gánvustuidaga, mosai íplidi aana isgiñoigada aapimá. Aana gánooga giñducami cascada maitantaanaí aana soiñi. ¹⁵ Baiyoma baigiñaliaracada siaa doadamu aana istumaasi víaa. Aana bai giñduu isapiagánsocadagai vai vaamioma cáaga oidacana aapimá. Aana gánsocadamu asta síascada ugitiagi giñguvucadaga, tomasi aana aliasi gánoigadai polidi aana masiapimá maitiñoigadai.

¹⁶ Damos amoco aapimá gansaagidaiñdara tomasi cá maata ágai ismaitantái aana soiñi gánámadu daacatai, váascara pocaiti ansai aa vuuyi aana tumiñsi ismaacada ámpagi aapimá gáraduñi soituutuigami váatará. ¹⁷ Dai pocaiti ápra ansai aana ootoi Tito sai gánvupuiirumadana.

18 Vaavuava isootoi aanΛ Tito ΛΛmadu Λmai gΛraduñi. DΛmos Λgai maitΛnvupuiirumagi iimΛcai. CΛΛ maataΛ aapimΛ iñsaana ΛΛmadu Tito ΛΛpan duucaı oıdacana aapimΛ gΛnsaagıda.

19 AanΛ maisiu mosΛcaasi aapimΛ gΛnaagıdi gomaasi Diuusi giñcaΛ ΛΛpa. AanΛ gΛnaagıdi istumaasi Cristo ipΛlıdi. Dai aanΛ ipΛlıdi mΛsiaapimΛ vaamioma cΛΛga vaavoıtudagi Diuusi ñıooquıda. SΛΛlıcΛda gΛnoıgΛdai aanΛ cascΛda.

20 MaimaataΛ aanΛ isducataı daraajamu aapimΛ sıΛΛscada mΛΛ divi aanΛ. AanΛ maitipΛlıdi isΛncocoda aapimΛ, dai maitipΛlıdi iscoımudadaΛ tuutiaca, dai maitavΛr baacoıca, dai tΛtΛgitodavurai istumaasi viΛΛgacagi aa, maitavΛr yaatagΛda aa, maitavΛr gΛñıooquiada aıpacoga, maitavΛr gΛgΛrducΛda gΛnΛlıada, dai maitavΛr gΛnvupui ñıoocada. Nai poduucı maıviaaca aanΛ isgΛnbagıdagi. MaitipΛlıdi aanΛ issoıgΛnΛlıatudagi. 21 MaitipΛlıdi aanΛ issıaa Λragı Diuusi vui aapımΛcΛda tomalı maitipΛlıdi aanΛ issusuaquiagi soımaasi ivuaadataı ΛΛmadutai aapimΛ ΛΛqui abıaadΛrΛ. Λgai quıaa googosi gΛnducami.

13

1 Cagoocoaja gΛndıvıjı aanΛ sıvicΛda casi Λrvaıcojoca agai. İsaamadutai gΛpıar vuaaja Λlıada gΛaduñi sı soımaasi idui gΛaagai isıdıcagı gooca isΛΛpa vaıca nΛıjadami. 2 AidΛsı gΛnΛΛmadu daacatadai aanΛ gΛnaagıdi vΛΛscataı aapimΛ Λmo ñıooqui dai toması mΛΛcası daja aanΛ Λpamu gΛnaagıdamu aanΛ Λgai vaa ñıooqui. Sıvı gıa soımaasi gΛntaatatuldamu aanΛ isquıaa soımaasi ivuaada aapimΛ poduucı isduucı gΛnaagıdi aanΛ. 3 Poduucı maataımu aapimΛ isSuusi Cristo guvucadadΛcΛda ñıoocai aanΛ. CΛΛ maataΛ aapimΛ sı istumaasi aagai Suusi Cristo sΛΛlıcΛda ivueeyı Λgai. 4 Vaavuava sı aidΛsı sısapıcatadai Suusi Cristo curusıaba maıviaaca maascatadai guvucadagai dΛmos Λpan duaaca Λgai dai tΛvaagıΛrΛ daja Diuusi guvucadadΛcΛda. AatΛmΛ gıa maıviaa guvucadagai dΛmos Diuusi Λgai daıdΛ gΛrmaacı guvucadagai tΛsı gΛnaagıdıña mΛsı soımaasi ivueeyı.

5 CΛΛgavΛr tΛtΛgitoda aapimΛ istumaasi ivueeyı mΛsbai cΛΛga vaavoıtudai. CΛΛ maataΛ aapimΛ isSuusi Cristo ΛΛmadu daja ismaacΛda cΛΛga vaavoıtudai. 6 İpΛlıdi aanΛ istΛtΛgitoda aapimΛ issΛlıcΛda vaavoıtudai aanΛ Suusi Cristo. AanΛ gıa maitΛnyaatagıdi. 7 DaanΛı aanΛ Diuusi mΛsı maısoımaasi ivuaadana aapimΛ, mΛsı baıyoma cΛΛgacΛrΛ oıdacana. AanΛ sΛΛlıcΛda ipΛlıdi ispoduucı oıdaca aapimΛ dΛmos maisiu cascΛda ipΛlıdi aanΛ isΛoodami sıaa giñduutuadagi. 8 Mosı ipΛlıdi aanΛ isoodami vaavoıtudadagi Diuusi ñıooquıda

aatΛΛα tomali Λmo imidagai maivuidΛΛ vΛΛΛcana Diuusi ñiooquida. ⁹ CascΛΔΛ baigiñΛlidiña aanΛ siΛΛscadΛ cΛΛga ΛΛgiadagi aapimΛ Diuusi ñiooquida vai poduucai maiviaaca aatΛΛα isgΛnbagadagi tomasi aa poliadagi ismaiviaa aanΛ guvucadagai. Dai daanΛi aanΛ Diuusi mΛsai vaamioma cΛΛga ΛΛgidiña dai vaamioma cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi. ¹⁰ AanΛ gΛnoojidi idi oojoi maiquiaa gΛndividacai vai poduucai siΛΛscadΛ mΛΛca divia aanΛ maiviaaca isgΛnbagaidagi tomasi viaa aanΛ sΛΛlicami. GartΛaanΛdamiga Λgai daidΛ giñmaa idi sΛΛlicami ansai gΛnsoicΛiña isvaamioma cΛΛga vaavoituda dai vaamioma cΛΛga ΛΛgiadagi aapimΛ Diuusi. Diuusi maitipΛlidi issobicΛda aanΛ gΛnvaavoidaraga.

¹¹ Otoma gartΛΛgadamu aatΛΛα giñaaduñi. Ivuaadavurai mosΛcaasi istumaasi ΛrcΛΛgaducami, dai baigavΛr ΛnΛliada, dai Λmo tagitoidagai avΛr viaaca aapimΛ, dai casiaavΛr maitΛncocoda. DaidΛ garDiuusiga ismaacΛΔΛ gΛriibΛstudan tadatudai dai gΛroigΛdai gΛnΛΛmadu daacamu. ¹² CΛΛgavΛr gΛnmiaadΛgiada aipacoga. ¹³ VΛΛsi gΛraaduñi vaavoitudadami tami oidacami DiuuscΛΔΛ gΛmviaatuldi.

¹⁴ AanΛ ipΛlidi isSuusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadagi, dai sai Diuusi apiagΛnoigΛdaiña, dai sai Diuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daacana.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Paavora vaavoitudadami Galaasiara oidacami

¹ Aana arPaavora Suusi Cristo ootosada. Agai giñootoi sai gaaagidiña aana Diuusi ñiooquida. Suusi Cristo amadu Diuusi garooga giñootoi maisiu oodami. Diuusi agai dai duaacali Suusi Cristo coidada saagidiaiñdara. ² Aana ganoojidi idi oojai dai aana amadu vasi govaavoitudadami ismaacada giñama daraaja gamviaatuldi aapima vaavoitudadami Galaasiara oidacami. ³ Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga calgacara gannajadagi dai ganiibastudacan tadacagi. ⁴ Suusi Cristo lagi gadagitu masmuaagi dai poduucai garoigaldi garsoimaascamiga dai calgacara garvuvaitu sai camaiagidiña adiaavora dai camaisoimaasi ivuaadana poduucai isduucai ivueeyi oodami sivi tanai oidigi daama. Vasi gomaasi apdui poduucai isduucai Diuusi ipali. ⁵ Aana ipalidi isvasi oodami calga ñioocada Diuusi vui tomastuigaco.

— — —

⁶ Maitatagai aana isducatai giñatagituagi mosaa otoma gajiaadara viaacai aapima Diuusi. Diuusi sallycada soigalidi aapimacada cascada ootoi Cristo sai muucuna curusiaba sai poduucai calgacara vuvacana oodami. Diuusi ñiooquidara pocaiti sai siora vaavoitudagi Suusi Cristo agai imia agai tavaagiamu dai ami oidaca agai tomastuigaco Diuusi amadu. Damos aapima cavaavoitudai ama maasi. ⁷ Damos maitipu amai vaavoidaragai ismaacadacada istutuidi oodami iscalgacara vuvaquiagi mosaca Cristo mamaatatuliaragada. Damos vascara amadutai ipalidi isganmaatatuldiagi ama maasi dai maisiu mosacaasi Suusi Cristo mamaatatuliaragada. ⁸ Damos agai ismaacada ganmamaatatuldiadagi ama maasi ismaacada maiapaa maasi istumaasi ganmaatatuli aatama gaaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi agai tomasi araan isamo Diuusi taañicaruda ismaacada diviagi tavaagiaiñdara lapa. ⁹ Dai apamu ganaagidi aana sai ismaacada ganmamaatatuldiadagi ama maasi ismaacada maiapaa maasi istumaasi ganmaatatuli aatama agai gaaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi agai.

¹⁰ Aana aagai gomaasi damos maitipalidi aana sioodami pocaitiadagi sai calga ivueeyi aana baiyoma ipalidi aana isDiuusi aagagi iscalga ivueeyi aana. Iñsaan ivuaadamudai

istumaasi oodami ipalidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipalidi aidΛ gia maitarSuusi Cristo piooñigadΛcamudai aanΛ.

11-12 Damos maatΛcavurai aapimΛ giñaaduñi sai istumaasi gamamaatΛtuldi aanΛ Suusi Cristo giñmaatΛtuli maisiu oodami.

13 AapimΛ camaatΛ isducatai ivuaadana aanΛ ΛΛquioma aidasi ΛΛgidiña aanΛ Λjudidíu vaavoidaragadΛ. CamaatΛ aapimΛ isaliΛ soimaasi taatamituldiña aanΛ Λgai ismaacΛdΛ vaavoitudaiña Suusi Cristo. AanΛ vΛasi coodai iñΛlidadai. 14 AanΛ vaamioma cΛga ΛΛgidiña Λjudidíu vaavoidaragadΛ siaa giñaaduñi ismaacΛdΛ Λrgiñapanacami dai aanΛ vaamioma cΛga ΛΛgidiña giñaaduñicarv viituldiaragadΛ. 15 Damos Diuusi Λcovai giñvuusaitu aidasi abiaadΛrΛ maiquiaa vuusai aanΛ. Λgai sΛlicΛdΛ giñoigΛdai cascΛdΛ. 16 Dai aanΛ maí Suusi aidasi Diuusi ipali. CascΛdΛ istutuidi aanΛ isaagiadagi Diuusi ñiooquidΛ Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu sai Λgai ΛrpΛ maatana isducatai cΛgacΛrΛ vuvaquiagi. Aidasi tΛΛ aanΛ Suusi Cristo aidΛ otoma maiaagidi aanΛ tomali Λmaadutai, 17 tomali maiotoma ii aanΛ Jerusaleenamu dai nΛidamu Λgai ismaacΛdΛ arSuusi Cristo ojootosadΛ rpΛga isaanΛ. Baiyoma otoma ii aanΛ Araaviamu. Dai gooquiΛrΛ rpamu divia aanΛ DamaascΛrΛ.

18 Dai asta vaica uumigicΛdΛ ii aanΛ Jerusaleenamu. AidΛ maí aanΛ Piiduru dai ΛΛmadu daja aanΛ goo Λcaldi. 19 Dai tΛΛ aanΛ Jacovo ΛrpΛ Suusi suculidΛ dai Λgaa Suusi ojootosadΛ gia maitΛΛ aanΛ. 20 MaatΛ Diuusi sai istumaasi gΛnoojidi aanΛ arvaavoi.

21 Dai gooquiΛrΛ ii aanΛ Siiriamu dai Siliisiamu. 22 Garaaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ JudeerΛΛ oidacata dai maitiñmaatΛcatadai. 23 Moscajiomacana Λgai sai aanΛ ΛΛquioma soimaasi taatamituldiña Λvaavoitudadami dai cΛdaiña Suusi Cristo gooquiΛrΛ casi gaaagidi isSuusi Cristo arcΛgacΛrΛ vuviadami. 24 Dai cΛga ñioocaiña Diuusi vΛatarΛ cajiomacatai gomaasi.

2

1 Dai cadaivunucai baivΛstan dan maacova uumigi rpamu ii aanΛ Jerusaleenamu ΛΛmadu Bernabé. Dai vaidacai aanΛ Tito. 2 Diuusi giñagidi sai gaamu iimΛna cascΛdΛ ii aanΛ. Dai JerusaleenarΛ gΛnΛmpagi vΛasi Λvaavoitudadami tΛaanΛdamigadΛ antai aanΛ aagidi istumaasi mamaatΛtuldi aanΛ ismaacΛdΛ maitarjudidíu aagitai Suusi Cristo cΛgacΛrΛ garvuviaadamiga, dai tΛcacai aanΛ sabai cΛgadu giñmamaatΛtuldaraga. 3 Vai Λgai pocaiti sai cΛgadu cascΛdΛ

maitajai agai isa Tito iquitagi gatuucuga tomaasi agai maitarjudicatadai. ⁴ Ami vaapa amoco yaatavogami. Agai pocaiti saida arvaavoitudadami damos maitarvaavoi. Agai vaapa dai naida agai sabai garvaavoi isaatama ismaacada cavaavoitu Suusi Cristo camaalagidi Moseesacaru samicamigada. Dai agai ipaliditadai isvascatai lagiada aatama Moseesacaru samicamigada. Agai gia ipaliditadai is Tito iquitiagi gatuucuga. ⁵ Damos aatama maagi, ipaliditai isaapima apiavaavoitudadagi is Suusi Cristo arcagacaga vuviadami dai maisiu tagitodagi isistutuidi iscagacaga vuvaquiagi Moseesacaru samicamigadacada.

⁶ Damos vaavoitudadami taanadamigada maitinaagidi ansai ama maasi gamamaatatuldiña aan. Aan maivuaama inlidi taanadamicatai agai. Diuusi amadugan duucai nidi vascatai cascada. ⁷ Agai maitinaagidi isducatai gamamaatatuldiada aan. Agai maata ta isDiuusi giñmaa aa duiñdagai ansai mamaatuldiana aan ismaacada maitarjudidiu is Suusi Cristo arcagacaga vuviadami poduucai isduucai maa agai Piiduru aa duiñdagai dai aagidiña agai ajudidiu is Suusi Cristo arcagacaga vuviadami. ⁸ Diuusi maa samicami Piiduru saida rootosadacana Suusi Cristo dai aagidiña ajudidiu sai Suusi Cristo arcagacaga vuviadami, dai Diuusi giñmaa aan lpa samicami ansaid rootosadacana Suusi Cristo dai aagidiña ismaacada maitarjudidiu sai Suusi Cristo arcagacaga vuviadami.

⁹ Cascada Jacovo amadu Piiduru amadu Vuaana, ismaacada arvaavoitudadami baitaguucacamigadacana, maata tagacai isDiuusi samicada cagacaga garnidi aatama, aan amadu Bernabé, agai alia baiganalli aatamacada. Dai garaagidi tsai apiaaagidiña aatama Diuusi ñiooquida ismaacada maitarjudidiu sai agai apiaaagida agai Diuusi ñiooquida ajudidiu. ¹⁰ Dai garaagidi agai lpa tsai vascaga soicaiña aatama soitutuigami, tomaasi aan vascaga ivuaadana gomaasi.

11-12 Aidasi ii Piiduru Antioquiiamu siaaco daraajatadai aatama, agai tucamidaga gacuaadana agai amadu ismaacada maitarjudidiu. Damos aidasi ami dada amaco Jacovo aadun, Piiduru camaitauu ismaacada maitarjudidiu amadu. Agai maitipaliditadai isñiooquiadagi ajudidiu vaavoitudadami ismaacada apialagiditadai Moseesacaru samicamigada. Cascada aan bagaimi povuaadatai agai. ¹³ Amaasi vaavoitudadami judidiu uraava Piiduru tomasi agai aagaitadai amo istumaasi dai ama maasi idui. Dai asta Bernabé uraava agai tomasi Bernabé pocaititadai

sai gaaagaitadai isdagituagi Moseesacaru sállicamigadΛ, gooquiara vΛascara apamu aagida aliditadai. ¹⁴ Damos aidasi taa ana ismaicalla ga ivuaadatadai agai isducatai aagai Diuusi ñiooquidara, amaasi ana potatadai Piiduru vΛasi vaavoitudadami vuitapi: “Maicalla ga ivueeyi aapi. Tomasi aapi arjudiu vΛascara aaguioma gajiaadara viaa aapi Moseesacaru sállicamigadΛ. ¿Dai ducatai sivi ipalidi aapi isagai ismaacada maitarjudidiu aagiadagi Moseesacaru sállicamigadΛ”? antatadai ana.

¹⁵ Aatama arjudidiu, gardaada dai gaaaduñicaru arjudidiu cascada. ¹⁶ Damos vΛascara caa maata aatama sai Diuusi caagacara naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudatai Suusi Cristo maisiu mosaaigitai Moseesacaru sállicamigadΛ. Aatama caagacara vuvaquia aralidi cascada vaavoitu Suusi Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru sállicamigadΛ.

¹⁷ Aidasi aatama mamaataraitadai sai Suusi Cristo caagacara naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, amaasi maí aatama isaatama aapa arsoimaasi ivuaadami apan duucai agai ismaacada maitarjudidiu. Damos maitistutuidi aatama ispotaiyagi sai Suusi Cristo soimaasi garduiñtuli. ¹⁸ Dai iñsaana apamu gamamaatatuldiadagi sai gaaagai isaaagiadagi Moseesacaru sállicamigadΛ dai poduucai caagacara vuvaquiyagi aida gia gamamaatatuldiadamudai ana istumaasi cagajiaadara viaa ana dai poduucai sállicada soimaasi ivuaadamudai ana. ¹⁹ Ana aagida iñaliditadai Moseesacaru sállicamigadΛ damos maitistui ana cascada maí ana sai tomali amaadutai maitistutuidi iscaagacara vuusiagi Moseesacaru sállicamigadacada. Cascada gajiaadara viaa ana Moseesacaru sállicamigadΛ dai vaavoitu Suusi Cristo dai poduucai caagacara oidaga isducatai Diuusi ipalidi. ²⁰ Aidasi Suusi Cristo muu curusiaba aida abiaadara camainamaga Moseesacaru sállicamigadΛ cascada aidasi vaavoitu ana Suusi Cristo ana gajiaadara viaa Moseesacaru sállicamigadΛ. Dai sivi Suusi Cristo giñlamadu daja daida ana ivueeyi istumaasi agai ipalidi maisiu istumaasi ana ipalidi. Suusi Cristo giñoigadai dai agai muu curusiaba ansai ana caagacara vuusiña. ²¹ Dai sállicada vaavoitudai ana ismosacaasi sioora vaavoitudai Suusi Cristo caagacara vuvacai dai Diuusi oigaldi soimaascamigadΛ dai caagacara naidiña. Damos sioora pocaitiadagi sai gaaagai isaaagiadagi Moseesacaru sállicamigadΛ dai poduucai caagacara vuvaquiyagi agai gia

gajiaadΛΓΛ vipieeyi vΛΛsi istumaasi idui Suusi Cristo aidΛsi muu curusiaba. AanΛ gia maitipΛlidi ispoduucai ivuaadagi.

3

1 AliΛ vupuiiruga aapimΛ giñaađuñi vaavoitudadami GalaasiΛΓΛ oidacami gΛndagitocai isgΛnvupuiirumadagi aa oodami gΛnyaatagi gΛnmamaatΛtulditai Λma maasi ñiooqui masai maiΛΛgidiña Diuusi ñiooquidΛ. AanΛ cΛΛga gΛnmaatΛtuli isSuusi Cristo muu curusiaba sai cΛΛgacΛΓΛ vuvacΛna oodami. 2 TΛtΛgitodavurai aapimΛ sai Diuusi IbΛadΛ divia dai gΛnΛΛmadu daaca agai vaavoitudacai aapimΛ Suusi Cristo dai maisiu ΛΛgidacai aapimΛ Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. 3 SΛΛlicadΛ vupuiiruga aapimΛ. CΛΛ maata aapimΛ sai aidΛsi gΛnaaga aapimΛ isoidacagi isducatai Diuusi ipΛlidi Diuusi IbΛadΛ gΛnsoi. CascadΛ glaagai ismaatΛca aapimΛ sai maitistutuidi aapimΛ isivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi ΛΛgiditai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. 4 AapimΛ aliΛsi soimaa taata vaavoitudacai Suusi Cristo cascadΛ aanΛ ipΛlidi isgomaasi gΛnsoiñagi mai apiavaavoitudada aapimΛ. 5 Diuusi ootoi gΛibΛdaga dai gΛnΛΛmadu daacana dai Diuusi ivueeyi naana maasi gΛgΛrducami aapimΛ gΛnsaagida vaavoitudacai aapimΛ Suusi Cristo maisiu ΛΛgidacai aapimΛ Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ.

6 CΛΛ maata aapimΛ isducatai Avraañicarυ vaavoitu Diuusi dai poduucai istui isimiagi tΛvaagiamu. 7 Poduucai cΛΛga gΛmaata sai siooΓΛ vaavoitudai Diuusi Λgai ΛΓAvraañicarυ cajjudadΛ ducami. 8 Diuusi camaatΛcatadai iscΛΛgacΛΓΛ nΛijada agaitadai mui oodami ismaacadΛ maitarjudidíu ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai Λgai Suusi Cristo, cascadΛ Diuusi potΛtΛdai Avraañicarυ: “AanΛ baiΛΛliatudamu vΛΛsi oodami oidigi daama oidacami aapi gΛcΛjjudagacadΛ”, astΛtΛdai Diuusi. 9 Poduucai Diuusi baiΛΛliatudai siooΓΛ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi baiΛΛliatu Avraañicarυ vaavoitudacai Λgai Diuusi.

10 SiooΓΛ vaavoitudai isistutuidi iscΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi ΛΛgidacai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ, Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa agai Λgai. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ: “VΛΛscatai ismaacadΛ maivΛΛscΛΓΛ Λgiada vΛΛsi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ Diuusi sΛΛlicadΛ gajiaadΛΓΛ viaa agai”. 11 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ ΛpΛ: “MosΛcaasi siooΓΛ vaavoitudagagi Diuusi, Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidiña ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai Λgai vΛΛscΛΓΛ oidacamu Diuusi ΛΛmadu”. Poduucai cΛΛga gΛmaata isDiuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidi oodami ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi

ivuaadamudai vaavoitudaitai Suusi Cristo maisiu $\text{c}\lambda\lambda\text{gac}\lambda\text{r}\lambda$ vuvac λ i mos $\lambda\lambda$ giditytai Moseesacaru $\text{s}\lambda\lambda$ licamigada. ¹² Sioora vaavoitudai isistutuidi $\text{isc}\lambda\lambda\text{gac}\lambda\text{r}\lambda$ vuvaquiagi $\lambda\lambda$ gidacai Moseesacaru $\text{s}\lambda\lambda$ licamigada mai λ pan duuc λ i t λ t λ gitoi λ gai ismaac λ d λ vaavoitudai isSuusi Cristo $\text{arc}\lambda\lambda\text{gac}\lambda\text{r}\lambda$ vuviadami.

¹³ Diuusi gajiaad λ r λ viaa Suusi Cristo curusiaba maisiu soimaasi ivuaadatai Suusi $\text{d}\lambda$ mos soimaasi ivuaadatai aat λ m λ . Poduuc λ i Suusi Cristo $\text{c}\lambda\lambda\text{gac}\lambda\text{r}\lambda$ garvuvaitu aat λ m λ ismaac λ d λ vaavoitudai λ gai dai Diuusi garoig λ i dai camaigajiaad λ r λ garviaa λ gai tomasi $\lambda\lambda$ quioma mai $\lambda\lambda$ gidiña aat λ m λ Diuusi $\text{s}\lambda\lambda$ licamigada. Suusi Cristo casoimaasi taata aat λ m λ garv $\lambda\lambda$ tar λ casc λ d λ . λ judidíu coodaiña ismaac λ d λ ali λ soimaasi ivuaadana dai saigiaraiña sai maatana aa issoimaasi idui λ gai. Casc λ d λ pocaiti Diuusi ñiooquid λ r λ sai $\text{s}\lambda\lambda$ ic λ d λ gajiaad λ r λ vipieeyi Diuusi λ gai ismaac λ d λ g λ saiyatudai soimaasi ivuaadatai. ¹⁴ Dai poduuc λ i Diuusi $\text{c}\lambda\lambda\text{gac}\lambda\text{r}\lambda$ vuvaida λ gai λ gai ismaac λ d λ mait λ rjudidíu vaavoitudaitai λ gai Suusi Cristo poduuc λ i isduuc λ i Diuusi $\text{c}\lambda\lambda\text{gac}\lambda\text{r}\lambda$ vusaitu Avraañicaru vaavoitudacai λ gai Diuusi. Dai Diuusi Ib λ ad λ λ madu daacamu v $\lambda\lambda$ si vaavoitudadami. Poduuc λ i isduuc λ i aagai Diuusi.

— — —
¹⁵ Giñaaduñi, si $\lambda\lambda$ sc λ d λ λ mo oodami iduñiagi λ mo oojai siaaco aagai sioora v $\lambda\lambda$ tar λ ca λ gai vustuidad λ si $\lambda\lambda$ sc λ d λ muuquiagi λ gai dai daasagi gat λ t λ aa λ r λ aga tomali λ maadutai maitistutuidi is λ ma duuc λ i iduñiagi. ¹⁶ Poduuc λ i λ p λ Diuusi v $\lambda\lambda$ sc λ r λ ivueeyi v $\lambda\lambda$ si istumaasi aagai said λ iduñia λ gai. $\lambda\lambda$ quioma Diuusi pot λ t λ dai Avraañicaru: “Avraañi, aapi λ madu λ maadutai g λ c λ judad λ aiñ λ r λ bai $\lambda\lambda$ liatuda λ gai mui oodami aipacoga oidacami”, ast λ t λ dai Diuusi. Avraañicaru c λ judad λ ismaac λ d λ aagai Diuusi sai bai $\lambda\lambda$ liatuda λ gai mui oodami λ r λ Cristo. Dai maisiu mos λ caasi λ gai bai $\lambda\lambda$ liatuda λ gai mui oodami $\text{d}\lambda$ mos Avraañi λ p λ bai $\lambda\lambda$ liatuda λ gai mui oodami. ¹⁷ Cadaivunucai maaco sientu dan λ mo coobai dan bai λ vastama uumigi aid λ si abiaad λ r λ aagidi Diuusi gomaasi Avraañicaru Diuusi maa g λ s $\lambda\lambda$ licamiga Moseesacaru. $\text{d}\lambda$ mos v $\lambda\lambda$ sc λ r λ maigajiaad λ r λ viaa λ gai istumaasi aagidi Avraañicaru caaagidacai iss $\lambda\lambda$ ic λ d λ iduñia λ gai istumaasi aagidi. ¹⁸ Tomali λ maadutai maitistutuidi $\text{isc}\lambda\lambda\text{gac}\lambda\text{r}\lambda$ vuvaquiagi ivuaadatai istumaasi aagai Moseesacaru $\text{s}\lambda\lambda$ licamigada. Sioora vaavoitudagi Diuusi λ gai dai $\text{c}\lambda\lambda\text{gac}\lambda\text{r}\lambda$ vuvac λ i poduuc λ i isduuc λ i vaavoitu Avraañicaru istumaasi aagidi Diuusi.

¹⁹ Moseesacaru $\text{s}\lambda\lambda$ licamigada v $\lambda\lambda$ sc λ r λ soí λ oodami sai maatana isi λ rsoimaasi ivuaadami. Diuusi ootoi gat λ t λ aañicaru λ sai maacana $\text{s}\lambda\lambda$ licamigada Moseesacaru

taida Moseesacaru aagidi oodami. Dai Moseesacaru sállicamigada namacatadai asta aidá uucami sidivia Cristo. Cristo arAvraañicaru cajiudadacatadai. ²⁰ Diuusi ootosi ajudidíu gállicamiga aacada dmos Avraañicaru gia lagi aagidi lagi.

²¹ Dmos maacacai Diuusi gállicamiga ajudidíu vallascaia maigajiaadara viaa istumaasi aagidi Avraañicaru. Moseesacaru sállicamigada maimaa guvucadagai tomali amaadutai saida ivuaadana istumaasi aagai sállicamiara. Isállicami gamaacadamudai guvucadagai istutiadamudai oodami iscallagacara vuvacadagi sallalicamicada. ²² Dmos sallalicamicada canga maata vlassi oodami isarsoimaasi ivuaadami dai istagito lagi siora callagacara vuvaidagi poduucai sillascada matiagi oodami sai Suusi Cristo callagacara vuvaidi siora vaavoitudai aidá gia vaavoitudamu lagi dai callagacara vuvaquimu.

²³⁻²⁴ Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vallascaia maatacatadai oodami istumaasi gaagai isivuaadagi dai istumaasi maitaagai isivuaadagi Moseesacaru sállicamigadara. Dai Moseesacaru sállicamigada namacatadai asta aidá uucami sidivia Suusi Cristo. Diuusi ootosi Suusi Cristo sai callagacara garnaidiña lagi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai aatama. ²⁵ Aidasi abiaadara divia Suusi Cristo casistutuidi oodami iscallagacara vuvacadagi vaavoitudatai lagi, dai Moseesacaru sállicamigada cagajiaadara vii.

²⁶ Vallascaia aapima arDiuusi maamarada vaavoitudaitai Suusi Cristo. ²⁷ Dai aapima ismaacada cavapacoñi vaavoitudacai Suusi Cristo lagi cadivia dai ganlamadu daaca lagi dai poduucai istutuidi aapima iscalla tutiacagi an duucai Suusi Cristo callagacara oidacatadai tami oidi daama. ²⁸ Vallascaia ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo lagi aaduñda ganducami Suusi Cristo tomasi arjudidíucagi ismaitarjudidíucagi lapa, isarpiooñicagi ischo lapa, tomasi arcacalli isooqui lapa. ²⁹ Dai vlassi vaavoitudadami arAvraañicaru cajiudadá ganducami cascada vlassi vaavoitudadami viaaca lagi lapa vlassi istumaasi aagidi Diuusi Avraañicaru sai maquia lagi cajiudadá.

4

¹⁻² Sillascada muuquiagi amo oodami dai viida gavustuidaga gamara ali galli, aa oodami nuucadacana vustuidada asta sillascada galli lagi. Oodami tomastuma pioñi duucai nidiña tomasi argaviidacami lagi. Lali galli viaaca islagiadagi aoodami ismaacada nuucada vustuidada lagi. ³ Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vlassi

oodami viaacatadai gansalicamiga dai polidiña agai sai agiditai gansalicamiga istutuidi iscagacaga vuvaquiagi. ⁴ Aidasi caayi istuigaco Diuusi ipalidi sai diviana Suusi Cristo tami oidigi daama agai oodami duucai vuusai dai dada arjudiu cascada Suusi lpa agidiña judiu samicamigada. ⁵ Aatma maicaga agidiña Moseesacaru samicamigada cascada viaacatadai issoimaasi taatagi damos Suusi Cristo cagacaga garvuvaitu vai poduucai aatma istutuidi isirmaamaradacagi Diuusi.

⁶ Dai cascada Diuusi ootoi gaibadaga sai galamadu daacana cascada aatma garooga aagaiña. ⁷ Dai sivi Diuusi camaipipiooñiga duucai ganiidi baiyoma gamaamara duucai ganiidi dai aatma lpa garmaaquimu agai istumaasi maacai agai gamaamara.

⁸ Aguioma aidasi maiquiaa maacatadai aapima Diuusi siaa duutudaiña aapima naana maasi istumaasi didiuusi aliditai. ⁹⁻¹⁰ Damos sivi camaata aapima Diuusi dai Diuusi gamaamara duucai ganiidi. Damos aapima polidi masaida istutuidi iscagacaga vuvaquiagi mosacaasi ivuaadatai naana maasi vagimi daida maitaata vuaadatai vasi saapatoco poduucai isduucai ganiida judidiu. Aana maimaata istu isida apamu vaavoituda lidi aapima lpan duucai aguioma. ¹¹ Aana polidi sai ginaa duiñdaga maitansoi.

¹² Giñaduñi aana gandaani masai gajiaadara viaana judidiu samicamigada poduucai isduucai idui aana. Dai aana lpan duucai oidaga ismaacada maitarjudidiu. Aidasi ganamadu daacatadai aana aapima cagacaga giñaidiña. ¹³ Caa maata aapima iscoococatadai aana aidasi tucamidara gandiviji aana dai ganaagidi sai Suusi Cristo acagacaga vuviaadami. ¹⁴ Tomasi uuvadacara maasi giñcoocodaga vascaga aapima cagacaga giñaidiña dai caga giñmiaadagi aapima duucami insaana lamo Diuusi taañicarudacamudai dai ducami insaana lSuusi Cristocamudai. ¹⁵ Tuimasi camaibaiganlidi aana giñvui? Tucamidara alia baiganlidi aapima aana giñvui dai asta ganvuupuji giñmaaquimudai lien aapima isbaigacamudai. ¹⁶ Damos sivi gansaayu duucai giñaidi aapima ganaagidacai aana istumaasi rvaavoi.

¹⁷ Aa oodami yaatavogami ganmamaatatuldi naana maasi istumaasi. Agai caa tuutiacami ganvueeyi masai cagacaga naidiña dai gajiaadara giñviaana aana. ¹⁸ Alisi acagai isaipacoga ganoigada oodami dai maisiu ganvupuiirumadadagi aipacoga. Caga tagito aana issalicada giñigadaiña aapima aidasi ganamadu daacatadai aana. Dai aana ipalidi isquiaa giñigada aapima tomasi

maitanallamadu daja. ¹⁹ Giñaduñi sállicadla soigiñliatudai aapimla dai apiasoigiñliadamu aanla asta siállscadla sállicadla clla ga vaavoitu aapimla Suusi Cristo dai clla ga oidacagi poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama. ²⁰ Aanla ipalidi isganallamadu daacagi sivi dai poduucai maatacagi aanla isducatai glaagai isganñiooquiada aanla. Dai aanla maitatagai istumaasi giñtatagituagi maiclla ga gantatagitoitai aapimla.

²¹ Aapimla ismaacada ivuaada alidi istumaasi aagai Moseesacaru sállicamigadlra poliditai sai poduucai istutuidi iscallagacarla vuvaquiagi glaagai iscalla ga maatacagi aapimla istumaasi glaagai sállicamirla. ²² Moseesacaru oojai amo istumaasi aagaitai Avraañicaru dai pocaiti sai Avraañicaru maamaracata dai gooca ccalli. Amoco armarada Ajaaracaru. Ajaar arcusñirugadacata dai Avraañi. Dai agamai armarada Saracaru. Sara arAvraañi ooñigada. ²³ Diuusi aagidi Avraañi saidla Sara marata agaitadai cascada marai lagi tomasi casi troquimudadacata dai lagi. Damos arcusñirugada maitatroquimudadacata dai cascada marai. ²⁴⁻²⁵ Vllasi gomaasi ganaagidi aanla vai poduucai vaamioma clla ga maata calcagi aapimla vllasi istumaasi Diuusi aagidi Moseesacaru lagiidi Siñaiilara aidasi maa lagi gasállicamiga, dai maata calca aapimla lra vllasi istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru aidasi aagidi saidla iduñi agaitadai mui naana maasi callagaducami lagi vllatarla. Ismaacada vaavoitudai saidla istutuidi iscallagacarla vuvaquiagi allgigitai Moseesacaru sállicamigada tatlaaanadami soimaasi taatatuldi dai asta cooda siora maiclla ga allgiadagi salllicami. Poduucai isduucai Avraañicaru istutuiditadai issoimaasi taatatuldiagi Ajaaracaru ismaiclla ga allgiadagi. Ajudidíu lralagai ismaacada vaavoitudai saidla istutuidi iscallagacarla vuvaquiagi allgigitai Moseesacaru sállicamigada. Lagi arIsireliara oidacami dai Jerusaleenlra oidaga ajudidíu tatlaaanadamigada. ²⁶ Damos aatama vaavoitudai isSuusi Cristo arcallagacarla vuviadami dai cascada aatama armaamarada Diuusi. Dai Suusi Cristo argartlaaanadamiga. Dai lagi oidaga tavaagilara siaaco vllascatai cagajiaadlra vii Moseesacaru sállicamigada, dai mllaca iimimu aatama tasai oidacamu tomastuigaco Diuusi llamadu. ²⁷ Dai pocaiti Diuusi ñiooquidlra sai Diuusi potatadai Sara aidasi Avraañicaru llamadu daacata dai gacusñiruga: Baigi galliada aapi Sara tomasi maiquiaa marai aapi, tomasi maitistutuidi aapi ismaamatagi. Iiñacadañi baigalliaracada tomasi maiquiaa coco duduaaiditai. Vaamioma maamata lagi aapi sil gacusñiruga.

⁷ Aidasi maiquiaa gansaagida dada amamaatatuldiadami yaatavogami aapima cllaga vaavoitudaiña. ¿Tuimasi camaiaggidi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada? ⁸ Diuusi ipali isaapima vaavoitudagi Suusi Cristo damos aapima camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. ⁹ Maatacavurai sai tomasi amaduga mamaatatuldiadami yaatavogami vllascara istutuidi isvupuiirumada mui oodami. ¹⁰ Aana cllaga vaavoitudai sai Suusi Cristo gansoiña agai mai aagiada aapima istumaasi gnmamaatatuldi aana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu tomasioora sioora gnvupuiirumadadagi.

¹¹ Giñaaduñi iñsaana quiaa aagiadamudai oodami sai iquitacaiña gantuucuga dai poduucai cllagacara vuvaquiagi aidai gia ajudidíu maisoimaasi giñtaatamituldiadamudai tomali maibacocodamudai giñvui. Damos aana aagidi sai viaa agai isvaavoitudadagi isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cllagacara vuvaquiagi cascada soimaasi giñtaatamituldí agai. ¹² Aana ipalidi sai iimana bodara ayaatavogami ismaacada gnvupuiirumadai.

¹³ Diuusi cllagacara gnvuvaitu masai camaiviaacana isllagiadagi vllasi istumaasi aagai Moseesacaru sllalicamigadara. Damos maitaagai masivuaadagi mosacaasi istumaasi aapima agai ipaliadagi. Baiyoma glaagai masigansoicadagi aipacoga ganoigadaitai. ¹⁴ Poduucai isduucai aagai Suusi Cristo. Agai pocaiti: “Oigadavurai aa oodami poduucai isduucai ganoigadai aapima agai”, ascaiti Suusi Cristo. Ismaacada sllalicada oigada aa oodami agai gia ivueeyi vllasi istumaasi aagai Diuusi sllalicamigadara. ¹⁵ Damos isaapima ganniooquiada aipacoga dai gancadadagi poduucai camaicllagacara gannijadan tada aapima aipacoga.

¹⁶ Damos aana anganaagidi masai ivuaadana vllasi istumaasi Diuusi Ibada ipalidi dai maisiu mosacaasi istumaasi aapima agai ipaliadagi. ¹⁷ Oodami ivuaada alidi istumaasi maioojoidi Diuusi Ibada. Agai potuutuiga oodami cascada. Dai poduucai maitivueeyi istumaasi maata sai glaagai isivuaadagi. ¹⁸ Ismaacada ivueeyi istumaasi ipalidi Diuusi Ibada camaiviaa isllagiadagi ajudidíu sllalicamigada.

¹⁹ Cllaga gamaata sillascada oodami ivuaadagi istumaasi agai agai ipalidi. Agai googosi ganducami. ²⁰ Dai siaa dutudai naana maasi istumaasi Diuusi duucai. Dai amoco cacadaraga. Dai aipacoga gancocodaiña dai gancadaiña. Dai agacoitaraga. Dai oomaliga. Daidai ivueeyi mosacaasi istumaasi agai agai ipalidi. Dai gnvupui bacocoiña. ²¹ Dai

coimudad^Λ tuutuiga. Dai g^Λncoodaiña aipacoga. Dai nava-coit^Λraga. Dai aa naana maasi soimaascami. Aan^Λ casi g^Λnaagidi dai ^Λpamu g^Λnaagidi sai sioor^Λ ivuaadagi gomaasi ^Λgai gia maiimi ^Λgai m^Λaca siaaco Diuusi gat^Λaan^Λ.

²² Damos si^Λascad^Λ ^Λmo vaavoitudadami ^Λagiadagi Diuusi Ib^Λad^Λ aid^Λ gia Diuusi Ib^Λad^Λ soic^Λ ^Λgai sai oig^Λdaiña aa oodami, dai soic^Λ sai baig^Λlidiña dai soic^Λ sai g^Λibastacan tadacana, dai soic^Λ sai maivui ñioocaiña Diuusi si^Λascad^Λ soimaasi taatamadagi, dai soic^Λ sai c^Λ tuigacana, dai soic^Λ sai soic^Λña aa oodami, dai soic^Λ sai ivuaadana istumaasi aagada, ²³ dai soic^Λ sai maioomaliacana, dai soic^Λ sai maibaamucuiña tomali maigogoosi g^Λducamicana. V^Λsi gomaasi mait^Λsoimaascami casc^Λd^Λ maidaidi Moseesacaru s^Λalicamigad^Λ gomaasi. ²⁴ Dai ^Λgai ismaac^Λd^Λ cavaavoiitudai Suusi Cristo cagajiaad^ΛΓ^Λ viaa v^Λsi istumaasi ^Λgi ^Λgai ip^Λlidi isivuaadagi casc^Λd^Λ camaigogoosi g^Λducamica tomali maiomalica tomali maitivueeyi naana maasi istumaasi ismaac^Λd^Λ ^Λgi ^Λgai ip^Λlidi isivuaadagi. ²⁵ Diuusi Ib^Λad^Λ g^Λрмаа ib^Λdagai utudui vaavoitudaitai Suusi Cristo, casc^Λd^Λ ali^Λsi g^Λaagai isivuaadagi aat^Λm^Λ v^Λsi istumaasi ip^Λlidi Diuusi Ib^Λad^Λ.

²⁶ Dai aat^Λm^Λ mait^Λaagai isg^Λarduc^Λd^Λ g^Λaliadagi poduucai g^Λnvupuid^ΛΓ^Λ v^Λat^Λcana oodami. Dai mait^Λaagai iscoimudad^Λ tuutiacagi.

6

¹ Is^Λmo vaavoitudadami todian duucai soimaasi iduñiagi, aapim^Λ ismaac^Λd^Λ c^Λaga ^Λgidi Diuusi Ib^Λad^Λ g^Λaagai m^Λsaagidiagi sai daan^Λna Diuusi sai oig^Λdiana dai g^Λaagai m^Λsaagidiagi sai camaisoimaasi ivuaadana sai baiyoma c^Λaga ^Λgidiña Diuusi Ib^Λad^Λ. Damos mait^Λaagai m^Λsbagadagi. G^Λaagai m^Λst^Λagitodagi is^ΛDiaavora istutuidi issoimaasi g^Λnduiñtuldiagi aapim^Λ ^Λp^Λ. ² Poduucaiav^Λ g^Λsoic^Λd^Λ aapim^Λ aipacoga si^Λascad^Λ soimaasi taatamada aapim^Λ dai poduucai ivuaadamu aapim^Λ istumaasi aagai Suusi Cristo mamaat^Λtuldaragad^ΛΓ^Λ.

³ Is^Λmaadutai g^Λduc^Λd^Λ g^Λaliadagi ^Λgai gia ^Λgi g^Λvuiirumadai dai maitistutuidi issoic^Λd^Λagi aa. ⁴ V^Λscatai g^Λaagai ist^Λagitodagi sabai c^Λaga ivueeyi istumaasi Diuusi ip^Λlidi. Isc^Λaga ivuaada ^Λgai poduucai baig^Λlidiña. Maitav^Λ g^Λnt^Λgitu ñajada isducatai ivueeyi aa casc^Λd^Λ maipocaitiada aapim^Λ m^Λsai vaamioma c^Λaga ivueeyi isagai. ⁵ V^Λscatai viaa is^Λj^Λagi ivuaadagi istumaasi Diuusi ip^Λlidi dai sioor^Λ maitivuaada istumaasi Diuusi ip^Λlidi ^Λgi ^Λgai ^Λrduñid^Λ.

6 Sioora armamaatardami agai viaa issoicadagi istucada istuutiadagi sioora mamaatatuldiadagi.

7-8 Maitavar ganvupuiirumadada aapima poliditai sai oodami istutuidi isyaatagiadagi Diuusi. Diuusi maata vassiaacatai cascada tomali amaadutai maitistutuidi isyaatagiadagi. Sioora ivuaadagi istumaasi lagi agai ipalidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipalidi agai gia maitistutuidi iscagacaga oidacagi dai maiimimu Diuusi amadu. Damos sioora ivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi Ibada agai gia iimi agai tavaagiamu dai tomastuigaco oidacamu Diuusi amadu. 9 Cascada maitaagai isoojoadagi ivuaadatai istumaasi ipalidi Diuusi Ibada. Poduucai Diuusi amo imidagai garmaaquimu mui naana maasi istumaasi cacagaducami tavaagigara isapiaivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi. 10 Cascada siascada istutiada aatama gaagagai tassoicadagi sioora tagitu amo istumaasi sooma caga gaagai tassoicadagi gaaaduñi vaavoitudadami.

11 Sivi ana lagi ganoojidi cascada gagardu idi ojai. 12 Amamaatatuldiadami yaatavogami agai dai ganaagidi masai viaa isiiquitiagi gantuucuga dai poduucai cacagacaga vuvaquiagi. Agai poduucai ivueeyi sai cacagacaga naidiña judidiu dai maisiu soimaasi taatamituldiña vaavoitudaitai agai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cacagacaga vuvacaiña oodami. 13 Tomali agai ismaacada iquitacai gantuucuga maitivueeyi vasi istumaasi aagai Moseesacaru samicamigadaga. Damos amamaatatuldiadami yaatavogami ipalidi isaapima iquitiagi gantuucuga vai poduucai gagarducada ganliada agai ivuaadatai aapima istumaasi agai gantaana. 14 Ana gaducada giñalidi muucucai gartaanadamiga Suusi Cristo curusiaba sai cacagacaga vuvacaiña oodami maisiu ama maasicada. Dai cascada ana camaioojoidi isivuaadagi istumaasi ivueeyi agai ismaacada soimaasi ivueeyi. 15 Ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo maitarsoiñi isiquitiquicagi tuucugada ischo ara. Baiyoma arsoiñi isviaacagi amo ibadagai utudui. 16 Ana ipalidi sai Diuusi iibastudacan tadacana vasi ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo dai camaiavaavoitudai Moseesacaru samicamigada. Dai ana ipalidi ara sai Diuusi soigalidiña gaicada.

17 Sivi baitaqui camaitaagai masvui ñioocadagi istumaasi ana ganmamaatatuli. Ana gaaagidi sai Suusi Cristo acagacaga vuviadami cascada oodami soimaasi giñtaatamituldiña dai quiaa maasi siaaco saasarai agai giñtuucuga.

18 Giñaduñi, aanΔ ipΔlidi sai gΔrtΔaanΔdamiga Suusi Cristo
cΔΔgacΔΓΔ gΔnnΔidiña.
MosΔcaasi.

Idi oojai ooji Paavora vaavoitudadami Efeesiara oidacami

¹ Aana arPaavora dai ganoojidi aana aapima Efeesiarai oida-cami ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo. Aapima arDiuusi acovai vuvaidada. Aana arootosada Suusi Cristo. Diuusi ipali cascada. ² Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga calgacara gannaijadagi dai ganiibastudacan tadacagi.

³ Diuusi ivueeyi naana maasi calagaducami aatama garvatarai. Ootoi agai Suusi Cristo sai agai garlamadu daacana dai sai agai garoigaldiña garsoimaascamiga dai calgacara garvuvaidiña dai garmaacana gavgucadaga vai poduucai agai bai garvueeyi tasai iimana tavaagiamu. Vasi gomaasicada aana ipalidi isvasi vaavoitudadami aliasi baigaliadagi Diuusicada dai calga ñioocadagi Diuusi vui. Agai aroogada Suusi Cristo gartaanadamiga. ⁴ Diuusi acovai garvuvaitu maiquiaa iduucai oidigi abiaadara. Daida garnaidi ducami siCristo garlamadu daacagi. Suusi Cristo muuquia aagaitadai curusiaba tasai aatama calgacara vuvacana dai vuidara guuquivana Diuusi maigapiar vatatai garoigaldacai Suusi Cristo garsoimaascamiga. Dai poduucai casi arducamicana istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ⁵ Alias garoigadai Diuusi cascada aiqui abiaadara ipali tasaida armaamaradacana aatama calgacara garvuvaidacai Suusi Cristo. Diuusi poduucai ipali cascada. ⁶ Dai cascada alia siaa duutudai aatama Diuusi dai calga ñioocai agai vui. Cal maata aatama isDiuusi salicada cal tuiga calgacara garnaiditai agai silascada ama duucai gartatagitua aatama dai camaisoimaasi ivuaadagi vaavoitudacai Diuusi marada Suusi Cristo. Diuusi salicada oigadai agai. ⁷ Dai Diuusi salicada cal tuiga calgacara garnaiditai cascada ootoi gamara sai agai muucuna curusiaba sai poduucai calgacara garvuvaidiana dai garoigaldana garsoimaascamiga. ⁸ Diuusi salicada garoigadai cascada garsoicai iscalga maata calcagi aatama vasi ñiooquida dai calga maatacagi isducatai gaagai isoidacagi. ⁹ Dai Diuusi garmaatutuli istumaasi idunia alidi agai istumaasi maimaatatadai oodami aiquioma. ¹⁰ Vasi povaduñimu isducatai agai ipalidi. Cascada ootoi Diuusi gamara oidi daama sai agai arCristocana daida arcalgacara vuviadamicana. Dai silascada paduñiagi vasi istumaasi

Diuusi ipalidi siapaduñiagi amaasi Cristo gataanadamu tavaagiara dai oidigi daama.

11-12 Aatama vaavoitudai Suusi Cristo dai aequioma Diuusi covai garvuvaitu daida aroida agai istumaasi oidi agai avavoitudadami. Vasi gomaasi apadunia agai poduucai isduucai ipalidi Diuusi. Diuusi ivueeyi istumaasi agai polidi iscagadu. Poduucai idui Diuusi vaid aatama ajudidiu ismaacada apaga vaavoitu Cristo cagacara oidacana vai poduucai caga ñioocadagi oodami Diuusi vui. ¹³ Dai aapima vasi ismaacada maitarjudidiu ca ñiooqui ismaacada arvaavoi daida arcagaducami sai Diuusi cagacara vuvaidi toma-sioora sioora vaavoitudagi Suusi Cristo. Dai aapima vaavoitu Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gaibadaga sai ganlamadu daacana poduucai isduucai aagai agai. Dai poduucai caga gammaata isaatama armaamarada Diuusi. ¹⁴ Poduucai ca maata aatama lamadu aapima isDiuusi garmaaqi agai vascatai vasi istumaasi agai. Vai vasi gomaasicada siaa duutuadagi dai caga ñioocadagi oodami Diuusi vui. Agai alia ca tuiga cascada.

15 Aan cajioma sai caga vaavoitudai aapima Suusi Cristo dai samicada oigadai aapima aa vaavoitudadami. ¹⁶ Cascada alia baigiñalidi aan Diuusi vui aapimacada gantatagitoitai siuu duucu daanadagi aan Diuusi sai gansoicaina. ¹⁷⁻¹⁸ Saa duutuada aan Diuusi Suusi Cristo gartaanadamiga oogada. Agai agai dai aliasi gaaagai isvasi oodami siaa duutuadagi. Dai daanai aan Diuusi sai agai gansoinana iscaga maata ca ca aapima Diuusi ñiooquida daida vaamioma maatacagi istumaasi Diuusi ipalidi ismaatca aapima. Vai poduucai maatacagi aapima vasi istumaasi Diuusi maatatuldia alidi sioora vaavoitudai Suusi Cristo ismaacada Diuusi covai vuvaitu. Dai ismaatcagi aapima apa sila cacagaducami istumaasi Diuusi maacai vaavoitudadami, ¹⁹ dai isDiuusi alia viaa guvucadagai dai isagai garsoicai aatama vaavoitudadami gaguvucadagacada. Dai gaguvucadagacada ²⁰ Diuusi duaacali Cristo coidada saagidiaiñdara dai gaabaana salisa padara dai tavaagiara. ²¹ Dai maa guvucadagai sai vaamioma gataanaina sitomas tuma samicami viaacami vasi oidigi daama sivi dai tomastuigaco. ²² Vascatai gaaagai isagiadagi Cristo. Dai Diuusi maa samicami saida arbaitalcaacamigadacana vasi vaavoitudadami. ²³ Daida vasi vaavoitudadami lamadu Cristo atamo adunuma ganducami. Dai Cristo lamadu daacana vasi vaavoitudadami poduucai istutuidi vaavoitudadami iscagacara oidacagi.

2

1 Λαquioma Diuusi maitanΛΛmadu daacatadai alia soimaasi ivuaadana aapimΛ cascαΔΛ. Damos sivi Diuusi casi γανmaa ibΔdagai utudui masai cΛΛgacαγΛ oidacana aapimΛ poduucai isduucai γgai ipΛlidi. 2 Λαquioma Λpan duucai oidacatadai aapimΛ aa oodami, daidΛ ivuaadana istumaasi ΔDiaavora ipΛlidiña. ΔDiaavora γgai dai gataΛaanΛi oidigi daama, dai soimaasi iduiñtuldi ismaacαΔΛ maiΛΛgiadagi Diuusi. 3 VΛΛscatai aatΛmΛ poduucai oidacatadai Λαquioma ivuaadana istumaasi ipΛlidiña dai istumaasi oojoidiña aatΛmΛ dai istumaasi tΛtΛgitoiña aatΛmΛ. CascαΔΛ gΛaagaitadai isDiuusi soimaasi γartaatatuldiagi Λpan duucai aa ismaacαΔΛ maivaavoitudai Suusi Cristo. 4 Damos Diuusi aliasi γaroigΔdai dai soigΛΛli aatΛmΛcαΔΛ. 5 CascαΔΛ aidasi Diuusi maigαγΛΛmadu daacatadai, quiaa soimaasi ivuaadana aatΛmΛ, amaasi Diuusi γarmaa ibΔdaga utudui vaavoitudacai aatΛmΛ Suusi Cristo. Diuusi duaacali Cristo coidadΛ saagidaiñdαγΛ sai Λpamu oidacana dai Diuusi γarmaa ibΔdaga utudui Suusi Cristo diviacai sai γαγΛΛmadu daacana. Diuusi soigΛΛli aapimΛcαΔΛ cascαΔΛ cΛΛgacαγΛ γamvuvaitu. 6 Diuusi duaacali Suusi dai gΛabaana dai sΛΛlisa padαγΛ tΛvaagiαγΛ. Dai Λαquioma Diuusi maigαγΛΛmadu daacatadai damos sivi γarmaa ibΔdagai utudui dai γarmaa sΛΛlicami tΛsai abaana daraajana tΛvaagiαγΛ siΛΛscadΛ coiγagi Suusi Cristo γαγΛΛmadu daaca cascαΔΛ. 7 Dai poduucai Diuusi gatαgidi vΛΛscαγΛ isaliα cΛΛ tuiga γgai γαγvui dai issΛΛlicadΛ cΛΛgacαγΛ γarnΛidi vaavoitudacai aatΛmΛ Suusi Cristo. 8 Diuusi cΛΛgacαγΛ vuvaidi oodami maisiu cΛΛga oidacatai γgai. Baiyoma Diuusi cΛΛgacαγΛ nΛidi oodami vaavoitudacai γgai Suusi Cristo. Gomaasi maiΛΛgi ivueeyi oodami Diuusi γgai daidΛ ivueeyi. 9 CascαΔΛ maitΛaagai isgαγarducαΔΛ γανΛliadagi oodami. 10 Dai Diuusi γgai daidΛ γarmaa ibΔdagai utudui ismaacαΔΛ vaavoitudai Suusi Cristo sai cΛΛgacαγΛ oidacana. Poduucai isduucai Diuusi ipΛli Λαquioma abiaadαγΛ.

11 AapimΛ maitαrjudidíu, γandΛΛdΛ maitαrjudidíu cascαΔΛ. Αjudidíu iquitΛcαi γανmaamara cαcαΛli tuucugadΛ cascαΔΛ iquitΛquicαΔΛ γanaagaiña γgai aipacoga. Dai aapimΛ ismaacαΔΛ maiiquitΛquicαΔΛ γanaagaiña γgai. 12 Gantαgitovurai aapimΛ isΛΛquioma maivaavoitudaiña Cristo dai aapimΛ maitαraaduñicatadai Αjudidíu dai maimaatacαtadai aapimΛ istumaasi aagidi Diuusi saidΛ iduñi agaitadai γgai vΛΛtarα. AapimΛ maiñΛnaracatadai

isiimiagi Diuusi ʌʌmadu siʌʌscada coiyagi tomali Diuusi maitʌʌʌmadu daacata dai. ¹³ ʌʌquioma maivaavoitudaiña aapimʌ Diuusi tomali maidaanʌiña aapimʌ ʌgai sai gʌnsoicʌiña dʌmos sivi vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai daanʌi sai gʌnsoicʌiña vai ʌgai gʌnsoicʌi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. ʌgai muu curusiaba dai aasi ʌʌrada vai poduucʌi tomasioora istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. ¹⁴ Judidíu viaacata dai gʌnsʌʌlicamiga sai ʌʌgi ʌgai istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Cascada judidíu dai ismaacada maitʌrjudidíu ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcana dai aidasi divia Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana sai baiyoma ʌʌmo adunumʌ ducamicana. ¹⁵ Aidasi abiaadʌʌ muu Suusi Cristo curusiaba camaiñamʌga sʌʌlicamigada ʌjudidíu cascada casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacada maitʌrjudidíu isgʌnaadunumʌ gʌnducamicagi Suusi Cristo gʌʌʌmadu daacatai. Poduucʌi Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana. ¹⁶ Aidasi abiaadʌʌ muu Suusi Cristo curusiaba tomasioorai istutuidi isʌʌgacʌʌ vuvʌquiagi vaavoitudacai ʌgai. Poduucʌi Suusi Cristo bai dui ʌjudidíu ʌʌmada ismaacada maitʌrjudidíu sai camai vui vʌʌʌcana Diuusi dai sai camaitʌncocodaiña ʌgai aipacoga.

¹⁷ Suusi Cristo divia dai aipacoga gaaagidi naana maasi cʌcʌʌgaducami siʌʌsi aapimʌ ismaacada maivaavoitudaiña Diuusi ʌcaasi ʌjudidíu ismaacada cavaavoitudaiña Diuusi masai camai vui vʌʌʌcana Diuusi ¹⁸ vaavoitudacai Suusi Cristo. Diuusi Ibʌada gʌrsoicʌi tasai vaavoitudana aatʌʌ Suusi Cristo dai poduucʌi casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmaitʌrjudidíu isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña. ¹⁹ Poduucʌi aapimʌ camaitʌrsibʌadʌʌ oidacami gʌnducami baiyoma aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmo adunumʌ gʌnducami. Vʌʌscatai ʌrDiuusi maamarada cascada. ²⁰ Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai Cristo dai oojotosada Cristo aagai Diuusi ñiooquida poduucʌi maí aapimʌ. Dai vʌʌscatai ismaacada gamamaatʌtuli Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigada. ²¹⁻²² Dai vʌʌscatai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌmo siʌʌgʌʌ gʌnducami. Poduucʌi idui Diuusi vai Diuusi Ibʌada diviagi dai gʌʌʌmadu daacagi. Dai Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai Diuusi Ibʌada gʌʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga oidacagi dai vaamioma maata caʌcagi Diuusi ñiooquida.

3

¹ Vʌʌsi gomaasicada aana Paavora gʌndaanʌi masai cʌʌgacʌʌ oidacana. Aana gʌnaagidiña aapimʌ ismaacada

maitarjudidíu isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami cascada maisapi aanla. ² Aapimla camaatal lienla isDiuusi giñaagidi sai ganaagidana aanla sai Diuusi calagacara vuvaiddi alpa ismaacada maitarjudidíu. Gomaasi aramo sallicami ismaacada Diuusi giñmaa. Diuusi calagacara gannaidi aapimla cascada. ³ Aanla ganoojidi chiallqui ñiooquicada daidla ganaagidi isducatai Diuusi giñaagidi amo istumaasi istumaasi alquioma algi Diuusi maatacatadai. ⁴ Siasscada naida aapimla idi oojai maalamu aapimla iscamaatal aanla istumaasi alquioma algi Diuusi maatacatadai sai Cristo iduunña agai amo istumaasi. ⁵ Alquioma Diuusi maiaagidi gomaasi tomali amaadutai damos sivi Diuusi Ibadaa agidi ojootosada Suusi Cristo ismaacadara Diuusi ñiñiooquituldiadamigada ismaacada Diuusi acovai vuvaitu. ⁶ Dai pocaiti sai ismaacada maitarjudidíu viaaca agai lpan duucal judidíu istumaasi Diuusi maaqui agai vaavoitudadami vaavoitudacal agai Suusi Cristo. Ajudidíu dai ismaacada maitarjudidíu amo adunumla ganducami dai vlassi istumaasi Diuusi agidi judidíu sai iduunña agai vaavoitudacal agai Suusi Cristo sivi arismaacada maitarjudidíu vattara alpa. ⁷ Diuusi giñmaa sallicami ansaidla ganaagidiña idi ñiooqui sai Suusi Cristo arcaagacara vuviadami. Aanla maicall tuigacana damos vassara Diuusi calagacara giñnaidi daidla giñmaa gaguvucadaga sai ganaagidiña aanla ñiooquidla. ⁸ Aanla polididi issiooma mañamaga aanla isvlassi vaavoitudadami damos Diuusi giñmaa sallicami sai agidiña aanla ismaacada maitarjudidíu sai Suusi Cristo calagacara vuvaiddi oodami daidla ivueeyi mui naana maasi vaavoitudadami vattara. Tomali amaadutai maitistutuidi ismaatiagi vlassi istumaasi ivueeyi Cristo vaavoitudadami vattara. ⁹ Dai Diuusi giñaagidi ansai agidana aanla vlassi oodami istumaasi Diuusi iduunña alidi alquioma abiaadara istumaasi tomali amaadutai maimaatacatadai. Diuusi idui vlassiaacatai. ¹⁰ Poduucal apadui vai naijadagi Diuusi tataañicaruda ismaacada taanai tavaagiara istumaasi ivueeyi Diuusi vaavoitudadami vattara sai poduucal maatana Diuusi tataañicaruda siall saituduga Diuusi. ¹¹ Vlassi gomaasi apadui poduucal isduucal agai tatagitoina tomastuigaco daidla idui agai isducatai aagai ootosacal Suusi Cristo oidigi daama. ¹² Dai vaavoitudal aatama Suusi Cristo cascada viaa aatama sallicami isdaanadagi Diuusi sai garsoicaiña vaavoitudaitai isagai garca. ¹³ Cascada gandaanai aanla masai maivuaam analidíña soimaa taatacatai aanla. Aanla agidi Diuusi ñiooquidla aapimla ismaacada maitarjudidíu cascada soimaa taataca aanla. Dai aapimla glaagai istatagitodagi siassi ganoigadai aanla cascada alia baigiñalidi soimaa taatacatai

aanΛ aapimΛcΛdΛ.

14 CascΛdΛ siaa duutudai aanΛ oogadΛ Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga. 15 Diuusi idui vΛascatai. Idui Λgai oodami oidigi daama daidΛ idui Λgai gatΛtaañicarΛ tavaagiΛrΛ. VΛasi ΛrΛmo oodami garducami aatΛmΛ cascΛdΛ gΛrooga aagaiña aatΛmΛ. 16 Diuusi sΛallicΛdΛ viaa guvucadagai. Dai daanΛi aanΛ Diuusi sai Λgai gΛnmaacana guvucadagai gΛniibΛdagΛrΛ vai poduucai vaamioma cΛΛga tutiacana aapimΛ, Diuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daja cascΛdΛ. 17 Dai daanΛi aanΛ Diuusi sai Cristo gΛnΛΛmadu daacana vaavoitudaitai aapimΛ Λgai vai poduucai vaamioma cΛΛga oigΛada aapimΛ aa oodami. 18-19 Dai daanΛi aanΛ Diuusi masai aapimΛ ΛΛmadu vΛasi vaavoitudadami maatana siΛasi garoigΛdai Suusi Cristo tomasi maitistutuidi aatΛmΛ ismaatiagi vΛasi siΛasi garoigΛdai Λgai. Dai daanΛi aanΛ Diuusi sai Λgai gΛnΛΛmadu daacana dai sai aapimΛ oidacana isducatai Diuusi ipΛlidi.

20 SΛallicΛdΛ viaa guvucadagai Diuusi dai Λgai gΛrΛΛmadu daja. DaidΛ garsoicΛi isivuaada aatΛmΛ istumaasi Λgai ipΛlidi. Dai Λgai cΛΛga istutuidi isivuaadagi vΛasi istumaasi aagiada aatΛmΛ dai istumaasi tatΛgitodagi aatΛmΛ dai asta vaamioma istutuidi Λgai isivuaadagi. 21 AanΛ ipΛlidi sai vΛasi oodami cΛΛga maata iscΛΛ tuiga Diuusi nΛiditai istumaasi ivueeyi Λgai vaavoitudadami vΛΛtarΛ dai maatacatai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo.

4

1 CascΛdΛ gandaanΛi aanΛ aapimΛ masai cΛΛgacΛrΛ oidacana aapimΛ tomasi maisapi aanΛ vaavoitudaitai Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga. Dai gandaanΛi aanΛ masai cΛΛgacΛrΛ oidacana isducatai gΛaagai isoidacagi Diuusi Λco vuvaidadΛ. AapimΛ ΛrDiuusi Λco vuvaidadΛ cascΛdΛ. 2 Maitavar gΛgarducΛdΛ gΛnΛliada dai cΛΛgavar tuutiaca dai maitavar bacocoda dai mosnΛijada istumaasi gΛnvuidadagi aa dai gΛnoigΛadavurai aipacoga. 3 Amo tagitoidagai avΛr viaaca cΛΛgacΛrΛ gΛnΛiditai aipacoga, Diuusi IbΛadΛ gΛnsoicΛi cascΛdΛ. 4 Dai vΛasi vaavoitudadami ΛrΛmo adunumΛ ducami dai vΛascatai viaa Λgai vaa Diuusi IbΛadΛ. Dai Diuusi Λco vuvaitu vΛasi vaavoitudadami dai maata aatΛmΛ isΛmo imidagai iimia ragai Diuusi ΛΛmadu dai tomastuigaco ΛΛmadu daraaja ragai. 5 MosaliΛ Λmaduga gartΛaanΛdamiga, vΛascatai aatΛmΛ vaavoitudadami Λmadugan duucai vaavoitudai, dai mosΛmadugan duucai garvapaconai aatΛmΛ, 6 mosΛmaduga Diuusi gΛrooga dai Λgai ΛrbaitΛcΛaacamigadΛ vΛascatai dai gΛrΛΛmadu daja dai

garnaiditai ismaacada maivaavoitudai istutuidi ismaatiagi isDiuusi alia viaa guvucadagai.

⁷ Cristo garmaacai guvucadagai vascatai amadutai saida ivuaadana amo istumaasi poduucai isduucai agai ipalidi.

⁸ Cascada pocaiti Diuusi ñiooquidara:

Tasadacai Cristo tavaagiamu gamaata isvaamioma istui agai isDiaavora.

Cascada Diaavora camaitistutuidi iscucupadagi vaavoitudadami iibada.

Dai gotora Cristo maa guvucadagai vaavoitudadami.

Pocaiti Diuusi ñiooquidara.

⁹⁻¹⁰ Capocaititai Diuusi ñiooquidara isSuusi Cristo tasai tavaagiamu poduucai canga gamaata isapaga tavai tavaagiaiñdara dai divia tami oidigi daama. Tasai Cristo siaaco vaamioma tucavaga tavaagiarra, dai sivi tomasiaacoga daja agai. ¹¹ Dai Cristo maa guvucadagai vascatai amadutai vaavoitudadami saida ivuaadana amo istumaasi. Amoco maa agai guvucadagai saida aroojotosadacana, dai aa saida arDiuusi ñiñoquituldiadamigadacana, dai aa sai aagidiña oodami ismaacada maiquiaa ca isSuusi Cristo arcagacarra vuviadami sai Suusi Cristo arcagacarra vuviadami, dai aa saida arvaavoitudadami tataanadamigadacana, dai aa saida arvaavoitudadami mamaatuldiadamigadacana.

¹² Poduucai bai dui Suusi Cristo agai saida ivuaadana Diuusi aa duiñdada vai poduucai vaavoitudadami vaamioma canga oidacana dai vaamioma canga vaavoitudana Diuusi ñiooquida. ¹³ Vai poduucai vascatai aatama amaduga maksi vaavoitudaiña dai amaduga maksi maatana aatama mamaatuldiaragada Suusi Cristo. Dai poduucai aatama vaavoitudadami baiyagi tagitoidagai daida ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi, asta siasca canga oidaca aatama isducatai oidacata dai Suusi Cristo.

¹⁴ Dai poduucai camaiapan ducamicamu aatama aali ismaacada tomasioora vupuiirumadai aagiditai ama maasi vaavoidaragai. Dai camaitistutiadamu oodami sastuducami isgarvupuiirumadadagi gamamaatuldiaragacada ismaacada maitarvaavoi. ¹⁵ Baiyoma aatama aagadagi mosaggi istumaasi arvaavoi poduucai gaagagai isbaiyagi tagitoidagai daida ivuaadagi istumaasi Cristo ipalidi garoigadaitai aatama aipacoga. Aatama amo adunuma garducami dai Suusi Cristo argartaanamiga. ¹⁶ Dai agai garsoicai aguvucadagacada iscagacarra garnaijadagi aatama aipacoga daida iscanga ivuaada aatama istumaasi agai ipalidi dai poduucai vaamioma canga oidacamu aatama garoigadaitai aipacoga.

¹⁶ Dai agai garsoicai aguvucadagacada iscagacarra garnaijadagi aatama aipacoga daida iscanga ivuaada aatama istumaasi agai ipalidi dai poduucai vaamioma canga oidacamu aatama garoigadaitai aipacoga.

17 Aan^Λ g^Λnaagidi istumaasi gi^ñaagidi Suusi Cristo. Agai pocaiti masai camaioidacana aapim^Λ isducatai oidaca agai ismaac^Λ^ΔΔ maivaavoitudai Diuusi. Agai t^Λat^Λgitoida^ΔΔ maisoi^ΔΔi isca^Λagaca^Δ^ΔΔ oidacagi. 18 Agai ali^Δ soimaasi ivueeyi casc^Δ^ΔΔ maitistutuidi isca^Λaga t^Λat^Λgitodagi. Dai agai gajiaad^Δ^Δ^ΔΔ viaa Diuusi maitip^Δaliditai ist^Λat^Λgitodagi Diuusi casc^Δ^ΔΔ camaitistutuidi agai ist^Λat^Λgitodagi Diuusi casc^Δ^ΔΔ maiviaa agai ib^Δdagai utudui ismaac^Δ^ΔΔ gamaacai Diuusi. 19 Dai camaisiaa ^ΛΔrai isgoogosi g^Δnducamicagi baiyoma baig^Δ^ΔΔlidi^ña pomaasi ivuaadatai. 20-21 Aid^Δsi cajyoma aapim^Λ isSuusi Cristo ^Δrc^Λagaca^Δ^ΔΔ vuviadami dai ma^í aapim^Λ isducatai oidacata^ΔΔi agai dai isducatai gamamaat^Δat^Δuldi^ña agai poduucai ma^í aapim^Λ istumaasi ^Δrvaavoⁱ. Poduucai ma^í aapim^Λ sai mait^Λaagai is^Δpan duucai oidacagi ^Δmaivaavoitudadami. 22 Casiav^ΔΔr maioidaca isducatai oidacata^ΔΔi aapim^Λ maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo. ^ΔΔquioma ^ΔDiaavora g^Δnvupuiirumada^íñ a casc^Δ^ΔΔ aapim^Λ po^Δlidi^ña sai vaamioma sioma oidacana soimaasi ivuaadatai. 23 Baiyoma g^Δndagitovurai vai Diuusi ^Δma duucai g^Δnt^Λat^Λgitoituldi^ña vai camait^Λat^Λgitoda aapim^Λ isducatai t^Λat^Λgitoi^ña ^ΔΔquioma baiyoma t^Λat^Λgitoda aapim^Λ isducatai Diuusi ip^Δlidi. 24 Dai viaacamu aapim^Λ ib^Δdaga utudai ismaac^Δ^ΔΔ gamaacai Diuusi vai poduucai ca^Λagaca^Δ^ΔΔ g^Δnn^Δijadamu aapim^Λ aipacoga poduucai isduucai Diuusi ca^Λagaca^Δ^ΔΔ g^Δnn^Δidi dai ^ΔΔgiadamu aapim^Λ Diuusi poduucai isduucai Diuusi ip^Δlidi.

25 Casc^Δ^ΔΔ casiv^ΔΔr maiyaatavoaca, aat^ΔΔ^ΔΔ ^Δmo adunum^Δ g^Δrducami casc^Δ^ΔΔ.

26 Isbaamuagi ^Δmaadutai aapim^Λ maitav^ΔΔr soimaasi ivuaada dai mait^Λaagai is^Δmo tasai baamuca agai 27 poduucai istutuidi ^ΔDiaavora issoimaasi idui^ñtuldiagi casc^Δ^ΔΔ.

28 Ismaac^Δ^ΔΔ ^Δssivuacata^ΔΔi camait^Λaagai is^ΔΔssivuacagi baiyoma g^Δaagai isgaaata vuaadagi dai poduucai viaacagi istumaasi oidadagi soituutuigami.

29 Maitav^ΔΔr sigalnaasi ñiooqui aagada baiyomav^ΔΔr ca^Λaga ñioocada vai poduucai sioo^ΔΔ g^Δnc^Δacagi ca^Λagaca^Δ^ΔΔ oidacana dai baig^Δ^ΔΔlidi^ña. 30 Dai poduucai maisoi^ΔΔliatudai aapim^Λ Diuusi Ib^Δad^Δ. Ducami isdaasamudai Diuusi Ib^Δad^Δ g^Δat^Δpacaru vai poduucai g^Δmaata is^Δmo imidagai iimi agai aapim^Λ t^Δvaagiamu dai tomastuigaco Diuusi ^ΔΔmadu daraajamu.

31 Maitav^ΔΔr oomaliaca, maitav^ΔΔr bacocoda, maitav^ΔΔr g^Δncocoda, maitav^ΔΔr sigalnaasi ñiooqui aagada, maitav^ΔΔr vui ñioocada aa, dai gajiaad^Δ^Δ^ΔΔ viaa v^ΔΔsi soimaascami. 32 Baiyomav^ΔΔr ca^Λ tuutiaca dai ca^Λagaca^Δ^ΔΔ g^Δnn^Δijada aipacoga

dai ganoigaldadavurai aipacoga poduucai isduucai Diuusi ganoigali aapimΛ vaavoitudaitai aapimΛ Suusi Cristo.

5

1 AapimΛ arDiuusi garooga maamaradΛ dai Λgai sΛalicadΛ ganoigΛada. CascadΛ avar Λpan duucai ivuaada aapimΛ Λgai. 2 GanoigΛadavurai aipacoga poduucai isduucai Cristo garoigΛdai cascadΛ gamuaatu curusiaba sai poduucai Diuusi gaoigΛdiña gasoimaascamiga. Dai Diuusi baigΛlidi Suusi CristocadΛ poduucai iduucai Λgai. Ajudidū coodaiña cañiru maamaradΛ Λmo altar daama dai dadaasdiña Diuusi sai Λgai oigΛdiana soimaascamigadΛ. Istumaasi idui Cristo arΛpan ducami isducatai ivuaadana Λjudidū.

3 AapimΛ casi arDiuusi maamaradΛ cascadΛ maitΛagagai masgoogosi gΛnducamicagi tomali maiaagadagi gomaasi tomali maitΛagagai mascoimudadΛ tuutiacagi. 4 Dai maitΛagagai isaagadagi gosoimaascami dai maitΛagagai isvupuiiruga maasi ñioocada gomaasi maitarcalagagai isaagadagi. Baiyoma glaagagai isbaigarΛliadagi DiuusicadΛ. 5 CalΛ maata aapimΛ sai ismaacadΛ googosi gΛnducami maiimia agai siaaco gataañΛi Cristo ΛΛmadu Diuusi. Dai ismaacadΛ coimudadΛ tuutuiga, gla arΛpan duucami ismaacadΛ siaa duutudai Λmoomono, Λgai maiimia agai siaaco gataañΛi Cristo ΛΛmadu Diuusi. 6 Dai Diuusi sΛalicadΛ soimaa taatatuldiamu ismaacadΛ pomaasi ivueeyi. Λgai maiΛagidi Diuusi cascadΛ. Diuusi maitavar gΛndadagitoda isgΛnvupuiirumadadagi aa gΛnaagiditai sai maitarvaavoi istumaasi gΛnaagidi aana. 7 Maitavar urapΛcada siora pocaitadagi.

8 ΛΛquioma aapimΛ maimaatΛcatadai Diuusi ñiooquidΛ dai aliΛ soimaasi ivuaadana. DΛmos sivi cavaavoitudai aapimΛ Suusi Cristo dai maata Diuusi ñiooquidΛ cascadΛ glaagagai mascalagacayΛ oidacagi poduucai isduucai Diuusi ipΛlidi. 9 IsmaacadΛ maata dai Λagidi Diuusi ñiooquidΛ Λgai gia calΛ tuutuiga dai calagacayΛ naidi aa oodami dai Λgai vaavoitudai sai vΛasi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidarΛ arvaavoi dai ΛΛgidi. 10 GΛnajagΛdavurai ismaatiagi vΛasi istumaasi baiΛlidi Diuusi. 11 Maitavar urapΛcada ismaacadΛ soimaasi ivueeyi Λgai ivueeyi istumaasi maitarsoiñi dai aapimΛ maitΛagagai ispomaasi ivuaadagi. Baiyomavar aagiada aapimΛ Λgai sai soimaasi ivueeyi. 12 Aliasi arsiaa araragai isaagadagi istumaasi ivueeyi Λgai astocai. 13 Dai siΛscadΛ aagiadagi aapimΛ Λsoimaasi ivuaadami sai aliΛ soimaasi ivueeyi, dai siΛscadΛ naijadagi Λgai vaavoitudadami iscalagacayΛ oidaga, aidΛ gia

isduucaí oig^{adai} Suusi Cristo ^{avaavoitudadami} poduuccai g^{aaagai} isoig^{adagi} c^{acalli} g^{anooniga} dai nuucadacagi poduuccai isduucaí g^{annuucada} ^{agai} ^{aggi}. Ismaac^{ad} nuucada g^{ooniga} ducami is^{aggi} g^{anuucadacamudai} ^{agai}.
 29 Tiipu siora ^{aggi} g^{acalladagi} baiyoma g^{anuucada} si^{ascada} biuugimuca ^{agai} g^{acuaadana} dai si^{ascada} ^{avamuca} ^{agai} g^{auucadaiña} poduuccai isduucaí Cristo nuucada ^{avaavoitudadami}.
 30 ^{agai} ^{araaduñda} ducami casc^{ada}. Dai aat^{ama} ^{appa} ^{arvaavoitudadami} casc^{ada} aaduñda g^{arducami} Cristo.
 31 “Casc^{ada} c^{acalli} dadagitoi g^{andallada} dai v^{apnagi} ooqui, dai v^{aa} goocatai ^{aramo} oodami g^{anducamicana} ^{agai}”.
 32 Dai poduuccai isduucaí ^{amo} c^{alli} ^{amadu} ^{amo} ooqui ^{aramo} oodami g^{anducami} poduuccai Cristo ^{amado} ^{avaavoitudadami} ^{aramo} oodami g^{anducami}. Gomaasi ^{alquioma} maimaat^{atadai} oodami ^{damos} sivi g^{anaagidi} aana dai gomaasi ^{aliasi} g^{aaagai} ismaat^{acagi} v^{asi} vaavoitudadami.
 33 Dai aapima ^{aliasi} g^{aaagai} ist^{agituagi} iscasi g^{anaagidi} aana sai v^{ascatai} g^{aaagai} isoig^{ada} g^{anooniga} dai nuucadacagi poduuccai isduucaí g^{annuucada} ^{agai} ^{aggi}. Daida ooqui g^{aaagai} issiaa duutuadagi g^{ancuucuna}.

6

1 Aapima aali ^{aggiadavurai} g^{andallada} vaavoitudaitai Suusi Cristo, poduuccai ^{agai} daida ^{arcallagai}.
 2-3 Diuusi s^{allicamigadara} pocaiti ^{amo} ñiooqui: “Siora siaa duutuadagi g^{andallada} ^{agai} gia baig^{liadamu} dai mui uumigi oidacamu ^{agai} tami oidigi daama”.
 Idia^{var} ^{appagadada} s^{allicamigada} Diuusi ismaac^{adacada} Diuusi aagidi isiduuña agaitadai ^{amo} istumaasi ^{agai} v^{atar} ismaac^{ada} ^{agidi} ñiooqui.

4 Dai aapima ismaac^{ada} maamara mait^{avar} bacoqitudada g^{annaamara} baiyom^{avar} c^{alga} nuucadaca dai maacada ñiooqui dai c^{algavar} maamat^{atuldiada} vai vaavoitudana Suusi Cristo.

5 Aapima pipiooñi ^{aggiadavurai} g^{anaamu} siaa duutudaitai, dai c^{alga} soic^{ada} ducami isivuaada Cristo aa duiñdada.

6 C^{algavar} gaaata vuaada maisiu mos^{acaasi} siuu duucu g^{annaijada} g^{anaamu} ip^{aliditai} ispot^{aiya} ^{agai} masai ali^a sastudaga baiyoma Cristo pipiooñigada duucaí s^{allicada} ivuaadatai istumaasi Diuusi ip^{alidi}.

7 Baig^{analiaracada} ^{varai} ivuaada g^{anaa} duiñdaga ducami isivuaadamudai aapima Suusi Cristo aa duiñdada maisiu oodami.

8 C^{al} maata aapima isv^{ascatai} tomasi ^{arpipiooñi} tomasi ^{argaaamu} Diuusi maaquimu istumaasi maacai ^{agai} vaavoitudadami c^{alga} ivuaadatai ^{agai}.

9 Dai aapima gaaamu c^{algavar} nuucadaca g^{anpipiooñiga} dai maisoimaasi taatamituldiada. G^{antatagitovurai} sai Suusi

Cristo tavaagiana daja dai agai gantlaanai vaaascatai. Dai agai amadugan duucai naidi vaaascatai.

10 Dadagitovurai aapima sai Suusi Cristo ganmaacana gaguvucadaga. 11 Adiaavora garvuidara caata aatama vaavoitudadami dai soimaasi garduiñtuldiada lididi agai. Agai alia yaatavoga cascada gaaagai isgarnuucadacagi vaasi istumaasicada ismaacada Diuusi garmaacai, vaavoitudaitai Suusi Cristo vai poduucai agai maidagituagi isadiaavora soimaasi garduiñtuldadagi. 12 Ismaacada garvuidara vaata maitaroodami. Agai ardiaavora amadu tataañicaruda. Agai alia soimaasi ivueeyi dai oidi daami ajioopai siaaco gataanai agai moomoyi dai dudunucami duucai. Agi taanai ismaacada maivaavoitudai Diuusi. 13 Cascada gaaagai isgarnuucadacagi vaavoitudacai Suusi Cristo, vai poduucai maitarmaita adiaavora siuu duucu soimaasi garduiñtulddada liada agai. Dai ismaidadagituda aatama issoimaasi garduiñtulddada adiaavora vaascara aliasi gaaagai isapiagarnuucadacagi. 14 Aliasigaaagai isgarnuucadacagi vaavoitudaitai Diuusi ñiooquida. Diuusi ñiooquida sallyicada arvaavoi dai garsoicai ismaiaggiadagi adiaavora. Dai aliasigaaagai iscaa tuutiacagi aatama dai cagacara oidacagi. 15 Aliasigaaagai isbai garduuca aatama tomastuigaco isgaaagiadagi Diuusi ñiooquida ismaacada soicai oodami sai ganiibastacan tadacana. 16 Dai gaaagai iscanga vaavoitudada Suusi Cristo vai poduucai maisoimaasi garduiñtuldiada diaavora. 17 Dai cagacara garvuvaidacai Suusi Cristo poduucai sobicai agai diaavora vai maisoimaasi garduiñtuldiña. Dai aliasigaaagai iscanga maataca aatama Diuusi ñiooquida. Diuusi ñiooquidacada vaamioma istutuidi aatama isadiaavora. 18 Vaascara gaaagai isdaanada aatama Diuusi isduucatai ipalidi Diuusi Ibada. Gaaagai ismaiojoada aatama isdaanadagi Diuusi sai soicaiña vaasi vaavoitudadami. 19 Dai daanadavurai aapima Diuusi aanã giñvattara lapa vai Diuusi giñsoicadagi sai canga gaaagidiña aanã maiduaadicuitai Diuusi ñiooquida ismaacada aagai cagacara vuvaidaragai ismaacada lquioma maimaatatadai oodami. 20 Aana arrootosada Suusi Cristo. Agai giñootoi sai gaaagidiña aanã isagai arcagacara vuviadamã cascada maisapi aanã. Vaascara daanadavurai aapima Diuusi sai maiduaadicuitai gaaagidiña aanã Diuusi ñiooquida poduucai isduucai gaaagai isivuaada aanã.

21-22 Tiiquico argraduñi vaavoitudadami dai aanã alia oigadai. Goovai canga garsoicai Suusi Cristo aa duiñdara.

CascΛdΛ gΛnootosda iñagai aanΛ dai goovai gΛnaagidamu is-duucatai daraaja aatΛmΛ dai istuma vueeyi aanΛ ΛΛmadu aa vaavoitudadami ismaacΛdΛ giñΛma daraaja. Dai poduucai baigΛnΛliadamu aapimΛ.

²³ AanΛ ipΛlidi sai Diuusi gΛrooga ΛΛmadu Suusi Cristo gArtΛaanΛdamiga iibΛstudacan tadacana Λvaavoitudadami dai sai Λgai soicΛiña Λvaavoitudadami iscΛΛga gΛnoigΛadagi aipacoga vaavoitudaitai Suusi Cristo. ²⁴ Dai sai Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛidiña aapimΛ ismaacΛdΛ cΛΛga siaa duutudai tomastuigaco Suusi Cristo gArtΛaanΛdamiga.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Λvaavoitudadami FilipoosiΛΓΛ oidacami

¹ AanΛ Paavora ΛΛmadu Timoteo Λrpipiooñigada Suusi Cristo dai gΛnoojidi idi oojai vΛΛsi aapimΛ gΛraaduñi FilipoosiΛΓΛ oidacami ismaacΛda vaavoitudai Suusi Cristo ΛΛmadu tΛtΛaanΛdamigada dai sonΛrguucacamigada tΛtΛaanΛdami. ² AatΛmΛ ipΛlidi siDiuusi gΛrooga ΛΛmadu gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛijadagi dai gΛniibastudacan tadacagi.

³ AliΛ baigiñΛlidiña aanΛ giñDiuusigacΛda siΛΛscada gΛntΛtΛgitodagi. ⁴ Dai siuu duucu gamamadada aanΛ aapimΛ gΛnvΛΛtΛΓΛ vΛΛscΛΓΛ aliΛ baigiñΛlidiña aanΛ. ⁵ AidΛsi abiaadΛΓΛ vaavoitu aapimΛ aipaco gΛrsoicΛi aatΛmΛ Diuusi aa duiñdadΛΓΛ. ⁶⁻⁸ AanΛ aliΛsi gΛnoigΛdai aapimΛ dai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛidi poduucai isduucai cΛΛgacΛΓΛ giñnΛidi aanΛ ΛpΛ dai Diuusi gΛnsoicΛi aapimΛ poduucai isduucai giñsoicΛi aanΛ ΛpΛ tΛsai maivuι ñiocoaiña aatΛmΛ Λgai siΛΛscada soimaa taatamadagi. Maisapi aanΛ cascΛda aliΛ soimaa taataca aanΛ ΛΛmadu aapimΛ ΛpΛ. Diuusi gΛrsoicΛi ΛpΛ tΛtai maiduduaadicuda aatΛmΛ siΛΛscada vaan guuquivagi dudunucamiΛΓΛ gaaagiditai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛΓΛ vuviadami. Diuusi ΛrnΛijadami isaliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ aapimΛ vΛΛscatai. Suusi Cristo aanΛ giñΛΛmadu daja cascΛda gΛnoigΛdai aanΛ poduucai isduucai gΛnoigΛdai. VΛΛsi imaasicΛda sΛΛlicΛda vaavoitudai aanΛ isDiuusi ismaacΛda gΛnsoi mΛscΛΛgacΛΓΛ oidacagi aidΛmΛsi utudama vaavoitu Λgai apiagΛnsoicΛdamu asta siΛΛscada diviagi Suusi Cristo. Dai cΛΛgadu ispoduucai vaavoitudai aanΛ. ⁹ DaanΛi aanΛ Diuusi mΛsai vaamioma cΛΛga oigΛdaiña aapimΛ gΛnaaduñi vaavoitudadami dai sai Diuusi gΛnmaacana vaamioma maatΛdagai vai vaamioma maata caΛca aapimΛ Diuusi ñiooquida. ¹⁰ Vai poduucai vaamioma cΛΛga maatΛca aapimΛ istumaasi ΛrcΛΛgaducami dai istumaasi ΛrmaicΛΛgaducami. Dai poduucai istutiadamu aapimΛ iscΛΛgacΛΓΛ oidacagi dai maitiipucamu istucΛda gΛpiΛΓΛ gΛnvupadagi tomali Λmo oodami siΛΛscada diviagi Suusi Cristo. ¹¹ Dai Suusi Cristo gΛnsoiñamu mai cΛΛgacΛΓΛ oidaca aapimΛ. Dai poduucai aa nΛijadamu mΛsduucai oidaga aapimΛ dai Λgai pocaitiada isDiuusi aliΛ cΛΛ tuiga dai poduucai siaa duutuadamu Λgai ΛpΛ.

12 Giñaaduñi aanΛ ipΛlidi iscΛΛga maatΛca aapimΛ isvΛΛsi istumaasi ΛpΛvueeyi aanΛcadΛ sai gomaasi ΛpΛvueeyi aanΛcadΛ sai vaamioma mui oodami maatΛna isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. 13 Dai poduucai vΛΛsi idi sandaarugadΛ agΛΛ raí ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacadΛ Λraí quidiΛrΛ oidaga maatΛna iñsaanΛ maisapi gaaagiditai isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. 14 Dai cayoga vΛΛsi gΛraaduñi vaamioma cΛΛga vaavoitudai isgΛrDiuusiga gΛrnuucada dai maiduduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidΛ nΛidi agai iñsaanΛ maiduaadicui tomasi maisapi cascadΛ agai maiduduaadicui ΛpΛ.

15-17 ΛΛmoco sΛΛlicadΛ giñΛΛgacoi alia cΛΛgacΛrΛ giñnΛidiña Λoodami gamamaatΛtulditai aanΛ Diuusi ñiooquidΛ. Agai vaa oodami ismaacadΛ giñΛΛgacoi soigiñΛiatuda Λlidi cascadΛ gaaagidiña isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Povuaadana agai masai cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ΛpΛ dai ΛΛmoco sΛΛlicadΛ iduñia Λlidi Diuusi aa duiñdadΛ cascadΛ gaaagidiña isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. DΛmos agaa gia choo, mospovuaadana agai masai cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ΛpΛ. DΛmos aa vaavoitudadami cΛΛga tutuiga dai cascadΛ gaaagidiña isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Agai alia si giñoigadai dai cΛΛga maatΛ iñsaanΛ gaaagidiña isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami dai cascadΛ maisapi aanΛ. 18 Tuido, tomasioora aagai isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami dΛmos aagada istumaasi Diuusi ipΛlidi. Amoco sΛΛlicadΛ iduñia Λlidi Diuusi aa duiñdadΛ cascadΛ gaaagidiña isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami dΛmos aa gia povuaadana masai cΛΛgacΛrΛ nΛidiña. DΛmos aagada agai Diuusi ñiooquidΛ cascadΛ cabaigiñΛlidi aanΛ.

Dai apiabaigiñΛliadamu aanΛ. 19 MoscΛΛga maatΛ aanΛ isdaanΛi aapimΛ Diuusi aanΛ giñvΛΛtarΛ dai cΛΛga maatΛ aanΛ isgiñsoicai Diuusi IbΛadΛ agai vaa ismaacadΛ ΛΛmadu daja Suusi Cristo cascadΛ vΛΛsi istumaasicadΛ ΛpΛvueeyi aanΛcadΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ giñvusaida agai. 20 AanΛ maatΛ ismaitivuaada iñagai istucadΛ siaa Λradagi aanΛ dai maatΛ aanΛ ismaiduaadicuitai aagada iñagai Diuusi ñiooquidΛ vai sivi Λpan duucai ΛΛquioma vaamioma nΛijadagi dai tΛtΛgitodagi Λoodami iscΛΛgacΛrΛ oidaga aanΛ dai imaasicadΛ siaa duutuadagi Λoodami Suusi Cristo ΛpΛ tomasi camuu aanΛ isquiaa oidacagi ΛpΛ. 21 Tami oidigi daama ipΛlidi aanΛ isivuaadagi mosΛcaasi istumaasi ipΛlidi Suusi Cristo dai siΛΛscadΛ muquia aanΛ vΛΛscarΛ agai ΛΛmadu daacamu aanΛ dai goovai ΛrΛmo istumaasi cΛΛgaducami. 22 DΛmos isquiaa oidaca aanΛ tami oidigi daama istutuidi aanΛ isapiaivuaadagi Diuusi aa duiñdadΛ. Dai vΛΛscarΛ maimaataΛ aanΛ istumaasi

ipalidi ismuquiagi isoidacagi. ²³ AliA sijaiga ismatia aana ismaacada ipalidi. Aana baiyoma ipalidi ismuquiagi dai Suusi Cristo amadu daacagi poduucai sioma arcagai aana ginvatara. ²⁴ Damos aapima ganvatara sioma arcagai isapiaoidaca aana tami oidigi daama. ²⁵ Aana caga maata isginatagito aapima cascada polidi aana isquiaa oidaca inagai aana ganamadu, dai gansoinagi mai vaamioma vaavoituda aapima Suusi Cristo dai vaamioma baiganliada. ²⁶ Poduucai ganamadu daacamu aana apamu vai poduucai aagida aapima aa sila caga ivueeyi Suusi Cristo aapimacada.

²⁷ Dai vascara avar cagacara oidaca aapima masducatai mai Suusi Cristo mamaatuldaragada. Aana ipalidi iscajiomacagi masmola cagacara oidaga tomasi ganamadu daja aana ismaccasi lapa, dai cajiomaca inalidi aana lapa masai amadugan duucai tatagitoi dai masai vascatai api-aagidiina aa oodami Suusi Cristo mamaatuldargada, ²⁸ dai maitandadagitoda isganlabcatada ismaacada ganvuidaru vata. Imaacada caga maatacamu agai ismaimia agai Diuusi amadu damos Diuusi cagacara ganvuvaidamu aapima. Lagi Diuusi maatuldamu gomaasi. ²⁹ Diuusi ganmaa oigara-gai masvaavoitudagi Suusi Cristo dai massoimaa taatagi agacada vudara vatatai vasi soimaascami ivuaadatai Diuusi aa duindada dai poduucai gia arcagai. ³⁰ Aapima naldi isducatai soimaa taatamaiina aana. Dai maata aapima lapa isducatai soimaa taataca aana sivi. Dai aapima ginapan duucai soimaa taatamai lapa.

2

¹ Camaata aapima isSuusi Cristo gansoicai, dai isagai baiganliatudai ganoigadaitai, dai maata aapima isDiuusi Ibadala ganamadu daja dai soigalidi aapimacada. ² Mosamo tagitoidagai avar viaaca aapima dai ganoigadavurai amo silagama duucai, dai maicada tannijada dai mainaana caiti annijada aipaco dai poduucai vaamioma baiginliatudadamu aapima. ³ Soicadavurai aa maisiu lagi gantagitoca dai maitavar gagarducada ganliada vascatai gaagai ispovaliadagi sai aduinda vaamioma argarducada silagi agai. ⁴ Vascatai aliassi gaagai istatagitodagi isducatai istutuidi issoicadagi aa dai maisiu lagi gansoicadagi.

⁵ Aapima gaagai isapan duucai tatagitodagi Suusi Cristo. ⁶⁻⁷ Tomasi agai arDiuusi vascara dagito gasalicamiga chilaqui uumigi dai oodami duucai vuusai dai gooqilara arpioonigadacataidai vasi oodami. ⁸ Dai caoodamitucai

maig^{aduc}ad^l g^{alidi}ña dai g^{adagito} m^{asmua}aagi curusiaba idu^{ña}ia ^llilitai istumaasi oogad^l ip^{alidi} tomasi ali^{asi} ^lrsiaa ^lraragaicana m^{asmua}aagi ^lmaadutai curusiaba. ⁹ Casc^{ad}ad^l Diuusi maa Suusi Cristo vaamioma g^{aduc}ad^l daasicami istomali ^lmo ^lmai, ¹⁰ sai vaamioma siaa duutudaiña v^{lascatai} t^{lvaagi}l^l dai oidigi daama dai d^{lva}l^lrai uta istomali ^lmo ^lmai. ¹¹ Vai poduuc^{ai} v^{lasi} naana maasi oodami matiagi dai pocaitiadagi isSuusi Cristo ^lrt^laan^ladami dai siaa duutuada ^lgai Diuusi g^{lrooga}.

12-13 Casc^{ad}ad^l giñaaduñi g^{laagai} isapiagiñ^ll^lg^{iditai} ca^{lca} aapim^l tomasi mait^ll^lmadu daja aan^l poduuc^{ai} isduuc^{ai} giñ^ll^lg^{iditai} aapim^l aid^{asi} g^ll^lmadu daja aan^l. Diuusi g^ll^lmadu daja aapim^l ^ll^lmadutai dai g^ll^lsoic^{ai} maic^ll^lgac^ll^l oidaca aapim^l poduuc^{ai} isduuc^{ai} ip^{alidi} ^lgai casc^{ad}ad^l g^lnaagavurai isc^ll^lgac^ll^l oidacagi s^ll^lic^{ad}ad^l ^ll^ll^liditai Diuusi c^ll^lgac^ll^l g^lnv^lvoididitai ^lgai.

¹⁴ Maitav^ll^l vui ñi^{oocada} Diuusi tomali mait^lnv^lupui ñi^{oocada} g^lnaaduñi ^ll^lmadu. ¹⁵⁻¹⁶ Vai tomali ^lmaadutai mait^ll^lgaiña tomali ^lmo istumaasi istuc^{ad}ad^l g^lpi^ll^l g^lnv^lupadagi baiyomav^ll^l c^ll^lgac^ll^l oidaca. Aapim^l ^ll^lDiuusi maamarad^l dai mui oodami soimaasi ivuaadami saagida oidaga aapim^l. Dai c^ll^lga gamamaat^ll^ldiadagi ismaac^{ad}ad^l aagai Suusi Cristo isduc^{atai} g^{laagai} isoidacagi dai isduc^{atai} v^{lascatai} oidaca aat^lma^l ^lgai ^ll^lmadu, vai si^ll^lscad^l ^loodami ismaac^{ad}ad^l oidigi daama oidaga n^lijadagi isduc^{atai} oidaga aapim^l poduuc^{ai} matia ^lgai ispoduuc^{ai} g^{laagai} isoidacagi. Dai poduuc^{ai} si^ll^lscad^l diviagi Suusi Cristo aan^l baigiñ^lliadamu aapim^lac^{ad}ad^l maat^lacatai ismaimos^ll^lgic^{ad}ad^l aapim^l g^lnsaagida aim^lraitadai g^lnaagidiña aan^l Diuusi ñi^{oocada} ^ll^l. ¹⁷ Isaapim^l vaamioma vaavoitudagi dai vaamioma siaa duutuadagi Diuusi muucuc^{ai} aan^l, aan^l gia ip^{alidi} ismuquiagi. Dai v^{lascatai} baigiñ^llidi aan^l tomasi muu aan^l aapim^lac^{ad}ad^l. ¹⁸ Dai aapim^l av^ll^l baigan^lliada ^ll^ll^l giñ^ll^lpan duuc^{ai}.

¹⁹ Aan^l po^llidi is^ll^laan^ladami Suusi Cristo ip^{alidi} iso^l toma gaamucu g^lnootosda aan^l goTimoteo, dai aan^l gia g^lnootosda iñ^llidi vai poduuc^{ai} si^ll^lscad^l ^lpamu diviagi goovai vaamioma baigiñ^lliada aan^l maat^lcai m^lsduuc^{ai} daraaja aapim^l. ²⁰ Maitiipu ^lmai tami ismaac^{ad}ad^l giñ^ll^lpan duuc^{ai} t^ll^lgitoi dai s^ll^lic^{ad}ad^l g^ll^lsoiña ^ll^lidiña. ²¹ V^{lascatai} gogaa mos^ll^lgi g^lnt^ll^lgitoiña dai maivuaman ^ll^lidiña isivuaadagi Suusi Cristo aa duiñ^ldad^l. ²² Camaat^l aapim^l isTimoteo c^ll^lga tuiga goovai ivueeyi istumaasi aagai. Dai c^ll^lga maat^l

aapimΛ isducatai giñsoicΛi goovai gaaagidiña isSuusi Cristo arcΛagacΛΓΛ vuviadami. Goovai giñsoicΛi Δpan duucaī isduucaī soicΛi Δmo ali gΛΛi gΛooga. ²³ CascΛΔ gΔnootosda iñΛlidi aanΛ mosmaatΛcai mΔstumaasi iduñia agai tami maisacarΛΛ aanΛcΛΔ. ²⁴ AanΛ poΛlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isΛΛgi mΛΛca gannΛida aanΛ otoma.

²⁵ AanΛ poΛlidi isgΛaagai isgΔnootosda aanΛ gΛraduñi Epafarodito ismaacΛΔ giñsoicΛi dai giñpan duucaī soimaa taatamai gaaagiditai Diuusi ñiooquidΛ. AapimΛ giñootosi aidΛsi tΛgitocatadai aanΛ. ²⁶ Goovai poΛlidi mΔsaapimΛ maibaiganΛlidi maatacai iscococatadai goovai cascΛΔ gannΛida Δlidi goovai aapimΛ vΛascatai. ²⁷ Vaavoava issΛalicΔΔ cococatadai goovai baitoma muu Δmos Diuusi soigΛli goovaicΛΔ dai aanΛcΛΔ ΔpΛ ansai poduucāi maivaamioma soigiñΛlidiña. ²⁸ CascΛΔ sΛalicΔΔ gΔnootosda iñΛlidi aanΛ vai poduucāi baiganΛlda aapimΛ tΛagacāi Δpamu. Dai poduucāi camaisii soigiñΛliadamu aanΛ. ²⁹⁻³⁰ CascΛΔ baiganΛliaragacΛΔ avΛr miaadΛgida. Goovai argΛraduñi vaavoitudadami. GantΛgitovurai aapimΛ isgoovai baitoma muu gaaagiditai Diuusi ñiooquidΛ. Baitoma muu goovai giñsoicΛitai istumaasiΓΓ maitistutuidi aapimΛ isgiñsoiñgi mΛΛcasi daraajatai. GΛaagai mΔsgΔgΛrducΛΔ duucaī nΛijadagi vΛascatai ismaacΛΔ Δpan tuutuiga goEpafarodito.

3

¹ Dai sivi giñaaduñi gΛaagai mΔsbaiganΛliadagi. AapimΛ arDiuusi maamaradΛ cascΛΔ. AanΛ maioojodai isgΔnoojiadagi Δgai vaa ñiooqui ismaacΛΔ casi gΔnooji aanΛ dai aapimΛ gΔnvΛatarΛ gia arsoiñi goovai. ² Gannuucadacavurai ΛgaicΔΔ ismaacΛΔ vuidΛΓΛ vΛatΛ Diuusi ismaacΛΔ arsoimaasi ivuaadami ismaacΛΔ vaavoitudai sai gΛaagai isiquitΛgi gantuuucuga dai poduucāi cΛagacΛΓΛ vuvāquiagi dai camaitarsoimaasi iducamicagi. ³ Δmos aatΛmΛ sΛalicΔΔ arΛgai ismaacΛΔ Diuusi cΛagacΛΓΛ vuvaitu. Diuusi IbΛadΛ gΛrΛΛmadu daja dai garsoicΛi issiaa duutuada aatΛmΛ Diuusi. Δmos aatΛmΛ maivaavoitudai sai ivuaadatai Δmo istumaasi gartuuucugacΛΔ ispoduucāi istutuidi aatΛmΛ iscΛagacΛΓΛ vuvāquiagi. ⁴ IsiΛrvaavoicamudai isivuaadatai aatΛmΛ Δmo istumaasi gartuuucugacΛΔ cΛagacΛΓΛ vuvacΔdamudai, aanΛ gia casiooma cΛaga cΛagacΛΓΛ vusaimudai siaa. ⁵ AidΛsi vuusai aanΛ bomamacova tasaicΛΔ giñΔΛΔΛ iquita giñtuucuga. AanΛ arjudiū daidΛ arcājiudadΛ Benjamín. Dai ebreo tΛagidu garñiooqui antai aanΛ cΛaga maī Δpan duucaī giñΔΛΔΛ. AanΛ arfariseo aduñΔcatadai, Δgai arjudiū

17 Giñaaduñi giñapan duuquiavar oidaca. Dai gantagitovar nlijada aa vaavoitudadami ismaacada apaan duucaidagaa Timoteo dai Epafarodito dai aana dai poducaidagaa aapima. 18 Camuiyoco ganaagidi aana damos apamu ganaagida inlidi asta suaacitai sai oidaga mui oodami ismaacada vuidara vata Suusi Cristo mamaatutldaragada dai maiojoidi masaagiadagi isSuusi Cristo curusiaba muu. 19 Dai siascada coiya agai, agai gia Diaavora amadu iimimu. Agai gia maivaavitudai Diuusi tomali maitagitoi. Agai mosaca cuadagai tatagitoi dai googosi ganducami dai oojoidi isaagadagi vasi istumaasi soimaascami ismaacada ivuaadana agai baiyoma gaagai issiaa aradamudai agai. Agai maitagitoi Diuusi mosacaasi istumaasi oidaga tami oidigi daama. 20 Damos aatama maitroidacami tanai amo imidagai noonogimu aatama tavaagiamu. Dai tanai nanaa aatama isdiviagi gataanadamiga Suusi Cristo tavaagiañara. 21 Agai baquia agai gartuucuga ismaacada otoma ugiat dai dadadaquituda agai apaan duucaidagaa ismaasi agai tuucugada. Poducaidagaa idunia agai agai agai vaa guvucadagaicada ismaacada tanaanai agai vasiaacatai istumaasi oidaga.

4

1 Cascada giñaaduñi apiavar vaavoitudada dai apiaagiada aapima Suusi Cristo. Aana gia samicada gannida inlidi aliasi ganoigadai aana cascada. Alia baigiñalidi aana aapimacada vai tomasioora sioora nlijadagi isducatai oidaga aapima caga matiagi ismaisiu mosagicada gaaagidi aana Diuusi ñioquida aapima gansaagida.

2 Daana aana Evodia amadu Sintique sai baiduuna ñioqui agai arvaavoitudadami cascada. 3 Dai aapi giñaduñi ismaacada giñsoicaiña giñaa duiñdagara gdaana aana issoicada aapi gooqui goovai giñsoiñacai gaaagidiña isSuusi Cristo arcagacara vuviadami amadu Quimiñtu dai aa ismaacada giñsoicaiña. Diuusi caoja vascatai goovai taatarada galiivrugara ismaacadara ojai agai vascatai taatarada ismaacada vascara oidaca agai agai amadu.

4 Vascara avar baiganaliada aapima vaavoitudaitai gataanadamiga Suusi Cristo. Apamu ganaagidi baigavar analiada. 5 Cagavar tuutiaca vasi oodami vui. Ataanadami Suusi Cristo caotoma divia agai.

6 Maitavar vuama analiada tomali amo istumaasicada. Baiyoma gaagai masvascara apiamamadadagi dai taanadagi Diuusi vasi mastumaasi tagito. Baigavar analiada Diuusicada. 7 Ispoducaidagaa ivuaada aapima Diuusi

ganiibastudacan tadacamu dai poduucai sioma canga istutuidi aapima ismaivuama anliadagi tomali amo istumaasicada. Aatama gartatagitoidacada lagi maitistutuidi isgariibastudacan tadacagi. Suusi Cristo ivueeyi gomaasi tomasi maimaata aatama isducatai.

⁸ Tatagitodavurai agiara ismaacada arvaavoi, dai agiara ismaacada arcagaducami, dai cagaducada voiyara ismaacada Diuusi ganmamaacai.

⁹ Ivuaadavurai aapima vasi istumaasi ganmaatutuli aana dai istumaasi gantajai aana dai istumaasi aagaiña aana dai istumaasi ivuaadana aana poduuquivaar ivuaada aapima vai Diuusi ganiibastudacan tadacana.

¹⁰ Alia baigiñalidi aana Diuusicada apamu giñsoiñacai aapima. Aana maipotaiya iñalidi masai maitiñtatagitoitadai damos maitiipucata dai isducatai giñsoiña aapima.

¹¹ Poduucai ganaagidi aana maisiu gantaanadami iñaliditai apua. Aana maata isbaigiñaliadagi istumaasicada viaacagi.

¹² Aana amo iimidagai maiviaacana istumaasi dai amo iimidagai canga viaacana aana. Aana istutuidi istomasduucai oidacagi, istasconacatai isbiuugimucatai apa. ¹³ Aana tomasduucai istutuidi isbaigiñaliadagi, Suusi Cristo giñsoicai cascada. ¹⁴ Dai aapima alia canga idui giñootosdacai soiñi aidasi soimaa taatacatadai aana.

¹⁵ Dai canga maata aapima aidasi ii aana Masedoniamu dai giñaagacai gaaagidi aana isSuusi Cristo arcagacara vuviadami. Dai gooquiaran amapacara ganampaidiña vaavoitudadami. Dai aidasi ii aana Masedoniañdara mosacaasi aapima Filipinoisara oidacami giñootosdiña istucada giñsoicada aana.

¹⁶ Aidasi quiaa daacata dai aana Tesalonicara aapima amo iimidagai giñootosdiña soiñi.

¹⁷ Aana maitantaanadami iñalidi vaamioma mosaipalidi aana isDiuusi cagacara gannajadagi. ¹⁸ Aapima casi giñootosi mui naana maasi Epafaroditocada dai sivi camaitagito aana vaamioma. Alia baigiñalidi aana govaicada ismaacada giñootosi dai Diuusi baigalidi apa.

¹⁹ Dai garDiuusiga ganmaaquimu vasi istumaasi tagito aapima. Agai naana maasi viaa tavaagiara aapima vaavoitudai Suusi Cristo cascada.

²⁰ Gaaagai isvascatai siaa duutuadagi Diuusi garooga vascara.

²¹ Diuuscada viaatuldi aana vascatai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo. Garaadufni ismaacada tanai daraaja aana giñlamadu Diuuscada ganviaatuldi apa.

²² Dai vasi gogaa vaavoitudadami Diuuscada ganviaatuldi apa, sioma

caga agai ismaacada agaa raí quidiara oidaga Diuuscada
ganviaatuldi.

²³ Vai gartaanadamiga Suusi Cristo cagacara gannidiña
dai ganlamadu daacana.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora Λvaavoitudadami ColoosasiΛΛ oidacami

1-2 AanΛ ΔrPaavora. Dai aanΛ ΛΛmadu Timoteo gΛnviaatuldi aapimΛ gΛraaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai aanΛ gΛnoojidi aapimΛ ColoosasiΛΛ oidacami ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaida. AanΛ ΔrootosadΛ Suusi Cristo, Diuusi ipΛlidi cascΛdΛ. AatΛmΛ ipΛlidi sai Diuusi gΛrooga cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadana dai gΛniibastudacan tadacana. Diuusi ΔroogadΛ Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga.

3 VΛascΛrΛ baigΛrΛlidi aatΛmΛ DiuusicΛdΛ daanΛitai sai gΛnsoicΛiña aapimΛ mΛsai cΛΛgacΛrΛ oidacana. 4 BaigΛrΛlidi aatΛmΛ DiuusicΛdΛ maatacatai isaapimΛ cΛΛga vaavoitudai Suusi Cristo dai issΛlicΛdΛ oigΛdai aapimΛ aa vaavoitudadami, 5 nΛnaracatai aapimΛ istuigaco iimi agai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu oidaca agai tomastuigaco. AidΛsi tucamidΛrΛ maí aapimΛ isΛrvaavoi isSuusi Cristo ΔrcΛΛgacΛrΛ vuviadami, aapimΛ vaavoitu isΛmo imidagai iimi agai Diuusi ΛΛmadu. 6 Dai idi vaa ñiooqui cΛΛgaducΛdΛ ismaacΛdΛ maí aapimΛ gaaagidi Suusi Cristo ojootosadΛ vΛasi oidigΛrΛ dai muidutai vaavoitu dai aa quiaa vaavoitudaimi dai Λma duucaí gΛntatΛgitoimi vai camaisoimaasi ivueeyi poduucai isduucaí ΔpΛdui aapimΛcΛdΛ. AapimΛ maí isDiuusi sΛlicΛdΛ oigΛdai oodami. 7 VΛasi gomaasi gΛnmamaatΛtuli gΛraduñi Epaafarasi. Agai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛ Δpan duucaí aatΛmΛ dai aliΛ oigΛdai aatΛmΛ Δgai. Agai sΛlicΛdΛ gΛnsoicΛiña mΛsai vaamioma cΛΛga maatΛna Diuusi ñiooquidΛ. 8 Agai vaa Epaafarasi gΛraagidi mΛsai aapimΛ aliΛsi gΛnoigΛdai aipacoga gΛnΛΛmadu daacatai Diuusi IbΛadΛ.

9 CascΛdΛ aidΛ abiaadΛrΛ simaí aatΛmΛ gomaasi apiadaanΛiña Diuusi sai Δgai gΛnsoicΛiña mΛsai cΛΛga maatΛna istumaasi Δgai ipΛlidi isivuaada aapimΛ dai mΛsai cΛΛga maata caΛcana vΛasi ñiooquidΛ dai mΛsai cΛΛga maatΛna isducatai gΛagagai isoidacagi. 10 Mai poduucai sΛlicΛdΛ cΛΛgacΛrΛ oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipΛlidi poduucai isduucaí gΛagagai isivuaadagi vΛasi vaavoitudadami. Poduucai iduñia agai aapimΛ naana maasi cΛcΛΛgaducami dai vaamioma cΛΛga maatΛmu Diuusi. 11 Dai daanΛi aatΛmΛ Diuusi, Δgai sΛlicΛdΛ viaa guvucadagai, sai Δgai gΛnmaacana guvucadagadΛ vai poduucai siΛΛscadΛ

oodami soimaasi gantaatamituldadagi istutiada aapima issoimaasi taatamadagi dai apiacagacata oidacagi. ¹² Diuusi garoigali garsoimaascamiga cascada viaa aatama samicami amadu vasi aa vaavoitudadami isiimiagi tavaagiamu dai isDiuusi cagacata garnaijadagi. Cascada baigaralidi aatama Diuusi garoogacada. ¹³ Agai cagacata garvuvaitu saida adiaavora camaitaanina garibadaga vai poduucai camaiagidi aatama adiaavora baiyoma agidi aatama Suusi Cristo. Agai arDiuusi marada dai Diuusi samicada oigadai agai. ¹⁴ Suusi Cristo agai daida cagacata garvuvaitu muucucai curusiaba vai Diuusi oigaldi garsoimaascamiga.

¹⁵ Tomali amaadutai mainidi Diuusi. Damos Diuusi ootoi gamara tavaagiaiñdara tami oidigi daama vai poduucai oodami maatana istuiga Diuusi. Agai arSuusi Cristo dai anpan tuiga Diuusi googa. Suusi Cristo agai dai vaamioma viaa guvucadagai sitomasioora.

¹⁶ Suusi Cristo idui vasiaacatai tavaagiaru dai oidi daama siasi istumaasi maasi, acaasi istumaasi maimaasi poduucai isduucai Diuusi ipali. Dai Diuusi marada idui vasi Diuusi tataañicaruda sai agai siaa duutudaina. ¹⁷ Diuusi marada tomastuigaco oidaga Diuusi amadu. Dai agai caga nuucada vasiaacatai sai maiugitana tomali oidigi, tomali tasai, tomali sisiaavugai, tomali amo istumaasi. ¹⁸ Dai Cristo artaanadamigada vasi vaavoitudadami. Agai maa ibadagai utudui avavoitudadami. Dai agai arlabaitacacamigada vascatai ismaacada apamu duduaaca agai coidada saagidañdara dai agai vaamioma taanada agai istomasioora. ¹⁹ Agai poduucai ivueeyi. Agai arDiuusi cascada. Diuusi ipali isaCristo anpan tuigacagi agai. ²⁰ Diuusi ootoi gamara tami oidi daama tavaagiaiñdara sai agai muucuna curusiaba sai poduucai cagacata vuvacana oodami dai Diuusi oigaldi soimaascamigada. Dai muucucai Suusi Cristo poduucai vascatai oidigi daama oidacami istutuidi iscamaivui vatacagi Diuusi. Dai vasiaacatai oidigi daama dai tavaagiaru Diuusi utulda agai sai apa maascana aidasi tucamidara idui agai.

²¹ Damos aapima aquiona maitarmamaaradacataidai Diuusi baiyoma vuidara vatacataidai aapima Diuusi soimaasi ivuaadatai. ²² Damos sivi camavuidara vata aapima Diuusi muucucai Suusi Cristo curusiaba dai poduucai Suusi Cristo anpavidacaimu Diuusi vuitapi caoigaldacai ansoimaascamiga dai camaisoimaasi duucamicamu dai covai vuvidadacamu masaida ivuaadana Diuusi aa duindada. ²³ Suusi Cristo iduina agai gomaasi isaapima apiavaavoitudadagi agai dai caga vaavoitudadagi ismaitiipu

Λmai vΛasi oidigαΓα ismaacαΔα viaa guvucadagai iscΛagacαΓα vuviaadagi oodami dai apiavaavoitudadagi vΛasi Diuusi ñiooquidα. Αgai vaa ñiooqui cΛagaducαΔα Αgai ismaacαΔα gaaagidi Αvaavoitudadami vΛasi oidigi daama dai ismaacαΔα camai aapimα dai ismaacαΔα aanα Paavora gaaagidi tomasiaacoga.

24 BaigiñΑlidi aanα soimaasi taatamaitai aapimα ganvΛatarα. Suusi Cristo soimaa taata vaavoitudadami vΛatarα. Dai poduucai isduucai Αgai soimaasi taata aanα Αpα soimaasi taatamai soicΑitai vaavoitudadami. 25 Diuusi giñmaa Αmo sΑlicami ansai aanα gΑnsoicΑiña aapimα ΑΛmadu aa vaavoitudadami masai vaamioma cΛaga maatΑna Diuusi ñiooquidα 26 ismaacαΔα ΑΛquioma maitΑmaatΑcatadai. Δamos sivi Diuusi gΑrmaatΑtuli vΛasi gomaasi. AatΑmα ΑΓacovai vuvaidαΔα Αgai. 27 Diuusi ipαli isvΛasi vaavoitudadami maatΑcana isSuusi Cristo gΑrΑΛmadu daja aatΑmα ismaacαΔα vaavoitudai Αgai, dai cascαΔα cΑΛ maatα isiimia ragai Diuusi ΑΛmadu. Goñiooqui sΑlicαΔα cΛagadu daidα ΑΓΑgai vΛatarα Αpα ismaacαΔα maitΑrjudidíu. ΑΛquioma maimaatΑcatadai oodami goñiooqui Δamos sivi casi gΑmaatα.

28 Tomasiaaco siaaco ajioopada aatΑmα aagidiña aatΑmα vΛasi oodami sai Suusi Cristo ΑrcΛagacαΓα vuviaadami. Aagidiña aatΑmα oodami sai gΑagai isgajiaadαΓα viaagi vΛasi soimaascami dai cΛaga mamaatΑtuldi aatΑmα vΛascatai sai Suusi Cristo cΛagacαΓα vuvaidi tomasioora sioora vaavoitudagi. AatΑmα ipαlidi issoicαdagi oodami sai vaamioma cΛaga vaavoitudana dai sai vaamioma maatΑna Diuusi ñiooquidα dai sai vaamioma cΛaga ivuaadana istumaasi Diuusi ipαlidi vaavoitudaitai Suusi Cristo. 29 Gomaasi ΑrGiñaa duiñdaga naidα povueeyi aanα vΛasi giñguvucadagacαΔα ismaacαΔα giñmaacai Suusi Cristo.

2

1 Aanα ipαlidi masai maatΑna aapimα sai aanα duudatai gantΑtΑgitoi aapimα ΑΛmadu vΛasi Αvaavoitudadami LaodiseeΑΓα oidacami ΑΛmadu vΛasi Αгаа ismaacαΔα maiquiaa giñmaatα. Dai sΑlicαΔα daanαi aanα Diuusi sai Αgai gΑnsoicΑiña aapimα ΑΛmadu vΛascatai ismaacαΔα caagai aanα masai apiavaavoitudaiña ñiooquidα. 2 Dai aanα ipαlidi masai aapimα baiganΑΛliatudaiña aipaco gΑnoigΑdaitai, dai masai cΛaga maatα nΑidiña Diuusi ñiooquidα dai masai cΛaga maatΑna vΛasi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidαΓα aagaitai Suusi Cristo. VΛasi gomaasi ΑΛquioma maimaatΑcatadai oodami. 3 Suusi Cristo Αgai dai vaamioma cΛaga tatΑgitoi sitomasioora dai Αgai gΑrsoicΑi tasai cΛaga maatΑna naana

maasi istumaasi istumaasi maat^Λ Diuusi dai poduucai alia sastuduacamu aat^Λma^Λ. ⁴ Gomaasi g^Λnaagidi aan^Λ vai tomali ^Λmaadutai mait^Λnvupuiirumadañña c^{ΛΛ} baimaasi ñiooqui g^Λnaagidi masai ^Λagidi ca^Λcana. ⁵ Tomasi maig^Λna^Λmadu daja aan^Λ v^Λascara^Λ g^Λntat^Λgitoi aan^Λ aapima^Λ dai baigiñ^Λlidi aan^Λ maat^Λcatai isaapima^Λ v^Λascatai viaa ^Λmo ^Λg^Λg^Λitoidagai s^Λalic^Λda^Λ c^{ΛΛ}ga vaavoitudaitai Suusi Cristo.

⁶ Poduucai isduucai cavaavoitu aapima^Λ Suusi Cristo g^Λrt^Λaan^Λdamiga c^{ΛΛ}gaca^Λra^Λ g^Λnvuvaidacai ^Λgai poduucai g^Λaagai isapiavaavoitudadagi aapima^Λ sai ^Λgai apiag^Λnnuucada. ⁷ Dai g^Λaagai isdaan^Λdagi aapima^Λ Suusi Cristo sai g^Λns^Λoic^Λiñña masai c^{ΛΛ}ga oidacana poduucai isduucai ^Λgai ip^Λlidi poduucai isduucai g^Λnmamaat^Λtuli aan^Λ dai v^Λascara^Λ baigav^Λr ^Λn^Λliada Diuusic^Λda^Λ v^Λasi istumaasic^Λda^Λ istumaasi ^Λgai idui aapima^Λ g^Λnv^Λatar^Λ.

⁸ Maitav^Λr dagitu aapima^Λ isaa oodami g^Λnvupuiirumadadagi vai poduucai maigajiaad^Λra^Λ vipiaa aapima^Λ mamaat^Λtuldiaragad^Λ Suusi Cristo, g^Λnmamaat^Λtulditai ^Λgai ^Λmai mamaat^Λtuldaragai ismaac^Λda^Λ mait^Λrvaavoi. Istumaasi g^Λnmamaat^Λtuli ^Λgai ^Λroodami mamaat^Λtuldaragad^Λ dai oodami viituldarad^Λ, gomaasi mait^ΛrSuusi Cristo mamaat^Λtuldaragad^Λ.

⁹ Suusi Cristo ^ΛrDiuusi daid^Λ ^Λroodami ^Λra^Λ ^Λgai tami oidigi daama oidacatai. ¹⁰ Dai Suusi Cristo g^Λna^Λmadu daja dai poduucai Diuusi g^Λna^Λmadu daja ^Λra^Λ. Poduucai aapima^Λ viaa v^Λasi istumaasi ^Λg^Λg^Λitu dai c^{ΛΛ}gaca^Λra^Λ vuv^Λvaquiagi. Suusi Cristo ^Λgai dai t^Λaan^Λi v^Λasiaacatai. ^Λgai vaamioma t^Λaan^Λi isDiuusi t^Λaaañicarud^Λ dai vaamioma t^Λaan^Λi si^ΛDaavora t^Λaaañicarud^Λ. ¹¹ Aidasi vaavoitu aapima^Λ Suusi Cristo dai g^Λmmaacacai ^Λgai guvucadagai masai camaisoimaasi ivuaadana g^Λmaí isaapima^Λ ^ΛrSuusi Cristo mamaat^Λrdamigad^Λ maisiu iquit^Λc^Λitai g^Λntuucuga poduucai isduucai g^Λmviituli ^Λjudidíu. ¹² Aidasi g^Λnvapacoñi aapima^Λ vaavoitudacai Suusi Cristo ^Λra^Λga vaapa aapima^Λ suudar^Λ. Gomaasi ^Λr^Λpan ducami isyaasapicamudai aapima^Λ Suusi Cristo ^Λmadu. Dai gooqui^Λra^Λ vuvaja suudagaiñ^Λda^Λra^Λ. Gomaasi ^Λr^Λpan ducami is^Λpan duduaaca vaavoitudaitai isDiuusi viaa guvucadagai dai ^Λgai ^Λgai dai duaacali Suusi Cristo coidad^Λ saagidiaiñ^Λda^Λra^Λ g^Λg^Λvucadagac^Λda^Λ. ¹³ ^Λra^Λquioma maiviaacatai aapima^Λ ib^Λdagai utudui soimaasi ivuaadatai dai vui v^Λat^Λcana Diuusi d^Λmos sivi Diuusi g^Λnmaa ib^Λdagai utudui dai oig^Λli ^Λgai g^Λns^Λoimaascamiga vaavoitudacai aapima^Λ Suusi Cristo. ¹⁴ Dai tomasi aapima^Λ g^Λpi^Λr

vΛΛacatadai maiΛΛgidityai Diuusi sΛΛlicamigadΛ vΛΛscΛrΛ Diuusi oigΛli gΛnsoimaascamiga, Suusi Cristo muu curusiaba cascΛdΛ. ¹⁵ AidΛsi Cristo muu curusiaba vaamioma istui isΛDiaavora ΛΛmadu ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ dai poduucai vΛΛsi oodami istutuidi ismaatiagi isvaamioma viaa guvucadagai Suusi Cristo siΛDiaavora.

— — —

¹⁶ IsΛmaadutai gΛnaagiadagi sai maitΛagagai mΛscuaadagi ΛΛmo cuaadagai dai sai maitΛagagai isgayΛadagi ΛΛmo istumaasi dai sai aliΛsi gΛaagagai issiaa duutuadagi Λmo tasai siaa duudagaicatai Λgai siΛpΛ Λmo ibΛstaraga tasΛrΛ siΛpΛ tomastuma tasai maitavΛr ΛΛgiada aapimΛ Λgai. ¹⁷ VΛΛsi gomaasi Λroodami ΛΛquidadΛ sΛΛlicamigadΛcatadai dai camaiñamΛga aidΛsi abiaadΛrΛ divia Suusi Cristo. Suusi Cristo mamaatΛtuldaragadΛ Λgai dai namΛga sivi. ¹⁸ MaitavΛr vaavoitudada aapimΛ Λgai ismaacΛdΛ gΛnaagiadagi sai maicΛΛgacΛrΛ vuvaquia agai aapimΛ ismaisaa duutuadagi Diuusi tΛtΛaañicarudΛ tomasi Λgai gΛnaagiadagi sai nΛidi Λmo istumaasi ismaacΛdΛ mainΛidi aa oodami. Λgai gaaagidi sai sioorΛ maisiaa duutuadagi Diuusi tΛtΛaañicarudΛ sai aliΛ gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi. DΛmos Λgai ismaacΛdΛ pocaitiadagi gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi tomasi maiviaa istuisidΛ gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛliadagi dai Λgai ivuaada Λlidi mosΛcaasi istumaasi Λgi Λgai ipΛlidi. ¹⁹ Λgai maicΛΛga vaavoitudai Suusi Cristo. Suusi Cristo ΛrgΛrbaitΛcΛaacamiga daidΛ Λgai soicΛi vΛΛsi Λvaavoitudadami sai vaamioma cΛΛga maatΛna istumaasi ipΛlidi Diuusi isivuaadagi dai sai Λmo tΛgitoidagai viaacana vΛΛscatai poduucai isduucai Diuusi ipΛlidi.

²⁰ AidΛsi abiaadΛrΛ vaavoitu aapimΛ Suusi Cristo mamaatΛtuldaragadΛ cagajiaadΛrΛ viaa aapimΛ oodami mamaatΛtuldaragadΛ ismaacΛdΛ gaaagidi sai sioorΛ ΛΛgiadagi oodami sΛΛlicamigadΛ dai oodami viituldaragadΛ sai Λgai gia cΛΛgacΛrΛ vuvaquia agai. CascΛdΛ maitΛagagai isapiaΛΛgiadagi Λoodami viituldaragadΛ ismaacΛdΛ maitΛrsoiñi. ²¹ Λoodami pocaiti sai maitΛagagai iscuaadagi ΛΛmo cuaadagai sai tomali maitΛagagai isdΛΛcadagi, tomali istaatamadagi. ²² VΛΛsi gomaasi Λroodami mamaatΛtuldaragadΛ maisiu Diuusi. Λcuaadagai otoma uugiatΛi. ²³ Λoodami ismaacΛdΛ gamamaatΛtuldi gomaasi polidi isΛrsastudugami. Λgai pocaiti sai ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ gamamaatΛtuldi vaamioma cΛΛga siaa duutuadagi oodami Diuusi. Dai sai maicuaadatai ΛΛmo cuaadagai Λrsoiñi oodami vΛΛtarΛ sai vaamioma cΛΛga oidacana dai sai maigΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidiña dΛmos maitΛrvaavoi. Gomaasi maitΛrsoiñi

oodami vΛΛtarΛ isgajiaadΛrΛ viaagi istumaasi ΛΛgi Λgai ipΛlidi isivuaadagi.

3

¹ AidΛsi abiaadΛrΛ vaavoitu aapimΛ Suusi Cristo, Diuusi gΛnmaa ibΛdagai utudui ducami iscaduduaacamudai aapimΛ poduucai isduucai Suusi Cristo duaaca, cascΛΔ gΛaagai isvΛΛscarΛ tΛtΛgitodagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ aagaitai ΛtΛvaagi siaaco daja Suusi Cristo Diuusi ΛΛmadu dai tΛaanΛi. ² TΛtΛgitodavurai istumaasi ΛrcΛΛgaducami maisiu istumaasi Λrsoimaascami. ³ DΛmos sivi gajiaadΛrΛ viaa aapimΛ soimaascami dai Diuusi gΛnnuucada vaavoitudacai aapimΛ Suusi Cristo. ⁴ Dai Λgai gΛrΛΛmadu daja cascΛΔ tomastuigaco oidacamu aatΛmΛ. Dai siΛΛscadΛ Suusi Cristo Λpamu diviagi dai tΛaanΛdagi aatΛmΛ ΛpΛ tΛaanΛda agai Λgai ΛΛmadu.

⁵ CascΛΔ gajiaadΛrΛ avΛr vipiaada aapimΛ vΛΛsi istumaasi soimaascami. MaitavΛr googosi gΛnducamica, dai maitavΛr coimudadΛ tuutiaca, dai maitavΛr ipΛliada gavustuidaga. Siora ipΛliadagi gavustuidaga Λgai gia maisΛΛlicΛΔ siaa duutudai Diuusi baiyoma siaa duutudai tumiñsi dai naana maasi istumaasi. ⁶ CascΛΔ sΛΛlicΛΔ baamucui Diuusi Λgai vui ismaacadΛ maiΛΛgidi dai soimaasi taatatuldia agai Λgai. ⁷ Dai ΛΛquioma aapimΛ povuaadana, ⁸ dΛmos sivi gajiaadΛrΛ avΛr vipiaada vΛΛsi gomaasi. MaitavΛr baacocoda, maitavΛr soimaasi taatamituldiada Λliada aa, dai maitavΛr vui ñioocada aa, dai maitavΛr sigal naasi ñioocada aa vui. ⁹ Dai maitavΛr gΛnyaatagiada aipacoga. AapimΛ cagajiaadΛrΛ viaa vΛΛsi gosoimaascami ismaacΛΔ ΛΛquioma ivuaadana cascΛΔ. ¹⁰ Sivi caviaa aapimΛ ibΛdagai utudui. Diuusi Λgai daidΛ idui oodami dai sivi Diuusi gΛnsoicΛi masai vaamioma Λpan tuutiacana aapimΛ Λgai. Diuusi ipΛlidi isaapimΛ cΛΛga maata Λgai cascΛΔ. ¹¹ Λvaavoitudadami Λmadugan duucai gΛnnΛidi vΛΛscatai tomasi Λrjudidíu ismaitΛrjudidíu ΛpΛ, tomasi iquitΛquicagai tuucugadΛ ischo ΛpΛ, tomasi Λrtami oidacami siΛrsibΛacoga oidacami ΛpΛ, tomasi Λrpipiooñi siΛrtΛtΛaanΛdami ΛpΛ. CasiavΛr maitΛtΛgitoda gomaasi, baiyomavΛr tΛtΛgitoda isSuusi Cristo ΛrgΛrbaitΛcΛaacamiga dai Λgai vΛΛsi vaavoitudadami ΛΛmadu daja.

¹² Diuusi gΛroigadai daidΛ Λcovai gΛrvuvaitu tΛsaidΛ ΛrmaamaradΛcana. SoigavΛr gΛnΛliada aacΛΔ, dai cΛΛ tuutiaca, dai maigΛgΛrducΛΔ gΛnΛliada, dai soicΛdavurai aa oodami, dai maioomaliaca. ¹³ Dai maitavΛr vui ñioocada aapimΛ aa ismaacΛΔ soimaasi gΛntaatamituldadagi baiyomavΛr oigΛldada Λgai poduucai isduucai Suusi Cristo

gARTAAANADamiga GARoigALdi. ¹⁴ Dai VAAASCARAA aliASI gANOigADA aipacoga poduucai viaacamu aapima AMO TAGitoidagai. ¹⁵ Diuusi ACovai vuvaitu VAAsi vaavoitudadami dai AGai ipALidi isVAAscatai viaacagi AMO TAGitoidagai. CAScADA aliASI gAAagai isCAAgacARA oidacagi dai poduucai camaitANCocoadamu. Dai baigAVAR ANAliada DiuusicADA.

¹⁶ Aliasi gAAagai istATAGitoda Suusi Cristo ma-maatatuldaragada. Poduucai vaamioma sastuduacamu aapima gANmamaatATulditai aipacoga dai gANmaacaitai ñiooqui aipacoga. GanAADavurai aapima Diuusi nAidada dai baigANAliada DiuusicADA. ¹⁷ VAAsi mastumaasi ivuaadagi siAPA aagadagi VAAscARA avAR ivuaada istumaasi oojoidi Suusi Cristo. Dai baigAVAR ANAliada DiuusicADA Suusi Cristo gANAMadu daja cASCADA.

¹⁸ Aapima ooqui AAGIadavurai gANcuucuna, Diuusi ipALidi isPovuaadagi VAAsi ooqui vaavoitudadami cASCADA. ¹⁹ Aapima cACALI oigADavurai gANooñiga dai maioomaliaca AGai vui. ²⁰ Aapima aali AAGIadavurai gANDADA VAAscARA poduucai aliA baigALidiña Diuusi. ²¹ Aapima ismaacADA maamara maitAVAR oomaliaca AGai vui vai AGai CAAga gANALgidiña. ²² Aapima pipiooñi AAGIadavurai gANAamu maisiu MOSAcAasi siuu duucu gANNIjadagi gANAamu ipALiditai isPOTIya AGai MASai aliA sastuduga baiyomAVAR VAAscARA CAAga aata vuaada siaa duutudaitai Suusi Cristo. ²³ Tomastuma aa duiñdagai ismaacADA ivuaadagi aapima SALLicADA avAR CAAga ivuaada ducami issoicADamudai aapima Suusi Cristo dai maisiu oodami, ²⁴ maatacatai sai iimia AGai tAVAagiamu dai Diuusi AMadu oidaca AGai tomastuigaco, aapima ivueeyi gARTAAANADamiga Suusi Cristo aa duiñdada cASCADA. ²⁵ DAMOS sioORA soimaasi ivuaadagi, Diuusi soimaasi taatamituldia AGai AGai. Diuusi AGai dai VAAscARA ivueeyi istumaasi ARSALLicami VAAsi oodamicADA.

4

¹ Aapima gaaamu aliASI gAAagai MASCALgacARA nAIjadagi gANpipiooñiga daida tAAANAdagi MOSAcAasi istumaasi ARSALLicami. TATAGITodavurai isGANTAAANADamiga tAVAagiARA daja.

² Duudatai avAR daanada Diuusi baigANAliaracADA sai gANsoicAIña mai CAAgacARA oidaca aapima, CAAga vaavoitudaitai Diuusi. Dai baigAVAR gANAliada aapima DiuusicADA. ³ Dai daanADavurai aapima Diuusi APRA sai AGai giñsoicAIña nai gaaagiada isSuusi Cristo ARCALgacARA vuviadami gomaasi AALquioma maimaatACatadai oodami. Sivi maisapi aanA gaaagiditai gomaasi. ⁴ Dai

daanΛdavurai aapimΛ Diuusi sai Λgai giñsoicΛiña nai cΛΛga gamamaatΛtuldadagi aanΛ Diuusi ñiooquidΛ poduucai isduucaı gΛaagai isıvuaadagi.

⁵ CΛΛgavΛr tuutiaca aapimΛ Λgai vui ismaacΛdΛ maıvaavoi-tudai Suusi Cristo apiavΛr gaagada isducataı aagidagi aapimΛ Λgai Diuusi ñiooquidΛ. ⁶ Dai cΛΛgavΛr ñiooquiada Λgai vΛascΛrΛ dai aagiada istumaasi rsoiñi dai cΛΛgavΛr aa nonoragiada tomastumaasi istumaasi gΛnaagiada Λgai.

7-8 Tiiquico rgaraduñi vaavoitudadami dai aanΛ aliΛ oigΛdai goovai. Goovai cΛΛga garsoicΛi Suusi Cristo aa duiñdadΛrΛ. CascΛdΛ gΛnootosda iñagai aanΛ dai goovai gΛnaagidamu isducataı daraaja aatΛmΛ aanΛ ΛΛmadu aa vaavoitudadami ismaacΛdΛ giñΛma daraaja. Dai poduucai baıgΛnΛliadamu aapimΛ. ⁹ Onesimo oida agai goTiiquico. Onesimo rgaraduñi ΛpΛrΛ dai aliΛ oigΛdai aatΛmΛ. Goovai ΛΛmadu aapimΛ rΛgai vaa dΛvΛariΛrΛ oidacami dai cΛΛga garsoicΛi Suusi Cristo aa duiñdadΛrΛ. Goovai vΛgoocataı gΛnaagidamu istuma rΛvΛueeyi aatΛmΛ garsaagida.

¹⁰ Aristarco giñΛΛmadu maisapi dai goovai DiuuscΛdΛ gamviaatuldi. Dai Marcusi, Bernabé suculidΛ, DiuusicΛdΛ gamviaatuldi ΛpΛrΛ. Dai ismΛca aiyagi Marcusi cΛΛgavΛr miaadΛgida. ¹¹ Dai Suusi Justo DiuuscΛdΛ gamviaatuldi ΛpΛrΛ. Λvaavoitudadami judidıu saagidiaiñdarΛ mosΛcaasi Aristarco ΛΛmadu Marcusi ΛΛmadu Justo giñsoicΛi Diuusi aa duiñdadΛrΛ. Goovai sΛlicΛdΛ baıgiñΛliatudai. ¹² DiuuscΛdΛ gamviaatuldi ΛpΛrΛ Epaafarasi. Goovai rColoosasiΛrΛ oidacami daidΛ goovai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛ. Epaafarasi duudataı daanΛi Diuusi sai gΛnsoicΛiña mai vaamioma cΛΛga vaavoi-tuda Diuusi ñiooquidΛ dai masai vaamioma cΛΛga ivuaadana vΛasi istumaasi Diuusi ipΛlidi. ¹³ Dai aanΛ gΛnaagidi sai Λgai sΛlicΛdΛ ipΛlidi isaapimΛ ΛΛmadu Λvaavoitudadami LaodiseeΛrΛ dai YerapoliisiΛrΛ oidacami cΛΛga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi. ¹⁴ DiuuscΛdΛ gamviaatuldi ΛpΛrΛ Rucasi ismaacΛdΛ rdoaadigami. Dai DiuuscΛdΛ gamviaatuldi Deemasi ΛpΛrΛ.

¹⁵ DiuuscΛdΛ avΛr viaatulda gΛraaduñi vaavoitudadami LaodiseeΛrΛ oidacami. DiuuscΛdΛ avΛr viaatulda Niinafas ΛpΛrΛ ΛΛmadu vΛascataı ismaacΛdΛ gΛnΛmpaidi quidΛrΛ dai siaa duutudai Diuusi. ¹⁶ SiΛascΛdΛ canΛidagi aapimΛ idi oojai vΛrai ootosda Λvaavoitudadami LaodiseeΛrΛ oidacami vai Λgai nΛidana ΛpΛrΛ. Dai Λgai ΛpΛrΛ gΛnootosdamu Λoojai ismaacΛdΛ ooji aanΛ vΛrai nΛida aapimΛ ΛpΛrΛ. ¹⁷ Dai aagi-davurai aapimΛ Arquipo ansai aanΛ ootosdi ñiooqui sai aliΛsi

gaaagai iscaaga ivuaadagi aaa duiñdagai ismaacada maa Diu-
 usi vaavoitudaitai agai Suusi Cristo.

¹⁸ Sivi aana, Paavora lagi giñnoovicada ganoojidi cacuu-
 gataga dai Diuscada gamviaatuldi. Dai tatagitodavurai is-
 maisapi aana. Sallicaada ipalidi aana sai Diuusi cagacaga
 gannaidiña aapima.

Mosacaasi.

Idi arΛΛpΛgadadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Paavora Λvaavoitudadami TesloniicΛrΛ oidacami

¹ Garaaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ gΛnΛmpaidi TesloniicΛrΛ siaa duutudaragai vΛatarΛ Diuusi gΛrooga ΛΛmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga, gΛmviaatuldi aanΛ ΛΛmadu Silvaano dai Timoteo. AanΛ anΛrPaavora. AatΛmΛ ipΛlidi isDiuusi gΛrooga ΛΛmadu gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadagi dai gΛniibΛstudacan tadacagi.

² AatΛmΛ vΛascΛrΛ alia baigarΛlidiña DiuusicΛdΛ gantatΛgitoitai aapimΛ. Dai siΛascadΛ gamamadada aatΛmΛ daanΛi aatΛmΛ Diuusi sai gΛnsoicΛiña. ³ Dai vΛascΛrΛ tatΛgitoiña aatΛmΛ isducatai ivueeyi aapimΛ Diuusi aa duiñdadΛ vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai isducatai aipaco gΛnsoicΛi aapimΛ gΛnoigΛdaitai, dai isducatai apianΛnΛra aapimΛ siΛascadΛ diviagi Suusi Cristo Λpamu. ⁴ Giñaaduñi Diuusi aliΛsi gΛnoigΛdai aapimΛ dai maata aatΛmΛ isagai ΛΛcovai gΛnvuvaitu. ⁵ AidΛsi gΛnaagidi aatΛmΛ isSuusi Cristo arΛcΛΛgacΛrΛ vuuviadami, aatΛmΛ maisiu tomasduuca i gΛnaagidi, aatΛmΛ Diuusi guvucadadΛcadΛ gΛnaagidi. GarΛΛmadu daacatai Diuusi IbΛadΛ dai cΛΛga maata aatΛmΛ sai vΛΛsi ismaacΛdΛ gΛnaagidi aatΛmΛ arvΛavo i. AapimΛ cΛΛga maata isducatai daraajatadai aatΛmΛ gΛnsaagida aidΛtΛsi gΛndadiji mΛsai poduuc i oidacana aapimΛ ΛpΛ.

⁶ DaidΛ arvΛavo i mΛspoduuc i idui aapimΛ dai Λpan duuc i oidacana aapimΛ gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo ΛpΛ. Diuusi IbΛadΛ gΛnsoicΛiña mai aapimΛ baiganΛliaracΛdΛ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ tomasi aa soimaasi gΛntaatamituldiña. ⁷ AidΛsi mai Λvaavoitudadami MasedooniarΛ dai AcaiyΛrΛ mΛsducatai oidacataidai aapimΛ poduuc i mai Λgai isducatai gΛaagai isoidacagi. ⁸ Dai poduuc i aapimΛcadΛ mai MasedooniarΛ oidacami dai AcaiyΛrΛ oidacami ΛtΛaanΛdami Suusi Cristo ñiooquidΛ, Dai maisiu mosΛca ami vΛΛsi aipaco gΛaagai gΛnvaavoidaraga. CascadΛ aatΛmΛ camaiivia isgaaagiadagi siaaco casi gΛmaata gomaasi. ⁹ Baiyoma Λgai vaa ismaacΛdΛ mai gomaasi aagaiña aidΛtΛsi gΛndadiji mΛsai alia cΛΛga gΛrmiaadΛgi, dai mΛsducatai dagito Λmoomono dai vaavoitu ismaacΛdΛ sΛalicΛdΛ arDiuusi dai duaaca daidΛ ivuaada Λgai istumaasi Diuusi ipΛlidi. ¹⁰ Dai isducatai nΛnΛra aapimΛ isdiviagi Suusi Diuusi maradΛ tΛvaagiaiñdarΛ. Λgai vaa Suusi ismaacΛdΛ duaacali Diuusi coidadΛ saagidaiñdarΛ.

Dai agai agai dai cΛagacara garvuvaida agai soimaasi ivuaadami gAgavituldaragadaiañdara.

2

1 Aapima giñaaduñi aagi maata isaatama maimosagicaada gandadiji. 2 Tomasi aΛquioma Filipoosiara aa soimaasi ñiooqui garaagidi dai soimaasi gartaatatuli poduucai masduucai camaata aapima. Dai vaascara aidatasi aayi aatama gandavalaragara Diuusi garsoi tasai ganaagidana ñiooquida maiduaadimudacada tomasi ami oidacami aapa garvui vaatacatadai. 3 Aidasi ganaagidi aatama Diuusi ñiooquida aatama ganaagidi mosacaasi ismaacada arvaavoi, dai maisiu soimaasi tagitoidacada ganaagidi aatama dai tomali maitanyaatagida araliditai. 4 Baiyoma Diuusi acovai garvuvaitu dai garrootoi tasai ganaagidana Diuusi ñiooquida dai gomaasi agai ismaacada ganaagidi aatama. Aatama ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi dai maisiu istumaasi aoodami ipalidi. Diuusi agai dai maata gariibadaga iscacagadu ischo aapa. 5 CΛaga maata aapima isaatama maitanvuiirumadai caa baimaasi ñiooqui ganaagidi masai garcaacana, dai aatama ganaagidi Diuusi ñiooquida maisiu gamaita araliditai tumiñsi. Diuusi cΛaga maata vasi gomaasi. 6 Tomali amo imidagai maitanaagidi aatama aapima masai salicada siaa garduutudaiña dai tomali aa, cΛaga istuidimudai aatama isgantaanaanadagi talaanadami duucai ojootosadacatai Suusi Cristo. 7 Baiyoma cΛaga gartaatacai ivuaadana aatama istumaasi aidasi gansaagida daraajatadai poduucai isduucai cΛaga gataatacai nunuucadaiaña amo ooqui gamaamara. 8 Aliasii ganoigadaitadai aatama dai salicada ipaliditadai isganaagidagi Diuusi ñiooquida. Baiyoma ipaliditadai aatama masgarcoodagi isdagitocai ganaagidagi Diuusi ñiooquida. Salicada ganoigadaitadai aatama cascada. 9 Giñaaduñi cΛaga tagito aapima siasi gaaata vuaadana aatama dai gamaitacaiña cuadagai aidasi gansaagida daraajatadai aatama dai ganaagidiña Diuusi ñiooquida. Tasaara dai tucara gaaata vuaadana aatama maisiaa ganduiña araliditai ganvustuidaga.

10 Aapima amadu Diuusi cΛaga maata siaa cΛaga daraajatadai aatama aapima vaavoitudadami gansaagida maisoimaasi ivuaadatai dai poduucai tomali amaadutai maitistui isgapiara garsuuligagi tomali amo istumaasicada. 11 Dai maata aapima aapa isduucai cΛaga gartaatacai ganmamaatatuldiña aatama aapima Diuusi ñiooquida, dai ganaapanaquidiña masai apiavaavoitudaiña, dai ganaagidiña

ΛΑΡΑ sai gAAagai MASAAGIADAGI Diuusi. Dai VAAsi gomaasi idui aatAMA Apan duucaia mo gaooa ivuudana gAMAamaracADA. ¹² Dai gomaasi idui aatAMA ΛΑΡΑ masai CAGA oidacana iducatai Diuusi ipalidi. Diuusi ganvai masai AMadu oidacana MACA siaaco gataanaI Agai siaaco VAAscatai siaa duutudai Diuusi.

¹³ Aidasi aatAMA gANAagidi Diuusi ñiooquida aapima vaavoitu maisiu Aagi garñiooqui duucaia baiyoma Diuusi ñiooquida duucaia dai poduquiva Agai. Cascada alia baigARalidi aatAMA DiuusicADA. Dai govaa Diuusi ñiooquida Agai dai gansoicai masai CAGACARA oidacana aapima ismaacADA vaavoitudagi. ¹⁴ Giñaaduñi aidAMASI vaavoitu aapima gANAaduñi soimaasi gANTAatatuli, Apan duucaia AJudidíu ismaacADA JudeeARA oidaga ismaacADA gANAMPaidi siaa duutudaragai Diuusi VAAARA vaavoitudaitai Suusi Cristo. Agai Agai vaa aaduñda soimaa taatamituldi ΛΑΡΑ. ¹⁵ Dai Agai vaa judidíu ismaacADA soimaasi taatatuli gANAaduñi Agai dai muua ASuusi dai soimaasi gARTAatatuli aatAMA ΛΑΡΑ. Poduucail idui ΛΑΡΑ aaduñdACARDU coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigada ismaacADA aagiditadai Diuusi ñiooquida. Agai gia maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. Baiyoma mosvuidAR VAAACANA Agai VAAscatai. ¹⁶ SiAAscada aagida ARAlida aatAMA Agai ismaacADA maitARjudidíu sai Agai ΛΑΡΑ istutuidi isCAGACARA vuvaquiagi vaidA AJudidíu gARSobicAña TASAI maiaagidana. Dai poduucail vaamioma soimaasi ivueeyi Agai. DAMOS sivi gia casoimaasi taatatuldamu Diuusi Agai.

¹⁷ Aidasi guvucadacADA gANDagito aatAMA chIAAqui tasai aliasi gANTATAgitoiña aatAMA. Otoma garaaga aatAMA dai gANNidaragai dai maiquiaa istui. ¹⁸ AatAMA gamu iimia ragaitadai dai gANNida ragaitadai, dai aana gia muiyoco gamu imia iñaagaiña DAMOS VAAACARA ADiaavora gARSobicAña. ¹⁹ SiAAscada APAMU diviagi gARTaanADamiga Suusi Cristo alia baigARAlidamU aatAMA AMapai daraajatai, CAGA maata aatAMA isami daraajamu aapima ΛΑΡΑ dai alia baigARAlidamU aatAMA tATAgitoitai ismaimosAAgicADA APADUI gARA duiñdaga gANsaagida. ²⁰ Muidutai CAGA ñioocai aatAMA gARVAAARA AgaicADA ismaacADA idui aatAMA aapima gANsaagida dai alia baigARAlidi aatAMA aapimacADA.

3

¹ Cascada aidasi camaitistui aatAMA isvaamioma NANARACAGI maimaatACATAI MASduucaia daraajataidai aapima, APATAALI aatAMA isAagi viiyagi tami AteenasARA ² dai ootosagi GARaduñi Timoteo sai gANNidana. Goovai ARAMOCO ismaacADA garsoicai Diuusi aa duiñdADARA. Goovai

gaaagidiña Diuusi ñiooquida. Tatai cascada gaamucu ootoi sai gnavanaquidana dai gansoiñana masai vaamioma vaavoitudana aapima. ³ Sai tomali maadutai maioojodaiña soimaa taatamaitai. Aapima cllaga maata tsviaa issoimaa taatamadagi. ⁴ Dai aidasi quiaa gannamadu daraajatadai aatama, aatama gnaagidiña tsai soimaa taata ragaitadai. Tai povadi masducatai camaata aapima. ⁵ Cascada aidasi camaitistui aana isnaracagi vaamioma ipiñalli aana isootosagi Timoteo maataca iñaliditai masabai molla cllaga vaavoitudai aapima. Poliditadai aana isdiaavora istutuidi issoimaasi ganduñituldagi isgrraa duiñdaga aapima gansaagida mosllagi duuñimudai.

⁶ Dai goTimoteo cadivia apamu mllcadara dai cllgaducami ñiooqui garvuaapi masai aapima molla cllaga vaavoitudai dai gnoigadai aipacoga. Dai povartadai masai aapima gartatagitoi dai quiaa gnoigadai dai masai gannida alidi poduucai isduucai gannida alidi aatama. ⁷ Cascada garaaduñi tomasi alia soimaa taatama aatama alia baigaralidi maatacai isaapima quiaa cllaga vaavoitudai. ⁸ Cascada vaamioma sioma daraaja aatama maatacai masapiavaavoitudai gartaaanadamiga Suusi Cristo. ⁹ Vllasi gomaasicada alia baigaralidi aatama Diuusicada. ¹⁰ Tasaara dai tucara daana aatama Diuusi sai garmaacana oigaragai tatai apamu gannida aatama dai gansoiñagi mai vaamioma cllaga vaavoituda aapima.

¹¹ Daida ipalidi aatama isDiuusi garooga llamadu gartaaanadamiga Suusi Cristo otoma garootosagi gaamucu tatai gannida aatama. ¹² Daida ipalidi aatama llpa isDiuusi garsoiñagi mai vaamioma gnoigada aapima aipacoga dai aa llpa. Poduucai isduucai gnoigadai aatama. ¹³ Vai Diuusi gansoiñana mai vaamioma vaavoituda aapima dai poduucai camaisoimaasi ivuaadagi Diuusi vuitapi dai maitarsoimaasi iducamicagi silascada diviagi gartaaanadamiga Suusi Cristo llamadu vllscatai ismaacada vaavoitudai.

4

¹ Sivi gia garaaduñi llaaanadami Suusi Cristo garmaa sallicami isgnaagida aatama lmo istumaasi. Casi gnaagidi aatama isducatai gaaagai masoidacagi vai Diuusi baigalliadagi aapimacada dai aapima poduucai oidaga dai sivi gandaana aatama dai gnaagidi masai moduucai oidacana.

² Cllaga maata aapima isducatai gnaagidi aatama masaida ivuaadana llaaanadami Suusi Cristo garmaa sallicami cascada. ³ Diuusi ipalidi masaida ivuaadana mosacaasi

mainanaracagi poduucai isduucai didivai amo asivogami tucara. ³⁻⁴ Siasscada oodami ismaacada maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiassgidi istumaasi ipalidi pocaitiadagi: “Sivi gia cassa gariibastacan tada aatama maitiipucatai istucada vuaama aliada aatama”. Amaasi agai sitodian duucai Diuusi ugitudamu agai. Poduucai siatodian duucai coocora amo ooqui siasscada duaadia agadagi. Poduucai ismaacada maivaavoitudai maiviaacamu oigaldaragai. Damos aapima giñaduñi maitarapan ducami agai ismaacada mosacaasi soimaascami tatagitoina dai mainanara istuigaco divia agai laaanadami poduucai isduucai amo oodami ismaacada mainanara amo asivogami. ⁵ Vascatai aapima gia vaavoitudai Diuusi dai agidi istumaasi agai ipalidi, cascada aapima arapan ducami amo calli ismaacada tasara aimarai siasscada cassa maasi oidigi. Aatama maitaragai ismaacada maivaavoitudai dai maiassgidi istumaasi Diuusi ipalidi agai arapan ducami amo calli ismaacada tucapi aimarai. ⁶ Cascada aatama maitaagai tasi arapan ducamicagi agai ismaacada tomali amo imidagai maitatagitoi Diuusi agai arapan ducami amo calli coosocami, aliasi glaagai isapiatlagitoda aatama Diuusi dai cassa gartatagitodagi maisiu apan duucai amo navamudada. ⁷ Ismaacada maitatagitoi Diuusi dai ismaacada aliasi arsoimaasi ivuaadami ducami istucapi ajioopadagi. ⁸ Damos aatama ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo aliasi glaagai iscassa gartatagitodagi maisiu apan duucai amo navamudada. Glaagai tasvascara apiavaavoitudadagi Suusi Cristo dai oigadagi vascatai dai poduucai garsoicadagi vai maitarmaitaagi adiaavora apan duucai amo sandaaru glaadai amo tagina giacarui covocami dai agaicada gsoicaina sai maituucugadara vaacana mastagada asaayuda. Dai glaagai tasapiavaavoitudadagi isDiuusi cagacara garvuvaida agai dai garvaavoidaragacada garsoicadagi apan duucai amo sandaaru gsoicai amo vaiñomi vanamoicada. ⁹ Diuusi acovai garvuvaitu dai maisiu gargagavitulda agai baiyoma cagacara garvuvaida agai tasvaavoitudagi gartaanadamiga Suusi Cristo. ¹⁰ Agai agai dai muu aatama garvatara dai poduucai siasscada diviagi agai garvaidacaimu tasai amadu daraajana tomatasciyagi siara quiaa duduaacagi. ¹¹ Cascada apiaganaapanaquiadavurai aipacoga dai apiaaipacoga gansoicada poduucai masducatai casi ivueeyi.

¹² Garaaduñi gandaani aatama masai siaa duutudaina ismaacada aata vueeyi aapima gansaagida dai vaamioma laani dai ganmaacai ñiooqui isducatai glaagai masoidacagi

vaavoitudaitai. ¹³ Agai ivueeyi Diuusi aa duiñdada cascada siaavar duutuada dai oigada. Maitavar ganvupui ñioocada.

¹⁴ Garaaduñi, ganaagidi aatama masai bagaiña ismaacada maita aata vueeyi, dai aapanaquiadavurai ismaacada duduaadicui mosaa soimaa taatamitulditai agai oodami dai aapanaquiadavurai ismaacada camaicalla vaavoitudada dai maitavar oojoada tomali amaadutai.

¹⁵ Gannuucadavurai dai maisoimaasi ivuidiada ismaacada soimaasi ganvuidiadagi baiyoma avar vaascara caga ivuidiada vaascatai.

¹⁶ Dai vaascara avar baigaliada. ¹⁷ Dai vaascara avar gamamadada. ¹⁸ Dai vaasicada istumaasi apavuaadagi gansaagida gaagai masbaigaliadagi Diusicada. Poduucai ipalidi Diuusi masivuaadagi aapima ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo.

¹⁹ Dagitovurai Diuusi Ibadai vai gansoiñana mai caga ganoigada aapima. ²⁰ Dai maitavar amapiadara vipiada ñiooquida amo Diuusi ñiooquituldiadamigada. ²¹ Damos caga avar gantagito caaca sabaiga arDiuusi ñiooquida masmacada ganaagiadagi. SiarDiuusi ñiooquidacagi vurai vaavoituda. ²² Dai gajiaadara avar viaa vasi soimaacada.

²³ Diuusi agai dai gariibastudacan taadatudai. Dai sai Diuusi maitandadagitoña massoimaasi ivuaadagi dai sai Diuusi nuucadacana ganiibadaga amadu gantatagitoidaga amadu gantuutucuga vai maitarsoimaasi iducamica aapima siascada diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo. ²⁴ Agai ismaacada acovai ganvuvaitu vaascara ivueeyi istumaasi agai agai dai samicada gannuucadacamu agai.

²⁵ Garaaduñi gamamadadavurai aatama garvatar.

²⁶ Diuscada avar viaatulda vaascatai garaaduñi.

²⁷ Tartaanadami Suusi Cristo samicamigadacada gandaanai aatama masai vaascatai vaavoitudadami vuitapi aagana idi ojai.

²⁸ Gartaanadamiga Suusi Cristo cagacara gannaidiña. Mosacaasi.

Idi aragotordadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Paavora Λvaavoitudadami TesalniicΛrΛ oidacami

¹ Garaaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ ganampaidi TesaloniicΛrΛ siaa duutudaragai vaatarΛ Diuusi garooga Λmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga. Ganviaatuldi aanΛ Λmadu Silvaano dai Timoteo. AanΛ anarPaavora. ² AatΛmΛ ipΛlidi isDiuusi garooga Λmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga cΛagacΛrΛ ganñijadagi dai ganiibΛstudacan tadatudacagi.

³ Tomasiuu duucu siuu duucu gamamadada aatΛmΛ viaa isvaascarΛ alia baigarΛliadagi DiuusicΛdΛ gantΛagitoitai aapimΛ, dai poduucai glaagai tsivuaadagi, aapimΛ apiavaamioma vaavoitudai dai vaamioma ganoigΛdai aipacoga cascΛdΛ. ⁴ CascΛdΛ aatΛmΛ cΛaga ñioocaiña aapimΛ ganvaatarΛ Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ Diuusi acovai vuvaitu saagida. Dai potΛtdaiña aatΛmΛ masai aapimΛ apiavaavoitudai dai maiuojodai siΛscadΛ loodami soimaasi gantaatamituldadagi. ⁵ Poduucai ivueeyi aapimΛ gansoicΛitai Diuusi. Poduucai Diuusi gatΛgidi iscΛagacΛrΛ ganñidi dai Λgai ganvaidaquia agai maaca siaaco taanΛi Λgai, cascΛdΛ soimaasi taatamai aapimΛ.

⁶ Diuusi maata isgΛagagai issoimaa taatatuldagi Λgai ismaacΛdΛ soimaasi gantaatamituldi aapimΛ goovai aramo istumaasi cΛgaducami. ⁷ Dai aapimΛ ismaacΛdΛ soimaa taatamai sivi Diuusi ganiibΛstudamu aatΛmΛ garΛΛmadu siΛscadΛ diviagi gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo vaasi gomaasi arcΛagaducami. Λgai tΛvaagiaiñdarΛ divimu gatΛtaañicarΛ gupucΛdΛ Λmadu dai alia dadadaquidamu. ⁸ Dai soimaa taatatuldamu Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiΛgidi Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ agai isSuusi Cristo arcΛagacΛrΛ vuviadami. ⁹ Dai Suusi ugitudamu Λgai dai tomali Λmo imidagai maimaquimu oigaragai isDiuusi Λmadu iimia. Dai tomali maitΛgimu Λgai Diuusi guvucadadΛ tomali isduucai dadadacΛi Λgai. ¹⁰ SiΛscadΛ diviagi gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo vaascatai ismaacΛdΛ agai acovai vuvaitu soimaasi ivuaadami saagidaiñdarΛ siaa duutuadamu. Dai tomali maitΛgimu isducatai gantΛagituagi nΛiditai ismaasi. Dai aapimΛ arpΛ ami daraajamu vaavoitu aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ aidasi gnaagidi aatΛmΛ cascΛdΛ.

¹¹ ApiadaanΛi aatΛmΛ Diuusi sai Λgai gansoifiana mai aapimΛ oidacagi isduucai Λgai ipΛlidi. Λgai Λgai ismaacΛdΛ

gΔnvai mAsai iimAna agai Δmadu. Dai daanΔi aatΔma Diuusi ΔpA sai gΔnsoicΔiña gΔgυvucadagacΔΔ mai aapimΔ ivuaadagi istumaasi cΔΔgaducami ismaacΔΔ aapimΔ ipΔliadagi, dai sai gΔnsoicΔiña istumaasiΔrA ismaacΔΔ ivuaada aapimΔ vaavoitudaitai Suusi Cristo. ¹² Vai poduucai aapimΔcΔΔ mui oodami siaa duutudaiña gΔrTΔaanΔdamiga Suusi Cristo, dai Suusi Cristo cΔΔga ñioocadamu aapimΔ gΔnvΔΔtarA. Gomaasi ΔpΔduñia agai cΔΔgacΔrA gΔnnΔiditai Diuusi Δmadu gΔrTΔaanΔdamiga Suusi Cristo.

2

¹ Sivi gΔraaduñi gΔnaagidamu aatΔma Δmo ñiooqui. Suusi Cristo divia agai dai gΔrAmpaida agai tAsai Δmadu daraajana. GΔndanΔi aatΔma gΔraaduñi ² mAsai maitΔndadagitoiña isgΔnΔbΔcatadagi mosΔΔ otoma agai ismaacΔΔ pocaiti sai cadivia gΔrTΔaanΔdamiga. Tomasi Δmoco pocaitiadagi isΔrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΔ tomasi Δmadutai pocaitiadagi isaanΔ aagidi, tomasi Δmadutai pocaitiadagi isaatΔma poduucai gΔnooji. ³ MaitavΔr gΔndadagitoda mAsgΔnvupuiirumadadagi tomali Δmo istumaasicΔΔ. Maiquiaa diviacai gΔrTΔaanΔdamiga muidutai vuidΔrA vΔΔtaca agai Diuusi. Dai divimu ΔcΔli ismaacΔΔ mosΔca soimaasi ivueeyi, siDiuusi ootosamu Diaavora Δmadu. ⁴ Agai Δgi tAaanΔdami duucai gΔdaasa agai dai vuidΔrA caataca agai Diuusi Δmadu vΔΔsi istumaasi aagada Δoodami siΔrDiuusi, Δmadu vΔΔsi istumaasi siaa duutuadagi Δoodami. Dai agai ΔgΔ quiuupaigadΔrA judidíu daiva agai siaaco siaa duutudaiña Δjudidíu Diuusi, dai pocaitiada agai sai agai ΔrDiuusi.

⁵ ¿Casi mAsmaitAgito isvΔasi gomaasi gΔnaagidi aanΔ aidAsi gΔnsaagida daacatadai aanΔ? ⁶ AapimΔ camaatΔ istumaasi agai dai soobidaca sai maidiviana agai maiquiaa aAcAi istuigaco divia agai agai. ⁷ Dai vΔΔscΔrA vΔΔsi aipacoga aliΔ soimaasi ivueeyi oodami Δstocai mui naana maasi istumaasi ΔDiaavora ipΔlidi. MosvΔΔga iscΔquivagi taagiñaiñΔrA sioorA soobidaca. ⁸ Vaida diviagi Δsoimaasi ivuaadami vaidΔ ΔtAaanΔdami muaa agai mosvustacai dai gΔdadadaquigacΔΔ. ⁹ ΔDiaavora agai dai ootosa agai Δsoimaasi ivuaadami. Dai agai aliΔ viaaca agai guvucadagai. DaidΔ ivuaada agai mui naana maasi gAgArducami vupuiirumada Δlidaditai oodami. ¹⁰ Mui naana maasi soimaascamicΔΔ vupuiirumadada agai agai ismaacΔΔ iimia agai ΔDiaavora Δmadu maioojoiditai ismaacΔΔ Δrvaavoi ismaacΔΔcΔΔ istuidimudai agai iscΔAgacΔrA

vuvaquiagi. ¹¹ Cascada Diuusi dagitua agai isacacalli soimaasi ivuaadami vupuiirumadadagi, dai Diuusi dagitua agai sai vaavoitudana ismaacada maitarvaavoi. ¹² Dai poduucai vascatai ismaacada maivaavoitudai ismaacada arvaavoi oojoiditai issoimaasi ivuaadagi agai Diaavora amadu iimimu.

¹³ Garaaduñi aliasi ganoigadai gartaanadamiga. Diuusi acovai ganvuvaitu tucamidara abiaadara dai cagacara ganvuvaida agai. Aapima cagacara vuvacai Diuusi Ibadacada dai ganvaavoidaragacada. Diuusi Ibadaga ismaacada acovai ganvuvaidi soimaasi ivuaadami saagidaindara, cascada alia baigaralidi aatama Diuusicada vasi imaasicada. ¹⁴ Diuusi ñioquidacada ismaacada ganaagidi aatama Diuusi ganvai masai cagacara vuvacana dai poduucai iimana agai amadu dai amadu daraajana an duucai gartaanadamiga Suusi Cristo.

¹⁵ Vasi gomaasicada gaagai isapiavaavoitudada aapima Suusi Cristo. Mosavar tagitoca aapima vasi istumaasi ganmaatutuli aatama garñioquicada dai oojacada. ¹⁶⁻¹⁷ Vai gartaanadamiga Suusi Cristo amadu Diuusi grooga baiganalliatudaiña dai gansoicaiña mai aapima ivuaadagi dai aagadagi maiduduaadicuitai vasi istumaasi arcagaducami. Diuusi grooga agai ismaacada groigadai, dai vascara garsoicaiña tasai maisoigaralidiña dai maiduduaadicuiña. Dai Diuusi agai ismaacada garsoicai tasai caga vaavoitudaiña naracatai sascada diviagi Suusi Cristo. Vasi gomaasi ivueeyi Diuusi aatama arvatar mai siu maitacitai aatama mospoduucai ipalidi agai cascada.

3

¹ Dai sivi garaaduñi ganaagidamu aatama apa amo ñioqui. Daanadvurai aapima Diuusi aatama arvatar vai agai garsoicaiña tati otoma gaaagida aatama ñioquida aipacoga vai muidutai matana isaramo istumaasi cagaducami poduucai isduucai apdui aapima gansaagida, ² dai arnuucadacana vai maisoimaasi arvuiidiadagi oodami soimaasi ivuaadami, maisiu vascatai vaavoitudai gartaanadamiga Suusi Cristo cascada. ³ Diuusi gia vascara ivueeyi vasi istumaasi ismaacada aagai isiduiña agai. Agai gansoianamu maicaga vaavoituda aapima dai agai ganuucadacamu vai maisoimaasi anvuiididiña diaavora. ⁴ Dai aatama caga maata isDiuusi gansoicai maipiaivuaada istumaasi antajai aatama. ⁵ Vaida Diuusi gansoianana mai

aliasi taatagitoda isDiuusi gansoicai dai isaCristo alia soimaa taata aatama garvatar dai vascara maivui ñioo Diuusi.

⁶ Sivi garaaduñi gantaanai aatama samicamigadada gartaanadamiga Suusi Cristo masai maisi urapacaiña sioora maitaaata vuaada aliada dai maiaggiada aliada agai ismaacada ganmaatutuli aatama. ⁷ Caga maata aapima isducatai gaagai isivuaadagi dai garapan duucai oidacagi. Aatama gaaata vuaadana aidasi aapima gansaagida daraajatadai. ⁸ Dai vascara aa namquidiña aatama sioora garbibidagi. Baiyoma aliasi gaaata vuaadana aatama tasara dai tucara maisiaa ganvuidiada araliditai ganvustuidaga. ⁹ Tomasi aatama viaacatadai samicami isganaagidamudai masgarmaacadamudai istumaasi tagitocatadai aatama, baiyoma gaaata vuaadana aatama ganmaatutulda araliditai isducatai gaagai isoidaca aapima. ¹⁰ Aidasi gansaagida daraajatadai aatama, aatama ganaagidi sai isamaadutai maitaaata vuaada aliada sai maitacuaadana. ¹¹ Cajjoma aatama sai amadutai aapima maitaaata vueeyi dai vascara gacueeyi dai sai aliasi ganvapasaiña aa aa duiñdara dai maitvuaadana agi ganaa duiñdaga. ¹² Agai ismaacada poduucai ivueeyi taanai aatama samicamigadada gartaanadamiga Suusi Cristo saida ivuaadana agi ganaa duiñdaga dai gaagaiña istumaasi tagito dai maitvapasaiña aa aa duiñdara.

¹³ Garaaduñi maitavar iibiocorada ivuaadatai istumaasi arcagaducami. ¹⁴ Isamaadutai maiaggidagi istumaasi ganaagidi aatama idi oojara, cagavar gantagito najada sioora agai dai maisi urapacada vai siaa arana. ¹⁵ Damos maitavar gansaayu duucai najada, baiyomavar mamaacada ñiooqui gansuculi duucai.

¹⁶ Gartaanadamiga Suusi Cristo agai ismaacada iibastudacan taadatudai vaavoitudadami. Dai agai vascara ganiibastudacan taadatudai aapima. Vasiara istumaasi arvuaadagi vaida Diuusi ganlamadu daacana vascatai aapima.

¹⁷ Aana anarPaavora. Aana anganviaatuldi agi giñnovicada oojacai. Agi anpoduucai ivueeyi aana vascara siascada oojagi amo oojai. ¹⁸ Vaida gartaanadamiga Suusi Cristo cagacara gannaidiña vascatai aapima.

Mosacaasi.

Idi arΛΛpΛgadadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Paavora Timoteo

¹ AanΛ Paavora arootosadΛ Suusi Cristo. Diuusi cΛΛgacΛrΛ garvuviaadami ΛΛmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga giñtΛjai cascΛdΛ. CΛΛ maatΛ aatΛmΛ isSuusi CristocΛdΛ viaaca ragai naana maasi istumaasi cΛcΛΛgaducami istumaasi nΛnΛra aatΛmΛ isDiuusi garmaquia agai. ² GΛoojidi aanΛ aapi Timoteo. Aapi giñmara gaducami vaavoitudaitai aapi Suusi Cristo. AanΛ ipΛlidi sai Diuusi garooga ΛΛmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga cΛΛgacΛrΛ ganΛijadagi, dai soiganΛliadagi aapicΛdΛ, dai ibΛstudacan tadacagi gaibΛdaga.

³ Aidasi ii aanΛ EfeesoaiñdΛrΛ Masedonio dΛvΛΛriamu aanΛ glaagidi pasai movaasi viΛΛna. Dai sivi ipΛlidi aanΛ isquiaa movaasi daaca aapi dai aagiadagi ΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami ⁴ sai camaitamamaatΛtuldiña cuentogadΛ Λjudidíu ismaacΛdΛ gamamaatΛtuldi Λgai Diuusi ñiooquidΛ duucaí. GamamaatΛtuldi Λgai mui naana maasi istumaasi istumaasi ivuaadana ΛΛqui aaduñdΛcardu. VΛasi gomaasi maitarsoiñi ismaatΛcagi oodami isducatai Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi oodami baiyoma mosganvupui ñioocaiña Λgai.

⁵ Gomaasi glaagidi aanΛ ipΛlidityai isΛgai aipacoga ganoigΛadagi gajiaadΛrΛ viaacai vΛasi soimaascami, ivuaadatai mosacaasi istumaasi arcΛΛgaducami poduucai isduucai cΛΛga maatΛ isgΛaagai isivuaadagi, daidΛ sΛlicΛdΛ cΛΛga vaavoitudaitai Diuusi. ⁶ DΛmos ΛΛmoco cagajiaadΛrΛ viaa istumaasi gΛnaagidi aanΛ dai baiyoma mosaatagaiña istumaasi maitarsoiñi. ⁷ Λgai ipΛlidi isΛoodami poΛliadagi isΛgai cΛΛga gamamaatΛtuldi Moseesacaru mamaatΛtuldaragadΛ. Λgai guvucadagai viaacami duucaí ñioocai maimaatΛcatai tomali Λgai Λagi istΛiya Λlidi istumaasi gamamaatΛtuldi Λgai.

⁸ CΛΛ maatΛ aatΛmΛ isMoseesacaru sΛlicamigadΛ aliΛ cΛΛgadu dΛmos glaagai ismaatΛ caΛcagi istΛiya Λlidi. ⁹ CΛΛ maatΛ aatΛmΛ sai goma sΛlicami maitarΛcΛΛga ivuaadami vΛΛtarΛ baiyoma ΛrΛmaicΛΛga ivuaadami vΛΛtarΛ ismaacΛdΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛ dudunucami, dai maiΛΛgidi dudunucami tomali maiΛΛgidi Diuusi, daidΛ arsoimaasi ivuaadami, dai maisiaa duutudai Diuusi tomali Diuusi mamaatΛtuldaragadΛ, dai coodai gadΛΛdΛ siΛpΛ aa oodami, ¹⁰ daidΛ argoogosi ganducami, dai gaΛΛsidi oodami, daidΛ aryaatavogami, dai vΛascatai ismaacΛdΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛ Diuusi ñiooquidΛ. ¹¹ Diuusi

ñiooquida garaagidi cʌʌgacʌʌ vuvaidaragai ismaacʌʌ Diuusi giñʌjai sai aagidana aanʌ oodami. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌʌ viaa guvucadagai dai sʌʌlicʌʌ cʌʌ tuiga.

12 Baigiñʌlidi aanʌ Suusi Cristo gʌʌʌaanʌdamigacʌʌ. ʌgai cʌʌgacʌʌ giñʌlidi daidʌ giñmaacai guvucadagai ansai gaaagidiña ñiooquida. ʌgai ʌgai dai ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana 13 tomasi ʌʌquioma cʌʌdaiña aanʌ, dai galñaasi ñioocaiña aanʌ ʌgai vui, dai soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌʌ ʌʌgidiña ñiooquida. Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌʌ. Aanʌ maiquiaa vaavoitudaiña, cascʌʌ maimaatʌcana aanʌ istuma vueeyi. 14 Sʌʌlicʌʌ cʌʌgacʌʌ giñʌlidi Diuusi dai giñsoi ansai cʌʌga vaavoitudaiña aanʌ dai cʌʌga oigadaiña Diuusi dai giñaaduñi vaavoitudadami vaavoitudacai aanʌ Suusi Cristo.

15 Sʌʌlicʌʌ ʌʌvaavoi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi. Suusi Cristo divia tami oidi daama dai cʌʌgacʌʌ vuvaida agai soimaasi ivuaadami. Dai aanʌ vaamioma soimaasi ivuaadana sivʌʌscatai. 16 Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌʌ sai poduucai gʌmaatʌna sai Suusi Cristo aliʌ cʌʌ tuiga dai maitiñoojogi tomasi aanʌ aliʌsi soimaasi ivuaadana ʌgai vui. Dai poduucai gʌmaatʌ ʌʌʌ sai Diuusi istutuidi iscʌʌgacʌʌ vuvaidagi tomasioora sioora vaavoitudagi Suusi Cristo dai ʌgai istutuidi isiimiagi tʌvaagiamu. 17 Cascʌʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi dai cʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌʌʌʌ tomastuigaco. ʌgai tomastuigaco tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai dai tomastuigaco oidaga dai tomali ʌmaadutai mainʌlidi. Tiipu tomali ʌmaadutai sioora ʌpan tuigacagi ʌgai. Dai ʌgai vaamioma cʌʌga tʌʌgitoi sitomasioorai.

18 Timoteo, aapi giñmara gaducami dai aapi Diuusi sandaarugadʌ gaducami. Aliʌsi gʌaagai ismaiduaadicuitai ivuaada aapi Diuusi aa duiñdadʌ. Aliʌsi gʌaagai isapiacʌʌga vaavoitudadagi aapi Diuusi ñiooquida dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ivuaada aapi istumaasi cʌʌgadu ʌliada aapi poduucai isduucai aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma pʌsaidʌ ivuaadana aapi. 19 ʌʌmoco maitivuaadana istumaasi maatʌ iscʌʌgadu cascʌʌ camaicʌʌga vaavoitudai. 20 Poduucai ʌʌʌdui Imeneocʌʌ dai Alejandrocʌʌ. Dai aanʌ potʌʌdai saidʌ ʌDiaavora soimaasi taatatuldana sai poduucai camaigalñaasi ñioocaiña Diuusi vui.

2

1 Gʌaagida iñʌlidi aanʌ isducatai gʌaagai masivuaadagi masiʌʌscadʌ gʌʌmpaidiadagi dai siaa duutuadagi Diuusi.

Aliaſi gaaagai isdaanadagi aapima Diuusi issoicadagi agai oodami vaasiaacataicada, dai sai baiganalidiña aapima Diuusi vui nuucadatai agai oodami. ² Aliaſi gaaagai isdaanadagi Diuusi sai soicaiña gartataaanadamiga dai vaasi tataanadami vaasi oidi daama oidacami vai maioidacana cocoodi dai vai tiipucana sioora garsoobicadagi siasscada garampaidiada aatama dai siaa duutuadagi Diuusi dai poduucai istutuidi aatama isvaamioma caga oidacagi dai aipacoga garsoicadagi. ³ Aliaſi arcagagai ispovuaada aatama dai Diuusi cagacaga garvuiadamiga alia baigalidiña gomaasicada. ⁴ Dai agai ipalidi sai vaascatai cagacaga vuvacana dai caga maatacana istumaasi arvaavoi. ⁵ Mosalia amo Diuusi oidaga. Dai mosaliamaduga ismaacada soicai oodami sai camaiuidara vaatacana Diuusi. Agai arsuusi Cristo ismaacada oodami duucai vusai. ⁶ Suusi Cristo lagi gadagito masmuaagi sai poduucai Diuusi oigaldana vaasi oodami soimaascamigada. Vaasi gomaasi gamaí aidasi Diuusi ipali. ⁷ Cascada Diuusi acovai giñvusaitu ansaida arootosadacana Suusi Cristo ansai mamaatatuldana aana ismaacada maitarjudidíu Diuusi ñiooquida ismaacada vaavoitudai aatama. Vaasi istumaasi gaaagidi aana sallicada arvaavoi. Aana maiyaatavoga.

⁸ Tomasiaaco siaaco ganampaidiadagi vaavoitudadami ipalidi aana isacacalli daanadagi Diuusi sai agai cagacaga naidiña. Dai sioora daanadagi Diuusi maitaaagai isbaacoicagi, tomali maitaaagai issoimaasi tatagitodagi ganaaduñi vui, baiyoma gaaagai isgajiaadara viaa gosoimaascami dai gamamadadagi tai vapañigitai ganoonovi. ⁹ Daida looqui maitaaagai isvupuiiruacagi dai tomali maitaaagai iscaga bai ganvuaadagi oro nanacagicada dai oro babaivucaicada, dai yuucusi namaacada tomali maitaaagai isnaana duucai gangagasiuvadagi mosai ipaliditai siaa oodami caga gantagito najadagi. ¹⁰ Baiyoma gaaagai isivuaadagi naana maasi istumaasi cacagaducami. Gomaasi aliaſi gaaagai isivuaadagi vaasi looqui ismaacada siaa duutuadagi Diuusi. ¹¹ Looqui gaaagai isdodoli daraajatai cacagi siasscada gamamaatatuldiadagi acacalli Diuusi ñiooquida dai agiditai cacagi. ¹² Dai maitipu oigaragai isooqui gamamaatatuldiadagi siasscada ganampaidiadagi vaavoitudadami. Dai looqui maitaaagai istaanadagi acacalli baiyoma gaaagai isdodoli daraajagi. ¹³ Diuusi araga idui calli dai gooquidara ooqui cascada. ¹⁴ Adiaavora maivuiirumagi Adán, baiyoma vuiirumagi agai Eva cascada soimaasi idui agai. ¹⁵ Daida looqui agai dai maamatai. Diuusi ipali cascada. Dai vaascara ooqui istutuidi iscagacaga vuvacana vai vaavoitudaitai Diuusi, dai oigadaitai aa oodami,

dai cΛΛgacΛΛ oidacatai, dai maivupuiiruacatai.

3

1 Istumaasi gΛaagidamu aanΛ arvaavoi. Isamaadutai ipΛliadagi isar baitΛcΛaacamigadΛcagi vaavoitudadami Λgai gia iduunĭa alidi Λmo istumaasi cΛΛgaducami. 2 Λvaavoitudadami baitΛcΛaacamigadΛ aliasi gΛaagai iscΛΛgacΛΛ oidacagi vai poduucai tomali amaadutai maigΛpiΛΛ vuupadagi. Dai gΛaagai isΛmaaduacagi ooñigadΛ, dai maitΛaagai isvuiiruacagi, dai maitΛaagai ismosΛraimΛrdamicagi, dai gΛaagai isbaigΛΛliaracΛdΛ miaadagiadagi gΛdaividacami, dai gΛaagai iscΛΛga gamamaatΛtuldiadagi Diuusi ñiooquidΛ, 3 dai maitΛaagai isnavamutΛracagi, dai maitΛaagai isoomaliacagi, dai maitΛaagai isgamaitΛcΛdagi tumiñsi vupuiirumadaitai oodami. Baiyoma aliasi gΛaagai iscΛΛ tuigacagi, dai maitΛaagai iscocodatΛracagi, dai maitΛaagai ismuuquimudadΛ tuigacagi tumiñsiΛrΛ. 4 Alias gΛaagai iscΛΛga gataaanΛdagi gΛquiiΛrΛ, dai gΛaagai iscΛΛga mamaatΛtuldiada Λgai gΛamaamara vai siaa duutuada Λgai dai ΛΛgiadagi. 5 SioorΛ maitistutiadagi isgataaanΛdagi gΛquiiyΛrΛ poduucai ΛpΛ maitistutiadamu Λgai istaanΛdagi vaavoitudadami. 6 SioorΛ utudama vaavoitudagi maitΛaagai isar baitΛcΛaacamigadΛcagi vaavoitudadami Λgai gΛducΛdΛ gΛΛliadan tada tΛaanΛdamicatai, vai Diuusi soimaasi taatatuldiagi poduucai isduucai soimaasi taatatuli Λgai ΛDiaavora gΛducΛdΛ gΛΛliditai Λgai. 7 Dai alias gΛaagai isΛmaivaavoitudadami siaa duutuadagi ΛpΛ vai maiviaacagi oodami istucΛdΛ gΛpiΛr vuupadagi dai maitΛaagai isgΛdagitu Λgai isΛDiaavora soimaasi iduiñtuldagi.

8 DaidΛ ΛsonΛrguucacamigadΛ ΛtΛaanΛdamigadΛ Λvaavoitudadami aliasi gΛaagai isvΛΛsi oodami siaa duutuadagi, dai maitΛaagai isaagadagi Λgai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivuaadagi, dai maitΛaagai isnavacoitΛracagi Λgai, dai maitΛaagai isgamaitΛcΛdagi Λgai tumiñsi vupuiirumadaitai oodami. 9 Dai alias gΛaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ gomaasi ΛΛquioma maitΛmaatΛcatadai dai sivi gia caasi gΛmaata. Dai gΛaagai iscΛΛga maatΛcagi gatΛgitoidagΛrΛ ismaisoimaasi ivueeyi. 10 Dai maitΛaagai mΛsmamaacadagi Λmo cΛΛli Λmo sΛΛlicami asta maatΛcai isagai cΛΛgacΛΛ oidacana poduucai isduucai gΛaagidi aanΛ isoidacagi. 11 Dai Λooqui ΛpΛ ismaacΛdΛ gasoicΛdagi aliasi gΛaagai isvΛΛscatai

siaa duutuadagi, dai maitaaagai isñiñiooquidaracagi, dai maitaaagai isvupuiiruacagi, dai gaaagai isvaaascara caga ivuaadagi gaa duiñdaga. ¹² Amo sonarcaaacami gaaagai isamaaduacagi ooñigada, dai gaaagai iscaga taaandagi gaaquiiyaga dai gaaagai iscaga mamaatatuldiada agai gamaamara vai siaa duutuada agai. ¹³ Vasi sonarguucacami ismaacada caga ivueeyi ganaa duiñdaga vaamioma siaa duutudaiña oodami dai poduucai vaamioma caga gaaagidiña agai isducatai vaavoitudai.

¹⁴ Aana ipalidi isotoma maaca ganadagi. Damos gaoojidi aana idi ojai, ¹⁵ siaduñiada maiotoma imia aana, camaataca aapi isducatai gaaagai pasoidacagi maradacatai Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga. Aapi amadu aa vaavoitudadami agai dai caga ñioocai Diuusi ñiooquida vaataraga. ¹⁶ Idi ñiooqui ismaacada gamamaatatuldi aatama aqumioma maitamaatadadai dai goñiooqui alia cagadu dai pocaiti: Diuusi divia tami oidigi daama oodami duucai; Dai aidasi apan duaaca Diuusi Ibada, guvucadadacada poduucai caga gamaí isagai arDiuusi. Dai Diuusi tataañicaruda nadi caduaacacai agai. Dai mui naana maasi oodami saagida gaaagai isducatai apadi Suusi Cristocada. Dai vasi oidigi daama oidaga oodami ismaacada cavaavitudai. Dai apamu ii agai tavaagiamu. Ascaiti goñiooqui.

4

¹ Damos Diuusi Ibada caga aagai sai cayoga ugitacai oidigi sai amoco gajiaadaga viaa agai ganvaavoidaraga, dai baiyoma lagiada agai mamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada gamamaatatuldi istumaasi adiaavora tataañicaruda ipalidi. ² Lagiada agai agai amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Tomasi amamaatatuldiadami caa maata issoimaasi ivueeyi vaascara maiama duucai gantatagitua agai. ³ Agai daidi oodami iscuucuntadagi. Dai daidi ara iscuadagi amo cuadagai tomasi Diuusi idui cuadagai sai baigaliaracada cuadana ismaacada vaavoitudai Diuusi ñiooquida. ⁴ Vasi istumaasi idui Diuusi alia cagadu dai maitaaagai tagajiaadaga vipiaadagi tomali amo istumaasi baiyoma gaaagai isbaigaliaracada cuadagi. ⁵ Diuusi cagacara nadi oodami

ismaac^{ad} povuaadagi. Diuusi pocaiti g^{ñioo}qui^{ar} said^{id} idui
cuaadagai sai oodami cuaadana casc^{ad}. Daid^a oodami
baig^{alidi} Diuusi casc^{ad}.

6 Isaapi Timoteo mamaat^{at}tuldiadagi gomaasi g^{ra}aduñi
vaavoitudadami aid^a gia c^{aga} ivueeyi aapi Suusi Cristo aa
duiñdad^a, dai Diuusi g^{asoicai} isvaamioma c^{agacara} oidaca
aapi duudatai t^{at}agitaitai gomamaat^{at}tuldaragai c^{agaducad}
ismaac^{ad} cavaavoitu aapi. 7 D^{amos} mait^{aa}agai is^{agiditai}
ca^{cagi} aapi gocuentogad^a ^ajudid^u. Goovai mos^{ar}oodami
cuentogad^a maisiu Diuusi mamaat^{at}tuldaragad^a casc^{ad}
mait^{ar}soiñi. T^{at}agitodañi duudatai Diuusi dai poduucai
vaamioma c^{aga} vaavoitudad^a. 8 Aaduiñdagai gia ^{ar}soiñi
gatuucuga v^{atar} poduucai vaamioma b^{abai} oodami
guvucadagai. Dai t^{at}agitoda duudatai Diuusi, dai apiac^{aga}
vaavoitudai Diuusi dai oig^{adai} Diuusi dai poduucai gia
^{ar}soiñi gaib^{adaga} v^{atar} tami oidigi daama dai siora
povuaadagi imi agai t^{ava}agiamu. 9 Gomaasi s^{alica}
^{ar}vaavoi dai v^{ascatai} aliasi g^{aa}agai isvaavoitudadagi.
10 Dai tomasi soi duucai g^{arnidi} oodami v^{ascara} ivueeyi
aat^{ama} Diuusi aa duiñdad^a vaavoitudaitai Diuusi. Agai agai
dai tomastuigaco oidaga. Dai agai agai dai c^{aga} istutuidi
isc^{agacara} vuvaidagi v^{asi} oodami. Dai siora vaavoitudagi
Diuusi agai gia c^{agacara} vuvaquia agai.

11 V^{asi} gomaasi mamaat^{at}tuldañi aapi ^{ava}avoitudadami
dai t^{aanadañi} aapi agai said^a ivuaadana v^{asi} istumaasi
aan^a g^{aa}agidi. 12 Maitig^{adagito} issoiduucai g^{anai}jadagi
aa g^{allicatai} aapi quiaa. Baiyoma aliasi g^{aa}agai isc^{aga}
ñioocadagi dai c^{aga} oidacagi, dai c^{aga} vaavoitudadagi
Diuusi, dai g^{aa}agai p^{assiaa} duutuadagi v^{asi} ooqui
sipoduucai c^{aga} maat^{amu} ^{ava}avoitudadami isducatai
g^{aa}agai isoidacagi. 13 Si^{ascada} g^{anampaidi}adagi
^{ava}avoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi aagiadañi
aapi Timoteo iscaiti ^{oojai} Diuusi ñiooquid^{ara} dai
mamaat^{at}tuldiadañi gomaasi asta si^{ascada} m^{al} diviagi
aan^a. 14 G^{at}at^{agitodañi} aapi Timoteo aid^{asi} ^{acacali}
t^{ataan}adamidagad^a ^{ava}avoitudadami g^{amoo} dan darai
g^{annoonovi} dai g^{aa}agidi istumaasi Diuusi ip^{alidi}
isivuaadagi aapi. Dai Diuusi g^{amaa} gos^{allicami} p^{asaid}
^{art}aan^{ad}amidagad^a ^{ava}avoitudadami dai p^{asaid}
^{arm}mamaat^{at}tuldiadamidagad^a. Dai sivi mait^{aa}agai
p^{sgajia}ad^{ara} viaagi g^{asallicamiga}.

15 Baiyoma c^{aga} ivuaada aapi v^{asi} istumaasi g^{aa}agidi
aan^a isivuaadagi vai poduucai ^{nai}jadagi ^{ava}avoitudadami
sia^a c^{aga} ivueeyi aapi Diuusi aa duiñdad^a. 16 ^lagi

gΛnuucadaca dai poduucai cΛΛgacΛΓΛ oidacamu aapi. Dai apiacΛΛga gamamaatΛtuldida Diuusi ñiooquidΛ. Ispoduucai ivuaadagi aapi aidΛ gia cΛΛgacΛΓΛ vuusaimu aapi dai Λgai ismaacΛdΛ gΛΛΛgidityai caΛ, Λgai cΛΛgacΛΓΛ vuvaaquimu ΛΛpΛ.

5

1 Maitibaagada aapi Λmo cΛliodami baiyoma cΛΛga ñiooqui aagiada dai cΛΛgacΛΓΛ ñaijada ducami isΛgai ΛrgΛoogacagi. Dai cΛΛgacΛΓΛ ñaijada aapi gΛgΛΛli ducami siΛgai ΛrgΛsisiΛΛgicagi. 2 Dai cΛΛgacΛΓΛ inaijada aapi oocodami poduucai isduucai ñidi aapi gΛdaada. Dai cΛΛgacΛΓΛ inaijada aapi Λaal tΛtaji ducami siΛgai ΛrgΛsusuculicagi.

3 SoicΛdañi aapi Λvipiuudu ismaacΛdΛ maiviaa sioorΛ soicΛdagi. 4 DΛmos isΛmo viuudu viaacagi gΛmaamara siΛΛpΛ gΛujuuli aidΛ gia Λgai aliΛsi gΛaagai issoicΛdagi Λviuudu. Λgai nuucagi tai gΛΛ Λgai cascΛdΛ. Poduucai aliΛ cΛΛgadu dai Diuusi ipΛlidi ispovuaadagi cascΛdΛ. 5 Λvipiuudu ismaacΛdΛ maitipu sioorΛ soicΛdagi daanΛiña Diuusi tasΛΓΛ dai tucaraΛ sai soicΛiña. Λgai gia Λvaavoitudadami aliΛsi gΛaagai is-soicΛdagi. 6 DΛmos isΛmo viuudu gogoosi gΛducamicagi maitΛaagai issoicΛdagi Λgai. Λgai gia maiimimu Diuusi ΛΛmadu. 7 Aagidañi gomaasi vΛΛsi Λvaavoitudadami vai cΛΛga maatΛcagi Λgai istumaasi gΛaagai isivuaadagi dai poduucai ivuaadagi. 8 IsΛmaadutai vaavoitudadami maigaagiadagi gΛaaduñi Λgai camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi dai poduucai Λgai vaamioma soimaasi ivueeyi siaa ismaacΛdΛ maiquiaa vaavoitudai.

9 Λvipiuudu mΛsmaacΛdΛ Λcovai vuvaidagi sai soicΛiña vaavoitudadami gΛaagai isviaacagi vaamioma isvaic coobai uumigi, daidΛ isΛmaaducata dai Λgai cunadΛ. 10 DaidΛ oodami gΛaagai ismaatΛcagi ΛpΛ isΛgai cΛΛgacΛΓΛ oidacana. Dai gΛaagai ismaatΛ gΛΛliadagi aali, dai iscΛΛga miaadΛgiadagi gΛndaividacami, dai gΛaagai ismaigΛgΛrducΛdΛ gΛÑliada Λgai soicΛitai vaavoitudadami, dai gΛaagai isgΛmaatΛcagi is-bai soicΛiña Λgai cococoidadΛ dai isbai givuaadana Λgai Λma maasi istumaasi cΛcΛΛgaducami gasoicΛitai.

11-12 Dai Λvipiuudu ootΛlioma iimΛdami maitΛaagai mΛsmaacadagi gomaasi aa duiñdagai. Λgai cucuuntan tada Λpamu dai dagituagi gΛnaa duiñdaga, dai poduucai camaicΛΛga iduunian tada Λgai Λaa duiñdagai ismaacΛdΛ aagai isivuaadagi Suusi Cristo vΛΛtaraΛ. 13 Aipaco quiquiΛrΛ ajioopadan tada Λgai dai papartuagi dai ñiñiooquidaracagi, dai gΛnvapaasadan tada Λgai siaaco maitΛrvΛΛtaraΛ. 14 CascΛdΛ ipΛlidi aana isΛvipiuudu ootΛlioma iimΛdami

cucuuntadagi apamu dai maamaracagi dai nuucadacagi ganquii, vai poduucai ismaacada vuidara valla Suusi Cristo mamaatatuldiaragada maitarñiooquiadagi aatama vaavoitudadami. ¹⁵ Lamoco vipiuudu ootlioma iimadami cagajiaadara viaa ganvaavoidaraga daida ivueeyi istumaasi ADiaavora ipalidi.

¹⁶ Isamo calli siapa amo ooqui aduñda arviuuducagi aidagia agai aliasi glaagai issoicadagi dai poduucai agaa vaavoitudadami maiviaacagi issoicadagi ismaacada aadunu dai poduucai vaamioma calaga istutuidi agai issoicadagi aa vipiuudu ismaacada sallyicada tagitu soñi.

¹⁷ Aliasiglaagai isvasscatai siaa duutuadagi acacalliodami talaanadamigada vaavoitudadami dai glaagai mascalaga aa namaquidagi, vaamioma calaga ismaacada artalaanadami daida armamaatatuldiadami lapa. ¹⁸ Glaagai ispovuaadagi pocaititai Diuusi ñiooquidara: “Maitavar daacamidacartudada avopoisi siuu duucu caitapagada agai tligi vai cuaajida agai”. Dai pocaiti lapa Diuusi ñiooquidara: “Vasscatai siora gaaata vuaadagi glaagai masaa namaquidagi”. Gomaasicada ismaacada pocaiti Diuusi ñiooquidara calaga gamaata isaliasi glaagai isaa namaquiadagi siora gamamaatatuldiadagi Diuusi ñiooquida.

¹⁹ Isamaadutai gapiar vuupadagi amo calliodami talaanadami maitaaggiada asta siasscada oidacagi gooca siapa vaica najadami. ²⁰ Damos isarvaavoicagi issoimaasi idui agai aidagia glaagai masbagaidagi agai vassi vaavoitudadami vuitapi vai poduucai duduaadimugi aa dai maisoimaasi ivuaadagi. ²¹ Vasscara aliasi glaagai paspoduucai ivuaadagi vasscataicada ismaacada soimaasi ivuaadagi, tomasi argaamiigugacagi siargaduñicagi siargasiagicagi tomasiooraca agai, Diuusi garooga lamadu Suusi Cristo gartalaanadamiga lamadu Diuusi talaañicaruda ganlidi cascada. ²² Passascada daasa liadagi amo vaavoitudadami talaanadamigada maitimostodian duucai daasa tomasioora tadu dai aapi amo soimaasi ivuaadami dai aoodami potlian tada sai aapi baijadi issoimaasi ivuaada agai baiyoma glaagai pascalaga maatiagi lapa istuiga agai.

²³ Aapi Timoteo alia duudatai cocora gavooca cascada maitaagai pasgola suudagi yadagi baiyoma glaagai pasyadagi laachi uvasi varagada duaadigami vatar.

²⁴ Dai lamoco otoma gamaata isarsoimaasi ivuaadami dai aa maitaata tomasi arsoimaasi ivuaadami avanacai asta siasscada Diuusi najdagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada arsoimaasi ivuaadami. ²⁵ Dai amo oodami ivuaadana istumaasi cacagaducami soicaitai aa vai otoma

gamaatai. Damos ismaiotoma gamatiagi vassara amo imidagai gammaamu.

6

1 Dai pipiooni vaavoitudadami aliasi gaagai iscala siaa duutuadaga gaamu vai poduucai isaacada vuidara vata Diusi maifiooquiadagi Diusi tomali Diusi mamaatatuldaragada. 2 Isamo piooni amadu aamuda vaavoitudadamicagi vassara apiooni aliasi gaagai issiaa duutuadagi gaamu tomasi argansilamma ducami agai vaavoitudaitai. Apiooni gaagai isvaamioma calga soicada agai oigadaitai vaavoitudadamicatai agai. Gomaasi gaagai psgamamaatatuldiadagi.

3 Oidaga mamaatatuldiadami yaatavogami isaacada vuidara vata Suusi Cristo mamaatatuldiaragada isaacada vaavoitudai aatama dai Suusi Cristo mamaatatuldiaragada gia arvaavoi. 4 Amamaatatuldiadami yaatavogami alia gargarudada ganalidiña dai maical maata istumaasi gamamaatatuldi. Dai agai oojoidi isaipacoga ganvupui ñioocadagi. Gomaasiaiñara vusacai muuquimudagai, dai baamudagai dai ñiooquidaragai dai maivaavoitudaiña agai istumaasi cacagi, 5 dai gansasaayutaiña agai aipacoga mosacaasi soimaasi agaitai agai maicalagadu tatagitoidada cascada, dai maimaata agai istumaasi arvaavoi. Agai polidiña saida arcaga isgamaitacadagi agai tumiñsi gamamaatatulditai ganvaavoidaraga. Maituurapacada aapi agai. 6 Vaavuava issioora tatagitoda duudatai Diusi, dai apiacala vaavoitudai Diusi, dai oigada Diusi poduucai gia ivueeyi istumaasi Diusi ipalidi, dai gomaasi arsoini gaibadaga vatarara. Dai siora povuaadagi agai gia samicada baigalidi. 7 Aidasi dada aatama tami oidigi daama maiviaacata dai aatama tomali amo istumaasi. Dai silascada coiya aatama maivuuquia ragai tomali amo istumaasi. 8 Cascada gaagai tsbai garaliadagi viaacatai cuaadagai dai yuucusi. 9 Ammo oodami ipaliditai isrircutuagi soimaasi ivuaadana dai poduucai vaamioma vuudana tumiñsi. Damos agai vupuiirturaiña ivuaadatai istumaasi maitarsoini baiyoma gomaasicada Diusi soimaasi taatatulda agai. 10 Siora mosgamaitacada aliada mui tumiñsi agai ivueeyi naana maasi istumaasi soimaasicami dai poduucai gamaitaca. Dai amoco mosgamaitaa lididiña mui tumiñsi dai gajaadara vipieeyiña ganvaavoidaraga dai gooquidara aliasi soimaasi taatamaiña.

11 Damos aapi Timoteo caga vaavoitudai Diuusi cascada aliassi gaaagai pasgajiaadara viaagi vasssi gomaasi soimaascami. Gaaagai pasapiacagacara oidacagi, dai pasapiasiaa duutuadagi Diuusi, dai apiavaavoitudada Diuusi, dai apiaoigada gaaaduñi. Dai tomasi soimaasi gataatamituldiadagi agai ismaacada vuidara vata Diuusi maitivui baamucuda tomali maivui ñoocada Diuusi, dai maitiomaliaca. 12 Aapi Diuusi sandaarugada gducami cascada aliassi gaaagai pasvuidara caatacagi adiaavora caga vaavoitudaitai Diuusi dai poduucai tomastuigaco oidacamu aapi Diuusi amadu. Diuusi acovai gvuusaitu pasai poduucai ivuaadana. Dai aapi mui oodami vuitapi aagai pasai vaavoitudai Suusi Cristo. 13 Diuusi agai dai maacai ibadagai oodami. Dai Suusi Cristo agai dai salli aagidi Ponsio Pilaato istumaasi arvaavoi. Dai Diuusi amadu Suusi Cristo maata insaana gaaagidi 14 pasai agidiña vasssi istumaasi gataanaai ana poduucai isduucai gaaagidi ana vai poduucai maitiipucagi sioora gabagaidagi asta silascada diviagi Suusi Cristo. 15 Suusi Cristo divia agai silascada Diuusi ipaldagi. Vasssi oodami aliassi gaaagai iscaga ñoocadagi Diuusi vatarara. Dai agai lagi taanaai vasssiaacatai dai agai sallicada viaa guvucadagai. Dai agai arbaitacaaacamigada vasssi tataanadami. 16 Diuusi tomastuigaco oidaga dai tomali amo imidagai maimuquia agai. Diuusi vaamioma dadadacai sitasai cascada tomali amaadutai maitistutuidi isvui nanaavagi tomali ismiaadara calquivagi. Ana ipalidi isvasssi oodami caga ñoocadagi Diuusi vatarara tomastuigaco dai vaavoitudagi isDiuusi sallicada viaa guvucadagai.

17 Aagidañi ariricu vaavoitudadami sai maigagarducada ganalidiña. Dai maitaaagai ispoliada agai isaggi istutuidi iscagacara vuvaaquiagi atumiñsicada. Atumiñsi uugiatai cascada. Baiyoma gaaagai isvaavoitudadagi Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga. Agai agai dai garmaacai vasssi istumaasi tagito aatama dai baigaraliadagi. 18 Aagidañi sai cagacara oidacana soicaitai aa mui naana maasicada. Agai gaaagai istaacogiadagi soituutuigami istumaasi viaa. 19 Sioora poduucai ivuaadagi Diuusi maaquimu agai mui naana maasi istumaasi cacagaducami tavaagiarara dai agai gia tomastuigaco oidacamu Diuusi amadu.

20 Aapi Timoteo gaaagai pascaga gamamaatatuldiadagi Diuusi mamaatatuldaragada. Maitiaggiada aapi agai ismaacada oojoidi isaipacoga gvupui ñoocadagi tomali amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada gamamaatatuldi naana maasi istumaasi ducami

isavaavoicagi. ²¹ Amoco ismaac d agidi agai cagajiaad
viaa gnavavoidaraga.

Aan ipalidi sai Diuusi cagac ganiña.
Moscaasi.

Idi ArgotordadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Paavora Timoteo

¹ AanΛ arPaavora ootosadΛ Suusi Cristo. Poduucai ipΛlidi Diuusi cascΛdΛ. Diuusi aagai sai maaqui agai iibΛdagai uutudui vΛasi oodami ismaacΛdΛ vaavoitudagi Suusi Cristo cascΛdΛ giñootoi ansai gaaagidana aanΛ gomaasi. ² GΛoojidi aanΛ aapi Timoteo. Aapi argiñmara gΛducami dai aliΛsi gΛoigadai aanΛ. AanΛ ipΛlidi isDiuusi gΛrooga ΛΛmadu gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛagacΛrΛ ganΛijadagi dai soiganΛliadagi aapicΛdΛ dai gΛiibΛstudacan tadacagi.

³ AanΛ ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ cΛaga Λgidityi Diuusi ipΛlidityi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi poduucai isduucai ivuaadatadai giñΛΛqui aaduñcaru. Dai baigiñlidi aanΛ DiuusicΛdΛ vΛascΛrΛ gatΛtΛgitoitai aapi iñsiuu duucu gamamadadagi. ⁴ VΛascΛrΛ tΛtΛgitoi aanΛ isducatai soso aapi aidΛsi gΛdiosagi aanΛ dai vΛascΛrΛ ganΛida iñlidiña aanΛ dai poduucai baigiñliadagi. ⁵ Dai tΛtΛgitoiña aanΛ ΛpΛ siΛΛ cΛaga vaavoitudai aapi. ΛpΛga vaavoitu gΛuuli Loida dai gooquiΛrΛ gΛdaada Eunise. Dai Λgai cΛaga vaavoitudaiña cascΛdΛ maataΛ aanΛ isaapi cΛaga vaavoitudai ΛpΛ.

⁶ CascΛdΛ gatΛgitoñi isaidΛsi gΛdaama darai aanΛ giñoonovi Diuusi gasoi iscΛΛga aagiada aapi oodami Diuusi ñiooquidΛ cascΛdΛ gΛaagai pasapiacΛΛga aagiada Diuusi ñiooquidΛ. ⁷ Diuusi maitΛrmaacai duaadimudagai baiyoma garmaacai Λgai guvucadagai dai garsoicΛi tΛsai aipaco gΛroigΛdaiña dai cΛaga gartΛtΛgitocana. ⁸ Maitisiaa Λraitai gaaagiada istumaasi ivueeyi gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo aapicΛdΛ dai maitisiaa Λrada maisapicatai aanΛ vaavoitudatai Suusi Cristo, baiyoma baigΛduucai issoimaa taatamadagi giñpan duucai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛ aagai cΛagacΛrΛ vuvaidaragai. Dai tomasi soimaa taatamai aapi vΛascΛrΛ Diuusi gΛmaaquimu guvucadagai sipoduucai maidagitomu aapi gΛvaavoidaraga. ⁹ Diuusi cΛagacΛrΛ garvuvaitu dai Λcovai garvuvaitu tΛsai camaisoimaasi ivuaadana dai baiyoma ivuaadana mosΛcaasi istumaasi Λgai ipΛlidi. Diuusi idui gomaasi poduucai ipΛlidi Λgai dai gΛroigadai cascΛdΛ, maisiu iduucai aatΛmΛ Λmo istumaasi cΛagaducami. Maiquiaa cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ Diuusi gΛroigadai dai aagai sai Suusi Cristo cΛagacΛrΛ garvuvaida agaitadai. ¹⁰ Dai sivi cΛΛ maataΛ aatΛmΛ isgΛroigadai Diuusi. Agai ootoi Suusi Cristo cΛagacΛrΛ garvuviadami cascΛdΛ. Suusi

Cristo vaamioma istui simuuquigami dai garmaa ibadagai utudui ismaaca tomali amo imidagai maiugiatai. Suusi Cristo garaagidi isagai vaa cagacata garvuvaida agai poduucai maata aatama isgaroigadai Diuusi.

¹¹ Diuusi giñmaa sallyicami ansaidal rootosadacana dai aagidana ismaacada maitarjudidui isSuusi Cristo arcagacata vuviadami. ¹² Cascada alia soimaa taatamai aana dai vaascata maisiaa arai. Aana caa maata Suusi Cristo dai vaavoitudai aana iscaga istutuidi agai isnuucadacagi giñibadaga asta siascada Diuusi naidagi loodami ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami.

¹³ Moduucai ioidaca aapi isducatai gamaatutuli aana dai apiagamamaatutuliada isducatai gamaatutuli aana, alia cagadu gomaasi cascada. Pomaasi ivuaada aapi apiavaavoitudaitai Cristo dai apiaoigada Cristo dai vaasi oodami. ¹⁴ Gamamaatutudani aapi Diuusi ñioquida istumaasi gamaatutuli aana dai Diuusi Ibaada ismaacada garama daja gasoicadamu.

¹⁵ Caa maata aapi isbaitoma vaasi vaavoitudadami Aasiara oidajami giñdagito dai gooca agai arFigelo dai Ermogenes. Aidasi Oniseforo divia Roomara giñgaagaiña daida giñta. ¹⁶⁻¹⁷ Dai alia duudatai giñdividiña nai aana baigiñlidiña dai maisiaa araiña maisapicatai aana. Cascada aana ipalidi isDiuusi cagacata najadagi agai aaduna. ¹⁸ Sallyicada ipalidi aana isSuusi Cristo apiasoigalliadagi Oniseforocada siascada diviagi Suusi Cristo. Caa maata aapi siasi garsoi Oniseforo aidasi Efeesira daraacatai aatama.

2

¹ Dai aapi giñmara gducami caga ivaavoitudada dai lagiada aapi Suusi Cristo agai cagacata ganlidi cascada.

² Dai vaasi ismaaca gamaatutuli aana mui oodami vuitapi maatatudani aapi aa ismaaca caa vaavoitudai dai sallyicada ivueeyi istumaasi aagai dai istutuidi ismamaatutuliadagi gomaasi aa.

³ Masiascada soimaasi gataatamituldadagi vaavoitudaitai aapi Suusi Cristo vaascata iapiacaga ivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdada. Aapi arapan ducami sandaaru dai Suusi Cristo argataaanadamiga. Vaasi sandaaru gaagai issoimaa taatamadagi. ⁴ Tomali amo sandaaru maitivueeyi aa duiñdagai ismaacada ivueeyi ismaacada maitarsandaaru. Asandaaru gaagai isbaigaduucagi daidi ivuaadagi istuma taanada taanadamigada cascada. ⁵ Dai aapi Timoteo aliasi gaagai isca lagiada vaasi ismaaca aagai Diuusi ñioquidara apan duucai amo utuisdami aliasi caga marai siaa sallyi gavopooyi

ipaliditai isgamaitacadagi. ⁶ Dai aliási gaaagai iscavami aata vuaadagi aapi gaa duiñdagara lpan duucaí amo asadami calga aata vueeyi dai Diuusi gamaaquimu aapi vasi istumaasi maacai agai gapiooñiga ismaacada ivueeyi aa duiñdada. ⁷ Talagitodañi istumaasi gaaagidi aan daida garbaitacacamiga gasoiñamu pai maata calca vassiacatai.

⁸ Tagitoñi isSuusi Cristo duaaca coidada saagidañdara daida arcajiudadacatadai arai Davicarú. Gomaasi agai istumaasi gaaagidiña aan. Gaaagidiña isSuusi Cristo arcacagacara vuviaadami. ⁹ Dai cascada soimaasi taataca dai asta vuli aan cadeenacada ducami sarsoimaasi iduucamicamudai aan. Damos Diuusi ñiooquida gia maivuli. ¹⁰ Dai aan soimaasi taatamai mui naana maasi vai agai ismaaca Diuusi aco vuvaitu vaavoitudana Suusi Cristo dai poduucacacara vuvacana. Agai ismaacada vaavoitudagi vascara dadadacada agai tavaagira.

¹¹ Salliacada arvaavoi ismaacada Diuusi ñiooquidara icaiti: Isamo vaavoitudadami baiga duucagi ismuuquiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo,

salliacada oidacamu agai tavaagira Suusi Cristo amadu.

¹² Isooimaa taatamadagi vaavoitudadami dai maivui ñioocadagi Diuusi;

salliacada laanada agai Suusi Cristo amadu siaaco laanai agai.

Isamaadutai gajiaadara viaagi Suusi Cristo, Suusi Cristo gajiaadara vipieeyi ara.

¹³ Isamaadutai camaivaavoitudada Suusi Cristo, Suusi Cristo vascara ivueeyi istumaasi aagai.

Agai vascara aagai istumaasi arvaavoi.

Ascaiti Diuusi ñiooquidara.

¹⁴ Talagitoldañi avavoitudadami vasi gomaasi dai aagidañi sai maitancocodaiña aagaitai goagi vuuirudagai. Gomaasi maitarsoiñi cascada, baiyoma soimaasi ivueeyi agai dai gajiaadara vipieeyi ganvaavoidaraga. ¹⁵ Gaaagañi dai calga ivuaada gaa duiñdaga sipoduucacacadi Diuusi potimo isaapi arata vuaadami calgaducami. Dai poduucacacadi maiviaacamu aapi istuusi siaa radagi calga gamamaatatulditai Diuusi ñiooquida. Diuusi ñiooquida gia arvaavoi. ¹⁶ Gajiaadara ivipiaada govuuirudagai dai gocuentogada ajudidú vasi gomaasi sobicai oodami sai maitatagitoiña dai maiagidiña Diuusi. ¹⁷ Dai gomamaatatuldaragada amamaatatuliadami maical tutiacada vasi aipacoga aimarai avavoitudadami saagida dai gomaasicada soimaasi ivueeyi amamaatatuldadami. Gooa amamaatatuldiadami maical tuutiacada arImeneo

dai Piletu ¹⁸ ismaac_{ΛΔ} _{ΛΛ}quioma vaavoitudaiña dai sivi gajiaad_{ΛΓΛ} vipieeyi ismaac_{ΛΔ} _{ΛΓ}vaavoi. Agai pocaiti sai _Λcoidada_Λ maiduduaacar_Λ dai sai Diuusi maa oodami ib_Δdagai utudui maisiuu tuucuga utudui. ¹⁹ D_Λmos Diuusi ñiooquida_Λ _{VΛΛ}scara_Λ _{ΛΓ}agai vaa. Dai Diuusi ñiooquid_{ΛΓΛ} pocaiti: “C_{ΛΛ} maata_Λ Diuusi g_Λmaamara”, dai pocaiti _{ΛΡΛ}: “V_{ΛΛ}scatai ismaaca_Λ vaavoitudai Cristo g_Λaagai isgajiaad_{ΛΓΛ} vipiaadagi _{VΛΛ}si soimaascami”.

²⁰⁻²¹ Is_Λmaadutai _{CΛΛ}ga iduñia _Λliadagi Diuusi aa duiñdada_Λ ali_Λsi g_Λaagai isgajiaad_{ΛΓΛ} vipiaadagi _{VΛΛ}si soimaascami mos_{ΛΛ}gi poduucai istutuidi Diuusi isaa duiñtul_Δdagi _Λgai. Agai ismaaca_Λ poduucai ivueeyi _{ΛΓΛ}pan ducami oro ajaasocoli dai plaata ajaasocoli ismaac_{ΛΔ} _Λvaamioma nam_Λga isuusi ajaasocoli dai bidai ajaasocoli.

²² Gajiaad_{ΛΓΛ} ivipiaada _{VΛΛ}si soimaascami ismaac_{ΛΔ} _Λivueeyi g_Λg_{ΛΛ}li dai apiac_{ΛΛ}gac_{ΛΓΛ} oidaca dai apiac_{ΛΛ}g_Λ vaavoitudada dai apiaoig_Λada _{VΛΛ}scatai dai apiag_Λib_Λstacan tadaca _{ΛΛ}madu _{VΛΛ}scatai ismaac_{ΛΔ} _Λgamamada_Λ maisoimaasi ivuaadatai. ²³ Dai gajiaad_{ΛΓΛ} ivipiaada govuiirudagai _{CΛΛ} maata_Λ aapi isgomaasic_{ΛΔ} _Λg_Λncocodaiña oodami. ²⁴ Dai siora_Λ ivuaadagi g_Λrbait_Λc_{ΛΛ}aacamiga aa duiñdada_Λ mait_Λaagai isomaliacagi baiyoma g_Λaagai is_{CΛΛ} tuigacagi _{VΛΛ}scatai vui, dai g_Λaagai is_{CΛΛ}ga gamamaat_Λul_Δdiadagi, dai mait_Λaagai isoojoadagi tomali _Λmo istumaasi. ²⁵ Dai g_Λaagai p_Λsc_{ΛΛ}ga mamaat_Λul_Δdiadagi ismaac_{ΛΔ} _Λg_Λvui ñioocadagi oig_Λdaitai sabai poduucai soiñana Diuusi vai _Λma duucai g_Λnt_Λat_Λgitona vai poduucai matia _Λgai istumaasi _Λrvaavoi, ²⁶ vai poduucai _{CΛΛ}ga g_Λnt_Λat_Λgituagi _Λgai _Λpamu dai _{CΛΛ}gac_{ΛΓΛ} vuvaquiagi dai camaitivuaadagi istumaasi ip_Λlidi _ΛDiaavora.

3

¹ Dai g_Λaagai p_Λsmaat_Λcagi _{ΛΡΛ} sai cayoga ugit_Λcai oidigi ali_Λ soimaasi taata _Λgai vaavoitudadami. ² _Λoodami ismaac_{ΛΔ} _Λmaivaavoitudadagi Diuusi ivuaada _Λgai mos_Λc_Λasi istumaasi ip_Λlidi, vaamioma oojiada _Λgai tumiñsi isoig_Λada Diuusi, dai g_Λg_Λrduc_{ΛΔ} _Λg_Λn_Λliada _Λgai, dai main_Λijada dan vuaada _Λgai aa oodami dai vui ñioocada _Λgai Diuusi, dai mai_{ΛΛ}giada _Λgai g_Λnd_{ΛΛ}da, dai maic_{ΛΛ} tuutiaca _Λgai, dai maisiaa duutuda _Λgai Diuusi. ³ Dai maisoig_Λn_Λliada _Λgai aac_{ΛΔ} _Λtomali maioig_Λada _Λgai, dai aagat_Λraca _Λgai istumaasi mait_Λr_{VΛΛ}ta_{ΓΛ}, dai googosi g_Λnducamica _Λgai, dai oomaliaca _Λgai dai _{CΛΛ}dada _Λgai _{VΛΛ}si istumaasi _Λrc_{ΛΛ}gaducami, ⁴ dai oodami t_Λt_{ΛΛ}giada _Λgai g_Λnaaduñi sasaayuda, dai maidudu-aadicuitai soimaasi ivuaada _Λgai, mos_Λc_Λ t_Λt_Λvigai dai iidagai

dai vΛΛsi istumaasi arvagimi ipΔliadamu Λgai isivuaadagi baiyoma isΛΛgiadagi Diuusi. ⁵ Λgai ivuaada agai istumaasi ivueeyi ismaacΛ vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ dΛmos vuidΛrΛ vΛΛtaca agai Diuusi.

MaitiurapΛcada sioraΛ potuutuiga. ⁶ Λgai saagida oidaga ΛΛmoco ismaacΛ vapacΛi ooqui vupuiirugami quiiquidΛrΛ dai mamaatΛtuldiña Λooqui gΛnmamaatΛtuldiaraga utuducΛdΛ, dai poduucai vupuiirumadaiña Λgai. Λooqui aliΛsi arvsoimaasi ivuaadami dai aliΛ oojoidi tomastuma mamaatΛtuldiaragai utuducami. ⁷ Dai aliΛ oojoidi ismamaatΛrdagi tomastuma mamaatΛtuldiaragai utuducami dΛmos tomali Λmo imidagai maiquiaa vaavoitu Λgai istumaasi arvvaavoi. ⁸ Dai Δpan duucai acacΛΛdaracami JanesicarΛ ΛΛmadu JambresicarΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛcatadai istumaasi aagai MoseesacarΛ poduucai Λgai ismaacΛ mamaatΛtuldi Λooqui ΛpΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛ istumaasi arvvaavoi. AliΛ soimaasi gantatΛgitoiña Λgai. Agai maicΛΛga vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ cascΛdΛ Diuusi gajiaadΛrΛ viaa. ⁹ DΛmos maitistuidimu Λgai ismamaatΛtuldagi mui oodami, vΛΛsi oodami maatΛmu isΛgai arvupuiirugami cascΛdΛ maiΛΛgidamu, Δpan duucai ΔvΛΛ goocai ismaacΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛcatadai MoseesacarΛ.

¹⁰ DΛmos aapi apiavaavoitudai giñmamaatΛtuldiaraga, dai aapi giñΛpan duucai ivueeyi, dai giñΛpan duucai tΛtΛgitoi, dai giñΛpan duucai vaavoitudai dai giñΛpan duucai soimaa taatamai dai apiavueeyi Diuusi aa duiñdadΛ giñΛpan duucai, dai aapi oigΛdai vΛΛscatai giñΛpan duucai. ¹¹ CΛΛ maata aapi isducatai apΛdui aanΛcadΛ AntioquiiΛrΛ dai IcooñiΛrΛ dai LiistirΛrΛ, isducatai soimaasi giñtaatatuli Λoodami. DΛmos Diuusi cΛΛgacΛrΛ giñvusaitu vΛΛsi gomaasiaiñdΛrΛ. ¹² SΛΛlicΛdΛ arvvaavoi isvΛΛscatai ismaaacadΛ ivuaada Δliadagi istumaasi Suusi Cristo ipΔlidi Λgai aliΛ soimaa taata agai. ¹³ DΛmos Λsoimaasi ivuaadami dai yaatavogami vaamioma soimaasi ivuiida agai, Λgai apiavupuiirumadada agai oodami dai aa vupuiirumada agai Λgai.

¹⁴ DΛmos aapi maidagitu vΛΛsi pΛstumaasi camai mosgΛagai pΛsiapiavaavoitudadagi. Aapi maata siorai gΛmaatΛtuli. ¹⁵ Dai aapi aliducatai abiaadΛrΛ maata Diuusi ñiooquidΛ. Diuusi ñiooquidΛrΛ mamaatarai aapi isducatai cΛΛgacΛrΛ vusiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. ¹⁶ Diuusi maa tΛgitoidagai oodami sai oojana ñiooquidΛ. Dai Diuusi ñiooquidΛrΛ gΛmamaatarai istumaasi gΛagai isivuaadagi dai istumaasi maitΛagai isivuaadagi dai gΛmamaatarai isducatai cΛΛgacΛrΛ oidacagai dai aata vueeyi Diuusi vΛΛtarΛ. ¹⁷ Poduucai tomastuma vaavoitudadami ismaacadΛ

camaatiagi gomaasi istutuidi isivuaadagi vΛΛsi istumaasi cΛΛgaducami istumaasi Diuusi ipΛlidi.

4

1-2 GΛTΛaanΛi aana aapi Timoteo pasai apiagaaagidiña Diuusi ñiooquida. CΛΛ maata Diuusi gΛrooga dai gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo istumaa vueeyi aatΛmΛ. Suusi Cristo divia agai tΛaanΛdami duuca dai nΛida agai ismaacΛΔ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔ ΛrmaicΛΛga ivuaadami. Agai nΛida agai vΛΛsi oidada dai duduaacΛΔ. VΛΛscara ibaigΛduuca dai gaaagiada Diuusi ñiooquida siΛΛscada oidacagi isducatai tomasi maicaΛca aliadagi oodami. Dai mamaatΛtuldañi oodami ismaacΛΔ ΛrΛistumaasi soimaascami ismaacΛΔ ivueeyi Λgai, dai aagiadañi sai camaisoimaasi ivuaadana. Dai daanΛdañi oodami sai Λma duuca gantΛgitona, dai maitioojoada Λoodami dai apiamamaatΛtuldiada oodami Diuusi ñiooquida. ³ Aimu istuigaco Λoodami maicaΛca aliadamu gomamaatΛtuldiaragai cΛΛgaducΛΔ baiyoma ivuaada aliadamu Λgai istumaasi ipΛlidi dai gaagadamu Λgai mui mamaatΛtuldiadami sai mamaatΛtuldiña mosaca istumaasi caΛca aliada Λgai. ⁴ Dai gajiaadΛrΛ vipiaadamu Λgai ismaacΛΔ Λrvaavoi, dai cΛΛga gantΛgito caΛcamu Λgai judidiu cuentogada. ⁵ Damos aapi cΛΛga gatΛgitoda dai pasiaΛscada soimaa taatamadagi apiavuaadagi Diuusi aa duiñdada apiagaaagiditai Diuusi ñiooquida ismaacΛ aagai cΛΛgacara vuvaidaragai dai cΛΛga ivuaada gΛaa duiñdaga.

⁶ PoΛlidi aana iscayoga aayi istuigaco muuquia iñagai aana. Dai imimu aana tΛvaagiamu. ⁷ CatavΛpi aata dui aana Diuusi aa duiñdadΛrΛ dai cayoga naato aana giñaa duiñdaga dai apiaquia vaavoitudai aana Diuusi dai Suusi Cristo. ⁸ GarbaitΛcΛaacami Suusi Cristo ΛrΛtΛaanΛdami cΛΛ tuigacΛΔ dai siΛΛscada divia agai Λgai giñmaaquimu istumaasi maacai Λgai sioora cΛΛgacara oidacana tami oidi daama. Dai maisiu mosaca aana giñmaaquimu Λgai. Agai maaquimu ΛpΛ vΛΛscatai ismaacΛΔ baiganΛliaracΛΔ nanara istuigaco divia agai Λgai.

⁹ GΛaagañi dai otoma diviacai giñnΛida. ¹⁰ Deemasi vaamioma oojoidi istumaasi oidaga tami oidigi daama cascada giñdagito dai ii Tesaloniicamu. Cresente ii Galaasia dΛvΛΛriamu. Dai Tito ii Dalmasia dΛvΛΛriamu. ¹¹ Mosaca Ruucasi giñama daja. Gaagañi Marcusi dai vuaapa pasiaΛscada diviagi. Agai istuidi isgiñsoiñagi giñaa duiñdagara. ¹² Atiiquico Efeesiamu ootoi aana. ¹³ PasiaΛscada diviagi pai giñvuaapida giñvaasaraga ismaacΛΔ TrooasirΛ viaa aana

Carpo quiidΛΓΛ. Dai vuaapañi ΛΛΡΛ giñliliiivrugā dai sioma CΛΛga giñpapepeliga.

¹⁴ Alejandro ismaacΛ ivueeyi vapaiñomi aliΛ soimaasi giñvuiididiña. GΛrbaitΛCΛacamiga bai duuñimu gomaasi Λgai ΛΛmadu. ¹⁵ Λgai vui caatΛ gΛrmamaatΛtuldiaraga cascΛΔΛ gΛnuucadacana aapi ΛgaicΔΛ.

¹⁶ AidΛmasi tucamidΛΓΛ vaama giñcΛi dudunucamiΛΓΛ vΛascatai giñdagito. Tomali Λmaadutai maitiñsoi. Antai anΛΛgi giñsoi. AanΛ ipΛlidi isDiuusi maigΛpiΛΓΛ suuligagi Λgai ismaacΛ giñdagito. ¹⁷ DΛmos Diuusi giñsoi dai giñmaa guvucadagai antai aanΛ istui isnaatocai gaaagidagi isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛΓΛ vuviadami sai poduucai maatΛna vΛascatai ismaacΔΔ maitΛrjudidíu. Dai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ giñvusaitu mΛtai maitiñmuaa. ¹⁸ Dai cΛΛgacΛΓΛ giñvusaidamu Λgai vΛasi istumaasi soimaascamiaiñdΛΓΛ dai giñvaidacaimu Λgai tΛvaagiamu siaaco tΛaanΛi Λgai. AanΛ ipΛlidi isvΛascatai siaa duutuadagi Diuusi tomastuigaco. Angia siaa duutudai Diuusi vΛascΛΛ.

¹⁹ DiuuscΔΔΛ iviaatulda Prisca dai Aquila dai vΛascatai ismaacΔΔΛ Oniseforo quiidΛΓΛ oidaga. ²⁰ Erasto CoriintoΛΓΛ vii. Dai Trofimo coco antai MileetΛΓΛ viaa. ²¹ GΛaagañi dai divia maiquiaa aΛcai toomoco. DiuuscΔΔΛ gΛviaatuldi Euvulo, dai Pudente, dai Lino, dai Claudia, dai vΛascatai gogaa gΛraaduñi vaavoitudadami.

²² AanΛ ipΛlidi isgΛrbaitΛCΛacamiga Suusi Cristo gΛΛΛmadu daacagi dai gΛnnuucadacagi vΛascatai aapimΛ.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Tito

¹ AanΛ arPaavora Diuusi piooñigadΛ dai Suusi Cristo ooto-sadΛ. Agai giñootoi ansai soĩnana aanΛ agai ismaacadΛ Diuusi acovai vuvaitu sai vaamioma cΛΛga vaavoitudana Diuusi ñiooquidΛ dai cΛΛga maatana Diuusi ñiooquidΛ ismaacadΛ arvaavoi ismaacadΛ garmamaatΛtuldi isducatai ipΛlidi Diuusi isoidaca aatΛmΛ. ² Dai Diuusi giñootoi ansai soĩnana aanΛ ΛpΛ aoodami sai nanaracana cΛΛga vaavoitudaitai istuigaco vΛascagΛ oidaca ragai aatΛmΛ Diuusi Λmadu. Λqui aagai Diuusi ispoduucai apaduñi agai dai Diuusi tomali Λmo imidagai maiyaatagΛi. ³ Dai sivi caaayi istuigaco Diuusi cΛΛgacagΛ garvuviamiga ipΛli ismatiagi oodami ñiooquidΛ ismaacadΛgΛ aagai isΛgai ismaacadΛ vaavoitudai isSuusi Cristo aracΛagacagΛ vuviamami vΛascagΛ oidaca agai Diuusi Λmadu. Agai giñtajai sai gaaagidana aanΛ ñiooquidΛ sai maatana aoodami istumaasi aagai agai. ⁴ Aapi Tito angΛoojidi idi oojai. AanΛ gΛaagidi isSuusi Cristo arcΛagacagΛ vuviamami patai vaavoitu aapi cascadΛ giñmara gaducami aapi. AanΛ ipΛlidi isDiuusi garooga Λmadu Suusi Cristo cΛΛgacagΛ garvuviamiga cΛΛgacagΛ ganaijadagi dai gaibastudacan tadacagi.

⁵ AanΛ caratagΛ gavīaa pasai bai duuna aapi istumaasi viΛagacatadai vaavoitudadami saagida dai pasai darasana vaavoitudadami tatanandamigadΛ vΛasi amapacagΛ poduucai isducatai gaaagidi aanΛ. ⁶ Amo taaandami aliasi gaaagai iscΛagacagΛ oidacagi vai tomali amaadutai maigapiagΛ vuupadagi tomali Λmo istumaasicadΛ. Dai agai gaaagai isalia amaaduacagi ooñigadΛ. Dai aliasi gaaagai ismaamaradΛ arvaavoitudadamicagi dai cΛΛga Λagiadagi gandΛadΛ, dai maisoimaasiagΛ siaa vuaadagi gantumiñsiga vai tomali amaadutai maiñiooquiadagi. ⁷ Amo taaandamigadΛ vaavoitudadami arDiuusi piooñigadΛ cascadΛ aliasi gaaagai iscΛagacagΛ oidacagi vai tomali amaadutai maitistutuidiña isgapiagΛ vuupadagi tomali Λmo istumaasicadΛ. Maitaaagai isivuaada liada mosacaasi istumaasi ipΛlidi, dai maitaaagai isoomaliacagi, tomali mainavaamutaracagi, dai maicocodatracagi, dai maitaaagai isgavupuiirumadaitai gamaitacadagi tumiñsi. ⁸ Baiyoma gaaagai isbaigaliaragacadΛ miaadagiadagi agai oodami gaquiiyagΛ, dai oojiadagi isivuaadagi istumaasi cΛΛgaducami, dai cΛΛga gatagitocagi, dai cΛΛgacagΛ oidacagi ivuaadatai

istumaasi Diuusi ipalidi, dai istutiadagi isgajiaadara vipiadagi asoimaascami. ⁹ Aliasi gaaagai iscala vaavoitudadagi Diuusi ñiooquida ismaacada maatutuli aan dai poduucai agai istutuidi iscala maatutuldagi aa, dai maatutuldagi agai ismaacada vui ñioocai Diuusi ñiooquida isducatai maicagadu vaavoidaragada.

¹⁰ Oidaga mui oodami ismaacada maiagidi atataandami vaamioma giñaduñi judidíu saagida ismaacada aagaiña istumaasi maitarsoiñi dai vupuiirumadaíña oodami.

¹¹ Agai gamamaatutuldi istumaasi maitaagai isgamaatutuldiadagi mosgamaitacada aliditai tumiñsi. Dai mui gadada moduucai maamarada dadagitoi ganvaavoidaraga vaavoituda aliditai istumaasi mamaatutuldi agai cascada gaaagai ismaidagituagi isgamamaatutuldiada agai.

¹² Caratara oidacami saagida oidacatai amo mamaatutuldiadami ismaacada aagai gaaduñi dai pocaiti: “Caratara oidacami yaatavoga dai oomaliga dai paparaga mosgacuaada alidiña”, ascaiti. ¹³ Daida arvaavoi ispotutuiga agai cascada aagidañi aapi vaavoitudadami Caratara oidacami sai mamaatutuldaragada judidíu ismaacada maioidaga Diuusi ñiooquidara maitarvaavoi cascada aliási gaaagai isgajiaadara vipiaadagi agai mamaatutuldaragada dai apiavaavoitudadagi mamaatutuldaragada Suusi Cristo, ¹⁴ dai tomali maiagidiña isducatai gataanaí agai ismaacada gajiaadara vipieeyi Diuusi ñiooquida. Agai pocaitiña sai amoco cuaadagai maicagadu.

¹⁵ Damos agai ismaacada Diuusi caigaldi soimaascamigada, agai vaatará vaasi cuaadagai cagadu. Damos ismaacada maivaavoitudai Cristo alia soimaasi tagitoidada agai maicaga maata istumaasi arcagaducami tomali maicagaducami cascada agai vaatará vaasi istumaasi maicagadu asta siuu duucu siaa duutuli agai. ¹⁶ Agai pocaiti sai vaavoitudai Diuusi damos matagia maasi agaicada ismaacada ivueeyi agai ismaitarvaavoi. Sallicada maiojoidi Diuusi istumaasi ivueeyi agai. Agai maiagidaraga, dai cascada maitistutuidi isiduñiagi tomali amo istumaasi cagaducami.

2

¹ Damos gamamaatutuldañi aapi isducatai gaaagai isoidacagi vaascatai ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo arcagacara vuviadami. ² Dai aagidañi acacalliocoidada vaavoitudadami sai mainavacoríña, dai cagacara oidacana vai siaa duutuada oodami, dai caga gantatagitocagi, dai sai

cΛΛga vaavoitudaiña dai sai cΛΛga oigΛdaiña vΛΛscatai, dai sai maivui bacocoiña Λgai ismaacΛdΛ soimaa taatamituldiadagi. ³ Dai aagidañi Λoocodami vaavoitudadami sai cΛΛgacΛΓΛ oidacana siaa duutudaitai Diuusi dai sai maiñiooquidiña aa, dai sai mainavacorΛiña ⁴ dai sai mamaatΛtuldana istumaasi cΛΛgadu vai poduucai matiagi Λooqui utu iimΛdami vaavoitudadami isoigΛadagi gΛncuucuna dai gΛnmaamara, ⁵ dai cΛΛga gΛntΛgagitocagi, dai maigoogosi gΛnducamicagi dai tomali maitΛgagitodagi gomaasi, dai cΛΛga ivuaadagi gΛnaa duiñdaga gΛnquiiyΛΓΛ, dai soicΛiña aa, dai Λgidiña gΛncuucuna vai maipocaitiadagi Λoodami sai Diuusi ñiooquidΛ maitarsoiñi.

⁶ Dai poduucai aagida ΛpΛ ΛgΛgΛΛli vaavoitudadami sai cΛΛga gΛntΛgagitocana. ⁷ Dai cΛΛga ioidaca aapi vai poduucai oidacana Λgai ΛpΛ. Dai pΛsiΛΛscadΛ gamamaatΛtuldiadagi Diuusi ñiooquidΛ maitΛagai pΛsmui gamaitΛcΛda aliada tumiñsi. Dai cΛΛga ivuaada vai siaa gΛduutudaiña oodami. ⁸ Dai vΛΛscΛΓΛ igamamaatΛtuldiada mosΛcaasi istumaasi gamamaatΛtuldiña Suusi Cristo ΛΛmadu mamaatΛrdamigadΛ vai tomali Λmaadutai pocaitiadagi ismaitarvaavoi. Vai siΛΛscadΛ Λmaadutai gΛvui ñioocadagi siaa Λra Λgai maiviaacatai istucadΛ gΛvui ñioocadagi.

⁹⁻¹⁰ Dai aagidañi Λpipiooñi vaavoitudadami sai vΛΛscΛΓΛ cΛΛga Λgidiña gΛnaamu, dai maivui ñiñiooquitΛracana, dai maiΛΛsivuacana, dai gΛagai isivuaadagi Λgai vΛΛsi istumaasi aagadagi vai poduucai baigΛnΛliadagi aamudΛ vai poduucai siΛΛscadΛ nΛijadagi aa matiagi isDiuusi cΛΛgacΛΓΛ gΛrvuviadamiga ñiooquidΛ cΛΛgadu.

¹¹ Diuusi ootoi gΛmara oidigi daama sai cΛΛgacΛΓΛ vuvaidiña oodami poduucai gΛrtΛagi issΛΛlicadΛ cΛΛgacΛΓΛ nΛidi vΛΛscatai. ¹² Dai poduucai Diuusi gΛrmamaatΛtuldi isgΛagai isgajiaadΛΓΛ vipiaadagi vΛΛsi soimaascami dai sai maitΛagai isivuaadagi naana maasi soimaascami ismaacΛdΛ ivueeyi Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Diuusi, dai sai gΛagai iscΛΛga tuutiacagi dai siaa duutuadagi Diuusi. ¹³ Dai gΛrmamaatΛtuldi ΛpΛ sai gΛagai isbaigΛrΛliaracΛdΛ nΛnΛracagi istuigaco divia agai gΛrDiuusiga Suusi Cristo ismaacΛdΛ ΛrcΛΛgacΛΓΛ gΛrvuviadamiga. Λgai ΛrbaitΛcΛaacami tΛvaagiΛrΛ dai oidigi daama alia dadadaquidamu Λgai siΛΛscadΛ diviagi. ¹⁴ Suusi Cristo Λagi gΛdagito mΛsmuaagi sai poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvacana aatΛmΛ gΛrsoimaascamigaiñdΛrΛ tasaidΛ ΛrmaamaradΛcana caoigaldicatai gΛrsoimaascamiga dai baigΛrΛliaracΛdΛ ivuaadatai naana maasi cΛcΛΛgaducami.

¹⁵ VΛΛsi gomaasi gΛagai pΛsgamamaatΛtuldiadagi.

Aapi apartaanadamigada govaavoitudadami daida armamaatatuldiadami cascada gaaagai pasaapanaquiadagi vai apiavaavoitudaiña agai dai bagaidañi agai ismaacada maiagidaracagi. Dai maiti gadagito masgajiaadara vipiaadagi gamamaatatuldaraga.

3

1 Dai tagitoldañi vaavoitudadami sai abaidiña atataandami ismaacada viaa guvucadagai dai agiditai caana dai sai gaaagai isgasoicadagi aa duiñdagira ismaacada arvascatai vatarara. 2 Dai sai maisigalnaasi ñiooqui aagidiña tomali amaadutai, dai sai maiomaliacana dai sai oigaditai naidiña vascatai, dai sai maigarducada ganalidiña tomali amaadutai vui tomasi maitarvaavoitudadami siarvaavoitudadami ara.

3 Vaavoitudadami dai aatama ara alia soimaasi ivuaadatadai maiquiaa vaavoitudacai aran duucai agai ismaacada maivaavoitudai. Aatama aiquoma arvupuiirugamicatadai dai vaavoitudaiña istumaasi maitarvaavoi, dai googosi garducamicana, dai alia soimaascataidai gartagitoidaga cascada ivuaadana aatama istumaasi ipalidi naana maasi soimaascami. Dai coimudad tuutiacana aatama dai garcaldaiña oodami taitai aatama ara. 4 Damos aidasi Diuusi calgacara garvuviadamiga divia oidigi daama dai calgacara vuvaida agai oodami poduucai gataagi isalia oigadai dai calgacara naidi vascatai. 5 Calga maata Diuusi isaatama tomasi calga ivueeyi maitamaitacai calgacara vuvaidaragai damos cascada Diuusi soigali aatamacada cascada calgacara garvuvaitu. Diuusi Ibada maigovai dai vasi garsoimaascamiga dai utuldan dui griibadaga. 6 Poduucai idui agai aidasi Diuusi ootoi sai garamadu daacana. Suusi Cristo calgacara garvuviadamiga aagidi gaoga sai ootosana gibadaga cascada ootoi agai vai aliasi garsoicai tasai calga oidacana. 7 Vaida Diuusi calgacara garnaidiña ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduñimudai aatama cascada viaa aatama sallicami isarmaamaradacagi dai isvascara oidacagi agai amadu dai canara aatama istuigaco oidaca ragai agai amadu.

8 Vasi imaasi sallicada arvaavoi dai ana ipalidi iscala gamamaatatulda aapi vasi gomaasi vai agai ismaacada vaavoitudai Diuusi ganaagana dai calga ivuaadana istumaasi arsoiña vascatai vatarara aliasi calgadu ispovuaada agai daida arsoiña agai vatarara ara. 9 Damos maiti aatagada agai amadu ismaacada aagaiña gologi vuirudagai dai

tomali agai amadu ismaacada armamaatatuldiadami
yaatavogami ismaacada mamaatatuldi mui cuentogada
judidíu Diuusi ñiooquida duucái dai tomali agai ismaacada
cocotuldi oodami dai tomali agai amadu ismaacada
mosvupui ñioocada aliadagi tomasiooga aagaitai Moseesacaru
mamaatatuldaragada, vasi imaasi maicagadu dai
maitarsoíni.

¹⁰ Isoidacagi amaadutai vaavoitudadami saagida
ismaacada cocotuldiadagi oodami gamamaatatuldaragacada
ismaacada maitarvaavoi bagidañi amo imidagai
isgooca apa dai ismaitagidagi agai pai camaidagito
avaavoitudadami isuuraacadagi agai. ¹¹ Caga maata aapi
ismoco cocotuldiadagi oodami agai maicaga gatagito dai
alia soimaasi ivueeyi dai agai lagi maata apa ismaicaga
ivueeyi.

¹² Siascada gautosda aan Arteemasi siapa Tiiquico
pai gaaga dai giñdivida Nicopoliisiana ami daivuñda
inlidi aan toomoco. ¹³ Dai soíñañi Seenasi ismaacada
ñiooquituldi oodami amadu Apoolosi vasicada pastucada
istuidiagi, maacañi istumaasi tagito agai dai apiaiimadagi
vai maivilagacana tomali amo istumaasi. ¹⁴ Vai
govaavoitudadami maatana iscaga ivuaadagi dai soicadagi
aa siascada tagitocagi agai vai poduucái arsoínicagi
govaavoitudadami.

¹⁵ Vascatai ismaacada aan giñamadu daraaja Diuscada
gaviaatuldi. Dai Diuscada viaatulda garaaduñi vaavoi-
dadami Diuusi cagacaga gannidiña vascatai.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora Filemón

¹ Aana arPaavora, dai aagidiña aana oodami sai Suusi Cristo arcAagacara vuviadami mai cascada giñmaisaca. Aana amadu Timoteo gAoojidi idi oojai aapi graduñi Filemón aapi garsoicai garaa duiñdagara. ² Dai idi oojai aravaavoitudadami vaatarapa ismaacada ganampaidi gAquiirara dai siaa duutudai Diuusi, dai graduñi Apia vaatarapa dai graduñi Aquipo vaatarapa ismaacada garsoicai garaa duiñdagara arapa. ³ Aatama ipalidi isDiuusi garooga amadu qartAaanadamiga Suusi Cristo cAagacara ganaijadagi dai ganiibastudacan tadacagi.

⁴⁻⁵ Maí aana isalia cAaga vaavoitudai aapi dai oigadai Suusi Cristo dai oigadai aapi vaasi avavoitudadami arapa cascada alia baigiñalidi aana Diuusicada daanitai sai gasoicaiña. ⁶ Daanai aana Diuusi sai soicaiña agai ismaacada vaavoitu Suusi Cristo aidasi aapi aagidi Diuusi ñioquida. Daanai aana Diuusi sai soicaiña agai iscAaga maatana vaasi istumaasi cAagaducami ismaacada Suusi Cristo ivueeyi vaasi vaavoitudadami vaatarapa. ⁷ Maí aana isaapi Filemón alia oigadai avavoitudadami vai poduucai ganiibastacan tada agai dai poduucai baigiñaliatudai aapima.

⁸⁻¹² Vaasi imaasicada aana ñioquiagi gApiooñigabaru Onésimo vaatarapa. Tomasi alia oigadai aana goovai vaascara movi angAootosdi pai cAaga miaadagida. Aana arrootosada Suusi Cristo cascada viaa aana sAllicami isgataañiagi aapi pasai cAaga miaadagidana Onésimo dai aapi sAllicada gAagagai pasivuaadagi istumaasi gAagida aana. Damos aliasi garoigadai aatama cascada maitataanai aana dai baiyoma gadaanai pasai cAaga miaadagidana Onésimo. Aana Paavora casi arcalimudada dai apiagaaagidiña sai Suusi Cristo arcAagacara vuviadami cascada maisapi aana. Aaquioma Onésimo maicAaga gasoicaiña dai sivi gia arsoiñi goovai aapi gavvaatarapa dai aana giñvaatarapa. Onésimo giñdiviji tami maisacara dai aidasi aana aagidi isSuusi Cristo arcAagacara vuviadami goovai vaavoitu dai cascada giñmara gAducami goovai. ¹³ Alia baigiñaldamudai aana istanasi viimudai goOnésimo dai giñsoicadamudai tami maisacaruana poduucai isduucai giñsoicadamudai aapi istanai daacamudai. ¹⁴ Damos aana maitipalidi isviiagi goovai maiquiaa giñmaacacai aapi oigaragai isviaa aana cascada baiyoma gAootosdi aana. Damos sivi aapi istutuidi

isgiñootosdagi pasipaliadagi maisiu guvucadagaicada.
 15 GoOnésimo vaasiqui ii giquiyaiñdara maitaagidacai.
 Damos sivi apamu galamadu daacamu goovai. Aana polidi
 sai Diuusi poduucai idui sai vaavoitudana goovai dai sivi
 tomastuigaco galamadu daacamu 16 maisiu amo pioñi
 duucai baiyoma amo gaduñi duucai dai alia oigadamu
 aapi cavaavoitudacai agai. Dai poduucai sioma arcagai
 aapi gavalatar. Aana gia alia oigadai, damos aapi gia gaagai
 isvaamioma oigadagi, maisiu tomastuma cali duucai sivi
 gia argaduñi vaavoitudadami goovai.

17 Pasaapi gaduñi duucai giñaijadagi pai miaadagida
 goOnésimo ducami iñsiraanacagi. 18 Issoimaasi gaduñi
 goovai aidasida argapioñiacatadai silara isgvuatuldiada
 goovai aana angaa namquidagi. 19 Aana Paavora
 angaojidi giñnoovicada dai aana gia gaa namquidamu.
 Aana gamaatatuli isSuusi Cristo arcagacara gargvuviadami
 patai poduucai calgacara vuusai aapi goovai aramo istumaasi
 ismaacada tomali amo imidagai maitistutuidi aapi isgiña
 namquidagi. 20 Sallacada giñaduñi aana ipalidi isgiñsoiña
 aapi giñootosdacai Onésimo. Aatama argaraadunuma
 vaavoitudadami cascada. Iduñiñi aapi istumaasi gaagidi
 aana sipoduucai baigiñliadamu aana.

21 Aana maat isgiñlagida agai aapi cascada gaojidi. Dai
 maat aana isvaamioma iduñia agai aapi maisiu mosacaasi
 istumaasi gaagidi aana. 22 Dai baigi duuca siaaco giñuuliña
 aana. Aapima daana Diuusi ansai vuusaiña aana tabiaadara
 dai aana polidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isvusia
 aana tabiaadara.

23 Diuscada gaviaatuldi giñaduñi Epaafarasi ismaacada
 giñlamadu maisapi gaaagiditai lara isSuusi Cristo
 arcagacara gargvuviadami. 24 Dai Diuscada gaviaatuldi lara
 Marcusi, dai Aristarco, dai Deemasi, dai Ruucasi ismaacada
 giñsoicai aa duiñdagara.

25 Vai qartaanadamiga Suusi Cristo calgacara gannidiña.
 Mosacaasi.

Idi oojai ʌrJudidíu vaavoitudadami vʌʌtarʌ

¹ ʌʌquioma Diuusi ñiooquidiña gʌraaduñicarʌ naana ducai dai muiyoco. Diuusi ootosi ñiooqui gʌraaduñicarʌ gʌñiñiooquituldiadamigacʌdʌ. ² Dʌmos diviacai ʌCristo Diuusi maradʌ tʌvaagiaiñdarʌ ʌgai gʌraagidi vaamioma istumaasi Diuusi ipʌlidi ismaatʌca aatʌmʌ. Diuusi ʌʌmadu ʌCristo idui oidigi, dai Diuusi maa Cristo vʌʌsi istumaasi oidaga. ³ Diuusi maradʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga. ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi daidʌ ʌgai ʌpan ducami gʌooga. Aatʌmʌ cʌʌga istutuidi ismaatʌcagi istuiga Diuusi maatʌcatai isducatai oidacataidai dai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo. ʌgai nuucada vʌʌsi istumaasi oidaga. ʌgai vaamioma viaa guvucadagai istomasioorʌ dai vaamioma tʌaanʌi. Aidʌsi muu Suusi Cristo curusiaba oigʌli ʌgai gʌrsoimaascamiga sai poduucai camaigʌpiʌr vʌʌtʌcana aatʌmʌ dai gotorʌ ii ʌgai tʌvaagiamu dai daja Diuusi sʌʌlisia padʌrʌ.

⁴ Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami vaamioma namʌacami isDiuusi tʌtʌaañicarʌdʌ sʌʌlicamigadʌ. ⁵ Diuusi tomali ʌmo imidagai maipotʌtʌdai tomali ʌmoco gʌtʌaañicarʌ: Aapi apʌrgiñmara. Sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami. Dʌmos Diuusi gia potʌtʌdai gʌmara. Tomali ʌmo imidagai maiaagidi Diuusi tomali ʌmoco gʌtʌaañicarʌ saidʌ ʌroogadʌ.

⁶ Dai siʌʌscadʌ Diuusi ʌpamu ootosagi gʌmara tami oidigi daama saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana oodami dai potʌʌdamu ʌgai vʌʌsi gʌtʌtʌaañicarʌ: Sai siaa duutudaiña maradʌ.

⁷ Dai Diuusi aagai gʌtʌtʌaañicarʌ dai pocaiti: Aanʌ idui giñtʌtʌaañicarʌ dai ʌgai ʌvʌli gʌnducami dai otoma ivueeyi ʌgai istumaasi tʌaanʌi aanʌ.

Ascaiti Diuusi. ⁸ Dai Diuusi potʌtʌdai gʌmara: Aapi ʌrDiuusi dai tomastuigaco viaacamu aapi gʌsʌʌlicamiga.

Dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi istumaasi ʌrsʌʌlicami.

⁹ Aapi oojoidi istumaasi ʌrsʌʌlicami dai sʌʌlicʌdʌ maioojoidi istumaasi maitʌrsʌʌlicami.

Cascʌdʌ vaamioma baigʌʌliatu aanʌ aapi siaa.

Astʌtʌdai Diuusi. ¹⁰ Dai potʌtʌdai ʌpʌ gʌmara:

Aapi apʌrgʌʌ tʌaanʌdami dai aapi idui oidigi dai tʌvaagi.

¹¹ Oidigi dai tʌvaagi uggitimu dʌmos aapi tomastuigaco oidacamu.

Oidigi dai tavaagi cacaaliocoimu apan duucaí yuucusi.

¹² Dai aapi gajiaadara viaamu cacacaliocoidada dai aa utudui iduunimu.

Damos aapi tomastuigaco momaascamu dai tomastuigaco oidacamu.

Astadaí Diuusi. ¹³ Diuusi potadai gamara:

Daacañi giñsallisia padara, asta silascada aana voopoidagi samicamigada vasi gantalaanadamiga agai ismaacada gavuidara vataca.

Dai lagi aapi gataanada agai.

Astadaí Diuusi. Dai Diuusi tomali amo imidagai maipodu aagidi tomali amoco gatalaañicaru. ¹⁴ Vasi Diuusi

talaañicaruda iibadaga agai daida ivueeyi vasi istumaasi Diuusi taanaí. Diuusi ootosai gatalaañicaru sai soicaña ismaacada Diuusi cacacara vuvaida agai.

2

¹ Cascada aliasi gaagai iscala agiditai cacagi Diuusi ñiooquida dai poducaí maigajiaadara viaagi Diuusi mamaatuldíaragada. ² Añioqui ismaacada otoi Diuusi laquioma gatalaañicarucada arvaavoi dai ismaacada soimaasi ivuaadana dai mai lagi añioqui Diuusi soimaasi taatuli. Diuusi idui gaicada istumaasi asamicami.

³ Lapaga Suusi Cristo gartalaanadamiga aagai sai Diuusi cacacara vuvaidi oodami dai gooquíara garaagidi agai vaa ñiooqui aa ismaacada ca. Ismailagiditai caaca aatama añioqui ismaacada aagai agai maitiipucamu isducatai cacacara vuvaiquiagi. ⁴ Dai Diuusi lapa gartalagidi

isarvaavoi istumaasi aagai Cristo ivuaadatai naana maasi galarducami. Dai Diuusi Ibada garmaacai guvucadagai saida ivuaadana naana maasi istumaasi poducaí isduucaí Diuusi ipalidi.

⁵ Caaagai aatama sai Diuusi iduunía agai oidigi utudui dai tavaagi utudui damos Diuusi maimaquia agai samicami gatalaañicaru sai gataanaña oidigi utudíara dai tavaagi utudíara. ⁶ Davícaru aramo Diuusi ñiooquituldíadamigada dai potadai agai Diuusi:

GiñDiuusiga vasi oodami coiya agai dai maiviaa agai istuisi talagitodagi sai aapi viaa cacacara ñaijadagi dai nuucadacagi.

⁷ Bai tavapi aapi ipali sai oodami palapioma gataanaña sitalaañicaru.

Damos gooquíara maa aapi oodami amo samicami ismaacada vaamioma namaga sitomasmaacada.

Dai Diuusi maa oodami sállicami sai tlaanliña vlassiaacatai istumaasi idui agai.

⁸ Poduucai oodami vaamioma gataanai tami oidi daama sivlassi gomaasi ismaacada idui Diuusi.

Astladai Davicarú. Aidasi Diuusi maa gosállicami oodami poduucai oodami tlaanai vlassiaacatai istumaasi oidaga oidigi daama. Damos vasscaga caga gamaata ismaisiu vlassi istumaasi oidaga agidi oodami. ⁹ Damos vlassiaacatai agidi asuusi Cristo tomali caga gamaata isDiuusi ipali sai bai tavapi palapioma gataanliña Suusi Cristo istalaañicaruda. Diuusi cagacaga naidi oodami cascada ipali agai sai Suusi Cristo muucuna curusiaba sai poduucai vasscatai istutuidi iscagacaga vuuvaquiagi. Dai muucucái Suusi Cristo dai apamu duuca Diuusi maa amo sállicami vai cascada vlassi oodami dai Diuusi talaañicaruda gaagai issiaa duutuadagi agai.

¹⁰ Diuusi agai daida idui vlassiaacatai dai tlaanada agai agi agai. Dai aliasi arcaga isDiuusi ootoi gamara oidigi daama sai agai soimaasi taatana dai poduucai istutuidi iscagacaga vuvaidiagi siora vaavoitudagi. Dai poduucai agai rbaitacaaacamigada vlassi vaavoitudadami. Dai poduucai Diuusi vaidagui agai muidutai oodami tvaagiamu vaavoitudacai agai Suusi Cristo. ¹¹ Suusi Cristo agai ismaacada co vuvaidi vaavoitudadami daida Suusi amadu co vuvaidada amo oogacami. Cascada Suusi Cristo maisiaa arai isgaaaduni aagadagi vaavoitudadami. ¹² Cascada pocaiti agai Diuusi ñiooquidaga:

Aagidamu aanli gñaaduni sai alia ca tuiga Diuusi garooga, dai mapai nladamu aatama Diuusi nidad siaa duutudaitai Diuusi.

Ascaiti Suusi Cristo. ¹³ Dai pocaiti ara Diuusi ñiooquidaga:

Aanli ca vaavoitudai sai Diuusi gñooaga gñnuucada.

Ascaiti Suusi Cristo. Dai pocaiti ara Diuusi ñiooquidaga:

Tan daja aanli daida gñlamadu daraaja mui aa Diuusi mamarada ismaacada cagacaga vuvaida aanli.

Ascaiti Suusi Cristo.

¹⁴ Oodami ara dai tuucuga poduucai ara Suusi Cristo ara dai tuucuga. Suusi muuquia agaitadai tami oidigi daama cascada oodami duucái vuusai. Avnacai poduucai istui Suusi isvoopoidagi diaavora guvucadada. Diaavora arduñida iscooyi oodami. ¹⁵ Oodami abaidiña muuquigami damos muucucái asuusi casi istutuidi issoicadagi oodami sai camialabaidiña muuquigami. ¹⁶ Agai divia dai soña agai Avraañicarú cajiudad mai siu Diuusi talaañicaruda. ¹⁷ Cascada gaagaitadai isoodami duucái vuusia agai dai poduucai istuidiagi isarpapaali baitacaaacami ducamicagi

11 CascadΛ baamu aanΛ agai vui daidΛ potΛtadai aanΛ agai sai sΛalicadΛ maiimi agai aan iñΛΛmadu siaaco istutuidi agai isgΛniibΛstacan tadacagi.

Ascaiti Diuusi.

12 Giñaduñi gΛnnuucadacavurai dai maisoimaasi gΛntΛtΛgitoda. Baiyoma gΛagai isapiavaavoitudadagi Diuusi ismaacadΛ tomastuigaco oidaga dai maigajiaadΛra vipiaadagi.

13 Dai vΛas tasai avΛr gΛnmaacada ñiooqui aipacoga masiΛasi uucami oidacagi tami oidigi daama vai poduucai ΛDiaavora maitΛnvupuiirumadadagi tomali Λmaadutai aapimΛ masai vuidΛra vΛΛtΛcana Diuusi.

14 IsapiacΛga vaavoitudadagi aatΛmΛ Suusi Cristo siΛasi uucami oidacagi poduucai isduucai vaavoitudaiña tucamidΛra aidΛ gia sΛalicadΛ ΛraaduñdΛ aatΛmΛ Suusi Cristo.

15 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛra:

Issivi caΛca aapimΛ isñioocadagi Diuusi Λgriadavurai dai maisiu vuidΛra vΛΛtΛca poduucai isduucai idui Λjudidíu oidigana siaaco soimaasi taatacatadai agai.

Ascaiti Diuusi ñiooquidΛra. 16 VΛasi Λoodami ismaacadΛ vaidacai Moseesacaru EjiipituaiñdΛra caí Diuusi ñiooquidΛ dai vΛascΛra vuidΛra vΛΛtΛcana Diuusi. 17 Vai cascadΛ Diuusi goo coobai uumigi baamucataidai agai vui. Agai soimaasi ivuaadana cascadΛ coi oidigana. 18 Diuusi caagiditadai agai sai camaivaapaqui agaitadai CanaanΛra. Agai maiΛgidi Diuusi cascadΛ. 19 CΛΛ maata aatΛmΛ isΛgai maivaavoitu cascadΛ maivaapa.

4

1 Dai sivi Diuusi gΛraagidi sai aatΛmΛ ΛpΛ istutuidi isiimiagi mΛΛca siaaco daja agai dai ΛΛmadu oidacana dai aatΛmΛ aliΛsi gΛagai isgΛrnuucadacagi iscΛga vaavoitudadagi Diuusi dai poduucai sΛalicadΛ iimiagi Diuusi ΛΛmadu. 2 AatΛmΛ ΛpΛ caí Λmo ñiooqui cΛΛgaducami poduucai isduucai caí Λjudidíu Λmo ñiooqui cΛΛgaducami isDiuusi cΛΛgacΛra gΛrvuvaida Λlidi dΛmos agai moscaΛ ñiooqui dai maiΛgi cascadΛ maiaayi CanaanΛra siaaco istutuiditadai agai isoidacagi. 3 DΛmos aatΛmΛ ismaacadΛ cavaavoitu Diuusi iimia ragai tΛvaagiamu siaaco gΛriibΛstacan tadacamu aatΛmΛ tomastuigaco. DΛmos pocaiti Diuusi aagitai Λjudidíu ismaacadΛ maiaayi CanaanΛra maiΛgidacai Diuusi:

AliΛ baamu aanΛ agai vui maitiñΛΛgidacai agai.

CascadΛ aagidi aanΛ sai tomali Λmo imidagai maigΛniibΛstacan tadaca agai agai tΛvaagiΛra aanΛ iñΛΛmadu.

Ascaiti Diuusi.

Agai cΛaga istuidimudai isiimiagi tΛvaagiamu isΛΛgidamudai Λgai Diuusi. Diuusi tΛvaagiara daacatai nΛnΛra vaavoitudadami sai iimΛna dai ΛΛmadu daraajana. Agai modaja ibΛstai aidasi abiaadara idui oidigi. ⁴ CΛΛ maata aatΛma istΛvaagiara daja ibΛstai Diuusi. Diuusi ñiooquida pocaiti sai naadami tasaicada naato Diuusi oidigi:

Dai cuvaracami tasaicada camaitistuma dui, mosgaibasi.

Ascaiti Diuusi ñiooquida. ⁵ Dai Diuusi ñiooquidara pocaiti Λpa: Ismaacada maitiñΛagiada maiiimia agai tΛvaagiamu aana iñΛΛmadu tomali maiganiibastacan tadaca agai.

Ascaiti Diuusi. ⁶ Dai muidutai vaavoituda agai quiaa dai iimia agai tΛvaagiamu siaaco ganiibastacan tadacamu. Damos agai ismaacada Λpa ga sai Diuusi cΛagacara vuvaidi oodami maiΛagi, cascada maiiji tΛvaagiamu. ⁷ Dai tΛvapicada Diuusi aagidi Davicaru sai cΛagacara vuvaidi oodami poduucai isduucai aagidi Λgai Λjudidú Λquioma, dai potatada:

Issivi caΛca aapima istumaasi gΛnaagiadagi aana Λgiadavurai.

AstΛadai Diuusi. ⁸ Aidasi Josué vaidacai Λjudidú Canaaniamu Λgai ami oidatu. Damos Josué gia maitistui isvaidaquiagi Λjudidú tΛvaagiamu siaaco ganiibastacan tadacamudai Λgai cascada tΛvapicada Diuusi Λpamu aagai sai cΛagacara vuvaidi oodami sai iimΛna tΛvaagiamu dai ganiibastacan tadacana.

⁹ Poduucai cΛaga gΛmata sai Diuusi maamarada iimia agai tΛvaagiamu dai ganiibastacan tadaca agai. ¹⁰ Siora iimiagi tΛvaagiamu mΛΛca camaitaata vuaada agai Λpan duucai tanai. Agai gia ganiibastacan tadaca agai. Λpan duucai Diuusi aidasi iduí oidigi naadami tasaicada dai gotora mosgaibasi.

¹¹ Cascada aliΛsi gΛagai iscΛaga Λgiadagi aatΛma Diuusi dai poduucai iimiagi tΛvaagiamu dai mΛΛca gariibastacan tadacamu aatΛma. Dai ismaiΛgiada aatΛma Λpan duucai Λjudidú ismaacada maiΛagi Diuusi poduucai siaadara iimΛna aatΛma tΛvaagiamu.

¹² Diuusi tomastuigaco oidaga dai istumaasi aagada agai ΛpΛvueeyi, Λgai aliΛ viaa guvucadagai cascada. Diuusi ñiooquida soicai oodami sai maatana isiarsoimaasi ivuaadami dai Diuusi ñiooquida soicai oodami sai cΛagacara oidacana. Diuusi tΛgida oodami vΛΛsi istumaasi tΛtagitoi Λgai. ¹³ Diuusi maata vΛΛsi istumaasi ivueeyi oodami dai Λmo imidagai Diuusi nΛidamu ismaacada arcΛaga ivuaadami dai ismaacada armaicΛaga ivuaadami.

¹⁴ Suusi arDiuusi marada ismaacada tΛvai tΛvaagiaiñdara. AatΛma vaavoitudadami viaa amoco ismaacada papaali baitaΛaacamigada gΛducami. Agai arSuusi. Agai ii

tavaagiamu dai Diuusi vuidara caquiva. Cascada aliasi glaagai isapiavaavoitudada aatama Suusi. ¹⁵ Dai lagi samicada istutuidi issoigaliada aatamacada silascada Adiaavora soimaasi garduiñtuldia aliadagi. Tomasi soimaasi ivueeyi aatama lagi vascara soigalidi aatamacada. Adiaavora soimaasi iduiñtuldia aliditadai Suusi lara cascada. Dai vascara Suusi maisoimaasi idui tomali amo imidagai. ¹⁶ Cascada aliasi glaagai isdaanadagi aatama Diuusi garooga vaavoitudaitai isagai calgacara garnalidi dai garsoicai siuu duucu tagitoca aatama. Lagi soigalidi aatamacada cascada. Lagi tavaagiaraja daja.

5

¹ Amo papaali baitacaaacamigada maiangi gadadaasai. Diuusi lagi dai dadaasai oodami saagidiaiñdara vai lagi daanadagi Diuusi sai oigaldiana oodami soimaascamigada. Apapaali baitacaaacamigada coodai vustaqui dai dadaasdi Diuusi sai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigada. ² Lagi arsoimaasi ivuaadami lara cascada istutuidi lagi issoigaliada oodamicada ismaacada soimaasi ivueeyi. ³ Dai cascada viaa lagi iscoodadagi vustaqui dai dadaasdiadagi Diuusi sai Diuusi oigaldiana soimaascamigada lapan duucal agaa oodami.

⁴ Tomali amo papaali baitacaaacamigada maiangi gadadaasai. Diuusi lagi dai dadaasai. Poduucal isduucal dai lagi Aarónicaru saida arpapaali baitacaaacamigadacana. ⁵ Poduucal lara Suusi Cristo maiangi gadaí papaali baitacaaacamigada duucal. Diuusi lagi dai daí. Dai Diuusi potadai Suusi Cristo:

Aapi apargiñmara

sivi gamaa aanamo samicami.

Astatadai Diuusi. ⁶ Dai gooquiaraja potadai:

Aapi paali gaducami tomastuigaco

Melquisadeecacaru duucal.

Ascaiti Diuusi. ⁷ Aidasi Suusi Cristo tami oidigi daama aimaraiña, daanaiña lagi Diuusi sai soicaiña. Dai amo imidagai asta suaacaiña dai iñacaiña daanaitai Diuusi. Dai Diuusi calga istutuiditadai isvaidaquiagi tavaagiamu maiquiaa muucucal lagi. Dai Diuusi idui istumaasi aagidiña Suusi daanaitai. Suusi vascara iduñia aliditadai istumaasi Diuusi ipalidi cascada. ⁸ Poduucal Suusi Cristo tomasi arDiuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara vascara maí islagiadagi Diuusi, soimaasi taatamaiña lagi cascada. ⁹ Poduucal samicada calga istutuidi iscalgacara vuviadagi siora lagiadagi vai poduucal oidacagi Diuusi

ΛΛmadu tomastuigaco. ¹⁰ Diuusi daí Suusi Cristo saida
 Αrpapaali baitΑCΛaacamigada ducamicana Αpan duucaí
 Melquisadeecacaru.

¹¹ AanΛ ipΛlidi isgΑnaagidiagi mui naana maasi aagaitai
 gomaasi Δmos aapimΛ maimaataΛ caΛ cascada alia sijaiga
 isgΑnmaatΑtuldiagi. ¹² AapimΛ caΛΛqui abiaadΑra vaavoitu
 cascada casi gΛaagai isgamamaatΑtuldiadamudai aapimΛ.
 Δmos aapimΛ quiaa tΑgito sioora gΑnmamaatΑtuldiagi Αgai
 vaa ñiooqui ismaacΑda gΑnmaatΑtuli tucamidΑra. ¹³ AapimΛ
 Αpan ducami aali ismaacΑda maiquiaa cΛga maataΛ caΛ dai
 maiquiaa cΛga maataΛ istumaasi ΑrcΛagaducami dai istu-
 maasi ΑrmaicΛagaducami. ¹⁴ Δmos Diuusi ñiooquida is-
 maacΑda vaamioma sijaiga ismaataΛ caΛcagi Αragai vΛatara
 ismaacΑda camaataΛ istumaasi ΑrcΛagaducami dai istumaasi
 ΑrmaicΛagaducami. Agai cΛgacΑra oidaga cascada.

6

¹ AapimΛ casi gΛaagai masgΑnmaatΑtuldiagi aa ñiooqui
 vaamioma sijiacami isΑgai ismaacΑda gΑnmamaatΑtuli
 aatΑma tucamidΑra. AatΑma casi gΑnmaatΑtuli sai aliasi
 gΛaagai isΑma duucaí gΑntΑtΑgitua aapimΛ dai camaisoimaasi
 ivuaadagi, dai sai gΛaagai masvaavoitudagi Diuusi, ² dai
 sai gΛaagai masgΑnvapaconagi, dai sai gΛaagai masdaama
 daraasa vaavoitudadami gΑnnoonovi sai Diuusi soicΑiña
 Αgai, dai sai Αmo imidagai duduaaca agai coidada, dai sai Αmo
 imidagai Diuusi naida agai ismaacΑda ΑrcΛga ivuaadami
 dai ismaacΑda ΑrmaicΛga ivuaadami. Dai Αgai ismaacΑda
 ΑrcΛga ivuaadami iimia agai tΑvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu
 daraaja agai tomastuigaco. Dai Αgai ismaacΑda ΑrmaicΛga
 ivuaadami iimia agai ΑDiaavora ΛΛmadu dai ΛΛmadu
 daraaja agai tomastuigaco. VΛasi gomaasi camaitΑagai
 isgΑnmaatΑtuldia aatΑma Αpamu. ³ Dai isDiuusi ipΛliadagi
 gΑnmaatΑtuldiamu aatΑma Αma maasi.

⁴ IsmaacΑda camaataΛ Diuusi ñiooquida dai maataΛ caΛ isdu-
 catai cΛgacΑra vuvacai oodami dai Diuusi IbΑada soicΑi sai
 tatΑgitoiña vΛasi gomaasi, ⁵ dai caΛ maataΛ Αgai isvΛasi gomaasi
 alia cΛgadu, dai naidi naana maasi gΑgarducami ismaacΑda
 ivueeyi vaavoitudadami Diuusi guvucadadΑcΑda, ⁶ isΑgai
 gajiaadΑra viaagi gomaasi camaitistutiadamu isΑpamu Αma
 duucaí gΑntΑtΑgituagi. Sioora gajiaadΑra viaa gomaasi
 ducami isΑpamu curusiaba sisapadamudai Suusi Cristo dai
 parunadamudai Αgai vΛasi oodami vuitapi. ⁷ Diuusi ñiooquida
 ΑrvΛasi oodami vΛatara. Δmos Αmoco gΑntΑgito caAcana dai
 cΛgacΑra oidacana. Dai Diuusi cΛgacΑra naidi Αgai. ⁸ Dai aa

maitantagito caacana dai mosapiasoimaasi ivuaadana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu agai.

9 Tomaasi poduucai ganoojidi aan vaaascaara aan saalicada vaavoitudai isaapima maigajiaadara viaagi Diuusi ñiooquida. Aan povai inlidi sarvaavoi isaapima caagacara oidaga poduucai isduucai gaagai isoidacagi vaasi vaavoitudadami. 10 Diuusi vaaascaara ivueeyi istumaasi arsaalicami cascada agai mostagitoca istumaasi ivueeyi aapima soicaitai aa vaavoitudadami poduucai caaga gamaata isaapima oigadai Diuusi. 11 Dai aatama ipalidi isaapima apiaoigada aa vaavoitudadami saasi uucami oidacagi tami oidigi daama, dai isapiavaavoitudadagi isDiuusi gnvaidaquia agai tavaagiamu. 12 Poduucai maioojoadamu aapima ivuaadantai istumaasi Diuusi ipalidi. Dai gaagai isapan duucai ivuaada aapima agai ismaacada caaga vaavoitudaiña istumaasi Diuusi aagidi isiduñia agai. Agai maioojodaitadai nana racatai istumaasi Diuusi aagidi isiduñia agai. Cascada caviaa agai istumaasi Diuusi aagidi sai maquia agai.

13-16 Aidasi Diuusi aagidi Avraañicaru saida iduñia agai mui naana maasi istumaasi agai vaatar, potadai: “Saalicada iduñimu aan naana maasi istumaasi cacagaducami aapi gavataara dai saalicada muidamu gacajiudaga”. Dai potadai ara: “Istumaasi aagai aan arvaavoi”. Diuusi maititutuidi ispotiyagi sai maata Diuusi, agai lagi arDiuusi cascada. Dai tiipu amai vaamioma namacami isagai. Damos Diuusi vaamioma namaga sioodami cascada oodami pocaitiña sai maata Diuusi. Saascada pocaitadagi amo oodami sai maata Diuusi camaitarsoiña isapiaaagadagi agai vaa ñiooqui. Avraañicaru tavapi nana sai Diuusi iduuna istumaasi aagidi maivui ñioocaitai Diuusi. Dai poduucai Diuusi maa agai istumaasi aagidi sai maquia agaitadai. 17 Diuusi pocaiti sai istumaasi aagai agai arvaavoi. Diuusi ipaliditadai sai caaga maatana Avraañicaru amadu cajiudadai sai agai saalicada iduñia agai istumaasi aagidi sai iduñia agaitadai cascada. 18 Diuusi aagai sai iduñia agai amo istumaasi Avraañicaru vaatar dai pocaiti ara sai istumaasi aagai agai arvaavoi. Poduucai caa maata aatama sai saalicada iduñia agai istumaasi aagai. Agai maiyaatavoga cascada. Dai poduucai aatama ismaacada vaavoitudai sai Diuusi caagacara garyuvaidi baigarlidi dai vaamioma caaga vaavoitudai aatama Diuusi. 19 Dai poduucai caa maata aatama isiimia ragai tavaagiamu dai Diuusi amadu daraaja ragai maa ca siaaco daja asuusi. 20 Dai Susu Cristo arpapaali baitaacacamigada ducami tomastuigaco

Melquisedeeca duucaí. Suusi Cristo muu curusiaba dai aasi
 ʌʌradʌ dai gooquiʌʌʌ ʌpan duaaca dai ii tʌvaagiamu dai
 Diuusi vuidʌʌʌ cʌquiva sai poduucái Diuusi gʌroigʌldiana
 gʌrsoimaascamiga dai aatʌʌʌ istutuidi isiimiagi tʌvaagiamu.

7

¹ Melquisedeecacaru ʌrraicatadai Saleemʌʌʌ. Daidʌ ʌgai
 ʌrpaalicatadai daidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi
 ʌgai dai vaamioma tʌaanʌi istomasiooʌʌ tʌvaagiʌʌʌ dai
 oidigi daama. Avraañicaru sibʌaco cocoda aa tatʌaanʌdami
 dai vaamioma istui Avraañicaru dai aidasi nora ʌgai
 gʌdʌvʌʌragamu Saleemamu daivuñi agaitadai tai ii
 Melquisedeeca dai voyʌʌʌ aayi dai daañimi Diuusi sai
 cʌʌgacʌʌʌ nʌidiña Avraañi. ² Daidʌ Avraañi aa oí ʌgai
 istumaasi voopoji ʌgai ʌгаа tatʌaanʌdami. Melquisedeeca
 itʌiya ʌlidi ʌmo raí ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
 Dai ʌgai ʌrraicatadai Saleemʌʌʌ. Dai Saleema itʌiya ʌlidi
 maiomaliga cascʌdʌ raí maiomaliacʌdʌ aagaiña oodami
 ʌMelquisedeeca. ³ Dai maitʌmaí siooʌʌ ʌrdʌʌdʌdʌcatadai
 Melquisedeeca tomali siooʌʌ ʌraaduñdʌcatadai tomali
 siʌʌquidʌ vuusai tomali siʌʌquidʌ muu. Diuusi
 maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌʌʌ divia ʌrpaali ducami
 tomastuigaco. Daidʌ tomali ʌmaadutai maiviaacatadai
 Melquisedeeca sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ tomali ʌmaadutai
 maitʌʌgi ʌgai gʌsʌʌlicamiga ʌʌʌ. Daidʌ Melquisedeeca
 ʌrpaali tomastuigaco ʌpan duucaí Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ
 tʌvaagiaiñdʌʌʌ divia.

⁴ Poduucái cʌʌga gʌmaata isvaamioma namʌaacatadai
 Melquisedeeca siAvraañi. Gʌraduñi Avraañicaru aa
 oí Melquisedeecacaru istumaasi voopoji ʌgai ʌгаа
 tatʌaanʌdami ismaacʌdʌ cocoda. ⁵ Moseesacaru
 sʌʌlicamigadʌʌʌ pocaiti saidʌ papaali Levícaru cajiudadʌ
 viaacatadai sʌʌlicami istaanʌdagi aa ʌoodami maitʌquidʌ
 tomasi vʌʌscatai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ. ⁶ Dʌmos
 Melquisedeecacaru maitʌraduñdʌcatadai Levícaru tai
 vʌʌscʌʌʌ Avraañicaru aa oí istumaasi voopoji ʌgai ʌгаа
 tatʌaanʌdami. Dai Diuusi aagidi Avraañicaru sai cajiudadʌ
 muida agaitadai dai sai Diuusi iduñi agaitadai mui naana
 maasi ʌcajiudadʌ vʌʌtarʌ. Tai vʌʌscʌʌʌ Melquisedeeca
 daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌʌʌ nʌidiña Avraañi. ⁷ Dai
 vʌʌscatai cʌʌga maata sai ismaacʌdʌ vaamioma namʌaga
 ʌcovai vuvaidi ismaacʌdʌ maisi namʌaga. ⁸ Tami aatʌʌʌ
 judidíu saagida ʌpapaali ismaacʌdʌ taanʌi aa maitʌquidʌ
 oodami ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ uugiatai dʌmos Diuusi
 ñiooquidʌʌʌ aagai Melquisedeeca ducami istomastuigaco

oidacamudai. ⁹⁻¹⁰ Aidasi Avraañicaru maa Melquisedeeca aa istumaasi vuucaticatadai, Leví ammadu vlassi acajiudadá ismaacáda vuvaqui agaitadai ducami isaa maaquimudai arpa gárvustuidaga. Agai arAvraañicaru cajiudadá cascáda, tomasi aidá maiquiaa vuusai Levícaru. Dai sivi áLevícaru cajiudadá arpapaali dai gataaná aa maitaquidá oodami.

¹¹⁻¹² Damos agai maitistui iscáagacárga gárvuvaidagi gánsállicamigacáda. Cascáda Diuusi gajiaadára viaa arpapaali Levícaru cajiudadá dai ootoi Suusi Cristo saidá arcáagacárga vuviadamicana dai paali ducamicana arpan duucaí Melquisedeeca dai maisiu arpan duucaí Aaróñi. Aaróñi arámo paali Levícaru cajiudadá. Dai caotoscai Diuusi ámai paali cascáda aliási gáagai ismaaqüiagi Diuusi áoodami ámai sállicamiga. ¹³ Suusi Cristo maitarLevícaru cajiudadá agai arJudácaru cajiudadá dai tomali ámoco ámai Judácaru cajiudadá arpaali mosaca Suusi Cristo. ¹⁴ Cáaga gámaata isSuusi Cristo arJudácaru cajiudadá dai cáaga gámaata arpa sai Moseesacaru maimaa sállicami tomali ámoco Judácaru cajiudadá saidá arpaalicana.

¹⁵ Dai vaamioma cáaga gámaata sai Diuusi gajiaadára viaa arpapaali Levícaru cajiudadá maatacatai isSuusi Cristo divia dai paali gáducamicatadai arpan duucaí Melquisedeeca. ¹⁶ Moseesacaru sállicamigada pocaiti sai mosaca Levícaru cajiudadá arpapaalicana damos Suusi Cristo maitarLevícaru cajiudadá dai vlasscára paali gáducami. Agai tomastuigaco oidaga dai aliá viaa guvucadagai cascáda paali gáducami. ¹⁷ Cascáda pocaiti Diuusi agaitai Suusi Cristo: Aapi paali gáducami tomastuigaco, maisiu Levícaru cajiudadá duucaí baiyoma Melquisedeeca duucaí.

Ascaiti Diuusi. ¹⁸⁻¹⁹ Papaali Levícaru cajiudadá sállicamigada ismaacáda maa Moseesacaru maitarsoi iscáagacárga vuvaquia aatáma tomali maitarsoi iscáagacárga oidacagi cascáda Diuusi gajiaadára viaa Moseesacaru sállicamigada daidá gármáa ámai sállicami vaamioma cáagaducami ismaacáda garsoicái issállicáda siaa duutuada aatáma Diuusi.

²⁰⁻²¹ Arpapaali Levícaru cajiudadá viaacatadai sállicamigada gánaaduñicaru. Áoodami táagida sállicamigada agai. Damos Diuusi dáí Suusi Cristo sai paali ducamicana dai pocaiti Diuusi ñiooquidára sai Diuusi potátdai Suusi Cristo:

Cáa maata aana isarvaavoi isaapi paali gáducami tomastuigaco, maisiu Levícaru cajiudadá duucaí baiyoma Melquisedeeca duucaí.

Astátdai Diuusi. Dai Diuusi maiyaatagai. ²² Cascáda gámaata sai vaamioma cáagadu utuducáda sállicami. Suusi Cristo

pocaiti said_Δ ΔSΔΔlicami utuduc_{ΔΔ} SΔΔlic_{ΔΔ} CΔΔgadu dai Δgai ΔrDiuusi ñiooquituldiadamigad_Δ. ²³ Δpapaali Levícaru cajiudad_Δ muiducatadai. Cooyiña ΔΔmoco dai aa vuudana SΔΔlicamigad_Δ. ²⁴ Δmos Suusi Cristo tomastuigaco oidaga casc_{ΔΔ} mait_{ΔΔ}gi Δgai Δmai gΔSΔΔlicamiga. ²⁵ Casc_{ΔΔ} istutuidi isc_{ΔΔ}gac_{ΔΔ}r_Δ vuviadagi v_{ΔΔ}scatai ismaac_{ΔΔ} vaavoitudai isiimia agai Diuusi ΔΔmadu dai tomastuigaco oidacagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. Δgai tomastuigaco oidaga casc_{ΔΔ}, dai daan_Δ Diuusi sai soic_Δña v_{ΔΔ}si vaavoitudadami.

²⁶ Poduucai tudu Suusi Δrpapaali bait_Δcaacamigad_Δ ismaac_{ΔΔ} t_Δgitocatadai aat_ΔΔ. Δgai tomali Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi, v_{ΔΔ}sc_{ΔΔ}r_Δ ivueeyi mos_Δcaasi istumaasi Δrc_{ΔΔ}gadu, dai Diuusi vaidacai t_Δvaagiamu vai Δgai vaamioma t_Δaan_Δ siv_{ΔΔ}si Diuusi t_ΔΔaañicarud_Δ. ²⁷ Δpapaali bait_Δguucacamigad_Δ Levícaru cajiudad_Δ Δgai viaa iscoodadagi vustaqui dai dadasdiadagi Diuusi. Δgai povueeyi sai Diuusi oig_Δldiana soimaascamigad_Δ Δgai Δp_Δga dai got_Δr_Δ oodami soimaascamigad_Δ. Δmos Suusi Cristo mai_Δpan duucai ivueeyi Δgai. Suusi Cristo tomali Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi casc_{ΔΔ} maiviaacatadai iscoodadagi vustaqui sai Diuusi oig_Δldiana. Tomali maiviaa iscoodadagi vustaqui Δoodami v_{ΔΔ}t_Δr_Δ sai Diuusi oig_Δldiana soimaascamigad_Δ baiyoma Δgai g_Δmuaatu curusiaba v_{ΔΔ}si oodami v_{ΔΔ}t_Δr_Δ. Δgai Diuusi dasdiarad_Δ ducami. Mos_Δmo imidagai podui Suusi Cristo. Daid_Δ Δpapaali bait_Δguucacamigad_Δ Levícaru cajiudad_Δ ivuaadatai g_Δaa duiñdagai v_{ΔΔ}s tasai. ²⁸ Moseesacaru SΔΔlicamigad_{ΔΔ} aagai sioo_Δ viaa is_Δr_Δpapaalicagi d_Δmos v_{ΔΔ}si Δrsoimaasi ivuaadami. Δmos got_Δr_Δ Diuusi dai g_Δmara Suusi Cristo papaali bait_Δcaacamigad_Δ duucai dai pot_Δt_Δdai: “C_{ΔΔ} maata aan_Δ isaapi Δrpaali ducami tomastuigaco”, ast_Δt_Δdai Diuusi. Dai Suusi Cristo tomali Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

8

¹ V_{ΔΔ}si gomaasic_{ΔΔ} c_{ΔΔ}ga g_Δmaata isSuusi Cristo vaamioma nam_Δga is_Δpapaali bait_Δguucacamigad_Δ Levícaru cajiudad_Δ. Dai Suusi Cristo tavaagi_{ΔΔ} daja SΔΔlisia pad_{ΔΔ}r_Δ Diuusi. ² M_{ΔΔ}ca t_Δvaagi_{ΔΔ} siaaco daja Diuusi Suusi Cristo Δgai daid_Δ Δrg_Δrpaaliga. Δgai ivueeyi aa duiñdad_Δ papaali bait_Δguucacamigad_Δ. ³ Δpapaali bait_Δguucacamigad_Δ g_Δdadaasai sai coodaiña vustaqui dai dadasdiña Diuusi. Dai dadasdiña Δp_Δ istumaasi v_Δaapaiña oodami. Casc_{ΔΔ} g_Δmaata isSuusi Cristo viaacatadai isdasdagi Δmo istumaasi Diuusi. ⁴ IsSuusi Cristo tami oidigi daama oidacamudai

tomali maitarpaalicamudai agai. Quiaa oidaga papaali tami oidi daama cascada. Apapaali coodai vustaqui dai dadasdi Diuusi poduucai isduucai aagai Moseesacaru samicamigadaga ismaacada maa Diuusi Moseesacaru. ⁵ Dai istumaasi ivueeyi apapaali tami oidi daama apa maasi istumaasi ivueeyi Suusi Cristo tavaagiaga. Gomaasi caga gamaata. Aidasi Moseesacaru iduñia agaitadai licuusi vaaqui Diuusi potadai: “Cagai giduñi goicuus vaaqui apa maasi agai ismaacada galagi aana giidiana”, astadai Diuusi. ⁶ Damos vaamioma namaga garpaaliga. Agai tavaagiaga ivueeyi gaa duiñdaga cascada. Vai aga papaali tami oidi daama ivueeyi istumaasi aagai Moseesacaru samicamigadaga. Dai vaamioma cagadu Suusi Cristo samicamigada isMoseesacaru samicamigada. Suusi Cristo agai dai soica oodami sai Diuusi oigaldiana soimaascamigada dai cagacaga oidacagi cascada vaamioma cagadu Suusi Cristo samicamigada.

⁷ Aoodami maitistui iscagacaga vuvaaquiagi Moseesacaru samicamigadacada cascada Diuusi gajiaadaga viaa Moseesacaru samicamigada daida maa oodami amo ñiooqui utudui. ⁸ Daida ajudidú maialagi Moseesacaru samicamigada cascada Diuusi ñiooquidaga pocaiti aagaitai ajudidú:

Amo imidagai ootodamu aana ajudidú amo samicami utudui.

⁹ Asamicami maiapa maascamu agai ismaacada ootosi aana aaduñdardu,

Aidasi cavuaidia iñagaitadai aana agai Ejiipituaiñdaga.

Damos agai maialagi asamicami.

Cascada gajiaadaga viaa aana agai.

Ascaiti Diuusi.

¹⁰ Dai vascaga amo imidagai ootodamu aana ajudidú asamicami utudui dai poduucai apaduñimu:

Aliasi caga mamaatitudiamu aana agai giñsamicamiga siagai samicada maata cacamu dai lagiadamu.

Poduucai aana arDiuusigadacamu dai agai argiñmaamaracamu.

¹¹ Vascatai giñmaataca agai aaliducami dai gagarducami cascada tomali amaadutai maiviaacamu: isaagiadagi aa istuiga aana.

¹² Dai aana oigaldiamu soimaascamigada.

Dai tomali amo imidagai maitatagitudamu aana asoimaascamigada ismaacada idui agai.

Ascaiti Diuusi. ¹³ Podu caiti Diuusi aagaitai goutudui samicami dai poduucai maiñamacatu goaquida samicami.

9

1 Aidasi Diuusi maa Moseesacaru $\Lambda\Lambda\text{p}\Lambda\text{g}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{s}\Lambda\Lambda\text{licami}$, Diuusi aagidi Moseesacaru saida iduuna $\Lambda\text{mo icuusi vaaqui dai ami siaa duutudaiña Diuusi}$. Dai aagidi isducatai siaa duutuada Λgai . 2 $\Lambda\text{icuusi vaaqui viaacatadai gooca tuutucavi dai maicuuparaga}$. Mosquitaagiña $\text{v}\Lambda\Lambda\ \text{gooa tuutucavi saig}\Lambda\text{catadai amo icuusi p}\Lambda\Lambda\text{an }\Lambda\Lambda\text{si covocami amo sueeyi}$. $\Lambda\text{tuucavi ismaac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{quiidiganioma c}\Lambda\Lambda\text{acatadai mo }\Lambda\text{raana c}\Lambda\Lambda\text{acatadai amo vaiñomi siaaco g}\Lambda\text{tutusaiña cuvaracami vela, dai amo meesa vai daama darasaiña }\Lambda\text{papaali }\Lambda\text{paana Diuusi daasdarad}\Lambda$. 3-4 Dai tuucavioma $\Lambda\text{icuusi goquirdad}\Lambda\ \Lambda\text{b}\Lambda\text{gi c}\Lambda\Lambda\text{acatadai }\Lambda\text{g}\Lambda\text{mai tuucavi ismaac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{vaamioma nam}\Lambda\text{ga sig}\Lambda\text{n tuucavi}$. Dai ami gia alia $\Lambda\text{mojoco vapaclaiña papaali bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \text{v}\Lambda\Lambda\text{si uumigi}$. Dai ami $\Lambda\text{raana c}\Lambda\Lambda\text{acatadai amo altar siaaco g}\Lambda\text{m}\Lambda\text{m}\Lambda\text{idaiña }\Lambda\text{cubimidali, }\Lambda\text{altar oorocad}\Lambda\ \text{duñiisicatadai}$. Dai ami daacatadai $\Lambda\Lambda\text{p}\Lambda\ \Lambda\text{cajoñi ismaac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{viaacatadai lojoodai ismaac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{ooja Diuusi g}\Lambda\text{masaigac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{g}\Lambda\text{s}\Lambda\Lambda\text{licamiga, dai amo ali aayi oorocad}\Lambda\ \text{duuñisicami ismaac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{viaacatadai }\Lambda\text{maná, dai Aaróñi uuchad}\Lambda\ \text{ismaac}\Lambda\ \text{iipoi}$. $\Lambda\text{cajoñi }\Lambda\text{rgo}\Lambda\Lambda\ \text{oorocatadai quiidigamad}\Lambda\ \Lambda\text{ra}$. 5 Daida $\Lambda\text{cajoñi daama guucacatadai gooca querubiiñisi oorocad}\Lambda\ \text{duuñisicami dai s}\Lambda\Lambda\text{licad}\Lambda\ \text{dadadaclaitadai}$. Dai taranacatadai $\text{g}\Lambda\text{naana }\Lambda\text{cajoñi daama vai ami vausidiña }\Lambda\text{papaali bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \text{cañiiru }\Lambda\Lambda\text{rad}\Lambda\text{cad}\Lambda\ \text{sai Diuusi oig}\Lambda\text{ldiana oodami soimaascamigad}\Lambda$. $\text{D}\Lambda\text{mos maitistutuidi aan}\Lambda\ \text{isvaamioma g}\Lambda\text{naagidiagi gomaasi}$.

6 Poduucai idui Moseesacaru isducatai Diuusi ipali. Daida $\Lambda\text{papaali v}\Lambda\Lambda\text{s tasai vapaacaiña }\Lambda\text{tuucavi quiidiganioma c}\Lambda\Lambda\text{ac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{dai ami ivuaadana Diuusi aa duiñdad}\Lambda$.

7 Dai tuucavioma $\text{mos}\Lambda\text{ca }\Lambda\text{papaali bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \text{vapaacaiña mosalia }\Lambda\text{mojoco v}\Lambda\Lambda\text{si uumigi}$. Dai ami vausidiña $\text{cañiiru }\Lambda\Lambda\text{rad}\Lambda\text{cad}\Lambda\ \text{sai Diuusi oig}\Lambda\text{ldiana }\Lambda\text{gai soimaascamigad}\Lambda\ \Lambda\Lambda\text{madu oodami sai maascamigad}\Lambda$.

8 Gomaasicad $\Lambda\ \text{g}\Lambda\text{rmamaat}\Lambda\text{tuldi Diuusi Ib}\Lambda\text{ada saida }\Lambda\text{tuucavi quiidiganioma c}\Lambda\Lambda\text{ac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{ivuaadana }\Lambda\text{papaali Diuusi aa duiñdad}\Lambda\ \text{d}\Lambda\text{mos tuucavioma mos}\Lambda\text{ca }\Lambda\text{papaali bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \text{vapaacaiña quiaa nam}\Lambda\text{acatai go}\Lambda\Lambda\text{quid}\Lambda\ \text{s}\Lambda\Lambda\text{licami}$.

9 $\text{v}\Lambda\Lambda\text{si istumaasi ivuaadana }\Lambda\text{papaali }\Lambda\Lambda\text{madu }\Lambda\text{bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \Lambda\text{pan ducami istumaasi iduí Suusi Cristo diviacai tami oidi daama}$. $\text{D}\Lambda\text{mos v}\Lambda\Lambda\text{si }\Lambda\text{gaic}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{ismaac}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{ivuaadana }\Lambda\text{papaali icuusi vaaqui}\Lambda\ \text{maitistui issoiñagi oodami sai g}\Lambda\text{niibastacan tadacana}$. 10 $\text{Aoodami maacaiñi }\Lambda\text{papaali naana maasi cuaadagai sai }\Lambda\text{gai dadasdiña Diuusi dai viaacana }\Lambda\text{gai s}\Lambda\Lambda\text{licami istumaasi c}\Lambda\Lambda\text{gadu}$

iscuaadagi dai istumaasi cΛΛgadu isyΛΛdagi dai isducatai vapaconadagi gΛnnoonovi dai gΛnyuucusi. Dai vΛasi gosΛΛlicami viaacata dai oodami isΛΛgiadagi asta aidΛ uucami sidivia Suusi Cristo dai maa Diuusi ΛSΛΛlicami utudui.

¹¹ Dai sivi Suusi Cristo papaali baitΛcΛaacamigadΛ ducami. Dai Λgai cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi. Dai aidΛsi camuu Suusi Cristo tai aasi ΛradΛ gooquiΛrΛ ii Λgai tΛvaagiamu dai vuidΛrΛ cΛquiiva Diuusi sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigadΛ. Dai poduucai gΛmaataΛ sai siaaco ivueeyi Suusi Cristo gΛaa duiñdaga vaamioma cΛΛgadu ismΛΛca siaaco ivuaadana Λpapaali baitΛcΛaacamigadΛ gΛaa duiñdaga.

¹² Suusi Cristo maibΛΛcai vustaaqui ΛradΛ Λpan duucai Λpapaali baitΛcΛaacamigadΛ. Λgi Suusi Cristo aasi gΛΛrΛ cascΛdΛ. Dai mosΛmo imidagai podui dai ii tΛvaagiamu. Dai poduucai isduucai Suusi Cristo casistutuidi vΛasi oodami iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi Diuusi Λmadu.

¹³ SiΛΛscadΛ Λjudidiu taatagi Λmo muuquiedΛ siΛΛpΛ siaaco yaasapi coidadΛ maiviaacana oigaragai Λgai issiaa duutuadagi Diuusi asta siΛΛscadΛ gΛnvausi Λgai sivatu dai tuuru ΛradΛcΛdΛ dai vaacasi baabiedΛ maataigadΛcΛdΛ Λgi poduucai gΛnviidacata dai Λgai. Capovuaadatai Λgai cavuaañicam vii duucami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai casistutuidiña isΛpamu siaa duutuada Diuusi.

¹⁴ Suusi Cristo aasi ΛradΛ muucucai curusiaba Diuusi IbΛadΛ guvucadadΛcΛdΛ gomaasi gΛdaasdaraga Diuusi vΛatarΛ. Tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi Suusi Cristo cascΛdΛ siorΛ vaavoitudai Λgai vaamioma cΛΛga istutuidi isgΛniibΛstacan tadacagi oigaldacai Diuusi soimaascamigadΛ dai poduucai viaacana oigaragai issiaa duutuadagi Diuusi daidΛ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛidi. Diuusi tomastuigaco oidaga.

¹⁵ Poduucai Suusi Cristo Λgai dai daanΛi Diuusi aatΛmΛ garvΛatarΛ ootoscai Diuusi sΛΛlicami utudui ΛgaicΛdΛ. Dai poduucai vΛascatai ismaacΛdΛ vapaidi Diuusi istutuidi isiimiagi Diuusi Λmadu dai viaacamu vΛasi istumaasi ismaacΛdΛ aagai Diuusi sai maquia Λgai vaavoitudadami. Suusi Cristo muu sai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna ΛvapaidadΛ ismaacΛdΛ soimaasi ivuaadana maiquia diviacai Suusi Cristo tomasi cacoi Λgai, dai aidΛ quiaa namΛaacana Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ.

¹⁶⁻¹⁷ SiΛΛscadΛ Λmo oodami iduñiagi Λmo oojai siaaco aagai siorΛ vΛatarΛca Λgai vustuidadΛ siΛΛscadΛ muuquia Λgai dΛmos tomali Λmaadutai maitistutuidi isbΛiyagi tomali Λmo istumaasi asta siΛΛscadΛ muuquiagi ismaacΛdΛ iduΛoojai. ¹⁸ Poduucai ΛpΛ aidΛsi Diuusi maa Moseesacaru gΛsΛΛlicamiga maiñamΛaacana gosΛΛlicami asta siΛΛscadΛ Moseesa coi vustaqui. ¹⁹ AidΛsi Moseesacaru caagidi

19 oodami vΛasi asΛΛlicami ismaacΛdΛ maa Diuusi amaasi bai
 20 Λgai voopoi vΛΛgicami dai Λmo uusi isopo tΛΛgiducami maa-
 maradΛ dai vadΛitu vustaqui ΛΛradΛcΛdΛ ΛΛmadu suudagi
 dai vausi aliivru ismaacΛdΛrΛ oojisicatadai asΛΛlicami dai
 vΛasi oodami vausi Λgai ΛpΛ. 20 Amaasi potΛtΛdai: “Idi
 ΛΛraicΛdΛ canamaacamu idi sΛΛlicami ismaacΛdΛ giñmaa Di-
 uusi aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ”, astatΛdai Moseesacaru. 21 DaidΛ
 Moseesacaru vausi ΛpΛ licuusi vaaqui ΛΛmadΛ vΛasi istu-
 maasicΛdΛ siaa duutudaiñΛ Λgai Diuusi. 22 Moseesacaru
 sΛΛlicamigadΛrΛ pocaiti sai baitoma vΛasi istumaasi gΛaagi
 isvausidicagi vustaqui ΛΛradΛcΛdΛ dai poduucai istutiadagi
 isΛcΛdΛ ivuaadagi Diuusi aa duiñdadΛ. Diuusi maioigΛldiñΛ
 tomali Λmaadutai soimaascamigadΛ asta siΛascadΛ coodaiñΛ
 vustaqui vai bΛΛjΛiñΛ ΛΛradΛ. Dai sivi Suusi Cristo aasi ΛΛradΛ
 muucucai dai poduucai Diuusi oigΛldi oodami soimaascami-
 gadΛ.

23 Poduucai gΛaagaitadai isbai vuaada Λgai istucΛdΛ
 ivuaada Diuusi aa duiñdadΛ poduucai isduucai Diuusi
 aagai Moseesacaru dai aliΛsi gΛaagai ΛpΛ isiduñi agaitadai
 Λmo istumaasi vaamioma namaacami sicoodai vustaqui
 vai poduucai oigΛldicagi oodami soimaascamigadΛ dai
 Λgai iimiagi tΛvaagiamu dai siaa duutuada agai Diuusi
 tΛvaagiΛrΛ. Istumaasi iduί Suusi Cristo vaamioma namΛga
 sistumaasi ivuaadana Λjudidίu coodaitai vustaqui. 24 Suusi
 Cristo maivapacΛiñΛ liicuusi vaaquiΛrΛ ismaacΛdΛ iduί
 oodami Λgai tΛvaagiΛrΛ vaa dai vuidΛrΛ cΛquiva Diuusi
 dai daanΛi Diuusi aatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ. Λjudidίu coodaiñΛ
 vustaqui licuusi vaaquiΛrΛ dai bΛΛjΛiñΛ ΛΛradΛ dai ΛgaicΛdΛ
 vausidiñΛ tucavi siaaco ivuaadana Diuusi aa duiñdadΛ sai
 poduucai Diuusi oigΛldiana oodami poduucai isduucai
 Suusi Cristo gΛmuaatu dai ΛΛgi Λgai ii tΛvaagiamu dai mΛΛca
 ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ sai poduucai Diuusi oigΛldiana
 oodami. 25 Λjudidίu papaali baitΛcΛaacamigadΛ vapacΛiñΛ ali
 Λmojoco vΛasi uumigi Λtuucavi tuucavioma cΛaacΛdΛrΛ dai
 bΛΛcaticana vustaqui ΛΛradΛ dΛmos ΛSuusi Cristo mosaliΛ
 Λmo imidagai muu maisiu muiyoco. 26 DΛmos aidΛsi divia
 Suusi Cristo ugidagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. Dai
 Suusi Cristo muu tai aasi ΛΛradΛ mosΛmo imidagai sai
 poduucai Diuusi oigΛldiana oodami soimaascamigadΛ.
 27 Oodami ali Λmojoco cooyi dai gooquiΛrΛ Diuusi nΛidamu
 ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga
 ivuaadami. 28 Poduucai ΛΛgi Suusi Cristo ali Λmo imidagai
 muu tai aasi ΛΛradΛ sai poduucai Diuusi oigΛldiana oodami
 soimaascamigadΛ. Dai gooquiΛrΛ Λpaamu divia agai Suusi

Cristo dai vaidaquia agai vΛascatai ismaacΛΔ nΛnΛra vaavoitudaitai.

10

¹ VΛasi istumaasi ivuaadana Λjudidíu Λicuusi vaaquiΛrΛ agai povuaadana sai maatΛna oodami tomasi palΛpi istumaasi iduñia agaitadai Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. IsmaacΛΔ vΛasi uumigi maacaiña vustaqui Λpapaali sai coodaiña dai poduucai siaa duutudai Diuusi maicΛΛgacΛrΛ vuvacΛi gomaasicΛΔ.

² IsgomaasicΛΔ istutiadamudai Λoodami iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi aidΛ gia aliΛmo imidagai vuaapamudai agai vustaqui dai cascΛΔ caoigΛdicamudai agai soimaascamigadΛ dai camaisoigΛnΛliadamudai soimaasi ivuaadatai. ³ DΛmos baiyoma coodaitai vustaqui vΛasi uumigi gΛntΛtΛgitoiña issoimaasi ivuaadana. ⁴ Vustaqui ΛrradΛcΛΔ maitomastuigaco oigΛldicana oodami soimaascamigadΛ.

⁵⁻⁶ CascΛΔ aidΛsi Suusi Cristo divia tami oidi daama potΛtΛdai agai Diuusi gΛooga:

Aapi maitipΛlidi isoodami moscoodadagi vustaqui dai gΛdadasdiagi naana maasi.

Baiyoma aapi ipΛlidi saidΛ oodami Λma duucaí gΛntΛtΛgitona dai camaisoimaasi ivuaadana dai gΛΛΛgidiña.

CascΛΔ giñootoi aapi tami oidi daama ansai oodami duucaí vuusaiña aanΛ dai muucuna dai poduucai aapi oigΛldi oodami soimaascamigadΛ.

⁷ Tami daja aanΛ daidΛ iduñia iñagai aanΛ istumaasi aapi ipΛlidi.

AanΛ iduñia iñagai vΛasi istumaasi oojisi gΛñiooquiΛrΛ giñaagaitai aanΛ.

AstΛtΛdai Suusi Cristo. ⁸ Moseesacaru sΛΛlicamigadΛrΛ pocaiti sai aliΛsi gΛaagai iscoodada vustaqui dai dadasdiagi Diuusi naana maasi dai vΛascΛrΛ potΛtΛdai Suusi Cristo gΛooga: “Aapi giñooga maitipΛlidi gomaasi”, astΛtΛdai. ⁹ Dai Suusi Cristo pocaiti Λrpa saidΛ iduñia agai istumaasi Diuusi ipΛlidi. AidΛsi pocaiti agai poduucai gajiaadarΛ viaa Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ dai pocaiti sai agai sΛΛlicamigadΛ agai dai namΛga. ¹⁰ Suusi Cristo muu curusiaba Λmo imidaga sai poduucai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna oodami. Suusi Cristo podui iduñia Λlidityai istumaasi Diuusi ipΛlidi. CascΛΔ Diuusi gΛroigΛldi dai Λcovai garvuvaitu tΛsai aatΛmΛ siaa duutudaiña.

¹¹ VΛasi Λpapaali judidíu ivueeyi gΛnaa duiñdaga vΛas tasai dai mui imidagai coodai vustaqui tomasi vustaquicΛΔ maitomastuigaco oigΛldicana oodami soimaascamigadΛ. ¹² DΛmos Suusi Cristo camuucucai dai aasi ΛrradΛ sai poduucai Diuusi tomastuigaco oigΛldiana oodami soimaascamigadΛ ii tΛvaagiamu dai Diuusi vuitapi cΛquiva dai gooquiΛrΛ sΛΛlisia

padarā Diuusi daiva. ¹³ Dai movasi nanaraca agai Suusi asta siāscadā Diuusi voopoidagi sāllicamigadā vāsi tatāanādamigadā agai ismaacādā vuidarā vātaca āSuusi dai āgi agai gataanāda agai. ¹⁴ Iduucāi Suusi Cristo vāsi gomaasi poduucāi cāl tutiatu agai ismaacādā Diuusi ācovai vuvaitu dai Diuusi tomastuigaco cālgacārā nāidi agai ducami istomali āmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ¹⁵ Dai Diuusi Ibādā arnāijadami vāsi istumaasi iduī Suusi Cristo daidā icaiti Diuusi Ibādā:

¹⁶ āmo imidagai ootosdamu aana ājudidū āmo sāllicami utudui dai poduucāi āpāduuñimu.

Aliasi cāga mamaatātuldiamu aana agai giñsāllicamiga siagai sāllicādā maata cācamu dai āgiadamu.

Ascāiti Diuusi Ibādā. ¹⁷ Dai gooquiarā icaiti:

Tomali āmo imidagai maitātāgitodamu aana āsoimaascamigadā ismaacādā iduī agai.

Ascāiti Diuusi Ibādā. ¹⁸ Caoigāldicātai āsoimaascamigadā ājudidū camaigāagai isapiacoodadagi vustaqui soimaasi ivuaadatai.

¹⁹ Cascādā giñāaduñi casistutuidi aatāma isdaanādagi Diuusi maisiaa āaraitai, vaavoitudaitai isSuusi Cristo muu curusiaba dai aasi āradā vai Diuusi garoigāldi garsoimaascamiga daidā agai gārmaā āsāllicami utudui. ²⁰ Dai duaaca Suusi Cristo dai tvaagiārā daja dai cascādā istutuidi aatāma isdaanādagi Diuusi sai garsoicāñā. ²¹ Suusi Cristo ārpapaali baitācāacamigadā ducami tvaagiārā. Dai agai aliā viaa guvucadagai. ²² Cascādā aliāsi gāagai issiaa duutuadagi Diuusi cāga vaavoitudaitai. Diuusi casi garoigāli garsoimaascamiga cascādā gāriibastacan tada aatāma sivi. Dai cavapacoñi aatāma. ²³ Dai aatāma aliāsi gāagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo. Diuusi agai daidā gāragidi sai tomastuigaco oidaca agai vāsi vaavoitudadami dai maiyaatavoga agai cascādā aliāsi gāagai isvaavoitudadagi aatāma Suusi Cristo. ²⁴ Dai aliāsi gāagai aatāma isgarsoicāda aipacoga dai poduucāi vaamioma garoigāda aipacoga dai vaamioma cālgacārā oidaca. ²⁵ Maitāagai tāspan duucāi ivuaadagi agai ismaacādā maidāvai siaaco gāmpaidi aatāma dai siaa duutudai Diuusi. Baiyoma gāagai iscāga gārmaacadagi ñiooqui aipacoga. Vaamioma cāga sivi camiaadimi istuigaco divi agai Suusi Cristo cascādā.

²⁶ Isapiasoimaasi ivuaada aatāma āgi poārāliaracādā camaatācātai aatāma isSuusi Cristo ācālgacārā vuvaquiadami, camaitipu isduucātai isgaroigāldi garsoimaascamiga. Maitipu tomali āmo āmai ismaacādā

muu aatama garvattar moscaasi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi garoigaldi garsoimaascamiga. ²⁷ Sivi mosgaaagai isnaaracagi istuigaco Diuusi soimaasi gartaatatuldi agai isducatai asalicami. Salicada ugittuda agai Diuusi vasi ismaacada vuidara vattacagi. ²⁸ Siascada amaadutai maiagidagi Moseesacaru salicamigada dai isoidacagi gooca sipa vaica najadami aid gia adunucami gataanaiña muaragai dai maisoigalidiña gaicada. ²⁹ Damos gaaagai isDiuusi vaamioma soimaasi taatatuldiagi agai ismaacada mosparunai dai gajaadara vipieeyi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada dai maivaavoitudai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cagacara vuvaquiana oodami tomaasi Suusi Cristo arDiuusi acovai vusaidada. Dai mosparunai Diuusi Ibaada ismaacada cagacara naidi vaavoitudadami. ³⁰ Cal maata aatama iscaiti Diuusi: “Aana agai dai soimaasi taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi. Dai pocaiti ara Diuusi: “Dai aana naidamu oodami ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami”, ascaiti Diuusi. ³¹ Sial duduaadimumu asoimaasi ivuaadami siascada ajiagi istuigaco Diuusi naidagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami.

³² Damos gantagitovurai aapima issiaquioma aidasi utudama mai aapima Diuusi ñioquida dai vaavoitu, aa oodami alia soimaasi gantaatatuli mai aapima vascara apiavaavoitudaiña. ³³ Dai amadutai aapima ganparunai agai dai aa soimaasi taatatuli vasi oodami vuitapi, dai aa soicaiña ismaacada soimaasi taatacatadai. ³⁴ Dai soigalidiña aapima ganaaduñicada ismaacada maamaisapicatadai dai daividiña. Dai aidamasi ganasidiña ganvustuidaga maivui ñioocaiña aapima Diuusi baiyoma baigalidiña aapima, maatacatai aapima isviaaca agai amo istumaasi cagaducamioma tavaagiar ismaacada maiugiatai tomali umo imidagai. ³⁵ Gaaagai masapiavaavoitudadagi Diuusi, poduucai Diuusi ganmaaquimu naana maasi istumaasi tavaagiar. ³⁶ Dai gaaagai masapiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi maijojodaitai poduucai Diuusi ganmaaquimu istumaasi aagai agai sai maquia agai vaavoitudadami.

³⁷ Pocaiti Diuusi ñioquidara:

Otoma divi agai acristo.

³⁸ Sioora vaavoitudai isSuusi Cristo arcagacara vuviaadami Diuusi cagacara naidiña ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

Damos isamaadutai gajaadara viaagi gavaavoidaraga, Diuusi maibaigalidiña agai vui.

Ascaiti Diuusi ñioquidara. ³⁹ Damos aatama maitaragai ismaacada gajaadara vipieeyi ganvaavoidaraga dai poduucai

ajioopai Diaavora $\Lambda\Lambda$ madu, baiyoma aat Λ m Λ Δ r Δ gai ismaac Δ Δ apiavaavoitudai dai poduucai Diuusi c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ g Δ r ν uvaidi.

11

¹ Ismaac Δ Δ vaavoitudai Diuusi c $\Lambda\Lambda$ ga maat Δ iss $\Delta\Delta$ lic Δ Δ viaaca agai istumaasi n Δ n Δ ra dai iss $\Delta\Delta$ lic Δ Δ Δ p Δ duñia agai istumaasi aagidi Diuusi isiduñia agaitadai tomasi maiquiaa n Δ idi gomaasi. ² Garaaduñicar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi casc Δ Δ Diuusi c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ n Δ idiña agai.

³ Vaavoitudai aat Λ m Λ isDiuusi idu \acute{u} oidigi. Agai mosaagai said Δ Δ p Δ duuna oidigi taid Δ Δ p Δ du \acute{u} . N Δ idi aat Λ m Λ istumaasi Diuusi idu \acute{u} tomasi main Δ idi aat Λ m Λ istuc Δ Δ Diuusi idu \acute{u} oidigi.

⁴ Abeelicar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi casc Δ Δ istumaasi daasi agai Diuusi vaamioma c $\Lambda\Lambda$ gadu si Δ gai ismaac Δ Δ daasi Ca \acute{u} nicar ν . Casc Δ Δ Diuusi c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ n Δ idiña Abeelicar ν dai baig $\Delta\Delta$ li Diuusi agaic Δ Δ ismaacad Δ daasi agai. Tomasi camuu Abeelicar ν v $\Delta\Delta$ sc Δ r Δ istumaasi idu \acute{u} agai g Δ rsoic Δ tasai maat Δ na aat Λ m Λ isducatai g Δ aagai isvaavoitudadagi Diuusi.

⁵ Enococar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi tai Diuusi duaacami b $\Delta\Delta$ c Δ ai t Δ vaagiamu, casc Δ Δ mait $\Delta\Delta$ oodami oidigi daama. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidar Δ sai Diuusi alia baig $\Delta\Delta$ lidiña Enoco vui $\Delta\Delta$ qui abiaad Δ r Δ . ⁶ Damos Diuusi maitistutuidi isc $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ n Δ ijadagi sioor Δ maivaavoitudadagi. Dai sioor Δ s Δ aa duutuada aliada Diuusi Δ p Δ ga g Δ aagai isvaavoitudagi isoidaga Diuusi dai isDiuusi s $\Delta\Delta$ lic Δ Δ soic Δ ai sioor Δ s Δ aa duutuada aliadagi.

⁷ Noécar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi casc Δ Δ aid Δ si Diuusi aagidi sai naana maasi istumaasi Δ p Δ duñia agaitadai dai casc Δ Δ g Δ aagaitadai isiduñia agai Δ mo vaarcu g Δ ducami dai agaic Δ Δ c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ vuusiagi agai $\Lambda\Lambda$ madu aaduñ Δ , Noécar ν c $\Lambda\Lambda$ ga $\Delta\Delta$ gidiña Diuusi. Tomasi Δ oodami n Δ iditadai aid Δ si Noé ivuaadatadai ag $\Delta\Delta$ vaarcu dai poduucai ma \acute{u} is Δ Noé vaavoitudaiña Diuusi v $\Delta\Delta$ sc Δ r Δ Δ oodami maivaavoitu dai poduucai g Δ maat Δ is Δ gai Δ rsoimaasi ivuaadami dai casc Δ Δ baicoi agai aid Δ si t Δ v Δ pi duudu. Damos Diuusi c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ n Δ idiña Noé.

⁸ Avraañicar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi, casc Δ Δ aid Δ si Diuusi aagidi sai vuusaiña agai g Δ d Δ v $\Delta\Delta$ ragaiñ Δ r Δ , vuu-sai agai dai ii sib Δ acoga siaaco Diuusi maquia agaitadai Δ mai d Δ v $\Delta\Delta$ r Δ ai tomasi Avraañi maimaat Δ catadai siaacoga. ⁹ Dai Avraañicar ν aayi Δ d Δ v $\Delta\Delta$ r Δ r Δ siaaco Diuusi vaidacai. Dai apiac $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi casc Δ Δ ami oidatu sib Δ ad Δ r Δ oidacami duucai. Dai icuusi vaaquiar Δ oida-catadai. Dai Isaacar ν dai Jacocar ν Δ p Δ poduucai oida-catadai. Dai Diuusi aagidi agai Δ p Δ sai Δ d Δ v $\Delta\Delta$ r Δ ai Δ r Δ gai

vΛΛtarΛca agaitadai. ¹⁰ Avraañicaru ΛΛgidiña Diuusi vaavoitudaitai isΛmo imidagai iimi agaitadai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu daaca agai.

¹¹ Saacararu ooñigadΛ Avraañicaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ marai tomasi casi ΔrooquimudadΛcatadai Diuusi aagidi Saara sai maraata agaitadai tai Λgai vaavoitu caşcadΛ marai. ¹² Avraañicaru sΛΛlicadΛ ΔrcΛΛlimudadΛcatadai dai camaitistui ismaamatagi dΛmos vΛΛscarΛ maamarai dai sΛΛlicadΛ muidu cajiudadΛ Λgai. Avraañicaru muidu cajiudadΛ Δpan ΛΛquidu sisiaavugai. Tomali Λmaadutai maitistutuidi isΛcaldagi.

¹³ VΛΛsi Λgai ismaacadΛ vaavoitudaiña Diuusi coi maiquiaa maacacai Diuusi vΛΛsi istumaasi aagai sai maaquia agaitadai. VΛΛscarΛ Λgai cΛΛga vaavoitudai vΛΛsi ismaacadΛ aagai Diuusi cascadΛ maatacatadai isiduñia agai Diuusi vΛΛsi istumaasi aagai isiduñia agaitadai. DaidΛ Δoodami baigΔnΛliaracadΛ tatΛgitoiña. Dai Λgai maatacatadai isΛmo imidagai iimia agaitadai sibΛacoga dai maisiu vΛΛscarΛ anaasi oidaca agaitadai. ¹⁴ CΛΛga gΛmaata sai sioora poduucai vaavoitudadagi nΛnΛra istuigaco iimia agai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu oidaca agai tomastuigaco. ¹⁵ IstaΛgitodamudai Λgai gandΔvΛaraga siaadΔra vuvaja cΛΛga istutiadamudai Λgai isiimiagi Δpamu mΛca. ¹⁶ DΛmos Λgai baiyoma ipΛlidadai isviaacagi Δmo dΔvΛarai vaamioma cΛΛgaducami tΛvaagiΔra. CascadΛ Diuusi baigΛllidiña giñooa agaitai Λgai. Diuusi cabai duu siaaco oidaca Λgai tΛvaagiΔra.

¹⁷⁻¹⁸ Avraañicaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ aidasi Diuusi aagidi sai muaana gΛmara dai daasdana, Avraañicaru gia muaa agaitadai gΛmara Isaa dai daasda agaitadai Diuusi tomasi mosaca Δmoco viaacatadai Λgai. Dai Diuusi caaagidadai Avraañi sai alia muida agaitadai cajiudadΛ IsaaiañΔra. DΛmos Diuusi mosnΛida Δlidadai sabai cΛΛga ΛΛgidi Avraañi dai maisiu issΛlicadΛ muaagi Avraañi gΛmara. ¹⁹ Avraañicaru vaavoitu isDiuusi istutuidi isduduaacaldiagi coidadΛ. CascadΛ siaduucai isDiuusi duaacaldiamudai Isaa coidadΛ saagidiaiñΔra.

²⁰ Isaacaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ maiquiaa muucucai Λgai aagidi gΛmaamara Jaco dai Esaú sai Diuusi cΛΛgacΔra nΛijada agaitadai. ²¹ Jacoaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ aidasi cayoga muu cΛΛlimucacai aagidi gΛmara Osé maamaradΛ sai Diuusi cΛΛgacΔra nΛijada agaitadai. Dai Jaco siaa duutuli Diuusi daagacatai gΛgiica. ²² Osécaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ aidasi camuquia agaitadai pocaiti sai gΛaduñi Δjudidíu vuvaaquia agaitadai gooquirioma EjiipituañΔra. Dai aagai ΔpΛ mΔsiaaco vuuquiagi ooda camuucucacai Λgai.

23 Moseesacaru dΛΛdΛdΛ cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ aidΛsi vuusai Moseesa maatΛ tΛΛ Λgai sidi rDiuusi Λco vusaidadΛ. CascΛdΛ vaica masaadai Λstocatadai Λgai, tomasi Λraí gatΛjai coodaragai vΛΛsi aali utu vuvaquiadΛ ismaacΛdΛ ΛrcΛcΛΛlicatadai judidíu maamaradΛ. VΛΛscΛrΛ Moseesa dΛΛdΛdΛ maiΛΛbΛñi Λraí. 24 Moseesacaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ aidΛsi cagΛΛ Λgai maitipali isΛoodami Λraí baabadΛ duucai nΛijadagi. 25 Baiyoma ipΛli Λgai isΛoodami maatacagi isΛgai Λrjudíu. Λjudidíu rDiuusi maamaradΛ cascΛdΛ. Tomasi vΛΛsi Λjudidíu ΛrpipiooñigadΛcatadai Λraí EjiipitΛrΛ oidacami dai soimaasi taatamituldiña. Moseesa baiyoma ipΛli issoimaasi taatagi dai maisiu baigΛΛliadagi chΛΛqui tasai ivuaadatai istumaasi ipΛlidi Λsoimaasi ivuaadami ΛΛmadu. 26 ΛMoseesa vaavoitudaiña isDiuusi maquia agai Λmo istumaasi vaamioma cΛΛgaducami tΛvaagiΛrΛ cascΛdΛ ipΛli isΛEjiipitΛrΛ oidacami soi duucai nΛijadagi poduucai masduucai soi duucai nΛijada agaitadai ΛCristo goquiΛrΛ diviacai. Moseesa poliditadai sai poduucai vaamioma baigΛΛlidi isviaacatai vΛΛsi Λraí EjiipituaíñdΛrΛ vustuidadΛ. 27 Moseesacaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ ii EjiipituaíñdΛrΛ maiΛΛbΛñi Λgai Λraí tomasi Λraí alia baamu ΛMoseesa vui. VΛΛscΛrΛ Moseesa iduí vΛΛsi istumaasi Diuusi tΛjai saidΛ iduuna ducami isnΛijadamudai Λgai Diuusi tomasi maitΛrtΛΛgacarui.

28 Moseesa cΛΛga vaavoitu isDiuusi iduñia agai istumaasi aagi isiduñia agaitadai cascΛdΛ gatΛjai coodaragai cañiiru maamaradΛ dai aagidi sai vΛΛsi oodami vausidana ganquii quitaagiña sicoli cañiiru ΛΛradΛcΛdΛ sai poduucai maivaacΛna Diuusi tΛaañicarudΛ dai maicoodana judidíu maamaradΛ cΛcΛΛli ΛpΛgadadΛ. 29 Λjudidíu cΛΛga vaavoitu Diuusi cascΛdΛ dΛgavusai agΛΛ suudagi ismaacΛdΛ vΛΛgicΛdΛ tΛΛgiducatadai ducami issiΛrdΛvΛΛrai gaquicamicamudai Λgai. Dai aidΛsi ΛEjiipitΛrΛ oidacami dΛgavuñia Δlidadai ΛpΛ baicoi.

30 Λjudidíu cΛΛga vaavoitu Diuusi cascΛdΛ gΛí Δbidaviqui ismaacΛdΛ sicoli cuupicatadai JericooΛrΛ. Cuvaracami tasai sicoli dΛgavuscΛñia Λjudidíu JericooΛrΛ bidaviqui ΔbΛgi, taida gΛí. 31 Raavacaru ΛrΛmo ooqui ismaacΛdΛ JericooΛrΛ oidacatadai dai vaavoitu isDiuusi maaquia agaitadai ΔdΛvΛΛrai Λjudidíu cascΛdΛ soí Λgai ΛcΛcΛΛli judidíu ismaacΛdΛ vaapa JericooΛrΛ dai nΛida agai ΔdΛvΛΛrai ismaasi cascΛdΛ maimuu Λooqui aidΛsi coi Λgaa ismaacΛdΛ maiΛΛgidi Diuusi. Raavacaru ΛrΛmo ooqui tataligamicatadai.

32 Camitistutuidi aanΛ isaagagi vaamioma. Camaitiñaajai tasai isaagagi istumaasi ivuaadana garaaduñicarui Jedeoona dai Baraca dai Sansona dai Jefete dai Davi dai Samueeli

dai aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigada. ³³ Agai cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascada ivuaadana naana maasi. ΛΛmoco vuvaidiña oidacami dai ΛΛgi ami dΛVΛARagadΛΛΛ oidacana. DaidΛ ΛTΛTΛaanΛdami cΛΛga ivuaadana gΛnaa duiñdaga. Dai Diuusi soí vΛΛscatai isducatai aagidi. Dai Diuusi nuucagi aa sai maiugaana mamavidi, ³⁴ dai aa sai maimΛΛna aidΛMΛsi gΛΛ taiyΛΛΛ suuli dai Diuusi soí aa mΛsai maicoodana. Dai Diuusi soí ismaacada maiguupuacata dai sai guupucata. Dai Diuusi soí aa sai cΛΛga maata cocodaiña dai voopoitudaiña gΛnsasaayu. ³⁵ Dai ΛΛmo ooqui aaduñda duduaaca.

Dai ΛΛmoco gia soimaasi taatatuli sasaayuda dai coi. DΛmos agai baiyoma ipΛli mΛscoodagi dai maisiu gajiaadΛΛΛ viaa gΛnvavoidaraga. Agai maatacatadai isΛmo imidagai duduaaca agai dai iimi agai Diuusi ΛΛmadu. Agai maatacatadai isvaamioma sioma oidaca agai tΛvaagiΛΛΛ istami oidi daama. ³⁶ Dai ismaacada maivaavoitudaiña Diuusi soí vuaadana Λvaavoitudadami. ΛΛmoco parunaiña agai dai aa gΛvaiña dai aa mamaisapaiña dai vupuuraiña cadeenacada. ³⁷ Dai ΛΛmoco coodaiña ojoodaicada dai aa seruuchucada guicumaiña agai dai aa aagidiña agai sai gajiaadΛΛΛ viaana gΛnvavoidaraga sai poduucai camaisoimaasi taatamituldiada agai dai amaasi coodaiña mastaicada. Dai aa mosaipaco ajioopaiña dai sisivatu oojogidΛcada dai cañiiru oojogidΛcada ivuaadana agai gΛnyuucusi. SΛΛlicada Λrsoituutugami agai daida Λoodami soi duucai nΛidiña dai soimaasi taatamituldiña. ³⁸ Agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi aliΛ soimaasi ivuaadana cascada maitΛagaitadai isΛgai vaa dΛVΛΛRiΛΛΛ oidaca agai ΛΛmadu Λvaavoitudadami ismaacada oidigana ajioopaiña dai tΛtΛjovai oidacana. Λvaavoitudadami vaamioma namΛga cascada. ³⁹ Diuusi cΛΛgacΛΛΛ nΛidiña vΛΛsi agai ismaacada vaavoitudaiña. DΛmos vΛΛscΛΛΛ maimaa agai vΛΛsi istumaasi aagidi sai maquia agai. ⁴⁰ Diuusi ipΛlidadai isΛgai nΛnΛracagi asta istuigaco ootosda agaitadai agai Λmo sΛΛlicami vaamioma cΛΛgaducami dai agai ΛRΛSΛlicami ismaacada gΛrootosi agai aidasi divia Suusi Cristo. Dai poduucai Diuusi oigaldi agai soimaascamigada dai aatΛMΛ ΛpΛ. Dai Diuusi vΛΛscatai Λmapai gΛrmaquia agai vΛΛsi istumaasi aagai.

12

¹Maatacatadai iscΛΛga vaavoitudaiña muidutai gΛraaduñcaru aatΛMΛ ΛpΛ gΛagagai iscΛΛga vaavoitudadagi dai cΛΛgacΛΛΛ oidacagi dai gajiaadΛΛΛ vipiaadagi vΛΛsi soimaascami dai vΛΛsi istumaasi maitΛrsoicΛi iscΛΛgacΛΛΛ

oidacagi. ² Dai gaaagai isapiatagitoda aatama isSuusi argar baitaacamiga dai samicada vaavoitudai agai Diuusi. Suusi Cristo tavaagiara daacatadai Diuusi amadu dai alia baigaliditadai agai maaca. Dai vascara divia tami oidigi daama ivuaadai istumaasi Diuusi ipalidi dai muu curusiaba tomasi gomaasi aliassi arsiaa araragaicatadai judidiu vatarara. Dai gooquara apamu ii tavaagiamu dai Diuusi salisia padara daja. Dai aatama gaaagai isvaavoitudai Diuusi an duuca Suusi vaavoitudai Diuusi.

³ Tagitodavurai aapima isducatai Suusi Cristo apiaivuaada istumaasi Diuusi ipalidi tomasi soimaasi ivuaadami soimaasi taatatuli cascada aliassi gaaagai isapiavaavoitudada aapima tomamasi soimaasi taatamai. Dai maivui fioocada Diuusi tomasi oodami soi duuca ganlidi. ⁴ Aapima maiquiaa gancooditu vuidara vatacatai diaavora amadu soimaasi ivuaadami. ⁵ Gaaagai masapiatagitodagi iscaiti Diuusi fiooquidara siaaco pocaiti Diuusi maacaitai fiooqui vaavoitudadami gamaamara duuca:

Giñmaamara maitaagai masbacocodagi tomali maitaagai isdaguagi isivuaadagi istumaasi ana ipalidi silascada soimaasi gantaatamituldiada ana soimaasi ivuaadatai aapima.

⁶ Dai soimaasi taatamituldi ana vassii giñmaamara, alia oigadai ana cascada.

Ascaiti Diuusi. ⁷ Silascada Diuusi soimaasi gantaatamituldiada maamaradacatai aapima maitaagai masvui fioocadagi. Vassii oodami ismaacada oigadai ganmaamara soimaasi taatamituldi silascada maicaga ivuaadagi. ⁸ IsDiuusi maisoimaasi gantaatamituldiadagi silascada soimaasi ivuaada aapima poduca isduuca soimaasi taatamituldi agai gamaamara aidia aapima maitarmaamarada agai. ⁹ Aidiasi aaliducatai aatama soimaasi gartaatamituldiña gardada soimaasi ivuaadatai aatama dai vascara siaa duutudaiña aatama. Damos vaamioma caga gaaagai issiaa duutuadagi Diuusi tomasi soimaasi gartaatamituldiadagi agai soimaasi ivuaadatai aatama vai poduca maisoimaasi ivuaada aatama dai tomastuigaco oidaca Diuusi amadu. ¹⁰ Aidiasi aaliducatai aatama soimaasi gartaatamituldiña gardada isducatai cagadu lididña agai. Damos Diuusi soimaasi gartaatamituldi, agai salicada caga maata istumaasi arcaagai aatama garvatarara, vai poduca maisoimaasi ivuaada aatama an duuca agai tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ¹¹ Salicada arvaavoi sai tomali maadutai maiojoidi issoimaasi taatamituldiadagi dadada damos ismaacada

mamaatΛΓΛi isCΛΛga tuutiacagi soimaasi taatamaitai Λgai gia sΛΛlicΔΛ CΛΛgacΛΓΛ oidacana.

12-13 Aliasi gΛaagai isapiadaanΛda aapimΛ Diuusi sai gansoicaiña dai CΛΛgacΛΓΛ oidacagi isducatai Diuusi ipΛlidi vai poduucai aa oodami maigajiaadΛΓΛ vipiaadana Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ dΛmos baiyoma vaavoitudana Λgai dai CΛΛgacΛΓΛ vuvacana. Dai aliasi gΛaagai isCΛΛga gamamaatΛtuldiada aapimΛ Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ vai poduucai aa oodami CΛΛga maata caΛcana dai Λgigitai caΛcana dai maisoimaasi ivuaadana.

14 MaitavΛr vuidΛΓΛ vΛΛtaca aa oodami tomasi Λgai ganvuidΛrΛ vΛΛta dai maitavΛr soimaasi ivuaada. IsmaacΔΔ apiasoimaasi ivueeyi maitistutuidi isiimiagi Diuusi Λmadu. 15 Gannuucadacavurai aapimΛ aipacoga vai tomali Λmaadutai maigajiaadΛΓΛ viaana Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ, isdagitua aapimΛ Diuusi maicΛΛgacΛΓΛ gannΛijadamu. Dai gannuucadacavurai aapimΛ aipacoga vai tomali Λmaadutai maitΛvΛpi bacocodagi poduucai baacoitudan tada aapimΛ muidutai ΛpΛ. 16 Dai gannuucadacavurai aapimΛ aipacoga vai tomali Λmaadutai maigoogosi gΛducamicana dai maigajiaadΛΓΛ vipiaadana istumaasi aagai Diuusi poduucai isduucai idui Esaúcaru. Esaúcaru gajiaadΛΓΛ viaa gΛsΛΛlicamiga ismaacΔΔ viaacatadai gΛooga vustuidadΛrΛ. VΛΛsi maa Λgai gΛsuculi. VaidΛ suculidΛ maaquiagi laachi cuaadagai. 17 CΛΛ maata aapimΛ isgooquiΛrΛ aidasi Esaú ipΛlidadai isΛoogadΛ daañiagi Diuusi sai CΛΛgacΛΓΛ nΛidiña maitistui oogadΛ. Esaú Λpamu viaaca Λlidadai gΛsΛΛlicamiga dai asta suaacaitadai dΛmos camaibaigacatadai.

18 ΛΛquioma aidasi Diuusi maa Λjudidíu gΛsΛΛlicamiga Λgiidi SiñaíΛrΛ aliΛ copoñimi oidigi dai ΛvΛΛrai dai tucagamu dai gΛΛpi mΛí taí ΛgiidiΛrΛ. 19 Dai cavami caidatu Λmo piito dai caidatu Diuusi ñiooquidΛ taidΛ Λoodami sΛΛlicΔΔ duduaadimu dai daañimi Diuusi sai camañiooquidiña Λpamu. 20 Λgai pollidadai ismaitistutuidi isΛΛgiadagi istumaasi aagidi Diuusi. Λgai potΛtadai sai isΛmaadutai siΛpΛ Λmo istumaasi taatagi Λgiidi gΛaagaitadai mΛsmuaagi ojodaicΔΔ siΛpΛ uusicΔΔ cascΔΔ duduaadimu Λgai. 21 SΛΛlicΔΔ sigal-nascatadai oidigi cascΔΔ asta Moseesa ΛΛgi pocaiti sai givuli duaadimucai. VΛΛsi gomaasi tΛΛ dai caΛ Λjudidíu, dΛmos aapimΛ gia cho.

22-24 DΛmos Diuusi ganmaa aapimΛ Λmo sΛΛlicami utudui. Λgai rSuusi Cristo sΛΛlicamigadΛ dai aapimΛ cavaavoitu. Suusi Cristo Λgai dai muu curusiaba dai aasi ΛrradΛ vai

poduucai oigaldicana oodami soimaascamigada tomastuigaco. Vaamioma calagadu istumaasi idui Suusi Cristo sistumaasi idui Aveelicaru. Aveelicaru muaa amo caniru mara dai arada daasi Diuusi. Dai aapima vaavoitudai isDiuusi ganvaidaquia agai tavaagiamu siaaco daja agai. Agai tomas-tuigaco oidaga dai naida agai ismaacada arcalla ivuaadami daida ismaacada armaicalla ivuaadami. Dai modaraaja arpa mui miil talaanficaruda dai vassi siaa duutudai Diuusi. Dai mui miil Diuusi maamarada ami daraaja arpa, agai vaa ismaacada Diuusi lco vuvaitu. Agai gia tomali amo imidagai camaisoimaasi ivuaada agai.

25-26 Gannuucadacavurai aapima dai maigajiaadara vipi-aada Diuusi baiyoma agiadavurai. Aidasi Diuusi niooqui ajudidiu Sinalara aidasi maa gasallicamiga gigivuli adavarai damos vascara ajudidiu maiagi Diuusi tai cascada Diuusi soimaasi taatatali. Poduucai soimaasi gartaatatuldia agai agai ismaiaggiadagi aatama Suusi Cristo sallicamigada. Cascada pocaiti Diuusi sivi: "Arpa amo imidagai gigivuquitudamu ana davarai dai tavaagi arpa", ascaiti Diuusi. ²⁷ Aidasi Diuusi pocaiti sai arpa amo imidaga aradunia agai gomaasi agai potiya alidi sai ugitudada agai vassi istumaasi idui agai tami oidigi daama, dai tasai, dai masaadai dai sisiaavugai arpa, dai viaa agai moscaasi istumaasi maiugiatali. ²⁸ Alisi gaaagai isbaigraliada aatama Diuusicada. Agai vascara groigadai dai gannuucada dai garsoicai tasai calgacara oidacana cascada. Dai vassi gomaasi maiugiatali. Cascada gaaagai tsbaigraliaracada ivuaadagi Diuusi aa duiñdada dai siaa duutuadagi Diuusi calgacara oidacatai poduucai isduucai Diuusi ipalidi dai tagitoitai isDiuusi vascara soimaasi taatamituldi soora maiagidi. ²⁹ Maatacatai isDiuusi grooga sallicada soimaasi taatamituldi vassi soimaasi ivuaadami.

13

1 Gaaagai masapiaganoigadagi aipacoga. Aapima argnaadunumu vaavoitudadami cascada. ² Vascara gaaagai masmiadagiadagi gandaividacami. Amoco camiaadagidiña Diuusi talaanficaruda dai vascara maimaatcana isarDiuusi talaanficaruda.

³ Soicadavurai aapima avavoitudadami ismaacada maaisapi ducami isaapima amadu maaisapicagi. Dai soicadavurai aapima avavoitudadami ismaacada soimaasi taatamai, tagitodavurai isaapima arpa istutuidi issoimaasi taatagi.

⁴ Siaavar ganduutuada aapima cuucunacami aipacoga dai calgavar gantagitoca dai maisoimaasi ivuaada. Maitavar

googosi gANDUCAMICA tomali cALLI tomali ooqui. VΛASCATA maisoimaasi ivueeyi sioorA MOSACAASIGA gAOOñiga ΛAMADU voopodagi. Diuusi soimaasi taatatuldia agai VΛASI ismaacADA googosi gANDUCAMI.

⁵ MaitAAGAI MASMUI AMPAIDIADA LIADA tumiñsi. Baigavar ganALIADA AAPIMA ΛGAICADA MASMAACADA VIAACAGI, maatacATAI sai Diuusi pocaiti: “Aana VΛASCATA gANSOICADAMU dai ganΛAMADU daacamu”, ascAITI Diuusi. ⁶ CASCADA aatAMA istutuidi ispocaitiADAGI vaavoitudaitai Diuusi:

Diuusi Λgai dai GARSOICAI

CASCADA maiΛΛBΛIDI aatAMA tomali Λmaadutai.

Iscaitiadamu aatAMA.

⁷ DaanADAVURAI Diuusi sai soicAIña ismaacADA ganmaatATULI Diuusi ñiooquIDA tucamidARA. Λgai cΛAGACATA oidacana dai cΛAGA ivuaadana Diuusi aa duiñdada. Dai AAPIMA gΛAAGAI MASAPAN duucAI ivuaada Λgai dai APAN duucAI vaavoitudada Λgai.

⁸ Suusi Cristo ARAGAI vaa tomastuigaco. ⁹ MaitAVAR vaavoitudada AAPIMA itumaasi GAMAMAATATULDIADAGI aa ismaacADA maiAPA maasi ismaacADA ganmamaatATULI tucamidARA. Diuusi GAROIGADAI dai cΛAGACATA GARNIDI poduucAI istutuidi aatAMA TASCALAGACATA oidacagi. DAMOS ΛMOCO vaavoitudai sai maitAAGAI iscuAADAGI ΛAMO cuaadagai. Gomaasi maitARSOIñi. CASCADA aatAMA maitAAGAI TSVaavoitudada gomaasi.

¹⁰⁻¹³ AbaitACLAAcamigada papaaligada AJUDIDU coodaiña vustaqui AMO altar daama dai bΛΛ AIMARAIña ΛRADA iicusi vaaqui ARAANA tucavi tucavioma CLAACADA dai dadaasdiña Diuusi sai poduucAI Diuusi oigALDIANA oodami soimaascamigada. Dai vustaqui tuucugada bΛΛ AIMARAIña siaaco maitiipu baabaqui dai MAMΛIDIña. Dai poduucAI ΛPΛ ASUUSI GAMUAATU siaaco maitiipu baabaqui. Suusi muu sai poduucAI Diuusi oigALDIANA oodami soimaascamigada gomaasi ARASALICAMI utudui ismaacADA GARMAA Diuusi ootosacAI Suusi Cristo tami oidi daama. DAMOS Λgai ismaacADA APIVAavoitudadagi Moseesacaru SALLICAMIGADA Λgai maiOigALDICAMU soimaascamigada. CASCADA aatAMA gΛAAGAI ISGAJIAADARA vipiaada Moseesacaru SALLICAMIGADA dai APIVAavoitudadagi Suusi Cristo SALLICAMIGADA tomasi soimaasi taatamai aatAMA vaavoitudaitai. ¹⁴ CΛΛ maata aatAMA sai istumaasi oidaga tami oidigi daama ugitia agai cascADA NANARA aatAMA istuigaco iimia ragai TVAAGIAMU siaaco daja Diuusi dai ΛMADU oidaca ragai tomastuigaco. ¹⁵ CASCADA gΛAAGAI ISVΛASCATA cΛAGA ñioocada aatAMA Diuusi VΛATARA GARSOICAITAI Suusi Cristo. APAPAALI JUDIDU dadasdiña Diuusi naana maasi istumaasi DAMOS aatAMA maitAAGAI

isdadasdiagi tomali amo istumaasi mosgaaagai tascaga
 ñioocada Diuusi vllatar. ¹⁶ Tlatagitodavurai isgaaagai
 iscagacara oidacagi vllascara dai oidiadagi aa mastumaasi
 viaacagi. Poduucai baigallidiña Diuusi.

¹⁷ Lagiadavurai aapima gantataanadamiga. Agai
 gansoicada alidi masai cagacara oidacana maatacatai isamo
 imidagai vuidara guuquiva agai agai Diuusi. Cagacara
 avar oidaca vai maisoiganalidiña gantataanadamiga.
 Issoiganalliaada agai aapima lapa soiganaliadamu.

¹⁸ Daanadavurai Diuusi sai apiacagacara oidacana aana
 tomasi aana polidi isivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi.
¹⁹ Dai vaamioma ipalidi aana isdaanada aapima Diuusi nai
 vaamioma otoma istuidia aana ismalca gandividiagi.

²⁰ Diuusi agai dai griibastudacan tadatudai. Dai Suusi
 Cristo gartaaanadamiga muu curusiaba dai aasi larada dai
 gotora Diuusi duaacali coidada saagidiaiñdara poduucai is-
 duucai aagai Diuusi gasallicamiga utuducadara ismaacada
 maiugitia agai tomali amo imidaga. Suusi Cristo agai dai aliasi
 oigadai dai nuucada vllasi vaavoitudadami. ²¹ Aana ipalidi
 sai Diuusi ganmaacana guvucadagai mai caga ivuaada
 aapima istumaasi agai ipalidi vaavoitudaitai aapima Suusi
 Cristo. Dai aana ipalidi lapa isaapima dai vllasi oodami siaa
 duutuadagi Diuusi dai caga ñioocadagi tomastuigaco.

²² Giñaaduñi gandaanai aana masai maitiñvui baacocoña
 ganmaacaitai aana ñiooqui idi ooji cavulicamiara. ²³ Graduñi
 Timoteo cavuusai maisacaruaiñdara. Isotoma divia agai tami
 vaidacamu aana siascada malca gannidamuagi.

²⁴ Diuscada viaatuldi aana vllasi gantataanadamiga
 lamadu aapima vaavoitudadami. Govaavoitudadami
 ismaacada tanai Itaaliara oidaca Diuscada ganviaatuldi.

²⁵ Aana ipalidi sai Diuusi cagacara gannidiña vllascatai
 aapima.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Santiago Jacocarū cajiudadΛ

¹ AanΛ Santiago arpiooñigadΛ Diuusi dai ataanΛdami Suusi Cristo. Viaatuldi aanΛ abaiivustaama dan gooca Jacocarū maamaradΛ cajiudadΛ ismaacΛdΛ aipaco oidaga vΛasi oidigΛrΛ.

² Giñaaduñi aliΛsi gΛagagai isbaigΛΛliada aapimΛ siΛΛscadΛ soimaa taatamadagi naana maasi. ³ MoscΛga maatΛ aapimΛ issoimaasi taatamituldagi aapimΛ cΛga vaavoitudaitai Diuusi aidΛ gia vaamioma cΛga vaavoitudadamu aapimΛ Diuusi soimaasi taatamaitai. ⁴ GΛnaagavurai dai poduucai ivuaada. AapimΛ ismaacΛdΛ mamaatΛrΛi issoimaa taatamadagi dai vΛascΛrΛ maivuī ñiocadagi Diuusi cΛga vaavoitudai, dai poduucai maitΛrsoimaasi iducamicamu aapimΛ.

⁵ IsΛmaadutai aapimΛ viΛΛgacagi maatΛdagai taañivurai Diuusi siΛgai gΛnmaaquimu. Λgai maituu daayi dai maigΛducΛdΛ gΛΛlidiña. ⁶ DΛmos cΛga vaavoitudaitai gΛagagai mΛstaanΛdagi. Λgai ismaacΛdΛ maicΛga vaavoitudai Λmo imidagai cΛga vaavoitudaiña dai siaadiqui camaisi cΛga, Λgai arΛpan ducami uusi aagadΛ ismaacΛdΛ mosaipaco oiñidiña ΛvΛΛli. ⁷ SioorΛ povuaadagi Λgai maitΛagagai istΛgitodagi isDiuusi maquia agai istumaasi. ⁸ Λgai Λmo imidagai tΛgitoiña Λmo istumaasi dai siaadiqui Λma maasi Λgai maimoduucai oidacana vΛascΛrΛ.

⁹ Λvaavoitudadami soitigami gΛagagai isbaigΛΛliadagi cΛgacΛrΛ nΛiditai Diuusi Λgai dai maisiu soiduucai nΛidi. ¹⁰ Λvaavoitudadami ricu ΛrΛ gΛagagai isbaigΛΛliadagi siΛΛscadΛ Λoodami soiduucai nΛijadagi vaavoitudaitai Λgai Suusi Cristo. VΛasi vustidadΛ aricu ugiatΛi rΛpan duucai ΛyoosigadΛ vΛaso maitΛvΛpi cavaca. ¹¹ MosvusacΛi tasai dai totoiñdarΛi dai gaquistudai yoosigai vai suuligai vai camaisigiamascana. Poduucai ΛrΛ todian duucai ugiatΛi vustidadΛ aricu quiaa aata vuaadantai Λgai.

¹² SioorΛ soimaa taatamadagi dai maivuī ñiocadagi Diuusi Λgai aliΛsi baigΛΛliadamu. Λgai ismaacΛdΛ istutuidi ispoduucai oidacagi Diuusi maaquimu oigaragai isvΛascΛrΛ oidacamu Λgai Diuusi Λmadu, poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ Λgiadagi. ¹³ SiΛΛscadΛ amaadutai soimaasi iduñia liada maitΛagagai ispoΛliada Λgai

isDiuusi poduucai tatΛgitoituldi. Diuusi tomali Λmo imidagai maitatΛgitoi issoimaasi ivuaadagi, dai tomali poduucai maitatΛgitoituldi Λgai aa. ¹⁴ Baiyoma siΛΛscadΛ Λmaadutai soimaasi iduñia aliada Λgai ΛΛgi poduucai tatΛgitoi cascΛΔ. ¹⁵ TΛgitoidagliañdarΛ vusacΛi soimaascami dai siΛΛscadΛ caaliΛsi Λrsoimaasi iducamicagi Λoodami camaitis-tutuidi isimiagi Diuusi ΛΛmadu.

¹⁶ Giñaaduñi maitavΛr ΛΛgi gΛnvupuiirumadada. ¹⁷ VΛΛsi istumaasi cacΛΛgaducami ismaacΛΔΛ viaa aatΛmΛ oidigi daama Diuusi gΛrmaacai. Diuusi iduñi tasai dai masaadai dai sisi-aavugai dai aliΛ cΛΛga dadadacΛi vΛΛsi Λgai, dΛmos Diuusi vaamioma dadadacΛi. Gocuudagi ismaacΛΔΛ viaa Diuusi tomali Λmo imidagai maiugiatai tomali maitutucui. Diuusi vΛΛscΛrΛ gΛrmaacai istumaasi cacΛΛgaducami. ¹⁸ Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaidi tΛsvaavoitudagi dai muidutai vaavoituda Λgai dΛmos aatΛmΛ ΛpΛga vaavoitu. Poduucai ipΛli Λgai cascΛΔΛ poduucai ivueeyi.

¹⁹ Giñaaduñi sioma ΛrcΛΛgai iscaΛcagi isñioocadagi dai maitΛagagai isbacocodagi. ²⁰ Oodami ismaacΛΔΛ bacocorΛi maitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi, ²¹ cascΛΔΛ casiavΛr maisoimaasi ivuaada. ΛΛgiadavurai aapimΛ Diuusi. Caviaa aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛΔΛ gΛrootosi Λgai. Diuusi viaa guvucadagai daidΛ istutuidi iscΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaidagi isvaavoitudagi aapimΛ ñiooquidΛ.

²² Ivuaadavurai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛ mai-siu moscaΛca. SioorΛ caΛcagi dai maitivuaadagi poduucai ΛΛgi gΛnvupuiirumadai Λgai. ²³ SioorΛ moscaΛcagi Diuusi ñiooquidΛ dai maiΛΛgiadagi Λgai ΛrΛpan ducami Λmo cΛΛli ismaacΛΔΛ mΛΛ nΛnΛidi gΛΛΛsi ²⁴ dai casi gΛΛagadagi tuitaragai vai Λgai mosimiagi abiaadΛrΛ dai camaitΛgituagi ismaasi ΛΛsidΛ. ²⁵ SioorΛ mostΛgitocagi istumaasi caΛ Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛΔΛ cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaidi dai cΛΛga tΛgito caΛcagi dai apiacΛΛga vaavoitudadagi daidΛ ivuaadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ Λgai aliΛ baigΛΛliadamu.

²⁶ IsΛmaadutai pocaitiadagi siΛrvvaavoitudadami dai vΛΛscΛrΛ vuñi ñioocada aa ΛΛgi gΛnvupuiirumadai dai poduucai vaavoidaragadΛ maisoicΛi. ²⁷ Diuusi nΛidi sioorΛ soicΛi aali maidΛΛΔcamΛ ΛΛmadu Λvipiudu siΛΛscadΛ soimaa taatamada Λgai dai mai soimaasi ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi aa ismaacΛΔΛ maiΛΛgidi Diuusi. Diuusi pocaiti sai sioorΛ poduucai ivueeyi Λgai giaa sΛΛlicΔΔΛ cΛΛga vaavoitudai.

1 Giñaaduñi aapimΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo Λgai vaa ismaacΛdΛ sΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai aliΛsi gΛaagai aapimΛ isvΛΛscatai Λmadugan duucai nΛijadagi. MaitΛaagai issiooma cΛΛgacΛrΛ nΛijadagi Λmoco siaa. 2 Ducami isvaapaquiagi gooca cΛcΛΛli siaaco siaa duutuada aapimΛ Diuusi, Λmoco ΛrgΛvidacamicagi daidΛ Λroorocagi aaniyugadΛ dai cΛcΛΛgaducagi yuucusidΛ, daidΛ ΛgΛmai Λrsoitigamicagi dai cΛcΛΛliocoidadΛ yuucusucagi. 3 Amaasi mai aapimΛ cΛΛgacΛrΛ miaadΛgidagi Λgai ismaacΛdΛ cΛcΛΛgadu yuucusidΛ dai potΛΛdagi: “Tami daiva cΛΛgaducΛdΛ daicariΛrΛ”. DaidΛ Λsoitigami mospotΛΛda aapimΛ: “MΛΛcai cΛca siΛΛpΛ daivañi tami dΛvΛΛrapi”. 4 Poduucai aapimΛ maiΛmadugan duucai nΛidi vΛΛscatai, baiyoma maicΛΛga tΛtΛgitoi aapimΛ.

5 Giñaaduñi caΛcavurai idi ñiooqui Diuusi Λcovai vuvaitu vaamioma mui soitutuigami dai chiΛΛquioma riricu oidigi daama oidacami saagidaiñdΛrΛ sai cΛΛga vaaavoitudaiña Λgai. Dai vΛΛscΛrΛ vaamioma Λrsoiñi isvaavoitudagi oodami Diuusi siviaacagi mui tumiñsi. Diuusi maaquimu Λvaavoitudadami oigaragai sai gataΛaanΛiña Λgai Λmadu. Poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ Λgiadagi. 6 DΛmos aapimΛ soiduucai nΛidi soitutuigami. TΛtΛgitodavurai aapimΛ isΛriricu Λgai dai soimaasi gΛnvuiididi aliΛ duudatai dai Λgai gΛntΛvaimaticana aapimΛ dai vamΛn tutusaiña dudunucamiΛrΛ. 7 Dai Λgai vaa Λgai dai vuí ñioocai Suusi Cristo ismaacΛdΛ gΛaagai issiaa duutuadagi. Suusi Cristo guvucadadΛcΛdΛ vapacoñi aapimΛ.

8 Aduucai oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ: “OigΛadavurai gΛnaaduñi poduucai mΛsduucai gΛnoigΛdai aapimΛ Λgi”. IssΛΛlicΛdΛ povuaada aapimΛ aidΛ gia cΛΛga ivueeyi aapimΛ. 9 DΛmos ismaiΛmadugan duucai nΛijada aapimΛ aidΛ gia soimaasi ivueeyi aapimΛ. Dai poduucai aapimΛ Λrsoimaasi ivuaadami maiΛΛgidacai Diuusi ñiooquidΛ. 10 Tomasioora ismaacΛdΛ Λgidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ dai Λmo imidagai maicΛΛga iduñiagi tomasi Λmo istumaasiΛrΛ Λgai ducami ismaiΛΛgiada tomali Λmo istumaasi. 11 Diuusi pocaiti sai maitΛaagai isgoogosi gΛnducamicagi oodami dai Λgai vaa pocaiti ΛpΛ sai maitacoodaiña. IsΛmaadutai maigoogosi gΛducamicagi tomasi mosgamuaa vΛΛscΛrΛ Λrsoimaasi ivuaadami maiΛΛgidacai Diuusi ñiooquidΛ. 12 AapimΛ aliΛsi gΛaagai iscΛΛgacΛrΛ oidacagi Λpan duucai Λgai ismaacΛdΛ maatΛ isΛmo imidagai Diuusi nΛida agai ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami. Diuusi cΛΛgacΛrΛ garvuvaidi soimaascamiñdΛrΛ cascΛdΛ istutuidi aatΛmΛ isΛΛgiadagi ñiooquidΛ. 13 Isamaadutai

Raava dai pocaiti sai ḷgai ḷḷamo oodami ismaacḷḷa caḷma duucaḷ gaḷḷgito dai camaisoimaasi iuvaada ḷgai dai ḷḷgidi Diuusi. ²⁶ Sioorḷ vaavoitudagi dai maicḷḷga ivuaadagi ḷgai maitḷḷcḷḷgai vaavoidaragadḷ, ḷgai ḷḷapan ducami ḷmo oodami ismaacḷḷa cavusacḷi ibḷadḷ muucucaḷ ḷgai.

3

1 Giñaaduñi maitḷḷagai issii muidutai ḷrmamaatḷtuldiamicagi. Camaata aapima sai aatḷma ismaacḷḷa ḷrmamaatḷtuldiadami Diuusi saḷlicḷḷa soimaasi gaḷḷtaataamituldagi ismaisḷḷli aagidi aatḷma ñioquida ḷgai. ² Vaascatai aatḷma muiyoco maicḷḷga ivuaadana. Isamaadutai tomali ḷmo imidagai maisoimaasi ñioocadagi ḷgai ḷḷamo oodami cḷḷga gaḷḷgitocami dai cḷḷga istutuidi ismaisoimaasi ivuaadagi. ³ Siḷḷscadḷ dacamidacartuda aatḷma cavayu poduucal istutuidi aatḷma isiimitudadagi siajaacoga ipḷiadagi. ⁴ Gaḷḷgitovḷḷ ḷḷijada vaarcuḷḷa ismaacḷḷa gaḷḷ suudagi daama ajioopai tomasiḷḷ gaḷḷardu ḷgai dai ḷḷali ismaacḷḷa nuituscḷi aliḷ guvuca vaidḷ ḷiimitudadami iimitudai siajaacoga ipḷiadagi ḷmo ali taavlacḷḷa ismaacḷḷa vaarcu uta daja. ⁵ Poduucal ḷḷavueeyi ḷḷḷa ganḷḷḷacḷḷa tomasi alidu vaascḷḷga istutuidi isnaana maasi ivuaadagi. ⁶ Dai ganḷḷḷa ḷḷapan ducami taí ḷḷḷa. ḷḷḷchi taicḷḷa maḷajḷi gaḷḷpi oidigi. Ganḷḷḷa istutuidi isaliḷ soimaasi ivuaadagi poduucal soimaasi ivueeyi oodami. Siḷḷsi ucami oidacagi ḷmo oodami amaasi ucami soimaasi ivueeyi ḷḷḷḷadḷ Diaavora guvucadadḷcḷḷa. ⁷ Oodami istutuidi isbai tuutiatudagi tomastuma cḷcḷisi, dai coocoyi, dai ujuurugi, dai cḷcḷisi gaḷḷ suudarḷ oidacami, dai cabai tuutiatudaiña. ⁸ Dḷmos ganḷḷḷa gia tomali amaadutai maitistutuidi isbai tuigatudagi. Ganḷḷḷa ḷḷamo istumaasi ismaacḷḷa maibaiga isbai tuigatudagi. Ganḷḷḷacḷḷa oodami ñioquidi aa oodami dai soigaliatu poduucal isduucal muuquigami. ⁹ Gaḷḷḷḷacḷḷa siaa duutudai aatḷma Diuusi gaḷḷrooga dai ḷgai vaacḷḷa ñioquidi aatḷma oodami ismaacḷḷa Diuusi idui pomaasi ismaasi Diuusi. ¹⁰ Gaḷḷḷiḷcḷḷa siaa duutudai aatḷma Diuusi dai ḷgai vaacḷḷa soimaasi ñioocai. Giñaaduñi poduucal gia maitḷḷagai isivuaadagi. ¹¹ ¿Isbai vuusaiña ḷgai vaa vagḷacañiañḷḷḷa suudagi yoovicami dai sivucami? ¹² ¿Giñaaduñi isbai ḷmo iigosi dḷḷḷa iibiatana uuvasi siḷḷḷa ḷmo uuvasi dḷḷḷa bais iibiatana iigosi? Poduucal ḷḷḷa ḷmo vagḷacañiañḷḷḷa maivusacḷi suudagi yoovicami dai sivucami.

13 Isoidacagi ʌʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌʌ cʌʌga gʌʌgitocagi ʌgai gʌʌagai iscʌʌgacʌʌʌ oidacagi vai poduucʌi nʌijadagi aa siʌʌrvaavoi iscʌʌga gʌʌgito dai maitʌʌagai isgʌducʌʌ gʌʌliadagi. ʌgai vaa maatʌdagadʌ mamaatʌtuldi ismaitʌʌagai isgʌducʌʌ gʌʌliadagi. 14 Dʌmos isaliʌ muuquimudadʌ tuigacagi ʌgai dai ʌʌgi gʌvʌʌtaraʌ ʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌʌgitodagi aa maitʌʌagai isgʌducʌʌ gʌʌliadagi gʌmaatʌdagacʌʌ vʌʌsi gomaasi ʌpan ducami isyaatagʌdagi. 15 Googadʌ maatʌdagai maitʌʌʌgai ismaacʌʌ gamaacai Diuusi goovai mosʌroodami oidigi daama oidacami ʌgitoidadʌ dai goovai ʌgai ismaacʌʌ gamaacai ʌDiaavora. 16 Siaaco coimudadʌ tuutiacagi oodami dai ʌʌgi gʌvʌʌtaraʌ ʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌʌgitodagi aa ami mosgʌnvupui ʌioocaiʌna oodami, daidʌ ivuaadana mui naana maasi soimaascami. 17 Dʌmos ʌgai ismaacʌʌ viaa maatʌdagai ismaacʌʌ gamaacai Diuusi ʌgai cʌʌgacʌʌʌ oidacana dai maioomaliacana, dai ʌʌʌgitoiʌna aa, dai ʌʌgidiʌna gʌnbaitʌguucacamiga, dai soigʌʌlidiʌna aacʌʌ dai soicʌiʌna dai ʌmadugan duucʌi nʌidiʌna vʌʌscatai dai vʌʌsi isducatai aagai poduucʌi ivuaadana. 18 Dai maicocodaiʌna aa dai poduucʌi cʌʌga ivueeyi, ʌgai ipʌlidiʌna iscʌʌgacʌʌʌ oidacagi oodami cascʌʌ.

4

1 ¿Ducatai gʌncoodaiʌna aapimʌ? Soimaasi ʌgitoidagai gʌnmaitʌcʌi dai poduucʌi maicʌʌga ivueeyi aapimʌ. 2 Aapimʌ aagaiʌna ʌmo istumaasi dai mʌsmaitʌnmaquiagi gacoodaiʌna aapimʌ. Aapimʌ viaaca ʌlidiʌna istumaasi viaaca gʌnaduʌni dai mʌsmaitʌnmaquiagi cocodaiʌna aapimʌ. Aapimʌ maiviaacana istumaasi ipʌlidi maitaanʌi aapimʌ Diuusi cascʌʌ. 3 Dai mʌstaanʌdagi, Diuusi maitʌnmaacai. ʌʌgi gʌvʌʌtaraʌ taanʌiʌna aapimʌ cascʌʌ. Maitavar cʌʌgai ispoduucʌi taanʌdagi. 4 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi. ¿Maitamasmaatʌ aapimʌ sai sioora ivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌʌ vʌʌʌ Diuusi? Mospoduucʌi sioora ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌʌ vʌʌʌ Diuusi. 5 Maisiu mosʌʌgi pocaiti Diuusi ʌiooquidʌʌʌ: “GʌIbʌdaga ismaacʌʌ ootoi Diuusi sai garʌʌmadu daacana aliʌsi garsoicʌi dai aliʌ soigʌʌlidi ʌgai siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aatʌmʌ”. 6 Diuusi cʌʌgacʌʌʌ gʌrnʌidi dai aliʌsi garsoicʌi cascʌʌ pocaiti Diuusi ʌiooquidʌʌʌ. “Diuusi vʌi caata ismaacʌʌ gʌgʌrducʌʌ gʌʌlidi dʌmos Diuusi soicʌi ʌgai ismaacʌʌ maigʌgʌrducʌʌ gʌʌlidi”. 7 ʌʌgiadavurai aapimʌ

Diuusi dai vuid^ΛΛ av^Λr^Λv^ΛΛ^Λtaca Diaavora si^Λgai m^Λlimu. ⁸ Duudatai av^Λrgamamadada siDiuusi g^Λnsoic^Λdamu dai vaamioma c^ΛΛgac^Λra g^Λnn^Λijadamu. Dañi aapim^Λ soimaasi ivuaadami, ^Λma duuquiav^Λr g^Λnt^Λt^Λgito dai camaisoimaasi ivuaada. Dai aapim^Λ ismaac^Λda ^Λagiada aliada Diuusi dai soimaasi ivuaada aliada ^Λpa, dagitovurai gosoimaa t^Λgito^Λdagai, ⁹ dai soig^Λn^Λliada soimaasi ivuaadatai. Sioora as^Λdagi soimaasi ivuaadatai baiyoma g^Λaagai issuaan^Λdagi, sioora baig^Λliadagi soimaasi ivuaadatai baiyoma g^Λaagai issoig^Λliadagi. ¹⁰ Maitav^Λr g^Λg^Λrduc^Λda g^Λn^Λliada vuitapi Diuusi siDiuusi g^Λnoig^Λdamu dai g^Λnsoic^Λdamu.

¹¹ Giñaaduñi maitav^Λr g^Λnñiooquiada aipaco, sioora ñiooquiadagi ^Λmoco g^Λaduñi dai dunucami duuca g^Λvuaadagi tacaca ^Λlidityai g^Λaduñi ^Λgai vuí ñioocai Diuusi ñiooquida ismaac^Λda pocaiti sai g^Λaagai isoig^Λada g^Λraaduñi. ^Λgai ducami ispocaitiadagi sai Diuusi ñiooquida maitarsoiñi. D^Λmos isaapim^Λ pocaitiadagi sai Diuusi ñiooquida maitarsoiñi dai aapim^Λ mai^Λgidi Diuusi ñiooquida aida gia aapim^Λ ^Λgi g^Λnaagidi isducatai g^Λaagai m^Λsoidacagi ducami isaapim^Λ ^Λrdudunucamicagi. ¹² ^Λgi Diuusi gamaa g^Λñiooqui. ^Λgai vaa ^Λgai daida ^Λrdunucami. ^Λgai istutuidi isc^Λgac^Λra vuviadagi oodami si^Λpa ugititudagi. ¿Dai aapim^Λ giñaaduñi, ¿moora dai dudunucami duuca darai^Λva ^Λlidi aa v^ΛΛ^Λra?

¹³ Aapim^Λ g^Λnsaagida oidaga ^Λmoco ismaac^Λda pocaiti: “Sivi si^Λpa sioroco iimimu aat^Λma sib^Λaaco dai m^Λaca oidacamu ^Λmo uumigi dai gaaata vuaadamu dai gamait^Λdamu tumiñsi”. ¹⁴ Dai tomali maimaat^Λcatai istumaasi ^Λpa^Λduñiagi siaadiqui aapim^Λ maimaat^Λ si^Λscada coiya ^Λgai ali^Λ mait^Λv^Λpi capacar^Λi oodami. ¹⁵ Baiyoma g^Λaagai m^Λspocaitiadagi: “IsDiuusi ip^Λliadagi oidacamu aat^Λma daida ivuaadamu imaasi si^Λpa ^Λma maasi”. ¹⁶ D^Λmos aapim^Λ g^Λg^Λrduc^Λda g^Λn^Λlidi dai ^Λgi g^Λntaan^Λdan duuca ñioocai dai mait^Λt^Λgitoi isDiuusi ^Λgai dai g^Λntaan^Λ. Poducaia maic^Λgadu. ¹⁷ Sioora maat^Λtai ivuaadagi istumaasi c^Λg^Λaducami dai maitivuaadagi ^Λgai maic^Λga ivueeyi.

5

¹ Ca^Λcavurai aapim^Λ riricu. Diuusi s^Λlic^Λda soimaa g^Λntaatamitldamu soimaasi ivuaadatai aapim^Λ casc^Λda ali^Λsi g^Λaagai iscavami aijig^Λdagi. ² V^Λasi g^Λnvustuidaga duva ^Λgai dai g^Λnyuucusi c^Λc^Λg^Λaduc^Λda maamata ^Λgai. ³ Dai g^Λnooroga dai g^Λnplaataga biitama ^Λgai dai

poduucái maatamu aa sialia maicaga tuutiacaadai aapimá dai maisiaa doodai gánvustuidaga dai soñamudai aa. Diuusi soimaasi gántaatatuldamu. Aapimá mui ampagi gánvustuidaga sivi cayoga aayi istuigaco Diuusi náida agái soora arcaga ivuaadami dai soora armaicaga ivuaadami. ⁴ Aapimá maiaa namaqui gánpipioñiga soora yovaiña gánlasi, vai agái aagidi dudunucami vai Diuusi ca istumaasi aagai agái. Diuusi agái dai taanaí vassiacatai. ⁵ Aapimá mui viaacana tumiñsi dai yuucusi cacagaducami tami oidigi daama, dai mosgavagimataiña vasi gomaasi ivueeyi aapimá vai camiaadimi istuigaco Diuusi gánnáida agái ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami. ⁶ Aapimá van tutusaiña ismaacada maitaristuma ducami dai gataanaíña coodaragai dai maidadagitoiña aapimá islagi gánsoiñagi agái.

⁷ Giñaaduñi maitavar vuí bacocoda ismaacada soimaasi gántaatamituli poduuquiavar ivuaada asta silascada diviagi Suusi Cristo maijojodaitai. Lasadami gaagái isnaracagi duuqui maivui ñioocaitai Diuusi vaidai aiyagi yovaragai. ⁸ Casia miaadimi istuigaco divia agái Suusi Cristo cascada sálicada gaagái isnaracagi istuigaco diviagi dai maitaagái masvui bacocodagi ismaacada soimaasi gántaatamituli. ⁹ Giñaaduñi maitavar gánvupui ñioocada vai Diuusi maisoimaasi gántaatatuldana. Casia miaadimi istuigaco Diuusi náida agái soora arcaga ivuaadami dai soora armaicaga ivuaadami. ¹⁰ Giñaaduñi tagitovurai Diuusi ñiñoquituldiadamigada agái alia soimaa taata dai maivuí bacocoiña ismaacada soimaasi taatamituliña poduuquiavar ivuaada aapimá lar. ¹¹ Aatama polli dai agái ismaacada soimaa taata dai maivuí ñiño Diuusi agái alia baigánlidadai. Aapimá camaata isducatai Job alia soimaasi taata dai vascara maivuí ñioo Diuusi dai maata aapimá lar isducatai Diuusi cagacaga náidi gooquir. Diuusi alia soigánlidiña vascataicada.

¹² Sivi giñaaduñi gánaagidamu ana amo ñiooqui ismaacada aliasi gaagái ismaataca aapimá. Maitavar agada Diuusi tomastumaasicada. Maitaagái ispocaiti adagi sai ca maata Diuusi isarvaavoi istumaasi aagai aapi dai ismaitarvaavoicagi vai Diuusi gamuaana.

¹³ Ismaadutai aapimá soimaa taatacagi gaagái isgamamadadagi. Dai ismaadutai baigánli adagi gaagái isganladagi siaa duutudai Diuusi. ¹⁴ Dai ismaadutai cococagi gaagái isvaidagi atataanadamigada vaavoitudadami vai gamamadana cococada vatarai dai taidana asaiti daañidatái Diuusi sai duaaidana. ¹⁵ Dai

mAsiΛΛscadΛ vaavoitudaitai gamamadadagi siDiuusi duaaidamu sivañigamu Λgai. Dai Diuusi oigaldamu soimaascamigadΛ ΛΛpΛ. ¹⁶ CascadΛ baigavΛr vuaada ñiooqui mAsiΛΛscadΛ soimaasi gΛnvuidiadagi aipacoga, dai vΛscatai avΛr mamadada vai Diuusi duduaaidiana vΛasi ΛcococoidadΛ aapimΛ gΛnsaagida. AliΛ guvuca ΛmamadaragadΛ Λoodami ismaacΛdΛ caΛma ducai gΛtΛgito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai ΛΛgidi Diuusi. ¹⁷ Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ Eliasi Λroodamicatadai gΛrΛpan ducai, dai aidΛsi daanΛi Λgai Diuusi sai maiduuduna tai maiduudu vaica uumigi dan tajucami. ¹⁸ Dai gooquiΛrΛ aidΛsi daanΛi Λgai Λpamu sai duuduna tai duudu tai baigΛdui ΛΛsicami.

¹⁹ Giñaaduñi isΛmaadutai aapimΛ gΛnsaagida dagituagi gΛvaavoidaraga vai Λmai Λpamu vaavoituldagi ²⁰ maatΛcavurai aapimΛ isΛgai ismaacΛdΛ vaavoituldagi Λgai ismaacΛdΛ dagituagi gΛvaavoidaraga sai Λgai cΛΛgacΛrΛ vu-saitu ibΛadΛ Λsoimaasi ivuaadami gΛgΛvituldaragadΛaiñdΛrΛ dai poduucal oigΛldicamu soimaascamigadΛ tomasi aliΛsi Λrsoimaasi iducami.

Mosacaasi.

Idi arPpAgadA oojai ismaacA ooji Piiduru Avavoitudadami vAAtara

¹ AanA arPiiduru ootosadA Suusi Cristo dai gAnoojidi aanA aapimA ismaacAJerusaleenA oidacatadai dai aidasi Ajudidu soimaasi gAntaatatuli aapimA Amadu Agaa vaavoitudadami, aapimA sibAaco iji. Dai sivi aipacoga oidaga aapimA Poontara dai Galaasira dai Capadoosira dai Aasira dai Batiñira. ² Diuusi gArrooga caAcovai gAnvuvaitu aapimA poduucai isduucai ipAliditadai Agai AQui abiaadA. Diuusi IbAdA Acovai gAnvuvaitu masaidA ivuaadana aa duiñadA dai Agai apiagansoicai iscAgacA oidaca aapimA masai Agidiña aapimA Suusi Cristo. Suusi Cristo muu curusiaba tai aasi AradA masai aapimA cAgacA vuvacana masvaavoitudagi cascAdA Diuusi apiaganoigAldi gAnsoimaascamiga. Vai Diuusi sAlicAdA cAgacA gAnnAijadagi dai gAniibAstudacan tadacagi.

³ CAAgavAr ñioocada aapimA Diuusi vui Apan duucai aanA. Agai ArrogadA gArtAanAdamiga Suusi Cristo. Agai duucali ASuusi Cristo coidadA saagidaiñara cascAdA viaa aatAmA ibAdagai utudui. Agai sAlicAdA soigAlidi aatAmAcAdA cascAdA. Dai poduucai nAnara aatAmA vaavoitudaitai istuigaco vAAscA oidacamu aatAmA Diuusi Amadu. ⁴ Diuusi gAnmaa oigaragai isiimia aapimA tAvagiamu dai Agai Amadu oidacagi vAAscA siAscAdA coiyagi. MAAca tAvagira Diuusi Amadu camaisoimaasi ivuaadamu tomali Amaadutai. Dai vAAscA baiganliadamu vAAscatai aapimA. AapimA arDiuusi maamaradA cascAdA. ⁵ AapimA vaavoitudai isDiuusi ArcAgacA gAnvuviadami cascAdA Agai gAnnuucada aapimA gAguvucadagacAdA. SiAscAdA Apamu diviagi Suusi Cristo cAgacA gAnvuvaidamu aapimA soimaasi ivuaadami saagidaiñara dai maatAmu aapimA istumaasi cAgaducami istumaasi Diuusi iduñia Agai aapimA gAnvAAtara.

⁶ VAsi imaasicAdA avAr baiganliada aapimA tomasi sivi chiAqui uumigi gAagai issoimaa taatagi aapimA mui naana maasi. ⁷ SiAscAdA soimaa taatamadagi oodami poduucai gAmaata issAlicAdA vaavoitudai ischo AprA. Ganvaavoidaraga Arapan ducami ooro gamAlidi vai Acovai vusacai goAA ooro. Poduucai aapimA siAscAdA soimaasi taatamadagi apiaAgiditai Diuusi cAa maata issAlicAdA vaavoitudai. Dai poduucai gAvavoidaraga vaamioma

cΛagadu sioro. Ooro gia uugiatai vai gΛnvaavoidaraga gia cho. Sioora soimaasi taatamadagi dai apiaΛagiadagi Diuusi dai siΛscada diviagi Suusi Cristo agai potΛadamu isalia cΛaga idui, dai aagidamu agai aa Λpa.

8-9 Aapima mainΛiditai Suusi Cristo vΛascara siaa duutu-dai dai oigadi, tomasi maiquiaa nΛidi aapima agai vΛascara vaavoitudai vai poduucai cΛagacara gΛnvuvaidana. Dai cascada vaavoitudai aapima sai agai cΛagacara gΛnvuvaidana. Dai cascada alia baiganΛlidi aapima dai maitatagai ñiooqui isducatai aagidagi aa, masalia baiganΛlidi.

10 Λaquioma Diuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada gaaagidi isDiuusi cΛagacara gΛnvuvaida agai aapima gΛnaajagΛitadai ismaatiagi isducatai Diuusi cΛagacara gΛnvuvaida agaitadai. Agai Λgi caagaitadai gomaasi dΛmos maicΛaga maata caΛcatadai. 11 Diuusi IbadΛ, agai vaa ismaacada Λmadu daja Suusi Cristo, maatΛtuli gΛñiñiooquituldiadamiga isducatai ΛCristo soimaa taata agaitadai dai goquiara Diuusi maquia agaitadai Λmo sΛlicami tΛvaagiara. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigada aliasi gΛnaajagΛitadai ismaatiaga siora arCristoca agaitadai dai siΛscada divia agaitadai. 12 Dai Diuusi IbadΛ aagidi agai sai ñiooqui vaamioma araatama garvΛatarΛ sigai. Dai vΛasi imaasi ismaacada gaaagidiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigada aragai vaa ismaacada casi gΛnaagidi Diuusi ñiñiooquituldiadamigada sividada. Agai gΛnaagidi isSuusi Cristo arCΛagacara vuviadami dai Diuusi ootoi gΛbadaga tΛvaagiaindara vai agai guvucadadΛcada aagaiña ñiñiooquituldiadamigada. Dai Diuusi tΛtaañicaruda tΛvaagiara ipΛlidadai ismaata caΛcagi vΛasi istumaasi aagai Λquida Diuusi ñiñiooquituldiadamigada.

13 Cascada vΛasi imaasicada tΛgitodavurai aapima isdivia agai Suusi Cristo bai gΛnduuca dai nΛnaraca vaavoitudaitai issΛlicada cΛagacara gΛnnΛijada agai agai siΛscada diviagi. Maitavar tΛgitoda istumaasi soimaascami dai cΛagacara avΛroidaca. 14 Λgiadavurai aapima Diuusi dai camaitivuaada vΛasi istumaasi ivuaadana maiquiaa maatacai mamaatΛtuldaragada Suusi Cristo. 15 Diuusi Λcovai gΛnvuvaitu aapima cascada avΛ rpan duucai ivuaada Diuusi. Agai tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. 16 CΛΛ maata aapima iscaooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti: “CΛagacara avΛroidaca aapima dai maisoimaasi ivuaada, aana tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascada”, ascaiti Diuusi.

ΛΛgaidagi mospoduucai vaamioma cΛΛga oidacana oodami
isducatai Diuusi ipΛlidi vai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ vuvaidagi.

4-8 Dañi poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ Diuusi
ñiooquidΛΓΛ iscaiti Diuusi:

AanΛ ootosdi Λjudidíu Λmo sΛΛlicami viaacami ismaascΛΔΛ
Λcovai vusaitu aanΛ.

SΛΛlicΔΔ cΛΛ tuiga Λgai.

VΛΛsi sooraΛ vaavoitudagi Λgai maiviaacamu istuusi siaa
ΛΛradagi vaavoitudacai, ascaiti Diuusi.

Asduu ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ. CascΔΔ aliΛ cΛΛ
tuiga Λgai aapimΛ gΛnvui ismaacΔΔ vaavoitudai dΛmos aa
vui ismaacΔΔ maivaavoitudai Λgai aliΛ soimaa taatamituldi.

Mospocaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ:

ΛsΛΛlicami viaacami ismaacΔΔ daí Diuusi muidutai gaji-
aadΛΓΛ vipieeyi.

Dai Λgai ΛΓΛgai vaa ismaacΔΔ vaamioma tΛaanΛi.

Dai pocaiti ΛΛpΛ:

SiooraΛ gajiaadΛΓΛ vipiaadagi gosΛΛlicami viaacami sΛΛlicΔΔ
soimaa taatamu.

Dai iimia agai ΛDiaavora ΛΛmadu.

Ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ. VΛΛsi imaasicΔΔ
avΛrvaavoitudada dai ΛΛgiada aapimΛ Suusi Cristo. Λgai
ΛΓΛgaa guvucadagai viaacami ismaacΔΔ vΛΛscΛΓΛ cΛΛ tuiga
dai tomastuigaco oidaga. Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidi Λgai.
Diuusi Λco vusaitu sai tΛaanΛiña oodami dΛmos muidutai
gajiaadΛΓΛ viaa tomasi cΛΛ maatacatadai. AapimΛ Λmo
siΛΛgΛmΛ ganducami vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai
Diuusi Λcovai gΛnvuvaitu aapimΛ dai gΛnmaa ibΔdagai
utudui mΛsaidΛ ivuaadana Diuusi aa duiñdadΛ dai mΛsaidΛ
ΛrpipiooñigadΛcana dai mΛsaidΛ ivuaadana istumaasi Λgai
ipΛlidi dai mΛsaidΛ siaa duutudaiña aapimΛ Diuusi. AapimΛ
cΛΛga istutuidi isivuaadagi vΛΛsi gomaasi. Suusi Cristo IbΛada
gΛnΛΛmadu daja cascΔΔ. VΛΛsi gomaasi aliΛ oojoidei Diuusi.

9 DΛmos aapimΛ ΛΓΛmo oodami ismaacΔΔ Diuusi Λcovai
vuvaitu daidΛ ΛrmaamaradΛ Diuusi. DaidΛ ΛΓΛpan ducami
aapimΛ Λjudidíu papaaligadΛ ismaacΔΔ ivuaadatadai Diuusi
aa duiñdadΛ, mai aapimΛ gaaagiada istumaasi gΛgΛrducami
ismaacΔΔ ivueeyi Diuusi. Diuusi cΛΛgacΛΓΛ gΛnvuvaitu
aapimΛ gΛnsoimaascamigaiñdΛΓΛ dai sivi maata aapimΛ
ñiooquidΛ. 10 ΛΛquioma aapimΛ maitΛrmaamaradΛcatadai
Diuusi dai sivi casi ΛrmaamaradΛ aapimΛ Diuusi. ΛΛquioma
tomali Λmaadutai maisoigΛΛlidiña aapimΛcΔΔ dΛmos sivi Di-
uusi soigΛΛlidi aapimΛcΔΔ.

11 Giñaaduñi aapimΛ alia tΛtΛgitoi mΛsiΛmo imidagai tΛvaagianana oidaca agai dΛmos aapimΛ quiaa tami oidigi daama oidaga, cascΛΔ gΛndaanΛi aanΛ mΛsai maigoogosi gΛnducamicana. CamaataΛ aapimΛ isgΛaagai isapiagΛnaajagΛdagi dai maisoimaasi ivuaadagi. 12 CΛagacΛrΛ avΛroidaca aapimΛ Λgai saagida ismaacΛΔ maivaavoitudai Diuusi vai siΛascadΛ ganvui ñioocada Λgai ducami siΛrsoimaasi ivuaadamica aapimΛ vΛascΛrΛ nΛijadamu Λgai isalia cΛagacΛrΛ oidaga aapimΛ dai poduucai siΛascadΛ diviagi Diuusi dai nΛida agadagi ismaacΛΔ rCΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔ rmaicΛΛga ivuaadami Λgai siaa duutuadamu Diuusi.

13 CΛΛ maataΛ aapimΛ isDiuusi ipΛlidi isvΛascatai ΛΛgiadagi dudunucami cascΛΔ avΛrΛΛgiada aapimΛ vΛasi ΛtΛtaanΛdami ismaacΛΔ darasai Λoodami tomasi rΛbaitΛcΛaacamigadΛ rromamano. 14 SiΛ sonrΛ guucacami ismaacΛΔ tΛaanΛi ΛbaitΛcΛaacamigadΛ rromamano sai soimaa taatatuldana Λgai ismaacΛΔ soimaasi ivueeyi dai sai cΛagacΛrΛ nΛidiña ismaacΛΔ cΛΛga ivueeyi. 15 Diuusi ipΛlidi iscΛagacΛrΛ oidaca aapimΛ vai poduucai Λgai ismaacΛΔ vupuiiruga dai maivaavoituda Λlidi Diuusi ñiooquida maitΛñiooquiadagi.

16 Dudunucami maivaamioma gataaanΛi siDiuusi dΛmos vΛascΛrΛ gΛaagai mΛsΛΛgiadagi dai maisoimaasi ivuaadagi. Diuusi rΛrΛgai ismaacΛΔ vaamioma gataaanΛi dai aapimΛ rrpipiooñigadΛ Diuusi. ΛΛgiadavurai Λgai. 17 SiaavΛr duutuada aapimΛ vΛasi oodami. OigΛadavurai vΛasi gΛnaaduñi vaavoitudadami. ΛbΛiadavurai Diuusi dai siaavΛr duutuada ΛbaitΛcΛaacamigadΛ rromamano.

18 AapimΛ ismaacΛΔ rrpipiooñi ΛΛgiadavurai gΛnaamu dai siaavΛr duutuada maisiuu mosΛcaasi Λgai ismaacΛΔ cΛΛ tuutuiga, ismaacΛΔ tΛtΛaañicui dai oomaliga ΛpΛ. 19 Diuusi cΛagacΛrΛ nΛidi vΛascatai ismaacΛΔ iduñia Λlidi istumaasi ipΛlidi Diuusi dai maisoimaasi ivuaadatai vai vΛascΛrΛ aa soimaasi taatamituldi dai vΛascΛrΛ maivui ñioocai Diuusi. 20 DΛmos isaapimΛ soimaasi ivuaadagi mai cascΛΔ soimaasi gΛntaatatuldagi tomasi maivui ñioocai aapimΛ Diuusi. ¿Tumaasi rCΛΛgai gomaasi? DΛmos isaapimΛ cΛΛga ivuaadagi mai vΛascΛrΛ soimaasi gΛntaatamituldiadagi dai vΛascΛrΛ maivui ñioocada aapimΛ Diuusi Λgai sΛlicadΛ cΛagacΛrΛ gΛnnΛijadamu. 21-23 Diuusi cΛagacΛrΛ ganvuvaitu mΛsai poduucai ivuaadana aapimΛ. Cristo sΛlicadΛ soimaa taata mΛsai cΛagacΛrΛ vuvacana aapimΛ. Tomali Λmo imidagai maisoimaasi idui Λgai dai tomali Λmo imidagai maiyaata dai aidΛsi Λoodami sigalnaasi ñiooqui aagidi Λgai maiagidi

tomali amo ñiooqui sigalnaascami. Dai aidasi aoodami soimaa taatamituldidatagai maipotatadai issoimaasi taatatulda agai aapa. Baiyoma agai dagito sai Diuusi bai duuna caa maatacatai isDiuusi vaascara caaga ivueeyi. Dai Diuusi ipalidi masi aapima poduucai ivuaadagi aapa. ²⁴ Aatama alia soimaasi ivueeyi cascada soimaa taataragaitadai damos Cristo soimaa taata curusiaba tsai aatama caagacara vuvaacana dai poduucai camaitarsoimaasi iducamicana aatama dai saida ivuaadana aatama istumaasi Diuusi ipalidi. Aidasi gamuaatu Suusi Cristo curusiaba poduucai caagacara garvuvaitu garsoimaascamigaindara. ²⁵ Mosca maata aatama tsamaiquiaa caagacara vuvacacai aatama maivaavoitudaiña tomali maiagidiña Suusi Cristo damos sivi cama duucai gartagito aatama dai camaisoimaasi ivuaadaragai dai cavaavoitudai dai agidi aatama Suusi Cristo. Suusi Cristo garnuucada aatama apan duucai isduucai nucada amo pastuuru gasosoiga caniru dai caagacara garvuvaidi.

3

¹⁻² Poduucai aapa aapima ooqui cuucunacami agiadavurai gancuucuna vai poduucai ismaadutai maivaavoitudadagi Diuusi ñiooquida vaavoitudagi naiditai mascaagacara oidaga aapima dai siaa duutudai tomasi aapima maiagidi Diuusi ñiooquida. ³ Maitavar mostatagitoda masducatai gangagasiuva agai dai masmaasi ganaada agai yuucusi dai masmaasi ganaada agai babaivucai dai nanaacagi gomaasi maitarsoiñi. ⁴ Baiyoma gaagai mastatagitodagi masducatai oidaga. Maitavar gagarducada ganliada tomali maioomaliaca. Gomaasi agai istumaasi alia oojoidi Diuusi. ⁵ Aaquioma poduucai oidacana ooqui ismaacada agidiña Diuusi. Agai sallacada vaavoitudaiña Diuusi dai agidiña gancuucuna. ⁶ Potuigacana Saara aapa agai caaga agidiña Avraañi dai siaa duutudaiña. Aapima potuutiacamuna aapa mascaagacara oidacagi dai maiabiadagi tomali maadutai.

⁷ Dai aapima cacalli ooñiacami aapa caagacara avar najada ganooñiga dai siaa duutuada maisiu mosacaasi maisi guupuacatai agai. Diuusi caagacara vuvaitu agai aapa sai vaascara oidacana agai amadu ganapan duucai cascada. Poduucivavur ivuaada vai tomali amo istumaasi maisobicaiña ganmamaraga.

⁸ Maitavar gancocoda. Dai soigavar ganliada ganaaduñicada dai aipaco ganoigada amo siagama duucai. Cagavar tuutiaca vaascatai vui dai maigarducada

g_{AN}liada. ⁹ Is_{MA}adutai soimaasi g_{AN}vuiidiadagi aapim_Λ mait_{ΛA}agai ispoduca_i ivuiidiadagi aad_{ΛΓA}. Dai is_{MA}adutai g_{AN}ñiooquiadagi aapim_Λ mait_{ΛA}agai isñiooquiadagi. Diuusi _{ΛCO}vai g_{AN}vuvaitu aapim_Λ dai g_{AN}soiña agai casc_{ΔΔ} daan_Δdavurai Diuusi sai soiñana _Λgai _{ΛΛP}_Λ. ¹⁰ Pocaiti Diuusi ñiooquid_{ΔΓA}:

Sioor_Λ siooma oidaca _Λliadagi mait_{ΛA}agai issoimaasi ñioocadagi dai maiyaatag_Δdagi.

¹¹ Mait_{ΛA}agai issoimaasi ivuaadagi mos_{ACA} istumaasi c_{ΛΛ}gaducami.

G_{ΛA}agai istomali _Λmo imidagai maitacocoadagi.

¹² Diuusi nuucada ismaac_{ΔΔ} mait_{ΛR}soimaasi ivuaadami.

Dai ca_Λcana siuu duucu gamamadada _Λgai.

Dai _Λgai vuid_{ΔΓA} ca_{TA} ismaac_{ΔΔ} _{ΛR}soimaasi ivuaadami.

Ascaiti Diuusi ñiooquid_{ΔΓA}.

¹³ IS_{VΛASCAΓA} c_{ΛΛ}gac_{ΔΓA} oidaca aapim_Λ baitoma maitiipucamu sioor_Λ soimaasi g_{AN}taatamituldiadagi,

¹⁴ d_Λmos is_{VΛASCAΓA} soimaasi g_{AN}taatamituldiadagi _{ΛΛ}moco tomamas c_{ΛΛ}gac_{ΔΓA} oidaga maitav_{ΛR} _{ΛΛ}biada dai maitav_{ΛR} vuaman _Λliada Diuusi c_{ΛΛ}gac_{ΔΓA} g_{AN}ñijadamu casc_{ΔΔ} v_{ΛASCAΓA} baig_{AN}liadamu aapim_Λ.

¹⁵ Dai siaav_{ΛR} duutuada aapim_Λ g_{AN}taan_Δdamiga Suusi Cristo. V_{ΛASCAΓA} av_{ΛR} bai g_{AN}duuca dai aa noragida sioor_Λ g_{AN}tacacadagi m_Λstuisi tagito is_{VΛASCAΓA} oidacagi Diuusi _{ΛΛ}madu. Dai maitav_{ΛR} g_{AG}arduc_{ΔΔ} g_{AN}liada dai siaav_{ΛR} duutuada _Λgai ismaac_{ΔΔ} g_{AN}tacacadagi.

¹⁶ C_{ΛΛ}gac_{ΔΓA} av_{ΛR} oidaca m_{ΛS}ducatai maatacagi m_{ΛS}maisoimaasi ivueeyi, vai poduuc_i sioor_Λ g_{AN}ñiooquiadagi c_{ΛΛ}gac_{ΔΓA} oidacatai aapim_Λ vaavoitudaitai Suusi Cristo siaa _{ΛΛR}ana Diuusi vui.

¹⁷ Sioom_Λ _{ΛR}c_{ΛΛ}gai issoimaa taatamadagi c_{ΛΛ}ga ivuaadatai isDiuusi poduuc_i ip_Δliadagi issoimaa taatamadagi soimaasi ivuaadatai.

¹⁸ Tomasi Suusi Cristo mait_{ΛR}soimaasi ivuaadami v_{ΛASCAΓA} g_{AM}uaatu. Oodami _{ΛR}soimaasi ivuaadami casc_{ΔΔ}. Suusi Cristo g_{AM}uaatu sai oodami c_{ΛΛ}gac_{ΔΓA} vuvac_{ΔΔ} daid_Δ _{ΛR}Diuusi maamarad_Δcana.

¹⁹ Aid_Δsi maiquiaa duaaca Suusi ib_Δad_Δ ii siaaco maa maisapi coidad_Δ iib_Δad_Δ dai aagidi _Λmo istumaasi istumaasi Diuusi ip_Δlidi ismaat_{ΔCA} _Λgai.

²⁰ _Λgai mai_{ΛΛ}gi Diuusi aid_Δsi oidacatadai Noé_{CA}ru. Diuusi maisoimaa taatatuli _Λoodami aid_Δsi Noé ivuaadatadai _Λg_{ΛΛ} vaarcu asta aid_Δsi naato Noé _Λg_{ΛΛ} vaarcu ismaac_{ΔΔ}_{ΔΓA} vaa _Λgai _{ΛΛ}madu cuvaracami aaduñ_Δ aid_Δsi t_{ΔV}_Λpi duudu vaid_Δ _{ΛV}vaarcu suudagi daama aim_Λraiña poduuc_i c_{ΛΛ}gac_{ΔΓA} vuvaja _Λgai.

²¹ Dai poduuc_i sivi aat_{ΔM} _{ΓAR}vapaconai suudagic_{ΔΔ} dai c_{ΛΛ}gac_{ΔΓA} vuvac_i vaavoitudaitai isSuusi Cristo duaaca coidad_Δ saagidaiñ_{ΔΓA}.

Vacuanaragaic_{ΔΔ} maivuaan_i gatucuraga baiyoma poduuc_i c_{ΛΛ} maata oodami isaat_{ΔM}

daanaɪ sai gaɾoigaldana gaɾsoimaascamiga. ²² Suusi Cristo caii tavaagiamu dai maɫca daja saɫɫisa padaɾa Diuusi dai taanaɪ vaasi Diuusi tataañicaruda dai vaasi dudunucami ismaacada ami daraaja.

4

¹ Poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo aapima ɫpa gaagagai isbai ganducagi dai soimaa taatagi. Agai ismaaca soimaa taatamai gajiaadara vipieeyi vaasi istumaasi soimaascami. ² Dai maitivuaadana mosacaasi istumaasi agi agai ipaliadagi, baiyoma ivuaadana agai istumaasi Diuusi ipalidi. ³ Aapima ɫquioma ivuaadana istumaasi ipalidiña ɫpan duucai agai ismaacada maiagidi Diuusi camaitaagai maspoduucai ivuaadagi. Aliasi ɫsoimaasi ivuaadamicana aapima dai googosi ganducamicana dai navacoitracana dai aapima ivuaadana mui naana maasi oloodaicada dai uusicada dai siaa duutudaiña gandidiuusiga duucai, gomaasi alia daidi Diuusi vaasi oidi daama oidacami. ⁴ Agai ismaacada maiagidi Diuusi maimaata istuisida camaiɫpan duucai soimaasi ivueeyi aapima agai ɫmadu cascada ganñiooquidi agai. ⁵ Damos aimu istuigaco vuidara guuquiva agai agai Diuusi, dai Diuusi aagidamu ismaacada caga ivuaadana dai ismaacada maicaga ivuaadana. Diuusi cabai gaduu dai aagida agai vaasi duduaacada dai coidada ismaacada caga ivuaadana dai ismaacada maicaga ivuaadana. ⁶ Muidutai ismaacada cacoi aidasi maiquiaa coi agai ca Diuusi ñiooquida dai poduucai ismaacada vaavoitu vaascara oidaca agai Diuusi ɫmadu ɫpan duucai Diuusi, Diuusi tomastuigaco oidaga. Vaasi oodami viaa iscoiyagi poduucai soimaa taatatuldi Diuusi cascada.

⁷ Casi miaadimi istuigaco ugitia agai vaasi istumaasi cascada cagacara avar oidaca aapima dai maitatagitoda istumaasi soimaascami ganuucadacavurai dai maisoimaasi ivuaada baiyoma avar gamamadada. ⁸ Damos sioma gaagagai masoigadagi ganaaduñi. Siora oigadai ganaaduñi caga gaoigaldi ɫpa massoimaasi ivuiidiadagi. ⁹ Baiganliaracada avar ganmiaadagiada aipaco ganquiquiara. ¹⁰ Vaasi oodami maata amo istumaasi dai poduucai istutuidi issoicadagi aa. Diuusi poduucai idui cascada. Vaascatai gaagagai isaipacoga gansoicadagi isducatai istutiadagi. Poduucai vaascatai ivueeyi ɫa duiñdagai ismaacada Diuusi ipalidi saida ivuaadana. ¹¹ Siora ɫñiooquituldiadamigadacagi Diuusi gaagagai iscaga agadagi istumaasi Diuusi ipalidi. Siora soicadagi iscaga aagadagi vai poduucai vaasicada istumaasicada ivueeyi aatama

VΛASCATA siaa duutudai aatama Diuusi. Suusi Cristo aragai ismaacada garsoicai iscaga ivuaada aatama vvasi istumaasi. Aliasi gaaagai isvascatai siaa duutuadagi Diuusi. Diuusi aragai dai tomastuigaco tlaanai oidi daama dai tavaagiarA.

12 Giñaaduñi maitavar vvaam analiada tomali maidudu-aadicuda masiascada soimaasi taatamadagi. Diuusi agai dai soimaasi gantaatamituldi naida aliditai masabai sallyicada vaavoitudai. Gomaasi gaaagai siapaduñiagi vvasi vaavoitudadamicada. 13 Baiyoma avar baiganaliada masiascada soimaa taatamadagi. Aapima soimaa taatamai apan duucai Suusi Cristo cascada. Dai poduucai baiganaliadamu aapima lapa siascada diviagi Suusi Cristo dai vascatai siaa duutuda agai. 14 Massoimaasi ñiooqui gnaagiadagi vaavoitudaitai aapima Suusi Cristo gaaagai masbaiganaliadagi. Diuusi IbadA aliase dadadacai dai ganama daja cascada gaaagai masbaiganaliadagi. Agai ismaacada soimaasi ñiooqui gnaagiadagi agai ñiooquidi Diuusi IbadA, damos aapima siaa duutudai Diuusi IbadA. 15 Aapima gaaagai issoimaa taatamadagi damos maisu soimaasi ivuaadatai tomali gacoodacamicatai tomali asivuacatai tomali gvapasaitai aa aa duiñadara. 16 Damos siora soimaa taatamadagi vaavoitudaitai Suusi Cristo agai maitaagai issiaa aradagi, baiyoma gaaagai isiaa duutuadagi Diuusi, vaavoitudai agai Suusi Cristo cascada.

17 Caaayi istuigaco Diuusi naida agai loodami sabai calaga ivuaadana ismaicalaga ivuaadana lapa. Araga naida agai agai vaavoitudadami dai gooquiarA agai ismaacada maitarvaavoitudadami dai soimaa taatatulda agai ismaacada maicalaga ivuaadana. Damos isDiuusi soimaasi gartaatamituldi aatama ismaacada arvaavoitudadami, vaamioma soimaa taatatuldamu agai ismaacada maiangidi. 18 Calaga ivuaadami avanacai istutuidi iscalagacara vvaquiagi dai soimaasi ivuaadami siaadara calagacara vvacana. 19 IsDiuusi ipaliadagi isvaavoitudadami soimaasi taatamadagi vascata gaaagai isvaavoitudadami apiacalagacara oidacagi, vaavoitudaitai isDiuusi nuucada. Diuusi idui oodami dai sallyicada calagacara naidi ismaacada vaavoitudai.

5

1 Ganmaaquia inlidi aan ñiooqui aapima vaavoitudadami gantalaanadamiga. Aan lapa artalaanadami apan duucag agai. Daid arnijadami isducatai soimaa taata Suusi Cristo dai aan lapa lamadu daacamu Suusi Cristo vvasi

vaavoitudadami aamadu. ² Aapima tataanadami nuucadacavurai govaavoitudadami ismaacaa taaana. Aliasi gaaagai masbaiganaliaragacada ivuaadagi isducatai Diuusi ipalidi, damos maisiu guvucadagaicada, tomali maisiu mosgamaitaa liditai tumiñsi. Baiganaliaragacada avarivuaada gnaa duiñdaga, ³ maitavar soi duucai najada dai maitavar soi vuaada baiyomavar caagacara oidaca vai poduucai oidacana gogaa vaavoitudadami aapa. ⁴ Dai poduucai siascada diviagi Suusi Cristo agai gandadadaquituda agai an duucai agai dai vascatai siaa anduutuadamu aapima aapa.

⁵ Poduucai aapa aapima gagali agiadavurai gantaaanadami aipacoga avar gansoicada maigarducada ganliditai.

Diuusi soicai ismaacada maigarducada ganlidi.

Dai agai vuidaa caata ismaacada garducada ganlidi.

⁶ Dai maitavar garducada ganliada Diuusi vui. Agai alia viaa guvucadagai dai amo imidagai siascada agai ipaliadagi ganmaaquimu amo samicami. ⁷ Maitavar vuaam anliada tomali amo istumaasicada Diuusi agai dai gansoicai dai annuucada.

⁸ Cagavar gantagitoca. Gansaayu adiaavora tomasi-aacoga aimarai dai gaagai soora soimaasi iduiñdagi cascada annuucadacavurai. ⁹ Dai maitandadagitoda issoimaasi anduiñtuldagi agai, baiyomavar apiacaga vaavoitudada maatacatai isvascatai gnaaduñi vaavoitudadami vasi oidigaa soimaasi taatamai ganapan duucai. ¹⁰ Dai masiascada casoimaasi taatagi bai tavapi Diuusi bai duña agai aniibadaga sipoduucai caga ivuaadamu aapima gnaa duiñdaga dai Diuusi caga ganvaavoitulda agai dai caga ganmaaquia agai tagitoidagai. Diuusi agai dai caagacara ganlidi dai ganvai masai iimana tavaagiamu dai aamadu daraajana agai dai Suusi Cristo tomastuigaco. ¹¹ Aliasi gaaagai isvascatai siaa duutudagi Diuusi. Diuusi agai dai tomastuigaco taaana oidigi daama dai tavaagigaa.

¹² Aana ganooji idi ali ojai dai Silvaanocada ganootosi. Goovai argaraduñi vaavoitudadami dai caga tuiga. Dai idi ojiaga ganmaa aana ñiooqui dai gnaagidi sai Diuusi caagacara ganlidi dai poduucai maatacamu aapima isDiuusi samicada ganoigadai. Dai apiavar caga vaavoitudada isDiuusi ganoigadai.

¹³ Idi vaavoitudami ismaacada tami Babilooniaga daraaja Diuscada ganviaatuldi. Diuusi covai vuvaitu idi an duucai aapima. Marcusi ismaacada giñmara gducami Diuscada

gΛnviaatuldi ΛΛpΛ. ¹⁴ BaigΛnΛliaragacΛdΛ gΛnviaatuldiada dai
apiavΛr gΛnoigΛada aipacoga.

AanΛ ipΛlidi isvΛΛscatai aapimΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai Su-
usi Cristo baigΛnΛliadagi.

MosΛcaasi.

Idi arΛoojai gotordadΛ ismaacΛdΛ ooja Piiduru

¹ Aana arSimuñi Piiduru Suusi Cristo ootosada daidΛ arpiooñigada. Aana ganoojidi idi oojai aapima vaavoitudadami ismaacΛdΛ cΛga vaavoitudai garapan duucai. Diuusi garooga amadu Suusi Cristo cΛgacΛra garvuviadamiga sΛlicadΛ ivueeyi amo istumaasi cΛgaducami aatamΛcadΛ garsoiñacai tasai lpan duucai vaavoitudana. CascadΛ gamaata isgai amadugan duucai garnaidi. ² Aana ipΛlidi isDiuusi vaamioma cΛgacΛra gannajadagi vai vaamioma ganiibastacan tadacagi ganiibadaga maatacatai Diuusi amadu Suusi gartaanadamiga.

³ Diuusi alia viaa guvucadagai. Dai lagi casi garmaa vΛasi istumaasi tagito aatama dai cΛgacΛra oidacagi dai siaa duutuadagi lagi. Diuusi garsoi tasai maatana Suusi Cristo. Lagi acovai garvuvaitu. Dai lagi alia viaa guvucadagai daidΛ idui naana maasi istumaasi gagarducami. ⁴ GomaasicadΛ cΛl maata aatama isDiuusi vaamioma mui naana maasi istumaasi gagarducami iduñia lagi aatama garvΛatarΛ. Vai poduucai mosacaasi cΛga ivuaada aatama isduucai Diuusi mosacaasi cΛga ivueeyi. Dai poduucai istutuidi aatama isgajiaadarΛ viaagi soimaascami dai maiapan duucai ivuaadagi amaivaavoitudadami ismaacΛdΛ ivueeyi mosacaasi istumaasi lagi lagi ipΛlidi isivuaadagi. ⁵ CascadΛ aliasi glaagai iscΛgacΛra oidacagi aapima cavaavoitudacai Diuusi. Dai aliasi glaagai lpa isvaamioma cΛga matia liadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaadagi, ⁶ dai aliasi glaagai lpa ismaitivuaadagi istumaasi aapima lagi ipΛlidi, dai siascadΛ soimaasi taatamadagi aapima aliasi glaagai isapiacΛga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidΛ, dai aliasi glaagai lpa isivuaadagi vΛasi istumaasi Diuusi ipΛlidi, ⁷ dai aliasi glaagai lpa masaipacoga gnoigadagi aapima vaavoitudadami dai isoigadai vΛasi oodami lpa.

⁸ Isivuaadagi aapima vΛasi gomaasi aidΛ gia vaamioma cΛgacΛra oidacamu aapima dai vaamioma cΛga ivuaadamu Diuusi aa duiñdadΛ agiditai maatacatai aapima Suusi Cristo gartaanadamiga. ⁹ Damos ismaitivuaadagi aapima gomaasi aidΛ gia maiquiaa cΛl maata aapima istumaasi arcΛgaducami maitatagitoitai isDiuusi caoigali gansoimaascamiga. ¹⁰ CascadΛ giñaduñi vaavoitudadami

cΛagacΛΓΛ avΛr oidaca vai poduucai cΛΛga gΛmaatΛcana isDiuusi Λcovai gΛnvuvaitu dai gΛmaamara duucai gΛnnΛidi. IscΛagacΛΓΛ oidacagi aapimΛ aidΛ gia maigajiaadΛrΛ viaamu aapimΛ gΛnvaavoidaraga. ¹¹ Poduucai viaacamu aapimΛ oigaragai isiimiagi tΛvaagiamu siaaco gatΛaanΛi Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga tomastuigaco. Λgai Λgai daidΛ ΛrcΛagacΛΓΛ gΛrvuviadami.

¹² CascΛΔΛ apiagantΛtΛgitoldiadamu aanΛ gomaasi tomasi camaata aapimΛ dai cΛΛga vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛΔΛ caviaa aapimΛ dai gomaasi gia Λrvaaivoi. ¹³ Dai aanΛ poΛlidi iscΛΛga ivueeyi aanΛ gΛnmaacaitai idi ñiooqui sivi maiquiaa muucuai. ¹⁴ Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga casi giñaagidi sai caotoma muquia iñagai aanΛ. ¹⁵ CascΛΔΛ gΛnoojidi aanΛ vai poduucai siΛascadΛ camuuquiagi aanΛ vΛascΛΓΛ tΛtΛgitoda aapimΛ gomaasi.

¹⁶ Casi gΛnaagidi aanΛ sai Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga alia viaa guvucadagai dai sai Λpamu divia agai tami oidigi daama. Gomaasi gia sΛλλicΛΔΛ Λrvaaivoi. Gomaasi maitarcueentogadΛ oodami yaatavogami. AatΛmΛ Λgi gΛrvuupuquicΛΔΛ nΛidi gΛrtΛaanΛdamiga issΛλλicΛΔΛ viaa guvucadagai. ¹⁷⁻¹⁸ AatΛmΛ caΛ aidΛsi Diuusi gΛrooga tΛvaagiaiñdΛrΛ cΛΛga ñioo Λgai vΛΛtarΛ dai pocaiti; “Idi Suusiava Λrgiñmara nai aanΛ alia oigΛdai dai baigiñlidi aanΛ goovaicΛΔΛ”, caiti Diuusi. Dai aatΛmΛ ΛΛmadu daraajatadai gΛrtΛaanΛdamiga ΛgiidiΛΓΛ ismaacΛΔΛ Diuusi Λcovai vuvaitu vai ami dadadacΛi Suusi sicoli. CascΛΔΛ nΛidi aatΛmΛ aidΛsi Suusi sicoli dadadacΛi.

¹⁹ Istumaasi nΛidi aatΛmΛ dai caΛ caagaitadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ΛΛquioma cascΛΔΛ aidΛsi nΛidi aatΛmΛ dai caΛ, maí issΛλλicΛΔΛ Λrvaaivoi. Dai aapimΛ ΛpΛ aliasi gΛaagai mΛsΛΛgiadagi goñiooqui. Diuusi ñiooquidΛcΛΔΛ maata oodami mui naana maasi istumaasi maimaatΛcatadai. AapimΛ aliasi gΛaagai mΛscΛΛga Λgiditai caΛcagi Diuusi ñiooquidΛ asta siΛascadΛ Λpamu diviagi Suusi Cristo dai aapimΛ ΛΛmadu daraajamu. ²⁰ Damos sioma cΛΛga gΛaagai mΛsmaatΛcagi sai tomali Λmaadutai maiΛagi istutuidi isaagagi istΛiya Λlidi istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ. ²¹ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ tomali Λmo imidagai maiaagai istumaasi Λgi Λgai ipΛlidi baiyoma Λgai ΛrcΛcΛΛli ismaacΛΔΛ Diuusi Λcovai vuvaitu dai Λgai ñiooquituldiña Diuusi. Diuusi IbΛadΛ mamaatΛtuldiña istumaasi aagadagi Λgai.

VΛASCATA maisoimaasi ñioocai ASALLicami viaacami vui tomali maiaagidi Diuusi issoimaasi idui agai.

12 DAMOS sioora ivuaadagi MOSACAasi istumaasi AAgI Agai ipALidi Agai CACAisi gANDUCami maicAAGA gANTATAgitocatai. Agai ivueeyi MOSACAasi istumaasi AAgI Agai ipALidi Apan duucai CACAisi. Oodami coodaiña CACAisi ismaacADA CACAidaga. Dai sioora vui ñioocadagi istumaasi maicAA maata CA Agai maiimi agai Diuusi AMmadu. 13 Agai soimaasi taatamituldiña oodami yaatagiditai dai vupuiirumaditai cascADA soimaasi taata agai. Dai Agai baigANALidiña asta tasATA soimaasi ivuaadatai cascADA siaa AARadamu aapima isAMmadu gacuaadagi. Agai poduucai ivueeyi gANvupuiirumada Aliditai.

14 Dai Agai maisiaa duutudai tomali AMmo ooqui. Agai mai-ibiocora soimaasi ivuaadatai dai vupuiirumadaiña AMmoco ismaacADA maicAAGA vaavoitudai Diuusi. Dai Agai alia coimudada tuutuiga. Dai Diuusi SALLicADA soimaasi taatatulda agai Agai. 15 Dai Agai iimi agai ADiaavora AMmadu maiAAGiditai Diuusi ñiooquida. Agai Apan duucai ivueeyi Balaam Beor marada. Agai gamaitACADA Alidiña tumiñsi soimaasi ivuaadatai. 16 DAMOS AMmo asñitu ñioo dai bagaimi ABalaam dai Agai dagitu gAVuiirudaga.

17 DAMOS AmamaatAtuldiadami yaatavogami maitARsoiñi. Agai tomastuigaco oidacamu siaaco SALLicADA tucagamucana tomastuigaco. 18 Agai AAgI CAAGA ñioocai gANmamaatAtuldiaraga vui DAMOS maitARsoiñi istumaasi gamamaatAtuldi Agai. GANmamaatAtuldiaraga maicAAGaducamicADA vupuiirumagi Agai ismaacADA cayoga maiuurapACaitadai ASOimaasi ivuaadami. 19 AmamaatAtuldiadami yaatavogami gamamaatAtuldiña sai tomasioorai istutuidi isivuaadagi istumaasi ipALIadagi dai sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai tomasi soimaasi ivueeyi. DAMOS AmamaatAtuldiadami yaatavogami maitistutuidi isdagitocai soimaasi ivuaadagi dai cascADA maitistutuidi isivuaadagi MOSACAasi istumaasi ipALIadagi. 20 DAMOS isAMAadutai camaiuuvapACADagi ASOimaasi ivuaadami dai cagajiaadARA viaagi naana maasi istumaasi soimaasicami maatacatai isSuusi Cristo gARTAAANADamiga ATACAGACARA vuviadami dai gooquiARA Apamu uuravagi ASOimaasi ivuaadami dai Apamu soimaasi ivuaadagi aidA gia Diuusi vaamioma soimaasi taatatulda agai Agai. 21 Vaamioma ARCAAGaicamudai Agai VAAARA ismaimaatAMudai Diuusi ñiooquida dai maisiu gajiaadARA viaamudai camaatacai. 22 GomaasicADA casi AADui istumaasi aagaiña oodami dai pocaitiña: “Googosi viootaiña dai Apamu cuaadana gAVioosi dai tomasi sociacami CAAGA vapaATAsdiña gANSosoiga tataisoli

vΛΛSCATΛ ATataisoli gANTuculimadaĩña dΛVΛΛrai vaagicamiΛRΛ”,
ascaitiña oodami.

3

1 Giñaaduñi aliΛsi gΛNOigΛdai aanΛ. Idi ARgootordadΛ oojai
ismaacΛdΛ gΛNOojidi aanΛ. Dai vΛgooquiΛRΛ ganmaacai aanΛ
ñiooqui ipΛliditai mASCΛΛga gANTΛTAgitodagi 2 tΛTAgitoitai
istumaasi ΛΛquioma aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ
ismaacΛdΛ Diuusi ΛCOvai vuvaitu dai Suusi Cristo
mamaatΛtuldaragadΛ ismaacΛdΛ aatΛMΛ Suusi Cristo
ojootosadΛ gΛNAagidi.

3 DΛmos ΛPΛga gΛAagai mΛSmaatΛcagi sai cayoga uugitΛcai
oidigi oidaca agai oodami ismaacΛdΛ parunada agai Diuusi
ñiooquidΛ dai Λgai ivuaada agai istumaasi ΛΛgi Λgai ipΛliadagi.

4 Dai Λgai gatacacada agai dai pocaitidada agai: “¿Tadui
ΛCristo dai camaidivia? Λgai aagidi gΛraaduñicarΛ sai divia
agaitadai. Dai gΛraaduñicarΛ cacΛCΛΛliocoi dai cacoi taidΛ
ΛCristo camaidivia baiyoma momaasi oidigi aidΛsi abiaadΛRΛ
CΛquiva”, ascaitiada agai. 5-6 DΛmos gomaasi maitΛRvaavoi.
Λgai mospoduucΛi tΛTAgitoda agai cascΛdΛ pocaitiada agai.
Oidigi camaimomaasi. Λmo imidagai Diuusi caugititu vΛΛsi
istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicΛdΛ. TucamidΛRΛ
Diuusi gΛñiooquicΛdΛ idui tΛvaagi dai oidigi. DaidΛ idui iicomai
sai duucuiña. Dai gooquiΛRΛ Diuusi ugiritu vΛΛsi istumaasi
oidacatadai oidigi daama duuquicΛdΛ. 7 DΛmos gotΛvaagi
ΛΛmadu gooidigi ismaacΛdΛ oidaga sivi Diuusi caaagai sai
Λmo imidagai ugirituda agai taicΛdΛ. Amaasi Λgai vai Diuusi
ootosa agai Λsoimaasi ivuaadami mΛΛca siaaco tomastuigaco
soimaasi taataca agai.

8 DΛmos aapimΛ giñaaduñi mosavΛR tagitoca sai Diuusi
vΛΛtarΛ Λmo tasai ΛTΛpan ducami Λmo mil uumigi dai Λmo
mil uumigi ΛTΛpan ducami Λmo tasai. 9 Diuusi gia iduñia
agai istumaasi aagai saidΛ iduñia agai, tomasi ΛΛmoco poΛlidi
sai cataVΛpi daivusai. DΛmos Diuusi maitΛroojodai baiyoma
ipΛlidi Λgai isvΛΛscatai aatΛMΛ Λma duucΛi gARTΛAgituagi vai
poduucΛi tomali Λmaadutai maiimiagi ΛDiaavora ΛΛmadu.

10 DΛmos Λmo imidagai aimu istuigaco divia agai
gARTΛaanΛdamiga Suusi Cristo. Dai todian duucΛi divimu Λgai
siΛΛscadΛ oodami mainΛNΛracagi poduucΛi isduucΛi daivui
ΛΛsivogami siΛΛscadΛ oodami mainΛNΛracagi. Amaasi ugitia
agai gotΛvaagi taicΛdΛ dai cavaini copoñdatai. Dai dΛVΛΛrai
mΛia agai ΛΛmadu vΛΛsi istumaasi oidaga oidigi daama.

11 Dai maatacatai aapimΛ isvΛΛasiaΛcatai ugitia agai
aliΛsi gΛAagai issΛΛlicΛdΛ CΛΛgacΛRΛ oidacagi aapimΛ dai

cΛΛga siaa duutuadagi Diuusi. ¹² Dai aapimΛ gΛaagai isnaΛaracagi ipΛlidityai sai otoma aΛna istuigaco Diuusi iduñia agai vΛΛsi gomaasi. Amaasi ugitia agai gotΛvaagi taicΛΔ dai vΛΛsiaΛcatai maia agai. ¹³ Damos aatΛmΛ nΛnΛra istuigaco Diuusi iduñia agai Λmai tΛvaagi utudui dai oidigi utudui ismaacΛΔ aagai Λgai saidΛ iduñia agai. Dai amaasi Λoodami ivuaadamu mosacaasi istumaasi arcΛΛgaducami dai istumaasi arsΛlicami.

¹⁴ CascΛΔ aapimΛ giñaduñi nΛnΛracatai aapimΛ gomaasi gaagadavurai isducatai cΛΛgacΛrΛ oidacagi dai poduucai maitarsoimaasi iducamicamu aapimΛ siΛscadΛ diviagi Diuusi, dai poduucai cΛΛgacΛrΛ gannΛjadamu Λgai. ¹⁵ Aliasi gΛaagai ismaatacagi aapimΛ ismaiquiaa divia gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo ipΛlidityai Λgai ismuidutai cΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi. Garaduñi Paavora ismaacΛΔ aliāsi oigΛdai aatΛmΛ poduucai gΛnooji ΛpΛ. Diuusi maatΛtuli Λgai istumaasi gΛnoojida Λgai cascΛΔ. ¹⁶ VΛΛscΛrΛ siΛscadΛ gaoojiada Λgai gaaagidiña gomaasi tomasi ΛmapΛcΛrΛ aliā sijaiga ismaata caΛcagi. Dai Λmoco ismaacΛΔ maicΛΛ maatΛ caΛ Diuusi ñiooquidΛ dai maicΛΛga vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ ama duucai aagaiña poduucai isduucai Λma duucai aagaiña Λgai ΛmapΛcΛrΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ dai poduucai maiimimu Λgai Diuusi Λmadu.

¹⁷ CascΛΔ aapimΛ giñaduñi camaatacatai gomaasi gΛaagai masigΛnnuucadacagi vai maitΛnvupuiirumadadagi gomaatΛtuldiadami yaatavogami aidΛ gia camaicΛΛga vaavoitudadan tada aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ. ¹⁸ Damos aliāsi gΛaagai isvaamioma cΛΛga maatia aapimΛ gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo ismaacΛΔ cΛΛgacΛrΛ garvuvaidi. Dai aliāsi gΛaagai isdagitoagi ΔSuusi vai Λgai gΛnsoiñana isvaamioma cΛΛga oidacana aapimΛ. Aliāsi gΛaagai isvΛΛscatai cΛΛga ñioocadagi Suusi Cristo vΛΛtarΛ.

Mosacaasi.

Idi arΛoojai arΛgadadΛ ismaacΛdΛ ooji Vuaana gΛaaduñi vaavoitudadami

¹ AanΛ arVuaana daidΛ gΛnoojidi aanΛ aagaitai Suusi Cristo. Suusi Cristo Λgai daidΛ garmaa ibΛdagai utudui. AidΛsi abi-aadΛrΛ maiquiaa cΛquiva oidigi Suusi Cristo caoidacatadai tΛvaagiΛrΛ Diuusi ΛΛmadu. Dai aidΛsi divia Λgai tami oidigi daama nΛidi aanΛ Λgai, dai caΛcana aanΛ ñiioquidΛ, dai taata aanΛ tuucugadΛ. Dai siorΛ maatΛ istuiga Suusi Cristo poduucai maatΛ istuiga Diuusi. ² Suusi Cristo divia ami siaaco daraajatadai aatΛmΛ cascΛdΛ gΛnaagidi aatΛmΛ sai nΛidi. Dai sivi gΛraagidi aatΛmΛ sai Suusi Cristo Λgai dai garmaacai ibΛdagai utudui dai Λgai tomastuigaco oidaga. Λgai Diuusi gΛrooga ΛΛmadu oidacatadai dai gooquiΛrΛ divia tami oidi daama dai aatΛmΛ nΛidi Λgai. ³ Dai aatΛmΛ gΛnaagidi istumaasi nΛidi dai caΛ vai poduucai aapimΛ ΛpΛ gΛrΛpan duucai tΛtΛgitodagi dai vΛΛscatai Λpan duucai tΛtΛgitodagi aatΛmΛ Diuusi gΛrooga ΛΛmadu Suusi Cristo Diuusi maradΛ. ⁴ Gomaasi gΛnoojidi aanΛ masai vaamioma baigΛnΛlidiña.

⁵ Sivi gΛnaagidamu aatΛmΛ istumaasi Suusi Cristo garmaatΛtuli sai Diuusi alia cΛΛ tuiga dai tomali Λmo imidagai maitivueeyi istumaasi soimaascami. ⁶ Ispocaitiada aatΛmΛ tasai Λpan duucai tΛtΛgitoi Diuusi dai maitivuaadagi istumaasi arCΛΛgaducami aidΛ gia yaatagai aatΛmΛ dai sΛΛlicadΛ soimaasi ivueeyi. ⁷ DΛmos isCΛΛgacΛrΛ oidaca aatΛmΛ dai cΛΛga ivuaadagi poduucai isduucai ivueeyi Diuusi aidΛ gia Λmo tΛgitoidagai viaacamu aatΛmΛ. Dai Diuusi gΛroigΛldi garsoimaascamiga muucucai Suusi Cristo Diuusi maradΛ curusiaba.

⁸ Ispocaitiadagi aatΛmΛ tasai maitarsoimaasi ivuaadami aidΛ gia garvupuiirumadai aatΛmΛ ΛΛgi daidΛ aryaatavogami aatΛmΛ. ⁹ DΛmos isaagiada aatΛmΛ Diuusi Λsoimaascami ismaacΛdΛ ivuaadagi aidΛ gia Diuusi iduunimu aatΛmΛcΛdΛ istumaasi arSΛΛlicami. Λgai gΛroigΛldamu garsoimaascamiga dai cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛijadamu ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatΛmΛ. ¹⁰ DΛmos ispcocaitiadagi aatΛmΛ tasai maisoimaasi ivueeyi aidΛ gia ducami ispcocaitiada aatΛmΛ isDiuusi yaatavoga dai poduucai maivaavoitudai Diuusi ñiioquidΛ.

2

1 Giñaaduñi vaavoitudadami g_Λnaagidi aan_Λ gomaasi ma_Sai maisoimaasi ivuaadana. Da_Λmos is_Λmaadutai soimaasi ivuaadagi, ca_Λ maata_Λ aat_Λma_Λ isoidaga a_Λmoco ismaac_Λda ga_Λrsoic_Λi Diuusi ga_Λrooga vuitapi. Agai a_ΛrSuusi Cristo. Dai agai ivueeyi istumaasi a_Λrsaa_Λlicami. 2 Dai agai vaa agai dai muu curusiaba vai poduucai Diuusi ga_Λroig_Λldi aat_Λma_Λ ga_Λrsoimaascamiga dai va_Λasi oidigi daama oidacami soimaascamiga_Λ.

3 Is_Λagiada aat_Λma_Λ istumaasi aagai Diuusi ñiooquida_Λ aida_Λ gia ca_Λ maata_Λ aat_Λma_Λ is_Λarmaamarada_Λ Diuusi. 4 Da_Λmos is_Λmaadutai pocaitiadagi sai maata_Λ Diuusi dai saida_Λ a_ΛrDiuusi marada_Λ dai va_Λascara_Λ mai_Λgiadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquida_Λ agai gia a_Λryaatavogami dai maita_Λrvaavoitudadami. 5 Baiyoma ismaac_Λda ca_Λga a_Λgiadagi Diuusi ñiooquida_Λ agai gia oig_Λdai Diuusi dai poduucai ca_Λ maata_Λ aat_Λma_Λ is_Λpan duucai ta_Λgitoi Diuusi. 6 Sioora_Λ pocaitiadagi is_Λpan duucai ta_Λgitoi Diuusi agai gia ga_Λagai isca_Λga oidacagi poduucai isduucai oidacata_Λdai Suusi Cristo tami oidigi daama.

7 Giñaaduñi istumaasi g_Λnoojidi aan_Λ maita_Λmo mamaat_Λtuldiaragai utuducami. Goovai a_Λagai vaa ismaac_Λda ca_Λ aapima_Λ aidasi abiaada_Λra ga_Λagacai gamamaat_Λtuldi Suusi Cristo. 8 Da_Λmos va_Λascara_Λ g_Λnaagidi aan_Λ a_Λmo ñiooqui ducami is_Λa_Λmo mamaat_Λtuldiaragai utuducada da_Λmos va_Λascara_Λ a_Λagai vaa ismaac_Λda g_Λnaagidi Suusi Cristo ma_Sai aipacoga g_Λnoig_Λdaiña. Suusi Cristo ali_Λasi g_Λnoig_Λdai aapima_Λ dai poduucai g_Λnoig_Λdai aapima_Λ aipacoga. Si_Λascada_Λ oodami aipacoga g_Λnoig_Λdagi aida_Λ gia gajiaada_Λra viimu gosoimaascami dai ca_Λgacara_Λ oidacamu oodami.

9 Is_Λmaadutai pocaitiadagi isca_Λgacara_Λ oidaca dai ca_Λdadagi ga_Λaduñi vaavoitudadami agai quiaa soimaasi ivueeyi. 10 Da_Λmos sioora_Λ oig_Λadagi ga_Λaduñi agai gia ca_Λgacara_Λ oidaga. Dai agai maisoimaasi duiñtuldi aa. 11 Da_Λmos sioora_Λ ca_Λdadagi ga_Λaduñi agai quiaa soimaasi ivueeyi dai maimaata_Λ isducatai ca_Λga oidacagi maimaata_Λ ca_Λcatai Diuusi ñiooquida_Λ.

12 Ga_Λnoojidi aan_Λ va_Λscatai aapima_Λ giñaaduñi vaavoitudadami caoig_Λldacai Diuusi ga_Λnsoimaascamiga muucuca. Suusi Cristo aapima_Λ ga_Λnvaata_Λra. 13 Ga_Λnoojidi aan_Λ va_Λscatai aapima_Λ ca_Λca_Λli oodami maata_Λcatai aapima_Λ Suusi Cristo. Agai caoidacata_Λdai maiquiaa ca_Λquivacai oidigi abiaada_Λra.

Ganoojidi aana vaaascatai aapima gagallli cavaamioma istui aapima isaDiaavora.

Ganoojidi aana aapima aali vaavoitudaitai aapima Diuusi garooga. ¹⁴ Ganoojidi aana aapima cacallliodami maatacatai aapima Suusi Cristo. Agai caoidacatadai maiquiaa calquiva oidigi abiaadara. Ganoojidi aana aapima gagallli calga vaavoitudaitai aapima Diuusi ñiooquida dai cavaamioma istui aapima isaDiaavora.

¹⁵ Maitavar oojiada isivuaadagi gosoimaascami ismaacada oidaga tami oidi daama. Dai maitavar viaaca liada naana maasi istumaasi istumaasi oidaga tami oidi daama. Isamaadutai oojiada gomaasi aidia gia maioigadai Diuusi. ¹⁶ Ismaacada maivaavoitudai Diuusi ivueeyi mui naana maasi soimaascami. Agai ivueeyi mosacaasi istumaasi lagi lagi ipalidi dai viaaca alidiña vaaasi istumaasi najadagi, dai gagarducada ganalidiña naana maasi viaacatai. Vaaasi gomaasi ivueeyi ismaacada maivaavoitudai Diuusi dai Diuusi maitipalidi ispomaasi ivuaadagi oodami. ¹⁷ Dai amo imidagai ugitimu vaaasi gomaasi dai oidigi ugitimu larra. Damos siorra ivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi lagi gia tomastuigaco oidacamu.

¹⁸ Giñaaduñi cayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi. Camai aapima isdivia agai amo oodami ismaacada vuidara caataca agai Cristo. Dai caoidaga mui oodami ismaacada vuidara vaata Cristo cascada cal maata aatama iscayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi. ¹⁹ Ismaacada vuidara vaata Cristo agai gia maitargaraaduñi vaavoitudadami cascada iji garsaagidañdara. Issalllicada argaraaduñicamudai aidia gia garalamadu daraacamudai lagi. Damos lagi iji sai vaamioma calga gamaatana isagai maitargaraaduñi.

²⁰ Damos Cristo ootoi Diuusi Ibadia sai ganalamadu daacana. Dai lagi gansoicai masai calga maatacana istumaasi arvaavoi dai istumaasi maitarvaavoi. ²¹ Ganoojidi aana maatacatai aapima istumaasi arvaavoi. Dai istumaasi maitarvaavoi.

²² Isamadutai pocaitiadagi sai Diuusi maiotoi Suusi sai cascada maitaraCristo agai gia yaatagai. Agai gia vuidara vaata Cristo. Agai pocaiti sai Diuusi maitararooga dai sai Suusi maitarDiuusi marada. ²³ Ispocaitiadagi oodami sai Suusi maitarDiuusi marada Diuusi garooga maialamadu daja lagi. Damos ispocaitiadagi oodami sai Suusi arDiuusi marada aidia gia Diuusi lamadu daja lagi.

²⁴ Cascada apiavar calga lagiada aapima Diuusi ñiooquida ismaacada cal aapima tucamidara abiaadara. Masiaapima

apiac^Λga vaavoitudada aid^Λ gia Diuusi g^Λrooga ^Λmadu mara^Δ g^Λn^Λmadu daraajamu. ²⁵ Dai Suusi Cristo g^Λraagidi t^Λsai tomastuigaco oidaca ragai aat^Λm^Λ Diuusi ^Λmadu.

²⁶ Aan^Λ g^Λnoojidi gomaasi masai maatacana isoidaga oodami ismaac^ΔΔ g^Λn^vvupuiirumadada ^Δlidi. ²⁷ Suusi Cristo ootoi Diuusi Ib^ΔΔ sai g^Λn^Λmadu daacana, casc^ΔΔ mait^Δgito aapim^Λ sioora g^Λn^mmamaat^Δtuldiadagi istumaasi ^Λrc^ΛΔgaducami, ^Δgai g^Λn^mmamaat^Δtuldi v^ΛΛsia^Δcatai casc^ΔΔ. Istumaasi gamamaat^Δtuldi ^Δgai gia s^Λlic^ΔΔ ^Δrvaavoi. Dai poduuc^Δ apiac^Λga ^Λgidi aapim^Λ Suusi Cristo poduuc^Δ isduuc^Δ g^Λn^mmaat^Δtuli Diuusi Ib^ΔΔ.

²⁸ Giñaaduñi apiav^Λr c^ΛΔga ^Λgiada aapim^Λ Suusi Cristo dai poduuc^Δ maisiaa ^Δradamu aapim^Λ si^Λscad^Δ diviagi ^Δgai tomali mai^Δbiadamu aapim^Λ Diuusi. ²⁹ C^ΛΔ maata aapim^Λ isSuusi Cristo tomali ^Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi casc^ΔΔ c^ΛΔ maata aapim^Λ sai sioora apiac^Λgac^Λr^Λ oidacagi ^Δgai gia ^ΔrDiuusi maamarad^Δ.

3

¹ S^Λlic^ΔΔ g^Λroig^Δdai Diuusi g^Λrooga, casc^ΔΔ g^Λmaamara g^Λraagai. Dai s^Λlic^ΔΔ ^Δrvaavoi is^Δrmaamarad^Δ aat^Λm^Λ. D^Δmos ismaac^ΔΔ maivaavoitudai Diuusi maimaat^Δ is^ΔrDiuusi maamarad^Δ aat^Λm^Λ. ^Δgai maivaavoitudai Diuusi casc^ΔΔ. ² Giñaaduñi s^Λlic^ΔΔ g^Λnoig^Δdai aan^Λ. Vaavuava iscasi ^Δrmaamarad^Δ aat^Λm^Λ Diuusi d^Δmos maiquiaa c^ΛΔ maata aat^Λm^Λ istuutiaca ragai gooqui^Δrioma. D^Δmos c^ΛΔ maata aat^Λm^Λ sai si^Λscad^Δ diviagi Suusi Cristo aat^Λm^Λ ^Δpan tuutiaca ragai ^Δgai maatac^Δtai istuiga ^Δgai. ³ V^Λscatai ismaac^ΔΔ vaavoitudai is^Δpan tuutiacagai Suusi Cristo gajiaad^Δr^Λ vipieeyi soimaascami c^ΛΔgac^Λr^Λ oidaca ^Δliditai ^Δpan duuc^Δ Suusi Cristo.

⁴ Tomasioora sioora soimaasi ivuaadagi mai^Δgidi Diuusi s^Λlic^ΔΔm^Δg^ΔΔ. Asoimaasi ivuaadami vuid^Δr^Λ v^ΛΛt^Δ s^Λlic^ΔΔm^Δ. ⁵ C^ΛΔ maata aapim^Λ isSuusi Cristo divia tami oidi daama dai muu curusiaba dai poduuc^Δ oig^Δldi ^Δgai soimaascami-gad^Δ oodami dai tomali ^Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ⁶ Sioora c^ΛΔga ^Λgidi Suusi Cristo maisoimaasi ivueeyi. Dai sioora apiasoimaasi ivueeyi ^Δgai maimaat^Δ istuiga Suusi tomali maivaavoitudai ^Δgai. ⁷ Giñaaduñi maitav^Λr g^Δndagito m^Δsg^Λn^vvupuiirumadadagi. Sioora c^ΛΔga ^Λgiadagi Diuusi s^Λlic^ΔΔ c^ΛΔga ivueeyi ^Δpan duuc^Δ Suusi Cristo. ⁸ Dai sioora apiasoimaasi ivueeyi ^Δgai ivueeyi istumaasi ^ΔDiaavora ip^Δlidi ducami is^Δrmaamarad^Δcamudai ^Δgai. ^ΔDiaavora soimaasi ivueeyi maiquiaa c^Δquivacai oidigi abiaad^Δr^Λ. Dai Diuusi

marad_Δ divia tami oidi daama dai ugitituda agai ΔDiaavora guvucadad_Δ.

⁹ Diuusi maacai g_Δmaamara ib_Δdagai utudui dai _Δgai maisoimaasi ivueeyi. Sivi maitip_Δlidi Diuusi maamarad_Δ issoimaasi ivuaadagi Diuusi maamarad_Δcatai.

¹⁰ C_{ΔΔ}ga g_Δmaata_Δ sioor_Δ _ΔR_ΔDiuusi maamarad_Δ dai sioor_Δ _Δрмаamarad_Δ ΔDiaavora. Tomasioor_Δ sioor_Δ maic_{ΔΔ}ga ivuaadagi dai maioig_Δadagi g_Δaaduñi _Δgai gia mait_ΔR_ΔDiuusi maamarad_Δ.

¹¹ Aid_Δsi abiaad_ΔR_Δ ca_Δ aapim_Δ Suusi Cristo mamaat_Δtuldiaragad_Δ aid_Δ maí aapim_Δ sai g_Δaagai isg_Δroig_Δadagi aipacoga. ¹² Dai mait_Δaagai is_Δpan duucaí ivuaada aat_Δma_Δ Caín. _Δgai idui istumaasi ip_Δli ΔDiaavora casc_Δd_Δ muua g_Δsuculi. Caín maic_{ΔΔ}ga idui dai suculid_Δ c_{ΔΔ}ga idui casc_Δd_Δ vui baamu _Δgai dai muua.

¹³ Giñaaduñi maitav_ΔR_Δ vuaam _Δliada isg_Δnc_{ΔΔ}dada _Δgai ismaac_Δd_Δ maivaavoitudai Suusi Cristo. ¹⁴ Camaiimia ragai aat_Δma_Δ ΔDiaavora _Δmadu baiyoma iimia ragai aat_Δma_Δ Diuusi _Δmadu. Maata aat_Δma_Δ gomaasi oig_Δdaitai g_Δraaduñi. Sioor_Δ maioig_Δadagi g_Δaaduñi imia agai ΔDiaavora _Δmadu. ¹⁵ Tomasioor_Δ sioor_Δ c_{ΔΔ}dadagi g_Δaaduñi ducami is_Δrgamuaacami. Dai c_{ΔΔ} maata aapim_Δ is_Δmo gamuaacami maitistutuidi isimiagi Diuusi _Δmadu. ¹⁶ Suusi Cristo muu curusiaba aat_Δma_Δ g_Δrva_Δtar_Δ dai poduucai maata aat_Δma_Δ isducatai ivueeyi sioor s_{ΔΔ}lic_Δd_Δ oig_Δdai aa. Poduucai aat_Δma_Δ _Δp_Δ ali_Δsi g_Δaagai isoig_Δadagi g_Δraaduñi dai asta coiyagi _Δgai v_{ΔΔ}tar_Δ isg_Δaagadagi. ¹⁷ Is_Δmaadutai viaacagi v_{ΔΔ}si istumaasi t_Δgito dai is_Δñijadagi _Δgai is_Δmo aduñd_Δ maiviaacagi dai v_{ΔΔ}scar_Δ maisoig_{ΔΔ}ldiagi _Δgaic_Δd_Δ _Δgai maitistutuidi ispot_Δyagi sai Diuusi soic_Δ sai oig_Δdaiña aa. ¹⁸ Giñaaduñi ispocaitiadagi aat_Δma_Δ sai oig_Δdai aa dai v_{ΔΔ}scar_Δ maisoic_Δdagi aid_Δ gia mait_Δrvaavoí isoig_Δdai aa. Baiyoma ali_Δsi g_Δaagai issoic_Δdagi aat_Δma_Δ aa poduucai g_Δmaata iss_{ΔΔ}lic_Δd_Δ oig_Δdai aat_Δma_Δ.

¹⁹⁻²⁰ Dai poduucai c_{ΔΔ}ga maata aat_Δma_Δ is_ΔR_ΔDiuusi maamarad_Δ. _Δmos is_{ΔΔ}mo iimidagai po_Δliada aat_Δma_Δ tasai maitistutuidi is_ΔR_ΔDiuusi maamarad_Δcagi aid_Δ gia ali_Δsi g_Δaagai ist_Δt_Δgitoda aat_Δma_Δ isDiuusi maata v_{ΔΔ}sia_Δcatai. _Δgai vaamioma maata isaat_Δma_Δ casc_Δd_Δ g_Δaagai isg_Δriibastacan tadaca dai baig_Δr_Δliadagi Diuusi vui. ²¹ Giñaaduñi ali_Δsi g_Δnoig_Δdai aan_Δ. Isc_{ΔΔ} maataca aat_Δma_Δ ismaisoimaasi idui aid_Δ gia maidodoadicudamu aat_Δma_Δ Diuusi vuitapi. ²² Dai _Δgai g_Δrmaaquimu v_{ΔΔ}si istumaasi taañiagi aat_Δma_Δ _Δg_Δiditai

aatΛmΛ sΛlicamigadΛ Λgai daidΛ ivuaadatai istumaasi ipΛlidi Λgai. ²³ Dai Λgai gΛraagidi tΛsai vaavoitudaiña Suusi Cristo Diuusi maradΛ dai tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña, poduucai isduucai Suusi Cristo gΛraagidi. ²⁴ Sioora ΛΛgiadagi Diuusi sΛlicamigadΛ poduucai cΛΛga oidaca ivuaadatai istumaasi Diuusi ipΛlidi dai Diuusi ΛΛmadu daja Λgai.

Dai Diuusi ootoi gΛIbadaga sai gΛrΛΛmadu daacana cascΛdΛ maata aatΛmΛ isDiuusi gΛrΛΛmadu daja.

4

1 Giñaaduñi aliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ. MaitavΛr tomasioora vaavoitudada ismaacΛdΛ pocaitiadagi saidΛ rDiuusi ñiñoquitudiadamigadΛ. ΛpΛgavΛr cΛΛga gΛntΛgito caΛca sabaiga rDiuusi ñiñoquidΛ ismaacΛdΛ aagai Λgai. Oidaga mui mamaatΛtuldiadami yaatavogami cascΛdΛ. ² Tomasioora sioora gaaagiadagi sai Suusi Cristo Diuusi maradΛ oodami duucai vuusai tami oidi daama Λgai gia gaaagidi Diuusi ñiñoquidΛ dai Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daja Λgai. ³ DΛmos sioora maigamamaatΛtuldiadagi gomaasi maigaaagidi istumaasi Diuusi ipΛlidi, baiyoma Λgai vuidΛrΛ vΛΛtΛ ΛCristo. CamaΛ aapimΛ isvaamioma muidaimi ΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami vΛΛsi oidi daama.

4 Giñaaduñi aapimΛ rDiuusi maamaradΛ. Dai aapimΛ vaamioma istui isΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami. Diuusi IbΛadΛ ismaacΛdΛ gΛnΛΛmadu daja vaamioma viaa guvucadagai siΛDiaavora ismaacΛdΛ ΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami ΛΛmadu daja cascΛdΛ. ⁵ Λgai ΛΛmadu ajioopai Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo dai gaaagidi naana maasi istumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ivueeyi Λmaivaavoitudadami dai Λgai baigΛnΛliaracΛdΛ caΛcana. ⁶ DΛmos aatΛmΛ rDiuusi maamaradΛ. Sioora maata Diuusi gΛntΛgito caΛcana istumaasi aagiadagi aatΛmΛ. DΛmos sioora maimaata Diuusi maitΛntΛgito caΛcana. CascΛdΛ poduucai cΛΛga gΛmaata sioora aagai Diuusi ñiñoquidΛ dai sioora mosyaatagai.

7 Giñaaduñi aliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ dai ipΛlidi aanΛ isaipacoga gΛnoigΛadagi aapimΛ ΛpΛ. Diuusi Λgai dai gΛrsoicΛi tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña. Dai sioora sΛlicΛdΛ oigΛadagi gΛaduñi Λgai gia maata Diuusi daidΛ rDiuusi maamaradΛ. ⁸ Sioora maioigΛadagi aa Λgai gia maimaata Diuusi. Diuusi Λgai dai oigΛdai vΛΛsi oodami oidi daama oidacami. ⁹ Diuusi gΛrmaatΛtuli isgΛroigΛdai ootosacai gΛmara tami oidi daama tomasi aliΛ Λmaduga, tΛsai poduucai

viaacana aatama ibadaga utudui muucucai agai. ¹⁰ Diuusi oigadai vassii oodami oidigi daama oidacami tomasi maicallaga oigadai aatama Diuusi, agai sallowada garioigadai ootosacai gamara sai muucuna curusiaba dai poduucai oigaldiana garsoimaascamiga.

¹¹ Giñaaduñi aliassi ganoigadai aanla. Dai maatacatai vassicatai aatama siassi garioigadai Diuusi aatama lapa glaagai isaipacoga garioigadagi. ¹² Tomasi tomali amaadutai mainaidi Diuusi vassicaga issallowada aipacoga garioigadagi aidla gia Diuusi garalamadu daja dai vaamioma callaga oigadai aatama Diuusi. ¹³ Dai Diuusi ootoi gaibadaga sai garalamadu daacana sai poduucai maatacana aatama isDiuusi garalamadu daja. ¹⁴ Aatama gia tala Diuusi marada dai cascada ganaagidi aatama isDiuusi garooga ootoi gamara tami oidi daama sai agai callagacaga vuvaidana oodami. ¹⁵ Tomasioora sioora pocaitiadagi sai vaavoitudai isSuusi arDiuusi marada aidla gia Diuusi lamadu daja agai.

¹⁶ Calla maata aatama isDiuusi garioigadai dai sallowada vaavoitudai isDiuusi oigadai vassii oodami oidi daama oidacami. Isaipacoga ganoigadagi oodami aidla gia Diuusi lamadu daja agai. ¹⁷ Dai poduucai vaamioma callaga oigadai aatama Diuusi dai siasscada Diuusi naidagi oodami ismaacada arcalla ivuaadami dai ismaacada armaicallaga ivuaadami aatama maiallbiadamu Diuusi maamaradacatai agai poduucai isduucai Suusi Cristo maiallbiada Diuusi. ¹⁸ Tomasioora sioora callaga oigadagi Diuusi agai maiallbaidi isDiuusi soimaasi taatatuldiagi. Dai sioora allbiadagi Diuusi callaga gamaata ismaiQUIAA callaga oigadai.

¹⁹ Allquioma abiaadara garioigadai Diuusi cascada aatama lapa oigadai. ²⁰ Isamaadutai pocaitiadagi sai oigadai Diuusi dai calladadagi glaaduñi agai gia yaatagai. Isamaadutai maitis-tutuidi isoigadagi glaaduñi ismaacada naidi tomali maitis-tutuidi isoigadagi Diuusi ismaacada mainaidi. ²¹ Diuusi garaagidi sai sioora oigadagi Diuusi sai glaagai isoigadagi glaaduñi lapa.

5

¹ Tomasioora sioora vaavoitudai isSuusi araCristo ismaacada Diuusi ootoi tami oidigi daama agai gia arDiuusi maamarada. Tomasioora sioora oigadai Diuusi garooga agai gia oigadai vassii vaavoitudadami agai arDiuusi maamarada cascada. ² Tomasioora sioora oigadagi Diuusi dai allgiadagi poduucai gamaata isagai oigadai Diuusi maamarada lapa. ³ Sioora oigadai Diuusi agai gia allgidi Diuusi dai gomaasi gia maisijaiga ⁴vaavoitudadami vallaara, agai gajaadara vipieeyi

Λsoimaascami ismaacΛΔΛ oidaga tami oidigi daama cascΛΔΛ. Λvaavoitudadami cΛΛga istutuidi isgajiaadΛΓΛ vipiaadagi Λsoimaascami vaavoitudaitai Suusi Cristo. ⁵ MosΛcaasi sioorΛ vaavoitudai isSuusi ΛrDiuusi maradΛ istutuidi isgajiaadΛΓΛ vipiaadagi Λsoimaascami.

6-8 Dai cΛΛ maataΛ aatΛMΛ sioorΛ ΛrSuusi Cristo. AidΛsi Suusi gΛvacoι Diuusi ñioo tΛvaagiaiñdΛΓΛ dai pocaiti saidΛ ΛrmaradΛ dai gooquiΛΓΛ aidΛsi camuquui agaitadai Suusi Cristo Diuusi Λpamu ñioo tΛvaagiaiñdΛΓΛ. Dai Diuusi IbΛadΛ gΛrmaatΛtuldi Λgai vaa ñiooqui dai Λgai tomali Λmo imidagai maiyaatagΛi. Dai poduucai vaica padΛΓΛ maataΛ aatΛMΛ is-Suusi ΛrDiuusi maradΛ. Diuusi IbΛadΛ gΛΓΛΛmadu daja, dai Diuusi ñioo tΛvaagiaiñdΛΓΛ aidΛsi Suusi gΛvacoι, dai ΛpΛpΛ aidΛsi camuquui agaitadai Suusi. Dai vΛΛ vaica padΛΓΛ maataΛ aatΛMΛ isSuusi Cristo ΛrDiuusi maradΛ. ⁹ SiΛΛscadΛ ΛrnΛijadamicagi oodami Λmo istumaasi vΛΛscΛΓΛ vaavoitudaiña aatΛMΛ cascΛΔΛ vaamioma cΛΛga vaavoitudai aatΛMΛ istumaasi aagai Diuusi. Dai Diuusi pocaiti sai Suusi ΛrmaradΛ. ¹⁰ SioorΛ vaavoitudai gomaasi cΛΛga maataΛ isΛrvaavoi. SioorΛ maivaavoitudai gomaasi Λgai yaatavogami duucai nΛidi Diuusi maivaavoitudaitai istumaasi aagai Diuusi aagaitai gΛmarΛ. ¹¹ Diuusi aagai ΛpΛ sai Λgai gΛrmaacai ibΛdagai utudui dai poduucai tomastuigaco oidacamu aatΛMΛ Λgai ΛΛmadu vaavoitudaitai aatΛMΛ maradΛ. ¹² SioorΛ vaavoitudai Diuusi maradΛ viaa ibΛdagai utudui dΛmos sioorΛ maivaavoitudai Diuusi maradΛ maiviaa ibΛdagai utudui.

¹³ Gomaasi gΛnoojidi aanΛ aapimΛ ismaacΛΔΛ vaavoitudai Diuusi maradΛ mΛsai maatacΛna mΛsitomastuigaco oidaca agai Diuusi ΛΛmadu.

¹⁴ CΛΛ maataΛ aatΛMΛ sai istaañia aatΛMΛ Diuusi Λmo istumaasi istumaasi Λgai ipΛliadagi Λgai gia gΛΓΛΛgigitai caΛ. ¹⁵ Poduucai isduucai maataΛ aatΛMΛ isDiuusi gΛΓΛΛgigitai caΛ poduucai ΛpΛ maataΛ aatΛMΛ isΛgai gΛrmaaquimu istumaasi taañiagi aatΛMΛ.

¹⁶ IsΛmo vaavoitudadami nΛijadagi Λmaadutai gΛaaduñi isivuaadagi Λmo istumaasi soimaascami istumaasi Diuusi gia istutuidi isoigΛldiagi aidΛ gia gΛaagai isdaanΛdagi Diuusi Λgai vΛΛtarΛ dai Diuusi oigΛldamu Λgai dai maaquimu guvucadagai sai cΛΛga ivuaadana isgomaasi istumaasi idui Λgai Diuusi istutuidi isoigΛldagi. Oidaga ΛΛmo istumaasi soimaascami istumaasi maitaoigΛldi Diuusi maitaaagidi aanΛ sai gΛaagai isdaanΛdagi Diuusi Λgai vΛΛtarΛ ismaacΛΔΛ ivuaadagi Λsoimaascami. ¹⁷ SioorΛ maitivuaadagi istumaasi

ΛRCΛΛgaducami Λgai soimaasi ivueeyi. DΛmos oidaga soimaascami istumaasi Diuusi gia gaoigaldi.

¹⁸ MaataΛ aatΛMΛ sai siooraΛ ΛRDiuusi maradaΛ camaioijada gosoimaasi. Diuusi maradaΛ nuucadacana Λgai cascΛdΛ daidΛ ΛDiaavora camaitistutuidi issoimaasi iduiñtuldiadagi.

¹⁹ CΛΛ maataΛ aatΛMΛ isaatΛMΛ ΛmaamaradaΛ Diuusi dai vΛΛscatai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo, ΛDiaavora ΛrtΛaanΛdamigadaΛ Λgai.

²⁰ CΛΛ maataΛ aatΛMΛ ΛpΛ iscadivia Diuusi maradaΛ dai garsoicai tΛsai cΛΛga maatacana siooraΛ sΛΛlicΛdΛ ΛRDiuusi. Dai sivi Diuusi gaΓΛΛmadu daja vaavoitudaitai aatΛMΛ Suusi Cristo Diuusi maradaΛ. Λgai sΛΛlicΛdΛ ΛRDiuusi dai Λgai garvaidacaimu tΛvaagiamu tΛsai tumastuigaco oidacana Λgai ΛΛmadu.

²¹ Giñaaduñi maitavΛr siaa duutuada aapimΛ Λmomoono ismaacΛdΛ ivueeyi oodami dai pocaiti saidΛ ΛRdidiuusi.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gΛaaduñi vaavoitudadami

¹ AanΛ arVuaana Λvaavoitudadami tΛaanΛdamigadΛ daidΛ gΛnoojidi aanΛ aapimΛ giñaaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ gΛnΛmpaidi dai siaa duutudai Diuusi. AapimΛ Λmo siΛagΛmΛ ganducami Λcovai gΛvuvaidacai Diuusi dai aanΛ sΛalicΛdΛ gΛnoigΛdai. Dai vΛascatai ismaacΛdΛ vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ arvaavoi gΛnoigΛdai ΛpΛ maisiu mosacaasi aanΛ. ² GΛnoigΛdai aatΛmΛ vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidΛ dai tomastuigaco vaavoitudadamu aatΛmΛ. ³ CΛagacΛrΛ gΛnnΛijadamu Diuusi gΛrooga ΛmΛadu Suusi Cristo Diuusi maradΛ dai Λgai soigΛnΛliadamu aapimΛcΛdΛ dai iibΛstudacan tadacamu gΛniibΛdaga. GomaasicΛdΛ vaamioma cΛga vaavoitudadamu aapimΛ dai aipacoga gΛnoigΛadamu.

⁴ Dai sΛalicΛdΛ baigiñΛli aanΛ tΛagacai Λmoco gΛnaaduñi ismaacΛdΛ cΛga Λgidi Diuusi ñiooquidΛ poduucai isduucai Diuusi gΛrooga gΛrtΛjai. ⁵ Dai sivi gΛndaanΛi aanΛ aapimΛ giñaaduñi tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña. Gomaasi maitarΛmo sΛalicami utuducami goovai arΛgai vaa ismaacΛdΛ viaa aatΛmΛ aidΛsi abiaadΛrΛ gΛagacai gamamaatΛtuldi Suusi Cristo. ⁶ IsoigΛada aatΛmΛ Diuusi aidΛ gia ivuaadamu aatΛmΛ istumaasi Diuusi gatΛjai. Λgai gΛrtΛjai tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña poduucai isduucai maí aapimΛ aidΛsi vaavoitu.

⁷ Tami oidi daama oidaga mui mamaatΛtuldiadami yaatavogami. Λgai gaaagidi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai. Λgai gia Λryaatavogami daidΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛ Suusi Cristo. ⁸ GΛnnuucadacavurai aapimΛ taduucai gΛnvupuiirumagi. Isvaavoituda aapimΛ Λgai aidΛ gia Diuusi maitanmaaquimu vΛasi istumaasi gΛnmaaqui Λgai.

⁹ TomasioorΛ sioorΛ Λma maasi gamamaatΛtuldiadagi istumaasi maitarΛmaatΛtuli Suusi Cristo aidΛ gia Diuusi maiΛΛmadu daja Λgai. DΛmos sioorΛ cΛga gamamaatΛtuldiadagi Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragada aidΛ gia Diuusi ΛΛmadu maradΛ ΛΛmadu daraaja Λgai. ¹⁰ IsΛmo mamaatΛtuldiadami yaatavogami gΛndividagi ismaacΛdΛ pocaitiadagi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai maitavΛr dagito ismiaadΛrΛ cΛcΛdΛ Λgai siaaco gΛnΛmpaidi aapimΛ tomali maitΛagai mΛspocaitiadagi sai Diuusi soifΛna. ¹¹ IsΛmaadutai pocaitiadagi aidΛ gia ducami ispomaasi ivuaadamudai Λgai ΛpΛ.

12 Naana maasi g^Λnaagida iñ^Λlidi aan^Λ d^Λmos maisiu
oojaic^Λd^Λ baiyoma ip^Λlidi aan^Λ ism^Λca g^Λndividagi dai
g^Λnaatagidagi dai poduucai baig^Λr^Λliadamu aat^Λm^Λ.

13 G^Λraaduñi vaavoitudadami ismaac^Λd^Λ tami oidaga is-
maac^Λd^Λ Diuusi ^Λcovai vuvaitu Diuusc^Λd^Λ g^Λmviaatuldi.

Mos^Λcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gɔaduñi Gaayo

¹ Aanɔ ɔrVuaana ɔvaavoitudadami taanɔdamigadɔ daidɔ gɔoojidi aanɔ aapi giñaduñi Gaayo sɔɔlicɔdɔ gɔoigɔdai aanɔ.

² Daanɔi aanɔ Diuusi sai ɔgai cɔɔga gɔnuucadacana pasai maicocorɔiña maatacatai aanɔ isapiacɔɔga vaavoitudai aapi. ³ Aliɔ baigiñɔɔli aanɔ dadacai ɔɔmoco gɔraaduñi mɔɔcadɔɔɔ. ɔgai giñaagidi sai apiacɔɔga vaavoitudai aapi dai apiacɔɔgacɔɔɔ oidaga. ⁴ Aliɔsi baigiñɔɔlidi aanɔ maatacatai isɔgai ismaacɔdɔ mamaatɔtuli aanɔ Diuusi ñiooquidɔ apiacɔɔga vaavoitudai dai apiacɔɔga oidaga.

⁵ Giñaduñi Gaayo aliɔsi gɔoigɔdai aanɔ. Aapi aliɔ cɔɔga ivueeyi soicɔitai vɔɔsi gɔraaduñi vaavoitudadami tomasi ɔɔmoco maimaata aapi. ⁶ ɔɔmoco ismaacɔdɔ daivui mɔɔcadɔɔɔ gɔraagidiña siɔɔscadɔ gɔɔɔmpaidiada aatɔmɔ pasai aapi aliɔsi oigɔdai. Sivi siɔɔscadɔ mɔɔ dadia goovai ɔpamu soiñañi istumaasicɔdɔ tɔgitoca goovai voyɔɔɔ, poduucai isduucai Diuusi ipɔlidi. ⁷ ɔgai ivueeyi Diuusi aa duiñdada dai ɔgai maitipɔlidi isvuudagi istumaasi maacadagi ismaacɔdɔ maitɔrvaavoitudadami. ⁸ Cascɔdɔ aatɔmɔ aliɔsi gɔaagai ismaacadagi istumaasi tɔgitoca ɔgai dai poduucai soicɔdagi aatɔmɔ isapiagaaagiada ɔgai Diuusi ñiooquidɔ.

⁹ Aanɔ ooji ɔmo oojai gɔraaduñi vaavoitudadami ismaacɔdɔ gɔnɔmpaidi dai siaa duutudai Diuusi movai siaaco daja aapi. Dɔmos Diótrefesi maitiñɔɔgidi. ɔgai aliɔsi ojoidi isɔrbaitɔcɔaacamigadɔcagi ɔvaavoitudadami cascɔdɔ. ¹⁰ Cascɔdɔ isgaamo imi aanɔ aagidamu aanɔ vɔɔscatai vuitapi astuisida giñyaatagai dai giññiooquidi. Dai goovai maimiaadɔgidi aagiadami Diuusi ñiooquidɔ ismaacɔdɔ dɔgavuscaɔi tomali maidadagitoi isaa miaadɔgidagi. Dai siooɔɔ miaadɔgidagi maidadagitoiña goovai isɔɔmadu gɔnɔmpaidadagi. ¹¹ Giñaduñi Gaayo aliɔsi gɔoigɔdai aanɔ. Maitiɔpan duucai ivuaada ɔgai ismaacɔdɔ maicɔɔga ivueeyi baiyoma ivuaada aapi ɔpan duucai ɔgai ismaacɔdɔ cɔɔga ivueeyi. Siooɔɔ ivueeyi istumaasi ɔrcɔɔgaducami ɔgai ɔrDiuusi maamaradɔ, dɔmos siooɔɔ soimaasi ivueeyi ɔgai maimaata Diuusi.

¹² Vɔɔscatai cɔɔga ñioocai Demetrio vɔɔtaraɔ daidɔ ɔrvaavoi istumaasi aagai oodami. Aanɔ ɔpɔ pocaiti sai ɔgai cɔɔ tuiga dai aapimɔ cɔɔ maata iñsaana maitɔnyaatagidi.

¹³ Naana maasi gaaagida iñalidi aanΛ dΛmos maisiu oo-
jaicΛdΛ ¹⁴ baiyoma otoma gΛdivida iñalidi aanΛ dai ΛΛgi
gΛaatagidagi.

¹⁵ AanΛ ipΛlidi sai Diuusi ibΛstudacan tadacana gΛibΛdaga.
GΛraaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ tami daraaja
DiuuscΛdΛ gΛviaatuldi. DiuuscΛdΛ iviaatulda vΛascatai
gΛraaduñi.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Uudasi vaavoitudadami

¹ Aana arUudasi suculida Jacovo daida arpiooñigada Suusi Cristo. Ganoojidi aana idi oojai aapima ganvatar ismaacada Diuusi garooga oigada dai acovai vuvaitu sai agidiña vai Suusi Cristo nuucada. ² Aana ipalidi isDiuusi soigaliadagi aapimacada dai ganiibastudacan tadacagi, dai ganoigadagi.

³⁻⁴ Giñaaduñi aliasi ipaliditadi aana isganoojidagi ganaagida inlidi aana isducatai calgacaga garvuvaitu Diuusi silasi aapima acasi aana ara. Dai sivi aliasi gaagai isganoojida aana gndaañidatadi masai maidagitona ganvaavoidaraga dai vuidara avavataca amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada gansaagida vapacadagi. Diuusi garmaatutuli istumaasi vaavoitudai aatama. Aatama arDiuusi maamarada dai maitaagai tasdagituagi garvaavoidaraga ismaacada garmaa Diuusi dai ama maasi vaavoitudagi. Amamaatatuldiadami yaatavogami gansaagida vaapa maitanaagidacai ismaitanapan duucai vaavoitudai agai. Agai maicala tuutuiga dai googosi ganducami dai ama duucai aagai Diuusi ñiooquida dai pocaiti sai Diuusi calgacaga nliidi oodami dai sai soigalidi oodamicada dai sai oigaldi soimaascamigada sai cascada casistutuidi istomasduucai oidacagi. GarDiuusiga ismaacada agidi aatama dai gartlaanadamiga Suusi Cristo agai gajaadara vipieeyi. Laqui ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai aagai isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai agai ismaacada pomaasi ivueeyi.

⁵ Tomasi camaata aapima aana valscaraga gantagitolda inlidi iducatai idui Diuusi ajudiducada agai calgacaga vuvaitu Eji-ipitu davariañdara dai gooquira dagito sai coona oidigana agai ismaacada maivaavoiu. ⁶ Dai gantagitolda inlidi aana ara isducatai Diuusi tataañicaruda dagito ganguvucadaga dai vuvuaaja tvaagiañdara. Vai Diuusi maamaisaca dai tomali amo imidagai maivuvaida agai. Diuusi nalara isajagi agala tasai silascada soimaasi taatatuldia agai agai vasi gosomaasi ivuaadami vai aaga agai agai isducatai soimaasi taatatulda agai. Diuusi maamaisaca agai siaaco tomastuigaco tucagamucana. ⁷ Dai gantagitolda inlidi aana ara isducatai soimaa taatatuli Diuusi Sodoomara dai Gomoorara oidacami dai sicoli oidacami. Agai googosi ganducamicana anpan duucali Diuusi tataañicaruda ismaacada maiagi Diuusi. Cascada agai ootoi aoodami siaaco tomastuigaco taiyara daraajagi

Agai. Imaasic^{ΛΔ} gart^{ΛT}agidi Diuusi isducatai ivueeyi Agai soimaasi ivuaadamic^{ΛΔ}.

⁸ Amamaat^{ΛT}uldiadami yaatavogami ^Λpan duucaí ivueeyi ^Λjudidíu dai ^ΛDiuusi t^{ΛT}aañicarud^Λ dai ^ΛSoodom^{ΛT} dai Go-moor^{ΛT} oidacami tomasi camaat^Λ Agai isducatai ^Λp^Λdui Agaic^Δ. V^Λasc^{ΛT} googosi g^Λnducami dai mai^{ΛΛ}gidi tomali ^Λmo t^Λaan^Λdami, dai sigalnaasi ñioocai Diuusi t^{ΛT}aañicarud^Λ vui ismaac^Δ ^{ΛΛ}gidi Diuusi. Agai pocaiti sai Diuusi ma-maat^{ΛT}uldi coosigad^{ΛT} sai casc^Δ poduucái ivueeyi Agai.

⁹ D^Λmos aid^Λsi Migili Diuusi t^{ΛT}aañicarud^Λ t^Λaan^Λdamigad^Λ ^{ΛΛ}madu ^ΛDiaavora g^Λnvupui ñiñio aagaitai soor^Λ b^Λquia agai Moseesacaru tuucugad^Λ aid^Λsi muu Agai. ^ΛMigili siaa duutu-dai Diuusi ismaac^Δ ^{ΛT}aan^Λdami v^Λascatai casc^Δ maisi-galnaasi ñioo Agai ^ΛDiaavora vui, tomasi ^ΛDiaavora sigalnaasi ñiooqui aagidi. D^Λmos ^ΛMigili pot^{ΛT}dai ^ΛDiaavora: “Diuusi g^Λbagaidamu”. ¹⁰ D^Λmos ^Λmamaat^{ΛT}uldiadami yaatavogami siigalnaasi ñiooqui aagai Diuusi t^{ΛT}aañicarud^Λ vui, dai googosi g^Λnducami dai aipaco g^Λncocodaiña mait^{ΛT}agitoitai istu-maasi ^Λp^Λduñia agai Agaic^Δ vai casc^Δ Diuusi soimaasi taatatulda agai.

¹¹ Si^{ΛΛ} soimaa taatamu Agai. Agai mai^{ΛΛ}gidi Diuusi ^Λpan duucaí Caín mai^{ΛΛ}gi Diuusi. Daid^Λ ^Λmamaat^{ΛT}uldiadami yaatavogami mosgamamaat^{ΛT}uldi istumaasi mait^{ΛT}rvaavoi. Goovai ^Λraa duiñdada Agai. Poduucái ivueeyi Agai gamait^{ΛC}ada ^Λliditai tumiñsi ^Λpan duucaí Balaam gamamaat^{ΛT}uldiña istumaasi mait^{ΛT}rvaavoi dai poduucái gamait^{ΛC}aiña tumiñsi. Daid^Λ ^Λmamaat^{ΛT}uldiadami yaatavogami mai^{ΛΛ}gidi ^{ΛT}aan^Λdami ^Λpan duucaí Coré ^{ΛΛ}madu aa duiñd^Λ mai^{ΛΛ}gi t^{ΛT}aan^Λdami casc^Δ ugidagai Agai. Poduuiñimu ^Λp^Λ ^Λmamaat^{ΛT}uldiadami ismaac^Δ mai^{ΛΛ}gidi ^{ΛT}aan^Λdami. ¹² Si^{ΛΛ}scad^Λ g^Λampaidiada aapim^Λ dai ^Λmapai gacuaadagi gat^{ΛΛ}gida ^Λliditai m^Λsg^Λnoigadai aipacoga ^Λmamaat^{ΛT}uldiadami yaatavogami mos^{ΛT}siaa ^Λraragai aapim^Λ g^Λnv^{ΛΛ}tar^Λ. Agai mosnavaacor^Λ aapim^Λ g^Λnsaagida dai maisiaa duutudai tomali ^Λmaadutai. Dai Agai mos^{ΛΛ}gi gacuaadana dai mait^{ΛT}agito n^Λidiña isvi^{ΛΛ}gacagi aa. Agai mait^{ΛT}soiñi ¹³ dai naana maasi sigalnaascami ivueeyi siaa ^Λraraca maasi casc^Δ Agai maic^{ΛΛ}gadu isgamamaat^{ΛT}uldiadagi dai Diuusi ootosamu m^{ΛΛ}ca siaaco tomastuigaco tucagamucana.

¹⁴ ^{ΛΛ}qui ^Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ Enoco t^{ΛΛ}giducami aagai isducatai ^Λp^Λduñia agai ^Λmamaat^{ΛT}uldiadami yaatavogamic^Δ. Enoco ^{ΛT}cajudada Adán. Adán ^{ΛT}visiolida Enoco visiolida. Daid^Λ Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ pocaiti: “Diuusi divia agai ^{ΛΛ}madu mui gat^{ΛT}aañicaru, ¹⁵ dai pot^Λiya agai sai v^Λasi ^Λsoimaasi

ivuaadami maiiimia agai Diuusi $\Lambda\Lambda$ madu Λ gai ivueeyi mui naana maasi soimaascami dai ali Λ si vui \tilde{n} ioocaiña Diuusi casc Λ d Λ soimaa taatatulda agai Λ gai. ¹⁶ Λ mamaat Λ tuldiadami yaatavogami pocaiti sai maibaig Λ Λ lidi dudunucami vui, dai is Λ mo istumaasi soimaascami Λ p Λ duñiagi Λ gaic Λ d Λ Λ gai g Λ pi Λ r vuupaiña aa, dai Λ gai ivueeyi v Λ Λ si istumaasi soimaascami istumaasi iduñia Λ liada, dai g Λ g Λ r Λ \tilde{n} ioocai dai pocaiti sai v Λ Λ si istumaasi ivueeyi Λ gai vaamioma c Λ Λ gadu siistumaasi ivueeyi aa, dai v Λ amunaidana Λ gai oodami dai poduucai voopoidiña Λ mo istumaasi”, ascaiti Diuusi \tilde{n} iooquituldiadamigad Λ .

¹⁷ D Λ mos aapim Λ giñaaduñi g Λ nt Λ gitovurai is Λ Λ qui pocaiti Suusi Cristo ojootosad Λ : ¹⁸ “Si Λ Λ scad Λ cayoga ugitiagi oidigi Λ Λ moco g Λ nparunadamu daid Λ ivuaadamu istumaasi soimaascami istumaasi ip Λ liadagi dai maitivuaadamu istumaasi Diuusi ip Λ lidi”, ascaiti ojootosad Λ . ¹⁹ Daid Λ Λ mamaat Λ tuldiadami yaatavogami Λ r Λ gai dai Λ gai g Λ ncocotuldi aipacoga, daid Λ ivueeyi istumaasi soimaascami istumaasi ip Λ lidi, dai Diuusi Ib Λ ad Λ mai Λ Λ madu daja Λ gai.

²⁰ D Λ mos aapim Λ giñaaduñi c Λ Λ gav Λ r vaavoitudada Diuusi \tilde{n} iooquid Λ dai poduucai maata oidaca isducatai Diuusi ip Λ lidi, dai gamamadadavurai aapim Λ siDiuusi Ib Λ ad Λ g Λ nsoic Λ damu. ²¹ V Λ Λ sc Λ r Λ av Λ r Λ gitoca isDiuusi g Λ noig Λ dai dai baigav Λ r Λ Λ liada g Λ noig Λ daitai Diuusi, dai t Λ gitovurai Λ p Λ is Λ mo imidagai ajia agai istuigaco v Λ Λ sc Λ r Λ oidacamu aat Λ m Λ Diuusi Λ Λ madu. Suusi Cristo soig Λ Λ lidi aat Λ m Λ c Λ d Λ casc Λ d Λ .

²² Soigav Λ r Λ Λ liada Λ gaic Λ d Λ ismaac Λ d Λ maic Λ Λ ga maata istumaasi Λ r Λ g Λ gaducami tomali soimaascami, ²³ dai g Λ naagavurai dai c Λ Λ gac Λ r Λ vuvaida vai poduucai maiiimia agai Diaavora Λ Λ madu. Dai soigav Λ r Λ Λ liada Λ p Λ Λ soimaasi ivuaadamic Λ d Λ dai mait Λ agagai m Λ sbaig Λ Λ liada Λ gaic Λ d Λ ismaac Λ d Λ ivuaadagi Λ gai, g Λ nnuucadacavurai dai maipomaasi ivuaada aapim Λ Λ p Λ .

²⁴⁻²⁵ Mosali Λ Λ maadugava Diuusi dai ali Λ saituduga Λ gai. Dai Λ gai c Λ Λ gac Λ r Λ g Λ r Λ vuvaidi Suusi Cristo g Λ r Λ aan Λ damiga muu aat Λ m Λ g Λ r Λ v Λ at Λ r Λ casc Λ d Λ . Λ gai istutuidi isg Λ nsoiñagi vai camaisoimaasi ivuaadagi aapim Λ dai g Λ n Λ vaidaquiagi siaaco daja Λ gai caoig Λ ldicami v Λ Λ si g Λ nsoimaascamiga dai baig Λ Λ liadamu aapim Λ . Aan Λ ip Λ lidi is Λ oodami vaavoitudagi is Λ Λ qui abiaad Λ r Λ dai sivi dai v Λ Λ sc Λ r Λ Diuusi Λ r Λ g Λ l bait Λ c Λ acami tami oidigi daama dai t Λ v Λ agi Λ r Λ , dai Λ gai t Λ aan Λ i v Λ Λ siaacatai, dai ali Λ si g Λ agai issiaa duutuada aat Λ m Λ Λ gai.

Mosacaasi.

Istumaasi Diuusi taañicaruda ismaacada ootoi Suusi Cristo taañgi Vuaana

¹ Aan arVuaana dai ganoojidi aan aapima vaavoitudadami ismaacada ganampaidi dai siaa duutudai Diuusi cuvaracamipara gagar quiquiara oidacami Asia davalariara. Aan ganoojidi dai ganaagidi naana maasi istumaasi ismaacada giñtaagi amo Diuusi taañicaruda. Agai giñtaagi istumaasi otoma apaduñi agai tavaagiara dai oidigi daama. Diuusi agai dai taañgi vasi gomaasi Suusi Cristo sai vasi vaavoitudadami maana gomaasi. Cascada Suusi Cristo ootoi amo Diuusi taañicaruda sai agai giñtaagidana vasi gomaasi. ² Ganaagidamu aan vasi istumaasi ta aan dai caa. Istumaasi ca aan arñiooquida Diuusi amadu Suusi Cristo dai istumaasi ta aan Diuusi amadu Suusi Cristo idui.

³ Diuusi sallaicada cagacara najadamu siora aagadagi idi oojai ismaacada Diuusi giñmaa sascada ganampaidiadagi vaavoitudadami dai siora agiditai cacagi ara Diuusi cagacara najadamu. Otoma apaduñia agai vasi istumaasi gaagai idi oojara.

⁴ Aan ipalidi isDiuusi amadu Suusi Cristo amadu Diuusi Ibadala cagacara ganajadagi dai ganiibastudacan tadacagi aapima vaavoitudadami Asia davalariara oidacami. Diuusi agai ismaacada maiquiaa caquivacai oidigi abiaadara oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Diuusi Ibadala agai dai ganuucada aapima vaavoitudadami cuvaracamipara gagar quiquiara oidacami dai agai tavaagiara daja siaaco Diuusi daacatai gataana. ⁵ Suusi Cristo agai dai gaaagidi vasi istumaasi arvaavo. Dai agai araragadada ismaacada duaaca dai camaimuuquia agai tomali amo imidagai. Dai agai vaamioma viaa guvucadagai istomasmaacada taanadami tami oidigi daama. Agai garoigada dai garoigaldi garsoimaascamiga muucuai curusiaba. ⁶ Dai agai covai garvuvaitu tasai soña taanaiña Diuusi raraí duucai dai tasida ivuaadana Diuusi aa duiñdada papaali duucai siaa duutudaitai Diuusi garooga. Alasi gaagai tascaga ñioocadagi aatama Suusi Cristo vatarara. Agai viaa guvucadagai tomastuigaco.

⁷ Suusi Cristo iicomai saagida divia agai. Vascatai taagimu asta agai ismaacada curusiaba siisa. Dai vasi oodami aipaco

oidacami ismaacada maivaavoitudagi suaañidamu taagacai agai. Saalicada arvaavoi isdivia agai agai.

⁸ Dai Diuusi gartaanadamiga agai ismaacada maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Dai agai ali asi viaa guvucadagai cascada istutuidi isiduñiagi tomastumaasi. Dai pocaiti agai: “Aan oidaga maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara dai siascada ugitiagi oidigi aan apiaoidacamu”, ascaiti Diuusi.

⁹ Aan arVuaana dai aatama argaraadunumu vaavoitudadami. Aan ara soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai aapima soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai tomastuigaco oidacamu aatama tavaagiara Diuusi amadu. Dai Suusi Cristo giñsoicai aan ara ansai soimaasi taatamaiña maivui ñioocaitai agai poduucai isduucai gansoicai agai aapima masai soimaasi taatamaiña aapima maivui ñioocaitai agai. Aan giñmaisatu amapacara siaaco sicolimadi suudagi, ami Patmos tagidu. Aan giñmaisatu gamamaatatulitai Diuusi ñiooquida dai gaaagiditai Suusi Cristo mamaatatuldiaragada. ¹⁰ Amo imidagai tumiñoco Diuusi Ibadada giñmaa guvucadagai antai aan cal amo ñiooqui giñlabagi ismaacada anpan caiti amo trompeta ¹¹ dai cavami ñioo dai povaiñtadai:

—Aan aragai dai maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai. Oojañi amo liivruara vasa pastumaasi tagia aagai dai ootosda vaavoitudadami ismaacada ganampaidi dai siaa duutudai Diuusi Asia davalariara Efeesoara, dai Esmirnara, dai Pergamora, dai Tiatiiara, dai Sardisara, dai Filadelfiara, dai Laodisara —iñtadai ñiooqui.

¹² Amaasi aja calquiva aan dai naida iñagai soora agai dai giñiooquidi dai ta aan cuvaracami veela daraasacarui agai oocada duñisi. ¹³ Dai goveela daraasacarui saagida caacatadai Suusi Cristo. Agai gaadaca amo vaasaragi tavaducami. Dai taagiara caata amo oro givuurai. ¹⁴ Dai cuupada cal tootoaja apa maasi vopoi tuaacami dai calvai. Dai vuupuida cavami dadadacai anpan duucai tai. ¹⁵ Dai macosoda dadadacai anpan duucai amo vaiñomi toñicami bronse tagiducami. Dai cavami ñioocai anpan caiti siascada muiducagi ajaaqui cal daapadicami. ¹⁶ Dai ganovi sallsa padaracada daaga agai cuvaracami sisiaavugai. Dai tañiañidara vuusanaca amo mastai aipadara muucacami. Dai vuivasada cavami dadadacai anpan duucai tasai cavami dadadacai dan duucu.

17 Dai aidasi taa aana aacasoda abaana gaa muuquidaa duuca. Damos agai giindaama dai ganovi saalisa padaga dai povaiñtadai:

—Maitiduaadica aana aagai dai maiquiaa caquivacai oidigi abiaadaga oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai. 18 Aana aagai dai tomastuigaco oidaga. Aana muu amo imidagai damos sivi cadaaaca aana dai tomastuigaco oidaca iñagai. Dai aana viaa saalicami isvaidaquiagi avaavoitudadami iibaada tavaagiamu dai isootasagi agai ismaacada maivaavoitudai adiaavor amadu. 19 Oojañi aapi pastumaasi cataa dai vaaasi istumaasi apavuiida agai dai istumaasi apadunia agai. 20 Acuvaracami sisiaavugai ismaacada taa aapi giñovira aapan ducami acuvaracami giñtataañicaru ismaacada ootoi aana sai nuucadacana avaavoitudadami ismaacada ganampaidi cuvaracamipaga Asia davalliraga. Daidacuvaracami veela daraasacarui aapan ducami avaavoitudami ismaacada ganampaidi cuvaracamipaga Asia davalliraga.

2

1 Oojidañi aapi Vuaana ataanadamigada avaavoitudadami ismaacada ganampaidi Efeesoga dai povaitada: “Povaiñtadai caali ismaacada ganovi saalisa padaga daaga cuvaracami sisiaavugai dai acuvaracami veela daraasacarui saagida aimari: 2 Caa maata aana vaaasi istumaasi ivueeyi aapima, dai iscaga ivueeyi aapima giñaa duiñdaga, dai issoimaasi taatamai aapima dai vaascaga maivui ñioocai Diusi. Caa maata aana isaapima maiuurapacai asoimaasi ivuaadami. Caa maata aana isaapima gansaagida ajioopai mamaatatuldiadami yaatavogami dai isaapima caga tacaai agai istumaasi vaavoitudai agai dai poduca maata aapima sigai ayaatavogami. 3 Dai aliasi soimaasi taatamai aapima giñvaavoitudaitai damos vaascaga maiojodaitai ivueeyi aapima giñaa duiñdaga. 4 Damos aapima ivueeyi amo istumaasi ismaacada maiojoidi aana, camaitiñigadai aapima poduca isduuca giñigadaiña aidasi tucamidaga giñvaavoitu aapima. 5 Cascada aliasi gaagai iscaga ama duuca gantatagituagi aapima isducatai ivuaadana aapima aidamasi tucamidaga giñvaavoitu dai aliasi gaagai isapamu giñigada aapima poduca isduuca giñigadaiña aidamasi tucamidaga giñvaavoitu. Dai isaapima maama duuca gantatagituagi aidaga aana imimu gaamucu siaaco daraaja aapima dai ganvoopoidamu aana ganveelaga daasacarui bovasdaga siaaco daga vai poduca gamaatcana iscamaiviaa aapima saalicami isgamamaatatuldiadagi

giñiooqui. ⁶ Damos vaascara aapima ivueeyi amo istumaasi cagaducami aapima maiojoidi istumaasi ivueeyi anicolaítasiara oidacami poduucai isduucai maiojoidi aana istumaasi ivueeyi anicolaítasiara oidacami. ⁷ Cagavar agiditai caaca aapima istumaasi agidi Diusi Ibada vaavoitudadami: Soora maisoimaasi ivuaadagi siascada Diaavora soimaasi iduiñtulda aliadagi, agai gia viaacamu oigaragai iscuucumiagi auusi ibiada ismaacada oidaga tavaagiara dai ismaacada viaacana oodami ibadagai utudui”.

⁸ Oojidañi aapi Vuaana ataanadamigada vaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Esmirnara lapa dai povaitada: “Povaiñtatadai acalli ismaacada maiquiaa cquivacai oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidaca agai. Agai vaa muu amo imidagai damos sivi caduaaca. ⁹ Caa maata aana vasi istumaasi ivueeyi aapima. Caa maata aana isaliasi soimaasi taatamai aapima dai issalicaada arsoituutuigami aapima. Damos vaascara Diusi cagacara gannaidi aapima dai gansoicai masai cagacara oidacana dai naana duucai gansoicai. Caa maata aana isducatai ganvui ñioocai amoco ajudidíu ismaacada pocaiti saida arDiuusi maamarada dai maitarvaavoi. Baiyoma agai ganmpaidi dai siaa duutudai Diaavora. ¹⁰ Otoma aimu istuigaco aapima soimaasi taata agai. Amo oodami ismaacada ivueeyi istumaasi ipalidi Diaavora ganmaamaisa agai dai poduucai nada agai sabai caga giñvaavoitudai aapima ismaitiñvaavoitudai lapa. Sallicaada soimaasi taata agai aapima baivustaan tasai. Damos vasi gomaasicada maitavar duduaadimu aapima baiyomavar apiacaga vaavoitudada Diusi asta masiascada coi dai aana ganvaidacaimu tavaagiamu simaca oidacamu aapima Diusi amadu tomastuigaco. ¹¹ Cagavar agiditai caaca aapima istumaasi agidi Diusi Ibada vaavoitudadami. Soora maisoimaasi ivuaadagi siascada Diaavora soimaasi iduiñtulda aliadagi, agai gia maisoimaasi taata agai coocai agai maiimia agai Diaavora amadu cascada”.

¹² Oojidañi aapi Vuaana ataanadamigada vaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Pérgamora lapa dai povaitada: “Povaiñtatadai acalli ismaacada viaa amastai aipadara muucacami: ¹³ Caa maata aana vasi istumaasi ivueeyi aapima. Maata aana isaapima mapacara oidaga siaaco oodami ivueeyi istumaasi Diaavora ipalidi dai vaascara apiacaga siaa giñduutudai aapima. Dai apiacaga giñvaavoitudai aapima aidasi oodami

Pérgamora oidacami muua Antipasi ami siaaco ivueeyi aoodami istumaasi aDiaavora ipalidi. Antipasi agai dai caga aagidi aoodami isgiñvaavitudai. ¹⁴ Damos vascara ivueeyi aapima amo istumaasi ismaacada maiojoidi aan. Amadutai ganaaduni quiaa vaavitudai Balaam mamaatatuldiaragada. Balaam agai dai avanaqui aBalaac sai agai soimaasi iduiñtuldana ajudidiu. Cascada Balaac aagidi ajudidiu sai ugana cuaadagai ismaacada aa oodami cadaasi amomoono dai sai googosi anducamicana. ¹⁵ Dai amadutai ganaaduni vaavitudadami quiaa vaavitudai Nicolaítasi mamaatatuldiaragada ismaacada maiojoidi aan. ¹⁶ Cascada aliasi gaagai isotoma ama duucai antatagituagi agai dai ismaama duucai antatagituagi agai aid gia gaamu imimu aan dai cocodamu aan agai idi mastacada ismaacada vuusai gñtñiaiñdara. ¹⁷ Cagavar agiditai caaca aapima istumaasi aagidi Diusi Ibada vaavitudadami. Siora maisoimaasi ivuaadagi silascada aDiaavora soimaasi iduiñtulda aliadagi, maaquimu aan agai gocuaadagai ismaacada tavaagilara oidaga ismaacada maitipu tami oidi daama. Dai maaquimu aan agai amo odai tojacami siaaco oojisi amo talaragai ismaacada maimaata aa oodami mosaca agai siora maaquiagi aan”.

¹⁸ Oojidañi aapi Vuaana aanaanadamigada vaavitudadami ismaacada ganampaidi Tiatiirara lara dai povaitada: “Povaiñtadai Diusi marada. Agai vaa agai dai cavami dadadacai vuupuida apan duucai tai dai acasoda apan duucai dadadacai amo vaiñomi bronse tagiducami caa daapacadicami. ¹⁹ Caa maata aan vasi istumaasi ivueeyi aapima. Aapima giñoigadai dai aipacoga añoigadai aapima lara. Dai maata aan iscaga giñvaavitudai aapima dai iscaga ivueeyi aapima giña duiñdaga dai issoimaasi taatamai dai vascara maivui ñioocai Diusi. Dai maata aan issivi vaamioma caga ivueeyi aapima Diusi aa duiñdada situcamidara giñvaavitudacai. ²⁰ Damos vascara ivueeyi aapima amo istumaasi istumaasi maiojoidi aan. Aapima ansaagida oidaga amo ooqui Jesabela tagiducami. Agai pocaiti saida aDiusi ñiooquituldiadamigada damos maitarvaovi. Baiyoma agai vupuiirumadai amoco ismaacada giñvaavitudai mamaatatulditai agai isaliasi arcagai isgoogosi anducamicagi daida iscuaadagi cuaadagai ismaacada aa oodami cadaasi amomoono. Dai aapima dadagitoi sai apiaquiaa gamamaatuldina gomaasi. ²¹ Catavapi nanara aan aooqui sai ama duucai gatagitona dai sai gajaadara viaana gasoimaasicamiga damos agai

maitipalidi. ²² Sivi gia daituldamu aanΛ cocodagai Λgai dai sΛalicadΛ soimaasi taatatuldiamu aanΛ vΛasi vipioolimadΛ, ismaiΛma duucaī gantatΛgituagi Λgai dai camaipomaasi ivuaadagi. ²³ Dai coodamu aanΛ sioraΛ vaavoitudai looqui mamaatΛtuldiaragadΛ dai poduucai vΛasi oodami ismaacadΛ giñvaavoitudai cΛga maatumu iñsaana maata vΛasi istumaasi tatΛgitoi oodami dai vΛasi istumaasi ipalidi isivuaadagi Λgai. Dai sioraΛ cΛga ivuaadagi aanΛ cΛgacara nΛijadamu dai sioraΛ soimaasi ivuaadagi aanΛ soimaasi taatatuldiamu. ²⁴ Damos aapimΛ Tiatirara oidacami ismaacadΛ maivaavoitudai looqui mamaatΛtuldiaragadΛ tomasi maimaata vΛasi istumaasi mamaatΛtuldi Λgai ismaacadΛ ivueeyi istumaasi ΛDiaavora ipalidi aanΛ maiviaa isvaamioma ganmaacadagi ñiooqui aapimΛ. ²⁵ Damos gaaagai masiapiacΛga vaavoitudadagi aapimΛ asta siascadΛ gaamu imiagi aanΛ. ²⁶ SioraΛ maisoimaasi ivuaadagi siascadΛ ΛDiaavora soimaasi iduiñtuldi Λliadagi dai sioraΛ apiacΛga ivuaadagi istumaasi ipalidi aanΛ isivuaadagi asta siascadΛ coiyagi, maaquimu aanΛ Λgai sΛlicami sai giñΛmadu taaanΛiña vΛasi oodami oidigi daama oidacami, ²⁷ poduucai isduucai giñooga giñmaa sΛlicami ansai aanΛ taaanΛiña vΛasi oodami oidigi daama oidacami. Dai sΛlicadΛ viaacamu Λgai guvucadagai dai vaamioma istutiadamu Λgai siagaa oodami. ²⁸ Dai vaidacamu aanΛ Λgai tvaagiamu sai aanΛ giñΛmadu oidacana tomastuigaco. AanΛ arapan ducami agΛΛ siaavugai ismaacadΛ lΛquiamoco vusacΛi. ²⁹ CΛgavar Λgigitai caaca aapimΛ istumaasi aagidi Diuusi Ibada Λvaavoitudadami”.

3

¹ Oojidañi aapi Vuaana ΛtaanΛdamigadΛ Λvaavoitudadami ismaacadΛ ganmpaidi Sardisara lapa dai povaitΛda: “Povaiñtatadai acΛli ismaacadΛ ootoi Diuusi Ibada sai nuucadacana Λvaavoitudadami cuvaracamipara gagar quiquiara oidacami dai ganovira daaga Λgai cuvaracami sisiaavugai: CΛ maata aanΛ vΛasi istumaasi ivueeyi aapimΛ. Maata aanΛ ismuidutai aapimΛ mospocaiti iscΛga vaavoitudai Diuusi daida isΛgai ganmaa iibadagai utudui damos maiviaacan vueeyi aapimΛ iibadaga utudui. ² CΛgavar ganuucadaca aapimΛ dai poduucai cΛgacara oidaca. Quiaa vaavoitudai aapimΛ palapi. Vaamiomavar cΛga vaavoituda dai poduucai cΛgacara oidacamu aapimΛ. Maitavar dagitu isugitia ganvaavoidaraga. Canidi aanΛ isaapimΛ maicΛgacara oidaga Diuusi vui cascada pocaiti aanΛ. ³ CΛgavar tatΛgitoda aapimΛ Suusi Cristo

mamaat^Λtuldiaragad^Λ dai ^Λagiadavurai gomaasi. Ama duuquiva^Λr g^Λnt^Λt^Λgito dai camaidagitu g^Λnvaavoidaraga. Isma^Λma duuc^Λi g^Λnt^Λt^Λgituagi aapim^Λ aid^Λ gia todian duuc^Λi imimu aan^Λ maimaat^Λcatai aapim^Λ si^Λascad^Λ poduuc^Λi isduuc^Λi maimaat^Λcana aapim^Λ siuu duucu divia agadagi ^Λmo ^Λsivogami. Dai soimaasi g^Λntaatatuld^Λmu aan^Λ. ⁴ ^Δamos v^Λascara^Λ oidaga ami Sardisi^Λra^Λ ^Λmo vaavoitudadami ismaac^Λad^Λ maisoimaasi ivueeyi casc^Λad^Λ gi^Λnamadu oidacamu ^Λgai t^Λvaagi^Λra^Λ dai viaacamu ^Λgai yuucusi tootoacami. ⁵ Sioor^Λ maisoimaasi ivuaadagi si^Λascad^Λ ^ΛDiaavora soimaasi iduiñtulda ^Λliadagi ^Λgai gia g^Λnaadamu yuucusi tootoacami t^Λvaagi^Λra^Λ. Dai aan^Λ maisiaa duaadamu t^Λat^Λaragad^Λ ^Λgai ^Λliivruaiñd^Λra^Λ siaaco oojisi. ^Λliivru^Λra^Λ oojisi ^Λt^Λat^Λaragad^Λ ^Λgai ismaac^Λad^Λ viaa iib^Λdagai utudui. Dai aagidamu aan^Λ giñoo^Λga ^Λmad^Λ giñoo^Λga t^Λtaañicarud^Λ is^Λgai ^Λrgiñaduñi. ⁶ C^Λagav^Λr ^Λgiditai ca^Λca aapim^Λ istumaasi aagidi Diuusi Ib^Λad^Λ v^Λavoitudadami”.

⁷ Oojidañi aapi Vuaana ^Λt^Λaan^Λdamigad^Λ v^Λavoitudadami ismaac^Λad^Λ g^Λna^Λmpaidi Filadelfi^Λra^Λ dai povait^Λada: “Povaiñt^Λadai ^Λc^Λali ismaac^Λad^Λ tomali ^Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai v^Λasi istumaasi aagai ^Λgai ^Λrvaavoi dai ^Λgai viaa ^Λs^Λalicamigad^Λ ^Λraí Davicar^Λ, dai ^Λgi ^Λgai aagai istumaasi ^Λp^Λduñia ^Λgai dai maitiipu sioor^Λ ama duuc^Λi aagidagi: ⁸ C^Λaa maat^Λ aan^Λ v^Λasi istumaasi ivueeyi aapim^Λ. V^Λascara^Λ c^Λaga giñvaavoitudai aapim^Λ daid^Λ ^Λgiditai ca^Λ giññiooqui dai aagidi aa oodami isgiñvaavoitudai. Casc^Λad^Λ g^Λnmaa aan^Λ guvucadagai m^Λsai c^Λaga gaaagidiña giññiooqui dai maitiipu tomali ^Λmoco ismaac^Λad^Λ viaa guvucadagai isg^Λansobic^Λdagi. ⁹ Ami Filadelfi^Λra^Λ oidaga ^Λmoco ismaac^Λad^Λ pocaiti said^Λ ^ΛrDiuusi maamarad^Λ ^Δmos mait^Λrvaavoi. ^Λgai ^Λryaatavogami daid^Λ g^Λna^Λmpaidi dai siaa duutudai ^ΛDiaavora. Dai aan^Λ t^Λaañimu ^Λyaatavogami sai g^Λnuravana aapim^Λ dai sai g^Λnvid^Λra^Λ g^Λntootonac^Λad^Λ guuquivana. Dai c^Λaa maat^Λmu ^Λgai isg^Λanoig^Λdai aan^Λ aapim^Λ. ¹⁰ Aapim^Λ c^Λaga giñ^Λgidi dai maitiñvui ñioocai si^Λascad^Λ taatamadagi casc^Λad^Λ g^Λnnuucadacamu aan^Λ aapim^Λ si^Λascad^Λ s^Λalic^Λad^Λ soimaasi taatagi ^Λoodami v^Λasi oidigi daama oidacami, dai n^Λidamu aan^Λ sabai c^Λaga ivueeyi ^Λgai ischo ^Λra^Λ. ^Δmos aan^Λ gia c^Λaga g^Λnnuucadacamu aapim^Λ simaisoimaasi taatamu aapim^Λ. ¹¹ Otoma gaamu imimu aan^Λ. Apiav^Λr c^Λaga giñvaavoitudada aapim^Λ dai apiav^Λr c^Λaga oidaca vai poduuc^Λi maiviaacamu aa oodami istumaasi Diuusi g^Λnmaaquiagai t^Λvaagi^Λra^Λ. ¹² Sioor^Λ maisoimaasi ivuaadagi si^Λascad^Λ ^ΛDiaavora soimaasi iduiñtulda ^Λliadagi ^Λgai gia viaacamu ^Λmo

saaalicami tavaagiara siaaco oidaga Diuusi dai Diuusi amadu oidacamu tomastuigaco. Dai agai coocovadara oojamu aana giñDiuusiga taataragada, oojamu aana ara istagidu Diuusi quida. Agai araJerusalén utuducada ismaacada idui Diuusi tavaagiara dai tavaandamu agai tami oidigi daama. Dai oojamu aana ara giñtaataraga utuducada. ¹³ Cagavar agiditai caaca aapima istumaasi aagidi Diuusi Ibada avaavoitudadami”.

14 Oojidani aapi Vuaana ataanadamigada avaavoitudadami ismaacada ganampaidi Laodiseara dai povaitada: “Povaitadai aali ismaacada saalicada ivueeyi istumaasi aagai saida ivuaada agai. Dai vasi istumaasi aagai agai avavoi. Dai agai vaamioma gataana istomasioora dai taana ara vasi istumaasi idui Diuusi: ¹⁵ Caa maata aana vasi istumaasi ivueeyi aapima. Aapima maitipalidi isgajiaadara giñviaagi tomali maitipalidi iscaga giñvaavoitudagi. Sioma arcaga iscaga giñvaavoitudada aapima ismaitiñvaavoitudada tomalaachi ara. ¹⁶ Cascada gajiaadara gaviaa inagai aana. ¹⁷ Pocaiti aapima masai saalicada riricuga dai sai caga avavueeyi vasiaacatai dai sai maiviaa tomali amo istumaasi. Damos maimaata aapima ismaiviaa naana maasi istumaasi istumaasi Diuusi ipalidi isviaaca aapima, maiojoidi Diuusi isduucai gantatagitoi aapima, dai Diuusi maicagacara gannidi, dai maimaata caa aapima Diuusi mamaatatuldiaragada, dai aliasi gaagai issiaa aradagi aapima maicaga ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi. ¹⁸ Cascada ganaagidi aana masai giñdaanina ansai gansoicadagi masai cagacara oidacana dai aana gia gansoicadamu masai cagacara oidacana. Dai ganaagidi aana ara masai giñdaanina ansai gansoicadana masai ivuaadana istumaasi aana ipalidi vai poduucai maisiaa aradamu aapima. Dai gansoicadamu aana iscaga maata caaca aapima giñmamaatatuldiaragada. ¹⁹ Aana gia bagai dai soimaasi taatamituldi soora oigadai aana siascada agai soimaasi ivuaadagi cascada soimaasi gantaatatuldamu aana aapima masmaiaa duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. ²⁰ Aana gia gansoicada inalidi. Isaapima ipaliadagi insaana gansoicadagi aida gia gansoicadamu aana dai ganamadu daacamu aana dai aapima giñamadu oidacamu. ²¹ Soora maisoimaasi ivuaadagi siascada diaavora soimaasi iduiñtulda aliadagi aana gia maquimu saalicami sai aana giñamadu gataanina poduucai isduucai gataanina aana giñooga amadu. Aana daja giñooga abaana gdaicarui gdocami daama maisoimaasi iduucai aana aidasi diaavora

soimaasi giñduiñtulda agaitadai. ²² CΛΛgavΛΓ ΛΛgidityai caΛca aapimΛ istumaasi aagidi Diuusi IbΛadΛ Λvaavoitudadami” —iñtatΛdai ΛcΛΛli ismaacΛdΛ tΛΛ aanΛ dai caΛ.

4

¹ AidΛsi caΛpΛdui vΛΛsi gomaasi aidΛ nΛnΛava aanΛ tΛvaagiamu dai tΛΛ aanΛ Λmo cuparagai cupioquicami dai caΛ aanΛ isgiññiooqui Λgai vaa ismaacΛdΛ ΛpΛga giññiooqui ismaacΛdΛ ΛpΛan caiti Λmo trompeta dai povaiñtatΛdai:

—TΛsadiñi baigovai nai aanΛ gΛtΛΛgidana istumaasi ΛpΛduñia agai —iñtatΛdai Λgai.

² Dai todian duucai Diuusi IbΛadΛ giñmaa guvucadagai antai tΛΛ aanΛ Λmo daicarui gΛducami istΛvaagiΛΓΛ cΛΛca. Dai godaicarui dan daja Diuusi. ³ Λgai sΛΛlicΛdΛ dadadacΛi poduucai isduucai dadadacΛi ojoodai namΛacami ismaacΛdΛ jaspe tΛΛgidu dai cornalina tΛΛgidu. Dai godaicarui sicoli cΛΛca Λmo quijonali dai dadadacΛi poduucai isduucai dadadacΛi Λmo odai namΛacami ismaacΛdΛ esmerelda tΛΛgidu. ⁴ Dai godaicarui gΛducΛdΛ sicoli tΛΛ aanΛ ΛpΛ Λmo coobai dai maacova daraicarui siaaco daraaja Λmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami tooto yuucuscami, dai vΛΛscatai gΛntuutusaca Λmo cooronai oorocΛdΛ duuñisicami. ⁵ DaidΛ daicarui iñdΛrΛ vΛpΛdocΛi dai coponΛi, daidΛ Λdaicarui vuidΛrΛ daraaja cuvaracami cucuudagi. Λcucuudagi ΛrΛpan ducami Diuusi IbΛadΛ. Λgai Λgai dai nuucada Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ gΛnΛmpaidi cuvaracamipΛrΛ quiiquiΛrΛ. ⁶ DaidΛ Λdaicarui vuidΛrΛ cΛΛ tΛpαlica dai gΛΛ suudagi maasi dai vidrio maasi ΛpΛ.

DaidΛ Λdaicarui sicoli guuca maacova Diuusi tΛtΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ vΛΛsi tuucugadarΛ daraaja vuupuidΛ. ⁷ ΛpΛgadadΛ pΛΛ maasi Λmo mavidi, daidΛ ΛgΛmai pΛΛ maasi Λmo tuuru, daidΛ ΛgΛmai viaa oodami vuivasadΛ, daidΛ ΛgΛmai pΛΛ maasi Λmo baagai dai daigigi. ⁸ VΛΛ maacova viaa naanadami aanai. Dai daamadΛrΛ dai utadΛrΛ aanadΛ muumujidu vuupuidΛ. Dai tasΛrΛ dai tucarΛ Λgai moñioocaiña dai pocaitiña:

Aapi garDiuusiga sΛΛlicΛdΛ maisoimaasi ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sΛΛlicΛdΛ maisoimaasi ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sΛΛlicΛdΛ maisoimaasi ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai.

Maiquiaa cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ oidaga aapi.

Dai quiaa oidaga aapi.

Dai tomastuigaco oidaca agai.

Pocaitimi ΛcΛcΛisi.

⁹ Dai siuu duucu $\Delta\text{C}\Delta\text{C}\Delta\text{i}\text{s}\text{i}$ $\text{C}\Delta\Delta\text{g}\Delta$ ñiioocadagi $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ $\text{v}\Delta\Delta\text{t}\Delta\text{r}\Delta$ ismaac $\Delta\Delta$ $\Delta\text{g}\Delta\Delta$ daicarui dan daja, ismaac $\Delta\Delta$ tomastuigaco oidaga, dai siuu duucu $\Delta\text{C}\Delta\text{C}\Delta\text{i}\text{s}\text{i}$ siaa duutudaiña $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$, dai siuu duucu baig Δ liarac $\Delta\Delta$ ñiioocadagi $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$, ¹⁰ aid Δ gia $\Delta\Delta\text{m}\Delta$ coobai dan maacova $\text{C}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{liodami}$ $\text{g}\Delta\text{n}\text{t}\Delta\text{o}\text{t}\Delta\text{o}\text{n}\Delta\text{c}\Delta\Delta$ guguucaiña $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ vuid $\Delta\text{r}\Delta$ ismaac $\Delta\Delta$ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudaiña $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$. Dai $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ vuid $\Delta\text{r}\Delta$ daraasaiña $\text{g}\Delta\text{n}\text{c}\Delta\text{o}\text{r}\Delta\text{n}\Delta\text{a}\text{i}\text{g}\Delta$ dai pocaiti: ¹¹ $\text{G}\Delta\text{r}\text{D}\text{i}\text{u}\text{u}\text{s}\text{i}\text{g}\Delta$, $\text{g}\Delta\text{r}\text{b}\Delta\text{i}\text{t}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{a}\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}\text{g}\Delta$ aapi gia viaa $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}$ isv $\Delta\Delta\text{s}\text{i}$ oodami $\text{C}\Delta\Delta\text{g}\Delta$ ñiioocadagi aapi $\text{g}\Delta\text{v}\Delta\text{i}$, daid Δ isv $\Delta\Delta\text{s}\text{i}$ oodami $\text{g}\Delta\text{s}\text{i}\Delta\Delta$ duutuadagi. Aapi $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta$ viaa $\text{g}\Delta\text{v}\Delta\text{c}\Delta\Delta\text{d}\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ daid Δ idui $\text{v}\Delta\Delta\text{s}\text{i}\Delta\Delta\text{c}\Delta\text{t}\Delta\text{i}$ $\text{c}\Delta\text{s}\Delta\Delta$. Aapi idui $\text{v}\Delta\Delta\text{s}\text{i}\Delta\Delta\text{c}\Delta\text{t}\Delta\text{i}$ dai nuucada aapi $\text{v}\Delta\Delta\text{s}\text{i}\Delta\Delta\text{c}\Delta\text{t}\Delta\text{i}$ poduuc Δi ip Δ lidi aapi $\text{c}\Delta\text{s}\Delta\Delta$. Caiti $\Delta\text{C}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{liodami}$.

5

¹ Dai amaasi $\text{t}\Delta\Delta$ aan Δ Diuusi isdaja $\Delta\text{g}\Delta\Delta$ daicarui daama daag Δ $\Delta\text{m}\Delta$ liivru $\text{g}\Delta\text{n}\Delta\text{o}\text{o}\text{v}\Delta\text{i}\Delta\text{r}\Delta$ $\text{s}\Delta\Delta\text{l}\text{i}\text{s}\Delta$ pad $\Delta\text{r}\Delta$. $\Delta\text{l}\text{i}\text{i}\text{v}\text{r}\Delta$ $\Delta\text{r}\Delta\text{m}\Delta$ papeli $\text{t}\Delta\text{v}\Delta\text{d}\Delta\text{u}\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}$ biisapicami dai aipad $\Delta\text{r}\Delta$ oojisi dai $\text{C}\Delta\Delta\text{g}\Delta$ cuupi arastudi $\text{c}\Delta\text{v}\Delta\text{r}\Delta\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}\Delta\text{r}\Delta$ seerac $\Delta\Delta$. ² Dai $\text{t}\Delta\Delta$ aan Δ $\Delta\text{m}\Delta$ Diuusi $\text{t}\Delta\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\text{r}\Delta\text{u}\Delta$ ismaac $\Delta\Delta$ viaa $\text{g}\Delta\text{v}\Delta\text{c}\Delta\Delta\text{d}\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ dai $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ cavami ñiioocai dai $\text{t}\Delta\text{c}\Delta\text{c}\Delta\text{i}$:

—¿ $\text{V}\Delta\Delta\text{r}\Delta$ $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ dai $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta$ $\text{c}\Delta\Delta$ tuiga dai $\text{c}\Delta\text{s}\Delta\Delta$ viaa $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta$ iscuupiocoagi idi liivru dai $\Delta\Delta\text{l}\text{i}\text{g}\Delta\text{i}$? —caiti Diuusi $\text{t}\Delta\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\text{r}\Delta\text{u}\Delta$.

³ $\text{D}\Delta\text{m}\Delta\text{s}$ maidada ami tomali $\Delta\text{m}\Delta\Delta\text{u}\text{t}\Delta\text{i}$ tomali $\text{t}\Delta\text{v}\Delta\text{a}\text{g}\Delta\text{i}\Delta\text{i}\Delta\text{r}\Delta$ tomali oidigi $\text{d}\Delta\text{a}\text{m}\Delta\text{i}\Delta\text{i}\Delta\text{r}\Delta$ tomali oidigi $\text{u}\text{t}\Delta\Delta\text{r}\Delta$ ismaac $\Delta\Delta$ isistutuidi iscuupiocoagi $\Delta\text{l}\text{i}\text{i}\text{v}\text{r}\Delta$ dai $\text{n}\Delta\text{i}\text{d}\Delta\text{g}\Delta$ $\Delta\Delta\text{o}\text{j}\Delta\text{i}$. ⁴ Aid Δ gia cavami sosua aan Δ maitiipucatai tomali $\Delta\text{m}\Delta\Delta\text{u}\text{t}\Delta\text{i}$ ismaac $\Delta\Delta$ viaa $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta$ iscuupiocoagi $\Delta\text{l}\text{i}\text{i}\text{v}\text{r}\Delta$ dai $\text{n}\Delta\text{i}\text{d}\Delta\text{g}\Delta$ $\Delta\Delta\text{o}\text{j}\Delta\text{i}$. ⁵ Amaasi $\Delta\text{m}\Delta\Delta\text{u}\text{t}\Delta\text{i}$ $\Delta\text{C}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{liodami}$ $\text{p}\Delta\text{v}\Delta\text{i}\Delta\text{t}\Delta\text{d}\Delta\text{i}$:

—Casi maisuaacada aapi Vuaana. Cadivia $\Delta\text{m}\Delta$ $\text{c}\Delta\Delta\text{l}\text{i}$ $\text{c}\Delta\Delta$ tuigacami ismaac $\Delta\Delta$ vaamioma istutuidi is Δ Diaavora dai goovai gia viaa $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta$ ismaigovai daasagi goseera $\text{v}\Delta\Delta$ $\text{c}\Delta\text{v}\Delta\text{r}\Delta\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}\Delta\text{r}\Delta\text{i}\Delta\text{r}\Delta$. Idi $\text{c}\Delta\Delta\text{l}\text{i}$ $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ dai $\text{t}\Delta\Delta\Delta\text{a}\text{n}\Delta\text{i}$ $\Delta\text{J}\Delta\text{u}\text{d}\Delta\text{e}\Delta$ $\text{d}\Delta\text{v}\Delta\Delta\text{r}\Delta\text{i}\Delta\text{r}\Delta$ oidacami dai idi vaa $\Delta\text{r}\text{c}\Delta\text{j}\Delta\text{i}\text{u}\text{d}\Delta\Delta$ $\Delta\text{r}\Delta\text{i}$ Davicaru — $\text{i}\Delta\text{i}\Delta\text{t}\Delta\text{d}\Delta\text{i}$ $\Delta\text{C}\Delta\text{l}\text{i}\Delta\text{d}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}$.

⁶ Amaasi $\text{t}\Delta\Delta$ aan Δ $\Delta\text{m}\Delta$ $\text{c}\Delta\Delta\text{l}\text{i}$ $\text{m}\Delta\text{s}\Delta\text{m}\Delta\text{a}\text{c}\Delta\Delta$ Cañiiru aagaiña. Dai ami $\text{c}\Delta\Delta\text{C}\Delta$ $\Delta\text{g}\Delta\Delta$ daicarui vai vaasoñioma guuca $\Delta\text{m}\Delta\text{a}\text{c}\Delta\text{v}\Delta$ $\text{C}\Delta\text{C}\Delta\text{i}\text{s}\text{i}$ dai $\Delta\text{r}\Delta\text{n}\Delta$ daraaja $\Delta\Delta\text{m}\Delta$ coobai dan maacova $\text{C}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{liodami}$ vai ami saagida $\text{C}\Delta\Delta\text{C}\Delta$ $\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{l}\text{i}$. Dai $\text{c}\Delta\Delta$ maasi noonovid $\Delta\text{r}\Delta$ dai $\Delta\Delta\text{c}\Delta\text{s}\Delta\Delta$ $\text{m}\Delta\text{s}\text{i}\Delta\Delta\text{a}\text{c}\Delta\Delta$ $\text{d}\Delta\Delta\Delta\Delta\text{g}\Delta\text{r}\Delta\text{i}$ $\text{c}\Delta\Delta\text{v}\Delta\text{c}\Delta\Delta$ dai $\text{c}\Delta\Delta$ maasi oonomad $\Delta\text{r}\Delta$ $\text{m}\Delta\text{s}\text{i}\Delta\Delta\text{a}\text{c}\Delta\Delta$ $\text{s}\Delta\text{i}$ mastaic $\Delta\Delta$ dai muua. Dai $\text{c}\Delta\text{v}\Delta\text{r}\Delta\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}\text{g}\Delta$ aagad Δ $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ dai $\text{c}\Delta\text{v}\Delta\text{r}\Delta\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}\text{g}\Delta$ vuupuid Δ .

ΛνυυρuidΛ αρΑpan ducami Diuusi IbΛadΛ ismaacΛdΛ ootoi Diuusi vΛΛsi oidigi daama. ⁷ Agai vaa cΛΛli miaadΛrΛ cΛquiva siaa daja Diuusi agΛΛ daicarui daama dai daagΛ Λliivru gΛnooviΛrΛ sΛΛlisa padΛrΛ. TaidΛ acΛΛli bΛi Λliivru. ⁸ Dai aidΛsi bΛi agai Λliivru Λmaacova cΛcΛisi ΛΛmadu ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami gΛntootonacΛdΛ guuquiva acΛΛli vuidΛrΛ. Dai vΛΛscatai daadagΛ ΛΛmo arpa agai arivacarui. Dai daadagΛ ΛΛmo aali ooro aasocoli susuudacami cubimidali. Agai αρΑpan ducami ΛmaamadaraqadΛ Λvaavoitudadami. ⁹ DaidΛ agai ganΛi Λmo nΛidaga utuducami agaitai Suusi Cristo dai pocaiti:

Aapi viaa sΛΛlicami isbΛiyagi goliivru dai ismaigovai daraasagi Λseera ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi goliivru.

Λoodami gamuaa aapi pasai poduucai cΛΛgacΛrΛ vuvaidana aapi mui naana maasi oodamiaiñdΛrΛ naana maasi ñioocadami, aipaco gΛgΛr quiquiΛrΛ oidacami, dai vΛΛsi oidigiaiñdΛrΛ.

¹⁰ Dai aapi acovai garvuvaitu tΛsai soiña tΛaanΛiña Diuusi rarai duucai,

dai tΛsai ivuaadana Diuusi aadiñdadΛ papaali duucai siaa duutudai Diuusi garooga.

Dai tΛaanadamu aatΛmΛ oidigi daama oidacami.

Caiti agai.

¹¹ Amaasi gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ mui mil Diuusi tatΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ agΛΛ daicarui sicoli daraaja ΛΛmadu Λmaacovai cΛcΛisi dai acΛcΛΛliodami. Dai caΛ aanΛ isvΛΛscatai agai gΛΛgarΛ ñioocai ¹² dai pocaiti:

Muaa Λoodami acΛΛli ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña Λvaavoitudadami.

Agai vaa agai dai sΛΛlicΛdΛ viaa sΛΛlicami, dai maatΛ caΛ vΛΛsiaΛcatai. DaidΛ artuidacami vΛΛsiaΛcatai.

Dai aliΛsi viaa guvucadagai dai aliΛsi gΛaagai isvΛΛsi oodami siaa duutuadagi agai,

dai iscΛΛga ñioocadagi agai vui ΛpΛ.

¹³ Dai caΛ aanΛ isñioocai ΛpΛ vΛΛsiaΛcatai istumaasi Diuusi idui tΛvaagiΛrΛ dai oidigi daama dai dΛvΛΛrΛi uta dai agΛΛ suudagiΛrΛ dai pocaiti agai:

AliΛsi gΛaagai isvΛΛscatai siaa duutuadagi agai ismaacΛdΛ agΛΛ daicarui dan daja ΛΛmadu agai ismaacΛdΛ Cañiiru aagai Λvaavoitudadami.

Dai aliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñioocadagi agai vui.

Agai gia sΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai dai viaa sΛΛlicami ΛpΛ.

Dai aatΛmΛ ipΛlidi isvΛΛscΛrΛ viaaca agai sΛΛlicami dai guvucadagai.

Dai isvΛΛscΛrΛ vΛΛscatai cΛΛga ñioocadagi agai vΛΛtarΛ.

DaidΛ issiaa duutuadagi agai tomastuigaco.

Poduucai ganΛi Λgai.

¹⁴ DaidΛ Λmaacova cΛcΛisi apiañiooquimi dai pocaiti:

—Poduucai ΛΛpΛ duuna —caiti.

DaidΛ ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami gΛntootonacΛdΛ guuquiva Λgai vuidΛrΛ ismaacΛdΛ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudai Λgai.

6

¹ Amaasi tΛΛ aanΛ isΛgai ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña Λvaavoitudadami maigovai dai Λseera ΛmapΛcΛrΛ ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi Λliiru. Dai caΛ aanΛ iscavami ñioo Λmaadutai Λmaacova cΛcΛisi. Dai Λpan caiti copondami dai povaiñtatΛdai:

—jDimi dai nΛida Λmo istumaasi! —iñtatΛdai Λgai.

² Antai gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ Λmo cavayo tojacami vai dan daitugai Λmo cΛΛi dai gΛnooviΛrΛ bΛcati Λmo uus gaatoi. Dai Λgai gΛcΛΛsati Λmo coronai mΛsmaacΛdΛ maa dai maiduadicuitai imΛi dai Λpamu gamaitΛquimi cocodiΛrΛ.

³ AidΛsi Λgai ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña Λvaavoitudadami maigo dai Λseera ΛpΛ ΛmapΛcΛraiñdΛrΛ ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi Λliivru caΛ aanΛ iscaiti ΛgoquirdadΛ cΛisi dai povaiñtatΛdai:

—jDimi dai nΛida Λmo istumaasi! —iñtatΛdai Λgai.

⁴ Dai gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ Λmo cavayo vΛgicami dai dan daitugai Λmo cΛΛi. MΛtai ΛcΛΛi maa Λmo gΛΛ mastai dai maa sΛΛlicami sai cocotuldiña oodami tami oidigi daama oidacami dai sai aipacoga gΛncoodaiña.

⁵ Dai Λgai ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña Λvaavoitudadami maigo dai Λseera ΛpΛ ΛmapΛcΛraiñdΛrΛ ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi Λliivru, dai caΛ aanΛ iscaiti Λmai cΛisi dai povaiñtatΛdai:

—jDimi dai nΛida Λmo istumaasi! —iñtatΛdai Λgai.

Dai gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ Λmo cavayo tucu-cami vai dan daitugai Λmo cΛΛi dai gΛnooviΛrΛ bΛcati Λmo vΛΛtatudacarui. ⁶ Dai caΛ aanΛ Λmo ñiooqui Λmaacova cΛcΛisi saagidaiñdΛrΛ vai pocaiti:

—Mosacaasi Λmo litro tΛligi gΛmaitΛcΛi Λmo tasai aa duiñdagaicΛdΛ. Dai vaica litro sevada gΛmaitΛcΛi Λmo tasai aa duiñdagaicΛdΛ. DΛmos Λsaiti ΛΛmadu Λvino maitavΛr vaamioma namΛquiada.

⁷ Dai Λgai mΛsmaacΛdΛ Cañiiru aagaiña maigo dai Λseera ΛpΛ ΛmapΛcΛraiñdΛrΛ ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi Λliivru dai caΛ aanΛ iscaiti ΛgΛmai cΛisi dai povaiñtatΛdai:

—jDimi dai nΛida Λmo istumaasi! —iñtatΛdai Λgai.

⁸ Antai gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ Λmo cavayo vuamacami dai dan daitugai Λmo cΛΛi ismaacΛdΛ viaa sΛΛlicami

17 Caaayi istuigaco Diuusi soimaasi gartaatatulda agai dai tomali amaadutai aatama maitistutuidi iscalagacala vuvaquiagi —tata dai agai.

7

1 Dai tala aan maacova Diuusi tataaanicaruda isguuca maacovapala oidigi soosonala dai soobidaca avalli sai maivustaiña oidigi daama, tomali gala suudagi daama, dai sai maioiñidiña tomali amo uusi. 2 Dai tala aan lapa amoco Diuusi taaanicaruda vai siaali amadala imai dai bacati Diuusi seeyogada. Diuusi agai dai tomastuigaco oidaga. Daida ladiuusi taaanicaruda galari iña dai potatadai laga maacova Diuusi tataaanicaruda ismaacada viaa samicami issiaa duaadagi naana maasi istumaasi oidigi daama dai gala suudagiala:

3 —Maitavara siaa duaada tomali amo istumaasi oidigi daama tomali gala suudagiala tomali uusi asta silascada cocovara daraasi aatama lavaavoitudadami Diuusi seeyogada —tata dai Diuusi taaanicaruda.

4 Dai calaan isgalaagai silaquiatai viaa Diuusi seeyogada. Agai ajaga amo sientu dan goo coobai dan maacova mil aljudidiu cajiudad saagidiaiñdala. 5 Judá cajiudad saagidiaiñdala ajaga baivustaama dan goo mil ismaacada viaa Diuusi seeyogada, dai Rubén cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil ismaacada viaa Diuusi seeyogada, dai Gad cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, 6 dai Aser cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Nefatalí cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Manasés cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, 7 dai Simeón cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Leví cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Isacar cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, 8 Dai Sebulón cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Osee cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Benjamín cajiudad saagidiaiñdala ajaga lapa baivustaama dan goo mil.

9 Dai gooqiala gaamucu nalava aan dai tala mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami, aipaco galari quiqiala oidacami vasi oidigiañdala. Dai agai moguuca gala daicarui vuidala dai agai ismaacada Cañiru aagaiña lavaavoitudadami vuidala. Aoodami samicada muidu tomali amaadutai maitistutuidi iscaldagi. Dai galaadaca yuucusi

tootoacami dai g_{AN}noonovi_{AR} daag_A palma aagad_A. ¹⁰ Dai v_{AA}scatai g_{AG}AR iññacai dai pocaiti:

Diuusi _{AG}ai dai gog_{AA} daicarui daama daja.

Dai goovai _{AM}madu gog_{AM}mai ismaac_{AD} Cañiiru aagaiña _{AVA}avoitudadami c_{AA}gac_{AR} vuvaidi oodami.

Caiti _{AG}ai. ¹¹ Dai t_{AA} aan_A is_{AG}aa daicarui sicoli guuca _{AC}ac_{AA}liodami _{AM}madu _{AM}aacova Diuusi t_{ATA}aañicarud_A dai v_{AA}si _{AG}ai sicoli guucai v_{AA}si Diuusi t_{ATA}aañicarud_A dai _{AG}ai d_{AV}AArapi cuiqui siaa duutudaitai Diuusi dai ¹² pocaiti:

Poduuquiava. Alias_i ip_{AL}idi aat_{AM} isv_{AA}si oodami c_{AA}ga ñioocadagi

Diuusi vui baig_{AN}liarac_{AD} tomastuigaco.

_{AG}iava _{AG}ai dai s_{AA}lic_{AD} c_{AA} maata c_{AA} v_{AA}siaacatai,

dai s_{AA}lic_{AD} viaa s_{AA}licami dai guvucadagai,

dai v_{AA}si oodami g_{AA}agai issiaa duutuadagi _{AG}ai tomastuigaco.

Poduuquiava.

Caiti Diuusi t_{ATA}aañicarud_A.

¹³ Amaasi _{AM}aadutai _{AC}ac_{AA}liodami giñtacacai dai povaiñt_{AD}ai:

—¿Voora_A idi dai g_{AN}aadaca yuucusi tootoacami dai vaad_{AR} dada goovai? —iñt_{AD}ai.

¹⁴ Antai aan_A aa noragi dai pot_{AD}ai:

—Aapi gia maata aan_A gia cho —t_{AD}ai aan_A.

Tai _{AG}ai povaiñt_{AD}ai:

—Idi _{AG}ai dai oidigi daamaiñ_{AR} dada. M_{AA}ca siaad_{AR} dada goovai s_{AA}lic_{AD} soimaasi taatamai oodami d_{AM}os c_{AA}gac_{AR} vuvaja idi vaavoitudacai _{AC}ac_{AA}li ismaac_{AD} Cañiiru aagaiña _{AVA}avoitudadami. Goovai muu curusiaba tai aasi _{AR}ad_A dai poduucai oig_{AL}i goovai soimaascamigad_A _{AVA}avoitudadami.

¹⁵ C_{AS}c_{AD} Diuusi vuid_{AR} guuca goovai dai t_{AS}AR dai tuc_{AR} ivueeyi Diuusi aa duiñdada_A tami siaaco oidaga Diuusi. Dai Diuusi nuucada goovai _{AM}madu daacatai.

¹⁶ Camaibiuugicoñicamu goovai tomali camaitonocoñicamu, tomali camaisoimaasi taatacamu goovai toiñdaligad_A tasai.

¹⁷ Goovai ismaac_{AD} Cañiiru aagaiña _{AVA}avoitudadami moc_{AA}ca _{AG}aa daicarui vuid_{AR} siaaco Diuusi dajatai gataaani. Goovai _{AR}agai dai apianuucadacamu govaavoitudadami vai baig_{AN}liarac_{AD} oidacana. Dai goovai t_{AA}gidamu _{AG}ai siaad_{AR} vusanai suudagi ismaac_{AD}ac_{AD} viaacana oodami ib_{AD}agai utudui. Dai tomastuigaco oidacamu goovai _{AM}madu. Dai maitiipucamu istuc_{AD} soig_{AN}liadagi oodami —iñt_{AD}ai _{AG}ai.

8

1 Aidasi agai ismaacada Cañiiru aagaiña avaaivoitudadami maigo dai aseera apaa amapaaraiñdaga ismaacada arastudi aliivru aidai gia maitadatu tomali amo istumaasi tajucami ora tavaagiga. 2 Amaasi taa aana acucaracami Diuusi tataañicaruda ismaacada Diuusi vuidaga guuca. Matai maa amoco trompepeta. 3 Dai gooquiga divia apaa amai Diuusi taaañicaruda dai amo ooro asocoliar bacati cubimidali dai altar vuidaga ciquiva agai. Altar oocada duñisi dai mocaca agaa daicaruda Diuusi vuidaga. Matai maa Diuusi taaañicaruda gaapi cubimidali sai maidana altar daama siuuduucu avaaivoitudadami daanidagi Diuusi. 4 Aidasi Diuusi caa isdaana avaaivoitudadami tasai cubusigada acubimidali ismaacada maji Diuusi taaañicaruda dai Diuusi vuivasadaga aayi. 5 Amaasi Diuusi taaañicaruda bai asocoli ismaacadaga mamaidi agai acubimidali dai suudagi tutupali altar daamaiñdaga dai daitu agai asocoli oidigi daama dai oidigi cavami copoñimi dai vapoquimi, dai gigivuli avavara.

6 Amaasi acucaracami Diuusi tataañicaruda ismaacada ganooviar daadaga amamo iivacarui baigandui dai gaiiva agai.

7 Daidi apaga iiva amaadutai Diuusi tataañicaruda gatrompeta tai duudu taayi dai tai dai arai oidigi daama. Dai baitoma tajucami oidigi daama mai vasi auusi amadu avasoi.

8 Tai gooquiga amai Diuusi taaañicaruda iiva gaiivacarucada matai agaa suudaga daitu amo istumaasi apaa maascami amo gaa giidi ismaacada majimi dai baitoma tajucami agaa suudagi arai gnaato. 9 Dai baitoma tajucami vasi avatopa amadu vasi cacacasi agaa suudaga oidacami coi, dai baitoma tajucami avapaarcu ugidagai.

10 Amaasi amai Diuusi taaañicaruda iiva gaiivacarucada tai gai amo siaavugai gducami tavaagiaiñdaga dai majimi apanduucami amo cuudagi dai baitoma tajucami ajaquiga dai baitoma tajucami amapaara siaaco vusanai suudagi gai. 11 Asiaavugai Ajenjo tagidu. Agai agamo muuquigami dai sivu. Cascada baitoma tajucami suudagi oidigi daama sivutu dai mui oodami coi yacai suudagi sivucada.

12 Tai gooquiga amai Diuusi taaañicaruda iiva gaiivacarucada tai baitoma tajucami atasai tucagamutu dai baitoma tajucami amasaadai tucagamutu dai baitoma tajucami asisiaavugai tucagamutu apaa dai poduucami maisaaga tonoraga asaga dai vaamioma tucagamu tucara.

¹³ Amaasi gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ aanΛ istΛvaagiΛrΛ daigigi Λmo Diuusi tΛaañicarudΛ dai caΛ aanΛ iscavami ñiooquimi dai pocaitimi:

—jSΛΛlicΛdΛ soimaasi taata agai vΛΛsi oodami oidigi daama oidacami siuu duucu iivagi gΛniivacarucΛdΛ gogaa vaica Diuusi tΛtΛaañicarudΛ! —caiti Λgai.

9

¹ Tai Λmai Diuusi tΛaañicarudΛ iiva gΛiivacarucΛdΛ antai tΛΛ aanΛ Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ dΛvΛΛrapi daja ismaacΛdΛ gΛi tΛvaagiaiñdΛrΛ Λpan duucai Λmo siaavugai. MΛtai maa Λgai Λmo yaave sai cupiocona ΛcuparagadΛ agΛΛ dΛgai ismaacΛdΛ sΛΛlicΛdΛ tuucavaga dai tucagamu. ² Tai Λgai cupioco ΛcuparagadΛ agΛΛ dΛgai tai abiaadΛrΛ vuu-sai cuubusi poduucai isduucai vusanΛi cuubusi Λmo gΛΛ ooroñiaiñdΛrΛ. Dai maimaastu atasai sΛΛlicΛdΛ cubima oidigi cascΛdΛ. ³ Dai cuubusiaiñdΛrΛ vuvaaja soosoyi dai oidigi daama tuali nΛnΛΛyi. MΛtai maa Λsoosoyi guvucadagai sai cΛcΛΛyiña oodami Λpan duucai nanacasΛrΛi. ⁴ MΛtai maimaa Λsoosoyi oigaragai iscuaadagi vasoi tomali uusi mosviaa Λgai oigaragai iscΛcΛdagi Λoodami ismaacΛdΛ maiviaa Diuusi seeyogadΛ coocovadΛrΛ. ⁵ DΛmos maiviaa Λgai oigaragai iscoodadagi oodami gΛncΛicΛdΛ moscoocotuldiña Λgai taama masaadai. Dai cΛidΛ Λpan tadaga nacasΛrΛi cΛidΛ. ⁶ Amaasi coiya Λliadamu Λoodami taatacatali Λsoosoyi cΛidΛ dΛmos maitistutiadamu iscoiyagi.

⁷ Λsoosoyi Λpa mamaasi caapayo ismaacΛdΛ vuu ajjoopei sandaarΛ siΛΛscadΛ gacocoda agadagi. DaidΛ Λsoosoyi gΛntuutusaca Λmo istumaasi ooro cooronai maasi. Dai vuuivasadΛ Λgai ΛpΛa maasi oodami vuuivasadΛ. ⁸ Dai cuupadΛ Λgai ΛpΛa maasi ooqui cuupadΛ. Dai taatamudΛ Λgai ΛpΛa maasi mavidi taatamudΛ. ⁹ Dai Λgai gΛnaadaca vapaiñomi vapasaragai. Dai siuu duucu nΛnΛdagi Λgai aanadΛ Λpan caitiña mui carru ismaacΛdΛ vapaiñsΛcΛi caapayu vaidΛ oodami dadarΛi siΛΛscadΛ gacocoda agadagi. ¹⁰ DaidΛ Λsoosoyi baabajidΛ Λpa maasi nanacasΛrΛi baabajidΛ dai gΛnbaabajicΛdΛ gacΛcΛΛyi Λgai vai taama masaadai cococana cΛidΛ. ¹¹ DaidΛ Λsoosoyi viaa gΛntΛaanΛdamiga. Dai Λgai vaa viaa sΛΛlicami isgataaanΛdagi agΛΛ dΛgiΛrΛ siaaco sΛΛlicΛdΛ tuucavaga. Dai evreocΛdΛ Abadón aagaiña Λoodami dai giliegocΛdΛ Apolión aagaiña Λoodami ismaacΛdΛ gamuaacami tΛiya Λlidi.

¹² Casi ΛpΛdui Λmo istumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ΛpΛduñi agaitadai dΛmos quiaa viΛΛga ΛpΛa gooca.

¹³ Tai Λmai Diuusi tΛaañicarudΛ iiva gΛtrompta. DaidΛ agΛΛ daicarui vuidΛrΛ cΛΛca Λmo altar oorocΛdΛ duñisicami dai vΛΛ maacova siisisodΛrΛ guuca uusi Λpa maasi vaacasi agadΛ.

Dai aidasi iiva ΔDiuusi taañicarudΔ gΔtrompeta antai caΔ aanaΔ mo ñiooqui ismaacΔΔ aaltar aagadΔ saagidiaiñdΔrΔ caidatu. Diuusi vuidΔrΔ daja aaltar. ¹⁴ DaidΔ ñiooqui potΔtdai ΔDiuusi taañicarudΔ ismaacΔΔ gaiivaitadai:

—Uupasañi Δmaacova Diuusi tΔtaañicarudΔ ismaacΔΔ vupuli ΔgΔΔ aqui Eufratesi ugidana —tΔtdai ñiooqui.

¹⁵ Tai Δgai uupai Δmaacova Diuusi tΔtaañicarudΔ sai coodana baitoma tajucami oodami oidigi daama oidacami. TΔvΔpi nΔnΔra Δgai taida aayi istuigaco gacoodi Δgai Δgai. Diuusi maatacatadai ismaacΔΔ uumiΔrΔ dai ismaacΔΔ masaadΔrΔ dai ismaacΔΔ tasΔrΔ dai siuu duucu ΔpΔduñia agaitadai gomaasi. ¹⁶ Dai maí aana siΔΔqui sandaaru caapayu daama daraitugai dai Δmadu ajioopai Δmaacova Diuusi taañicarudΔ dai Δgai ajΔga goo siento mil mil.

¹⁷ Dai tΔΔ aana ismaasi Δcaapayu Δmadu Δsandaaru. Δsandaaru gΔntaagiana daraasaca Δmo gΔgΔr vapaiñomi cacaparacami Δgai laalachi vΔpΔΔgi dai laalachi tΔtΔdogi dai laalachi vuaama. DaidΔ Δcaapayu moomodΔ Δpa maasi mamaavidi moomodΔ. DaidΔ Δcaapayu uusudΔaiñdΔrΔ vusanΔi taí Δmadu cubusi Δmadu asufre. ¹⁸ Dai baitoma tajucami Δoodami oidigi daama oidacami coi gotaícΔΔ dai gocubusicΔΔ dai goasufreΔΔ ismaacΔΔ vusanΔi Δcaapayu uusudΔaiñdΔrΔ. ¹⁹ Δcaapayu viaa guvucadagai gΔnuusΔrΔ dai gΔnbaabajiΔrΔ. BaabajidΔ Δgai Δpa mamaasi cocooyi moomodΔ vai ΔgaicΔΔ cΔcΔΔyi Δgai oodami.

²⁰ Δmos gogaa oodami ismaacΔΔ maicoi vΔsi gomaasicΔΔ ismaacΔΔ vusanΔi Δcaapayu uusudΔaiñdΔrΔ dai baabajidΔ cidΔcΔΔ, maiΔma duucai gΔntΔgito dai camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma apiasiaa duutudai Δgai ΔDiaavora tΔtaañicarudΔ Δmadu Δoro momoono daidΔ Δplata momoono daidΔ Δbronse momoono daidΔ Δojoodai momoono daidΔ Δuusi momoono ismaacΔΔ maiñΔΔΔai tomali maitΔtΔcaidaga tomali maiajioopai. ²¹ DaidΔ Δoodami apiagΔncoodaiña dai apiagataapΔidiña dai apiagoogosi gΔnducamicana dai apiagaΔsidiña.

10

1 Amaasi tΔΔ aana Δmai Diuusi taañicarudΔ. Aliasi viaa guvucadagai Δgai dai tΔvañimi tΔvaagiaiñdΔrΔ Δmo icomai saagida dai moodΔ daama cΔcΔ Δmo quijonali. VuivasadΔ Δgai dadadacΔi Δpan duucai Δtasai dai caacaidΔ Δpa maasi gooca gΔgΔr uusi mΔΔdami. ² Dai gΔnooviΔrΔ bacati Δgai Δmo liivru cupioquiñicami dai amaasi suudarΔ cΔisa Δgai gΔΔcΔso sΔΔlisa padΔrΔcΔΔ dai ΔgΔmaicΔΔ dΔvΔΔrapi cΔisa. ³ Amaasi ΔDiuusi taañicarudΔ cavami iñna Δpan duucai Δmo mavidi.

Dai aidasi iina agai aidΛ gia cavami copoi oidigi cuvaracamioco. ⁴Tai acovondami nioo nai aanΛ ooja inagaitadai istumaasi aagai agai dΛmos caΛ aanΛ amo niooqui tΛvaagiaiñdΛra vai povaiñtΛtdai:

—Maitiaagada iscaiti acovondami dai maitiooja —iñtΛtdai añiooqui.

⁵Amaasi ΛDiuusi tΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ agΛΛ suudarΛ dai dΛvΛΛrapi cΛisaca taiyago vañigi gΛnovi sΛΛlisa padΛra. ⁶⁻⁷Dai aagai agai sai maata Diuusi agai ismaacΛdΛ tomastuigaco oidaga daidΛ idui tΛvaagi dai oidigi dai agΛΛ suudagi dai vΛΛsiaacatai istumaasi oidaga dai pocaiti:

—Casi apduña agai istumaasi Diuusi aagidi gΛñiñioquituldiadamiga saidΛ apduña agai. SiΛscadΛ aiyagi istuigaco acugatarΛ acucaracamiñdΛra Diuusi tΛaañicarudΛ iivagi giivacarucΛdΛ casi apduuñimu istumaasi aagidi Diuusi gΛñiñioquituldiadamiga.

⁸DaidΛ añiooqui apamu giñiooqui tΛvaagiaiñdΛra dai povaiñtΛtdai:

—MΛΛcai bai liivru cupioquiñicΛdΛ ismaacΛdΛ daagΛ Diuusi tΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ agΛΛ suudarΛ dai dΛvΛΛrapi cΛisaca —iñtΛtdai añiooqui.

⁹Antai aanΛ ii siaaco cΛaacatadai ΛDiuusi tΛaañicarudΛ dai aagidi aanΛ sai giñmaacana liivru tai agai povaiñtΛtdai:

—Baiñi dai uga. GatañiaΓa yoovicamu goovai apΛ duuca saivoli dΛmos gΛvoocΛra sivucamu goovai —iñtΛtdai agai.

¹⁰Antai aanΛ bai liivru dai uu, vai giñtañiaΓa cΛΛ yoovi apΛ caaca saivoli dΛmos gooquiΓa sivutu giñvoocΛra. ¹¹Tai agai povaiñtΛtdai:

—Aapi viaa isapamu niooquituldiagi Diuusi oodami saagida, dai mui gΛgΛra quiiquiΓa dai oodami naana maasi nioocadami saagida dai mui rará vuitapi —iñtΛtdai agai.

11

¹MΛtai giñmaa amo tootoicami apavidacarui amo metro Λasi tΛvΛdocami daidΛ giñtajai ΛDiuusi tΛaañicarudΛ dai povaiñtΛtdai:

—CΛquivañi daidΛ gotootoicamicΛdΛ apavida Diuusi quida. Dai apavidañi altar. Dai caldañi vΛΛsi ismaacΛdΛ moguuca dai siaa duutudai Diuusi. ²DΛmos quidigana gia maiapavida tuisiqui ami Λragai vΛΛtaΓa ismaacΛdΛ maitarjudidiu. Dai vaic uumigi dan tajucami agai siaa vuaada agai agΛgΛr quiiqui ismaacΛdΛ Diuusi Λco vuvaitu sai ami siaa duutudaiña oodami. ³Dai Diuusi ootosa agai gooca gΛñiñioquituldiadamiga sai gaaagidiña vaic uumigi dan

tajucami istumaasi iduñia agai agai. Dai agai gnaadaca agai yuucusi tutuucucami —iñtadai agai.

4 Idi gooca cacalli Diuusi vuidara guuca anpan duucaigooca oliivosi daida gooca veela daraasacarui. Diuusi agai dai taanai vasi oidigira. 5 Isloodami soimaasi taatatuldia liadagi adiuusi ñiñoquituldiadamigada aidagia tñiaiñdara vusaimu tai dai coodamu agai. 6 Idi gooca ñiñoquituldiadami viaaca agai guvucadagai iscuupacagi tavaagi vai maiduucudagai sila tavaapi ajioopada agai tami oidigi daama dai gaaagiadagi Diuusi ñioquida. Dai viaaca agai guvucadagai ara istaanada suudagi sai arai gananaatoña, dai issoimaasi taatamituldiadagi oodami naana maasi istumaasicada silascada ipaliadagi agai. 7 Damos silascada naatuagi agai gnaa duiñdaga aidagia vusaimu gaa casi omaligami gaa dangiaiñdara dai cocodamu adiuusi ñiñoquituldiadamigada dai coodamu. 8 Daida vaic tasai dan tajucami acoidada tuutucugada mosvatacamu caayara gaa quiyara siaaco gasiisatu curusiaba gartaanadamiga. Sodoma dai Ejiipitu aagaiña loodami gaa qui soimaasi ivuaadatai oidacami. 9 Dai vaic tasai dan tajucami oodami mui gar quiiquiaiñdara dai oodami naana maasi ñiocadami dai vasi oidigiaiñdara najadamu tuutucugada agai dai maidagitamu agai isyaasagi tomali amaadutai. 10 Dai oodami vasi oidigi daama oidacami iduñimu vagimi cocai gooca Diuusi ñiñoquituldiadamiga. Dai aipacoga gnoidamu naana maasi istumaasi baiganalidiacai. Idi gooca Diuusi ñiñoquituldiadamigada samicada soimaasi taatamuldiña loodami cascada baiganali loodami cocai agai. 11 Damos vaic tasai dan tajucamicada Diuusi duduaacali gooca cacalli tai agai vaapañi. Dai vascatai ismaacada ta agai samicada dodoaadimu naiditai. 12 Amaasi gooca Diuusi ñiñoquituldiadamigada cai amo ñioqui iscavami ñioqui tavaagiñdara dai potadai:

—Tatavidivurai tan tacaui —tadai ñioqui.

Tai agai tatasai motavaagiamu amo icomai saagida vaidasaayuda tagigi. 13 Tai otoma cavami gigivuli oidigi tai suuli mui baabaqui tai cuvaracami mil coi oodami. Daida gaa oodami ismaacada vii samicada dodoaadimu dai pocaiti sai samicada viaa guvucadagai Diuusi ismaacada tavaagira daja.

14 Casi aradi amo istumaasi soimaascami ismaacada araduñi agaitadai damos otoma araduñia agai ara amoco istumaasi soimaascami.

15 TaidΛ ΛcuugatΛΛ ΛcuvaracamiañdΛΛ Diuusi
 tatΛaañicarudΛ iiva gΛiivacarucΛΔΛ tai caidatu ñiiocadami
 tΛvaagiΛΛ. Agai cavami ñiiocai dai pocaiti:
 Sivi gia caaayi istuigaco gatΛaanΛda agai Diuusi
 gΛrbaitΛcΛaacamiga ΛΛmadu
 ΛCristo vΛasi oidigi daama siaaco tΛaanΛi oodami.
 Dai tomastuigaco tΛaanΛda agai Diuusi ΛΛmadu ΛCristo.
 Caiti Λñiioqui.

16 Amaasi ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami
 ismaacΛΔΛ gΛndaraicarudΛ daama daraaja Diuusi vuidΛΛ
 dΛvΛΛrapi cuiqui dai siaa duutudaimi Diuusi ¹⁷ dai pocaitimi:
 BaigΛrΛlidi aatΛmΛ aapicΛΔΛ gΛrDiuusiga.
 SΛΛlicΛΔΛ viaa aapi guvucadagai dai
 aapi maiquiaa cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ oidaga dai quiaa
 oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai.
 Aapi cabΛi gΛsΛΛlicamiga gΛducami dai casi tΛaanΛda agai
 oidigi daama.

18 Dai mui oodami muiyapΛcΛrΛ oidigi daama oidacami
 cabaacoi aapi gΛvui.

DΛmos caaayi istuigaco aapi baamu agai Λgai vui.
 Dai caaayi istuigaco nΛidamu aapi vΛasi Λgai ismaacΛΔΛ
 cacoi ismaacΛΔΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔΛ
 maitΛrcΛΛga ivuaadami.

Dai caaayi istuigaco maaquiagi aapi naana maasi istu-
 maasi cΛcΛΛgΛducami gΛñiñiioquituldiadamiga ΛΛmadu
 Λvaavoitudadami, ivuaadatai Λgai gΛaa duiñdaga.

ΛΛmadu vΛascatai ismaacΛΔΛ gΛsiaa duutuadai tomasi
 Λrsoituutuigami siΛrriricugami.

Dai caaayi istuigaco ugitudamu aapi vΛasi Λgai ismaacΛΔΛ
 siaa doodai naana maasi istumaasi oidigi daama.

Caiti ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami.

19 Amaasi gΛcupioco Diuusi quiidΛ ismaacΛΔΛ tΛvaagiΛrΛ
 cΛcΛ vai ami Λrana daja Λcajoñi ismaacΛΔΛ viaa Λojoodai
 ismaacΛΔrΛ ooja Diuusi gΛmasaigacΛΔΛ gΛsΛΛlicamiga. Vai
 oidigi vΛpΛdoquimi dai covoñimi dai gigivuli oidigi dai gΛΛpi
 gΛi tΛaayi.

12

1 Amaasi tΛvaagiΛrΛ gΛmaasitu Λmo istumaasi. ΛgaicΛΔΛ
 gΛmaatacatadai isΛpΛduñia agai Λmo istumaasi soimaascami.
 Agai ismaacΛΔΛ gΛmaasitu ΛrΛmo ooqui dai Λgai gΛaadaca
 yuucusi dadadacΛdami ismaacΛΔΛ dadadacΛi Λpan duucai
 Λtasai. Agai masaadai daama cΛcΛ dai gΛcΛΛsaca Λmo
 coronai ismaacΛΔΛ viaa baivustaama dan gooca sisiaavu-
 gai. ² Λooqui noonoacatadai dai camaraata agaitadai dai

iiñacai cococatai. ³ Amaasi g_Λmaasitu _{ΛΛ}p_Λ _Λmoco istumaasi ismaac_ΛΔ_Λc_ΛΔ_Λ g_Λmaat_Λc_Λtadai is_Λp_Λduñia agai _{ΛΛ}p_Λ _Λmo istumaasi soimaascami. Agai ismaac_ΛΔ_Λ g_Λmasitu _ΛΓ_Λmo g_{ΛΛ} c_Λisi omaligami v_Λgicami. Daid_Λ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagad_Λ dai _{ΛΛ}mo cooronai v_{ΛΛ}si moomod_ΛΓ_Λ. ⁴ Dai g_Λabajic_ΛΔ_Λ t_Λvaim_Λ agai baitoma tajucami sisiaavugai ismaac_ΛΔ_Λ t_Λvaagi_ΛΓ_Λ daraaja dai oidigi daama suuli. Daid_Λ _Λc_Λisi vuid_ΛΓ_Λ c_Λquiva _Λooqui ismaac_ΛΔ_Λ maraata agaitadai dai ugia agaitadai _Λali si_{ΛΛ}ñi mosaivusaicai agai. ⁵ Daid_Λ _Λooqui marai, vaid_Λ _Λrc_{ΛΛ}ali marad_Λ. Dai g_{ΛΛ}racai agai t_{ΛΛ}añia agai v_{ΛΛ}si oodami oidigi daama oidacami dai soimaasi taatamitulda agai agai v_{ΛΛ}si soimaasi ivuaadami. Dai Diuusi b_{ΛΛ}c_Λi _Λali si_{ΛΛ}ñi m_{ΛΛ}c_Λ t_Λvaagiana ami siaaco daacatai gata_Λan_Λi _Λg_{ΛΛ} daicarui daama. ⁶ Taid_Λ _Λooqui daivunu m_{ΛΛ} oidigamu _Λmap_Λc_ΛΓ_Λ siaaco cabaiduitadai Diuusi sai ami daacana vai ami Diuusi nuucadaca agai vaic uumiga dan tajucami.

⁷ Tai gooqui_ΛΓ_Λ ali_Λsi g_Λncocoda t_Λvaagi_ΛΓ_Λ Diuusi t_{ΛΛ}añicarud_Λ Migili _{ΛΛ}madu _Λc_Λisi. _ΛMigili viaacatadai g_Λsandaaruga vaid_Λ _Λc_Λisi _{ΛΛ}p_Λ. ⁸ D_Λmos _Λg_{ΛΛ} c_Λisi _{ΛΛ}madu sandaarugad_Λ agai maitistui ismait_Λagi _ΛMigili _{ΛΛ}mad_Λ sandaarugad_Λ agai c_Λs_Λc_ΛΔ_Λ maitistui isami t_Λvaagi_ΛΓ_Λ daraacagi. ⁹ C_Λs_Λc_ΛΔ_Λ Diuusi m_Λtan suuli t_Λvaagiañd_ΛΓ_Λ _Λg_{ΛΛ} c_Λisi moduuc_Λi sandaarugad_Λ. Agai vaa _ΛΓ_Λmo cooyi ismaac_ΛΔ_Λ _{ΛΛ}qui abiaad_ΛΓ_Λ oidigi daama aim_Λraiña, dai Diaavora t_{ΛΛ}gidu dai Satan_Λsi v_{ΛΛ}si. Agai vaa agai dai vupuiirumadai mui oodami v_{ΛΛ}si oidigi daama oidacami saagida.

¹⁰ Amaasi cai aan_Λ _Λmo ñiooqui t_Λvaagiaiñd_ΛΓ_Λ ismaac_ΛΔ_Λ cavami ñioo dai pocaiti:

—Caaayi istuigaco Diuusi s_{ΛΛ}lic_ΛΔ_Λ c_{ΛΛ}gac_ΛΓ_Λ vuvaida agai oodami. Casi g_Λrt_{ΛΛ}agi Diuusi iss_{ΛΛ}lic_ΛΔ_Λ viaa guvucadagai agai dai isgata_Λan_Λi agai tomasiaacoga dai is-Suusi Cristo viaa guvucadagai. Cam_Λtan daitu Diuusi _ΛDiaavora t_Λvaagiaiñd_ΛΓ_Λ. _ΛDiaavora agai dai g_Λp_Λi_Λr vupuai Diuusi vuitapi tas_ΛΓ_Λ dai tucara g_Λraaduñi vaavoitudadami sai agai soimaasi ivueeyi. ¹¹ _ΛDiaavora maitistui isvupuiirumadagi g_Λraaduñi vaavoitudadami vaavoitudaitai agai _Λc_{ΛΛ}li ismaac_ΛΔ_Λ Cañiiru agaiña oodami ismaac_ΛΔ_Λ muu curusiaba dai aasi _{ΛΛ}rad_Λ aat_Λm_Λ g_Λr_Λv_{ΛΛ}tar_Λ, dai aagidacai _Λvaavoitudadami sai vaavoitudai gomaasi. Dai maiduduadimu _Λvaavoitudadami tomasi cooda _Λlidi aa oodami. ¹² Ali_Λsi g_{ΛΛ}agai isbaig_Λn_Λliadagi v_{ΛΛ}scatai ismaac_ΛΔ_Λ t_Λvaagi_ΛΓ_Λ daraaja. D_Λmos sioora oidaga oidigi daama s_{ΛΛ}lic_ΛΔ_Λ soimaasi taata agai _{ΛΛ}mudu _Λc_Λc_Λisi g_{ΛΛ}

suudar_Λ oidacami. Cat_Λvan_Λca_Λ _ΛDiaavora oidigi daama. Dai s_Λallic_Λd_Λ baamucu _Λgai maat_Λcatai ismait_Λv_Λπi aim_Λrda _Λgai _Λgai oidigi daama.

¹³ Dai aid_Λsi _Λg_ΛΛ c_Λisi v_Λgic_Λd_Λ ma_Λ isDiuusi daitu _Λgai oidigi daama aid_Λ adaim_Λiñ_Λ dai muaa _Λgai _Λooqui ismaac_Λd_Λ masaadai daama c_Λaacatadai dai marai _Λmo c_Λal_Λi. ¹⁴ D_Λmos Diuusi maa _Λooqui baagai aanad_Λ sai _Λgaic_Λd_Λ da_Λna oidigamu siaaco Diuusi baidui _Λmap_Λc_Λr_ΛΛ siaaco nuucadaca agaitadai vaic uumigi dan tajucami m_Λacasi abi-aad_Λr_ΛΛ siaaco daja _Λg_ΛΛ cooyi. ¹⁵ Amaasi _Λcooyi sisivai suudagi g_Λt_Λñi_Λiñ_Λd_Λr_ΛΛ daid_Λ idui _Λmo g_ΛΛ aqui dai _Λgaic_Λd_Λ t_Λvaim_Λ _Λgai _Λooqui. ¹⁶ D_Λmos _Λd_Λv_Λl_Λr_Λi g_ΛΛ d_Λagacatadai tai ami vaa _Λsuudagi dai maiaayi _Λooqui. ¹⁷ Amaasi s_Λallic_Λd_Λ baamu _Λcooyi _Λooqui vui. Dai ii dai cocoda _Λgai _Λooqui cajiudad_Λ ismaac_Λd_Λ _Λgidi Diuusi s_Λallicamigad_Λ dai apiac_Λg_ΛΛ vaavoitudai Suusi Cristo mamaat_Λtuldiaragad_Λ.

13

1 Antai aan_Λ _Λg_ΛΛ suudagi ugidana c_Λquiva. Dai t_ΛΛ aan_Λ isvuusai suudagiñ_Λd_Λr_ΛΛ _Λmo c_Λisi g_Λducami dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagad_Λ. Dai _Λmo coronai viaa v_Λl_Λsi aagad_Λr_ΛΛ. Dai v_Λl_Λsi moomod_Λ daama oojisi _Λmo ñiooqui ismaac_Λd_Λ parunai Diuusi. ² Daid_Λ _Λc_Λisi ismaac_Λd_Λ t_ΛΛ aan_Λ _Λpa maasi _Λmo d_Λd_Λv_Λli dai taatarad_Λ _Λgai _Λpa maasi voji taatarad_Λ dai usud_Λ _Λgai _Λpa maasi mavidi usud_Λ. _Λg_ΛΛ c_Λisi v_Λgic_Λd_Λ maa g_Λguvucadaga dai g_Λs_Λallicamiga _Λg_Λmai c_Λisi dai poduucai s_Λallic_Λd_Λ viaacatadai guvucadagai. ³⁻⁴ _Λmo mood_Λ _Λc_Λisi ismaac_Λd_Λ _Λg_ΛΛ suudaiñ_Λd_Λr_ΛΛ vuusai dai d_Λd_Λv_Λli maasi ali_Λ saasaquicatadai dai muuquiada maascatadai d_Λmos dueeyi dai v_Λl_Λsi oodami oidigi daama oidacami mait_ΛΛ istumaasi g_Λnt_Λt_Λgitoi dai vaavoitudai iss_Λallic_Λd_Λ viaa guvucadagai _Λgai dai siaa duutudai _Λgai. Dai siaa duutudai _Λg_ΛΛ c_Λisi v_Λgic_Λd_Λ _Λp_Λ maacacai _Λgai _Λg_Λmai c_Λisi mos_Λl_Λsi guvucadagai. Dai pocaiti _Λoodami:

—Maitipu _Λmai _Λpan duucai idi c_Λisi tomali _Λmaadutai maitistutuidi _Λgai vui —caiti _Λoodami.

⁵ Dai Diuusi maa oigaragai _Λc_Λisi isc_Λg_ΛΛ ñioocadagi _Λg_Λi g_Λvui daid_Λ issoimaasi ñioocadagi Diuusi vui dai viaa oigaragai isgataaan_Λdagi vaic uumigi dan tajucami. ⁶ Tai pov_Λdui. S_Λallic_Λd_Λ ñiooquidi _Λgai Diuusi dai parunai Diuusi _Λmadu _Λgai ismaac_Λd_Λ Diuusi _Λmadu oidaga. Dai maisiaa duutudai Diuusi quid_Λ. ⁷ Dai Diuusi maa oigaragai iscocoda _Λgai Diuusi maamarad_Λ dai maa oigaragai isvaamioma istuidagi. Dai Diuusi maa _Λgai oigaragai ist_Λaan_Λdagi v_Λl_Λsi oodami oidigi daama oidacami mui naana maasi oodami

naana maasi ñiioCADAMI dai aipaco gAGAR quiiQUIARA oida-cami. ⁸ Tai VAAasi oodami oidigi daama oidacami ismaacADA maioojisi tALARADALIIVRUGADARA AGAI ismaacADA ACAñiiru aagaiña oodami, AGAI gia sias duutuli ACAsi ismaacADA vusai AGAA suudagiaiñDARA. ACAñiiru AGAI dai GAMUAATU. Dai AGAI ismaacADA oojisi tALARAGADALIIVRUARA tomastuigaco oidaca agai. Maiquiaa CAQUIVACAI oidigi abiaADARA oojisi oodami tALARAGADALIIVRUARA.

⁹ CAAGAVAR AAGIDITAI CAACA AAPIMA istumaasi GANOOJIDI AANA. ¹⁰ ISAOODAMI GANVUIYAGI DAIDA GANMAMAIASA AGADAGI vaavoitudaitai AAPIMA Diuusi MOSAVAR dodoli iimADA AAPIMA dai dodoli daraaja AAPA maisACATARA. Tomasi AOODAMI GANCOODA LIADAGI GANMAMAASTACADA VAAASCARA APIACALGA vaavoitudadagi AAPIMA Diuusi.

¹¹ Antai gooQUIARA TAA AANA AAPA AMOCO CAISI ismaacADA vuusai dAVALARAI utaiñDARA. ACAsi gooca aaga APA maasi cañiiru aagada DAMOS APAN duucAI ñiioCAI AGAI AGAA CAISI VAGICADA. ¹² MATAI maa AGAI VAAasi guvucadada AGAMAI CAISI ismaacADA suudagiaiñDARA vuusai dai dueeyi AMOODA. Taida ACAsi ismaacADA dAVALARAI utaiñDARA vuusai vuidARA CAQUIVA ACAsi ismaacADA suudagiaiñDARA vuusai. Daida ACAsi ismaacADA dAVALARAI utaiñDARA vuusai gOGUAAMA tAJAI VAAasi oodami sai sias duutudana ACAsi ismaacADA suudagiaiñDARA vuusai. ¹³ Daida ACAsi ismaacADA dAVALARAI utaiñDARA vuusai ivuaadana naana maasi istumaasi gAGARDUCAMI asta tai VAAasi tAAapañiña AGAI tAVAAGIAIñDARA vai VAAasi oodami nAIDIÑA. ¹⁴ Dai gonaana maasi istumaasi gAGARDUCAMICADA ismaacADA viaa AGAI oigaragai isivuaadagi AGAMAI CAISI vuitapi vupuiirumagi AGAI AOODAMI oidigi daama oidacami dai tAJAI saidA iduuna AMO moonO APA maasi ACAsi ismaacADA iiquiaquicatadai moodA mastaicADA dai VAAASCARA dueeyi. ¹⁵ MATAI maa guvucadagai AGAMAI CAISI ismaacADA dAVALARAI utaiñDARA vuusai sai maacana iBADAGAI AMOONO ismaacADA APA maasi AGAMAI CAISI sai ñiioCANA AMOONO dai gATAANANA coodara-gai VAAasi oodami ismaacADA maisiaa duutuadagi. ¹⁶ Dai gatajai AAPA tATAPARAGAI AOODAMI noonovIARA SALLISA PADARA siAAPA COCOVADARA. VAAasi aali dai gAGARDUCAMI, dai riricugami dai soituutuigami dai tATAANADAMI dai pipioñi. ¹⁷ Dai tomali AMOCO maitistutuidiña isgasapADAGI tomali isgagagardagi ismaitAAPALICAGI ACAsi tALARAGADACADA siAAPA ANÚMEROGADACADA. ¹⁸ ANÚMEROGADA AGAI ARNAADAN sientO dan vaic coobai dan naadami. Dai aliASI gAAAGAI isCALGA tAGITUAGI dai maata CAACAGI istAAGIDU ACAsi mosmaatacai númeroGADA AGAI. AGAI vaa número ARNÚMEROGADA oodami.

14

1 Antai gooquiara tavaagiamu nanaava aan dai taa isagai ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami agiidi ismaacada Siõn taagidu dan caacatadai. Dai agai lamadu guacatadai amo sientu dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacada oojisi cocovadara atataragada agai ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami dai oojisi lara atatarada oogada agai. 2 Amaasi cai aan isiaa caiti istumaasi tavaagiaru an caiti mui ajaaqui dai an caiti siuu duucu covondagi oidigi dai an caiti siuu duucu gaiivadagi muidutai arpacada, agai ariivacaroi. 3 Dai agai gala daicaruda Diuusi vuidara guacatadai siaaco guuca maacova clasi lamadu clalliodami dai ganlayi agai amo naidagai utudui. Dai moscaasi lamo sientu dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacada clagara vuvaja oodami oidigi daama oidacami saagidaiñara istui ismaatiagi anaidagai utudui. 4 Agai gia maigoogosi ganducamicana dai maisoimaasi ivuaadana. Dai agai salicada claga agidiña agai ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami. Dai agai clagara vuvaja oodami oidigi daama oidacami saagidaiñara daida arapan ducami amo oidaragai Diuusi vataru daida agai vataru ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami. 5 Dai agai maiyaatagiña dai Diuusi clagara naidi agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduufimudai.

6 Amaasi taa aan amai Diuusi taañicaruda ismaacada tavaagi raana daigigi. Agai cabaigadi isimiagi dai aagidagi oodami oidigi daama oidacami istomastuigaco Diuusi ipalidi isclagara vuviadagi oodami mui naana maasi oodami-aiñara naana maasi ñioocadami aipaco gagar quiquiara oidacami dai vasi oidigiaiñara. 7 Dai cavami ñioo agai dai pocaiti:

—Abiadavurai aapima Diuusi dai claga ñioocada agai vui. Caaayi siuu duucu agai soimaasi taatatulda agai siora maiagiditai ca ganiiooqui. Siaavar duutuada aapima agai ismaacada idui tavaagi lamadu oidigi lamadu gala suudagi lamadu vasi lamapagara siaaco vusanai suudagi —caiti aDiuusi taañicaruda.

8 Dai gooquiara divia lara amai Diuusi taañicaruda dai pocaiti:

—Caugidagai gala qui Babilonia taagidugara. Ababiloniaru oidacami agai dai vupuiirumagi mui oodami aa gagar quiquiara oidacami sai agai soimaasi ivuaadana an duuca ai Babiloniaru oidacami. Poduca i duuca amo iitaracami

oidi amai istumaasi navamudaga —caiti agamai Diuusi tlaañicarudá.

⁹ Dai gooquiara divia ara amai Diuusi tlaañicarudá dai cavami ñioo dai pocaiti:

—Sioora siaa duutuadagi agra calsi ismaacada davarrai utaiñdara vuusai dai sioora siaa duutuadagi amoono ismaacada idui aoodami dai sioora gadagituagi masitlapagi coovadara siara nooviara,¹⁰ Diuusi sállicada baamucami agai vui dai aliasi soimaasi taatatulda agai agai maidacai agai taicada amadu asufrecada Diuusi tlaañicarudá vuitapi dai agai vuitapi ismaacada Cañiru aagaiña vaavoitudadami.¹¹ Dai tomastuigaco vusanai cubusi ami siaaco mamaidi agai. Tomastuigaco tadera dai tucara apiamamiadamu sioora siaa duutuadagi acalsi amadu amoono dai sioora dagituagi masitlapagi coovadara siara nooviara tlapacarudacada agai.¹² Casada sioora cavaavitudai Suusi Cristo daida armaamarada Diuusi aliasi gaagai isapiacaga agiadagi Diuusi sállicamidagi dai isapiacaga vaavoitudadagi Suusi Cristo ara tomasi soimaasi taatamadagi vaavoitudacai agai —caiti Diuusi tlaañicarudá.

¹³ Amaasi cai ana amo ñiooqui tvaagiaiñdara vai povaiñtadai:

—Oojañi istumaasi gaagida iñagai ana: “Sállicada baiganliadamu agai ismaacada coiyagi vaavoitudacai Suusi Cristo”. Dai pocaiti Diuusi Ibada, agai sállicada ganibastamu camaitaata vaaadatai. Diuusi caga ñioocadamu agai vui tatagitocatai iscaga idui agai Diuusi aa duiñdadá oidigi daama —iñtadai ñiooqui.

¹⁴ Amaasi tvaagiamu nanaava ana dai tala amo icomai tojacami. Daida aicomai daama daacatadai Suusi Cristo dai gamoo dan casaca amo ooro coronai dai ganooviara daaga amo oos caa muucacami.¹⁵ Amaasi Diuusi quidiñdara vuusai ara amoco Diuusi tlaañicarudá dai cavami iña dai potadai acali ismaacada aicomai daama daacatadai:

—Casiata baigadui asicami. Yoovani gaosigacada.

¹⁶ Amaasi agai ismaacada aicomai dan daacatadai gayoova gaosigacada.¹⁷ Amaasi amai Diuusi tlaañicarudá vuusai Diuusi quidiñdara ismaacada tvaagiara caaca dai daaga amo oos muucacami.¹⁸ Dai ara amoco Diuusi tlaañicarudá vuusai altaraiñdara ismaacada viaa guvucadagai ismidagi aoidigi taicada dai cavami iña agai dai potadai agai ismaacada daaga oos muucacada:

—Casiata bai luuvasi. Yoovani gaosigacada —tadai Diuusi tlaañicarudá.

19 Taid Δ Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ yoova Δ uuvasi dai Δ mo g $\Delta\Delta$ piilar Δ tua sai ami g Δ vaca Δ ana Δ uuvasi iibiad Δ . Gomaa-sic Δ d Δ g Δ maata Δ isDiuusi s $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ soimaasi taatatulda agai Δ soimaasi ivuaadami. 20 Δ piila siaaco g Δ vaca Δ aayi Δ uuvasi Δ g $\Delta\Delta$ quii ugidana daacatadai daid Δ Δ piilaiñdar Δ vuusai $\Delta\Delta$ rai dai s $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ g $\Delta\Delta$ pi sicoli daiva naadan tasai imidagai $\Delta\Delta$ m $\Delta\Delta$ casi uucami.

15

1 Antai t $\Delta\Delta$ aan Δ t Δ vaagiar Δ $\Delta\Delta$ p Δ Δ moco istumaasi duadimu-daca maasi. T $\Delta\Delta$ aan Δ cuvaracami Diuusi t Δ t Δ aañicarud Δ is-maac Δ d Δ viaa s $\Delta\Delta$ licami issoimaasi taatatuldagi oodami. Dai cuvaracamioco soimaasi taatatulda agai Δ gai oodami dai go-maasic Δ d Δ camaibaamucamu Diuusi oodami vui.

2 Antai t $\Delta\Delta$ aan Δ $\Delta\Delta$ p Δ Δ mo istumaasi ismaac Δ d Δ Δ pa maasi Δ g $\Delta\Delta$ suudagi. Δ gai Δ r Δ n Δ n Δ idacarui tai v $\Delta\Delta$ nacamicatadai. Dai Δ gai ismaac Δ d Δ maisiaa duutuli Δ c Δ isi ismaac Δ d Δ d Δ v $\Delta\Delta$ rai utaiñdar Δ vuusai tomali maisiaa duutuli Δ moono ismaac Δ d Δ idui Δ oodami, tomali mait Δ ndagito m Δ st $\Delta\Delta$ pagi Δ n Δ merogad Δ c Δ d Δ Δ c Δ isi moguucacatadai siaaco Δ pa maasi g $\Delta\Delta$ suudagi abaana. Dai Δ gai viaacatadai $\Delta\Delta$ mo arpa ismaac Δ d Δ maa Diuusi. 3 Dai gan $\Delta\Delta$ y Δ Δ gai Δ n Δ idagad Δ Moseesa $\Delta\Delta$ madu Δ Cañiiru. Moseesa Δ gai daid Δ Δ rpiooñigad Δ Diuusi. Dai pocaiti Δ n Δ idagai:

Aapi g Δ rDiuusiga s $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ viaa guvucadagai.

S $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ naana maasi istumaasi g Δ g Δ rducami ivueeyi aapi.

V $\Delta\Delta$ scar Δ ivueeyi aapi mos Δ caasi istumaasi Δ rs $\Delta\Delta$ licami.

Dai mos Δ caasi istumaasi Δ rvaavoi aagai aapi.

Aapi tomastuigaco Δ rg Δ rbait Δ c Δ aacamiga.

4 V $\Delta\Delta$ si oodami siaa g Δ duutuadamu aapi g Δ r Δ aan Δ damiga.

V $\Delta\Delta$ si oodami c $\Delta\Delta$ ga ñioocadamu aapi g Δ vui.

Mos Δ caasi aapi tomali Δ mo imidagai maisoimaasi ivueeyi casc Δ d Δ .

Dai v $\Delta\Delta$ si oodami siaa g Δ duutuadamu maat Δ catai isc $\Delta\Delta$ tuiga aapi.

Caiti Δ n Δ idagi.

5 Antai gooquiar Δ t Δ vaagiamu n Δ n Δ aava aan Δ dai t $\Delta\Delta$ isg Δ cupioco Δ cuparagad Δ Δ quii siaaco caat Δ Δ odai ismaac Δ d Δ ra Diuusi ooja g Δ s $\Delta\Delta$ licamiga. 6 Tai quiiyaiñdar Δ vuvaja Δ cuvaracami Diuusi t Δ t Δ aañicarud Δ ismaac Δ d Δ viaa s $\Delta\Delta$ licami issoimaasi taatatuldagi oodami cuvaracamioco. Dai Δ gai g Δ naadaca yuucusi tootojacami dadadac Δ dami. Dai taatagar Δ v $\Delta\Delta$ t Δ ooro giigivurai. 7 Amaasi Δ moco Δ maaco Diuusi t Δ t Δ aañicarud Δ ismaac Δ d Δ Diuusi daicarud Δ abaana guucacatadai maa $\Delta\Delta$ moco ooro ajaasocoli aaliducami Δ v $\Delta\Delta$ cuvaracami. Daid Δ Δ aajasocoli Δ raana daacatadai

amo istumaasi ismaacada soimaasi taata agai oodami. Diuusi baamucu oodami vui cascada. Diuusi agai dai tomastuigaco oidaga. ⁸ Tai Diuusi quidara suuda cubusi cavami dadadacaitai Diuusi dai viacatai guvucadagai. Dai tomali amaadutatai maiviaa oigaragai isami vaaquiagi asta siascada naatocai soimaasi taatatuldagi acucaracami Diuusi talaanifaruda oodami.

16

—
¹ Amaasi cai aana amo ñiooqui iscavami ñioo Diuusi quidara dai potadai acucaracami Diuusi talaanifaruda:

—Imdavurai aapima dai oidigi daama asta istumaasi viaa gucaracami ajaasocoli. Goovai aramo istumaasi ismaacada Diuusi soimaasi taatatulda agai oodami.

² Amaasi ii amo Diuusi talaanifaruda dai oidigi daama aasi istumaasi viacatadai gaasocolira. Tai otoma vuvaja cacavusuli vasi oodamira ismaacada viacatadai acasi tlapacaruda dai ismaacada siaa duutudai amoono ismaacada gatjai agai. Dai sallyicada coco cacavusuli.

³ Dai amai Diuusi talaanifaruda aasi istumaasi viacatadai gaasocolira agaa suudara taida asuudagi arai ganaato apa maasi coidada arada. Tai coi vasi cacasi ismaacada oidaga agaa suudara.

⁴ Dai amai Diuusi talaanifaruda aasi istumaasi viacatadai gaasocolira ajaquirara dai siaaco vusanai suudagi taida asuudagi arai ganaato. ⁵ Amaasi cai aana adiuusi talaanifaruda ismaacada viaa sallyicami isivuaadagi istumaasi ipalidi suudagicada dai potadai agai Diuusi:

—Aapi garDiuusiga ismaacada tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi, maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga aapi dai quiaa oidaga. Aapi idui istumaasi arsallicami aidapasi poduucai soimaasi taatatuli oodami. ⁶ Agai coi ganiñiooquituldiadamiga ismaacada aco vuvaitu aapi. Dai sivi aapi iitu arai poduucai gaagaitadai pasiduñiagi agaicada —tadai adiuusi talaanifaruda.

⁷ Dai cai aana amaadutai isñioo altaraiñdara dai pocaiti:

—Aapi garDiuusiga garbaitacaaacamiga sallyicada viaa guvucadagai. Aapi gia calga idui istumaasi arsallicami soimaasi taatatuldacai soimaasi ivuaadami —caiti agai.

⁸ Tai amai Diuusi talaanifaruda aasi istumaasi viacatadai gaasocolira atasai daama dai poduucai viaa atasai guvucadagai ismidagi oodami gatoiñdaligacada. ⁹ Dai tomasi alia mamai vasi oodami vascara maiama duucai gantatagito tomali maicalga ñioocaiña Diuusi vatar, baiyoma sigalnaasi

vui. ²⁰ Dai v_{AA}si _{AA}map_{ACAR} siaaco sicolimadi suudagi mo-sugititu dai v_{AA}si _{AG}igiidi most_{AP}alitu. ²¹ Dai t_{VA}agiaiñd_{AR} suuli t_{AA}ayi _{gAGAR}ducami asta goo coobai kilo _{AA}si v_{AA}t_{AA} _{AA}mo t_{AA}ayi. Dai oodami daama suuli vai casc_{AD} _{AG}ai sigalnaasi ñiooquidi Diuusi ali_{AA}si soimaasi taatatuldacai.

17

1 Amaasi divia _{AA}maadutai _{AC}uvaracami Diuusi t_{AA}añicarud_{AA} ismaac_{AD} _{AA}viaacatadai _{AC}uvaracami ajaasocoli dai povaiñt_{AT}dai:

—Dimi, _{gAT}agidamu aan_{AA} isducatai Diuusi soimaasi taat-
ulda agai _{AA}ooqui tataacaligami ismaac_{AD} _{AG}ag_{AR} suusudagi
daama daja. ² Ararai oidigi daama oidacami _{AR}vipiolimad_{AA}
{AA}ooqui daid{AA} _{AA}ooqui vupuiirumagi mui oodami aa _{gAGAR} qui-
iqui_{AR} _{AA}oidacami sai _{AG}ai soimaasi ivuaadana _{AP}an duucai
_{AG}ai, poduucai isduucai _{AA}mo iit_{AR}acami oidi _{AA}mai istumaasi
navamudaga.

³ Amaasi apiagiñt_{AT} _{AA}gidi Diuusi Ib_{AA}d_{AA} naana maasi is-
tumaasi. Daid_{AA} Diuusi t_{AA}añicarud_{AA} oidigamu giñvaidacai
dai ami t_{AA} aan_{AA} _{AA}mo ooqui _{AC}ai_{AA}si v_{AG}icad_{AA} dan daitugai
dai _{AC}ai_{AA}si tuucugad_{AR} _{AA}oojisi mui ñiooqui ismaac_{AD} parunai
Diuusi dai _{AC}uvaracami moomo dai baivustaamadu aagad_{AA}.

⁴ _{AA}ooqui _{gAA}adaca yuucusi moraaduacami dai v_{AP}ag_{AA}icami.
Dai _{gAA}adaca ooro nanaacagi dai ooro babaivucai dai ooro
mooan tuutusacarui dai ooro aniyo dai ojoodagad_{AA} _{AR}ojoodai
nam_{AA}acami. Dai _{gAA}noovi_{AR} daag_{AA} _{AA}mo ooro aasocoli vai
{AG}aicad{AA} v_{AP}aidi _{AG}ai _{CA}ca_{AA}li sai soimaasi ivuaadana _{AG}ai
{AA}madu. ⁵ Dai covad{AR} _{AA}oojisi _{AA}oojicad_{AA} ismaac_{AD} oodami
maimaat_{AC}atadai. Dai povaiti _{AA}oojai: “Babilonia _{gAA}ducami
t_{AA}aan_{AD}amigad_{AA} v_{AA}si _{AA}taatacaligami dai v_{AA}si _{AA}soimaasi
ivuaadami oidigi daama oidacami”, caiti _{AA}oojai. ⁶ Amaasi
maat_{AA} t_{AA} aan_{AA} isnavamucu _{AA}ooqui _{AA}rad_{AC}ad_{AA} _{AA}maamarad_{AA}
Diuusi dai _{AG}ai ismaac_{AD} _{gAA}ncoodaditu gaaagiditai isSu-
usi _{AR}ac_{AA}gac_{AR} vuviadami. Amaasi mait_{AA} aan_{AA} istumaasi
giñt_{AG}ituagi t_{AG}aacai _{AA}ooqui mosduaadimuan tada aan_{AA}.

⁷ Amaasi _{AA}Diuusi t_{AA}añicarud_{AA} povaiñt_{AT}dai:

—¿Tui_{PA}si duaadimuan tada aapi? _{gAA}agidamu aan_{AA} ooqui
goovai dai istuma _{CA}isi goovai ismaac_{AD} _{AC}uvaracami moomo
dai baivustaamadu aagad_{AA}. ⁸ _{AC}ai_{AA}si ismaac_{AD} t_{AA} aapi
_{AA}quioma oidacatadai dai camaitiipu _{AA}mos _{AA}mo imidagai
vuusia agai _{AG}aa d_{AG}acaiñd_{AR} ismaac_{AD} _{AA}alicad_{AA} tuucav-
aga dai tucagamu dai gooqui_{AR} imia agai _{AG}ai _{AA}Diaavora
{AA}madu. Daid{AA} _{AA}oodami oidigi daama oidacami ismaac_{AD}
maioojisi t_{AT}aragad_{AA} aliivru_{AR} _{CA}quivacai oidigi abiaad_{AR}.

18

1 Antai gooqui $\Lambda\Gamma\Lambda$ t $\Lambda\Lambda$ aan Λ amai Diuusi t Λ aañicarud Λ vai t Λ vañimi t Λ vaagiaiñd $\Lambda\Gamma\Lambda$. Dai s $\Lambda\Lambda$ licad Λ viaa guvucadagai. Dai c $\Lambda\Lambda$ maasi oidigi daama cavami dadadacaitai Λ gai. 2 Dai cavami iña dai pocaiti:

—Caugiti agai Λ g $\Lambda\Lambda$ quii Babilonia siami oidacamu Λ Diaavora t Λ aañicarud Λ daid Λ Λ nunui cocosatamu ami. 3 Λ Babiloni $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami Λ gai dai vupuiirumagi mui oodami aa g Λ g $\Lambda\Gamma$ quiiqui $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami sai Λ gai soimaasi ivuaadana Λ pan duucaí Λ Babiloni $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami. Poduucái isduucái Λ mo iitaracami oidi Λ mai istumaasi navamudaga. Daid Λ Λ raraí v $\Lambda\Lambda$ si oidigi daama oidacami googosi g Λ nducami Λ pan duucaí Λ Babiloni $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami. Daid Λ Λ Babiloni $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami sap Λ daiña naana maasi istumaasi nam Λ acami dai poduucái mui gaagardami v $\Lambda\Lambda$ si oidigi daama oidacami riricutu. Cascad Λ ugitimu Babilonia —caiti Λ Diuusi t Λ aañicarud Λ .

4 Amaasi cai aan Λ amai ñiooqui t Λ vaagiaiñd $\Lambda\Gamma\Lambda$ vai pocaiti:
—Im Λ davurai aapim Λ giñmaamara Babiloniaiñd $\Lambda\Gamma\Lambda$ dai maisoimaasi ivuaada poduucái isduucái soimaasi ivueeyi Λ Babiloni $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami dai poduucái maisoimaasi taatamu aapim Λ Λ pan duucaí Λ gai. 5 Λ gai s $\Lambda\Lambda$ licad Λ mui naana maasi istumaasi soimaascami ivueeyi dai Diuusi n Λ idi v $\Lambda\Lambda$ si gomaasi dai soimaasi taatatulda agai Diuusi Λ gai. 6 Soimaasiav $\Lambda\Gamma$ taatatulda aapim Λ Λ gai $\Lambda\Lambda$ p Λ Λ caasi vaamioma si $\Lambda\Lambda$ soimaasi taatatuli Λ gai aa. 7 Poduucái isduucái Λ gai mosivuaadana mos Λ caasi istumaasi $\Lambda\Lambda$ gi Λ gai ip Λ li dai tomasiaacoga gaaagidi sai s $\Lambda\Lambda$ licad Λ riricuga poduucái $\Lambda\Lambda$ p Λ soimaasiav $\Lambda\Gamma$ taatatulda. Λ gai mospo Λ lidi: “Aat Λ m Λ most Λ t Λ aan Λ dami g Λ nducami, mait $\Lambda\Gamma$ v Λ i $\Lambda\Lambda$ ga tomali Λ mo istumaasi. Tomali Λ mo imidagai maisoig $\Lambda\Gamma$ Λ liadamu aat Λ m Λ ”, as Λ lidi Λ gai. 8 Cascad Λ ali Λ Λ mo tasaicad Λ soimaasi taata agai Λ gai. Dai vuñi agai cocodagai dai biuugigai dai coiya agai muidutai, dai m Λ i agai Λ g $\Lambda\Lambda$ quii. Diuusi Λ gai dai s $\Lambda\Lambda$ licad Λ viaa guvucadagai dai Λ gai gia soimaasi taatatulda agai Λ g $\Lambda\Lambda$ quiiy $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami.

9 Λ raraí oidigi daama oidacami ismaacad Λ googosi g Λ nducami dai soimaasi ivuaadana Λ pan duucaí Λ Babiloni $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami soig Λ n Λ liadamu dai suaañidamu t Λ agacái Λ cubusi si $\Lambda\Lambda$ scad Λ m $\Lambda\Lambda$ jidagi Λ g $\Lambda\Lambda$ quii. 10 Λ gai m $\Lambda\Lambda$ casd $\Lambda\Gamma\Lambda$ guucaca agai duduaadimucái t Λ agacái isducatai Diuusi soimaasi taatatuli Λ Babiloni $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami, dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapim Λ Babiloni $\Lambda\Gamma\Lambda$ oidacami. Aapim Λ s $\Lambda\Lambda$ licad Λ viaa guvucadagai dai Babilonia s $\Lambda\Lambda$ licad Λ $\Lambda\Gamma\Lambda$ mo g $\Lambda\Lambda$ quii. Dai todian duucaí Diuusi soimaasi g Λ ntaatatuli aapim Λ —ascaitada agai Λ raraí.

¹¹ Aagaardami vΛasi oidigi daama oidacami soigΛΛliadamu ΛΛpΛ dai suaañidamu ΛpΛ tΛagacai ismΛi Babilonia camaiti-
ipucatai sioorΛ sapΛadagi istumaasi cucupΛtica Λgai. ¹² Agai
vuaapaiña ooro, dai plaata, dai ooodai namΛacami, dai yu-
cusi namΛacami, seseda dai aa Λma maasi yuucusi moraad-
uacami dai vΛpΛdacami, dai naana maasi uusi chigian
uvadami, dai naana maasi istumaasi elefante taatamudΛcΛdΛ
duñisicami, dai uusi namΛacami, dai bronse, dai vapaiñomi,
dai marmol. ¹³ Dai vuaapaiña ΛpΛ canela, dai aa naana
maasi uuvadami cuaadagai vΛatarΛ dai aa naana maasi uu-
vadami coidadΛ vΛatarΛ dai aa naana maasi sigian uuvadami
istumaasi gΛtΛidiña oodami, dai cubimadali, dai mirra, dai
valienti, dai asaiti, dai tΛligi tui, dai tΛligi. Dai vuaapaiña
ΛpΛ asñiñitu ΛΛmadu cameyu, dai cañiiru, dai caapayu, dai
carros, dai vuaapaiña Λgai oodami dai gaagaraiña. ¹⁴ DaidΛ
Agaardami pocaitiadamu:

—Camaitiipu vΛasi naana maasi istumaasi namΛacami
ismaacΛdΛcΛdΛ baigΛΛlidiña ΛBabiloniΛrΛ oidacami,
caugidagai vΛasi gomaasi ismaacΛdΛ viaacatadai Λgai
dai camaoidaca agai tomali Λmo imidagai —caitiadamu
Agaardami.

¹⁵ Dai Λgai vaa gaagardami ismaacΛdΛ riricutu gaagalditai
naana maasi istumaasi ΛBabiloniΛrΛ oidacami mΛacscdΛrΛ
daraacamu duduaadimucai tΛagacai isducatai Diuusi
soimaasi taatatuli ΛBabiloniΛrΛ oidacami soigΛΛliadamu
Λgai dai suaañidamu ¹⁶ dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapimΛ BabiloniΛrΛ oidacami. SΛlicΛdΛ
Babilonia ΛrΛmo gΛΛ quiicatadai. Dai aapimΛ gΛnadaca
yuucusi cΛcΛgΛducami moraaduacami dai vΛpΛgicami dai
gΛnadacatadai aapimΛ ooro nanaacagi dai ooro baabaivu-
cui dai ooodagadΛ aliΛsi ΛrnamΛacami. ¹⁷ DΛmos todian
duucai ugidagai mosΛΛ naana maasi istumaasi sΛlicΛdΛ
namΛacami —caitadamu Λgai.

Dai vΛascatai ismaacΛdΛ gaaata vaaadana ΛvaarcuΛrΛ dai
tatΛaanΛdamigadΛ dai aa oodami ismaacΛdΛ ami iimΛiña
mΛacscdΛrΛ guucaca agai ¹⁸ tΛagacai iscamΛΛjimi ΛgΛΛ quii
Babilonia cavami ijiñiña agai dai pocaitiada agai:

—Maitiipu Λmai gΛΛ quii siaaco vaamioma gatΛaanΛi
oodami —caitiada agai.

¹⁹ Dai gΛnmoomo daama daituada agai Λgai dΛvΛΛrai
suaañΛitai dai soigΛΛliditai dai iñacaitai dai pocaitiada agai:

—¡Aiji! Soogigi aapimΛ BabiloniΛrΛ oidacami.
GΛntumiñsigacΛdΛ riricutu vΛasi govaarcu sociacami. Dai
todian duucai caugidagai gΛnvustuidaga —caitiada agai
Λoodami.

²⁰ Damos aapima ismaacada tavaagiara oidaga aliassi glaagai masbaiganliadagi. Dai aapima lapa Suusi Cristo ojootosada, dai aapima Diuusi ñiñiooquituldiadamigada, dai aapima Diuusi maamarada aliassi glaagai masbaiganliadagi lapa. Soimaasi taatatuldacai Diuusi Babiloniara oidacami idui Diuusi istumaasi arsallicami aapima ganvatar, cascada aliassi glaagai masbaiganliadagi.

²¹ Amaasi amo Diuusi taañicaruda sallycada guvucami vañigi amo gla odai daida gaa suudara daitu dai pocaiti:

—Poduucai lapa ugitimu gaa quii Babilonia dai tomali amo imidagai camainlijadamu oodami. ²² Tomali amo imidagai maitiivadamu arpa tomali flauta tomali trompeta Babilonia cacaayara. Tomali maitiipucami tomali amo aata vaaadami. Tomali maitiipucami siora gataadagi mataimadai. ²³ Camaitiipucami tomali amo cuudagi dai camaitiipucami vagimi ismaacada ivuaadana oodami cucuntaitai. Laquioma gaagardami Babiloniara oidacami vaamioma riricuacana siaa gaagardami oidigi daama oidacami dai vaamioma viaacana guvucadagai damos vupuiiрумadaiña oodami aa gagar quiquiara oidigi daama oidacami taapaditai.

²⁴ Babiloniara oidacami coodaiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai Diuusi maamarada. Daida Babiloniara oidacami taaandamigada gataañiña coodaragai vaaavoitudadami vasi oidigi daama oidacami.

19

¹ Antai gooqira cai aana iscavami ñioocai mui oodami tavaagiara dai pocaiti:

Aliassi glaagai iscaga ñioocadagi Diuusi vui.

Agai calgacara garvuvaidi.

Agai sallycada viaa sallycami.

Agai sallycada viaa guvucadagai.

² Agai vascara ivueeyi istumaasi arsallicami.

Dai vascara aagai mosacaasi istumaasi arvaavoi.

Agai soimaasi taatatuli oooqui tataacaligami.

Ismaacada soimaasi iduiñtuli mui oodami oidigi daama oidacami.

Diuusi soimaasi taatatuli oooqui coodaitai agai Diuusi ñiñiooquituldiadamigada.

Caiti añiooqui.

³ Amaasi apamu ñiñioo agai dai pocaiti:

—Aliassi glaagai iscaga ñioocadagi Diuusi vui. Tomastuigaco cuubusada agai Babilonia malcai —caiti añiooqui.

⁴ Taida amo coobai dan maacova calalliodami amadu amaacova Diuusi taañicaruda cuiqui Diuusi vuidara dai

siaa duutuli Diuusi ismaac^ΛΔ^Λ ag^{ΛΛ} daicarui daama daja, dai pocaiti:

—S^{ΛΛ}lic^ΛΔ^Λ ^Λrvaavoi istumaasi aagai ^Λñiooqui. Aliasi g^Λaagai isc^{ΛΛ}ga ñioocadagi Diuusi vui —caiti agai.

⁵ Amaasi movas^ΔΔ^Λ siaaco daja Diuusi ñioo ^Λmo ñiooqui dai pocaiti:

Aliasi g^Λaagai isc^{ΛΛ}ga ñioocadagi Diuusi vui v^{ΛΛ}scatai aapima ismaac^ΛΔ^Λ siaa duutudai Diuusi.

Ismaac^ΛΔ^Λ ivueeyi Diuusi aa duiñdada.

Tomasi ^Λraali si^Λp^Λ g^Λg^Λrducami.

⁶ Dai cai aan^Λ ^Λp^Λ ^Λmo ñiooqui vai ^Λpan caiti si^{ΛΛ}scada ñioocadagi mui oodami dai ^Λpan caiti mui ajaaqui dai ^Λpan caiti si^{ΛΛ}scada cavami copondagi dai pocaiti:

Aliasi g^Λaagai isc^{ΛΛ}ga ñioocadagi Diuusi vui.

Diuusi g^Λrbait^Λc^{ΛΛ}aacamiga s^{ΛΛ}lic^ΛΔ^Λ viaa guvucadagai.

Dai agai tomasiaacoga gataan^Λi casc^ΛΔ^Λ ali^Λsi g^Λaagai isc^{ΛΛ}ga ñioocadagi agai vui.

⁷ Dai ali^Λsi g^Λaagai isbaig^ΔΓ^Λliadagi aat^Λm^Λ Diuusic^ΛΔ^Λ c^{ΛΛ}ga ñioocaitai Diuusi vui.

Caaayi istuigaco dadia agai ^Λvaavoitudadami tami t^Λvaagi^ΛΔ^Λ.

Dai tomastuigaco ^{ΛΛ}madu daraajamu agai ismaac^ΛΔ^Λ ^ΛCañiiru aagaiña oodami.

Agai cabaig^Λnduuduna.

⁸ Agai g^Λnaadaca yuucusi c^Λc^{ΛΛ}gaducami c^{ΛΛ} vuaañicami dai dadadac^Λdami.

Caiti ^Λñiooqui.

^Λyuucusi c^Λc^{ΛΛ}gaducami ^ΔΓ^Λpan ducami isduuca i oidacana Diuusi maamarad^Λ.

⁹ Amaasi ^ΛDiuusi t^Λaañicaruda povaiñt^ΛΔ^Λdai:

—Poduucai ooja aapi: “S^{ΛΛ}lic^ΛΔ^Λ baig^ΛΔ^Λliadamu ^Λvapaidarsicami si^{ΛΛ}scada ^Λp^Λduñiagi vagimi t^Λvaagi^ΛΔ^Λ a^Λc^Λi ^Λvaavoitudadami” —iñt^ΛΔ^Λdai ^ΛDiuusi t^Λaañicaruda.

Dai agai povaiñt^ΛΔ^Λdai ^{ΛΛ}p^Λ.

—Istumaasi g^Λaagidi aan^Λ ^ΔΓ^ΛDiuusi ñiooquid^Λ casc^ΛΔ^Λ s^{ΛΛ}lic^ΛΔ^Λ ^Λrvaavoi.

¹⁰ Antai aan^Λ giñtootonac^ΛΔ^Λ c^Λquiva ^ΛDiuusi t^Λaañicaruda vuid^ΛΔ^Λ dai siaa duutudaiña agaitadai aan^Λ. D^Λmos agai povaiñt^ΛΔ^Λdai:

—Maiti pomaasi iñvuiidiada aapi. Aan^Λ gia mos^ΔΓ^ΛDiuusi piooñigad^Λ ^Λpan duuca i aapi ^{ΛΛ}madu g^Λaaduñi ismaac^ΛΔ^Λ apiac^{ΛΛ}ga gaaagidi Suusi ñiooquid^Λ. Siaa iduutuda aapi Diuusi.

Si^oor^Λ gaaagidi Suusi ñiooquid^Λ agai vaa ^ΔΓ^ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ —iñt^ΛΔ^Λdai ^ΛDiuusi t^Λaañicaruda.

11 Amaasi taa aan isgacuupiojo atavaagi. Tai gamaasitu amo cavaayu tojacami. Dai agai ismaacada dan daitugai tomali amo imidagai maivuidara caatacana Diusi dai vascara aagaiña agai mosacaasi istumaasi arvaavoi. Dai mosacaasi istumaasi arsaalicami ivueeyi agai, dai cocoda agai mosacaasi asoimaasi ivuaadami. 12 Dai vuupuida agai apanduucai dadadacai tai. Dai gamoo daama mui tuutustugai coronai. Dai covadara oojisi tararada agai damos mosaga agai maata iscaiti loojai. 13 Gaadaca yuucusi aramadicami. Dai agai Diusi ñiooquida taagidu. 14 Dai oidi agai vasi sandaaru tavaagidara oidacami. Dai gnaadaca sandaaru yuucusi cacagaducami totoacami dai cal vuaañicami. Dai dan daraitugai agai caapayu totoacami. 15 Dai agai ismaacada Diusi ñiooquida taagidu tñiaidara vuusai amo mastai muucacami vai gaicada cocoda agai agai oodami oidigi daama oidacami. Dai calga taanada agai agai oodami oidigi daama oidacami gavgucadagacada. Dai cavami soimaasi taatatulda agai agai oodami sai poduucai maatana oodami issallicada baamucu Diusi agai vui. Diusi agai dai sallicada viaa gavgucadagai. 16 Dai agai ismaacada Diusi ñiooquida taagidu cajidara dai yuucusida daama oojisi amo ñiooqui vai pocaiti loojai: “Raigada vasi rará dai taanadamigada vasi taranadami”, caiti loojai.

17 Amaasi taa aan apa amoco Diusi taañicaruda ismaacada tasapai calca dai cavami iña dai potadai agai vasi aujuurugi ismaacada valtapai nanayi:

—Dimivurai, vascataiavar ganampaida Diusi iduñia agai amo vagimi, 18 dai anbibiida agai rará baabieda, dai sandaaru taranadamigada baabieda, dai calali maiduduaadicudami baabieda, dai caapayu baabieda, dai agai ismaacada dan daraitugai caapayu baabieda, dai vasi oodami baabieda tomasi taranadami tomasi arpipioñi tomasi araali tomasi argarducami —tadai Diusi taañicaruda aujuurugi.

19 Amaasi taa aan acasi ismaacada gaa suudagaiñidara vuusai dai taa aan apa raragada oidigi daama oidacami ismpaidaca agai gansandaaruga dai cocoda agai agai ismaacada dan daitugai acavaayu tojacada amadu sandaarugada agai. 20 Daida sandaarugada calli ismaacada dan daitugai acavaayu bai acasi amadu agai ismaacada pocaiti saida arDiusi ñiooquituldiadamigada dai maitarvaavoi agai vaa ismaacada idui naana maasi istumaasi ggarducami acasi vuitapi dai gomaasicada vupuiirumagi agai oodami ismaacada gandagitu mastalpagi acasi taragadacada

dai ismaac^{αδ}α siaa duutudai ^αmoono ismaac^{αδ}α ^αpa maasi ^αcaisi dai maamaisa. Amaasi m^αtai duduaacami taiy^αα suuli ^αcaisi ^αmmadu ^αgai ismaac^{αδ}α pocaiti said^α ^αrDiuusi ^ñiooquituldiadamigad^α dai mait^αrvaavoi. Ataí m^αsiaaco suuli ^αgai v^αanag^α asufre. ²¹ Daid^α ^αcaali ismaac^{αδ}α ^αcavaayu tojac^{αδ}α dan daitugai coi ^αsandaarugad^α ^αcaisi ^αmastaic^{αδ}α ismaac^{αδ}α t^ñiaifid^αα v^usai tai v^αasi ^αujuurugi ^αα tataasco- vai baabied^{αδ}α ^αgai.

20

¹ Antai gooqui^αα t^αα aan^α ist^αvaagiaiñd^αα t^αvañimi ^αmo Diuusi t^αañicarud^α dai b^αcati ^αgai yavigad^α ^αg^αα d^αgai tuucavac^{αδ}α dai g^αnoovi^αα b^αcati ^αmo cadena g^αducami.

² Daid^α ^αDiuusi t^αañicarud^α b^αi ^αcaisi v^αgic^{αδ}α. ^αGai vaa ^ααmo cooyi ismaac^{αδ}α ^αqui abiaad^αα oidi daama aim^αraiña dai Diaavora t^ααgidu dai Satanási v^αasi. Daid^α ^αDiuusi t^αañicarud^α vuu ^αcaisi v^αgic^{αδ}α sai amaasi vuulicana ^αmo mil uumigi. ³ Daid^α ^αg^αα d^αgai tuucavac^αα daitu dai ^αα cuu sai camaivupuiirumadaiña ^αgai oodami oidigi daama oidacami asta si^αascad^α aayi ^ααmo mil uumigi. Amaasi ^αcaí ^αcaqui uumigi m^αsiupanamu chi^αqui tasai.

⁴ Amaasi t^αα aan^α g^αg^αr daraicarui vai daama daraaja ^αgai m^αsmaac^{αδ}α darai said^α ^αrdudunucamicana. Dai t^αα aan^α ^αα^α iib^αad^α ^αgai m^αsmaac^{αδ}α guicuta moomod^α gaaagiditai ^αgai Suusi mamaat^αtuldiaragad^α dai vaavoitudaitai ^αgai Diuusi ^ñiooquid^α. ^αGai maisiaa duutuli ^αcaisi v^αgic^{αδ}α tomali moonogad^α. Dai ^αgai mait^αndagitu m^αst^αα^αpagi ^αcaisi t^αα^αragad^αα coocovad^αα si^αα noonovi^αα. Dai t^αα aan^α isduduaaca ^αgai dai gatajai Cristo ^αmmadu ^αmo mil uumigi.

⁵ ^αGai ^αα^αgadad^α ismaac^{αδ}α duduaaca. Dai ^αgaa coidad^α gia maiduduaaca asta ^αcaí ^ααmo mil uumigi. ⁶ S^αlic^{αδ}α baig^ααlidi ^αgai ismaac^{αδ}α ^ααga duduaaca Diuusi ^αcovai vuvaitu ^αgai. ^αGai ^ααpapaalicamu t^αvaagi^αα Diuusi vuitapi dai gata^αandamu Cristo ^αmmadu ^αmo mil uumigi. Dai ^αgai gia maiimia ^αgai ^αDiaavora ^αmmadu.

⁷ Dai caa^αcaí ^ααmo mil uumigi m^αsivuusaidamu Satanási ^αg^αα d^αgacaiñd^αα ⁸ si^αgai v^αasi oidigi daama aim^αrdamu dai vupuiirumadadamu oodami. ^αGai vupuiirumadamu Gog^αα oidacami dai Magog^αα oidacami. Dai ^αmpaidamu ^αgai ^αsandaaru ami oidacami sai soiña cocoodana ^αDiuusi sandaarugad^α. ^αSandaaru ismaac^{αδ}α Gog^αα dai Magog^αα oidaga ^αpan ^ααquidu ^αoorai ismaac^{αδ}α ^αg^αα suudagi ugidana oidaga. ⁹ Dai iimi ^αgai ^αgai ^αmap^αα^αα siaaco ^αg^αα t^αpalica. Dai sicolima ^αgai ^αgai siaaco daraaja Diuusi sandaarugad^α dai

siaaco oidaga aoodami ismaacada Diuusi oigadai. Damos Diuusi ootosa agai tai tavaagiaiñdara sai mana vasi Satanasi sandaarugada. ¹⁰ Dai Diuusi taiyara daituda agai Diaavora vupuiirumadacai agai agaa. Atai siaaco daituda agai Diuusi Diaavora vanaga asufre dai amiava masiaaco daitu acasi vagicada amadu agai ismaacada pocaiti saida rDiuusi ñiooquituldiadamigada dai maitarvaavoi. Ami soimaasi taataca agai vascara tasara dai tucara.

¹¹ Amaasi taa ana amo gaa daicarui tojacami dai taa ana agai ismaacada dan daja. Dai ugidagai oidigi amadu tavaagi siaaco daja atasai daida masaadai daida asisiaavugai, dai camaitiiputu tomali amo istumaasi. ¹² Antai taa ana acoidada garducami dai aaliducami vai vuidara guuca Diuusi. Matai cupioojo liliivru siaaco oojisi istumaasi ivuaadana oodami dai Diuusi soimaasi taatatuli vasi soimaasi ivuaadami ismaacada vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli agai. Dai cupioojo amai liivru siaaco oojisi tataragada vasi agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi amadu. ¹³ Daida aoodami ismaacada coi agaa suudara duduaaca daida aoodami ismaacada yaasapicatadai duduaaca dai vasi acoidada duduaaca dai iji tavaagiamu tai Diuusi soimaasi taatatuli soimaasi ivuaadami. Ismaacada vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli agai. ¹⁴ Dai camaicoodamu oodami baiyoma tomastuigaco madamu taiyara. Daida Diaavora amadu oidacamu tomastuigaco. ¹⁵ Vascatai agai ismaacada maioojisi tataragada liivruara siaaco oojisi tataragada agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi amadu Diuusi suuli agai taiyara.

21

¹ Antai gooquira taa ana amo tavaagi utudui dai amo davarai utudui. Tavaagi pagadada daida darai pagadada caugidagai cascada dai camaitipu gaa suudagi. ² Antai ana Vuana taa gaa quii ismaacada Diuusi covai vusaitu Jerusaleena utudui tagidu vai tavanimi tavaagiaiñdara. Diuusi vuidara caacatadai agai. Slicada chigia maasi gaa quii poduucai isduucai chigia maasi amo ali taji siuu duucu cunata agadagi. ³ Antai cai ana amo ñiooqui iscavami ñioo tavaagiaiñdara dai pocaiti:

—Sivi gia Diuusi oodami saagida oidacamu daida aoodami armaamaradacamu Diuusi. Dai Diuusi rDiuusigadacamu aoodami. ⁴ Dai siaaco daja Diuusi maitiipucamu istucada soiganliadagi oodami. Dai camaicoodamu oodami, tomali

maisuaanadamu tomali maisoigandliadamu. Dai camaicocordamu agai. Vasi aquid istumaasi caugidagai cascada —caiti ñiooqui.

⁵ Amaasi Diuusi agaa daicarui daama daja pocaiti:

—Sivi gia utuldamu aan vasi istumaasi —caiti agai.

Dai Diuusi povaiñtadai apaa:

—Oojañi aapi. Idi ñiooqui sallicada arvaavoi cascada dai caga baiga isvaavoitudagi —iñtadai Diuusi.

⁶ Dai gooquiara povaiñtadai:

—Caslapdui vasi istumaasi apduña agaitadai. Aana aragai dai maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidacamu. Sioora viaaca liadagi ibadagai utudui vai tomastuigaco oidacagi aan iñlamadu aan gia maquimu asuudagi ismaacacada viaacana agai ibadagai utudui dai maitaanai aan tomali amo sintavu. ⁷ Gomaasi iduñimu aan agai vatarara sioora maisoimaasi ivuaadagi siascada adiaavora soimaasi iduñtulda liadagi. Dai aan arDiuusigadacamu agai dai agai argiñmaamaracamu. ⁸ Damos sioora duduaadicudagi, dai sioora maivaavoitudadagi Diuusi, dai sioora cadadagi aa oodami, daida sioora argacoodacami, dai sioora googosi ganducami, daida sioora arcacadaracami, daida sioora siaa duutudai amoomono, dai vasi yaatavogami, iimia agai ataiyamu ismaacada vana agasufre. Gomaasi arapan ducami isapamu coiysi.

⁹ Amaasi aayi amaadutai acivaracamiañadara Diuusi taañicaruda ismaacada viaacatadai acivaracami ajaasocoli. Ajaasocoli araana daacatadai amo istumaasi ismaacacada soimaasi taata agai oodami. Daida adiuusi taañicaruda povaiñtadai:

—Dimi gatlagidamu aan siaaco oidaca agai agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai agai lamadu masmaacada Cañiru aagaiña.

¹⁰ Dai Diuusi Ibadapiagiñtagidimi naana maasi istumaasi cascada adiuusi taañicaruda giñvaidacai amo gaa giidiamu. Agiidi alia tacavaga. Dai abiaadara giñtagi agaa quii Jerusaleena tagiducada ismaacada tavañimi tavaagiañdara ismaacada Diuusi vuidara caacatadai ismaacada Diuusi covai vusaitu. ¹¹ Agaa quii cavami dadadacai modaacatai Diuusi. Apan asi dadadacai amo odai namacami ismaacada jasper tagidu. Caa maasi araana agai vidrio maasi cascada. ¹² Vasi sicoli curartudi agaa quii. Dai tacavaga acurarai dai baivustaama dan gooca cucuuparaga. Vai amo Diuusi taañicaruda guuca vasi cucuuparagara. Dai cucuuparagara oojisi Jacovo maamarada taragada. ¹³ Dai siaali apacoga guuca vaica cucuuparagai dai norte amacoga guuca

ΛΡΡΛ vaica cucuuparagai dai sur amacoga guuca ΛΡΡΛ vaica cucuuparagai dai uruñi utamacoga guuca ΛΡΡΛ vaica cucuuparagai. ¹⁴ Dai Λcurarai uta daraaca baivustaama dan gooca ojoodai. DaidΛ ΛojoodΛΡΛ oojisi τΑΤΛaragadΛ Λgai mΛsmaacΛdΛ Cañiiru aagaiña.

¹⁵ DaidΛ ΛDiuusi tΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ giñaatagidi bΛcati Λmo ooro Λpavidacarui Λmo metro Λsi τΛνΛducami dai ΛgaicΛdΛ Λpavida agai ΛgΛΛ quii ΛΛmadu cucuuparagadΛ ΛΛmadu curaradΛ. ¹⁶ ΛgΛΛ quii maacuadu siisisodΛ dai aipadΛΡΛ mosΛmaduga muiduru. Amaasi ΛDiuusi tΛaañicarudΛ Λpavi ΛgΛΛ quii gΛΛpavidacarucΛdΛ. Λgai ajΛga goo mil dan ΛΡΡΛ goo siento kilómetros. Dai Λgai Λmaduga muiduru aipadΛΡΛ dai tai acoga ΛΡΡΛ. ¹⁷ Amaasi ΛDiuusi tΛaañicarudΛ Λpavi Λcurarai siuiduru gajiaacoga vai ajΛga vaic coobai dan maacova metros. Λpavidacarui ismaacΛdΛcΛdΛ gaΛpavidi ΛDiuusi tΛaañicarudΛ Λroodami ΛpavidacarudΛ.

¹⁸ Λcurarai jaspecΛdΛ duñisi. DaidΛ ΛgΛΛ quii goΛΛ ooroCΛdΛ duñisi. Dai sΛΛlicΛdΛ dadadaCΛi Λpan duucaí vidrio. ¹⁹ DaidΛ Λbaivustaama dan gooca ojoodai ismaacΛdΛ uta daraaja Λcurarai daama arastudicatadai naana maasi ojoodai namΛacami. Λmoco viaacatadai jaspe. Dai Λmai viaacatadai sifiro. Dai Λmai viaacatadai ágata. Dai Λmai viaacatadai esmeralda. ²⁰ Dai Λmai viaacatadai ónise. Dai Λmai viaacatadai cornalina. Dai Λmai viaacatadai crisólito. Dai Λmai viaacatadai berilo. Dai Λmai viaacatadai topacio. Dai Λmai viaacatadai crisoprasa. Dai Λmai viaacatadai jasinto. Dai Λmai viaacatadai amatista. ²¹ Λbaivustaama dan gooca cucuuparagai perlacΛdΛ duñisicatadai. DaidΛ Λcaayi gΛducΛdioma goΛΛ ooroCΛdΛ duñisi dai Λpan duucaí dadadaCΛi vidrio.

²² Dai ami ΛgΛΛ quiiyΛΡΛ maitΛΛ aanΛ tomali Λmo quiuupai. Diuusi gΛrbaitΛcΛaacamiga Λgai dai sΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai. Dai Λgai ΛΛmadu mΛsmaacΛdΛ Cañiiru aagaiña ΛΡΛpan ducami quiquiuupai cascΛdΛ maitiipu quiquiuupai. ²³ ΛgΛΛ quiiyΛΡΛ maitΛaagai tasai cuudagidΛ tomali masaadai Diuusi ΛΛmadu Λgai mΛsmaacΛdΛ Cañiiru agaiña cavami dadadaCΛi cascΛdΛ. ²⁴ Dai naana maasi oodami saagidiaiñdΛΡΛ ismaacΛdΛ cΛΛgacΛΡΛ vuvaja ajioopada agai ΛgΛΛ quii cuudagidΛcΛdΛ. DaidΛ ΛraraígadΛ oodami oidigi daama oidacami ΛgΛΛ quiiyΛΡΛ oidaca agai ΛΡΡΛ dai siaa duutuada agai Diuusi. ²⁵ ΛcuucuparagadΛ ΛgΛΛ quii vΛΛscΛΡΛ moscuucupioquiñicana ami maitiipuca tucagi cascΛdΛ. ²⁶ Dai ami oodami vΛΛsi oidigi daama oidacami saagidiaiñdΛΡΛ siaa duutuadamu Diuusi. ²⁷ Dai tomali Λmo istumaasi soimaascami maivapaacΛdamu. Dai tomali Λmo soimaasi ivuaadami tomali Λyaatavogami maivapaacΛdamu. MosΛcaasi Λgai is-

maacada oojisi tataragada liivrugadara agai masmaacada Cañiiru aagaiña. Liivruara oojisi tataragada agai ismaacada viaa ibadagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai Diuusi lamadu.

22

¹ Amaasi adiuusi taañicaruda apapa giñtangi ami siaaco daja Diuusi agaa daicarui daama lamadu agai masmaacada Cañiiru aagaiña. Dai agaa daicaruiaindara vusanai amo istumaasi apa maasi amo gaa aqui caa vuaañicami suudagi ismaacadacada viaacana oodami ibadagai utudui. Asuudagi apa maasi vidrio. ² Daida agaa quii caayigadara gducadioma larana marai aqui. Daida aqui aipadara guuca mui uusi. Daida uusi amo masaadaicada iibiatai. Daida iibiadacada viaacana oodami ibadagai utudui. Daida uusi aagadacada maicoocorai oodami. ³ Dai ami maitiipucamu tomali amo istumaasi soimaascami. Agaa daicaruda Diuusi lamadu agai masmaacada Cañiiru aagaiña ami gaa quiiyara daacamu. Dai apipiooñigada agai masmaacada Cañiiru aagaiña siaa duutudamu agai. ⁴ Dai vuidara daraacana dai cocovadara oojisicamu acañiiru tataragada. ⁵ Dai ami maitiipuca agai tucagi. Dai siora ami oidaga maitagitoca agai cuucudagi tomali tasai. Diuusi garbaitacaaacamiga dadadaquigadacada maasca agai ami cascada. Dai tomastuigaco gataaanada agai apipiooñigada agai masmaacada Cañiiru aagaiña.

—
⁶ Amaasi adiuusi taañicaruda povaiñtatadai:

—Istumaasi gaaagida inagai aan araavoio dai baiga isvaavoitudagi. Dai Diuusi garbaitacaaacamiga aragai ismaacada aagidi ganiñoquituldadamiga istumaasi aagada agai. Caotoi gataaanicaru sai agai tagidana pipiooñigada istumaasi caotoma apadunia agai —iñtatadai adiuusi taañicaruda.

⁷ Amaasi asuusi Cristo povaiñtatadai:

—Otoma divimu aan. Siora lagiditai cacagi Diuusi ñioquida ismaacada oojisi idi liivruara salicada baiganaliadamu —iñtatadai Suusi Cristo.

⁸ Aidasi aan Vuaana caa gomaasi dai taa giñtootonacada caquiva aan adiuusi taañicaruda vuidara ismaacada giñtangi vasi gomaasi dai siaa duutudai inagaitadai. ⁹ Damos agai povaiñtatadai:

—Maitipomaasi ivuaada. Aan apa ardiuusi piooñigada aran duuca ai lamadu gaaduñi ismaacada gaaagidi Diuusi ñioquida lamadu vascatai ismaacada lagiditai caa istumaasi oojisi idi liivruara. Baiyoma isiaa duutuda Diuusi —iñtatadai adiuusi taañicaruda.

¹⁰ Dai povaiñtadai:

—Gaaagidañi aapi Diuusi ñiooquid ismaac oojisi idi liivru cayooa aayi istuigaco agai istumaasi agai idi liivru. ¹¹ Sioora soimaasi ivueeyi dagitoñi vai apia-soimaasi ivuaadana. Dai sioora googosi ganducamica dagitoñi vai apiagoogosi ganducamicana. Dai sioora maisoimaasi ivuaadagi dagitoñi vai apiacaga ivuaadana. Dai sioora Diuusi covai vuvaitu dagitoñi vai apiacaga vaavoitudaiña Diuusi —iñtadai Diuusi taañicarud.

¹² Dai Suusi Cristo amu povaiñtadai:

—Salic otoma divimu aan. Dai vuaapidamu aan amo istumaasi namacami agai ismaac ivuaadana giña duiñdaga. Sioora vaamioma caga ivuaadagi maaquimu aan amo istumaasi vaamioma namacami. ¹³ Aan agai dai maiquia caquivacai oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai —iñtadai Suusi Cristo.

¹⁴ Salic baiganalidi agai ismaac Diuusi oigaldi soimaascamigada vai poduucai viaacana agai oigaragai iscuucumiagi auusi ibiada ismaacacada viaacana oodami iibadagai utudui dai poduucai viaaca agai oigaragai masvaapaquiagi agaa quiyaga. ¹⁵ Damos agaa quii quidiga madara viimu agai ismaac maivaavoitudai Suusi Cristo, acacadaracami, daida sioora googosi ganducami, daida gacoodacami, dai sioora siaa duutuadagi moomono, daida yaatavogami.

¹⁶ —Aan Suusi caotoi giñtaañicaru sai aagidana vasi gomaasi vaavoitudadami muiyapara oidacami. Aan arcajiudad ara Davicaru. Aan arapan ducami agaa siaavugai ismaac aquiaamoco vusaci —iñtadai Suusi Cristo.

¹⁷ Dai Diuusi Ibadal amadu oodami ismaac tomastuigaco oidaca agai agai amadu masmaac Cañiiru aagaiña potadai agai Suusi Cristo.

—Dimi —tadai.

Dai sioora cacagi idi ñiooqui aliasi glaagai ispotadadagi Suusi Cristo sai diviana.

Dai sioora salicada ipaliadagi isDiuusi maaquiagi ibadagai utudui agai viaa isvaavoitudagi Diuusi ñiooquid vai Diuusi ganmaaqiagi suudagi ismaacacada viaacana ibadagai utudui dai maitataanai tomali amo istumaasi.

¹⁸ Dai aagidi aan vascatai ismaac cacagi Diuusi ñiooquid ismaac oojisi idi liivru sai maiama duucai oojaiña. Sioora vaamioma oojagi Diuusi gia soimaasi taatatuldia agai agai poduucai isduucai taatatuli agai asoimaasi ivuaadami ismaac glaagai idi liivru. ¹⁹ Dai sioora

maigovai daraasagi aa ñiooqui idi liivruaiñdara Diuusi maigovai daasamu tatlaragada agai liivruaiñdara siaaco oojisi tatlaragada agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi amadu. Dai maiviaacamu oigaragai isoidacagi aga quiyara ismaacada Diuusi covai vusaitu.

²⁰ Aan ara Suusi Cristo dai pocaiti ansai sallicada otoma divia ñagai aan.

Dai aatama vaavoitudadami ipalidi sai otoma diviana gartlaanadamiga Suusi.

²¹ Aan ipalidi sai Suusi Cristo gartlaanadamiga calgacara ganñidiña vascatai aapima.

Mosacaasi.